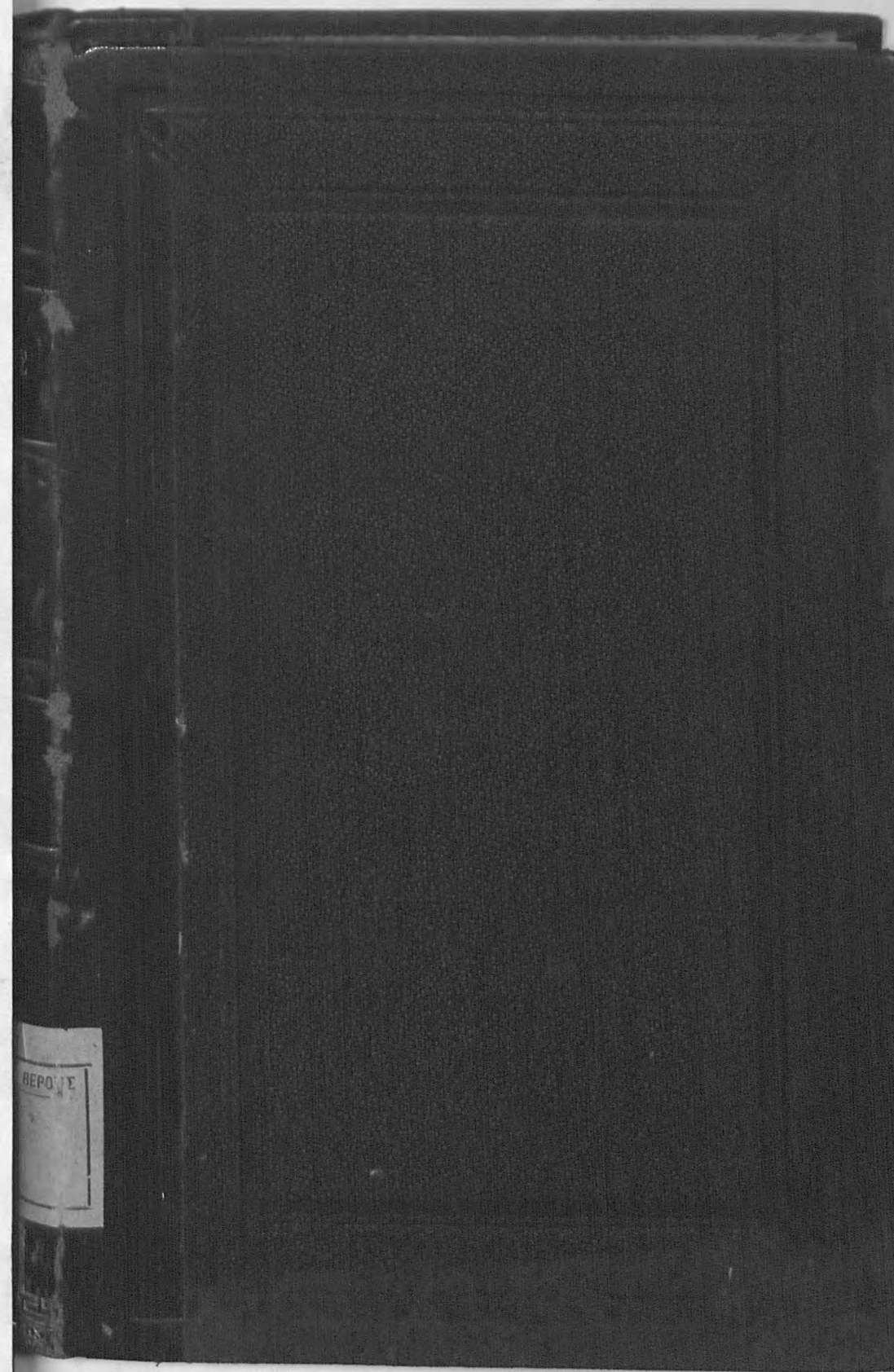

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ

*Αριθ. είδ.

4300
H386-

ΔΩΡΗ

Αγορά-βιβλίου

GRYER-00048

6/12

27.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙ ΤΗΣ

ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ

ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΜΕΤ' ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠΟ

ΝΕΟΚΛΕΟΥΣ Γ. ΚΑΡΑΤΖΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΙΣ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ

ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ

ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙΣ

Α ΓΑΠΗΤΟΥ Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ.

(ΟΔΟΣ ΜΑΙΖΩΝΟΣ.)

1870.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πρὸς τοὺς ἀναγνωσκόντας.

Τὸ ἐπὶ τῶν συνδρομητῶν καὶ ἄλλων φίλων τοῦ δικαίου καὶ τῆς Ἑπι-
στολῆς ἀντιπολίως περιμετρήσαντι Σύγγραμμα ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ἐπὶ τοῦ ΠΟΙΝΙΚΟῦ ΝΟΜΟΥ καὶ πάντων τῶν μεταγενεστέρων Ποινι-
κῶν Νόμων καὶ Διαταγμάτων, μάλιστα ἐξελθόν τῶν πιστοτέρων
παράδοται εἰς τὴν δημοσιότητα πρὸς χρῆσιν ἀπάντων.

Ἐν αὐτῷ θύλασιν εἶναι εἰ φέρεται ἀναγνώσται, τὴν κατὰ θεωρίαν καὶ
παράν ἀναπτύξιν τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας, τὴν ἐπιθεώρησιν
τῆς Ποινικῆς Νομολογίας καὶ τὸν μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ Γενικοῦ
μέρους τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἐκδοθέντων ἐν Ἑλλάδι Συγγραμμάτων,
πρὸς δὲ καὶ τὸν περὶ ἐξουσίας καὶ περὶ τύπου Νόμον μὲν τὰς ἐκ' αὐτοῦ
διὰ τοῦ Συντάγματος γινόμενας κανονισμῶν καὶ τὰς δεύσας ἀναπτύξεις.

Ἐκαστος ἀποκτείνῃ τὰ ἐπὶ τῆς ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ καὶ τοῦ
ΠΟΙΝΙΚΟῦ ΝΟΜΟΥ ἐκδοθέντα βιβλία τῆς ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ,
ἔχει ἐνὸς τοῦ πλήρη τῆς Ἑλληνικῆς Νομοθεσίας, καὶ τὴν
ἀπὸ τοῦ 1835 μέχρι τοῦ 1869 Ποινικὴν Νομολογίαν
τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τινων ἑρμηνειῶν, ὡς καὶ πραγματικὰς ἱστορίας
καὶ ἀποκτείνῃ.

Τὰ γράμματα ταῦτα Ἑλληνικὰ πνεύματα ἀφιερώθησαν, καὶ δικαίως, ὑπὸ
τοῦ Συγγραφέως αὐτῶν, τὸ μὲν εἰς τὸν αἰδόμενον ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΝ, τὸ δὲ εἰς
τὸν αἰδουμένον ΟΥΣΙΝΑ, ὡς Νομολόγας καὶ Εὐεργέτας τῆς Ἑλλάδος, ἀει-
πῶν καὶ δὲ τὸ Συγγραφεὺς ἔτι μᾶλλον καὶ πολλὸ θίβει ἀφιερῶσαι ἕτερον σπουδαῖον
πνεῦμα αὐτοῦ εἰς τὸν πολυκαπνιστὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ΓΕΩΡΓΙΟΝ.

Ὁ Ἐκδότης

Α. Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ.

Παρ' ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθι σφραγίδα καὶ τὴν
υπογραφήν τοῦ ἐκδότη, καταδίδωκεται κατὰ τὸν Νόμον
κλοπιμαίων.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Τῇ

ΑΝΕΞΑΛΕΙΠΤΩ ΜΝΗΜῃ

ΤΟΥ

ΑΟΙΔΙΜΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΘΩΝΟΣ,

ΔΕΙΓΜΑ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ ΤΑΥΤΗΝ

ΑΝΑΤΙΘΕΙΝ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΛΕΙΜΝΗΣ ΤΕ ΘΘΩΝ!

"Ότε ἐν νεαρχῇ ἡλικίᾳ ἀνηγορεύθης Βασιλεὺς τῆς, θείας συνάρσει καὶ διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῶν τέκνων τῆς, ἐλευθερωθεΐσης Ἑλλάδος καὶ ὅτε ὡς τοιοῦτος, ἐν μέσῳ ἀναρχίας καὶ ἐμφυλίων σπαραγμῶν, ἐπάτησας τὸ κλεινὸν ταύτης ἔδαφος, πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία ἐσκίρτησεν ἐκ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως προσδοκῶσα τὴν νέαν ἀνατολὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς δόξης καὶ τῆς ἐντελεστερίας, κατὰ λόγόν προόδου, ἐθνικῆς εὐημερίας. Ἄν δὲ κατὰ τὸ τριακονταετὲς τῆς Βασιλείας Σου διάστημα δὲν ἐπραγματοποιήθησαν ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ προσδοκίαι καὶ ἄπασαι αἱ ἐν τῇ πρὸς τοὺς Ἑλληνας προκηρῦξαι Σου περιεχόμεναι εὐχαὶ καὶ ἂν διὰ νέων μαργαριτῶν δὲν ἐκόσμησας τὸ Βασιλικόν Σου Διάδημα, τοῦτο προῆλθεν ἐκ περιστάτικων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς Σου.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Σου προήχθη ἡ Δικαιοσύνη, ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις, καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐν Ἑλλάδι, ἀνεπτύχθη τὸ ἐμπόριον, ἡ ναυτιλία καὶ ἡ βιομηχανία καὶ ἐπαυλώθη σπουδαίως ἡ ἐσωτερικὴ τάξις καὶ ἀσφάλεια.

Μεταξὺ τῶν δωρημάτων τῆς Βασιλείας Σου πρωτεύει ἡ ἐν ἰσχύϊ σοφὴ καὶ φιλάνθρωπος Νομοθεσία, ἣτις κατέταξε τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν χορεῖαν τῶν μᾶλλον εὐνομουμένων καὶ φιλελευθέρων ἐθνῶν καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῶν σχέσεων καὶ συναλλαγῶν αὐτῆς ἐφ' ὅλης τῆς ὑφ᾽ ἡλίου.

Ὡς Βασιλεὺς ὑπῆρξας ἐνίκρετος, ἐλεήμων, φίλος τῶν Νόμων καὶ προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν,

καὶ συνετέλεσας σπουδαίως εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῶν φώτων
καὶ ἐπιστημῶν ἐν τε τῇ ἐλευθερίᾳ καὶ τῇ δούλῃ Ἑλλάδι· πολ-
λοὺς δὲ κόπους καὶ μόχθους κατέβαλες πρὸς εὐημερίαν τῶν
ὑπηκόων Σου καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς μεγάλης ἰδέας, ἣν δὲν
κτύπησας νὰ ἴδῃς πραγματοποιουμένην.

Ἐνεκεν ὧσων εἰς τὴν φίλην Σου Ἑλλάδα ἐπεδαψίλευσας
ἀγαθῶν, καὶ ἰδίως διότι ἐπροίκισας ταύτην μὲ σοφὴν καὶ
φιλελεύθερον Νομοθεσίαν, ἐθεώρησα καθήκον ν' ἀφιερῶσω εἰς
τὴν Σεβαστὴν μνήμην Σου τὸ ἐπὶ τοῦ **Ποινηκοῦ Νό-
μου** πόνημά μου, ὡς ἐλάχιστον δαίγμα Ἑθνικῆς εὐγνω-
μοσύνης.

Ἐν Πάτρει, τὴν 4 Μαΐου 1870.

Ὁ Συγγραφεὺς

ΝΕΟΚΛΗΣ Γ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

— 1 —

Ἀναφερόμενος εἰς ὅσα ἐν προλόγῳ ἐξέθετα ἐν τῇ ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομικῆς Πρακτικῇ μου, προστίθην ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου συγγραφὴν μου, πρὸς τὴν ἐρμηνείαν καὶ τὴν διὰ παρὰ ραδειγμάτων ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων ἄρθρων, πρὸς τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς Ποινικῆς Νομολογίας καὶ τῶν μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ Γενικοῦ μέρους τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἐκδοθέντων Συγγραμμάτων, συμπεριελάβον καὶ τὰς ἰδιαιτέρας ποινικὰς διατάξεις τῶν νεωτέρων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, ἐν ᾗ ὡν διαφορὰς ἐπὶ ἀνεγκλινῶν παρατηρήσεις, ὡς καὶ τὸν περὶ ἐξουθίσσεων καὶ περὶ Τύπου Νόμον, καταδείξας καὶ τὰς ἐπὶ τούτου διὰ τοῦ Συντάγματος ἐπελθούσας καινοτομίας· συνεδύχα τὸν Ποινικὸν Νόμον μετὰ τῆς Ποινικῆς Δικονομικῆς, προσέδην εἰς τὴν ἀνάπτυξιν πολλῶν οὐσιαστικῶν καὶ Δικονομικῶν ζητημάτων, ἑκάμην χρῆσιν τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Πολιτικοῦ Νόμου καὶ ἐν οἰκείῳ τόπῳ ἀπεκρίνουσα διὰ τὰς διαφορὰς πρὸς τε τοὺς πολίτας καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους παρατηρήσεις, ἀναγομένας εἰς τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα ἐκάστου πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὴν Πολιτείαν.

Μὴ ἐκδοθέντος ἄχρι τοῦδε πλήρους συγγράμματος ἐπὶ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἢ ἐπ' αὐτοῦ Πρακτικῇ μου εἶναι τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ ὅλου Ποινικοῦ Νόμου ἐκδιδόμενον ἐν Ἑλλάδι σύγγραμμα καὶ περιέχει νεοφανῆ ζητήματα καὶ πλείστα· ὅσας διαφωνίας πρὸς τὴν Νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τινων Ἑρπετίων.

Ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως συγγραμμάτων ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ποινικῆς καὶ Νομοθεσίας, ἢ ἐπ' αὐτῆς Νομολογίας δὲν ἔκαμε σημαντικὰς προόδους, ἀποναντίας περιέπεσε πολλάκις καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ περιπίπτῃ εἰς πλάνην, εἰς ἣν οὐκ ὀλίγως ὑποπίπτει πᾶς ὅστις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ἐν ἄρθρον ἢ ἐν κεφάλαιον τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, χωρὶς νὰ τὸ παραλλήλῃ πρὸς ὅλας τὰς διατάξεις αὐτοῦ. Τοιοῦτος παραλληλισμὸς δὲν ἦτο εὖ καλὸς, ἐφόσον ἀνέγκειν ἐπὶ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου σύγγραμμα δὲν ὑπῆρχεν ἐκτεδιδόμενον, διότι ἡ μετὰ τὸν ὅλον τῶν ἄρθρων συγγένεια καὶ ἀρ-

μονία καὶ ἡ ἰδιόχουσα ἐκάστου πρόνοια, προκύπτει ἐκ τῆς ἀλληλουχίας αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐν' ἐκάστου ἄρθρου ἀναγκαίων ἀναπτύξεων, ἐξαιρέσεων καὶ παραπομπῶν.

Ἐπιχειρήσας τὴν ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας συγγραφὴν ἐν μέσῳ τῶν πολλῶν καὶ σπουδαίων Δικηγορικῶν ἀσχολιῶν μου, καὶ συγγράφων ἐκ διαλειμμάτων, καθ' ὅς ὥρας αἱ Δικηγορικαὶ ἀσχολίαι μοι τὸ ἐπέτρεπον, κατώρθωσα, ἐν βραχεὶ διαστήματι, τὴν περαιώσιν τῆς συγγραφῆς ταύτης, δι' ἧς προσεπάθησα νὰ καταστήσω, ὅσον οἶόν τε, εὐληπτον τὴν ἔννοιαν καὶ ἐφαρμογὴν ἐκάστου ἄρθρου, καὶ τὴν μεταξὺ ὅλων τῶν ἄρθρων ἀρμονίαν, ἀπέκρυσσα, μετὰ λόγου, τὰς ἐναντίας γνώμας καὶ ἀπορρήσεις, ὑπέδειξα τὰς διαφοροὺς διακρίσεις καὶ ὑποδιακρίσεις τῶν Νόμων καὶ τὰς ἐπὶ τούτων ἐπελθούσας μεταβολὰς καὶ προσθήκας, διεσκεδάσα τὰς φαινομένας ἀοριστίας καὶ ἀντιφάσεις καὶ κατέδειξα τὸ μέτρον τῶν ποινῶν ἂν εἰς πάντα ταῦτα ἐπέτυχον, τοῦτο ἐξήρηται ἐκ τῆς ἀμερολήπτου κρίσεως τῶν ἀσυγκρίτως ἐμοῦ καλητέρων, ὧν τὴν συγκατάβασιν ἐπικαλοῦμαι διὰ πᾶσαν τυχὸν παραγνώρισιν ἢ παραδρομὴν.

Ἐν Πάτραις τὴν 1 Μαΐου 1870.

ΝΕΟΚΛΗΣ Γ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Δικηγόρος παρὰ τοῖς ἐν Πάτραις Δικαστηρίοις.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ.

ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΑΘΕΜΙΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΗΣΕΩΣ ΑΥΤΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.

*Αρθρ. 1—4.

ΒΑΣΙΣ καὶ συμπλήρωμα τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, εἶναι ὁ Ποινικὸς Νόμος, ὁδηγὸς δὲ τούτου ἡ Ποινικὴ Δικονομία.

Ὁ Ποινικὸς Νόμος δίδει τὸν ὁρισμὸν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων καὶ καθορίζει τὸ μέτρον τῶν ποινῶν.

Πᾶσα ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῶν ποινῶν θεωρία εἶναι ματαία, διότι ἡ τοιαύτη παντὸς Νομοθέτου ἐργασία εἶναι πρακτικὴ στηριζομένη εἰς τὸ αὐθαίρετον ἀξίωμα «οὕτω μοὶ ἔδοξεν», ἀνευ δὲ τοῦ αὐθαίρετου τούτου ἀξιωματος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ Νομοθεσία.

Ὁ Ποινικὸς Νόμος προῖδὼν καὶ καταγράφας ὅσας ἐνόμισεν ἀξιοποίνους πράξεις καὶ ἐλλείψεις, τιμωρεῖ αὐτάς, ἀποφαινόμενος ὅτι πᾶσαι αἱ λοιπαὶ μὴ προβλεπόμεναι ὑπὸ τούτου πράξεις ἢ ἐλλείψεις μένουσιν ἀτιμώρητοι.

Τὰς τιμωρουμένας πράξεις καὶ ἐλλείψεις κατέταξεν εἰς τρεῖς κατηγορίας. 1) εἰς κακουργήματα· 2) εἰς πλημμελήματα· καὶ 3) εἰς πταίσματα.—Καὶ κακουργήματα μὲν ὠνόμασεν ἐκείνας τὰς πράξεις καὶ ἐλλείψεις εἰς τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ἐγκληματικὴν ποινὴν θανάτου, δεσμῶν διὰ βίον, προσκαίρων δεσμῶν καὶ εἰρκτὴν.—Πλημμελήματα δ' ἀπεκάλεσεν ἐκείνας τὰς πράξεις καὶ ἐλλείψεις εἰς τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ἐπαγορθωτικὴν ποινὴν φυλακίσεως καὶ χρηματικὴν ποί-

νήν.—Πταίσματα δ' ἐθεώρησεν ἐκείνας τὰς πράξεις καὶ ἐλλείψεις εἰς τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ἀστυνομικὴν ποινὴν κρατήσεως καὶ προστίμου.

Ἄρθρ. 5—7.

Ὁ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἀποκεφαλίζεται διὰ τῆς λαμπητοῦ (ἢ διὰ τουφεκισμοῦ κατὰ τὸν ἀπὸ 28 Ἰουνίου 1846 Νόμον), ἀπὸ δὲ τῆς κοινοποιήσεως τῆς περὶ τοῦτου τελεσιδικίου ἀποφάσεως, ὁ καταδικασθεὶς καθίσταται ἀνίκανος νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος πάσης τοιαύτης διαθέσεως· ἡ περιουσία του μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους του.—Μετὰ τὴν ἀποκεφάλισιν ἢ τὴν διὰ τουφεκισμοῦ θανάτωσιν, ἐνταφιάζεται τὸ σῶμά του ἀνευ πομπῆς, τῇ φροντίδι τῆς Ἀστυνομίας, ἢ κατ' ἐγκρίσιν ταύτης, ὑπὸ τῶν συγγενῶν του δι' ἄρκας σιγῆς.

Προκειμένου νὰ ἐκτελεσθῇ ποινὴ θανάτου κατὰ γυναικὸς ὁμολογησάσης αὐτὴν ἔγκυον, καὶ ἀποδεικνυομένης τῆς ἐγκυμοσύνης, ἡ ἐκτέλεσις ἀναβάλλεται μέχρι τοῦ τοκετοῦ (ὅρα καὶ ἄρθρ. 547 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 399 τῆς ἐπ' αὐτῆς Πρακτικῆς).

Ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐπιβαλλούσης ποινῇ ἰσοβίων δεσμῶν ἀποφάσεως, ὁ εἰς τοιαύτην ποινὴν καταδικασθεὶς θεωρεῖται πολιτικῶς νεκρὸς, καθίσταται ἀνίκανος νὰ διαθέσῃ τὴν περιουσίαν του, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἡ περιουσία του μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους του· δὲν θεωρεῖται νομικὸν πρόσωπον, ἐπομένως οὐδὲ κατέχει οὐδ' ἀποκτᾷ τι, δὲν εἶναι δεκτὸς ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων ὡς ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος, οὔτε ὡς μάρτυς εἰς δικαστικὰς ἢ ἐξωδικαίους πράξεις, εἶναι ἀνίκανος νὰ νυμφευθῇ καὶ λύεται παντὸς προϋπάρχοντος γαμικοῦ δεσμοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 117 τοῦ περὶ Στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας Νόμου, ὁ ὑπὸ Στρατιωτικοῦ Δικαστηρίου καταδικασθεὶς εἰς θάνατον τουφεκίζεται.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1862 ψηφίσματος τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ Συντάγματος, καθιερώθη ὁ πολιτικὸς θάνατος, ἐπομένως ἔπαυσαν αἱ συνέπειαι· διὰ τοῦ αὐτοῦ δὲ ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐκτὸς τῶν συνθέτων, καθιερώθη.

Περὶ τῶν πολιτικῶν καὶ συνθέτων ἐγκλημάτων θέλομεν κάμει λόγον ὑπὸ τ' ἄρθρ. 123—136 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἄρθρ. 8—12.

Ἡ διάρκεια τῶν προσκαιρῶν δεσμῶν δὲν ὑπερβαίνει τὰ εἴκοσιν ἔτη, οὔτε εἶναι ἐλάσσων τῶν δέκα ἐτῶν.

Οἱ εἰς ἰσόβια ἢ πρόσκαιρα δεσμὰ καταδικασμένοι, δεσμεύονται

ταύς δύο πόδας διὰ μακρᾶς ἀλύσεως προσήρτημένην ἐχούσης καὶ βαρεῖαν σιδηρὰν σπαιραν, ὑπογρεῦνται δὲ εἰς βαρύτατα ἐντὸς τοῦ δεσμωτηρίου ἔργα.—Ἰδίως δὲ οἱ εἰς ἰσόβια δεσμὰ καταδικασμένοι ὑποβάλλονται καὶ εἰς δημόσια ἔργα, ἐξαιρουμένων τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀναπήρων ἢ ἀσθενῶν ἀνδρῶν ὡς καὶ τῶν ἐχόντων ἡλικίαν ἐξήκοντα καὶ περιπλέον ἐτῶν, οἵτινες δὲν ὑποβάλλονται μὲν εἰς δημόσια ἔργα, ἀλλ' ἐπιφορτίζονται μὲ ἀσυχολίας ἀναλόγως τῶν δυνάμεων τῶν ἐντὸς τοῦ τόπου τῆς ποινῆς.

Ἡ διάρκεια τῆς εἰρκτῆς δὲν εἶναι μεγαλητέρα τῶν δέκα οὐδ' ἐλάσσων τῶν πέντε ἐτῶν.—Οἱ εἰς τοιαύτην καταδικασμένοι κατακλείονται εἰς τὸν τόπον τῆς ποινῆς καὶ ἐν αὐτῷ προτρέπονται εἰς ἐργασίαν.

Τῆς φυλακίσεως ὁ ἐλάχιστος ὅρος εἶναι τρεῖς ἡμέραι, ὁ δὲ μέγιστος πέντε ἔτη. Ὁ εἰς φυλακίσιν καταδικασθεὶς φυλάττεται εἰς ἰδιαιτέραν τῆς εἰρκτῆς καὶ τοῦ δεσμωτηρίου φυλακὴν καὶ προτρέπεται εἰς ἀνάλογον ἐνασχόλησιν.—Ὅταν δὲ αἱ περιστάσεις τὸ συγχωροῦν, καταγίνεται καὶ εἰς ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός του.—Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι ὁ κτηνοτρόφος, ὁ γεωργός, ὁ σιδηρουργός, ὁ βυρσοδέψης, ὁ σχοιναπλέκτης, ὁ ναυπηγός, ὁ βαφεύς, ὁ οἶνοπνευματοποιός, ὁ ἀνθρακεύς, ὁ ἀλιεύς, ὁ μυλωνός, ὁ κτίστης, ὁ παντοπώλης, ὁ ἔμπορος, κλπ. κλπ. δὲν δύνανται νὰ μετέλθωσι τὰ ἔργα τῶν ἐν τῇ φυλακῇ, διότι δὲν ὑπάρχουσιν αὐτοῖσι ζωα, παιδιᾶδες, λειμῶνες, κτήματα, ἐττίαι, δεξαμεναί, λέβητες, κάμινοι, θάλασσαι, δάση, ὕδατα, ἐκτάσεις, οἰκοδομαί, οὐδὲ εἶναι τόπος ἐμπορίου ἁπεναντίας ὁ ὕφαντής, ὁ ὑποδηματοποιός, ὁ ἐπιδιορθωτής ὀρολογίων, ὁ ἱστῶτύπος, ὁ ἐμβλωματοποιός, ὁ μεταξουργός, ὁ βιβλιοδέτης, ὁ ράπτης, ὁ ἐφαπλωματοποιός, ὁ κουρεὺς, ὁ ψαλοποιός, ὁ ὀπλοποιός, ὁ σκυτορράπτης, ὁ φανερᾶς, ὁ ζωγράφος, ὁ διδάσκαλος, ὁ ἱατρός, ὁ συγγραφεὺς, κλπ. κλπ. δύνανται καὶ ὀφείλου νὰ μετέρχωνται τὰ ἔργα τῶν ἐντὸς τῶν διαφόρων δωματίων τῶν φυλακῶν, τοποθετούμενοι εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴ προκύπτῃ σύγκλις καὶ κρότος μεταξὺ τῶν.—Ἐννοεῖται δ' ὅτι οἱ κουρεῖς, διδάσκαλοι καὶ ἱατροὶ δὲν θὰ ἔχωσιν ἐξωτερικὴν πελατίαν, οἱ δὲ λοιποὶ δύνανται νὰ ἐργάζωνται καὶ πρὸς ἐξωτερικὴν κατανάλωσιν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι αἱ παραγγελφαὶ καὶ συμρωναὶ θὰ γίνωνται διὰ τῶν ἐπιστατῶν.—Τοιοῦτοτρόπως αἱ φυλακαὶ καθίστανται πολυτεχνεῖον πρὸς διασκέδασιν καὶ εὐχαρίστησιν οὐ μόνον τῶν δικαιτωμένων ἐν αὐταῖς ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτοῦς.

Καθ' ὅσον δ' ἀρροῦν τὰ ἐκτὸς τῶν φυλακῶν δημόσια ἔργα, ὡς κατασκευὴν ὁδῶν, πλαταιῶν, ὁχετῶν αἱμασιῶν, πάρων, ἱσπεδώσιν βράχων καὶ ὀρέων κλπ. κλπ. ἀναφερόμεθα εἰς ἣσα ἐξεθέσαμεν ὑπὸ

τ' άρθρα 532 — 563 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐν σελίσι 403—405 τῆς ἐπ' αὐτῆς Πρακτικῆς, ἀπόκειται δ' εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ δικαίωμα τοῦ συντάττειν καὶ ὑποβάλλειν Νομοσχέδια, νὰ προκαλέσωσι τάχιον τὴν ἐκδοσιν Γενικοῦ Νόμου ὑποχρεοῦντος ἅπαντας τοὐλάχιστον τοὺς ἐπὶ κακουργήματι καταδίκους (ἐκτὸς τῶν γυναικῶν καὶ γερόντων) νὰ ἐργάζωνται εἰς τοιαῦτα καὶ παραπλήσια ἐκτὸς τῶν φυλακῶν ἔργα ἐπὶ μετρίῳ ἡμερομισθίῳ. — Τούτου γενομένου θ' ἀπολαύσῃ τὸ ἔθνος ἐλευθέρως καὶ ταχείας συγκοινωνίας καὶ θ' ἀποφύγῃ πολλὰ δυστυχήματα δ' ὀλίγων δαπανῶν.

Ἐν τούτοις μολοντί ὁ Νόμος παρεδέχθη καὶ ἐπέβαλε διαφόρους ἐργασίας εἰς τοὺς ἐντὸς τῶν φυλακῶν καταδίκους καὶ ὑπεχρέωσεν τοὺς ἰσοβίους δεσμώτας εἰς δημόσια ἔργα, μολοντοῦτο αἱ ἀρμόδιοι ἀρχαὶ καὶ οἱ ἐπιστάται τῶν φυλακῶν δὲν ἔλαβόν ποτε πρόνοιαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου καὶ οὕτως οἱ καταδίκαι δὲν κάμνουσιν ἄλλο τι εἰμὴ νὰ δικηγῶνται τὰς πράξεις των, ν' ἀκροάζωνται τὰς τῶν ἄλλων, νὰ μανθάνωσι νέας πράξεις καὶ σχέδια ἐκτελέσεων, ἐξεργόμενοι δ' ἐκ τῶν φυλακῶν ἐφαρμόζουσι τὰ νέα σχέδια καὶ γίνονται ἐπικινδυνωδέστεροι εἰς τὴν κοινωνίαν. — Εἰς τινὰς φυλακάς, οἱ καταδίκαι κατασκευάζουσι δακτυλίδια ἐκ τριχῶν, καλύπτρας (σκοῦφιας) ἐκ κλωστῆς καὶ ξύλινα δοχεῖα καὶ καπνοσύριγγας, τὰ ὅποια προσφέρουσιν εἰς τοὺς ἐπιστάτας καὶ ἀρχισύλλακας, ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου δὲν εἶναι νὰ καταγίνωνται εἰς τοιαῦτα ἀσήμαντα φιλοδωρήματα, ἀλλ' εἰς ἔργα παρεκτικὰ χρηματικῶν ὠφελειῶν, ἐξ ὧν ν' ἀνακουφίζηται ἐν μέρει ἡ θέσις των, καὶ νὰ σχηματίζωνται κεφάλαια τὰ ὅποια νὰ δίδωνται εἰς αὐτοὺς μετὰ τὴν ἐξόδον των, ὅπως εὖρωσι πόρον ζωῆς καὶ μὴ παρεκτραπῶσιν εἰς ἄλλας ἀξιοποίνους πράξεις.

Ἄρθρ. 13.

Ἡ χρηματικὴ ποινὴ δὲν δύναται νὰ ᾖ μικροτέρα τῶν 15 οὐδὲ μεγαλειτέρα τῶν 500 δραχμῶν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ Νόμος διατάσῃ ῥητῶς ἄλλο τι εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις, ὡς θέλομεν ἰδεῖ περαιτέρω ἐπομένως ὅπου ὁ Νόμος τιμωρεῖ πρᾶξιν τινα μὲ χρηματικὴν ποινὴν χωρὶς νὰ ὀρίξῃ τὸ ποσόν, ἀπόκειται εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐπιβάλῃ τοιαύτην ἀπὸ 15—500 δραχμῶν.

Ἄρθρ. 14.

Ἡ κράτησις, ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν ὁρισμῶν (περὶ ὧν εἰς τὰ σχετικὰ ἄρθρα γίνεταί λόγος) δὲν δύναται νὰ ᾖ βραχυτέρα τῆς μιᾶς οὐδὲ μείζων τῶν 30 ἡμερῶν.

Ἄρθρ. 15.

Τὸ πρόστιμον, ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν ὁρισμῶν, δὲν δύναται νὰ ᾖ ἐλαττων τῆς μιᾶς οὐδὲ μείζων τῶν 100 δραχμῶν.

Ἄρθρ. 16.

Ἐπὶ τῶν περιορίζουσιν τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν ποινῶν, ἡ μὲν ἡμέρα συνίσταται ἐξ ὥρων 24., ὁ μὲν ἐκ τριάκοντα ἡμερῶν, τὸ δ' ἔτος λογίζεται κατὰ τὸ καλενδάριον, ὃ ἐστίν, ὁ καταδικασθεὶς εἰς μίαν ἡμέραν κράτησιν ὅα διαμείνῃ 24 ὥρας, ὁ καταδικασθεὶς εἰς τρίμηνον φυλάκισιν ὅα διαμείνῃ 90 ἡμέρας, ὁ καταδικασθεὶς εἰς διετὴ φυλάκισιν ὅα διαμείνῃ μέχρι τῆς ἀντιστιχούσης ἡμέρας, καθ' ἣν χρονολογικῶς πρὸ δύο ἐτῶν παρεδόθη εἰς τὴν φυλακὴν τῶν καταδικίων.

Ἄρθρ. 17.

Ἡ ἡμέρα τῆς δημοσιεύσεως τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως δὲν εἶναι πάντοτε ἡμέρα ἐνάρξεως ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ καταδικασθέντος προφυλακισμένου, διότι ἅμα ἐνεργηθῇ παρ' αὐτοῦ ἐνδίκον τι μέσον (ὡς ἐν τῇ Ποινικῇ Δικονομίᾳ εἴρηται) τότε θεωρεῖται ὑπόδικος καὶ κατὰ συνέπειαν μόνον ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς τελεσιδίκου καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ἀρχεται ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς, ἐκτὸς ἐὰν τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθῃ ἐνδίκον μέσον εὐρέθῃ δίκαιον καὶ ἐπ' ἡμέρας τὴν ἐλάττωσιν τῆς ποινῆς του, διότι τότε δὲν εἶναι πρέπον νὰ τιμωρηθῇ διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν δικαίων παραπόνων του (ἴδε καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 77 τοῦ 1860 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου) μὴ μεταχειρισθέντος δὲ τοῦ καταδικασθέντος ἐνδίκον τι μέσον, ἡ ἐναρξίς τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, ἀδιαφόρως ἐὰν ὁ Εἰσαγγελεὺς ἢ ἄλλος τις μετεχειρίσθῃ κατ' αὐτῆς ἐνδίκον μέσον ἐπιτυχῶς ἢ ματαίως· ἐὰν ὅμως διετέλει προφυλακισμένος, τότε ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ἀρχεται ἀφ' ἧς ἐφυλάκισθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινὴν (ἀρθρ. 405 Ποιν. Δικ. καὶ ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 45 τοῦ 1860).

Ἄρθρ. 18—19.

Περὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς θέλομεν κάμει λόγον ἐν ἀρθρ. 81 Ποιν. Νόμου. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐκτελεῖται εἰς τύπον παρὰ τῆς ἀποφάσεως προσδιοριζόμενον.

Κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ὁρισμένους ἑορτάς καμμία καταδίκη δὲν ἐκτελεῖται.

Ὅσῳκις τὸ ἐγκλήμα ἐπίσῃρει τὴν ἀνωτάτην ποινὴν, τὰ Δικαστήρια τῶν Συνόδων ἔχουσι δικαίωμα νὰ προσδιορίζωσι τόπον ἐκτελέσεως τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος, ὥστε ἐκεῖ ὅπου ὁ κατηγορούμενος ἐπραξέ τὸ ἐγκλήμα, ἐκεῖ νὰ λάβῃ καὶ τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας του· τὸ τοιοῦτον συντελεῖ εἰς παραδειγματισμὸν, διότι γίνεται εἰς τὰ ὅμματα ἐκείνων οἵτινες ἀντελήφθησαν τοῦ ἐγκλήματος κατὰ τὴν τέλει αὐτοῦ—ἐὰν ὅμως ὁ τύπος τοῦ ἐγκλήματος ᾖ ἀπόκεντρος ἢ ἀπρόσιτος, τότε

ἀπόκειται εἰς τὸ Δικαστήριον νὰ προσδιορίσῃ ἄλλον πλησιέστερον τὸν καὶ οὐχὶ πάντοτε εἰς τὰς παραλίους πόλεις, διότι τότε δὲν γίνε-
ται παραδειγματισμὸς ἀλλὰ μᾶλλον θεατρικὴ περιέργεια.

ΣΗΜ. Κατὰ τὸ ἀπὸ 9 Μαΐου 1834 Β. Διάταγμα, θανατικὴ ἀπό-
φασις δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ πρὶν ὑποβληθῇ εἰς τὸν Βασιλέα μετὰ
τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως καὶ πρὶν ἐπινεύσῃ ὁ Βασιλεὺς.

Ἡ προφυλάκισις καὶ φυλάκισις τῶν κληρικῶν γίνεται εἰς ἰδιαι-
τάς φυλακάς, ἡ δ' ἐγκάθειρξις καὶ τὰ δεσμὰ εἰς τὰς κοινὰς φυλακάς
καὶ δεσμοτήρια (ἄρθρ. 25 καὶ 26 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνό-
δου Νόμου) κατὰ δὲ τὸ ἀπὸ 16 Ὀβρίου 1836 Β. Διάταγμα πρὶν τῆς
ἐκτελέσεως τῆς ἐπὶ κακουργήματι κατὰ κληρικοῦ ἀποράσεως ἐπὶ κα-
κουργήματι, εἰδοποιεῖται ἡ Ἱερὰ Σύνοδος διὰ νὰ κάμῃ τὴν καθαίρεσιν
ἐπὶ δὲ καταδίκης στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν, εἰδοποιεῖται τὸ οἰκείον
ὑπουργεῖον διὰ νὰ κάμῃ τὴν καθαίρεσιν, ὡς ἐν Σελ. 121 τῆς ἐπὶ τῆς
Ποιν. Δικονομίας Πρακτικῆς ἐξεθέσαμεν.

"Ἀρθρ. 20.

Δήμευσις πραγμάτων γίνεται μόνον εἰς τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ὀρί-
μενὰς περιπτώσεις καὶ εἰς μόνὰ τὰ παρὰ τοῦ Νόμου σημειούμενα ἀντί-
κειμένα. — Συνωδᾷ τούτοις τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ Συντάγματος ἀπαγορεύει
τὴν γενικὴν δήμευσιν, ὥστε ἰσχύουσιν αἱ μερικαὶ καὶ ἐπὶ ῥητῶν ἀντι-
κειμένων ἀναφερόμεναι ἐν τῷ Νόμῳ δήμευσεις, ὡς ἐν οἰκείῳ τόπῳ ῥη-
θῇσεται* (ὅρα καὶ ἄρθρ. 132 τοῦ περὶ Στρατιωτικῆς Ποιν. Νομοθεσίας
Φι. Β' Νόμου).

"Ἀρθρ. 21—23.

"Ἀνθρωποὶ ἐκτελέσαντες κακουργήματα εἰσὶν ἀνάξιοι τῶν ὁποίων
κατέχουσι θέσεων καὶ τιμῶν καὶ ἀκατάλληλοι νὰ καθέξωσι τοιαύτας
εἰς τὸ μέλλον* ἕνεκα τούτου ὁ Νόμος ἀποφαίνεται ὅτι ὁ διὰ τελεσιδι-
κου ἀποράσεως εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν καταδικασθεὶς στερεῖται: 1)
πάσης Δημοσίας ἢ Ἐκκλησιαστικῆς ἢ Δημοτικῆς ὑπηρεσίας καὶ θέσεως
ὅμοι μετ' ὅλα τὰ ἐξαρκόμενα ἐντεῦθεν δικαιώματα καὶ πλεονεκτήματα*
2) ἄλλων τῶν ἀξιοματίων, ἐπιτίμων θέσεων καὶ διακριτικῶν σημείων*
3) τῆς τιμῆς τοῦ νὰ ᾖναι μέλος Νομαρχιακοῦ, Ἐπαρχιακοῦ ἢ Δημοτι-
κοῦ Συμβουλίου ἢ ἄλλης νομίμου συνελεύσεως συγκαλουμένης παρὰ τῆς
Κυβερνήσεως διὰ πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ τοῦ νὰ διορίζεται ὀρκωτὸς
κριτής* 4) τῆς ἐκωνότητος τοῦ νὰ γενῇ μέτοχος τοιούτων ἀρχῶν, ὑπη-
ρεσιῶν, πλεονεκτημάτων καὶ τιμῶν* στερεῖται προσέτι διὰ βίου, τῶν
ἀκολουθῶν δικαιωμάτων ὡς καὶ τῆς ἐκωνότητος πρὸς ἀπόκτησιν αὐ-
τῶν 1) τῆς ἐκωνότητος τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς,
εἰς τὸ ναυτικὸν καὶ εἰς τὴν ἐθνοφυλακίαν* 2) τοῦ δικαιώματος τῆς ὀπλᾶς

φορίας καὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐθνοσήμου· 3) τοῦ δικαιώματος τῆς ψηφοφορίας εἰς ὅλας τὰς πολιτικὰς σχέσεις· 4) τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ εκπληρῇ ἔργα πραγματοποιήμονος εἰς δικαστικὴν τινα ὑπόθεσιν ἢ νὰ καλῇται ὡς μάρτυς ἐν συμβολαίοις· 5) τῆς ικανότητος τοῦ μαρτυρεῖν ἐνόρκως ἐνώπιον Δικαστηρίου· 6) τῆς ικανότητος τοῦ νὰ ᾔναι ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν ἐκτὸς μόνον ἐπὶ τῶν ἰδίων τέκνων, καὶ τοῦτο κατὰ πρότασιν τοῦ συγγενικοῦ Συμβουλίου· 7) τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν εἰς τὰς συζητήσεις τοῦ συγγενικοῦ Συμβουλίου.

Ταῦτά λαμβάνουσι χώραν ὡς πρὸς τὴν στέρησιν καὶ ἀνικανότητα πρὸς ἀπόκτησιν, καὶ ἐπὶ τῶν εἰς ἐπανορθωτικὴν ποινὴν καταδικασθέντων ἕνεκα κλοπῆς, ὑπεξαίρεσεως, ἀπάτης, πλαστογραφίας, ψευδοῦς διὰ χειραψίας ὑποσχέσεως ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἐπιорκίας, ψευδοῦς καταμηνύσεως ἢ συκοφαντίας καὶ τέλος ἕνεκα πλημμελημάτων ἀφορώντων τὰ νομίσματα ἢ προσβαλλόντων τὰ ἥθη, ἀλλ' ἡ στέρησις αὕτη ἐπὶ πλημμελημάτων δὲν ἐπέρχεται διὰ βίου εἰμὴ πρόσκαιρος, ἥτοι κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐξ μηνῶν καὶ κατ' ἀνώτατον ἐξ ἐτῶν, τὸ δὲ χρονικὸν διάστημα προσδιορίζεται ἐν τῇ καταδικαστικῇ ἀποφάσει (ὅρα καὶ ἄρθρ. 190 Ποιν. Νόμου περὶ δωροδοκίας κατὰ τὰς ἐκλογὰς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 101' τοῦ 1837 ἀπόφ. 'Αρ. Παγού καθ' ἣν ἐπὶ δωροδοκίας ὑπαλλήλων ἐφαρμόζονται τ' ἄρθρ. 20 καὶ 23 τοῦ Ποιν. Νόμου συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρ. 190).

Κατὰ τὸ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 Β. Διάταγμα ἡ ἕνεκα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποιν. Νόμου διαλαμβανόμενων πλημμελημάτων ἐπακολουθεῖσα ἡ καταγινώσκουμένη πρόσκαιρος ἡ διὰ βίου στέρησις τῶν ἐν τοῖς ἄρθρ. 21 καὶ 23. § 1—7 ὁρισμένων πολιτικῶν, ἀστυκῶν ἢ συγγενικῶν δικαιωμάτων, τότε μόνον παρακολουθεῖ ἡ καταψηφίζεται, ὅταν ἡ ἕνεκά τινος τῶν εἰρημένων πλημμελημάτων καταγινώσκουμένη ποινὴ ᾔναι τοῦλάχιστον ἐνιαύσιος.

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐπεται ὅτι ἡ στέρησις καὶ ἀνικανότης τῶν ἐπὶ κακουργήματι καταδικασθέντων ἐξυπακούεται αὐτοδικαίως, ἡ δὲ πρόσκαιρος τῶν ἐπὶ πλημμελήματι καταδικασθέντων πρέπει νὰ ὀρίζεται ἐν τῇ ἀποφάσει.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 20 Μαΐου 1834 Β. Διάταγμα, ἀριστεῖον δὲν δίδεται εἰς τοὺς ἐπὶ πλημμελήματι ἢ κακουργήματι καταδικασθέντας ἢ ὑποδίκους, ἀφαίρεται δὲ μετὰ τὸν δι' αὐτοῦ προσαρτωμένων δικαιωμάτων ἀπὸ τὸν καταδικασθέντα διὰ πλημμελήμα ἢ κακουργήμα ἐν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρ. 22 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ ἀπὸ 18 Ἰαννουαρίου 1838 περὶ ἀπογραφῆς Νόμου, μένουσιν ἐξῆρμένον τῆς τιμῆς τοῦ νὰ κατατάττονται εἰς τὸν στρατὸν ὅσοι ἀποκλείονται κατὰ τὰ ἄρθρ. 22 καὶ 23 τοῦ Ποιν. Νόμου.

μου καὶ τὸ διάταγμα τῆς 20 Μαΐου 1836·—μὴ περιέχοντος δὲ τὴν εἰρημένον περί ἀπογραφῆς Νόμου ἄλλους ὁρισμούς, ἐπεὶ οἱ ἀπογραφῆς ἀποφασίζονται κατὰ δικασμένον διὰ πράξεις προνοουμένας ἐκ τῶν ἀρ. 21—23 τοῦ Ποιν. Νόμου, δὲν εἶναι δεκτοὶ εἰς τὸν στρατὸν οὔτε ἐξελονταὶ οὔτε ὡς κληροῦχοι·—ἐννοεῖται δ' ὅτι οἱ ἐπὶ τοιαύταις πράξεσιν ὑπόδικοι (ἐκτὸς τῶν προφυλακισμένων ἢ προφυλακιστέων), δύνανται ἐμποδίζονται ἐκ τῆς εἰς τὸν στρατὸν κατατάξεως τῶν, οὔτε δύναται νὰ προτείνωσι τὴν ἐκκρεμὴ κατ' αὐτῶν κατηγορίαν πρὸς ἀποφυγὴν ἢ ἀναβολὴν τῆς ἐν τῷ στρατῷ κατατάξεως τῶν. Ἐὰν ὅμως μετ' αὐτὴν δικασθῶσι καὶ κηρυχθῶσιν ἔνοχοι τοιούτων πράξεων, τότε ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἀνικανότητος καὶ ἀποπομπῆς αὐτῶν διατάξεις τοῦ Νόμου, διότι δι' ὃν λόγον δὲν εἶναι δεκτοὶ εἰς τὸν στρατὸν πρὸ τῆς κατατάξεως τοῦ καταδικασθεὶς διὰ τοιαύτας πράξεις, διότι τὸν αὐτὸν λόγον δὲν πρέπει νὰ μὲν ἐν τῷ στρατῷ ὁ μετὰ τὴν κατατάξιν τοῦ κηρυχθεὶς ἔνοχος τοιούτων πράξεων. Τοῦτο δὲ προκύπτει ἀριθμητικῶς καὶ ἐκ τῆς φράσεως αὐτοῦ νὰ κατατάσσονται ἥτις δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὴν πρώτην κατατάξιν ἀλλὰ τὴν διαρκή κατατάξιν.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 132 τοῦ ἀπὸ 19 Μαΐου 1860 Φ. 11 Β' Νόμου περὶ στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας, ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις διατάσσει καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ καταδικασθέντος ἀφαίρεσιν τῶν διακριτικῶν σημείων καὶ παρασῆμων, ὡς αἱ κατὰ Νόμον στερεῖται τούτων ἡ καταδικασθεὶς, κατὰ δὲ τ' ἀρθρ. 179 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, πρὸς τὴν καθάρσεσιν ἐφαρμόζονται καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἀρ. 8—11, 21—23, 28, 30, 33, 36 καὶ 37 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐπὶ καταδικασθέντων στρατιωτικῶν, ἡ δὲ στρατιωτικὴ καθάρσις συνεπιφέρει· 1) τὴν στέρησιν τοῦ βαθμοῦ· 2) τὴν παντελῆ ἀνικανότητα τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατὸν ὑπ' ὅποιανδήποτε ιδιότητα καὶ τὰς λοιπὰς ὑπὸ τῶν ἀρ. 21 καὶ 23 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ὁριζομένης ἀνικανότητος· 3) τὴν στέρησιν τοῦ φέρειν οἰονδήποτε παράσημον καὶ παντὸς δικαιώματος εἰς σύνταξιν ἢ εἰς ἀμοιβὴν διὰ προτέρας ὑπηρεσίας του. — Ἡ ἐκπτώσις συνεπιφέρει τὴν στέρησιν τοῦ βαθμοῦ ἢ τῆς τάξεως (rang) καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ φέρειν τὰ διακριτικὰ αὐτοῦ σημεῖα καὶ τὴν στολὴν. — Ὁ ἐκπτώσις ἀξιωματικῶς στερεῖται τοῦ δικαιώματος πάσης συντάξεως καὶ ἀμοιβῆς διὰ τὰς προτέρας ὑπηρεσίας του κλπ. κλπ.

Κατὰ τ' ἀρθρ. 30, 49 καὶ 51 τοῦ ΧΠΘ Νόμου τῆς 17 Αὐγούστου 1861 οὐδ' ἐπίτροποι οὐδὲ μέλη Συγγενικοῦ Συμβουλίου δύναται νὰ ᾖναι οἱ καταδικασθέντες εἰς ποινὴν κηκουργήματος ἢ πλημμελήματος κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρῳ 23 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ὁρισμένα, ὁρισμένοι δὲ τυχόν ὄντες ἐπίτροποι, παύουσιν αὐτοδικαίως ἀνευ διακρίσεως ἐπὶ ἰδίων ἢ ἀλλοτρίων παιδίων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 70 τοῦ Συντάγματος, δὲν δύναται νὰ ἐκλεχθῇ Βουλευτὴς ὁ μὴ ἀπολαμβάνων τοῦλάχιστον πρὸ διετίας καὶ μέχρι τῆς ἐκλογῆς του τ' ἀστυκὰ καὶ πολιτικὰ δικαιώματα καὶ ὁ ὑπαγόμενος εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ ἐκλογῶν Νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν Νόμου ἐξαίρουνται τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν: 1) οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ κακουργήματι καὶ μὴ ἀποκατασταθέντες· 2) οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ πλημμελήματι ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποιν. Νόμου, τροποποιηθέντι διὰ τοῦ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 Νόμου καὶ στερηθέντες διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ ψηφοφορεῖν· 3) οἱ δυνάμει ὀριστικοῦ βουλευμᾶτος διατελοῦντες ὑπόδικοι ἐπὶ κακουργήματι· 4) οἱ ἐστερημένοι τῆς ἐλευθέρως διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των.

Κατὰ τ' ἄρθρ. 62, 65 καὶ 66 τοῦ αὐτοῦ περὶ ἐκλογῆς Νόμου ἕνεκα τῶν αὐτῶν ἀναφερομένων πράξεων ἢ παραλείψεων, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ποινῶν, ἀπαγγέλλεται καὶ στέρησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἐπὶ πέντε ἔτη.

Κατὰ τ' ἄρθρ. 62, 66, 118, 119 καὶ 120 τοῦ περὶ Ἐθνοφυλακῆς Νόμου, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ποινῶν, ἐπέρχεται καὶ ἡ ἐκπτώσις τοῦ βαθμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν τῆς Ἐθνοφυλακῆς καὶ προσωρινή πρὸς ἀνάκτησιν ἀνικανότης, κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν προκειμένων ἄρθρων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1861 περὶ συντάξεων Νόμου, τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα ἀποβάλλεται, ἐὰν ὁ συνταξιούχος ἢ ὁ ἔχων δικαίωμα εἰς σύνταξιν, καταδικασθῇ δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως ἐπὶ κακουργήματι ἢ ἐπὶ τινὶ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 22 καὶ 24 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἐν τῷ ἀπὸ 20 Μαΐου 1836 Διατάγματι ἐνδιαλαμβανομένοις πλημμελήμασι, ἅμα ὅμως ἀπονειμῇ Βασιλικὴ χάρις ἢ δοθῇ ἀποκατάστασις, ἀποδίδεται εἰς τὸ μέλλον.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 72 τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1855 ΣΟΖ' Νόμου, ἐπιστάται, ὑποεπιστάται, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεδικιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρετῆς, οὔτινας ὅπωςδήποτε ζημιῶνουν τὸ Δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινος ὄφελος, ὑπὸ καινὴν πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ Ποιν. Νόμου ὁρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ 2—6 ἐτῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1856 περὶ αὐστηρείας σώματος τελωνοφυλάκων Νόμου, ἀποβάλλονται τῆς ὑπηρεσίας οἱ φύλακες καὶ ἀρχιφύλακες, ὅταν καταδικασθῶσι διὰ παραβάσεως περὶ τὴν ὑπηρεσίαν των τιμωρουμένας εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἢ διὰ πλημμελήματα καὶ κακουργήματα περὶ ὧν προβλέπουναι τ' ἄρρ. (ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.) 2.

Ορα 22 και 23 του Ποιν. Νόμου τροποποιηθέντος διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Μαΐου 1856 Νόμου.

Κατὰ τ' ἄρθρ. 1. ἐδ. γ. 2, 3 καὶ 11. ἐδ. α. 6. γ. τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1866 Διατάγματος περὶ προσόντων τοῦ ὑποδεστέρου προσωπικοῦ τῶν Νομαρχιῶν καὶ Ἐπαρχιῶν δὲν δύναται νὰ διορισθῇ γραφεὺς, πρωτοκολλιστὴς ἢ ὑπογραμματεὺς Νομαρχίας ἢ Ἐπαρχείου ὁ καταδικασθεὶς ποτε εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἢ κακουργήματος.—παύονται δ' οὗτοι, α) ἐὰν καταδικασθῶσιν ἕνεκα πλημμελήματος ἢ κακουργήματος· β) ἐὰν παραπεμφθῶσι δι' ὀριστικοῦ δικαστικοῦ βουλεύματος ἐπὶ ἐγκληματικῇ πράξει ἢ ἄλλῃ τινὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποιν. Νόμου ὀριζομένων πράξεων· γ) ἐὰν ἐκδοθῇ κατ' αὐτῶν ἐνταλμα φυλακίσεως. — Κατὰ δὲ τ' ἄρθρ. 2, 3 καὶ 11 τοῦ συγχρόνου περὶ προσόντων τῶν ὑγειονομοφυλάκων Διατάγματος, τακτικοὶ φύλακες ὑγειονομείου, λοιμοκαθαρτηρίου καὶ ὑγειονομικοῦ σταθμοῦ ἢ περιεργήματος, δὲν δύναται νὰ διορισθῶσιν οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ κακουργήματι ἢ πλημμελήματι, ἀπολύονται δὲ τῆς ὑπηρεσίας, α) ἐὰν καταδικασθῶσιν ἕνεκα πλημμελήματος· β) ἐὰν παραπεμφθῶσι δι' ὀριστικοῦ δικαστικοῦ βουλεύματος ἐπὶ ἐγκληματικῇ πράξει ἢ ἄλλῃ τινὶ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποιν. Νόμου ὀριζομένων πράξεων· γ) ἐὰν ἐκδοθῇ κατ' αὐτῶν ἐνταλμα φυλακίσεως.—Ἐννοεῖται δ' ὅτι αἱ παύσεις αὗται γίνονται διοικητικῶς, ὡσάκεις ὅμως οἱ ἐν τοῖς εἰρηρμένοις Διατάγμασιν ἀναφερόμενοι καταδικάζονται ἐπὶ πλημμελήματι, θέλουν παύεσθαι ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως, διότι τὰ διατάγματα ταῦτα ἔχουσιν ἰσχὺν Νόμου, διότι στηρίζονται εἰς Νόμους δι' ὧν ἐξουσιοδοτήθη ὁ Βασιλεὺς νὰ διατάξῃ περὶ τούτων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ καταδιώξεως τῆς ληστείας ΡΟΒ' Νόμου τοῦ 1867, δῆμαρχοι, δημαρχικοὶ καὶ εἰδικοὶ πάρεδροι καὶ ἀστυνομοί, ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν ὁποίων ἀποκρύπτονται καὶ διαιτῶνται ὁμολογουμένως λησταί, γινώσκοντες τοῦτο, ὡς καὶ τοὺς ἀποκρύπτοντας, ὑποβάλλοντας καὶ τροφοδοτοῦντας αὐτοὺς, καὶ μὴ λαμβάνοντες τ' ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἐγκαιρον καὶ ἀποτελεσματικὴν κατάδειξιν καὶ καταδίωξιν αὐτῶν, τιμωροῦνται ἕνεκα ἀσυγγνώστου ὀλιγωρίας διὰ χρηματικῆς ποινῆς 50—100 δραγμῶν καὶ διὰ προσωρινῆς παύσεως δύο μέχρις ἑξ μηνῶν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ διὰ χρηματικῆς ποινῆς διπλασίας καὶ δι' ὀριστικῆς παύσεως ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῶν καὶ στερήσεως τῆς ἱκανότητος τοῦ ἀνακτῆσαι δημοσίαν ἢ δημοτικὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τρεῖς ἕως ἑξ μηνάς.—Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἡ χρηματικὴ ποινὴ, ὡς καὶ ἡ προσωρινὴ καὶ ὀριστικὴ παύσις ἀποφασίζονται, ἡ μὲν προσωρινὴ ἀνεκκλήτως, ἡ δὲ ὀριστικὴ ὑπὸ τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς ἐφέσεως ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πλημμελειοδικείου διὰ

προεισαγωγικῆς ἀνακρίσεως, ἢ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως. Ἡ ἔφεσις εἰσάγεται ἐνώπιον τῶν Ἐφετῶν καὶ ἐπαρμόζονται αἱ διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας αἱ ἀρροῦνται τὴν ἐνώπιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ἔφεσιν τῶν πταισματικῶν ἀποφάσεων, ὁ ἐστὶ γίνεται δι' ἐκθέσεως ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῶν Πλημμελειοδικῶν (βρα ἀναλόγως ὑπόδειγμα ἐν σελ. 296—297 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 7 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, οἱ διοικητικοὶ, δικαστικοὶ, στρατιωτικοὶ, ἢ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρεταὶ ἐπιτετραμένον τὴν καταδίωξιν τῆς ληστείας ἢ προσκαλούμενοι ἀρμόδιως πρὸς ἐνέργειαν μέτρων ἀναγομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν καταδίωξιν τῆς ληστείας ὀλιγοῦσιν ἢ ὅπωςδὴποτε ἄλλως παραμειλοῦσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, τιμωροῦνται οἱ μὲν διοικητικοὶ καὶ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ διὰ παύσεως καὶ στέρησεως τῆς ἱκανότητος τοῦ ἀνακτῆσαι δημοσίαν ἢ δημοτικὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ 1—5 ἔτη, οἱ δὲ στρατιωτικοὶ, τιμωρούμενοι κατὰ τοὺς στρατιωτικὰς Νόμους τίθενται εἰς ἀπόταξιν — ἢ στέρησις τῆς ἱκανότητος πρὸς ἀπόκτησιν ὑπηρεσίας, ὡς καὶ ἡ εἰς ἀπόταξιν μετάβασις, ἀποφασίζεται παρὰ τοῦ ἀρμόδιου ἐφετείου, ὑποκειμένης τῆς ἀποφάσεως εἰς ἀναίρεσιν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ὁ ἀνωτέρω περὶ ληστείας Νόμος εἶναι προσωρινὸς καὶ παύει μετὰ δύο ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἔτη, ἐὰν δὲν παραταθῇ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1867 Διατάγματος περὶ κανονισμοῦ συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ὁ συνταξιοῦχος ἢ ὁ ἔχων δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἀποβάλλει τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα, ἐὰν καταδικασθῇ δι' ἀμετακλήτου ἀποφάσεως ἐπὶ κακουργήματι, ἢ διὰ πράξεις περὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ πλημμελήματι.

Ἄρθρ. 24.

Ἡ καταδίκη τῶν ἐν τέλει (δηλ. τῶν εἰς ἔμμισθον θέσιν) καὶ ἄλλων δημοσίων ὑπηρετῶν ἕνεκα πράξεως ἀναγομένης εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τῶν, καὶ τιμωρουμένης ὡς πλημμελήματος, συνεπιφέρει τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἐκπτώσιν καὶ τὴν στέρησιν ὅλων τῶν μετὰ τῆς ἀρχῆς ἢ ὑπηρεσίας συνημμένων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων, ὡς καὶ τὴν πρόσκαιρον ἀνικανότητα εἰς ἀνάκτησιν ἀρχῆς ἢ ἄλλης δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀπὸ 2 ἡμηνῶν μέχρις ἐξ ἑτῶν, προσδιοριζομένου τοῦ δικαστήματος ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων.

Διὰ τοῦ ἁρθρου τούτου ἠθέλησεν ὁ Νόμος γὰ τιμωρήσῃ καὶ διὰ πρόσκαιρου στέρησεως καὶ ἀνικανότητος τοὺς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν πλημμελοῦντας ὑπαλλήλους καὶ δημοσίους ὑπηρετάς, καθόσον διὰ τοῦ ἁρθρου 24 διέλαβεν ὀρισμένης πράξεις ἀναγομένης μᾶλλον εἰς τὸν

ιδιωτικόν των βίων, προσδιορίζας δὲ τοιαύτην ποινὴν καὶ διὰ πλημ^μ μελήματα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, δεικνύει ὅτι διὰ πλημμελήματα μὴ ἀναγόμενα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μὴδ' ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄρθρ. 22 τοῦ Ποιν. Νόμου, οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετὰι τοῦ Δημοσίου θὰ ἐκτίσων^σ μόνον τὴν ἐν τῇ πράξει ἐπιβαλλομένην ποινὴν ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἄνευ τῆς προσθέτου ποινῆς τῆς στέρσεως καὶ ἀνικανότητος κεκτημένων ἢ μελλουσῶν θέσεων καὶ τιμῶν, ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων περὶ ὧν εἰδικοί Νόμοι ἐκανόνισαν παύσεις καὶ ἀνικανότητος κατὰ τὰ προσεκτεθέντα.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 112 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ἂν μετὰ τὴν ἀξιόποιον πράξιν, οἱ ἐν τέλει ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετὰι ἐπαύθησαν ὑπὸ τῆς διορισάσης αὐτοὺς ἀρχῆς, οὐχ ἥτον πρέπει νὰ κηρυχθῶσιν ἔκπτωτοι τῶν θέσεων καὶ τιμῶν ἃς εἶχον ἢ ἠδύναντο ν' ἀπολαύσωσι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς παραβάσεως τῶν ἄρθρ. 22 καὶ 24 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6 τοῦ 1860 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τ' ἄρθρ. 21 καὶ 23 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ξένων δηλ. ἀλλοδαπῶν· ἐρ' ὅσον οὗτοι ὄντες ἢ δυνάμενοι νὰ γίνωσι κάτοχοι τοιούτων θέσεων, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι δικαιώματα ὧν στεροῦνται οἱ ἡμεδαποί.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1843, 122 καὶ 135 τοῦ 1860 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ χωροφυλάκων (219 Καν. Χωροφυλακῆς) ὅταν καταδικάζονται διὰ πράξιν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας των, δηλ. ἐκ τῶν εἰς τὸ 29 Κεφάλαιον τοῦ Ποιν. Νόμου ἀναφερομένων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουνίου 1848 περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας Νόμου καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 127 τοῦ 1860 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ ὡς αὐτουργοὶ ἢ συνεργοὶ καταδικαζόμενοι διὰ ζωοκλοπὴν ἢ ζωοκτονίαν εἰς βαθμὸν πλημμελήματος στεροῦνται· 1) πλάσσης Δημοσίας ἢ ἐκκλησιαστικῆς ἢ δημοτικῆς ὑπηρεσίας καὶ θέσεως ὁμοῦ με' ὅλα τὰ ἐξαρτώμενα ἐντεῦθεν δικαιώματα καὶ πλεονεκτήματα· 2) ὅλων τῶν ἀξιομάτων, ἐπιτίμων θέσεων καὶ διακριτικῶν σημείων· 3) τῆς τιμῆς τοῦ νὰ ᾖναι μέλη Νομαρχικοῦ, Ἐπαρχικοῦ ἢ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ ἄλλης τινὸς συνελεύσεως συγκαλουμένης παρὰ τῆς Κυβερνήσεως διὰ πολιτικὰς ὑποθέσεις καὶ τοῦ νὰ διορίζεται ὁρχωτὸς κριτής· 4) τῆς ἱκανότητος τοῦ νὰ γενῇ μέτοχος τοιούτων ἀρχῶν, ὑπηρεσιῶν, πλεονεκτημάτων καὶ τιμῶν· ἢ διάρκειαι τῆς στέρσεως τῶν ἀνωτέρω δικαιωμάτων ὀρίζεται ὑπὸ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου.—Κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 159 τοῦ 1855 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου ἐπὶ ζωοκλοπῆς ἢ διάρ-

καὶ τῆς στέρησεως εἶναι εἰδική ὡς προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου Νόμου καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 21 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 31 τοῦ 1851 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου, τὸ ἀρθρ. 21 ἐφερμύζεται καὶ εἰς Δημοτικούς Συμβούλους συμφώνως μὲ τὸ ἀρθρ. 493 τοῦ Ποιν. Νόμου.

*Αρθρ. 25—29.

Ὁ εἰς εἰρκτὴν ἢ πρότκιρα δεσμὰ καταδικασμένος εὐρίσκειται κατ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ποινὴ του εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως καὶ ὅταν ᾖναι ἀνάγκη πρὸς διοίκησιν τῆς περιουσίας του, διαρρίζεται κηδεμὼν, ὅστις δὲν δύναται νὰ χορηγῇ τίποτε εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς περιουσίας του, ἀλλ' ὑπόκειται εἰς λογοδοσίαν μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἢ παύσιν τῆς ποινῆς.

Καὶ τῶντι ὁ κατάδικος τρέφεται καὶ περιθάλπεται εἰς τὰς φυλάκας ὑπὸ τοῦ δημοσίου, ἐντὸς τῶν ὧρων τῆς κανονισμένης διαίτης, ἀρα δὲν πρέπει νὰ λαμβάνῃ καὶ ἄλλα ἐξωθεν βοηθήματα καὶ νὰ ἐξαντλῇ οὕτω χωρὶς λόγον τὴν περιουσίαν του, δικαιούται ὅμως νὰ λαμβάνῃ τὸ ἐν τέταρτον τῶν κερδῶν ὅσα ἀπολαμβάνει περιπλέον τῆς ἐπιβληθείσης εἰς αὐτὸν ἐργασίας ἐντὸς τῶν φυλακῶν, καὶ νὰ τὰ μεταχειρίζεται κατὰ τὰς περὶ φυλακῶν διατάξεις, (ἀρθρ. 555 καὶ ἐπ. τῆς Ποιν. Δικονομίας) τὸ δὲ ὑπόλοιπον τίθεται εἰς ταμεῖον μέχρι τῆς ἀπολύσεώς του, ὅτε δίδεται πρὸς αὐτὸν, ἢ ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τοῦ του, ἐγχειρίζεται εἰς τοὺς κληρονόμους του.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 27 ἡ προσδιοριζομένη εἰς τὸν κατάδικον ἐργασία εἶναι εἶδος ποινῆς καὶ ἐπομένως δὲν λαμβάνει κέρδος δι' αὐτὴν, ἀρα τὸ κέρδος ἐξυπακούεται ἐπὶ τῶν περιπλέον ἐργασιῶν. Π. χ. ὑποχρεοῦται εἰς κατάδικος νὰ ἐργάζεται ἐπὶ τρεῖς ὥρας τῆς ἡμέρας εἰς ῥάψιμον ἐνδυμάτων φυλακισμένων, ἢ στρατιωτῶν, ἕτερος εἰς κατασκευὴν ὑποδημάτων, ἕτερος εἰς λιθοτομίαν, ἕτερος εἰς κατασκευὴν κεραμοκοπίας (κουρασάνι) ἕτερος εἰς κίνησιν χειρομύλου, ἄλλος εἰς ὀδοποιίαν, ἄλλος εἰς κτίσιμον, ἄλλος εἰς μεταφορὰν χωμάτων κλπ. ὅλοι οὗτοι διὰ τὰς προσδιορισμένας ὥρας τῶν ἀσχολιῶν των δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι κέρδος ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐργάζονται πέραν αὐτῶν, ἡ ὠφέλεια εἶναι κέρδος, καὶ τούτου τὸ τέταρτον λαμβάνουσι πρὸς καλλιτέραν περιθαλψιν, τὰ δὲ τρία τέταρτα κατατίθενται ὡς ἀποθεματικὰ κεφάλαιά των.

Αἱ τελεσίδικαι ἀποφάσεις τῶν ἐπὶ κακούργημάτι καταδικασθέντων τοιχοκολλοῦνται ἐν περιλήψει εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ ὅπου ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη, εἰς τὸν δῆμον ὅπου ἐπράχθη τὸ ἐγκλήμα καὶ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ καταδικασθέντος καὶ δημοσιεύονται δι' ἐφημερίδας.

Τούτ' αὐτὸ γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τρίμηνον φυλάκισιν ἢ κράτησιν τοῦλάχιστον καταδικασθέντων ἐγγυρίων ἢ ξένων, ἀγυρτῶν, ἐπικινδύνων κλεπτῶν, ἐνόχων παραποιήσεως καὶ ἀπαταιώνων, μὲ τὴν διαστολήν ὅτι δημοσιεύεται τὸ εἶδος, ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῆς πράξεως ὁμοῦ μὲ τὴν ποινὴν τῶν τοιούτων ἢ τῶν εἰς χρηματικὴν ποινὴν τοῦλάχιστον 300 δραχμῶν καταδικασθέντων, παραλείπεται δ' ἡ σήμερις τοῦ πράξαντος, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ κίνδυνος ἐκ τῆς παρασιωπήσεως, ἢ διαταχθῇ εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Νόμου εἰς δεδομένην περίστασιν, ἀλλ' εἰς ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων πρέπει νὰ ὁρισθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἢ ἐν τῇ κοινοποιήσει μνεία τοῦ ονόματος.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις σκοποῦσι νὰ εἰδοποιήσωσι πάντας περὶ τῶν ἐπικινδύνων ἀνθρώπων τοὺς ὑποίους δὲν πρέπει νὰ πλησιάζωσιν οὐδὲ νὰ συναλλάσσωνται μετ' αὐτῶν.

”Αθρ. 30.

Πάντες οἱ δι' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἄδίκημα καταδικασθέντες ἐνέχονται ἀλληλεγγύως εἰς τὰς ἀποδόσεις, ἀποζημιώσεις καὶ ἐξοδα.—προσθετέον ἐνταῦθα ὅτι ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Νόμου δὲν πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν ἀδιακρίτως καὶ ἀπολύτως εἰμὴ συνδυαζομένη μὲ τὰς περὶ συνεργῶν καὶ συναιτίων διακρίσεις, καθ' ἃς οἱ συνεργοὶ δὲν εἶναι πάντοτε ἐφ' ὁλοκλήρου ὑπόλογοι καὶ δὲν διδουσι λόγον περὶ τῶν ἀγνώστων αὐτοῖς περιστάσεων (ἄθρ. 93 Ποιν. Νόμου) ἀρὰ ἐὰν ἐπὶ τινος κλοπῆς πολλῶνπραγμάτων ἢ ὁλοκλήρου ἐμπορικοῦ καταστήματος, ἔλαβέ τις ἐν γνώσει παρὰ τοῦ κλέπτου ἐν τῶν κλοπιμαίων χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν ἔκτασιν καὶ τὰς λοιπὰς ἐπιβαρυντικὰς αἰτίας τῆς κλοπῆς, ἐννοεῖται ὅτι ὅλ' ὅσην λόγον ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ ὁποίου ἔλαβε πράγματος καὶ ὡς πρὸς ταύτην ὅλ' ὅσην περιστραφῶσιν αἱ κατ' αὐτοῦ πολιτικαὶ ἀπαιτήσεις, ἀποζημιώσεις καὶ ἐξοδα.—Τοιαύτη εἶναι προφανὴς ἡ ἐννοια τοῦ ἄρθρου 30, διότι ὁ Νόμος ὑποθέτει ἐνταῦθα πρᾶξιν ἐφ' ὁλοκλήρου καταλογιστέαν εἰς πάντας τοὺς συνενόχους, ἀλλ' ὡς θέλομεν ἐκθέσει εἰς τὰ περὶ συνεργῶν καὶ συναιτίων, εἰς καὶ περιστάσεις καθ' ἃς τὸ βᾶρος τῆς ποινῆς δὲν ἐκτείνεται ἐξ ἴσου εἰς πάντας.—ἤθελε δὲ εἶσθαι ἄτοπον καὶ παράλογον νὰ ὑποχρεοῦται ὁ λαβὼν ἐν κλοπιμαίῳ ὠρολόγιον ἢ ἄλλο τι νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν ὅλων τῶν παρὰ τοῦ κλέπτου κλαπέντων, τὰ ὅποια ὁ κλέπτης ἢ ἐκράτησε δι' ἑαυτὸν ἢ τὰ ἐπώλησεν εἰς ἄλλους.

Προσθετέον ἐπίσης ὅτι δικαίωμα συνεισφοράς μετὰξὺ τῶν ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει εἰς τοιαύτας ἀποδόσεις ἢ ἀποζημιώσεις καὶ ἐξοδα καταδικασθέντων, δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου, ἐπομένως ὁ ζητούμενος ἢ ὁ πληρώσας ταῦτα πάντα δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν

συνενόχων συνεισφοράν ἢ μερίδιον, οὐτε ἔχει ἀναγωγήν κατὰ συναυ-
τουργῶν, συναιτίων ἢ συνεργῶν (Ν. 14. § 15. Πανδ. 4, 2. Ν. 14,
Βασιλ. 10, 2. Διατ. 1 cod. 4, 8. Ν. 21. Βασιλ. 60, 10.).

Ἄρθρ. 34.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὁ Νομοθέτης ἐφάνη εὐνοϊκὸς πρὸς τὸν ἀδικη-
θέντα, διότι προβλέπων ὅτι ἡ περιουσία τοῦ ἐνόχου ἐνδέχεται νὰ μὴ
ἐξαρκῇ πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ παθόντος, ἐὰν προηγουμένως πληρωθῇ
ἐξ αὐτῆς τὸ Δημόσιον τὰς ἐπιβληθείσας χρηματικὰς ποινὰς καὶ πρό-
στιμα, διέταξεν ὅτι πρέπει νὰ πληρωθῇ κατὰ πρῶτον λόγον ὁ παθὼν
καὶ μετὰ ταῦτα τὸ Δημόσιον, ὥστε καὶ ἂν κατὰ τ' ἄρθρ. 940 καὶ
ἐπ. καὶ 991 τῆς Πολ. Δικονομίας τὸ Δημόσιον ἔχῃ προνόμιον ἢ ὑπο-
θήκην διὰ τινὰς τῶν ἀπαιτήσεων τούτων, τὸ προνόμιον καὶ ἡ ὑπο-
θήκη αὐτοῦ πρέπει νὰ ὑποχωρήσωσιν ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ
παθόντος (ἴδρα καὶ ἄρθρ. 236—244 Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 252
—254.)

Σοφὴ καὶ φιλάνθρωπος, τῇ ἀληθείᾳ, ἡ διάταξις αὕτη, διότι τὸ Δη-
μόσιον ταμεῖον εἶναι περιουσία ὅλων τῶν πολιτῶν, ἄρα δὲν εἶναι δι-
καιον νὰ διζμοιράζεται ἡ περιουσία τοῦ παθόντος πολίτου πρὸς ὄφε-
λος τῶν ἄλλων καὶ πρὸς βλάβην αὐτοῦ, διότι σχετικῶς ὡς πρὸς
ὅλους τοὺς πολίτας τὸ κέρδος εἶναι πολλάκις ἐλάχιστον καὶ τοῦ λε-
πτοῦ, σχετικῶς ὅμως πρὸς τὸν παθόντα πολίτην ἡ ζημία εἶναι με-
γάλη, ἄρα πρέπει νὰ πληρωθῇ ἐντελῶς ὁ παθὼν πολίτης τὴν ἀξίαν
τῶν πραγμάτων του, τῶν ζημιῶν του καὶ τῶν ἡμεραργιῶν του, καὶ
ἂν περισσεύῃ τι νὰ τὸ λάβῃ τὸ Δημόσιον διὰ χρηματικὴν ποινὴν ἢ
πρόστιμον.

Ἄρθρ. 32—37.

Πρὸς εἰσπραξίν τῶν χρηματικῶν ποινῶν, προστίμων, ἀποδόσεων,
ἀποζημιώσεων καὶ ἐξόδων, δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ διατάξῃ τὴν
προσωπικὴν κράτησιν τοῦ καταδικασθέντος ἢ διάταξις αὕτη τοῦ Νό-
μου εἶναι δυνητικὴ καὶ οὐχὶ ἐπιτακτικὴ, ἐπομένως δὲν εἶναι ὑπό-
χρεων τὸ Δικαστήριον νὰ διατάττῃ πάντοτε τὴν προσωπικὴν κράτησιν
τῶν εἰς τοιαύτας ἀποδόσεις καταδικαζομένων (ἴδε καὶ ἄρθρ. 1000
Πολ. Δικ.). Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ γενικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 1003 τῆς
Πολ. Δικονομίας ὑπερσχύει ἐνταῦθα καὶ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται προσω-
πικὴ κράτησις κατὰ γυναικῶν, ἀνηλίκων, ἀπαγορευμένων, παρηλί-
κων κλπ.

ΣΗΜ. Τὰ δικαστήρια χαρίζομενα εἰς τὸ Δημόσιον ἀπαγγέλλουσι
πάντοτε κατὰ τῶν καταδικαζομένων (ἐκτὸς γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων)
προσωπικὴν κράτησιν πρὸς πληρωμὴν χρηματικῶν ποινῶν, προστίμων

καὶ ἐξοδῶν, ἐνῷ ὁ Νόμος δὲν ἀπαιτεῖ τοῦτο ἀπολύτως. "Ὅθεν εὐλόγον ἐῖναι νὰ κάμνωσι καὶ ἐξαίρεσεις καὶ νὰ μὴ διατάττωσι τὸ σκληρὸν τοῦτο μέτρον κατ' ἀνθρώπων ἐνδεῶν καὶ ἄλλων οἰκογενειαρχῶν παρεκτραπέντων εἰς ἀξιοποίνους πράξεις ἐνεκα ἐρεθισμῶν, ἢ ἐνοχοποιουμένων διὰ παράλειψιν διατυπώσεώς τινος.

Ἐπεκράτησε κακίστη καὶ παράνομος συνήθεια νὰ παρακάθηνται εἰς τὰ ἀκροατήρια τῶν Πταισματοδικείων Ἀστυνομικοὶ Κλητῆρες καὶ νὰ συλλαμβάνωσι παραχρῆμα τοὺς ἐπὶ πταίσματι ἀνεκκλητήως καταδικαζομένους πρὸς πληρωμὴν τῶν προστίμων κλπ. καὶ ἐν ἀρνήσει ἢ ἀνεχεῖα νὰ τοὺς ὀδηγῶσιν εἰς προσωπικὴν κράτησιν.

Ἐπεκράτησεν ὡσαύτως ἐκ ταμειευτικοῦ πνεύματος ἐτέρα παρανομία νὰ κρατῶνται εἰς τὰς φυλακὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξοδῶν καὶ μάλιστα ἀνεῦ διατροφῆς, οἱ ἐκτίσαντες τὴν περιορίζουσαν τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν των ποινὴν, καὶ οὕτω πλείστοι ὅσοι κατὰδικοὶ ἐπὶ πταίσματι ἢ πλημμελήματι μένουσιν ἄσιτοι εἰς τὰς φυλακὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξοδῶν ἐν διαστήματι μείζονι τῆς εἰς ἣν κατεδικάσθησαν ποινῆς.

Λί τοιαῦται κακαὶ συνήθειαι, ἐφευρεθεῖσαι καὶ ἐκτελούμεναι καταχρηστικῶς ὑπὸ τινων ἀνδραπόδων (ἵνα μὴ εἴπωμεν ὑπαλλήλων) πρέπει νὰ ἐκλειψῶσι διὰ παντός, ἐφ' ᾧ καὶ παραλαμβάνομεν νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τοὺς Δημοτικούς Εἰσπράκτορας καὶ Ἐπαρχιακοὺς Ταμίαις ὅτι ὁ πολίτης τότε μόνον προσωποκρατεῖται ὅταν προσκληθῇ προηγουμένως νὰ πληρώσῃ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 7 Μαΐου 1855 Νόμου καὶ δὲν πράξῃ τοῦτο ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου ταττημένης προθεσμίας· ἄλλως συλλαμβανόμενος ἢ κρατούμενος εἰς τὰς φυλακὰς ἔχει δικαίωμα νὰ καταμηνύτῃ αὐτοὺς ἐπὶ παρανομίᾳ κατακρατήσεως (ἀρθρ. 322—323 Ποιν. Νόμου 554 καὶ 561 Ποιν. Δικ.) καὶ τότε αἱ μεγάλαι τοῦ Νόμου ποιναὶ θὰ σωφρονίσωσι τοὺς τοιούτους ὑπαλλήλους καὶ ἄλλας ἀρχὰς νὰ μὴ προβάλλωσι τοσούτον ἀναιδῶς καὶ ἀπανθρώπως τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου.

Ὁ πολίτης καλούμενος ἵνα δικασθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον, ἀγνοεῖ ἂν θὰ κηρυχθῇ ἐνοχος καὶ εἰς ποίου εἴδους ποινὴν, ὥστε καὶ ἂν ἔχῃ, δὲν φέρει μαζὺ του χρήματα—καταδικαζόμενος ἀρπάζεται παραχρῆμα καὶ ἐγκλείεται εἰς κράτησιν χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐφοδιασθῇ με χρήματα ἢ νὰ τρέξῃ εἰς ἄλλους πρὸς ἐξοικονόμησιν, ὅθεν καὶ οὗτος ὑποφέρει καὶ τὰ συμφέροντά του παραλύουσι καὶ οἱ συγγενεῖς του ἀδυνατοῦσι μὴ βλέποντες αὐτὸν ἐπανερχόμενον (ὅταν κατοικῇ μακρὰν τοῦ τόπου τῆς κρατήσεώς του) ἄρα πρέπει νὰ ἀφίσταται ἐλεύθερος καὶ ὅταν προσκληθῇ καὶ δὲν λάβῃ πρόνοιαν ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου χορηγουμένης προθεσμίας, τότε δύναται νὰ καταδιωχθῇ, ἔστω καὶ διὰ πρὸς

πρωπικῆς κρατήσεως, ἀλλὰ καὶ τότε πρέπει νὰ προκαταβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ Δήμου ἢ τοῦ Δημοσίου τὰ πρὸς διατροφήν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα κατὰ τὸ ἄρθρ. 1011 τῆς Πολ. Δικονομίας ἄλλως δὲν πρέπει νὰ κρατῇται οὐδ' ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἰς τὰς φυλακὰς, διότι ὑπάρχει παράνομος κατακράτησις (ἄρθρ. 1010 Πολ. Δικονομίας.)

Ὡς πρὸς τὴν ἀπαραιτήτως προκαταβλητέαν διατροφήν τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ τοῦ Δήμου προσωποκρατουμένων, ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν τῇ Δικαστικῇ Πρακτικῇ ἐπὶ τῆς Πολ. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρ. 1010 καὶ ἐπ. θεωροῦμεν δ' ἐσφαλμένην τὴν ὑπ' ἀριθ. 800 τοῦ 1857 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δι' ἧς ἀπεφασίσθη ὅτι ἐπὶ καταδιώξεως καθυστερούντων δὲν συντρέχουσιν αἱ διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ ὅτι τὸ Δημόσιον δὲν ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ τὴν διατροφήν διότι εἶναι ἀξιοχρεῶν καὶ ὑποτίθεται ὅτι δὲν θέλει ἀρνηθῇ τὰ μέσα τῆς συντηρήσεως τοῦ φυλακισθέντος. — Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀναιρεῖται ἀφ' ἑαυτῆς, διότι ἡ μία σκέψις ἀντίκειται εἰς τὴν ἄλλην καὶ διότι δὲν πρόκειται περὶ ἀξιοχρεώματος, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἡμερουσίου ἄρτου, ἄνευ τοῦ ὁποίου κινδυνεύει ἡ ζωὴ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ὑπαρξὶς ἢ μὴ ἑνὸς ἀνθρώπου ἐκ τῆς διαγωγῆς τῶν Ταμιῶν καὶ Εἰσπρακτορῶν, οἵτινες οὐδέποτε ἐκάρφθησαν εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν φυλακισμένων, οὐδὲ ἐν δράμιον ἄρτου ἐχορήγησαν εἰς αὐτοὺς.

Ἡ προσωπικὴ κρατήσις δὲν ἐξακολουθεῖ ἐπ' ἀπειρὸν, διότι μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπιβληθείσης ποινῆς, διαρκεῖ ἐπὶ μὲν κακουργημάτων ἐν ἔτος, ἐπὶ πλημμελημάτων ἐξ μῆνας καὶ ἐπὶ πταισμάτων 14 ἡμέρας, μεθ' ἀπολύεται ὁ κρατούμενος ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι ἀνίκανος πρὸς πληρωμὴν.

Ὁ εἰς ποινὴν κακουργήματος καταδικασθεὶς ὑποβάλλεται αὐτοδικαίως εἰς Ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐπὶ δεκαετίαν, ἐν δὲ ἀνάγκῃ καὶ ἐπὶ εἰκοσαετίαν. — ἐπίσης καὶ ὁ ἐπὶ πλημμελήματι ἢ πταίσματι καταδικασθεὶς καὶ δεικνύων ἐπικίνδυνον διαγωγὴν ὑποβάλλεται εἰς Ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, ἐπὶ μὲν πλημμελήματος ἐπὶ δύο ἕως δέκα ἔτη, ἐπὶ δὲ πταίσματος ἀπὸ 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν.

Ἡ ἐπιτήρησις αὕτη λαμβάνει χώραν ἐπὶ ἡμεδαπῶν, ἐπὶ δὲ ξένων διατάσσεται ἡ ἀπέλασις καὶ παραπομπὴ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ δολίης προαίρεσεως καὶ ἀμελείας.

Ἄρθρ. 38—39.

Πάσχει καὶ φθείρεται ὡσεπιτοπλεῖστον ἡ ἀνθρωπότης ἀφ' ἑκυτῆς ἐσθ' ὅτε καὶ ἐκ τυχερῶν περιστάσεων. Εἰς ταύτας συγκαταλέγονται

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

3.

αἱ ἀνευ ὑπαιτιότητος ἀλλ' ἐξ ἀνωτέρας βίας ἢ αὐτομμάτως συμβαίνουσαι ζημίαι, ὥς οἳδεῖς ἐπιγιγνώσκει καὶ κατὰ συνέπειαν αὐταὶ δὲ ἀποτελοῦσιν ἀντικείμενον τῆς Παιν. Δικονομίας. Π. χ. ἦναψαν ἀρ' ἐκ αὐτῶν ἢ ἐκ κεραυνοῦ ἢ ἐξ ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐμπρηστικά ὕλαι ἢ ῥεύσά καὶ κατεκάλυσαν ἄνθρωποι καὶ περιουσίαι, κατέπεσον ἐκ σεισμοῦ αἶρος, πλημμύρας, λαίλαπος, οἰκίαι, κωδονοστάσια καὶ ἄλλα ἀντικείμενα καὶ ἔφερον καταστροφὴν, θάνατον καὶ πληγὰς, συμπαρεσέφθησαν ὑπὸ ποταμῶν καὶ καταγίδων καὶ κατεπληκώθησαν ὑπὸ ἐκκλινάντων ὁρέων καὶ βράχων, ἄτομα καὶ περιουσίαι, ἐθυβόλοισιν ἠναυάγησαν ἀτμόπλοια καὶ πλοῖα δι' ἐκκρήξεως ἢ ἐκ τρικυμίας, ἐπάγρωσαν ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἢ ἐξηράνθησαν δένδρα ἐκ τοῦ ψύχους ἢ ἐκ τῆς χύνης, εἰς ὅλας ταύτας καὶ παρομοίας περιστάσεις ἢ ἀνθρωπίνος δικαιοσύνη δὲν ἔχει νὰ μεμφοθῇ τις, εἰμὴ καθόσον συνετέλεσεν εἰς τὴν τοιαύτην συμφορὰν ἀμέλεια ῥητοῦ προσώπου καταλογιστέα ὑπὸ τοῦ Νόμου· ἐρ' ὅσον ὅμως τοιαύτη ἀμέλεια δὲν ἔλαβε χώραν οἱ ἄνθρωποι ἀναλογιζόμενοι τὰ ἐκ τύχης ἢ ἐκ φυσικῶν στοιχείων προκύπτοντα δεινοπαθήματα καὶ ἄλλα κοινὰ δυστυχήματα ὥς δοξάζωσι τὸν ἱψίστον διὰ τὸ ὀλιγώτερον κακὸν καὶ ὥς σκέπτονται νὰ μεταχειρίζονται τὰ μέσα ἐκεῖνα δι' ὧν προφυλάττεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ περιουσία ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον. Π. χ. νὰ κατασκευάζωσιν οἰκίας στερεὰς καὶ μακρὰν τῶν κρημνῶν, καὶ ποταμῶν καὶ κρατῆρων, νὰ μὴ ὑψώνωσιν οἰκίας καὶ κωδονοστάσια πέραν τοῦ δέοντος· ἄλλως νὰ τὰς ἐκασφαλίζωσι δι' ἀλεξικεραύνου, νὰ μὴ φυτεύωσιν ὑπερμεγέθη δένδρα πλησίον τῶν οἰκιῶν των, νὰ μὴ κατοικῶσιν ἐπὶ βράχων καὶ κρημνῶν καὶ πλησίον τελμάτων ἢ ἐπὶ ἐλῶν· νὰ κατασκευάζωσι κοίτας ποταμῶν καὶ γεφύρας εἰς τὰ κατάλληλα μέρη, νὰ ἐκασφαλίζωσι τὰς ὁδοὺς ἐκ τῆς ὁρμῆς τῶν βροχιῶν καὶ ἄλλων ὑδάτων, νὰ θαλασσοπορῶσι κατὰ τοὺς Ναυτικούς Κανόνας κλπ. κλπ. καὶ οὕτω θέλουσιν ἀποφεύγει πολλὰ τοιαῦτα δυστυχήματα.

Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ κάμωμεν λόγον εἰς τὸ εἰκεῖον μέρος τοῦ Νόμου περὶ καταλογιστέας ἀμελείας, δὲν δυνάμεθα νὰ παρατρέξωμεν ἐνταῦθα καὶ τὴν ἐνώπιον τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης ἀκαταλόγιστον ἐνώπιον δὲ τῆς Θείας Δικαιοσύνης καταλογιστέαν καὶ ἀσυγχώρητον ἀμέλειαν ἐκείνων οἵτινες δυνάμενοι ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των νὰ πράξωσιν ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πρόληψιν ἢ ἐλάττωσιν τῶν τοιούτων δυστυχημάτων, ὀλιγοροῦσιν.

Αἱ Κυβερνήσεις καὶ αἱ κατὰ τόπους Διοικητικαὶ καὶ Δημοτικαὶ Ἀρχαί, ὅσαι ἔχουσιν ἢ δύνανται νὰ πορίσθωσι τὰ μέσα τῆς ἐλευθέρως καὶ ἀνέτου συγκοινωνίας, τῆς ἀποξηράνσεως ἐλῶν καὶ τελμάτων, τῆς κατασκευῆς νοσοκομείων, πτωχοκομείων, βρεφοκομείων, ὑδῶν, γεφυρῶν καὶ

λιμένων, τῆς ἀπρεγκλίτου περιστολῆς ποταμῶν καὶ χειμάρων, τῆς καθαριότητος καὶ ὑγιεινῆς τῶν πόλεων καὶ χωρίων, καὶ δὲν πράττουσι τοῦτο καταγιγόμεναι εἰς τὴν πολιτικὴν τύχην καὶ εἰς ἐποικιοσύνην καὶ ἀνάξια λόγου ἔργα, ὅα διώσασιν λόγον ἐνάπιον τοῦ ἀδεκάστου Κριτοῦ διὰ τὴν συμβαίνουσαν κατ' ἔτος ἐκ τῆς ἀβελ-τηρίας καὶ ἀναλγησίας αὐτῶν ἀπώλειαν τῶν ἀτυχῶν πλυσμάτων τοῦ Θεοῦ, ἐξ ὧν ἄλλα ἀποθνήσκουσιν εἰς τοὺς δρόμους τῆς πόλεως καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐξ ἀσι-τίας, ἀσθενειῶν καὶ φύχους, ἄλλα πνίγονται εἰς τοὺς ποταμούς καὶ χειμάρρους καὶ εἰς ἀλμυρὰ μέρη, ἄλλα ἐκπνέουσι τυπτόμενα καθ' ὁδὸν ἐκ τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς βροχῆς, ἄλλα καλύπτονται καὶ θάπτονται ὑπὸ τῆς χιόνος καὶ ἄλλα γίνονται θῦμα τῶν μισασματικῶν ἀναθυμιά-σεων καὶ ἐπιδημικῶν νόσων καὶ τῆς ἐλλείψεως ἱατρικῆς βοήθειας καὶ καταλλήλου διὰ τὴν ἀνάβρωσιν αὐτῶν καταλύματος.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ θέμα τοῦ προκειμένου ἄρθρου, κατὰ τὸ ὅποιον εἰς τὸ κακούργημα ἀπαιτεῖται δολία προαίρεσις, πλημμελή-ματα δὲ δύνανται νὰ πραγθῶσιν εἴτε ἐκ δολίης προαίρεσεως εἴτε ἐξ ἀμελείας.

Εἴπομεν ἐν ἀρχῇ τοῦ κεφαλαίου τούτου ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ὡς ἐπι-τοπλεῖστον πάσχει καὶ φθείρεται ἀρ' ἐκυτῆς, τοῦτο εἶναι ἀλήθεια ἀνε-πίδεκτος ἀντικρούσεως, διότι οἱ φόνοι, αἱ ληστεῖαι, αἱ κλοπαί, τὰ τραύματα, αἱ διαβολαὶ καὶ πάντα τὰ ἀδικήματα, πράττονται συνή-θως ὑπ' ἀνθρώπων καὶ κατ' ἀνθρώπων.

Ὅσον φωνὴν καὶ ἀν' ὑψώσῃ τις διὰ τὴν παῦσιν τοῦ τοιοῦτου κα-κοῦ, δὲν θέλει εἰσακουσθῆ, διότι τὸ κακὸν παράδειγμα τῆς παρα-κοῆς ἐδόθη ὑπὸ τῶν πρωτοπλάστων, τὸ δὲ τοῦ φθόνου καὶ φόνου ὑπὸ τοῦ πρωτογεννηθέντος· ἀλλ' ὅμως μία συνετὴ καὶ πατριωτικὴ Κυβερνήσις δύναται ν' ἀραιώσῃ τὰ ἐγκλήματα καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν ἀτόμων διὰ τῆς ἡθικο-ποιήσεως αὐτῶν καὶ διὰ συνετῶν μέτρων.

Κατὰ τὰς ἐπὶ ἀνθρώπων ἀρχάς τῆς λογικῆς, προηγεῖται τῆς πρά-ξεως ἡ θέλησις, ἐπομένως προκειμένου περὶ πράξεων λογικῶν ὄντων, δύναται τις ἐπιτυχῶς νὰ εἴπῃ ὅτι οὐδεμία τούτων γίνεται ἀνευ προαίρεσεως. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἔπαται ἐντεθὲν ὅτι οἷα ἡ πράξις ταῦτα καὶ ἡ προαίρεσις, διότι πολλάκις ἄθῳα προαίρεσις ἔφερε μεγάλα δεινά, ἐνίοτε δὲ δολία προαίρεσις συνετέλεσεν εἰς γενικὴν ὀφελου-Π. χ. θέλων τις ν' ἀνάρῃ ὥς ἐν ὥρᾳ σκύτου, μεταχειρίζεται γά-λιναν ἐπὶ γάλοκος ἢ λαμδάναν φούσפורον καὶ προστίθει αὐτῇ, εἰς μέ-ρος πλησίον τοῦ ὅποιον ἄλλος τις εἶχεν ἀρίστην πυρίτιδα, πατρίκιον, ἢ βάρμακα κλπ. εὐχέλεια ἀντικείμενα, ἀμέσως γίνεται ἐμπρησμός,

βλάβη καὶ καταστροφή εἰς πᾶν τὸ προπυγνόν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν πταίει, διότι ἡ προαίρεσίς του δὲν ἦτο τῆς αὐτῆς.

Συλλαμβάνει τις ληστὴν περιβόητον καὶ βλέπει ὅτι διὰ τῆς βίας δὲν δύναται νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας, ἄλλως τε δὲν ἔχει καὶ ἑντάλμα, οὕτε τὸν συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφώρῳ, ὅτι καὶ ἂν δυνήθῃ νὰ τὸν παραδώσῃ, θὰ κατορθωθῇ διὰ μέσων καὶ ὑποθάλψεων νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας·—ἡ κεφαλὴ τοῦ ληστοῦ δὲν εἶναι προγεγραμμένη· ἀποφασίζει νὰ τὸν δολοφονήσῃ καὶ τὸ πράττει.—Ἐνώπιον τοῦ Νόμου ἐξετέλεσε δολίαν προαίρεσιν, ἀλλὰ τ' ἀποτελέσματα τῆς δολίας προαιρέσεως ἀπήλλαξαν τὴν Κοινωνίαν ἀπὸ μίαν μάστιγα, τὸ Δημόσιον ἀπὸ ἔξοδα, τοὺς μάρτυρας ἀπὸ ὁδοιπορίας, τοὺς ἐνόχους ἀπὸ φρικιάσεις, τὸν εἰσαγγελέα ἀπὸ ἀγανακτήσεις, τὴν ἔνοπλον δύναμιν ἀπὸ ὁδοιπορίας καὶ ἀγρυπνίας, τοὺς δεσμοφύλακας ἀπὸ ἐπαγρυπνήσεις καὶ εὐθύνas, τοὺς συνδεσμώτας ἀπὸ διδασχὴν ἄλλων ἐγκληματικῶν πράξεων, καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ἀπὸ τὴν φρικώδη ἐντύπωσιν.

Εἰς τινὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου καλουμένας δολίας προαιρέσεις ὀφείλονται πολλὰ ἀγαθὰ, οἷον Συνταγματικὸν Πολίτευμα, Βασιλεία στερεὰ καὶ ἀκράδαντος, ἔνωσης κεχωρισμένων ἀδελφῶν, καὶ ἐλπίς ἐκπληρώσεως τῶν ἐθνικῶν πόθων.

Δολία προαιρέσεις κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ποινικοῦ μας Νόμου λέγεται ἡ γνώσις καὶ θέλησις ἐπὶ ἐκτελέσεως πράξεως ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἀπαγορευομένης·—ἀνευ τῆς αὐτῆς γνώσεως καὶ θελήσεως δὲν ὑπάρχει κακούργημα, πλημμέλημα ὅμως καὶ πταίσμα δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὡς ἐν οἰκίῳ τῷ πῶ ρηθῇσεται.

Κατὰ κανόνα, πᾶσα ἀξίопοινος πράξις περιέχουσα τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου πρὸς τιμωρίαν αὐτῆς ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, θεωρεῖται ὡς ἐκ δολίας προαιρέσεως πραχθεῖσα, ἐκτὸς ἐὰν συντρέχῃσι λόγοι ἀκαταλόγιστου, διότι τὸ ἀκαταλόγιστον ἀναιρεῖ τὴν δολίαν προαίρεσιν (ἄρθρ. 81—94 Ποιν. Νόμου).

Καὶ ὅμως τὰ Συμβούλια τῶν πλημμελειοδικῶν καὶ ἐφετῶν, κατὰ προφανῆ παραγνώρισιν τοῦ Νόμου, ἀπέκρουσκον πολλάκις τὴν δολίαν προαίρεσιν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν προέκυψεν ὠφέλεια ἢ βλάβη, καὶ ἐκῆρυξαν αἰθῶους πολλοὺς ἐνόχους, ἰδίως πλαστογράφους δημοσίων ἐγγράφων, παραδεχθέντα ὡς πρὸς τὴν πλαστογραφίαν ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, ἀλλὰ μόνον πειθαρχικὸν παράπτωμα.

Τοιαῦτα βουλευμάτων ἀντιθαίνουσιν εἰς τὸν Νόμον, διότι ἐὰν δημόσιός τις ὑπάλληλος ἢ ὑπηρετῆς, ἐν γνώσει ἐδεδείκνυσεν ἐν ἐπισήμῳ ἐκθέσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ ἢ ἐνόθευσε τὸ περιεχόμενον ἐπιστήμου ἐγγράφου, ὁ τῶν αὐτῶν ἐπράξε πλαστογραφίαν τιμωρουμένην μὲ

είρκην (άρθρ. 249, 251 και 255 Ποιν. Νόμου). Είναι δὲ ἀδιάφορον εἴαν ὁ πλαστογράφος δὲν ἐσκόπει νὰ ὠρελίσσῃ ἑαυτὸν ἢ νὰ βλάψῃ τρίτον, διότι ἡ δολία προαίρεσις δὲν ἀπαιτεῖ τὴν ὠφέλειαν ἢ τὴν βλάβην, ἀλλὰ τὴν γνώσιν καὶ θέλησιν τοῦ νὰ ἐκτελέσῃ τις πράξιν ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἀπαγορευομένην (άρθρ. 38 καὶ 81 Ποιν. Νόμου). Ἄρα ἐσφαλμένως τὰ Συμβούλια χαρακτηρίζουσι τὰς τοιαύτας πλαστογραφίας ὡς πειθαρχικά παραπτώματα καὶ μὴ ὀρθῶς ὁ "Δρειος Πάγος" συμφωνεῖ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Νομικοῦ ζητήματος, ὡς πραγματικοῦ δῆθεν γεγονότος ἀναγομένου εἰς τὴν κρίσιν καὶ πεποιθήσιν τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐφετῶν, διότι κατὰ τὸν Νόμον, τότε μόνον ἐν συμβούλιον ἢ ἐν Δικαστήριον δύναται νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ πλαστογραφία ἐπράχθη ἄνευ δολίας προαιρέσεως, ὅταν συντρέχωσι λόγοι αποκλείοντες τὸν καταλογισμόν τῆς πράξεως (άρθρ. 86 καὶ 96 τοῦ Ποιν. Νόμου) τότε δὲ αὐτὲ καὶ πειθαρχικὸν παράπτωμα ὑπάρχει.

Ἐκτὸς δὲ τῶν λόγων τοῦ ἀκαταλογίστου, ἡ ἀμέλεια καὶ τὸ τυχαῖον, ἀποκρούουσι τὴν δολίαν προαίρεσιν τῶν ἐχεφρονούντων ἀνθρώπων, ὡς παρακατιῶν ἐβλήσεται.

Πρὸς διάγνωσιν τῆς δολίας προαιρέσεως ὀφείλει νὰ προσέξῃ ὁ Δικαστής, διότι αὕτη ἄλλοτε μὲν προκύπτει σαφῶς, ἄλλοτε τεκμαίρεται ἐκ τῆς πράξεως καὶ τῆς ἀλλήλουχίας τῶν περιστάσεων, καὶ ἄλλοτε εἶναι ἀμφίβολος· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀντίστικον τῆς δολίας προαιρέσεως εἶναι ἡ ἀμέλεια ἢ τὸ τυχαῖον, ἕκαστος κατανοεῖ τί ἐστὶν ἀμέλεια καὶ τί ἐστὶ τυχαῖον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκτανωμεν εἰς τὰ χαρακτηριστικά τῆς δολίας προαιρέσεως, ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν ὅτι δολία προαίρεσις εἶναι τὸ ἐναντίον τῆς ἀμελείας καὶ τοῦ τυχαίου· διὰ νὰ μὴ διώσωμεν ὅμως λαθὴν εἰς λογοτριβὰς καὶ λογοπαίγνια ὡς ἐπὶ τοῦ ὅρισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου συνέβη εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους διὰ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Διογένοους μὲτ' ἀπτέρου ἀλεκτρούonos, εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Πλάτωνος, σπεύδομεν νὰ διασαφίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι εἶναι καὶ πράξεις γινόμεναι ἄνευ ἀμελείας, αἵτινες κατὰ τὸν προσεκτεθέντα ὅρισμόν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐκ δολίας προαιρέσεως, ἐνῷ δὲν εἶναι τοιαῦται, ἀλλ' αἱ πράξεις αὗται εἶναι θεμιταὶ καὶ δὲν πρόκειται περὶ αὐτῶν. Π. Χ. ἡ λόγῳ ἀμύνης ἀναίρεσις, ἡ βία κατὰ τῆς βίας, ἡ χρῆσις τοῦ δικαίου τῆς ἀνάγκης, δὲν γίνονται ἐξ ἀμελείας οὐδ' ἐκ τύχης, ἀλλ' ἐκ προαιρέσεως, ἡ προαίρεσις ὅμως δὲν εἶναι δολία, διότι πρόκειται δι' αὐτῆς νὰ διατηρηθῇ ἡ ζωὴ ἡ περιουσία καὶ ἄλλα πολύτιμα ἀγαθὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ Νόμος δὲν ἠδύνατο νὰ κλείσῃ ὀφθαλμὸν καὶ ν' ἀποκλείσῃ ἐν ἐνστικτον δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸν βοηθὸν τοῦ ἀμυνομένου τιμωρεῖ (άρθρ. 401 Ποιν. Νόμου). Ἐνεκὰ τούτου εἰς τὸν ὅρισμόν τῆς

δολίως προκρίσεως ἐξελέσθαι ὅτι αὕτη συνίσταται εἰς τὴν γνῶσιν καὶ θέλησιν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοσύνου πράξεως.

Τὸ ἐξῆς παράδειγμα δύναται νὰ μᾶς ὡδηγήσῃ εἰς τὴν διάγνωσιν ἥ ἀνέφερον τῆς δολίως προκρίσεως ἢ τῆς ἀμελείας· πυροβολεῖ τις δι' ὀπλου πεπληρωμένου διὰ πυρίτιδος καὶ σφαίρας ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ κατ' ἀνθρώπου ἵσταμένου εἰς τινα θέσιν καὶ τὸν φονεύει— τὸ γεγονός δὲν φιλονεικεῖται, προκύπτει δ' ὅτι ὁ πυροβολήσας ἔτρεφε μίσος κατὰ τοῦ φονευθέντος, ὅτι ἠπέριλει αὐτόν, ὅτι ἡ ἀπόστασις δὲν ἦτο δυσανάλογος, ὅτι ἡ γόμωσις ἦτο κατάλληλος διὰ φόνον, ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶχε λεπτήν τὴν ὄψιν καὶ διέκρινε καλῶς, ὅτι ἐτρέπη εἰς φυγὴν μετὰ τὴν πράξιν, ἄρα ἐὰν ἀπολογούμενος εἶπῃ ὅτι ἐξ ἀμελείας ἢ τυχαίως τὸν ἐφόνευσε δὲν εἶναι πιστευτός— ἐὰν ὅμως προκύπτῃ ὅτι δὲν εἶχε κανὲν προηγούμενον μετὰ τοῦ φονευθέντος, ὅτι δὲν ἐγνώριζεν αὐτόν, ὅτι ἦτο μύωψ, ὅτι εὗρεθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πυροβολήσῃ, διὰ νὰ ἐκκενώσῃ τὸ πρὸ πολλοῦ πεπληρωμένον ὄπλον του ἵνα τὸ καθάρισῃ, ἢ ὅτι καίτοι μὴ συντρέχουσιν τῶν περιπτώσεων τούτων ἐσχόπευε κατὰ πτηνοῦ καὶ ἐξ ἀνεπιτηδεϊότητος ἐφόνευσε τὸν εἰς τινα ἀπόστασιν εὕρισκόμενον ἄνθρωπον, ἢ ὅτι ἐξεληθὼν πρὸς θήραν καὶ πυροβολήσας ἐπὶ τινος θάμνου ἢ φραγμοῦ κατὰ λαγῶου ἢ πτηνῶν, ἐφόνευσεν ἢ ἐτραυμάτισε τὸν ὀπισθεν καθήμενον ἄνθρωπον, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἢ πράξεις θεωρεῖται ἐξ ἀμελείας λαβοῦσα χώραν—ἐὰν ὅμως ἐνῶ ἐσχόπευεν εἰς μέρος ἐνθα δὲν ἦτο λογικῶς δυνατόν ὅτι ὑπῆρχεν ἄνθρωπος, ἢ ἐὰν κατὰ τὴν στιγμήν τῆς σκοπεύσεως διέβῃ ὁρμητικῶς ἐκ τοῦ σημείου ἐκείνου ἄνθρωπος τις, χωρὶς νὰ ᾔναι δυνατόν νὰ παρατηρηθῇ ὑπὸ τοῦ σκοπεύοντος, ἢ ἐὰν ἀπροσδοκῆτως ἐθλάσθῃ τὸ ὄπλον καὶ ἐπλήγῃσιν ἢ ἐφόνευσεν ἄνθρωπον καθ' οὗ σκόπευσις δὲν ἐγένετο, τότε τὸ συμβῆν εἶναι τυχαῖον καὶ δὲν τιμωρεῖται οὐδ' ὡς ἐξ ἀμελείας γενόμενον, ὡς καὶ πορνεύων θέλομεν κάμει λόγον περὶ τῶν τυχαίων πράξεων.

Ἡ δολία προαίρεσις εἶναι τὸ πρῶτιστον στοιχεῖον τοῦ κακούργηματος καὶ πρέπει ν' ἀποδεικνύηται ἐκ γεγονότων καὶ περιστάσεων ἀποκρουσασῶν τὸ ἀκαταλόγιστον, ἢ τὸ τυχαῖον καὶ τὴν ἀμέλειαν ἐκτὸς τῶν περιστάσεων ἐκείνας καθ' ἃς ἐκ τῶν ἰδίων πράξεων εἶναι αὐταπόδεικτος, π. χ. ἐπὶ παραχρᾶξως ἢ κιδδηλείας νομιμμάτων, ἐπὶ πλυστογραφίας καὶ ἰδίως τῆς διὰ τῆς νοθείας τελευμένης, οὐδεὶς δύναται νὰ εἶπῃ ὅτι αἱ πράξεις αὗται ἐγένοντο τυχαίως ἢ ἐξ ἀμελείας, διότι διὰ νὰ ἐκτελεσθῶσι τοιαῦται πράξεις κατεβλήθησαν μελέται, προσπάθειαι, ἐργασίαι καὶ ἐτελέσθησαν σκοποὶ δόλιοι καὶ πλεονεκτικοί.—(Ὅρα καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 50 τοῦ 1859 καὶ 52 τοῦ 1849 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου δι' ὧν ἀπερρίσθη ὅτι ἐπὶ νο-

θεύσεως ἐγγράφων καὶ ἐπὶ ἰδιοποιήσεως δημοσίων χρημάτων ἐγκτεῖται ἢ δολία προαίρεσις.) Ἐν τούτοις κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 71 τοῦ 1867 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀπερασίαθη ὅτι μὴ ὀρίζοντος τοῦ Νόμου τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς δολίας προαίρεσεως, τὸ περὶ ταύτης ζήτημα εἶναι πραγματικὸν ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρ. 40—45.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν προκειμένων ἄρθρων δὲν δύναται τις νὰ συλλάβῃ μίαν θετικὴν πεποίθησιν περὶ τῆς ἐννοίας αὐτῶν, ἀπεναντίας δύναται νὰ πλανηθῇ ὑποθέτων ὅτι τὸ ἄρθρ. 45 ἀντιφάσκει πρὸς τ' ἄρθρ. 40 καὶ 41· τ' ἄρθρα ταῦτα εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἁρμονίαν καὶ ὡς ἐκ τῶν ἀφαιρεμένων ἐκφράσεων αὐτῶν χρήζουσιν ἐκκλήσεως διὰ παραδειγμάτων.

Πυροβολεῖ τις ἐκ προθέσεως ἐναντίον ἄλλου· κατὰ γενικὴν πείραν ἂν ἐπιτύχῃ ἡ βολή, ὁ πυροβοληθεὶς θανατοῦται ἢ τραυματίζεται· ἐὰν ὅμως ὁ πυροβολισμὸς ἐγένετο ἐκ τοῦ σύγγους εἰς ἐπὶκαιρα μέρη τοῦ σώματος, ὅτε κατὰ γενικὴν πείραν ὑποτίθεται ὅτι ἤθελεν ἐπέλθῃ ὁ θάνατος τοῦ πυροβοληθέντος, ἢ ἐὰν ὁ ἐπὶ μακρὰς ἀποστάσεως πυροβολῶν ἦτο ἀριστος σκοπευτὴς καὶ ἐπέλθῃ ὁ θάνατος τοῦ πυροβοληθέντος, τότε θὰ δώσῃ λόγον διὰ φόνον ἐκ προμελέτης, διότι εἶχε τὴν ἐπιδεξιότητα νὰ πράξῃ τὸν φόνον καὶ τὸν ἐπραξεν εὐστόχως.—Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν ἄλλος τις μὴ ἔχων τοιαύτην ἐπιτιμειότητα καὶ πυροβολῶν κατ' ἄλλου τὸν θανατώσῃ ἢ τὸν πληγώσῃ, διότι εἰς τὴν μίαν ἢ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν ἐξετάζεται τὸ συμβάν ἀποτέλεσμα ἦτοι φόνος ἐκ προμελέτης, ἐν περιπτώσει θανάτου, ἢ ἀπόπειρα φόνου ἐν περιπτώσει πληγώσεως (ἢ ἀποτυχίας)· ἀλλ' ἐὰν προκύπτῃ μετὰ θετικότητος ἢ πιθανότητος ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνεπιτιμειοῦ πυροβολιστοῦ ἔτεινεν εἰς ἄλλο ἀξιόποιον ἀποτέλεσμα δηλ. εἰς τὸ νὰ τραυματίσῃ μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἢ νὰ συντρίψῃ τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ φερόμενον κἄνεν ἢ ἀγγεῖον, τότε ἐὰν ὡς ἐκ τῆς ἀνεπιτιμειότητος αὐτοῦ ὡς πρὸς τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα τοῦ τραύματος, συμβῇ θάνατος τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου, ὁ πυροβολῶν θὰ δώσῃ λόγον διὰ τραῦμα θανατηφόρον ἐκ προμελέτης (ἄρθρ. 307 ἐδ. 1 Ποιν. Νόμου) καὶ συναμα διὰ φόνον ἐξ ἀμελείας, ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν (ἄρθρ. 45 καὶ 109 Ποιν. Νόμου).—ἐὰν δὲ πάλιν ὡς ἐκ τῆς ἀνεπιτιμειότητος τοῦ πυροβολοῦντος ὡς πρὸς τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα τῆς συντριβῆς τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πυροβοληθέντος φερομένου κανέου ἢ ἀγγείου, συμβῇ θάνατος ἢ τραῦμα τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου, τότε ὁ πυροβολῶν θὰ δώσῃ λόγον δι' ἀπόπειραν καταστροφῆς ξένης ιδιοκτησίας (ἄρθρ. 421 καὶ

47 Π. Ν.) καὶ συνάμα διὰ φόνον ἢ τραῦμα ἐξ ἀμελείας, ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 109 ὡς πρὸς τὴν βαρυτέραν πρᾶξιν, αἱ δὲ λοιπαὶ θὰ ληθῶσιν ὑπ' ὅψιν ὡς ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, διότι ὁ θάνατος ἢ ὁ τραυματισμὸς δὲν ἐγένετο ἐπιτρεπόμενος διὰ τὴν ἐφαρμοσθῆναι τ' ἄρθρ. 288 καὶ 307 τοῦ Ποιν. Νόμου, καὶ ἐπομένως δὲν ὀφείλει νὰ δώσῃ λόγον ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ἀνευ ἐξετάσεως τοῦ σκοποῦ.

Ἔτερον παράδειγμα—ἀποφαρίζει τις δι' ἐγχειρίδιου νὰ τραυματίσῃ τινὰ καὶ ἐμπήγνῃσι τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ἀπονήσκει.—Ὅθεν θὰ δώσῃ λόγον διὰ φόνον ἐκ προμελέτης διότι κατὰ γενικὴν πείραν τὸ ἐπὶ τῆς καρδίας τραῦμα φέρει τὸν θάνατον—ἐὰν ὅμως τὸ τραῦμα δὲν ἐγένετο εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ' εἰς ἄλλο μέρος τοῦ σώματος Π. χ. εἰς τὴν χεῖρα, ἐγνώριζε δ' ὁ τραυματίζων ὅτι εἰς τοιοῦτον μέρος γιγνομένου τοῦ τραύματος, ἐπέρχεται τέτανος καὶ κατὰ συνέπειαν θάνατος, πάλιν θὰ δώσῃ λόγον διὰ φόνον ἐκ προμελέτης, ἀδιαφόρως ἐὰν σχετικῶς ὡς πρὸς ἕνα ἄλλον μὴ γνωρίζοντα τὰς συνέπειας τοῦ ἐπὶ τῆς χειρὸς τραύματος ἡδύνατο νὰ προκύψῃ τέτανος ἢ ὄχι, διότι ὡς πρὸς τοῦτον καὶ ἂν ἐπέλθῃ τέτανος, ἢ ποινὴ θὰ ἦναι ἡ τοῦ θανατηφόρου τραύματος—ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει καὶ ἂν ἀποδειχθῇ θετικῶς ὅτι ὁ τραυματίας ἐσκόπει ἀπλῶς νὰ τραυματίσῃ τὴν χεῖρα τοῦ τραυματισθέντος καὶ ὅτι δὲν ὑπέθετεν ὅτι ἔθελεν ἐπέλθαι τέτανος ἢ γάγγραινα ἢ ἄλλο τι παραγωγικὸν θανάτου ὡς ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας ἢ καχεκτικῆς καταστάσεως τοῦ τραυματισθέντος, οὐχ ἦσαν θὰ δώσῃ λόγον διὰ τὸ συμβῆν ἀποτέλεσμα, διότι ἐσκόπει νὰ τραυματίσῃ καὶ ἐτραυμάτισεν, ἄρα πᾶν ὅ,τι προέκυψεν ἐκ τοῦ τραύματος καταλογίζεται εἰς αὐτὸν (ἄρθρ. 307 ἐδ. 1 καὶ 287 Ποιν. Νόμου).

Ἐὰν δ' ἐπὶ τινος τραυματισμοῦ συμβῇ ἑκτακτόν τι φαινόμενον ἐπὶ τοῦ τραυματισθέντος, ὅπως ἀπρόυπτον εἰς τὴν κοινὴν πείραν καὶ ἄγνωστον εἰς τὸν τραυματίζοντα, Π. χ. πάθημα παραρροσύνης ἢ ἐπιληψίας τοῦ τραυματισθέντος, τότε ἂν καὶ κατὰ τὰς βεβαιώσεις τῆς ἐπιστήμης δὲν εἶναι σύνηθες τὸ τοιοῦτον πάθημα εἰς τοὺς τραυματισθέντας, οὐχ ἦσαν εἶναι εἰς βῆρος τοῦ τραυματισθέντος ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ τραύματος ἀδιαφόρως τοῦ σκοποῦ (307 ἐδ. 1.). Εἰς ἄλλας ὁμως περιστάσεις ὡς ἐπὶ εἰσβολῆς καὶ διαταράξεως οἰκιακῆς εἰρήνης, ἐὰν συμβῇ τοιοῦτον ἀσύνηθες ἀποτέλεσμα μὴ ἐνυπάρχον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ πράξαντος, δὲν καταλογίζεται εἰς αὐτὸν εἰμὴ ὡς ἐξ ἀμελείας πραχθέν.

Τῶντι κατὰ τὸ ἄρθρον 42 ἀσύνηθές τι ἀποτέλεσμα τότε δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὴν δολίαν προαίρεσιν ὅταν μετὰ βεβαιότητος δύ-

ναι να υποτεθῇ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐνυπῆρχεν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ πράξαντος· ἄλλως θεωρεῖται ὡς ἐξ ἀμελείας προσλήθον. II. χ. ἀποφασίζει τις νὰ προσβάλῃ τινα ἔργον καὶ τὸν ραπίζει κατὰ κρόταρον, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ραπίσματος ἐπέρχεται παραδόξως συμφορὰς αἱματος ἢ ἐρυσίπελας εἰς τὴν κεφαλὴν ἢ ἀλλοίωσις φρενῶν ἢ βλάβη τῆς ὁράσεως ἢ τῆς ἀκοῆς. Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἂν καὶ τὸ δυστύχημα τοῦτο προήλθεν ἐκ τοῦ ραπίσματος, οὐχ ἦτοον εἶναι ὕλως ἐκτακτὸν καὶ ἀσυνήθες καὶ δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὴν δολίαν προαίρεσιν τοῦ ραπίσαντος, διότι ἀπεδείχθη ὅτι οὗτος δὲν εἶχεν ἄλλο τι κατὰ νοῦν εἰμὴ νὰ ραπίσῃ τὸν παθόντα.—'Επὶ τοῦ προκειμένου δὲν κρίνεται ἡ πράξις ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος, διότι δὲν πρόκειται περὶ συνεπειῶν τραύματος, ἀλλὰ περὶ ἀσυνήθους ἀποτελέσματος μιᾶς αἰτίας ἢ μᾶλλον ἐξυδρίσεως ἔργου γενομένης καὶ Νόμος εἰδικὸς δὲν κἀμνει τοιοῦτον καταλογισμόν εἰμὴ ἐξ ἀμελείας (ἀρθρ. 45 καὶ 310 Ποιν. Νόμου).

Ἐὰν ὅμως τὸ ράπισμα ἐγένετο σφοδρὸν ἢ ἐπὶ τῆς μὴνιγγος καὶ ὡς ἐκ τούτου διεσπάσθῃ ἀγγεῖον τι ἢ ἀπεσπάσθῃσαν ὀδόντες καὶ ἐπῆλθε φλεγμονή, θάνατος ἢ ἄλλη τις πάθησις, τότε τὸ ράπισμα ἔχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ τραύματος καὶ κρίνεται ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος· δύναται δὲ νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ὡς φόνος ἐκ προμελέτης, ἐὰν ἀποδείχθῃ ὅτι ὁ τραυματίας ἐσκόπει διὰ τοῦ γρόνθου του γ' ἀποκτείνῃ τὸν τραυματισθέντα καὶ τὸν ἀπέκτεινεν, τραυματίας αὐτὸν εἰς μέρος ἔνθα καὶ διὰ γρόνθου ἐπέρχεται θάνατος. — Ἀλλ' ἐὰν μ' ὕλην τὸν τοιοῦτον πρὸς θάνατον σκοπὸν, καίτοι ἐπενεχθέντος τοῦ τραύματος εἰς μέρος ἔνθα δύναται νὰ προκύψῃ θάνατος, ὁ τραυματισθεὶς ἐσώθῃ, τότε ἡ πράξις αὕτη θεωρεῖται ὡς ἀπόπειρα φόνου.

Καί, ὡς ἀπόπειρα φόνου δύναται νὰ ὀνομασθῇ τὸ κατὰ τὰς μὴνιγγας ἔστω καὶ διὰ χειρὸς τραῦμα, διότι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου κρέμεται πολλάκις εἰς μίαν κλωστήν καὶ διὰ βελώνης δύναται τις νὰ θανατώσῃ ἄνθρωπον.

Δὲν δύναται δὲ ὁ κατηγορούμενος νὰ ισχυρισθῇ ὅτι ὁ διὰ χειρὸς ἢ διὰ βελώνης θάνατος δὲν εἶναι θάνατος καὶ ὅτι δὲν ἐπῆλθε τοιοῦτος ἂν καὶ εἰς μέρος τοιοῦτον ἀπῆλθινε βαρεῖαν χεῖρα ἐπὶ σκοπῷ θανάτου, διότι ὁ μὲν σκοπὸς ἐδηλώθη, ἡ δὲ θέσις ἦτο κατάλληλος, ἀλλ' ἡ τύχη ἢ ἡ εὐριστία ἔσωσε τὸν παθόντα ἐκ τοῦ θανάτου περιορίσασα τὸ κακὸν εἰς μίαν σωματικὴν πάθησιν.

Τ' ἀνωτέρω παραδείγματα ἀρκοῦσι διὰ τὴν κατάληξιν τῶν διαφόρων περιπτώσεων ὡς πρὸς τὴν δολίαν προαίρεσιν καὶ ὡς πρὸς τὰς διακρίσεις τοῦ Νόμου, δύναται δ' ἕκαστος νὰ κἀμῃ τὰς αὐτὰς ἀνα-

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

4.

λογίας καὶ ἐπὶ ἄλλου εἵδους ἀξιοποίνων πράξεων, ἀρκεῖ νὰ προσέξῃ μήπως εἰς αὐτὰς ἐξετάζεται συγκεκριμένως ὑπὸ τοῦ Νόμου τὸ βάρος τῆς ποινῆς ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν ἀμελείαν, ἣτις συνίσταται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως ἀνευ μὲν ὁδίας προαιρέσεως, ἀλλὰ δι' ἀπροσεξίας ἢ ἀνεπιτηδεύτητος. Π. γ. ῥίπτει τις πέτρας εἰς τὰς ὁδοὺς ἢ ἐντὸς οἰκίῳν, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι δύναται νὰ βλαφθῇ ἄνθρωπος ἢ περιουσία· ἐκκενοῖ παραδύλον εἰς τόπον ἐνθα διαδίδουσιν ἄνθρωποι ἢ ὑπάρχουσιν ἐκτεθειμένα ἀντικείμενα περιουσίας· ὥθει βιαίως ἄνθρωπον, ὅστις πίπτει καὶ ἐκ τῆς πτώσεως πυρσοκροτεῖ τὸ ἐπὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὑπάρχον πιστόλιον καὶ φοιεῖ ἢ πληγώνει αὐτοῦ ἢ τρίτον, ἢ ἐξεργόμενος πρὸς θῆραν προσέχει μόνον εἰς τὸ κυνήγιον καὶ δὲν βλέπει ὅτι περὶ αὐτοῦ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι καὶ περιουσίαι· μεταβαλλεί βρῆν αὐλακὸς ἢ ποταμοῦ χωρὶς νὰ σκεφθῇ τ' ἀποτελέσματα, τίθεται πῦρ εἰς μέρος τι ἀχρηστον, χωρὶς νὰ προσέξῃ ὅτι δύναται νὰ διαδοθῇ τούτο, κλπ. Εἰς ὅλας ταύτας καὶ πλείστας παρομοίας περιστάσεις ἐάν προκύψῃ ἀδίκημα, θεωρεῖται ἐξ ἀμελείας πραχθέν, καὶ τιμωρεῖται ὁσάκις ὁ Νόμος προειδὼ καὶ ἐκανόνισε ποινὴν ἀμελείας.

Ἐάν ὅμως τὰ ὅρια τῆς προσοχῆς δὲν φθάνωσιν εἰς ἄγνωστα περιστατικά. Π. γ. ἐνηγκαλίσθη τις φιλικῶς ἄνθρωπον ἔχοντα ἐπὶ τῶν φορεμάτων του φάλιν δολιχηγίου ἢ ἄλλου καταστρεπτικοῦ ὀφέους, ἢ αἰγμὰς ἀγχεβύλων ὅπλων ἢ ὅπλα πεπληρωμένα, ἢ ἐάν ἤναψε πῦρ καὶ δυνατὸς ἄνεμος αἴφνης διαβῇ τὸ ἐτίναξεν εἰς μεμακρυσμένον ὁπωσοῦν ἀλλ' εὐφλεκτον μέρος, ἢ ἐάν ἐνεφώλευεν ἐπὶ τινος δένδρου ἄνθρωπος μὴ διακρινόμενος ἐκ τῶν φύλλων, ἢ ἐάν τις ἦτο ἐντὸς κουφώματος δένδρου χωρὶς νὰ διακρίνηται ἢ σκεπασμένος διὰ θάμνων, γόρτων κλπ., συνέβη δὲ κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας δυστύχημά τι ὡς ἐκ τῆς προσεγγίσεως ἢ ἄλλων ἐνεργειῶν ἄλλου ἀνθρώπου, τὸ συμβῆν θεωρεῖται ὅλως τυχαῖον καὶ δὲν κατολογίζεται.

Ἡ ἀμέλεια δὲν εἶναι πάντοτε γενικὴ καὶ ἀπολυτος, ἀλλὰ σχετικὴ πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ τὰς πράξεις, δύναται δὲ μία καὶ ἡ αὐτὴ πράξις ὡς πρὸς ἓν πρόσωπον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξ ἀμελείας, ὡς πρὸς ἄλλο ὡς ἐξ ὑπαιτιότητος πραχθεῖσα.

Π. γ. ἐξ ἀντικειμένου, ῥάπισμα εἰς τὴν παρεῖαν εὐρώστου δὲν φέρει βλάβην ὑγείας, ἀλλ' ἐάν φέρῃ θεωρεῖται ἐξ ἀμελείας· ῥάπισμα ὅμως εἰς τὴν παρεῖαν νεπίου ἢ ἀνδρὸς μόλις ἰαθέντος ἐξ ἐγκεφαλικῆς ἀσθενείας ἢ ἐξ ἐγχειρίσεως ἐπὶ καταβρόχτου τῶν ὀφθαλμῶν ἢ ἐξ ἄλλης ἐγκεφαλικῆς νόσου, ἐπενεγκὸν δεινὰ ἀποτελέσματα, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πρὸς ταῦτα ὡς ἐξ ἀμελείας πραχθέν, διότι ὥφει-

λέν ὁ ραπίζων νὰ σκερθῇ τὰ ἐπακόλουθα καὶ διότι ὁ Νόμος ἐπιεικῶς φερόμενος ὡς πρὸς τὴν ἀμέλειαν καὶ ἀπερισκεψίαν δὲν ἐννοεῖ τὴν χονδροειδῆ ἀμέλειαν, ἀλλ' ἐκαίην εἰς τὴν ὅποιαν ὑποπίπτει τις χωρὶς νὰ θέλῃ καὶ χωρὶς νὰ δύναται νὰ εἰκόσῃ τὰ ἐνδεχόμενα.

Ἐξ ὑποκειμένου, ράπισμα ἐκ μέρους ἀδυνάτου ἀνδρὸς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξ ἀμελείας ἐπενεγκὸν βλάβην ὑγείας, ράπισμα ὅμως ἐκ μέρους ἐνὸς ἡρακλέους, θέλει θεωρηθῇ ὡς ἐκ προαιρέσεως ἐπενεγκὸν τὴν σωματικὴν βλάβην, διότι ἐάν δι' αὐτοῦ ἐπέλθῃ τραῦμα, τότε ἐξετάζεται τὸ ἀποτέλεσμα ἀδιαφόρως τοῦ σκοποῦ, ἐάν ὅμως δὲν ἐπέλθῃ τραῦμα, ἀλλ' ἄλλη τις πάθησις, τότε θεωρεῖται ὡς ἐκ δολίας προαιρέσεως προσελθοῦσα, διότι ἀπέναντι ταιαύτης στιβαρᾶς χειρὸς ἐπόμενον ἦτο νὰ πάθῃ ὁ ραπισθεὶς.

Ἡ ἀμέλεια ἐπὶ παραλείψεως δύναται νὰ προέλθῃ, 1) ἐκ δολίας προαιρέσεως, 2) ἐκ λησμοσύνης, 3) ἐξ ἀγνοίας. Π. χ. βλέπει τις ἄνθρωπον πνιγόμενον, ἢ δαλητηριασθέντα τυχαίως, ἄρα κατὰ τοὺς Νόμους τῆς φύσεως καὶ τῆς Πολιτείας (ἄρθρ. 635 καὶ 588 τοῦ Ποιν. Νόμου) ὀφείλει νὰ τὸν σώσῃ, ἀλλ' ὅμως εὐχαριστεῖται νὰ τὸν ἰδῇ τελευτῶντα. — Βλέπει ἀρξαμένην πυρκαϊάν εἰς οἰκίαν τινὰ καὶ χαιρεκακῶν δὲν δίδει εἰδήσιν, ἵνα ἰδῇ τὴν οἰκίαν παρανάλωμα τοῦ πυρὸς (ἄρθρ. 597). ἄλλος ἀρνεῖται συνδρομὴν ἐναντίον στάσεως, ἀρπαγῆς, καυαγίων, ἢ ἐπιστημονικὴν ἢ τεχνικὴν βοήθειαν ἐν καιρῷ κινδύνου (634, 636). εἰς ὅλας ταύτας καὶ πλείστας παρρησίας περιπτώσεις ἡ παράλειψις προέρχεται ἐκ δολίας προαιρέσεως, δηλ. ἐξ ἐθελοκακίας, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ δυστύχημα δὲν εἶναι προῖον τῆς δολίας ταύτης προαιρέσεως, διότι ἔχει ἄλλην καταγωγὴν καὶ ἡδύνατο νὰ προληφθῇ ἐν γένει ἢ ἐν μέρει διὰ τῆς βοήθειας τοῦ ἀντιληφθέντος καὶ ἀμελήσαντος, ἔνεκα τούτου οὗτος ὁ ἀνὴρ δόσῃ λόγον διὰ τὴν ἀκρίδιαν του, ὡς ἐπίσης ὁ ἀνὴρ δόσῃ λόγον καὶ ὁ ἀνευ δολίας προαιρέσεως ἀμελήσας καὶ ἐπενεγκὼν δυστυχήματα ἢ καθιστάμενος αἰτίας νὰ συμβῶσι ταιαῦτα, ἀδιαφόρως ἐάν δὲν συνέστησαν (ἄρθρ. 183, 291, 300, 310, 320, 559, 565—569, 583, 588, 592, κλπ. κλπ. τοῦ Ποιν. Νόμου).

Παράλειψις ἐκ λησμοσύνης δύναται νὰ συμβῇ ὅταν τις ἐλησμονήσῃ νὰ δηλώσῃ τὰ ζῶά του, ἢ νὰ προσέλθῃ εἰς ἀρχὴν τινὰ, ἥτις τὸν καλεῖ, ἢ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸν Νόμον ἢ μὲ ἀτυνομικὰς διατάξεις κλπ.

Παράλειψις ἐξ ἀγνοίας δύναται νὰ προκύψῃ ὅταν τις δὲν ἐγνώριζῃ τὸν Νόμον ἢ τὰς τῶπον Νόμου ἐπεχούσας ἀτυνομικὰς διατάξεις, εἴτε διότι ἔλειπεν, εἴτε διότι εἶναι ἀπλοῦς καὶ ἀγράμματος κλπ. ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὰ ἄρθρ. 91—95 καὶ 514 τοῦ Ποιν. Νόμου, μόνῃ ἡ ἀγνοία Νόμου δὲν ἀρκεῖ γ' ἀποκρίσιν τὸν καταλογιστῶν ἔνεκα

τούτου τιμωρῶνται οἱ ἐξ ἀγνοίας παραλείψαντες πράξεις, διὰ τὴν παράλειψιν τῶν ὁποίων ἐπιβάλλονται ποιναὶ (ὅρα καὶ τὴν ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1889 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου καθ' ἣν οὐδ' εἰς τὸν ἀλλοδαπὸν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἀγνοίαν Νόμου).

Ἡ ποινὴ τῆς ἀμελείας προϋποτίθεται εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις ἐν τῷ Νόμῳ, ὡς πρὸς δὲ τὰ μέτρον αὐτῆς, τὰ Δικαστήρια θὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ τῆς ἀμελείας, τὴν φύσιν καὶ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας καὶ τὸ βῆρος τῆς πράξεως, ὥστε ἐτελεῖτο ἐκ πρακτικῶσεως καὶ οὕτω πῶς κανονίζωσι τὴν δέουσαν ποινὴν ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ Νόμου.

Τὸ καθ' ἡμᾶς φρανοῦμεν ὅτι εἶναι εὐλογον νὰ ἐπιβάλληται ὁ ἀνώτατος ὅρος τοῦ Νόμου, διότι ἡ ἀμέλεια ἔχει κάποιαν συγγένειαν μὲ τὴν δολίαν πρακτικὴν καὶ ὥστε πιτοπλεῖστον πράττουσιν ἀδικήματα ἐξ ἀμελείας ἐκεῖνοι οἵτινες ἔχουσι τὴν τόλμην νὰ τὰ πράξωσιν ἐπιτηδες. — "Ἀνθρωπος σεβόμενος τὸν ὅμοίον του καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου καὶ τρέμων μὴ συμβῇ κακὸν τι δὲν ῥίπτει λίθους, δὲν πυροβολεῖ χωρὶς λόγον, δὲν ἀφίνει δηλητηρία ἐκτεθειμένα, δὲν ἀνοίγει λάκους οὔτε τοποθετεῖ λυκοδόκανα εἰς μέρη διαβατά, οὔτε στρέφει ῥοήν ποταμοῦ, οὔτε ραπίζει ἄλλον κλπ., ἀλλ' ἐὰν εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πράξῃ ἐν τούτων, θὰ ἀνοίξῃ καλῶς τοὺς ὀφθαλμούς του, θὰ ἴδῃ τὰς ἀποστάσεις καὶ πᾶν τὸ προστυχὸν καὶ ἀφοῦ πεισθῇ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ πάθῃ ἄνθρωπος ἢ περιουσία τότε ἐκτελεῖ ἀκινδύνως τὸν σκοπὸν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τελέσεως καὶ ἀποκείρας ἀξιοποιούνων πράξεων.

"Ἀρθρ. 46.

Συνεπῶς πρὸς τὸ ἀρθρ. 1 τοῦ Ποιν. Νόμου, τὸ ἀρθρ. 46 τοῦ αὐτοῦ, κηρύσσει τιμωρητέας ἐκείνας μόνον τὰς πράξεις, αἵτινες ἀπαρτίζουν κατὰ τὸν Ποινικὸν Νόμον τὴν ἐννοίαν (δηλ. τὰ στοιχεῖα) ὀρισμένου τινὸς κακούργηματος ἢ πλημμελήματος πᾶσι δ' ἄλλη πράξις μὴ προσβεβλημένη ὑπὸ τοῦ Ποιν. Νόμου (ἢ ἄλλων προσθέτων Ποινικῶν Νόμων) ὅσον ἐπιχειρητός καὶ ἂν ᾖ ἢ καὶ δὲν τιμωρεῖται.

Πρὸς σύστασιν ἀξιοποιούνου πράξεως ἀπαιτοῦνται συνήθως ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον, ἤτοι δύο ἰδιαίτερα πρόσωπα, τὸ μὲν ἐνεργοῦν τὸ δὲ πάσχον, ὅτε συντρέχει ἀπ' ἐνὸς μὲν παράβασις ὑποχρεώσεως, ἀπ' ἐτέρου δὲ προσβολὴ δικαιώματος. "Οθεν ἡ συρροή τῶν δύο ἰδιοτήτων τούτων εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον δὲν ἀποτελεῖ ἀξιοποιούνον πράξιν. "Ὅνεκα τούτου ἡ αὐτοπάθεια δὲν τιμωρεῖται, ἐκτὸς ἐὰν ἐγένετο πρὸς ὑπεκφυγὴν νομίμου ὑποχρεώσεως, ὅτε ἀδικεῖται ἡ Πολιτεία καὶ δύο

ναται νά τιμωρήσῃ τόν τε ἐπενεγκόντα εἰς ἐαυτὸν ἀσθένειαν ἢ ἄλλην σωματικὴν βλάβην καὶ πάντα συνεργὸν αὐτοῦ (ἄρθρ. 7 τοῦ ἀπὸ 1 Νοεμβρίου 1851 περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας Νόμου).

ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος εἶναι πάντοτε ὁ ἄνθρωπος, ὡς λογικὸν ὄν, χάριν τοῦ ὁποίου ἐγένοντο αἱ νόμοι· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι γυμνὸς ἐν τῇ Πολιτείᾳ, διότι συνδέεται μετὰ δικαιωμάτων καὶ περιουσίας, ἐνεκα τούτου πᾶσα προσβολὴ κατὰ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἀντανакλᾷ εἰς αὐτὸν καὶ θεωρεῖται ὡς γενομένη κατὰ τοῦ προσώπου του, δι' ὃ, καὶ τιμωρεῖται. Τοῦτ' αὐτὸ ῥητέον καὶ διὰ τὴν Πολιτείαν καὶ πάντα τὰ ἠθικὰ πρόσωπα.

Αἱ κατὰ τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς προσβολαί, ἂν καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον δὲν προσβάλλουσιν ἄτομα τῆς Πολιτείας, μολοντοῦτο τιμωροῦνται ὑπ' αὐτῆς (ἄρθρ. 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου, 14 τοῦ συντάγματος, καὶ ἄρθρ. 194—200, 212 καὶ 272 τοῦ Ποιν. Νόμου), διότι προσβάλλουσι τὴν κοινὴν συνειδήσιν καὶ τὸν πρὸς τὴν θεῖαν λατρείαν ὀφειλόμενον σεβασμὸν, ἀνευ τοῦ ὁποίου παραλύουσιν ὅλοι οἱ δεσμοὶ τῆς Κοινωνίας καὶ ἐπέρχεται τελεία ἀποσυνθεσις καὶ καταστροφὴ ὑπάρξεων καὶ περιουσιῶν—ἀλλὰ καὶ ἂν εὐρεθῇ τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ θρησκεία δὲν ἐγκτεται εἰς τὰ δικαιώματα τῶν ἀτόμων καὶ τῆς Πολιτείας, πάλιν ἡ πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός, τὴν θρησκείαν καὶ τὰ θεῖα δόγματα δεικνυμένα ἀσέβεια, εἶναι τόσον προπετής καὶ τόσον ἀνήθικος, ὥστε ἐπρεπε νὰ προκαλέσῃ αὐστηρὰς ποινὰς κατὰ τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀνῆθικων ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν περιορίζονται εἰς τὰ παράτολμα φρονήματά των, ἀλλὰ προσπαθοῦσι νὰ κλονίσωσι τὸ αἶσθημα καὶ τὰς πεποιθήσεις τῶν ἄλλων (ὡς ὑπὸ τ' ἄρθρ. 194—200 τοῦ Ποιν. Νόμου θέλομεν ἐκθέσει).

Εἰς τὰς ἐξ ἁμελείας ἢ ἀπρονοησίας ἢ ἐκ παραλείψεως προκυπτούσας ἀξιοποίνους πράξεις, δὲν συντρέχει πάντοτε ἡ προσωπικὴ ἐνέργεια, διότι πολλάκις ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει λόγον καὶ διὰ τὰς ὑπὸ τῶν ὑπερσυσίων του, ἢ καὶ τῶν ζώων του ἐπερχομένας βλάβας εἰς ἄτομα καὶ περιουσίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἀνέλαβεν ἐνώπιον τῆς Κοινωνίας τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ κἀμῃ τὸ κακὸν οὔτε ὁ ἴδιος οὔτε διὰ τῶν ὀργάνων του, ἐνεκα τούτου τιμωρεῖται καθ' ὅς περιπτώσεις ἡδυνάτο ἀλλ' ἡμέλειος νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κακὸν, διότι θεωρεῖται ὡς ἠθικὸς παραίτιος αὐτοῦ.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ κύριον θέμα περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου προβλεπομένων ἀξιοποιῶν πράξεων, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ ἐνοχος τοιούτων πράξεων ἐπισύρει εἰς ἐαυτὸν πλήρη τὴν ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου δι' ἐκάστην πράξιν ὀρισθεῖσαν ποινὴν· ἡ ποινὴ δὲν ἀφ' ἑαυτῇ εἰς

τὴν ἐπίνοιαν καὶ αὐθαχεσίαν τοῦ Δικαστοῦ ἀλλ' ὥρίσθη ὑπὸ τοῦ Νομοῦ, ἐδόθη μολαταῦτα καὶ εἰς τὸν Δικαστὴν ὠρισμένον στάδιον ἐλεύθερος ἐνεργείας μεταξὺ τοῦ μεγίστου καὶ ἐλαχίστου ὅρου καὶ τοῦτο ἕνεκα τῶν ἐνδεχομένων ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν ἅτινα δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν ὑπὲρ τινος κατηγορουμένου· ἡ δὲ λέξις «πλήρη» ἢ μεταχειρίζεται τὸ ἄθροον τοῦτο, ἐννοεῖ ὅτι ὁ ἐναγὸς τιμωρεῖται μὲ τὴν παρὰ τοῦ Νόμου ὀριζομένην πλήρη ποινὴν, διδομένου ἐν τοῦτοις τοῦ δικαιώματος εἰς τὸν Δικαστὴν νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τοῦ Νόμου ἐὰν τῶντι ὁ κατηγορούμενος ὡς ἐκ τῶν ἀποδειχθέντων ἐλαφρυντικῶν περιστάτικῶν ᾖναι ἄξιός τῆς ἐπεικίας ταύτης·—ἄλλως εἶναι ἐλεύθερος ὁ Δικαστής νὰ ἐφαρμόσῃ οἷονδήποτε ὅρον τῆς ποινῆς, ἐὰν πείθεται ὅτι ἀρκούντως τιμωρεῖ τὸν ἐναγόν, ἀναλύως τῆς πράξεως τὴν ὁποίαν ἐνήργησε καὶ τῶν αἰτιῶν αἰτίνας τὴν ὥθησαν εἰς τοιαύτην πράξιν καὶ τῆς διαγωγῆς ἣν ἔδειξε· καὶ δεικνύει ὡς πρὸς τὴν πράξιν αὐτήν.

Ὅσάν τις ἀπαιτεῖται παρὰ τοῦ Νόμου ὠρισμένου ἀποτέλεσμα πρὸς ὑπαρξίν ἀξιοποῖνου πράξεως, ἡ παράδοσις θεωρεῖται τελεία ἀφοῦ συμβῇ τὸ ἀποτέλεσμα. Π. γ. θέλων τις νὰ φονεύσῃ ἕτερον, πυροβολεῖ κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν φονεύει (ἄρθρ. 288). Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 303, μήτηρ τεκοῦσα πρόωρον ἢ νεκρὸν βρέφος τιμωρεῖται ἐὰν μετεχειρίσθῃ προηγουμένως ἐν γνώσει ἢ μόνῃ, ἢ δι' ἄλλου, ἐξωτερικὰ ἢ ἐσωτερικὰ μέσα δυνάμενα νὰ φέρωσι πρόωμον τόκον ἢ τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς θάνατον τοῦ ἐμβρύου, ἐπομένως καὶ ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ μήτηρ μετεχειρίσθη τοιαῦτα μέσα δυνάμενα νὰ φέρωσι πρόωμον τοκετὸν ἢ τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ θάνατον τοῦ ἐμβρύου, δὲν τιμωρεῖται μολαταῦτα οὔτε αὕτη, οὔτε τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 304 ἀναφερόμενα πρόσωπα, ἐὰν τὰ βεβηέντα μέσα δὲν ἔφερον πραγματικῶς τὸν πρόωρον τοκετὸν ἢ τὸν θάνατον τοῦ ἐμβρύου, ἀποτέλεσμα ἕνεκα τοῦ ὁποίου ὁ Νόμος ἐπιβάλλει ποινὴν.

Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἀξιόποιναι πράξεις τελούμεναι διὰ μόνῃς τῆς θελήσεως ἢ καὶ διὰ τῆς σιωπῆς ἢ ἐκδηλώσεως διὰ τὴν σύστασιν τῶν ὁποίων δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ Νόμου ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, ἐὰν ὅμως συμβῇ τοιοῦτον, ἀποτελεῖ ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν. Π. γ. συνόμωσις ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ (ἄρθρ. 124) διέγερσις ἢ προπαρασκευὴ εἰς ἐμφύλιον πόλεμον ἢ ἀρχηγία πρὸς φόνον, διαρπαγὴν, ἐρήμωσιν κλπ. (125), διέγερσις κατὰ τῆς ἀρχῆς (166), θρασυτείας κατὰ τῆς ἀρχῆς (167), στάσις (172), παραχμυραξίς ἢ παραποήσεις νομισμάτων ἀνευ κυκλοφορίας (234).

Τινὰς τῶν πράξεων τούτων πολλοὶ κατατάττουσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς ἀποπειράς, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἀπαιτοῦσιν ἀρχὴν ἐκτελέσεως, ἀλλ' ἀρνοῦνται εἰς ταύτας τὴν ιδέαν ἀποπειράς (ἀφοῦ τὴν

πλήρη πράξιν καλοῦσιν ἀπόπειραν καὶ συνεπῶς ἀπόπειρα ἐπὶ ἀπο-
 πείρας δὲν χωρεῖ) ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι πᾶσα τοιαύτη κατάταξις εἶ-
 ναι ἐσφαλμένη ἀπὸ τοῦ Νόμου τὰς θεωρεῖ πράξεις πλήρεις καθὸ τελου-
 μένας διὰ τῆς πονηρᾶς θελήσεως, εἶναι δ' ἀδιάφορον ἐὰν ἡ θέλησις
 αὕτη προβῇ καὶ εἰς ἔργα, διότι τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι ἀπόρροια τῆς ἀ-
 ξιοποίνου πονηρᾶς θελήσεως καὶ ἐνὸς δὲν ἐφθασαν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον
 ἠδύναντο νὰ καταστήσωσι μὴ ἀξιόποινον τὴν θέλησιν (ἐὰν ὁ Νόμος
 ἀπῆται τοιοῦτον ἀποτέλεσμα) ἀλλ' ὁ Νόμος προσεῖδεν ἕνεκα τῆς σπου-
 δαιότητος καὶ τοῦ ἐπικινδύνου τῶν τοιούτων πράξεων καὶ τιμωρεῖ
 ὡς πλήρη πράξιν τὴν παραγαγούσαν ταύτην θέλησιν.

Διὰ τῆς συνομωσίας ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ καὶ διὰ τῆς στάσεως
 κατὰ τῶν καθεστώτων, ὁ ἄνθρωπος ἐξέφρασε διὰ μιᾶς θέλησιν καὶ
 πράξιν, διότι ἐτέθη ἐκτὸς τοῦ Νόμου, ἐνῶ καθῆκαν παντὸς πολίτου
 εἶναι νὰ σέβηται τοὺς Νόμους καὶ τὸ καθεστῶς.—Ἐὰν περιμείνωμεν
 νὰ προβῇ καὶ εἰς ἔργα, τότε τὸ κακὸν γίνεται μέγιστον καὶ ἡ ζημία
 ἀνυπολόγιστος, ἀλλ' ἐὰν ἡ στάσις καὶ συνομωσία προβῶσι καὶ φέ-
 ρωσι τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα καὶ ἐὰν τὸ ἔθνος ἀσπασθῇ τοῦτο,
 τότε δὲν ἔχομεν ἔγκλημα συνομωσίας ἢ στάσεως, ἀλλὰ πράξιν ἣτις
 ὡς ἐκ τῆς ἐπιτυχίας καλεῖται δικαιοσύνη καὶ πατριωτισμός.

Δὲν δυνάμεθα ν' ἀποκλείσωμεν τὴν ἰδέαν τῆς ἀποπείρας ἐπὶ τῶν
 ἁνωτέρω πράξεων, διότι καὶ αὐτὸς ὁ Νόμος διὰ τοῦ ἀρθρου 238
 τιμωρεῖ μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας τὴν ἐπὶ σκοπῷ παραποιήσεως
 νομισμάτων προμήθειαν ἐργαλείων. καὶ διότι εἰς τὰς λοιπὰς ὀνομα-
 σθείσας πράξεις δὲν εἶναι ἀνέφικτος ἀρχὴ ἐκτελέσεως.—Ὅταν λά-
 βωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ πράξεις αὗται λαμβάνουσιν ἀρχὴν καὶ σύστα-
 σιν διὰ τῆς θελήσεως, ἡ θέλησις εἶναι συγχρόνως ἡ δολία προαίρεσις
 καὶ ἡ πράξις, ἅρα πᾶς ὁ πρὸς σκοπὸν συνομωσίας, ἡ ἐμφυλίου πολέμου,
 ἡ διεγέρσεως, ἡ θρασύτης κατὰ τῆς ἀρχῆς προσπαθῶν νὰ σαγηνεύσῃ
 τὴν θέλησιν ἄλλων καὶ ν' ἀποτελέσῃ συμμορίαν μετ' αὐτῶν, πράτ-
 τει ἀρχὴν ἐκτελέσεως, διότι τὴν ἐκτέλεσιν ἀποτελεῖ ἡ θέλησις καὶ
 ταύτην τὴν θέλησιν τῶν ἄλλων προσπαθεῖ νὰ ἐλκύσῃ, ἐλκύνων δὲ ταύ-
 τὴν ἐκτελεῖ πλήρη πράξιν, ἀτυτυγχάνων πράττει ἀπόπειραν, διότι
 ἀνακοινῶν τὴν δολίαν προαίρεσίν του προφορικῶς ἢ δι' ἐπιστολῆς εἰς
 ἄλλον, σωματοποιεῖ αὐτὴν διὰ τῶν λογικῶν παραστάσεων εἰς τὸν
 ἑξωτερικὸν κόσμον καὶ ζητεῖ ὑπαθῆναι, ἅρα ἡ ἀποτυχοῦσα προσπάθεια
 θεωρεῖται ὡς ἀπόπειρα.

Περὶ ἀποπείρας ἰδίως.

Ἄρθρ. 47—55.

Κατὰ τοῦτο διαφέρει ἡ ἀπόπειρα ἐκ τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων,

καθ' ὅσον εἰς ὅλα τ' ἄλλα ἀδικήματα ἐνυπάρχει τὸ πρωτότυπον, ὅπερ καὶ στοιχείον αὐτῶν καλεῖται, εἰς δὲ τὴν ἀπόπειραν δὲν ἐξυπακούσται ἡ ἰδέα τοῦ πρωτοτύπου, διότι δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν νά παραδεχθῶμεν ὅτι ἄνθρωπός τις συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν νά ἐκτελέσῃ ὡς πρωτότυπον καὶ κύριον ἐγκλημα τὴν ἀπόπειραν ἀξιοποίνου πράξεως.— Ἄρα παραδεχθῶμεν τοιοῦτόν τι ὡς πραγματικὸν γεγονός (ὅπερ δύναται νά συμβῇ) τότε δὲν ἔχομεν ἐνώπιόν μας τὴν ἀξιοποιήσον πράξιν τῆς ἀποπειρας, ἀλλὰ μίαν ἀστείότητα ἢ τὸ πολὺ μίαν ἀπειλήν ἢ παράβασιν Ἀστυνομικῆς διατάξεως.— Ὅθεν ἡ ἀπόπειρα ἀξιοποίνου πράξεως δὲν εἶναι πρωτότυπον ἐγκλημα, ἀλλ' ἀποκύημα ἢ μάλλον εἰπεῖν ἔκτρωμα ἀποράσεως συλληθθεῖσας πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως.

Π. χ. ἀπεφάσισέ τις νά ἐκκενώσῃ τὸ πυροβόλον του διευθύνων τὸ στόμιν αὐτοῦ πηλὸν ἄλλου ἀνθρώπου πρὸς τὸν σκοπὸν νά ἐκφοβίσῃ αὐτόν, χάριν ἀστείότητος, χωρὶς ἐκεῖνος νά γνωρίζῃ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐκ τῆς εκπυροσοκροτήσεως οὐδεμία προσεγένετο βλάβη ἢ πράξις αὕτη δὲν ἔχει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀποπειρας, διότι ἡ ἀπόφασις ἦτο σύμφωνος μὲ τὸ ἀποτέλεσμα, ἄρα ὑπάρχει πρωτότυπος καὶ πλήρης πράξις ἔχουσα τὸν χαρακτῆρα τοῦ πταίσματος κατὰ τὸ ἄρθρ. 618 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐνῶ ἂν ὁ πυροβολήσας ἀπεφάσιζε νά φονεύσῃ τὸν πυροβοληθέντα καὶ ἀπετύγγανεν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν του, ἤθελεν ὑπάρχει ἀπόπειρα φόνου, διότι τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἦτο σύμφωνον μὲ τὴν ἀπόφασιν καὶ ἐκ τύχης ἐσώθη ὁ πυροβοληθείς.

Τὸ ἄρθρ. 47 τιμωρεῖ μ' ἐλαφροτέραν ἀνυπόλογον ποινὴν, παρὰ τὴν ἐπιβεβλημένην εἰς τὸ πλῆρες κακούργημα ἢ πλημμελημα, ἐκείνον ὅστις σκοπῶν νά ἐκτελέσῃ κακούργημα ἢ πλημμελημα ἐπεχείρησεν ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως, ἀλλ' ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ του ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του—τοῦτέστι τιμωρεῖ τὴν ἀπόπειραν κακούργηματος ἢ πλημμελήματος.

Πολλοὶ ἐνόμισαν καὶ φρονοῦσιν ὅτι ἐξωτερικὴ πράξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως λέγεται καὶ εἶναι πᾶσα προπαρασκευαστικὴ πράξις ἣν κάμνει τις πρὸ τῆς ἀποφασισθείσης πράξεως, διὰ νά φθάσῃ δι' αὐτῆς εἰς τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἄτοπος, διότι ἂν ἀληθῶς αἱ προπαρασκευαστικαὶ πράξεις ἀποτελῶσι τὴν ἀρχὴν ἐκτελέσεως, τότε δὲν τιμωροῦνται εἰμὴ σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν δι' αὐτῶν ἐπεβλήσαν ἀπόπειραν τῆς πράξεως. Π. χ. θέλων τις νά πράξῃ κλοπὴν ἐν καιρῷ νυκτός εἰς κατοικημένον κτίριον ἀναβαίνει διὰ τῆς κλίμακος, φθάνει εἰς τὴν ἐξώθυραν, εὕρισκει κοιμώμενον πρὸ αὐτῆς τὸν ὑπάρχοντα, ὅστις ἀποτελεῖ πρόστυμμα, διὰ ἀποφασίζει καὶ παραχρῆμα τὸν ἀποκτείνει δι' ἐγχειρίδιου ἢ δι' ἄ-

φυγίας:—άνοίγει τὴν θύραν, προβαίνει εἰς τὸν πρόδρομον, εὐρίσκει αὐτοῦ τὴν ὑπὲρτροαν κοιμωμένην, ἀπορραπίζει διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὴν πνίγει.—Εἰσέρχεται εἰς δωμάτιον, εὐρίσκει ἐν κιβώτιον ἢ ἕνα γραῦπον, καὶ ἐν τῷ ἀπτεσθαι αὐτοῦ, ἀποτελεῖ κρότον, ἐξ οὗ ἐγείρεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας καὶ ὁρᾷ κατὰ τοῦ κλέπτου, ὅστις τρέπεται εἰς φυγὴν (ἂν ὅμως προέλαβε νὰ λάβῃ ἀνὰ χεῖρας τὸ κλαπέν, τότε ἐγένετο ἐπὶ στιγμὴν κήτοχος αὐτοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπάρχει πλήρης κλοπὴ, ἀδιακρίτως εἰς ἐκ φόβου τὸ παρήτησεν).

Ἐξεταστέον ἤδη ἂν οἱ δύο φόνοι ἀποτελέσωσιν ἐξωτερικὰς πράξεις περιεχούσας ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀποπειρας κλοπῆς; ὅχι βεβαίως, διότι ἂν θεωρηθῶσι τοιαῦται, τότε τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα τῶν παρανόμων τούτων μέσων ἦτο εἶσθαι ἡ ἀξίωσις πράξης τῆς ἀποπειρας καὶ μόνον δι' αὐτὴν ἦτο δώσις λόγον ὁ κακοῦργος, ἰσχυριζόμενος ὅτι οἱ φόνοι δὲν εἶναι αὐτοῦπικται πράξεις, διότι σκοπὸν δὲν εἶχε νὰ φονεύσῃ ἀλλὰ μόνον νὰ κλέψῃ, καὶ ὅτι διὰ τὴν βλάβην εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐπρεπε νὰ καταστρέψῃ πᾶν τὸ προστοχὸν καὶ ὅτι ὅλαι αἱ τοιαῦται πράξεις καταλήγουσιν εἰς τὴν ἀποπειραν τῆς κλοπῆς διότι δι' αὐτῶν ἐπράχθη καὶ ἄνευ τούτων ἦτο ἀδύνατον νὰ πράχθῃ.

Ἰδοὺ εἰς ποῖα ἀταπήματα ὑποπίπτουσιν οἱ παραδεχόμενοι τὰς πρὸ τῆς πράξεως ἐνεργείας ὡς προπαρασκευαστικὰς τῆς ἀποπειρας, ὅ ἐστὶ κολάζουσι τὴν ἀποπειραν ὡς τὸ μόνον καὶ κύριον ἐγκλήμα καὶ θεωροῦσι τοὺς φόνους ὡς μέσον ἐκτελέσεως τῆς ἀποπειρας, διότι ἂν ἀληθῶς οἱ φόνοι ἦναι ἐξωτερικαὶ πράξεις τῆς ἀποπειρας, τότε κατὰ τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν θά δώσῃ περὶ αὐτῶν λόγον ὁ κατηγορούμενος.

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 47 δὲν κάμνει λόγον περὶ προπαρασκευαστικῶν πράξεων εἰμὴ περὶ ἐξωτερικῆς πράξεως περιεχούσης ἀρχὴν ἐκτελέσεως, ἥτοι περὶ ἐκείνης τῆς πράξεως ἥτις ἐπιχειρουμένης ἐπὶ τοῦ μετεπὲς ἀντικειμένου, περιέχει ἀρχὴν ἐκτελέσεως. Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ παραδείγματι, ἔχομεν ἕνα ἄνθρωπον ὅστις συνέλαβε τὴν παράνομον ἰδεάν νὰ πράξῃ κλοπὴν ἐν καίρῳ νυκτός δι' ἀναβάσεως καὶ ῥήξεως εἰς κατοικημένην οἰκίαν ἢ θέλησιν τοῦ λαβοῦσα σχῆμα ἀποφάσεως προβαίνει μέχρι τῆς κλίμακας καὶ διακόπτεται ἀναφέν αὐτῆς ἐνθα κοιμᾶται ὁ ὑπηρετὴς· ἐκεῖ συλλαμβάνεται ἄλλῃ θέλησει φόνου ἐκ προμελέτης καὶ ἐκτελεῖται παραχρῆμα· ὅθεν ἔχομεν τὸν ρηθέν.—Ὁ φονεὺς υπερβῆς τὸ ἐμπόδιον ἐξακολουθεῖ τὴν διακοπὴν ἀπόφασιν τῆς κλοπῆς καὶ ἀνοίγων τὴν θύραν πρὶδίνει εἰς τὸν πρόδρομον ὅπου νῦν ἐμπόδιον τῷ παρουσιάζεται· διακόπτει πρὸς καιρὸν τὴν περὶ κλοπῆς ἀπόφασιν καὶ συλλαμβάνει ἑτέραν τοῦ ν' ἀποκτείνῃ τὴν ὑπὲρτροαν,

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

5.

ἤν καὶ φονεύει.—ἕως ἐδῶ ἔχομεν τὸν φονέα διὰ θυμάτων καὶ τίποτε περισσώτερον.—Ἐάν ὁ φονεὺς φύγῃ δὲν θὰ ἐξετάσωμεν ἄλλο τι, διότι ἀρχὴν ἐκτελέσεως κλοπῆς δὲν ἔκαμεν εἰσέτι· ἀλλ' ὁ φονεὺς οὐ φεύγει, προχωρεῖ εἰς θυμάτιον, βλέπει κιβώτιον ἢ γροῦπον καὶ ἐν τῷ ἀπτεσθαι αὐτοῦ, ἐξυπνᾷ ὁ ιδιοκτήμων, ὁρμᾷ κατ' αὐτοῦ καὶ τότε ὁ κλέπτης φεύγει.—Ἡ τελευταία αὕτη πράξις δηλ. ἡ ἐπαρὴ τοῦ κλέπτου ἐπὶ τοῦ κιβωτίου ἢ γροῦπου πρὸς λήψιν αὐτοῦ, ἀποτελεῖ ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως τοῦ σκοπούμενου κακούργηματος, ἅρα ὁ κακούργος θὰ δώσῃ λόγον διὰ φόνους ἐκ προμελέτης, ὡς αὐθύπαρκτος καὶ τέλεια κακούργήματα, καὶ συνάμα δι' ἀπόπειραν κλοπῆς κατὰ συμβῶσιν (ἄρθρ. 109 Ποιν. Νόμου).

Ἐξωτερικὴν λοιπὸν πράξιν ἐννοεῖ ὁ Νόμος οὐχὶ τὴν μεμακρυσμένην ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τῆς μελετηθείσης πράξεως, ἀλλ' ἐκείνην δι' ἧς ὁ κακούργος τίθησι χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διανοίας του, ὡς παρακατιῶν θέλομεν ὁρίσει σαφέστερον· ὅ,τι δὲ πράττει ὁ κακούργος διὰ νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ σκοπούμενου, εἶναι πράξις ὅλως ιδιαιτέρα καὶ αὐθύπαρκτη διὰ τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ ἴδιον λόγον, ὡς ῥητῶς ἀναφέρει τὸ ἄρθρ. 55 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἂν καὶ αἱ προπαρασκευαστικαὶ πράξεις δὲν ἀποτελῶσιν ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς μελετηθείσης ἀξιοποίνου πράξεως, διὰ τοὺς προεκτεθέντας λόγους, καὶ διότι ἄδελφον εἶναι πρὸς ποῖον σκοπὸν ἐνήργησε ταύτας ὁ κατηγορούμενος, λ. χ. τὴν προμήθειαν ὀπλῶν, ἐργαλείων, ἀντίκλειδος, κλίμακας κλπ. καὶ διότι μὴ ὅλην τὴν πρόβλεψιν τούτων ἐνδέχεται νὰ μεταμειληθῇ ἐκ τοῦ παρῆντος σκοποῦ του, μολοντοῦτο ὁσάκις μετὰ τὰς προπαρασκευαστικὰς ταύτας πράξεις ὁ κατηγορούμενος προέβη περαιτέρω πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του καὶ ἐξέτελεσεν αὐτὸν, ἢ ἀρχὴν ἐκτελέσεως ποιητάμενος, δὲν κατώρθωσε τὸν σκοπὸν του ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του, τότε αἱ προπαρασκευαστικαὶ αὗται πράξεις συντελοῦσιν εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς κυρίας πράξεως ἢ τῆς ἀποπειράς (ἄρθρ. 108)· π. χ. ἐπὶ κλοπῆς, θὰ παραδεχθῶμεν ὅτι αὕτη ἐγένετο δι' ἀναβάσεως, ἀντίκλειδος κλπ. ἐπὶ δὲ ἀποπειράς, θὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ὑπόλογος δι' ἀπόπειραν κλοπῆς ἐπιχειρηθείσης δι' ἀναβάσεως, ἀντίκλειδος, κλπ., ὥστε αἱ προπαρασκευαστικαὶ αὗται πράξεις ἔχουσιν ἐπὶρροήν εἰς τὴν διάγνωσιν τοῦ εἴδους τῆς πράξεως ἢ τῆς ἀποπειράς καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περικοπῆς ποινῆς.

Διὰ νὰ ὑπάρξῃ τιμωρητέα ἀπόπειρα κακούργηματος ἢ πλημμελήματος ἀπαιτεῖται· 1) ὀλέθρις καὶ ἀπόφρασις (ἥτοι δολία προαίρεσις) πρὸς ἐκτέλεσιν ὀρισμένης ἀξιοποίνου πράξεως· 2) δυνατότης τῆς πρά-

ξίως, εἴτε ἐξ ὑποκειμένου, εἴτε ἐξ ἀντικειμένου, εἴτε καὶ ἐκ τῶν ἐφαρμοσθέντων πρὸς τοῦτο μέσων· 3) ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς ἀποφασισθείσης ἀξιολογίας πράξεως.— Ἀμα τὰ τρία ταῦτα στοιχεῖα συντρέξωσι καὶ ματαιωθῇ ἡ περαιτέρω ἐκτέλεσις, εἴτε ἐντελῶς εἴτε ἐν μέρει ἐξ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος περιστάτικων, τότε κατὰ κανόνα ἔχομεν πλήρη τὴν ἀπόπειραν, ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων ἐκείνων καθ' ἃς τὸ μὴ ἐντελῶς πραγματοποιήθην ἀδίκημα λαμβάνει ὑπὸ τοῦ Νόμου χαρακτῆρα πλήρους ἀδικήματος τιμωρουμένου μὲ ὑποδεστέραν ποινὴν· ἐξαιρουμένων ὡσαύτως καὶ τινῶν περιπτώσεων περὶ ὧν ἐν οἰκείῳ τόπῳ ρηθήσεται.

Ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς δολίας προαιρέσεως ὠμιλήσαμεν ἤδη, ἕκαστος δ' ἔννοεῖ τί ἐστὶ θελήσις ἀνθρώπου ἔχοντος τὴν διάκρισιν τοῦ λογικοῦ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀδικήματος (ἄρθρ. 81 καὶ 86).

Ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τῆς δυνατότητος ἀνάγκη πᾶσα νὰ εἰπώμεν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 52, ὅσάκις φαίνεται ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ προχθῇ ἀδίκημα τι πρὸς τὸ ἀντικείμενον κατὰ τοῦ ὁποίου ἡ πράξις διηρῶνεντο, ἡ ἀπόπειρα δὲν τιμωρεῖται.— Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι γενικὴ καὶ ἀπόλυτος καὶ παραδέχεται τὴν ἐξ οἰουδήποτε λόγου ἀδυναμίαν, εἴτε ἐξ ὑποκειμένου εἴτε ἐξ ἀντικειμένου, τὸ δὲ ἄρθρον 53 παραδέχεται τὴν ἀδυνατότητα διὰ τὴν παντελῆ ἀνεπιτηδεύτητα τῶν ἐφαρμοσθέντων μέσων, τὰ ὑποῖα ὁ ἐπίχειρῆσας ἐκ μόνης εὐηθείας ἐνόμισεν ἐπιτήδεια. Ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἄρθρου τούτου περὶ τῆς ἐξ εὐηθείας ἐφαρμοσσεως ἀνεπιτηδεύων μέσων, δὲν ἔννοεῖ ὅτι πρέπει ν' ἀποδειχθῇ εὐθεία διὰ νὰ μείνῃ ἀτιμώρητος ἡ ἀπόπειρα, διότι ἡ εὐθεία ἰσοδυναμεῖ μὲ βλακείαν, συντρέχουσας δὲ βλακείας ἦτοι ἐλλείψεως λογικοῦ, οὐδεμίαν πράξις εἶναι ἀξιόποινα (ἄρθρ. 86), κάμνει δ' ὁ Νόμος χρῆσιν τῆς λέξεως «εὐηθείας» διὰ νὰ παραστήτῃ ὅτι ἡ παντελὴς ἀνεπιτηδεύτης τῶν μέσων τῆς ἐκτελέσεως, προσέγχεται ὡς επιτοπλεῖστον ἐξ εὐηθείας καὶ τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς διαστολὴν τῆς ἐρεξῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 54 κατὰ τὸ ὁποῖον εἶναι τιμωρητῇ ἡ ἀπόπειρα ἥτις ἀπέτυχε διότι ἐκ πλάνης καὶ συγχίσεως προσηρμώσθη ἀντὶ τοῦ μελετηθέντος προσφόρου, ἀπρόσφορον τι ἄλλο μέσον, ἢ διότι δὲν ἔγινε χρῆσις τοῦ προσφόρου μὲ τρόπον ἀποχρῶντα καὶ ἀρμόδιον.

Διὰ νὰ παραστήσωμεν καλῶς τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἄρθρ. 52, 53 καὶ 54 πρέπει νὰ καταδείξωμεν τὴν περίπτωσιν τοῦ τελευταίου καὶ τότε ἐξηγῶνται ἀπ' ἐαυτῶν τὰ προηγούμενα. Π. χ. ἀπεφασίσθη τις νὰ φονεύσῃ τινὰ καὶ ἐνεδρεῖν ἐν τινι θέτει ἔχων μεθ' ἐαυτοῦ δύο ὅπλα, ἢ ἐν δίκανον, τὸ μὲν πεπληρωμένον διὰ σφαίρας, διὰ μακρυὴν ἀπόστασιν, τὸ δὲ διὰ κομματίων, διὰ προσέγγισιν τοῦ θύματος.—

ἡ σκέψις του εἶναι ἀκριβής, διότι ἐρωδιάσθη διὰ δύο καταλλήλων τῆς περιστάσεως μέσων ἐν τῇ ἐνέδρῳ του βλέπει τὸ θῦμα μακρὰν εἰς ἀπόστασιν καθ' ἣν τὸ διὰ σφαίρας πεπληρωμένον ὕπλον κἀμνει ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ὁ κατασκευὴς ἐκ τῆς ταρχῆς του κατὰ πλάνην ἢ παραδρομὴν λαμβάνει τὸ ἐκ κομματίων πεπληρωμένον ὕπλον καὶ πυροβολεῖ ἄνευ αποτελέσματος. — Εἰς τοιαύτην περιστάσιν τιμωρεῖται ὡς ἀποπειραθὴς φόνον, διότι εἶχε τὴν ἀπόστασιν καὶ τὸ καταλλήλον μέσον, ἀλλ' ἐν τῇ συγχύσει του ἔκαμε χῆσιν τοῦ ἀκατάλληλου, ἢ δὲν ἀφῆκε νὰ πλησιάσῃ τὸ θῦμα διὰ νὰ κἀμῃ ἀπογρῦσαν καὶ ἀρμόδιαν χῆσιν τοῦ διὰ κομματίων πεπληρωμένον ὕπλου, ὅπερ ἔθελε φέρει τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα. — Ὅθεν πρέπει νὰ δώσῃ λόγον διὰ τὴν πράξιν του ταύτην, διότι οὗτος ἀποφασίσας τὴν ἀξιοποιῶν πρᾶξιν, δὲν ἔκαμε κακὴν ἐκλογὴν τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς μέσων, ἀπεναντίας ἐρωδιάσθη μὲ τὰ καταλλήλα μέσα, ἀλλ' ἐν τῇ συγχύσει του ἀπέτυχεν.

Ἄμα ἐξάρεσωμεν τὴν περιστάσιν ταύτην καὶ πᾶσαν ἄλλην παρομοίαν, τότε ἐννοοῦμεν ὅτι ἂν τὸ προβλεφθὲν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιοποιῶν πρᾶξεως μέσον ἦτον ἀπαλύτως ἀκατάλληλον, ἢ ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραχθῇ τὸ ἀδίκημα, τότε ἡ ἀποπειρα δὲν τιμωρεῖται, διότι δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀποπειρα ἡτοι ἀρχὴ ἐκτελέσεως ἐπὶ ἀντικειμένου ἀνεπιδέκτου ἐκτελέσεως. Ὅθεν ὁ σκοπὸν νὰ κλέψῃ ἢ νὰ ἐμπροσθῇ σιδηρὰν μηχανήν, ἢ κλεῖσιν σιδηρὸν, ἢ στήλῃ ἐκ μαρμαροῦ, ἢ ἄλλο τι ἀντικείμενον ἀδιάπειστον ἢ ἀσχετὸν, ἢ νὰ διατρυνθῇ διὰ βολῆς πιστολίου τοίχον ἢ νὰ θαυύσῃ διὰ τοιοῦτου μέσου μίαν σιδηρὰν θύραν, ἢ νὰ καταδαρῇ διὰ βράδου ἢ λακτισματος μίαν οἰκοδομήν, ὁ σκοπεύων δι' ὕπλου κανοῦ ἢ πεπληρωμένου ἀλλ' ἄνευ ἐκπυρώτρου, ἢ διὰ γομώσεως ἐκ κικιδίου ἢ φακῆς, ὁ ἐκτείνων τὸ τόξον του καὶ ρίπτων βέλη κατὰ τοῦ χλαυμάδα χαλυβδίνην περιβεβλημένου, ὁ θέλων ν' ἀφαιρέσῃ λίθον ἐκιοστρεβείου, ὁ δίδων ὅπιον εἰς τὸν ἐκ κίνας ἐλθόντα, ὁ πυροβολῶν κατ' ἀνθρώπου ὅπισθεν παχέος τοίχου ἢ στελέχους δένδρου ἱστανένου, ὁ βολίζων τὴν μάχαιράν του εἰς τὸ στήθος νεκροῦ, ὃν ἐνόμιζε ζῶντα, κλπ. κλπ. ὁ τοιοῦτος ἀποτυγχάνων βεβαίως εἰς τὸν σκοπὸν του, μὴ ὄλην τὴν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν τὴν ὁποίαν ἐνῆργησε, δὲν πράττει ἀξιοποιῶν ἀποπειραν, ἀλλ' ὑποβάλλεται εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, διότι εἶχε τὴν θέλησιν τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἐπεχείρησε πρᾶγμα ἀδύνατον εἰς τὴν φύσιν, εἰς τὰς δυνάμεις του καὶ εἰς τὰ ὅποια μετῆλθε μέσα καὶ κατὰ συνέπειαν οὔτε τὴν μελετηθεῖσαν πρᾶξιν ἐδύνάτο νὰ ἐκτελέσῃ, ὡς ἀνεπίδεκτον ἐκτελέσεως, οὔτε ἀρχὴ ἐκτελέσεως δύναται νὰ ὑποστηρεχθῇ.

Τ' ἄρθρα 52 καὶ 53 πραγματεύονται κυρίως περὶ τοῦ ἀποτυχόν-

τος ἐγκλήματος καὶ δὲν κάμνουν καμναίαν διάκρισιν περὶ γνώσεως ἢ ἀγνοίας τοῦ πράττοντος ὡς πρὸς τὴν ἀποτυχίαν τῆς πράξεως, ἀλλ' ὡς ἀναγόμενα εἰς τὴν ἀπόπειραν παρνοῦν ἴσα ἴσα πᾶσι περιστάσιν ἐκείνῃν καθ' ἣν ὁ ποιῆτων εἶχε τὴν δολὴν προαίρεσιν, ἐνόμιζεν ὅτι δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀξιοποιῶν πρᾶξιν καὶ προέδῃ μὲ τοιοῦτον σκοπὸν μὴ προϋδῶν τὸ ἀδύνατον τῆς πράξεως, ἀλλῶς ἐὰν τὸ προεἶδε, τότε δὲν δύναται νὰ συντρέξῃ ἢ δολὴν προαίρεσιν, διότι ὁ γνωρίζων ὅτι δὲν φρονεῖται ὁ ὕψισθεν τοίχου ἢ δένδρου ἱστάμενος καὶ πυροβολῶν, πράττει τοῦτο ἀνευ δολῆς σκοποῦ καὶ παιδιᾶς χάριν. — Ὅθεν πᾶσι διάκρισις, ἣν τινες κάμνουν, ὅτι ὁ μὴ γνωρίζων τὴν ἀδυναμίαν τιμωρεῖται δι' ἀπόπειραν, εἶναι ὅλως παράνομος καὶ ἐσφαλμένη, διότι ὁ Νόμος ἠθέλησε νὰ φανῇ ἐπισικιᾶς κατ' ἐκείνων οἵτινες μ' ὕλην τὴν κακὴν προαίρεσιν, ἐπελήφθησαν ἀδυνάτου πράξεως. Ἡ λέξις τοῦ ἄρθρου 52 «ὅσάκις φαίνεται ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰπραχθῇ ἀδίκημα» δὲν ἐννοεῖ ὅτι ἐφαίνετο εἰς τὰ ὅμματα τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοιαύτη ἀδυνατότης, ὅταν ἐπαίρει ἀρχὴν ἐκτελέσεως, διότι ἂν ἐφαίνετο, τότε ὁ κατηγορούμενος δὲν ἠθέλει προῃθῇ εἰς τοιαύτην πρᾶξιν οὔτε ἠθέλει ἐξυπακούεσθαι πλέον δι' αὐτὸν ἢ δολὴν προαίρεσιν (πρωτίστον στοιχεῖον τῆς ἀποπειρας) ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι φαίνεται δηλ. μανθάνει ἤδη ὁ Δικαστής, ὅτι ἐνεκα τοῦ δεινῆς λόγου, ματαίως ὁ κατηγορούμενος ἀπεπειράθη νὰ ἐκτελέσῃ τοιαύτην πρᾶξιν, διότι ἀπηρτοῦντο ἄλλοι βραχίονες, ἄλλα μέσα, καὶ ἄλλα ἀντικείμενα.

Ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐκτελέσεως παρατηρητέον ὅτι ἐὰν πρόκηται ἀδίκημα κατὰ τῆς ιδιοκτησίας, ὡς ἐπὶ σφετερισμῷ ἀλλοτρίων, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔλθῃ ὁ κατηγορούμενος εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ ἀντικείμενον καὶ νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπ' αὐτοῦ, πρὸς σκοπὸν ἀφαιρέσεως, ἢ ἂν δὲν θέσῃ χεῖρα τοῦλάχιστον νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλο συνδετικὸν μεταξὺ τῶν χειρῶν καὶ τοῦ ἀντικειμένου μέσον (δῆλ. σχοινίον, ἀρπάγην, κάλαμον καὶ τὰ τοιαῦτα) ἀλλῶς δὲν ὑπάρχει ἐξωτερικὴ πρᾶξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως διὰ μόνης τῆς προσεγγίσεως, ὁράσεως, ἢ σφουρνσιως, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ αυτοκινήτου (δῆλ. ζώου) τὸ ὅποιον καὶ διὰ φωνῆς (μαύλισμα) καὶ διὰ δέλητος δύναται τις νὰ ἐλευθέρῃ πρὸς ἑαυτὸν. — Ἐὰν ὅμως πρόκηται νὰ ἐκτελεσθῇ ἀδίκημα κατὰ τῆς ἐλευθερίας δι' ἀφαιρέσεως ζωῆς, ὕψους κλπ., τότε ὑπάρχουσι διάφορα μέσα δι' ὧν δύναται τις νὰ κάμῃ ἀρχὴν ἐκτελέσεως, εἴτε πλησιάζων τὸ θῦμα καὶ ὁρμῶν ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῶν χειρῶν ἢ ἄλλων ἐν χειρὶ κρατουμένων ὀργάνων, εἴτε μεταχειριζόμενος τὸ μέσον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον συννοεῖ τὰς ἀποστάσεις καὶ ἀποτελεῖ οἷον ἐπαφὴν τῶν προσώπων. Τὸ μέσον τοῦτο εἶναι τὸ πυροβόλον, τὸ τόξον, ἢ σφενδὼν, ὁ ῥιπτόμενος λίθος, ὁ ἀπολούμενος κών ἢ θηρίον, κλπ. κλπ. ἀλλὰ

πάντοτε ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἰσχύος τῶν τοιούτων μέσων, ἄλλως ἐάν τις πορνοβλήτῃ, τοξοῦρῃ, ἐκτρονδιωνίσῃ ἢ λιθοβολήσῃ κατ' ἄλλον, πρὸς σκυπὸν φόνου ἢ τραύματος, εἰς ἀπόστασιν καθ' ἣν δὲν φθάνει ἢ βολή, ἢ φθάνουσα δὲν φέρει ἀποτέλεσμα, ἢ ἀπολύσῃ κύμα ἢ ὑπερίον ὅπερ δὲν συλλαμβάνει ἄνθρωπον οὐδὲ σπαράττει αὐτόν, ἐπιχειρεῖται ἀδύνατον πρᾶγμα καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀρχὴ ἐκτελέσεως. — Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀρχὴ ἐκτελέσεως ἐκ μέρους παραβλώπων, ἀμβλυώπων μυώπων καὶ ἄλλων ἀνεπιτηθεῖων σκοπευτῶν, ὅταν ἡ διεύθυνσις τοῦ πυροβόλου ἦτο προφανῶς ἀκατάλληλος.

Ἄλλ' ἐάν τις εἰς ἀπόστασιν κατὰλληλον πυροβολήσῃ κατὰ τινος πρὸς σκοπὸν φόνου καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀποκτείνῃ ἢ τραυματίσῃ ἄλλον, ὃν δὲν ἐσκόπευεν οὔτε διεννοεῖτο νὰ φονεύσῃ, ποία πρᾶξις παρουσιάζεται; ἡ Νομολογία παρεδέχετο ἄλλοτε ὅτι ὑπάρχει ἀπόπειρα φόνου καὶ συνάμα φόνος ἐκ προμελέτης, ἀλλ' ἤδη τὰ Δικαστήρια παραδέχονται ὅτι μόνον φόνος ἐκ προμελέτης γινώσκῃ, διότι σκοπὸς φόνου ὑπῆρχε καὶ φόνος ἐξετελέσθη, ἀδιάφορον δὲ διὰ τὴν Κοινωνίαν ἂν ἐλυτρώθῃ ὁ Ἰωάννης καὶ ἐφονεύθῃ ὁ Κωνστῆς, διότι ἡ ζημία εἶναι πάντοτε ἡ αὐτὴ ὅπλ. ἡ ἀπώλεια ἐνὸς μέλους τῆς Κοινωνίας. Ἐπεθύμουν πολὺ νὰ συμφωνήσω μὲ τὴν Νομολογίαν τῶν Δικαστηρίων, διότι καὶ ἐγὼ ἀνευρίσκω ὅρθον τὸν λόγον τῆς ἀφομοιώσεως μεταξὺ ἀνθρώπων (μολονοποῦ πολλάκις εἰς ἄνθρωπος ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ χιλίους ἄλλους); ἀλλ' ὁ Ἐλ. Νόμος δὲν συμφωνεῖ εἰς τοιαύτην ἀφομοίωσιν καὶ ἔχει σπουδαίους λόγους νὰ μὴ συμφωνῇ, διότι ἂν παρεδέχετο τοιαύτην ἀρχήν, ἤθελον παραλύσει πλεῖστοι ὅρισμοί τοῦ δικαίου. — Τρόντι κατὰ τὸ ἄρθρ. 288 τοῦ Ποιν. Νόμου, φονεὺς δὲν λέγεται ὁ ἐκτελέσας φόνον, ἀλλ' ἐκεῖνος ὅστις ἐκ προμελέτης ἀπεράσισε καὶ ἐξετέλεσε τὴν παρ' αὐτοῦ πρᾶχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν, ὅ ἐστὶ συνέτρεξε θέλῃσι καὶ ἐκτέλεσις κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, ἄλλως ὑπάρχει φόνος ἐξ ἀμελείας (ἄρθρ. 300). — κατὰ τὸ ἄρθρον 289 ὁ προσενεγκλὼν δηλητήριον εἰς τι πρᾶσωπον, ἐάν γίνῃ αἷτιος νὰ δηλητηριασθῇ ἄλλος ἀντ' ἐκείνου, τιμωρεῖται ἐξ ἀμελείας (ἄρθρ. 291). κατὰ τὸ ἄρθρον 307 ἐνοχος προμελετημένου τραύματος εἶναι ὁ ἐκτελέσας τὸ ἀποφασισθὲν τραῦμα καθ' οὗ ἐσκόπει, ἄλλως ὑπάρχει ἀπρομελετήτῳ ἢ ἐξ ἀμελείας τραῦμα (ἄρθρ. 308 καὶ 310 Ποιν. Νόμου).

Ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων τοῦ Νόμου (καὶ πλείστων παρμύων) ὁδικοῦμεθα ὅτι φόνος ἐκ προμελέτης, καὶ τραῦμα προμελετημένον, δὲν λαμβάνει χώραν εἰμῇ κατ' ἐκείνου καθ' οὗ προηγήθη ἡ ἀπόφασις καὶ ἐπῆλθε τὸ ἀποτέλεσμα. — Ἢ λέξις «ἀνθρωποκτονία» δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὸ γένος, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον καθ' οὗ ἀπε-

φασίθη καὶ ἐξετελέσθη ὁ φόνος, καὶ τοῦτο πρὸς αὐτὸν ἀρκηλῶς ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν λέξεων «ἀπεράσας καὶ ἐξετέλεσε τὴν παρ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν» δὲν ἰδύναται, δὲ ὁ Νομοθέτης νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλας λέξεις, διότι αὐδαμαῦ ἀναφέρει ὀνόματα, καὶ διότι διὰ τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 καθιερώνει τὴν γενικὴν Κανόνα καθ' ὃν ὅσῳκις διὰ τινὰ πράξιν ἀπαιτεῖται ὁρισμένον τι ἀποτέλεσμα, ὑπάρχει πλήρης πράξις ἅμα συμβῇ τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, ἄλλως ὑπάρχει ἀπόπειρα—διὰ νὰ προκύβῃ φόνος ἐκ προμελέτης, ἀπαιτεῖται βεβαίως νὰ ὀρισθῇ τὸ θῦμα, ἀλλ' ἐὰν ὡς πρὸς τοῦτο ἀποτύχῃ ὁ κατηγορούμενος, τότε δὲν ἐπράξε τὴν μελετηθεῖσαν πράξιν, ἀλλ' ἄλλην ὑποδεστέραν, διότι δὲν συνέτρεξε θέλησις καὶ πράξις ἐπὶ τὸ αὐτό.— Ἀρτῷ λοιπὸν ὁ ἴδιος Νόμος καλεῖ ἀπόπειραν τὴν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποτυχοῦσαν πράξιν, δὲν βλέπω τὸν λόγον διατὶ νὰ θέλῃ τις νὰ μεταβιάσῃ τὴν δολίαν προαίρεσιν εἰς ἀντικείμενον κατὰ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπῆρξεν οὔτε ἰδύναται νὰ σχηματισθῇ τοιαύτη, καὶ νὰ φέρῃ εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἐκεῖνον ὅστις ἀπεράσας καὶ ἐφόνευσε τὸν Ἰωάννην, καὶ ἐκεῖνον ὅστις ἀπεράσας νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννην ἀλλ' ἀπέτυχε, διότι ἡ σφαῖρα κτυπήσασα ἐπὶ λίθου ἔλαβεν ἄλλην διεύθυνσιν καὶ ἐφόνευσε τρίτον τινα, ἢ κατὰ σύμπτωσιν τὸν υἱόν, ἀδελφόν, ἢ πατέρα τοῦ σκοπεύσαντος.

Συμπεῖα τῶν προεκτεθέντων φρονοῦμεν ἐντὸς τοῦ Νόμου, ὅτι ὁ κατὰ τινος πρὸς σκοπὸν φόνου ἢ τραύματος πυροβολήσας (ἢ ἄλλως πως ἐπιτεθείς) καὶ φονεύσας ἢ πληγώσας ἀντ' αὐτοῦ ἄλλον, ἐπράξεν ἀπόπειραν φόνου εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, καὶ τραύματος εἰς τὴν δευτέραν ὡς πρὸς τὸν λυτρωθέντα, καὶ συνάμα φόνον ἐξ ἀμελείας ἢ τραῦμα ἐξ ἀμελείας ὡς πρὸς τρίτον τινα, καθ' οὗ δὲν διεννοεῖται τοιοῦτον κακόν—χωρὶς δ' ἡ ἀμέλεια ἐνταῦθα, διότι ὅπως παρίσταται τὸ ζήτημα, ὁ φονεὺς ἐσκόπει κατὰ τοῦ θύματος, πρὸς τὴν ἑλπίδα ἐπ' αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας του, δὲν ἰδύναται νὰ ἰδῇ πέραν αὐτοῦ καὶ ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀνεπιτηδείότητος ἐγένετο παραίτιος νὰ πάθῃ ἄλλος τις.

Τότε δὲ μόνον παραδεχόμεθα φόνον ἀντὶ φόνου, ὅταν ὁ κατηγορούμενος ἐσκόπει νὰ φονεύσῃ ἀδιακρίτως καὶ ἐπυροβόλησεν κατὰ πολλῶν, ἢ ὅταν ἀποφασίσας νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον δὲν ὥρισε προκαταβολικῶς τὸ ἄτομον, ἀλλ' ἀπεράσας ν' ἀποκτείνῃ τὸν πρῶτον ὅστις ἤθελε διαφῇ ἐξωθεν τῆς οἰκίας του κλπ.—Τοιοῦτοι αἰμοδόροι ἄνθρωποι ἢ μάλλον εἰπεῖν Νέρωνες, ἀποφασίσαντες ἀνθρωποκτονίαν ἀρίστως, θεωροῦνται ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος ὅτι ἐνήργησαν φόνον ἐκ προμελέτης.

Ἀλλ' ἄς ἐλθωμεν καὶ εἰς ἄλλην ἀνάλυσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Νομολογίας—αὕτη λέγει ὅτι ὁ κατὰ τοῦ Ἰωάννου πρὸς σκοπὸν φόνου πυροβολήσας καὶ φονεύσας τὸν Κώνσταν, ἐνήργησε φόνον ἐκ προμελέ-

της, διότι διὰ τὴν Κοινωνίαν Ἰωάννης καὶ Κώνστας εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτό.—διὰ τὴν ἐνώση δὲ τὰς δύο χωριστὰς υπάρξεις εἰς μίαν, ὀφείλει βεβαίως νὰ δώσῃ καὶ τὸν λόγον, καὶ νὰ πράξῃ δυσὶν ὅτιον, ἢ νὰ μεταφέρῃ τὸν σκοπὸν εἰς τὴν πράξιν καὶ νὰ εἰπῇ ὅτι θεωρεῖ ὅτι ὁ σκοπὸς ὑπῆρχε διὰ τὸν Κώνστα, ὅστις ἐφρονέσθη, ἢ νὰ μεταφέρῃ τὴν πράξιν εἰς τὸν σκοπὸν καὶ νὰ εἰπῇ ὅτι ὁ φόνος τοῦ Κώνστα θεωρεῖται ὡς πραγθεὶς ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου, καὶ ὅ ὁ σκοπὸς τοῦ φόνου ὑπῆρχεν, (ὡς παρεδέχθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 112 τοῦ 1846, 39 καὶ 40 τοῦ 1864 καὶ 40 τοῦ 1846 καὶ 35 τοῦ 1881) ἀπὸρ. Ἀρ. Πάγου).—ἀλλὰ διατὶ νὰ κάμωμεν αὐτὰς τὰς πλαστάς ὑποθέσεις ἐναντίον τοῦ Νόμου καὶ τῶν πραγμάτων! ἀλλ' ἔστω, μεταφερομένου πρὸς στιγμὴν τοῦ σκοποῦ εἰς τὴν πράξιν, ὑποπίπτομεν εἰς πολλὰ ἀνακόλουθα καὶ ἀντινομίας, διότι ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἄλλας περιστάσεις, ἥτοι ἄνθρωπον ὅστις ἀμυνόμενος ἀπεφάσισε φόνον κατὰ τοῦ προσβολέως καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐξ ἀπροσεξίας ἐφόνευσε τρίτον, εἵμεθα ἀναγκασμένοι νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ τοῦ τρίτου φόνος θεωρεῖται ὡς ἄμυνα. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἄνθρωπον ὅστις ἐρεθισθεὶς καὶ παροργισθεὶς παρ' ἄλλου διὰ βαρεῖων αἰκιῶν καὶ ὕβρεων, ἀπεφάσισε ν' ἀναιρέσῃ αὐτὸν καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐξ ἀπροσεξίας ἀπέκτεινε τρίτον, τότε πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ τρίτος ἐκείνος παρώργισε τὸν φονέα (ὡς ἐπράξεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 39 τοῦ 1864 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου).—Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπυροδόγησέ τις κατ' ἄλλου ἐπὶ σκοπῷ φόνου καὶ φονεύσας αὐτὸν συγχρόνως ἐπλήρωσε τρίτον, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν κατὰ μεταφορὰν τῆς πράξεως ἐπὶ τοῦ σκοποῦ ὅτι μόνον φόνος ὑπάρχει, διότι καὶ τὸ τραῦμα ἐπὶ τοῦ τρίτου θεωρεῖται ὡσανεὶ ἐπληρώθη κατὰ τοῦ φονευθέντος.—Ἐὰν υποθέσωμεν ὅτι ἄνθρωπός τις ἔχων ἀνὰ χεῖρας πολὺν κλον ὅπλον καὶ ἀποφασίσας νὰ τραυματίσῃ ἄλλον, ἐπυροδόλησε κατ' αὐτοῦ διὰ τῆς μιᾶς κάνας καὶ ἐφόνευσεν ἕτερον, ἐπυροδόλησε διὰ τῆς ἄλλης καὶ ἀπέτυχεν, ἐπυροδόλησε διὰ τῆς τρίτης καὶ ἐπλήρωσε τρίτον, ἐπυροδόλησε διὰ τῆς τετάρτης καὶ ἐφόνευσε τὸν πρῶτον, τότε πρέπει νὰ συγκεντρώσωμεν ὅλας αὐτὰς τὰς πράξεις εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον, καὶ οὐ ὑπῆρχεν ἡ σκοπὴ, καὶ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπῆρχε τραῦμα θανατηφόρον ἐκ προμελέτης, διότι τοῦτο ἦτο τὸ τελικὸν ἐξελόμενον καὶ διότι ἕνεκα τῆς ἀρρομυκτικῆς τῶν προσώπων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ κατὰ τινος προσώπου πολλὰκις πυροβολήσας καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιτυχῶν, ἐνήργησε τόσας ἀποπειράς καὶ ἐν τραῦμα, ἢ ἕνα φόνον, ἢ ὅτι ὁ ἐμπύρξας πολλὰκις τῆς μάχαιράν του εἰς τὸ σῶμα ἄλλου καὶ ἐπὶ τέλους θανατώσας αὐτόν, ἐνήργησε τόσα τραύματα, τόσας ἀποπειράς καὶ ἐπὶ τέλους ἕνα φόνον.

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ κάμωμεν τοιαύτας ἀναλογίας καὶ ἐπὶ ἄλλων

ὑποδεστέρων πράξεων ἢτοι ἐπὶ τραυματισμῶν καθ' οὓς προηγήθησαν ἐρεθισμοὶ καὶ ἄλλαι ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις καὶ ἐπηνέγθησαν φόνοι ἢ τραύματα κατὰ τρίτων, τότε θ' ἀφίσωμεν πολλὰς πράξεις ἀτιμωρήτους, διότι θὰ συγκεντρώσωμεν αὐτὰς ὡς εἰς ἓν πρόσωπον παραχθείσας καὶ θὰ τιμωρήσωμεν τὴν ἀνωτέραν, ἀφοῦ προηγουμένως λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου, διατὶ τάχα ἡ ἀφομοιότης ἐπέρχεται μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ οὐχὶ μεταξὺ περιουσιῶν; δὲν εἶναι ἀρὰ γὰρ διὰ τὴν κοινωνίαν ἡ αὐτὴ ζημία ἐὰν ἀντὶ τῆς οἰκίας τοῦ Ἰωάννου ἐπυρπολήθῃ ἡ οἰκία ἢ τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα τοῦ Κώνστα; βεβαίως ἡ αὐτὴ καὶ ἔτι μεῖζον ὑπάρχει. Ἐάν τις θέλων νὰ τραυματίσῃ ἄλλον, ρίψῃ κατ' αὐτοῦ δαυλὸν ἀνημμένον, ὃ δὲ δαυλὸς προσδάλων τούτον ἀκρωθιγὼς ἢ μὴ ἐντυχὼν τούτον, πέσῃ ἐπὶ βάμβακος, ὕψασμάτων, ρευστῶν, πυρίτιδος, καὶ προξενήσῃ ἐμπρησμὸν, καταστρεφὴν ιδιοκτησιῶν, φόνους ἢ ἀκρωτηριασμούς ἀνθρώπων τί ποιητέον; βεβαίως θὰ τιμωρήσωμεν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ὅλα τὰ ἐπακόλουθα καὶ δὲν θὰ τὰ ὑπαγάγωμεν ὡς συμβάντα καθ' ἑνὸς προσώπου.—θὰ παραδεχθῶμεν δὲ καὶ τὴν ἀμέλειαν ἐφ' ὅσον χωροῦσιν οἱ ὅροι τῆς ἀμελείας.

Οὕτω πῶς πράττοντες δὲν θέλομεν προσκρούσει εἰς τὸν Νόμον καὶ εἰς τὰς συνεπείας αὐτοῦ, διότι τιμωροῦμεν τὰς συμβάντας πράξεις κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, ἄλλως ἐὰν μεταφέρωμεν τὸν σκοπὸν εἰς τὴν πράξιν καὶ τὰνάπαλιν, θὰ ὑπεπέτωμεν εἰς πολλὰ ἀτοπήματα, διότι τότε ἡ κατὰ Βασιλέως ἢ κατὰ μέλους τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας ἐπιχειρουμένη πράξις τραυματισμοῦ, ἀποτυγχάνουσα καὶ ἐκτελουμένη ἐπὶ τινος ἄλλου, δὲν ἤθελε θεωρεῖσθαι ὡς ἐσχάτη προδοσία, ἀλλ' ὡς κοινὸν τραῦμα, ἀντιστρόφως ἢ κατὰ πολίτου ἐπιχειρουμένη πράξις τραυματισμοῦ ἀποτυχοῦσα ὡς πρὸς τὸν πολίτην καὶ τυχούσα τὸν Βασιλέα ἢ μέλος τῆς οἰκογενείας του, ἤθελε θεωρεῖσθαι ὡς ἐσχάτη προδοσία ἀλλ' ὁ Νόμος τὴν ἀποκρούει, διότι ἀπαιτεῖ ῥητῶς τοιοῦτον σκοπὸν καὶ οὐχὶ ἐξ ὑπαγωγῆς (ἀρθρ. 123 Π. Ν.), εἶναι δ' ἀδιάφορον ἐὰν τὸ κατὰ τοῦ Βασιλέως ἢ μέλους τῆς οἰκογενείας του τραῦμα, τιμωρεῖται ἄλλως πῶς, διότι ἐνταῦθα πρόκειται νὰ καταδειχθῶμεν ὅτι ἡ ιδέα τῆς ἀφομοιώσεως διὰ μεταφορὰς τοῦ σκοποῦ εἰς τὴν πράξιν ἢ τῆς πράξεως εἰς τὸν σκοπὸν, δὲν χωρεῖ, ἄλλως διακινδυνεύουσι καὶ αἱ πολιτικαὶ ἀποζημιώσεις ἐὰν ἄλλος ἀντ' ἄλλου ἐθεωρεῖτο παθὼν.

Ἀρκοῦμενοι εἰς τ' ἀνωτέρω παραδείγματα καὶ ἐμμένοντες εἰς τὸ γράμμα καὶ εἰς τὸν σύμφωνον σκοπὸν τοῦ Νόμου (ἀρθρ. 35) θεωροῦμεν τελείας καὶ αὐθυπάρχοντας ὅλας τὰς ἀσχέτους πρὸς τὴν ἀποπειραθείσαν πράξιν, ἐκτελεσθείσας ἄλλας πράξεις ἢ ἀποπειράς καὶ τιμωρη-

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

6.

τέας κατὰ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν, εἴτε ἐκ δολίας προαί-
ρέσεως, εἴτε ἐξ ἀμελείας, κατὰ τὰς περιστάσεις, διότι ὁ ἐπιχειρήσας
αὐτὰς ὥρεϊτο νὰ σκεφθῇ ὅτι βολὴ ἀριεμένη δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς
τὰς διαταγὰς τοῦ βαλόντος.

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πλήρη ἀφομοίωσιν μεταξὺ ἀνθρώπων, ὑπο-
πίπτουσιν εἰς τὸ λάθις τοῦτο, διότι νομίζουν ὅτι ἀδίκημα ἐξ ἀμε-
λείας τότε μόνον συμβαίνει, ὅταν τις ἐπεχειρεῖ νόμιμον τινα πράξιν
καὶ αὐτῷως προῆλθεν ἐκ ταύτης ἀδίκημα, ὅταν ὅμως ὁ σκοπὸς εἴτει-
ναν εἰς ἀξιοποινον πράξιν καὶ ἐπῆλθεν ἄλλη τις ἀξιοποινος πράξις,
τότε δὲν χωρεῖ ἀμέλεια.—Ὁ Νόμος ὅμως δὲν κάμνει τοιαύτην διά-
κρισιν καὶ ἐπομένως ἀδιαφορεῖ ὡς πρὸς τὴν αἰτίαν, θεωρεῖ δὲ ταύτην
ἀθέμιτον ἅμα ἐξ αὐτῆς γέγονεν ἀδίκημα· ἄλλως ὁ πυροβολῶν ἐντὸς
πόλεως, παραβιάζει τὰς Ἀστυνομικὰς καὶ τὰς περὶ ὀπλοφορίας δια-
τάξεις καὶ πράττει ἀδίκημα, ἂν συμβῇ ἐκ τοῦ ἀπροσέκτου πυροβο-
λισμοῦ νὰ φονευθῇ ἄνθρωπος, τότε θὰ εἰπώμεν κατ' αὐτοῦ, ὅτι ἔλαθε
χώραν φόνος ἐκ προμελέτης.

Ἰσα ἴσα ὅταν τις ἐκτελῇ νόμιμον πράξιν, δὲν πράττει ἀδίκημα,
οὐδ' ἐξ ἀμελείας, διότι νόμιμος πράξις λέγεται ἐκείνη τὴν ὁποίαν
ἐπιχειρεῖ τις ἐντὸς τῆς σφαίρας τῶν δικαιωμάτων του.

Ἐξ ὧλων τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων δυνάμεθα ἤδη νὰ ὀρίσωμεν
ἀκριβῶς τὰ ὅρια τῆς ἀποπείρας ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος καὶ νὰ εἴ-
πωμεν ὅτι, εἴτε ἐπέτυχεν ἐντελῶς ἢ μελετηθεῖσα θέλησις κατὰ τὴν
ἐπιχειρήσιν ἐξωτερικῆς πράξεως περιεχούσης ἀρχὴν ἐκτελέσεως, ἢ
ἐπὶ νύκτωρ ὀλιγώτερον κακόν, ὑπάρχει ἀπόπειρα καὶ ὅτι κατὰ συνέ-
πειαν εἶναι εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὁ πυροβολήσας καὶ ἀποτυχὼν,
μὲ τὸν πυροβολήσαντα καὶ ἐν μέρει ἐπιτυχόντα, διότι καὶ οὗτος ἀπέ-
τυχεν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν του. Ὅθεν πᾶν τραῦμα προκύβαν ἐξ ἀπο-
πείρας φόνου κατὰ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἀπόπειρα προσώπου, δὲν ἀποτελεῖ
αὐτοῦπαρκτον καὶ τέλειον ἀδίκημα καὶ δὲν δύναται τις νὰ τιμωρηθῇ
ἐπὶ ἀποπείρᾳ καὶ τραύματι κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, εἰμὴ ἔαν
ιδιαιτέρως καὶ δι' ἄλλον σκοπὸν ἐνήργησε πρότερον ἢ μετέπειτα τοι-
ούτου τραύμα κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου· ἡ μὲν διαφορά συνίστα-
ται ὡς πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις καὶ ὡς πρὸς τὴν θέσιν εἰς
τὴν θὰ εὔρεθῇ ὁ Δικαστὴς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς.—Ὅρθως
δ' αἱ ὑπ' ἀριθ. 67 τοῦ 1846 καὶ 17 τοῦ 1854, ἀποράσεις τοῦ Ἀρ-
πάγου παρεδέχθησαν ὅτι ἀνείρεσις καὶ τραῦμα συγχρόνως, δὲν συμβι-
βάζονται οὐδ' ἀποτελοῦν δύο πράξεις, διότι τὸ τραῦμα εἶναι ἀποτέ-
λεσμα τῆς ἀνείρεσεως.

Εἴπωμεν μέχρι τοῦδε ὡς πρὸς τὸν ὀρισμὸν τῆς ἀποπείρας ὅτι ὅστις
σκοποῦν νὰ ἐκτελέσῃ κακούργημα ἢ πλημμέλημα ἐπιχειρήσῃ ἐξωτ.

ρικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως (ἐπιτῆς οὗτης τῆς ἐκτελέσεως) καὶ ἀποτύχη εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐξ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ περιστατικῶν, πρᾶττει ἀπόπειραν, ἀλλ' ὁ κανὼν αὗτος δὲν εἶναι ἀνευ ἐξαιρέσεως, διότι εὐρίσκωμεν ἐν τῷ Νόμῳ παραδείγματα κατὰ τὰ ὅποια ἐάν ὁ σκοπὸς δὲν ἐπιτύχη, οὐχ ἦττον ὑπάρχει πληρὴς ἐγκλημα τιμωρούμενον μὲ ὀλιγωτέραν ποινὴν, (π. γ. τὸ ἄρθρον 289 ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς μὴ ἐντελοῦς ἐπιτυχούσης φαρμακείας τὸ ἄρθρον 331. ἐδ. 2 ὡς πρὸς τὸν ἀποτυγχόντα σκοπὸν τῆς ἀπαγωγῆς τὸ ἄρθρ. 369 ὡς πρὸς τὴν ἐκδίωξιν ἀποπειρωμένην ἐκ μέρους δημοσίων ὑπὸ πληλῶν τὸ ἄρθρ. 370 ὡς πρὸς τὴν δῆρσιν χώρας κλπ. κλπ.).

Ἐξετάσωμεν ἤδη ποῖα εἰσὶ τ' ἀνεξάρτητα ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος περιστατικὰ, ἵνα τὰ διακρίνωμεν ἐκ τῶν ἄλλων περιστατικῶν τῆς πρὸς τὸ πρᾶττειν ἀδυνατέτητος, ἥτις ἀποκλείει τὴν ἰδέαν τῆς ἀποπείρας.—Ὅταν μεταξὺ τοῦ πράττοντος καὶ τοῦ καθ' οὗ ἡ πράξις μεσολαβῇ φυσικῶς ἀντικείμενόν τι καθιστῶν ἀδύνατον τὴν πράξιν, τότε ὡς εἴπομεν ἀπόπειρα δὲν χωρεῖ, εἴτε ἐγνώριζεν εἴτε μὴ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο ὁ κατηγορούμενος· ὅταν ὅμως δὲν μεσολαβῇ τοιαυτὸν τι, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκτελέσεως φέρ' εἰπεῖν τὸν πυροβολισμόν, ἐθλάσθη τὸ ὄπλον, ἐκόπη ἢ ἐκινήθη παρὰ τρίτου ἢ παρὰ τοῦ καθ' οὗ ἡ προσβολὴ ἢ ὁλοφάνος χεῖρ, παρενέβη τρίτος ὅστις καὶ ἐπαθεν, ἢ ὁ προσβληθὺς πρὸς τὰς ἀσπίδας ἢ προσέλαβε νὰ κρυβῇ ὀπισθεν δένδρου, λίθου ἢ νὰ πέσῃ κατὰ γῆς κλπ. κλπ. καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐσώθη, τότε ἡ πράξις ἀπέτυχεν ἐξ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος περιστατικῶν καὶ χωρεῖ τὸ ἐγκλημα τῆς ἀποπείρας, διότι δὲν ὑπάρχε φυσικὴ ἀδυνατότης ἀλλὰ τεχνικὴ ἢ τυχαία διαφύλαξις καὶ διότι τὸ ἐκ τύχης ὀλασθὲν ὄπλον δὲν ἔφερεν ἄλλο ἀποτέλεσμα εἰμὴ τὴν μεταβολὴν τῆς πορείας τῆς σφαίρας, ὅ ἐστὶ τὴν ἀποτυχίαν τῆς πράξεως, ἥτοι αὐτὴν τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου καλουμένην ἀπόπειραν.

Ἐξωτερικὴ πράξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως, εἶναι ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς ἀποπείρας δι' ἐκεῖνον ὅστις πρόκειται νὰ ἐκτελέσῃ αὐτοπροσώπως τὴν ὁποίαν ἀπεράσισεν ἀξιόποιον πράξιν δι' ἐκεῖνον ὅστις συνέλαβε τὸν δόλιον σκοπὸν καὶ θέλει νὰ τελεσθῇ τὸ ἐγκλημα, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ προσωπικῶς (εἴτε διότι φοβεῖται τὸν ἀντίπαλόν του, εἴτε διότι δὲν ἔχει τὴν ἐπιτηδεότητα, εἴτε διότι θέλει νὰ κρυβῇ ὀπισθεν ἄλλων καὶ ν' ἀποφύγῃ τὰς συνεπείας τοῦ Νόμου) τὸ πρᾶγμα διαφέρει, διότι ὁ τοιοῦτος ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινωνίαν ἄνθρωπος, δικτάσων καὶ παραγγέλλων ἄλλον εἴτε ἀπλῶς, εἴτε διὰ βίας ἢ ἀπειλῆς, εἴτε διὰ χορηγήσεως ἢ υποσχέ-

σεως μισθοῦ, ἐξέτελεσεν ὅτι προηρεῖτο καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτὸν νὰ μεταμεληθῇ. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἅμα οἱ διαταχθέντες ἢ παραγγεληθέντες ἢ παιθαναγκασθέντες δεχθῶσι τὴν πρότασιν, ὑπάρχει ἐγκλημα ἀποποίησης διὰ τὸν προτείναντα, χωρὶς νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ ἐγκλημα καὶ χωρὶς νὰ ἐπιχειρηθῇ παρ' αὐτῶν ἐξωτερικὴ πράξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως (ἄρθρ. 48 Π. Νόμου). Ἐπειδὴ δὲ ὁ Νόμος μεταχειρίζεται τὰς λέξεις «διαταγὴν, παραγγελίαν, βίαν, ἀπειλὰς, χρηθῆσιν ἢ ὑπόσχεσιν μισθοῦ» μᾶς δίδει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι οἱ τοιοῦτοι κακοῦργοι μεταχειρίζονται ὡς επιτοπλίστον ὑποταλῇ καὶ ὑποχείρῃ πρόσωπα οἷον ὑπηρετάς, ἐπιστάτας, ὀφειλάτας καὶ ἄλλους ἐξαρτημένους ἀνθρώπους. — Ἐὰν ὅμως μεταχειρισθῶσι καὶ ἀνεξάρτητα πρόσωπα τὰ ὅποια δεχθῶσιν ἀλλὰ δὲν ἐκτελέσωσι πᾶσι τὴν παραγγεληθεῖσαν πράξιν, πάλιν ὑπάρχει ἀποποίηση.

Ἐκ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 48 ἐξάγεται ὅτι τὸ προκείμενον ἐγκλημα τῆς ἀποποίησης λαμβάνει χώραν, ὅταν τὰ εἰς αὐτὴν θύνηται ὁ κατηγορούμενος πρόσωπα, ἐδέχθησαν ὅπως δῆποτε τὴν πρότασιν του, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐξέτελεσαν, ὁ ἐστὶν οὐδ' ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως ἐνήργησαν, καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ σπουδαίαν πρόνοιαν τοῦ Νομοθέτου ὡς πρὸς τὴν εὐθύνην τοῦ ἡθικοῦ αὐτουργοῦ μιᾶς πράξεως παρ' ἄλλου ἐπιχειρητέας ἀλλὰ μὴ ἐπιχειρηθείσης, διότι ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἐκτελεσθείσης ἢ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀπαυτουρούσης πράξεως, τότε δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ προῖδῃ τὸ ἄρθρ. 48 τοιαύτην πράξιν, καθόσον περὶ αὐτῆς εἰδικῶς πραγματεύεται τὸ ἄρθρ. 56 καὶ ἐπ. περὶ αὐτουργῶν καὶ συναιτίων καὶ ἐπιβάλλει ποινὴν κατὰ τὴν τοῦ παραγγείλαντος καὶ πράξαντος, ἐνῷ τὸ ἄρθρ. 48 τιμωρεῖ μόνον τὸν παραγγείλαντα, τοῦθ' ὅπερ δεικνύει ὅτι ἡ ἐντολὴ του καὶ περ ἀποδεχθεῖσα δὲν εἰσηκούσθη.

ΣΗΜ. Ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 8 τοῦ 1868 ἀποφάσεώς του, καίτοι ἀμφιβάλλων ἂν τὸ ἄρθρ. 48 ἀπαιτῇ ἀποδοχὴν τῆς διαταγῆς ἢ παραγγελίας, συμφωνεῖ οὐχ ἥττον ὅτι ἐφαρμόζεται ὡς αἰεὶ δὲν γίνῃ οὐδ' ἀρχὴ ἐκτελέσεως.

Ὁ δὲ Κ. Σαρίπολος ἐν σελ. 237—258 τοῦ Β' τόμου τοῦ περὶ Ποιν. Νομοθεσίας συστήματός του, κατακρίνει τὸν Νομοθέτην, διότι ἐφάνη αὐστηρὸς τιμωρῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 48 τὸν παραγγέλλοντα, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς παραγγεληθείσης πράξεως ὑπὸ τοῦ παραγγελλομένου, καὶ μολονότι θεωρεῖ ὅτι τὸ ἄρθρ. 48 δὲν κάμνει διάκρισιν ἂν ἡ παραγγελία ἐγένετο δεκτὴ ἢ ὄχι, οὐχ ἥττον συμβουλεύει νὰ περιορισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ του εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐγένετο ἀποδεκτὴ—ἀλλ' ὡς προείπομεν, τὸ ἄρθρ. 48 ὑπονοεῖ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐγένετο δεκτὴ ἡ παραγγελία, ἄλλως παραγγελία μὴ

ἀποδεχθεῖσα δὲν εἶναι τιμωρητὴ, ὡς καὶ ὁ Κ. Σαρίπολος ἐρωτῶς φρο-
νεῖ ἐν τῇ 256 σελίδι· ἄλλως ἐὰν τὸ ἄρθρ. 48 ὠμίλει ἀδιακρίτως
τῆς ἀποδοχῆς ἢ τῆς ἀπορρίψεως τῆς παραγγελίας, τότε δὲν ἐπε-
τρέπετο εἰς τὸν Δικαστὴν νὰ κάμῃ καμμίαν διάκρισιν κατὰ τὸν Κα-
νὸνα τοῦ Δικαίου, ubi Lex non distinguit, ibi iudex non distinqu-
ere potest· καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν αὐστηρότητα τοῦ Νόμου δὲν εἰσι
ἔργον ἡμῶν νὰ τὴν ἐξετάσωμεν καὶ μολοντοῦτο τὴν εὐρίσκομεν ὀρ-
θὴν κατὰ τῶν τοιούτων κκαθούλων καὶ ἐπικινδύνων ἀνθρώπων.

Ὁρεῖλομεν ἐνταῦθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁσάκις οἱ ἐπικινδυνοὶ
εἰς τὴν κοινωνίαν ἄνθρωποι καταχρῶνται τῆς θέσεως ἄλλων ἀνθρώ-
πων διατελούντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἢ τὰς διαταγὰς αὐτῶν, ἢ εἰς
ἄλλας ἀνάγκας, διὰ νὰ τοὺς ἐξωθήσωσιν εἰς ἔγκλημα, οἱ παραγ-
γελλόμενοι ἢ ἄλλως πειθαναγκαζόμενοι δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῶσιν
αὐτὸ, διότι θὰ δώσωσι λόγον περὶ αὐτοῦ, καὶ ἂν μαρτυρήσωσι τὸν
παραγγείλαντα, ἐκεῖνος θὰ τοὺς ἀπακαλέσῃ συκοφάντας καὶ ὁ ἀπο-
φύγῃ ἐκ τῶν συνεπειῶν, ἢ καὶ ἂν δὲν κατορθώσῃ τοῦτο, πάλιν ἡ
θέσις τῶν ἐκτελεσάντων οὐδαμῶς βελτιοῦται. Ἐὰν ὅμως ἔλαβον
χρήματα διὰ νὰ ἐκτελέσωσι τὴν πράξιν, ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ κρα-
τήσωσι ταῦτα χωρὶς νὰ τὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν κακοῦργον, διότι
ὁ Νόμος δὲν συγχωρεῖ καμμίαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγωγὴν, οὐδ' εἰς αὐτοὺς
κατ' ἐκείνου, ἐὰν ἐξετέλεσαν τὴν πράξιν καὶ δὲν τοῖς ἀπέδωκε τὸ
ὑποσχεθὲν (Ν. 36. Πανδ. 16, 3. Ν. 3 καὶ 8. Πανδ. 12, 3 κλπ.
ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου 135 τοῦ 1849, 19, 3 τοῦ 1850, 291 τοῦ
1853).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6 τοῦ 1868 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου, τὸ
ἄρθρ. 47 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν περίπτω-
σιν τοῦ 48, τοῦτέστιν ὁ ἡλικὸς αὐτουργὸς εἶναι ὑπόλογος διὰ τὴν
ὑπὸ τοῦ παραγγελλέντος τελεσθεῖσαν ἀπόπειραν τῆς παραγγελθεί-
σης πλήρους ἀξιοποίνου πράξεως· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθὴ ἐπὶ τῇ
βάσει τοῦ ἄρθρ. 56. ἐδ. 3. Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 51 ἐὰν ἡ μελετηθεῖσα ἀξιοποίνος πράξις ἀρξάμενη,
ἔμεινεν ἀνεκτέλεστος ὅχι ἐκ τύχης ἢ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια, (π. χ.
ἐπὶ κλοπῆς διότι ἐσθυσε τὸ φῶς, διότι οἱ ἀντίκλειδες δὲν προσαρμύ-
ζονται, διότι ἐξύπνησεν ὁ ὑπηρέτης, ὑλάκτισεν ὁ κύων, προσέκοψε
καὶ ἔπεσεν ὁ κλέπτης κλπ. κλπ.), ἀλλὰ διότι ὁ πράττων παρητήθη
τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τύψιν συνειδότος ἢ ἀπὸ συμπάθειας, ἢ ἀπὸ φό-
βου τῆς ποινῆς, δὲν τιμωρεῖται μὲν ἡ ἀρξάμενη ἀπόπειρα, ἀλλ' ὁ
ἀποπειραθεὶς καὶ παραιτηθεὶς υποβάλλεται εἰς ἀστυνομικὴν ἐπι-
τήρησιν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 49 ἡ ἀπόπειρά τινος κακούργηματος τιμωρεῖται;

ἐφ' ὅσον εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις δὲν διατάσσει ῥητῶς ἄλλως πως ὁ Νόμος, κατὰ τοὺς ἀκολουθοῦς ὅρους· 1) ἀντὶ τῆς εἰς τὸ τετελεσμένον κακούργημα ἐπιβαλλομένης ποινῆς θανάτου (π. χ. ἐπὶ φόνου) ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῶν διὰ βίου δεσμῶν, καὶ εἰς τὰς ἰδίως ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις ἡ τῶν προσκαιρίων δεσμῶν· — σημειωτέον ὅτι ὁ Νόμος δὲν προσδιορίζει εἰς τὴν ἀπόπειραν τὸ εἶδος ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων, οὔτε ἐννοεῖ τὴν περίστασιν ὅτι ὁ ἀποπειραθεὶς ἡρεθίσθη προηγουμένως, διότι τότε ἂν τοῦτο συνέβαινε καὶ ἐπετύγχανεν ὁ περὶ ἀνθρωποκτονίας σκοπὸς του, ἥθελεν ὑπάρχει ἀναιρέσεις ἐπισύρουσα τὴν ποινὴν τῶν προσκαιρίων δεσμῶν ἢ τῆς εἰρκτῆς (ἄρθρ. 293. ἐδ. 2 καὶ 3), μὴ ἐπιτυχόντος δὲ τούτου ἥθελεν ὑπάρχει ἀπόπειρα ἀναιρέσεως ἐπισύρουσα ἐλαφροτέραν ποινὴν, ἐνταῦτοις τὸ ἐδ. 4. τοῦ ἄρθρ. 49 ὁμιλεῖ περὶ ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν ἐπὶ ἀποπείρας κυρίας πράξεως δι' ἣν ἐπιβάλλεται ἡ ἀνωτάτη ποινὴ, καὶ μᾶς διδίδει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν ἐν τῷ Νόμῳ τὴν ἀνέυρεσιν ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν, ἀλλ' ὡς δικασταὶ τῶν πραγμάτων, νὰ εὐρίσκωμεν κατὰ τὴν κρίσιν μας ὅτι ὁσάκις ὁ ἐγκλημα φόνου μελετήσας καὶ ἀρχὴν ἐκτελέσεως ποιησάμενος, δὲν ἐπῆνεγκε κανὲν δυστύχημα, διότι ἀπέτυχεν ἐντελῶς ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν του, ὁ τοιοῦτος ἐπραξεν ἀπόπειραν φόνου ἀλλ' εὐρίσκεται εἰς ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις κλπ. κλπ. τοῦτ' αὐτὸ ῥητέον καὶ δι' ἐκείνον ὅστις δὲν ἐπιβαρύνεται διὰ συζήτησιν καὶ ἄλλων ὑποδεεσέων πράξεων. 2) Ἀντὶ τῆς εἰς τὸ τετελεσμένον κακούργημα ὀριζομένης ποινῆς τῶν διὰ βίου δεσμῶν, ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἀπόπειραν ἢ τῶν προσκαιρίων δεσμῶν ποινὴ καὶ εἰς τὰς ἰδίως ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις εἰρκτὴ, πλην ὅχι μικροτέρα τῶν ὁκτίῳ ἐτῶν. — Σημειωτέον καὶ ἐνταῦθα ὅτι ὁ Νόμος δὲν ἐννοεῖ ὑπαρξὶν ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν κατὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν καὶ εἰς ἀπόπειραν τραπείσαν ἐγκληματικὴν πράξιν, διότι ἐπιβάλλων εἰς τὴν κυρίαν πράξιν τὴν τῶν ἰσοβίων δεσμῶν ποινὴν, ἐννοεῖ ἀνυπαρξίαν ἢ τὸ ἀνεπίδεκτον ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν, ἄλλως ἥθελεν ἐπιβάλλει εἰς τὴν τετελεσμένην πράξιν μικροτέραν ποινὴν, καὶ τότε εἰς τὴν ἀπόπειραν ἥθελεν ἐπιβληθῇ ἄλλη τις ὑποδεεστέρα, ἢ ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις ἀρίσιν εἰς τὴν δημουργίαν τῶν Δικαστῶν, ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος τὸ ὁποῖον ἐπῆνεγκεν ἢ ἀπόπειρα πράξεως τιμωρουμένης δι' ἰσοβίων δεσμῶν.

Μόνον εἰς τὰς ἀνωτέρω δύο περιπτώσεις ἠθέλησεν ὁ Νομοθέτης ν' ἀναβέσῃ ἀόριστως εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου τὴν ἀνέυρεσιν ἐλαφρυντικῶν περιστατικῶν, ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀποπείρας ἐπὶ πράξεως ἐπισυρρύσης ποινὴν θανάτου ἢ ἰσοβίων δεσμῶν, διὰ νὰ μὴ φανῇ τασοῦτον σκληρὸς ἔνεκα τοῦ ὑπερμεγέθους τῆς ποι-

νῆς, ἐνῷ εἰς τὰς ἄλλας πράξεις τῆς ἀποπειρας, περὶ ὧν κατωτέρω ρηθίσεται, δὲν ἐπιζητεῖ ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις.

3) Ὅσάκις εἰς τὰ τετελεσμένον κακούργημα ἐπιβάλλονται δεσμὰ πρόσκαιρα, ἡ ποινὴ τῆς ἀποπειρας πρέπει μὲν νὰ ἐλαττωταί, ἀλλ' ὅχι ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεως καὶ ἂν ἐντεῦθεν ἡ ποινικὴ διάρκεια γίνεται βραχυτέρα τοῦ εἰς τὸ ἄρθρον 8 ὡρισμένου ἐλαχίστου βαθμοῦ τῶν προσκαιρῶν δεσμῶν, πρέπει τότε νὰ καταψηφίζεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς. Π. χ. ἐπὶ ἀναιρέσεως καθ' ἣν ὁ φονεὺς ἠρέθισε καὶ παρίοργισεν ἀπλῶς τὸν ἀναιρέτην, ἡ ποινὴ αὐτοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 293. ἐδ. 2. συνίσταται ἀπὸ δέκα ἔως δέκα πέντε τὸ πολὺ ἐτῶν προσκαιρῶν δεσμῶν, ἀπόκειται δὲ εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐπιβάλῃ κατὰ τὸ δοκῶν αὐτῷ 15, 14, 13, 12, 11 ἢ τοῦλάχιστον 10 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμὰ.—Ἄρα ὁ κατόπιν τοιούτου ἐρεθισμοῦ ἢ παροργισμοῦ αποφασίσας ἀναιρέσιν καὶ ἀποτυχὼν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἐνήργησεν ἀπόπειραν ἀναιρέσεως, ὅθεν εἰς αὐτὸν ὅα ἐπιβλήθῃ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ποινὴ ὅχι ὀλιγωτέρα τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου.—δύναται λοιπὸν νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ 7 1/2, 7, 6 ἢ τοῦλάχιστον 5 ἐτῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῶν προσκαιρῶν δεσμῶν εἶναι δέκα ἐτῆ (ἄρθρ. 8) ἕνεκα τούτου ἡ εἰς τὸν ἐπὶ ἀποπείρᾳ τοιαύτης ἀναιρέσεως καταδικαζόμενα ἐπιβληθησομένη ποινὴ, ὅα ἦναι ἡ τῆς εἰρκτῆς κατὰ τὸ ἀνωτέρω μέτρον τῶν ἐτῶν. Ὅρθως δ' ἡ ὑπ' ἀριθ. 33 τοῦ 1865 ἀπόφασις Ἀρ. Πάγου παρεδέχθη ὅτι ὅσάκις διατάσσεται ἐλάττωσις ποινῆς, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου.

4) Παρομοίᾳ τῆς ποινῆς μείωσις γίνεται, ὅταν τὸ τετελεσμένον κακούργημα τιμωρεῖται με εἰρκτὴν καὶ, ἐλαττωμένης ἐντεῦθεν τῆς ποινικῆς προθεσμίας ὑπὸ τὴν ἐλαχίστην διάρκειαν τούτου τοῦ εἵδους τῆς ποινῆς, (δηλ. ἂν τὸ Δικαστήριον ἐν τῇ κρίσει τοῦ λάβῃ ὑπ' ὅψιν τὸν ἐλάχιστον ὅρον) καταγινώσκειται φυλάκισις. Π. χ. ἐπὶ προμελετημένου τράϊματος ἐπενεγκόντος ἀκρωτηριασμὸν ἐπιβάλλεται εἰρκτὴ 5—10 ἐτῶν (ἄρθρ. 307. ἐδ. 2, καὶ ἄρθρ. 11 Ποιν. Νόμου). Ἄρα εἰς τὸν ἀποπειραζόμενον τοιαύτην πράξιν, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου δηλ. 5 ἐτῶν εἰρκτῆ, καθόσον αἱ λέξεις «καὶ, ἐλαττωμένης ἐντεῦθεν τῆς ποινικῆς προθεσμίας ὑπὸ τὴν ἐλαχίστην διάρκειαν τούτου τοῦ εἵδους τῆς ποινῆς» δὲν ἀποτελοῦν ἐπιτακτικὴν διάταξιν τοῦ Νομοθέτου περὶ τοῦ ὅτι ἡ ποινὴ τῆς ἀποπειρας πρέπει νὰ ὑπολογίζεται πάντοτε ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς εἰρκτῆς, ἀλλ' ἀναφέρονται εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν τὸ Δικαστήριον ἤθελε θεωρήσει εἴλλογον, ἐν τῇ κρίσει του, νὰ μετρήσῃ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειρας συγκαταβατικῶς ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, ὅτε

ἐξ ἀνάγκης θὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ φυλακίσεως· ἡ ἔννοια αὕτη προκύπτει ἀρτιότῳ ἐκ τῶν προηγουμένων λέξεων «παρομοία τῆς ποινῆς μείωσις γίνεται ὅταν τὸ τετελεσμένον κακούργημα τιμωρεῖται μὲ εἰρκτήν»· ὑπαρχούσης δ' ἀνω στιγμῆς ἐπὶ τῆς τελευταίας λέξεως, καὶ κόμματος ἐπὶ τῆς ἀμέσως ἐπομένης λέξεως «καί», εἶναι πρόδηλον ὅτι αἱ ἐπόμεναι λέξεις «καὶ ἐλαττουμένης ἐντέθεν κλπ.» ἀνάγονται εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν τὸ Δικαστήριον ἤθελε θεωρήσει δέον νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου· τοῦτο δὲ συμβιβάζεται καὶ μὲ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ ἄρθρ. 108 καθ' ὅς εἰς χεῖρας τοῦ Δικαστοῦ κεῖται νὰ προσδιορίσῃ τὸ πρὸς τῆς ἐντὸς ὁρίων τασσομένης ποινῆς· ἐὰν ὅμως τὸ Δικαστήριον θελήσῃ νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ ἥμισυ τοῦ μέσου ὅρου ἢ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, τότε ἡ ποινὴ τῶν 4 1/2, 4, 3, καὶ 2 1/2 ἐτῶν, θὰ ᾔναι ποινὴ φυλακίσεως, διότι ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς εἰρκτῆς εἶναι πέντε ἐτῶν.—Περὶ τούτου θέλομεν κάμει λόγον εἰς τὸ τέλος τοῦ περὶ συνεργῶν κεφαλαίου, ὅτε παρουσιάζεται ὁ αὐτὸς ὑπολογισμὸς ἐπὶ συνεργῶν.

Κατὰ τὰς ἀνωτέρω δύο περιπτώσεις ἐτιμωρήσαμεν τὴν ἀπόπειραν μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτάτου, τοῦ μέσου καὶ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ἐπιβλητέας εἰς τὴν τετελεσμένην πράξιν ποινῆς, ἀλλ' ὁ Νόμος κατὰ κυριολεξίαν δὲν διατάσσει πάντοτε νὰ συγκαταβαίνωμεν εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς οἰουδήποτε ὅρου, ἀλλὰ τὸ πολὺ εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου.—"Οὐδὲν κατὰ τὸ γράμμα τοῦ Νόμου ἡδυνάμεθα εἰς τὸν ἀποπειραθέντα πράξιν ἐπισύρουσαν 15 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμὰ, νὰ ἐπιβάλλωμεν ποινὴν 14, 13, 12, 11 καὶ 10 ἐτῶν πρόσκαιρων δεσμῶν, κατὰ τὴν κρίσιν μας καὶ νὰ ἐλαττώσωμεν οὕτως ἐπ' ὀλίγιστον τὴν εἰς τὴν πλήρη πράξιν, ἐπιβλητέαν ποινὴν, ἀλλ' ἐπεὶ κατὰ τὴν τετελεσμένην πράξιν ἡδύνατο τὸ Δικαστήριον, μὴ συντρέχουσιν ἐπιβαρυντικῶν αἰτιῶν, νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ἐλάχιστον ὅρον ἥτοι 10 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμὰ, ἕνεκα τούτου εὐλογον καὶ φιλόφρονον εἶναι νὰ ἐπιβάλλῃται εἰς τὸν ἐπὶ ἀποπείρᾳ καταδικαζόμενον τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ποινῆς τῆς τετελεσμένης πράξεως, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ ἀνθρώπου ἐπικινδύνου, ὅτε μικρὰ τις ἐλάττωσις ἐκ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς ποινῆς τῆς τετελεσμένης πράξεως, πρέπει νὰ γίνεται πρὸς σεβασμὸν τοῦ Νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 50 ἡ ἀπόπειρα πλημμελήματος, ἐὰν δὲν διατάσσεται ἄλλο τι εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις, τιμωρεῖται μὲ ἡλαττωμένην ποινὴν, πλὴν ὅχι κατωτέρω τοῦ ἡμίσεως ἐκείνης ἣτις ἤθελε καταγνωσθῇ εἰς τὴν τετελεσμένην πράξιν—δὲν συγχωρεῖται δὲ ἡ μεταβολὴ τοῦ εἶδους τῆς ποινῆς, ἢ ἐλάττωσις ὑπὸ τὸ εἰς τὰ ἄρθρ. 12 καὶ 13 ὁρισμένον ἐλάχιστον μέτρον. Π. γ. ἐπὶ προμελετημένου τραυ-

ματισμοῦ ἐπενεργόντος νόσον ἢ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα πλέεν τῶν 3 καὶ ἔλαττον τῶν 30 ἡμερῶν, ἤθελεν ἐπιβληθῇ φυλάκισις 6 μηνῶν ἔως δὴ ἐτῶν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου—ἄρα ἐπὶ ἀποπείρας τοιαύτης πράξεως, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ φυλάκισις τοῦλάχιστον 3 μηνῶν, ἥτοι κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, δύναται ὅμως κατὰ τὸ ἀνωτέρω ρηθέντα νὰ ἐπιβληθῇ φυλάκισις δύο ἐτῶν παρὰ μίαν ἢ περισσοτέρας ἡμέρας, ἢ παρ' ἑκα ἢ περισσοτέρους μηνάς, διότι ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ κυρίως νὰ μὴ ἐπιβληθῇ ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ποινῆς τῆς τετελεσμένης πράξεως, οὐδὲ πάλιν ὀλιγοτέρα ποινὴ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, ὅθεν τὸ στάδιον τοῦ μέτρου τῆς ποινῆς κείται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Δικαστοῦ.—Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ καὶ ἐνταῦθα ὅτι χάριν ἐπεικειᾶς καὶ φιλάνθρωπίας, εἶναι ἐλλογον νὰ ἐπιβάλληται ὡς ποινὴ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ ἐπιβροπούς εἰς τὸ κακοποιεῖν ἀνθρώπου, ὡς πρὸς τὸν ὅποιον μικρὰ συγκυρία εἰς τὸ ἀνωτάτου ὅρου τῆς διὰ τὴν τετελεσμένην πράξιν ποινῆς, εἶναι ἀρετὴ ἐπεικεία.

Διὰ νὰ προκύψῃ ὅμως ποία ποινὴ ἐπιβάλληται εἰς τὴν τετελεσμένην πράξιν, ὅπως ἐκ ταύτης κανονισθῇ ἡ τῆς ἀποπείρας, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ Δικαστὴς τὸν βαθμὸν τῆς πράξεως. Π. χ. τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσὸν ἀποπειρασθείσης κλοπῆς, τὸ εἶδος καὶ τὰς συνεπείας τοῦ μελετηθέντος τραύματος δηλ. ἂν ἤθελε φέρει θάνατον, ἀκρωτηριασμόν, ἀνικανότητα κλπ. ὅθεν συμφώνως μὲ τὸ ἀρθρ. 103 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὁφείλει νὰ ἐξετάσῃ, ἐπὶ μὲν κλοπῆς τὴν ἀξίαν τοῦ ἀντικειμένου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔκαμεν ἀρχὴν ἐκτελέσεως ὁ κατηγορούμενος Π. χ. τοῦ κιβωτίου μετὰ τῶν περιεχομένων, εἴτε ἐγνώριζεν εἴτε μὴ ὁ κατηγορούμενος τί περιεχέτο, διότι διὰ τῆς ἐνάρξεως ἐκτελέσεως, ἐδήλωσεν ὅτι εἶχεν ἀπόφασιν νὰ τὸ λάβῃ εἰς τὴν κατοχὴν του αὐτογνωμόνως καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου—ὥστε προκειμένου περὶ ἀποπείρας πλημμελήματος, ὁφείλει τὸ πλημμελαιοδικεῖον νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀποφανθῇ ὁποίου εἶδους καὶ ὁποίου βαθμοῦ πλημμέλημα ἐσκόπει, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ ὁ κατηγορούμενος.—Προκειμένου δὲ περὶ ἀποπείρας κακουργήματος, ὁφείλει ὁ Πρόεδρος, ἄλλως τὸ Δικαστήριον, τῶν Συνέδρων, νὰ θέτῃ καταλλήλως τὰ ζητήματα κατὰ τὰς διαφόρους βαθμίδας τοῦ νόμου Π. χ. 1) ἐπὶ κλοπῆς »Εἶναι ἐνοχὸς ὁ κατηγορούμενος . . . ὅτι σκοπῶν νὰ λάβῃ διὰ ῥήξεως (ἢ δι' ἀναδόσεως ἢ δι' ἀντίκλειδος κλπ.) ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ . . . αὐτογνωμόνως καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου, διάφορα κινητὰ πράγματα διὰ νὰ τὰ ἔχῃ παρὰ νόμον ὡς ἰδιοκτησίαν του, κατὰ τὴν . . . ἐπεχείρησεν ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρ-

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

7.

χὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀνωτέρω κλοπῆς ἦτοι . . . (νὰ σημειωθῇ τί ἐπραξέ) ἀλλ' ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ του ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του;

Ἡ οἰκία αὐτὴ ἦτο κατοικημένη;—παρουσιαζομένης δ' ἀνάγκης νὰ τεθῶσι ζητήματα καὶ περὶ ἀποπείρας ἀπλῆς κλοπῆς (διὰ τὴν περιπτώσιν καθ' ἣν οἱ ἔνορκοι δὲν ἤθελον παραδεχθῇ ὅτι ἐγένετο ῥήξις ἀνάβασις κλπ. ἢ ὅτι ἡ οἰκία ἦτο κατοικημένη) πρέπει νὰ τεθῶσι καὶ ζητήματα ἀποπείρας ἀπλῆς κλοπῆς καὶ περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀντικειμένων αὐτῆς, διὰ νὰ γνωσθῇ ἐντεῦθεν ἡ ποινὴ τῆς πράξεως, σχεττικῶς δὲ καὶ τῆς ἀποπείρας· 2) ἐπὶ ἀποπείρας τραύματος, ἂν καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ κατηγορουμένου ἀποτελῇ τὸ ἀξιοποιεῖν τῆς πράξεως, οὐχ ἦττον αὐτὴ τιμωρεῖται ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος· ἐπομένως δὲ δύναται ὁ Πρόεδρος τῶν Συνέδρων νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα οὕτω εἶναι ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος . . . ὅτι κατὰ τὴν . . . σκοπὴν ἢ ἀποφασίσας νὰ ἐκτελέσῃ ἐκ προμελέτης (ἢ ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς) θανατηφόρον τραῦμα κατὰ τοῦ . . . ἐπεχείρησεν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως κλπ. », διότι ἂν ἐκ προμελέτης ἀπεφασίσαι τις νὰ ἐπιφέρῃ θανατηφόρον τραῦμα καὶ ἀπέτυχεν, εἶναι ἔνοχος ἀποπείρας φόνου, ἂν δ' ἀπρομελετήτως ἀπεφασίσαι τὸ τοιοῦτον καὶ ἀπέτυχεν, εἶναι ἔνοχος ἀποπείρας ἀναιρέσεως.—Ἄρα τὸ ζήτημα τῆς ἀποπείρας τραύματος πρέπει νὰ τεθῇ οὕτω » εἶναι ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος . . . ὅτι κατὰ τὴν . . . ἐκ προμελέτης ἀπεφασίσαι νὰ τραυματίσῃ διὰ . . . (νὰ σημειωθῇ τὸ ὄργανον) τὸν . . . καὶ σκοπεύσας ἢ ὀρμητικῶς κατ' αὐτοῦ πρὸς τραυματισμὸν, ἐπεχείρησεν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως τοῦ σκοποῦ του ἦτοι (νὰ σημειωθῇ τί ἐπραξεν) ἀλλ' ἀπέτυχεν ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του; τὸ σκοπούμενον τραῦμα, ἂν ἐπετύγχανεν, ἤθελον εἶσθαι θανατηφόρον; τὸ σκοπούμενον τραῦμα, ἂν ἐπετύγχανεν, ἤθελε κατὰστέσει τὸν προσβαλλόμενον ἄχρηστον εἰς τὸ ἐπάγγελμά του; ἐκ τοῦ σκοπούμενου τραύματος, ἂν ἐπετύγχανεν, ἤθελε στερηθῇ τῆς γλώσσης, (τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὁράσεως) ὁ προσβαλλόμενος; κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον πρέπει νὰ τεθῶσι καὶ τὰ ὑπόλοιπα ζητήματα συμφώνως μὲ τοὺς ὅρους καὶ τὰς διακρίσεις τοῦ ἀρθρ. 307, ὅπως ἐντεῦθεν προκύψῃ ὁποῖον κακὸν ἡπείλει ἡ ἀποφασισθεῖσα πρᾶξις, ἂν ἐπετύγχανεν, ὁποῖα ποινὴ ἤθελον ἐπιβληθῇ ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος εἰς τὴν πλήρη πρᾶξιν, καὶ ὁποῖα συνεπῶς πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν ἀπόπειραν· ἄλλως ἂν δὲν τεθῶσι τοιαῦτα ζητήματα καὶ οἱ ἔνορκοι παραδεχθῶσι τὴν ἀπόπειραν τραύματος, τότε ὑπάρχει ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ τραύματος καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ δικαστήριον τῶν Συνέδρων δὲν δύναται

νά πράξη άλλο τι εἰμὴ νά παραδεχθῇ τὸ ἥττον ἐπιβλαβὲς τραῦμα (ὡς ἐν σελ. 332 τῆς Δικαστ. Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθεσάμεν).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 35 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὃ πυροβολήσας μὲ σκοπὸν φόνου, δὲν δύναται ἐνταυτῷ νά θεωρηθῇ ὅτι καὶ μὲ σκοπὸν τραυματισμοῦ ἐπυροβόλησεν· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρωτάτη, διότι ἐν ἀποτυχίᾳ τοῦ φόνου, ὑπάρχει ἐγκλημα ἀποπειρας φόνου καὶ οὐχὶ τραύμα.

Πρὶν μεταβῶμεν εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νά παρατηρήσωμεν ἐνταυθα· 1) ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἐξ ἀμελείας τελου-
μένας ἀξιοποίνους πράξεις, δὲν δύναται νά ἐννοηθῇ ἀπόπειρα ἐκτελέ-
σεως, διότι ἐλλείπει ἡ δολία προαίρεσις ἥτις εἶναι τὸ πρῶτιστον συ-
στατικὸν τῆς ἀποπειρας· 2) ὅτι εἰς τὰς συνεργείας δὲν δύναται ὡσαύ-
τως νά ἐννοηθῇ ἀπόπειρα, διότι ἐν ἀποτυχίᾳ τῶν προσπαθειῶν, δὲν
ὑπάρχει κολάσιμος πρᾶξις, ὡς ἐπὶ συνεργείας ἐκτενεστέρον ρηθῆσε-
ται· ἐσφαλμένως δ' ὁ Ἀρ. Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 115 τοῦ 1858
ἀποφάσεώς του παρεδέχθη ἀπόπειραν ἐπὶ συνεργείας· 3) ὅτι ἐπὶ τῶν
πράξεων ἐκείνων καὶ ἂς ἡ ἀρχὴ ἐκτελέσεως ἀποτελεῖ πλήρη πρᾶξιν,
δὲν δύναται νά ἐννοηθῇ ἀπόπειρα, διότι περιορίζεται εἰς μόνον τὸν
σκοπὸν, ὅστις δὲν τιμωρεῖται πρὶν ἐκδηλωθῇ διὰ πραγμάτων· 4) ὅτι
πολλοὶ τῶν ἐν τῷ Ποινικῷ Νόμῳ ἀναφερομένων ἀξιοποίνων πράξεων,
εἰσὶν ἀνεπίδεκτοι ἀποπειρας ὡς εἰς τὰ σχετικὰ ἄρθρα θέλομεν κάμει
περὶ τούτων λόγον· 5) ὅτι τὸ ἀποτυχὸν μέσον ἀμύνης, δὲν θεωρεῖ-
ται ὡς ἀπόπειρα ἀξιοποίνου πράξεως, διότι ἡ ἀμυνα εἶναι θεμιτὴ
καὶ 6) ὅτι ὁσάκις εἰς τὴν ἀπόπειραν πράξεώς τινος ἐπιβάλλεται ἰδίᾳ
ποινὴ, τότε δὲν πρέπει νά καταφεύγωμεν εἰς τὰς περὶ ἀποπειρας
ἀρχάς.

Ἰσχυρίζονται τινες ὅτι ἐπὶ κλοπῆς δὲν δύναται νά ὑπάρξῃ ἀπό-
πειρα (τοῦτο δὲ καὶ Συμβούλια καὶ Δικαστήριά τινα παρεδέχθησαν)·
1) διότι ἀδήλον τί ἐσκάπει ὁ κατηγορούμενος προσπαθῶν νά εἰσέλθῃ
ἐν καιρῷ νυκτὸς διὰ ρήξεως ἢ ἀντίκλειδος εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα
ἢ εἰς οἰκίαν κλπ. καὶ 2) διότι ἀποῦ εἰς τὸν κλεπτὴν συγγινώσκεται
ἢ πρὸ πάσης ἐξετάσεως ἀπόδοσις τῶν κλοπιμαίων, ἢ ικανοποίησις
τοῦ παθόντος, ἔπεται ὅτι εἰς τὸν ἀποπειρώμενον κλοπῆν, δὲν εἶναι
δυνατὴ ἡ τοιαύτη ἀπόδοσις καὶ ικανοποίησις καὶ ἐπομένως ἐξ ἀνάγκης
πρέπει νά μείνῃ οὗτος ἀτιμώρητος· ἡ γνώμη αὕτη δὲν στηρίζεται
εἰς τὸν Νόμον· α) διότι τὸ πραγματικὸν ζήτημα δὲν δύναται νά
γίνῃ νομικόν, ἐπομένως ἂν ὁ σκοπὸς τοῦ κατηγορουμένου δὲν διεγνώ-
σθῃ, τότε αἱ ἀμφιβολίαι λύονται ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου καὶ δὲν
ἐξετάζεται ἄλλο τι εἰμὴ τὸ παρ' αὐτοῦ παρῆλθαι. Π. Χ. συνέληφθη

τις ἐνθὺ παρβιάζει διὰ ῥήξεως τὴν θύραν ἐμπορικῷ καταστήματι ἢ ἀποθήκῃς ἢ οἰκίαις—ὁ σκοπὸς τοῦ εἶναι ἀδελός, ἐν τοῦτοις προδήλον εἶναι ὅτι ξένη ιδιοκτησία δηλ. ἡ θύρα ἐβλάβη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ οὐδὲν περιστατικὸν ἀναιρεῖ, κατὰ τοῦτο τοῦλάχιστον, τὴν προθεσμίαν τοῦ κατηγορουμένου, ὅθεν παραλειπομένης τῆς ἀποπειρᾶς ἀδήλου πρᾶξις, θὰ τιμωρηθῇ οὗτος διὰ βλάβην ξένης ιδιοκτησίας κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 421 καὶ ἐπ. τοῦ Πιν. Νόμου· 6) διότι ὁ Νόμος προσδιώρισε τὴν ἐποχὴν τῆς συγγνώμης τοῦ ἀποπειρωμένου νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιοποινὸν πρᾶξιν καὶ διὰ τοῦ ἀρθρ. 52 ἐδέχθη τὴν ἐκ τύψεως συνειδήσεως ἢ ἐκ φόβου ποινῆς μεταμέλειαν τοῦ ἀποπειραθέντος, ἐνὸσω ἡ μελετηθεῖσα πρᾶξις ἔρεινεν ἐντελῶς ἀνεκτέλεστος, (ὡς ἐν τῷ ἀρθρῷ 79 τοῦ Πιν. Νόμου θέλομεν ἀναπτύξει τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθρ. 51), ἄρα ἐνὸσω ὁ ἀποπειρώμενος δὲ παρητήθη τῆς ἐκτελέσεως ἐκ μεταμελείας, ἀντιπαρῆλθε τοὺς ὅρους τῆς συγγνώμης τοῦ Νόμου καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἄλλην μεταμέλειαν διὰ πρᾶξιν τὴν ὁποίαν ἐξ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του περιστατικῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ, οὔτε δύναται νὰ πεισθῇ ἡ Δικαιοσύνη ὅτι ὁ κατηγορούμενος περαιῶν τὴν κλοπὴν ἤθελεν ἐπιστρέφει πρὸ πάσης ἐξετάσεως τὰ κλοπιμαῖα, διότι τοῦτο καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κατηγορούμενον εἶναι ἀδελόν, καθόσον καὶ οὗτος δὲν δύναται νὰ μαντεύσῃ τί ἤθελε κάμει ἐὰν κατάρθωνε τὴν κλοπὴν· ἄρα δὲν εἶναι πρέπον νὰ προβαίνει ἡ Δικαιοσύνη εἰς σκέψεις αἰτινὰς οὐδ' εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ κατηγορουμένου δύνανται νὰ συλληφθῶσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ αὐτοσυργῶν καὶ συναυτιῶν.

Ἀρθρ. 56—65.

Οἷοςδήποτε πράξεως ἡ πρωτοβουλία ἀνήκει ἰδίως εἰς ἓνα ἄνθρωπον ὅστις συνέλαβε τὴν περὶ ταύτης ἰδέαν καὶ κατέγεινεν εἰς τὴν ἐκτέλεσίν της. Δυνατὸν νὰ συλληφθῇ καὶ παρ' ἄλλων ἢ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐν τῷ αὐτῷ ἢ ἄλλῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ, μὲ τὰς αὐτὰς ἢ ἄλλας προθέσεις, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐκτέλεσιν, ἀδύνατον εἶναι νὰ συντρέξωσιν αἱ διάφοροι θελήσεις ἀνευ προηγουμένης συνεννοήσεως.

Ὁ συλληθεὶς τὴν ἰδέαν ἀξιοποινῶν πρᾶξεως ἔχει βεβηλῶς διαρπαγμένην τὴν συνείδησιν (διότι εἰς τὰς κηλὺς συνειδήσεως δὲν εἰσχωρεῖ τοιαύτη ἰδέα), νομίζει ὅτι ἐφευρε κατὰ τι ὠφέλιμον εἰς ἐκυτὸν καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ναυαγήσῃ ἢ ἐφευρετὴς του· σχεδιάζει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἰδέας του ὑπὸ διχρόρους ἐσώφει, ἀναλογίζεται τὰ ἐμπόδια καὶ τὰς δυσκολίας καὶ πειθόμενος ὅτι δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν πρᾶξιν ἀνευ βοηθοῦ, προβάλλει μόνος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἄλλως ἀνικονομῶν.

τὴν ἰδέαν τοῦ εἰς πρόσωπα τῶν αὐτῶν διαθέσεων, ἢ τῆς ἐπιβροχῆς τοῦ, ἢ εἰς ἄλλα εὐκόλως παρατυρόμενα, ἐκτυλίσσει τὰ σχέδιά του, ὑποστηρίζει αὐτά, ἐγγυᾶται περὶ τῆς ἐπιτυχίας, συζητεῖ μετ' αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως, ἀποφασίζει τὴν ἐκτέλεσιν μετ' ἐκείνων. Ταῦτα συμβαίνουν σιν ὡσεπιτοπλείστον ἐπὶ τῶν προμελετημένων πράξεων, ἐπὶ δὲ τῶν ἀπρομελετητῶν ἢ ἀπόφασιν καὶ πᾶσα συμμετοχὴ γίνεται ἀκαριαίως ἢ καὶ ἄνευ συνεννοήσεως.

Ὁ Ποινικὸς Νόμος διακρίνει, 1) αὐτουργοὺς, 2) συναϊτούς, 3) συνεργοὺς, 4) συνεργοὺς τιμωρουμένους ὡς συναυτουργοὺς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 56 ὡς αὐτουργὸς τιμωρεῖται μὲ τὴν παρὰ τοῦ Νόμου ὁρισμένην πλήρη ποινὴν τοῦ πραχθέντος κακούργηματος ἢ πλημμελήματος· 1) ὅστις ἐξετέλεσε τὴν πράξιν αὐτοπροσώπως καὶ ἀμέσως (ἢ λέξις «ἀμέσως» δὲν λαμβάνεται ὡς χρονικὸν ἐπίβλημα ἀλλ' ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπ' εὐθείας)· 2) ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ὑπεστήριξεν ἀμέσως (δηλ. ταύτοχρόνως καὶ ἀπ' εὐθείας) τὴν κυρίαν πράξιν διὰ τῆς συνδρομῆς του, ἢ ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἐκπεραιωτὴν αὐτῆς πρὶ ἢ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως, τοιαύτην βοήθειαν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἠδύνατο οὗτος νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν πράξιν κατὰ τὰς προκειμένας περιστάσεις· 3) ὅστις ἐκ προθέσεως παρεκίνησεν ἄλλον εἰς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, ἀπειλῶν, βιάζων, προσιτάζων, πικραγγέλλων, ὑποσχόμενος ἢ χορηγῶν μισθὸν, ἢ συμβουλείων μετ' ἀπάτης, πειθῶς, φορτικότητος καὶ τέλους προκαλῶν ἢ μεταχειριζόμενος ἐπίτηδες ὡς ἔρμαιον τὴν εἰς ἣν εὐρίσκεται τις πλάην, τὸ πάθος ἢ τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ ὁρμήν.

Τὸ 1 ἐδ. ἐννοεῖ τὸν καθ' ἑαυτὸ αὐτουργὸν τῆς πράξεως δηλ. ἐκεῖνον ὅστις ἀπεράσισε καὶ ἐξετέλεσεν αὐτήν, ἐπὶ δ' ἀμελείας ἐκεῖνον ὅστις ἐξετέλεσε τὴν πράξιν, ἐννοεῖται δ' ὅτι ἂν πολλοὶ ἀπεφάσισαν καὶ ἐξετέλεσαν τὴν πράξιν κατὰ σύστασιν ἢ κατὰ παρέμβασιν (περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρ. 57 καὶ ἐπ.), ὅλοι οὗτοι τιμωροῦνται ὡς αὐτουργοὶ (ἢ συναυτουργοὶ κατὰ τὴν διάκρισιν τῶν Ποινικολόγων) διότι τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρ. 56 ἐκτείνεται καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς, καθύστερον ἢ λέξις «ὅστις» ἔχει ἐννοίαν ὡς πρὸς ἕνα καὶ ἐπ' μεριστικὴν ὡς πρὸς ὅλους ἐννοίαν καὶ ἐφαρμογὴν.

Τὸ 2 ἐδ. δὲν ὁμιλεῖ περὶ τῆς συστάσεως περὶ ἧς προβλέπει ἰδίως τὸ ἄρθρ. 57, ἀλλὰ πρὸς ματεύεται περὶ ἐκείνων οἵτινες καὶ ἄνευ πραγματοποιήσεως συνεννοήσεως, λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν παρ' ἄλλου ἐκτελουμένην ἀξιοποίνου πράξιν, περιέχει δὲ προδήλως δύο διακρίσεις· α) δι' ἐκείνου, οἵτινες ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ὑπεστήριξαν ἀμέσως τὴν κυρίαν πράξιν διὰ τῆς συνδρομῆς των καὶ τιμωρεῖ αὐτοὺς ὡς αὐτουργοὺς ἀδιαφύκτως ἐὰν ἡ συνδρομὴ των ἦτο ἢ μὴ, ἀναγκαζία

διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἀδιαφόρως ἐπίσης ἐὰν ὁ πράττων ἐδέχθη τὸν πρῶτον τοῦτον βοκλὸν ἢ δὲν τὸν ἐδέχθη ἢ δὲν τὸν ἠνώησεν, ἀρκεῖ ὅτι ἐνῶ ἐξετέλει τὴν πράξιν, ἔσχε τυχαῖον ὑποστηρικτὴν καὶ σύμμαχον, ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ὑπεστήριξεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκτελεσθεῖσαν πράξιν· — ὑποστήριξιν ἐννοεῖ ὁ Νόμος τὴν ἐμπρακτον βοήθειαν καὶ οὐχὶ ἀπλῶς τὴν ῥῆσιν: «Εὖγε, ἐμπρός, καλῶς ἐπραξες»· β) δι' ἐκείνους οἵτινες πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως ἐχορήγησαν εἰς τὸν ἐκπεραιωτὴν αὐτῆς τοιαύτην βοήθειαν ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἠδύνατο οὗτος νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν πράξιν, π. χ. εἰς ἐπιτίθεται κατ' ἄλλου διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ, ζητεῖ μάχαιραν εἰς τὴν ζώνην του, ἀλλὰ δὲν εὗρίσκει, τρίτος τις παρεμβαίνων λαμβάνει τὴν κατὰ γῆς πεσοῦσαν μάχαιραν ἢ ἐξάγει τὴν ἰδικήν του καὶ τὴν προσφέρει εἰς τὸν φονέα διὰ νὰ δυνήθῃ οὗτος νὰ ἐκτελέσῃ τὸν φόνον κατὰ τοῦ θύματος· τὸ θῦμα βλέπον τὴν μάχαιραν τρέπεται εἰς φυγὴν, ἀλλ' ὁ προσενεγκὼν τὴν μάχαιραν ἢ ἄλλος τις, ἐν γνώσει τῶν πραγμάτων, συλλαμβάνει τὸν φεύγοντα, ὁ δὲ μαχαιροφόρος ὁρμᾷ κατ' αὐτοῦ· — ἐν τῇ κινδυνώνει ταύτῃ στιγμῇ, τὸ θῦμα ἐξάγει πιστόλιον πρὸς ἀμυναν, ἀλλὰ τρίτος τις ἐν γνώσει τῶν συμβαινόντων τὸ ἀφαιρεῖ ἐκ τῶν χειρῶν του· — τότε τὸ θῦμα πίπτει ἐκτάδην, πίπτει δὲ διὰ τρεῖς αἰτίας· 1) διότι τρίτος τις ἐφαιδρίασε τὸν φονέα πρὸ τῆς ἐκτελέσεως διὰ μαχαίρας· 2) διότι ὁ αὐτός ἢ ἄλλος τις συνέλαβε τὸ θῦμα κατὰ τὴν φυγὴν του· 3) διότι ἔτερος τῶ ἀρῆλε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τὸ μέσον τῆς ἀμύνης, δι' οὗ ἔθελε λυτρώσει τὴν ζωὴν του· — Ὅθεν οἱ οὕτω πως συνδραμόντες τὸν φονέα ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως, τῷ ἐχορήγησαν συνδρομὴν ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν πράξιν κατὰ τὰς προκειμένας περιστάσεις δηλ. κατὰ τὰ μέσα τῆς φυγῆς καὶ τῆς ἀμύνης τὰ ὁποῖα ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ἀτυχὲς θῦμα.

Συνεπεία τῶν ἀνωτέρω εἶναι πρόδηλον ὅτι τὸ ἀξίωμα «αὐτουργὸς ἐστὶν ὁ τὸν ἐγκληματικὸν σκοπὸν ὡς ἴδιον ἐπιδιώκων, συνεργὸς δὲ ὁ τὸν ἐγκληματικὸν σκοπὸν ὡς ἀλλότριον ὑποστηρίζων» εἶναι κατὰ τὸ τελευταῖον μέρος ἐσφαλμένον ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ ἀποκρούεται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Νόμου, διότι οἱ τρεῖς βοηθήσαντες τὸν φονέα νὰ ἐκτελέσῃ τὸν φόνον, ὑπεστήριξαν τὸν ἐγκληματικὸν αὐτοῦ σκοπὸν δηλ. σκοπὸν ἀλλότριον πρὸς ἑαυτοὺς καὶ μολοντοῦτα δὲν λέγονται συνεργοὶ ἀλλ' αὐτουργοὶ ἢτοι συναυτουργοὶ τοῦ φόνου· — μόνον δ' ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ἀρθρ. 74 καὶ ἐπ. ἀναφερομένης συνεργείας, ἐφαρμόζεται τὸ ἀξίωμα τοῦτο.

Τὸ ἐδ. 3 ἐννοεῖ τὸν ὑπὸ τῶν Ποινικολόγων καλούμενον ἱθικὸν αὐτουργὸν (λέξις ματαία καὶ ἀκατάλληλος) ὅστις θέλων νὰ ἐκτελέσῃ δι' ἄλλων τὸν παράνομον σκοπὸν του, παρακινεῖ ἑτερον πρὸς ἐκτέλε-

σιν αξιοποίνου πράξεως, εἴτε δι' ἀπειλῶν (αἰσυδῆπτε εἶδους κατὰ ζωῆς, περιουσίας ἢ ἄλλων ἀγαθῶν) ἢ διὰ βίας (βίαν ὁ Νόμος ἐννοεῖ τὴν ψυχολογικὴν δηλ. τὸν πειθαναγκασμὸν, διότι τὸ ἐδ. 3 πραγματεύεται περὶ τῆς πρὸς τὸ πράξει ἐντολῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος, ἐπομένως εὐρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῆς παρακινήσεως δηλ. τῆς προδιαθέσεως, κατὰ τὸ ὅσαυτον δὲν εἶναι ἐφικτὴ ἡ περαιτέρω βία δηλ. ἡ ἐπιθέσις ἐκείνη δι' ἧς ἀναγκάζεται τις διὰ ξίφους ἢ καὶ τῆς κεφαλῆς του ἢ διὰ πιστολίου κατὰ τοῦ κρανίου ἢ τοῦ στήθους του καὶ ἐκτελεῖ πρὸ ὀφθαλμῶν ἀξιοποῖνον πρᾶξιν), ἢ διὰ προσταγῆς, παραγγελίας, ὑποσχέσεως ἢ χρησθήσεως μισθοῦ (πᾶν σχόλιον περιττόν), ἢ διὰ συμβουλῆς μετ' ἀπάτης, πειθοῦς, φορτικότητος, (δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συντρέξωσιν ὅλαί αἱ ἰδιότητες δηλ. ἡ ἀπάτη, ἡ πειθὼ καὶ ἡ φορτικότης, διότι ἡ συρροὴ ἀπασῶν δὲν εἶναι δυνατὴ, καθότι ἂν ἐπιτύχῃ ἡ ἀπάτη, περιττὴ ἡ πειθὼ καὶ ματαίᾳ ἡ φορτικότης· π. χ. ὁ παρακινῶν λέγει τῷ παρακινουμένῳ «συμφέρει εἰς τὴν κοινωνίαν νὰ ἐξαλειψώμεν αὐτὸ τὸ τέρας» πρέπον εἶναι νὰ φορολογήσωμεν τὰ πλούτη αὐτοῦ διότι εἰσὶν ἄφθονα», βλέπων δ' ὅτι διὰ τοιοῦτον ἐκκρήσεων δὲν δελεάζεται ὁ παρακινούμενος, γίνεται ἐνοχλητικὸς πρὸς αὐτὸν, δὲν τὸν ἀρτίζει ἡ συχίαν, καὶ ἐπὶ τέλους τὸν ἐξαναγκάζει νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν του) καὶ τέλος προκαλῶν ἢ μεταχειριζόμενος ἐπιτίδες ὡς ἔρμαιον τὴν εἰς ἡν εὐρίσκεται τις πλάνην, τὸ πάθος ἢ τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ ὁρμήν. (π. χ. ὁ παρακινῶν λέγει εἰς τὸν παρακινούμενον, «μὴ διστάζεις, αὐτὸς σὲ ἠδίκησεν ἄλλοτε, αὐτὸς σοὶ προσέβαλε τὴν τιμὴν, αὐτὸς εἶναι ἄλλοεθνὴς καὶ ἄθρησκος, αὐτὸς εἶναι φιλάργυρος καὶ πλεονέκτης, αὐτὸς προσπαθεῖ νὰ σὲ βλάψῃ ἡθικῶς καὶ ὕλικῶς, αὐτὸς σὲ διέβαλε καὶ σὲ ἐσυκοφάντησεν, αὐτὸς σὲ κατήγγειλε καὶ ὑπέφερες, αὐτὸς ἐψευδομαρτύρησε καὶ ἐτιμωρήθηκε, αὐτὸς εἶναι τουρκόφρων, αὐτὸς εἶναι προδότης τῆς Πατρίδος» κλπ. κλπ.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ παρακινούμενος εἴχῃ προαποφασίσαι νὰ ἐκτελέσῃ δι' ἐαυτὸν τὴν ἀξιοποῖνον πρᾶξιν, χωρὶς νὰ περιμένῃ παρακίνησιν ἄλλου, συνέβη δὲ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως νὰ παραγγελθῇ ὑπὸ τοῦ Α. καὶ ἀκούθῃς ὑπὸ τοῦ Β. διὰ προσταγῆς, δώρων, κλπ. ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν ἀγνωσούντων τῶν Α. καὶ Β. τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, κατὰ τὴν παρ' ἑκατέρου αὐτῶν δοθείσαν παραγγελίαν, πῶς θεωροῦνται αἱ Α καὶ Β; βεβαίως ὡς ἠθικαὶ αὐτουργοὶ τῆς ἐκτελεσθησομένης πράξεως, διότι ἡ διαταγὴ των ἐξετελέσθη ὅπωςδὴποτε καὶ ἡ πρᾶξις ἐγένετο διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν καὶ τοῦ πράξαντος, διότι πρὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀνεκοινώθησαν εἰς τοῦτον αἱ προσταγαὶ των καὶ ἐγένοντο δεκταί· ἂν ὅμως οἱ Α. καὶ Β. ἐγνώριζον τὴν ἀπόφασιν τοῦ αὐτουργοῦ καὶ καλέσαντες τοῦτον πρὸ τῆς πράξεως, ὑπέβαλόν τὴν ἀπόφασιν

του καὶ τὸν ἐνεθάρρυνον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς διὰ συμβουλῆς, παραινέσεως κλπ., τότε θεωροῦνται συνεργοὶ τῆς πράξεως (άρθρ. 72 ἐδ. 2), διότι ὁ αὐτουργὸς συνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς πράξεως καὶ ᾗθελεν ἐκτελεσθῇ αὐτὴν ἄνευ τῆς προτροπῆς τῶν Α. καὶ Β. ἀρὰ οἱ Α. καὶ Β. εἶχονται ὡς συνεργοί.

Μεταξὺ τοῦ ἡθικοῦ καὶ τοῦ πράγματι αὐτουργοῦ τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ὁ Νόμος δὲν κάνει καμμίαν διάκρισιν ὡς πρὸς τὴν ἐπιβλητέαν ποινὴν τοῦ παρχθέντος ἀδικήματος, ἀλλ' ἐπιβάλλει εἰς ἐκάτερον τούτων πλήρη ποινὴν. — Ἐν τούτοις δύναται νὰ συμβῇ ὥστε ὁ ἡθικὸς αὐτουργὸς (δηλ. ὁ παραγγέλλων ἄλλον) νὰ εὐρίσκηται εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἢ νὰ ἡρεθίσθῃ καὶ παρωργισθῇ προηγουμένως ὑπὸ τοῦ τρίτου, καθ' οὗ παραγγέλλει τὸν ἕτερον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως. — ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ διαταγὴ τοῦ ἐν καταστάσει ἐρεθισμοῦ παραγγέλλοντος ἀξιοποῖνον πράξιν Π. χ. φόνον, δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς παραγγελία πρὸς ἐκτέλεσιν ἀναιρέσεως (άρθρ. 233)· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκτελεῖται παρὰ τρίτου προσώπου, ἔπεται ὅτι ἡ πράξις χαρακτηρίζεται ὡς ἐκ τοῦ πράξαντος, καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἐξετέλεσε φόνον ἐκ προμελέτης, χωρὶς νὰ ἐρεθισθῇ ἢ παρωργισθῇ ὑπὸ τοῦ παθόντος, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἐκ προμελέτης φόνου (άρθρ. 288) ἀρὰ εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπόκειται καὶ ὁ παραγγεῖλας αὐτόν, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐρεθισμοῦ εἰς ὃν διαιτέλει κατὰ τὴν παραγγελίαν, διότι δὲν ἐπεχείρησεν ὁ ἴδιος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀξιοποῖνον πράξιν (ὅτε ἡ πράξις ᾗθελεν ἔχει τὸν χαρακτήρα τῆς ἀναιρέσεως) ἀλλὰ μετεχειρίσθη τὴν χεῖρα ἄλλου προσώπου τοῦ ὁποίου ἡ καρδιά δὲν ἦτο τεταραγμένη καὶ ἡρεθισμένη. Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἐννοία τοῦ Νόμου, προκύπτει ἐκ τοῦ ἀρθρου 56 κατὰ τὸ ὅποιον ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἡθικὸν αὐτουργὸν πλήρης ἡ ποινὴ τοῦ παρχθέντος κακουργήματος ἢ πλημμελήματος, ἀρὰ δὲν ἐξετάζεται ἡ θέσις τοῦ παραγγέλλοντος ἀλλ' ἡ τοῦ πράττοντος.

Δύναται ὅμως νὰ συμβῇ καὶ τ' ἀντίστροφον, ἥτοι ὁ παραγγέλλων νὰ μὴ διατελῇ εἰς ἐρεθισμόν, ὁ δὲ παραγγελλόμενος νὰ εὐρίσκηται ἡρεθισμένος ὑπὸ τοῦ παθόντος. — ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως κρίνεται ὡς ἐκ τοῦ παραγγέλλοντος (άρθρ. 56 ἐδ. 3), διότι ὁ ἐν καταστάσει ἐρεθισμοῦ εὐρισκόμενος, μὴ προβαίνων εἰς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, ᾗθελε δώσει τόπον τῇ ὀργῇ καὶ δὲν ᾗθελεν ἀποφασίσει νὰ πράξῃ ἐγκλημα, ἐὰν δὲν παρηγγέλλετο ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τρίτου προσώπου δραττομένου τῆς περιστάσεως καὶ υποκαίοντος τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ ὁρμὴν· ἐνδίδων δ' εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ τρίτου, υἱοθετεῖ τὴν θέλησιν ἐκείνου καὶ ἐκτελεῖ τὴν πράξιν διὰ λογαριασμὸν τοῦ παραγγέλλοντος, ὥστε ὁ ἐρεθισμὸς τοῦ πράξαντος

δὲν συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ ἐπὶ τοῦ ἐρεθισμοῦ τούτου ρίψασα τὰ δίκτυά της μοχλοῦρά θέλησις τοῦ παραγγέλλοντος, Ἐπομένως ἀμρότεροι ὑπόκεινται εἰς πλήρη τὴν ποινὴν τῆς πράξεως, μὴ λαμβανόμενου ὑπ' ὅψιν τοῦ ἐρεθισμοῦ (ἄρθρ. 56 ἐδ. 3). — πᾶσα δ' ἐναντία λύσις τοῦ προκειμένου ζητήματος ἀντιβαίνει εἰς τὸν Νόμον, διότι ὁ συλλαβὼν τὴν ἰδέαν τῆς δολοφονίας, μὴ τοιμῶν νὰ πράξῃ ταύτην αὐτοπροσώπως, καὶ θέλων νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὴν δι' ἄλλου προσώπου, βλέπων ὅτι τὸ θῦμα ἐξύβρισε δεινῶς ἕτερον ἄνθρωπον, ἤθελε παρακινήσει αὐτὸν νὰ φανεύσῃ τὸν ἐξυβρίσαντα καὶ οὕτω πως ἐπιτυχῶν τὸν δολοφόνον σκοπὸν του, ἤθελε ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Δικαιοσύνην νὰ κηρυχθῇ συνένοχος ἀναιρέσεως ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 293 ἐδ. 3 ἥτοι μὲ ποινὴν εἰρκτῆς, ὕπερ ἀποτελεῖ ἐμπαιγμὸν τοῦ Νόμου, διότι ὁ φόνος τιμωρεῖται μὲ φόνον καὶ οὐχὶ μὲ εἰρκτὴν.

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡσάκις ὁ ἐρεθισθὲς ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀξιόποινον πράξιν δηλ. τὴν ἀναιρέσιν, καὶ τρίτος τις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως τὸν συμβουλεύει νὰ προβῇ εἰς αὐτήν, διότι ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει ὁ τρίτος αὗτος εἶναι ἔνοχος συνεργείας ἐπὶ ἀναιρέσεως ἐπισυρουμένης τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς, κατὰ τὸ ἀνωτέρω γεγενηνός (ἄρθρ. 72 ἐδ. 3.).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 42 τοῦ 1867 ἀπόφ. Ἄρ. Πάγου, διὰ νὰ θεωρηθῇ τις ἡθικὸς αὐτουργός ἢ συνεργός ἀξιωμαίου πράξεως, κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ ἢ ἄλλου τινός ἐκτελεσθείσης, ἀπαιτεῖται ὅχι μόνον νὰ παρεκίνησεν εἰς ἐκτέλεσιν τὸν αὐτουργόν, ἀλλὰ νὰ ἐπράξῃ τοῦτο ἐκ προθέσεως ἄρθρ. 56. § 3 καὶ 72. § 2 Ποινικοῦ Νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 57 εἰάν δύο ἢ πλείότεροι ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι συναποφασίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένου τινός πλημμελήματος ἢ κακούργηματος καὶ ἕνεκα ταύτης συνομολογήσωσι πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν, ἢ εἰάν τις καὶ μετέπειτα προσχωρήσῃ εἰς παρρησίαν συμφωνίαν, τότε πᾶς τῶν συναιτιῶν τοιαύτης συστάσεως ὅστις πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως ταύτης συνήργησε κατ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἢ παρευρέθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, τιμωρεῖται μὲ τὴν παρὰ τοῦ Νόμου ὀρισμένην πλήρη ποινὴν.

Κατὰ τὴν ἀλλοθὴ ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 57 ἐξαγομένην καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐπιχειρήματος τοῦ περὶ συμμορίας ἄρθρου 66, ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς συστάσεως εἶναι ὁ ἐκ μέρους τῶν συστασιωτῶν ἀκριβὲς προσδιορισμὸς τῆς ἐπιχειρητέας πράξεως, εἴτε μιᾶς εἴτε πλείωνος, διότι ὁ Νόμος διὰ τῶν λέξεων «τινός πλημμελήματος ἢ κακούργηματος» ὁμιλεῖ ἀδιακρίτως ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς ὁ προσδιορισμὸς δ' αὗτος γίνεται ἀκριβὲς ὀριζόμενου τοῦ μέλλοντος παθόντος καὶ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

8.

τοῦ εἰδούς τῆς παθήσεως. Π. χ. ὅλ' μεταβῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ . . .
 νὰ κλέψωσι χρήματα, ἢ ν' ἀπαγάγωσι τὴν θυγατέρα του, ἢ νὰ πρά-
 ξωσι καὶ τὰ δύο, καὶ διερχόμενοι ἐκ τῆς θέσεως . . . νὰ κλέψωσι
 τοὺς βόσκοντας ἵππους τοῦ . . . καὶ νὰ κόψωσι τὸν τηλεγράφον ἐν
 τῇ θέσει . . . » ὅθεν δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ διέξις τῶν φρονούντων ὅτι ἡ
 σύστασις ἐννοεῖται ἐπὶ μιᾶς καὶ μόνης ὁρισμένης πράξεως καὶ οὐχὶ
 ἐπὶ δύο ἢ πλείονων ἐπίσης ὁρισμένων, διότι ἂν ἐπὶ πλείονων ὁρι-
 σμένων πράξεων δὲν ὑπάρχῃ σύστασις, τότε ἐξ ἀνάγκης θὰ ὑπάρχῃ
 συμμορία, ἀλλ' ἡ συμμορία τελεῖται κυρίως διὰ τῆς ἐνώσεως πλειό-
 νων τῶν δύο προσώπων πρὸς ἐκτέλεσιν πολλῶν εἰσέτι μὴ ἰδίως ὁρι-
 σμένων πράξεων γένους καὶ εἶδους, ὅ ἐστιν ἐγένετο ἐνωσις καὶ ἀπόφα-
 σις πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποιούντων πράξεων, ἀλλ' αἱ πράξεις δὲν ὥρισθη-
 σαν εἰσέτι καὶ θὰ ὁρισθῶσι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀναλόγως τῶν περι-
 στάσεων καὶ τῆς εὐκαιρίας ἥτις θὰ παρουσιασθῇ. ὅθεν δὲν εἶναι δυ-
 νατὸν νὰ ὑπαγάγωμεν εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς συμμορίας τὰ πρόσωπα
 ἐκεῖνα τὰ ὅποια συνέρχονται καὶ ἀποφασίζουσιν ἐκ προτέρων νὰ
 πράξωσι μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας ὁρισμένας πράξεις καὶ μάλιστα ὅ-
 ταν τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν ᾔναι πλείονα τῶν δύο, οὔτε δυνάμεθα
 ν' ἀρνηθῶμεν τὴν σύστασιν ἐπὶ πολλῶν ὁρισμένων πράξεων, ἀφοῦ ὁ
 Νόμος καὶ διὰ μίαν ὁρισμένην πράξιν παραδέχεται τὴν σύστασιν
 καὶ κατατάσσει τοὺς συστασιώτας εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν. ἤθελε
 δὲ εἶσθαι ἄτακτον καὶ ἀνακόλουθον εἰς τὸν Νόμον νὰ τιμωρῇ ὡς συ-
 στασιώτας τοὺς μίαν μόνην πράξιν ἀποφασίσαντας καὶ νὰ μὴ τιμωρῇ
 ὡς τοιοῦτους τοὺς πολλὰς πράξεις ἀποφασίσαντας, ὅτε καὶ ἡ δολία
 προαίρεσις εἶναι τρομερὰ καὶ τὸ κακὸν μέγιστον—ἀλλ' ἐκτὸς τούτου,
 δυνάμεθα καὶ καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν σύστασιν
 ἐπὶ πολλῶν ὁρισμένων πράξεων, παραδεχόμενοι τὴν συρροὴν πολλῶν
 συστάσεων, π. χ. σύστασις διὰ κλοπὴν, ἑτέρα δι' ἀπαγωγὴν, ἑτέρα
 διὰ ζωοκλοπὴν, ἑτέρα διὰ καταστρηφὴν ἰδιοκτησίας, ἀλλὰ δὲν βλέ-
 πουμεν τὸν λόγον τῆς μεθόδου ταύτης, ἐνόσω ὁ Νόμος δὲν ἀποκρούει
 βῆταις τὴν σύστασιν πρὸς ἐκτέλεσιν πολλῶν ὁρισμένων πράξεων. Διὰ
 τοῦς λόγους τούτους δὲν συμφωνοῦμεν εἰς τὴν περὶ τῆς συστάσεως
 ὁρισμὸν τοῦ Κ. Σκριπτόλου ἐν τῷ τόμῳ Β' τ-ῷ περὶ Ποινικῆς Νομοθε-
 σίας συστήματος § 169.

Τὸ ἄρθρ. 57 ἐκτὸς τοῦ περὶ συστάσεως ὁρισμοῦ, ἀποτελεῖ ἐξήγη-
 σιν καὶ συμπλήρωμα τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 56, διότι παρουσιάζει
 τὰς αὐτοὺς ἀναφερόμενας παρακινήσεις καὶ προσπάθειάς ὡς ἐπιτυχού-
 σαι καὶ περιλαμβάνει ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς συμμετοχῆς δύο ἢ
 πλείονων προσώπων πρὸς ἐκτέλεσιν ὁρισμένου ἀδικήματος ἢ ἀδικημά-
 των, εἴητι δ' ἀδικήματι πῶς καθωρρώθη ἢ συρροῇ αὐτῇ τῶν πολλῶν

προσώπων είτε διὰ τῆς ὁμογνημοσύνης (ἰδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 56), είτε διὰ παρακινήσεως ἢ ἄλλου τρόπου (ἰδ. 3 τοῦ ἀρθρ. 56)· ἀρκεῖ ὅτι καὶ οἱ παρακινηθέντες ἐνέδωκαν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν πρότασιν, ἐθεώρησαν αὐτὴν ὡς κοινὸν συμφέρον (δηλ. κοινὸν μέλημα ἢ κοινὸν ἐνδιαφέρον ἢ κοινὸν ὄφελος) ὑπεσχέθησαν ἀμοιβαίαν συνδρομὴν καὶ διὰ τῆς παραδοχῆς ἐγένοντο συστασιῶται καὶ αὐτουργοὶ τῆς πράξεως ἐκαίνας τὴν ὁποίαν προσδιώρισαν καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας συνήργησαν καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον, ἢ παρευρέθησαν εἰς αὐτὴν, ὁ Νόμος ὅμως προέβη καὶ περαιτέρω διότι ὑπήγαγεν εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τοῦ συστασιώτου καὶ αὐτουργοῦ καὶ ἐκαίνον ὅστις δὲν ἦτο μὲν εἰς ἀρχῆς εἰς τὴν συμφωνίαν, οὐδὲ παρεκινήθη, ἀλλὰ μόνος προσήλθε.

II. γ. βλέπων τις τοὺς συμφωνήσαντας πορευομένους ὁδὸν τινα καὶ ὑποθέτων ὅτι κατὰ διανοοῦνται νὰ πράξωσι, τοὺς πλησιάζει, τοὺς ἐρωτᾷ: ποὺ πηγαίνετε παιδιὰ; αὐτοὶ μετὰ τινος προφυλάξετε τῷ δηλοῦσι τὸν σκοπὸν των, αὐτὸς προτείνει νὰ τὸν λάβωσι σύντροφον καὶ ὅτι εἶναι ἕτοιμος εἰς πῦρ καὶ εἰς θάνατον, ἐκεῖνοι τὸν δεῖχονται καὶ οὕτω πως γίνεται καὶ αὐτὸς συστασιώτης.

Διαφόρους διακρίσεις, ὡς πρὸς τὴν δι' ὀρισμένην πράξιν ἢ πράξεις σύστασιν καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς, κἀκὼς ὁ Νόμος (ἀνεξαρτήτως τῆς συστάσεως πρὸς ἐκτέλεσιν ἀορίστων πράξεων ἥτις καλεῖται συμμερία ἀρθρ. 65) περὶ ὧν ὀφείλομεν νὰ λεπτολογήσωμεν, διότι πολλοὶ νομίζουσι καὶ τὰ Δικαστήρια πολλὰκις ἐπλανήθησαν παραδεχθέντες ὅτι συστάσεως ὑπαρχούσης καὶ τῆς μελετηθείσης πράξεως παρ' οἰουδήποτε τῶν συστασιωτῶν τελεσθείσης, ὅλοι οἱ συστασιῶται εὐρίσκονται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν· ἀλλ' ὄχι, διότι ὁ Νόμος δὲν ἡρκέσθη εἰς μόνον τὴν σύστασιν, ἀλλ' ἀπῆλθε καὶ συνέργειαν τῶν συστασιωτῶν πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἢ τοῦλάχιστον παρεύρουν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, καὶ τότε κατατάσσει αὐτοὺς ἅπαντας εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν· συνέργειαν πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως ἐννοεῖ ὁ Νόμος τὸ ἐνεργητικὸν μέρος τὸ ὁποῖον διὰ τὴν αὐτὴν πράξιν λαμβάνει τις, οὐχὶ δὲ ποτε τὴν προπαρασκευὴν τῆς συστάσεως, διότι ὁμιλεῖ περὶ στασιωτῶν, ἥτοι περὶ προσώπων τὰ ὅποια ὅπως δῆποτε ἠνώθησαν καὶ ἀπεράσισαν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἀπαιτῶν δὲ καὶ συνέργειαν ἐπὶ τῆς πράξεως, ἥτοι συμβᾶν ἐπόμενον τῆς συστάσεως, δὲν ἐννοεῖ ν' ἀνατρέξῃ εἰς τὰ προπαρασκευάσαντα τὴν σύστασιν αἰτία καὶ μέσα καὶ νὰ καλέσῃ ταῦτα συνέργειαν ἐπὶ τῆς πράξεως.

Ἢν λοιπὸν ὅλοι οἱ συστασιῶται συνήργησαν ἢ παρευρέθησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἅπαντες εἰσὶν ὑπόλογοι εἰς τὰς συνεπείας τοῦ Νόμου, ἀδιακρίτως τοῦ μέρους ὑπερ' ἑλχθον ἑκαστος κατὰ συμφωνίαν.

νάει ἢ κατ' ἀνάγκην· φέρ' εἰπεῖν· ὁ εἰς ἐγένετο ὁδηγός, ὁ ἕτερος εἴξε-
τέλει ἔργον σκοποῦ ἢ κατασκόπου, ὁ ἄλλος ἔφερεν ἐργαλεῖα ἢ τροφάς,
ὁ ἄλλος ἐνέδρευε παρὰ τινι θέσει, ὁ ἄλλος μετέβη διὰ φορηγὰ ζῶα
ἢ διὰ νᾶ προετοιμασθὲν πλοῖον, ὁ ἄλλος προεπορεύθη πρὸς σκοπὸν ν' ἀ-
ποκαρύνῃ ἢ ἐκράβησιν τὸν μέλλοντα παθεῖν ἰδιοκτητήν ἢ τοὺς ἀν-
θρώπους αὐτοῦ, οἱ ἄλλοι εἰσήλασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐπραξαν ληστεῖαν,
κλοπὴν, ἀπαγωγὴν κλπ.—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὸ ἄρθρ. 60
ἔλοι εἰς συνυπεύθυνον καὶ τιμωροῦνται διὰ τῆς αὐτῆς ποινῆς, με-
τὴν διαφορὰν ὅτι οἱ πρωταίτιοι δηλ. οἱ ἐρευνεταὶ καὶ κατωρθωταὶ
τῆς ἐνώσεως (ἀρχηγὸι τῆς συστάσεως) καὶ οἱ αὐτοπροσώπως ἐκτελέ-
σαντες τὴν πράξιν, τιμωροῦνται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομίμου ποινῆς
αὐστηρότερον παρὰ τοὺς κοινούς συναιτίους, κατὰ τῶν ὁποίων (συναί-
τιων) ἐπιμετρεῖται ἡ ποινὴ ἀναλόγως μὲ τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος
τῆς συνεργείας των. Π. χ. ὁ φέρων τὰς τροφάς, ὁ μεταβάς διὰ ζῶα
ἢ πλοῖον διὰ τὴν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐξασφάλισιν τῶν συντρόφων
καὶ πραγμάτων, ὁ ἐνεδρεύων ἐν τινι θέσει, ὃς τιμωρηθῇ ἡπιώτερον,
ἐκτὸς ἐὰν τὸ εἶδος τῆς ἐκδουλεύσεως ᾗτο σπουδαῖον, ᾗτοι ἐὰν ἀνευ
τροφῶν, ἀνευ ζῶων ἢ πλοίου, ἢ ἀνευ ἐνέδρας, ἢ ἐπιχειρήσεως ἡθελεν
ἀποτύχει.

Ἐὰν ὅμως ἐκ τῶν διαφορῶν συστασιωτῶν εἰς ἡ καὶ περισσότεροι
θεωρήσῃσι περιττὸν νὰ παρακολουθήσῃσι τοὺς ἄλλους εἰς τὴν ἐκτέ-
λεσιν, εἴτε διότι βρύνονται, εἴτε διότι δὲν ἔχουσι τὴν τόλμην καὶ
ἀκυροδιδίαν, εἴτε διότι κατελήθησαν ὑπότινος ἀσθενείας, εἴτε διότι
θέλουσι νὰ μένωσιν ἐν κρυπτῷ, εἴτε διότι ἐπιθυμοῦσι νὰ προετοιμά-
σῃσι τὸ γεῦμα καὶ τὸ κατάλυμα τῶν εἰς τὴν ἐκδρομὴν ἀπερχομένων
συναδελφῶν των, τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 62
ἐὰν ἐκτελεσθῇ ἡ συμφωνηθεῖσα πράξις παρὰ τῶν ἄλλων, τότε οἱ μὴ
συνεργήσαντες οὐδὲ παρευρεθέντες τιμωροῦνται ὡς συναιτίοι μὲ τὴν
ποινὴν τῆς ἀποπέρας τῆς πράξεως ἐκείνης (ὅρα ὑπὸ τ' ἄρθρ. 49 καὶ 50
ἐν σελ. 45—51 ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῆς τοιαύτης ποινῆς)· ἐκτὸς ἐὰν
οἱ μὴ συνεργήσαντες ἢ μὴ παρευρεθέντες ᾗσαν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς συστά-
σεως, ὅτε δι' αὐτοὺς δὲν γίνεται τοσαύτη συγκατάθεσις, διότι τι-
μωροῦνται ὡς ἅπλοi μόνον αὐτουργοὶ τῆς πράξεως, τοῦτέστι μὲ πλή-
ρη τὴν ποινὴν, μετριαζομένην κατὰ τι ἀπέναντι τῆς αὐστηρᾶς ποι-
νῆς τοῦ ἀνωτάτου ὅρου εἰς ἣν ὑπέκειντο ἐὰν συνήρχουν ἢ παρευρί-
σκοντο καὶ οὗτοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 60.

Καὶ ταῦτα μὲν λαμβάνουσι χώραν ἐπὶ συστάσεως καθ' ἣν ἔλα τὰ
συμμετελέξαντα πρόσωπα ἐμμένουσιν εἰς τὸν σκοπὸν των πρὸς ἐκτέλε-
σιν τῆς πράξεως ἀδιαφόρως ἐὰν μέρος αὐτῶν ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν·
ὁ Νόμος ὅμως θέλων νὰ προλάβῃ τὰς συνεπείας καὶ τὰ ἐνδεχόμενα

κακὰ ἐνόση ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς ἀποφασισθείσης πράξεως δὲν ἐγένετο, παρεδέχθη διὰ τοῦ ἀρθρ. 61 ὅτι ἡ σύστασις εἶναι ἀτιμώρητος ἕνεκα μεταμελείας ὅλων τῶν συστασιωτῶν καὶ ἀποχῆς αὐτῶν ἐκ τῆς μελετηθείσης πράξεως, παρεδέχθη ὡταύτως διὰ τοῦ ἀρθρ. 63 ὅτι ὅστις τῶν συστασιωτῶν καίτοι συνεργήσας μεταμελήσῃ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως καὶ παραιτηθῇ ἀπλῶς τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐκ τῆς συστάσεως, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειρας τῆς συμφωνηθείσης πράξεως, διὰ δὲ τῶν ἀρθρ. 64 καὶ 65 πρόβη καὶ εἰς πλήρη συγκατάβασιν, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ παραιτηθεὶς πρὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀναγγεῖλη τὴν σύστασιν εἰς τὴν ἀρχὴν (ἢ πλ. εἰς τὴν ἐξουσίαν) τόσον ἐγκαίρως ὥστε νὰ δύναται νὰ προληφθῇ ἡ ἀξιοπνίης πράξις (ἀδιαφύρως ἐὰν δὲν προελήθην ἐξ ὀλιγωρίας τῆς ἀρχῆς) ὡς ἐπίσης καὶ ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ἀπλῶς συναίτιος παραιτηθεὶς τῆς συστάσεως πρὶν συνεργῆσαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ὅχι μόνον ἐδήλωσε πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τὴν παραιτήσιν του εἰς τοὺς λοιπούς, ἀλλὰ καὶ προσεπάθησε νὰ τοὺς ἀναγκαστῇ τῆς ἐκτελέσεως. — Εἰς τὰς δύο ταύτας περιπτώσεις ὁ Νόμος φέρεται ἐπιεικῶς καὶ δὲν ἐπιβάλλει καμμίαν τιμωρίαν, διότι γνωρίζει ὅτι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι παρασύρονται καὶ συμφωνοῦσι νὰ ἐκτελέσωσι μετ' ἄλλων αξιοπνίους πράξεις χωρὶς νὰ σκεφθῶσι τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ καὶ τὰς συνεπείας, ἀλλ' ἐπειδὴ μεταξὺ ἀποφάσεως καὶ ἐκτελέσεως ὑπάρχει διάστημα σκέψεως καὶ μεταμελείας, συγγινώσκει τοὺς παραιτηθέντας, ὅταν ἀνήγγειλαν τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν ἐγκαίρως, ἢ τοῦλάχιστον ὅταν δὲν συνήργησαν πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως ἀλλὰ παρητήθησαν καὶ προσεπάθησαν νὰ καταπέσωσι καὶ τοὺς ἄλλους νὰ παραιτηθῶν (ἀδιαφύρως ἐὰν οἱ ἄλλοι ἐπέμεινον εἰς τὴν ἀπόφασιν των καὶ ἐξετέλεσαν τὴν πράξιν). — Ἡ τασούτη τοῦ Νόμου ἐπιείκεια προενοήθη διὰ τὰ δευτερεύοντα πρόσωπα, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὸν ἀρχηγὸν τῆς συστάσεως, διότι δέχεται μὲν ὁ Νόμος καὶ τὴν τούτου μεταμελείαν, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος κατώρθωσε τὴν σύστασιν, ὥθησε τὰ πράγματα ἐπὶ τασούταν ὥστε δὲν ἠδύναντο ἢ δὲν ἤθελον οἱ ἄλλοι νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν, ἕνεκα τούτου ὁ ἀρχηγὸς μεταμελούμενος δὲν εἶναι ἐντελῶς συγγνωστός, ἀλλὰ τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειρας (ἀρθρ. 65) ὡς ἐπίσης μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειρας τῆς μελετηθείσης πράξεως τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἀρθρον 61 οἱ ἀρχηγοὶ καὶ λοιποὶ συναίτιοι τῆς συστάσεως ὅταν ἡ μελετηθεῖσα πράξις παραλειφθῇ οὐχὶ ἐξ ἐλευθέρου θελήσεως αὐτῶν, ἀλλ' ἐξ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτῶν περιστατικῶν. Π. χ. ὅταν οἱ συστασιῶται δειλιώσι, διότι ἐν τῷ τόπῳ τῆς πράξεως παρέστη στρατιωτικὴ ἢ ἄλλου εἶδους δύναμις, ἢ ἐλήφθησαν ἄλλα προφυλακτικὰ μέτρα κλπ. Μένει ἤδη νὰ εἰπωμεν ὀλίγα περὶ τῶν ἀρθρῶν 68 καὶ 69 πρὸς

ὀρθὴν κατ'ἀλήθειαν τῶν ὁρίων, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἐπὶ συστάσεως πρὸς ἐκτέλεσιν ὁρισμένης πράξεως, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκτελέσωσιν ἅπαντες τὴν ἀξιόποιον πράξιν, διότι αὕτη καὶ παρ' ἐνὸς ἐκτελουμένη ἐπιβρίπτεται εἰς βάρος ὕλων (κατὰ τὰς προεκτεθείσας διακρίσεις, λαμβανόμενων ὑπ' ὧν καὶ τῶν ἐκτελείστων ἐξαίρεσεων)· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σύστασις περὶ ἧς πραγματεύονται τὰ προκείμενα ἄρθρα, ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν μιᾶς ὁρισμένης ἢ πολλῶν ὁρισμένων πράξεων, ἔπεται ὅτι ἂν παρὰ τινῶν ἐκ τῶν συστασιωτῶν καὶ ἰδίως παρὰ τῶν ἀναλαβόντων ἢ ἐπιτετραμμένων τὴν ἐκτέλεσιν ἐκτελεσθῇ ἄλλη τις πράξις, μὴ προμελετηθεῖσα μεταξὺ ὕλων ἢ ῥητῶς ἐξαίρεθεῖσα, δὲν ὀφείλουσι νὰ δώσωσι περὶ αὐτῆς πλήρη λόγον οἱ μὴ λαβόντες μέρος ἡθικῶς αὐτοῦργοι καὶ συστασιῶται εἰμὴ ἐπὶ ἀποποίηση, ἐκτὸς ἐὰν ἦτο ἀπαραιτήτως ἀναγκαία πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς μελετηθείσης ἢ συνέπεια τῆς ἐκτελέσεως ὑπὸ τινος διακρίσεως. Ἐάν δ' ἐκτελεσθῇ ἡ μελετηθεῖσα πράξις δι' ὑπερβάσεως τῶν τεταγμένων ὁρίων μὲ περιστάσεις ἐπιβαρυνούσας καὶ οὐσιωδῶς ἐπιτείνουσας τὴν ποινὴν, καταγινώσκεται εἰς τοὺς εἰρημένους ἡθικοὺς αὐτοῦργοὺς καὶ συστασιώτας ἡ ποινὴ τῆς πράξεως, παραβλεπομένης ὅμως τῆς ἐπιβαρυνούσης αὐτὴν ιδιότητος.—Ἐπειδὴ δὲ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐν ἐκτάτῃ καὶ διὰ παραδειγμάτων διεπραγματεύθημεν ὑπὸ τ' ἄρθρ. 29—35 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ἰδίως εἰς τὸ ζήτημα τῆς συναφείας, παραπέμπομεν ἕκαστον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ μέρους ἐκείνου ἐν σελ. 107—110 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας)· ἡ σύστασις ἀπαιτεῖ προμελετητὴν ἥτις δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἐπὶ βραχυῶν ψυχικῆς ὁρμῆς, ὡς ἐν τῷ ἄρθρ. 293 ῥηθῇσεται.

”Ἀρθρ. 66—70.

Περὶ συμμορίας.

Κατὰ τοῦτο διαφέρει ἡ σύστασις τῆς συμμορίας, ὅτι κατὰ μὲν τὴν σύστασιν ἀρκοῦσι καὶ δύο πρόσωπα διὰ ν' ἀποτελέσωσιν ἑνωσιν καὶ ἀπόρασιν πρὸς ἐκτέλεσιν μιᾶς ἢ καὶ περισσοτέρων ὁρισμένων πράξεων, κατὰ δὲ τὴν συμμορίαν δὲν ἀρκοῦσι δύο πρόσωπα, ἀλλὰ πλείονα τούτων, ἅπερ ἐνοῦνται πρὸς ἐκτέλεσιν πολλῶν εἰς ἑτέρας μὴ ἰδίως ὁρισμένων ἀξιοποιῶν πράξεων γένους ἢ εἵδους τινός. Π. χ. τρεῖς ἢ καὶ περισσύτεροι ἄνθρωποι, πλεονεξία κινούμενοι, εἴτε ἐξ ἄλλης αἰτίας ὁρμώμενοι συνέρχονται καὶ ἀπορατίζουσι νὰ ἐπιδιοῶσιν εἰς τὸν ληστρικὸν βίον, καὶ νὰ σφετερισθῶσι πᾶν τὸ προστυχὸν ἢ εἰς χεῖρας τῶν περιπεσόν, ἢ πᾶν ὅ,τι εὐκόλως ἢ βιαιῶς δύνανται νὰ ὑποκλέψωσι εἰς τὴν θέλησίν των. Οἱ οὕτω συμμορηνήσαντες ἀποτελοῦσι συμμορίαν, ἥτις δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἄλλως πως, ὡς παρακινητῶν ῥηθῇσεται· ἐννοεῖται δ' ὅτι ἂν

καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 66 δὲν ἐπαναλαμβάνονται οἱ οὐσιώδεις ὅροι τοῦ ἄρθρ. 57 περὶ κοινοῦ μεταξὺ τῶν συμμοριτῶν συμφέροντος καὶ συνομολογήσεως ἀμοιβαίως πρὸς ἀλλήλους συνδρομῆς, ἢ περὶ τρίτου μετέπειτα εἰς τοιαύτην συμφωνίαν προχωρήσαντες, οἱ ὅροι οὗτοι εἰσὶν ἀπαραίτητοι, καὶ αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ τῆς συστάσεως ἐξυπακούονται ἐπὶ συμμορίας, διότι τὸ περὶ ταύτης ἄρθρον 66 δὲν προβλέπει ἴδιον καὶ αὐτοτελές ἐγκλημα, ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 57· μόνον δ' ἕνεκα τῆς ἐνώσεως πολλῶν προσώπων καὶ τῆς ἀοριστίας τῶν ἐκτελεσθησόμενων πράξεων, καλεῖ τὴν σύστασιν ὡς συμμορίαν, ἀμφότεραι δ' αὐταὶ δηλ. ἢ τε σύστασις καὶ συμμορία τελοῦνται διὰ τῆς κοινῆς ἀποφάσεως πρὸς κοινὸν συμφέρον καὶ διὰ τῆς συνομολογήσεως πρὸς ἀλλήλους συνδρομῆς, ἄλλως ἂν ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν ὅτι ἐπὶ συμμορίας δὲν πρόκειται περὶ κοινοῦ συμφέροντος, οὐδὲ περὶ ἀλληλεβοηθείας, τότε δὲν ἔχομεν σύστασιν, οὔτε ἔνωσιν, οὔτε καὶ συμμορίαν καὶ ὅλ' τιμωρήσασθαι ὡς τοιαύτην τὴν ἀπλὴν συμφωνίαν, ἐνῶ κατὰ τ' ἄρθρ. 46, 61 καὶ 69 τοῦ Ποιν. Νόμου μόντ, ἢ ἔνωσις πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποινῶν πράξεων δὲν τιμωρεῖται, διότι ἀπαιτεῖται καὶ ἀποτέλεσμα δηλ. ἐκτέλεσις ἢ ἀρχὴ ἐκτελέσεως, ἐξαιρετικῶς δ' ἐπὶ συστάσεως καὶ συμμορίας ἀρχὴ ἐκτελέσεως ὑπάρχει ὅσάκις ἐπὶ συστασιωτῶν ἢ συμμοριτῶν ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος ἐνωθέντων καὶ συνομολογησάντων πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν, παραλειφθῇ ἢ μελετηθεῖσα πράξις ἢ δὲν ἐκπεραιωθῇ καμμία ἀξιοποινὴς πράξις, οὐχὶ ἐξ ἐλευθέρως τῶν συστασιωτῶν ἢ συμμοριτῶν θελήσεως, ἀλλ' ἕνεκα περιστάτικων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτῶν.

Ὡς πρὸς τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἄρθρου 66 «πρὸς ἐκτέλεσιν πολλῶν εἰσέτι μὴ ἰδίως ὠρισμένων πράξεων» παρατηροῦμεν ὅτι τὸ «εἰσέτι» λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅτε μὲν ὡς χρονικόν, τουτέστιν ὅτι κατὰ τὴν ἔνωσιν καὶ ἀπόφασιν δὲν ὠρίσθησαν εἰσέτι αἱ πράξεις, ἀλλ' ὁρισθῇσονται καὶ ἐκτελεσθῇσονται συγχρόνως ἢ καὶ βράδιον κατὰ τὰς περιστάσεις, ὅτε δ' ὡς ἀθροιστικόν, διότι ὡς ἐκ τῆς θέσεως ἣν κατέχει ἐν τῷ ἄρθρῳ 66, δύναται τις νὰ παραδεχθῇ ὅτι ὅσάκις μεταξὺ τῶν συστασιωτῶν ὁρισθῇ μία ἢ καὶ περισσότεραι πράξεις, συνάμα δ' ἀπαφασισθῇ νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ πᾶσα ἄλλη κατὰ τύχην τῶν συστασιωτῶν παραυστασθησάμενη, τότε ἡ σύστασις ὑπὸ πλειόνων τῶν δύο προσώπων, ἔχουσα προορισμὸν νὰ ἐκτελέσῃ ὠρισμένας καὶ συνάμα ἀορίστους πράξεις, καλεῖται συμμορία, διότι τὸ «εἰσέτι» ὡς ἀθροιστικὸν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἄρθρ. 57 λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν, περιλαμβάνει καὶ τὴν περίστασιν καθ' ἣν πρὸς τὰς γνωστὰς πράξεις, συμπεριλαμβάνονται καὶ ἀγνωστοί, ὡς ἐξάγεται προδήλως καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 69, ὥστε δύναται τις ἀναλυτικότερον ν' ἀνεγνώσῃ τὸ ἄρθρον 66 ὡς ἑξῆς: «ὅταν

πλειότεροι τῶν δύο ἐνωθῶσι πρὸς ἐκτέλεσιν πολλῶν, ἄλλων μὲν ὀρισμένων, ἄλλων δὲ μὴ εἰσέτι ὀρισμένων ἀξιοποίνων πράξεων» καὶ οὕτω πως θέλει ἐννοῆσαι τὴν διττὴν ἐννοίαν τοῦ «εἰσέτι».—πρέπει ἢ ἐνὰ παραδεχθῆμεν τὴν ταιούτην ἐννοίαν, διότι μεταξὺ τῶν συμμοριτῶν μία ἀπόφασις ὑπάρχει πρὸς ἐκτέλεσιν ὀρισμένων καὶ ἀόριστων πράξεων, ἄρα εἰς μίαν κατηγορίαν θὰ ὑπαχθῇ καὶ δὲν δύναται νὰ διακριθῇ καὶ καταδιωχθῇ ὡς πρὸς μὲν τὰς ὀρισμένας πράξεις ὡς συστάσεις, ὡς πρὸς δὲ τὰς ἀόριστους ὡς συμμορία, διότι θὰ ἐπέλθῃ σύγκρισις ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῆς ποινῆς ἰδίως εἰς τὰς περιστάσεις τῶν ἀρθρ. 63 καὶ 69.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους δὲν συμφωνοῦμεν μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ Κ. Σαριπόλου ἐν τόμῳ Β' § 169 τοῦ περὶ Ποιν. Νομοθεσίας συστήματος διδόμενον ὀρισμὸν τῆς συμμορίας, ἔχοντα οὕτως: «Ἐὰν πλειότεροι ἢ τῶν δύο ἐνωθῶσι πρὸς ἐπικειλημένην ἐκτέλεσιν πλείονων ὀρισμένων μὲν κατὰ γένος ἢ εἶδος ἀξιοποίνων πράξεων, οὕτω δὲ ὀρισμένων κατ' ἀντικείμενον».

Ἐπὶ συμμορίας ἐφαρμόζονται ὅσα εἴπομεν περὶ συστάσεως, ὡς πρὸς τὴν ἐκούσιαν ἢ ἀκούσιαν παραιτήσιν τῶν πράξεων, ὡς πρὸς τὴν συνέργειαν ἢ μὴ τῶν συναιτίων, ὡς πρὸς τὴν ἔγκαιρον μεταμέλειαν ἢ παραιτήσιν τινων, ὡς πρὸς τὴν ἔγκαιρον εἰδήσιν εἰς τὴν ἀρχήν, ὡς πρὸς τὴν προσπάθειαν τοῦ μεταμεληθέντος τοῦ ν' ἀναγκαιότητι τοὺς ἄλλους, ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν ἄλλης ἢ πλέον ἀξιοποίνου πράξεως παρ' ἐκείνας αἰτίνας ἐνουπύρχον εἰς τὴν συμφωνίαν, κλπ. κλπ. ὅθεν κρίνομεν περὶ τὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς αὐτὰς περιστάσεις καὶ διακρίσεις, προσθέτομεν ὅμως τὴν διαφορὰν ὅτι, ὅσάκις πρόκειται νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ ἀρχηγοὶ ἢ οἱ λοιποὶ συναίτιοι τῆς συμμορίας, εἴτε διὰ πλήρη πρᾶξιν, εἴτε δι' ἀπόπειραν, λαμβάνεται ὡς βάσις τῆς καταγνωσθησομένης ποινῆς ἡ βαρυτάτη πρᾶξις ἢ ἡ ἀπόπειρα τῆς δευνότερας ἐκ τῶν συμφωνηθεσῶν πράξεων.

Παρατηροῦμεν γενικῶς ὡς πρὸς τὴν σύστασιν καὶ συμμορίαν ὅτι αἱ εἰς τὰ περὶ τούτων ἀρθρα ἀναφερόμεναι ποιναὶ ἐφαρμόζονται κατὰ γενικὸν κανόνα, εἰς ὅπου ἄλλος εἰδικὸς Νόμος δὲν ἐπέβαλεν ἄλλην ἀνωτέραν ποινὴν (Π. γ. ἴδε ἀρθρ. 355 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 54 τοῦ 1864 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου παραδεχθεῖσαν τὴν διάκρισιν ταύτην).

Παρατηροῦμεν προσέτι ὅτι ἂν τινες τῶν συμμοριτῶν παραιτηθῶσι τῆς ἐνώσεως καὶ συμφωνίας πρὸ πάσης ἐνάρξεως ἀξιοποίνου πράξεως καὶ ὡς ἐκ τούτου περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μὴ παραιτηθέντων, εἰς δύο, δὲν ἐπεται ἐντεῦθεν ὅτι ἡ συμμορία μετατρέπη εἰς ἀπλὴν σύστασιν, διότι ἡ ἀρχικὴ ἐνοσις πρὸςώπων πλείονων τῶν δύο, προσέδωκε τὴν

ιδιότητα τῆς συμμορίας εἰς ἕκαστον τῶν ἐνωθέντων καὶ δὲν δέχεται νὰ μεταβληθῇ διὰ τῆς ἀποχωρήσεώς τινος, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ σύστασις δὲν δύναται νὰ μετατραπῇ εἰς συμμορίαν διὰ τῆς παρεμβάσεως τρίτων προσώπων, δι' ὧν ἀναβιβάζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν συστασιωτῶν, ἐκτὸς ἐάν μετὰ τὴν αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συστασιωτῶν προκύβῃ νέα συμφωνία μεταξὺ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν πολλῶν εἰσέτι μὴ ἰδίως ὁρισμένων ἀξιοποιούντων πράξεων, ὅτε ἡ σύστασις τρέπεται εἰς συμμορίαν.

Πρὶν μεταβῶμεν εἰς τὰ ἐπόμενα περὶ συνεργείας ἄρματα, ἀναλογιζόμενοι τὰ ἐκ τῶν συστάσεων καὶ συμμοριῶν προκύπτοντα ἐγκλήματα τῶν ληστεϊῶν, στάσεων, καὶ ἄλλων θηριωδιῶν πράξεων, καὶ τὰ ἐκ τούτων δεινὰ καὶ δυστυχήματα τοῦ ἔθνους, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποποιώμεθα ὅτι ἡ σύστασις καὶ ἡ συμμορία ἔχει πολλάκις τὴν καταγωγὴν τῆς εἰς καταχρήσεις τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ στρατοῦ. Παρατηρήθη καὶ εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἐπεδόθησαν εἰς τὸν ληστρικὸν βίον καὶ εἰς στάσιν κατὰ τῶν καθιστώτων ἄνδρες ἐνάρετοι, τίμιοι καὶ οἰκοκυραῖοι, διατί; διότι κατεδιώκοντο ἀδίκως καὶ παραλόγως ὑπὸ τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν καυμάτων, διότι ὑπέφερον τὰ πάνδενα ἐκ τῶν Στρατιωτικῶν μεταβατικῶν σωμάτων καὶ ἀποσπασμάτων καὶ διότι πλειστάκις ἡ περιουσία καὶ ἡ τιμὴ τῶν προσεβλήθη ὑπὸ στρατιωτῶν. Οἱ δυστυχεῖς οὗτοι οἰκοκυραῖοι βλέποντες ὅτι τὸ καλὸν ὑπερέβη πᾶν ὄριον καὶ ὅτι καμμία ἐλπίς Θεραπειᾶς δὲν ὑπάρχει, ὅτι αἱ κατὰ τῆς ἐξουσίας καὶ τῶν στρατιωτῶν καταγγελίαι των, ἀν καὶ δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἐπανορθώσωσι περιουσίαν καὶ τιμὴν προσβληθεῖσαν, οὐχ ἤττον ναυαγοῦσι, διότι «κόραξ κόρακος ὀφθαλμὸν δὲν ἐκβάλλει» καὶ διότι εἰς τὰ Στρατοδικεῖα ἐπὶ ἀθωότητος ὑπερισχύει ἡ μειοψηφία, ἀπελπίζοντες καὶ μὴ ἔχοντες ἄλλο μέσον προστασίας, ρίπτουσι τὸν περὶ τῶν ὅλων κίνδον, γίνονται ὡσεπιτοπλεῖστον λησταὶ καὶ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ φέρουσι μέγιστον σκαταγμὸν καὶ ἀνυπολόγιστα ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ δυστυχήματα εἰς τὸ ἔθνος.

Ἀλλὰ σεῖς ὑπάλληλοι τῆς ἐξουσίας καὶ ἄρχοντες τῶν δήμων, σεῖς ἀξιωματικοὶ καὶ ὁδηγοὶ τῶν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων, διατί φατριάζετε καὶ διατί βασιανίζετε τοὺς δυστυχεῖς πολίτας! διατί ἐπιπίπτετε κατὰ τῆς περιουσίας αὐτῶν, ἐσθ' ὅτε καὶ κατὰ τῆς ὑπολήψεως των καὶ τελεῖτε εὐωχίας καὶ ὄργια κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων σας!

Ὁ προαρισμὸς σας δὲν εἶναι τοιοῦτος, ἡ ἀποστολή σας δὲν ἔχει αὐτὸν τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ τείνει εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ἐγκλημάτων διὰ τὰ ὅποια ἄλλο καὶ ἄλλον δὲν ἔχετε εἰμὴ νὰ συλλέξετε πληροφορίας.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

9.

νὰ ἐνεργήσῃτε ἀνακρίσεις καὶ νὰ ἐκτελέσητε μετὰ περισκέψεως καὶ φρονήσεως τὰ κατὰ Νόμον ἐκδοθέντα ἐντάλματα τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν.—Ἡ περιουσία τοῦ πολίτου δὲν εἶναι ἐξαισιον τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ στρατοῦ, διότι ἀπεκτήθη μὲ κόπους, μὲ ἀγῶνας καὶ μὲ χρέη, ἢ ὑπόληψιν τοῦ πολίτου εἶναι ἱερὰ καὶ ἀπαραβίαστος καὶ δὲν ἔχετε κανὲν δικαίωμα νὰ τὴν προσβῇτε· προσβάλλοντες τὴν περιουσίαν καὶ ὑπόληψιν τοῦ πολίτου γίνεσθε λησταὶ καὶ κκοῦργοι καὶ ὥθειτε τὸν πολίτην νὰ γίνῃ χειρότερος ἀπὸ σᾶς! γίνεται ληστής ὁ πολίτης, συμπαρασύρει καὶ ἄλλους ὁμοιοπαθεῖς, καὶ τότε διατάττεσθε νὰ καταδιώξητε τὴν ληστρικὴν συμμορίαν, ἀλλὰ πρῶται πίπτουσιν αἱ ἰδικαὶ σας κεφαλαὶ καὶ πληρώνετε οὕτω πως διὰ τῆς ζωῆς σας τὴν ἀδικίαν τὴν ὁποίαν ἐπράξατε κατὰ τῶν πολιτῶν.

Κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀτοπημάτων πλανᾶσθε νομιζόντες ὅτι διὰ τὰς τοιαύτας πράξεις σας θὰ δικασθῇτε καὶ ὁ ἄθωωθῇτε ἀπὸ Στρατοδικεῖον, διότι ὁ πολίτης τὸ γνωρίζει καὶ δὲν περιμένει δικαιοσύνην ἀπὸ τοιούτων Δικαστηρίων ἐνθα ἡ μειψήτρια φέρει τὴν ἀθώωσιν, ἢ πρόφασις τῆς μέθης εὐρίσκει ὑποδοχὴν καὶ αἱ πράξεις τοῦ στρατιώτου κρίνονται ἄλλως πως, ἀλλὰ γινόμενος ληστής, γίνεται διὰ τοῦ πυροβόλου δικαστῆς τῶν πράξεών σας μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐν τῇ καταδιώξει πίπτει στρατιώτης ἀντὶ στρατιώτου καὶ πολλὰκις γενναῖοι ἄνδρες τοῦ στρατοῦ καταδιώκοντες ληστρικὰς συμμορίας, ἔπεσαν εἰς τὰς ἐρημίας καὶ εἰς τοὺς βράχους ὕψμα τῶν ἀτοπημάτων ἄλλων συναδέλφων των!

Ἀλλὰ καὶ σεῖς ἡδικοημένοι καὶ κατατρεγμένοι πολῖται, δὲν πρέπει νὰ ἐπιδίδεσθε εἰς τὸν ληστρικὸν βίον, διότι τί πταλὺν οἱ δυστυχεῖς ἄνθρωποι οὗς ληστεύετε καὶ βασανίζετε, ἐὰν ἡ ἐξουσία ἢ ὁ στρατὸς σᾶς ἡδικήσῃ; Ὁ ἀεὶ πῇτε ὅτι τὸ κακὸν ὑπερεξέχειλινε καὶ σᾶς ἔκαμε θορία, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐὰν ὅλοι οἱ κάτοικοι ἐνὸς μέρους, ἐνὸς χωρίου ὁμονήσῃτε νὰ μὴ ἐξαρτᾶσθε ἀπὸ τοὺς μὲν καὶ ἀπὸ τοὺς δέ, νὰ ᾔσθε μεταξύ σας ἡγαπημένοι καὶ φίλοι, νὰ σέβεσθε ἑαυτοὺς καὶ τοὺς Νόμους, δὲν θὰ πλησιάζῃ στρατιώτης εἰς τὸν τόπον σας, ἢ ἐὰν πλησιάζῃ θὰ τὰ χρειασθῇ καὶ δὲν θὰ δυναθῇ νὰ πράξῃ ἀτοπήματα, ἐὰν ὅμως ἔχῃ τὴν ἀνάδειξαν καὶ τὴν τόλμην, νὰ πράξῃ τοιαῦτα, τότε καὶ περὶ ἀμύνης καὶ καταλογισμοῦ διατάξεις (ἀρθρ. 96, 99, 101 καὶ 86 Ποιν. Νόμου) δικαιολογοῦσι πᾶν τὸ παραχρησόμενον ὑπ' ὧρων καὶ τῶν συμπολιτῶν σας ἐντὸς τῶν ὧρων τοῦ Νόμου.

Ὁρθεῖλον δὲ νὰ κάμωμεν σπουδαίαν παρατήρησιν καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ νὰ καταργήσῃ διὰ Νόμου τὴν ἰδιόζουσαν δικαιοδοσίαν τῶν στρατιωτικῶν ἐν γένει, ὡσάκις πράττουσιν ἀδικήματα κατὰ πολιτῶν εἴτε πρὸς τὴν ὑπερησίαν εἴτε καὶ ἄλλως πως, καὶ νὰ ὑπα-

γάγῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων, ἐφαρμοζομένου πάντοτε τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς ποινῆς τοῦ παραβιασθέντος ἄρθρου τοῦ Πιν. Νόμου.

Τοιοιούτῳ ὅλῳ ἐκλειψάσιν αἱ καταχρήσεις καὶ αἱ ληστρικαὶ συμφοραὶ, καὶ ὅλῳ ἐπέλθῃ τάξις τις καὶ ὁμοφροσύνη μεταξὺ τῶν πολιτῶν.

Ἄρθρ. 71—72.

Περὶ συνεργῶν.

Μέχρι τοῦδε ὁμιλήσαμεν περὶ αὐτουργῶν καὶ συναιτίων, ἥδη πρόκειται περὶ συνεργῶν. — Κατὰ τὸ ἄρθρ. 71 ὅστις ἂν καὶ δὲν ἡμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐτουργός κατὰ τὸ ἄρθρ. 56, συνήργησεν ὅμως ἐν γνώσει καὶ ἐπίτηδες εἰς τὸ παρ' ἄλλου πράχθην κακούργημα ἢ πλημμέλημα πρὶν τοῦτο ἐκτελεσθῇ, ἐνῷ ἐξετελεῖτο, καὶ ἀπὸ ἐξετελέσθη, τιμωρεῖται ὡς συνεργός μετὰ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειρᾶς τῆς τετελεσμένης πράξεως κατὰ τ' ἄρθρ. 49 καὶ 50 Πιν. Νόμου.

Ὁ ἀνωτέρω ὁρισμὸς τῆς συνεργείας εἶναι ἀσαφές καὶ διὰ τοῦτο ὁ Νόμος ἀναγκάσθη διὰ τῶν ἐπομένων ἄρθρων νὰ καταδείξῃ αὐτὸν καὶ δι' εἰδικῶν περιστάσεων, ἀφίσας τὰς λοιπὰς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ὅθεν ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν εἰδικῶν περιπτώσεων τῆς συνεργείας, θέλει ἐξηγηθῇ ὁ ὁρισμὸς αὐτός, μετὰ τὴν παρατήρησιν ὅτι αἱ περιπτώσεις τοῦ ἄρθρ. 71 «πρὶν ἐκτελεσθῇ, ἐνῷ ἐξετελεῖτο καὶ ἀπὸ ἐξετελέσθη», δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνυπάρξωσι, διότι αἱ ἐκφράσεις αὗται ἔχουσι καὶ ἀθροιστικὴν καὶ διαζευκτικὴν ἔννοιαν ὅ ἐστὶ συνεργός λέγεται καὶ ὁ κατὰ τὰς τρεῖς χρονικὰς περιόδους καὶ ὁ κατὰ μίαν ἢ δύο ἐξ αὐτῶν συνεργήσας.

Ὁμιλῶν ὁ Νόμος περὶ συνεργείας ἐφρόντισε νὰ μὴ ὑποπέτῃ εἰς ἀντίφασιν εἰς ὅσα περὶ αὐτουργῶν καὶ συναιτίων ἐξέθεσεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 56, διὰ τοῦτο ὠνόμασε συνεργὸν ἐκεῖνον ὅστις διὰ τοῦ ἄρθρου 56 δὲν καλεῖται αὐτουργός· τῶντι εἰς τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 56, ὑπάρχουσι δύο περιπτώσεις περὶ αὐτουργῶν, αἵτινες ἠδύνατο ἀξιόλογα κατὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἄρθρου 71. νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῆς συνεργείας, ἐὰν δὲν ἐγένετο ῥητὴ ἐν τούτῳ ἐξαίρεσις· — ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 56, τὸ 2 ἐδ. αὐτοῦ περιλαμβάνει δύο περιπτώσεις· α) δι' ἐκεῖνους οἵτινες ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ὑπεστήριξαν ἀμέσως τὴν κυρίαν πρᾶξιν διὰ τῆς συνδρομῆς των, ἀδιαφόρως ἐὰν ἡ συνδρομὴ των ἦτο ἀναγκαία ἢ μὴ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀδιαφόρως ἐπίσης ἐὰν ὁ πρᾶπτων ἐδέχθη ἢ ἀπεποιθῇ τὴν τοιαύτην συνδρομὴν ἢ δὲν ἀνόνησεν αὐτήν. Π. γ. ἐνῷ τις ἔχει ἀπόφασιν νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον καὶ ἐντυχάνων αὐτὸν ὁμαξήφρως κατ' αὐτοῦ, ἕτερός τις βλέπων τοῦτο καὶ

έννοῶν τὴν πρόκειται νὰ γίνη, ἀποφασίζῃ ἐκ προθέσεως χωρὶς καὶ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ὁρμῶντα, χωρὶς νὰ ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ ἢ καὶ ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεώς του, νὰ συντελέσῃ καὶ οὗτος εἰς τὸ ἔργον καὶ διὰ τοῦτο συνορμῶν κατὰ τοῦ θύματος καὶ λέγων εἰς τὸν φονέα «ἐμπρός» ἐμπήγνυται καὶ οὗτος ὡς ἐκ περιστοῦ ἢ καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν μάχαιράν του εἰς τὸ θῦμα, ἢ καταμελίζει ἀμέσως τὸ πτώμα αὐτοῦ ἐνδεικνύων τὴν αἰμοδύρον θέλησίν του· β) ἐνῷ τις διώκει νέαν τινὰ διὰ ν' ἀσελγήσῃ βιαίως ἐπ' αὐτῆς, ἕτερός τις βλέπων τοῦτο καὶ θέλων νὰ ἴδῃ τὴν πράξιν τετελεσμένην, παρακολουθεῖ τὸν διώκοντα, τὸν ἐνθαρρύνει καὶ προθάρυνει μετ' αὐτοῦ τὴν νέαν εἰς ἕν σημεῖον, ὅχι μόνον δὲν ἐμποδίζει ἀλλὰ συντελεῖ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἂν καὶ ὁ πράττων δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῆς παρουσίας καὶ ἐνθαρρύνσεως οὐδὲ τῆς ἀρωγῆς τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου, διότι, ἡ ἀπόφασίς του ἦτο ἀμετάβλητος καὶ αἱ δυνάμεις του ἦσαν ἱκαναὶ νὰ καταβάλωσι τὰς ἀντιστάσεις μιᾶς τυφεκῆς νέας· β) δι' ἐκείνους οἵτινες ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως, πρὶν ἢ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως, ἐχορήγησαν εἰς τὸν ἐκπεραιωτὴν αὐτῆς τοιαύτην βοήθειαν, ἀνευ τῆς ὁποίας δὲν ἡδύνατο οὗτος νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν πράξιν, π. χ. ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω δύο παραδειγμάτων τοῦ φόνου καὶ τοῦ βιασμοῦ, ἐκ προκύπτει ὅτι ὁ ἀποφασίσας τὴν ἐκτέλεσιν ἤθελεν ἀποτύχει, διότι τὰ θύματα ἐτρόπησαν εἰς φυγὴν, ἢ ἡδύνατο δι' ἀντιστάσεως ν' ἀποφύγῃσι τὸν κίνδυνον, καὶ ὅτι ἡ μετολάβησις τρίτου διακωλύοντος τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἀντίστασιν, ἐβοήθησε τὸν κακοποιὸν ἄνθρωπον νὰ ἐκτελέσῃ τὸν φόνον καὶ τὸν βιασμόν, τότε βεβαίως ὁ τρίτος παρεμβὰς εἶναι καὶ οὕτως αὐτοῦργός τῆς πράξεως.

Εἶχε δίκαιον ὁ Νομοθέτης νὰ ὑπαγάγῃ εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ αὐτοῦργου τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 56. ἐδ. 2 ἀναφερομένους ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐκώμμεν δύο διακρίσεις, διότι οἱ τοιοῦτοι βλέποντες ὅτι πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῇ ἐνώπιόν των ἀξιοποινὸς πράξις, ἀντὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ἐπιχειροῦντα διὰ λόγων ἢ ἔργων καὶ οὕτω πως προσυλλάξωσι καὶ αὐτὸν καὶ τὸ θῦμα ἐκ τοῦ ἐνδεχομένου, παρεμβαίνουσιν ἀπροκλήτως, βοηθοῦσι τὸν ἐπιχειροῦντα, διακωλύουσι πᾶσαν ἀντίστασιν τοῦ θύματος καὶ προξενοῦσι τὸν ὄλεθρον αὐτοῦ, ὅθεν οἱ τοιοῦτοι εἶναι κατὰ τι χειρότεροι τοῦ αὐτοῦργου, διότι κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, («ὁ φονεὺς δὲν ἔχει ἔδικον») ὁ αὐτοῦργός θ' εἶχεν ὅπως δῆποτε μιαν αἰτίαν νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τινος πρὸς φόνον ἢ βιασμόν, ἐνῷ ὁ παρεμβαίνων εὐρὺν θεατὴς καὶ ζητηθεὶς ἢ μὴ ζητηθεὶς, υἱοθετεῖ τὴν πράξιν, συντελεῖ προσωπικῶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς καὶ γίνεται ὄργανον τῶν κηλοῦργων διαθέσεων τοῦ ἄλλου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 72 ἐπεξηγεῖται ἐν παραδείγμασιν ὁ ὅρισμός τῆς

συνεργείας, συνίσταται δ' αὕτη οὐχὶ εἰς ἄμεσον δηλ. εἰς προσωπικὴν ἐπὶ τῆς πράξεως ἐπέμβασιν (ἥτις προσδίδει τὴν ιδιότητά τοῦ συναυτουργου)· ἀλλ' εἰς ἄλλας ἐμμέσους ἐνεργείας καὶ συνδρομὰς, διότι·

1) Κατὰ τὸ ἐδ. 1 ὡς συνεργοὶ ἰδίως τιμωροῦνται ὅσοι ἐν γνώσει τῆς μελετωμένης παρ' ἄλλων ἀξιοποιοῦν πράξεως, ἐδωσαν εἰς αὐτοὺς ἐκουσίως τόπον διατριβῆς, ἢ ὑπέδειξαν ἢ παρεχώρησαν εἰς τούτους καιρὸν καὶ ὅστιν προπαρασκευῆς ἢ ἐκτελέσεως τῶν ἀξιοποιούντων πράξεων.

Τὸ ἐδάφιον τοῦτο ἀπαιτεῖ γνώσιν τῆς μελετωμένης ἀξιοποιούσης πράξεως καὶ τὴν ἐκουσίαν συνδρομὴν τοῦ συνεργοῦ (ἀπόφ. Ἄρ. Πάγου 96 τοῦ 1858), ἄλλως ἂν ὁ τρίτος αὗτος ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πράξεως ἢ ἐν γνώσει ταύτης, ἀλλὰ κατὸ πιν βίας ἢ ἀπειλῆς ἐπικινδύνου, δώσῃ τὸν διατριβῆς ἢ προπαρασκευῆς καὶ ἐκτελέσεως ἀξιοποιούντων πράξεων κλπ., δὲν λέγεται συνεργός, οὐδ' ὑπάρκειται εἰς τινὰ ποινὴν, διότι εἰς ἐκτέραν τῶν περιστάσεων, δὲν συντρέχει κατ' αὐτοῦ δοκίμα προαίρεσις.

Προτρέπομεν πάντας τοὺς εἰς τοιαύτην δυσχερῇ θέσιν εὐρεθησομένους πολίτας, νὰ μεταχειρισθῶσι πᾶσαν περίνοιαν διὰ νὰ εἰδοποιήσωσιν ἐγκαίρως τὴν ἐξουσίαν ἢ τοὺς λοιποὺς συμπολίτας ἢ συγχωρίους των περὶ τοῦ ἐπικειμένου κακοῦ, καὶ αὐτῶ νὰ διασώσωσι τὴν Κοινωνίαν ἐκ δυστυχημάτων, διότι ἂν σήμερον οἱ κακοῦργοι ἐζήτησαν παρ' αὐτοῖς τόπον καὶ εὐκολίας διὰ νὰ βλάψωσι τοὺς γείτονάς των, αὐτοὶ ἄλλοι κακοῦργοι θὰ εὕρωσι παρ' ἐκείνοις τόπον καὶ διαμονὴν διὰ νὰ βλάψωσι τούτους.

2) Ὡς συνεργοὶ ἐπίσης τιμωροῦνται ὅσοι ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ ἀρθρ. 56, ἐδ. 3 ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως ἐδωκαν συμβουλὴν ἢ παραίνεσιν περὶ τῆς ἐκπεραιώσεως ἀξιοποιούτου τινὸς πράξεως, ἐχορήγησαν τὰ εἰς ταύτην συντείνοντα μέσα, εὐκαιρίαν ἢ ὁποιοδήποτε ἄλλο εἶδος ὑποστηρίξεως ἢ ἐπιομνήσεως ὕπλα καὶ ἄλλα ἐργαλεία.

Τὸ ἐδάφιον τοῦτο ἐννοεῖ συμβουλὴν ἢ παραίνεσιν γενομένην πρὸς τὸν αὐτουργὸν τῆς πράξεως, διὰ τὴν πράξιν αὐτήν, πρὸ τῆς ἐκτελέσεώς της· ἀπορρ. δὲ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ διανοούμενος νὰ πράξῃ ἀξιοποιούνων πράξιν, ζητεῖ τὴν γνώμην τρίτου προσώπου ἂν πρέπει νὰ προβῇ καὶ ἂν θὰ εὐδωθῇ ἢ ἐπιχειρήσῃ, ὁ δὲ τρίτος ἀντὶ νὰ τὸν ἀπατρέψῃ, τὸν συμβουλευεῖ νὰ μὴ ὀπισθοδρομήσῃ καὶ τὸν ἐνθαρρύνει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως.—Ὅθεν ὁ τοιοῦτος σύμβουλος καὶ παραινέτης θεωρεῖται συνεργός τῆς τελεσθησομένης πράξεως, διότι ἐρωτηθεὶς ἐγκυματέυσα περὶ αὐτῆς, ἐνῶ ἂν δὲν ἤρωτάτο καὶ ἐγένετο ὑποβολὴ αὐτῆς πρὸς τὸν πράξαντα, ἤθελεν εἰσελαί ἡθικῶς αὐτουργὸς τῆς πράξεως, ὡς εἴπομεν ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 56 ἐδ. 3· ἐντεῦθεν ἐξάγ-

γεται ὅτι ὁ Νόμος ὑποθέτει συμβουλὴν ἢ παραίνεσιν, συνεπεὶ α ἐρω-
τήσεως καὶ διὰ τοῦτο ἐξαίρει τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθρ. 56 ἐδ. 3.
καθ' ἣν ὁ ἀπροκλήτως συμβουλευόμενος καὶ παρακινῶν λέγεται αὐτοῦ-
γός, διότι ἔχει τὴν πρωτοβουλίαν τῆς πράξεως, διὰ τοῦτο προσέτι
μεταχειρίζεται τὰς φράσεις «συμβουλὴν ἢ παραίνεσιν περὶ τῆς ἐκπε-
ραιώσεως ἀξιοποίνου πράξεως» τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ ὅτι ὁ κακοῦργος
ἐσχημάτιζε τὴν ἀπόφασιν καὶ μόνον περὶ τῆς ἐκπεραιώσεως διστάζει
καὶ ἔχει ἀνάγκην συμβουλῆς, τὸν δὲ ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως
συμβουλευόμενον περὶ τῆς ἐκπεραιώσεως τῆς πράξεως κηρύττει συνεργὸν
αὐτῆς. — Εἶναι δὲ ἀδιάφορον εἰς τὴν συμβουλὴν ἐγένετο ἀπ' εὐθείας ἢ
δι' ἀπεσταλμένου ἢ καὶ δι' ἐπιστολῆς, ἀρκεῖ νὰ προκύπτῃ ὅτι ἀνε-
κοινώθη εἰς τὸν γραίον αὐτῆς ἔχοντα κακουργόν.

Πάν ἄλλο εἶδος συμβουλῆς ἢ παραινέσεως συντελέσαν τυχόν εἰς
τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, δὲν ἔχει ἀξιοποινα ἀποτελέσματα
ὡς πρὸς τὸν προτείναντα, διότι ἂν τις ἐνώπιον ἄλλων προσέτῃ φέρ' εἰ-
πεῖν, τὰς ἐξῆς λέξεις: «εὐκαιρία κλοπῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ
παρουσιάζεται διότι λείπει ἐκ τῆς οἰκίας του καὶ ἔχει χρήματα
ἀφθονα» ὁ τοιοῦτος δὲν θεωρεῖται αὐτοῦργός οὐδὲ συνεργός τῆς παρά-
τινος τῶν ἀκουσάντων ἢ τῶν ἐκ τούτων μαθόντων, πραχθείσης κλοπῆς
ἐν τῇ ὀρισθείσῃ οἰκίᾳ, διότι δὲν προέτρεψεν ἢ παρεκίνησέ τινα ἐξ αὐ-
τῶν, καὶ διότι ἔδωκε γνώμην χωρὶς νὰ ᾔναι ἐν γνώσει μελετωμένης
τοιαύτης πράξεως παρά τινος τούτων, ἀρα δὲν ἦλθον εἰς ἐπαφὴν αἱ
δύο θελήσεις.

Αἱ λοιπαὶ ἐκφράσεις τοῦ 2 ἐδαφίου περὶ χορηγήσεως τῶν εἰς τὴν
ἐκπεραίωσιν τῆς πράξεως συντείνόντων μέσων, εὐκαιρίας, ὑποστηρίξεως,
πρεμιθείας ἐργαλείων ἢ ὅπλων, εἶναι ὅλαι διαζευκτικαὶ πρὸς ἀλλήλας
καὶ πρὸς τὴν συμβουλὴν καὶ παραίνεσιν, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὑπο-
διαστολῶν, ὅθεν δὲν πρέπει ν' ἀπαιτήσωμεν ὥστε ὁ συνεργός νὰ
ἐξετέλεσεν ὅλα ταῦτα διὰ νὰ ᾔναι συνεργός, ἀρκεῖ νὰ εὑρίσκεται εἰς
μὴν τῶν περιπτώσεων τούτων καὶ νὰ ἐνέτηγεν ἐν γνώσει καὶ ἐκ
προθέσεως. — Ἡ τοιαύτη διαζευκτικὴ ἐννοία τῶν διαφόρων ἐκφράσεων
τοῦ ἐδ. 2, προκύπτει καὶ ἐκ τῶν φράσεων τοῦ ἀρθρ. 71, «πρὶν
ἐκτελεσθῆναι, ἐνῷ ἐξετελεῖται καὶ ἀφ' οὗ ἐξετελέσθη» τὰς ὁποίας ἐθεωρή-
σαμεν διαζευκτικὰς συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ
Νόμου, καὶ διότι εἶναι πολλοὶ ἀξιοποῖνοι πράξεις διὰ τὴν ἐκπεραίωσιν
τῶν ὁποίων δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ τόπος παραυλάξεως ἢ ἀπλὴ συμ-
βουλὴ ἀνευ μέσων, ἐργαλείων ἢ ὅπλων, ἀρα ἂν ἀπαιτήσωμεν ὅτι συνερ-
γός δὲν λέγεται μόνον ὁ συμβουλευσας ἀλλ' ὁ συγγρόνως χορηγήσας
μέσα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, εὐκαιρίαν ἢ ἄλλα εἶδος ὑποστηρί-
ξεως ἢ ἐργαλεῖα καὶ ὅπλα, τότε θ' ἀρίστων ἀτιμωρήτους πολλὰς

συνεργείας ἀξιηποίωνων πράξεων τελεσθεισῶν δι' ἐνὸς οἰοῦδι ἤποτε ἐκ τῶν βοηθημάτων τούτων, χωρὶς νὰ γίνῃ χρῆσις τῶν λοιπῶν.

Ἰνα μὴ προκύβῃ ἀντίφασις τις ἕς πρὸς τὴν προμηθειαν ἐργαλείων καὶ ὅπλων, παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι δὲν πρόκειται περὶ χορηγήσεως τοιούτων ἐπὶ τῆς πράξεως, ὅτε ὡς ὑπὸ τὸ ἄρθρον 56 ἐξετέλεσαμεν, ἡ τοιαύτη προμήθεια προσδίδει τῷ προμηθευτῇ τὴν ιδιότητα τοῦ συναιτουργοῦ, ἀλλὰ περὶ ἐργαλείων καὶ ὅπλων προμηθευμένων πρὸ τῆς πράξεως διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ἐν δέοντι εἰς αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο ὁ προμηθευτὴς τούτων λέγεται συνεργός, διότι δὲν συνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς πράξεως, οὐδ' ὑποστηρίζει ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας αὐτὴν, ἀλλ' ἐροδιάζει πρὸ ταύτης τὸν μέλλοντα αὐτουργὸν μὲ τὰ πρὸς τέλοςιν τῆς πράξεως συντείνοντα ἐργαλεῖα καὶ ὅπλα, τὰ ὅποια δὲν ἠδύνατο ἴσως ὁ αὐτουργὸς νὰ προμηθευθῇ μόνος, εἴτε διότι μένει κερυμμένος, εἴτε διότι φοβεῖται μήπως ἐννοηθῇ, εἴτε διότι δὲν γνωρίζει πού δύναται νὰ εὕρῃ τοιαῦτα, εἴτε διότι δὲν ἔχει τὰ μέσα τῆς προβλέψεως αὐτῶν.

β) Ὡς συνεργοὶ ἐπίσης τιμωροῦνται ὅσοι συνεβόλησαν τὸν αὐτουργὸν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως δι' ἀγγελίων, κατασκοπῶν, ἢ ὅποιουδήποτε ἄλλου ἐμμέσου ἢ πλαγίου τρόπου.

Π. χ. ἐνεδρεῖναι τις διὰ νὰ ληστεύσῃ ἀνθρωπὸν τινα μέλλοντα διαβῆναι ἐκ τινος θέσεως μετὰ χρημάτων ἢ πραγμάτων, ἢ διὰ ν' ἀπαγάγῃ βικίως νέαν τινα διελευστομένην ἐκείθεν. ἔχει δὲ ἀνθρωπὸν μὴ ἐνεδρεῦνonta ἀλλὰ περιφερόμενον, ὅστις ἐκ τινος ἀποστάσεως σπεύδων ἢ διὰ χειρονομίας ἢ ἄλλου σημείου, οἶον, μανδυλίου, φωτιάς, πυροβολισμοῦ κλπ. τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι ἐκίνησε καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν τὸ θῦμα. — Ὁ τοιοῦτος ἀνθρωπὸς λέγεται συνεργός, διότι λαμβάνει ἐμμέσον μέρος εἰς τὴν πράξιν, ἄλλως ἂν ἐλάμβανεν ἀμεσον, ἢ θελεν εἰσθαι αὐτουργός.

γ) Ὡς συνεργοὶ ἐπίσης θεωροῦνται ὅσοι συνεννόησαν προηγουμένως μετὰ τοῦ αὐτουργοῦ περὶ βοηθείας τὴν ὅποιαν θέλουν παρέχει εἰς αὐτὸν μετὰ τὴν πράξιν, ἢ περὶ τινος ἀμοιβῆς τὴν ὅποιαν θέλουν λάβει παρ' αὐτοῦ καὶ ἐχορήγησαν τὴν βοήθειαν ἢ ἐδέχθησαν τὴν ἀμοιβήν.

Τὸ ἐδάφυν τοῦτο δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὴν συνεννόησιν, ἀλλ' ἀπαιτεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ μετὰ τὴν πράξιν τὰ συμφερωνημένα μετὰ τοῦ αὐτουργοῦ καὶ τρίτου, ἵνα θεωρηθῇ αὗτος συνεργός τῆς πράξεως.

Π. χ. θέλων τις ν' ἀπαγάγῃ βικίως νέαν τινα ἢ νὰ αἰχμαλωτίσῃ κήρυκν τινα, συνεννοεῖται μετὰ τινος πλοίαρχου νὰ τὸν μεταφέρει μετὰ τὴν πράξιν εἰς τὴν ἀπέναντι παραλίαν ἐπ' ἀμοιβῇ — ἐκτελῶν τὴν πράξιν ἐπιτυχῶς, φιλάνει μετὰ τοῦ ἀπαγομένου προσώπου εἰς τὴν

παράλειαν ὑποῦ ὁ πλοίαρχος τὸν δέχεται καὶ λαμβάνει τὴν ὑποσχέ-
θεσαν ἀμοιβήν, ἅρα εἶναι συνεργὸς τῆς πράξεως, ἂν ὅμως μετανοή-
σας ὁ πλοίαρχος ἀνιθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του, τότε ἰσχύει
τὸ ἀρθρ. 80 περὶ οὗ ἐν οἰκείῳ τύπῳ βεβαιῆται.

Ἡ ἀμοιβὴ ὅμως δίδεται νὰ ὑποσχεθῇ καὶ δοθῇ καὶ ἄνευ τινὸς
βοηθείας τοῦ τρίτου. Π. γ. προκειμένου νὰ κάμῃ τις ἀξιοποῖνον πρά-
ξιν καὶ φοβούμενος μὴ μαρτυρηθῇ παρὰ τινος ὑποπτεύοντος τὰ δια-
τάγματα του, ἢ θείων νὰ ωφελέσῃ αὐτόν, τὸν λέγει: ἔάν, εἴλε μου,
κατορθώσω αὐτὴν τὴν πράξιν, θὰ σοὶ δώσω ἀμοιβήν τινα. Τελουμέ-
νης τῆς πράξεως δίδει τὴν ἀμοιβήν, ἅρα ὁ λαβὼν ταύτην εἶναι συ-
νεργὸς τῆς πράξεως.

β) Ὡς συνεργοὶ ἐπίσης τιμωροῦνται ὅσοι ἐν γνώσει ἐξ ιδιοτελείας
δέχονται εἰς τὴν οἰκίαν των, κρύπτουσιν ἢ ἀποκρύπτουσιν τοὺς πρά-
ξαντας ἢ τ' ἀντικείμενα τῆς ἀξιοποῖνου πράξεως, ἢ λαμβάνουσι τὰ
πράγματα ταῦτα ἀντὶ δώρου, ἀντὶ πληρωμῆς, τ' ἀγορεύουσι, τὰ
συναλλάσσουσι ἢ ἀναδέχονται νὰ τὰ ἐμπορευθῶσι, νὰ τὰ φθείρῳσι
νὰ τὰ μεταβάλλωσι ἢ νὰ τὰ καταστήσωσιν ἀγνώριστα.

Τὸ ἐδάφιον τοῦτο δὲν θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν προηγουμένην συνεν-
νόησιν, ἀρκεῖ νὰ δεχθῇ τις εἰς τὴν οἰκίαν του ἢ ν' ἀποκρύβῃ εἰς αὐ-
τὴν ἢ εἰς ἄλλο μέρος ἐν γνώσει καὶ ἐξ ιδιοτελείας τὸν καταλογι-
στέον πράξαντα ἢ τ' ἀντικείμενα τῆς πράξεως. (Π. γ. τὸν κλέπτην
ἢ τὰ κλοπιμαῖα, τὸν ἀπαγωγέα ἢ τὴν ὑπὸ τούτου συνοδευμένην
καὶ ἀπαγομένην, ἢ ἀμφοτέρους), ἢ νὰ λάβῃ τὰ κλαπέντα ἀντὶ δώ-
ρου, ἢ πληρωμῆς ἢ δι' ἀνταλλαγῆς, ἢ ν' ἀναδεχθῇ νὰ τὰ ἐμπορευθῇ,
νὰ τὰ φθείρῃ, νὰ τὰ μεταβάλλῃ ἢ τὰ καταστήσῃ ἀγνώριστα.—Ὁ
τοιούτος πράττων ἐν γνώσει καὶ ἐξ ιδιοτελείας (δηλ. οὐχὶ
ἀκούσιως ἀλλ' ἐβελουσίως πρὸς συμφέρον του) λέγεται συνεργός.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι ὁ ἐν γνώσει καὶ ἐξ ιδιοτελείας (πόσῳ
μᾶλλον ὁ ἄνευ ιδιοτελείας) δεχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν πρά-
ξαντα ἀξιοποῖνον πράξιν μὴ ἐπισύρουσαν προφυλάκισιν, δὲν τιμω-
ρεῖται ποτῶς, διότι ὁ Νόμος ὑποθέτει ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον δὲν συνέ-
λαβεν ἀλλὰ ζητεῖ νὰ συλλάβῃ ἢ ἐξουσία καὶ τιμωρεῖ ὡς συνεργόν
πάντα δεχόμενον ἢ ἀποκρύπτοντα αὐτόν ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας τῆς ἀρ-
γῆς. Ὅταν ὅμως ἡ ἐξουσία δὲν ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβῇ
χεῖρα κατὰ τινος ἕνεκα κακοεργήματος τιμωρουμένου κατ' ἐγκλίπιν
(μὴ δοθείσης ἐγκλήσεως) ἢ ἕνεκα πλημμελήματος ἢ πταίσματος, μὴ
ἐπισύροντος προφυλάκισιν, τότε εἶναι ἐλεύθερος ἕκαστος πολίτης νὰ
δεχθῇ τὸν τοιούτον ἄνθρωπον ἐν γνώσει καὶ ἐξ ιδιοτελείας εἰσέτι,
δυνάμι δὲν ἀντιπράττει εἰς τὰς νομίμους ἐνεργείας τῆς ἐξουσίας.—Ἀλ-
λως τε ἀλλοιμνον εἰς τὴν κοινωνίαν ἔάν αἱ θύραι κλεισθῶσι πρὸς

τοὺς πλημμελήσαντας καὶ πταίσαντας, διότι πολλὰ πλημμελήματα καὶ πταίσματα προσέρχονται ἐκ φιλοτιμίας καὶ ἑλλαν εὐλόγων αἰτιῶν, αἱ δὲ δὲν παραδέχεται μὲν ὁ Νόμος, δικαιολογεῖ ὅμως ἡ κοινωνία.

Παρατηρεῖται ὡσαύτως ὅτι ὁ ἐν γνώσει καὶ ἐξ ἰδιοτελείας δεχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν πράξαντα ἀξιοποιοῦν πράξιν (ἀρῶν ἢ θωῶν) αὐτῆς ἢ ἀρῶν παρεγρῶν ἢ πράξεως) ἢ τὸν ὑπὸ τῆς ἀνακρίσεως (κακῶς ἢ διὰ λόγους ἀμφιβολίας) ἀπολυθέντα, δὲν ὀφείλει λόγον εἰς τὴν Δικαιοσύνην, διότι κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίστασιν, ὁ πράξας ἠθωῶθη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἢ ὑπὸ τοῦ παρελθόντος χρέονου παρεγρῶν, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, ἀρέθῃ ἐλεύθερος ὑπὸ τῆς ἀνακρίσεως, καὶ δὲν ὀφείλει ὁ πολίτης νὰ ἐξελέγξῃ τὴν διαγωγὴν τῆς ἀνακρίσεως, διότι βλέπων ὅτι αὕτη ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ ὅτι δὲν δικαιούται πλέον νὰ τὸν συλλάβῃ δι' ἐντάλματος (ἀρῶν. ἢ συντάλματος) δὲν θεωρεῖται ὅτι δέχεται ἢ ἀποκρύπτει ἄνθρωπον ὑπὸ τῆς ἐξουσίας καταδικαζόμενον, καὶ διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐμποδίζονται νὰ κερδοσκοπῶσιν ἐκ πάσης ἐπωφελοῦς περιστάσεως. Π. χ. οἱ ξενοδόχοι, οἱ μεταπράται, οἱ ἐνοικιάζοντες καταλύματα, αἱ πλῆσται κλπ. δύνανται νὰ δεχθῶσι πάντα τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐπωφελοῦμενοι ἐξ αὐτοῦ· ἂν ὅμως ἐκδοθῇ βούλευμα παραπομπῆς αὐτοῦ καὶ προσωλακίσεως, δὲν δύναται ἐν γνώσει τούτου νὰ τὸν ἀποκρύπτωσιν, διότι ἂν ὁ παρ' αὐτῶν δεχόμενος καὶ ἀποκρυπτόμενος εἰσαχθῇ εἰς δίκην καὶ κρυχθῇ ἔνοχος τῆς ἀποδιδομένης αὐτῷ πράξεως, τότε εἰ δεχόμενοι ἢ ἀποκρυπτόντες αὐτὸν ἐν γνώσει καὶ ἐξ ἰδιοτελείας, θὰ κρυχθῶσι συνεργοὶ τῆς πράξεως, ἄλλως ἂν ὁ αὐτουργὸς ἀθωωθῇ δι' ὁποιοδήποτε λόγον, ἔστω καὶ δι' ἑλλειψιν καταλογισμοῦ, ὁ δεχθεὶς καὶ ἀποκρύψας αὐτὸν πρὸ τῆς ἀθώωσεως, δὲν εἶναι ἔνοχος συνεργείας, ὡς παρακατιῶν θέλομεν ἐκθέσει τὰς διαφόρους διακρίσεις.

Ἢ μεταβολῇ, ἢ φθορᾷ, καὶ τὸ ἀγνώριστον τῶν ἀντικειμένων τῆς πράξεως, λαμβάνει χώραν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως. Π. χ. ὁσάκις διὰ βραχέος ἀλλοιοῦται τὸ χρῶμα τῶν φορεμάτων, ἢ διὰ ψαλίδος μεταβάλλεται τὸ σχῆμα καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν, ἢ ὁσάκις ἐν καμίνῳ ἀναλύονται χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ ἢ ἐξ ἄλλου μετάλλου σκεῦη, σχηματιζόμενα εἰς ὕγκον ἢ ἄλλο εἶδος κλπ. κλπ.

Ἐγείρεται ὅμως τὸ ζήτημα, ἂν τις ἐν γνώσει ἔλαβεν ἐν ἑκ τῶν κλοπιμαίων πραγμάτων Π. χ. ἐν τόπιον πανίῳ ἐκ τοῦ κλέψαντος ὁλόκληρον ἐμπορικὸν κατάστημα, χωρὶς νὰ γνωρίξῃ ὅτι ὁ κλέπτης ἔλαβε καὶ ἄλλα πράγματα καὶ ὅτι ἐπραξε τὴν κλοπὴν δι' ἀντίκλειδος ἢ διὰ ῥήξεως εἰς κατοικημένον κτίριον, θεωρεῖται ὅρα γὰρ ὡς συ-

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

40,

νεργός τῆς ὕλης πράξεως, ἢ συνεργός εἰς βαθμὸν πταισματος σχετι-
κῶς ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς κλοπῆς τὸ ὑποῦν ἔλαβε παρὰ τοῦ
κλέπτου ἀντὶ πληρωμῆς τινος;

Ὅπως ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 14 ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 30 τοῦ Ποιν. Νό-
μου, ὁ τοιοῦτος δὲν θεωρεῖται συνεργός τῆς ὕλης κλοπῆς καὶ μάλι-
στα μὲ τὰς ἐπιβαρυνούσας αἰτίαι, διότι κατὰ τοῦτο μόνον ἤμαρτεν
ὅτι διὰ μικρὸν συμφέρον ἐν γνώσει ἡγόρασε κλοπιμαῖον πρᾶγμα ἀξίας
ἐλάττωτος τῶν 20 δραχμῶν, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν ἔκτασιν καὶ τὰς
συναδευούσας τὴν κλοπὴν περιστάσεις, αἵτινες δὲν καταλογίζονται
εἰς βάρος του (ἄρθρ. 93 Ποιν. Νόμου). Ὁ ἐν γνώσει ὅμως τῆς κλο-
πῆς καὶ τοῦ εἵδους αὐτῆς λαμβάνων ἐξ ιδιοτελείας πρᾶγμα τι, ἔστω
καὶ ἐλάχιστον, εἶναι συνεργός τῆς ὕλης πράξεως, διότι ὁ Νόμος γάρ-
ριν τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ κλέπτου καὶ τῶν κλαπέντων, ἀπαγορεύει
εἰς τοὺς τρίτους ν' ἀνακρινθῶνται εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ νὰ διευκολύ-
νωσιν οὕτω πως τὴν θέσιν τοῦ κλέπτου, ὅπως ἀπομονώσῃ αὐτὸν καὶ
τὴν καταστάσῃ κατὰδηλον εἰς τὴν Κοινωνίαν· διὰ τοιαύτης δ' ἀπο-
μονώσεως δυσκόλως ἐπιχειρίζεται ἄλλην κλοπὴν, δυσκόλως τολμᾷ
τις νὰ κάμῃ κλοπὴν πραγμάτων, διότι τὰς τοιαύτας κλοπὰς διευ-
κολύνουσι δυστυχῶς οἱ κλεπταποδέκται καὶ οἱ ὑποβάλλοντες τοὺς
κλέπτας καὶ τοὺς ληστές.

Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 100 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς χωρο-
φυλακῆς, πᾶς ἀξιωματικὸς ἢ χωροφύλαξ ὅστις ἀποδειχθῇ ὡς δανει-
σθεὶς ἢ δεγθεὶς ὑπ' ὀπιονδήποτε πρόσχημα χρήματα ἢ σκευὴ ἀπὸ τῶν
τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιν του παραπεμπόμενων ὑποδίκων ἢ καταδί-
κων, ἀποβάλλεται ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τιμωρεῖται ἀκορῇ μὲ τὰς
ἀντικεινύσας ποινάς.

Εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἐδ. 5 τοῦ ἄρθρ. 72 ἡ ιδιοτελεία ἔχει
ἐπιβρῶν ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἢ συνεργεῖα ὅμως δύναται
νὰ συμβῇ καὶ ἀνευ ιδιοτελείας, ἀλλὰ μὲ τιμωρίαν μικροτέραν ὡς ἐν
τῷ ἄρθρῳ 74 ρηθῇσεται.

6) Ὡς συνεργοὶ ἐπίσης τιμωροῦνται ὅσοι, ὄντες ὑπόχρεοι, ἀ. δυνά-
μει τοῦ ὑπουργήματός των ἢ τῆς Δημοσίου ὑπηρεσίας των νὰ ἐμπο-
δίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνων πράξεων ἢ β'. δυνάμει τῆς ὁποίας
ἔχουσι πατρικῆς, οἰκιακῆς ἢ ἐπιτροπικῆς ἐξουσίας τοῦ ν' ἀπατρέπωσι
τοὺς ὑπεξουσίου των, δὲν προσπαθοῦν, καθ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνα-
τὸν ἄνευ κινδύνου ἑαυτῶν ἢ τρίτου τινος νὰ ἐμποδίσωσιν ἀξιοποίνους
πράξεις, αἵτινες ἔλαβον ἀρχὴν ἢ προετοιμάσθησαν ἐνώπιόν των, ἢ
τὰς ὁποίας γινώσκουσιν ὡς μελλούσας νὰ ἐκτελεσθῶσιν.

Διὰ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου ἠθέλησεν ὁ Κομοθέ-

της νὰ καταστήσῃ συνεργούς τῆς πράξεως τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους, ὅσοι ἀρμόδιοι ὄντες νὰ ἐμποδίζωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποιῶν πρᾶξεων καὶ βλέποντες ἢ γνωρίζοντες ὅτι μέλλουσι νὰ ἐκτελεσθῶσι τοιαῦτα πρᾶξεις, δὲν τὰς ἐμποδίζουσιν (ἐὰν δύνανται).

Ὁ Νομοθέτης συνειδὼς ὅτι οἱ τοιοῦτοι ὑπάλληλοι δὲν διορίσθωσαν μόνον διὰ νὰ λαμβάνωσι μισθὸν, καὶ ὅτι ἔχουσι καθήκον νὰ προλαμβάνωσι πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ διαταράξῃ τὴν ἀσφάλειαν καὶ εὐημερίαν τοῦ τόπου καὶ τῶν προσώπων, δὲν ἐδίστατε νὰ ὑπαγάγῃ καὶ τοὺς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν συνεργῶν τῶν ὡς ἐκ τῆς ἀβελτηρίας καὶ ἀπρονοήσιας τῶν τελεσθεισῶν ἀξιοποιῶν πρᾶξεων, διότι αὐτοὶ ἀληθῶς εἰσὶν οἱ παραίτιοι τῶν τοιούτων δυστυχημάτων καὶ πρέπει νὰ μάθωσι ὅτι κατ' αὐτῶν ἐπίκειται τὸ ξίφος τοῦ Δαμυκλέους. — Τοιοῦτοι ὑπάλληλοι εἶναι οἱ Μοίραρχοι, ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς, οἱ Ἀστυνόμοι καὶ οἱ Ἀστυνομικά χρέη ἐκτελοῦντες, οἱ Νομάρχαι καὶ οἱ Ἐπαρχοὶ (ἴδε ἄρθρ. 27, 113 Κανονισμοῦ χωροφυλακῆς ἄρθρ. 32—59 καὶ ἐπ. τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 Ἀστυνομικοῦ Νόμου, ἄρθρον 20, 34, 73 καὶ 77 τοῦ ἀπὸ 5 Δεκεμβρίου 1845 Διοικητικοῦ οργανισμοῦ, ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1845 Νόμου περὶ καθολόντων ἐπαρχῶν).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ περὶ ἐμπρησμοῦ δασῶν ΧΠ' Νόμου τοῦ 1866, Δήμαρχοι, πάρεδροι καὶ ἀστυνόμοι, ἅμα λάβωσι γινῶσιν ἢ ἐξερράγη πυρκαϊὰ ἐντὸς ἡ πλησίον δάσους κειμένου κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ οἰκείου δήμου, ὀφείλουσι νὰ προσκαλέσων εὐθὺς τοὺς συνδημῶτας τῶν καὶ ὀδηγήσωσιν αὐτοὺς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ πυρός. — Ὁ παράβατης τῆς διατάξεως τιμωρεῖται μὲ ποινὴν 100—500 δραχμῶν καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις γίνεταί ἐκπτώτος τῆς θέσεώς του.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ προσωρινοῦ περὶ καταδιώξεως τῆς ληστείας ΡΟΒ' Νόμου τοῦ 1867, Δήμαρχοι, δημαρχικοὶ καὶ εἰδικοί πάρεδροι καὶ ἀστυνόμοι, ἐν ταῖς περιφερίαις τῶν ὁπαίων ὑποκρύπτονται καὶ δικαιτῶνται ὁμολογουμένως λησταί, γινώσκοντες τοῦτα, ὡς καὶ τοὺς ὑποκρύπτοντας, ὑποθάλλοντας καὶ τροχοδοτοῦντας αὐτοὺς, καὶ μὴ λαμβάνοντες τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς ἐγκαιρὸν καὶ ἀποτελεσματικὴν κατὰδειξιν καὶ καταδίωξιν αὐτῶν, τιμωροῦνται ἐνεκα ἀτυγγνώστου ὀλιγωρίας διὰ χρηματικῆς ποινῆς 50—100 δραχμῶν καὶ διὰ προσωρινῆς παύσεως δύο μέχρι ἑξ μηνῶν καὶ ἐν ὑπερσπῇ διὰ χρηματικῆς ποινῆς διπλασίας καὶ δι' ὀριστικῆς παύσεως ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῶν καὶ στερήσεως τῆς ἐκονότητος τοῦ ἀνακτῆσαι δημοσίαν ἢ δημοτικὴν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τρεῖς ἔως ἑξ μηνῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, οἱ Διοικητικοί, δικαστικοί,

στρατιωτικοί ἢ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετοῦνται, ἐπιτετραμμένοι τῇν καταδίωξιν τῆς ληστείας ἢ προστατεύοντες ἀρμυδίως εἰς ἐνέργειαν μέτρων ἀναγομένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν, ὡς πρὸς τὴν καταδίωξιν τῆς ληστείας, ὀλιγορροῦσιν ἢ ὅπως δέποτε ἄλλως παραμελοῦσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος, τιμωροῦνται οἱ μὲν διοικητικοὶ καὶ δικαστικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετοῦνται, διὰ παύσεως καὶ στερήσεως τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἀναγκαστικῆς δημοσίων ἢ δημοτικῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ 4—5 ἔτη, οἱ δὲ στρατιωτικοὶ τιμωροῦνται κατὰ τοὺς στρατιωτικούς Νόμους, τίθενται εἰς ἀπόταξιν.

Διὰ τῶν ἐδικῶν τούτων Νόμων δὲν κατηργήθησαν ποσῶς αἱ περὶ συνεργείας διατάξεις τοῦ ἐδ. 6 τοῦ ἄρθρου 72 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἀπεναντίας διὰ τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ ΡΟΒ' Νόμου διατάσσεται, ὅτι οἱ ἐνοχοὶ τῶν εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἀξιοποίνων πράξεων τιμωροῦνται καὶ μὲ βαρυτέρας ποινὰς ὀριζομένους ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐὰν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Εὐχρὴς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι ἐὰν ἐγένετο καταδίωξις ἐπὶ συνεργείᾳ κατὰ τῶν ἀδιαφορούντων περὶ τὴν πρόληψιν ἐγκλημάτων, στρατιωτικῶν καὶ ἄλλων ἀρμυδίων ὑπαλλήλων, διότι παρετηρήθη πολλάκις ὅτι πολλὰ σοβαρὰ ἐγκλήματα διεπράχθησαν ἐν γνώσει καὶ ὑπὸ τὰς ὀφείας αὐτῶν καὶ ὅτι ἡ ἐνέργειά των περιορίσθη εἰς τὰ μετὰ τὴν πράξιν, ἀλλὰ τότε οὐδεμία χάρις ὑφίεται εἰς τὰς ἀρχὰς ταύτας, ἀφοῦ τὸ κακὸν ἐγένετο καὶ ἀφοῦ ἡ τιμωρία τοῦ ἐνόχου δὲν δύναται νὰ ἐπαναφέρῃ ὑγίαν, ζωὴν καὶ παρουσίαν καταστραφείσαν ἀπαξ διὰ παντός.

Πᾶσα πρόφασις τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων ὅτι δὲν εἶχον τὰ μέσα καὶ τὴν δύναμιν νὰ προλάβωσι τὸ κακὸν, διότι στεροῦνται τῆς ἀποχρώσεως ἐνόπλου δυνάμεως, εἶναι ἄτοπος, διότι παρετηρήθη πολλάκις ὅτι δὲν ἐκινήθησαν ἀπὸ τὰς θέσεις των κατὰ τοὺς ἐν ὁδοῖς καὶ πλατείαις διαπληκτισμούς, τραυματισμούς καὶ φόνους, οὐδὲ συνέλαβον τοὺς μετὰ φονικῶν ὅπλων περιφερομένους καὶ ζητοῦντας νὰ κάμωσι γρήσιν αὐτῶν, καὶ διότι τέλος πάντων οἱ εὐαγγελῆστοι καὶ τίμιοι ὑπάλληλοι βλέποντες ὅτι δὲν ἐφοδιαζόνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἐνόπλιον δύναμιν, δὲν πρέπει νὰ δέχωνται διορισμούς καὶ θέσεις πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς μισθοδοσίας, διότι τὸ τοιοῦτον ὅσον σύνθετος καὶ ἂν ᾖ εἰς τὴν γενικὴν ἐξαχρείωσιν, δὲν τοὺς ἀπαλλάττει τῆς ποινικῆς καταδίωξεως καὶ τῆς εὐθύνης ἣν ἀναλαμβάνουσιν ἀπέναντι τῆς Κοινωνίας τοῦ νὰ προστατεύωσι τὴν ζωὴν, ὑγίαν, ὑπόληψιν, καὶ παρουσίαν τῶν πολιτῶν.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 324 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἐπὶ παρόντος κατακατήσεται, δημόσιοι ὑπάλληλοι οἵτινες ὀρεῖλοντες

ν' ἀνακαλύπτωσι καὶ ἐξετάζωσι τὰ πραττόμενα κακουργήματα καὶ πλημμελήματα, παραμελοῦντες τὴν γενομένην εἰς αὐτοὺς μὴνυσιν παρανόμου κατακρατήσεως τιμωροῦνται ὡς συναίτιοι τῆς πράξεως.

Διὰ τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ 2 ἐδαφίου τοῦ ἀρθροῦ 72. κηρύττονται συνεργοὶ οἱ πατέρες καὶ οἱ ἐπίτροποι ὑπεζυγίων ἀνηλίκων (ἢ τῶν τούτοις ἐξαρτουμένων ἀνικάνων προσώπων ὅταν βλαβῶν, φρενοβλαβῶν καὶ ἀπαγορευμένων) οἵτινες δὲν προσεπάθωσαν (ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατόν ἄνευ κινδύνου ἑαυτῶν ἢ τρίτων) νὰ ἐμποδίσωσιν ἀξιοποίνους πράξεις τὰς ὁποίας οἱ ὑπεζυγιοὶ ἢ οἱ ὑπὸ τὴν κηδεμονείαν των ἤρχισαν νὰ ἐκτελῶσιν ἢ νὰ προσεπαθῶσι πρὸς ἐκτέλεσιν ἐνώπιόν των, ἢ τὰς ὁποίας γνωρίζουσιν ὅτι θέλουσιν ἐκτελέσει.

Ἡ τοιαύτη πρόνοια τοῦ Νομοθέτου ἔχει σκοπὸν, διότι οἱ ἀνήλικοι καὶ λοιποὶ ἀπαγορευμένοι στεροῦνται τῆς ὀρθῆς κρίσεως καὶ τοῦ λογικοῦ, ὅθεν μὴ ἔχοντες συναίσθησιν τῶν πράξεών των καὶ τοῦ βάρους αὐτῶν, δύνανται νὰ διαπράξωσιν ἐγκλήματα καὶ νὰ προξενήσωσι δυστυχήματα, τὰ ὅποια εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις δὲν καταλογίζονται εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' οἱ γονεῖς καὶ οἱ ἐπίτροποι πρέπει νὰ προσέχωσι νὰ προλαμβάνωσι τὰ τοιαῦτα ἐγκλήματα καὶ μάλιστα ὅταν γίνωνται ἢ σχεδιάζονται ἐνώπιόν των, διότι οἱ τοιοῦτοι ἀνήλικες καὶ παράφρονες ὡς ἐκ τῆς ἀκριβείας των γίνονται καταδηλοὶ ὡςάκις θὰ κάμωσι τὸ κακόν. Π. χ. πρελλὸς τις λαμβάνων μάχαιραν ἢ πιστόλιν δὲν δυσκολεύεται νὰ εἴπῃ ὅτι θὰ σκοτώσῃ δι' αὐτοῦ τὴν δεινὰ — ἅμα τοιοῦτόν τι ἀντιληφθῶσιν οἱ ἐπίτροποι, πρέπει ν' ἀφαιρέσωσι τὸ ὄπλον ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ κατάλληλα σωφρονιστικὰ μέσα (ἐν οἷς καὶ τὸ ξύλον τῆς γνώσεως) ἄλλως θεωροῦνται συνεργοὶ τῶνπραχθσομένων ἀξιοποίνων πράξεων.

Τὸ ἐδ. 7 τοῦ ἀρθροῦ 72 ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους οἵτινες ἀφείλοντες ν' ἀπαγγείλωσιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν τὰς γνωστοποιηθείσας αὐτοῖς ἀξιωμαρχήτους πράξεις, συνεννοοῦνται μετὰ τῶν πρᾶξάντων καὶ παρασιωπῶσιν αὐτάς (ἀρθρ. 27, 37 καὶ ἐπ. καὶ 113 Καν. Χωροφυλακῆς καὶ 60 τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, 135, 136, 149 καὶ ἐπ. τῆς Ποιν. Δικονομίας, 495, 506, 510 τοῦ Ποιν. Νόμου). Ὅθεν ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὑπάλληλός τις ἔχων ἀρμοδιότητα νὰ λαμβάνῃ μὴνυσιν, τὴν ἐσκέπασε καὶ δὲν τὴν ἔστειλεν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, θεωρεῖται ὡς συνεργὸς τῆς πράξεως (ὡς ἐν σελ. 70 — 72, 213 καὶ 216 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξετάσαμεν).

Πόσοι Δήμαρχοι, Εἰρηνοδίκαι, Ἀστυνόμοι, καὶ ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, δύνανται νὰ καταδιωχθῶσιν ἐπὶ τοιαύτῃ συνεργείᾳ! Ἄπειροι βεβαίως, διότι πλεῖστοι μὴνύσει, καλύπτονται, πλεῖστοι δι-

κογραφίαι καὶ ἀνακρίσεις ἐξαφανίζονται, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῶν εισαγγελειῶν καὶ ἀνακρίσεων γίνονται τοιαῦτα ἐξαφανίσαις, ἀλλὰ ποῖος ποτὲ ἐξέτασε τὰ τοιαῦτα! — "Οὐδὲν δικαίως φωνάζουσιν οἱ πα' θόντες ὅτι αἱ μηνύσεις τῶν ἐπληκώθησαν καὶ ἐσκεπάσθησαν, ἀλλ' οὐδεὶς δίδει προσοχὴν εἰς τὰ παράπονά των, ἕως οὗ ἡ παραγραφή καλύψῃ τὰ ἐγκλήματα.

"Αρθρ. 73.

"Ὡς ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 56 ἐξεθέσαμεν, ὑπάρχουσι καὶ συνεργοὶ αἰτινὲς τιμωροῦνται ὡς συνκυτουργοί, εἶναι δὲ οὗτοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 73 ὅσοι κατὰ τὸν εἰς τὸ ἐδ. 5 τοῦ ἄρθρ. 72 ἀναφερόμενον τρόπον, ἔχουσιν ὡς ἐπάγγελμα νὰ συντρέχωσι τοὺς ἐγκληματίας, δεχόμενοι ἐν γνώσει καὶ ἐξ ἰδιοτελείας εἰς τὴν οἰκίαν των, κρύπτοντες ἢ ἀποκρύπτοντες τοὺς πράξαντας ἢ τ' ἀντικείμενα τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἢ λαμβάνοντες ταῦτα ἀντὶ δώρου, πληρωμῆς, ἀνταλλαγῆς, ἢ ἀναδεχόμενοι νὰ τὰ ἐμπορεύωνται, νὰ τὰ φθιρῶσι, νὰ τὰ μεταβάλωσιν ἢ νὰ τὰ καταστήσωσιν ἀγνώριστα. — Οἱ τοιοῦτοι ὡς ἐξ ἐπιτηδεύματος κλεισταποδόχοι καὶ ὑποστηρικταὶ τῶν ἐγκληματιῶν, τιμωροῦνται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν καταδικάζονται εἰς θάνατον (ἂν τοιαύτη ποινὴ ᾖ ἐπιβλητέα εἰς τὸν καθ'αυτὸ αὐτουργόν, ὅτε εἰς τὸν ἐξ ἐπιτηδεύματος συνεργὸν ἐπιβάλλεται ἡ ἐπὶ μὲν ποινὴ τῶν ἰσοδίων δεσμῶν). Ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἐπαγγέλματος, ὁ Νόμος δὲν κἀναι διακρίσεις, ἐπομένως φρονοῦμεν ὅτι ὁ καθ' ὑποτροπὴν συντρέχων ἐγκληματίας, θεωρεῖται ὡς ἐξ ἐπαγγέλματος συνεργὸς καὶ τιμωρεῖται ὡς αὐτουργός.

"Αρθρ. 74.

Αἱ ἐν τῷ ἐδ. 5 τοῦ ἄρθρ. 72 ἀναφερόμεναι συνέργειαι τιμωροῦνται, ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 71 ἐξετέθη, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειρας (ἄρθρ. 49 καὶ 50) ὅταν ἐγένοντο ἐν γνώσει καὶ ἐξ ἰδιοτελείας — ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐγένοντο ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως καὶ χωρὶς ἰδιοτελεῖας σκοπὸν, δὲν μένουσιν ἀτιμώρητοι, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 74 καὶ εἰς τοὺς τοιούτους συνεργούς ἐπιβάλλεται ποινὴ φυλακίσεως ἀπὸ 3 ἡμερῶν μέχρι 2 ἐτῶν κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου. — Ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς ἐκείνους αἰτινὲς ἄνευ συνεννοήσεως καὶ ἰδιοτελείας εὐκολούουσιν ἐν γνώσει τὴν δραπετεύσασιν τινος κακούργου, ἢ συντρέχουσι τὸν ἐκ φυλακῆς δραπετεύσαντα εἰς τὸ νὰ διασωθῇ, τὸν κρύπτουσιν ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας τῆς ἀρχῆς, ἢ ἐμποδίζουσι τὰς ἐρεῦνας αὐτῆς — ἡ αὕτη ἐπίσης ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ κατ' ἐκείνων ὅσοι, μὴ ἀνήκοντες εἰς τὴν τάξιν τοῦ ἐδ. 6 τοῦ ἄρθρ. 72, (ἥτοι μὴ ὄντες ἀρμόδιοι ὡς ἐκ τοῦ ὑπουργήματος ἢ τῆς δημοσίου υπηρεσίας των νὰ ἐμποδίζωσι

τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνων πράξεων) δὲν προσπαθοῦν νὰ ἐμποδίσωσιν ἀξιοποίνους πράξεις ἄλλων κατὰ τοὺς ἐν τῷ εἰρημένῳ ἐδ. 6 διαλαμ-
βανομένους ὁρισμούς.

ΣΗΜ. Αἱ ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 60 τοῦ 1846 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου καθιέρωσαν ὅτι διὰ τοῦ § 2 τοῦ ἀρθρ. 74 θεωρεῖται καὶ τι-
μωρεῖται ὡς συνεργὸς ὁ διευκολύνων τὴν δραπετεύσιν παντὸς κακούρ-
γου εἴτε ὑποδίκου εἴτε καταδίκου, διότι ὁ Νόμος δὲν κάμνει τισιν αὐ-
τὴν διάκρισιν, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι ἐσφαλ-
μέναι, διότι ὁ Νόμος ὁμιλῶν περὶ κακούργου ἐννοεῖ τὸν εἰς ἐγκλη-
ματικὴν ποινὴν καταδικασμένον, ὅστις λέγεται κακούργος, πᾶς
δ' ἐπὶ κακούργηματι προσφυλακισμένος δὲν ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Νόμου
κακούργος, διότι μόνον διὰ τελεσιδικίου δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐγ-
κολλάπτεται τὸ στίγμα τῆς κακούργιας.—Ὅθεν τὸ ἀρθρὸν 74 δὲν
ἐφαρμόζεται ποσὸς ἐπὶ εὐκολίας δραπετεύσεως ἢ ἀποκρύψεως προφυ-
λακισθέντος ὑποδίκου, ἄλλως ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐφαρμόζεται τὸ
ἀρθρ. 74 καὶ ἂν τιμωρήσωμεν τὸν συνεργὸν μὲ διετὴ φυλάκισιν, δι-
κασθῇ δ' ἀκολούθως ὁ δραπετεύσας καὶ ἀθωωθῇ ἐκ τῆς κατ' αὐτοῦ
κατηγορίας, δι' ἣν προεφυλακίσθη πρὶν δραπετεύσῃ, πῶς θὰ δικαιο-
λογήσωμεν τὴν καταδικὴν τοῦ συνεργοῦ ἐπὶ δραπετεύσει κακούργου,
ἐνῷ ὁ δραπετεύσας ἐκφυγῇ ἀθῶος, ἢ ἐνοχὸς πταίσματος!

Ὅτι δὲ τὸ ἀρθρ. 74 ἐδ. 2 πραγματεύεται περὶ δραπετεύσαντος
καταδίκου καὶ οὐχὶ ὑποδίκου, προκύπτει ἐκ τῆς διστοῦς φυλακίσεως
τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ὁ Νόμος εἰς τὸν εὐκολύνοντα τὴν δραπετεύσιν
αὐτοῦ, ἢ συντρέχοντα τὸν ἐκ φυλακῆς δραπετεύσαντα ἢ κρύπτοντα
αὐτὸν, ἀμὰ ἀποδείχθῃσι τὰ γεγονότα ταῦτα, ἐνῷ εἰς τὸν δεχόμε-
νον καὶ κρύπτοντα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἢ ἀλλαγοῦ ἐν γνώσει καὶ ἐξ
ἰδιοτελείας ἢ καὶ ἄνευ ἰδιοτελείας τὸν πράξαντα ἀξιοποίνων πράξιν
δὴλ. τὸν μὲν συλληφθέντα οὐδὲ καταδικασθέντα (ὅστις ἐνδέχ-
εται νὰ ᾖ καὶ ὑπόδικος, διότι ἡ ἀνάκρισις ἐπιλαμβάνεται τῆς πρά-
ξεως) ἐπιβάλλεται ποινὴ συνεργοῦ ἐπὶ μὲν ἰδιοτελείας, σχετικῶς
πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ αὐτοῦργου κατὰ τὰς περὶ ἀποπειρᾶς ἀρχάς) ἀρθρ.
72 ἐδ. 5 συνδ. μὲ τὰ ἀρθρ. 71, 49 καὶ 50) ἐπὶ δ' ἐλλείψεως ἰδιο-
τελείας, ποινὴ μὴ υπερβαίνουσα τὰ δύο ἔτη, κατ' ἀμφοτέρως δὲ
ταύτας τὰς περιστάσεις, τότε μόνον ἐπιβάλλεται κατὰ τοιοῦτου
συνεργοῦ ποινὴ ὅταν ὁ ἀποκρυβὼς κρυχθῇ ἐνοχὸς τῆς κατ' αὐτοῦ
κατηγορίας, δὴλ. ὅτε κατὰ τὴν αὐτὴν δίκην ἢ καὶ χωριστὰ (ἐν
ἀνάγκῃ) δικασθῇ οὗτος μετὰ τοῦ ἀποκρυψάντος αὐτὸν συνεργοῦ ἐνῷ
εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθρ. 72 ἐδ. 2 ἀρκεῖ νὰ διευκολύνῃ τις τὴν
δραπετεύσιν ἢ ν' ἀπέκρυψε τὸν δραπετεύσαντα κακούργον, τιμωρεῖ-
ται μὲ φυλάκισιν μὴ υπερβαίνουσαν τὰ δύο ἔτη, χωρὶς νὰ ἐξετάζε-

ται πλέον ἢ ἰδιότης τοῦ κακούργου, διότι εἶναι ἤδη καταδεδικασμένος ὡς τοιοῦτος.

Τὸ ἄρθρ. 74 δὲν ἐννοεῖ μέσα εὐκολίας πρὸς ἔξοδον ἐκ τῆς φυλακῆς, διότι ἂν διὰ βίας ἢ ἄλλων μέσων ἐπιτευχθῇ ἡ ἐλευθέρωσις καὶ ἀπόδρασις οἰουδήποτε φυλακισμένου, τότε ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 18' καὶ ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου δι' ὧν δὲν γίνεται καμμία συγκατάβασις οὐδ' ὡς πρὸς τοὺς συγγενεῖς, ὅθεν τὸ ἄρθρ. 74 ὑπαινίττεται εὐκολίας καὶ ἀποκρύψεις τὰς ὁποίας τρίτοι παρέχουσιν εἰς τὸν ἐκ φυλακῶν δραπετεύσαντα κατάδικον τοῦ νὰ διευκολύνωσι τὴν περαιτέρω δραπέτευσιν καὶ ἀπόκρυψιν αὐτοῦ ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας τῆς ἀρχῆς· ὅτι δ' ἐννοεῖ κατάδικον ἐπὶ κακούργηματι προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 76 περιέχοντος τὴν λέξιν «ἐνόχου» (τοῦτέστι κατάδικου). «Ὅθεν εἰ εὐκολούνοντες τὴν περαιτέρω δραπέτευσιν τοῦ ἐκ τῶν φυλακῶν δραπετεύσαντος ὑποδίκου, ἢ ἀποκρύπτοντες αὐτὸν ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας τῆς ἀρχῆς, εἴτε συγγενεῖς, εἴτε ξένοι πρὸς τὸν δραπετεύσαντα ὧσιν, δὲν ὑπόκεινται εἰς καμμίαν ποινὴν δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 74. Ἐκτὸς ἐὰν εἰδικῶς ἄλλος τις Νόμος ἐπιβάλλῃ ποινὴν εἰς παρομοίαν ἢ ἄλλην περιστάσιν—δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐξ ἀναλογίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου τ' ἄρθρ. 72 ἐδ. 5 καὶ 74 ἐδ. 1, διότι ταῦτα προβλέπουν τὴν περίπτωσιν παραδοχῆς καὶ ἀποκρύψεως τῶν μὴπω ὑπὸ τῆς ἐξουσίας συλληφθέντων ἐγκληματιῶν δηλ. τῶν ἀγνώστων εἰς τὴν ἐξουσίαν ἢ τῶν γνωστῶν μὲν ἀλλὰ φυγοδίκων, καὶ διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Ποιν. Νόμου ποινὴ ἐξ ἀναλογίας δὲν ἐπιτρέπεται ἐκεῖ ὅπου ρητῶς ὁ Νόμος δὲν ἀπήγγειλεν αὐτήν.

Ἄρθρ. 75.

Τὸ ἄρθρ. 75 διατάσσει ὅτι οἱ εἰς τὸ ἄρθρ. 72. ἐδ. 6. στοιχ. 6' ἀναφερόμενοι δὲν τιμωροῦνται μὲ τὰς εἰς τὸ ἄρθρον 71 ὁρισθείσας ποινάς, ἂν μετεχειρίσθωσιν μὲν ἄλλα μέσα συντείνοντα εἰς τὴν παρεμπόδισιν τῶν ἐκεῖ εἰρημένων ἀξιοτιμωρήτων πράξεων, ἀλλὰ παρέλειπον νὰ τὰς ἀναγγείλωσιν εἰς τὴν ἀρχήν, ἢ νὰ μεταχειρισθῶσι τοιαῦτα ἐμπυδιστικά μέσα τὰ ὅποια ἤθελον ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀγγελίαν ταύτην.

Ἀντιπαραβαλλομένου τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς τὸ ἄρθρον 72. ἐδ. 6. στοιχ. 6' δὲν ἀπαντᾷται ἡ προνοουμένη περίπτωσις, διότι οἱ πατέρες καὶ ἄλλοι ἐπίτροποι, καὶ κηδεμόνες ὑποχρεοῦνται εἰς παρεμπόδισιν καὶ οὐχὶ εἰς ἀναγγελίαν πρὸς τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 74 κάμνει λόγον περὶ παραλείψεως ἀγγελίας ἡδύνατό τις νὰ παραδεχθῇ κατ' ἐπεξήγησιν ὅτι ἡ παρεμπόδισις γίνεται δι' ἀγγελίας πρὸς τὴν ἀρχήν, τοιαύτη ὅμως παραδοχὴ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν, διότι τότε θὰ

τιμωρήσωμεν τὴν ἑλλειψιν ἀγγελίας ὡς συνέργειαν, ἐνῶ δὲν διατάσσεται ῥητῶς ὑπὸ τοῦ ἐδ. 6, στοιχ. 6, (ἄρθρ. 1. Ποινικοῦ Νόμου) καὶ διότι συντελεστικωτέρα ἐστὶν ἢ διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων παρεμποδίσις τῶν ὑπεξουσιῶν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ἀξιοποιῶν πράξεων, παρ' ἣ ἀγγελία εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἀρχὴ δὲν ᾔνοιε παρούσα καὶ μαχρικοῦ εἰδοποιήσῃ καὶ ἐνεργήσῃ τι, ἐκτελεῖται ἡ πράξις ῥητοῦμεν ἐπομένως ὅτι τὸ ἄρθρον 75, περιττεύει καὶ ὅτι ἄλλως μὴ ὀρίζον ἄλλον τρόπον ποινῆς ἀφίσιν ἐντελῶς ἀτιμωρήτους τοὺς μὴ αναγγεῖλκοντας ἀλλὰ παρεμποδίσαντας ὅπωςδῆποτε τὴν ἀξιοποιῶν πράξιν.

Ἄρθρ. 76.

Περὶ τοῦ ἄρθρου 76. ἀκοῦντως ἐξηγῶμεν ὑπὸ τ' ἄρθρα 20—23 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 83—84 ἐκθέσαντες καὶ τὸν λόγον δι' ὃν σύζυγοι, συγγενεῖς ἀνιόντες καὶ κατιόντες, ἀδελφοί, συγγενεῖς ἐξ ἀγγιστείας μέχρι δευτέρου βαθμοῦ, ἐπίτροποι, ἐπιμεληταὶ τοῦ ἐνόχου, ἀγκυλοῦνται τῆς εἰς τὸ ἄρθρον 74 ὀριζομένης ποινῆς τοῦ φυλακισμοῦ, ἐὰν ἐπραξαν τὰς εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἐδ. 1 καὶ 2 βοηθείας, μόνον χάριν προσωπικῆς ὑπερασπίσεως τοῦ συζύγου, συγγενοῦς ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγγιστείας ἢ τοῦ ὑπὸ ἐπιμελείαν τῶν εὐρισκομένου — ἀναφερόμενοι δὲ καὶ εἰς ὅσα ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρον 74 τοῦ Ποιν. Νόμου ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ εἶδος τῆς συνεργείας, μεταδοῖνόμεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον.

Ἄρθρ. 77.

Ὑπὸ τ' ἄρθρα 58 καὶ 59 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ 29—35 τῆς Ποιν. Δικονομίας σελ. 107—110 διεπραγματεύθημεν περὶ τῆς τύχης τῶν συνχυταργῶν καὶ ἡθικῶν αὐτουργῶν ὡς πρὸς τὴν καθ' ὑπέρβασιν ἐκτέλεσιν τῶν συμπεφωνημένων ἢ παραγγελμένων ἀξιοποιῶν πράξεων, δεῦρο δ' εἵπομεν περὶ τῆς τύχης τῶν συνεργῶν ἐπὶ τοιαύτων ὑπερβάσεων — ὅθεν κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἡ ἐνστάσις τινος συνεργοῦ ὅτι προτοῦ ἐκτελεσθῇ, ἐνῶ ἐξετελεῖτο ἡ ἀπὸ ἐξετελεσθῇ ἢ πράξις, δὲν ἠθέλησε νὰ χρηρήσῃ τὴν συνδρομὴν τοῦ εἰμὴ εἰς πράξιν ὀλιγώτερον ἀξιοποιῶν τῆς ἀληθῶς τελεσθεΐσης, τότε μόνον τὸν ὠφελεῖ, ὅταν δύναται ν' ἀποδείξῃ ὅτι προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ πράξαντος ῥητῶς διὰ τὴν ὀλιγώτερον ἀξιοποιῶν πράξιν καὶ ἐὰν περιώρισε τὴν συνδρομὴν τοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, ἡ ποινὴ αὐτοῦ πρέπει νὰ μετρηθῇ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ποινῆς ἐκείνης τῆς πράξεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀπατείνεται κατὰ τὴν σκοπὸν τοῦ ἢ δοθεῖσα συνδρομῇ.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

11.

Ἡ τοιαύτη ἔνστασις τοῦ συνεργοῦ ὡς πρὸς τὰς δύο ἐποχὰς «πρὶν ἐκτελεσθῇ ἢ ἐνῷ ἐξετελείτο ἡ πράξις» δύναται νὰ ἔχῃ σπουδαίαν ἐπιρροήν, διότι τότε δὲν ἐγνώριζε τὸ πέρασ τῆς πράξεως καὶ ἠδύνατο νὰ δώσῃ συνεργίαν ἐπὶ ὀλιγώτερου βαθμοῦ πράξεως, ἀλλ' ὅταν πράξις ἐξετελεσθῇ, δὲν δύναται ὁ συνεργὸς νὰ προφασισθῇ ὅτι ἠγνόησε νὰ δώσῃ μετὰ τὴν πράξιν, συνδρομὴν ὀλιγώτερον ἀξιοποῖνον, διότι κατὰ τὴν πράξιν καὶ ἡ συνεργεία ἔθεν δὲν εἶναι καλῶς συντεταγμένον τὸ προκείμενον ἄρθρον καὶ περιέλαβε περίπτωσιν ἣτις εἶναι ἀντιπρόσθετος προφάσεως.

Πρὸς κατάληψιν τῶν περιπτώσεων τούτων φερόμεν τὸ ἐξῆς παράδειγμα. — Ὁ Α. προσέρχεται εἰς τὸν Β. καὶ τὸν λέγει ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ τραυματίσῃ τὸν Γ. καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν ἐφουδίασῃ μὲ ἐν βόπαλον. — Ὁ Β. τὸν συμβουλεύει νὰ προβῇ εἰς τὸ σκοπούμενον καὶ τῷ χορηγῇ τὸ βόπαλον, ἀλλ' ὁ Α. ἐπιτιθεόμενος κατὰ τοῦ Γ. οὐ μόνον τὸν τραυματίζει, ἀλλὰ συγχρόνως τὸν ληστεύει ἀφαιρῶν χρήματα ἀπ' αὐτοῦ βιαίως. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν ἀποδειχθῇ τὸ τοιοῦτον, ὁ Β. θὰ καταδικασθῇ ὡς συνεργὸς τραύματος ἀναλόγως τοῦ εἶδους αὐτοῦ καὶ θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας τοῦ τραύματος τούτου (ἄρθρ. 74, 49 καὶ 50) δὲν θὰ δώσῃ δὲ λόγον ἐπὶ συνεργείᾳ ληστείας, διότι διὰ ληστείαν οὐτε ἠρωτήθη, οὐτε συνεβόλευσεν, οὐτε συνδρομὴν ἔδωκεν.

Ὁ Α. συνεννοεῖται μὲ τὸν Β. ὅτι πρόκειται νὰ κάμῃ βιαίαν ἀπαγωγὴν νεανίδος τινος καὶ νὰ ἔλθῃ μαζὺ του διὰ νὰ τὸν συνδράμῃ διὰ κατασκοπίας, μετὰ δὲ τὴν πράξιν νὰ ἔχῃ τὴν οἰκίαν του ἐτοιμὴν διὰ νὰ κρυβῇ ὁ Α. μετὰ τῆς ἀπαχθισμένης. — Ὁ Β. συναίνει εἰς ταῦτα καὶ ἐκτελεῖ τὴν κατασκοπίαν ὁ Β. προβαίνει εἰς τὴν ἀπαγωγὴν, ἀλλ' ἀνθισταμένου τοῦ ὑπρέτου τῆς νεανίδος ἀποκτείνει αὐτὸν καὶ σύρων τὴν νεὰν τὴν φέρει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Β. ὅπου οὗτος δέχεται καὶ ἀποκρύπτει αὐτούς. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν καὶ ὁ Β. προσεκληθῇ μόνον δι' ἀπαγωγὴν, μολοντοῦτο ἀφοῦ ἡ ἀπαγωγή ἐξετελέσθη μετ' ἀναιρέσεως, δὲν ὤφειλε νὰ χορηγήσῃ τὴν οἰκίαν του πρὸς ἀπόκρυψιν τοῦ πράξαντος, ὅθεν ἐξέτεινε τὴν συνδρομὴν του εἰς ὅλην τὴν πράξιν καὶ εἶναι ἑνοχος συνεργείας ἐπὶ βιαίᾳ ἀπαγωγῇ καὶ ἀναιρέσει.

Ἄρθρ. 78.

Μὴ τελεσθείσας τῆς ἀξιοποῖνου πράξεως εἰς τὴν ὁποίαν ἐχορηγήθη ἡ βοήθεια, ἡ ποινὴ τοῦ συνεργοῦ μετρεῖται ἀναλόγως μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας τὴν ὁποίαν ἐφείλχυσεν ὡς ἑαυτὸν ὁ πράξας — αἱ δὲ ἐν σελ. 270 τοῦ Β' τόμου τοῦ συστήματος τοῦ Κ. Σαρπόλου σημειούμεναι λέξεις «ἐὰν ἡ ἀπόπειρα τοῦ αὐτουργοῦ ἐματαιώθῃ οὐχί

ἐξ οἰκείας μεταμελείας» δὲν εἶναι κατάλληλος διότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ καταιόχτους ἀποπείρας, ἀλλὰ περὶ συμβάτης ἀποπείρας ἐπὶ αποφάσεως πρὸς ἐκτέλεσιν πλήρους πράξεως, κατὰ δὲ τὴν Νομικὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀπόπειρα δὲν λέγεται ἡ ἀπόφασις ἀλλ' ἡ ἀτελής πράξις.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἐννοεῖ τὴν ἐκ μέρους τοῦ αὐτουργοῦ ἐκουσίαν ἐγκατάλειψιν τῆς πράξεως δι' ἣν προηγουμένως ἐξήλτικε τὴν συνδρομὴν συνεργοῦ, ὅτε μὴ τελεσθεῖσης πράξεώς τινος δὲν ὑπάρχει καὶ συνέργεια, ἀλλὰ τὴν μὴ ἐκπεραιώσιν τῆς πράξεως ἐξ ἀνεξαρτήτων τῆς βελήσεώς του περιστατικῶν, ὅτε ἡ πράξις περιορίζεται εἰς ἀπόπειραν (ἄρθρ. 47, 53 καὶ 61 Ποιν. Νόμου). ὅθεν ἡ πράξις τοῦ αὐτουργοῦ εἶναι ὁ γνώμων τῆς ἐνοχῆς τοῦ συνεργοῦ καὶ ἐπομένως τοῦ αὐτουργοῦ ὑποκειμένου εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, ὁ συνεργὸς θὰ τιμωρηθῇ με ὑποδεστέραν ποινὴν κατὰ τ' ἄρθρ. 49 καὶ 50 με ἄλλας λέξεις δι' ἀπόπειραν ἀποπείρας.

Π. χ. ὁ Α. ἀποφασίσας νὰ φονεύσῃ τὸν Β. συνεννοήθη μετὰ τοῦ Γ. ὅστις ἐν γνώσει τὸν ἐφωδίασε με ὅπλον κατάλληλον καὶ τὸν συνέτρεξε δι' ὑποδείξεως τόπου ἐνέδρας, ἢ δι' ἄλλου τρόπου (ἄρθρ. 71)· περιπτύξαντος τοῦ Π. εἰς τὴν θέσιν τῆς ἐνέδρας ὁ Α. πυροβολεῖ κατ' αὐτοῦ ἀλλὰ δὲν κατορθώνει τὸν περὶ ἀνθρωποκτονίας σκοπὸν του καὶ ὁ Β. διασώζεται· ἐν τιαυτῇ περιπτώσει ὁ μὲν Α. θὰ καταδικασθῇ δι' ἀπόπειραν φόνου εἰς δεσμὰ διὰ βίου, ὁ δὲ συνεργὸς Γ. εἰς δεσμὰ πρόσκαιρα.

Δὲν συμφωνοῦμεν ποσὸς με τὴν γνώμην τοῦ Κ. Σαριπόλου (Σύστημα Ποιν. Νομοθεσίας τόμ. II σελ. 269—270 § 134), περὶ τοῦ ὅτι ὁ συνεργὸς ἐνέχεται δι' ἀπόπειραν τῆς πράξεως, ὅταν ὁ αὐτουργὸς μετεμелήθῃ καὶ δὲν ἐξέτελεσεν τὴν συμφωνηθεῖσαν πράξιν (μὴ μεταμεληθέντος τοῦ συνεργοῦ), διότι τὸ ἄρθρ. 78 δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 51, καθόσον τοῦτο δὲν ἀρροᾷ ἀπόπειραν ἥτοι ἐξωτερικὴν πράξιν, περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως ἀξιοποίνου πράξεως, ἀλλὰ πράξιν συλληφθεῖσαν καὶ ἀποσβεσθεῖσαν κατὰ διανοίαν (ἥτοι πράξιν Νομικῶς ἀνυπαρκτόν), δι' ἣν οὔτε ὁ διανοηθεὶς εὐθύνεται, οὔτε ἰδέα συνέργειας ἐξυπακούεται, διότι ἡ συνέργεια δίδεται ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ πράξις ἔστω καὶ εἰς βαθμὴν ἀποπείρας, ὅτε καὶ τιμωρεῖται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς πράξεως.—ὅθεν τὸ ἄρθρ. 78 ὑποθέτει συνέργειαν ἐπὶ κυρίᾳ πράξεως, καθ' ἣν ἐγένετο ἀρχὴ ἐκτελέσεως ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦ, ἀλλὰ δὲν κατορθώθη ἡ ἐκτέλεσις ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς βελήσεως αὐτοῦ, ὅτε ὁ αὐτουργὸς ἐφελκύνει καθ' ἑαυτοῦ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, συνεκῶς δὲ καὶ ὁ συνεργὸς ἐφελκύνει καθ' ἑαυτοῦ ὑποδεστέραν ποινὴν.—ἐπιστῆς δὲν

συμφωνοῦμεν μὲ τὴν ἐτέραν ἐν τῇ αὐτῇ § καὶ τῷ ὑπ' ἀριθ. 114 τοῦ 1838 ἀποφάσει τοῦ Ἀρείου Πάγου καθιερωμένην ἀρχήν, «ὅτι ὁ συνεργὸς διομολογῆσας σύμπραξιν καὶ ἐπιστάς εἰς χορηγίαν αὐτῆς, οὐ παρῆσθεν ὅμως, ἡ δὲ πράξις οὐχ ἦττον ὑπὸ αὐτοῦργοῦ ἐξετέλεσθη, καὶ ὅτι ὁ συνεργὸς ἔσται ἐνοχὸς ἀποπείρας συνεργείας καὶ τιμωρητὸς ἐπ' αὐτῇ», διότι ὡς εἰπομεν ἐν τῷ ἀρθρ. 80 ὁ τοιοῦτος τιμωρεῖται ὡς συνεργὸς τῆς πράξεως καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἀποπείρᾳ συνεργείας, διότι ἀποπείρα συνεργείας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ποτὲ, καθότι ἀπαιτεῖται ἀρχὴ ἐκτελέσεως, ἐὰν δὲ τὴν ἀρχὴν ἐκτελέσεως ἀναγάγωμεν εἰς τὴν πράξιν δι' ἣν ἡ συνέργεια ζητεῖται, τότε ταύτην πράττει ὁ αὐτοῦργος ὅστις προσκαλεῖ τὴν συνέργειαν καὶ ἐπιχειρεῖται τὴν πράξιν, εἰς τιαύτην δὲ περίστασιν δὲν ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν ἀποπείραν συνεργείας, διότι ἔχομεν συνέργειαν πλήρη ἐπὶ ἀξιοποίνου πράξεως εἰς βαθμὸν ἀποπείρας—ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ ὑπαγάγωμεν τὴν ἀρχὴν ἐκτελέσεως εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τῆς συνδρομῆς τοῦ συνεργοῦ, τότε δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀποπείρα συνεργείας, διότι ὁ συνεργὸς πρέπει νὰ ἔναι ἐν γνώσει τῆς ἐπιχειρητέας πράξεως, ἀρα προσκαλεῖται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦργοῦ, ὥστε ὁ αὐτοῦργος ἀποπειράται συνέργειαν καὶ λαμβάνων τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ συνεργοῦ, συνάπτει μετ' αὐτοῦ πλήρη συνέργειαν καὶ οὐχὶ ἀρχὴν ἐκτελέσεως συνεργείας.—Ἀρχὴ ἐκτελέσεως συνεργείας δὲν ὑφίσταται νομίμως, διότι ἐνόσω ἡ συνδρομὴ ἢ ἡ ὑπόσχεσις πρὸς συνδρομὴν δὲν ἐγένετο, ἢ δὲν ἐξεφράσθη ἐντελῶς, δὲν ὑπάρχει συνέργεια.—Ἄλλως μὲ ποῖαν ποινὴν θὰ τιμωρήσωμεν τὴν ἀποπείραν τῆς συνεργείας, πράξεως μὴ ἐκτελεσθείσης ἐκ μεταμελείας, ἐνῶ διὰ τὴν τιμωρίαν τῆς συνεργείας περιμένομεν τὸν βαθμὸν τῆς πράξεως ἵνα κανονίσῃ αὐτήν;—Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐπὶ ἡλικιῷ αὐτοῦργοῦ, ὡς εἶδομεν ἐν τῷ ἀρθρῷ 48, διότι ἐκεῖ ὁ ἀποφασίζων τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, πειθαναγκάζει ἄλλον ἀμέτοχον τῆς πράξεως πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς καὶ τιμωρεῖται ἐπὶ ἀποπείρᾳ τῆς πράξεως, ἐὰν αὕτη δὲν ἐξετελέσθῃ ὑπὸ τοῦ τρίτου.

Ἀρθρ. 79.

Τὸ ἀτιμωρητὴν τῆς ἀποπείρας ὡς πρὸς τὸν πράξαντα, τότε μόνον ὠρελεῖ τὸν συνεργόν, ὅταν οἱ λόγοι τῆς ἀτιμωρησίας ἐφαρμόζωνται ὡσαύτως καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πράξιν αὐτοῦ, ἄλλως δὲ ἡ ποινὴ τοῦ συνεργοῦ προσδιορίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ὑποκίας μετεχειρίσθῃ δραστηριότητος.

Πρὸς ὁρθὴν κατάληξιν τῆς περιπτώσεως τοῦ προκειμένου ἀρθρου, παρατηρητέον, ὡς ὑπὸ τὸ ἀρθρον 47 ἐξεθέσαμεν, ὅτι ἀποπείρα ἐκτέλεσεως ἀξιοποίνου πράξεως δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὡς περιτύπωμα

καὶ κύριον ἔγκλημα, ἀλλ' ὡς προϊόν ἀποφάσεως τεινούσης πρὸς ἐκτέλεσιν πλήρους ἀδικήματος καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποτυχούσης.— ὅθεν τοιαύτης οὐσῆς τῆς ἀποπείρας, δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ συνέργεια ἐπ' αὐτῆς ὡς πράξεως προμελετημένης καὶ ἐκτελεσθισομένης μὲ βαθμὸν ἀποπείρας· ἄρα τὸ προκείμενον ἄρθρον ὑποθέτει συνεργὸν ἐπὶ κυρίας πράξεως ἀποτυχούσης κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ λαβούσης τὴν μορφήν τῆς ἀποπείρας.— Τῶντι δύναται τις νὰ γίνῃ συνεργὸς ἐκ τῶν προτέρων ἐπὶ πράξεως μὴ πω ἀρξαμένης, ἀλλὰ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτὸν νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ πράξις αὕτη ὑπὸ τοῦ ἀποφασίσαντος τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς αὐτουργοῦ, διότι μεταξὺ ἀποφάσεως καὶ πράξεως μέγιστον χάσμα ἐνυπάρχει.— ὅθεν ἂν καὶ μεταξὺ τοῦ μέλλοντος αὐτουργοῦ τῆς πράξεως καὶ τοῦ συνεργοῦ αὐτῆς, συνεφωνήσῃ ἐκ τῶν προτέρων πᾶσα ὑποστήριξις καὶ ἐδόθῃ πᾶσα συνδρομὴ, μελλοῦστο γενομένης ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦ ἀρχῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως καὶ περιορισθείσης εἰς τὴν ἀπόπειραν, ὁ μὲν αὐτουργὸς ὅα ὑποστῇ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, ὁ δὲ συνεργὸς ὑποδεστέραν ποινὴν, ὡς ὑπὸ τῷ ἄρθρ. 78 ἐξεθέσμεν.

Ἐάν ὅμως ἡ ἀπόπειρα τοῦ αὐτουργοῦ δὲν τιμωρεῖται ὡς πρὸς αὐτὸν, ἐνεκα λόγων μὴ ἐκτεινόμενων καὶ εἰς τὸν αὐτουργόν, τί ποιητέον;

Πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 52 καὶ 53 περιπτώσεις καθ' αἷς ἡ ἀπόπειρα δὲν τιμωρεῖται ὡς αἱ τὸ ἀδικήμα εἶναι ἀπαλύτως ἢ σχετικῶς ἀνεφικτόν (ὡς ἐν πλάττει καὶ διὰ παραδειγματῶν ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρα 47—55 τοῦ Ποιν. Νόμου) καὶ ν' ἀπορριβῶμεν ὅτι εἰς ἀμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσι ταύταις καὶ ὁ συνεργὸς μένει ἀτιμώρητος, διότι ἀξιοποιῶνος πράξις δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν καὶ ματαίᾳ ἡ ἀπόφασις τοῦ αὐτουργοῦ, ματαίᾳ ἐπίσης ἡ ἐκ τῶν προτέρων ἢ ἡ ἐκ τῶν ὑστέρων συνδρομὴ τοῦ συνεργοῦ, εἶναι δ' ἀδιύφηρον ἔάν αὗτοι δὲν ἐγνώριζον τὸ ἀνεφικτόν τῆς αξιοποιήσουσας πράξεως, διότι ὁ Νόμος, κατὰ κανόνα, τότε μόνον τιμωρεῖ μόνον τὴν δολίαν προαίρεσιν ὅταν ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ προκύψῃ κακὸν τι ἐξ αὐτῆς, ἐπομένως ὁ ἐπιχειρήσας ν' ἀποκτείνῃ τὸν ἥδη ἐκπνεύσαντα καὶ ὁ συνεργήσας πρὸς τοιοῦτον τέλος, συνέλαβον τὴν ἐκτέλεσιν πράξεως ἀνεπιδέκτου ἐκτελέσεως καὶ μένουσιν ἀτιμώρητοι.— ἐπίσης ἀδιύφηρον ἀπιδεῖναι ἔάν ὁ συνεργὸς ἠδύνατο εἰς ἄλλην περίστασιν νὰ ἐκτελέσῃ πρᾶξιν τὴν ὅποιαν ὁ αὐτουργὸς ὡς ἐκ τῶν σωματικῶν δυνάμεων τοῦ ἢ τῶν μέσων τὰ ὅποια ἐπαχειρίσθῃ, ἦτο φυσικῶς ἀδύνατον νὰ ἐκτελέσῃ, διότι ὁ συνεργὸς δὲν ἀνέλαβε τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἵνα ἐπιμετρηθῇ εἰς βᾶρος τοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς ἠθέλησε νὰ χορηγήσῃ τὴν ἐμμεσαν συνδρομὴν τοῦ χωρὶς ν' ἀνα-

μιχθῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ἄρα ἡ ἐκτέλεσις ἤθελε γίνεαι πάντοτε μὲν τὰ προσόντα τοῦ αὐτουργοῦ, ἀνισχύρων δ' ἢ ἀκαταλλήλων ὄντων τούτων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, οὐδ' ἀπόπειρα δύναται νὰ ὑπάρξῃ, οὐδὲ συνέρgeia νὰ ἐννοηθῇ, διότι ὁ συνεργὸς θέλει εἶπει ὅτι δὲν ἀνέλαβε νὰ πράξῃ ἀτομικῶς τὸ κακόν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ προτρέψῃ ἢ ἐνθαρρύνῃ ἐκείνον ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ πράξῃ, ἄρα ἡ συνδρομή του ὡς ἐμμεσῆς καὶ μὴ ἐρχομένη εἰς ἐπαρκὴν μὲ τὴν ἐκτέλεσιν ἤθελε καυαγίσει ὡς καὶ ἐναυάγησε, διότι ἂν μὲν συνεβούλευσε τὸν αὐτουργὸν πρὸ τῆς πράξεως νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν, ἢ συμβουλὴ του ἀπέβλεπεν ἀδύνατον ἐπιχειρήσειν, ἐάν δ' ὑπεσχέθῃ αὐτῷ νὰ τὸν δευθῇ καὶ ἀποκρύβῃ μετὰ τὴν πράξιν, καὶ τὸ ἐπράξεν, ἢ πράξις του αὕτη δὲν ὑπόκειται εἰς ἐξέλεγχον, διότι ἐδέχθη καὶ ἀπέκρυψε πρόσωπον τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι νομικῶς καταδιώξιμον καὶ τιμωρητέον.

Ἀλλ' εἰς ποίας περιπτώσεις θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἐτέρα προϋπόθεσις τοῦ ἄρθρου 79 ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν τοῦ συνεργοῦ διὰ τὴν ἀτιμώρητον ὡς πρὸς τὸν αὐτουργὸν ἀποπειραν;

Πρὸς διάγνωσιν τῆς περιπτώσεως ταύτης, παρατηρητέον ὅτι ἂν καὶ τ' ἄρθρα 52 καὶ 53 κάμνουνσι χρῆσιν τῆς λέξεως «ἀπόπειρα» ὡς πρὸς τὰς ἀνεπιδέκτους ἐκτελέσεως πράξεις, οὐχ ἥττον αὗται δὲν εἶναι πράγματι ἀπόπειραι ἀλλ' ἐπιχειρήσεις μάταιοι, εἰς αἷς δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀρχὴ ἐκτελέσεως ἀξιοποίνου πράξεως, ἄρα τὸ ἄρθρ. 79 τιμωροῦν τὸν συνεργὸν τῆς ἀτιμωρήτου ὡς πρὸς τὸν αὐτουργὸν ἀποπειρας, ὑποθέτει πράγματι ἀπόπειραν ἥτοι ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως ἐκεῖ ὅπου εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ὅλης ἀξιοποίνου πράξεως, καὶ ἐξαιρεῖ τῆς ποινῆς τὸν αὐτουργὸν ἐνεκα λόγων συντρέχοντων εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, δὲν ἐξαιρεῖ δὲ τὸν συνεργὸν, ὅταν οἱ λόγοι τῆς ἀτιμωρησίας δὲν ἐφαρμοῶνται καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πράξιν αὐτοῦ.

Ἄμα λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν τῷ ἐπομένῳ περὶ καταλογισμοῦ κεφαλαίῳ, διατάξεις τῶν ἄρθρ. 84, 86, 90 καὶ 98 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἀκολουθήσωμεν τὴν καθιερωμένην ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῆς λαϊκῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν ἡ συνέρgeia χωρεῖ συνήθως ἐπὶ τῶν ἐκ προθέσεως τελομένων πράξεων (ἐν αἷς καὶ ἡ ἀπόπειρα πλημμελήματος ἢ κακούργηματος) τότε θέλομεν κατανοῆσαι ὁρθῶς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τιμωρεῖται ὁ συνεργὸς καίτοι μὴ τιμωρομένου τοῦ αὐτουργοῦ τῆς εἰς ἀπόπειραν τραπεύτης ἀξιοποίνου πράξεως.

Π. χ. Ἐάν τις ἐχέφρων μαθὼν παρὰ τινος ἀνέθου, ἢ μεθύσου, ἢ βλακῆς, ἢ παράφρονος, ὅτι οὗτος σκοπεῖ νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιοποίνον πρᾶξιν, ἀλλὰ φοβεῖται ἢ δὲν ἔχει τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως, ἀντὶ τ' ἀποτρέψῃ τούτον ἐκ τῆς τοιαύτης τάσεως, τὸν προτρέπει καὶ τὸν ἐφορ

διάζει με ὅπλα ἢ ἄλλα μέσα ἐκτελέσεως, ὑποσχόμενος νὰ τὸν ἀποκρίψῃ μετὰ τὴν πρᾶξιν. — ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐὰν ὁ ἀνθρῶς, ὁ μέθυσας, ὁ βλάξῃ ἢ ὁ παράφρων προχωρήσῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως καὶ ἐκτέλῃ αὐτήν, ἢ ἀρχὴν ἐκτελέσεως ποιησάμενος δὲν δυνηθῇ ν' ἀποπερατώσῃ αὐτήν (ὅτε ἡ πρᾶξις περιορίζεται εἰς ἀπόπειραν) τότε ὁ μὲν αὐτουργὸς δὲν τιμωρεῖται ποσῶς, διότι ἐλλείπει ἐξ αὐτοῦ ἡ κρίσις καὶ θέλησις, ὁ δὲ συνεργὸς τιμωρεῖται, διότι εἶχε τὴν κρίσιν καὶ θέλησιν καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ παραινήσῃ τὸν ἄφρονα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης πράξεως καὶ νὰ τὸν ἐφοδιάσῃ μετὰ τὰ κατάλληλα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς μέσα. — ὅθεν οὐ μόνον ἐπὶ ἀποπείρας ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης τετελεσμένης ἀξιοποίνου πράξεως παρ' ἀκαταλογίστου προσώπου, οὐ μόνον οἱ συνεργοὶ ἀλλὰ καὶ οἱ συναίτιοι τιμωροῦνται διὰ τὸ μέρος τὸ ὅποιον ἔλαβον εἰς τὴν πρᾶξιν αὐτήν.

Πᾶσα δὲ τυχὸν παρατήρησις ὅτι ὁ ἀνήλικος, ὁ μέθυσας, ὁ βλάξῃ καὶ ὁ παράφρων δὲν πράττει ἀπόπειραν, διότι ἡ ἀπόπειρα ἀπαιτεῖ ἀπόφασιν πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, καὶ τοιαύτῃ ἀπόφασιν δὲν ἐξυπακούεται ἐπὶ ἀκαταλογίστων προσώπων, εἶναι ὁρῆ κατ' αὐσίαν δηλ. ἐξ ὑποκειμένου ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τύπους, διότι οἱ ἄνωτέρω δύνανται ν' ἀποφασίσωσι καὶ νὰ ἐκτελέσωσι πλήρη πρᾶξιν ἢ καὶ ἀρχὴν ἐκτελέσεως αὐτῆς, ὥστε πράττουν καὶ κύριον ἐγκλήμα καὶ ἀπόπειραν ἐγκλήματος ἐξ ἀντικειμένου, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις τῶν εἶναι ἐλαττωματικὴ διὰ τοῦτο καὶ μένουσιν ἀτιμώρητοι. — Ὁ συνεργὸς ἐν τοῦτοις τιμωρεῖται διότι ὁ λόγος τῆς ἀτιμωρησίας δὲν συντρέχει καὶ εἰς αὐτόν, καὶ διότι τὸ κακὸν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἀτιμωρήτου αὐτουργοῦ, ἄρα πρέπει νὰ ἐκανοποιηθῇ ἡ Κοινωνία διὰ τῆς τιμωρίας τοῦ συνεργοῦ.

Συνεπεία τῶν ἄνω ἐκτεθέντων οὐδόλως ἀποδεχόμεθα ὡς συμφωνοῦσαν τῷ Νόμῳ τὴν ἐν σελ. 269—270. § 154 τοῦ Β' τόμου τοῦ ἐπὶ τῆς ἐν ἰσχύϊ Ποιν. Νομοθεσίας συγγραμματος τοῦ Κ. Σαρίπολου, ἐκπεφρασμένην ἀρχὴν «ὅτι ἐν ἀποπείρᾳ ἀνεγκλήτῳ, τιμωρεῖται ὁ συνεργὸς ὅν καὶ μὲν ἀτιμώρητος ὁ ἐπιχειρήσας τῇ πράξει καὶ μεταμεληθεὶς αὐτουργός», διότι τὸ ἄρθρ. 51 αὐτοῦτος χρῆσιν κάνει ὁ Κ. Σαρίπολος εἰς τὸ προκείμενον θέμα, δὲν ἀρρῶ ἀπόπειραν κατὰ τὴν νομικὴν τῆς λέξεως σημασίαν, ἥτοι ἀρχὴν ἐκτελέσεως ἀξιοποίνου πράξεως μὴ ἐπιτυχοῦσαν ἐξ ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος περιστατικῶν, ἀλλὰ πρᾶξιν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὁποίας ὁ πράττων μεταμελήθη καὶ δὲν προσέβη περαιτέρω, ἥτοι δὲν ἐνήργησεν ὅ,τι ἠδύνατο πρὸς περαιώσιν τῆς πράξεως ἵνα ἴδῃ αὐτὴν περαιωμένην ἢ ἀποτυχοῦσαν καὶ περιορισθεῖσαν εἰς ἀπόπειραν, διὰ τοῦτο καὶ συγγινώσκεται ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ δυνάμει τῆς συγγνώμης θεωρεῖται ὅτι

δεν έπραξε καμμίαν αξιόποινον πράξιν, άλλως εάν προέβαινε καὶ ἐν ανεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του περιστατικῶν ἀπετύγχανεν εἰς τὸν σκοπὸν του, τότε δὲν συνεγινώσκειτο μεταμελούμενος, διότι ἡ τοιαύτη κατόπιν τῆς πράξεως μεταμέλεια εἶναι ἀσύγνωστος (άρθρ. 51 καὶ 113 τοῦ Ποιν. Νόμου). ἄρα τὸ ἀρθρ. 79 πραγματευόμενον περὶ τοῦ ἀτιμωρήτου τοῦ αὐτουργοῦ ἀποπείρας, ἐννοεῖ ἀλλοθὴ ἀπόπειραν καὶ διὰ τοῦτο τιμωρεῖ τὸν συνεργόν.—ἄλλως εάν καθιερώσωμεν τὴν ἀρχὴν ὅτι μετὰ πάσαν ἀπόπειραν δύναται ὁ ἐπιχειρήσας τὴν αξιόποινον πράξιν καὶ ἀποτυχὼν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς νὰ παραιτηθῇ, τότε θέλομεν διαγράψαι ἐκ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τὸ ἐγκλήμα τῆς ἀποπείρας, διότι ὅλοι οἱ ἀποπειραθέντες μετανοοῦσι (ἄλλοι σπουδαίως καὶ ἄλλοι κατ' ἐπιφάνειαν), ἀλλ' ἡ μεταμέλειά των γινομένη κατόπιν ἐορτῆς εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι πᾶν ὅ,τι ἐξήρητο ἐξ αὐτῶν πρὸς περαιοῖσιν τῆς μελετηθείσης αξιόποινου πράξεως τὸ ἐνήργησαν, ἄρα ἡ πράξις δὲν κατωρθώθη ἐκ τύχης καὶ οὐχὶ ἐκ μεταμέλειας.

Τούτων οὕτως ἐχόντων φρονούμεν ἀδιστακτικῶς ὅτι ὁ συνεργὸς τοῦ μεταμεληθέντος αὐτουργοῦ, καίτοι μὴ μεταμεληθείς τὸ καὶ' αὐτόν, δὲν τιμωρεῖται, διότι δὲν ὑπάρχει αξιόποινος πράξις, καὶ διότι οὐδεὶς Νόμος ἐπιβάλλει κατ' αὐτοῦ ποινὴν, καθόσον ἡ συνέργεια τιμωρεῖται ὅταν ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦ ἡ μελετηθεῖσα πράξις εἴτε ἐντελῶς εἴτε εἰς βαθμὴν ἀποπείρας. καὶ τοῦτο, διότι ἐξυπακούεται πάντοτε ὅτι ὁ συνεργὸς ὑποστηρίζει ἀρράτως τὴν θέλησιν τοῦ αὐτουργοῦ καὶ συνταυτίζει τὴν ἐδικήν του θέλησιν μὲ τὰς ἐνεργείας ἐκείνου, ἄρα μεταμελουμένου τοῦ αὐτουργοῦ πρὸ τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἀποπείρας, ὁ συνεργὸς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἐν τῇ μεταμέλειά τοῦ αὐτουργοῦ ἔγκειται καὶ ἡ ἰδική του μεταμέλεια, διότι ἀνεδέχθη νὰ χορηγήσῃ συνδρομὴν εἰς ἄνθρωπον ὅστις ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς μεταμέλειας, ἄρα ἡ συνδρομὴ του ἦτο ὑπὸ ὕρον, καὶ κατὰ τὴν διαγωγὴν ἣν ἤθελε δεῖξει ὁ αὐτουργός, διότι τοιοῦτον αὐτουργὸν ὑπεσχέθη νὰ συντρέξῃ.

Πρὶν προβῶμεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον, ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ ἀρθρον 79, προβλέπει μόνον περὶ τοῦ ἀτιμωρήτου τῆς ἀποπείρας ὡς πρὸς τὸν πράξαντα καὶ ἀπαλλάττει τὸν συνεργὸν πάσης ποινῆς, ὅταν οἱ λόγοι τῆς ἀτιμωρησίας ἐκτείνωνται καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὴν πράξιν αὐτοῦ, ὥστε οὐδόλως πραγματεύεται περὶ τῆς τύχης τοῦ συνεργοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀτιμωρήτον πλήρη πράξιν τοῦ αὐτουργοῦ.—ἡ φαινόμενη αὕτη ἑλλειψις τοῦ Νομοθέτου δὲν μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμώσωμεν ἐξ ἀναλογίας τὸ ἀρθρον 79, καὶ ἐπὶ συνεργοῦ, ὁσάκις ὁ αὐτουργός πλήρως πράξῃ δὲν τιμωρεῖται, διότι τὸ ἀρθρον 79, ἀποτελεῖ ἐξαιρέσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, καὶ' ὃν ἕκαστος ὑπόκειται εἰς

ποινήν διὰ πᾶσαν μετοχὴν του εἰς ἀξιοποινον πράξιν, αἱ δὲ ἐξαίρε-
σεις ὡς οὖσαι τοῦ στενοῦ Δικαίου δὲν ἐκτείνονται εἰς ἄλλας περιπτώ-
σεις — ὅθεν κατὰ κανόνα καίτοι ἀτιμωρήτου μένοντος τοῦ αὐτουργοῦ
τῆς πλήρους πράξεως, ὁ συνεργὸς ὑπόκειται εἰς τὴν ποινήν τῆς συνε-
ργείας, ἐκτὸς ἐὰν συντρέχῃ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ λόγος ἀτιμωρη-
σίας. — Ἐντεῦθεν ἐπεται ὅτι ὁ Νομοθέτης δὲν παρέλειψε νὰ κάμῃ
λόγον περὶ τῆς τύχης τοῦ συνεργοῦ τοῦ ἐπὶ πλήρους πράξεως ἀτιμω-
ρήτου μένοντος αὐτουργοῦ, ἀλλ' ἐμμένων εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς του
ἐκείνου, κατ' ἐξαίρεσιν, συγκατάβασιν ἐπὶ συνεργοῦ ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ
ὑπὸ τοῦ Νόμου ἕνεκα ἐιδίκων λόγων μὴ τιμωρούμενος αὐτουργός, μὴ
δυνήεις νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὅλην ἀξιοποινον πράξιν περιορίσθῃ εἰς ἀπό-
τειραν τοιαύτης πράξεως, καὶ τοῦτο διότι κατὰ τὴν ἀπόπειραν οὐδε-
μία βλάβη ἐγένετο.

Πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως τοῦ ἀρθρου 79 καὶ ἰδίως τῶν
ἐκφράσεων αὐτῶν οἱ λόγοι τῆς ἀτιμωρησίας τοῦ αὐτουργοῦ ἐφαρμό-
ζονται ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν συνεργόν καὶ εἰς τὴν πράξιν αὐτοῦ
παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Νόμος δὲν ἐννοεῖ νὰ συντρέχωσιν ἐν τῷ προσώπῳ
τοῦ συνεργοῦ λόγοι ἀτιμωρησίας, διότι τότε ἦτο περιττὴ ἡ τοιαύτη
διάταξις, καθότι κατὰ τὰς περὶ καταλογισμοῦ, μεταμελείας καὶ ἱκα-
νοποιήσεως ἀρχὰς, τὰς ὅστις εὐρίσκεται εἰς μίαν τῶν περιπτώσεων
τούτων (καθ' ἃς πράξεις αὗται χωροῦν) μένει ἀτιμωρήτος ἄρα τὸ
ἄρθρον 79, ἐννοεῖ νὰ ἐπεκτείνῃ τοὺς λόγους τῆς ἀτιμωρησίας τοῦ
αὐτουργοῦ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ συνεργοῦ, ὅταν τοῦτο ὡς ἐκ τοῦ εἰ-
δους τῆς πράξεως καὶ τῶν συστατικῶν αὐτῆς ᾖναι δυνατόν, καὶ κατὰ
τοῦτο νομίζομεν ὅτι ἀκούοντες καὶ διὰ παραδειγματικῶν ἐξηγήθημεν ἐν
τῇ ὅλῃ πραγματείᾳ ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 79.

Ἐκτὸς τῶν περὶ καταλογισμοῦ λόγων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι λόγοι
ἀτιμωρησίας τοῦ αὐτουργοῦ, π. χ. δι' ἑλλειψιν ἐγκλήσεως ἢ ἕνεκα
μεταμελείας ἢ ἱκανοποιήσεως κλπ. περὶ ὧν θέλομεν διαπραγματευθῆ
παρακατιῶν ὡς καὶ περὶ τῆς τύχης τοῦ συνεργοῦ.

Ἄρθρ. 80.

Βοήθεια τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθη τις ἀλλὰ δὲν ἐχορήγησε, κρίνεται
κατὰ τοὺς περὶ ἀποπειρας Νόμους — δὲν τιμωρεῖται ἡ ὑπόσχεσις
τότε μόνον ὅταν ὁ συνεργός ᾔθελεν ἀπαρνηθῆ ἐκουσίως τὴν ἐκπλήρωσιν
αὐτῆς καὶ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀκόμη ἐξηγήσει σαφῶς εἰς τὴν πρά-
ξαντα ὅτι ἀρῶνται τῆς ὑποσχέσεως του.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑποθέτει τὴν περίστασιν καθ' ἣν ὁ λαβὼν τὴν ὑπό-
σχασιν τῆς συνδρομῆς τοῦ συνεργοῦ, ἐξετέλεσε τὴν πράξιν εἰτὲ ἐντε-

λῶς εἴτε εἰς βυθὸν ἀποπέρας (ἄλλως δὲν τιμωρεῖται οὔτε αὐτὸς, οὔτε ὁ συνεργός, δι' οὓς προσεθέσαμεν λόγους ἄρθρον 51 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου).

Σπουδαίαν, τῇ ἀληθείᾳ, πρόνοιαν περιέχει τὸ προκείμενον ἄρθρον, διότι εἶναι πασιδῆλον ὅτι τὰ πλείστα ἀδικήματα τελοῦνται διὰ τῆς εὐρέσεως καὶ ἀραιγῆς συνεργῶν, οἵτινες πρὸ τῆς πράξεως ἐνθαρρύνουσι τοὺς πράξαντας, τοὺς ἐροδιάζουσι μὲ ὅπλα ἢ ἄλλα μετὰ ἐκτελέσεως, τοὺς βοηθοῦσι διὰ κατασκοπείας ἢ ἄλλου τρόπου καὶ μετὰ τὴν πράξιν τοὺς δέχονται καὶ τοὺς κρύπτουσιν εἰς τὰς οἰκίας των.— Ἐνὸς οἱ αὐτουργοὶ δὲν ἀποκτήσωσι τοιοῦτους βοηθοὺς, δὲν τολμῶσι νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, διότι αἰσθάνονται ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ κατορθώσωσιν αὐτὴν καὶ διότι φοβοῦνται μήπως ρωραθῶσι καὶ συλληφθῶσιν.— ὅθεν ἡ εὐρεσις συνεργῶν τείνει εἰς τὴν πληθύν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων καὶ εἶναι μέγα δυστυχίαν νὰ βυθιθῶνται τοιοιτοτρόπως οἱ κακοῦργοι εἰς τοὺς ἐγκληματικὰς σκοποὺς των.— ὅθεν ἐάν ὁ αὐτουργός τῆς πράξεως λαβὼν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ συνεργοῦ ὅτι θέλει τὸν βοηθήσει (φερ' εἰπεῖν θέλει τὸν ἀποκρύψει) μετὰ τὴν πράξιν, προσβῇ καὶ ἐξετέλεσεν αὐτὴν ἀπαγαγὼν βιαιῶς νεάνιδά τινα καὶ κομίσας ταύτην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συνεργοῦ, δὲν γίνῃ δεκτός, ὁ συνεργός τότε μόνον ἀπαλλάσσεται ἐκ τῆς ποινῆς τῆς συνεργείας, ὅταν προσλάβῃ πρὸ τῆς πράξεως καὶ εἰδοποιήσῃ τὸν αὐτουργὸν ὅτι δὲν θέλει τῷ προσφέρει καταφύγιον, ἄλλως τιμωρεῖται ὡς συνεργός (δῆλ. κατὰ τοὺς περὶ ἀποπέρας Νόμους) καίτοι ἀρνηθεὶς μετὰ τὴν πράξιν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ὁρροίλομεν ἐνταῦθα νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τοὺς πολίτας ὅτι τὰ πλείστα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῶν περιουσιῶν πρακτόμενα δυστυχήματα, προέρχονται ἐκ τῆς υποθάλψεως καὶ ἄλλων βοηθειῶν τὰς ὁποίας πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως ἢ καὶ μετ' αὐτὴν χορηγοῦσιν εἰς τοὺς κακοὺς, ἄλλοι ἄνθρωποι ἐνδικαιώμενοι ἐν τῇ Κοινωνίᾳ, οἵτινες ἂν καὶ δὲν ἀποφασίζωσι νὰ ἐκτελέσωσιν οἱ ἴδιοι, τὰς ἀξιοποίνους πράξεις, οὐχ' ἥττον γίνονται ὄργανα τῶν ἀποφασίζόντων καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν γενικὴν δυστυχίαν.— Οἱ τειοῦτοι βοηθοί, εἶναι οἱ πρωταῖτιοι τῶν δυστυχημάτων, διότι ἀνευ αὐτῶν οὐδεὶς κακοῦργος ἤθελε τολμῆσαι νὰ ἐνεργήσῃ ἀξιοποίνον πράξιν, καὶ οὕτω βαθυμὸν ἢ κοινὴν ἤθελεν ἀπαλαχθῇ ἐκ τῶν ἀδικημάτων, καὶ ἤθελε βασιλεύει πανταχοῦ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ εὐθυμερία τοῦ Κράτους.— ἄς μάθωσιν οἱ συνεργοὶ καὶ οἱ υποθάλλοντες τοὺς κακοὺς, ὅτι ἐκτός τῆς θείας δίκης, δὲν μένουσι καὶ ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ ἀτιμώρητοι, διότι οὐδὲν κρυπτόν ὃ μὴ φανερόν γενήσεται, καὶ διότι ὅλοι ὅσοι ἐκλήματα ὡς κλεπταπώδοχοι ἢ ληστεπώδοχοι, ἢ ὅσοι ὑπέθαλψαν

κακούργους ἔλαβον ἐνωρίς ἢ βραδέως τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των καὶ κατήντησαν στιγματισμένοι, ἐλεεινοὶ καὶ ἄθλιοι.

Ἡ συνέργεια εἶναι παρακολούθημα τῆς αὐτουργίας καὶ ἐξήρτηται ἐξ αὐτῆς ὅθεν ὁ συνεργὸς τότε μόνον κηρύττεται ἐνοχὸς συνεργείας ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ αὐτουργὸς ἐξετέλεσεν ἀξιοποιον πράξιν καὶ ὅτι δι' αὐτὴν τὴν πράξιν ὁ συνεργὸς ἐχορήγησε τὴν συνδρομὴν του εἰς τὸν αὐτουργόν, μὴ ἀποκλειομένης ἐν τούτοις καὶ τῆς προτάσεως τοῦ συνεργοῦ (ἣν ὀφείλει αὐτός ν' ἀποδείξῃ) περὶ τοῦ ὅτι τὴν συνδρομὴν του ἠννόησε νὰ χορηγήσῃ εἰς πράξιν ὀλιγώτερον ἀξιοποιον τῆς ἀληθῶς τελεσθείσης, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρ. 77 εἰρημένα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται ὅτι πρὸς ἀπόδειξιν τῆς αὐτουργίας καὶ τῆς συνεργείας πρέπει νὰ συνεκδικάζωνται ἀμφότεραι ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῆς κυρίας πράξεως, διότι ἂν ὁ αὐτουργὸς κρυχθῇ μὴ ἐνοχὸς τῆς εἰς αὐτὸν ἀποδιδυμένης πράξεως, τότε συνήθως κατ' ἀνάγκαν συνέπειαν θ' ἄθιωθῇ καὶ ὁ συνεργός, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδεικνύηται ἐν τῇ αὐτῇ δίκῃ ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ αὐτουργός καὶ ὅτι πρὸς τὸν ἄλλον ἔκριναν ὁ νῦν συνεργός ἐχορήγησε τὴν συνδρομὴν του, ὅτε θ' ἄθιωθῇ μὲν ὁ συνεργός οὗτος ἐκ τῆς προκειμένης κατηγορίας, (διότι προσεκληθῇ νὰ δώσῃ λόγον διὰ συνδρομὴν χορηγηθεῖσαν πρὸς τὸν ἥδη ἄθιωθέντα ὡς δῆθεν αὐτουργόν καὶ δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἡ κατηγορία) θὰ ἦναι δ' ὑπόλογος εἰς νέαν κατηγορίαν μετὰ τοῦ ἄλλου τοῦ αὐτουργοῦ.

Τότε μόνον ἐπιτρέπεται ἡ εἰς δίκην εἰσαγωγή μόνον τοῦ συνεργοῦ, ὅταν ὁ αὐτουργὸς ἀπεβίωσεν, ἢ παρεφθάνησε διαρκῶς (ὅπερ ταυτοσημον) ἢ ἐδικάσθη πρότερον μόνος (ἀγνωστομένου ἢ παραλειφθέντος τοῦ συνεργοῦ) ἢ ἦναι ἀγνωστός, διότι καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας δὲν γίνεται δίκη κατ' αὐτουργοῦ ὅταν ὅμως ὁ γνωστός αὐτουργὸς κατέστη φυγόδικος, τότε δὲν εἶναι εὐλόγον νὰ διαχωρίζηται ἡ δίκη ὡς πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ προβαλεῖ ὡς πρὸς τὸν συνεργόν, διότι ὡς ἐξετάσαμεν ὑπὸ τ' ἀρθρ. 52, 53—45 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἐν σελ. 102—111, 125 καὶ 126. ὀφείλει ὁ Εἰσαγγελεὺς νὰ ἐνεργήσῃ τὴν κατὰ τοῦ φυγόδικοῦ διαδικασίαν, νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐπιμαρτυρίαν αὐτοῦ καὶ τότε δικάζονται ἀμφότεροι, ὁ μὲν ἐρήμην, ὁ δὲ κατ' ἀντιμωλίαν, χωρὶς νὰ παρουσιάζεται ἀνάγκη διαχωρισμοῦ τῆς δίκης. Ἐὰν δὲ κατὰ τὴν δικάσιμον ταύτην ἡμέραν προκύψῃ κώλυμα περὶ τὴν πρόσδον τῆς δίκης ὡς πρὸς τὸν αὐτουργόν (Π. γ. ἕνεκα μὴ ἐμφανίσεως μαρτύρων τῆς πράξεως), τότε ἡ δίκη πρέπει ν' ἀναβληθῇ καὶ ὡς πρὸς τὸν συνεργόν, διότι μόνον ἐν τῇ ἀποδείξει τῆς πράξεως τοῦ αὐτουργοῦ, ἐνέχεται καὶ ὁ συνεργός.

Ἀπόκειται ἐν τούτοις εἰς τὸ Δικαστήριον νὰ ἐκτιμᾷ τοὺς περ

χωρισμοῦ τῆς δίκης παρουσιαζομένους λόγους καὶ τότε μόνον νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ὡς πρὸς τὸν συνεργὸν πρόοδον τῆς δίκης, ὅταν πείθεται ὅτι δὲν καθίσταται προβληματικὴ ἡ κατηγορία καὶ ἡ ὑπεράσπισις.

Ὅσακις πρόκειται νὰ δικάσῃ μόνος ὁ συνεργός, τὸ κατ' αὐτοῦ κατηγορητήριον πρέπει νὰ περιέχῃ τὴν κυρίαν πρᾶξιν καὶ προσέτι τὴν συνέργειαν (ὡς ἐν σελ 367 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν), τὸ δὲ Δικαστήριον μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τῆς κυρίας πράξεως καὶ τοῦ βαθμοῦ αὐτῆς, εἰς εὖρη καὶ τὴν συνέργειαν ἀποδεδειγμένην, ἐπιβάλλει κατὰ τοῦ συνεργοῦ τὴν δέουσαν ποινὴν.— Ὅθεν δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ εἰσαχθῇ μεμονομένως ἡ ἐπὶ συνέργειᾳ κατηγορία, διότι ὁ συνεργός ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον κατηγοροῦμαι ὅτι συνέδραμον πρὸς ἡ ἐπὶ τῆς πράξεως ἡ καὶ μετ' αὐτὴν, δὲν ἐξετέλεσεν ἀξιόποιον τινα πρᾶξιν καὶ ἐνόσω μία Δικαστικὴ ἀπόφασις δὲν τὸν ἐκήρυξεν ἔνοχον ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἀπεφάνθη περὶ τῆς πράξεώς του ὡς τελεσθεῖσης, δὲν εἶμαι ὑπόλογος διὰ τὴν συνέργειάν μου.— Ὅρθως δὲ αἱ ὑπ' ἀριθ. 113 τοῦ 1856 καὶ 65 τοῦ 1857 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπέλυσαν τοὺς ἐπὶ λησταποδοχῇ κατηγορουμένους, διότι μήτε ἐν τῇ Βουλῇ μὴτε ἐν τῷ ἐγκλητηρίῳ ἐσημειώτο ἀξιόποιός τις πρᾶξις τῶν ληστῶν, ἐπὶ ὑποβάλλει τῶν ὁποίων ἐδικάζοντο.— αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι ὁρθαί, διότι δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν Πισταγγελίαν νὰ ὀνομάσῃ ἄνθρώπους τινὰς ὡς κακούργους καὶ νὰ καλέσῃ ἐπὶ συνέργειᾳ ὅλους τοὺς δεχθέντας ἢ ἀποκρούσαντας αὐτοὺς, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ν' ἀπαγγελθῇ κατὰ τοῦ ἐπὶ συνέργειᾳ κατηγορουμένου κατηγορία ὅτι κατὰ τὸν δεῖνα τρόπον συνεύργησεν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δεινὸς προσώπου τελεσθεῖσαν ἀξιόποιον πρᾶξιν ἥτοι (νὰ σημειωθῇ ἀκριδῶς ἡ ἀξιόποινος πρᾶξις μὲ τὰ σχετικὰ ἄρθρα), διὰ νὰ γνωρίζεται τὸ εἶδος τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς καὶ διὰ νὰ δυνήθῃ ὁ ἐπὶ συνέργειᾳ κατηγορούμενος ν' ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον τῆς πράξεως, ἢ ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις, ἢ καὶ τὴν ἄμυναν τοῦ αὐτοῦ (ὅσακις φέρ' εἰπεῖν ἐδέχθη καὶ ἀπέκρυψε φόνεα), διότι ἐν τῇ ἀποδείξει ταύτῃ, βελτιοῦται ἡ θέσις τοῦ συνεργοῦ.— καλῆτερον ὅμως εἶναι νὰ συνδικάζεσθαι καὶ ὁ αὐτουργός (ὅταν τοῦτο ᾖναι δυνατόν) διότι οὗτος εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθώότητά του, ἢ τὰς ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις, ἐξ ὧν ὠφελεῖται καὶ ὁ συνεργός.

Εἴπομεν ἄνωτέρω ὅτι ὅσακις ὁ αὐτουργός κηρύσσεται μὴ ἔνοχος τῆς πράξεως, ἀπολύεται συνήθως καὶ ὁ συνεργός, διότι ἄνευ πράξεως συνέργεια δὲν χωρεῖ.— ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν εἶναι πάντοτε ἐφαρμοστέα, διότι ὁ αὐτουργός δύναται νὰ κηρυχθῇ μὴ ἔνοχος ἕνεκα λόγων

ἀκαταλόγιστου, π. χ. φρενοβλαθείας, μέθης, ἀνηλικιότητος κλπ. μὴ ἐκτεινομένων καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ συνεργοῦ, ὅθεν εἰς ταιαύτας περιπτώσεις ἡ ἀθώωσις τοῦ αὐτουργοῦ δὲν συνεπάγεται τὴν ἀθώωσιν τοῦ πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως συνεργοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 εἰρημένα, διότι οὗτος συνέδραμε τὸν πράξαντα καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ πράξις ἠδύνατο νὰ προληφθῇ, δὲν προελήθη δὲ διότι ὁ συνεργὸς ἐφάνη δραστήριος περὶ τὴν παρὰ τοῦ ἀκαταλόγιστου αὐτουργοῦ ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος:—ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ συνεργὸς ἐχορήγησε συνδρομὴν εἰς τοιοῦτους αὐτουργοὺς μετὰ τὴν πράξιν, δὲν εἶναι ἔνοχος συνεργείας.

Π. χ. εἰάν ἐδέχθη καὶ ἀπέκρυψε τὸν ἐν φρενοβλαθείᾳ, μέθῃ ἢ ἀνηλικιότητι ἐκτελέσαντα φόνον, κλοπὴν, ἐμπρησμόν κλπ. διότι ὁ ἐν ταιαύτῃ καταστάσει ἐκτελέσας τὰς πράξεις ταύτας δὲν εἶναι ἔνοχος αὐτῶν, ἄρα ὁ συνεργὸς ἐδέχθη καὶ ἀπέκρυψεν ἄνθρωπον ἀθῶον.—Ὅθεν ἡ ἐν σελ. 272 τοῦ Β' τόμου τοῦ συγγράμματος τοῦ Κ. Σαριπόλου ἀναφερομένη ἀρχή, «εἰάν ὅμως ἡ τῷ αὐτουργῷ διδομένη συγγνώμη ὑπερέχεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Νόμου, τὸ ωφέλημα τοῦτο οὐκ ὠφελεῖ καὶ τὸν ἕτερον συναυτουργόν, αὐδὲ τὸν συνεργόν· τὸ αὐτὸ ῥητέον καὶ ἂν ἢ αὐτουργὸς διὰ λόγους ἰδιάζοντας αὐτῷ ἐστὶν ἀκαταλόγιστος» εἶναι ἐν μέρει ἐσφαλμένη, διότι συμπεριέλαβε γενικῶς καὶ ἀδιακρίτως ὡς ἐνόχους συνεργείας καὶ τοὺς μετὰ τὴν πράξιν δεχθέντας ἢ ἀποκρίψαντας τοὺς ἐν ἀκαταλόγιστῳ βαθμῇ τελέσαντας αξιοποίνους πράξεις (ἀπὸ καὶ οὗτοι συνεργοὶ ἀποκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ Νόμου) ἐνῷ οἱ συνεργοὶ οὗτοι ἐδέχονταν καὶ ἀπέκρυψαν ἄνθρώπους οὔτινες ἐνώπιον τοῦ Νόμου εἶναι ἀκαταλόγιστοι τοῦτέστιν ἀθῶοι.

Ἐκτὸς τῶν περὶ καταλογισμοῦ λόγων μένει πολλάκις ἀτιμώρητος ὁ αὐτουργὸς καὶ δι' ἄλλους λόγους· π. χ. 1) δι' ἑλλειψιν ἐγκλήσεως, καθ' ἧς περιστάσεις ἀπαιτεῖται ταιαύτη (ὡς ἀπρηθμισάμεν αὐτὰς ὑπὸ τὰ ἄρθρα 20—23 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας)· 2) ἐνεκα παραγραφῆς (ἄρθρ. 5 καὶ 548 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ 119 τοῦ Ποιν. Νόμου)· 3) ἐνεκα ἀμνηστίας (ἄρθρ. 5 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ 39 τοῦ Συντάγματος)· 4) ἐνεκα ἐμπράκτου καὶ ἀποτελεσματικῆς μεταμελείας (ἄρθρ. 113, 114 καὶ 415 τοῦ Ποιν. Νόμου)· 5) ἐνεκα ἀποζημιώσεως καὶ ἱκανοποιήσεως τοῦ παθόντος πρὸ πάσης ἐξετάσεως (ἄρθρ. 113, 378, 393 καὶ 693 τοῦ Ποιν. Νόμου)· εἰς ὅλας δὲ τὰς περιστάσεις ταύτας μένει ἀτιμώρητος καὶ ὁ συνεργός, α) διότι ἡ ἑλλειψις ἐγκλήσεως δὲν ἀνοίγει τὸ στάδιον τῆς καταδιώξεως, β) διότι ἡ παραγραφὴ ἐξαλείφει τὸ ἀξιώποιον ὡς πρὸς πάντας τοὺς συνενόχους, γ) διότι ἡ ἀμνηστία καθιστοῖ τὸ ἐγκλήμα ὡς ἀνύπαρκτον (ἐκτὸς εἰάν εἰς τὸ περὶ ταύτης Διάταγμα γίνωνται ἐξαίρεσις προσώπων), δ) διότι ἡ ἐμπράκτος καὶ ἀποτελεσματικὴ μεταμελεία τοῦ αὐτουργοῦ ὡς καὶ ἡ

ἐκ μέρους τούτου ικανοποιήσας τοῦ παθόντος πρὸ πάσης ἐξετάσεως ἐκπλύνει τὸ ἔγκλημα καὶ καθίστασι τοῦτο ἀνύπαρκτον, καθίσσον κατὰ τὴν ὀρθὴν ἐρμηνεῖαν τῶν περὶ τούτου Νόμων καὶ ἰδίως τῶν ἀρθρῶν 378. 393 καὶ 693· τιμωρητὸς ἐπὶ κλοπῇ, ὑφαίρεσει καὶ ὑπεξαίρεσει δὲν εἶναι ὁ ἰδιοποιούμενος ξένα πράγματα, ἀλλ' ὁ τοῦτο πράξας καὶ μὴ ἀποδίδων ταῦτα ἐκουσίως εἰς τὸν ἰδιοκτῆμονα πρὸ πάσης ἐξετάσεως· ὥστε δύναται τις εὐλόγως νὰ εἴπῃ ὅτι πρὸς τιμωρίαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων, πρέπει νὰ συντρέχῃ καὶ ὁ ὅρος τῆς μὴ ἐκουσίου ἀποδόσεως αὐτῶν, ἄλλως γενομένης τῆς ἀποδόσεως, ἐξαλείφεται τὸ ἀξιόποιον τῆς πράξεως καὶ μὴ τιμωρουμένου τοῦ αὐτουργοῦ, μένει ἀτιμώρητος καὶ ὁ συνεργὸς διότι ἀξιόποινος πράξις δὲν ἔλαβε χώραν καὶ διότι, ὡς προείπομεν, ἐχρηγήσεν ἢ ὑπεσχέθη νὰ χρηγήσῃ συνδρομὴν εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας καὶ ικανοποιήσεως δι' ἧς ἀναδρῶνικῶς ἐξαγνίζεται ἢ ἄλλως τε ἀξιόποινος πράξις· — ὅθεν οἱ λόγοι τῆς ἀτιμωρησίας ἐκτείνονται καὶ εἰς τὸν συνεργόν· τοῦτο δὲ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 379 κατὰ τὸ ὅποιον ἐν περιπτώσει κλοπῆς ὑπὸ πολλῶν παχθείσης, ἢ παρ' ἐνὸς ἀπόδοσις τῶν κλαπέντων ἢ ἡ ικανοποίησις τοῦ παθόντος ἀπαλλάσσει καὶ τοὺς λοιποὺς, ἄλλως ἢ μερικὴ ικανοποίησις δὲν ἀπαλλάσσει οὔτε τοῦτον οὔτε τοὺς λοιποὺς κλέπτας, περὶ δὲ τῶν συνεργῶν ὁ Νόμος σιωπᾷ διότι ὁ συνεργὸς εὐθύνεται ἐπὶ τῶν γνωστῶν αὐτῷ περιστάσεων.

Ὅταν ὅμως διὰ Βασιλικῆς χάριτος ἀπαλλάττεται τῆς ὅλης ἢ μέρους τῆς ποινῆς ὁ αὐτουργός, τότε ἡ χάρις ὡς προσωπικὴ δὲν ἐκτείνεται εἰς τὸν κατὰδικον ἢ ὑπόδικον συνεργόν.

Μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω περὶ αὐτουργῶν καὶ συνεργῶν ἐκτεθέντα περὶ τοῦ εἶδους τῆς συνεργείας καὶ τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν κατὰ τε τοῦ αὐτουργοῦ καὶ συνεργοῦ, θεωροῦμεν ὅπως περιττὴν πᾶσαν ὑπὸ τῶν Ποινικολόγων παρουσιαζομένην συζήτησιν περὶ τοῦ ἀν' ἡ ποινὴ μετρεῖται ὡς ἐκ τοῦ δόλου τοῦ αὐτουργοῦ ἢ ἐκ τοῦ δόλου τοῦ συνεργοῦ, καθόσον ὁ συνεργός δὲν εἶναι ὁ ἰδρυτής τοῦ δόλου, ἀλλ' ὁ ὑποστρέφων αὐτὸν ἐν γνώσει τῶν ἡρώων καὶ τῆς ἐκτάσεως αὐτοῦ· ἄρα δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸν συνεργόν περισσότερος δόλος ἀπὸ τὸν τοῦ αὐτουργοῦ, καθόσον ἂν πράγματι, ὁ ὡς συνεργός προσκληθείς συνέλαβεν ἀπόφασιν ἀνωτέραν τοῦ αὐτουργοῦ καὶ υπεχρέωσε τοῦτον νὰ προῇ περαιτέρω, τότε ὁ συνεργός οὗτος καθὼ παρακινήσας τὸν αὐτουργὸν νὰ ἐκτελέσῃ πράξιν ἰδιαιτέραν, θεωρεῖται ὡς συναυτουργός κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 56 ρηθέντα· — ὅθεν ὁ Νόμος ὁμιλῶν περὶ συνεργῶν ἐννοεῖ ἐκεῖνον ὅστις ἐν γνώσει τοῦ ἄλλοτρίου δόλου, ἐχρηγᾷ

γῆσεν ἢ ὑπεσχέθη νὰ χρηγήσῃ τὴν συνδρομὴν του, διὰ τοῦτο τὸν μὲν αὐτουργὸν τιμωρεῖ μὲ πλὴρη τὴν ποινὴν τῆς πράξεως, τὸν δὲ συνεργὸν μ' ὑποδεστέραν ποινὴν κατὰ τὰς περὶ ἀποπείρας ἀρχάς, ἐξαιρεῖ δὲ τῆς ποινῆς τὸν συνεργὸν διὰ τὴν βαρυτέραν πράξιν τοῦ αὐτουργοῦ, ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι προσεκληθῇ νὰ χρηγήσῃ συνδρομὴν εἰς ὀλιγώτερον ἀξιόποινον πράξιν καὶ περιώρισε τὴν συνδρομὴν του ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων (ἀρθρ. 77).

Ἡ ποινὴ τοῦ συνεργοῦ ἐξήρτηται ἐκ τῆς ποινῆς τοῦ αὐτουργοῦ, ὅθεν αἱ προσωπικαὶ ιδιότητες ἐκατέρων δὲν παρουσιάζουσιν ἰδιαίτον τι, διότι ὁ συνεργὸς ὑποστηρίζει ἀλλοτρίαν πράξιν ἐν γνώσει τοῦ βαθμοῦ καὶ τῶν ὁρίων αὐτῆς, ἀρα ὡς ἐκ τῆς ἐπικειμένης εἰς τὸν αὐτουργὸν ποινῆς, θὰ ἐξετασθῇ καὶ ἡ ποινὴ αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐὰν ἠγνώεῃ τὰς ἰδιαιτέρας ιδιότητας τοῦ αὐτουργοῦ, ὅτε κατὰ τὸ ἀρθρ. 93 τοῦ Ποιν. Νόμου θὰ κηρυχθῇ ἔνοχος κοινῆς συνεργείας· δηλ. ἄνευ τῶν ἐπιβαρυντικῶν περιπτώσεων—ὅθεν ἡ ὑπ' ἀριθ. 98 τοῦ 1847 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τοῦ ὅτι ὁ συνεργὸς δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ ὡς αὐτουργὸς ὅταν ἡ συνεργεία ᾖ βαρυτέρα τῆς πράξεως τοῦ αὐτουργοῦ, εἶναι σύλλοικος καὶ ἐσφαλμένη, διότι προκειμένου περὶ συνεργοῦ κατὰ τὴν νομικὴν τῆς λέξεως σημασίαν, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ προσωπικὴ ιδιότης τοῦ συνεργοῦ, ὅθεν ὁ Ἀρειος Πάγος ὑπέπεσεν εἰς λάθος συγχύσας τὰς περὶ συνεργῶν μὲ τὰς περὶ συναιτίων ἀρχάς καὶ ὑποθέτας περίπτωσιν νομικῶς ἀνυπόστατον—ἐσφαλμένως δὲ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐκήρυξε τὸν συνεργὸν ὑπόλογον ἀπλῆς πλαστογραφίας (ἀρθρον 247) ἐνῷ παρεδόχθη ὅτι αὐτὸς ἐν γνώσει συνήργησεν εἰς τὴν παρὰ Δημοσίου ὑπαλλήλου πραχθεῖσαν πλαστογραφίαν (ἀρθρον 255).

Συνεργὸς ἄνευ αὐτουργοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι ἡ συνεργεία εἶναι παρακλούθημα τῆς αὐτουργίας καὶ διὰ τοῦτο ἐπισύρει ποινὴν ἀναλόγως τῆς πράξεως τοῦ προδάντος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτουργοῦ, πᾶσα δὲ συζήτησις ἂν ὁ συνεργὸς ὑπόκειται, εἰς τὰς ἐπιβαρυντικὰς ἢ ἐλαρρυντικὰς περιπτώσεις τοῦ αὐτουργοῦ εἶναι ματαία διὰ τοὺς προσκετεθέντας λόγους, διότι ἅμα εἰσέλιθι τις εἰς τὸ ὑπὸ τῶν Ποινικολόγων κατασκευαζόμενον σκοτεινὸν σπήλαιον τῶν περὶ τούτου συζητήσεων καὶ φιλονεικίων, ἔχων ἀνά χεῖρας ὡς δαδὰ τὸ ἀρθρ. 93 τοῦ Ποιν. Νόμου, τότε διαλυομένου τοῦ σκότους καὶ φωτεινοῦ καθίσταμένου τοῦ σταδίου, φυγαδεύονται οἱ ἐν σκότει συζητούντες, διότι βλέπουσιν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἀντικείμενον συζητήσεως καὶ διαφωνίας περὶ ἐπιβαρυντικῶν ἢ ἐλαρρυντικῶν περιπτώσεων τοῦ αὐτουργοῦ σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν συνεργὸν καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἡ γ. ὁ συνεργὸς τοῦ ἐπὶ πλαστογραφίᾳ κατηγορουμένου δημοσίου ὑπαλλήλου

(άρθρ. 255), ὁ συνεργὸς τοῦ ἐπὶ αἰμομιξίᾳ κατηγορουμένου συγγενοῦ (άρθρ. 231), ὁ συνεργὸς τοῦ ἐπὶ μοιχείᾳ κατηγορουμένου ἐγγράμου (άρθρ. 286), ὁ συνεργὸς τοῦ ἐπὶ διγαμίᾳ κατηγορουμένου συζύγου (άρθρ. 283—285), ὁ συνεργὸς τοῦ ἐπὶ υπεξαίρεσει κατηγορουμένου μεσεγγυούχου, κηδεμόνος κλπ. (άρθρ. 389), ὁ συνεργὸς τοῦ ἐπὶ φθορᾷ ξένης ιδιοκτησίας κατηγορουμένου (άρθρ. 421), ὁ συνεργὸς τοῦ καθ' ὑποτροπὴν ἐγκληματίσαντος κλπ. κλπ., ὁ κρυχθῆς ἔνοχος συνεργείας τοιούτων προσώπων, ὑπὸ τοιαύτας ιδιότητας καὶ θὰ τιμωρηθῇ μὲ τὴν σχετικὴν ποινὴν, διότι συντρέχων ἐν γνώσει τοιαῦτα πρόσωπα ὑπὸ τοιαύτας ιδιότητας, γνωρίζει τὸν βαθμὸν τῆς πράξεως αὐτῶν καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν γενικῶς ἢ ἐιδικῶς ὁρισμένῃ σχετικῇ ποινῇ—ἀν ὅμως δὲν ἐγνώριζε τὰς ιδιότητας ταύτας τοῦ αὐτουργοῦ, τότε θ' ἀθωωθῇ τῆς ἐπὶ αἰμομιξίᾳ, μοιχείᾳ, διγαμίᾳ καὶ φθορᾷ ξένης ιδιοκτησίας, συνεργείας, καὶ δὲν θὰ δώσῃ λόγον διὰ τὴν ὑποτροπὴν τοῦ αὐτουργοῦ, θὰ κρυχθῇ δ' ἔνοχος ἀπλῆς συνεργείας ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρω πράξεων, ἀνευ τῶν ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων (άρθρ. 92 καὶ 93).—ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ὁ συντρέχων τὸν ιδιώτην εἰς πλαστογραφίαν, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τῆς συνεργείας ἀπλῆς πλαστογραφίας, ὁ συγγενὴς ὁ ἐπὶ στενοῦ συγγενοῦ συντρέχων ἕτερον μὴ συγγενῇ πρὸς ἀσέλγειαν, εἶναι ἀθῶος πάσης συνεργείας ἐπὶ αἰμομιξίᾳ, διότι αἰμομιξία δὲν ἔλαβε χώραν παρὰ τοῦ αὐτουργοῦ· ἐπίσης ὁ ιδιοκτῆτης ὁ ἐπὶ τῆς ιδιοκτησίας του συντρέχων τὸν μὴ ιδιοκτῆτην πρὸς βλάβην αὐτῆς, δὲν ὑπόκειται εἰς ποινὴν συνεργείας διότι φθορὰ ξένης ιδιοκτησίας δὲν ἐπράχθη (άρθρ. 98) κλπ. κλπ.

Ὅθεν δυνάμεθα μετὰ παρρησίας νὰ εἰπομεν ὅτι ἡ ιδιότης τοῦ συνεργοῦ δι' ἧς καὶ μόνῃς ἡ πράξις χαρακτηρίζεται ἀξιοποινὸς ἢ σοβαρὰ τέρα ἐὰν ἐξετελεῖτο παρ' αὐτοῦ τούτου (ὡς αὐτουργοῦ) δὲν ἔχει καμμίαν ἐπιβλαβὴ συνέπειαν ὡς πρὸς τὴν πράξιν τοῦ αὐτουργοῦ, οὐδὲ ὡς πρὸς τὴν τύχην τοῦ συνεργοῦ, διότι ὁ μὲν αὐτουργὸς θὰ δώσῃ λόγον διὰ τὴν ἐκ τῶν ἐαυτοῦ προσόντων χαρακτηριζομένην κατὰ βάσιν καὶ βαθμὸν ἀξιοποινὸν πράξιν, ὁ δὲ συνεργὸς θὰ δώσῃ λόγον διὰ τὴν ἐπὶ τοιαύτης πράξεως συνέργειάν του, καὶ οὐχὶ διὰ τὰς ἀτομικὰς τοῦ ιδιοκτησίας αἰτίνες προσδίδουσιν ἢ ἐπιτείνουσιν τὸ ἀξιοποινὸν τῆς πράξεως, ἐὰν αὕτη παρ' αὐτοῦ τούτου ἐξετελεῖται.

Συνέργεια πρὸς ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως δὲν χωρεῖ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμελείας τελουμένων πράξεων, διότι οὐδ' αὐτὸς ὁ αὐτουργὸς ἐγνώριζεν αὐτὰν ἀρὰ δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν νὰ ὑποβῇ τις ὅτι ἔλαβε παρὰ τινος τρίτου παραινέσιν ἢ ἄλλα βοηθήματα πρὸς ἐκτέλεσιν τοιαύτης ἐξ ἀμελείας πράξεως—οὐχ ἥττον ὅμως δύναται καὶ ἐπὶ τοιούτων ἐξ ἀμελείας πράξεων νὰ ὑπάρξῃ συνέργεια ἐκ τῶν ὑστέρων, ὡς ὅταν

τις δέχεται και αποκρύπτει ἐν γνώσει καὶ ἐξ ιδιοτελείας τὸν ἐξ ἀμελείας φονεὴ ἢ ἐμπρηστὴν κλπ. ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἐξ ἀμελείας τε-
λούμεναι πράξεις δὲν ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦ κακούργηματος καὶ
δὲν ἐπισύρουν προφυλάξεις, ἐνεκα τούτου καὶ ὁ ἐξ ιδιοτελείας δε-
χόμενος καὶ αποκρυπτὼν αὐτοὺς, δὲν πράττει ἀξιοποινὸν πρᾶξιν
οἷ' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρον 72 ἐδ. 5' ἐκτὸς ἐάν κατὰ
τοῦ ἐξ ἀμελείας φονεῶς ἢ ἐμπρησταὺ κλπ. ἐξεδόθῃ ἐντάλμα συλ-
λήψεως δυνάμει τῶν ειδικῶν λόγων τοῦ ἄρθρ. 208 τῆς Ποιν. Δικο-
νομίας, ὅτε ὁ ἐν γνώσει καὶ ἐξ ιδιοτελείας ἢ καὶ ἄνευ ιδιοτελείας
δεχόμενος ἢ αποκρυπτὼν τούτον, ὑπάκειται εἰς τὴν ποινὴν τῆς συ-
νεργείας.

Ἡ διάκρισις τοῦ αὐτουργοῦ ἀπὸ τοῦ συνεργοῦ εἶναι κυρίως Νομι-
κὸν ζήτημα (καὶ οὐχὶ πραγματικὸν ὡς φρονεῖ ὁ Κ. Σαρίπολος ἐν πελ.
280 τοῦ Β' τόμου τοῦ Συστήματός του), διότι δὲν κεῖται εἰς χεῖ-
ρας τοῦ Δικαστοῦ νὰ ὀνομάσῃ αὐτουργὸν τὸν συνεργὸν καὶ τὰν πα-
λιν, ἀλλ' ὀφείλει ὡς ἐκ τῶν γεγονότων ὁδηγούμενος, νὰ εὔρῃ τὸν
ἕνα τῆς πράξεως, δηλ. τὸν αὐτοπροσώπως ἐκτελέσαντα αὐτήν,
ὅστις λέγεται αὐτουργός, νὰ εὔρῃ προσέτι καὶ ἐκεῖνον ὅστις πρὸ ἢ
ἐπὶ τῆς πράξεως ἢ καὶ μετ' αὐτήν, συνέδραμεν ἐμμέσως τὸν αὐτουρ-
γὸν κατὰ τινα τρόπον ἐκ τῶν ἐν ταῖς ἀρθροῖς 71—80 γενικῶς καὶ
ειδικῶς ἀναφερομένων, καὶ τούτον θὰ ὀνομάσῃ συνεργόν.

Εἰς τὸ ἐπόμενον περὶ καταλογισμοῦ κεφάλαιον, θέλομεν κάμει λό-
γον περὶ τῶν προσωπικῶν ιδιοτήτων αὐτίνες ἔχουσιν ἐπὶ τὴν εἰς τὸ
ὑποστατὸν καὶ εἰς τὴν αὐξομειώσιν τῶν ποινῶν τῶν διαφορῶν συμ-
πραξάντων ἐπὶ τινος ἀξιοποίνου πράξεως προσώπων—προσθετομεν
ὅ' ἐνταῦθα ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ᾔναι τις συνεργός μιᾶς πράξεως καὶ
συγχρόνως αὐτουργός ἑτέρας. Π. γ. ὁ Α. μεταβαίνει εἰς τὸν Β. καὶ
τὸν λέγει ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ ἐνεργήσῃ κλοπὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γ.
καὶ ζητεῖ τὴν συνδρομὴν του.— ὁ Β. τὸν ἐνθαρρύνει εἰς τὴν κλοπὴν,
τῷ προσφέρει καὶ ἐργαλείον τι πρὸς ῥῆξιν τῆς θύρας, ἀλλὰ συγχρό-
νως τὸν παραινεῖ νὰ φονεύτῃ καὶ τὸν οἰκοδεσπότην (καθ' οὗ ἔχει
πάθος) τὸν ἐφοδιάζει μὲ μάχαιραν, καὶ τὸν ὑπόσχεται ἀμοιβὴν τινα· ὁ
Α. δὲν εἶχε μὲν σκοπὸν νὰ πράξῃ καὶ φόνον, ἀλλὰ συνεπείᾳ τῆς παρα-
κινήσεως καὶ τῆς ἀμοιβῆς δὲν δυσκολεύεται νὰ πράξῃ αὐτόν. Ὅθεν
μεταβὰς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γ. εἰσῆλθε διὰ ῥήξεως τῆς θύρας καὶ ἐνῆρ-
γησε τὴν κλοπὴν, προβάς δὲ καὶ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ οἰκοδεσπότητος
ἐφάνησεν αὐτόν· ὥστε ἐγένετο πρᾶγματι αὐτουργός κλοπῆς καὶ φό-
νου, ἔχει ὁμοῦς συνεργὸν εἰς τὴν κλοπὴν καὶ συναυτουργὸν (διὰ τὴν ἥ-
κον αὐτουργὸν) εἰς τὸν φόνον, τὸν Β.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

13,

ἢ πρὸς τὸ μέτρον τῆς ἐπιβλητέας εἰς τὸν συνεργὸν ποινῆς ἀπὸ πείρας τῆς παρὰ τοῦ αὐτουργοῦ ἐκτελεσθείσης ἢ ἀποπειραθείσης πρᾶξις, ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν ἐκτάσει ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τῷ ἀρθ. 47—55 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐνθα προσδιωρίσαμεν τὴν κλίμακα τῶν ποινῶν τῇ ἀποπείρας δι' ὧν τιμωροῦνται καὶ οἱ συνεργοί — προσθέτομεν δ' ἐν ταῦθα ὅτι ἐν τῇ σελ. 214 τοῦ 20 τόμου τοῦ παραρτήματος τῆς Θεμίδος σημειοῦνται τὰ ἐξῆς: «τὸ μέτρον τῆς κατὰ τοῦ συνεργοῦ ποινῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κατὰ τοῦ αὐτουργοῦ (40. § 3 καὶ 4. καὶ 108. § 1. τοῦ Ποινικοῦ Νόμου) τουτέστι δὲν δύναται νὰ ἐλαττωθῇ ὑπὲρ τοῦ συνεργοῦ ἡ ποινὴ ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεως τῆς ἐφαρμοζομένης κατὰ τοῦ αὐτουργοῦ, ἀλλὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ ὑπὸ ἡμισυ ταύτης, ἀρκεῖ νὰ γίνῃ ἡ ἐλάττωσις ὑπὲρ τοῦ συνεργοῦ κατὰ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ἐπιβληθείσης εἰς τὸν αὐτουργὸν ποινῆς» πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω παρατίθεται ἡ ἐξῆς σκέψις τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 τοῦ 1851 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔχουσα οὕτω: «ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἡ πράξις τοῦ ὡς αὐτουργοῦ καταδικωμένου τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, τῆς ὁποίας ὁ ἐλάχιστος ὅρος προσδιωρίζεται ὑπὸ τοῦ Νόμου εἰς πέντε ἔτη, ὁ δὲ ἀνώτατος εἰς δέκα (ἀρθ. 41 τοῦ Ποιν. Νόμου) ὅρων, ἐντὸς τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ κατὰ τοῦ αὐτουργοῦ ποινὴ» ὅθεν διὰ τ' ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, δύναται καὶ εἰς τὸν συνεργὸν νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ κακουργήματος καὶ ἐξημένως ὀρθῶς ὡδὲν διετάχθη ἡ ἀποφυλάκισις τοῦ ἀναιρετέουτος.»

Μεταξὺ τῆς ἀνωτέρω γνώμης τοῦ συντάκτου τῆς Θεμίδος καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρ. Πάγου, δὲν ὑπάρχει συνάφεια, διότι ἄλλο πραγματεύεται ἡ γνώμη καὶ ἄλλο ἡ ἀπόφασις, παρατηρεῖται δὲ ἐν τῇ γνώμῃ ἀσάφειά τις δυναμένη κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἐπιδέχεται καὶ διφορούμεναι ἔννοιαν (ὡς δυστυχῶς γίνεται ὑπὸ τινων διὰ τὸν φόβον τῶν ἐξελεγχέων) ἀλλ' ἡ μᾶλλον φανερά ἰδέα τοῦ γράψαντος εἶναι ὅτι ἡ εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπιβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ποινὴ μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ ἀνωτάτου ὅρου, εἶναι ὁ γνώμων τῆς ἐπιβλητέας εἰς τὸν συνεργὸν ποινῆς, ὁ ἐστὶν ἐὰν ἐπιβλήθῃ εἰς τὸν αὐτουργὸν ποινὴ 10 ἐτῶν εἰρκτῆς, δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν συνεργὸν ποινὴ κατωτέρα τῶν 5 ἐτῶν εἰρκτῆς, δηλ. τοῦ ἡμίσεως τῆς εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπιβληθείσης. — Φρονοῦμεν ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη διότι τ' ἀρθ. 71, 49 καὶ 50 τοῦ Π. Νόμου δὲν καθιεροῦσιν ὡς γνώμονα τῆς εἰς τὸν συνεργὸν ἐπιβλητέας ποινῆς, τὴν εἰς τὸν αὐτουργὸν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐπιβληθησομένην ποινὴν μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ ἀνωτάτου ὅρου, ἀλλ' ἀρίνουσιν εἰς τὸ δικαστήριον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς μὲν τὸν αὐτουργὸν εἴτε τὸν ἐλάχιστον, εἴτε τὸν διάμεσον, εἴτε τὴν ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς τοῦ παραβιασθέντος Νόμου.

εἰς δὲ τὸν συνεργὸν νὰ ἐπιβάλλῃ μικροτέραν ποινὴν, οὐχὶ ὁμοίως ἐλάσσονα τοῦ ἡμίσεως τῆς εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπιβαλλομένης ἢ καταγινώσκουσας ὑπὸ τοῦ Νόμου ποινῆς (οὐχὶ δὲ ποτε καὶ τῆς υποβληθείσης ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου) καθόσον μάλιστα ἐνδέχεται νὰ δικασθῇ μεμνωμένος ὁ συνεργός· εἴτε συνεπέα χαρισμοῦ τῆς δίκης· εἴτε διότι ἀπέβωσεν ἢ παρεφρόνησεν ὁ αὐτουργός κλπ. Π. γ. ὁ αὐτουργὸς πράξει ἐπισυρούσης ποινὴν εἰρκτῆς, καταδικάζεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν, εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον τῶν 10 ἐτῶν. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ δικαστήριον δὲν εἶναι ὑποχρεωμένον ἐκ τοῦ μέτρου τῆς ἐπιβληθείσης εἰς τὸν αὐτουργὸν ποινῆς, νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν ἐπὶ τῇ αὐτῇ πράξει κηρυχθέντα ἔνοχον συνεργὸν, ποινὴν οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν 5 ἐτῶν εἰρκτῆς, ἀλλὰ δύναται ἐλευθέρως νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν συνεργὸν ποινὴν ἐλάσσονα τοῦ ἀνωτάτου ὅρου ἐφ' ὅσον προαίρεται· ἦτοι 9, 8, 7, 6, 5 ἐτῶν εἰρκτῆς, δύναται ὡσαύτως νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ ποινὴν μικροτέραν ἀλλ' οὐχὶ ἐλάσσονα τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς εἰρκτῆς, ἦτοι 4, 3, 2 1/2 ἐτῶν φυλακίσεως. — Εἶναι προσέτι ἐλεύθερον τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς μὲν τὸν αὐτουργὸν τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς εἰρκτῆς ἦτοι 5 ἐτῶν, εἰς δὲ τὸν συνεργὸν νὰ ἐπιβάλλῃ οὐ μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῶν 10 ἐτῶν, ἦτοι πέντε ἐτῶν εἰρκτῆς ἀλλὰ καὶ περιπλέον, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ὑπὲρ τοῦ συνεργοῦ συγκαταβάσεως τοῦ δικαστηρίου ἄρχεται βαθμῶδ' (κατὰ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν) ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου καὶ σταματᾷ μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου, (ὡς ἀρκούντως ἐξηγήθημεν ἐπὶ τοῦ 4 ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ὥστε δὲν εἶναι παράνομον νὰ καταδικάζεται ὁ συνεργός· εἰς ἵσιν ἢ καὶ πλείονα ποινὴν ἀπὸ τὴν ἐπιβληθείσαν εἰς τὸν αὐτουργὸν) ὅταν πρόκειται περὶ ποινῆς ἐχούσης ἐλάχιστον καὶ μέγιστον ὅρον, καθόσον τὸ ἄρθρον 49 ἐδ. 4 τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν ἐννοεῖ ὅτι εἰς τὸν ἐπὶ ἀποπειρᾷ (ἢ συνεργείᾳ ἐξομοιουμένη τῇ ἀποπειρᾷ) καταδικαζόμενον ἐπιβάλλεται ποινὴ οὐχὶ ὀλιγωτέρα τῆς ἐλαχίστης διαρκείας (δηλ. τοῦ ἐλαχίστου ὅρου) ἀλλ' ὅτι ἡ ποινὴ αὐτοῦ σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ, μειοῦται κατὰ τὸ προηγηθὲν ἐδ. 3. ἦτοι κάτω τοῦ ἀνωτάτου ὅρου ἀδιακρίτως, οὐχὶ δὲ καὶ ὀλιγωτέραν τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, ἐάν δ' ἐλαττωθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου (κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν) κάτω τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, τότε καταγινώσκεται φυλάκισις, διότι ἡ ἀμέσως ὑποδεστέρα ποινὴ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς εἰρκτῆς, εἶναι ἡ τῆς φυλακίσεως.

Ἀποκρίνεται ἐν τούτοις εἰς τὴν ἐπιείκειαν τῶν δικαστηρίων, νὰ ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς συνεργούς τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, ὅταν ὁ συνεργός· δὲν ᾔσκει ἐπίτηδες εἰς τὴν κληρονομίαν.

Περὶ καταλογισμοῦ τῶν πράξεων.

Ἄρθρ. 81—90.

φύσει ἐλεύθεροι καὶ κοινωνικοὶ ὄντες οἱ ἄνθρωποι καὶ πιστῶς ἐκτε-
 λούντες τὸ θεῖον παράγγελμά «ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρῳ μὴ ποιήσης» εἰς
 τὸ ὑποῖον εἰδικώτερον ἀναλύονται αἱ δέκα ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀκα-
 λουθούντες τὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἐντολὴν «ἀγαπάτε ἀλλήλους»
 ἠδύναντο νὰ ᾔναι αὐτοκέφαλοι καὶ αὐτεξούσιοι χωρὶς νὰ ὑπόκυνται
 εἰς τύσας φορολογίας καὶ καταπίεσεις καὶ εἰς τύσας ἄλλας περιπε-
 τεῖας καὶ θλίψεις ἐνεκα τῆς ἀναληθσίας καὶ ἀβελτηρίας ἐκείνων τοῦ
 ὑποῖου διὰ τῶν ιδρώτων τῶν μισοδοστούσιν, ἵνα φροντίζωσι περὶ τῆς
 ἀσφαλείας καὶ εὐημερίας αὐτῶν—ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι μὴ ὄντες ὅλοι
 τῶν αὐτῶν διαθέσεων καὶ αἰσθημάτων, καὶ βλέποντες ὅτι ἐν τῇ αὐ-
 τοδιοικήσει δὲν δύνανται νὰ ᾔναι ἥσυχοι καὶ ἀσφαλεῖς, διότι ἡ μὲν
 ἀδικία ὑπερπεπλόνασεν, ἡ δὲ αὐτοδικία καὶ ἀντεκδικίσις ὑπερέβαινε
 πᾶν ὄριον, συνῆψαν τὸ κοινωνικὸν συνάλλαγμα καὶ ὑπετάχθησαν εἰς
 Νόμους, δι' ὧν ἐδέσμευσαν τὰς φυσικὰς ἐλευθερίας των, κατέστησαν
 ὑποχρεωμένοι τὴν περιουσίαν των, καὶ ἔγειναν δοῦλοι τῶν Νόμων.

Ἐν τῇ προόδῳ τῶν ἐθνῶν, προώδευσαν καὶ οἱ Νόμοι, ἀλλ' ὡς
 ἔργα ἀνθρώπων, δὲν εἶναι τέλειοι καὶ δὲν δύνανται νὰ φέρωσι τὸ
 σκοπούμενον ἀποτέλεσμα τῆς τάξεως καὶ ἰσορροπίας μεταξύ τῶν ἀν-
 θρώπων, ὅθεν εὐτυχές εἶναι τὸ ἔθνος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠδυνήθη ν' ἀπο-
 κτήσῃ Νόμους συμφώνους μὲ τὰς ἀνάγκας του.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ποινικὴ Νομοθεσία ἐρανισθεῖσα ἐκ τῶν νεωτέρων
 Νομοθεσιῶν τῶν μάλλον εὐνομούμενων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης, εἶναι φι-
 λελευθέρη καὶ σοφὴ, ἀλλ' ὡς προῖον ἄλλων τόπων καὶ ἄλλων ἡθῶν
 δὲν ἀνταποκρίνεται ἐντελῶς καὶ καταλλήλως εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας
 τοῦ τόπου, διότι ἀναλόγως τῶν ἀξιοποιῶν πράξεων αἵτινες ἀνέκα-
 θεν τελοῦνται ἐν Ἑλλάδι, καὶ πρὸς περιστολὴν αὐτῶν, ἔπρεπε νὰ
 ἐφαρμόζεσθαι εἰς τινὰς περιστάσεις καὶ τὸ ἀρχαῖον καὶ ἐπὶ πολλὰς
 αἰῶνας διατηρούμενον νομοθέτημα τοῦ ἀντιπεπονήθους, τὸ ὑποῖον
 καίτοι κατακρινόμενον ὑπὸ τῶν νεωτέρων Νομοθεσιῶν, οὐχ ἥττον ἐφαρ-
 μόζεται, εἰ καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἐπὶ τοῦ ἐκ προμελέτης φόνου καὶ
 ἐπὶ παρανόμου κατακρατήσεως, διότι ἡ κεφαλικὴ ποινὴ τοῦ δολο-
 φόνου καὶ ἡ φυλάκισις τοῦ στερήσαντος ἕτερον τῆς προσωπικῆς του
 ἐλευθερίας, δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τοῦ ἀντιπεπον-
 θότος ἀρχῆς—πᾶσα δὲ περὶ καταργήσεως τῆς κεφαλικῆς ποινῆς
 ἰδεολογία τῶν ἐν ὑψηλῇς ἑδραῖς καθημένων καὶ ἐν ἀσφαλέσι Νόμοις

τροπόμεσι βιούντων φιλοσόφων, τῶν μηδέποτε τὴν αἵμοσταγὴν μά-
χαιραν τοῦ δολοφόνου ἰδόντων καὶ τὴν αἰμοχαρῆ καρδίαν τούτου
μηδὲως αἰσθανθέντων, εἶναι ἀντικοινωνικὴ, διότι τείνει εἰς διατή-
ρησιν τοιούτων ἀνθρωπομόρφων θηρίων, τὰ ὅποια μολύνουσι τὴν ἐπι-
φάνειαν τῆς γῆς καὶ εἶναι ἀνάξια πάσης ἐλευθερίας καὶ συντηρήσεως.
(ἐξόδος κγ'. 7. Σοφ. Σολ. ια'. 16).

Πολιτεία διατηροῦσα τοὺς τοιαύτους κακούργους δι' ἰδίων κατὰ-
λυμάτων, τροφῶν, ἐνδυμάτων ἱατρῶν, καὶ διὰ φρουρῶν ἐπαγρυπνούν-
των σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς τὴν ἀσφάλειαν αὐτῶν, ὑποβάλλει τὴν
κακίαν, καὶ ἐξαντλεῖ τοὺς διὰ κοινωνικῇ ἔργα πόρους τοῦ ἔθνους, ἐνῶ
κατ' ἀρχαίον γνωμικὸν «φύσιν πονηρὰν μεταβαλλεῖν οὐ ῥᾶδιον» κατὰ
δὲ νεώτερον γνωμικὸν «ὁ λύκος ἀν' ἐγήρασε καὶ ἥλλαξε τὸ μαλί του
οὐδὲ τὴν γνώμην ἥλλαξεν οὐδὲ τὴν κεφαλὴν του», ἄρα τί περιμένουμεν
ἀπὸ ληττᾶς καὶ δολοφόνους!

Οἱ Ποινικοὶ Νόμοι ἐπιβάλλοντες ποινὰς κατὰ τῶν παρανομούντων
ἀνθρώπων, ὡς λογικῶν ὄντων, κυλάζουσι βεβαίως τὴν πονηρὰν θέλη-
σιν πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ ἀδικηθέντος καὶ πρὸς σωφρονισμόν αὐτῶν
καὶ παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 81 διὰ νὰ καταγνωσθῇ εἰς τινα ποινὴ ἕνεκα ἀξιο-
τιμωρήτου πράξεως, ἀπαιτεῖται νὰ εἴμφορῇ νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐ-
τόν, ὡς εἰς ἐνοχόν, ἡ γενομένη πράξις.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 82 πράξεις τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς
παῖδας μὴ συμπληρώσαντας τὰ δέκα ἔτη.

Ἡ παράβλεψις αὕτη τοῦ Νόμου στηρίζεται εἰς τὸν λόγον ὅτι οἱ
μέχρι δεκαετίας παῖδες δὲν ἔχουσι τὴν ἀπαιτουμένην κρίσιν καὶ συ-
νειδῆσιν τῶν πράξεων των καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῶν.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 83 ἐὰν ὁ κατηγορούμενος συνεπλήρωσε μὲν τὸ δέ-
κατον, ἀλλ' ὅχι καὶ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ
ἀποφασισθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ὅτι ἐνέργησεν ἀνευ διακρίσεως
αθωοῦται.—Εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν προσδιόριζεται ἐὰν πρέπη νὰ ἐ-
πιστραφῇ εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ ἢ νὰ παραδοθῇ εἰς ἐπανορθωτικὸν τι κα-
τάστημα, ὅτε καὶ προσδιόριζεται ἡ διάρκεια τῆς φυλάξεως, ἥτις
ὅμως δὲν ἐκτείνεται ὑπὲρ τὸ συμπληρωθέν δέκατον ὁγδοὺν ἔτος
τῆς ἡλικίας του.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 84 ἐὰν ἀποφασισθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐνέργησε
μετὰ διακρίσεως τιμωρεῖται ὡς ἐφεξῆς: 1) ἀντὶ τοῦ θανάτου ἢ τῶν
διὰ βίου δεσμῶν, μὲ πρᾶσκαῖρα δεσμά. 2) ἀντὶ τῶν προσκαιρῶν δε-
σμῶν, μὲ εἰρήνην. 3) ἀντὶ τῆς εἰρηκτῆς, μὲ φυλάκισιν. 4) ἀντὶ τῆς φυ-
λακίσεως, μὲ κράτησιν μέχρι τριῶν μηνῶν. 5) ἡ κράτησις καὶ ἡ χρη-

μικτή ποινή, ὡς καὶ τὸ πρόστιμον, πρέπει νὰ ἐλαττώνωνται κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς παρὰ τοῦ Νόμου ὁρισμένης ποινῆς.

Προκειμένου λόγου περὶ διακρίσεως, ἔτσι περὶ συναισθήσεως τῆς πράξεως καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τοὺς Δικαστὰς καὶ ἐνόρκους, ὅτι τὴν διακρίσιν δὲν πρέπει νὰ ἐξαγάγωσιν ἐκ μόνων τῶν ὁμιλιῶν τῶν κατηγορουμένων καὶ ἐκ τῶν περὶ τῆς ἀγωγῆς αὐτῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων, ἀλλ' ὁφείλουσι νὰ ἐπιζητῶσιν εἰς αὐτὴν τὴν πράξιν τῶν κατηγορουμένων νέων ἢ νεανίδων, διότι οὐ μόνον ἡ ἔφηβος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνήβος ἡλικία παρουσιάζει πολλάκις ἔργα συνέσεως καὶ κρίσεις προβεβηκότος ἀνδρός, ἀλλὰ τὰ ἔργα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς γνώμων τῆς διακρίσεως τῶν τοιαύτων νέων, διότι ἡ διάνοια αὐτῶν ἐπισκοπίζεται πολλάκις ἐκ τῶν ὁρμῶν τῆς νεότητος, καὶ παραυρεῖ τούτους εἰς πράξεις αἰτινὰς δὲν ἔχουσιν ἀναλογίαν μετὰ τὰς λοιπὰς πράξεις τῶν.

Ἡ νεανικὴ ἡλικία ὁμοιάζει τὴν θάλασσαν, ἥτις ὑπείκουσα εἰς τὴν πνοὴν τῶν ἀέρων, ὅτε μὲν παρουσιάζεται γαλινηαία καὶ ἥρεμος, ὅτε δὲ ἀρρώεσσα καὶ τοικυμιώδης· οὕτω καὶ ἡ νεανικὴ ἡλικία ὑπείκουσα εἰς τὰς ὁρμὰς καὶ ἐξάψεις τῆς νεότητος παρουσιάζει διαλείμματα ἀκρισίας, τὰ ὅποια ἐξάγονται ἐξ αὐτῶν τῶν πράξεων.

II. γ. νέος τις ἡλικίας ἐτῶν 13 μαθητῆς τοῦ ἐλληνικοῦ σχολείου, εὐπειθὴς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του, ἐπιμελὴς εἰς τὰ μαθήματά του, καὶ δεικνύων πρόδον εἰς τὰς σπουδὰς του, ἐνέπηρξεν ἐπίτηδες ἢ ἐξ ἀμελείας τὴν πατρικὴν του οἰκίαν, ἢ ἐφόνευσεν τὸν ἀδελφὸν ἢ τὴν ἀδελφὴν του, ἢ τὸν πατέρα του — ἐξετάζεται ἥδη ἐὰν ἐνήργησεν μετὰ διακρίσεως τὴν τοιαύτην ἀξιοποινὴν πράξιν — ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ προηγουμένα τοῦ νέου τούτου, θὰ εἴπωμεν ὅτι ἐνήργησε μετὰ διακρίσεως, ἀλλ' ἀπατόμεθα εἰς τοῦτο, διότι ἡ ἰδία πράξις διαμαρτύρεται καὶ βοᾷ ὅτι εἶναι πράξις ἀκρισίας, καθότι ὁ νέος πυρπολήσας τὴν πατρικὴν του οἰκίαν, ἢ φονεύσας τὸν ἀδελφόν, ἀδελφὴν, ἢ πατέρα του, ἐβλάψε μᾶλλον τὸν ἑαυτοῦ του, διότι κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίστασιν ἐμεινεν ἀστεγος καὶ ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ τὴν ὀργὴν τῶν γονέων του καὶ τὴν κατακραυγὴν ὄλων τῶν ἀνθρώπων, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίστασιν, ἐγένεν ἀδελφοκτόνος ἢ πατραλίας καὶ ἐπέσυρε καθ' ἑαυτοῦ τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν καὶ περιφρόνησιν καὶ τὸ μῖσος τῶν συγγενῶν του, καὶ θὰ τύπτεται αἰωνίως ἐκ τῆς συνειδήσεώς του ἐφ' ὅσον προβαίνει εἰς τὴν ἡλικίαν.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος κατανοεῖ ἕκαστος ὅτι ἡ ἰδία πράξις τοῦ νέου εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς διακρίσεως ἢ ἀκρισίας αὐτοῦ καὶ ὅτι εἰς ταύτην πρέπει νὰ ἐπιζητῶμεν τὴν διάγνωσιν αὐτῆς, διότι καὶ ὁ

Νόμος δὲν λέγει ἐὰν ἐπράχθῃ παρὰ διακριτικῷ νέου, ἀλλ' ἐὰν ἐνηργήθῃ μετὰ διακρίσεως, ὃ ἐστὶν ἐξετάζει τὰ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πράξεως προσόντα τοῦ νέου, καὶ ταῦτα ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῆς πράξεως προκύπτουσιν ελλειπὴ κρίσεως.

Ἄλλ' ἴσως εἴπῃ τις, ὅτι τοιοῦτοτρόπως ὅλαι αἱ παράνομοι πράξεις τῶν νέων καὶ νεανίδων θὰ μένωσιν ἀτιμώρητοι, διότι ἀντιβαλλόμεναι εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν, ἄρα εἶναι προῖον ἀκρίσιας:—ἀπαντῶμεν ὅτι αἱ πράξεις ἐκεῖναι δι' ὧν οἱ νέοι καὶ νέαι βλάπτουσι πᾶν ὅ,τι πολύτιμον εἰς αὐτοὺς, θεωροῦνται ὡς ἄνευ διακρίσεως πράχθεσαι, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδεικνύεται πονηρὰ φύσις καὶ πνεῦμα ιδιοτελείας, ἐπ' αἵτιν ἐτι ἐρόμευτε τὸν πατέρα του διὰ τὴν κληρονομίαν κληπ.—Πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ πράξεις τῶν νέων, δι' ὧν βλάπτονται ξένα πρόσωπα καὶ ξένα περιουσίαι, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐνεργηθεῖσαι μετὰ διακρίσεως, ἐὰν πεισθῇ ὁ Δικαστὴς ὅτι οἱ νέοι οὗτοι ἐν γνῶσει τοῦ κακοῦ ἐπέχειρσαν τὰς πράξεις ταύτας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1867 ἐν τινι χωρίῳ τοῦ Αἰγίου, εἰς ἀδελφὸς καὶ μία ἀδελφὴ ἡλικίας 12 καὶ 14 ἐτῶν, ευρόντες εὐκαρίαν ὡς ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ πατρὸς των, συνέλαβον τὴν σπαραξικάρδιον ιδέαν ν' ἀπαγγιγίσωσι τὸν μικρότερον ἀδελφόν των κρεμάσαντες τοῦτον διὰ σχοινίου ἐκ τῆς δοκῆς τῆς οἰκίας, καὶ κλείσαντες τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα ἵνα μὴ ἐμποδισθῶσι παρὰ γειτόνων.

Αἱ φωναὶ τοῦ κρεμαμένου ἀδελφοῦ των ἀντὶ τὰ συγκινίσωσι τοὺς ἀδελφούς πρὸς διακοπὴν τῆς ἀποράσειώς των, ἐχαροποιοῦν αὐτούς, καὶ τοὺς ἐπεισαν νὰ μεταχειρισθῶσι καὶ τὸν δαρμὸν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ φόνου, κατόπιν δὲ τῆς ἀγχόνης καὶ τοῦ δαρμοῦ διὰ ράβδων καὶ πελέκων, ὁ μικρὸς ἀδελφὸς ἐξέπνευσε πρὸς θάλαμνον τῶν ἄλλων ἀδελφῶν, οἱ δὲ γείτονες σπείσαντες ἀντελήφθησαν τοῦ τραμακτικοῦ ταύτου συμβάντος:—τὰ τακτικὰ δικαστήρια εθεώρησαν τὴν πράξιν ὡς ἐνεργηθεῖσαν μετὰ διακρίσεως καὶ παρεπεμψαν τοὺς κατηγορουμένους ἀδελφούς εἰς τὸ κκουργοδικεῖον. — Εἰς τὴν καταπομπὴν ταύτην συνετέλεσεν, ὡς μὴ ὥριμος, τὸ φρικτὸν τῆς πράξεως, ἀλλὰ τοῦτο ἴσως ἴσως υπεχρέωσιν τοὺς δικαστὰς νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι ἡ πράξις ἐνηργήθη ἄνευ διακρίσεως, διότι ποῖος ποτε λογικὸς ἄνθρωπος δύναται νὰ παραδεχθῇ ὅτι δύο ἀνήλικοι ἀδελφοὶ φρονεῦντες δι' ἀγχόνης καὶ βλαάνων τὸν μικρότερον ἀδελφόν των, πράττουσι ταῦτα μετὰ διακρίσεως δηλ. αἰσθάνονται τί κάμνουν!

Κατὰ τὸ ἄρθρον 85, μετὰ παρέλευσιν τῶν 14 ἐτῶν ἡ νεανικὴ ἡλικία δὲν χορηγεῖ καθ' ἑαυτὴν κἀνεν δικαίωμα εἰς μετρίαν τῆς ποινῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 86 πράξις τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς ἐκεί-

νους ούτινες εξέτελεσαν τούτην ἐνῶ δὲν ἦσαν κύριοι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ. — Εἰς τὴν τάξιν δὲ τῶν τοιούτων ἀνήκουσιν ἰδίως 1) ὅσοι πάσχουσιν ἀπὸ μανίαν καθυλικὴν ἢ μερικὴν παραφροσύνην, ἢ ἐν γενεῇ ἀπὸ ὑπαικιδήποτε βλάβην τοῦ νοῦς, ἢ ψυχικὴν ἀσθένειαν, ἀποκλείουσιν παντάπασι τὴν ἐλευθέραν τοῦ λογικοῦ χρῆσιν· 2) ὅσοι ἐκ βλακείας δὲν δύνανται νὰ κρίνωσιν ὀρθῶς τῶν πράξεών των τὰς συνεπείας ἢ νὰ κατανοήσωσι τὸ ἀξιόποιον αὐτῶν· 3) ὅσοι ἀπὸ ἀσθένειας τοῦ γήρατος ἀπέβαλον τοῦ νοῦς των τὴν χρῆσιν· 4) ὅσοι εξέτελεσαν τὴν πράξιν εἰς καταστάσιν ἀνακίτου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοῦς καθ' ἣν δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι συνειδήσιν τῆς πράξεώς των ἢ τοῦ ἀξιοποίου αὐτῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρο 87, ἐὰν ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων προκύπτῃ σαφῶς καὶ ἀνεκδοιάστως ὅτι διὰ τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναφερομένων καταστάσεων, δὲν εἶναι μὲν ἐντελῶς ἀποκλεισμένη τοῦ λογικοῦ ἢ ἐνέργεια, εἰς τοιούτων βαθμὸν ὅμως οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἡλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης λείπουν τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ Νόμου διατεταγμένης ποινῆς προκαπιτοῦ μενα, τότε καταγινώσκονται μικροτέρα τις παρὰ τὴν ἐννομον ποινὴν καὶ τοῦτο, καθόσον ἡ ἐπιδεκτικὴ καταλογισμοῦ κατάστασις ἔλαβεν ἀποδεδειγμένως μεγαλιτέραν ἢ μικροτέραν ἀλλοίωσιν κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἁρθρῶν 49 καὶ 50.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 88, κατὰ κωφαλάλων διδασκόμενων ἀρκετὰ ὥστε νὰ ἐννοήσωσι τὸ ἀξιόποιον καὶ τὰς συνεπείας τῶν πράξεών των, καταγινώσκονται μόνον αἱ εἰς τὸ ἄρθρον 84 ὁρισμέναι ποιναὶ καὶ αὐταὶ ὅμως, ἐὰν ὑπάρχουν ἄλλοι λόγοι, καθιστῶντες τοὺς τοιούτους ὀλιγώτερον καταλογισμοῦ ἐπιδεκτικοῦ, πρέπει νὰ σμικρυνθῶσιν ἐπὶ μᾶλλον κατὰ τὸ μέτρον τὸ προσδιοριζόμενον εἰς τὸ 87 ἄρθρον.

Πρὸς ὁρθὴν κατάληψιν τῶν προκειμένων ἁρθρῶν 86—88 παρατήρηται ὅτι ἡ φύσις περὶ τὴν ἀπονομήν ἢ περὶ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διατήρησιν τῶν αἰσθήσεων, ἐφάνη ἐνίοτε φειδωλῇ, διότι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουσι καίτινες στερούμενοι τῆς λαμπρόδος τῶν αἰσθήσεων, εἴτε ἐκ γενετῆς εἴτε κατὰ τὸ στάδιον τοῦ βίου, οἵτινες δὲν ἔχουσι συνειδήσιν τῶν πράξεών των, οἷον βλάκες, μανιώδεις καὶ παράρρονες·—οἱ τοιοῦτοι ῥέπουσιν ὥσπετι τοπλεῖστον εἰς τὸ κακοπραγεῖν καὶ δὲν πρέπει νὰ εὐρίσκωνται ἐλεύθεροι εἰς τὴν Κοινωνίαν ἀλλὰ νὰ ἐγκλεισῶνται εἰς τὰ κατάλληλα καταστήματα.

Μεταξὺ τούτων καὶ τῶν συνετῶν ἀνθρώπων δύναται τις νὰ κάμῃ τὴν ἐξῆς περιεργὸν παρατήρησιν, ὅτι οἱ μὲν συνετοὶ ἄνθρωποι κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἀξιοποιῶν πράξεων, κυριεύονται ἐκ στιγμιαίας παραφροσύνης καὶ ὅλοι σχεδὸν μετανοοῦσι καὶ κλαίουσι μετὰ τὴν πράξιν,

οἱ δὲ βλάκες καὶ παράφρονες θέλοντες νὰ ἐκτελέσωσιν ἀξιοποιούν τινα πράξιν, ἀποκτοῦσι στιγμιαίως δόσιν συναισθήσεως, καὶ δι' αὐτῆς προβαίνοντες ἐκτελοῦσι μανιωδῶς τὴν ἀπόφασίν των καὶ δὲν μετανοοῦσιν οὔτε κλαλοῦσι διὰ τὸ συμβῆναι δυστύχημα· ὥστε κατὰ τὴν παρατήρησιν ταύτην δυνατὰί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ μὲν φρόνιμος θέλων νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιοποιούν πράξιν, γίνεται πρὸς στιγμὴν τρελλός, ὁ δὲ τρελλός, γίνεται πρὸς στιγμὴν ἐχέφρων· — καὶ τῶντοι πῶς ἄλλως θέλει παρεκτραπῇ ὁ συνεπὲς ἄνθρωπος εἰς ἐκτέλεσιν ἀξιοποιούν πράξεως, ἐὰν δὲν ἐπέλθῃ εἰς αὐτὸν ἀλλοίωσις αἰσθήσεων! πῶς δ' ὁ παράφρων θέλει δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιοποιούν πράξιν ἐὰν προηγουμένως δὲν διανοηθῇ καὶ δὲν μελετήσῃ ταύτην! Εἶναι δὲ παρατηρητέον ὅτι οἱ τρελλοὶ δεικνύουσιν ἰδιάζουσαν ἐπιτηδεύματα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποιούνων πράξεων, διότι πρὸ τούτων κατέχονται ὑπὸ σκέψεως καὶ προφυλάξεως, ἐφοδιάζονται μὲ τὸ κατάλληλον ὕπλον, πληροῦσι τοῦτο καλῶς καὶ ὁρμῶντες κατὰ τοῦ ὕψους ἐκκενοῦσι τὸ πυροβόλον κατὰ τοῦ στόχου, ἢ ἐμπηγνῶσι τὴν μάχαιραν εἰς τὴν καρδίαν, ἢ ρίπτουσι τὸν λίθον κατὰ τῆς κεφαλῆς καὶ σπικνῶς ἀποτυγχάνουσιν, ὥστε εἶναι πρόδηλον ὅτι ὅλα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ γίνωσι μηχανικῶς, διότι πᾶν τὸ κινούμενον ἔχει καὶ τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεώς του, δηλ. τὴν σκέψιν ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ καμῇ κανὲν κίνημα.

Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ μανιωδεις, οἱ παράφρονες καὶ οἱ βλάκες, ἀποσχίζουσι τὴν τέλει τῶν ἀξιοποιούνων πράξεων, ὡς κατορθώματα, χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται τὰς συνεπείας καὶ τὸ ἀξιοποιούν αὐτῶν, ἐνεκα τούτου μένουσιν ἐντελῶς ἀτιμώρητοι τόσον οὔτοι ὡς καὶ οἱ τοῖτοις ἐφορμυζόμενοι μέθουσι, καὶ ὅσοι ἐκ τοῦ γήρατος ἀπέβαλον τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ των, καὶ ἐν γένει ὅσοι ἐξέτελεσαν ἀξιοποιούνους πράξεις κατὰστάσιν ἀναίτιου συγχύσεως τοῦ νοῦ, καὶ ἢ δὲν ἐδύναντο νὰ ἔχωσι συνείδησιν τῆς πράξεως καὶ τοῦ ἀξιοποιούν αὐτῆς.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην κατατάσσονται καὶ οἱ ὑπὸ τὰ μυστήρια τοῦ ὕπνου διαπράττοντες ἀξιοποιούνους πράξεις ὑπνοβάται καὶ αἱ εἰς τῆς ἐγκυμοσύνης παρεκτρεπόμεναι γυναῖκες, διότι ἡ ἰατροδικαστικὴ ἐκ τῆς ἐγκυμοσύνης ἀνακαίρονται ἐνίσταται διδάσκει ὅτι εἰς τὰς ἐγκυμονούσας γυναῖκας ἀνακαίρονται ἐνίσταται ἰδιότροποι ὀρέξεις καὶ μανιωδεις διαθέσεις, ἄνευ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὁπῶν δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἀποβολὴ τοῦ ἐμβρύου καὶ πάθησις τῆς μητρὸς.

Ὅθεν οἱ μὴ πάσχοντες ἐκ τοιούτων παθήσεων ἄνθρωποι, εἶναι σιμωρητέοι διὰ τὰς ἀξιοποιούνους πράξεις των, διότι ἐν καὶ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν παρεστέθησαν (ὡς εἶπομεν ἤδη) ἐκ τινος νοητῆς ἀτα-

ξίας, οὐχ ἦττον δὲν ἀπέβαλον τὴν συναίσθησιν τῆς πράξεως καὶ τῶν αποτελεσμάτων αὐτῆς.

Τὸν ἔρωτα, τὴν ζηλοτυπίαν καὶ τὴν ὀργὴν, συμφώνως μὲ τὴν γνώμην τῶν ποινολόγων, δὲν θεωροῦμεν ὡς λόγους ἀκαταλόγιστου τῆς πράξεως, διότι δὲν ἀφαιροῦσι τοῦ λογικοῦ τὴν ἐνέργειαν, καὶ διότι ἂν παραδεχθῶμεν καὶ ταῦτα ὡς ἀποκλείοντα τὸ ἀξιόποιον, τότε θὰ διαγράφωμεν ἀπὸ τὸν Ποινικὸν Νόμον ὅλας τὰς ἐκ προμελέτης πράξεις, διότι συνήθως αἱ ἐκ προμελέτης πράξεις ἔχουσι τὴν πηγὴν τῶν εἰς τὴν ἐκδίκησιν ἥτις προέρχεται πολλάκις ἐξ ἔρωτος, ἐκ ζηλοτυπίας καὶ ἐξ ὀργῆς· ὅπου δὲ ἡ ὀργὴ ἀνεφάνη κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως στιγμὴν, προκύψασα ἐκ τῆς διαγωγῆς τοῦ καθ' οὗ ἡ πράξις, ἐκεῖ ὁ Νόμος τὴν παραδέχεται πρὸς μετρίασιν τῆς ποινῆς.

Ἄλλ' ἐὰν προκύπτῃ ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων σαφῶς καὶ ἀναμφισβήτως ὅτι οἱ προεξηγήμενοι βλάβαι, μέθοδοι, γέροντες καὶ λοιποὶ πάσχοντες νοσήρως, δὲν ἦσαν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένοι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ τῶν, ἀλλ' εἶχον καὶ κάποιαν συναίσθησιν τῆς πράξεως καὶ τῶν αποτελεσμάτων αὐτῆς, τότε τιμωροῦνται μὲ μικροτέραν ποινὴν κατὰ τοὺς περὶ ἀποπειράς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 49 καὶ 50. — Οἱ δὲ διδασκόμενοι καὶ κατανοοῦντες τὰς συνεπείας τῶν πράξεών των κωφάλαλοι, τιμωροῦνται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 84. ἄλλως οἱ ὀλιγώτερον ἐπιδεκτικοὶ καταλογισμοῦ, τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρον 87, ἥτοι μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειράς.

Κατὰ τ' ἄρθρα 89 καὶ 90, ἐὰν τις μὴ κατεχόμενος ἐκ νοσήρως πλήξεως, θέλων νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιόποιον τινα πρᾶξιν, μεταχειρισθῇ ποτὰ ἢ ἄλλα μέσθ διὰ νὰ γίνῃ ἀκαταλόγιστος καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀξιόποιον πρᾶξιν, τότε ἐὰν τῶνδ' ἐκτελέσῃ ἐντελῶς ἀκαταλόγιστος, δηλ. ἀπέβαλε παντάπασιν τοῦ λογικοῦ τοῦ τὴν χρῆσιν, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας τῆς ὁποίας ἐνήργησε πράξεως (ἄρθρ. 43 κλπ.) ἐὰν ὅμως δὲν κατέστη ἐντελῶς ἀκαταλόγιστος, ἀλλ' εἶχε τεταραγμένην καὶ ἡλαττωμένην τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ του, τότε τιμωρεῖται μὲ πλήρη ποινὴν, ἐὰν ἡ εἰς τοιαύτην κατάστασιν πραγματικῶς ἐκτελεσθεῖσα πρᾶξις, ἦναι ἐκεῖνη τὴν ὁποίαν προσέκέρθη καὶ χάριν τῆς ὁποίας ἔλαβε τὰ ποτὰ, ἐὰν ὅμως ἦναι ἄλλη, παρὰ ταύτην, τότε τιμωρεῖται μὲ ἡλαττωμένην ποινὴν.

Ἀποροῦμεν, τῇ ἀληθείᾳ, πῶς οἱ ἐπὶ τῆς ἐν ἰσχύϊ Ποινικῆς Νομοθεσίας τῆς Ἑλλάδος συγγράψαντες (σύστημα τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου Α. Κ. Μεταξᾶ, τόμος Α', σελ. 123—125. Σύστημα τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας Ν. Σαρπύλου, τόμος Β', σελ. 189—194.) ἀκολουθοῦντες τὰ σύστημα ξένων Νομοθεσιῶν καὶ ξένων συγγραφέων, χωρὶς νὰ ἔγ-

κόψωσιν εἰς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τῶν ἁρθρῶν 89 καὶ 90 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἀνέμιξαν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἀναίτιον μέθην, περὶ ἧς προέλεπαν τ' ἁρθρὰ 84, ἐδ. 4 καὶ 87 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καὶ παρεδέχθησαν διακρίσεις μὴ παραδεχομένας ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου 1) αὐτὶ ὁ ἐν καταστάσει μέθης διατελὼν καὶ ἐν τῷ παροξυσμῷ ταύτης ἐκτελὼν ἀξιοποῖνον πράξιν τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας τῆς πράξεως ταύτης 2) ὅτι ἐὰν ἡ ἀξιοποῖνος πράξις ἀπερασίσθῃ ἐν τελείᾳ καὶ ὑγιεῖ καταστάσει τῆς διανοίας, ὁ δὲ δράστης ἐκαστίως μετέστησεν ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν συγκρίσεως τῶν αἰσθήσεων, ὥπως ἐνθαρρύνῃ ἑαυτὸν πρὸς τὴν πράξιν, ἢ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ παρασκευάσθαι ἑαυτῷ πρόφασιν ἀκαταλόγιστου, πλήρης μὲν καταψηφισθῆσεται αὐτῷ ἡ ποινὴ, καθ' ὅποιονδήποτε ἂν βαθμὸν μέθης ἐξετέλεσε τὴν πράξιν, ἐὰν αὕτη ἢ ἡ μελετηθεῖσα, ἡλαττωμένη δὲ ἐὰν ἄλλη παρὰ τὴν μελετηθεῖσαν ἐτελέσθῃ ἀντ' αὐτοῦ».

Μολονότι φρονούμεν ὅτι ὁ ἐν κατάστάσει πλήρους μέθης περιπεσὼν καὶ τὴν γρῆσιν τοῦ λογικοῦ ἀπολέσας, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας τοῦ οὔτε νὰ ἐνθυμηθῇ τί πρότερον διεννοεῖτο, μολοντοῦτο ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος εἶναι εἰς θέσιν νὰ πράξῃ τὸ κακόν, ὅπερ πρὶν τῆς μέθης τοῦ διεννοήθη, καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου ἐμέθυσε εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν, τότε ἔχομεν ἕνα ἄνθρωπον ὅστις ἀποφασίσας νὰ πράξῃ τὸ ἐγκλημα, καὶ μεθύσας ἐπίτηδες, ἐξετέλεσεν ἀξιοποῖνον πράξιν εἰς ἐλλειπῇ λογικῆς ἐνεργείας κατάστασιν, ἀποκλείουσαν μὲν τὸν καταλογισμόν, προξενηθεῖσαν ὅμως ὑπαιτίως· θὰ τιμωρήσωμεν δὲ αὐτὸν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας τῆς πράξεως ταύτης (ἐὰν χωρὶ ταύτην ποινὴν) συμψήφως μὲ τὸ ἁρθρ. 90, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἂν δὲν ἐμέθυσκεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἡδύνατο ἴσως νὰ σκεπθῇ τὰ ἐπακόλουθα τῆς πράξεώς του καὶ νὰ ὑπισθοδρομήσῃ πρὸ αὐτῆς· ἄρα τὸ ἁρθρ. 90 δὲν ὑποθέτει ἄνθρωπον ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς μέθης τοῦ ἀποφασίσαντα καὶ ἐκτελέσαντα ἀξιοποῖνον πράξιν, ἣν πρότερον δὲν εἶχε μελετήσῃ, διότι περὶ τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου προβλέπει τὸ ἁρθρὸν 86, ἐδ. 4 καὶ κηρύττει τοῦτον ἀκαταλόγιστον, διότι ἀπόφασις ἐν ταιαύτῃ ἀναισθησίας καταστάσει, δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ.

Τὸ δὲ ἁρθρ. 89 τιμωρεῖ μὲ πλήρη τὴν ποινὴν τῆς πράξεως, ἐκεῖνον ὅστις ἀποφασίσας νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιοποῖνον πράξιν, πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, μετέστησεν ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν συγκρίσεως τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ νοῦς διὰ ποτῶν ἢ ἄλλων μέσων (ἥτοι δὲν κατέστησεν ἑαυτὸν ἐντελῶς ἀκαταλόγιστον καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἔχῃ τὴν συνείδασιν τῆς πράξεως καὶ τοῦ ἀξιοποῖνου αὐτῆς, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἐδ. 4 τοῦ ἁρθροῦ 86), ὅθεν δικαίῳ τῷ λόγῳ τιμωρεῖται οὗτος μὲ πλήρη τὴν ποινὴν

τῆς πράξεως, διότι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς δὲν ἦτο ἀποκαλεισμένη ἀλλὰ τεταρκαχμένη καὶ ἡλεκττωμένη ἡ τοῦ λογικοῦ του ἐνέργεια, ἀλλ' ἡ πρὸ τῆς μέθης ἀπόφασις οὐ μόνον ἐξυπακούετο ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τὰν ἐλάττωσιν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

Οἱ δὲ τοιαῦτα εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῶν ἀρθρῶν 89 καὶ 90, ἐξάγεται προδήλως ἐκ τῶν περιπτώσεων τῶν ἀρθρῶν 86 καὶ 87, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐν κατωτάτῃ πλήρως μέθῃ ἐκτελῶν ἀξιόποιον πράξιν δὲν εἶναι συνειδητὸν αὐτῆς καὶ εἶναι ἀκαταλόγιστος· ὁ δ' ἐν μικροτέρῃ μέθῃ διατελῶν καὶ ἀξιόποιον ἐκτελῶν πράξιν, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπέρας τῆς πράξεως ταύτης— κατ' ἐξάφρσιν δὲ τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος, ὁ Νομοθέτης διὰ τῶν ἀρθρῶν 89 καὶ 90 κήλυσεν νὰ τιμωρήτῃ τὴν δοτικὴν προκρίσιν ἐκείνων, οἵτινες ἀποφασίσαντες νὰ ἐκτελέσωσιν ἀξιόποιον πράξιν, μεθύσκουσιν ὑπαίτιως (ἡ λέξις «ὑπαίτιως» σημαίνει μέθην ἐπίτηδες γενομένην πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιόποιου πράξεως) καὶ διὰ τοῦτο τιμωρεῖ αὐτὴν ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς, ἥτοι ἐλαττωδὲς μὲν δηλ. μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας εἰς τὸν ἐν ἀκαταλόγιστῳ μέθῃ περιελθόντα, καὶ τοῦτο διότι ἡ πρὸ τῆς μέθης δοτικὴ προκρίσις ἐπαυσε βεβαιῶς διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης πλήρους μέθης δι' ἧς ἐπαυσε καὶ ἡ τοῦ λογικοῦ χρῆσις, τιμωρεῖ δὲ αὐστηρῶς δηλ. μὲ πλήρη τὴν ποινὴν, τὸν εἰς βαθμὸν συγχύσεως τῶν αισθησέων καὶ τοῦ νοῦς περιπεσόντα, διότι ἡ δοτικὴ τούτου προκρίσις δὲν ἐπαυσε ἀλλὰ μάλλον ἐξήρτη διὰ τοιαύτης μέθης, ἐπ' ὅσον ὅμως οὗτος ἀντὶ τῆς μελετηθείσης πράξεως ἐξτελέσεν ἑτέραν, τιμωρεῖται μὲ ἡλεκττωμένην ποινὴν, διότι παρεστύρη ἐκ τῆς μέθης καὶ δὲν προὑπῆρξε τοιαύτη ἀπόφασις ἵνα τιμωρῇ ἡ ἐν τῇ ὑπαϊτιότητι τῆς μὴ ἀκαταλόγιστου μέθης. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀρθρον 89 κάμνει λόγον περὶ τῆς μὴ ἀποκαλειώσεως ἐντελῶς τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ ὑπαίτιου μέθης (ἡ ἄλλη παρομοίαις ἐνεργείας) ἔνεκεν τούτου τὸ ἐπόμενον ἀρθρον 90 πραγματεύεται περὶ τῆς ὑπαϊτίου πλήρους μέθης καὶ τιμωρεῖ τὸν ἔνοχον τῆς πράξεως μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας.

Ἐκ τῶν προεκτεθέντων ἔπεται ἀριδῆλως ὅτι τὰ μὲν ἀρθρα 86 καὶ 87 προβλέπουσι τὴν ἀνατίον μέθην, ἥτοι ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν περιπίπτει τις ἐν τῇ ἐλευθεριότητι τοῦ βαλκαντίου του (δι' ἣν εἰς οὐδένα οφείλει λόγον) τὰ δὲ ἀρθρ. 89 καὶ 90 προβλέπουσι τὴν ὑπαίτιον μέθην, ἥτοι ἐκείνην εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπίπτει ὁ θέλων δι' αὐτῆς νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιόποιον πράξιν— ἄλλως ἢ μέθην κατ' ἑαυτὴν, ὡς ἀποτέλεσμα εὐθυμίας ἢ ἑξως πρὸς τὸ πίνειν οἶνον, δὲν λέγεται ποτὲ ὑπαίτιος, διότι δὲν ὑπάρχει οὔτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ Νόμος διαγράφων τὰ ἔργα τῆς οἰνοποσίας καὶ ἐπιβάλλων τρόπον διατίτης ἐπὶ ποινῇ ἐν περιπτώσει ὑπερβάσεως.

Ἄλλως ἐὰν ἐκλάβωμεν τὴν λέξιν «ὕπαιτίως» τοῦ ἄρθρου 90 ὥς ἐννοῦσαν τὴν ἐν προαιρέσει τοῦ ἀνθρώπου ἐπισώρευσιν τοῦ αἵνου ἐν τῇ στομάχῳ αὐτοῦ, τότε θὰ ἐξαρτήσωμεν τὸν περὶ ἀναιτιότητος καὶ ὑπαιτιότητος τῆς μέθης ὅρισμὸν, ὡς ἐκ τῆς χειρὸς ἡμῶν προσέρ-
ρει τὸν αἵνον, καὶ δὲν θὰ τιμωρήσωμεν ποσῶς τὴν ὑπαιτίαν πλήρη
μέθην, διότι περὶ αὐτῆς δὲν προβλέπει τὸ ἄρθρον 89 οὐδὲ τὸ ἄρθρον
90, ἐὰν δοθῇ εἰς ταῦτο ἡ ἐρμηνεία ὅτι ἐννοεῖ ἀνθρώπον μεθύσαντα
ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐκτελέσαντα πράξιν, ἣν πρὸ τῆς μέθης του δὲν εἶχεν
ἀπορρίψει.

Ῥητατικόν ἦν πᾶσα εἶναι ἡ ἡλαττωμένη ποινὴ ἥτις θὰ ἐπιβληθῇ
ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 81;

Ἢ, πρὸς τοῦτο οὐδ' ὅλως πραγματεύονται οἱ παρ' ἡμῶν Συγγραφεῖς
(Σκριπλὸς καὶ Μεταξᾶς) ἀποκρίνοντες νὰ σημειώσωσιν ὁ μὲν τὴν ἰδίαν
λέξιν τοῦ Νόμου «ἡλαττωμένην», ὁ δὲ τὴν λέξιν «μετριωτέραν», ἀλ-
λὰ νομίζομεν ὅτι ὠφέλιον νὰ μᾶς ὁρίσῃ τὸ εἶδος καὶ τὰ ὅρια τῆς
ἡλαττωμένης ἢ μετριωτέρας ταύτης ποινῆς, διότι καὶ ὁ πρὸ αὐτῶν
καθηγητὴς τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ μακαρίτης
Πήλικας, μὴ θελήσας νὰ διαρρήξῃ οὕτω πως, ἐδίδαξεν «ὅτι ἡ διάτα-
ξις τοῦ ἄρθρου 89 εἶναι ἐλλειπτικὴ καθότι δὲν λέγει κατὰ πόσον θὰ ἦναι
ἡλαττωμένη ἡ ποινὴ, ὅτι ἐὰν παραβάσωμεν τὸ ἄρθρον τοῦτο μὲ τ' ἄλ-
λα δὲν θὰ δυνήθωμεν νὰ εὗρωμεν ἄλλο ἐφαρμοζόμενον εἰς ὅμοιαν πε-
ρίπτωσιν καὶ ὅτι ἐπομένως δὲν ὑπάρχει κατὰ τοιαύτην περίπτωσιν
ἐλάττωσις τῆς ποινῆς καὶ ὁ Δικαστὴς δὲν θὰ δυνήθῃ εἰμὴ νὰ ἐφαρ-
μώσῃ τὴν ἐλάχιστον ὅρον».

Μὴ θέλοντες νὰ παρατρέξωμεν τὴν φαινομένην ταύτην ἀοριστίαν
τοῦ Νόμου, διότι ἐνδέχεται νὰ παρουσιασθῇ περίπτωσις τῆς ἐφαρμο-
γῆς του, παρατηροῦμεν ὅτι ἡλαττωμένην ποινὴν ἐννοεῖ ὁ Νόμος τὴν
τῆς ἀποπειράς τῆς ἐκτελεσθείσης ἄλλης πράξεως, διότι ἡ ἀρχικὴ ἀπό-
φασις, μετ' ἣν ἐπικυλοῦσεν ἡ μέχρι συγχύσεως τῶν αἰσθησεων
προέχουσα μέθη, δὲν ἐξετελέσθη ποσῶς, ἐξετελέσθη ἥμῃς ἀντ' αὐτῆς
ἄλλη πράξις, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἄλλη αὕτη πράξις, δὲν ἦτο ἡ μελετη-
θεῖσα πρὸ τῆς μέθης καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν ἡ μέθη δὲν θεωρεῖται ὑπαι-
τία, ἔνεκα τούτου τιμωρεῖται μὲ μικροτέραν ποινὴν κατὰ τοὺς ὅρους
τοῦ ἄρθρου 87 ὥστανεὶ ἐγένετο ἐξ ἀναιτίου μέθης ἐξ ἧς δὲν ἀπεκλείσθη
μὲν ἐντελῶς ἡ τοῦ λογικοῦ ἐνέργεια, ἦτο ὅμως οὐσιωδῶς τεταραγ-
μένη καὶ ἡλαττωμένη.

Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ ἐλαττωμένη αὕτη ποινὴ τῆς ἄλλης πράξεως
ἐνδέχεται νὰ ἦναι βαρυτέρα τῆς ποινῆς τῆς ἀπορριψθείσης ἀλλὰ μὴ
ἐκτελεσθείσης κατὰ τὴν μέθην ἑτέρας πράξεως, διότι ὁ Νόμος τὴν
ἐλάττωσιν τῆς ποινῆς δὲ ἀπαγγέλλει συγκριτικῶς πρὸς τὴν ποινὴν

τῆς μελετηθείσης καὶ μὴ ἐκτελεσθείσης πράξεως, ἀλλὰ σχετικῶς πρὸς τὴν πλήρη ποινὴν τῆς μὴ μελετηθείσης καὶ ἐν τῇ μέθῃ ἐκτελεσθείσης πράξεως. Π. χ. θέλων τις νὰ ἐξυβρίσῃ ἢ νὰ αἰκίσῃ ἀνθρώπων τινα δημοσίως, μεθύσκει ἐπίτηδες μέχρι βαθμοῦ ταραχῆς τῶν αἰσθησίων, καὶ προχωρῶν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἀντὶ νὰ τὸν ἐξυβρίσῃ ἢ τὸν αἰκίσῃ τὸν ἀναρεῖ!—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ τιμωρηθῇ μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειράς τῆς ἐξυβρίσεως ἢ τῆς αἰκίας (ἂν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα ἐξυβρίσεως ἢ αἰκίας) ἀλλὰ θὰ τιμωρηθῇ μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειράς τῆς ἀναρέσεως, ἣν ἐξετέλεσεν ἐν τῇ ἐξέφει τῆς μέθης του.

Ὅθεν ἡ ἀρίστος ἐκφρασις τῶν παρ' ἡμῖν Συγγραφέων περὶ ἐπιβολῆς ἡλαττωμένης ἢ μετριωτέρας ποινῆς, δὲν εἶναι κατάλληλος, διότι παρουσιάζονται καὶ περιπτώσεις καθ' αἷς ἐν τῇ ὑπαίτιῳ μέθῃ ἐξετελέσθη σοβαρότερα πράξις παρὰ τὴν μελετηθείσαν πρὸ τῆς μέθης καὶ ἐν τιμωρήσωμεν ταύτην μὲ ποινὴν μετριωτέραν ἐκείνης τὴν ὑπὸ τὴν ἡθέλην ἐπισύρει ἡ μελετηθείσα πράξις, ἐν ἐξετελέστω, τότε θὰ τιμωρήσωμεν τὴν ἐν ὑπαίτιῳ μέθῃ πράξιν ἐλαφρότερον τῆς ἐν ἀναίτιῳ, καὶ θὰ δώσωμεν δικαίωμα εἰς τοὺς ὑπαίτιους πρὸς σκοπὸν ἐξυβρίσεως μεθύσκοντες, νὰ ἐκτελῶσι φόνους καὶ ἄλλας σοβαρὰς πράξεις, χωρὶς νὰ ζητῶμεν λόγον δι' αὐτάς.—τὸ τοιοῦτον ἀντιβαίνει εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου καὶ εἰς τὰς περὶ ποινῶν ἀρχὰς τῆς Νομοθεσίας.

Ἀλλ' οἱ παρ' ἡμῖν Συγγραφεῖς, παρέτρεξαν καὶ ἄλλην σπουδαίαν περίστασιν, διότι ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 90 ἀναφέροντες τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας ἐπὶ τῶν πράξεων τῶν ὑπαίτιως ἀλλ' εἰς βαθμὴν ἀποκλείοντα τὸν καταλογισμὸν μεθύσων, δὲν μᾶς διδάσκουσι ποία ἡ ποινὴ τῆς ἀμελείας, ἐνῶ ὁ πρὸ αὐτῶν Καθηγητὴς μακαρίτης Πήλικας ἰδὼν ὅτι παρουσιάζεται χάσμα τι δὲν ἐδίδτασε νὰ φέρῃ τὰς παρατηρήσεις του εἰπὼν τὰ ἑξῆς: «ἡ πράξις ἢ προξενηθεῖσα ἐξ ὑπαίτιου ἐντελοῦς ἡμέθως θέλει τιμωρεῖσθαι ὡς ἡ ἀμελεία, ἢ μὲν ἰδέα εἶναι καλὴ, οὐχὶ καὶ τὰ ἀρθρὸν, διότι ὁ μεθύων δύναται νὰ πράξῃ πράξεις αἰτιῶνες δὲν προβλέπονται ἀπὸ τὸν Ποινικὸν Νόμον ὡς ἐξ ἀμελείας κυρίως πραττόμεναι· οὕτω γνωρίζομεν ὅτι ὅλα τὰ ἐγκλήματα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προχωρῶσιν ἐξ ἀμελείας καὶ διὰ τοῦτο ὁ Νόμος κεῖται ὅτι τὴν ἀμέλειαν θέλομεν εὔρει εἰς τὰ καθέκαστα καὶ δὲν ἐδίδει ὅρισμόν αὐτῆς. Εἰς τοιαύτην λοιπὸν περίστασιν δὲν ἤξεύρομεν ποία ποινὴ θὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθρ. 90».

Νομίζομεν ὅτι ὠρεῖται οἱ παρ' ἡμῖν Συγγραφεῖς τῆς ἐν ἰσχύϊ Ποινικῆς Νομοθεσίας, νὰ ἐκθέσωσι τὴν γνώμην των ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τοῦτου ἀντικειμένου, διότι δὲν ὁμιλοῦν πρὸς εἰδότας (ἄλλως ἢ συγ

γραφὴ των ἠθελεν εἶσθαι περιττὴ), καὶ διότι πρέπει νὰ χειραγω-
γήσῃσι τοὺς Δικαστὰς καὶ τοὺς περὶ τὰ Νομικὰ ἀσχολουμένους εἰς
τὴν εὕρεσιν τῆς ποινῆς τῆς ἀμελείας, πρέπει ὡσαύτως νὰ καταδεί-
ξῃσι καὶ εἰς τοὺς πολίτας ποῖαν ποινὴν θὰ ὑποστώσιν ἂν ἐν ὑπαιτίῳ
πλήρῃ μὲθ' ἐκτελέσωσιν ἀξιοποίνους πράξεις, ἐξ ἐλεῖνων εἰς τὰς ὁποίας
ὁ Ποινικὸς Νόμος δὲν ἐδέχθη τὴν ἰδέαν τῆς ἀμελείας ἢ δὲν ὥρισε
ποινὴν ἀμελείας.

Ἀποδεχόμενοι ὡς ἐν μέρῃ ὁρθὰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ μακαρίτου
Πάλλα, δὲν διστάζομεν νὰ δώσωμεν τὴν ἐξῆς λύσιν: ὅτι τὸ ἄρθρον
90 ἀναφέρεται εἰς ἐκείνας μόνον τὰς πράξεις αἰτίνας γίνονται καὶ ἐξ
ἀμελείας καὶ ἐπισύρουσι τὴν τῆς ἀμελείας ποινὴν (ἄρθρα 43 καὶ 44)
οἷον φαρμακείας καὶ διαδόσεις μολυσμάτων (ἄρθρα 291 καὶ 428)
φόνους (ἄρθρ. 300) τραύματα (ἄρθρ. 310) ἐμπρησμούς (ἄρθρ. 417)
πλημμύρας (ἄρθρ. 419) κλπ. τοῦτο δ' ἐξάγεται ἰδίως ἐκ τῶν λέξεων
«ποινὴν τὴν ὁποίαν ἠθελεν ἐπισύρει εἰς ἐαυτὴν ἡ πράξις αὕτη, γινο-
μένη ἐξ ἀμελείας» ἅρα δὲν ἐφαρμόζεται εἰς ἐκείνας, ἐφ' ὧν δὲν χωρεῖ
ἀμέλεια καὶ δὲν προεννοήθη ἀμελείας ποινὴ, ὅθεν πᾶσαι αἱ μὴ ἐπι-
δεκτικαὶ ἀμελείας πράξεις τοῦ ἐν ὑπαιτίῳ μέθ' (ἢ ἄλλῃ παθῆσαι)
ἐγκληματίσαντος, μένουσιν ἀτιμώρητοι κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1
τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ 7 τοῦ Συντάγματος καθιερωθεῖσαν ἀρχήν,
καὶ προσέτι διότι ἂν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὰς τοιαύτας πράξεις τὴν
πρόθεσιν καὶ γνῶσιν τοῦ ἐγκληματοῦντος, τότε δὲν παρουσιάζεται
ἀξιόποινόν τι, π. γ. ἐπὶ συκοφαντίας (ἄρθρ. 28 ἐξυβρ.), ἐπὶ ἀντιποιή-
σεως ἀρχῆς (ἄρθρ. 226) ἐπὶ πλαστογραφίας (255. 258) ἐπὶ ψευδορ-
κίας (ἄρθρ. 265) ἐπὶ κλοπῆς (ἄρθρ. 371) ἐπὶ καταστροφῇ ἰδιοκτη-
σίας (ἄρθρ. 421) κλπ. διότι τὰς τοιαύτας πράξεις ἡ γνῶσις καὶ πρόθε-
σις καθίστησιν ἀξιοποίνους, ἡ δὲ ἀμέλεια ἀποκρούει τὸ ἀξιόποινον αὐ-
τῶν. — Ἐκτός δὲ τούτου ἡ ποινὴ τῆς ἀμελείας δὲν εἶναι κατὰ κλί-
μακα ὥρισμένη (ὡς ἡ τῆς ἀποκείρας) σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῆς
ἀνευ ἀμελείας ἐκτελεσθείσης πράξεως, ἅρα δὲν δυνάμεθα νὰ τιμωρή-
σωμεν τὴν ἀμέλειαν μὲ τὴν ἀμέσως ὑποδεστέραν ποινὴν, καθόσον εἰς
τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ὥρισμένας περιστάσεις, καθ' ἃς τιμωρεῖται καὶ
ἡ ἀμέλεια, ὁ Νομιθέτης εἰδικῶς ὥρισε καὶ μέτρον ποινῆς, τὸ ὅποιον
δὲν ἀποτελεῖ βαθμίδα ποινῆς, διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῶμεν κατ' ἀνα-
λογίαν καὶ εἰς ἄλλας πράξεις, ἐὰν ἦτο νομίμως δυνατόν νὰ ἐπιβάλλω-
μεν καὶ εἰς ταύτας ποινὴν ἀμελείας.

Πρὸς πλείονα κατ' ἀλλήλῃν τῶν ἀνωτέρω φέρομεν τὸ ἐξῆς παράδειγμα:
Ἀνθρωπὸς τις ἀποφασίσας νὰ κακοποιήσῃ ἕτερον, ἐμέθυσεν ἐπι-
τήδες (ὑπαιτίως καθ' ἡμᾶς) εἰς βαθμὸν ἀκαταλόγηστον ἢ (κατὰ τοῦ
παρ' ἡμῖν συγγραφέως) ἐν ἀπρὸςμελετήτῃ ἀρχῇ μέθῃ εὐρισκόμενος.

ἀπεράσιεν (ἂν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀπόφασις ἐν τοιαύτῃ καταστάσει) νὰ κακοποιήσῃ ἕτερον· ὁρμήσας δὲ κατ' αὐτοῦ ἐφόνευσε τὸν ἵππον του· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ μὲν μελετιθεῖσα πράξις δὲν ἐξετελέσθη, ἐξετελέσθη ὅμως ζωοκτονία ἥτοι καταστροφή ξένης ιδιοκτησίας ἥτις δὲν τιμωρεῖται, διότι ἡ ἐξ ἀμελείας καταστροφή ξένης ιδιοκτησίας εἶναι ἀτιμώρητος κατὰ τὸ ἀρθρον 421 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ μόνον ἀποζημιώσεις δικαίωμα γεννᾷ εἰς τὸν ζημιωθέντα.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 112 τοῦ 1840 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἡ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν μέθῃ εἰρη ἐπιβρῦν, ἀδιάφορος δὲ ἡ κατὰ τὴν σκέψιν· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ἀπὸ τῆς σκέψεως μέχρι τῆς ἐκτελέσεως δύναται νὰ παρέλθῃ διάστημα τι χρόνου καθ' ὃπερ ὁ κατηγορῶν τῆς μέθῃς διακλύεται καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται ὁ κατηγορουμένος νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ κατὰ τὴν σκέψιν μέθῃ ἐξυπακούετο κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, διότι διαλυθείσης τῆς μέθῃς, ὁ κατηγορούμενος ἀνενέωσε τὴν σκέψιν του καὶ ἐξετέλεσεν αὐτὴν ἐν καταστάσει καταλογισμού.

Ἀρθρ. 91.

Μόνη ἡ τοῦ Νόμου ἀγνοία δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμόν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, ὅθεν καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαποὶ καὶ οἱ ἀγράμματοι καὶ οἱ ἀγροῖκοι καὶ πάντες ὅσοι ἀγνοοῦν τοὺς Ἑλληνικοὺς Ποινικοὺς Νόμους, ὑπόκεινται εἰς τὰς νομίμους ποινάς, διότι ὀφείλουσαν νὰ μάθωσι τὸν Νόμον πρὶν ἐπιχειρήσωσι τὴν ἀξιοποιήσαν πράξιν, καὶ διότι αἱ ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τιμωρούμεναι πράξεις ἀπενεργεῖνται ὑπὸ τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς λογικῆς, ὅθεν δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι τιμωροῦνται καὶ ὑπὸ τῶν Νόμων, διότι βίσις πάσης Ποινικῆς Νομοθεσίας εἰς χριστιανικῇ ἔθνῃ, εἶναι ἡ συνειδήσις καὶ ἡ λογικὴ.

Ἀρθρ. 92.

Δὲν καταλογίζεται εἰς τὸν πράττοντα ἡ πράξις ἐκείνη ἥτις ἐκτελεῖται μὲν παρ' αὐτοῦ νομιζομένη θεμιτὴ καὶ ἀνεγκλήτος καθ' ἑαυτήν, εἶναι ὅμως ἕνεκα τῶν ἀγνώστων εἰς αὐτὸν περιστατικῶν ἐγκληματικὴ.

Ἀποκλεισθείσης ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 91 τῆς περὶ τὸν Νόμον ἀγνοίας, μένει ἤδη ἡ περὶ τὰ γεγονότα ἀγνοία, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡ ἄλλως ἀξιοποιήσιμος πράξις δὲν καταλογίζεται, διότι ὁ εἰς τοιαύτην ἀγνοίαν ευρισκόμενος δὲν ἐνεργεῖ ἐκ δολικῆς προαιρέσεως ἀλλ' ἐν τῷ νομιζομένῳ δικαιοματί του—διὰ νὰ συγκληθῇ ἐντελῶς ἡ τοιαύτη ἀγνοία ἀπαιτεῖται νὰ κατεβλήθῃ ὑπὸ τοῦ ἐπιχειρήσαντος τὴν πράξιν ἡ προαχουσα πρόνοια· ἄλλως ἐὰν ἐπιχέρησεν ταύτην ἀνεὺ τῆς προσηκού-

της προνοίας καὶ τῶν δυνατῶν πληροπορῶν, κηρύττεται ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 92 ἐνοχός τῆς πράξεως εἰς βαθμὸν ἀμελείας (ἐὰν προβλέπεται ἐν τῷ παράδικθῆντι Νόμῳ ποινὴ ἀμελείας).

Π. Χ. ἔχων τις μίαν ἐξοχικὴν ἀκατοίκητον οἰκίαν καὶ ἀγνοῶν ὅτι ὁ πληρεξούσιός του ἀπώλησεν αὐτὴν εἰς ἕτερον, ἀπεράσισε νὰ τὴν ἐξαλείψῃ καὶ ἐνέπραξεν αὐτὴν ἡ πράξις αὕτη τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τουλάχιστον 6 μηνῶν (ἀρθρ. 410), διότι ἐβάλεν ἐπίτηδες πῦρ εἰς ξενὴν ιδιοκτησίαν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ἡ οἰκία του ἐπὶ λήθῃ εἰς τρίτον, ἐὰν ἠδύνατο νὰ τὸ μάθῃ πρὸ τοῦ ἐμπρησμοῦ ἐξετάζων περὶ τούτου τὸν πληρεξούσιόν του ἢ τὸν νέον ἀγοραστήν, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἐξ ἀμελείας ἐμπρησμοῦ (ἀρθρ. 417) ἄλλως ἐὰν δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ μάθῃ, διότι οἱ εἰρημένοι ἔλειπον μακρὰν καὶ δὲν ὑπάρχον ἄλλοι νὰ τὸν πληρορρήσωσι, τότε εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ποινὴν, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἐκτελεῖ πράξιν θεμιτὴν καὶ ἀνέγκλητον.

Π. Χ. θέλων τις νὰ συνέλθῃ εἰς κοινωνίαν γάμου μετὰ τινος γυναικὸς, ἣν νομίζει ἐλευθέραν, καὶ μὴ δυνάσῃ νὰ μάθῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ πρώτου γάμου, νυμφεύεται αὐτὴν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐὰν ἡ γυνὴ ἐγνώριζεν ὅτι ὑφίσταται ὁ πρῶτος αὐτῆς γάμος, πράττει ἡγάλημα διγαμίας τιμωρούμενον μὲ εἰρκτὴν (ἀρθρ. 283)· ἀλλ' ἐὰν ἐπαίετο ἐνεκα πληροφοριῶν (ἔστω καὶ ἐσφαλμένων) ὅτι ὁ πρῶτος σύζυγός της ἀπεβίωσε μακρὰν εἰς πόλεμον, ἢ εἰς ταξείδιον, τότε δὲν τιμωρεῖται ποσῶς, διότι καὶ ἂν ἠμέλησε νὰ λάβῃ νέα πληροφορία, εἰς ὧν ἠδύνατο νὰ μάθῃ ὅτι αἱ πρῶται ἦσαν ψεῦδεις ἢ ἀμυδροὶ, οὐχ ἥττον ποινὴ ἀμελείας ἐπὶ διγαμίᾳ δὲν ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ κατὰ συνέπειαν οὔτε αὕτη, οὔτε ὁ νέος σύζυγός της (ἐὰν καὶ αὗτος ἠμέλησε νὰ μάθῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ πρώτου γάμου) ὑπόκειται εἰς ποινὴν τινὰ, διότι ὡς ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἀρθρ. 90 τοῦ Ποιν. Νόμου ἡ ποινὴ τῆς ἀμελείας δὲν δημιουργεῖται εἰς πᾶσαν πράξιν, ἀλλ' ἐνυπάρχει εἰς ἐκεῖνας μόνον τὰς πράξεις εἰς αἷς ὁ Νομοθέτης παρέδωκεν αὐτὴν ὁρίσας καὶ τὴν σχετικὴν ποινὴν—ὕθεν τὸ παράδειγμα τῆς ἀμελείας τοῦ διγαμήσαντος τὸ ὅποιον σημειοῖ ὁ Κ. Σαβίπολος ὑπὸ τὴν σελ. 197 τοῦ Β' τόμου, εἶναι ἀκατάλληλον, διότι δὲν ἐπιδέχεται ἀμελείας ποινὴν.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν ἀγνοίαν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως· ἐνδέχεται ὅμως ν' ἀγνοῇ τις τὸ μὴ ἀξιοποιῶν μίαν πράξιν καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἐν παρορθεσίᾳ ὅτι θὰ δώσῃ λόγον περὶ αὐτῆς. Π. Χ. σύζυγός τις λείπων πολλὰ ἔτη ἐκ τῆς πατρίδος του καὶ ἐπιστρέφων εἰς αὐτήν, εὐρίσκει καὶ ὁδὸν γυναῖκα τινὰ ἔγγαμον τὴν ὁποίαν πεῖθει πρὸς μοιχείαν, ἢ μὴ δυνάσῃ νὰ πείσῃ ταύτην

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

15.

ἀσελγάνει ἐπ' αὐτῆς διὰ βίας. — Οὗτος ἐνήργησε τὴν μοιχείαν ἢ τὸν βιασμόν ἐν γνώσει ὅτι παραβαίνει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ συναισθάνεται ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ εἰταχθῇ εἰς δίκην, διότι ἢ βιασθεῖσα γυνὴ βαρέως φέρουσα τὸ συμβάν μετέβη καὶ κατήγγειλε τοῦτο εἰς τὴν ἀρχήν. — σπεύδει ὁ βιαστής εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του καὶ ν' ἀναχωρήσῃ ἀμέσως (διὰ τὸν φόβον τῆς καταδιώξεως) ἀλλὰ τί βλέπει; ἡ γυνὴ ἐκείνη μεθ' ἧς ἐκουσίως ἢ βιαίως συνευρέθη, ἦτο ἡ σύζυγός του, ἀλλὰ κατὰ τὴν συνείρσιν δὲν ἐγνώρισεν αὐτήν, οὕτε αὕτη ἐκείνον· οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὁ σύζυγος μ' ὅλην τὴν δολίαν προαίρεσιν, μ' ὅλην τὴν ἐν τῇ πεποιθήσει του παραθείσιν τῶν διατάξεων τοῦ Ποιν. Νόμου, δὲν ὑπόκειται εἰς καμμίαν ποινὴν, διότι ἐξετέλεσε πράξιν θεμιτὴν, ἣν ἐνόμιζεν ἀθέμιτην.

Τοῦτ' αὐτὸ ρητέον καὶ δι' ἐκείνον ὅστις ἀγνοῶν τὴν ιδιωκτησίαν του ἔνεκα ἀπουσίας ἢ ἀλλοῦ τινος λόγου, ἐξετέλεσεν ἐπιτήδες ἐμπροσθέν, ζωοκτονίαν κλπ. ἐπὶ ιδίας του περιουσίας, νομιζῶν ταύτην ὡς ἀλλοτρίαν κλπ. κλπ.

Εἰς τὰς ἄνω καὶ πάσας τὰς παρομοίας περιπτώσεις καὶ ὁ συνεργὸς τοῦ ἐκτελοῦντος νομιζόμενον ἔγκλημα προσώπου, μένει ἀτιμώρητος, διότι κατ' οὐσίαν οὐδὲν ἔγκλημα ἐπράχθη, ἄρα τὸ ἀτιμώρητον τοῦ αὐτουργοῦ ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸν συνεργὸν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 79 ρηθέντα.

Ἄρθρ. 93.

Πράξις ἀξιόποινος τῆς ὑποίας τὸ βάρος αὐθάνουσιν ἀγνωστοί τινες εἰς τὸν πράξαντα σχέσεις, δὲν καταλογίζεται εἰς αὐτὸν εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἔκειτο εἰς τὸν σκοπὸν του κατὰ τὰ γνωστὰ εἰς τὸν ἴδιον περιστατικά.

Ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ προκειμένου ἀρθρου ἀρκούντως καὶ διὰ παραδειγμάτων διεπραγματεύθημεν ὑπὸ τ' ἀρθρα 80, 71, 72 καὶ 80 τοῦ Ποιν. Νόμου. — Μολοντοῦτο καὶ ἐπὶ αὐτουργοῦ φέρομεν τὰ ἐξῆς παραδείγματα· ὁ ἐξυδρίζων μέλη τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας (ἀρθ. 9. ἐξυδρ.) ἢ πρέσβεις (ἀρθ. 11.) ἢ ὑπαλλήλους (ἀρθ. 21.) ἢ πρόσωπα ἀξιοσέβαστα (ἀρθ. 29.) ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ιδιότητος τῶν τοιούτων προσώπων, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς ἐξυδρίσεως.

Ἄρθρ. 94.

Ἡ ὡς ἀξιόποινος χαρακτηριζομένη πράξις τὴν ὁποίαν ὑπολαμβάνων τις ἐκ πλάνης, ἢ ἐξ ἀγνοίας τῶν πραγμάτων θεμιτὴν καὶ ἀνέγκλητον, ἐπιχειροῦ ἄνευ τῆς προσηκούσης προνοίας καὶ τῶν δυνατῶν

πληροφοριῶν, καταλογίζεται μὲν εἰς αὐτὸν, ἐπισύρει δὲ εἰς ἐαυτὴν τὴν ποινὴν τῆς ἀμελείας.

Περὶ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐκάμωμεν λόγον ἐν τῷ ἄρθρῳ 92.

Ἄρθρ. 95.

Δὲν ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν ἡ δόξα ὅτι τὸ παρὰ τῶν Νόμων ἀπαγορευόμενον ἐπὶ ποινῇ, εἶναι θεμιτὸν κατὰ τὴν συνείδησιν, ἢ κατὰ τὴν θρησκείαν ἢ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ κινουντος αἰτίου.

Τὰ ὑπὸ τὴν σελ. 196 τοῦ Β' τόμου συστήματος Σαριπόλου σημειούμενα παραδείγματα εἶναι κατάλληλα· 1) δώμανος ὑπὸ κλέψαν, οὐ δύναται πολυγαμεῖν ἐν Ἑλλάδι, οὐδὲ κατηγορηθεὶς ἐπὶ διαγαμίᾳ δικαιωθείσεται προφασίζόμενος ὅτι κατὰ συνείδησιν καὶ κατὰ τὴν ἐαυτοῦ θρησκείαν θεμιτὴν νομίζει τὴν πολυγαμίαν (καθ' ἡμᾶς δὲ πᾶν ἐν Ἑλλάδι τελούμενον ἐγκλημα καὶ παρὰ μὴ ὑπὸ κλέψαν ἔλληνας εἶναι τιμωρητὸν (ἄρθρ. 1 Ποιν. Δικ.). 2) κλέπτης κλέψας ὑπὸς πωλήσεται ἐλεημοσύνας, ἢ θεομανῆς (φανατικὸς) φονεύσας διότι ἐνόμειζεν ὅτι ὑπηρετεῖ οὕτω τὸν Θεὸν ἢ τὴν Πολιτείαν, οὐ διαφεύγει τὴν τιμωρίαν τῆς κλοπῆς.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 95 δὲν εἶναι γενικὴ καὶ ἀπόλυτος, ἀλλ' ὑπαγορεῖ πολλάκις εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 86 ἐδ. 4 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι· 1) ἂν Π. χ. ἀλλοθρησκὸς τις ἐφορῶν κατ' ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς οἷον λειτουργίας, λιτανείας, ἐπιταφίου κλπ. θελήσῃ νὰ προσβάλλῃ τὰ θεῖα καὶ κατακερματισθῇ ὑπὸ τῶν ἐξαθρόντων χριστιανῶν, οὗτοι δὲν θὰ δώσωσι λόγον εἰς τὴν Δικαιοσύνην, διότι εὗρεθσαν εἰς ἀνάτιον σύγχισιν τῶν αἰσθήσεων· 2) ἂν πατὴρ τῶν ἀρτίως φανευθέντων τέκνων ἴδῃ τὸν φονέα διαβαλόντα ἐνώπιόν του καὶ ἐξαφθῇ ἐκ τῆς θέας του καὶ ἐκ τοῦ συμβάντος δυστυχίματος, ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ν' ἀναιρέσῃ παραχρῆμα τὸν φονέα λόγῳ ἐκδικήσεως διὰ τὸ χυθὲν αἷμα τῶν τέκνων του, ὁ τοιοῦτος πατὴρ δὲν ὀφείλει λόγον εἰς τὴν Δικαιοσύνην, διότι εὗρεθ εἰς ἀνάτιον σύγχισιν τῶν αἰσθήσεων καὶ ἐπίστευσεν ἐν τῇ στιγμῇ τῆς παραφράς του ὅτι ἐκτελεῖ πράξιν θεμιτὴν εἰς πατέρα σφαγέντων τέκνων.

Τὰ Δικαστήρια δὲν πρέπει νὰ περιορίζωνται στενῶς εἰς τὰς περὶ αἰμύνης ἀρχὰς καὶ νὰ θεωρῶσι τὰς μετὰ παρέλευσιν τοῦ κινδύνου πράξεις τιμωρητάς, διότι καὶ οἱ Δικασταὶ ὡς ἄνθρωποι γνωρίζουσιν ὅτι ἡ ψυχικὴ ταραχὴ καὶ ὁ πόνος ἐπικρατοῦν μετὰ τὸ δυστύχημα καὶ ἐξάπτωνται πολλάκις εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν, ὅτε ὁ εἰς τοιαύτην ψυχολογικὴν κατάστασιν περιπεσὼν καὶ πρὸς ἐκδίκασιν ἐγκληματικὰς μένει ἀτιμώρητος (ἄρθρ. 86 ἐδ. 4).

"Αρθρ. 96.

Μένουσιν ακαταλόγιστοι αἱ πράξεις εἰς τὰς ὁποίας ἀναγκάζεται τις δι' ἀκαταμαχίτου σωματικῆς βίας, ἢ δι' ἀπειλῶν ἡνωμένων μὲ παρόντα καὶ ἀφυσικτον κίνδυνον σώματος, ἢ ζωῆς, τιμῆς (ἀγνείας) ἢ ἐλευθερίας τοῦ ἀναγκαζομένου αὐτοῦ ἢ τῶν ἐξ αἵματος ἀνιόντων καὶ κατιόντων συγγενῶν του, τῶν ἀδελφῶν ἢ τοῦ συζύγου.

Ἡ συναίσθησις τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ τῶν πολυτίμων ἀγαθῶν τῆς υἱείας, ἐλευθερίας καὶ τιμῆς (ἀγνείας) δίδει εἰς ἕκαστον τὸ δικαίωμα ν' ἀποκρούσῃ διὰ τῆς βίας πάντα θέλοντα νὰ παραβλάψῃ τὴν ζωὴν, υἱείαν, τιμὴν, ἐλευθερίαν καὶ περιουσίαν αὐτοῦ (ὡς θέλωμεν ἶδει ἐν ἀρθρ. 99)· ἐνταῦθα ὅμως ὁ Νόμος συγκαταβαίνει καὶ περαιτέρω, διότι παραδέχεται ὅτι ἂν τις διὰ βίας ἢ ἐπικινδύνων ἀπειλῶν κατὰ τοῦ σώματος, ἢ ζωῆς, ἢ ἀγνείας, ἢ ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου ἢ τῶν στενῶν συγγενῶν αὐτοῦ, ἐξαναγκάσῃ τοῦτον νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιόποιον πρᾶξιν κατ' ἄλλου ἀνθρώπου ἢ κατὰ περιουσίας ἢ κατὰ τῆς Πολιτείας, ἢ καὶ κατὰ τοῦ ἰδίου βιάζοντος, δύναται ὁ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς βίας ἢ τῶν ἐπικινδύνων ἀπειλῶν τυχαίως περιπεσὼν ἄνθρωπος, νὰ ἐκτελέσῃ ἀποινῇ κατὰ τρίτου ὅπως ἀθῶου, ἢ κατὰ περιουσίας τρίτου, ἢ κατὰ τῆς Πολιτείας, τὴν ὑπὸ τοῦ βιάζοντος ἢ ἀπειλοῦντος ἐπιτασσομένην ἀξιόποιον πρᾶξιν, οἰουδήποτε εἴδους καὶ βαθμοῦ, δύναται ὡσαύτως νὰ ἐκτελέσῃ καὶ κατὰ τοῦ ἰδίου βιάζοντος τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀπαιτούμενην πρᾶξιν, ἢ ἄλλην ἀναγκαίαν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ διὰ προφανοῦς κινδύνου ἐξαναγκάζων ἕτερον πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποιῶν πράξεως, εἶναι ὑπόλογος εἰς τὰς συνεπειὰς αὐτῆς ποινικῶς καὶ πολιτικῶς, ὁ δ' ἐξαναγκαζόμενος, οὐδ' ὅλως εὐθύνεται διότι ὑπέκυψεν εἰς ἐπικίνδυνον βίαν (ὡς ἐν σελ. 40 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐξεθέσαμεν).—Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη ὥστε ἡ ἐκβιαζομένη πρᾶξις (ἐὰν ἄνευ βίας ἐξετελεῖτο) νὰ ᾖ ἀξιόποιος ὡς πρὸς ἀμφοτέρους δηλ. τὸν τε βιάζοντα καὶ τὸν βιάζομενον, ἀρκεῖ νὰ ᾖ τοιαύτη ὡς πρὸς τὸν βιάζοντα, ἄλλως ἐὰν ὡς πρὸς αὐτὸν δὲν ᾖ ἀξιόποιος, δὲν εἶναι καὶ ὡς πρὸς τὸν βιάζομενον, καθ' ὅς περιπτώσεις, ἢ ἐντολῇ ἢ ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀρμοδίου προσώπου, ἐπιφέρει τὸ ἀτιμώρητον τῆς παρ' ἄλλου πρᾶξεως ἀξιοποιῶν πράξεως. Π. χ. ὁ Α. ἐχὼν οἰκίαν ἐξαναγκάζει δι' ἐπικινδύνου βίας ἢ ἀπειλῆς τὸν Β. νὰ πυρπολήσῃ αὐτήν· ὁ Β. ἐκτελεῖ τὸν εὐπρησμὸν ἀλλ' ἡ πρᾶξις εἶναι ἀτιμώρητος ὡς πρὸς τὸν βιάζοντα διότι ἦτο κύριος τῆς οἰκίας του καὶ ἡδύνατο (ἐκτός ἐξαιρετικῶν λόγων) νὰ καταστρέψῃ αὐτήν εἴτε προσωπικῶς εἴτε δι' ἄλλου· ἄρα καὶ

ὕπὸ τὴν ἐποψὴν ὅτι δι' ἐκβιαζομένου τρίτου, ἄλλως ἔννου πρὸς τὴν οἰκίαν, ἐκτελεῖται ὁ ἐμπρησμός τῆς οἰκίας, οὐδὲν ἀξιοποιοῦν ὡς πρὸς τὸν βιάζοντα ἰδιοκτήτην αὐτῆς ὑπάρχει, διότι ἔδυνάτο ὁ τρίτος καὶ αὐτοῦ βίαις νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς οἰκίας (ἀρ. 98 Π. Νόμου).— Ἐὰν ὅμως ἡ οἰκία ᾗτο τοῦ ἐκβιασθέντος Β. καὶ οὗτος ἠναγκάσθῃ δι' ἀκαταμάχῃτος βίαις ὑπὸ τοῦ Α. νὰ πυρπολήσῃ αὐτήν, τότε ὁ Α. δὲν δύναται ν' ἀπαλλοχθῇ ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ ἐμπρησμοῦ, διότι καὶ μὲν ὁ Β. ᾗτο κύριος τῆς οἰκίας του καὶ ἔδυνάτο ἐξ ἰδίας προαιρέσεως νὰ καταστρέψῃ αὐτήν, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐσκόπει οὔτε ἤθελε νὰ πράξῃ τὸ ποιοῦτον δυστύχημα ἐπὶ τῆς περιουσίας του, ἐβιάσθη δὲ νὰ πράξῃ αὐτὸ ἕνεκα τῆς ἐπικινδύνου βίαις τοῦ Α. καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Α. εἶναι καὶ θεωρεῖται κύριος ὁ αὐτοῦργος τοῦ ἐμπρησμοῦ καὶ πρέπει νὰ δώσῃ λόγον εἰς τὴν Δικαιοσύνην, ἀδιαφόρως ἐὰν μετεχειρίσθῃ τὴν χεῖρα τοῦ ἰδιοκτήτου τῆς οἰκίας πρὸς ἐμπρησμόν αὐτῆς.

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὅσῳκις τρίτος τις ἐκβιάζῃ ἐπικινδύνως ἕνα συζύγον ἵνα βιάσῃ τὴν συζύγον του (δηλ. βιασμόν μεταξὺ ἀνδρῶν) διότι καὶ ἂν ἡ γυνὴ ἀνισταθῇ καὶ ὑποκύβῃ εἰς τὴν βίαν τοῦ συζύγου τῆς, μεταξὺ συζύγων δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀσέλγεια καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἐξανάγκαις τοῦ τρίτου κατὰ τοῦ συζύγου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσταγὴ πρὸς βιασμόν, ἀλλ' ὡς ἀδίκαι ἐπίθεσις, ὡς ἐν τῷ ἀρ. 207 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ διὰ παραδειγμάτων θέλομεν καταδείξει τὸν ὅρισμόν τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως.

Διὰ νὰ συγγνωσθῇ ἡ κατὰ τρίτου ἐκτέλεσις τῆς προσταγῆς, ἀπαιτεῖται ὥστε ὁ προσταττόμενος νὰ μὴ δύναται ν' ἀντιτάξῃ τι κατὰ τοῦ προσταττόντος, ἄλλως ἐὰν δύναται ν' ἀνισταθῇ κατ' αὐτοῦ καὶ καταβάλλῃ αὐτὸν, τότε δὲν ὑπάρχει ἀκαταμάχῃτος βία οὐδ' ἀπειλὴ ἠνωμένη μὲ ἀρκεῖτον κίνδυνον καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κατὰ τρίτου προσταγὴν του. Π. γ. ὁ Ἰωάννης συλλαμβάνει τὸν Κώσταν ἀπὸ τὸν τράχηλον καὶ τὸν διατάσσει νὰ φωνεῖσῃ παραχρῆμα τὸν Θεόδωρον ἄλλως θὰ ἐμπήξῃ τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τράχηλόν του. — Ὁ Κώστας βλέπων τὸν κίνδυνον εἰς ὃν περιέπεσε καὶ δικαιούμενος κατὰ πρῶτον λόγον ν' ἀποφύγῃ αὐτὸν, δικαιούται ν' ἀναιρέσῃ τὸν Ἰωάννην καὶ νὰ λυτρώσῃ τὸν Θεόδωρον, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης εἶναι ἕτοιμος εἰς πᾶσαν παρακοήν ἢ ἀντίστασιν τοῦ Κώστα νὰ ἐμπήξῃ τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τράχηλόν του, ὅθεν ὁ Κώστας βλέπων τὰ στενὰ ὄρια, ἀπαφασίζει καὶ φωνεῖ τὸν Θεόδωρον, τοῦτο δὲ πράττων μένει ἀτιμώρητος.

Ἄλλο παράδειγμα ὁ Ἰωάννης βαρυνθεὶς τῇ ζαῇ του καὶ θέλων νὰ δώσῃ τέλος τῶν ἡμερῶν του, δὲν ἔχει τὴν τολμήν ν' αὐτοκτονήσῃ,

ἀλλὰ συλλαμβάνων αἰσινιδίως τὸν Κῶνσταν καὶ τείνων ὃ πλον κατ' αὐτοῦ, τὸν διατάσσει νὰ τὸν φονεύσῃ ἄλλως ἢ φονευθῇ παρ' αὐτοῦ. Κῶνστας δὲν θέλει νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰωάννην ἀλλὰ βλέπων ὅτι ὁ φονευθῇ παρ' αὐτοῦ, ἀναγκάζεται καὶ τὸν φονεύει. Ὅθεν δὲν τιμωρεῖται διὰ τὴν πράξιν ταύτην.

Καθ' ἃς περιπτώσεις ὁ παρὼν καὶ ἀρεκτος κίνδυνος δὲν ἀπειλοῦνται κατὰ τοῦ ἰδίου προσώπου ἀλλὰ κατὰ τῆς ζωῆς, υἱείας, ἀγγελίας ἢ ἐλευθερίας ἐνός ἢ πλείονων τῶν στενῶν συγγενῶν του, δύναται καὶ ὀφείλει ὁ μακράν τοῦ κινδύνου διατελὼν συγγενής, ν' ἀποκρούσῃ κατὰ πρῶτον λόγον τὸν βιάζοντα ἢ ἀπειλοῦντα, διὰ τοῦ μέσου ἐκείνου πρὸς ὅποιον εἶναι κατ' ἀλλήλῃν πρὸς ἀπολύτρωσιν τοῦ στενοῦ συγγενοῦς τοῦ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ τοῦτο δὲν ἦναι δυνατόν, τότε ἀπὸκειται εἰς αὐτὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ βιάζοντος ἢ ἀπειλοῦντος προσταττομένην κατ' ἄλλου πράξιν, πρὸς διάσωσιν τοῦ κινδυνεύοντος συγγενοῦς του. Π. γ. εἰς σύζυγος ἐξέρχεται ὑπὸ συνιδεῖαν ἐνός φίλου τοῦ νὰ προῦπαντήσῃ τὴν σύζυγόν του ἐπιστρέφουσαν ἐκ τῆς ἐξοχῆς πρὶν πλησιάζῃ αὐτήν, βλέπει ἀνθρωπὸν τινα ὅστις ὁρμᾷ ξιφῆρης καὶ κρατεῖ μάχαιραν ἐπὶ τοῦ ἀχένος αὐτῆς· ὁ ἀνθρωπος οὗτος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν σύζυγον τὴν διατάσσει νὰ μὴ πλησιάζῃ ἀλλὰ νὰ φονεύσῃ τὸν μετ' αὐτοῦ συμπεριπατοῦντα φίλον του, ἄλλως ὃ' ἀποκόψῃ τὴν κεφαλὴν τῆς συζύγου του — ὁ δυστυχὴς σύζυγος βλέπει ὅτι ἂν παρακούσῃ τὴν διαταγὴν, χάνει τὴν σύζυγόν του, ἂν ὑπακούσῃ εἰς αὐτὴν χάνει τὸν φίλον του, ἐν τοιαύτῃ δυσχερεῖ περιπτώσει, τὸ αἷμα τῆς συζύγου του φαίνεται πολυτιμώτερον δι' αὐτὸν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχει καιρὸν καὶ μέσα διὰ νὰ τὴν σώσῃ ἐκ τοῦ ἐπιτεθέντος, ἐκτελεῖ τὴν προσταγὴν αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἐξαγοράζει τὴν ζωὴν αὐτῆς διὰ τοῦ αἵματος τοῦ φίλου του — τοιαύτη ἐξαγορὰ καίτοι συγγινωσκομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου εἶναι κατὰ κοινὴν συναῖδασιν ἀπεικταία, διότι προτιμώτερον νὰ ἴδῃ τις τὴν σύζυγόν του πίπτουσαν ὑπὸ τὴν μάχαιραν ἐνός κακούργου, παρὰ νὰ φονεύσῃ τὸν φίλον του πρὸς διάσωσιν αὐτῆς ἐξ ἀλλοτρίων καὶ ἀδίκων χειρῶν. — Ὁ τοιοῦτος σύζυγος ἐγκαταλείπων τὴν σύζυγόν του εἰς τὴν τύχην τῆς, θέλει παρηγορεῖσθαι ὅτι ὑπὸ μισαίνονου χειρὸς ἐστερήθη αὐτῆς, ἄλλως φονεύων τὸν φίλον του καὶ σώζων τὴν σύζυγόν του διὰ τοιοῦτου μέσου, ὁ τύπτεται αἰωνίως ἐκ τῆς συνειδήσεως καὶ δὲν ὁ δύναται ποτὲ νὰ ἴδῃ μετὰ ἡμᾶς τὴν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ φίλου του σωθεῖσαν σύζυγόν του.

Ἐκ τῶν ἐκφράσεων τοῦ προκαίμενου ῥήθρου «κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς» ἐξάγεται ὅτι καὶ κίνδυνος υἱείας ἐὰν πρόκειται, συγγινώσκειται ἢ πρὸς ἀποφυγὴν αὐτοῦ ἐκτέλεσις ἀξιοποίνου πράξεως, διότι τὰ σώματα διατρέχει τὸν γενικὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς καὶ τὸν μερικὸν τῆς υἱείας.

ὅθεν ἀφοῦ ὁ Νόμος προσέθηκε «σώματος ἢ ζωῆς» ἠγγήσας νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὰ σπουδαῖα κατὰ τοῦ σώματος τραύματα.

Ἄξιον μεγίστης προσοχῆς καὶ μελέτης εἶναι τὸ ἐξῆς· ὁ Νόμος ἐπιτρέπων τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνων πράξεων ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς βίας ἢ τῶν ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, δὲν κάμνει διακρίσεις προσώπων, ὅθεν ἐξετάστειν ἐὰν ἐπιτρέπηται ἀπολύτως ἡ χρῆσις τοῦ τοιούτου δικαίου τῆς ἀνάγκης κατὰ παντός προσώπου. — Τὸ καὶ ἡμᾶς φρονοῦμεν ὅτι ὁσάκις ἡ βία καὶ ἡ ἀπειλὴ ἔχῃ ἄμεσος, δικαιεῖται ὁ διατρέχων τὸν κίνδυνον νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιοποίνων πράξιν κατὰ παντός προσώπου ἔστω καὶ κατὰ τῶν τέκνων του καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν συγγενῶν του διὰ νὰ λυτρώσῃ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν. Π. χ. ὁ Ἰωάννης ὁρμᾷ ξιφῆρης κατὰ τοῦ Κῶνστα καὶ διατάσσει αὐτὸν νὰ φονεύσῃ παρὰ χρεῖμα τὸν υἱὸν τοῦ Θεόδωρου, ἄλλως ὅα ἐμπέξῃ τὴν μάχαιραν εἰς τὸ σπῆθός του. — Ὁ δυστυχὴς Κῶνστας πρέμει διὰ τὴν ζωὴν του, πρέμει ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ζωὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοδώρου, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον. Ἐν τοιαύτῃ δυσχερεῖ περιστάσει ἂν ἡ φιλικότης ἐπικρατήσῃ τῆς στοργῆς, τότε ὁ Κῶνστας δὲν ὀφείσκει νὰ ἐπιβίῃ τὴν δικαιοσύνην διότι προετίμησε νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ υἱοῦ του.

Ὅταν ὅμως ὁ κίνδυνος ἔχῃ ἔμμεσος, δηλ. δὲν βιάζεται οὐδ' ἀπειλεῖται ὁ Κῶνστας, ἀλλ' ἡ σύζυγός του, ἡ ἢ θυγάτηρ του τρέχουσι τὸν ἑσχατον κίνδυνον ἐκ μέρους ἐνὸς κακούργου ὅστις ἀπαιτεῖ νὰ φονεύσῃ ὁ Κῶνστας τὸν υἱὸν τοῦ Θεοδώρου, ἄλλως ὁ κακούργος ὀφείλει νὰ φονεύσῃ τὴν σύζυγον καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Κῶνστα, τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει, διότι τὸ ἄρθρον 96 δίδει δικαίωμα εἰς τὸν Κῶνστα νὰ ἐκτελέσῃ ἀξιοποίνων πράξιν διὰ νὰ σώσῃ ἑνα ἢ πλείονας συγγενεῖς του, ἀλλ' ἀφοῦ πρόκειται νὰ καταστρέψῃ ἕτερον συγγενῆ, δὲν δικαιολογεῖται ἡ τοιαύτη πράξις, διότι ἐλλείπει ὁ λόγος δι' ὃν συγγινώσκειται ὑπὸ τοῦ Νόμου. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν ὁ διατρέχων τὸν κίνδυνον εἴναι προσφιλέστερος ἐκείνου καθ' οὗ δίδεται τὸ πρόσταγμα, διότι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 96 ἀναγερόμενα πρόσωπα ἔσιν μοῖραν κατέχουσιν ἐν τῷ Νόμῳ.

Τὰ ἀνωτέρω σπουδαῖα ἔχουσιν ἐπιρροὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνεν ἀνθρωπίνης ἐναργείας ἀλλ' ἐκ συμπτώσεως παρουσιαζομένου κινδύνου, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἐν ἄρθρῳ 106.

Ὅτι δὲ τὸ ἄρθρ. 96 ἀφορᾷ ἀξιοποίνους πράξεις καὶ κατὰ τρίτων ὅπως ἀθῶων, ἐξάγεται ἐκ τῶν γενικῶν ἐκφράσεων αὐτοῦ, καὶ προσέτι ἐκ τοῦ ὅτι ἀπαιτεῖ σωματικὴν καὶ ἀκαταμάχητον βίαν ἢ ἀπειλὰς ἠνωμένας μὲ παρόντα καὶ ἀφευκτον κίνδυνον, ἄρα ὁ βιάζων ἢ ὁ ἀπειλῶν εἶναι ἀπόρρητος καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ἀξιοποίνος πράξις ὀφείλει νὰ στρεφῇ κατ' ἄλλου, κατὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ.

Πρὸς καλῶτερον ἐξήγησιν τῶν περιπτώσεων τοῦ ἀρθροῦ 96 φέρει-
μεν τὰ ἐξῆς παραδείγματα.

Π. Χ. οικογενειάρχης τις μεταβαίνει, χάριν περιπάτου, μετὰ τῆς
συζύγου του καὶ τῶν ἐρήβων θυγατέρων του εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ ὁδὸν
περιπίπτει εἰς τὰς χεῖρας κακοποιῶ ἀνθρώπου ὅστις προτείνει κατ' αὐ-
τοῦ πυροβόλον ἢ μάχαιραν καὶ τὸν διατάσσει νὰ φονεύσῃ τὸν ἐκεῖ
πλησίον ἱστάμενον ἢ καταγιγόμενον (δεῖνα) ἢ νὰ βάλῃ πῦρ εἰς τὴν
αὐτοῦ οἰκίαν του, ἢ εἰς τοὺς θειρισμένους καρπούς του, ἄλλως αὐ-
τὸν ἀντιτείνει, θέλει τὸν ἀποκτείνει παραχρῆμα ἢ θέλει παρακιάσει τὴν
σύζυγόν του ἢ μίαν ἢ καὶ ὅλας τὰς θυγατέρας του· ὁ δυστυχὴς συν-
ζυγος καὶ πατὴρ βλέπων ὅτι ἡ ζωὴ του ἢ ἡ ὑπόληψις αὐτοῦ καὶ τῆς
οἰκογενείας του τρέχει ἀρκεύκτον κίνδυνον, διότι ὁ κακοποιὸς ἀνθρώ-
πος διευθύνει κατ' αὐτοῦ ὄπλον θανατηφόρον, ἢ τίθειαι χεῖρα ἐπὶ
τῶν γυναικῶν, ἀποφασίζει καὶ φονεύει τὸν πλησίον ἱστάμενον τράπον
ἢ πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς καρπούς του, τοῦτο δὲ πράττει
συγγινώσκαται ὑπὸ τοῦ Νόμου, διότι δὲν ἤθελεν οὔτε ἰδίαν εἶχε
ἀπορρίψῃ νὰ πράξῃ ταῦτα, ἀλλ' ἐβιάσθη νὰ τὰ πράξῃ διὰ νὰ σώσῃ
τὴν ζωὴν ἢ τὴν ὑπόληψίν του, ἄρα δὲν συντρέχει δολία προαίρεσις.

Εἶναι ἀδιάφορον τὸ εἶδος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πράξεως, ἀρκεῖ νὰ
ᾔναι ἢ ὑπὸ τοῦ βιάζοντος ἢ ἀπειλοῦντος ἐπιταχθεῖσα, διότι ἀπὸ
ναντι ζωῆς, ἢ ἀγνείας ἢ ἐλευθερίας, συγγινώσκαται πᾶν ἔγκλημα καὶ
αὐτὸς ὁ φόνος, ὅθεν δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐὰν ἡ βία ἢ ἡ ἀπειλὴ
περιορίζετο εἰς προσβολὴν ὑπολήψεως (ἀγνείας) ὥφειλεν ὁ βιάζόμενος
ἢ ἀπειλούμενος ν' ἀνελθῇ ταύτην καὶ ἀπέχῃ τοῦ φόνου, διότι ἡ ὑπό-
ληψις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τιμαλφεστέρα καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ.— Ἐν-
νοεῖται δ' ὅτι ὁ καθ' οὗ ἡ βία ἢ αἰ ἀπειλαί, τότε μόνον δύναται νὰ
γίνῃ ὄργανον τῶν ὀρέξεων τοῦ βιάζοντος ἢ ἀπειλοῦντος, ὅταν δει-
χτο δύνατον ν' ἀπορύγῃ τὸν σπουδαῖον κίνδυνον δι' ἀντιστάσεως
φυγῆς, ἢ δι' ἄλλου προχείρου τρόπου, ἄλλως δὲν συγγινώσκαται διὰ
πράξιν τὴν ὁποίαν ἐξετέλεσε κατὰ προσταγὴν ἄλλου καὶ θεωρεῖται
ὡς συναυτουργός (ἀρθρ. 96).

Συνεπεία τῶν ἀνωτέρω θεωροῦμεν ἐσφαλμένῃ τὴν ἐν σελ. 190
καὶ 201 τοῦ Β' τόμου τοῦ Συγγράμματος Σαριπόλου ἀναφερομένην
ἀρχὴν «ὅτι τὸ ἀπειλούμενον εἰς τὸν δράστην ἢ τὰ φίλτατα αὐτοῦ
»πρόσωπα κακὸν πρέπει νὰ ᾔναι μείζον ἢ τοῦλάχιστον ἴσον τῇ παρ' αὐ-
»τοῦ ἐκβιαζομένη παραβάσει τοῦ Νόμου καὶ ὅτι ἡ ἐν ἀνάγκῃ κατα-
»στασις ἐπιχειρουμένη πράξις ἐστὶ καὶ ἑαυτὴν ἀθέμιτος, τυγχάνει
»δὲ συγγνώμης παρὰ τοῦ Νομοθέτου ὡςάκις ἡ διὰ τῆς πράξεως προ-
»ξενηθεῖσα ζημία ἐστὶν ἐλάσσων, ἴση, ἢ ὁμοία τῇ ἐπαπειλουμένῃ»
διότι ὁ Νόμος δὲν κάμνει τοιαύτην διάκρισιν ἀπεμνήστως, συγχωρεῖ

ἀδιακρίτως πᾶσαν ἀξιοποινὸν πράξιν τελομένην πρὸς διάσωσιν εἴτε ζωῆς, εἴτε ἀγνείας, εἴτε ἐλευθερίας τοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν στενῶν συγγενῶν αὐτοῦ, διότι δὲν ὑπάρχει δολία προκίρσεσι, ὡς θέλομεν ἐκθέσει καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 106 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὅθεν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς ἐκκατον βιάζομενον, ἢ σπουδαίως καὶ ἐπικινδύνως ἀπειλούμενον παρ' οἰουδήποτε προσώπου (ισχυροτέρου ὡς ἐκ τοῦ τόπου ἢ τῶν ὑποῶν μεταχειρίζεται μέτων) νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ βιάζοντος καὶ φόνον καὶ βιασμόν καὶ πᾶν ἄλλο ἐγκλήμα κατὰ τρίτου προσώπου, ἀρκεῖ διὰ τοῦ τοιοῦτου ἐγκλήματος νὰ προφυλάξῃ εἴτε ζωὴν, εἴτε ἀγνείαν εἴτε ἐλευθερίαν ἐκυτοῦ καὶ τῶν συγγενῶν του, ὥστε ἂν τις πατὴρ βλέπων ὅτι ὁ εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχλον τοῦ ποταμοῦ εὐρισκόμενος υἱὸς του συνελήφθη ὑπὸ ληστών, οἵτινες θὰ τὸν αἰχμαλωτίσωσιν, ἐὰν δὲν ἐνδώσῃ εἰς τὴν πρότασιν των τοῦ νὰ φρονέσῃ τὸν εἰς τὴν ἐδῶθεν ὄχλον τοῦ ποταμοῦ εὐρισκόμενον στρατιώτην ἢ ἄλλαν διώκτην ἢ ἐχθρὸν τῶν ληστών, ἐκτελέσῃ τὸν φόνον διὰ τὴν ἀποφυγὴν τὴν ἀπαγωγὴν ἢ τοὶ τὴν στέρησιν τῆς πρωτοπικῆς ἐλευθερίας τοῦ υἱοῦ του, δὲν ὀφείλει λόγον εἰς τὴν Δικαιοσύνην, διότι ἐπραξέ φόνον πρὸς διάσωσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ υἱοῦ του, τὸ δὲ ἄρθρ. 300 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου δὲν ἔχει κἀμμίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν, διότι δὲν ἔλαβε χώραν ὑπαίτιος ὑπερβάσις τοῦ δικαίου τῆς ἀνάγκης, ἀλλ' ἐξετέλεσθη ἀκουσίως καὶ ἄνευ δολίας προκίρσεως πράξις ἐπιβλητομένη ὑπὸ τρίτου διὰ βίας ἢ ἀπειλῶν ἐπικινδύνων εἰς τὴν πρωτοπικὴν ἐλευθερίαν τέκνου.

Ὅσον κακοῦτος καὶ ἂν ᾖ καὶ ἡ διὰ βίας ἢ ἀπειλῶν ἐπιβαλλομένη πράξις, μένει ἀτιμώρητος. Π. γ. γυνὴ τις ἐκ πάους ἢ ἐκ ζηλουτοπίας θέλουσα ν' ἀτιμάσῃ ἄλλην γυναῖκα καὶ συμπεριπατοῦσα μετ' αὐτῆς, ὁρμῇ μετὰ πιστολίου κατὰ τοῦ πρώτου ἴσου ἂν συναπαντήσῃ κατ' ὅδον καὶ τὸν διατάσσει ν' ἀσελγήτῃ κατὰ τῆς συνοδοιπόρου γυναίκος, ἄλλως θέλει τὸν θανατώσει· ὁ νέος οὗτος καίτοι ἐν ἄλλῃ περιστάσει δυνάμενος νὰ καταβάλῃ τὴν ἀπειλοῦσαν γυναῖκα, βλέπει ἡδὴ αὐτὴν ισχυροτέραν ὡς ἐκ τοῦ προτεινομένου ὅπλου καὶ ὑπακούων εἰς αὐτήν, ἐκτελεῖ βιαίως τὴν ἀσελγίαν, ὅθεν δὲν εἶναι τιμωρητός, διότι ὑπεχώρησεν εἰς βίαν, ἂν καὶ διὰ τῆς βίας ἐξετέλεσε κακοῦτην πράξιν δι' ἣς ὀπωδῆποτε νυχαιρίστας καὶ τὰς τῆς σαρκοῦ του ἐπιθυμίας.

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω βλέπει τις ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ᾖ καὶ βιαζομένης ὁ προστάζων, διότι καὶ ὁ ἀσθενέστερος, ὅταν, ὡς ἐκ τοῦ τόπου καὶ τῶν μέσων γίνεται ισχυρότερος, δύναται νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησιν του καὶ εἰς τὸν πλέον ἀτρόμητον ἄνδρα. Π. γ. γυνὴ τις συλλαβοῦσα κατ' ὁδὸν τὸ νήπιον τέκνον ἐνδὸς πατρὸς καὶ ἀναβιβά-

ματος Κλητὴρ βλέπων ὅτι τοῦτο ἐξεδόθη παρὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπαλλήλων καὶ ὅτι φέρει τοὺς ἀπαιτούμενους τύπους (άρθρ. 215 τῆς Ποιν. Δικονομ.) τὸ ἐκτελεῖ ἄρα οὗτος εἶναι ἀτιμώρητος, διότι ἂν καὶ δι' αὐτοῦ ἐτελέσθη ἡ ἀξιόποινος πράξις τῆς στέρσεως τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ πολίτου, οὐχ ἥττον ὁ Κλητὴρ ἔλαβε τακτικὴν ἐντολὴν παρὰ τῶν ἀρμοδίων προσώπων καὶ δὲν ἠδύνατο ἀποινεῖ νὰ τὴν παρακούσῃ οὐδὲ νὰ τὴν ἐξελέγξῃ κατ' οὐσίαν.

Εἰσὶν ὅμως καὶ περιστάσεις καθ' ἃς ὁ προσταττόμενος ὑπάλληλος ἠρεῖται ἐν γνώσει τῆς παρανομίας νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ προϊσταμένου του· τῶντι κατὰ τὸ ἀρθρ. 94 τοῦ Δικαστ. ὀργανισμοῦ πᾶς Εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ μετὰ πάσης ἐλευθερίας κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πεποιθήσιν, ἀλλ' ὅταν λαμβάνῃ ῥητὴν ὁδηγίαν παρὰ τοῦ ἀνωτέρου του, ὀφείλει νὰ τὴν ἐκτελῇ ταχέως καὶ ἀκριβῶς— ὅθεν ἂν ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Πρωτοδικῶν δὲν διατάξῃ τὴν συλλήψιν τοῦ ἐπ' αὐτοφώρῳ κακουργήσαντος ἢ ἀπολύσῃ αὐτὸν κλπ. κατὰ διαταγὴν τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Ἑφετῶν, δὲν ὑπόκειται εἰς κἀμμίαν λογοδοσίαν, διότι ἡ εὐθὺνη πᾶσα ἐπιβρίπτεται εἰς τὸν Εἰσαγγελεῖα τῶν Ἑφετῶν.

Ἐπίσης κατὰ τὴν Πολ. Δικονομίαν καὶ τὸν Δικαστ. ὀργανισμόν, πᾶς Γραμματεὺς ὀφείλει νὰ δίδῃ ἀντίγραφα ἐπικυρωμένα εἰς τοὺς νομίμως αἰτοῦντας τοιαῦτα— ἂν δ' οἱ ὑπογραμματεῖς αὐτοῦ, κατ' ἐντολὴν τοῦ προϊσταμένου γραμματέως των, ἀρνηθῶσι τὴν λήψιν ἢ ἐπικύρωσιν τῶν ἀντιγράφων, ὁ γραμματεὺς θὰ δώσῃ λόγον.

Οἱ Συγγραφεῖς κατατάττουσιν εἰς τὸ προκείμενον ἀρθρον καὶ τὴν περίστασιν καθ' ἣν στρατιῶται ἐκτελοῦσιν ἀξιοποίνους πράξεις κατὰ διαταγὴν τῶν ἀνωτέρων των· καὶ ἄλλοι μὲν φρονοῦσιν ὅτι ὁ στρατιώτης ὡς ἀπλή μηχανὴ ὀφείλει τυφλῶς καὶ ἀνεξετάστως νὰ ἐκτελέσῃ πᾶν πρόσταγμα τοῦ ἀνωτέρου του, ἄλλοι δὲ διατείνονται ὅτι καὶ ὁ στρατιώτης ὡς ἄνθρωπος δὲν ἀπεκδύεται τῆς λογικῆς, οὐδὲ καθίσταται τυφλὸν καὶ ἐτεροκίνητον ὄργανον, ἀλλὰ δικαιούται καὶ ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἡ δοθεῖσα προσταγὴ ᾖ ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητος καὶ ἐξουσίας τοῦ δίδοντος.

Τὸ καθ' ἡμᾶς φρονοῦμεν ὅτι ὁ στρατιώτης δὲν εἶναι τυφλὸν ὄργανον τῆς θελήσεως τῶν ἀνωτέρων του, διότι δὲν προσήλθεν εἰς τὸν στρατὸν ἵνα ὑπηρετήσῃ τὰς ὀρέξεις καὶ θηριωδίας αὐτῶν, ἀλλ' ἐκλήθη ἵνα ὑπηρετήσῃ τὴν Πατρίδα καὶ ὑπερασπίσῃ τὴν ζωὴν, ὑπόληψιν καὶ περιουσίαν τοῦ πολίτου· τοιοῦτου ὄντος τοῦ προορισμοῦ καὶ τοῦ ὅρκου τοῦ στρατιώτου, ὀφείλει μὲν αὐτὸς λόγῳ πειθαρχίας νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων του, ἀλλὰ τότε; ὅταν αἱ διαταγαὶ αὗται ἀφορῶσιν ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν Πατρίδα ἢ ὑπεράσπισιν

ζωῆς, ὑπολήψεις ἢ περιουσίας τοῦ πολίτου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν τείνωσιν εἰς βλάβην τῆς Πατρίδος ἢ τῶν πολιτῶν, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ προσταττων θεωρεῖται παράφρων καὶ δὲν συγγινώσκειται ὁ ὑπακούων εἰς τὰς διαταγὰς αὐτοῦ στρατιώτης (ὅρα εἰς ἀναλογίαν καὶ ἀρθρ. 128 καὶ 161 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Π. χ. ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ φρουροῦντος τὸ θέατρον στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος, ἢ τοῦ ἐντὸς ἱεροῦ Ναοῦ κατὰ τινα τελετὴν παραταχθέντος λόχου, δὲν δύνανται νομίμως νὰ διατάξωσι τοὺς στρατιώτας νὰ πυροβολήσωσι κατὰ τοῦ περιεστώτος ἐν τῷ θεάτρῳ ἢ τῷ λαῷ πλήθους, ὅθεν οἱ στρατιῶται ἀρνούμενοι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης διαταγῆς, δύνανται νὰ συλλάβωσι τὸν παράφρονα ἀξιωματικὸν διὰ νὰ τὸν παραδώσωσιν εἰς τὸ θεραπευτήριον· ἄλλως ἐὰν ὑπακούσωσιν εἰς τὰς διαταγὰς αὐτοῦ, πρέπει νὰ ταυφεκισθῶσι μετ' ἐκείνου, διότι ἀλλοίμονον εἰς τὴν Κοινωνίαν, ἐὰν ὁφείλῃ νὰ ὑποφέρῃ θανάτους παρ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους μισθοδοτεῖ διὰ νὰ ὑπερασπίζωσι τὴν ζωὴν, ὑπόληψιν καὶ περιουσίαν τῶν μελῶν αὐτῆς.

Οἱ στρατιῶται ὑπόκεινται μὲν εἰς τὰς ἡμερουσίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων των, χωρὶς νὰ ἔχωσι δικαίωμα ἀντιλογίας (ἀρθρ. 207 τοῦ ἀπὸ 19 Μαΐου 1860 στρατιωτικοῦ Νόμου), ἀλλ' ὡςάκις προσταττωνται νὰ ἐξέλθωσι τοῦ κύκλου τῆς τακτικῆς ὑπηρεσίας καὶ νὰ ἐκτελέσωσιν ἀξιοποίνους πράξεις οἷον φόνους, βιασμούς, κλοπὰς, κλπ. δὲν πρέπει νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀνωτέρων των, διότι ὡς ἄνθρωποι γνωρίζουσιν ὅτι τοιαῦται πράξεις δὲν εἶναι ἐπιτετραμμέναι εἰς οὐδέν, καὶ κατὰ συνέπειαν ὀφείλουσιν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὸν Νόμον ὅστις εἶναι ἀνώτερος πάντων—ὅπου δὲ ὁ Νόμος καὶ ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδος ἐπιτρέπουσι τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων καὶ τῆς βίας, ἐκεῖ ὁ στρατιώτης ὀφείλει νὰ ὑπακούῃ.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 66 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν Νόμου, ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρ. 97 τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ἐν τῷ αὐτῷ ἀρθρῳ 66 ἀναφερομένας περιπτώσεις, ὅ ἐστι δὲν συγγινώσκεται ἡ κατὰ προσταγὴν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς ἐκτέλεσις ἀξιοποίνων πράξεων παρὰ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν αὐτῆς.

Ἄρθρ. 98.

Πρᾶξις τις γενομένη μὲν διὰ σιωπηλῆς ἢ ῥητῆς ἀδείας τοῦ βλαφθέντος, ἀπαγορευμένη δ' ἐπὶ ποινῇ, μένει εἰς ἐκείνας μόνον τὰς περιστάσεις ἀτιμώρητος, καλ' ἄς αὕτη, ἀνευ δημοσίου τινὸς κινδύνου, ἀποτείνεται εἰς ἀφαίρεσιν ἢ βλάβην τῆς ιδιοκτησίας.

Π. χ. ὁ ιδιοκτήτης οἰκίας δίδει τὴν ἐντολὴν εἰς τὸν παραστάτην τοῦ ἢ ἄλλον ἄνθρωπον νὰ πυρπολήσῃ αὐτήν—ὁ πυρπολὼν τότε μό-

νον συγγινώσκεται διὰ τὸν ἐμπρησμόν, ὅταν δὲν ᾔτο φόβος νὰ διαδοῖται τὸ πῦρ ἢ νὰ βλάψῃ ἄνθρωπον ἢ περιουσίαν κλπ. (άρθρ. 408 καὶ ἐπ.).

Ὁ ιδιοκτήτης ζωῶν ὕπερ ἐλάττωσεν ἢ ἐρρίψεν αὐτόν, παραγγέλλεται ἕτερον νὰ τὸ φινεῖται, ἢ παρὼν εἰς τὴν παρ' ἄλλου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀπορατιζομένην ζωοκτονίαν, δὲν ἀντιτείνει· ὅθεν ἡ ῥητὴ ἢ ἡ σιωπηρὰ ἀδεία τοῦ ιδιοκτήμονος, ἀπαλλάσσει τὸν ζωοκτόνον πάσης ποινῆς.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου, εἰάν τις λάβῃ ἐντολὴν παρὰ τινος ἵνα τῷ ἀφαιρῇ τὴν ζωὴν, ἢ νὰ τὸν τραυματίσῃ, ἢ νὰ τὸν ἐξυβρίσῃ κλπ. δὲν διακαίεται νὰ ἐκτελέσῃ τοιαύτην ἐντολὴν, διότι δὲν ἀρρῶ ἀφαιρῇ ἢ βλάβῃ ιδιοκτησίας, καὶ διότι ἡ κοινωνία ἐνδιαφέρεται ὕπερ τῆς ζωῆς, υγείας καὶ τιμῆς τοῦ παθόντος.

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὁσάκις ἰατρός ἢ χειρουργὸς καλῆται νὰ δώσῃ τὴν συνδρομὴν του εἰς τὸν πάσχοντα, ὅτε ὁ ἰατρός δύναται νὰ κἀμῃ ἐγγχειρίσεις καὶ ἀκρωτηριασμόν ἐπὶ τοῦ σώματος πρὸς διάσωσιν τοῦ πάσχοντος, διότι ἡ ἰατρικὴ καὶ χειρουργικὴ συνδρομὴ δὲν εἶναι ἀπηγορευμένη, (άρθρ. 636, 304 καὶ 310 Ποιν. Νόμου).

Ἐπίσης εἰάν τις λάβῃ ἐντολὴν ἢ συναίνεσιν παρὰ τινος συζύγου ἵνα βιάσῃ τὴν σύζυγόν του, δὲν δικαιούται νὰ ἐκτελέσῃ τοιαύτην ἐντολὴν, διότι θὰ κηρυχθῇ ἔνοχος βιασμοῦ καὶ θὰ ἔχῃ ἀνέννοχον τῆς αὐτῆς πράξεως (ὡς ἡθικὸν αὐτουργόν) τὸν σύζυγον τῆς βιασθείσης — ἀλλὰ καὶ ἂν ὁ σύζυγος τῆς βιασθείσης δὲν ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν βιαστὴν, ἐδέχθη ὅμως καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν γνώσει μετὰ τὴν πράξιν, θὰ κηρυχθῇ ἔνοχος συνεργείας, διότι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὸν σύζυγον νὰ παραγγέλλῃ τὸν βιασμόν τῆς συζύγου του, οὐδὲ νὰ δέχεται καὶ ἀποκρύπτῃ τοὺς ἐνεργήσαντας ἀξιοποίνους πράξεις.

Ἐάν τις ἐν ὥρᾳ σκότους δώσῃ ἐντολὴν ἢ συμβουλὴν εἰς ἕτερον νὰ βιάσῃ μίαν γυναῖκα καὶ ἐκτελεσθῇ ὁ βιασμός, προκύψῃ δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτι ἡ βιασθεῖσα ᾔτο ἢ σύζυγος τοῦ βιάσαντος, τότε ἐγκλημα βιασμοῦ δὲν ὑπάρχει καὶ κατὰ συνέπειαν τόσον ὁ πράγματι αὐτουργὸς ὅσον καὶ ὁ ἡθικὸς αὐτουργὸς ἢ ὁ συνεργός, καίτοι ἀγνοοῦντες τὴν ιδιότητά τῆς συζύγου, καίτοι ἀπορραΐσαντες νὰ ἐκτελέσωσιν ἀξιοποίνον πρᾶξιν, δὲν εἶναι τιμωρητέοι δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ περὶ συνεργῶν κεφάλαιον καὶ προσέτι ὑπὸ τ' ἄρθρ. 92.

Ἄρθρ. 99.

Περὶ ἀμύνης.

Ὅπου βοήθεια τῆς ἀρχῆς δὲν δύναται ν' ἀποτρέψῃ παράνομόν τινα ἐπίθεσιν, ἢ δι' οἰκείας δυνάμειος ἄμυνα συγχωρεῖται: 1) ἐναντίον πά-

σης βιαιάς και παρανόμου επιθέσεως εις πρόσωπον, ἠνωμένῃς με κίνδυνον ζωῆς, ὑγείας, ἐλευθερίας ἢ ἀγνείας· 2) ἐναντίον βιαιοπραγιῶν αἰτινες τείνουν εἰς βλάβην ἢ ἀφανισμόν ἀκινήτου ἢ κινήτου ἰδιοκτησίας· 3) κατ' ἐκείνων αἰτινες συλλαμβάνονται ἐπ' αὐτοφώρῃ κλέπτει· 4) κατὰ τῶν ζητούντων νὰ ἐπιπέσωσι βιαίως, νὰ εἰσέλθωσι διὰ ῥήξεως, ἢ με ὑποινδρήσαντε ἀθέμιτον τρόπον, νὰ εἰσβάλωσι εἰς κτήματα παρ' ἄλλου κατεχόμενα.

Τὰ ἐνστικτον οὐ μόνον εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα τὰ ζῶα δικαίωμα τῆς ἀμύνης ἐναντίον προφανοῦς καὶ ἀναποδράστου κινδύνου, δὲν παρεχώρησεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν Πολιτείαν, διότι εἶναι φυσικὸν δικαίωμα συνδεδεμένον ἀναποσπástως με τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ, καὶ δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν ἢ ἀναλογίαν με τὸ χορηγηθὲν εἰς τὴν Πολιτείαν δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν, οὐδ' ἀποκλείει τὸ πρὸς τιμωρίαν τοῦ καθ' οὗ ἡ ἄμυνα ὅλως ἰδιαίτερον δικαίωμα τῆς Πολιτείας· ὅθεν ὁ ἐν καταστάσει ἀμύνης εὐρισκόμενος δὲν ἀναλαμβάνει τὸ πρὸς τιμωρεῖν δικαίωμα τῆς Πολιτείας, ἀλλ' ἐκτελεῖ ἴδιον καὶ ἀνεξάρτητον δικαίωμα, διότι δύναται καὶ τὸν τραυματισμὸν καὶ τὴν προσβολὴν τῆς ὑπολήψεώς του ἢ τῆς περιουσίας του ν' ἀποφύγῃ διὰ τῆς ἀναιρέτους τοῦ προσβολόντος, ἐνῷ ἡ Πολιτεία δὲν ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα, διότι διὰ μὲν τὸν τραυματισμὸν καὶ τὴν προσβολὴν ὑπολήψεως καὶ περιουσίας, ἐπιβάλλει ποινὰς κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τοῦ προσβολόντος, πολλάκις δ' ἐπὶ προσβολῇ ἰδιοκτησίας καὶ κατοχῆς δὲν ἔχει δικαίωμα τιμωρίας, ἀλλ' ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων εἰς τὴν πρὸ τῆς προσβολῆς διάκειντο στάσιν· — εἰς ἄλλου δὲ τὸ πρὸς τιμωρίαν δικαίωμα τῆς Πολιτείας εἶναι πολλάκις ἀνώτερον τοῦ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου ἀναγκάσιου μέσου τῆς ἀμύνης, διότι ὁ δι' ἐνός ῥιπίσματος δυνάμενος ν' ἀποτρέψῃ τὸν κατ' αὐτοῦ ἐπὶ φόβῳ ὀρμήσαντα, δὲν συγγινώσκεται διὰ τὴν χρῆσιν μεγαλητέρας βίας, ἐνῷ ἡ Πολιτεία τιμωρεῖ τὸν φονέα με θάνατον, τὸν δ' ἀποπειραθέντα φόνου, με δεσμῷ· ἄρα οὐδεμίαν σχέσιν καὶ ἀναλογία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ φυσικοῦ δικαιοῦματος τῆς ἀμύνης καὶ τοῦ νομίμου δικαιοῦματος τοῦ τιμωρεῖν.

Ἀσχέτου ὄντος τοῦ δικαιοῦματος τῆς ἀμύνης, πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν, ἔπεται ὅτι ἡ Πολιτεία δὲν κωλύεται ἐκ τῆς χρήσεως τῆς ἀμύνης νὰ τιμωρήσῃ τὸν κατὰ τοῦ ἀμυνομένου ἐπιτεθέντα πρὸς αὐτοῦ ἀξιοποίνου πράξεως, ὅθεν ὁ κατὰ τινος πρὸς σκοπὸν φόνου ἐπιτεθείς καὶ ἀποτυχὼν ἕνεκα τῆς ἀμύνης τοῦ καθ' οὗ ἡ ἐπιθεσις, ὡς τιμωρηθῇ δι' ἀποπειραν φόνου, εἶναι δὲ ἀδιάρητον διὰ τὴν Πολιτείαν ἐὰν ὁ ἐπιτεθείς ἡρωτοκριθῇ ὑπὸ τοῦ ἀμυνομένου δι' ἀποκοπῆς χειρὸς κλπ., διότι τὰ τοιαῦτα ἐξετελέσθησαν δικαιοκρατικῶς.

ὑπὸ τοῦ ἀμυνομένου κατὰ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἐπίθεσις καὶ δὲν ἀποτελοῦν χρῆσιν τοῦ δικαίωματος τῆς Πολιτείας· — ἄλλως ὁ πρὸς ἐκτέλεσιν φόνου κατὰ τινος προσώπου ἐπιτελεῖται καὶ ὑπὸ τούτου διὰ βραβίσματος ἢ λακτίσματος ἢ τραυματισμοῦ ἀποκρουθεὶς, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι ὅτι ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ ἀμυνομένου καὶ ὅτι δὲν ὑπόκειται εἰς ἄλλην τιμωρίαν· — τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται, διότι ἄλλο τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης καὶ ἄλλο τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶναι πρᾶγμα ὅτι ὁ ἄνθρωπος διεφύλαξεν εἰς ἐκὺν τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης καὶ δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ κατὰ παντὸς κινδύνου, ὅταν ἡ βοήθεια τῆς ἀρχῆς, εἴτε ἀπουσίας εἴτε παρούσης, δὲν δύναται νὰ τὸν προφυλάξῃ ἐκ τοῦ κινδύνου, δύναται δὲ προσέτι νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαίωματος τούτου καὶ κατὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς, ὅταν αὕτη παρανόμως ἐπιτίθεται καὶ ἀπειλῇ κίνδυνον κατὰ τοῦ σώματος, τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἡ τοιαύτη Ἀρχὴ δὲν λέγεται Ἀρχή· — δύναται ἐπὶ τέλους νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς ἀμύνης καὶ καθ' ἑρῶν καὶ ἀπαραβίαστων προσώπων, διότι ἡ Πολιτεία ἀπῆλλαξε μὲν τὰ τοιαῦτα πρόσωπα ἐκ τῆς νομίμου τιμωρίας, ἣν ἐδικαιούτο νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς ταῦτα, δὲν τ' ἀπῆλλαξε ὅμως οὐδ' ἀρμοδιότητα ἔχει νὰ τ' ἀπαλλάξῃ ἐκ τῆς κατ' αὐτῶν χρήσεως τοῦ φυσικοῦ δικαίωματος τῆς ἀμύνης, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης δὲν ἀφαιρῶσαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν Πολιτείαν, ἀλλὰ τὸ διετέλεσαν εἰς ἑαυτοὺς καὶ ἐπειδὴ κατὰ τοὺς Νόμους τῆς φύσεως, ἕκαστοι δικαιούται κατὰ πρώτιστον λόγον νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ἀπαραβίαστον, ἔπεται ὅτι δὲν ὀρεῖται νὰ κλινῇ τὸν αὐχένα καὶ νὰ σεβασθῇ τὸ σῶμα, ὡς πρὸς τὴν νόμιμον τιμωρίαν ἀπαραβίαστον ἄλλου προσώπου παραβιάζοντος τὸ ἐδικόν του, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης δὲν παρακωλύεται ἐκ τῆς θείας οἰουδήποτε προσώπου (ὅρα σελ. 1 καὶ 2 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας).

Οἱ πρεσβεύοντες ὅτι ἄμυνα δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τῆς παρανομίας τῆς Ἀρχῆς, δὲν ἔχουσι δίκαιον διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· α) διότι νομίζουσιν ὅτι τὸ ἄρθρον 99 ὑποτίθῃσιν ἀπουσίαν ἀρχῆς, ἐνῷ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁμολεῖ ἀδιακρίτως καὶ συγχωρεῖ τὴν βίαν κατὰ τῆς βίας, ὅταν ἡ βοήθεια τῆς ἀρχῆς δὲν δύναται ν' ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον· ἄρα δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις τῆς ἀμύνης καὶ ἐνώπιον τῆς ἀδυνατούσης ἢ ἀπρακτοῦσιν ἀρχῆς, διότι εἶναι παρατηρημένον ὅτι πολλὰκις ἡ ἐνώπιον τοῦ κινδύνου παρούσα ἀρχὴ δὲν ἐπεμβαίνει, εἴτε διὰ φόβον, εἴτε ἐξ ἀδιαφορίας, ἄρα ὁ διατρέχων τὸν κίνδυνον δικαιούται νὰ πράξῃ, ὅτι ἡ παρούσα ἀρχὴ ἀδυνατεῖ ἢ δὲν θέλει νὰ πράξῃ· β) διότι ἡ ἀρχὴ ὡς ἰδιὸν πρόσωπον δὲν παρανομεῖ, ὅσῳκις δ' οἱ ἔχοντες τὸ ἀξίωμα τῆς Ἀρχῆς παρεκτρέπωνται εἰς ἀξιοποίνους πράξεις, αὗται θεωροῦνται ὡς

παρ' ατόμων πραττόμεναι καὶ δικαιούται ὁ ὑπὸ τούτων προσβαλλόμενος νὰ μεταχειρισθῇ βίαν κατὰ τῆς βίας.

Ὡς εἶδμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 96, ἡ συναίσθησις τῆς αὐτοσυντηρήσεως καὶ τῶν πολυτίμων ἀγαθῶν τῆς τιμῆς καὶ ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν στενῶν αὐτοῦ συγγενῶν, δίδει εἰς τοῦτον τὸ δικαίωμα, ἐν περιπτώσει βίας ἢ ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, νὰ ἐνεργήσῃ ἀξιοποιῶν πρᾶξιν κατ' ἄλλων ἀθῶων προσώπων καὶ περιουσιῶν, ἥδη ὅμως ὅτε πρόκειται περὶ ἀμύνης ἐναντίον τοῦ ἐπιτιθεμένου προσώπου, ὁ Νομοθέτης ἐπέτρεψε ταύτην καὶ κατὰ τοῦ προσβάλλοντος τὴν κινητὴν ἢ ἀκίνητον περιουσίαν ἢ καὶ τὴν κατοχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἀδιαφόρως τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς προσβαλλομένης περιουσίας— ἐννοεῖται ὅμως ὅτι διὰ ψύλλου πίνθημα, ἥτοι διὰ μίαν σταφυλὴν κλπ. δὲν εἶναι πρέπει νὰ γίνεται χρῆσις ἀμύνης.

Ἄρθρ. 100.

Ἡ κατὰ τὴν ἄμυναν γενομένη βία ἢ ἡ ἀναίρεσις τοῦ προσβαλλόντος, εἶναι ἀτιμώρητος καὶ ὅσον ὁ ἀμυνόμενος δὲν ὑπερέβη τὰ νόμιμα ὅρια.

Ἄρθρ. 101.

Ὁ βοηθῶν ἐμπράκτως ἄλλον τινα εὐρισκόμενον εἰς κατάστασιν συγχωρημένης ἀμύνης, ἔχει χάριν ἐαυτοῦ ὅλα τῆς ἀμύνης τὰ δίκαια, ὡς ὁ προσβληθεὶς αὐτός (ὅρα τὰ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 106 ἐκτεθησόμενα.)

Ἄρθρ. 102.

Ἡ διὰ βίας (ιδιωτικῇ) ἄμυνα δὲν εἶναι ἀτιμώρητος, ὡσάκεις ὑπάρχουσι καιρὸς καὶ εὐκολία πρὸς χρῆσιν μικροτέρων καὶ μὴ ἀγνώστων εἰς τὸν προσβαλλόμενον μέσων, δι' ὧν οὗτος δύναται, ἀνευ παντὸς κινδύνου, ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπίθεσιν, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ἐπαπειλούμενον κτήμας του, ἢ ἄλλως νὰ ματαιώσῃ τὸν σκοπὸν τοῦ προσβάλλοντος.

Ἄρθρ. 103.

Ἡ ιδιωτικῇ ἄμυνα, ὅταν ἀνάγκη τὴν ὑπαγορεύῃ, δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνεται πέραν τοῦ δέοντος, οὐδὲ συγχωροῦνται εἰς αὐτὴν ἄλλα ἐπικινδυνότερα ὑπερασπίσεως μέσα ἢ ὅσα εἶναι ἀναγκαιὰ κατὰ τὰς προκειμένας περιστάσεις πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου.

Ἄρθρ. 104.

Ἐὰν εἰς τὴν περίστασιν τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης, προκύπῃ μετὰ πιθανότητος ἐκ τῶν περιστάσεων, ὅτι ὁ προσβληθεὶς ὑπερέβη τῆς συγχωρημένης ὑπερασπίσεως τὸ μέτρον, ἀπὸ τὸ αἰφνίδιον, ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν ῥυθμόν, ἢ ἀπὸ ταραχὴν τοῦ νόου, ἢ ὑπέρβασιν αὕτη δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτόν.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

17,

Ἡ ἀνάγκη ἢ ἡ βλάβη τοῦ παρὰ νόμου προσβολῆς, ἥτις γίνεται μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου, εἶναι τιμωρητὴ.

Ἀνακαταλαμβάνοντες τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 101—105, παρατηροῦμεν ἐν πρώτοις ὅτι ὁ Νόμος δὲν προσδιώρισεν ὕψος ἀμύνης, ἀλλὰ συνεχῶς καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ παρόντος κινδύνου κλπ. ἐπομένως ἀπὸ κεῖται εἰς τὸ δικαστήριον νὰ κρίνῃ ἂν τὸ μεταχειρισθὲν μέσον ἀμύνης εἴτε ἴσον, εἴτε ἀνώτερον, εἴτε κατώτερον τοῦ ἀπειλουμένου κακοῦ. Ἡ καταλλήλων πρὸς ἀπόκρουσιν αὐτοῦ.

Ἡ διάκρισις τὴν ὁποίαν κόμνουσιν οἱ Ποινικολόγοι ὅτι διὰ τῶν ἴσων πρέπει ν' ἀποκρούεται ἡ βία καὶ ὅτι ἐπιτρέπεται βία ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐπίθεσιν, δὲν εἶναι νόμιμος οὐδὲ λογικὴ, διότι ὁ Νόμος συγχωρεῖ πᾶν εἶδος βίας (ἔστω καὶ τὸν φόνον) ὅταν κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἡδύνατό τις ν' ἀναχαιτίσῃ 1) πάντα ἐπιτιθέμενον κατὰ τῆς ζωῆς, ὑγείας, ἐλευθερίας ἢ ἀγνείας αὐτοῦ (ἢ τῶν στενῶν συγγενῶν του ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 96 εἴρηται) 2) τὸν βιαιοπραγοῦντα πρὸς βλάβην ἢ ἀφανισμόν ἀκινήτου ἢ κινητῆς ιδιοκτησίας 3) τὸν συλληφθέντα ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτην 4) τὸν προσπαθοῦντα νὰ ἐπιτελέσῃ βιαιῶς διὰ βλάβης ἢ δι' ἄλλου ἀθεμιτοῦ τρόπου νὰ εἰσβάλῃ εἰς πράγμα κατὰ τὸ ἀμυνόμενον κατεχόμενα— ὅθεν ἐὰν προκύπτῃ ὅτι διὰ μόνου τοῦ φόνου τοῦ ἐπιτιθέμενου ἢ τοῦ συλληφθέντος κλέπτου, ἡδύνατο ν' ἀποφύγῃ ὁ ἀμυνόμενος τὴν βλάβην τῆς ζωῆς ἢ τῆς ὑγείας, ἢ τῆς ἀγνείας ἢ τῆς ἐλευθερίας ἢ τῆς ιδιοκτησίας ἢ τῆς κατοχῆς αὐτοῦ, ὁ φόνος εἶναι δικαιολογημένον μέσον ἀμύνης, διότι ὁ Νόμος καθόλου τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τοῦ ἀνθρώπου, συγχωρεῖ τὸ καταλλήλων μέσον βίας πρὸς πρόληψιν τοῦ κινδύνου, καθότι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ προσβληθῇ οὐδὲ κατὰ κεραίαν ἡ ζωὴ, ἡ υἱεία, ἡ τιμὴ, ἡ ἐλευθερία ἢ ἡ περιουσία τοῦ ατόμου.— Ὅθεν ἐάν τις βλέπῃ τινα ἐπιτίπτοντα κατ' αὐτοῦ διὰ νὰ τὸν τραυματίσῃ ἢ διὰ νὰ τὸν βιάσῃ πρὸς ἀσέλγειαν, ἢ διὰ νὰ ἐμπόσῃ τὴν οἰκίαν του, ἢ διὰ νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ πράγματα κλπ., ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἐπιτιθέμενον ἐκ τοῦ σκοποῦ του καὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὸ μέσον ἐκεῖνο (δηλ. καὶ τὸν φόνον) τὸ ὅποιον καὶ μόνον ἡδύνατο νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐπίθεσιν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔπεται ὅτι ὁ καθ' οὗ ἀπειλεῖται τραῦμα, δὲν ὀφείλει διὰ τραύματος νὰ ἐμποδίσῃ τὸ τραῦμα, διότι τὸ τραῦμα δὲν ἐμποδίζει τὸν ἐπιτιθέμενον τοῦ νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του· ὁ δὲ Νόμος δὲν ἐπιθυμεῖ κατ' οὐδέν τι τρόπον νὰ τραυματισθῇ ὁ πολίτης.

ἂν συγχωρεῖ πᾶν πρὸς πρόληψιν τοῦ τραύματος ἀναγκαῖον κακὸν ἦτοι καὶ τὸν φόνον τοῦ πρὸς τραυματισμὸν ἐπιτιθεμένου.

Ἐπίσης ὁ πρὸς σκοπὸν βιασμοῦ ἐπιτίπτων κατὰ τινος νέου ἢ νέας, εἶναι ἐπιθανάτιος, διότι δὲν ὀφείλει ὁ νέος διὰ τῶν ἴσων ἦτοι διὰ βιασμοῦ ν' ἀποκρούσῃ βιασμὸν, ἀλλὰ δικαιούται νὰ φονεύσῃ τὸν βιαστὴν κατὰ μείζονα δὲ λόγον δικαιούται εἰς τοῦτο ἢ πρὸς βιασμὸν καταδικωμένη νέα, διότι αὕτη δὲν δύναται διὰ τῶν ἴσων ν' ἀποκρούσῃ τὸν βιαστὴν· ἂν δὲ (κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν ποινικολόγων) διὰ βιασμοῦ ὀφείλῃ ν' ἀποκρούσῃ τὸν βιαστὴν, τότε ἡ δυστυχὴς νέα συγκατενόησα πάσαις τῇς δυνάμεις τῆς καὶ ὑποκελιζούσα τὸν βιαστὴν, ἤθελε γίνεαι θύμα τῆς νίκης τῆς.

Ἐκ τούτων ὅλων προκύπτει ἀδιστάκτως ὅτι τὸ μέσον τῆς ἀμύνης δὲν ὑπόκειται εἰς ἀναλόγιας καὶ ὅρια, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀνάγκης καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων· ὅθεν δύναται τις ἐλευθέρως νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τὸν φόνον διὰ ν' ἀποφύγῃ θάνατον, τραῦμα, ἀτιμίαν ἢ βλάβην τῆς περιουσίας του, δύναται ὡσαύτως νὰ φονεύσῃ τὸν συλληφθέντα ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτην, ὅταν αὗτος μ' ὅλους τοὺς κατ' αὐτοῦ ραβδισμοὺς δὲν παρήτῃ τὰ κλαπέντα καὶ ἐπρόκειτο νὰ τὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ.

Ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἐὰν προκύπτῃ ὅτι μεираκίον ἢ γύναιον τι ἐπιτίθεται διὰ μαχαίριον κατὰ τινος ἀνδρὸς ὅπως ἀποκτείνῃ αὐτόν, ὁ καθ' οὗ ἢ ἐπίθεσις ἀνὴρ δὲν δικαιούται ν' ἀναιρέσῃ τὸ μεираκίον ἢ τὸ γύναιον, διότι δι' ἐνὸς ραπίσματος ἢ λακτίσματος δύναται ν' ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον.

Διὸ ὅλα ταῦτα παρατηροῦμεν ὅτι ὁ καθ' οὗ ἢ ἐπίθεσις δὲν γνωρίζει πολλὰκις τὸν σκοπὸν ἐπιτιθεμένου, διότι βλέπει τοῦτον ἐριπύοντα ξιφῆρ·—Ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ὁ καθ' οὗ ἢ ἐπίθεσις ἀδ. αφορᾶν ἐὰν ὁ ἐπιτιθέμενος ἔχῃ σκοπὸν νὰ τὸν τραυματίσῃ ἢ νὰ τὸν ληττεύσῃ ἢ νὰ τὸν βιάσῃ, λέγει πρὸς τὸν ἐπιτιθέμενον «στῆθι.» ταύτου δὲ προβαίνοντος, ὁ καθ' οὗ ἢ ἐπίθεσις δικαιούται λήγῃ ἀμύνης νὰ τὸν φονεύσῃ.

Τότε καὶ μόνον ὑπάρχει ὑπερβολὴς τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης, ὅταν ὁ καθ' οὗ ἢ ἐπίθεσις εἶχῃ καιρὸν καὶ εὐκολίαν νὰ φύγῃ ἢ νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐπίθεσιν ἢ τὴν βλάβην δι' ἄλλου τινος τρόπου, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἐὰν προκύπτῃ μετὰ πιθανότητος (ὅ ἐστὶν ὁ Νόμος δὲν ἀπαιτεῖ πλήρη ἀπόδειξιν), ὅτι ὁ ἀμυνόμενος ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης, ἀπὸ τὰ αἰρνηθῆναι, ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν φόβον, ἢ ἀπὸ ταρχὴν τοῦ νοῦς, μένει ἀτιμώρητος, διότι αὗτος δὲν εἶναι ὁ παραίτιος τοῦ κακοῦ, καθότι προσβληθεὶς αἰρνηθῆναι δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ σκεφθῇ περὶ τοῦ βαιμοῦ, τοῦ ἐπαπειλούμετος αὐτὸν κινδύνου,

ἀλλὰ φεβηθεῖς καὶ ταρχοὺς μετεχειρίσθη δραστήριον φάρμακον πρὸς ἀπώλειαν τοῦ ἐπιτεθέντος.

Ὡλέων ὁ Νόμος νὰ προφυλάξῃ τὴν ζωὴν, ὑγείαν, ἀγνείαν, ἐλευθερίαν καὶ περιουσίαν τοῦ ατόμου ἐκ παντὸς κινδύνου καὶ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀμυναν, ἐσκέφθη ὅτι ὁ ἀμυνόμενος δὲν εἶναι πάντοτε εἰς κατάστασιν ν' ἀποτρέψῃ τὴν βίαν διὰ τῆς βίας, διότι ἐνδέχεται νὰ εὐρεθῇ μόνος κατὰ πολλῶν, ἢ ἀσπλος κατ' ἐνόπλου, ὅτε μ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν του ἤθελε πέσει θύμα τῆς ἀδικίας. — ὅθεν εἰς τοιαύτην περίστασιν ἐπιτρέπει καὶ εἰς πάντα τρίτον νὰ ἐπέμβῃ ὑπὲρ τοῦ νομίμως ἀμυνομένου καὶ ν' ἀποκρούσῃ τὸν ἐπιτιθέμενον διὰ τῆς ἀναγκαίας βίας (ἐστὶ καὶ δι' ἀναιρέσεως) διὰ νὰ σώσῃ τὸν κινδυνεύοντα ἀμυνόμενον. — Ὁ οὕτω παρεμβὰς τρίτος ἔχει ὅλα τὰ δίκαια τοῦ ἀμυνομένου καὶ μένει ἀτιμώρητος, ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ἀμύνης, πᾶς τρίτος δικαιούται νὰ σώσῃ τὸν κινδυνεύοντα, ὡς θέλωμεν ἐκθέσει ἐν ἄρθρῳ 106.

Μὴ ἀντιταχθεῖς ἢ ματαιωθείς τῆς ἀμύνης κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν προσβληθέντα ἢ μετὰ παρέλευσιν τοῦ κινδύνου ἀντεκδίκησις, διότι αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν Νόμον. Ἐν ταῦτοις κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 86. ἐδ. 4. εἰς προκύπτῃ ὅτι ὁ προσβληθεὶς ἕνεκα τῆς κατ' αὐτοῦ προσβολῆς διετέλει μετὰ ταῦτα εἰς κατάστασιν συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων, προσελθούσας ἐξ αὐτῆς τῆς πράξεως τοῦ προσβολέως, μένει ἀτιμώρητος διὰ πᾶσαν ἀντεκδίκησιν ἣν ἤθελε μετέλθει κατ' αὐτοῦ. — καὶ τῶνόντι αἱ ὑποθέσωμεν ἕνα πατέρα ὅστις συνοδεύων τὴν κόρην του εἰς τὸν περίπατον, προσεβλήθη παρὰ τινος κακοήθους ἀπαιτοῦντος νὰ βιάσῃ τὴν κόρην του. — Ὁ δυστυχὴς πατὴρ καὶ ἡ δυστυχὴς κόρη ἀντεστάθησαν κατὰ τοῦ βιαστοῦ, ἀλλ' οὗτος κατέβαλεν ἀμφοτέρους καὶ παραβιάσας τὴν κόρην ἀνέχωρεσεν. — ἡ κόρη ὁδύρεται διὰ τὸ συμβῆν αὐτῇ δυστύχημα, ὁ πατὴρ εὐρίσκεται εἰς ἄκραν ἀγανάκτησιν καὶ ταρχαὴν διὰ τὴν γεγυυμένην προσβολὴν τῆς ὑπολήψεως ἐαυτοῦ καὶ τῆς κόρης του, ἐπανερχόμενος δὲ μετ' αὐτῆς εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀπαντᾷ καθ' ὁδὸν τὸν βιαστὴν καὶ ἐξαπτόμενος ἐκ τῆς θέας αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς ἀρτίως ἐκτελεσθείσης πράξεως, ὁρμᾷ κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν πνίγει ἢ τὸν φονεύει. — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πᾶς Δικαστὴς θέλει παραδεχθῇ εὐλόγως ὅτι ὁ πατὴρ εὐρέθη εἰς σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων καὶ μένει ἀκαταλόγητος. — ἄλλως ἐνθαζρόντο οἱ κακοῦργοι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, διότι παραφυλάττουσιν εὐκαιρίαν, ἢ ἐφοδιάζονται μὲ κατ' ἀλλήλα μέσα πρὸς ἐπιτυχῇ ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ των καὶ πρὸς ματαίωσιν πάσης ἀντιταχθησαμένης ἀμύνης. — ἤθελε δ' εἶσθαι ὅλως ἀπάνθρωπον νὰ τιμωρόσωμεν τὸν δυστυχῇ πα-

τῶρα ἐπὶ ἀναίρεσει τοῦ βιαστοῦ, διότι ὁ πατὴρ οὗτος ἦτο ἄνθρωπος τῆς τάξεως καὶ οὐδένα διεννεῖτο νὰ βλάψῃ, συνέβη ὅμως νὰ βλασθῇ εἰς τὸ τιμαλφέστερον καὶ μὴ ὑποφέρων τὸ κακόν, συγχισθῆς δ' ἐξ αὐτοῦ, ἐγένετο δῆμιος τοῦ δήμου τῆς ὑπολήψεώς του.—Πῶς δὲ περιττὸν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ ζωὴ ἐνὸς κακούργου, εἶναι μηδὲν ἀπέναντι τῆς τιμῆς ἐνὸς ἀγαθοῦ πολίτου.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὸν πρωτότυπον Ποινικὸν Νόμον δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 105 παραπομπή τις εἰς ἄλλο σχετικὸν ἄρθρον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡδυνάτό τις νὰ ὑπολάβῃ ὅτι πᾶσα μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου ἀνίρεσις ἢ βλάβη τοῦ προσβολέως, τιμωρεῖται κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου, ἥτοι ἡ ἀναίρεσις ὡς ἀναίρεσις καὶ τὸ τραῦμα ὡς τραῦμα, (ὑπὸ τὰς ἐλαφρυντικὰς περιπτώσεις τοῦ προηγουμένου ἐρεθισμοῦ) ἀλλ' οἱ ἐκδύται καὶ ἐπεξεργασταὶ τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων, ὑπὸ τὸ ἄρθρον 105 κάμνουσι παραπομπὴν εἰς τὸ ἄρθρον 205 τοῦ Ποιν. Νόμου, τοῦτέστι θεωροῦν τὴν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴν μετὰ παρέλευσιν τοῦ κινδύνου ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ παθόντος ἀνίρεσιν ἢ ἄλλην σωματικὴν βλάβην τοῦ προσβολέως, ὡς αὐτοδικίαν.

Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου ἐπιβαλλομένων ποινῶν ἐπὶ ἀναίρεσεως, τραυμάτων καὶ αὐτοδικίας, ὑπάρχει σπουδαία διαφορὰ, ὅθεν ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς μετὰ τὴν ἐπίθεσιν καὶ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου γενομένης ἀναίρεσεως ἢ ἄλλης σωματικῆς βλάβης τοῦ προσβολέως, ἔχει μερίστην ἐπιρροὴν εἰς τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου.

Εἶναι ἀλλόθις ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ ὑπ' ἀριθ. λγ' τοῦ 1836 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπεράνθη· 1) αὕτη αὐτοδικία ὑπάρχει ὡσάκις λαμβάνει τις μόνος τὰ δίκαιά του κατὰ νομιζομένην ἢ ἀληθοῦς ὕβρεως ἢ ἐνεργεῖ αὐτογνωμόνως ἀξιώσιν τινα περὶ δικαιοσύνης. Εἰς ἑκατέραν δὲ τῶν περιπτώσεων ὑποτίθεται παράλειψις αὐτοθέλητος· τῶν νομίμων τῆς ικανοποιήσεως μέσων καὶ εἰς αὐτὴν ἐμάχιστα τὴν προμελετημένην καὶ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν καταπράξησιν τῶν Νόμων συνίσταται τὸ ἀξιόποινον τῶν πράξεων τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ ἄρθρον 205 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου· 2) ὅτι μόνον δύο εἰδῶν πράξεις φέρουν χαρακτῆρα αὐτοδικίας, πρᾶττομένης κατὰ ὕβρεων δηλ. ἡ δι' ἀσυγχωρήτων μέσων ἀνέγκαις τοῦ ὑβρίζαντος πρὸς ικανοποίησιν, ἢ ἡ προσβολὴ τοῦ ὑβρίζαντος δι' ὁποιαδήποτε ἀθεμίτου πράξεως, παραβλεπομένης ἐν ἡγνώσει καὶ ἐκ προαίρεσεως τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ· 3) ὅτι ἡ πράξις τοῦ ὑβρίζοντος ἢ αἰκίζοντος εἰς βραχυὸν ψυχικῆς ὁρμῆς δὲν ἐμπεριέχει ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, τοὺς ἀνωτέρω χαρακτῆρας, οὐδὲ ὑπά-

»γεται εἰς τὸ ἄρθρον 205 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ταύτης εἰς τοιαύτας πράξεις, ἤθελεν ἀκολουθήσει τὸ ἄτοπον, ὥστε »ὑβρεῖς ἢ βιαιοπραγία, ἥτις προκηθεῖσα αὐθορμήτως τιμωρεῖται ὡς »πταίσμα, ἤθελε μεταβάλλεσθαι εἰς πλημμέλημα διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα προκηθέντος ἐρεθισμού, ἡγουν συνοπδεδείχεται ἀπὸ περιστάσεων θεωρουμένην ἐλαφροντικήν κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς, καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὰς ὑβρεῖς, τῶν ὁποίων ἡ ἀνταπόδοσις »ἢ μένει παντελῶς ἀτιμώρητος κατὰ τὸ ἄρθρον 691 ἢ τιμωρεῖται »ἐν ὀλίγιστον μὲ μικροτέρας ποινὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 342 τοῦ Ποιν. »Νόμου.» 4) ὅτι ὁ Θ. κατηγορεῖται ὅτι ὑβρισθεὶς ὑπὸ τοῦ I. ἀνταπόδωκε παρρηθῶς καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην ἐξῆυρσιν διὰ παρομοίων ὑβρεων καὶ ῥαπισμάτων, ἡ δὲ πράξις καὶ τὴν μὴ φέρουσα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς αὐτοδικίας δὲν ὑπάγεται εἰς τὸ ἄρθρον 205. 5) ὅτι ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος βιαιοπραγία, ἥτις δὲν κέπρξενιν οὔτε νόσον, οὔτε πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα τοῦ ἀδικηθέντος καθὼς καὶ αἱ συνοδεύουσαι αὐτὴν ὑβριστικαὶ λέξεις δὲν ἀποτελοῦν οὔτε κακούργημα οὔτε πλημμέλημα, ὅθεν τὸ Πλημμελειοδικεῖν ἦτο ἀναρμόδιον νὰ δικάσῃ. 6) ὅτι ἡ διὰ τῶν ἔσων ἀνταπόδοσις ὑβρεων ὑπάγεται εἰς τὸ ἄρθρον 691, αἱ δὲ βιαιοπραγαὶ κατὰ προσώπων αἵτινες δὲν προβλέπονται ἀπὸ τ' ἄρθρων 307—310 τοῦ Ποιν. Νόμου τιμωροῦνται ὡς πταίσματα κατὰ τὸ ἄρθρον 688 τοῦ Ποιν. Νόμου τὸ ὅποιον ἂν καὶ ἀσφαές κατὰ τὸ λεκτικὸν δὲν δύναται νὰ κέννησθῇ εἰμὴ ἐπὶ βιαιοπραγίῳ αἵτινες δὲν ἐπιφέρουσι νόσον ἢ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα διακοῦσαν ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας, ἡ δὲν φέρουσι »παντελῶς τοιαύτην βλάβην, ἀλλ' ὡς ἀδικοὶ πράξεις δὲν δύνανται »νὰ μένουσιν ἀτιμώρητοι· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ κατηγορούμενος »παρεξήνθη διὰ προκηθέντων ὑβρεων εἰς βιαιοπραγίαν προβλεπομένην »ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 688 § 3 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἀναγομένην εἰς τὸ »Πταίσμα τοδικεῖν.»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω σκέψεων τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου προκύπτει ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 205 τοῦ Ποιν. Νόμου ὑπὸ τὴν τότε ἐφαρμόζομένην μετάφρασιν τῆς Γερμανικῆς λέξεως *Beleidigung* ὡς ὑβρεως, ἐνῶ οἱ ἐπεξεργασταὶ καὶ διορθῶνται τῶν Κωδίκων μετέφρασαν αὐτὴν δεινῶς διὰ τῆς περιοριστικότερας λέξεως «προσβολῆς»· ἀλλ' ὁπωδήποτε ἡ εἰρημένη ἀπόφασις ὡς πρὸς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν εἰς τὴν ἐρημώσθη εἶναι καὶ ἡδὴ ὁρθή, δι' ἄλλους ὅμως λόγους· ἐφ' ὅσον ὅμως ἀσπληνῆσθα ἐκ τῆς λέξεως «ὑβρεως» καὶ ἐκ τῆς κακῆς ἀντιλήψεως τοῦ ἄρθρου 205 καθιέρωσε γενικῶς τὴν ἀρχὴν ὅτι πᾶσα ἐκ μέρους τοῦ ὑβρισθέντος (νῦν προσβληθέντος) κατὰ προσώπου βλάβη ἐπιθεσίς τιμωρεῖται οὐχὶ ὡς αὐτοδικία ἀλλὰ κατὰ τὰς σχέ-

τικὰς διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἶναι ἐφαλμένη διὰ τῆς ἐξῆς λόγου.

Α'. Διότι τὸ ἄρθρ. 205 περιλαμβάνει δύο περιπτώσεις· 1) τὴν διὰ τῶν οὐσιῶν δυνάμεων ἐξάσκῃν δικαιωμάτων εἴτε προσωπικῶν εἴτε πραγματικῶν, κατὰ νομιζομένης ἢ ἀληθοῦς προσβολῆς· 2) τὴν αὐτογνώμονα ἐνέργειαν (δηλ. ἐκτέλεσιν) ἀξιώσεως περὶ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ὁ αὐτοδικῶν ἢ ἔχει τῶνόν τι ἢ ἄλλως ἀντιποιεῖται, ἐὰν δὲ συμβῇ καὶ βία ἐπίθεσις εἰς πρόσωπον, ἢ ἀπλὴ αὐτοδικία γίνεται σύνθετος καὶ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν.

Β'. Διότι ἂν καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου, τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν δὲν ἀνήκει εἰς τὴν παλίντα ἀλλ' εἰς τὴν Πολιτείαν κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενον μέτρον (ἄρθρον 105, κλπ. τοῦ Ποινικοῦ Νόμου), μολοντοῦτο κατὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 205 δύναται τις νὰ παραδεχθῇ (μετὰ τινος ἐνδοιασμοῦ) ὅτι πᾶσα κατὰ γεγωνίας ἤδη προσβολῆς αὐτογνώμων ἐνέργεια ἀξιώσεως (δηλ. ἀντιπροσβολή) καὶ περὶ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ὁ ἀντιπροσβάλλων δὲν ἔχει ἀλλ' ἀντιποιεῖται, λέγεται αὐτοδικία· ἡ τοιαύτη παραδοχὴ τότε μόνον ἰδύνατο ν' ἀποβῇ ἐφαλμένη, ὅταν εἰς τὰς περὶ ἀναίρεσεως καὶ σωματικῆς βλάβης διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου ἠθέλομεν ἀπαντῆσαι περίπτωσιν ἀνταποκρινομένην εἰς τὸ ἄρθρ. 105 καὶ τιμωροῦσαν τὴν μετὰ τὴν ἐπιθεσιν καὶ παρέλευσιν τοῦ κινδύνου τελουμένην ἀναίρεσιν ἢ ἄλλην σωματικὴν βλάβην τοῦ προσβυλέως, διὰ τινος· ποινῆς ἀναλόγως τῆς προηγουμένης ἐπιθέσεως.—Ἀνατρέχοντες δ' εἰς τ' ἄρθρ. 293 καὶ 309 τοῦ Ποιν. Νόμου, εὐρίσκομεν ὅτι πᾶσα πρὸ τῆς ἀναίρεσεως ἢ τῶν ἀπρομελετήτων τραυμάτων προηγηθεῖσα ἐξέθεσις δι' ὕβρεων ἢ αἰσίων θεωρεῖται ὡς ἐλαφρυντικὴ αἰτία, ὁυδόλως ὅμως ἀπαντῶμεν ἐλαφρυντικὴν περίπτωσιν ἐπὶ προηγηθείσης ἄλλης δεινότερας πράξεως, οἷον ἐπὶ ἀποπειρᾶς φόνου, ἐπὶ τραυμάτων καὶ ἀκρωτηριασμῶν, ἐπὶ βίαι σμου κλπ. τοῦθ' ὅπερ παρέχει τὸ ἐνδόσιμον ὅτι ὁ Νομοθέτης ὥστις συγκαταβατικῶς τιμωρεῖ τὴν ἀναίρεσιν μὲ εἰρκτὴν ἐὰν ὁ ἀνααιρεθεὶς ἐξέδωκεν ἢ ἤμισε τὴν ἀναίρεσιν, δὲν ἠγνόησε ποτὲ νὰ τιμωρήσῃ μὲ δεσμὰ 15—20 ἐτῶν ἐκείνον ὥστις ἀποτυφλωθεὶς ἢ ἀκρωτηριασθεὶς ἢ βιασθεὶς παρὰ τινος ἀνῆρτεν αὐτὸν κλπ.—Ἐντούτοις ὁ Νόμος περιορίζεται εἰς τὰς προηγηθείσας ἐξυβρίσεις καὶ αἰκίας καὶ σιωπᾷ ἐπὶ τῶν προηγηθεισῶν δεινότερων πράξεων καὶ τοῦτο σκοπίμως, διότι ἐν τῇ προϋπάρξει αὐτῶν προσεῖδε καὶ ἐκανόνισε ποινὴν δι' ἄλλης γενικῆς διατάξεως καὶ ὡς τοιαύτην οὐδεμίαν ἄλλην ἀπαντῶμεν εἰμὴ τὴν τοῦ ἄρθρ. 205 ἥτις εὐστόχως ἐφαρμόζεται, διότι ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ ἀντιποιήσεως ἄλλοτρίων δικαιωμάτων, ἥτοι τοῦ πρὸς τιμωρεῖν δικαίω-

ματος τῆς Πολιτείας, ἐξ οὗ περ καὶ ἡ Πολιτεία τιμωρεῖ τὸν ἀντι-
ποιθέντα τὰ δικαιώματά της, οὐ μόνον διὰ τὴν ὑπερβολικὴν, ἀλλὰ
καὶ διὰ τὴν μέτρια ἐξάσκησιν αὐτῶν.

Γ'. Διότι ἡ ἐν τοῖς ἀρθρ. 293 καὶ 309 μνεία τῶν προηγου-
σων ὕβρεων καὶ αἰκίων, καὶ ἡ παραδοχὴ τούτων ὡς ἐλαφρυντικῶν
περιστάσεων τῆς τε ἀναιρέσεως καὶ τῶν ἀπρομελετήτων τραυμάτων
ἐνισχύει τὴν ἀνωτέρω πεποιθὲν μᾶς, διότι αἱ προηγουμένως ὕβρεις
καὶ αἰκίαι δὲν ἀποτελοῦν προφανῆ καὶ ἀνεπίτρεπτον κίνδυνον σώμα-
τος, ὑγείας ἢ ἀγνείας, καὶ δὲν δικαιολογοῦσι τὴν ἀμυναν, ἀρα τὸ
ἀρθρ. 105 ἀπορρὼν ἀνταποκρίσεις μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀδίκου ἐπι-
θέσεως καὶ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου, ὑποτίθουσιν ὅτι ὑπῆρχε
περίπτωσης νομίμου ἀμύνης καὶ ἐγένετο βραδέως χρῆσις αὐτῆς, ὥστε
δὲν ἀπορρῶ ὕβρεις καὶ αἰκίας αἵτινες δὲν ἐπιφέρουσι τὴν κατάστασιν
τῆς νομίμου ἀμύνης, καὶ κατὰ συνέπειαν, διὰ τὰς συνεπείας ὕβρεων ἢ
αἰκίων προκυπτούσας ἀξιοποίνους πράξεις ἔπρεπε νὰ ληφθῇ πρόνοια
καὶ τοιαύτη ὡς πρὸς τὴν ἀνθύβρισιν ἐλήφθη διὰ τοῦ ἀρθρ. 691 τοῦ
Ποιν. Νόμου, ὡς πρὸς δὲ τὴν κατόπιν ἐξυδρίσεως ἢ αἰκίων προελ-
θοῦσαν ἀναίρεσιν ἢ ἄλλαν σωματικὴν βλάβην, ἐλήφθη διὰ τῶν ἀρθρ.
293 καὶ 309.

Δ'. Διότι κατὰ τὸν περὶ αὐτοδικίας ὁρισμὸν τοῦ ἀρθρ. 205 τοῦ
Ποιν. Νόμου καὶ ἰδίως διὰ τῶν ἐκφράσεων "ὅστις, ἐκτὸς τῶν παρὰ
τοῦ Νόμου ἐξηρημένων περιπτώσεων αὐτοδικεῖ" ἐξάγεται ὅτι ἡ αὐ-
τοδικία ἤτοι ἡ δι' οἰκείων δυνάμεων ἐξάσκησις, ἰδίων ἢ ἡ ἀντιπολί-
σις καὶ ἐκτέλεσις ἀλλοτρίων δικαιωμάτων, χωρεῖ εἰς πᾶσαν περι-
πτώσιν μὴ ἐξαίρουμένην ρητῶς ὑπὸ τοῦ Νόμου· ἐξαιρέσεις δὲ τοῦ Νό-
μου ὑπάρχει ὅταν οὗτος συγχωρῇ τὴν τοιαύτην πράξιν (ὡς ἐπὶ ἀμύ-
νος καὶ νομίμου ἀνάγκης), ἢ δίδῃ εἰς αὐτὴν ἄλλον χαρακτῆρα καὶ
ἐπιβάλλῃ ἰδίαν ποινὴν—ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου βλεπομένῳ μὲν ὅτι
τὸ ἀρθρ. 105 δὲν ἀρρῖνει ἀτιμώρητον τὴν μετὰ παρέλευσιν τοῦ δι-
καιώματος τῆς ἀμύνης τελεσθεῖσαν ἀναίρεσιν ἢ ἄλλαν σωματικὴν
βλάβην, ἀλλὰ δὲν ὀρίζει καὶ τὴν ποινὴν αὐτῆς, τὰ δὲ περὶ ἀναιρέ-
σεως καὶ σωματικῆς βλάβης ἀρθρα δὲν πραγματεύονται περὶ τοιού-
των πράξεων προελθουσῶν μετὰ τινα ἐπικίνδυνον κατὰ τῆς ζωῆς,
ὑγείας ἢ ἀγνείας, ἢ περιουσίας ἐπίθεσιν, ἀρα πρόδηλον ὅτι τὸ ἀρθρον
205 προβλέπει τὴν τιμώρησιν τῶν ἐν τῷ ἀρθρῳ 105 ἀναφερομέ-
νων πράξεων, τῆς τε ἀναιρέσεως καὶ σωματικῆς βλάβης τοῦ πρὸς
σβολῆς.

Ε'. Διότι κατὰ τὸ ἀρθρ. 102—104, 300 καὶ 310 τοῦ Π. Νόμου
πᾶσα ἐξ ὑπακτιῶν ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης ἢ τοῦ δικαίου τῆς

ανάγκης, εκτελεσθεῖσα ἀνάγκησις ἢ σωματικὴ βλάβη τοῦ προσβολέως τιμωρεῖται ἢ μὲν διὰ φυλάκισις 3 ἡμερῶν μέχρι ἐνός ἔτους, ἢ δὲ διὰ φυλάκισις 3—30 ἡμερῶν· ἄρα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρὰδε-
χθῶμεν ὅτι ἡ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου τελεσθεῖσα ἀνάγκησις τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, ἢ δὲ σωματικὴ βλάβη μὲ φυλάκισιν 1—2 ἐτῶν κλπ., διότι ἀκριδὲς ἐξετά-
ζομένου τοῦ πράγματος, ἡ ὑπαίτιος ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης εἶναι χειρωτέρα τῆς μετὰ τὴν ἐπιθέσιν ἀναίρεσις ἢ σωματικῆς βλάβης, διότι ὁ ὑπερβάς τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης κινδύνου ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπιθέσιν χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον ἢ τὸν τραυματισμὸν τοῦ ἐπι-
τεθέντος, ἐνῶ ὁ ὑποστάς τὰς συνεπειὰς τῆς ἀδικίου προσβολῆς ἐπαύειν αἰφνιδίως καὶ ἀπροσδοκῆτως χωρὶς νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ προφυλάξῃ ἢ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν, καὶ ἐν τῷ σωματικῷ πόνῳ ἢ δυστυχίῳ, ὁμῶς φυσικῶς κατὰ τοῦ προσβολέως ἵνα τιμωρήσῃ τοῦτον ἰδίῳ χειρὶ, ἥτοι νὰ ἐξαδικήσῃ δικαίωμα τὸ ὅποιον εἶχε κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ κινδύνου καὶ τὸ ὅποιον ἀπὸ τῆς παρελεύσεως αὐτοῦ μετεβίβασθαι εἰς τὴν Πολιτείαν, ὥστε ἀντιποιεῖται δικαίωμα τῆς Πολιτείας ἥτοι αὐτο-
δικεῖ·—ἄρα ἡ θέσις αὐτοῦ εἶναι περισσότερον δικαιολογημένη ἀπὸ τὴν θέσιν ἐκείνου, ὅστις δυνάμενος ν' ἀποφύγῃ τὸ κακὸν διὰ φυγῆς ἢ ἄλλου μέσου ὑπερασπίσεως, μετεχειρίσθαι τὸ δραστηριώτερον καὶ κατὰ συνέπειαν ἤθελεν ὑπάρχει ἀδικαιολόγητος δυσαναλογία ποινῶν μεταξὺ τοῦ ὑπερδύαντος τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης καὶ τοῦ μετὰ τὴν ἐπιθέσιν αὐτοδικαιοῦντος, ἐὰν ἡ πράξις τοῦ τελευταίου δὲν ἐτιμωρεῖτο ὡς αὐτοδικία.

Συνεπῶς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, θεωροῦμεν κατὰ ἄλλῃ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 105 γενομένην παραπομπὴν εἰς τὸ ἄρθρ. 205 καὶ κατὰ συνέπειαν φρονῶμεν ὅτι ἡ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου τελεσθεῖσα ἀνάγκησις ἢ σωματικὴ βλάβη τοῦ προσβολέως, τιμωρεῖται ὡς αὐτοδικία μετὰ βιαιᾶς ἐπιθέσεως, μὲ φυλάκισιν τὸ πλὺ ἐξ μηνῶν.

Πᾶσα δὲ τυχὼν ἀντιταχθεῖσα πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν ὅτι ἐν τῇ ἐκφράσει «βλαβερῶν αἰνιῶν, χαλεπῶν ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων» περιέχονται πάντα τὰ κατὰ τοῦ σώματος ἐπενεχθέντα θανατηφόρα τραύματα, ἀκρωτηριασμοί, βιασμοί κλπ. εἶναι ἀδύνατοι, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 688 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ τὸ τροπολογῆσαν τοῦτο διάταγμα τῆς 26 Ἰουνίου 1836, αἰκία λέγεται πᾶσα κατὰ προσώπου κἄκως ἐξ ἧς δὲν προῆλθε νόσος, ἢ προῆλθε τοιαύτη μὴ διαρκέσασα πλέον τῶν 3 ἡμερῶν, ὅτε ἡ αἰκία λέγεται βλαβερὰ, ἄλλως θεωρεῖται ὡς προσβολὴ ἔργῳ (ἄρα καὶ ἀπόρ. Ἀρτίου Πάγου ἀριθ. 52 τοῦ 1844 περὶ τοῦ ὅτι
(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.). 16.

υπάρχει αίκλα και άνευ σωματικῆς βλάβης ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρ. 366 τοῦ Ποιν. Νόμου), κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 29 τοῦ περὶ ὑξυθρίσεως Νόμου ἡ ἐξυθρίσις γίνεται προφορικῶς ἢ ἐγγράφως ἢ διὰ συμβολικῆς παραστάσεως καὶ θεωρεῖται σοβαρώτερα ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τόπου, χρόνου καὶ τῶν προσώπων, ὥστε δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τινὰ νὰ μεταβάλλῃ τοὺς περὶ αἰκιδίων καὶ ὕδρευων ὁρισμοὺς τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ νὰ τοὺς ὑπαγάγῃ εἰς ἄλλας πράξεις, αἵτινες ὡσαύτως ὀρίζονται ἄλλως πως ἐν τῷ Νόμῳ.

Εἰς τὰ περὶ ἀμύνης ἀρθρα δὲν γίνεται μείζω περὶ τῆς χρήσεως αὐτῆς πρὸς ὑπεράσπισιν κινδύνου ἐπαπειλουμένου κατὰ τοῦ σώματος ἢ ζωῆς, ἢ τιμῆς, ἢ ἐλευθερίας τῶν ἐξ αἵματος ἀνιόντων καὶ κατιόντων συγγενῶν, τῶν ἀδελφῶν ἢ τῆς συζύγου τοῦ ἀμυνομένου· ἡ ἐπαγγέλῃς τούτων ἦτο περιττὴ, διότι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς καθυπὸ ἀμύνης ἥτοι μετὰ ἐπιτιθεμένου καὶ τοῦ καθ' οὗ ἡ ἐπίθεσις ὅτε ὑπάρχει πράγματι ἄμυνα, προκειμένου δὲ περὶ ὑπερασπίσεως συγγενῶν, ἄμυνα κατὰ κυριολεξίαν δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ δίκαιον ὑπερασπίσεως περὶ οὗ προβλέπει τὸ ἀρθρ. 96 καὶ ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἀναφερομένους συγγενεῖς πᾶσαν ἀξιοποιον πρᾶξιν πρὸς διάσωσιν σώματος ἢ ζωῆς, ὑγείας, ἀγνεύας καὶ ἐλευθερίας (οὐχὶ δὲ καὶ τῆς περιουσίας) τῶν συγγενῶν τῶν — ὅθεν ὡς πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν συγγενῶν ὑπεράσπισιν παραπέμπομεν ἕκαστον εἰς τὰ ὑπὸ τὸ ἀρθρον 96 ἐκτεθέντα.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 19 τοῦ 1835 ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου, προκειμένου περὶ ἀμύνης, πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ ζήτημα καὶ ὁ ὅρος «ὅτι ἡ βοήθεια τῆς ἀρχῆς δὲν ἠδύνατο ν' ἀποτρέψῃ τὸν κίνδυνον»· ἐπομένως ἐὰν ἀντὶ τοῦ ὅρου τούτου τεθῇ ἡ λέξις «ἄλλως» ἡ ἀπόφασις ἀναιρεῖται — (ὅρα καὶ σελ. 353 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας περὶ τοῦ ὅτι ἐπὶ ἀμύνης πρέπει νὰ τίθεται ζήτημα καὶ περὶ ὑπεράσεως αὐτῆς κλπ.).

Ἀρθρ. 106.

Δὲν τιμωρεῖται ὅστις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀμύνης, ἐξετέλεσεν ἀθέμιτόν τινα πρᾶξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποτρέψῃ παρόντα τινὰ κατεπείγοντα καὶ ἄλλως ἀναπότρεπτον κίνδυνον τῆς ἰδίας ἐαυτοῦ ἢ ἐπὶ ἄλλου ζωῆς.

Ἡ περίπτωσις τοῦ προκειμένου ἀρθρου εἶναι ὅπως ἰδιαίτερα καὶ ἀνεξάρτητος τῶν περιπτώσεων τῆς ἀμύνης, ἀφορᾷ δὲ τὴν πρόληψιν τοῦ κατὰ τῆς ζωῆς ἐπαπειλουμένου κινδύνου, εἴτε ἐκ σωματικῆς ἐνεργείας εἴτε καὶ ἐκ συμπτώσεως, ὡς διὰ παραδειγμάτων ἀποδείχθησεται.

1. Ὁ Ἰωάννης ἔχων πάθος ἢ ἄλλην αἰτίαν κατὰ τοῦ Κώνστα καὶ ἀπαντῶν τοῦτον καθ' ὁδόν, ὁρμᾷ κατ' αὐτοῦ ξιφήρης διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ.—Ὁ Κώνστας δὲν ἔχει τὴν τόλμην ν' ἀμυνθῇ κατὰ τοῦ Ἰωάννου ἀλλὰ σπεύδει εἰς φυγὴν καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ ξιφήρου Ἰωάννου. Ὁ Κώνστας ἐν τῇ φεύγειν ὁρμαίῳ, ἀνέτρεψε κατὰ πρῶτον τὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ φέροντα κἀνεον ἐκ διαφόρων εἰδῶν ἔδραϊον καὶ συνετρίβησαν τὰ ἐμπορεύματα αὐτοῦ.—ἀνέτρεψε κατὰ δεύτερον γυναῖκα· τινὰ ἔγκυον διαβαίνουσαν ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἥτις ἔπεσε παραχρῆμα καὶ ἐκ τῆς βιαίας πτώσεως ἀπέβαλε προῶρις καὶ ἀπέβλωσεν αὐτὴ τε καὶ τὸ ἔμβρυον, αἰσθανόμενος δὲ τὸν διώκτην Ἰωάννην πλησιάζοντα, εἰσβάλλει βιαίως εἰς τινὰ οἰκίαν καὶ διαταράττει τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην τοῦ οἰκοδεσπότου, εἰσβαλόντος δὲ συγχρόνως καὶ τοῦ Ἰωάννου ξιφήρους, ὁ Κώνστας βλέπων τὸν κίνδυνον ἐγγύτατον, ἀρπάζει ἀναμμένον δαυλὸν ἐκ τοῦ μαγειρείου τῆς οἰκίας καὶ τὴν ἔκπρεσνονίζει κατὰ τοῦ Ἰωάννου, ἐκ δὲ τοῦ δαυλοῦ τούτου πεσόντος ἐπὶ τινῶν ἐμπρηστικῶν αὐσιῶν, γίνεται παραχρῆμα ἐμπρησμός τῆς οἰκίας καὶ οἴματα τοῦ ἐμπρησμοῦ οἱ οἰκοδεσπότες.—Ὁ Κώνστας βλέπων τὸ κακὸν τοῦτο ῥίπτεται ἐκ τοῦ παραθύρου καὶ πίπτει ἐπὶ τινος κάτωθεν ἱσταμένου παιδὸς φονεύει αὐτόν, ὅτε καὶ συλλαμβάνεται ὑπὸ τῶν περιστάσεων ἢ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας.—Ἐξεταστέον ἥδη ἂν ὁ Κώνστας, ὁ τόσα κακὰ διαπράξας, εἶναι ἐνοχὸς τῶν ἀνωτέρων ἀξιοποίνων πράξεων; ὄχι βεβαίως, διότι δὲν προέβητο νὰ ἐνεργήσῃ τοιαύτας πράξεις, ἀλλ' ἐξετέλεσεν αὐτὰς διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν ἀρεσκτον κίνδυνον τῆς ζωῆς του.

2. Εἰς ἄλλην ἐποχὴν ὁ Κώνστας περιπατῶν μετὰ τινος φίλου του καθ' ὁδόν, βλέπει τὸν Ἰωάννην τείνοντα κατ' αὐτοῦ πυροβόλον καὶ ἐτοιμὸν νὰ σκοπεύσῃ.—Ἐν τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ Κώνστας ἀρπάζει τὸν φίλον τὸν βιαίως καὶ κρατεῖ αὐτόν ὡς προπύργιον κατὰ τοῦ πυροβολισμοῦ.—πίπτει τὸ πυροβόλον καὶ συγχρόνως ὁ ἐκ τῆς σφαίρας διατρυπηθεὶς φίλος τοῦ Κώνστα, ἀλλ' ὁ Κώνστας δὲν πταίει, διότι διὰ τοῦ σώματος τοῦ φίλου του προσφύλαξε τὴν ἐδικήν του ζωὴν ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ κινδύνου.

3. Συνέβη ἐμπρησμός ἐκ κεραυνοῦ ἢ ἄλλης αἰτίας εἰς τινὰ οἰκίαν καὶ διεδόθη ὁρμητικῶς τὸ πῦρ πρὸς τὴν κλίμακα παρεμποδίζον τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἐνοίκων, οἵτινες διατρέχουσι κίνδυνον ὑπάρχει ἐν τούτοις καὶ ἄλλη ἐξοδος τῆς οἰκίας, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἔσθωθεν καὶ ἔσθωθεν σφραγισμένη ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, διότι περιέχει πράγματα κατασχευμένα ἢ περιουσίαν πτωχεύσεως ὅθεν καὶ οἱ ἐντὸς καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς οἰκίας δικαιούνται νὰ διαρρήξωσι πάραυτα τὰς σφραγίδας πρὸς διέσωσιν τῶν ἀνθρώπων ἐκ τοῦ πυρός.

4) Ἐάν ἐκ τινος ἐμπρησμοῦ ἢ πλημύρας ἐπαπειλῇται ἡ ζωὴ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τέκνων νεπίων τὰ ὁποῖα δὲν αἰσθάνονται οὐδὲ δύναται νὰ προφυλαχθῶσιν ἐκ τοῦ κινδύνου, παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ καταλυθῇ ἄλλη γειτονικὴ οἰκία ἢ νὰ καταστραφῇ ἄλλο κτῆμα, πρὸς διάσωσιν τῶν κινδυνεύοντων, ἡ τοιαύτη κατάλυσις ἢ καταστροφή δὲν εἶναι ἀξιόποινος.

5) Ἐάν θηρίον τι ὁρμήσῃ κατὰ τινος ἀνθρώπου καὶ ὁ πλησίον τοῦ κινδύνου εὐρεθεὶς ἔνοπλος δὲν θελήσῃ νὰ τὸν διασώσῃ, ἔχει τὸ δικαίωμα πᾶς ἄλλος νὰ ἐπιτεθῇ βιαίως καὶ διὰ βιαιοπραγίῶν κατὰ τοῦ ἐνόπλου, νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὸ ὄπλον καὶ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ πρὸς διάσωσιν τοῦ ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ θηρίου κινδυνεύοντος ἀνθρώπου.

6) Κυνήγις τις ἀπαντᾷ εἰς τινα θέσιν ἀνθρωπὸν ἐπιτιθέμενον κατ' ἄλλου ἀνθρώπου πρὸς φόνον· ὁ κυνήγιος δὲν εἶναι συγγενὴς τοῦ καθ' οὗ ἡ ἐπίθεσις καὶ δὲν ἔχει τὸ δίκαιον τῆς ἀμύνης, ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ σώσῃ ἐν πλάσμα τοῦ Θεοῦ ἐκ χειρῶν ἀδίκων· ὅθεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἐπιτιθέμενον τὸν ἀποτρέπει ἐκ τοῦ φόνου, ἀλλ' οὐτὸς ἐμμένει καὶ σπασάμενος μάχαιραν εἶναι ἔτοιμος ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλ' ὁ κυνήγιος δι' ἐνὸς ἢ δύο πυροβολισμῶν κατὰ τοῦ ἐπιτιθέμενου φονεύει αὐτὸν καὶ λυτῆρνε τὸ θῦμα. — Ὅθεν δὲν ὀκδῶσῃ λόγον διὰ τὴν πράξιν του ταύτην.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος, καθίσταται πρόδηλον ὅτι ὁ Νόμος προτιμᾷ μᾶλλον τὴν σιέρεσιν τῆς ζωῆς τοῦ παρανομοῦντος, παρὰ τὴν ἀθώου καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτρέπει εἰς τὸν καθ' οὗ ἡ ἐπίθεσις τὴν ἀμύναν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀμύνα δὲν εἶναι εἰς ὅλους ἐφικτὴ, διότι ἄλλοι μὲν εἶναι δειλοί, ἄλλοι ἀοπλοὶ καὶ ἄλλοι καταλαμβάνονται αἰφνιδίως ἐκ τρόμου καὶ ἀνικηθρίας, ἔνεκα τούτου ὁ Νόμος κηδόμενος τῆς ζωῆς τοῦ αἰθίου, ἐπιτρέπει εἰς πάντα τρίτον, καίτοι ξένον, νὰ μεταχειρισθῇ τὴν πρέπουσαν βίαν κατὰ τοῦ ἀπειλοῦντος τὸν κίνδυνον πρὸς διάσωσιν τοῦ θύματος. — Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν τὸ θῦμα δὲν ἔκαμεν οὔτε ἤθελε κάμει χρῆσιν ἀμύνης, διότι τὸ ἄρθρον 106 εἶναι ὅλως ἀνεξάρτητον τοῦ 101 καὶ ἐπιτρέπει τὴν ἐκ μέρους τρίτου βίαν πρὸς διάσωσιν καὶ τοῦ μὴ ἀμυνομένου.

7) Ἐπὶ τινος δυστοκίας, οἱ προσκληθέντες ἰατροὶ καὶ ματαὶ βλέποντες τὸν κίνδυνον τῆς τε μητρὸς καὶ τοῦ ἐμβρύου, ἀποφαίνονται ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ σώσῃ καὶ τὰ δύο πρόσωπα, εἰμὴ τὸ ἐν διὰ τῆς θυσίας τοῦ ἑλλοῦ. — Ἐάν ἡ ἐγκυμονοῦσα μήτηρ ἀποφασίσῃ καὶ ἐκτελέσῃ τὴν διάτρεσιν τοῦ ἐμβρύου πρὸς διάσωσιν τῆς ζωῆς της, συγγινώσκεται βεβαίως ὑπὸ τῶν ἁρθρῶν 96 καὶ 106 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, διότι ὅπως δέησεν τὸν κατ' αὐτῆς κίνδυνον ἐπαπειλεῖ τὸ ἐμβρυον καὶ διότι ἡ αὐτοσυντήρησις ἐπιτρέπεται, ἔστω καὶ διὰ τῆς θυσίας ἑλλοῦ.

ἀλλ' ἡ μήτηρ δὲν εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀποκτείνῃ τι, ἄλλως τε ἀποφασίζοντα τὸν διαμελισμὸν τοῦ ἐμβρύου, δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτον ἰδιουχείρως· ἀλλὰ δι' ἄλλων· — ὅθεν ἐξεταστέον, ἐπιτρέπεται εἰς τὴν συζύγον καὶ εἰς τοὺς ἰατροὺς νὰ ἐκτελέσωσι τὴν διὰ ψαλίδος ἢ δι' ἄλλου κυπτεροῦ ὄργανου διαμελισμὸν τοῦ ἐμβρύου πρὸς διάσωσιν τῆς μητρὸς; — ὡς εἶδομεν ἐν ταῖς ἀρθροῖς 48, 56, 97 καὶ 98 τοῦ Ποιν. Νόμου προσταγὴ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ μόνον ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ προσταπτόντος, τὸ δὲ κυοφορούμενον τέκνον δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν γονέων, ἀλλ' ὑπὸ Ἀστυνομικὴν ἐποψίν ἀνήκει εἰς τὴν Πολιτείαν, ἥτις τιμωρεῖ τοὺς τε γονεῖς καὶ πάντας τοὺς συμπράξαντας ἰατροὺς, μαῖας, φαρμακοπώλας κλπ. εἰς τὴν παιδικτονίαν ἢ ἀμβλώσιν (ἀρθρ. 294, 299, 303 καὶ 304 καὶ 305 τοῦ Ποιν. Νόμου)· ὅθεν λόγῳ προσταγῆς τῆς μητρὸς ἢ τοῦ πατρὸς, οὐδεὶς δύναται ν' ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἐμβρύου (ἂν τοῦτο θεωρηθῇ ὡς τέλειος ἄνθρωπος) πολλῶν μᾶλλον ὅταν ἡ μήτηρ ἀντιτείνῃ· — ὡς ἐξετάσωμεν ἥδη μήπως ὁ πατὴρ εὐρίσκεται εἰς τὸ δίκαιον τῆς ἀνάγκης τοῦ ν' ἀποκτείνῃ τὸ ἐμβρυον, πρὸς διάσωσιν τῆς ἐκ τούτου κινδυνευούσης συζύγου του, ὅχι βεβαίως, διότι ὡς ὑπὸ τὸ ἀρθρον 96 καὶ διὰ παραδείγματος ἐξεθέσαμεν καὶ ὅταν πρόκηται περὶ κινδύνου προερχομένου ἐκ σωματικῆς βίας καὶ ἀπειλῶν, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ διάσωσις συγγενοῦς, διὰ τῆς οὐσίας ἄλλου συγγενοῦς, ὅθεν καὶ ὁ πατὴρ δὲν συγγινώσκαται φονεῶν τὸ τέκνον διὰ νὰ σώσῃ τὴν μητέρα, ἢ ἀφαιρῶν τὴν ζωὴν ταύτης διὰ νὰ σώσῃ τὸ τέκνον, διότι ἀμφοτέρω τὰ πρόσωπα ταῦτα ἴσαν δικαίωμα προστασίας χαίρουσι παρὰ τῷ πατρὶ καὶ διότι ἐπὶ δυτοκίας τὸν μὲν κίνδυνον τῆς μητρὸς ἐπαπειλεῖ τὸ σῶμα τοῦ ἐμβρύου, τὸν δὲ κίνδυνον τούτου ἐπαπειλεῖ τὸ σῶμα τῆς μητρὸς, ὥστε ὁ κίνδυνος ἀπειλεῖται ἀμφοτέρωθεν· ἐν τοιαύτῃ ὀδυνηρᾷ καταστάσει καθ' ἣν δύο ὑπάρξεις ἀπειλοῦνται, τί ποιητέον; ἂν καὶ οἱ Ποινικο-λόγοι ἀπέδωσαν εἰς τὸ κυοφορούμενον τέκνον ἴσα δικαίωματα τοῖς τεχθεῖσιν, ἡμεῖς ἀμριβᾶλλον ὡς πρὸς τὴν ἰσότητά ταύτην, διότι κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν ἱσχύον Γερμ. Δίκαιον (N. 7. Πανδ. 1. 5. N. 5. Ρασ. 46. 1. N. 12. § 1. Ραν. 28. 2. Δίχτ. 3. Cod. 6. 29. N. 11. § 1 καὶ 2 καὶ Νόμ. 34. Βασιλ. 35. 8. Ἀρμ. Βιβλ. II. τίτλ. E. § 7 καὶ 8.) ὁ κυοφορούμενος ἀντὶ τεχθέντος ἐστὶν ἐν οἷς ἑαυτὸν καὶ οὐχ ἕτερον ὠφελεῖ· ἵνα δὲ θεωρηθῇ μέλος τῆς Κοινωνίας καὶ ἀπὸ κτήσῃ δικαίωματα ἐν αὐτῇ, ἀπαιτεῖται νὰ γεννηθῇ ζῶν καὶ βιώσιμος· πρὸς ἐνδειξιν δὲ τοῦ βιωσίμου ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ πνοὴν ἂν καὶ τελευτήσῃς ἀμέσως δὲν ἀφῆκε φωνήν· ἐκ τούτων ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐτέρας τοῦ Νόμου διατάξεως «ὁ κυοφορούμενος ἐκυτῶ μὲν καὶ οὐχ ἑτέροις συμβῶν-λεται», ἐξάγεται ὅτι τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς τέκνον, θεωρεῖται

κατὰ Νομικὸν πλάσμα ὡς τεχθέν, ὅταν πρόκειται ν' ἀποκτήσῃ δικαιώματα (π. χ. κληρονομίαν) καὶ ἀποκτᾷ ταῦτα ὑπὸ τὸν ἀναγκαιὸν ἀπαιτούμενον ὅρον τοῦ νὰ γεννηθῇ ζῶν ἐν τῷ Κόσμῳ, καὶ νὰ ἔχῃ μορφήν ἀνθρώπου (ὅρα καὶ ἄρθρα 11 καὶ 12 τοῦ Ἀστικοῦ μας Νόμου τοῦ 1836) ἄρα ἐνὸς δὲν πρόκειται περὶ τοιούτων δικαιωμάτων καὶ ἐνὸς δὲν ἐγεννήθη, δὲν θεωρεῖται μέλος τῆς Πολιτείας καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ Πολιτεία μ' ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὅποιον ἔχει διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἐνὸς πολίτου, καὶ μ' ὅλα τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξασφαλιστικὰ μέτρα τῶν ποινῶν καὶ τοῦ ἐμβρυοκτοῦ (ἄρθρον 12 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας ΧΠΘ' Νόμου) δὲν δύναται νὰ θεωρήσῃ τὸ κυφορούμενον τέκνον ὡς μέλος τῆς Κοινωνίας, ἀλλ' ὡς ἀτελὴ τινὰ ὑπαρξίν γρηζοῦσαν προστασίας — διὰ τοῦτο ἐν μὲν τοῖς ἄρθροις 307 καὶ 308 τοῦ Ποιν. Νόμου περὶ προμελετημένων ἢ ἀπρομελετήτων τραυματισμῶν, δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν ὡς ἐκ τῶν κατὰ τῆς μητρὸς τραυματισμῶν πάθῃσιν τοῦ κυφορούμενου ἐμβρύου, πρὸς ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς τοῦ τραυματιστοῦ, ἀλλ' ἐξετάζει κυρίως τὴν πάθῃσιν τοῦ τραυματισθέντος προσώπου, ἣτις δύναται νὰ προέλθῃ καὶ ἐξ ἀποβολῆς ἐμβρύου (ἐδ. 3. τοῦ 307) διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 313 θεωρεῖ ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν τὴν ἐν γνώσει τῆς ἐγκυμοσύνης προξενουμένην σωματικὴν βλάβην τῆς γυναικὸς, ἐν δὲ τοῖς ἄρθροις 303 καὶ 304 ἐνθα πρόκειται περὶ τῆς ἐκ προθέσεως θανατώσεως τοῦ κυφορούμενου, ἐπιβάλλει ποινὴν εἰρκτῆς κατὰ τῆς μητρὸς, πατρῶν, ματρῶν κλπ. ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 305 ἐνθα πρόκειται περὶ τῆς ὑπὸ τρίτων ἐκ προθέσεως θανατώσεως τοῦ κυφορούμενου τέκνου, ἀνεῦ ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς, ἐπιβάλλει κατὰ τῶν τρίτων ποινὴν μεγάλην ἐὰν ἐπαθεν ἡ μήτηρ, ἄλλως εἰρκτῆν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἔπαρσι ὅτι τὸ κυφορούμενον τέκνον πρὶν ἐξέλθῃ εἰς φῶς, δὲν θεωρεῖται τέλειος ἄνθρωπος καὶ κατὰ συνέπειαν ἐπικειμένον κινδύνῳ κατὰ τῆς ζωῆς τῆς μητρὸς, ἐπιτρέπεται ἡ θυσία τοῦ ἐμβρύου κατὰ τὸ φιλοσοφικὸν ἀξίωμα «δύο κακῶν προκειμένων τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον», διότι συνηγορεῖ ὅπως δὴποτε καὶ τὸ ἄρθρ. 103 τοῦ Ποιν. Νόμου — ἀλλ' ἐὰν ὁ σύζυγος τῆς γυναικὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυφορούμενου τέκνου, αἰσχροκερδεῖα φερόμενος, ἀπαίτησιν νὰ θυσιάσῃ ἢ γυνὴ διὰ νὰ σωθῇ τὸ τέκνον, ὅπως κληρονομήσῃ τὴν προῖκα τῆς μητρὸς τοῦ κλπ., καὶ ἐὰν ἡ ἀπαίτησίς του αὐτῇ ἐκτελεσθῇ παρ' αὐτοῦ ἢ τῶν πατρῶν, τὸ τοιοῦτον ἀποτελεῖ ἀνθρωποκτονίαν τιμωρουμένην κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρ. 288 καὶ 56 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 287 εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ἡ γυνὴ ἠθέλῃ ἀποβιώσῃ κατόπιν ὡς ἐκ τοῦ τοκετοῦ, ἀρκεῖ ὅτι ἔχῃ κατὰ

τὴν στιγμήν καθ' ἣν ὁ σύζυγός της διέταξε καὶ οἱ ἱατροὶ ἐξετέλεσαν τὸν δι' ἀνατομίας θάνατον αὐτῆς.

8) Ὁ ἐπὶ σχεδίας ἢ λέμβου πλέων μετ' ἄλλων καὶ βλέπων ἢ τι ἐκ τῆς ἐξαχρηώσεως τῶν κυμάτων καὶ τοῦ βάρους τῶν συμπλεόντων κινδυνεύει νὰ καταποντισθῇ ἢ σχεδιά ἢ ἡ λέμβος, δικαιούται πρὸς διατήρησιν τῆς ἐαυτοῦ ζωῆς, νὰ ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν τοὺς ἄλλους, διότι πᾶν ὅ,τι γίνεται, πρὸς διάσωσιν κινδυνεύουσας ζωῆς, εἶναι ἐπιτετραμμένον.

9) Ὁ ἐκ πείνης ἢ ψυχρῶς πιεζόμενος καὶ τὸν θάνατον ἐαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν, μὴ δυνήθεις δι' ἐπαίτιας ἢ ἄλλου τρόπου νὰ ἐξοικονομηθῇ, συγγινώσκειται διὰ πᾶσαν κλοπὴν ἢ αὐτοδικίαν ἣν ἤθελε πράξῃ ἐν τῇ τοιαύτῃ καταστάσει, διότι τὸ ἀρθρ. 106 ὁμιλεῖ ἀδικηρίτως περὶ κινδύνου ζωῆς, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ὁ κίνδυνος προέρχεται ἐξ ἀνθρώπου, ἢ ἐκ τύχης ἢ ἐκ θερμοῦ.—30ην ἀφοῦ ὁ Κ. Σαρίπολος παρεδέχθη τὸ δίκαιον τῆς ἀνάγκης καὶ ἐπὶ τυχηρῶν (οἷαν ἐμπρησμοῦ, τρικυμίας, δυστοκίας, ἴδε σελ. 201 202 τοῦ Β' τόμου) ὥρμηκε διὰ τὸν αὐτὸν λόγον νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ δίκαιον τοῦτο καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐκ πείνης ἢ ψυχρῶς κλέπτοντος, ἢ αὐτοδικούντος, διότι τὸ αἶσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως ὑπαγορεύει ταῦτα καὶ οὐχὶ ἡ δολία προαίρεσις.—ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Κ. Σαρίπολος ταξειδεύων μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐπὶ τινος πλοίου ἢ ἀτμοπλοίου, ἐξήντηλκε τὰς τροφὰς του, εἴτε διότι ἦσαν ὀλίγαι, εἴτε διότι τὸ πλοῖον ἢ ἀτμόπλοιον ἐκάθισεν ἐπὶ τινος ὑράλου, εἴτε διότι σφοδρὰ κύματα ἀφήρπασαν τὰς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ τροφοδότη προβλεφθεῖσας τροφὰς κλπ., καὶ ὅτι εὕρισκεται ἀσitos μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς ἀνοικτὴν θάλασσαν ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, χωρὶς νὰ βλέπῃ ὅτι πλησιάζει εἰς τινὰ λιμένα.— παρατηρεῖ ἐν τούτοις ὅτι εἰς τὸ πλοῖον ἢ ἀτμόπλοιον ἐνυπάρχουσι τροφαὶ ἄλλων ἐπιβατῶν, οἵτινες πὰς ἐξασφάλισαν καὶ δὲν συναινέουσι νὰ τῷ χορηγήσωσι μέρος τούτων, διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον.—τί θὰ κάμῃ ὁ Κ. Σαρίπολος; οὐ μόνον κλοπὴν ἀλλὰ καὶ ληστείαν θὰ πράξῃ, διὰ νὰ προσπορίσῃ ἄρτον εἰς ἐαυτὸν καὶ τὴν οἰογενεάν του.—δὲν πρέπει δὲ νὰ φοβηθῇ διὰ τὰς συνεπείκας τοῦ Νόμου, διότι ἡμεῖς τὸν ἐξασφαλίζομεν.

Ἄρθρ. 107.

Εἰς τὴν παρὰ τοῦ Νόμου ὁρισμένην ποινὴν ὑπόκειται ὅστις ἐπάγει ἐπίτηδες τὴν κατάστασιν τῆς ἀμύνης, ἢ ἄλλας καταναγκαστικὰς περιστάσεις καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦτο πράττει ἀξιώποιόν τινα πράξιν. Εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν ὑπερβάνει τὰ ὅρια τῆς ἀμύ-

νης, ἡ παραλείπει τὴν μήνυσιν ἀναιρέσεώς τινος γενομένης ἐν καιρῷ ἀμύνης, ἰσχύουσιν οἱ εἰς τὸ Β' καὶ Γ'. Βιβλίον τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, περιλαμβανόμενοι ὁρισμοί.

Ὁμιλήσαντες περὶ ἀμύνης, ἐννοοῦμεν τοιαύτην, ὅταν τις δὲν προσκαλέσῃ τὴν σκηνὴν καὶ τὴν ἐπικίνδυνον θέσιν του, ἀλλὰ τυχαίως καὶ ἀκουσίως εὗρεθῇ ἐν κινδύνῳ, ὅτε καὶ συγχωρεῖται πᾶσα πρὸς πρόληψιν τοῦ κινδύνου ἀναγκαιὰ πράξις. — Ὅταν ὅμως ὁ ἀμυνόμενος προσκάλῃ τὸν κίνδυνον, τότε πᾶσα ἀξιόποινος πράξις ἢν ἤθελε μετέλθει λόγῳ ἀμύνης, καταλογίζεται εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου διὰ τοιαύτην πράξιν ὁρισμένην ποινήν.

II. γ. ὁ Κώνστας θέλων ν' ἀποκτείνῃ τὸν Ἰωάννην φέροντα ξίφος ἐτοιμάζει πιστόλιον καὶ πλησιάζων τὸν Ἰωάννην, τὸν ὕβριζει αἰσχροῦς τὸν ἀποκαλεῖ ἄτιμον καὶ ἀνάξιον νὰ φέρῃ τὸ ξίφος, καὶ τὸν λέγει ἂν ἔχῃ φιλοτιμίαν πρέπει νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ ξίφους. — ὁ Ἰωάννης μὴ ὑποφέρων τὰς ὕβρεις καὶ τὰς περιφρονήσεις ἐξάγει τὸ ξίφος καὶ ἐπιτίπτει κατὰ τοῦ Κώνστα, ὅτε ὁ Κώνστας παρουσιάζων τὸ πιστόλιον πυροβολεῖ κατὰ τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸν φονεῖ. — Τοῦτων οὖν τῶ διατρεχάντων, δὲν δύναται ὁ Κώνστας νὰ ἰσχυρισθῇ ἄμυναν, διότι καὶ μὲν διέτρεξε κίνδυνον νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ ξίφους τοῦ Ἰωάννου, ἀλλὰ τὸν κίνδυνον τοῦτον προσκάλῃ ἐπίτηδες ὁ Κώνστας διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὸν προμελετημένον φόνον. Ὅθεν ὁ Κώνστας θὰ κηρυχθῇ ἔνοχος φόνου ἐκ προμελέτης, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν τοῦ προσπεινημένου δικαιολογήματος τῆς ἀμύνης.

Ἔτερον. — Προκειμένου νὰ συλληθῇ τις νομίμως ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἢ δραπετεύσας ἐκ τῶν φυλακῶν καὶ καταδικωμένος πρὸς σύλληψιν, ἀντέστη καὶ προσκάλῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐνυπλὸν ἐπίθεσιν, θελήσας δὲ ν' ἀποτρέψῃ αὐτήν, ἐξετέλεσε φόνον ἢ τραῦμα κατὰ τινος τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν σύλληψιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ἄμυναν, διότι οὗτος προσκάλῃ τὴν σκηνὴν καὶ ἐπήγαγεν ἐπίτηδες τὴν κατάστασιν τῆς ἀμύνης.

Ἔτερον ἐνχρὴτον. — Καταδικωμένος τις παρανόμως καὶ ἄνευ ἐντάλματος ὑπὸ τινων ὀργάνων τῆς ἐξουσίας, ἵνα φυλακισθῇ ἢ κακοποιηθῇ καὶ βλέπων τὸν κίνδυνον ἐγγύτατον, κάμνει χρῆσιν τῶν ὀπλῶν καὶ ἀποτρέφει τὸ κακόν. — ὁ τοιοῦτος εὕρεσκειται ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς νομίμου ἀμύνης, διότι δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος ὑπὸ τοῦ Νόμου νὰ παραδῶθαι εἰς τοὺς παρανόμως διώκοντας αὐτὸν πρὸς κήκωσιν ἢ στέρησιν τῆς πρωτοπικῆς του ἐλευθερίας, καὶ ἠδύνατο ἀξιόλογα νὰ υπερασπίσῃ ἑαυτὸν διὰ τοῦ μέσου ἐκείνου τὸ ὅποῖον ἐμποδίζει τὴν σύλληψιν του καὶ τὰ ἐπακόλουθα δεινὰ.

Πρὶν μεταδῶμεν εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον θεωροῦμεν ἀναγκαιῶν

να παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ δίκαιον τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς ἀμύνης λαμβάνει χώραν ἐν ὥρᾳ κινδύνου, καὶ ὅτι εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις τὸ δράγμα περιορίζεται μεταξὺ τοῦ ἐνδραυνήσαντος κακούργου καὶ τοῦ εἰς ἐνδραν περιπεσόντος καὶ ἀμυνθέντος, ὅθεν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρευρίσκωνται μάρτυρες πρὸς βεβαίωσιν τοῦ κινδύνου καὶ τῆς ἀνάγκης, διότι οἱ κακούργοι παραφυλάττουσι νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ἀξιοπονοῦντας πράξεις ἐν μοναξίᾳ ἢ ἐν σκότει κλπ.—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐνῶ ἀρ' ἐνὸς ὁ Νόμος (ἄρθρ. 107) ὑποχρεοῖ τὸν ἀμυνθέντα νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἀρχὴν ὅτι ἐξετέλεσεν ἀναίρεσιν κατὰ τοῦ ἐπιτεθέντος, ἀρ' ἑτέρου ἤθελεν ἐπιπέσει κατὰ τοῦ ἀμυνθέντος ὡς ἐνόχου ἀνθρωποκτονίας, μέχρις ἀποδείξεως τῆς ἀνάγκης· ἀλλ' ἡ ἀποδείξις αὕτη δὲν εἶναι δυνατὴ, διότι ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ κινδύνου δὲν ὑπῆρχον ἄλλοι παρόντες. Ἐπὶ τοῦ τοῦ ζητήματος τούτου ἐμμένοντες εἰς ὅσα ὑπὸ τὸ τὸ ἄρθρ. 111 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 192—193 τῆς ἐπ' αὐτῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐξεθέσαμεν περὶ τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ ἀδιαιρέτου τῆς ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου, διότι ἵνα κηρυχθῇ τις ἐνόχος ἀξιοπονοῦν πράξεις, πρέπει ν' ἀποδειχθῇ δι' ἄλλων μέσων, καὶ οὐχὶ διὰ μόνης τῆς ὁμολογίας· αὐτοῦ, ὅτι ἐξετέλεσεν ἀξιοποιον πράξιν, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ κατηγορούμενος ὁμολογῶν ὅτι πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ζωῆς του εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ ἀναίρεσιν, δὲν ὁμολογεῖ ἀξιοποιον πράξιν καὶ ἐπομένως ἡ ὁμολογία του δὲν δύναται νὰ διχοτομηθῇ, ἄλλως αἱ περὶ ἀμύνης καὶ ἀνάγκης διατάξεις τοῦ Νόμου ἤθελεν ἀποβῇ πρὸς βλάβην τῶν ἐκ τοῦ κινδύνου διασωθέντων πολιτῶν καὶ πρὸς βλάβην ἐκείνων οἵτινες διέσωσαν τοὺς κινδυνεύσαντας.

Ἰσως ἰσχυρισθῶσιν τινες ὅτι ἡ καθιέρωσις τοιαύτης ἀρχῆς θὰ δώσῃ λαβὴν εἰς τοὺς κακούργους νὰ ἐκτελῶσι λάθρα ἀξιοπονοῦν πράξεις καὶ νὰ λέγωσιν ὕστερον ὅτι ἐν καταστάσει ἀμύνης τὰς ἐξετέλεσαν.—ὁμολογοῦμεν ὅτι τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ, ἀλλ' εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὸν Νόμον, ὅστις προτιμᾷ νὰ κηρυχθῶσιν ἀθῶοι χίλιοι ἐνόχοι, παρά νὰ κηρυχθῇ ἐνόχος εἰς ἀθῶος—ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ λαθρῶς ἐκτελέσας ἀξιοποιον τινὰ πράξιν, συνειδὼς ὅτι δὲν εὐεάθη παρὰ τινος, οὐτε πλησιάζει εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ ὅτι ἐξετέλεσε τὴν πράξιν ἐν καταστάσει ἀμύνης, ὅθεν ἡ ἀρχὴ θὰ εὐεάθῃ πάντοτε εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀγνοίας καὶ ἐνδέχεται νὰ καταδιώξῃ ἄλλα πρῶτα καὶ ὅτ' ὑποτίκῃ, καὶ οὕτω πῶς νὰ ὑποφέρωσιν ἄλλοι ἀθῶοι ἀνθρώποι.

Ἀδιαιρέτου οὖσης τῆς ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου, ἡ ἀνάγκη οὐκ ὀρεῖται δι' ἄλλων μέσων ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιοποιον πράξεως.
(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.) 19.

ποιούου πράξεως, ἢ τοῦλάχιστον ν' ἀνασκευάσῃ τὰς περὶ ἀμύνης, ἀνάγκης, ἢ ἐρεθισμού, ἐν τῇ ἀδιακρίτῳ ὁμολογίᾳ τοῦ κατηγορουμένου περιεχομένης προσθήκας, ἀποδεικνύουσα τὸ ἐναντίον αὐτῶν Π. Χ. ὅτι ὁ φονεὺς δὲν ἦτο κακοποιὸς ἄνθρωπος οὐδὲ ὀρμητικοῦ χαρακτῆρος·—ὅτι καθ' ἣν ἐφρονεύθη στιγμήν δὲν ἔφερεν ὄπλον, ἀλλ' ὥσπερ πρὸς τὴν οἰκίαν του ἢ πρὸς τὸ κτῆμά του, ὅτι ἡ θέσις ἐν ᾗ ἐφρονεύθη δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τόπος ἐνέδρας, διότι εἶναι δημόσιος δρόμος καὶ πολλοὶ διαβαίνουσιν ἐκεῖθεν·—ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ὀρμητικοῦ χαρακτῆρος, ὅτι ἔτρεφε πάθος καὶ ἔπνευεν ἐκδικήσιν κατὰ τοῦ φονευθέντος, ὅτι ἐθεάθη παρακολουθῶν ἐσπευσμένως τὸν φονεὺν θέντα καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐτράπη εἰς φυγὴν· ὅλοι αἱ τοιαῦται καὶ αἱ παρόμοιοι περιστάσεις δύνανται ν' ἀνασκευάσωσι τὸ ψευδὲς μέρος τῆς ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου, νὰ καταστήσωσι ταύτην γυνὴν προφάσεων καὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἐνοχλὴν τοῦ κατηγορουμένου, ἐὰν ἡ περὶ τῆς πράξεως ὁμολογία του συμβιβάζεται μετὰ λοιπὰ ἐκ τῆς ἀνακρίσεως ἐξαχθέντα περιστατικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ μέτρου τῆς ποινῆς.

"Αρθρ. 408.

Ὡς ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 46 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐξεθέσαμεν, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς μεταξύ τοῦ μεγίστου καὶ ἐλαχίστου ὅρου ἀνήκει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου, ὅπερ ἀναλόγως τῆς πράξεως καὶ τῶν περιστάσεων εἶναι ἐλεύθερον νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν δέουσαν ποινὴν, χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὸν ἀνώτατον ὅρον οὐδὲ νὰ καταβῇ ἐκ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου·—ὑποῦν δὲ ὁ Νόμος προσδίδουσι δύο ἢ πλείωτερα ποινῆς εἶδη τοιοῦτο τρόπως ὥστε ἡ τὸ ἐν ἢ ἄλλο νὰ ἐφαρμοσθῇ, ἔργον τοῦ Δικαστηρίου εἶναι ν' ἀποφασίσῃ τὸ προσηκόντερον εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν·—ἡ τελευταία αὕτη περίπτωσις λαμβάνει χώραν ἰδίως ἐπὶ πταῖσιν, ὅτε ὁ Νόμος ἐπιβάλλει κράτησιν ἢ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πταισματοδίκου.

Τινὲς φρονοῦν ὅτι οἱ πλούσιοι πρέπει νὰ καταδικάζωνται εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν, οἱ δὲ πτωχοὶ εἰς κράτησιν· ἡμεῖς ἔχομεν τὴν ἐναντίαν ἰδέαν, διότι ὁ σκοπὸς τῶν ποινῶν δὲν εἶναι νὰ πλουτῇ τὸ ταμεῖον ἐκ τοιούτων χρημάτων, ἀλλὰ νὰ ἐπέρχεται κάποια διόρθωσις εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐπομένως ὁ πλούσιος δὲν πτοεῖται οὐδ' ἀναγκάζεται ἐκ προστίμων, (διότι ἔχει πολλὰ) ὁ δὲ πτωχὸς δὲν παραδειγματίζεται διὰ κρατήσεως, (διότι εὕρισκει καλῆτερον κατάλυμα ἀπὸ τὴν ποινικὴν οἰκίαν του).

Ἄρθρ. 109—110.

Περὶ τῶν ἄρθρων τούτων ἀφαιρώντων τὴν ποινὴν ἐπὶ συρροῇ πολλῶν πράξεων ἐνὸς ἢ πλείονων κατηγορουμένων, διεπραγματεύθημεν ἐν μέρει ὑπὸ τῶν ἄρθρων 29—35 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 94—111 τῆς ἐπ' αὐτῆς Πρακτικῆς καὶ παραπέμπομεν ἑκατὸν εἰς τὰ ἐκεῖ εἰρημένα· προσθέτομεν δ' ἐνταῦθα ὅτι ἡ συρροή πολλῶν ἀξιοποίνων πράξεων λαμβάνει χώραν ὅσας τις διὰ μίας, ἢ διὰ πολλῶν συγχρόνων, ἢ κατὰ διαφόρους χρόνους, τελεσθεῖσων ἀξιοποίνων πράξεων, παρεβίωσε πλέον ἢ ἅπαξ τὰς αὐτάς ἢ ἄλλας διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου—καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν (τῆς διὰ μίας μόνης πράξεως παρὰβιάσεως δύο ἢ περισσοτέρων διατάξεων τοῦ Ποιν. Νόμου) ἡ συρροή λέγεται τυπική, κατὰ δὲ τὰς ἄλλας περιπτώσεις, πραγματική.

Ἐπὶ συρροῇ ἐξετάζεται ἡ πληθὺς τῶν ἀδικημάτων καὶ εἶναι ἀδιάφορον εἰς ὅλα ταῦτα ἐπράχθησαν προμελετημένως, ἀπρομελετητῶς, ἐξ ἀμελείας, ἢ ἀναμίζ, ἀρκεῖ νὰ συντρέχη τὸ ἀξιοποίνον τῶν διαφόρων ἀδικημάτων, καὶ τοῦτο διότι δύναται τις νὰ ἐνεργήσῃ πολλὰς ἀξιοποίνους πράξεις ἐκ προμελέτης, δύναται δ' ὡσαύτως πρὸς τὰς προμελετημένας νὰ ἐνεργήσῃ καὶ ἄλλας ἀπρομελετητῶς ἢ ἐξ ἀμελείας, εἴτε κατὰ τὸν αὐτὸν εἴτε κατὰ διάφορον χρόνον—δύναται προσέτι νὰ ἐνεργήσῃ συνάμα ἢ ἐκ διαλειμάτων πολλὰς ἀπρομελετητοὺς ἢ ἐξ ἀμελείας καὶ ἀπερὶσκεψίας ἀξιοποίνους πράξεις—ὅλαι δ' αἱ πράξεις αὗται, οἷοι δὴ ποτε εἶδους καὶ βαθμοῦ, συγκεντρύνονται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, ἀποτελοῦν συνάφειαν μεταξὺ των καὶ προκαλοῦν τὴν συρροὴν καὶ τὴν συγχώνευσιν τῶν διαφόρων ποινῶν, ὡς παρακατιῶν ρηθήσεται.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 32 τοῦ 1844, 152 τοῦ 1855 καὶ 73 τοῦ 1867 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἀπαγγεληθεῖσαι ποιναὶ πρέπει, νὰ συγχωνεύονται εἴτε συγχρόνως ἐξεδικασθῶσιν αἱ διαφοραὶ κατηγορίαι, εἴτε κατ' ἄλλον χρόνον καὶ δι' ἰδιαιτέρων ἀποφάσεων, ὥστε κατὰ τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις ὁ εἰς πολλὰς ποινὰς ἕνεκα διαφόρων ἀξιοποίνων πράξεων καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ἢ πολλῶν καὶ ἰδιαιτέρων ἀποράσεων τοῦ αὐτοῦ ἢ ἄλλου Δικαστηρίου καταδικασθεὶς, δὲν ὀφείλει νὰ ἐκπληρώσῃ ἀλληλοδιαδόχως τὰς ποινὰς ταύτας, ἀρκεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν μεγαλητέραν εἰς ἣν αὐτοδικαίως συγχωνεύονται καὶ αἱ ὑποδεέστεραι.—Κατὰ δὲ τὰς ὑπ' ἀριθ. 60 τοῦ 1854 καὶ 97 τοῦ 1858 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ διὰ πολλὰς πράξεις ἐπιβληθεῖσαι ποιναὶ δὲν συγχωνεύονται εἰς τὴν μεγαλητέραν εἰμὴ ἐὰν ὑπεβλήθῃ ἐπιβαρυντικῶς ὁ ἀνώτατος ὅρος (ἄρθρ. 8 καὶ 109 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 438, ἐδ. 19 Ποιν. Δικονομίας) αἱ ἀποφά-

σεις αὐταὶ δὲν φαίνονται ὀρθαί, διότι τὰ παρατιθέμενα ἄρθρα δὲν κἀμινουσι τοιαύτην διάκρισιν, οὐδ' ὑποχρεοῦσι τὸ Δικαστήριον, ἐπὶ συρροῇ πολλῶν πράξεων τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου, νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοῦτον τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς τῆς μεγαλητέρας πράξεως, ὡς ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν τῶν λοιπῶν ὑποδεστέρων πράξεων, διότι κατὰ τ' ἄρθρα 108—109 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἐπὶ συρροῇ πελλῶν πράξεων, δύναται τὸ Δικαστήριον ἐπὶ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ποινῆς τῆς μεγαλητέρας πράξεως νὰ κόμῃ προσθήκην τινα δι' ἧς ὁπωσδήποτε νὰ ὑπερβῇ αὐτόν.—Ἐπὶ δὲ τῶν πράξεων ἐκείνων αἵτινες ἐπισύρουσι μίαν καὶ μόνην ἀνευ ὁρίων, ὠρισμένην ποινὴν, ἡ συρροή ὑποδεστέρων πράξεων κατ' οὐδὲν συμβάλλει, ἐκτὸς ἐὰν εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις ἀναβιβάσῃ τὴν ποινὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ὡς ὑπὸ τὸ ἄρθρον 112 ὁλομεν ἐκθέσει.

Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι ὅλαι αἱ πράξεις τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου οἰοδήποτε εἶδους καὶ βαθμοῦ πρέπει νὰ συνεκδικάζωνται ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῆς βαρυτέρας πράξεως ἀριποδίου Δικαστηρίου εἰς ὃ ὑπάγονται ἅπασαι λόγῳ συναφείας (ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 98—111 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας) διὰ νὰ δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ ἐπιβάλλῃ δι' ὅλας τὴν δέουσιν μίαν ποινὴν. Ἐὰν ὅμως δι' ὅποιον ὀήποτε λόγον αἱ διάφοροι πράξεις τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου δὲν συνεκδικασθῇσαν, ἀλλὰ μία ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν συνάμα ἢ καὶ ἰδιαίτε-
 ρως ἐκδικασθῇσαν καὶ ἐπεβλήθη εἰς τὸν κατηγορούμενον ὁ ἐλάχι-
 στος ὅρος τῆς ποινῆς ἢ καὶ πλεον τοῦτου (ἐπὶ μιᾶς ἐκδικασθείσης) ἢ ἐπὶ πλεονέκτου ἐπὶ πολὺ ἢ ὀλίγον, ὁ ἐλάχιστος ἢ πλήρης ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς μεγαλητέρας πράξεως (ἐπὶ τῶν συνάμα ἢ ἰδιαίτεως ἐκδι-
 κασθεισῶν) πρόκειται δὲ νὰ δικασθῇ ἀκολουθῶς ὁ καταδικασθεὶς καὶ
 μήπω ἐκτελέσας τὴν ποινὴν τοῦ κατηγορούμενος καὶ δι' ἄλλην σοβα-
 ρωτέραν πράξιν ἐπισύρουσαν τὴν ἀνωτάτην ἢ ἄλλου εἶδους ποινὴν, ἀνωτέραν τῆς ἐπιβληθείσης, καὶ κηρυχθῇ ἔνοχος αὐτῆς, τότε ἡ διὰ
 τῆς προλαβούσης ἢ τῶν προλαβουσῶν ἀποφάσεων ἐπιβεβλημένη μι-
 κροτέρα ποινὴ, καίτοι διάφορος, συγχωνεύεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν τε-
 λευταίαν ποινὴν.—Ἐὰν δ' ἡ ὑστέρως ἐκδικαστέα ἢ ὀνὴ πράξις, καίτοι
 σοβαρωτέρα τῆς πρότερον ἐκδικασθείσης, τιμωρῆται διὰ τοῦ αὐτοῦ
 εἶδους τῆς ποινῆς (ὡς εἶπεν διὰ φυλακίσεως) καὶ ἐντὸς ἐλαχίστου
 καὶ ἀνωτάτου ὅρου, ἐξ ὧν ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς ποινῆς τῆς νέας πρά-
 ξεως δὲν υπερβαίνει τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς τῆς ἐκδικασθείσης
 πρότερον πράξεως, τότε τὸ Δικαστήριον κερύττον ἔνοχον τὸν κατη-
 γορούμενον ὁρεῖται βεβαίως νὰ ὑπερβῇ τὸν ἐλάχιστον ὅρον (ἀφοῦ ἡ
 πρότερον καταδικηθεὶς θεωρεῖται ὡς ἐπιβαρυντικὴ περίστασις), δικαιοῦ-
 ται δὲ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν κηρυττόμενον ἔνοχον κατηγορούμενον τὸν

ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς τῆς τελευταῖον δικαζομένης πράξεως, ἢ τοιαύτην μεταξύ τοῦ ἐλαχίστου καὶ ἀνωτάτου ὅρου ποινὴν, ὅποια ἀνολογιζομένη πρὸς τὴν ἤδη ἐπιβεβλημένην νὰ ὑπερτερῇ αὐτὴν, εἰς τρόπον ὥστε συγχωνευμένης ἐκείνης εἰς τὴν νέαν ποινὴν, νὰ μείνῃ ὑπόλοιπόν τι ἐξ αὐτῆς εἰς βάρος τοῦ κατηγορουμένου. — ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ ὑστερον ἐκδικαστέα πράξις ᾖ ἰση ἢ ὑποδεστέρα τῆς πρότερον ἐκδικασθείσης, τιμωρῆται δ' ἐντὸς ὁρίων ὧν ὁ ἀνώτατος ὅρος ὑπερβαίνει ὅπωςδὴποτε τὴν ἐπιβληθεῖσαν ἤδη κατ' ἐλάχιστον ἢ διάμεσον ὅρον εἰς τὸν κατηγορούμενον προλαβοῦσαν ποινὴν, τότε τὸ Δικαστήριον κηρύττον ἔνοχον τῆς νέας ταύτης πράξεως τὸν κατηγορούμενον καὶ ἔχον τὸ ἐλεύθερον νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοῦτον ποινὴν κατὰ τι ἀνωτέραν τοῦ ἐλαχίστου ὅρου καὶ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου, δὲν ὀφείλει μὲν ἐξάπαντος νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν ἀνωτέραν τῆς εἰς τὴν προλαβοῦσαν πράξιν ἐπιβληθείσης (ἐὰν αὕτη ὑπερβαίῃ τὸν ἐλάχιστον ὅρον) ἀλλὰ δικαιοῦται νὰ πράξῃ τοῦτο ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ποινῆς τῆς νέας πράξεως, ὅπως συγχωνευμένης τῆς πρώτης ποινῆς, περισσεύῃ καὶ νέα τις ποινὴ διὰ τὴν νέαν πράξιν τοῦ κατηγορουμένου.

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἔπεται· 1) ὅτι εἰς τὴν σύνεσιν τοῦ δικαστηρίου κεῖται ὁ καταλογισμὸς τῶν ποινῶν, ὅπως, εἰ δυνατόν, ὑποστῇ πρόσθετόν τινα ποινὴν ὁ καὶ ἄλλην ἢ καὶ ἄλλας ἀξιοποίνους πράξεις ἐνεργήσας κατηγορούμενος· 2) ὅτι ἡ μικροτέρα ποινὴ, εἴτε διὰ τῆς προτέρας εἴτε διὰ τῆς ὑστερας ἀποφάσεως ἐπεβλήθη, συγχωνεύεται εἰς τὴν μεγαλειτέραν, ἄνευ διακρίσεως τοῦ εἶδους τῶν ποινῶν, ὁ ἐστὶν ἡ ποινὴ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν συγχωνεύεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· — ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν συγχωνεύεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἢ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν· — ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς συγχωνεύεται εἰς τὰς ποινὰς τοῦ θανάτου, τῶν ἰσοβίων καὶ τῶν προσκαίρων δεσμῶν· — ἡ ποινὴ τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς συγχωνεύεται εἰς τὰς ποινὰς τοῦ θανάτου, τῶν ἰσοβίων καὶ τῶν προσκαίρων δεσμῶν καὶ τῆς εἰρκτῆς. — ἡ ποινὴ τῆς κρατήσεως καὶ τοῦ προστίμου συγχωνεύεται εἰς τὰς ποινὰς τοῦ θανάτου, τῶν ἰσοβίων καὶ προσκαίρων δεσμῶν, τῆς εἰρκτῆς, τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς, ὑπὸ τινὰς διακρίσεις περὶ ὧν κατωτέρω γίνονται παρατήρησις· — αἱ αὗται ἐν γένει συγχωνεύονται εἰς τὰς ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἢ ἄλλου εἶδους πράξεις ἐπιβεβλημένας ποινὰς, ὅταν ᾖ καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδους· π. χ. τὰ ἰσόβια δεσμὰ συγχωνεύονται εἰς τὴν ἐπιβεβλημένην ἤδη ποινὴν τῶν ἰσοβίων δεσμῶν· — τὰ πρόσκαιρα δεσμὰ συγχωνεύονται εἰς τὴν ἐπιβεβλημένην ἤδη κατ' ἀνώτερον ὅρον διαρκείαν τῶν πρόσκαίρων δεσμῶν, ἄλλως ἢ προτέρα μικροτέρα διάρκειαν τῶν πρόσκαίρων δεσμῶν συγχωνεύεται εἰς τὴν μετέπειτα ἀπαγγελλο-

μένην κατὰ μεγαλειτέρον ὅρον διάρκειαν τῶν προσκαίρων δεσμών — ἢ εἰρκτὴ συγχωνεύεται εἰς τὴν ἐπιβεβλημένην ἤδη κατ' ἀνώτερον ὅρον διάρκειαν τῆς εἰρκτῆς, ἄλλως ἢ προτέρα μικρότερα διάρκεια τῆς εἰρκτῆς συμφυγίζεται εἰς τὴν νεωστὶ ἐπιβεβλημένην μεγαλειτέραν — ἢ φυλάκισις συγχωνεύεται εἰς τὴν ἤδη ἐπιβεβλημένην ἀνωτέραν διάρκειαν φυλάκισως, ἄλλως ἢ προτέρα μικρότερα διάρκεια συγχωνεύεται εἰς τὴν νεωστὶ ἐπιβεβλημένην μεγαλειτέραν — ἢ χρηματικὴ ποινὴ συγχωνεύεται εἰς τὴν πρὸ ἢ μετὰ ἐπιβληθεῖσαν ἀνωτέραν χρηματικὴν ποινὴν, κατὰ δὲ τὰς περιστάσεις συγχωνεύεται καὶ εἰς τὸ κατὰ ποσὸν ἀνώτερον πρόστιμον — ἢ κράτησις καὶ τὸ πρόστιμον συμφυγίζονται εἰς τὴν πρότερον ἐπιβληθεῖσαν μεγαλειτέραν ὅμοιαν ποινὴν, ἄλλως ἢ ἐὰν ἡ νεωστὶ ἐπιβεβλημένη ἦναι μεγαλειτέρα ἐκείνης, τότε ἀπορρόφῃ αὐτήν — κατ' ἐξαιρέσειν ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου δὲν συγχωνεύεται εἰς τὴν ἐπιβληθεῖσαν πρότερον ποινὴν τοῦ θανάτου, ὡς ἀνεπίδεκτον αὐξομειώσεως (ἴδε σελ. 104 Δικαστ. Πρακτικ. ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ἀποφ. Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 84 καὶ 86 τοῦ 1851.)

Καὶ ταῦτα μὲν, ὅταν ὁ δι' ἄλλην πράξιν καταδικασθεὶς κατηγόρουμένος δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ποινὴν του, εἴτε ὡς φυγῶν, εἴτε ἐξ ἀμελείας τῆς ἀρχῆς, εἴτε διότι ἀρτίως κατεδικασθῇ, εἴτε διότι καταδικασθεὶς μετεχειρίσθῃ ἐνδικόν τι μέσον, ὅτε θεωρεῖται ὡς ὑπόδικος (ἄρθρ. 17 τοῦ Ποιν. Νόμου) ὅταν ὅμως ὁ ἐνοχὸς κηρυχθεὶς κατηγόρουμένος ἐξεπλήρωσεν ἐντελῶς τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν, (καὶ τοῦτο ἐννοεῖται ἐπὶ τῶν προσκαίρων ἢ ἐπὶ τῶν χρηματικῶν ποινῶν), καὶ πρόκειται νὰ δικασθῇ δι' ἄλλην πράξιν ἐπισύρουσαν εἴτε ἀνωτέραν, εἴτε τὴν αὐτὴν εἴτε καὶ ἐλάσσονα ποινὴν, τότε τί ποιεῖ τὸν; — Ἐκ τοῦ ἀρθροῦ 109 ἐξάγεται ὅτι ἡ συγχωνεύσις τῶν ποινῶν λαμβάνει χώραν καὶ ἐπὶ πολλῶν εἴτε ταυτοχρόνως εἴτε κατὰ διαφόρους χρόνους πραχθεῖσιν ἀξιοποίνων τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφόρου εἶδους πράξεων, (ἐξαιρουμένης τῆς ὑποτροπῆς ἢ τῆς εἰδικῶς τιμωρουμένης συρροῆς καὶ τῆς διὰ βίας ἐκ τῶν φυλακῶν ἀποδράσεως ἀρθρ. 111, 112 καὶ 185 τοῦ Ποιν. Νόμου) ἅα ὁ πρὸ πάσης ἐκτελέσεως ποινῆς ἐπιχειρήσας ταυτοχρόνως ἢ ἐκ διαλειμμάτων πολλὰς ἀξιοποίνους πράξεις, δὲν ὑπόχρεοῦται ὑπὸ τοῦ Νόμου νὰ ἐκτίσῃ τὴν εἰς ἐκάστην τούτων ἐπιβλητέαν ποινὴν, ἀλλὰ δικαιούται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπὶ τῆς μεγαλειτέρας πράξεως ἐπιβεβλημένην, ὑπὸ τὰς ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις τῶν ἄλλων ὑποδεστέρων πράξεων. — Ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι δὲν κεῖται εἰς χεῖρας τῆς κατηγορούσης ἀρχῆς νὰ εἰσάγῃ πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου καὶ πρὸς βλάβην καὶ κατάθλυσιν τοῦ κατηγορουμένου, μίαν ἐκάστην τῶν διαφόρων πράξεων αὐτοῦ, πρὸς ἐκδίκασιν μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς εἰς τὴν πρώτην, ἢ τὴν δευτέραν καὶ

ἐρεξῆς, ἐπιβληθείσης ποινῆς, ἀλλ' ὀρεῖται, ὡς προεῖρηται, ἡ κατηγορουμένη ἀρχὴ νὰ εἰσαγάγῃ ὅλας τὰς τετελεσμένας γνωστὰς πράξεις τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου οιοδήποτε εἶδους καὶ βαθμοῦ, πρὸς σύγκρισιν ἐκδικασιν ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῆς βαρυτέρας πράξεως ἀρμοδίου δικαστηρίου (ἐκτὸς ἐὰν προκύβῃ οὐσιώδης λόγος διαχωρισμοῦ καὶ διαταχθῇ οὗτος ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἄρθρ. 32—35 τῆς Ποιν. Δικονομίας), ἵνα ἐπιβληθῇ δι' ὅλας ταύτας ἢ εἰς τὴν μεγαλύτεραν πρᾶξιν ἀντιστοιχοῦσα ποινὴ ὑπὸ τὴν ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν τῆς συρροῦς ὑποδεστέρας πράξεων, ἄλλως αὐταὶ θεωροῦνται αὐτοδικαίως συγκεχωνευμέναι εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἐκδικαθείσης μεγαλύτερας πράξεως, δι' οὗς ἐξεθέσαμεν λόγους ἐν σελ. 103—105 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας— ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ πρότερον ἐκδικαθείσα πρᾶξις δὲν ᾗτο ἡ μεγαλύτερα, πάλιν ἢ εἰς ταύτην ἐπιβληθεῖσα ποινὴ, καὶ περ ἐκπληρώθεισιν ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, θὰ συμψηφισθῇ νομίμως εἰς τὴν μεταγενεστέρως ἀπαγγελθεῖσαν ποινὴν τῆς δευτέρας πράξεως καὶ οὕτω καθεξῆς, καὶ δὲν θὰ ὑποχρεωθῇ ὁ κατηγορουμένος νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς νέας πυνάξ, εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς ἀντιπαρθέσεως αὐτῶν εἰς τὰς ἐπιβληθείσας καὶ ἐκπληρωθείσας ἤδη ποινὰς παρασιάζεται κατάλοιπον— διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἡ ἐν μέρει ἐκπληρωθεῖσα ποινὴ ἄλλης πράξεως, ὑπολογίζεται ὡς δεδουλευμένη ἀπέναντι τῆς νεωστὶ ἐπιβληθείσης μεγαλύτερας ποινῆς καὶ μετρίξῃ ἐν χρόνῳ αὐτῆς ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον προέβῃ— ἐὰν δὲ ἡ νεωστὶ ἐπιβληθείσα ποινὴ ᾖται μικροτέρα τῆς ἤδη ἐντελῶς ἢ ἐν μέρει ἐκπληρωθείσης προγενεστέρως, τότε ἡ νεωτέρα, ὡς μικροτέρα, ἐξαλείφεται αὐτοδικαίως ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς εἰς τὴν ἄλλην πρᾶξιν ἐπιβληθείσης ἀνωτέρας ποινῆς, εἰς τὴν διατελεῖ καὶ εἰς τὴν θέλει διαμένει μέχρι ἀποπερατώσεως αὐτῆς ὁ κηρυχθεὶς ἐνοχὸς κατηγορούμενος.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἐννοία τοῦ νόμου τοῦ νὰ συμψηφίζονται αἱ ποιναὶ τῶν διαφόρων ἀξιοποίνων πράξεων τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου, ἢ ἐνήργησε πρὸ πάσης τιμωρίας καὶ ὑποτροπῆς, ἀδιαφόρως ἐὰν αὐταὶ εἰσῆχθησαν ὁμοῦ ἢ κεχωρισμένως καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ἢ διαφόρον χρόνον εἰς τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο ὁμοιόβαθμον, ἀνώτερον, ἢ ὑποδεστέρον δικαστήριον, καθ' ὅσον ὅλαι αὐταὶ αἱ πράξεις εἶναι συναφεῖς καὶ ἐνόσω δὲν παρεγράφησαν ὑπάγονται εἰς τὸ ἐπὶ τῆς μεγαλύτερας πράξεως ἀρμοδίου δικαστηρίου, ἀδιαφόρως ἐπίσης ἐὰν αἱ ποιναὶ τῶν πρότερον ἐκδικαθεισῶν ἐξεπληρώθησαν ἐντελῶς ἢ ἐν μέρει, διότι ἂν ἐξαιρέσιον ἐκ τοῦ συμψηφισμοῦ τὰς ἤδη ἐκπληρωθείσας ἐντελῶς ἢ ἐν μέρει πυνάξ, τότε θὰ παραβιάσωμεν τὸ ἄρθρον 109 καὶ θὰ δώσωμεν πλεονεκτήματα εἰς τοὺς φυγοδικούς καὶ ἄλλους, κατ' ὀλιγωρίαν τῆς ἀρχῆς μένοντες ἀκαταδιώκτους, τοῦ νὰ ἐπικαλῶνται τὸν συμψηφισμόν τῶν πρότερον

κατεγνωσμένων καὶ μὴ ἐκτελεσθεῖσιν ποινῶν καὶ τότε ἡ φυγοδικία καὶ ἡ παραμέλειος καθήκοντος, ἤθελε προσδίδει δικαιώματα, κατὰ παραδίξιν τῶν περὶ ἰσότητος ἀρχῶν τοῦ Δικαίου.

Συνεπεία τῶν προεκτεθέντων φρονούμεν ὅτι ὁσάνις διατελῇ τὸ ὑπόδικος ἐπὶ κακουργήματι, δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς δίκην ἐνώπιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ἢ Πταισματοδικῶν οἷαςδήποτε περιφερείας τοῦ Κράτους, δι' ἄλλας πράξεις ἐχούσας βαθμὸν πλημμελήματος ἢ πταισματος, διότι αὐταὶ ὡς συναφεῖς πρὸς τὴν μεγαλύτεραν ἐκκρεμὴν πράξιν τοῦ κακουργήματος, ἀποσπῶνται ἀπὸ τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ Πταισματοδικῶν. 2) ὅτι ὁσάνις τις ἦναι ὑπόδικος ἐπὶ πλημμελήματι, δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ εἰς δίκην εἰς τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο πλημμελειοδικεῖον ἢ εἰς πταισματοδικεῖον, δι' ὑποδεστέραν πρᾶξιν πλημμελήματος ἢ πταισματος, διότι αὕτη πρέπει νὰ συνεκδικασθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τοῦ βαρυτέρου πλημμελήματος ἀρμοδίου δικαστηρίου τῶν Πλημμελειοδικῶν, τὸ δ' ἄλλο Πλημμελειοδικεῖον ὡς καὶ τὸ Πταισματοδικεῖον, εἰσὶν ἀναρμόδια. 3) ὅτι ὁσάνις τις ἦναι ὑπόδικος ἐπὶ πταίεματι, δὲν δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἰδιαιτέρως εἰς τὸ αὐτὸ Πταισματοδικεῖον δι' ἄλλο πταῖσμα, οὐδ' εἰς ἄλλο Πταισματοδικεῖον δι' ὑποδεστέρον πταῖσμα· καὶ ὅλας δὲ τὰς περιπτώσεις τῆς ἐνώπιον δικαστηρίου, ἀρμοδίου μὲν καθ' ὕλην καὶ δικαιοδοσίαν, ἀναρμόδιου δ' ἔνεκα συναφείας, καλούμενος εἰς δίκην, δύναται νὰ πρᾶξῃ τὴν ἀναρμοδιότητα αὐτοῦ, ἢν ὀφείλει τὸ εἰρημένον δικαστήριον νὰ παραδεχθῇ δυνάμει τῶν ἀρθρ. 109—111 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, 33, 35 καὶ 46 τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἂν καὶ ἡ ποινὴ τῆς φυλακίσεως ὡς ἐπανορθωτικὴ εἶναι ἀνωτέρα τῆς κρατήσεως ὡς ἀστυνομικῆς (ἀρθρ. 4 τοῦ Ποιν. Νόμου)· ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρηματικὴ ποινὴ τοῦ πλημμελήματος εἶναι ἀνωτέρα τῆς κρατήσεως καὶ τοῦ προστίμου, μολαταῦτα ἔνεκα τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ποινῶν τούτων ἐντὸς ἐλάχιστου καὶ ἀνωτάτου ὅρου, δύναται νὰ συμβῇ ὥστε ἡ διαρκεία τῆς κρατήσεως νὰ υπερβαίνει τὴν διάρκειαν τῆς φυλακίσεως Π. χ. ἐπὶ κλοπῆς ἄνω τῶν 20 καὶ κάτω τῶν 400 δραχμῶν ὡς καὶ ἐπὶ ἀπρομελετήτου τραυματισμοῦ ἐπενεγκόντος νόσον πλέον τῶν 3 καὶ ἑλαττον τῶν 30 ἡμερῶν, τὸ Πλημμελειοδικεῖον δύναται, κατὰ τὸ ὁκοῦν αὐτῷ, νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν κατηγορούμενον τριήμερον φυλάκισιν (ἀρθρ. 378 καὶ 303 ἐδ. 4.)· ἐπὶ δὲ κλοπῆς κάτω τῶν 20 δραχμῶν, ὡς καὶ ἐπὶ ἀπρομελετημένων αἰκίῶν, τὸ Πταισματοδικεῖον δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ κράτησιν 35 μηνῶν (ἀρθρ. 693 καὶ Διάταγμα 26 Ἰουνίου 1836) ἢ εἰς ἐπὶ συναφῶν πράξεων, συμπέσῃ νὰ καταδικασθῇ τις κειρωμένους ὑπὸ μὲν τοῦ Πλημμελειοδικείου εἰς φυλάκισιν,

ὑπὸ δὲ τοῦ Πταισματοδικείου εἰς κράτησιν, εἰ μὲν ἡ διάρκεια τῆς φυλάκισεως ᾔναι ἴση ἢ μεγαλύτερα τῆς διαρκείας τῆς κρατήσεως, ἀπορροφᾷ καὶ ἐξαλείφει ταύτην αὐτοδικαίως, ἄλλως ἢ μεγαλύτερα διάρκεια τῆς κρατήσεως μειοῦται ἐξ' ὅσον χρονικὸν διάστημα διαρκεῖ ἡ φυλάκισις, μεθ' ἣν ἐκτελεῖται τὸ ὑπόλοιπον τῆς κρατήσεως, καὶ τοῦτο, διότι καὶ ἡ φυλάκισις καὶ ἡ κράτησις εἶναι ποιναὶ περιορίζουσαι τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν (ἀδιαφόρως τοῦ καταλύματος) καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκντληθῶσιν εἰμὴ κατὰ τὸ προσδιορισθὲν ἀνώτερον διάστημα τοῦ περιορισμοῦ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἄλλως θὰ συμβῇ τὸ ἄτοπον, ὥστε ἡ ἐξάμηνος κράτησις νὰ συγχωνεῖται ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν τριήμερον φυλάκισιν καὶ οὕτω πως ὁ βαρὺ πταίσμα ἐνεργήσας νὰ ὠφελιθῇ ἐκ τῆς σύρροῦς τοῦ ὁποίου ἐνέργησε πλημμελήματος.

Ἡ χρηματικὴ ποινὴ ἐπὶ πλημμελημάτων εἶναι ἀνωτέρα τῆς τοῦ κρατήσεως καὶ τοῦ προστίμου ἐπὶ πταισμάτων, καθόσον ἂν κατὰ τὰς πρώτας διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 32 καὶ 33 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ 109 τοῦ Ποιν. Νόμου συνεξεδικάζοντο ὁμοῦ ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου, τοῦτο ὥφειλε νὰ ἐπιβάλλῃ μόνον τὴν χρηματικὴν ποινὴν κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Νόμου προσδιοριζόμενον ἐντὸς ὁρίων μέτρον, καθ' ὑπέβασιν τοῦ ἐλαχίστου ὅρου καὶ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου, διότι δὲ κατὰ παράβασιν τοῦ Νόμου αἱ συναφεῖς δίκαι κεχωρισμένως ἐξεδικάσθησαν, αἱ μὲν εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον, ὅπερ ἐπέβαλε τὸν ἐλάχιστον ἢ κατὰ τι ἀνώτερον ὅρον τῆς χρηματικῆς ποινῆς, αἱ δὲ εἰς τὸ Πταισματοδικεῖον, ὅπερ ἐπέβαλε ποινὴν κρατήσεως καὶ προστίμου, ἢ μόνον προστίμου ἀνωτέρου κατὰ ποσὸν τῆς ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου ἐπιβληθείσης χρηματικῆς ποινῆς, δὲν ἐπεταὶ ὅτι ἡ χρηματικὴ ποινὴ τοῦ πλημμελήματος ἀπορροφᾷ τὴν κατὰ μεγαλύτεραν ποσὸν ἐπιβληθείσαν ποινὴν τοῦ προστίμου, διότι τόσον ἡ χρηματικὴ ποινὴ, ὅσον καὶ τὸ πρόστιμον ὅπως δὴποτε ποιναὶ κατὰ τῆς παρουσίας καὶ κατὰ τὰς περὶ συμψηφισμοῦ ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, ἐπὶ χρηματικῶν ποσοτήτων ἡ μεγαλύτερα ἀπορροφᾷ τὴν μικροτέραν· ὅθεν ἡ χρηματικὴ ποινὴ τοῦ Πλημμελήματος ἐξαλείφει τὴν ποινὴν τῆς κρατήσεως τοῦ πταισματος καὶ τὴν ποινὴν τοῦ κατὰ ποσὸν μικροτέρου προστίμου, δὲν ἐξαλείφει ὅμως καὶ τὴν κατὰ ποσὸν ἐπιβληθείσαν ἀνωτέραν ποινὴν προστίμου, ἀλλὰ συγχωνεύεται εἰς αὐτήν, ὅ ἐστὶ θὰ πληρωθῇ μόνον ἡ ἀνωτέρα ποσότης.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 500 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐπὶ πταισμάτων ἐφαρμόζονται καὶ αἱ περὶ συναφεῖας καὶ σύρροῦς τῶν πράξεων καὶ ποινῶν ἀρχαί·—τοῦτο δὲ προκύπτει ἀριδήλως καὶ ἐκ τῶν ἀρθρῶν 32, 33, 161 καὶ 373 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καθ' ἃπερ καὶ τὰ πταίσματα τοῦ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

20.

αὐτοῦ ἢ τῶν αὐτῶν προσώπων, εἰσάγονται καὶ συνεκδικάζονται ὡς ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις εἰς τὸ ἐπὶ τῆς βαρυτέρας πράξεως ἀρμόδιον δικαστήριον καὶ διὰ μιᾶς μόνης ποινῆς (ἄρθρον 409 τοῦ Ποιν. Νόμου) ἂν δόκιμῃ ὑπάρχει συρροὴ μόνων πταισμάτων, ταῦτα πάντα πρέπει νὰ συνεκδικασθῶσιν ἐνῆπιον τοῦ Πταισματοδικείου διὰ νὰ ἐπιβληθῇ ἢ ἐπὶ τοῦ βαρυτέρου πταίσματος ὡρισμένη ποινὴ ὑπὸ τὴν ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν τῶν ὑποδεσπτόρων πταισμάτων· ἀλλ' ἐὰν τὰ πταίσματα ἐξεδικάσθησαν χωρισμένως καὶ ἐπεβλήθη εἰς τὸν κατηγορούμενον δι' ἑκάστην τούτων ἐνὸς εἵδους ποινὴ δὴλ. κρατήσεως, ἢ προστίμου, τότε εὐκόλῳ εἶναι νὰ διαγνωσθῇ ἐκ τῆς διαρκείας τῆς κρατήσεως ἢ ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ προστίμου, ποία ἐκ τῶν ποινῶν τούτων εἶναι ἡ μικροτέρα διὰ νὰ συγχωνευθῇ εἰς τὴν μεγαλητέραν, εἰς τρόπον ὥστε τὴν μεγαλητέραν ποινὴν τῆς κρατήσεως ἢ τοῦ προστίμου νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ καταδικασθεὶς, μηδενιζομένων τῶν ἄλλων ὑποδεσπτόρων ποινῶν — ὅταν ὅμως συντρέχῃ ποινὴ κρατήσεως καὶ ἄλλη ποινὴ προστίμου, τότε παρουσιάζεται δυσχέρεια, διότι πρέπει νὰ εὕρεθῇ ποία ἐκ τῶν δύο τούτων ποινῶν εἶναι μεγαλητέρα. Ἐν τῇ δυσχερείᾳ ταύτῃ παρατηροῦμεν ὅτι ἡ κράτησις δὲν εἶναι πάντοτε ἀνωτέρα ποινὴ τοῦ προστίμου, ἀπεναντίας ἐκ τῶν ἁρθρῶν 509, 540 καὶ 669 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐξάγεται ὅτι τὸ πρόστιμον θεωρεῖται ὡς βαρυτέρα ποινὴ διότι προκειμένου πταίσματος παρ' αὐτὸν ὑπὸ προϊσταμένων καὶ ὑφισταμένων, εἰς μὲν τοὺς προϊσταμένους (οἵτινες εἰσὶν οἱ ἄρχοι καὶ πρωταίτιοι) ἐπιβάλλεται πρόστιμον, εἰς δὲ τοὺς ὑφισταμένους κράτησις, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 540 πᾶσα ἡμέρα κρατήσεως ἀναλογεῖ μὲν τρεῖς δραχμαί. — Ἐπειδ' ἡ δὲ ὁ Ποινικὸς Νόμος ἐπὶ πταισμάτων, ὅτε μὲν ἐπιβάλλει δύο ἀχωρίστους ποινάς δὴλ. κρατήσεως καὶ προστίμου (ἄρθρ. 560—564, 570, 580, 582, 583, 589, 590, 597, 602—605, 612, 623, 646, 648 καὶ 668) ὅτε δ' ἀρίθμει εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ ἐκλέξῃ διαζευκτικῶς ποινὴν μεταξὺ κρατήσεως καὶ προστίμου, ἀλλὰ οὐδὲν ὁρίζει μοναδικὴν ποινὴν κρατήσεως καὶ εἰς τινὰς πράξεις ἐπιβάλλει μόνην ποινὴν προστίμου, ἕνεκα τούτου προκειμένης συρροῆς καὶ συγχωνεύσεως τῶν συνάμα ἢ χωρισμένως καὶ δι' ἰδιαιτέρων ἀποφάσεων ἐπιβεβλημένων ποινῶν πταισμάτων, θεωροῦμεν εὐλόγον καὶ νόμιμον ὅτι ἀνωτέρα ποινὴ εἶναι ἡ σύνθετος ἐκ κρατήσεως καὶ προστίμου, μεταξὺ δὲ ὁμοίων ποινῶν πρωτεύει ἡ κατὰ τὸ πρόστιμον τοῦλάχιστον ἀνωτέρα, ἐπομένως εἰς ταύτην συγχωνεύονται αἱ ὑποδεσπταται ποιναὶ τῆς κρατήσεως καὶ τοῦ προστίμου, ἐφ' ὅσον ὅμως πρόκειται συρροὴ μεταξὺ προστίμου καὶ κρατήσεως (ἢ ἀντιστροφῆς) τότε, εἰ μὲν τὰ πταίσματα συνεκδικάζωνται, ἢ διαγνώσῃ τῆς μεγαλητέρας ἐκ τῶν ποινῶν τούτων ἐξάγεται ἐκ τῶν ὁρισμῶν τῶν παρὰ

δικασθεῖσιν ποινικῶν διατάξεων δηλ. ἐκ τοῦ μέτρου τῶν ποινῶν, ἐὰν δὲ κεχωρισμένοις ἐξεδικάσθησαν καὶ ἐπεβλήθησαν διάφοροι ποιναὶ ἢ τοὶ κρατήσεως καὶ προστίμου, τότε ὁ καταδικασθεὶς δὲν ὀφείλει βεβαίως νὰ ὑποκύβῃ εἰς ὅλας τὰς ποινὰς ταύτας, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν ἀνωτέραν καὶ αὕτη δὲν δύναται ἄλλως νὰ ἐξευρεθῇ εἰμὴ λαμβανομένου ὡς γνώμονος τοῦ ἀρθροῦ 510 τοῦ Ποιν. Νόμου. Π. γ. ποινὴ κρατήσεως ὅσα ἡμερῶν ἀναλογεῖ πρὸς ποινὴν προστίμου τριάκοντα δραχμῶν ὅθεν ἐὰν τὸ πρόστιμον ᾖ κατώτερον, συγχωνεύεται εἰς τὴν κράτησιν, ἐὰν ὅμως ᾖ ἀνώτερον ἐξαλείφει τὴν κράτησιν.

Μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω περὶ συρροῆς καὶ συγχωνεύσεως ποινῶν ἐκτεθέντα, δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ὀρθὴν τὴν ἐν σελ. 153 καὶ 154 τοῦ Β' τόμου τοῦ συστήματος τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας γνώμην τοῦ Κ. Σαριπόλου καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν παρ' αὐτοῦ ἐπικαλουμένων ὑπ' ἀριθ. 84 τοῦ 1851, 21 τοῦ 1852 καὶ 60 τοῦ 1854 ἀποφάσεων τοῦ Ἀρείου Πάγου, περὶ τοῦ ὅτι ἀμετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς βαρυτέρας πράξεως καὶ ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς αὐτῆς, προκειμένου νὰ δικασθῇ τὸ αὐτὸ πρόσωπον καὶ διὰ πράξιν ἐπισύρουσαν ἐλαφροτέραν ποινὴν, ἐπιτείνεται τότε ἢ τὸ πρῶτον καταγνωσθεῖσα ποινὴ ἕνεκα τῆς ἐτέρας πράξεως ἐὰν ᾖ δεκτικὴ ἐπιτάσεως. — ἡ γνώμη καὶ Νομολογία αὕτη ἀντιβαίνει εἰς τὰς περὶ δεδικασμένου ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, καθ' ἃς οὐδέποτε τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο ὁμοιόβαθμον, ἀνώτερον ἢ ὑποδεέστερον Δικαστήριον δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὰ ὁριστικῶς ἀποφασισμένα μόνον δ' ὁσάκις γίνεται ἐγκαίρως ἔφεσις κατ' ἐκκλησιῶν ἀποφάσεων τοῦ Πταισματοδικείου, δύναται τὸ Πλημμελειοδικεῖον, ὡς Δικαστήριον οὐσίας, νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν πταισματικὴν ἀπόφασιν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐνοχλήν καὶ ὡς πρὸς τὴν ποινὴν. — Ὅσακις δὲ γίνεται ἐγκαίρως ἀναίρεσις ἐναντίον ἀποφάσεων Πταισματοδικῶν, Πλημμελειοδικῶν καὶ Συνέδρων (ἢ καὶ ἄλλων ἰδιωζούσης δικαιοδοσίας Δικαστηρίων) ὁ Ἀρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ μέρος πεποιθήσιν τοῦ Δικαστηρίου, οὐδ' εἰς τὴν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ ἐφαρμοσθεῖσαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Νόμου ποινὴν. — Ἄρα ἡ πρώτη ἀπόφασις, καίπερ ἐπιβαλοῦσα τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς ποινῆς τῆς μεγαλητέρας πράξεως, μένει διὰ παντός ἀθικτος, ἢ δ' ἐπὶ τῆς ὑποδεετέρας πράξεως ἐπιβλητέα ποινὴ δὲν δύναται ποτε νὰ ὑπερβῇ τὰ περὶ αὐτῆς κανονισμένα ὅρια τοῦ Νόμου (ἀρθρ. 108) ἄλλως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κ. Σαριπόλου καὶ τὴν Νομολογίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου, θὰ συμβῇ τὸ ἐξῆς ἄτοπον. Π. γ. Ἐὰν τις ἐνήργησεν κλοπὴν εἰς βαθμὸν πλημμελήματος (ἀρθρ. 373) ἀκαλοῦθως δὲ κλοπὴν ἢ αἰκίαν ἢ ἐξύβρισιν εἰς βαθμὸν πταισματος, καὶ δικασθῇ κεχωρισμένως ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου διὰ τὴν πρώτην

κλήρην εἰς τριήμερον (ἢ καὶ ἀνωτέραν) φυλάκισιν, εἰσαγῶν δὲ με-
τέπειτα εἰς τὸ Πταισματοδικεῖον ἵνα δώσῃ λόγον καὶ τῶν πται-
σμάτων, δύναται τὸ Πταισματοδικεῖον νὰ ἐπιτείνῃ τὴν ὑπὸ τοῦ
Πλημμελειοδικείου ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν τριήμερου ἢ μείζονος φυλά-
κισις εἰς πενταετὴ φυλάκισιν! — τοιοῦτόν τι εἶναι ὅλως ἀσυγγώρη-
τον, διότι τὸ Πταισματοδικεῖον δὲν δύναται νὰ μετατρέψῃ ἀπόφα-
σιν Πλημμελειοδικείου, οὐδὲ εἰς ἴδιον τοῦ ἀπόφασιν νὰ ἐπιβάλῃ
ἐπαναστατικὴν κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ποινὴν, ἀλλὰ δικαιοῦται
ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἐπὶ τοῦ πται-
σματος ὀριζομένην ἀστυνομικὴν ποινὴν, εἴτε κατὰ τὸ μόνον αὐτῇ
μέτρον εἴτε καὶ ὑπέρβασιν τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, λαμβανομένης ὑπ' ὅ-
ψιν τῆς συζήτησιν ὡς ἐπιβαρυντικῆς αἰτίας. — Ἐννοοῦμεν ὅτι οὕτω πως
δύναται νὰ συμβῇ, ἐπὶ κεχωρισμένως ἐκδικαζομένων συναφῶν πρά-
ξεων, ὥστε ὁ πολλὰς ἀξιοποιοῦν πράξεις ἐνεργήσας, νὰ ὑποστῇ ὡς
μόνην ποινὴν τὴν τοῦ ἐλαχίστου ὅρου ἐπὶ τῆς βαρυτέρας πράξεως
ἀπαγγελθεῖσαν (ἐνῷ ἂν συνεξεδικάζοντο ἤθελα γίνετο ὑπέρβασις τῆς τοῦ
ἐλαχίστου ὅρου) ἀλλὰ τὸ πταίσιμον εἶναι εἰς βάρος τῆς κατηγορου-
σας ἀρχῆς, ἥτις διεχώρισε τὰς πράξεις καὶ εἰσήγαγε τὴν μεγαλη-
τέραν, καὶ ἦν τὸ ἐπιληφθὲν ταύτης Δικαστήριον ἀγνοοῦν τὴν ὑπαρ-
ξιν ἐπιβαρυντικῶν περιπτώσεων, ἐθεώρησε δέον νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ἐλά-
χιστον ὅρον τῆς ποινῆς, κατὰ δὲ τὴν μετέπειτα ἐκδικασιν τῶν ὑπο-
δεστέρων πράξεων δὲν παρουσιάζεται στάδιον ἀνωτέρας ποινῆς —
ἄλλως τε ἡ ζημία αὕτη τῆς Κοινωνίας εἶναι ἐλαχίστη, διότι ἐπὶ
συζήτησιν πολλῶν πράξεων, δύναται τὸ ἐπὶ τῆς μεγαλητέρας πράξεως
Δικαστήριον, συνεκδικάζον ἀπάσας, νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν κατηγορου-
μενον τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς ποινῆς τῆς μεγαλητέρας πράξεως καὶ
μὴν εἶτι ἡμέραν ποινῆς, χάριν τῆς συζήτησιν τῶν ὑποδεστέρων πρά-
ξεων, ὥστε τὸ κέρδος τοῦ κατηγορουμένου συνίσταται εἰς τὴν ἀπο-
φυγὴν μιᾶς ἡμέρας στέρσεως προσωπικῆς ἐλευθερίας (ἐπὶ προσκαίρων
κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ποινῶν) ἢ εἰς τὴν ἀποφυγὴν μιᾶς
δραχμῆς (ἐπὶ τῶν χρηματικῶν ποινῶν καὶ προστίμων). — ἐνῷ ἂν
καθιστωρῶν ἢ ὑπὸ τοῦ Κ. Σαριπόλου καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου παρα-
δεχόμενῃ ἀρχὴ τοῦ νὰ ἐπιτείνεται ἡ πρώτη ποινὴ (ὅσον οἶόν τε),
τότε θὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς τὸ αὐτὸ ἢ ἄλλο ὑποδεέστερον, ἢ μονομε-
λὲς Δικαστήριον νὰ παραβιάσῃ τὸ δεδικασμένον καὶ νὰ παρατείνῃ
τὴν τριήμερον φυλάκισιν εἰς πενταετὴ, κλπ. κλπ. Ἐνῷ ὅπως δὴ ποτε
οἱ κατὰ πρῶτον δικάσαντες Δικασταὶ ἐνδέχεται νὰ ἔλαβον ὑπ' ὅ-
ψιν ἄλλας ἐλαφρυντικὰς αἰτίας, ἕνεκα τῶν ὁποίων καὶ ἐπὶ συζήτησιν
ἤθελον φανῇ ἐπιεικεία, τοῦθ' ὑπὲρ ἀδίκον καθίσταται εἰς ἄλλον Δι-
καστὴν ὅστις δικάζει κεχωρισμένως δευτέραν πράξιν.

Ἐπὶ τῇ βράσει ὅλων τῶν προσκεθέντων, φρονηῦμεν ὅτι ἀρκούντως διαταρίσθη καὶ ἐκαθάρισθη τὸ περὶ συζύου καὶ συγχωνεύσεως ποι-
νῶν περίπλοκον καὶ ἀκανθῶδες ζήτημα, συμφώνως πρὸς τὰς διατά-
ξεις τοῦ Νόμου καὶ ὅτι ἀδίκως ἐξαναγκάζονται ὑπὸ τῆς ἐκτελεστι-
κῆς ἐξουσίας καὶ τῶν ὀργάνων τῆς, οἱ καταδικασθέντες νὰ ἐκπλη-
ρώσωσι τὰς διαφόρους ποινὰς καὶ μάλιστα τὰς χρηματικὰς καὶ τὰ
πράστιμα, διότι ὁ Ἑλληνικὸς Νόμος ἐφάνη ἐπιεικὴς καὶ παρεδέχθη
ἀδιακρίτως (ἐκτὸς τινῶν ἐξαιρέσεων) τὴν συγχώνευσιν τῶν ὑποδε-
στέρων ποινῶν εἰς τὴν μεγαλητέραν, ἄλλως ἢ ἀλληλудιαδῶς ἐκ-
πλήρωσις ἀκραιάς τῆς ποινῆς ἐκάστης πράξεως, ἥθελεν εἶσθαι κα-
ταπισστική καὶ ἀδικαιολόγητος, ἐνῷ ὅπως δῆποτε πταίει καὶ ἡ ἐξου-
σία ἥτις δὲν ἐτιμώρησεν ἀμέσως τὸν ἐνεργήσαντα τὴν πρώτην πράξιν
διὰ νὰ τὸν παραδειγματίσῃ καὶ τὸν ἀναγκαιτίσῃ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως
τῶν ἄλλων.

Ἐξεταστέον ἤδη, ἐὰν ὁ εἰς φυλάκισιν ἢ κράτησιν καταδικασθεὶς
καὶ διατελῶν ἐν φυλακῇ, θεωρηθῇ ὑποπτος ἀνωτέρας πράξεως καὶ
ἐπαχθῇ ἐκ τῆς φυλακῆς τῶν καταδίκων εἰς τὴν τῶν ὑποδίκων,
ἄφείλει μετὰ τὴν ἀθώωσίν του ἐκ τῆς μεγαλητέρας πράξεως, νὰ ἐπα-
νέλθῃ εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν διακοπεῖσαν ποινὴν
του ἐκ τῆς μεταγωγῆς εἰς ἄλλαν φυλακὴν; ὅχι βεβαίως, διότι ὁ
καταδικασθεὶς εὐρίσκεται εἰς τὴν φυλακὴν διανύων τὸ στάδιον τῆς
ποινῆς του καὶ ἥθελε συμπληρώσῃ αὐτὸ, ἐὰν δὲν μετεφέρετο ὑπὸ τῆς
ἐξουσίας εἰς ἄλλαν διάφορον κατ' ὄνομα, πράγματι ὅμως ἐπαχθεσέραν
φυλακὴν. Ἄρα διότι ἡ ἐξουσία τὸν ἀπέσπασεν ἐκ τῆς μιᾶς φυλακῆς
καὶ τὸν κατέκλεισεν εἰς ἄλλαν δεινότεραν, διὰ πράξιν ἧς ἐκτρυφῶν
ἀθῶος, δὲν ἐπεται ὅτι μετὰ τὴν ἀθώωσίν του θὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς
τὴν πρώτην φυλακὴν, ἐκτὸς ἐὰν τὸ διάστημα τῆς προφυλάκισεως
ᾗται μικρὸν καὶ δὲν συμπληρῇ τὴν διακοπεῖσαν φυλάκισιν, ὅτε διὰ
τὸ ὑπόλοιπον δύναται νὰ φυλακισθῇ. — Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ
τῶν εἰς πρόσκαιρα δεσμὰ ἢ εἰς εἰρκτὴν καταδικασθέντων, διότι ἡ νέα
κατ' αὐτῶν δίκη καὶ πᾶσα τυχὸν μεταγωγὴ εἰς ἄλλαν φυλακὴν,
δὲν κελιστᾷ τούτους ὑποδίκους καὶ ὡς πρὸς τὰς δεδικασμένας πρά-
ξεις, ἄρα θεωροῦνται ὡς ἐξακολουθοῦντες τὴν ποινὴν τῆς καταδίκης
τῶν, ἀδιαφόρως ἐν ᾗται συνάμα ὑπόδικοι καὶ δι' ἄλλαν πράξιν ἐπισύ-
ρουσαν προφυλάκισιν, διότι προφυλάκισις ἐπὶ τῶν εἰς δεσμὰ ἢ εἰρκτὴν
καταδικασμένων δὲν λαμβάνει χώραν ὡς περιττή.

Διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἀνωτέρω λόγους, ἐὰν συλληφθῇ τις ὡς ὑπόδι-
κος διὰ πράξιν ἐπισύρουσαν προφυλάκισιν, καὶ ὡς κατάδικος εἰς ποι-
νὴν ἀποστεροῦσαν τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, ἡ ποινὴ τοῦ καταδίκου
μετράται κατὰ πρῶτον, διότι αὕτη εἶναι δεδικασμένη καὶ βεβαία

καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῆς, ἄρχεται ἡ προφυλάκισις διὰ τὴν ἐκκρεμμὴν πράξιν.

Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους, ἐάν τις διατελῶν προφυλακισμένος διὰ τινὰ πράξιν, κηρυχθῇ ἔνοχος ἄλλης πράξεως ἐπισυρούσης ποινὴν κατὰ τῆς προσωπικῆς του ἐλευθερίας, ἡ ποινὴ αὕτη διακόπτει τὴν προφυλάκισιν καὶ λαμβάνει ἀμέσως ἐφαρμογὴν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ καταδικη ἐγγίνειν ἀμετάκλητος — τοῦτο προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρ. 17 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι ἡ προφυλάκισις δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ προσωρινὴ φύλαξις, ἄρα ἐάν διαρκούσης αὐτῆς ἐπέλθῃ καταδική, ὑποχωρεῖ εἰς ταύτην ἡ προφυλάκισις, καὶ τοῦτο εἶναι εὐλογον καὶ νόμιμον, καθόσον ἡ προφυλάκισις δὲν εἶναι ποινὴ, οὐδ' ὑπολογίζεται εἰς τὴν μετέπειτα ἐπιβληθησομένην ποινὴν (εἰμὴ ἐπὶ πταισμάτων ἀρθρ. 518). ἄρα εἶναι ἄδικον νὰ προηγήται ἡ προφυλάκισις, ἥτις δύναται ν' ἀποβῇ ἀδικαιοσύνη, ἐν περιπτώσει ἀθώωσης τοῦ κατηγορουμένου, ὅθεν ἡ στέρξις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας λογίζεται κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ βεβαίου καὶ εἴτα ἐπὶ τοῦ ἀβεβαίου, καθόσον καὶ ἂν κηρυχθῇ ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος τῆς νέας πράξεως, οὐχ ἥττον ἡ μικροτέρα ποινὴ θὰ συγχωνευθῇ εἰς τὴν μεγαλιτέραν, ὥστε ἡ Δικαιοσύνη δὲν ἔχει ἐνδιαιφένον νὰ προτάξῃ τῆς φυλακίσεως τὴν προφυλάκισιν, ἀπεναντίας θέλει μετανόησει πικρῶς ἐάν ἀντὶ νὰ προτάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κατεγνωσμένης ποινῆς, προέταξῃ τὴν προφυλάκισιν καὶ ἐβασάνισε τὸν κατηγορούμενον ἐπὶ δέκα ἢ εἴκοσι μῆνας εἰς τὰς φυλακὰς τῶν ὑποδίκων, ἀθωωθέντος δὲ τούτου, ἀναγκάζεται νὰ τὸν φέρῃ καὶ αὖθις εἰς τὰς φυλακὰς διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν πρὸ τῆς προφυλακίσεως κατεγνωσμένην ποινὴν τριμήνου φυλακίσεως, ἐνῶ ὁ δυστυχὴς οὗτος ἔμεινεν ἐπὶ 10 ἢ 20 μῆνας προφυλακισμένος δωρεάν.

Ἄρθρ. 111.

Αἱ ἐν ταῖς ἀρθρ. 109 καὶ 110 ἐκθεθεῖσαι ἀρχαὶ περὶ συρροῆς καὶ συγχωνεύσεως ποινῶν, δὲν ἐφαρμόζονται ἐφ' ὑποτροπῆς, διότι ὁ καθ' ὑποτροπὴν ἐνεργήσας ἀξιόποιόν τινὰ πράξιν, τιμωρεῖται ἐκ νέου μετὰ τὴν εἰς τὴν πράξιν ταύτην ἐπιβεβλημένην ποινὴν, λογιζομένης τῆς προτέρας τιμωρίας ὡς ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως τῆς νέας πράξεως. — ὑποτροπὴ ὑπάρχει ὡσάκις τις ἐνεργήσας ἀξιόποιόν τινὰ πράξιν, ἐκηρύχθῃ ἔνοχος αὐτῆς, ἐξέτελεσε τὴν ποινὴν του καὶ μετὰ τοῦτο ἐγένετο ἔνοχος τῆς αὐτῆς πράξεως, λέγοντες δὲ, «τῆς αὐτῆς πράξεως» ὅθεν ἐννοοῦμεν στενῶς τὴν ἐπανάληψιν αὐτῆς κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου ἢ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, ἀλλὰ τὴν τέλεσιν ὁμοίας πράξεως εἴτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἴτα καὶ ἐπὶ ἄλλου προσώπου καὶ ἀντικειμένου, διότι διὰ τὴν κοινωνίαν εἶναι ταῦτό ἐάν προσβληθῇ τὸ μὲν ἢ τὸ δὲ

ἄτομον, ἢ τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ ἡ περιουσία καὶ διότι δὲν εἶναι πάντοτε δυνατόν νὰ εὕρισκῃ τις τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἢ τὴν αὐτὴν περιουσίαν πρὸς ἐπανάληψιν τῆς αὐτῆς πράξεως· — δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη ὥστε ἡ νέα πράξις νὰ ᾖναι ἴσον ἀπαράλλακτον τῆς προτέρας, ἀρκεῖ νὰ ᾖναι τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ νὰ τιμωρῆται διὰ τοῦ αὐτοῦ εἶδους τῆς ποινῆς.

Π. χ. τραῦμα προμελετημένον πρὸς τραῦμα προμελετημένον· — τραῦμα ἀπρομελέτητον πρὸς τραῦμα ἀπρομελέτητον· — ἀναίρεσις πρὸς ἀναίρεσιν· — κλοπὴ πρὸς κλοπὴν· — ἐξυβρίσις πρὸς ἐξυβρίσιν κλπ. κλπ.

Ὅθεν εἶναι ἀδιαφορον ἂν τὸ δεύτερον τραῦμα, ἢ ἡ δευτέρα κλοπὴ, ἢ ἡ δευτέρα ἐξυβρίσις ἀποτελῇ μικρότεραν ἢ δεινωτέραν παράδοσιν τοῦ Δικαίου, διότι δὲν κεῖται πάντοτε εἰς χεῖρας τοῦ κατηγορουμένου νὰ περιορίσῃ τὴν δευτέραν πράξιν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πρώτης· — ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ δευτέρα πράξις παρουσιάζει ἄλλον ἀξιοποινὸν χαρακτηρὰ ἢ τιμωρεῖται με ἄλλου εἶδους ποινῆν, δὲν θεωρεῖται ὡς ὑποτροπὴ τῆς πρώτης.

Π. χ. τραῦμα προμελετημένον δὲν ἀποτελεῖ ὑποτροπὴν τραύματος ἀπρομελετήτου καὶ τ' ἀνάπαλιν, διότι πρέπει νὰ συντρέχῃ ἡ αὐτὴ δολία προαίρεσις· τραῦμα τιμωρούμενον με μικτὴν δὲν θεωρεῖται ὑποτροπὴ τραύματος τιμωρουμένου με φυλάκισιν, καὶ τ' ἀνάπαλιν, διότι ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ταυτότητα τιμωρίας, καὶ ταυτότης τιμωρίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξύ κακουργήματος καὶ πλημμελήματος, ἢ πταίσματος· ἄλλως τε εἰς χεῖρας τοῦ Δικαστηρίου κεῖται νὰ ἐξαρμώσῃ κατὰ τὴν δευτέραν πράξιν τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς, ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου τῆς ὑποτροπῆς.

Πρὸς ὑπαρξὴν ὑποτροπῆς δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ καταδίκη τινὸς εἰς τὴν ποινὴν τῆς παρ' αὐτοῦ ἐκτελεσθείσης πράξεως, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς, ὅθεν ὁ μετὰ καταδίκην καὶ πρὸ τῆς ἐκτέλεσεως τῆς ποινῆς, παρομοίαν πράξιν ἐνεργήσας, δὲν θεωρεῖται καθ' ὑποτροπὴν, ἀλλὰ κατὰ συζυγίαν ἑναχοῦς αὐτῆς. — Τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ἐκτέλεσεως τῆς ποινῆς μέχρι τῆς ὑποτροπῆς διάστημα, ὅσον βραχύτερον εἶναι, τόσο περισσότερο δικαιολογεῖ τὴν αὐστηρότητα τῆς δευτέρας ποινῆς· — ἡ μετὰ τὴν τιμωρίαν τῆς καθ' ὑποτροπὴν ἐνεργηθείσης πράξεως, ἑτέρα ὑποτροπὴ τοῦ κατηγορουμένου εἰς ὁμοίαν ἢ ὁμοίως πράξεις, προκαλεῖ τὴν ὅσον οἶόν τε αὐστηρότητα τῆς σχετικῆς ποινῆς, καὶ οὕτω καθεξῆς· — τότε δὲ μόνον ὁ ἀπὸ τῆς τιμωρίας μέχρι τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν αὐτὴν πράξιν, παρελθὼν χρόνος, αποκλείει τὴν ὑποτροπὴν, ὅταν ἀπὸ τῆς ἀποπληρώσεως τῆς ποινῆς μέχρι τῆς νέας πράξεως, παρήλθῃ ὁ πρὸς παραγραφὴν τῆς πρώτης πράξεως ἀπαιτούμενος χρόνος, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ὁ Νόμος διατάσσει διὰ τὴν ὑποτροπὴν ἰδίαν τινὰ ποινὴν (ἀρθρ. 119 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Ἐν σελ. 242 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐθεωρήσαμεν ὡς δυννητικὴν τὴν περίπτωσιν 1 τοῦ ἄρθρ. 208 τῆς Ποιν. Δικονομίας περὶ τῆς προφυλακίσεως τοῦ ἐπὶ πλημμελήματι κατηγορουμένου, ὅταν καὶ ἄλλοτε ἐτιμωρήθῃ ἕνεκα πλημμελήματος ἢ κακουργήματος. — ἐμμένοντες εἰς τὴν περὶ τούτου γνώμην καὶ προσθέτομεν ἐνταῦθα ὅτι ἂν καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 208 δὲν γίνεται λόγος περὶ τοῦ παρελθόντος διαστήματος ἀπὸ τῆς πρώτης τιμωρίας μέχρι τῆς νέας πράξεως, οὐχ ἥττον δύναται εὐλόγως νὰ ληθῇ ὑπ' ὅψιν τὸ ἐν τῷ ἄρθρῳ 119 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀναφερόμενον, διότι εἶναι σκληρὸν νὰ προφυλακίζετο κατὰ τὸ 1870, ὁ ἐνεργήσας πλημμελής, ἐπὶ λόγῳ ὅτι κατὰ τὸ 1836 ἐτιμωρήθη ἐπὶ πλημμελήματι.

Ἄρθρ. 112.

Οἱ ὅροι τῶν ἄρθρων 109 καὶ 111 δὲν ἐφαρμόζονται εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ὅς ὁ Νόμος τιμωρεῖ μὲ ἰδιαίτεραν ποινὴν τὴν συρροήν ἢ τὴν ὑποτροπὴν.

Π. χ. Εἰς τὴν πλαστογραφίαν, εἰς τὴν ληστείαν, εἰς τὴν κλοπὴν εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν, εἰς τὴν ἀπάτην, εἰς τὸν ἐμπρησμόν, εἰς τὴν βλάβην τῆς ιδιοκτησίας, εἰς τὴν τοκογλυφίαν, ἐπὶ συμβάσεων μετ' ἀνηλίκων κλπ. (ἄρθρ. 251. ἐδ. 3. 365. ἐδ. 2. 3 καὶ 4. 366 ἐδ. 6 καὶ 7. 374. ἐδ. 7 καὶ 8. 375 ἐδ. 4. 389. ἐδ. 1 καὶ 2. 390 ἐδ. 1 καὶ 2. 399. ἐδ. 8 καὶ 9. 401. ἐδ. 3. 414 ἐδ. 1 καὶ 2. 423. ἐδ. 1. 434. 438. ἐνθα ἡ ὑποτροπὴ ἀναδιδάξει τὴν ποινὴν. — Ἐνταῦθα σημειοῦμεν καὶ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 37 τοῦ περὶ ἐξουβρίσεως καὶ περὶ τύπου Νόμου, καθ' ἣν ἡ κατάχρησις τῆς ἐλευθεροτυπίας ἀποτελεῖ ἐπιδυσχεραιντικὴν αἰτίαν καὶ προκαλεῖ πρόσθετον χρηματικὴν ποινὴν, ἥτις ὡς ἰδιαίτερα δὲν συγχωνεύεται εἰς τὴν συρρέουσαν ποινὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῶν λόγων, οἵτινες ἀποκλείουσιν ἢ ἐξαλείφουσι τὸ ἀξιόπαινον.

Ἄρθρ. 113.

Ὅστις εἰς ἀξιόποιονόν τινα πράξιν, πρὸς τελείωσιν τῆς ὁποίας ὁ Νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, ἔσπερε μὲν εἰς πέραν τὴν τελειουργὸν πράξιν, ἀλλ' ἐκουσίως καὶ αὐθορμήτως καὶ πρὶν ἔτι τὸ δι' αὐτῆς σκοπούμενον ἀποτέλεσμα συμβῇ, ὡς καὶ πρὶν ὑποβληθῇ εἰς ἐξέτασιν περὶ αὐτῆς καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἐνώπιόν τινος ἀρχῆς, τὴν κατέστησε διὰ τινος ἄλλης πράξεως πάντη ἀπράκτον, ἢ ἄλλως μὲ τρόπον ἀναιμωσίτητον ἐρνήρωσεν ὅτι ἀπέβαλε

δύλου τὸν παράνομον σκοπὸν, ὁ τοιοῦτος, ἐὰν ἐκ τῆς πράξεώς του δὲν ἐγεννήθῃ ἀκόμη καμμία βλάβη, εἶναι ἐξηρημένος πάσης ποινῆς, ἐκτὸς τῶν διατεταγμένων ὡς πρὸς τὰ κακουργήματα τὰ ὅποια προβλέπουσι τ' ἄρθρ. 123—128. Ὁ παρὼν δρισμὸς δὲν ἐφαρμόζεται μολοντοῦτο εἰς τὴν ψευδορκίαν.

Ἄρθρ. 114.

Εἰς ἀξιοποίνους πράξεις, πρὸς τελείωσιν τῶν ὁποίων ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, ἡ διὰ τὴν προξενηθεῖσαν βλάβην ἀποζημιώσεις, τὴν ὁποίαν παρέχει ὁ πράξας ἐκουσίως καὶ αὐθαρηγῶς καὶ πρὶν εἶτι ὑποβληθῇ εἰς ἐξέτασιν καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἐνώπιόν τινος ἀρχῆς, δὲν ἀποκλείει τὸ ἀξιοποίνον, πλὴν μόνον εἰς τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ὠρισμένας περιπτώσεις.

Ἄρθρ. 115.

Πράξεις σύρουσαι μὲν εἰς ἑαυτὰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, τῶν δὲν ὧν ἡ τῆς εἰρκτικῆς, μένουσαι δὲ ἀτιμώρητοι ἔνεκα ἐμπράκτου μετανοίας (ἄρθρ. 113 καὶ 114) συνεπάγονται δυνάμει τοῦ Νόμου, τῇ ἰδιαίτεραν Ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων φέρομεν τὰ ἐξῆς παραδείγματα.

1. Ἀνθρωπὸς τις ἐφαρμάκευσεν ἐπίτηδες φρέατα, ἡ δεξαμενὰς, ἡ ὑδραγωγεία, ἡ πηγάς, ἡ τροφίμα πωλούμενα εἰς ἀγοράν—ὁ τοιοῦτος καταδικάζεται εἰς θάνατον (ἄρθρ. 290 τοῦ Ποιν. Νόμου) καὶ χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ τι ἀποτέλεσμα δηλ. χωρὶς νὰ δηλητηριασθῇ τις ἐξ αὐτῶν, (διότι ἐκ τοιαύτης δηλητηριάσεως ἐπαπειλεῖται ἡ ὑπαρξὶς ἡλοκλήρου λαοῦ (ὡς ἐν σελ. 435—437 τῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐκτίθεται).—ἂν δ' ὁ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἔλθῃ εἰς συναίσθησιν τῆς πράξεώς του καὶ ματαιώσῃ αὐτὴν ἐκουσίως καὶ αὐθαρηγῶς πρὶν δηλητηριασθῇ τις καὶ πρὶν ὑποβληθῇ εἰς ἐξέτασιν ἐνώπιόν τινος ἀρχῆς, δὲν τιμωρεῖται ποσῶς ἡ ματαιώσεις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ, ἐπὶ μὲν τροφίμων διὰ τῆς μὴ πωλήσεως αὐτῶν, ἐπὶ δὲ φρεάτων, δεξαμενῶν, ὑδραγωγείων, πηγῶν κλπ. ἅμα εἰδοποιήσῃ τοὺς μεταβάντας ν' ἀντλήσωσιν ἢ πῶσιν ἐκ τοῦ ὕδατος, ὅτι τοῦτο εἶναι δηλητηριασμένον—ἡ καὶ πρὶν τούτου ἅμα ἐκκενώσῃ τὸ δηλητηριασμένον ὕδωρ καὶ ἐπαναφέρῃ τὸ ἀβλαβές.

2. Ὁ νοθεύσας τροφίμα ἢ ἱατρικὰ μὲ ἄλλας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν υγίαν οὐσίας, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν εἴτε πωλήσῃ εἴτε μὴ.—Ἐν δὲ ὑποτροπῇ μὲ εἰρκτικὴν (ἄρθρ. 292) ὅθεν ἐὰν πρὶν ἐπέλθῃ ἀποτέλεσμα δηλ. πρὶν πωλήσῃ, μετενόησῃ καὶ κατέστρεψῃ τὰ νεοθευμένα τροφίμα ἢ ἱατρικὰ, ἡ ἀφοῦ ἐπώλησας ταῦτα προέλαβε καὶ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

21.

εἰδοποίησε τοὺς ἀγοραστὰς νὰ μὴ κάμωσι χρῆσιν αὐτῶν, μένει ἀτιμώρητος.

3. Ὁ βαλὼν πῦρ ἐπίτηδες καὶ ἐμποδίσας τὴν ἔκκρηξιν αὐτοῦ (ἄρθρ. 415) ἢ ὁ ἐξ ἀμελείας γενόμενος αἰτίως ἐμπρησμοῦ καὶ καταπαύσας αὐτὸν (ἄρθρ. 418) μένει ἀτιμώρητος.

4. Ὁ λαβὼν δῶρα ὑπάλλληλος πρὸς ἐκτέλεσιν ἢ παράλευψιν ὑπὸν ρεσίας τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν δύο ἐτῶν ἐὰν δὲν ἐκτελεσθῇ ὁ σκοπὸς, ἄλλως μὲ εἰρκτὴν (ἄρθρ. 456). ὅθεν ἂν οὗτος μεταμεληθεὶς παραδώσῃ τὸ δῶρον εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν ἀρχὴν κλπ. μένει ἀτιμώρητος (ἄρθρ. 458 καὶ 460 τοῦ Ποιν. Νόμου).

5. Ὁ κατασκευαστὴς κινδύλων νομισμάτων, χρυσῶν, ἀργυρῶν ἢ χαλκίνων, καὶ χωρὶς νὰ κυκλοφορήσῃ ταῦτα τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ ἢ εἰρκτὴν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 234, ἡ δὲ κυκλοφορία τιμωρεῖται ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία. — Ὅθεν μεταμελούμενος ἐκούσιως καὶ αὐθαρμῆτως καὶ πρὸ πάσης ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, πρὸ τῆς κυκλοφορίας καὶ καταστρέφων ἢ ἐξαφανίζων τὰ κινδύλια μένει ἀτιμώρητος. — Μεταμελούμενος δὲ μετὰ τὴν κυκλοφορίαν καὶ ἀνταλλάσσων τὰ κινδύλια διὰ γνήσιων, μένει ὡσαύτως ἀτιμώρητος, διότι ἡ κυκλοφορία δὲν ἀπαιτεῖται ὡς ὠρισμένον ἀποτέλεσμα πρὸς τιμωρίαν τῆς πράξεως, ἀλλ' ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία, ὅθεν ἀφοῦ διὰ τὴν πρᾶξιν ἐν γένει δὲν ἀπαιτεῖται ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, καὶ ἀφοῦ τὸ διὰ τῆς κυκλοφορίας σκοπούμενον ἀποτέλεσμα προσλήφθη καὶ κατέστη ἀπρακτον, ἔπεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀξιόποινος πρᾶξις. Εἶναι δὲ ἀδιόφορον ἐὰν ἐγένετο ὅπως δὴ ποτε κυκλοφορία, διότι καὶ μὲν ἐπὶ τῶν πράξεων πρὸς τελειοποίησιν τῶν ὁποίων ὁ Νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, ἐπιβάλλεται ποινὴ πρὸς πρόληψιν ἄλλου ἀποτέλεματος, οὐχ ἥττον ὅμως, ὅταν τὸ ἄλλο αὐτὸ ἀποτέλεσμα δὲν συμβῇ (ὡς ἐπὶ τῆς ἀναλήψεως τῶν κινδύλων) τότε δὲν ὑπάρχει τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως, διότι ὁ Νόμος τιμωρεῖ τὴν πρᾶξιν ὅταν συμβῇ τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα δηλ. ὅταν ὁ κινδύλοποιος κερδοσκοπήσῃ ἐκ τῆς ἀθεμίτου πράξεώς του, ἀλλ' οὗτος δὲν ἐκερδοσκοπήσῃ, διότι ἀνέλαβε τὰ κινδύλια δοῦς γνήσια· ἄρα δύναται νὰ εἴπῃ νομίμως ὅτι τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα τῆς αἰσχροκερδεῖας δὲν συνέβη. — τοιαύτη νομίζομεν ὅτι εἶναι ἡ ἐννοία τοῦ ἀρθροῦ 113 παραβαλλομένου πρὸς τὸ 234, διότι αἱ ἐκφράσεις «τὴν κατέστησε διὰ τινος ἄλλης πράξεως πάντῃ ἀπρακτον, ἢ ἄλλως μὲ τρόπον ἀναμφισβήτητον ἐφανέρωσεν ὅτι ἀπέβαλε διόλου τὸν παράνομον σκοπὸν, ἐὰν ἐκ τῆς πράξεως δὲν ἐγεννήθη ἀκόμη καμμία βλάβη, εἶναι ἐξηρημένος πάσης ποινῆς» ἂν καὶ ἀναφέρονται κυρίως εἰς τὴν μὴ ἀπαιτούσαν ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα ἀξιόποινον πρᾶξιν, οὐχ ἥττον περιλαμβάνουσι καὶ τὴν μεταβολήν

εἰν τοῦ σκοπομένου ἀποτελέσματος. — ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἐννοια τοῦ ἄρθρου 113, ἐξάγεται ἀμέσως ἐκ τοῦ ἐπομένου ἄρθρου 114, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ διὰ τὴν προξενηθεῖσαν βλάβην ἀποζημιώσει, ἐπὶ πράξεων ἀπαιτούσων ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ μόνον εἰς τὰς τοῦ Νόμου ὠρισμένας περιστάσεις, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν πράξεων δι' ἃς δὲν ἀπαιτεῖται ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα εἶναι ἐπιτετραμμένη, ἐνὸς δὲν συνέβη τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα καὶ δὲν προέκυψε καμία βλάβη.

Τὴν ἀνωτέρω ἐρμηνεῖαν δίδομεν ὑπὲρ τῶν κατηγορουμένων, διότι ὅπως δ' ἴσως παρουσιάζεται ἀμφιβολία ἐν τῷ Νόμῳ, καὶ διότι ὡς προειπομένον ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου τοῦ νὰ τιμωρῇ πράξεις μὴ ἀπαιτούσας ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα δὲν ἦτο τυχαῖος, ἀλλὰ διὰ νὰ προλάβῃ δυστυχήματα, ἄλλως ἐὰν ὁ Νομοθέτης ἐγνώριζεν ὅτι οὐδεὶς ἀπατάται δηλ. οὐδεὶς ἀγοράζει τροφὰς δηλητηριασμένας, οὐδεὶς ἀντλεῖ ὕδωρ δηλητηριασμένον οὐδὲ πίνει ἐξ αὐτοῦ, οὐδεὶς λαμβάνει κίβδηλα νομισματά, οὐδεὶς λαμβάνει τροφίμα ἢ ἱατρικὰ νενοθευμένα, ἢ ὅλως ἀπίστους ἀτιμωρήτους τοὺς ταῦτα παρασκευάζοντας, διότι δι' αὐτῶν τὴν παρουσίαν τῶν βλάπτουσι μάλλον. — ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῶν τοιούτων πράξεων εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ πάθωσιν ἢ ζημιωθῶσιν ἄνθρωποι, ἐνεκα τούτου ὁ Νόμος τιμωρεῖ αὐτάς πρὶν φέρωσι τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, ἐκτὸς ἐὰν προηγηθῇ ἡ ἐκουσία καὶ πρὸ πάσης ἐξετάσεως μεταμέλεια καὶ ἀπραξία τοῦ ἐνεργήσαντος τὰς τοιαύτας πράξεις.

6. 'Ο ἀλλοιῶν γνήσια νομισματά πρὶν θέσθαι ταῦτα εἰς κυκλοφορίαν δὲν τιμωρεῖται. — πᾶσα δὲ μετὰ τὴν κυκλοφορίαν αὐτῶν μεταμέλεια δὲν τὸν ἀπαλλάσσει τῆς ποινῆς (ἄρθρ. 235 καὶ 47 τοῦ Ποιν. Νόμου), διότι ἡ κυκλοφορία ἀπαιτεῖται ὡς ὠρισμένον ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως, καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 114 ἡ μετὰ τὴν προξενηθεῖσαν βλάβην ἀποζημιώσει, δὲν ὥρσει εἰμὴ εἰς τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ὠρισμένας περιπτώσεις, ἐν αἷς δὲν συγκαταλέγεται καὶ ἡ προκειμένη ὅθεν ὁ μέχρι τῆς κυκλοφορίας μὴ μεταμεληθεὶς, δὲν δύναται νὰ ἐπιθεσθῇ τὴν μετὰ ταῦτα μεταμέλειάν του.

(ΣΗΜ. Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρ. 235 ὑπέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν, διότι οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλαι κράτη, τὰ πλείστα τῶν νομισμάτων κυκλοφοροῦσι διατρυπημένα καὶ ἐλλειπῆ).

7. 'Ο πρὸς κίβδηλοποιίαν προμηθευόμενος ἐργαλείων καὶ μὴ ποιήσας χρῆσιν αὐτῶν τιμωρεῖται (ἄρθρ. 238), ἐὰν ὁμοίως πρὸ τῆς χρήσεως μεταμεληθῇ μένει ἀτιμώρητος.

8. 'Ο πλαστογράφος δημοσίων ἐγγράφων τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν ἐὰν δὲν ἔγινε χρῆσις αὐτῶν, ἄλλως μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ (ἄρθρον 248), ὅθεν ἐνὸς δὲν ἐγένετο χρῆσις καὶ ἐξετάσις ἀρχῆς τινος, εὐρί-

σκεται εἰς τὸ στάδιον τῆς μεταμελείας· ἄλλως ἐὰν ἐγένετο χρῆσις δὲν συγγινώσκεται μεταμελούμενος καὶ ἀποζημιῶν τὸν ἀδικηθέντα, διότι ἡ πράξις, ὑπὸ τὴν δευτέραν αὐτῆς ἐποψίν, ἀπαιτεῖ τὴν χρῆσιν ὡς ὠρισμένον ἀποτέλεσμα, ταύτης δὲ γενομένης, τὸ ἔγκλημα εἶναι πλήρες καὶ δὲν ἐξαλειφεται δι' ἀποζημιώσεως, διότι τὸ ἀρθρ. 114 δὲν ἐκτείνεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

9. Ὁ κλέπτων, ὁ ὑπαιρῶν, ὁ ὑπεξαίρῶν, δὲν υποβάλλεται εἰς ἀνάκρισιν οὐδὲ τιμωρεῖται ἐὰν πρὶν ἐξετασθῇ περὶ τῆς πράξεώς του παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, ἐνῆργησεν ἄνευ παρανόμου βλάβης τρίτου τὴν ἀπόδοσιν τῶν κλαπέντων ἢ ὑπεξαίρεθέντων, ἢ τὴν πλήρη ὑποκατάστασιν αὐτῶν, ἢ τὴν ἐντελῆ ικανοποίησιν τοῦ ζημιωθέντος (ἀρθρ. 378, 393).

ΣΗΜ. Ἐν ἀνωτέρῳ δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ ληπτείας, διότι τοιαύτη συγγνώμη ὑπὲρ τῶν ληπτῶν δὲν ὀρίζεται ἐν τῷ Νόμῳ (ὅρα καὶ ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 8 τοῦ 1863 καὶ 38 τοῦ 1864), οὐδ' ἐπὶ ζημίας προσελθούσης ἐκ βολῆς ζώων, διότι τὸ ἀρθρ. 114 ἐφαρμόζεται εἰς τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ὠρισμένας περιπτώσεις (ἀποφάσεις Ἀρείου Πάγου 98 τοῦ 1868).

10. Ὁ δι' ἀπάτης βλάβας ἄλλον, ἢ ὠφεληθεὶς τιμωρεῖται (ἀρθρ. 396 καὶ ἐπ.), ἀποζημιῶν δὲ τὸν ἀπατηθέντα πρὸ πάσης ἐξουσίας μένει ἀτιμώρητος (ἀρθρ. 402), διήτι ἡ πράξις εἶναι ἐκ τῶν ἐχουσῶν ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα (δηλ. τὴν βλάβην ἄλλου ἢ τὴν ἰδιοτέλειαν) καὶ περιέχεται εἰς τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ἐπιδεκτικὰς ικανοποιήσεως περιπτώσεις.

Θεωροῦντες περιττὸν πᾶν ἄλλο παράδειγμα, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Νόμος δὲν ἐδέχθη τὴν μεταμέλειαν τῶν ἐνόχων ἐσχάτης προδοσίας πρὸς καθυστάσεως, χάσεως, συνομοσίας, προδοσίας, στρατολογίας κλπ. (ἀρθρ. 123—128), διότι αἱ πράξεις αὗται εἰσι λίαν σοβαραὶ καὶ δὲν πρέπει οὐδὲ κατὰ διάνοιαν νὰ συλλαμβάνωνται. (Μολοντοῦτο ἐκμε συγκατάθεσιν τινα ἐν τῷ ἀρθρ. 131). —δὲν ἐδέχθη ὡσαύτως καὶ τὴν μεταμέλειαν τοῦ ψευδορκούντος, διότι τὸ ἔγκλημα τῆς ψευδορκίας εἶναι ἀνόσιον καὶ καταστρεπτικὸν εἰς τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν, καὶ διότι μεταμέλεια μετὰ τὸν ὅρκον δὲν χωρεῖ, καθόσον κατὰ τὸ ἀρθρ. 337 τῆς Πολ. Δικονομίας αἱ συνέπειαι τοῦ ὅρκου δὲν ἀναιροῦνται διὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς ψευδορκίας.—ἐπιφυλασσόμεθα δὲ εἰς τὰ σχετικὰ περὶ ψευδορκίας ἀρθρα νὰ κάμωμεν λόγον περὶ τῶν συνεπειῶν τοῦ ἀκύρους ἢ ματαίως ἢ ἀτελῶς δοθέντος ὅρκου ὑπὸ δ' ἀδίκων, μαροτύρων κλπ. ὡς καὶ περὶ τῶν ἀνακαλουμένων διαρκούσης τῆς ἐξετάσεως ψευδῶν περιστατικῶν.

"Αρθρ. 116.

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς εὐρίσκουσι χώραν ἐξέτασις καὶ ποινὴ κατ' αἰτήσιν καὶ καταμήνυσιν τοῦ βλαφθέντος, ἢ τῶν νομίμως διορισμένων επιτρόπων του, ἐξαλείφεται τὸ ἀξιοποινον, ὡσάκις οὗτοι δὲν προσάγουσιν ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τοιαύτην αἴτησιν ἢ καταμήνυσιν, ἢ ὁμολογοῦσιν ἑαυτοὺς ἱκανοποιουμένους.

Ἡ τελευταία ἔκφρασις αἷ ὁμολογοῦσιν ἑαυτοὺς ἱκανοποιημένους ὃ περιττεύει, διότι ἐνόσω δὲν ἐδόθη αἴτησις ἢ μήνυσις, δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἀνάκρισις καὶ καταδίωξις, ἀρα εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν οἱ παθόντες ἱκανοποιήθησαν ἢ μὴ· οὔτε δύναται τις νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἢ μετὰ τὴν δοθείσαν μήνυσιν γενομένη ὁμολογία τοῦ παθόντος ὅτι ἱκανοποιήθη, δύναται νὰ ματαιώσῃ τὰς συνεπείας τῆς μηνύσεως καὶ τὰς ἐνεργείας τῆς ἀρροδίας ἀρχῆς καὶ τοῦ δικαστηρίου πρὸς τιμωρίαν τοῦ μηνυθέντος· διότι κατὰ τὸ ἀρθρ. 23 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἢ ἂπαξ δοθείσα μήνυσις δὲν ἀνκαλεῖται, ἀλλ' ἡ Ποινικὴ διαδικασία προβαίνει πρὸς τιμωρίαν τοῦ κατηγορουμένου, ἐκτὸς ἐπὶ κλοπῆς, ὑφαρσεως, ὑπεξαίρεσεως καὶ ἀπάτης, ὅτε ἡ πρὸ πάσης ἐξετάσεως τοῦ κατηγορουμένου, ἱκανοποίησις τοῦ παθόντος, ματαιῶι καὶ τὰς συνεπείας τῆς δοθείσης ἤδη μηνύσεως.

"Αρθρ. 117.

Ἡ κατὰ τοῦ πράξαντος ἐκτέλεσις τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐξαλείφει τὸ ἀξιοποινον αὐτοῦ.

Μολοντοῦτο λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς (ἀρθρ. 111).

"Αρθρ. 118.

Ὁ θάνατος τοῦ ἐνόχου ἐξαλείφει τὴν ποινὴν αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν τελεσιδικῶς κατεγνωσμένων χρηματικῶν ποινῶν καὶ προστίμων.

Ὡς πρὸς τὰς χρηματικὰς ποινὰς καὶ τὰ πρόστιμα θεωροῦμεν μετὰρρυθμιστέον τὸν Νόμον, δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἀρθρ. 5 τῆς Ποιν. Δικονομίας. — Παρατηροῦμεν δ' ἐνταῦθα ὅτι τὸ προκείμενον ἀρθρον δὲν ἀποκροεῖ ὅσα περὶ συγχωνεύσεως ποινῶν ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τῷ ἀρθρ. 109—110 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν νὰ καταδικασθῇ τις εἰς θάνατον καὶ συνάμα, κατὰ συζήσιν ἄλλων πράξεων, εἰς χρηματικὴν ποινὴν ἢ πρόστιμον, καθάσον ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἀπορροφᾷ πᾶσαν ἄλλην συντρέχουσαν ἢ προσπιδεδλημένην καὶ μὴ ἐκτελεσθεῖσαν οὐδὲ παραγραφείσαν ὑποδεστέραν ποινὴν ὥστε τὸ ἀρθρ. 118 ὑποθέτει φυσικὸν θάνατον ἀνθρώπου καταδικασμένου εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἢ πρόστιμον, ὅτε ὁ θάνατος δὲν ἐξοφλεῖ τὰς

χρηματικῶς ποινὰς, τὰ πρόστιμα καὶ τὰ ἐξοδα, δι' ὧν ἐπιβαρύνονται οἱ κληρονόμοι (ἄρθρ. 5 καὶ 548 Ποιν. Δικονομίας).

Ἄρθρ. 119.

Τὸ ἀξιόποινον ἐξαλείφεται διὰ τῆς παραγραφῆς ἀφοῦ παρέλθωσιν αἱ εἰς τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον ὀριζόμεναι προθεσμίαι, καὶ ἂν ὁ πράξις εἰς τὸ διάστημα τούτων, δὲν γενῇ ἐναγὸς νέου πινος κακουργήματος ἢ πλημμελήματος* καὶ ἡ ὑποτροπὴ ὡσαύτως παύει τοῦ νὰ ᾔναι ἰδίαν τέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία, ἐὰν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀποπληρωθεῖσας ποινῆς μέχρι τῆς ἐκτελέσεως τῆς νέας ἀξιοποίνου πράξεως, παρέλθῃ ὁ διὰ τὴν τιμωρηθεῖσαν πράξιν πρὸς διωρισμένους χρόνος τῆς παραγραφῆς, ἐξακρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ Νόμος διατάσσει διὰ τὴν ὑποτροπὴν ἰδίαν τινὰ ποινὴν.

Ἄρθρ. 120.

Αἱ προθεσμίαι τῆς παραγραφῆς εἶναι: 1) εἰς τὰ κακουργήματα τὰ ὅποια μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ ἀδικηθέντος δύνανται ν' ἀνακριθῶσι, δύο ἔτη. Εἰς ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ κακουργήματα, δέκα ἔτη. 2) εἰς τὰ πλημμελήματα τῶν ὁποίων ἡ ἀνάκρισις γίνεται μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ παθόντος, ἐν ἔτος, καὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ πλημμελήματα, πέντε ἔτη. 3) εἰς τὰ πταίσματα, ἐν ἔτος.

Ἄρθρ. 121.

Ἡ παραγραφή ἀρχεται ἀφ' ἧς στιγμῆς, ἐκτελεσθῇ ἡ πράξις, καὶ τελευτᾷ, παρεκτός ἂν δὲν συμβῇ καμμία διακοπὴ καθιστώσα ἀναγκῆ γκαίαν νέαν ἄλλην ἀρχὴν αὐτῆς, παρελθούσης τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς παρὰ τοῦ Νόμου ὠρισμένης προθεσμίας, διακόπτεται δὲ αὕτη διὰ πάσης νομίμου ἀνακριτικῆς πράξεως, ὡς καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 119 διὰ νέου τινὸς κακουργήματος ἢ πλημμελήματος.

Ἄρθρ. 122.

Ἐὰν ἀρξάμενη τις ἀνάκρισις ἐνεκα τοῦ πρώτου ἢ ἐνὸς νέου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος (ἄρθρ. 119 καὶ 121) δὲν ἐξακολουθήσῃ, ἢ ἐὰν παραλειφθῇ ἡ ἀπόφασις, ἢ τέλος ἐὰν ἐκδοθῇ μὲν ἀπόφασις, ὁ πράξις ὅμως δὲν καταδικασθῇ, ἢ παραγραφή πρέπει μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς ν' ἀρχίσῃ ἐκ νέου ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς τελευταίας πράξεως.

Ἀναφερόμενοι τ' ἀνωτέρω ἄρθρα 119—122 καὶ ἀναφερόμενοι εἰς ὅσα περὶ τῆς παραγραφῆς τῶν Ποινικῶν ἀποφάσεων ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρα 549—551 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἐν σελ. 402—403 τῆς ἐπ' αὐτῆς Πρακτικῆς, παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τὰ ἀναφερόμενα χρονικὰ διαστήματα τῆς παραγραφῆς τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, τότε μόνον συνεπάγονται τὴν ἐξαλείφιν τοῦ ἀξιοποίνου, ὅταν παρέλθωσιν

τιν ἀκέραια καὶ δὲν συμβῇ ἐν τῷ μεταξὺ παρὰ τοῦ ἐνόχου ἄλλη τις ἀξιοποινὸς πράξις φέρουσα χαρακτῆρα κακούργηματος ἢ πλημμελήματος (τὸ πταίσμα δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν). — ἔθεν ἅμα συμβῇ, πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ τῆς παραγραφῆς χρόνου, νέα ἀξιοποινὸς πράξις ἐκ μέρους τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου, φέρουσα χαρακτῆρα κακούργηματος ἢ πλημμελήματος (ἀδιαφόρως τῆς ιδιότητος αὐτουργοῦ, συναιτίου ἢ συνεργοῦ) δὲν λογίζεται τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης πράξεως παρελθὼν διάστημα παραγραφῆς, διότι ἡ νέα πράξις τὸ ἐξαλείφει καὶ δίδει τὴν ἐναρξιν τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς τῆς πρώτης πράξεως ἀφ' ἧς ἐξετελέσθη ἡ δευτέρα· ἐννοεῖται δ' ὅτι ἂν καὶ τρίτη πράξις παρακολουθήσῃ, αὕτη αἶρει τὰ πρὸς παραγραφὴν τῶν προηγουμένων πράξεων παρελθόντα χρονικά διαστήματα καὶ δίδει τὸ σημεῖον τῆς ἐκ νέου ἐναρξέως αὐτῶν καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἡ παραγραφὴ ἀρχεται ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐκτελεσθῇ ἡ πράξις, εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν ὁ αὐτουργὸς αὐτῆς ᾖ ἄγνωστος, διότι δὲν ἐμποδίζεται ἡ κατ' ἀγνώστου ἀνακρίσις καὶ ποινικὴ διαδικασία, ἀπεναντίας ὁ προορισμὸς τῆς ἀνακρίσεως συνίσταται εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς πράξεως καὶ τοῦ πράξαντος· εἰν' ἐπίσης ἀδιάφορον ἐὰν ἡ ἀξιοποινὸς πράξις ἔμενεν ἄγνωστος, διότι ὁ Νόμος δὲν κάμνει τοιαύτην διάκρισιν καὶ διότι ἡ ἄγνοια προκύπτει συνήθως ἐξ ἀμελείας. Π. χ. ὁ τραπεζίτης ἔχων ταμίαν καταχραστήν δὲν ἐξελέγχει αὐτὸν διὰ τὴν μάλῃ ὅτι οὗτος ὑπεξῆλε κατὰ τὰ παρελθόντα, ἔτη χρηματικά ποσά· ὁ ἰδιοκτήτης ἐμπορικοῦ καταστήματος δὲν κάμνει ἀπογραφὴν διὰ τὴν ἀνακάλυψιν διαφόρων κλοπῶν τῶν ὑπηρετῶν του κλπ. — ὁ σύζυγος ὅστις ἐβλεπεν εἰς τὴν οἰκίαν του εἰσερχόμενον ἄνθρωπον ἐπιληψίμου διαγωγῆς δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς ἀνακάλυψιν τῆς μοιχείας· — ἐκ τῆς ἀμελείας τούτων, δὲν ἐπεταί ὅτι θ' ἀνασταλῇ ὁ πρὸς παραγραφὴν τῶν ἀξιοποινῶν πράξεων ὀριζόμενος χρόνος ἀπὸ τῆς τελέσεως αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ καθ' ἃς περιστάσεις δὲν συντρέχει ἀμέλεια περὶ τὴν γνῶσιν τῶν ἀξιοποινῶν πράξεων, πάλιν ὁ πρὸς παραγραφὴν χρόνος δὲν ἀρχεται ἀπὸ τῆς γνώσεως.

Π. χ. ἄνθρωπός τις ἐφανεύθη καὶ ἐνεταφίσθη ὑπὸ τοῦ φονέως εἰς ἀπόκρυφον μέρος· — ἀναζητεῖται καὶ δὲν εὐρίσκεται οὔτε ζῶν οὔτε νεκρός· — θεωρεῖται διὰ πολὺν χρόνον ἄφαντος καὶ διάφοροι περὶ αὐτοῦ φῆμαι κυκλοφοροῦσιν· ἄλλοι μὲν λέγουσιν ὅτι ἡχηματωπίσθη ὑπὸ ληστῶν, ἄλλοι ὅτι παρεστῆθη ὑπὸ ποταμοῦ, ἄλλοι ὅτι ἐγένετο βράχ' ὀρηκῶν καὶ ἄλλοι ὅτι ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν· — μετὰ πολὺν χρόνον ἀνακαλύπτεται ἐκ διαφόρων περιστάσεων ὅτι πρὸ 12 ἐτῶν ἐδολοφονήθη ὑπὸ τινος προσώπου καὶ ἐνεταφίσθη εἰς τὸ δεῖνα μέρος· γίνεσθαι ἀνσκαφὴ καὶ ἀνευρίσκονται τὰ ὅσα αὐτοῦ· — ἐντεθῆναι προκύ-

πται ἡ δολοφονία, ὁ δὲ πρὸς παραγραφὴν αὐτῆς χρόνος δὲν ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως ἀλλ' ἀπὸ τῆς τελέσεως κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 121 καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ ἀξιόποιον παρεγράφη.

Ἰσχυρίζονται τινες ὅτι ὁσάκις ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τῆς ἀξιοποιήσεως, ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀφ' ἧς στιγμῆς γνωσθῇ καὶ βεβαιωθῇ αὕτη (ὅρα σελ. 177 καὶ 178 τοῦ Βιβλ. Α' τοῦ περὶ ἀνακρίσεως δικιμίου Κ. Βικέλα, ἐνθα καὶ ξέναι συγγραφαὶ ἀναφέρονται).—ἡ δὲ κρίσις αὕτη ἀποκρούεται ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 121 καὶ ὑπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς Ποιν. Νομοθεσίας, καθ' ἃς, διὰ τὴν ἀνακρίσιν ἐνοχὸς ἀξιοποιήσεως πρέπει ν' ἀποδεικνύεται καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς πράξεως, διότι εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ γνωρίζωμεν τὸν ἐνοχὸν τῆς ἀξιοποιήσεως καὶ ν' ἀγνοώμεν τὴν ἐποχὴν τῆς πράξεως.—ἐνόσω ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ τῆς πράξεως, ἀγνοεῖται βεβαίως καὶ ὁ ἐνοχὸς αὐτῆς, διότι μάρτυρες ἀποδίδοντες εἰς ῥητὸν πρόσωπον τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποιήσεως, χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τὴν ἐποχὴν αὐτῆς, δὲν εἶναι ἀξιόπιστοι, διότι δὲν στηρίζονται εἰς ἰδίαν ἀντίληψιν ἀλλ' εἰς συμπεράσματα τὰ ὅποια ὁ Νόμος δὲν παραδέχεται ὡς ἀποδεικτικὰ τῆς ἐνοχότητος μέσα.—ἀλλὰ καὶ ἂν παρουσιασθῇ περίστασις καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐνοχότητος τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς πράξεως, πάλιν τὸ Δικαστήριον ὀδηγούμενον ἐκ τῶν σχετικῶν περιστάσεων καὶ ἐκ τῆς ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου, ὅτε προσδιόρισεν τὴν ἐποχὴν τῆς πράξεως καὶ θὰ μετρήσῃ τὸ παρελθὸν διάστημα.

Ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ τύπου πραττομένων ἀξιοποιήσεων ἡ παραγραφὴ ἄρχεται ἀπὸ τῆς κυκλοφορίας δι' ἧς ἄρχεται καὶ τὸ ἀξιόποιον (ἀρθρ. 432 τοῦ Ποιν. Νόμου, 38 τοῦ περὶ ἐξουρίσεως καὶ περὶ τύπου Νόμου, πρέπει δὲ νὰ γίνῃ δημοσίευσις καὶ νὰ βεβαιωθῇ αὕτη ἄλλως δὲν ὑπάρχει ἀξιόποιον, ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου 83 τοῦ 1846).—

Ἐπὶ ἀποπειρας ἀξιοποιήσεως ἡ παραγραφὴ ἄρχεται οὐχὶ ἀπὸ τῆς σκέψεως ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς πράξεως τῆς περιεχούσης ἀρχὴν ἐκτελέσεως.

Ἐπὶ τῶν ἐνώπιον Δικαστηρίου συνεδριάζοντος πραττομένων πταισμάτων παραπτώματων ὡς καὶ πταισμάτων καὶ πλημμελημάτων μὴ τιμωρηθέντων διαρκούσης τῆς συνεδριάσεως ὑπὸ τοῦ ἀντιληφθέντος Δικαστηρίου οἰασδήποτε δικαιοδοσίας, ἡ παραγραφὴ αὐτῶν ἐπέρχεται ἅμα τῇ διαλύσει τῆς συνεδριάσεως (ἀρθρ. 130, 131, 165—169, 206 τῆς Πολ. Δικονομίας, 298 καὶ 299 τοῦ Ὁργανισμοῦ, 367 καὶ 370 τῆς Ποιν. Δικονομίας).

Ἐπὶ τῶν συνεχῶν λεγομένων ἀδικημάτων, ὅταν τῆς παρανόμου συμβιώσεως (ἀρθρ. 658), τῆς ἀρπαγῆς (ἀρθρ. 321), τῆς παρανόμου κατ'

παρεστήσεως (άρθρ. 322), τῆς μοιχείας (άρθρ. 286), τῆς χρήσεως πλαστοῦ ἐγγράφου (άρθρ. 258), ἐπιστῆς καὶ ἐπὶ χρεωκοπίας πρακτομένης δι' ἀλληλοδιαδόχων πράξεων (άρθρ. 404—408) ἡ παραγραφή ἀρχεται ἀπὸ τῆς τελευταίας πράξεως, διότι αὕτη ἀποτελεῖ ὑποτροπήν (άρθρ. 419), ἐκτὸς ἐὰν ἀπὸ τῆς πρώτης πράξεως μέχρι τῆς δευτέρας συνεπληρώθῃ ὁ πρὸς παραγραφήν τῆς πρώτης ἀπαιτούμενος χρόνος, ὅτε ἐξετάζεται ἡ τελευταία πράξις.

Ἡ διγαμία ἂν καὶ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συνεχὴς πράξις, διότι τὸ μυστήριον τοῦ γάμου δὲν ἐπαναλαμβάνεται, οὐχ ἥττον δὲν παραγράφεται ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, διότι ἡ μετ' αὐτὸν ἀθέμιτος συμβίωσις ἀποτελεῖ ὅπωςδῆποτε τὸ πλημμέλημα τῆς μοιχείας ὑπερ ἐξακολουθοῦν αἰρεῖ πᾶσαν παραγραφὴν τοῦ ἐγκλήματος τῆς διγαμίας (άρθρ. 419), ἅμα ὅμως ἐκλείψῃ ὁ λόγος τῆς μοιχείας (διὰ τῆς λύσεως τοῦ πρώτου γάμου) τότε ἀρχεται ὁ πρὸς παραγραφὴν τῆς διγαμίας ἀπαιτούμενος χρόνος — ὅθεν δὲν ἀποδεχόμεθα ὡς ὀρθὰς τὰς γνώμας τῶν Κ. Κ. Σαριπόλου καὶ Μεταξᾶ (ὅρα σελ. 340. σημ. 0 τοῦ Β' τόμου Συστήματος Σαριπόλου, καὶ σελ. 347 Συστήματος Μεταξᾶ) περὶ τοῦ ὅτι ἡ παραγραφή τῆς διγαμίας ἀρχεται ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐτελέσθῃ ὁ δευτέρος γάμος.

Ἐπὶ ψευδοῦς καταμηνύσεως, ἡ παραγραφή ἀρχεται ἀπ' ἧς ἐδόθη αὕτη εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχήν.

Ἐπὶ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ τελουμένων ἀξιοποιούνων πράξεων, ἡ παραγραφή ρυθμίζεται κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς Νόμους, συμφώνως πρὸς τὰ ἐν σελ. 2—10 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐκτεθέντα.

Ἐκτὸς τῆς ἐπερχομένης διακοπῆς τῆς παραγραφῆς διὰ τῆς συμπτώσεως ὑποτροπῆς ἢ ἄλλης ἀξιοποιήσεως πράξεως ἐχούσης τὸν χαρακτήρα πλημμελήματος ἢ κακουργήματος, ἐπέρχεται ἡ διακοπὴ τῆς παραγραφῆς διὰ πάσης νομίμου ἀνακριτικῆς πράξεως, καὶ ἀρχεται πάλιν ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀνακριτικῆς πράξεως, ὥστε ἐὰν μέχρι τῆς ἀποστάσεως παρέλθῃ τὸ πρὸς παραγραφὴν τῆς πράξεως ἀπαιτούμενον χρονικὸν διάστημα, ἐξαιλεῖται τὸ ἀξιοποιήσαν καὶ παύει πᾶσα Ποινικὴ διαδικασία (άρθρ. 5 τῆς Ποιν. Δικονομίας). Εἶναι δ' ἀδιάφορον ἐὰν ἡ ἀνακριτικὴ πράξις ἐνηργήθῃ καθ' ἑνὸς ἐκ τῶν πολλῶν κατηγορουμένων, ἢ κατὰ συνεργοῦ τινος, διότι κατὰ πᾶσαν περίπτωση διακόπτει τὴν παραγραφὴν ὡς πρὸς ὅλους τοὺς γνωστοὺς ἢ ἀγνωστοὺς κατηγορουμένους. — Εἶναι ἐπίσης ἀδιάφορον ἐὰν ἡ ἀνάκρισις ἐξέλκεθαι ἄλλους ἀθίους, ὡς ἐνόχους τῆς πράξεως καὶ ἐνέργηται κατ' αὐτῶν ἀνακριτικῆς πράξεις, καθόσον αὗται διακόπτουσι τὴν παραγραφήν.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

22.

φῆν κατὰ τῶν ἀληθῶς ἐνόχων, καὶ τοῦτο, διότι πρῶτον μέλημα τῆς ἀνακρίσεως εἶναι νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς πράξεως καὶ εἶτα περὶ τῶν πράξαντων, (ὡς ἐν σελ. 147—150 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν), ἄρα καθ' οἰσυδῆποτε προσώπου καὶ ἂν ἐγένετο ἀνακρίσις, αὕτη θεωρεῖται ἀνακρίσις ἐπὶ τῆς πράξεως καὶ διακόπτει τὴν παραγραφὴν τῆς πράξεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 103 τοῦ 1859 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἐγγείρισις τῆς μηνύσεως διακόπτει τὴν παραγραφὴν τῆς πράξεως.

Ἐάν ὡς ἐκ τοῦ εἵδους τῆς ὑποθέσεως ἐπέλθῃ ἀναβολὴ τῆς Ποινικῆς διαδικασίας μέχρις ἐκδικάσεως προδικαστικῶν ζητημάτων παραπεμπτέων εἰς ἄλλο δικαστήριον (ὡς ἐν τοῖς ἀρθροῖς 11 καὶ 12 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐν πλάτει ἐκθέτομεν τὰς περιπτώσεις τῶν προδικαστικῶν ζητημάτων), τότε ἀνατέλλεται ἐξ ἀνάγκης ὁ πρὸς παραγραφὴν χρόνος κατὰ τὸ ἀναγκαῖον πρὸς λύσιν τῶν προδικαστικῶν ζητημάτων διάστημα, διότι εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ δικαιοσύνη δεν καθυστερεῖ, ἀλλ' ἐνεργῶς ἀρμολογῶν τὰ πρὸς περαιώσιν τῆς πράξεως ἀπαιτούμενα ἐπίσθι κατὰ τὸ ἄρθρον 307 τῆς Ποιν. Δικονομίας, διακόπτεται ἡ παραγραφὴ τῆς συκοφαντίας, διαρκούσης τῆς ἀνακρίσεως περὶ τῆς ἀληθείας τῆς προσαφθεύσεως πράξεως.

Ἡ ἐνεκα παραπροσύντης τοῦ κατηγορουμένου διακοπὴ τῆς ποινικῆς διαδικασίας, δὲν μετράται εἰς τὸν χρόνον τῆς παραγραφῆς, δι' οὗ λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 105 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Αἱ μὴ τελεσιδίκαι καταστάσαι ἀποφάσεις, ὑπόκεινται εἰς τὴν ὡς πρὸς τὴν πράξιν ὀριζομένην παραγραφὴν, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν μακρυτέραν τῆς ἀποφάσεως παραγραφὴν, διότι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 549 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἀναφερόμενα χρονικὰ διαστήματα ἀνάγονται εἰς τὴν παραγραφὴν τελεσιδικίων ἀποφάσεων — ὅθεν ἐάν μία ἐρήμην ἀπόφασις δὲν κοινοποιηθῇ εἰς τὸν καταδικασθέντα, ἀπὸ δὲ τῆς χρονολογίας αὐτῆς παρῆλθεν ὁ πρὸς παραγραφὴν τῆς πράξεως ἀπαιτούμενος χρόνος, ἡ τοιαύτη ἀπόφασις δὲν πρέπει νὰ κοινοποιηθῇ τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν καταδικασθέντα, διότι δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχύν, οὔτε ὀφείλει ὁ καταδικασθεὶς νὰ τὴν ἀνακόψῃ, ἀλλὰ καὶ ἂν τὴν ἀνακόψῃ, πάλιν εἴτε κατὰ πρότασιν αὐτοῦ, εἴτε καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, τὸ δικαστήριον θέλει δεχθῇ τὴν παραγραφὴν τῆς πράξεως καὶ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῆς (ἄρθρ. 5 τῆς Ποιν. Δικονομίας.)

Εἰς τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθροῦ 470 τῆς Ποιν. Δικονομίας καθ' ἣν ὁ ἐπὶ κακούργηματι ἐρήμην καταδικασθεὶς, ἐμφανιζόμενος συλλαμβανόμενος, μετὰ τὴν τελεσιδικίαν τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως καὶ πρὸ τῆς παραγραφῆς ταύτης, δὲν παραπεμπεῖται πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς

ποινή, ἀλλὰ δικάζεται ἐκ νέου κατ' ἀντιμωλίαν, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ πρότασις τῆς παραγραφῆς τῆς πράξεως, διότι ἡ ἐρήμην ἀπόφασις τελεσιδίκως καταστᾶσα, ὑπόκειται εἰς τὸ πρὸς παραγραφὴν τῶν ἀποφάσεων ἀπαιτούμενον χρονικὸν διάστημα. — ὅθεν τὸ πρὸς τὸν τοιοῦτον κατάδικον εὐεργέτημα τοῦ Νόμου τοῦ νὰ δικασθῇ ἐκ νέου, δὲν τῷ προσδίδει ἄλλα δικαιώματα εἰμὴ τῆς ἀπολογίας καὶ ὑπερασπίσεως ὡς πρὸς τὴν πρᾶξιν, ὑποτιθεμένου ὅτι ἀπὸ τῆς πράξεως μέχρι τῆς ἀποφάσεως δὲν ἔλαβε χώραν παραγραφὴν, ἂν ὅμως ὑπῆρχε τοιαύτη, ἥτις παρεβλέφθη διὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως, δύναται νὰ προταθῇ καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν ταύτην διαδικασίαν, διότι ἔχει ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου, καθὼς κηρυχθέντος ἐνόχου πράξεως παραγεγραμμένης. — Εἶναι δὲ ἀδιάρρονον ἐὰν ἡ καταδικαστικὴ ἐρήμην ἀπόφασις κατέστη τελεσιδίκως, διότι αὕτη ὑποχρεοῖ εἰς τὴν νέαν συζήτησιν καὶ διότι κατὰ τὴν νέαν συζήτησιν ἐξετάζεται πᾶς λόγος τείνων εἰς τὴν ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου, ἄρα καὶ ἡ μέχρι τῆς ἐρημοδικίας κεκτημένη παραγραφὴ.

Ὡς βράσις τοῦ μέτρου τῆς παραγραφῆς δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ ὑπὸ τῆς κατηγοροῦσης ἀρχῆς ἀκατάλληλος χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως, ἀλλ' ὁ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου διδόμενος, καὶ τοῦτο, διότι ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ δύναται νὰ ἐξογκώσῃ ἢ νὰ μειώσῃ τὴν πρᾶξιν κατὰ τὴν ἐκυτῆς πεποίθησιν, ἐν δὲ περιπτώσει ἐκδόσεως Βουλευμᾶτος παραπομπῆς, εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ Βουλευμᾶτος δαθέντα χαρακτηρισμόν· ὅθεν ὡσάκις ἡ ὑπόθεσις ἀπὸ τῆς προανακρίσεως εἰσάγεται εἰς τὸ συμβούλιον, τοῦτο θέλει ἐκτιμᾷται τὰ διατρέξαντα εἰς τὴν ὑπόθεσιν, θέλει δώσῃ τὸν προσήκοντα χαρακτηρισμόν αὐτῆς καὶ ἀνευρίσκον ὅτι ἀπῆρτετο ἐγκλησις ἢ ὅτι τὸ ἀξιοποινὸν παρεγράφη, θέλει διατάξῃ νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία (ἀρθρ. 252 τῆς Ποιν. Δικονομίας)· ἂν ὅμως τὸ Συμβούλιον παραπέμψῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον τὸν κατηγορούμενον, οὗτος δύναται νὰ διαφρονευσθῇ καὶ τὸν χαρακτηρισμόν τῆς πράξεως καὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἑλλειψὶν ἐγκλήσεως ἢ τὴν παραγραφὴν. — Ἐνώπιον δὲ τοῦ Δικαστηρίου, ἐνθα τὸ στάδιον τῆς τε κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως εἶναι εὐρύτατον, καὶ νέα μέτα ἀποδείξεως παρουσιάζονται, δύναται νὰ δοθῇ ὁ προσήκων χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως καὶ ἐξ αὐτοῦ νὰ κανονισθῇ τὸ μέτρον τῆς παραγραφῆς ἢ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐγκλήσεως. Ἀλλ' ἂν ὁ κατηγορούμενος πρὸ τῆς ἐπὶ ἀκροατηρίου ἐνάρξεως ἢ παραιώσεως τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, προτάξῃ ἐνστασιν παραγραφῆς ἢ ἑλλείψεως ἐγκλήσεως, τῆς δι' ἣν κατηγορεῖται πράξεως, τὸ Δικαστήριον δὲν εἶναι ὑποχρεωμένον ν' ἀπορρίψῃ ἐξ ἐφόδου καὶ νὰ

εκλάβη ὡς ἀληθῆ τὴν ἐν τῇ κατηγορητηρίᾳ ἐγγράφῳ περιεχομένην πρᾶξιν, ἀλλὰ δικαιούται καὶ ὀφείλει νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀποδεικτικὴν διαδικασίαν, διὰ νὰ βεβαιωθῇ κατὰ πρῶτον ἂν ᾖ ἡ ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τοιαύτης πράξεως, (ἄρθρ. 35 τῆς Ποιν. Δικονομίας) καὶ μετὰ τοῦτο, ἐν γνώσει τῶν περιστάσεων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων, ἄλλως δύνανται νὰ συμβῇ παραινώσεις τῆς πράξεως καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς.

Π. γ. κατηγορεῖται τις εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον ἐπὶ τραύματι ἀπρομελετήτῳ ἐπενεγόντι νόσον διαρκέσαντα πλέον τῶν 3 καὶ ἑλαττον τῶν 30 ἡμερῶν καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ζητεῖ τὴν ἀπόλυσιν του, διότι τοιαύτη πράξις τιμωρεῖται κατ' ἐγκλησίν καὶ ἐγκλησὶς δὲν ἐγένετο· ἄλλως προτείνει τὴν ἐνιαυσίαν παραγραφὴν τῆς πράξεως.— Τὸ Δικαστήριον ἐπιφυλαττόμενον ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων τούτων, προβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων καὶ ἐξ αὐτῶν πείθεται ὅτι ἐνεκα τοῦ τραύματος ὁ παθὼν ἡρωτηρίασθη ἢ ἀπέβαλε τὴν χρῆσιν τινὸς τῶν μελῶν του· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κηρύττεται ἀναρμόδιον δυνάμει τῶν ἄρθρων 347 καὶ 373 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ παραπέμπει τὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ Κακούργιοδικεῖον (ἄρθρ. 307 ἐδ. 2 Ποιν. Νόμου).— Ἐκτὸς τούτου ἂν ἐκ τῆς συζήτησεως προκύψῃ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξέτελεσεν ἐν τῇ μεταξύ ἄλλην ἀξιόποιον πρᾶξιν, τότε δὲν χωρεῖ παραγραφὴ· ἢ ἂν τὸ Δικαστήριον πεισθῇ ἐκ τῶν ἀποδείξεων ὅτι τὸ τραῦμα ἐγένετο ἐκ προμελέτης, ἢ ἀπρομελετήτως, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ διαταράχθη ἢ κοινὴ ἡσυχία καὶ εὐταξία, ἀπορρίπτει τὰς γενομένας ἐνστάσεις, διότι τοιαύτη πρᾶξις τιμωρεῖται ἐξ ἐπαγγέλματος (ἄρθρ. 317 τοῦ Ποιν. Νόμου) καὶ δὲν χωρεῖ ἐνιαυσίος παραγραφὴ (ἄρθρ. 120 τοῦ Ποιν. Νόμου).— Θεωροῦμεν δ' ἐσφαλμένην τὴν ὑπ' ἀριθ. 167 τοῦ ἔτους 1885 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου δι' ἧς ἀπεράσθη ἐπὶ τοιαύτης πράξεως ὅτι μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῇ κατηγορητηρίᾳ τοῦ ὅρου, ὅτι διαταράχθη ἢ κοινὴ ἡσυχία, ὀφείλει τὸ Δικαστήριον ν' ἀπολύτῃ τὸν κατηγορούμενον, διότι ἡ πρᾶξις τιμωρεῖται κατ' ἐγκλησίν καὶ παρεγρᾶφη.— Εἶναι δὲ ὄντως ἐσφαλμένη ἢ εἰρημένη ἀπόφασις· α) διότι πᾶν Δικαστήριον ὀφείλει κατὰ πρῶτον νὰ μάθῃ ἂν ᾖ ἡ ἀρμόδιον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς κατηγορίας, ὥστε καθίσταται ἀρμόδιον καὶ πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐνστάσεων, ἄρα καλῶς προβαίνει εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν μαρτύρων καὶ εἰς τὴν συζήτησιν· β) διότι ἡ διατάραξις τῆς κοινῆς ἡσυχίας δὲν ἔχει καμμίαν ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ ἀπρομελετήτου τραυματισμοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἀποτελεῖ στοιχεῖον τῆς πράξεως καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ περιέχεται εἰς τὸ κατηγορητήριον ἐγγράφον (ἄρθρ. 162 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας).

Ἐκ τοῦ ἀνιωτέρου παραδείγματος δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ ὅτι πολὺαι πράξεις εἰσαχθεῖσαι εἰς τὰ πταισματοδικεῖα καὶ πλημμελειοδικεῖα, καὶ ἔχουσαι σοβαρώτερον χαρακτῆρα, κηρύσσονται παραγεγραμμένοι διὰ μόνης τῆς χρονολογίας, ἐνῶ ἂν ἐγένετο ἐξέτασις τῶν πράξεων, ἤθελον βεβαιωθῇ τὰ Δικαστήρια ταῦτα ὅτι δὲν εἶναι ἀρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν πράξεων τούτων καὶ ὅτι αὗται, ὑπὸ τὴν πραγματικὴν ἐποψίν, δὲν παρεγράφησαν οὔτε χρήζουσιν ἐγκλήσεως.

Ἡ παραγραφὴ προτείνεται κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν καὶ μετὰ τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν, πρὶν ὅμως ἐκδοῦν καὶ ἡ περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς, διότι δι' αὐτῆς παύει πλέον ἡ ἐξουσία τοῦ ἀπαγγελλαντος τὴν ποινὴν Δικαστηρίου.

Ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν τῶν ὑπὸ Δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐπιβαλλομένων ποινῶν, ἐμμένομεν εἰς ὅσα ἐν σελ. 402 καὶ 403 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν, ὅτι δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ιδιότης τοῦ Δικαστηρίου, ἀλλ' ὁ Νομικὸς χαρακτήρισμός τῆς πράξεως καὶ ἡ ποινὴ εἰς ἣν κατεδικάσθη τις.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, πῶς ὑπολογίζεται ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς ὅταν τὸ μὲν ἀδίκημα ἐπράχθῃ ὑπὸ τὸ κράτος Νόμου ὀρίζοντος χρόνον πρὸς παραγραφὴν διάφορον ἐκείνου ὃν μεταγενέστερος τῆς πράξεως ἄλλος Νόμος τὸν ἀρχαιότερον τροπολογῶν εἰσήγαγε, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ ἀπορρίπτων τὴν ἐκτέλεσιν ἀξιοποῖνου πράξεως θεωρεῖται κατὰ Νομικὴν πρόληψιν (ἄρθρ. 91 καὶ 95) ὡς γνωρίζων τὸν Νόμον καὶ τὰς συνεπείας αὐτοῦ, ἄρα καὶ τὴν ἐνδεχομένην ὡς ἐκ τῆς παραγραφῆς τῆς πράξεως ἀτιμωρησίαν, κάμνει δὲ τοὺς ἐξῆς ὑπολογισμούς, ὅτι ἂν ἀνγκυλωθῇ καὶ καταδικασθῇ θὰ ἐκτελέσῃ τὴν δεῖνα ποινὴν, ἂν ὅμως διαφύγῃ τὰ βλέμματα ἢ τὰς ἐνεργείας τῆς ἀρχῆς ἐπὶ τόσῃ ἔτη θὰ μείνῃ ἀτιμώρητος· ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις ἐκτελεῖ τὴν ἀξιοποιῶν πρᾶξιν καὶ ἐνῶ βλέπει ὅτι πλησιάζει νὰ παρέλθῃ ὁ πρὸς παραγραφὴν αὐτῆς ἀπαιτούμενος χρόνος, ἀφῆνης μεταβάλλεται νομοθετικῶς ὁ Νόμος, ἐπιβάλλεται ἀνωτέρα ποινὴ καὶ μηχανύεται τὸ πρὸς παραγραφὴν διάστημα. — Μετὰ τινὰ δὲ καιρὸν, καθ' ὃν, ἡ κατὰ τὸν Νόμον τῆς ἐποχῆς τῆς πράξεως παραγραφὴ συνεπληρώθη, ἡ δὲ τοῦ Νόμου παραγραφὴ δὲν συνεπληρώθη, συλλαμβάνεται ὁ κατηγορούμενος ἵνα δώσῃ λόγον διὰ τὴν ἀξιοποιῶν πρᾶξιν του, καὶ πρὸς τὴν παραγραφὴν αὐτῆς δυνάμει τοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πράξεως ἰσχύοντος Νόμου, ὃν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως καὶ ἐφ' οὗ βασιστεῖς ἐνεθάρρυνθη (ὡς μὴ ὤφειλε) νὰ κάμῃ τὴν ἀξιοποιῶν πρᾶξιν, ἐπὶ τῇ πεποιθῆσει ὅτι τὸ πρὸς παραγραφὴν χρόνικόν διάστημα εἶναι μικρὸν καὶ ἴσως δυνήθῃ ν' ἀποφύγῃ τὴν τιμωρίαν.

Ἡ πρώτη τις τοῦ κατηγορουμένου τούτου εἶναι καὶ νόμιμος καὶ λογική, διότι ἕκαστος ἐπιχειρῶν ἀξιοποιεῖν τινα πράξιν ὑποτίθεται ὅτι ἀναδέχεται νὰ ἐκτίσῃ καὶ τὴν σχετικὴν ποινὴν ὑπὸ τὸν ὅρον ἂν καταδικαθῇ ἐντὸς τοῦ διὰ ταιαύτην πράξιν ὀρισμένου χρονικοῦ δικαστηρίου· ἄρα κάμνει οὕτως εἰπεῖν μίαν σύμβασιν μετὰ τοῦ Νόμου καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν «σὲ παραβιάζω ἀλλὰ πληρώνω ὅ,τι ἀπαιτεῖς κατὰ τὴν προθεσμίαν ἣν τάττεις»—ἐξεταστέον ἤδη δύναται ὁ νέος Νόμος νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ κατηγορουμένου; ὀχι βεβαίως, διότι οἱ Νόμοι δὲν ἔχουν ἀναδρομικὴν δύναμιν, οὔτε δύναται νὰ μεταβάλλωσι τὰ νενομισμένα, διότι ἕκαστος κατηγορούμενος θέλει ἀπαντήσῃ εὐστόχως ὅτι ἐξέτελεσε τὴν ἀξιοποιεῖν πράξιν ἀναλογιζόμενος ὅτι δύναται νὰ ἐκτίσῃ τὴν ἐπιβεβλημένην εἰς ταύτην ποινὴν καὶ ὅτι ἂν ἐγνώριζεν ὅτι νέος Νόμος ἤθελε διπλασιάσει ἢ τριπλασιάσει αὐτήν, δὲν ἤθελε ποτε ἀπορραΐσει τὴν ἐκτέλεσιν τοιαύτης ἀξιοποιήσεως πράξεως.

Καὶ ταῦτα μὲν, ὅταν ὁ μεταγενέστερος Νόμος ᾖ ἐπαχθέστερος τοῦ προγενεστέρου ὡς πρὸς τὴν ποινὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν· ὅταν ὁμοίως ὁ νέος Νόμος ᾖ ἐπιεικέστερος, εἴτε διότι κηρύττει μὴ κολάσιμον τὴν ὑπὸ τοῦ πρώτου Νόμου τιμωρουμένην πράξιν, εἴτε διότι μετριάξει τὴν ποινὴν αὐτῆς καὶ τὸν πρὸς παραγραφὴν χρόνον, τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει, διότι διὰ τοῦ νέου Νόμου κατηργήθη ἡ ἐμετριάσθη τὸ πρὸς τιμωρεῖν δικαίωμα τῆς Πολιτείας, καὶ δύναται ὁ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ νέου Νόμου προσκαλούμενος παραβάτης τοῦ παλαιοῦ, νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀμνηστείαν ἢ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νέου Νόμου, καθόσον τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν ἐξετάζεται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τιμωρίας καὶ ἐπομένως ὅταν ἡ Πολιτεία δὲν ἔχῃ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ θανατικὴν ἢ ἄλλην βρεῖαν ποινὴν, ἥτις διεγράφη ἤδη ἐκ τῆς Βίβλου τῶν Νόμων, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰ δικαιώματά της, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νέος Νόμος προεῖδῃ καὶ ἐκανόνισε τί θέλει γίνεσθαι περὶ τῶν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παλαιοῦ Νόμου τελεσθεῖσάντων πράξεων (ὅρα καὶ ἀρθρ. 706 Ποιν. Νόμου).

Ὁμιλήσαντες περὶ νομίμων ἀνακριτικῶν πράξεων διακοπτοῦσθαι τὴν παραγραφὴν, θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς μεμνηθεως γενομένη ἐκθεσις ἐγχειρίσεως, αἱ πρὸς ἀνάκρισιν παραγγελίαι, αἱ ἐκθεσεῖς τῶν ἐξετάσεων τῶν κατηγορουμένων καὶ μαρτύρων, αἱ ἐκθεσεῖς τῆς αὐτοψίας, τῆς πραγματογνωμοσύνης καὶ τῆς κατ' ὄκον ἐρεῦνης, τὰ ἐντάλματα συλλήψεως καὶ προσαγωγῆς, τὰ κατασχετήρια, αἱ ἐκτελέσεις αὐτῶν, αἱ πρὸς τοὺς κατηγορουμένους καὶ τοὺς μάρτυρας κλήσεις καὶ αἱ καινοποιήσεις αὐτῶν, εἰς νόμιμοι ἀνακριτικαὶ πράξεις καὶ διακόπτουσι τὴν παραγραφὴν, ὡς ἐπίσης δια-

κόπτουσιν αὐτὴν καὶ αἱ πρὸς τὸ Συμβούλιον προτάσεις, τὰ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦτου Βουλευμάτα, αἱ κατ' αὐτῶν ἀνακοπαὶ ἢ ἀναιρέσεις, αἱ προδικαστικαὶ καὶ παρεμπιπτούαι ἀποφάσεις καὶ τὰ κατ' αὐτῶν ἐν-
δικα μέσα.

Διὰ τὰ ἔχουσιν ὅμως ἀποτελέσμα διακοπῆς τῆς παραγραφῆς αἱ ἀνωτέρω πράξεις, πρέπει νὰ ᾖναι ἰσχυραὶ κατὰ τύπους καὶ νὰ ἐκδο-
θῶσιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν, ἄλλως πράξεις ἄκυραι ἢ ἀναρμόδιαι
δὲν ἔχουσι κἀμμίαν πρὸς διακοπὴν τῆς παραγραφῆς ἰσχύν.

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι αἱ ἐν τοῖς
ἄρθροις 119—122 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἀναφερόμεναι προθεσμίαι καὶ
ἀρχαὶ παραγραφῆς, ἀφορῶσι τὰ κακούργήματα, τὰ πλημμελήματα
καὶ τὰ πταίσματα τῶν τε ἰδιωτῶν, ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπη-
ρετῶν τῆς Ἀρχῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ πειθαρχικῶς τιμωρόμενα παρα-
πτώματα τούτων (ὅσα δὲν ἀποτελοῦσιν ἀξιοποινον πράξιν κατὰ τοὺς
ὁρισμοὺς τοῦ Ποινικοῦ Νόμου), διότι περὶ τῶν πειθαρχικῶν τούτων
παραπτωμάτων, οὔτε ὁ δικαστικὸς ὀργανισμὸς, οὔτε ἄλλος τις Νόμος
ἀναφέρει τι περὶ παραγραφῆς, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ περὶ παραγραφῆς
ἀρχαὶ δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν πειθαρχικὴν καταδιώξιν ἥτις στηρί-
ζεται εἰς λόγους ἀνεπιλήπτου ἠθικῆς καὶ ἐγγυήσεως ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ,
καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει παραγραφὴ ἐπομένως ἡ ἀρχαιοῦς τῆς πειθαρ-
χικῶς καταδιωκομένης πράξεως δὲν δύναται εἶναι κατὰ τὰς περιστάσεις
νὰ ληθῇ ὑπ' ὅψιν καὶ νὰ ἐκτιμηθῇ ἀπὸ μόνους τοὺς δικαστὰς τῆς
πράξεως ταύτης (ἴδε Εὐρετήριον Θέμιδος, τόμ. 12, σελ. 251 καὶ τὴν
ἐφημερίδα «ἡ Νομικὴ», ἐν σελ. 804.)

Ἐπὶ τῶν ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει πραχθέντων ἢ ἀνακαλυφθέντων
πειθαρχικῶν παραπτωμάτων, δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος οὐδὲ κατα-
δίωξις μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνεδριάσεως δι' οὗς ἐν σελ. 168.
ἐξεθέσαμεν λόγους.

Ἡ πειθαρχικὴ τιμώρησις σκοπὸν ἔχει τὴν διόρθωσιν τοῦ δημοσίου
ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ, ἐπομένως ὁ παραιτηθεὶς ἢ παυθεὶς τῆς ὑπη-
ρεσίας δὲν καταδιώκεται πειθαρχικῶς (ἴδε Carnot ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 360
τῆς Γαλ. Ποιν. διαδικασίας).

Τὸ περὶ παραγραφῆς τῶν πειθαρχικῶν παραπτωμάτων ζήτημα κα-
θίσταται καὶ ἄλλως ἐπιδεικνύμενον, διότι ἅμα ἡ Κυβέρνησις πληροφορηθῇ
ὅτι ὑπάλληλός τις ἐνήργησεν, ὅποτεδῆποτε, πράξιν τινα, πειθαρχικῶς
τιμωρητέαν, δύναται καὶ ὀφείλει, κατὰ καθῆκον, ν' ἀπολύσῃ τούτον
τῆς ὑπηρεσίας καὶ οὕτω πῶς ἀνευ σκέψεων καὶ μακρυγοριῶν ἐπιβάλλει
εἰς τούτον τὴν ἀνωτάτην πειθαρχικὴν ποινὴν δηλ. τὴν παῦσιν ἐκ τῆς
ὑπηρεσίας. — Ἐπὶ τῶν ἰσοδίων ὅμως ὑπαλλήλων, δὲν δύναται ἡ
Κυβέρνησις νὰ ἐπιβάλλῃ πειθαρχικῶς οὐδὲ προσωρινὴν παῦσιν, διότι

κατὰ τὸ ἄρθρον 88 τοῦ Συντάγματος οἱ ἐσόβιοι ὑπάλληλοι δὲν δύ-
νυνται νὰ παυθῶσιν ἄνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἡ πειθαρχικὴ καταδίωξις τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν εἶναι ὅλως
ἀνεξάρτητος τῆς ποινικῆς, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἐκ τῆς κατηγορίας ἀπο-
λυθεὶς δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ὑπκρέτης, δύναται νὰ τιμωρηθῇ πειθαρ-
χικῶς διὰ τὴν αὐτὴν πράξιν χωρὶς νὰ παραβιασθῇ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ
δις ἐπὶ τῷ αὐτῷ (ἴδε διατριβὴν καὶ ἀπόρρασιν Ἀκυρωτικοῦ ἐν σελ.
681 καὶ 1097 τῆς ἐφημερίδος «ἡ Νομική.»)

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἰδιαίτεροι ὅρισμοὶ ἀφορῶντες τὰ καθέκαστα εἶδη τῶν
κακουργημάτων καὶ πλημμελημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ ἐσχάτης προδοσίας (ἐγκλήματος καθοσιώσεως),
προδοσίας τῆς πατρίδος, καὶ περὶ ἄλλων πράξεων
κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ Κράτους.

Ἀρθρ. 123.

Ὡς ἐνοχὸς ἐσχάτης προδοσίας τιμωρεῖται μὲ θάνατον· 1) ὅστις
προσέβαλε τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ Βασιλέως, ἢ τοῦ διέποντος τὴν
Βασιλείαν μὲ σκοπὸν νὰ φονεύσῃ, αἰχμαλωτίσῃ ἢ εἰς τοῦ ἐχθροῦ τῆς
ἐξουσίας παραδώσῃ τοῦτον ἢ ἐκείνον αὐτῶν ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν τινος ἐκ
τῶν ἀνοσιουργιῶν τούτων, διήγειρε στάσιν, ἢ συνώμωσεν ἐντὸς τοῦ
Κράτους, ἢ συνέδεσε σχέσεις μὲ ξένους· 2) ὅστις συνώμωψε, διήγειρε
στάσιν, ἢ ἐπέβαλε χεῖρα κατὰ τινος μέλους τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας
θέλων νὰ μεταβάλλῃ τὸ καθεστῶς πολίτευμα διὰ βιαιῶν μέσων, ἢ
ἀπομακρύνῃ τοῦ θρόνου τὸν νόμιμον ἡγεμόνα, ἢ ν' ἀποδιώξῃ τὴν βα-
σιλεύουσαν οἰκογένειαν, ἢ νὰ μεταβάλλῃ τὴν νόμιμον τῆς διαδοχῆς τοῦ
θρόνου τάξιν· 3) ὅστις κατὰ τῆς βασιλικῆς κυριότητος διήγειρε στάσιν
ἢ ἐξώπλισε μέρος τῶν ὑπκόων, ἢ ἀποβλέπων εἰς ἓνα τῶν δύο τούτων
σκοπῶν συνώμωψε· 4) ὅστις θέλων νὰ προσαρτήσῃ τὸ Βασιλεῖον εἰς
ξένην τινα ἐπικράτειαν, ἢ νὰ τὸ ὑποτάξῃ εἰς ταύτην, ἢ καθ' ὅσον
δήποτε πρέπον ν' ἀποσπάσῃ ἐν μέρος ἐκ τοῦ ὅλου τῆς ἐπικρατείας
ἢ νὰ εὐκολύνῃ τὰ πρὸς τοῦτο τὸ τέλος τείνοντα σχέδια, συνώμωψε
ἐντὸς τοῦ Κράτους ἢ συνεννόηθῃ μὲ ξένους, ἢ διήγειρε στάσιν, ἢ ἐπέ-
λαβε μετοχὴν εἰς τοιαύτας προδοτικὰς ἐνώσεις· 5) ὅστις μεταχειρί-
ζεται μηχανορραφίαν ἢ διατελεῖ συνεννοούμενος μὲ ξένας δυνάμεις

με τῶν πράκτοράς των, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὰς κινήσῃ εἰς πολεμίας πράξεις ἢ εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἢ νὰ τὰς προμηθεύσῃ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, εἶναι δὲ ἀδιάφορον εἰάν αἱ μηχανορραφαὶ αὐταὶ ἢ αἱ συνεννήσεις ἐπέφερον πολέμιας πράξεις ἢ ὅχι· 6) ὅστις ἐν καιρῷ πολέμου πύτομόλησεν εἰς τὸν ἐχθρὸν· 7) ὅστις ἔφερεν ὅπλα κατὰ τῆς πατρίδος τοῦ ἢ κατὰ τῶν πολεμούντων τὸν κοινὸν ἐχθρὸν συμμάχων αὐτῆς· 8) ὅστις ἐκ προθέσεως καὶ ἐκουσίως ὑποστηρίζει καθ' οἷον-δήποτε τρόπον, λόγῳ ἢ ἔργῳ, τὴν εἰσβολὴν ξένων στρατευμάτων εἰς τὴν ἐπικράτειαν τοῦ Βασιλείου, ἢ τὴν πρὸσδοκὴν αὐτῶν· παραδίδει εἰς τὸν ἐχθρὸν πύλεις, φρουρία, διόδους, ἢ ἄλλας ἀμυντηρίους θέσεις, λιμένας, ἀποθήκας, ὀπλοθῆκας, ἢ πλοῖα ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπικράτειαν, ἢ ἐνεργεῖ ἐκ προθέσεως τὴν παράδοσιν ἢ τὴν ἀφαίρεσιν τούτων· συντρέχει τὸν ἐχθρὸν δι' ἀποστολῆς ἀνδρῶν, χρημάτων, τροφίμων, ὅπλων ἢ πολεμοδυνάμεων· ἀποπλανᾷ στρατιώτας ἢ ναῦτας εἰς ἐπανάστασιν, λειποτασίαν, αὐτομόλησιν ἢ εἰς ἄλλας ἀπίστιας· ἢ συνεννοῖται μετὰ τοῦ ἐχθροῦ πρὸς τοιοῦτον τέλος· 9) ὅστις ὑπὲρ τῆς τὸν ἐχθρὸν ὡς κατάσκοπος, ἐδέχθη ἢ ἐκρυψεν ἐν γνώσει κατασκόπους τοῦ ἐχθροῦ, ἢ στρατιωτικούς ἀπεσταλμένους παρὰ τοῦ ἰδίου ἐπὶ κατασκοπῇ ἢ συνήργησεν εἰς τὸ νὰ τύχωσιν οὗτοι παραδοχῆς ἢ νὰ κρυφθῶσιν· 10) ὅστις ἐπρόδωκεν εἰς ἐχθρικὴν τινὰ δύναμιν ἢ εἰς τοὺς πράκτοράς της τὸ ἀπόρρητον διαπραγματεύσεώς τινος ἢ πολεμικῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις ἦτον ἐπιτετραμμένη εἰς αὐτὸν, ἢ τῆς ὑποίας εἶχεν εἰδήσιν ἐπισήμως, ἢ ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του· 11) ὅστις διωρισμένος εἰς τήρησιν σχεδίων περὶ πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, ἢ σχεδίων καὶ διαγραφῶν φρουριῶν καὶ ἄλλων ὀχυρωμάτων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων, ἢ ὄρων, παρέδωκε τὰ σχέδια ταῦτα ἢ τὰς διαγραφὰς εἰς τὸν ἐχθρὸν ἢ εἰς τοὺς πράκτορας αὐτοῦ.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα καὶ τὸ σχετικὸν ἄρθρον 52 τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας Διατάγματός, ἔχον οὕτως· «Ἀπαγορεύεται εἰς πάντα Πλοίαρχον ἢ Κυβερνήτην νὰ ναυλώσῃ τὸ πλοῖόν του εἰς ἐχθρὸν τοῦ ἡμετέρου Κράτους δύναμιν ἢ νὰ φορτώσῃ στρατεύματα, πολεμοφόδια, ἵππους, τροφὰς καὶ ἄλλας πολεμικὰς ὕλας καὶ στρατιωτικὰς ἀποσκευὰς καὶ τὰ τοιαῦτα διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς· ὁ παραβάτης τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 123 τοῦ Ποιν. Νόμου».

Ἄρθρ. 124.

Συνωμοσία ὑπάρχει, ὅταν δύο ἢ πλείονες συναποφασίσωσι περὶ πράξεως ἐσχάτης προδοσίας ἢ συνυποχρεωθῶσι μετ' ἀλλήλων πρὸς ταύτην.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

23.

"Αρθρ. 125.

Με θάνατον προσέτι τιμωρεῖται· 1) ὅστις καθ' οἰονδήποτε τρόπον διεγείρει ἐμφύλιον πόλεμον, ἢ πρὸς διέγερσιν αὐτοῦ ἐπιτίξει τοὺς πολίτας κατ' ἀλλήλων, ἢ προσπαθεῖ διὰ συστάσεως νὰ τοὺς ἐπὶ πλεον κατ' ἀλλήλων πρὸς τοῦτο τὸ τέλος· 2) ὅστις ἐγγεινεν ἀρχηγὸς ἐνόπλιον τινὸς συμμορίας, ἢ ἀναλαμβάνει διοικῆσθαι τινὰ ἢ ἄλλο ἀξίωμα παρ' αὐτῇ, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι ἰὰ ἐπιφέρει εἰς ἓνα ἢ εἰς πλείονας δήμους φόνον, διαρπαγὴν ἢ ἐρήμωσιν, νὰ κυριεύσῃ μὲ βίαν πόλεις, ὄχτους τόπους καὶ θέσεις, ἀποθήκας, ὀπλοθήκας, λιμένας, πλοῖα, κτίρια, κατοικίας, ἢ γαῖας, ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἢ εἰς δῆμον· νὰ εἰσβάλῃ εἰς ταῦτα δυναστικῶς ἢ νὰ τὰ καταστρέφῃ ὁλοκλήρως ἢ ἐν μέρει· ν' ἀντισταθῇ εἰς τοὺς ἐναντίον τοιούτων κακούργων ἐπιχειρήσεων διατεταγμένους δημοσίους ὑπαλλήλους ἢ ὑπρέτας ἢ στρατιωτικούς· νὰ προσβάλῃ τούτους· εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν τὸ μελετηθὲν κακούργημα ἐτελέσθῃ ἢ περιωρισθῇ εἰς μόνην τὴν ἀπόπειραν.

"Αρθρ. 126.

Διὰ τῶν ὅπλων ἐννοοῦνται ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐργαλεῖα μὲ τὰ ὁποῖα, ὅταν τὰ μεταχειρισθῇ τις εἰς κάκωσιν τινος, δύναται κατὰ τὴν συνήθη πείραν, νὰ προξενήσῃ θανατηφόρον βλάβην.

"Αρθρ. 127.

Τιμωροῦνται ὡσαύτως μὲ θάνατον· 1) ὅσοι ἄνευ προσταγῆς ἢ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως συλλέγουσιν ἢ ἀπογράφουσι μόνον ἢ δι' ἄλλων στρατευμάτων ἢ στρατιώταις, ἢ ἀποπειρῶνται τούτου, καθὼς καὶ ὅσοι ἐν γνῶσει καὶ ἐκούσιως συλλέγονται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρὸς στρατεῖαν· 2) οἱ ἀρχηγοὶ στρατευμάτων, οἵτινες κρατοῦσι συναθροισμένα τὰ στρατεύματα τῶν ἀπὸ διετάχθη παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ διαλύσις ἢ ἡ ἄρσις των (ἀποπομπή)· εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ὑπόκειται πονήν καὶ ὅστις παραμένει εἰς τοιαῦτα στρατεύματα ἐν γνῶσει καὶ ἐκούσιως· 3) ὅσοι ἄνευ δικαιώματος ἢ νομίμου λόγου ἀναλαμβάνουσιν ὁποιαδήποτε ἀρχηγίαν κατὰ ξηρὰν ἢ κατὰ θάλασσαν, ἢ, ἀπειθοῦντες εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως δὲν τὴν ἀπειθοῦνται.

"Αρθρ. 128.

Ὅστις, ἔχων τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ διατάτῃ ἢ νὰ ζητῇ ἔνοπλον δύναμιν, μεταχειρίσθῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸ ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἑνοπλον δύναμιν κατὰ τινος ἄλλης νομίμου δυνάμεως, τιμωρεῖται· 1) μὲ θάνατον ἐὰν εἰσηκούσθῃ ἡ διαταγὴ ἢ ἡ αἵτησίς του· 2) μὲ πρόσκαιρον δεσμὸν, ἐὰν αὕτη δὲν εἰσηκούσθῃ.

"Αρθρ. 129.

"Οστις ἐπροκάλεσεν εἰς τινὰ τῶν εἰς τ' ἀρθρ. 123—128 ἀναφερομένων ἀξιοποίνων πράξεων, τιμωρεῖται ὡς ὁ αὐτουργὸς μὲν, ἐὰν τὴν πρόκλησιν ἐπηκολούθησέ τι κακούργημα, ὡς ἀποπειρώμενος δὲ, ἐὰν αὐτὴ δὲν ἐπέεργεν ἀποτέλεσμα.

"Αρθρ. 130.

"Οστις ἔχων γνῶσιν ἐνώσεως, ἢ ὁποιοδήποτε σχεδίου ἀπορῶντος τὴν ἐκτέλεσιν τινος τῶν εἰς τ' ἀρθρ. 123—128 ἀναφερομένων κακούργημάτων, δὲν ἀναγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐντός 24 ὥρων ἀποῦ ἔλαβε τὴν εἰδησιν, τιμωρεῖται διὰ τὴν παρασιώπησιν ταύτην μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν χιλίων ἕως τεσσάρων χιλιάδων δραχμῶν, καὶ ἐὰν ἡ ἐνωσις ἢ τὸ σχέδιον ἐπεραιώθη, μὲ εἰρκτὴν—αἱ ποιναὶ αὗται ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ὁ ἔχων γνῶσιν τῆς ἐνώσεως ἢ τῶν σχεδίων, ἀπεδοκίμασε ταῦτα ἢ ἐναντιώθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν των, ἢ ἐπροσπάθησε ν' ἀποτρέψῃ τοὺς αὐτουργοὺς των.—Ὁ σύζυγος (ἢ ἡ σύζυγος) τοῦ κακούργησαντος προσώπου, οἱ ἐξ αἵματος ἀνιόντες καὶ κατιόντες συγγενεῖς, οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας συγγενεῖς, ἐξαίρουνται μὲν τῆς ποινῆς ἐνεκ τῆς παρασιωπήσεως, δύνανται μολοντοῦτο νὰ ἐποδληθῶσιν εἰς ἰδιαιτέραν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

"Αρθρ. 131.

"Οστις, περιπλεχθεὶς εἰς ἐνωσιν ἐσχάτης προδοσίας ἢ εἰς ἄλλην τινὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀρθρῶν 123—128 ἀναφερομένων ἐνώσεων, πρὶν τῆς ἐκρήξεώς των, καὶ προτοῦ ἔτι πληροφορηθῇ ἡ ἐξουσία ἀλλαγῆ-
θεν, ἀναγγεῖλῃ ἑαυτὸν καὶ τοὺς συνενοχοὺς του εἰς τὴν ἀρχήν, ἐὰν μὲν ᾖναι ἀπλοῦς συναίτιος, ἐξαίρεται τῆς ποινῆς, ἐκτός τῆς ἰδιαιτέρας ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως, ἐὰν δὲ ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀρχηγῶν ἢ τῶν στρατολόγων, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν.

"Αρθρ. 132.

Ὡς προδότης τῆς Πατρίδος τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ ὅστις, μὴδὲ σκοπὸν ἔχων μὴδ' ἐνούμενος πρὸς ἐσχάτην προδοσίαν 1) διεξάγει ἐκ προθέσεως πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν ἐπεπορεύθη πολιτικὴν διαπραγμάντευσιν μετὰ τινος ἐξωτερικῆς δυνάμεως 2) ἐπεχείρησεν ὁποιοδήποτε πράξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μετακινήσῃ ἢ κατασχέσῃ ἀβέβαια τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας 3) ἔκρυψεν ἢ ἐπλάσων ἢ ἀφάρτησε τίτλους ἢ ἄλλα ἀποδεικτικά μέσα τῶν δικαιωμάτων ἢ ἀφάρτησεν τῆς ἐπικρατείας 4) παρέδωκεν αὐθαρέτως ἢ ἐπρόδωκεν εἰς ἐξωτερικὴν τινὰ δύναμιν, πολυμίαν ἢ μὴ, ἢ εἰς τοὺς πράκτοράς της,

κατ' ἄλλας παρὰ τὰς εἰς τὸ ἄρθρ. 123, ἀριθ. 11 ἀναφερομένους πτώσεις, ἐπιστολάς, ἐγγράφα, ἢ ἀπόρρητα τοῦ Κράτους, ἀποβλέποντα τὸ πολίτευμα, τὰ δίκαια ἢ τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ, ἢ τ' ἀπόρρητά τινος διαπραγματεύσεως ἢ πολεμικῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ τὰ σχέδια πολεμικῶν κινήσεων, φρουρίων, ἢ ἄλλων ὀχυρωμάτων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων καὶ ὄρμων.

Ἄρθρ. 133.

Με φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις μὴδὲ σκοπὸν ἔχων μὴδ' ἐνούμενος πρὸς ἐσχάτην προδοσίαν: 1) μεταχειρίζεται ἀθέμιτα μέσα διὰ νὰ λάβῃ γινῶσιν τῶν ἀπορρήτων τινὸς διαπραγματεύσεως ἢ πολεμικῆς, τινος ἐπιχειρήσεως, ἢ τῶν σχεδίων πολεμικῶν κινήσεων, ἢ τῆς διαγραφῆς φρουρίων καὶ ἄλλων ὀχυρωμάτων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων ἢ ὄρμων, ἢ ἐπιστολῶν, ἐγγράφων, ἢ ἀπορρήτων τῆς ἐπικρατείας, τῶν ὁποίων ἢ φανέρωσις ἐμβάλλει ἢ δύναται νὰ ἐμβάλλῃ εἰς κίνδυνον τὸ πολίτευμα, ἢ τὰ δίκαια, τὰς ἀξιώσεις, τὰς ἐσωτερικὰς σχέσεις ἢ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους· 2) φανερόναι κατ' ἄλλον παρὰ τὸν εἰς τὸ ἄρθρον 132, ἀριθ. 4 ἐκτεθειμένον τρόπον τοιαῦτα ἐγγράφα, ἐπιστολάς ἢ ἀπόρρητα τῶν ὁποίων ἔλαβε γινῶσιν.

Ἄρθρ. 134.

Εἰς εἰρκτὴν μὴ ὑπερβαίνουσιν τὰ ὅκτ' ἔτη, καταδικάζεται 1) ὅστις δι' ἀξιώσεις δικαιωμάτων ἢ διὰ φαινόμενα παράπονα κατὰ τῆς ἐπικρατείας, τοῦ ἡγεμόνος, ἢ τῶν συμπολιτῶν, προκαλεῖ ξένην τινα δύναμιν εἰς μεσολάβησιν ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτονομίαν τοῦ Κράτους· 2) ὅστις ἀντιπράττων ἐκ προθέσεως εἰς τὰς μετ' ἄλλων δυνάμεων ὑπαρχούσας συνθήκας, φέρει οὕτως εἰς κίνδυνον τὴν ἀσφάλειαν ἢ αὐτονομίαν τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 135.

Κατὰ νόμους ἰδιαιτέρους θέλουν δικάζεσθαι ὅσοι ἀποφεύγουν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ὑπηρετεῖν δι' ὅπλων, καθὼς καὶ ὅσοι ἀναπειθουσιν ἢ ὑπηστηρίζουσιν εἰς ἀποφυγὴν ταύτης ὑπηκόους τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 136.

Με φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἐστρατολόγησεν ὑπηκόους πρὸς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ξένης τινὸς δυνάμεως, ἢ ἐχορήγησε βοήθειαν καὶ ἂν τίλησιν εἰς τοιοῦτον αὐτογνώμονα στρατολόγον.

Μεταξὺ τῶν ἐν τοῖς ἄρθρ. 123—136 ἀναφερομένων ἀξιοποιῶν πράξεων, ἐνυπάρχουσι καὶ τὰ πολιτικὰ λεγόμενα ἐγκλήματα, ὡς

πρὸς τὰ ὑποαῖα τὰ μὲν ἄρθρ. 6 τοῦ Συντάγματος ἐπιτρέπει τὴν δι' ἐγγύσεως ἀπόλυσιν τῶν προφυλακισμένων, τὸ δὲ ἄρθρ. 18 καταργεῖ τὴν θανατικὴν ποινὴν, τὸ δὲ ἄρθρ. 39 ἐπιτρέπει τὴν ἀμνηστείαν καὶ τὸ ἄρθρ. 95 παρατέμπει ταῦτα εἰς τοὺς ἐνόρκους ὡς καὶ ὁ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1858 ΥἸΔ' Νόμος διαγράφει τὴν διαδικασίαν τῶν πολιτικῶν πλημμελημάτων καὶ τῶν τοῦ τύπου, ὅθεν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ταῦτα ἐκ τῶν ἄλλων διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἐπιβλητέαν εἰς ἐκάστην πράξιν ποινὴν κλπ. ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει ρητὸς Νόμος προσδιορίζων τὸ γένος καὶ τὰ εἶδη τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἐνεκα τούτου ἀπόκειται εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν τῶν Δικαστηρίων ἡ διάγνωσις τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων.

Ἐν σελ. 147—150. σχόλ. 14 τοῦ Ἑγχειριδίου τῆς Ποινικῆς Δικονομίας Κ. Κωστῆ, ὡς πολιτικὰ ἐγκλήματα θεωροῦνται κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτόθι σημειουμένων Συγγραφέων «ὅσα, ἢ κατὰ τοῦ πολιτεύματος ἐν γένει, ἐν ᾧ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνωτάτου ἀρχontos συμπεριλαμβάνεται ὡς μία τῶν θεμελιωδῶν αὐτοῦ βάσεων, ἢ κατὰ τῆς ἀκεραιότητος ἢ ἀνεξαρτησίας ἐπικρατείας τινὸς ἀπευθύνονται ἢ τέλος προσβάλλουσιν ἀρχὴν τινα ἐν τῷ κράτει νομίμως ἐγκαθιστηκυῖαν ἢ τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς» καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὑπάρχει τὸ ἐγκλημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τὸ ἐγκλημα τῆς προδοσίας τῆς χώρας, ἐν δὲ τῇ τρίτῃ περιέχονται ἅπαντα τὰ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς, ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν καθήκόντων αὐτῶν, ἀπευθυνόμενα ἐγκλήματα.—αἱ τρεῖς αὗται κατηγορίαι τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰς τρεῖς κυρίας ἐπόψεις κατὰ τὰς ὁποίας δύναται δικαιολογητικὸς νὰ ἐκτασθῇ ἐκάστη πολιτεία, ἥτοι ὡς πρὸς τὸ ἐν γένει πολίτευμα αὐτῆς τὸ διαγράφον τὰ δριμύτητος ἐλευθερίας τῶν ἀρχομένων καὶ τῆς ἐξουσίας τῶν ἀρχόντων, ὡς πρὸς τὴν σχέσιν αὐτῆς μετὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν ὡς πρὸς τὸν ἐσωτερικὸν αὐτῆς Διοικητικὸν ὀργανισμόν.—Ἐν δὲ σελ. 98—102 τοῦ Β' τόμου τοῦ ἐπὶ τῆς Ποιν. Νομοθεσίας συστήματος Ν. Σαριπόλου δὲν δίδεται μὲν ὁ ὁρισμὸς τῶν Πολ. ἐγκλημάτων ἀλλὰ σημειοῦται ὅτι «κατὰ τὴν διὰ τοῦ ἄρθρ. 18 τοῦ συντάγματος ἐπελθεῖσαν τροπολογικὴν διεγγραφήν ἢ ποινὴν τοῦ θανάτου ἀπὸ τῶν §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 123 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὡσαύτως δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἄρθρ. 125, 127 καὶ 129 αὐτοῦ»—ὅτι αἱ ἐν ταῖς §§ 4—11 τοῦ ἄρθρου 123 ἀναφερόμεναι ποιναὶ δὲν θεωροῦνται καταργημέναι ὑπὸ τῆς περὶ πολιτικῶν τολμημάτων διατάξεως τοῦ Συντάγματος, διότι αἱ πράξεις αὗται οὐδὲ τὰ παράπην δύνανται θεωρηθῆναι ὡς καθαρῶς πολιτικὰ ἀδικήματα.

»τα, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς ἐγκλήματα εἰς τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου ἀνα-
 »γόμενα· κατασκοποῦνται καὶ προδίδονται τῆς πολιτείας τὰ συμ-
 »φέροντα πρὸς τοὺς πολέμιους, διενεργεῖται ἡ παράδοσις φρουρίων,
 »φέροντα ὅπλα κατὰ τῆς πατρίδος κλπ. τὰ τοιαῦτα πάντως εἰσὶν
 »ἀδικήματα χαρακτηριζόμενα καὶ ἐκτιμώμενα κατὰ τὸ Διεθνὲς Δί-
 »καιον' (ἴσα καὶ Πραγματεῖαν Σαριπόλου, τὰ τῶν ἐθνῶν ἐν εἰρήνῃ
 »καὶ ἐν πολέμῳ νόμιμα §§ 246· καὶ 317)· ὅτι αἱ κατὰ τῶν τοιού-
 »των πᾶσαι εἰσὶ μᾶλλον διατάξεις ἀνάγκης παρὰ τακτικῆς δικαιο-
 »σύνης ἀπονομή, ὃ δὲ δικαιολογεῖν αὐτάς λόγος ἐστὶ τὸ ὑπέρτατον
 »καθῆκον τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος·—ὅτι ὡς πολιτικὸν τόλμημα οὐ-
 »δέποτε θεωρητέον ἀδικήμα σύνθετον ἔχον χαρακτηρὰ, τοῦτέστι προ-
 »σβέζλλον τὴν Πολιτείαν συνάμα δὲ καὶ ὀρισμένον πρόσωπον ἢ κατὰ
 »τὴν προσωπικότητα ἢ κατὰ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ·—ὅτι τὰ πολιτικά
 »τολμήματα διαφέρουσι τῶν κοινῶν, διότι διεκδικοῦσι δικαιώματα
 »ἐπιδιώκουσι τὴν πραγματίωσιν μιᾶς ιδέας, οὐδόλως ὅμως ἐκδικοῦν-
 »ται πρόσωπα. Ὅτι κατὰ τινὰ συμπλοκὴν ἢ στάσιν πολιτικὴν, πῶς
 »θνήσκῃ συμβῆναι καὶ φόνον, ὃ φονεὺς ὅμως κύριον οὐ προέθετα σκο-
 »πὸν τὸ πρᾶξαι φόνον καθ' ὀρισμένον προσώπου, ἀλλ' ἀπλῶς ἀπο-
 »κροῦσαι τὸν ἐναντίον· ἄλλως δὲ, ἂν ἐπὶ τινι στάσει ἀποδειχθῇ,
 »ὅτι ὁ φονεὺς ἐξήτησε τὸ θῆμα τοῦ προϋπάρχοντος τῆς στάσεως
 »παθούς αὐτοῦ, ὁ φονεὺς οὗτος ἐστὶ τιμωρητέος, διότι ἐπραξε καθε-
 »ρῶς ἐκ προμελέτης ἀνθρωποκτονίαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀδικήμα σύν-
 »θετον ἐκ πολιτικοῦ τε καὶ κοινού· καὶ πολιτικὸν μὲν ἡ στάσις, κο-
 »ινὸν δὲ ὁ φόνος·—ὅτι σκοπὸς πολιτικὸς τῆς στάσεως ἦν ἡ καταστροφὴ
 »τῆς ὑπαρχούσης τάξεως, οὐδόλως δὲ καὶ ὁ θάνατος τοῦ δεῖνος ἢ δεῖ-
 »νος ὀρισμένου προσώπου· ὃ δὲ καὶ πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ προσωπικοῦ αὐ-
 »τοῦ ἐχθροῦ, συνάμα ἀποβλέψας, κατ' οὐδὲν κοινὸ φονεὺς διαφέρει· ὅτι
 »ἐπεμμένως διατηρεῖται ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασι τοῖς
 »ἀναφερομένοις ἐν τοῖς ἀρθροῖς 123, §§ 1 καὶ 4—11, 175, § 1,
 »177, § 1, 288, 289, 290, 295, 318, 319, 361, 368 καὶ 408,
 »§ 3 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 14 τοῦ ἀπὸ 1 Φεβρουαρίου 1867 περὶ
 »καταδιώξεως τῆς ληστείας Νόμου».

Σπουδαία διαφορὰ μεταξὺ τῶν γνωμῶν τῶν ἀνωτέρω ἡμεδαπῶν
 συγγραφέων παρουσιάζεται, διότι κατὰ μὲν τὸν Κωστήν, ὅλα σχεδὸν
 τὰ ἐν ταῖς ἀρθροῖς 123—136 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀναφερόμενα ἀδική-
 ματα θεωροῦνται ὡς πολιτικά ἐγκλήματα, κατὰ δὲ τὸν Σαρίπολον,
 ὡς τοιαῦτα θεωροῦνται μόνον τὰ ἐν ταῖς §§ 2 καὶ 3 τοῦ ἀρθρου
 123 καὶ τὰ ἐν ταῖς ἀρθροῖς 125, 127 καὶ 129 ἀναφερόμενα ἀδική-
 ματα, ἐκτὸς τῶν συνθέτων.

Τὸ ζήτημα τοῦτο κατέστη προβληματικὸν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν

ρίων, διότι συνεπεία τῶν πρὸ καὶ μέχρι τῶν παρῶν τῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν τοῦ ἔτους 1869 ἐκδοθεῖσιν ἐγκυκλίων τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης χρηματίσαντος ὑπουργοῦ Α. Πετσάλη, πρὸς τοὺς Εἰσαγγελεῖς τοῦ Κράτους, περὶ τῆς ταχίστης ἐκδικάσεως τῶν ἐκ κρημῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων (ἀδικημάτων) τὰ διάφορα Συμβούλια τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ Ἐφετῶν εὐρέθησαν εἰς ἀμνηχανὶν ὡς πρὸς τὴν διάγνωσιν τῶν πολιτικῶν ἀδικημάτων καὶ περιέπεσον εἰς διαφωνίας, παληκοδίας καὶ ἀντιφάσεις, ἐξ ὧν ὠρμήθη ὁ εἰρημένος ὑπουργὸς διὰ νέας ἐγκυκλίου του, νὰ δογματίσῃ ὅτι τὰ περὶ τῶν πολιτικῶν ἀδικημάτων ζήτημα εἶναι πραγματικόν, ἀφιεμένον εἰς τὴν κρίσιν καὶ πεποιθήσιν τοῦ δικαστηρίου.

Ἐν τῇ τοιαύτῃ διαφωνίᾳ τῶν παρ' ἡμῖν συγγραφέων καὶ δικαστηρίων, καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου, παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι πραγματικόν, ὡς υπέλαβεν ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Νομοθέτης ἀφῆκεν ἀδήλα καὶ ἀόριστα τὰ πολιτικά ἀδικήματα, οὐδ' ὅτι ἐπαφῆκεν εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ νομικοῦ καὶ πραγματικοῦ ζητήματος, διότι οὐδ' ἐπὶ πταισμάτων ἐπέτρεψε τοιαύτην αὐθαίρεσιν μόνον δὲ ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματικῶν γεγονότων ἀφῆκεν ἐλεύθερα τὰ δικαστήρια (διότι πρόκειται περὶ συνεκδόσεως) οὐχὶ δὲ ποτε καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν γεγονότων νομικὸν χαρακτηρισμὸν τῶν πράξεων, ἄλλως, κατὰ τὴν ἐγκυκλίον τοῦ ὑπουργοῦ, ἡδύνατο τὰ δικαστήρια, κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν βούλησιν, νὰ κηρύττωσιν ὅλας τὰς ἐν τῷ Ποινικῷ ἢ ἄλλῃ Νόμῳ ἀναγεραμένας πράξεις ὡς πολιτικά ἀδικήματα καὶ τότε ὅλας αἱ πράξεις ἤθελον παραπέμπεσθαι εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἢ κεφαλικὴ ποινὴ ἤθελον ἐκλείπει, καὶ ἡ ἀμνηστία ἤθελε γενικευθῇ (ἄρθρα 95, 18 καὶ 39 τοῦ Συντάγματος) ἡδύνατο ὡσαύτως τὰ δικαστήρια, νὰ χαρακτηρίσωσι τὰς αὐτὰς πράξεις, ὅτε μὲν ὡς πολιτικά, ὅτε δ' ὡς κοινὰ ἀδικήματα (κατὰ τὴν διάθεσιν τοῦ στομάχου τῶν δικαστῶν) καὶ οὕτω πως διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν, ἢ διὰ πολλὰς καὶ παρομοίας πράξεις, ἄλλοι μὲν νὰ δικάζωνται ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ ἢ ἄλλου δικαστηρίου ὡς ἐνοχοὶ πολιτικοῦ ἐγκλήματος, μὴ φοβούμενοι κηρυτομίαν, ἄλλοι δὲ νὰ δικάζωνται ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ ἢ ἄλλου δικαστηρίου ὡς ἐνοχοὶ κοινῶν ἐγκλημάτων, ἀπικεκλειμέναι πάσης ἀμνηστίας καὶ ὑποκειμένοι εἰς κεφαλικὴν ποινὴν. — Τοιαύτη ἐλευθερία τῶν δικαστηρίων ἤθελε παραδίδασαι ὅλας τὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου καὶ τῆς ἰσότητος καὶ ἤθελε περὶ ἀναγκάσει τὸ Ἀκυρωτικὸν Δικαστήριον νὰ συμφωνῇ καὶ ὡς πρὸς τὸν μὲν καὶ ὡς πρὸς τὸν δὲ χαρακτηρισμὸν τῆς αὐτῆς ἢ τῶν αὐτῶν πράξεων, διότι ἂν ἀληθῶς τὸ ζήτημα τῆς διαγνώσεως τῶν πολιτικῶν

ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀδικημάτων ἦναι πραγματικόν, τότε ὁ Ἄρειος Πάγος δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν πεποιθῆσιν τῶν ὑποδεσπέρων δικαστηρίων, ἀλλ' ὀφείλει νὰ συμπράσῃ εἰς τὰ πραχθέντα, ἤτοι νὰ ἐπικυρῇ καὶ τὰς μὲν καὶ τὰς δὲ ἀποράσεις, δι' ὧν ἄλλοι μὲν ἐδικάσθησαν διὰ τὰς αὐτάς ἢ παρομοίας πράξεις ὡς ἔνοχοι πολιτικοῦ ἐγκλήματος, ἄλλοι δ' ὡς ἔνοχοι κοινοῦ ἐγκλήματος.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων ἔπεται ὅτι τὸ ζήτημα τῶν πολιτικῶν ἀδικημάτων δὲν εἶναι ἀδέσποτον οὐδὲ πραγματικόν, ἀλλὰ νομικόν καὶ εὐδιάκριτον, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Νομοθέτης ἐθεώρησε περιττὸν νὰ δώσῃ τὸν ὅρισμόν αὐτοῦ.

Πρὸς διάγνωσιν τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων πρέπει πρότερον νὰ δοθῇ ὁ ὅρισμός τῶν ιδιωτικῶν ἀδικημάτων, συμφώνως μὲ τὸν Ποιν. Νόμον, τούτου δὲ διδομένου, τὰ λοιπὰ (ἐξαιρέσει τῶν πειθαρχικῶν παραπτωμάτων καὶ τῶν μὴ ἀξιοποίνων πράξεων) εἶναι πολιτικά.

Ὡς ιδιωτικὰ ἀδικήματα δύναται νὰ ὀνομασθῶσιν εὐστόχως ὅσα προσβάλλουσι παρανόμως τὴν ζωὴν, υἱεῖαν, ἀγνείαν, ἐλευθερίαν καὶ περιουσίαν τοῦ ατόμου, ὅτε καὶ ἡ ἀμυνα καὶ τὸ δίκαιον τῆς ἀνέγκης χωροῦσιν — ὁ ὅρισμός αὗτος δὲν πρέπει νὰ ἐκληθῇ σχετικῶς ἀλλὰ γενικῶς καὶ ἀπολύτως καὶ ἐπὶ πράξεων τεινουσῶν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ὅθεν μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν προκειμένων περιπτώσεων τοῦ Νόμου πρὸς διάκρισιν τοῦ δοθέντος ὁρισμοῦ ὡς ἐξῆς: 1) ὁ πρὸς σκοπὸν φόνου, αἰχμαλωσίας, ἢ παραδύσεως πρὸς τὸν ἐχθρὸν, προσβάλλων τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἢ τοῦ διέποντος τὴν Βασιλείαν, προσβάλλει τὴν ζωὴν ἢ τὴν ἐλευθερίαν τούτων καὶ κατὰ συνέπειαν πράττει ἐγκλημα κατὰ ατόμων, ὅπερ ἔνεκα τῆς ὑψηλῆς θέσεως τῶν προσβαλλομένων προσώπων καλεῖται ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας καὶ οὐχὶ πολιτικόν. 2) ὁ πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτων ἀνοσιουργιῶν διεγείρων στάσιν ἢ συνωμοσίαν ἐντὸς τοῦ Κράτους ἢ συνδέων σχέσεις μὲ ξένους, πράττει πολιτικὸν ἐγκλημα, διότι διὰ τοιαύτων πράξεων δὲν προσβάλλει ἀμέσως πρόσωπα, ἀλλὰ φέρει ἀναρχίαν καὶ κλονισμόν ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἅμα δὲ προχωρήσῃ κατὰ προσώπων ἢ περιουσιῶν, πράττει σύνθετον ἐγκλημα. 3) ὁ πρὸς σκοπὸν μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος, ἢ ἐκθρονίσεως τοῦ ἡγεμόνος, ἢ μεταβολῆς τῆς νομίμου διαδοχικῆς τάξεως τοῦ θρόνου συνωμοσιῶν ἢ διεγείρων στάσιν, πράττει πολιτικὸν ἐγκλημα, ἐπιβάλλων δὲ χεῖρα κατὰ τινας μέλους τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας ἢ ἄλλου προσώπου, πράττει σύνθετον ἐγκλημα. 4) ὁ κατὰ τῆς Βασιλικῆς κυριότητος διεγείρων στάσιν ἢ ἐξοπλισμὸν μέρος τῶν κατοίκων, πράττει πολιτικὸν ἐγκλημα (ἀνταρσίαν), ἅμα δὲ παρεκτραπῇ καὶ εἰς ἄλλας ἀξιοποίνους πράξεις κατ' ατόμων ἢ περιουσιῶν, πράττει σύνθετον ἐγκλημα. 5) ὁ ἐνεργῶν συνωμοσίαν

ἢ στάσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προσαρτήσῃ τὸ Βασίλειον εἰς ξένην ἐπικρατείαν ἢ νὰ τὸ ὑπατάξῃ εἰς ταύτην, ἢ ν' ἀσπασάτῃ ἐν μέρος ἐκ τοῦ ὅλου τῆς ἐπικρατείας, δὲν πράττει πολιτικὸν ἐγκλήμα, διότι διὰ τούτων πράξεων προσβάλλει τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτονομίαν, ἥτοι τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἰδιοκτησίαν τῶν πολιτῶν. β) ὁ συνεννοούμενος μὲ ξένας δυνάμεις ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὰς κινήσῃ εἰς πολέμους πράξεις ἢ εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Ἑλλάδος, δὲν πράττει πολιτικὸν ἐγκλήμα, διότι διὰ τούτων πράξεων διακινδυνεύει τὴν ζωὴν, υγείαν, ἐλευθερίαν, ἀγνείαν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν Ἑλλήνων.

Οὕτω, φρονοῦμεν, ὅτι πρέπει νὰ γίνεταί ἡ διάγνωσις τῶν πολιτικῶν ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν ἐγκλημάτων, καὶ ὅτι ὅσαςκις πρὸς τὰ πολιτικὰ συντρέχῃ καὶ ἰδιωτικὸν τι ἀδίκημα, εἴτε συναποφασισμένον εἴτε τυχαίον, τούτο δὲν συγχωνεύεται εἰς τὸ πολιτικὸν τῷ μέρει, ἀλλ' ἐξετάζεται ὡς πρὸς τὸ ἀδίκημα κατὰ τοὺς περὶ συρροῆς ἀξιοποίνων πράξεων ὅρους τοῦ ἀρθ. 109, τὸ δὲ μετὰ τούτου ἰδιωτικοῦ ἀδικήματος συμβάν πολιτικὸν ἐγκλήμα λέγεται σύνθετον.

Υποδείξαντες ἤδη τὸν τρόπον τῆς διαγνώσεως τῶν πολιτικῶν καὶ συνθέτων ἐγκλημάτων ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν, καὶ θεωροῦντες περιττὴν πᾶσαν περαιτέρω ἀνάλογισιν καὶ κατὰ τὰς τῶν λοιπῶν περιπτώσεων τῶν προκειμένων ἀρθῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ παρατρέψωμεν τὴν ἐπὶ τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος παρουσιασθεῖσαν σπουδαίαν καὶ διπλωματικὴν συζήτησιν περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἀρθῶν 125 ἐδ. 2 καὶ 127 τοῦ Ποιν. Νόμου τὰ ὅποια ἐπεκαλεῖται ἡ Τουρκία διὰ νὰ καταδείξῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς μεγάλας δυνάμεις ὅτι δὲν ἐπατρέπετο ὑπὸ τῶν ἐγγυηρίων Νόμων ἡ ἐν Ἑλλάδι στρατολογία ἐθελοντῶν πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν μας, εἶναι ἀληθές ὅτι τὸ Συνέδριον τῶν πέντε μεγάλων δυνάμεων, εἰς ὃ ὑπεβλήθη ἡ λύσις τῆς μετὰ τὴν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας διαφορᾶς, ὑπεῖ-
—
κον εἰς ἄλλας περιστάσεις, ἢ κάλλιον εἰπεῖν συμπαθεῖν ὑπὲρ τῆς Τουρκίας, προεδρίκασεν ἀσζητήτῃ τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐθεώρησε τὴν Ἑλλάδα ὡς παραβάσαν τὰ νόμιμα καὶ περιώρισε τὴν συζήτησιν ὡς πρὸς τὰς ἐν τῷ τελεσιγράφῳ τῆς Τουρκίας περιεχομένας ἀπαιτήσεις δηλ. ὡς πρὸς τὴν ποίησιν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐκτίσῃ ἡ Ἑλλὰς ἀπέναντι τῆς Τουρκίας· ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι ὅλος ὁ Κόσμος κατέκρινε τὴν διαγωγὴν ταύτην τοῦ Συνεδρίου, ὡς Δικαιητικοῦ Δικαστηρίου, διότι ἐδίκασε τὴν Ἑλλάδα ἀναπολογη-
—
τον καὶ περιώρισε τὴν συζήτησιν οὐχὶ ὡς πρὸς τὸ αἴτιον τῆς διαφο-
—
ρᾶς ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ αἰτιατὸν τῆς ὑπερβόρας, ἀλλὰ καὶ πάλιν ὡς πρὸς αὐτὸ κατὰ παράβασιν ὧν τῶν ἀρχῶν τοῦ Δικαίου, ἐδέχθη τὴν

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

24,

Τουρκίαν νὰ παρακαθίσῃ εἰς τὸ Συνεδρίον μὲ ψῆφον δικαστοῦ, ἐνῷ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἐχορήγησε τὸ τοιοῦτον δικαίωμα.—τοιαύτη αὐτοαίρετος καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς πάσης Δικαιοσύνης ἀπαθὺσα ἀπόφασις τῶν Εὐρωπαϊκῶν διπλωματῶν, τείνουσα εἰς τὸ νὰ καταπνίξῃ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῶν Κρατῶν καὶ πᾶν αἰσθημα τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῶν ἀπαρτῶν δικαιοματίων αὐτῶν, προεκάλεσε τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν τῶν Ἑλλήνων καὶ πάντων τῶν ἀμερολήπτων λαῶν καὶ ἔπρεπε νὰ διαξήρῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ κομίσαντος αὐτὴν ἀπεσταλμένου, ἀλλ' αἱ δυσχερεῖς περιστάσεις εἰς τὰς ὅπας εὐρέθη ἡ Ἑλλὰς ἐν τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ καὶ αἱ ἐν εἰδει συμβουλῆς ἀπειλαὶ τῶν μεγάλων δυνάμεων κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπειθανάγκασαν τὴν τότε (Ἰανουάριον 1869) μετὰ πολλῶν κόπων καὶ μόχθων σχηματισθεῖσαν Κυβέρνησιν νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν βίαν καὶ νὰ παραδεχθῇ μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους καὶ διὰ φράσεων ἱκανοποιουσῶν ὅπωςδὴποτε τὴν τῶν Ἑλλήνων φιλοτιμίαν, τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν τοῦ Συνεδρίου, δι' ἧς ἔπεσεν ἡ αὐτομάτοφρος καὶ ἡρώς Κρήτη καὶ ἀσέθη εἰς τὴν θηριωδίαν τοῦ τυραννοῦ τῆς, ἐταπεινώθη πρὸς ὅραν ἡ Ἑλλὰς καὶ ἀνεστάλη πρὸς καιρὸν ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐλληνικῶν πόθων.

Ἄς ἴδωμεν νῦν, ἀν ἡ Τουρκία ἀπαντῶσα εἰς τὰ διπλωματικὰ ἔγγραφα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ ὅτι δὲν δύναται νομίμως νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐν Ἑλλάδι στρατολογίαν ἐθελοντῶν πρὸς συνδραμὴν τῶν ἐν Κρήτῃ ἀγωνιζομένων ἀδελφῶν τῶν, ἔκαμνε τὴν δέουσαν χρῆσιν τῶν ἀρθρ. 125, § 2 καὶ 127 τοῦ Ποινικοῦ μας Νόμου ὅχι βεβαίως, διότι τ' ἀρθρα ταῦτα περιέχονται εἰς τὸ κεφάλαιον «περὶ προδοσίας τῆς Πατρίδος καὶ περὶ ἄλλων πράξεων κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ Κράτους» καὶ προνοοῦσι στρατολογίαν τείνουσαν εἰς βλάβην τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, τοῦτο δὲ προκύπτει ρητῶς ἐκ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἀρθρου 125:— τὸ δὲ ἀρθρ. 127 ἀνάγεται προδήλως εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθρ. 125· διότι ἐκεῖ μὲν παρουσιάζεται ἡ στρατολογία ὡς τετελεσμένη καὶ ὑπὸ ἀρχηγὸν διατελοῦσα, ἐν δὲ τῷ ἀρθρῳ 127 παρουσιάζεται ὑπὸ συλλογὴν καὶ ὑπὸ τὰ πρῶτα διαβήματα αὐτῆς, ὥστε δύναται τις εὐστόχως νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ μὲν ἀρθρ. 127 προβλέπει τὰ προκαταρκτικὰ, τὸ δὲ 125 ἐδ. 2 προβλέπει τὸ ἤδη τετελεσμένον.— ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν ὅτι ὁ Ποινικὸς Νόμος προέβη καὶ εἰς ἀντικείμενα τοῦ διεθνoῦς Δικαίου καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν τὸ ἀρθρ. 127 ὑπονοεῖ στρατολογίαν πρὸς μετάθεσιν εἰς ἄλλοτριαν χώραν, τὰ τοιοῦτον δὲν ἐδίδοε κἀνὲν δικαίωμα εἰς τὴν Τουρκίαν νὰ παραπονήται κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν μὴ παρεμπύδιαν τῆς τοιαύτης στρατολογίας, διότι ἡ στρατολογία αὕτη ἐγένετο ἐν γνώσει καὶ συγ-

καταθέσει τοῦ Κυριάρχου Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ διότι ὁ λαὸς ὑπὲρ τοῦ ὅποιου ἐξεδόθησαν οἱ Νόμοι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς θέσῃ εἰς ἀρχὴν ἢ καὶ νὰ τοὺς καταργήσῃ ἐντελώς.

Ἀναφερόμενοι δὲ καὶ εἰς ὅσα ὑπὸ τ' ἄρθρα 20—23 τῆς Ποινικῆς Διονομίας ἐξεθέσθαι ἀσχετικῶς ὡς πρὸς τὸ ἄρθρ. 150 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, παρτηροῦμεν ἐπὶ τέλους ὅτι μ' ὅλας τὰς περὶ ἐχευμένης ἐπιτακτικᾶς τοῦ Νόμου διατάξεις, (ἄρθρ. 452—455 Ποιν. Νόμου) ἢ ἐν Ἑλλάδι ἀθροιστοῦσα, εἰλοπραγμοσύνη καὶ περιέργεια, ὑπερέβη πᾶν ὅριον, διότι καὶ οἱ ὑπουργοὶ καὶ πάντες οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ πλείστοι τῶν πολιτῶν καὶ ἡ δημοσιογραφία ἅπαντα, διαδίδουσιν ἀμέσως πᾶν ληφθὲν ἢ ληπτέον μέτρον ἐπὶ ἐθνικῶν καὶ ἄλλων ζητημάτων καὶ οὕτω πως οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος γνωρίζουσι τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ διαδύματα αὐτῆς συνιστῶμεν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς πολίτας ἐν γένει καὶ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν ἀποχρῶν ἐκ ταυτῆς κακῆς ἐξέως ὡς ὀλεθρίας καὶ προδοτικῆς εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος καὶ συμβουλευόμεν τοὺς ὑπουργοὺς νὰ μιμῶνται τὸ παράδειγμα τῶν προδουσάντων ἐθνῶν, ἥτοι νὰ καταγίνωνται σπουδαίως καὶ μετὰ πάσης μυστικότητος εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν Ἑλληνικῶν πόθων καὶ δικαιωμάτων καὶ νὰ μὴ ἐκφωνῶσιν ἀπὸ τοῦ βήματος πᾶν ὅ, τι πράττουσιν ἢ διανοοῦνται νὰ πράξωσι.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 104 τοῦ 1861 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ συνωμοσίας δὲν ἀπαιτεῖται ἡ μεταξύ τῶν συνωμοστῶν συνομιλήσις συνδρομῆς πρὸς ἀλλήλους, οἷαν ἐπὶ συστάσεως καὶ συμμορίας ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρ. 57 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Πρὶν μεταβῶμεν εἰς τὰ ἐπόμενα κεφάλαια, ἀρξομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἂν καὶ διὰ τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ Συντάγματος τὸ πρὸς ἀμνηστειᾶν δικαίωμα τοῦ Βασιλέως περιορίσθῃ εἰς τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα, οὐχ ἦν τὸ πρὸς ἀμνηστειᾶν δικαίωμα τοῦ κυριάρχου λαοῦ εἶναι γενικὸν καὶ ἀπόλυτον ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος καὶ ὅσας συμπτὰς ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀσπασθῇ ἐν κίνημα, εἴτε κατὰ τὴν ἐναρξιν, εἴτε ἐν τῷ μέσῳ, εἴτε μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ, τότε πάντα διὰ τοῦ κινήματος τούτου πράχσειται ἀξιοπόινος πράξις, ἀποβάλλει τὸ ἀξιοπόινον καὶ θεωρεῖται ὡς ἐξαχθισθέντα διὰ τοῦ αποτελέσματος (ὅρα τὰ ὑπὸ τ' ἄρθρα 33—39 περὶ διολίας προαιρέσεως καὶ τὰ ὑπὸ τὸ ἄρθρον 46 περὶ τελέσεως ἀξιοπόινων πράξεων, ἐκτεθέντα ἐν σελ. 49—50 καὶ 31) διὰ ταυτῆς δὲ τοῦ λαοῦ ἀμνηστειᾶς, δὲν καταργοῦνται αἱ πολιτικαὶ ἀποζημιώσεις τῶν ἀδικηθέντων πολιτῶν, ἀνεύ της θελήσεως αὐτῶν, διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως ἀνήκει εἰς τοὺς ἀδικηθέντας καὶ ὀχλὶ εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ λαοῦ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 89 τοῦ 1846 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου πολιτικὰ ἐγκλήματα θεωροῦνται τὰ κατὰ τοῦ Κρατοῦς πραττόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Διὰ τοῦ Νόμου τῆς 23 Νοεμβρίου 1837 περὶ ἐξυβρίσεων καὶ περὶ τύπου, ἐτροποποιήθησαν τὰ άρθρα 137—153, 158—163, 190, 334—353, 535—549 τοῦ Ποιν. Νόμου· ἔθεν καὶ παραλείπονται ταῦτα ὡς καὶ τὰ σχετικὰ κεφάλαια ὡς πρὸς δὲ τὸν περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου Νόμον, ἐπιφυλασσόμεθα μετὰ τὸ τέλος τοῦ Ποιν. Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἀρθ. 154—157.

Ὅταν τις ἢ ἀρμαδία ἀρχὴ, κατὰ τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ὁρισμέναις περιπτώσεσι, τίθῃσι σφραγίδας ἐπὶ κατοικίων ἢ δοχείων ἢ σκευῶν κλπ. πρὸς φύλαξιν τῶν περικλεισμένων πραγμάτων, ἢ ἐγγράφων κλπ. ὁρεῖται ἕκαστος νὰ σεβασθῇ τὰς σφραγίδας ταύτας, πᾶς δ' ὁ παραβιάζων αὐτάς ἐν γνώσει, ἐξεπίτηδες καὶ αὐτογνομόνως, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, ἐάν δ' ἡ παραβίασις αὐτῇ γίνῃ ὑπὸ τῶν πρὸς φύλαξιν τῶν σφραγίδων διωρισμένων φυλάκων, τιμωροῦνται οὗτοι μὲ φυλάκισιν δύο ἕως πέντε ἐτῶν· ἄλλως διὰ πᾶσαν ἐξ ἀμελείας παραβίασιν τῶν σφραγίδων, εἴτε ὑπὸ τῶν φυλάκων, εἴτε ὑπὸ τρίτων, τιμωροῦνται οἱ φύλακες μὲ φυλάκισιν ὀκτὼ ἡμερῶν μέχρι ἐξ μηνῶν.

Πᾶς δὲ τρίτος ὅστις θέλῃ ἐν γνώσει ἐξ ἐπίτηδες καὶ αὐτογνομόνως νὰ παραβιάσῃ τὰς σφραγίδας καὶ εὐρίσκων ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν φυλάκων, προβῇ εἰς τὴν παραβίασιν τῶν σφραγίδων δι' αἰτιῶν κατὰ τῶν φυλάκων, τιμωρεῖται διὰ τὰς αἰτίας καὶ τὴν παραβίασιν μὲ εἰρκτὴν 5—10 ἐτῶν, παρεκτός τῆς μεγαλητέρας ποινῆς ἐάν ἡ αἰτία εἴχῃ ἀκόλουθον κακούργημα τι τιμωρούμενον μὲ μεγαλύτεραν ποινὴν.

Εἰς τὰς λέξεις «ἐν γνώσει, ἐξεπίτηδες» περιέχεται βεβαίως καὶ ἡ λέξις «αὐτογνομόνως» μολεταῦτα προστέθη καὶ αὕτη σκοπῶν ἐν τῷ Νόμῳ οὐχὶ ὡς τρίτος ὅρος τοῦ Νόμου (ἀφ' οὗ περιέχεται εἰς τοὺς δύο ἄλλους), ἀλλὰ διὰ νὰ ὑποδειχθῇ ὅτι ὁ ἔχων νόμιμον λόγον Π. χ. Δικαστικὴν ἀπόφασιν, πρὸς διαφύλαξιν τῶν σφραγίδων, ἢ ἐπαπειλούμενος ἐκ κινδύνου καὶ διαφρηγνύων ταύτας, δὲν πράττει τοῦτο αὐτογνομόνως ἀλλὰ δυνάμει τοῦ Νόμου ἢ τῆς ἀνάγκης.

Διὰ τῆς λέξεως «αἰτίας» ἐννοεῖ ὁ Νόμος ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πᾶσαν βιαιοπραγίαν κατὰ προσώπου, ὅθεν ἐάν ἡ αἰτία ᾗτο θανατηφόρος, θὰ δώσῃ λόγον ὁ κατηγορούμενος καὶ διὰ τραῦμα θανατηφόρον, καθὼς ἐπίσης θὰ δώσῃ λόγον καὶ διὰ πᾶσαν περαιτέρω αἰτία.

ποινον πράξιν ἢν ἐξετέλεσε μετὰ τὴν παραβίαν τῶν σφραγίδων, δι' ἀφαίρεσιν ἢ ἐξαφανίσιν τῶν περιεχομένων πραγμάτων, χρημάτων καὶ ἐγγράφων, διότι ἢ ἐν τοῖς προκειμένοις ἀρθροῖς ἀναφερόμενη ποινὴ, ἀφορᾷ μόνον τὴν παραβίαν τῶν σφραγίδων, ἅμα δ' ὁ παραβιάστης προχωρήσῃ καὶ περαιτέρω καὶ ἐκτελέσῃ ἄλλην ἀξιώποιον πράξιν, θὰ δώσῃ καὶ περὶ αὐτῆς λόγον κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 109.

Ἡ ἐξ ἀμελείας παραβίασις τῶν σφραγίδων δὲν τιμωρεῖται εἰμὴ εἰς τὸ πρόσωπον τῶν φυλάκων, ἢ δὲ τυχαία διὰ ῥήξιν ἢ βλάβην αὐτῶν, δὲν καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν.

Διὰ τὴν κερυχθῆναι τις ἔνοχος παραβιάσεως σφραγίδων ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων ν' ἀποδειχθῇ ἡ νομιμότης τῆς σφραγίδος ἥτοι: 1) ὅτι ἐγένετο αὕτη ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς διὰ τῆς σφραγίσεως τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς καὶ διὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως· 2) ὅτι ὑπῆρχε νόμιμος λόγος δικαιολογῶν τὴν σφράγισιν ταύτην· ἄλλως πᾶς ὅστις βλάπτεται ἐξ ἀναρμοδίου ἢ παρανόμου σφραγίσεως, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαῤῥήξῃ τὰς σφραγίδας, διότι ἀλλοιμονον εἰς τὴν κοινωνίαν ἐάν ὁρεῖται ἕκαστος νὰ εἰσέλθῃ τὰς παρανόμους πράξεις καὶ νὰ τιμωρῆται ἐκ τῆς ἀποκρούσεως αὐτῶν. Π. γ. εἰς διευθυντὴς ταχυδρομείου ἢ τελωνῆς ἢ ὑποθηκοφύλαξ ἀπερῆαισε νὰ σφραγίσῃ οἰκίας καὶ ἐμπορικά καταστήματα μιᾶς πόλεως ἐπὶ λόγῳ ὅτι περιέχουσι κλοπιμαῖα, ἢ ἐπιλήψιμα ἔγγραφα, ἢ περιουσίαν πτωχεύσεως·—ἕκαστος ἰδιοκτῆτης δύναται ν' ἀποδώσῃ τὸν τοιοῦτον ὑπάλληλον ὡς ἀναρμοδίον διὰ τοιαύτην σφράγισιν, καὶ νὰ διαῤῥήξῃ κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ τὰς σφραγίδας.

Σφράγισις δι' ἰδιωτικῆς σφραγίδος δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε ἔχει συνέπειας, διότι ὁ Νόμος τιμωρεῖ τὸν ῥηγνύοντα, λύοντα ἢ βλάπτοντα σφραγίδας Δικαστηρίου ἢ ἄλλης ἀρχῆς.

Ὅρθως ἢ ὑπ' ἀριθ. 12 τοῦ 1854 ἀπόφασις τοῦ Ἀρ. Πάγου παρεδόθη ὅτι ὁ διαῤῥηγνύων σφραγίδας τῆς ἀρχῆς πρὸς ἀποφυγὴν ζημίας (καὶ οὐχὶ ἀπλῶς διὰ ν' ἀφαιρέσῃ αὐτάς) δὲν πράττει ἀξιώποιον πράξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Ἀπειθεία

Ἀρθρ. 164.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις, μετὰ προηγουμένην τακτικὴν πρόσκλησιν, ἀρνέεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἄνευ ἀντι-

στάσεως, τὴν κατὰ τοὺς Νόμους καὶ τὰς διατάξεις ὀφειλομένην ὑπὲρ
 ρεσίαν ἢ συνδρομὴν, ἢ τὴν εἰς ὁποιοδήποτε μέρος εἰσοδὸν πρὸς ἐκ-
 τέλεσιν πράξεω, τινος ἀναγκασμένης εἰς τὰ καθήκοντά της (ὅρα καὶ
 ἄρθρ. 64 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν Νόμου ὡς πρὸς τοὺς ἀρνούμε-
 νους τὴν σύνταξιν τῶν προπαρασκευαστικῶν καταλόγων ἐφημερίων
 καὶ ἄρθρ. 60 τοῦ περὶ ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Νόμου, ὡς πρὸς τοὺς
 ἀρνούμενους τὴν ἐπίσκεψιν πλείου καὶ ἐξομολόγησιν τοῦ πληρώματος
 πλοιάρχους ἢ κυβερνήτης).

Τὸ προκείμενον ἄρθρον ὑποθέτει ὅτι ἡ ἀρχὴ εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀ-
 νάγκην νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν πολιτῶν πρὸς ἐνέργειαν νομίμου
 τινος πράξεως, ὅτε οἱ πολῖται ὀφείλουν νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν πρὸς
 σκλητὴν τῆς ἀρχῆς ὕβριν ἐφαρμόζεται καὶ εἰς πᾶσαν περίστασιν καθ'
 ἣν Δικαστικοὶ Κλητῆρες πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν καθήκοντων τῶν ἐν
 τοῦτῃ τὴν συνδρομὴν τῶν πολιτῶν εἴτε ὡς γειτόνων εἴτε ὡς μαρτύ-
 ρων—ἐφαρμόζων δὲ ἡ ὑπ' ἀριθ. 79 τοῦ 1853 ἀπόφαισις τοῦ Ἁγ.
 Πάγου ἀπερρίνατο ὅτι ὁ ἀρνούμενος νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν
 τοῦ Κλητῆρος κατὰ τὴν τοιχοκόλλητὴν δικογράφον, δὲν τιμωρεῖται
 ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρ. 164, ἐνῷ τὸ ἄρθρον τοῦτο προβλέπει καὶ
 τὴν περίπτωσιν ταύτην καὶ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόζηται αὐστηρῶς κατὰ
 τῶν δυστροπούντων, διότι ὡς περὶ τοπλείστον οἱ γείτονες ἀπειθοῦσιν
 εἰς τὴν πρόσκλησιν τῶν Κλητῆρων τοῦ νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς τοι-
 χοκόλλησεις δικογράφων καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ Κλητῆρες ὑποφέρουσι
 μεγάλως ἕως νὰ εὕρωσιν ἄλλους γείτονας ἢ ἐν ἀποτυχίᾳ μάρτυρας
 τρέχουσι δὲ καὶ κίνδυνον τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν, διότι πολλὰ καὶ
 ἀκυροῦνται ἐπιδόνηρια δι' ἑλλειψὲν ὑπογραφῆς γειτόνων ἢ ἀκριβοῦς
 ἐκθέσεως τῆς δυστροπίας αὐτῶν, καὶ διότι ἐνεκα τῆς τοιαύτης ἀρνή-
 σεως παρέρχεται ἱκανὸν διάστημα χρόνου μέχρι τοῦ δυνήθῃ ὁ Κλητῆρ
 νὰ εὕρῃ ἄλλους γείτονας ἢ μάρτυρας ἐν τῇ μετὰ τὴν δὲ τούτῳ ὁ καθ' οὗ
 ἢ κοινοποιήσῃς ἢ ἡ ἐκτέλεσις εὐρίσκει ευκαιρίαν νὰ καταδολεῖται τὰ
 συμφέροντα τοῦ ἀντιδικοῦ τοῦ δι' ἐκποιήσεως τῆς παρουσίας του ἢ
 δι' ἀποκρύψεως αὐτῆς κλπ. ὥστε παραίτιοι τῶν ἀδικημάτων τού-
 των εἰσὶν οἱ ἀρνούμενοι νὰ προσέλθωσιν, ὡς γείτονες ἢ ὡς μάρτυρες
 εἰς τὴν ἐπίδοσιν ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ πρέπει νὰ τιμωρῶνται διὰ
 τὴν ἀπειθείαν των ταύτην ὅπως κατὰ τὴν εὐχέρησιν ἢ ὅσους τοῦ
 Κλητῆρος καὶ ἐξασφαλίσωσιν τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν.

Φρονούμεν δὲ ὅτι τὸ ἄρθρον 164 προβλέπει ἰδίως τὰς κλητω-
 ρικὰς ἐνεργείας, διότι αἱ ἄλλαι ἀρχαὶ ἔχουσι γραμματεῖς καὶ ἄλ-
 λους ὑπαλλήλους τοὺς ὁποίους προσλαμβάνουσιν εἰς τὰς ὑπηρεσίας
 τῶν, καὶ σπᾶνὼς εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμωσι χρῆσιν
 μαρτύρων.

Ἐννοεῖται ἐν τούτοις ὅτι ὁ προσκαλούμενος πολίτης, τότε μόνον ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς ἀρχῆς, ὅταν πρὸς ἐκτέλεσιν νομίμου τινὸς πράξεως ἀπαιτῆται ἡ σύμπραξις καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ πολίτου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἡ ἀρχὴ ἔχῃ ἀνάγκην δορυφόρων ἢ ἄλλων θεατῶν, διότι τότε ἡ ἀρχὴ πρέπει ν' ἀποταθῇ πρὸς τὴν ἐναπλὸν δύναμιν καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς πολίτας οἵτινες δὲν εἶναι δορυφόροι τῆς ἀρχῆς, οὐδ' ὀφείλουν νὰ παρακολουθεύν ταύτην εἰς ἐνεργείας δι' αἷς δὲν ἀπαιτεῖται ἀλλὰ μᾶλλον ἀπαγορεύεται ἡ παρουσία πολιτῶν.— καὶ ὅμως οἱ περιοδεύοντες ἀνακριταὶ συνειθίζουσι νὰ ἔχωσι καὶ τῶν πολιτῶν καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀνακρίσεων!

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 30 τοῦ 1860 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἀρθρ. 164 ἐφαρμόζεται ὅταν ἡ ἀρχὴ ἐντὸς τῆς ἐξουσίας τῆς ζητῇ τὴν συνδρομὴν ἢ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πολίτου διηλ. ὅταν ὁ πολίτης ὀφείλῃ νομίμως νὰ ὑπακούσῃ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 25 τοῦ 1869 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν πράττει ἀπείθειαν εἰς τὴν ἀρχὴν, ὁ ἀποποιούμενος νὰ χρητήσῃ τὴν ἀμαξίαν του, πρὸς τὸν Εἰσαγγελεῖα, ἀμαξηλάτης, ζητῶν προπληρωμὴν ἢ ἀπόφασιν αὕτη εἶναι ὀρθωτάτη καὶ ἐφαρμόζεται εἰς πᾶσαν περίπτωσιν καὶ ἢν ὑπάλληλοι, ἢ στρατιωτικοί, χάριν περιοδείας, ζητοῦσι ζῶα καὶ ἀμάξας ἐπὶ πιστώσει.— οἱ πολῖται δὲν εἶναι ὑποχρεοὶ εἰς ἀγγαρεύας, οὐδὲ ὀφείλουν νὰ περιμένωσι τὴν ἐκδοσιν ἐνταλμάτων καὶ ν' ἀποπέμπωνται ὑπὸ τῶν ταμιῶν δι' ἑλλείψιν χρημάτων.

Ἡ πράξις αὕτη δὲν ἔχει ἀπόπειραν, διότι καὶ τὰς ἀποτυχούσας προσπάθειας τιμωρεῖ ὁ Νόμος ὡς πλήρη ἀπείθειαν κατὰ τῆς ἀρχῆς.

Ἀρθρ. 165.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις ἐπὶ δημοσίας συνελεύσεως, ἢ εἰς δημοσίαν τόπον, παρόντων πολλῶν, ἢ διὰ δημοσίων ἐγγράφων ἢ δι' ἄλλης πρὸς τὸν δημοσίον ἀνακινώσεως, προκαλεῖ εἰς ἀπείθειαν κατὰ τῆς ἀρχῆς.— Ἐὰν ἐκ τῆς αὐτῆς προκλήσεως ἢ διεγέρσεως ἐκινήθωσιν τριάντι πολλοὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἀπείθειαν, καταγινώσκεται τότε φυλάκισις τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν.

Π. χ. ὁ Ἀστυνομὸς διατάττει ταῖς ἐν ὁδοῖς ἢ ἐν πεζοδρομίοις πωλοῦντας ἐμπορεύματα νὰ τ' ἄρῃσιν ἀμέσως καὶ οὗτοι προδιατίθενται νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν νόμιμον πρόσκλησιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ, ἀλλ' εἰς τῶν πωλούντων ἢ τῶν διαβάτων λέγει πρὸς αὐτοὺς «μὴ δίδετε ἀμάρταν, κάμετε τὴν δουλιὰ σας» ὁ τοιοῦτος προκαλεῖ ἀπείθειαν κατὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τιμωρεῖται με φυλάκισιν τριῶν ἡμερῶν μέχρι δύο ἐτῶν ἐάν δὲν εἰσακουσθῇ, ἄλλως με φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν.

Διέγερσις κατὰ τῆς ἀρχῆς.

"Αρθρ. 166.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις προσκαλεῖται ἄλλους εἰς συνδρομὴν ἐναντίον τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν τῆς, ἐν ᾗ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, καθὼς καὶ ὅστις ἐνώνεται μὲ τὸν πρῶτον καλοῦντα καὶ δὲν ἀπομακρύνεται δοθείσης τῆς προσταγῆς.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑποθέτει ὅτι τὸ κακὸν περιορίσθῃ εἰς μόνην τὴν πρόσκλησιν καὶ ὅτι δὲν πρέβῃ περαιτέρω, ἄλλως ὑπάρχει ἀντίστασις κατὰ τῆς ἀρχῆς (169 καὶ 170).

Π. χ. συλλαμβάνεται τις ἐνταλματίας ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, ἡ ἐνεργεῖται κατὰ τινος κατάσχεσις πραγμάτων— ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐνεργείᾳ ἀνθρώπος τις προσκαλεῖ καὶ ἄλλους γὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τῆς ἀρχῆς διὰ ν' ἀρίστη τὸν συλληφθέντα, ἢ διὰ νὰ παραιτήσῃ τὴν κατάσχεσιν. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα περιορίσθῃ ἕως ἐδῶ, τότε τιμωρεῖται πάντοτε ὁ προσκαλὼν τὴν διέγερσιν, τιμωρεῖται δὲ καὶ πᾶς ἄλλος μετ' αὐτοῦ ἐνωθείς, τότε μόνον, ὅταν προσκληθεῖς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ν' ἀπομακρυνθῇ δὲν ἤθελεν ὑπακούσει.

Εἰς τὴν διέγερσιν κατὰ τῆς ἀρχῆς ἡ ἀπόπειρα δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, διότι ὁ Νόμος τιμῶρεϊ τὴν πρόσκλησιν ἐναντίον τῆς ἀρχῆς ὡς πλήρη πρᾶξιν, ἀδιαφόρως ἐὰν οἱ προσκληθέντες παρκαλοῦνται ἢ μὴ τὸν προσκαλοῦντα.

Θρασύτης κατὰ τῆς ἀρχῆς.

"Αρθρ. 167.

Ἔργαστασιάρχαι καὶ χειροτέχναι, οἵτινες πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν παρὰ τὸν νόμον των, συναποφασίζουσι τὴν παῦσιν τῆς βιομηχανίας των, προσκαλοῦσιν εἰς τοιαύτην συμφωνίαν ἢ ἀπειλοῦσι δι' αὐτῆς τὴν ἀρχήν, ἐργάζεται ἢ σύντροφοι διαφορῶν ἐργοστασιῶν καὶ προϊσταμένων βιομηχανιών, οἵτινες δι' ἀξιόμμενα παράπονα κατ' αὐτῶν ἢ κατὰ τῆς ἀρχῆς συναποφασίζουσι τὴν παῦσιν τῆς ἐργασίας των, ἢ προσκαλοῦνται εἰς τοιαύτην συμφωνίαν, ἢ ἐπαπειλοῦσι δι' αὐτῆς, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, ἐὰν, διαταχθέντες παρὰ τῆς ἀρχῆς, δὲν ὑπακούσωσι· στάσεως δ' ἐντεῦθεν ἀναρυσέτης, ὅσοι ἐνήργησαν τὴν συμφωνίαν, ἢ ἐπροκάλεσαν πρῶτοι εἰς ταύτην, τιμωροῦνται ὡς ἀρχῆς γοὶ τῆς συστάσεως.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον, καταλλήλως ἐφαρμοζόμενον, ἔχει σπουδαίαν ἐπιρροήν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ εἰς τὴν ἀπαιτούμενην μεταξὺ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἐπιτηδευματικῶν ἀρμονίαν, ἐξ ἧς ἡρτῆται ἡ τύχη πολιτῶν. Εἶναι ἀληθές ὅτι διὰ τοῦ ἀρθρου τούτου

παραβιάζεται ὡπωςδήποτε ἡ περὶ τῆς ἐλευθεριότητος τῶν ἀτόμων ἀρχὴ τοῦ Δικαίου, ἀλλ' ἡ παραβίασις αὕτη εἶναι δικαιολογημένη, διότι κατὰ τὸν περὶ ἐπιτηδευμάτων Νόμον, αὐτεῖς δύναται νὰ μετέλθῃ ἐπιτηδεύμα τι ἐὰν δὲν λάβῃ ἐπὶ τούτῳ τὴν ἀδειαν τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς. (Διάταγμα τῆς 6/18 Ἰουλίου 1836 καὶ Νόμος τοῦ 1867)· ἐντεῦθεν ἔπεται ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἀδείας συνάπτεται σύμβασις μεταξὺ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ ἐπιτηδευματίου, καθ' ἣν οὗτος ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ τὸ ἔργον του, ὑποκείμενος εἰς τὰς σχετικὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Νόμου καὶ εἰς τὰς περὶ διατιμήσεως διατάξεις τῆς ἀρχῆς.

Ἡ ἀρχὴ ὀφείλουσα νὰ ἔχῃ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ἐπιτηδευματιῶν καὶ νὰ κανονίσῃ διατίμησιν ἀνάλογον τῶν περιστάσεων, ἐνδέχεται νὰ ὑπαρῇ ἐπὶ τοὺς ἐπιτηδευματίας ὡς πρὸς τοὺς πλεονεκτικούς σκοπούς των, ὅτε οὗτοι δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν εὐτυχῶς εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ ἐκθέσωσι τὰ παράπονά των καὶ νὰ τύχωσιν ἀκροάσεως· ἐὰν δ' οὗτοι ἀντὶ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν ἀρχὴν πρὸς ἐκθεσιν τῶν παραπόνων των, ἢ καὶ μετὰ τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν, πρὸς πείσμα κατὰ τῆς ἀρχῆς καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῶν παραπόνων των, ἀποφασίσωσι τὴν παύσιν τῆς βιομηχανίας των, ἢ προκλέσωσι τοὺς ἄλλους συντεχνίτας των εἰς τοιαύτην συμφωνίαν, ἢ ἀπλῶς ἀπειλήσωσι δι' αὐτῆς τὴν ἀρχὴν, τιμωροῦνται διὰ τὴν ὁρασύτητά των ταύτην.

Π. γ. οἱ φαρμακοπῶλαι παραβιάζοντες τὴν νόμιμον διατίμησιν καὶ ὑποχρεούμενοι ὑπὸ τῆς ἀρχῆς νὰ μὴ υπερτιμώσῃ τὰ φάρμακα, ἀποφασίσωσι νὰ κλείσωσι τὰ φαρμακεία των διὰ νὰ ἐξαναγκάσωσι τὴν ἀρχὴν νὰ τοὺς ἀφίσῃ ἐλευθέρους· τὸ κλείσιμον τῶν φαρμακείων ἀπειλεῖ κίνδυνον κατὰ τῆς ζωῆς καὶ ὑγείας τῶν πολιτῶν.

Οἱ ἄρτοποιοί, κρεωπῶλαι, ἰχθυοπῶλαι, παντοπῶλαι κλπ. μὴ εὐχαριστούμενοι εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἡρισθεῖσαν διατίμησιν, ἀποφασίσωσι νὰ μὴ μετέλθωσι τὸ ἔργον των, ἀλλ' οἱ πολῖται τρέχουσιν κίνδυνον δι' ἑλλείψιν τροφίμων.

Ὅθεν οὐ μόνον ἡ κατὰ τῆς ἀρχῆς ὁρασύτης, ἀλλὰ καὶ ὁ παρῶν σιαζόμενος κίνδυνος κατὰ τῶν πολιτῶν, προκαλοῦσι τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν τῶν τοιούτων ἐργαστασιάρχων καὶ βιομηχάνων, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν συντρόφων ἢ ἐργατῶν αὐτῶν, ὅσakis οὗτοι δι' ἀξιοῦμενα παράπονα κατ' αὐτῶν ἢ κατὰ τῆς ἀρχῆς παύσωσι τὰς ἐργασίας των, ἢ προκαλέσωσιν ἄλλους συναδέλφους των εἰς τοιαύτην συμφωνίαν ἢ ἐπαπειλοῦσι δι' αὐτῆς.

Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἂν ἡ παύσις αὕτη προῦλθεν ἐξ ἄλλης αἰτίας, ὅτοι δι' ἑλλείψιν ὑλικοῦ, ἢ ἐνεκὰ ζημιῶν δι' ὧν ἐξηντλήθησαν οἱ πόροι καὶ ἔπαυσαν αἱ πιστώσεις τοῦ ἐπιτηδευματίου, ἢ διότι οἱ ἐργάται

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

25.

δὲν πληρώνονται τοὺς μισθοὺς των καὶ παραιτοῦνται τῆς ὑπερεστίας· τότε δὲν ὑπάρχει ὁρασύτης κατὰ τῆς ἀρχῆς ἀλλ' ἀνάγκη εἰς τὴν ὁποίαν ἕκαστος ὀφείλει νὰ ὑποχωρήσῃ.

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι συχνάκις ἐκτελοῦνται ἐν Ἑλλάδι τοιαῦται ὁρασύτητες καὶ ὅτι πολλοίς κατόικοι μένουσιν ἄσιτοι μὴ εὐρίσκοντες ἄρτους καὶ τροφάς εἰς τὴν ἀγοράν. Τὸ τοιοῦτον εἶναι σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον τόλμημα τῶν ἐπιτηδευματιῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ καλύπτεται διὰ συμβιβασμοῦ, ὡς συνήθως συμβαίνει, ἀλλ' ὀφείλει ἡ ἀρχὴ ν' ἀνακαλέσῃ ἅπαξ καὶ διαπαντός τὴν πρὸς αὐτοὺς δοθεῖσαν ἄδειαν ἐπιτηδεύματος καὶ νὰ συνυπολογίσῃ μετ' ἄλλων προσώπων, πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἀναγκαίου ἐπιτηδεύματος.

Πρὸ πάσης ἀδείας ἐπιτηδεύματος ὀφείλει ἡ ἀρμοδία ἀρχὴ νὰ ἐξετάσῃ τὴν διαγωγὴν καὶ τὰ προσόντα τοῦ προτιθεμένου νὰ μετέλθῃ ἐπιτηδεύματι καὶ ἂν δὲν εὕρισκῃ εἰς αὐτὸν τὰς ἀπαιτούμενας ἐγγυήσεις τιμιότητος καὶ ἀκριβείας, δὲν πρέπει νὰ τῷ χορηγήσῃ ἄδειαν. Οὕτω πως θὰ ἐκλείψῃ ἡ μεγίστη ἀταξία ἥτις ἐπικρατεῖ ἐν Ἑλλάδι τοῦ νὰ γίνωνται οἱ τυχόντες αὐτοχειροτόνητοι ἐπιτηδευματίαι, ὡς ἐκλείψωσιν αἱ συχνὰ καὶ δόλιοι πτωχεύσεις τῶν τοιούτων αὐτοχειροτονητῶν ἐπιτηδευματιῶν, καὶ θὰ ὑπάρχωσιν ἐπιτηδευματίαι ἀνθρώποι οἵτινες διὰ τῆς τιμιότητος καὶ τῶν κεφαλαίων των θὰ ἴναι ὀφείλμοι εἰς τὸν τόπον καὶ δὲν θὰ καταδέχωνται οὐδὲ θὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ νοθεύωσι καὶ ὑπερτιμῶσι τὰ πωλούμενα εἶδη, ὡς πράττουσι σήμερον οἱ ἐξ αἰσχροκερδείας ἐπαγγελλόμενοι τοιαῦτα ἔργα· νοθεύοντες τὰ πωλούμενα εἶδη, παραβιάζοντες τὰς περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν διατάξεις καὶ καταδολιευόμενοι διὰ παντός τρόπου τοὺς ἀγοραστὰς καὶ πάντας τοὺς δανειστὰς των.

Ἀλλ' αἱ ἀρμοδίαι ἀρχαί, ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν φορολογίαν, οὐδέποτε ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν των ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τοῦτου ἀντικειμένου, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς ὅλας τὰς πόλεις τοῦ Βασιλείου, οἱ πλείστοι τῶν ἐπιτηδευματιῶν καὶ ἰδίως οἱ ἄρτοποιοί, ξενοδόχοι, κρεωπῶλαι, ἰχθυοπῶλαι, παντοπῶλαι καὶ καρπεπῶλαι, εἰσὶν ἄνθρωποι διερθαρμένοι καὶ κακῆς πίστεως, οἵτινες ἀπογομνῶσι τοὺς πολίτας καὶ βλάπτουσιν αὐτοὺς τε καὶ τοὺς τιμίους συναδέλφους των, διότι ὁ πληθυσμὸς τῶν τοιούτων ἐπιτηδευματιῶν φέρει παρακμὴν καὶ παραλυσίαν εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἔργου.

Ἠττοίαι ἐν τούτοις καὶ ἡ Κυβέρνησις διότι οὐδέποτε ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς διαγωγῆς καὶ τῶν προσόντων τῶν ἐπιτηδευματιῶν, καὶ διότι αὕτη δίδει τὸν πρώτιστον παράδειγμα τῆς παραβιάσεως τοῦ προκειμένου ἄρθρου 167.

καθότι ἐνοικιάζουσα τὰ ἰχθυοτροφεῖα Μεσολογγίου καὶ ἄλλων μερῶν καὶ ἐκ γλίσχρου συμφέροντος ὁρμωμένη, συμφωνεῖ μετὰ τῶν ἐνοικιαστῶν νὰ μὴ ὑπόκνῃται οὗτοι οὐδ' οἱ μεταπράται αὐτῶν εἰς διατίμησιν ἐν οἰσδήποτε τύπῳ καταναλώσεως τῶν ἰχθύων.

Ὁμιλήσαντες περὶ θρασυτήτος τῶν ἐπιτηδευματιῶν καὶ ἐπικαλεσθέντες κατ' αὐτῶν πᾶσαν τὴν αὐστηρότητα τοῦ Νόμου, ἐννοοῦμεν θρασυτητα ἐξ αἰσχροκερδεῖας προερχομένην, ὅταν ὅμως ἡ θρασυτης αὐτῇ προέρχεται ἐκ δικαίας ἀναγκησεως, διότι ἡ ἀγορανομικὴ ἀρχὴ θέλουσα νὰ φορολογήσῃ τοὺς ἐπιτηδευματίας ἐξαναγκάζει αὐτοὺς δι' ἐπιζήμιου διατιμῆτεως νὰ πωλῶσι τὰ πράγματα τῶν με ζήμιαν, ἕως οὗ ἐνδώσωσιν εἰς τὰς φορολογικὰς ἀπαιτήσεις τῆς (ὡς δυστυχῶς συμβαίνει ἐνίοτε) τότε τὸ δικαστήριον πληροφοροῦμενον τὴν τοιαύτην αἰτίαν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ ἐδ. 4, τοῦ ἀρθροῦ 86 αὐτοῦ εἶναι ἁμάρτημα νὰ καταδικασθῶσιν οἱ πολῖται διὰ θρασυτητα πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐκείνην ἥτις μετέρχεται τοιαύτην καταπιεστικὴν καὶ ἀνυποκρίκτον διαγωγὴν καὶ ἀναγκάζει τοὺς ἐπιτηδευματίας νὰ γίνωσιν ἄλλοι ἐξ ἄλλων.

Θεωροῦμεν ἐπὶ τέλους ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὰς δημοτικὰς καὶ διοικητικὰς ἀρχὰς καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξαρτῶσι τὴν τύχην τῶν ὑπαικόων ἐκ τῆς φροντίδος τῶν τροποπωλῶν, ἀλλὰ πρέπει νὰ προνοῶσι νὰ ἔχωσιν ἀποθήκην σιτηρῶν διὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἀνάγκης (ὡς γίνεται καὶ εἰς τ' ἄλλα ἔθνη), διότι εἰς τὰς πόλεις οὐ μόνον οἱ ἐργάται, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπάλληλοι καὶ οἱ πλείστοι τῶν οἰκογενειάρχων γνωρίζοντες ὅτι πωλοῦνται ἄρτοι καὶ τροφίμα εἰς τὴν ἀγορὰν δὲν ἐφοδιάζονται με τοιαῦτα εἶδη καὶ δύναται ἐν περιπτώσει θρασυτήτος τῶν ἐπιτηδευματιῶν, νὰ εὐρεθῶσιν εἰς ἀναικονόμητον θέσιν (ὡς πολλάκις συνέβη).

Εἰς τὸ πλημμέλημα τῆς θρασυτήτος κατὰ τῆς ἀρχῆς δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα ἐν περιπτώσει ματαιώσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν προκαλούντων ἐκ μέρους τῶν προκαλουμένων, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Νόμος τιμωρεῖ ὡς πλήρη πράξιν καὶ τὴν πρόκλησιν, εἴτε εἰσπηκούσθῃ εἴτε μὴ παρὰ τῶν ἄλλων, ἐνεκα τούτου δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπόπειρα ὡς ἀπόπειρα, τόσῳ μάλλον ὅσον καὶ μετὰ τὰς ἐπιτυχούσας προσπαθείας δὲν δύναται νὰ προκύψῃ ἀπόπειρα, διότι κατὰ Νόμον ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως νὰ ἐπέλθῃ ματαιώσις ἢ ἀποτυχία τῆς πράξεως ἐκ περιστάτικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τῶν πρατάντων. Ἀλλ' οἱ ἐπιτηδευματῖαι δὲν δύναται νὰ ὑποχρεωθῶσι διὰ τῆς βίας νὰ μετέλθωσι τὰ ἔργα τῶν (διότι βία κατὰ πρὸςώπου πρὸς ἐνέργειαν νὰ μετέλθωσι τινος δὲν ἐπιτρέπεται) ἄρα πῶς δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀρχὴ

ἐκτελέσεως ματαιωθείσα ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς των! Ταῦτά λέγομεν καὶ ἐπὶ παρομοίων πράξεων.

Ἄρθρ. 168.

Ἐὰν πρὸς ἐνδειξιν ἀπειθείας, περιφρονήσεως ἢ δυσσεβείας κατὰ τῆς ἀρχῆς, συναθροίζωνται μέλη μὲν τινος συστήματος ἢ ἄλλως πολλοὶ ἄνθρωποι, δημόσιως, φυλακισμένοι δὲ ἢ τινες τῶν εἰς ἐπιμελήτηριον, ἢ ἄλλο δημόσιον κατάστημά· εἰσδεδεγμένων, ἐν τῷ τόπῳ τῆς φυλακῆς, ἢ ἐν τῷ καταστήματι, καὶ προσταττόμενοι δὲν ἀποχωρῶσιν ἀμέσως, ἢ καταγινώσκομένη εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ποινὴ εἶναι φυλακίσις, εἰς μὲν τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁδηγοὺς, ἐνὸς μέχρι τεσσάρων μηνῶν· εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς συναιτίους τὸ πολὺ δύο μηνῶν· — ἐὰν οἱ συναθροισθέντες διαλυθῶσι πάραυτα, τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο μηνῶν.

II. γ. Ἢ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἢ ἐπὶ τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν ἐπιτροπῇ, περιέρχεται νὰ καταγράψῃ τοὺς ἐπιτηδευματίας ἢ τοὺς φορολογητέους καὶ συνάξονται περὶ αὐτῆς ἄνθρωποι πρὸς ἐνδειξιν δυσσεβείας κλπ. ἢ ἢ ἐπὶ τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν φυλακῶν ἢ τοῦ ὄργανο-τροφείου ἢ ἄλλων τοιούτων καταστημάτων ἐπιτροπῇ, μεταβάσῃ νὰ κάμῃ παρατηρήσεις βλέπει ἐνώπιόν τῆς συναθροισμένου πρὸς περιφρόνησιν τῆς ἐπιτροπῆς τοὺς φυλακισμένους ἢ τοὺς ἐνδίκαιτωμένους ἐν τοῖς καταστήμασι κλπ.

Καὶ ἡ πράξις αὕτη δὲν ἔχει ἀπόπειραν, διότι ἡ συνάθροισις καὶ ἐπιμονὴ ἀποτελεῖ ἀπειθειαν, ἢ δ' ἀποχώρησις δὲν τιμωρεῖται.

Ἀντίστασις.

Ἄρθρ. 169.

Ὅστις προσπαθεῖ ν' ἀναγκάσῃ τὴν ἀρχὴν εἰς ἐπιχειρήσιν, παράλειψιν ἢ ἀνατροπὴν πράξεώς τινος ἢ διατάξεως ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς, τιμωρεῖται ὡς ἐνοχος ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς. 1) μὲ εἰρκτικὴν ἐὰν ἔγεινε βία κατὰ προσώπου· 2) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν ἐὰν ἡ ἀντίστασις ἔγεινε μόνον δι' ἀπειλῶν. Ἀπολύεται δὲ τῆς ποινῆς ὁ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ 2 ἀριθμοῦ ἀνθιστάμενος, ἐὰν ᾗθελεν ὑπακούσει πάραυτα εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν τῆς.

Ἄρθρ. 170.

Ὅστις ἀνθίσταται εἰς τοὺς ὑπρέτας ἀρχῆς τινος, θέλων νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παρ' αὐτῆς διατεταγμένων καὶ ἰδίως τῶν κατασχέσεως κινήτων ἢ ἀκινήτων πραγμάτων, ἢ εἰς τοὺς ἐπὶ τούτοις

επελλομένους στρατιωτικούς, τιμωρεῖται ὡς νὰ ἀπετείνετο ἡ βία ἢ ἡ ἀπειλή του ἀμέσως κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

Κατ' ἀνακεφαλαιώσιν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 169 καὶ 170 καὶ συνεπὸς πρὸς ὅσα ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρ. 97 καὶ 99 ἐν σελ. 122—129 παρατηροῦμεν ὅτι ἀξιοποινὸς ἀντίστασις κατὰ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν καὶ στρατιωτῶν αὐτῆς, τότε μόνον λαμβάνει χώραν ὅταν οἱ ἀρμόδιοι ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρεταὶ τῆς ἀρχῆς ἐξετέλεσαν, ἐκτελοῦν ἢ πρόκειται νὰ ἐκτελέσωσι νόμιμὸν τινα πράξιν ἀναγομένην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των καὶ κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις, ἄλλως οἱ παρνομοῦντες ἢ μὴ συμμορφούμενοι μὲ τὰς νομίμους διατυπώσεις ὑπάλληλοι, ὑπηρεταὶ καὶ στρατιωτικοί, δὲν ἀποτελοῦν Ἀρχὴν καὶ κατὰ συνέπειαν πᾶς ἀνθιστάμενος κατ' αὐτῶν, ἀνθίσταται κατ' ἰδιωτῶν καὶ δύναται νὰ συγγνωσθῇ, ὡσάκις ἡ ἀντίστασις ἐξερε τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀμύνης, ἄλλως θὰ τιμωρῇ διὰ πᾶσαν βικιοπραγίαν κατὰ προσώπων ὡς ἰδιωτῶν.

Π. χ. Κλητὴρ τις πρόκειται νὰ συλλάβῃ ἀθροιστὴν τινα διὰ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἢ εἰς τὰς φυλακάς, ἀλλὰ δὲν ἔχει μὲν ἑαυτοῦ τὸ ἐνταλμα ἢ τὴν ἀπαιτουμένην δικαστικὴν ἀπόφασιν—ἄρα ὁ συλληφθεὶς δύναται ν' ἀντισταθῇ νομίμως κατὰ τῆς τοιαύτης ἀδίκου συλλήψεως.

Ἄλλος Κλητὴρ μεταβαίνει πρὸς ἐνέργειαν κατασχέσεως κινητῶν, ἀνευ ἐκτελεστοῦ δικαιογράφου, ἢ ἀνευ μαρτύρων, καὶ παραβιάζει κλειθρὰ ἀνευ παρέδρου, ἢ καίτοι ἔχων ἐκτελεστὸν δικαιογραφον, μάρτυρας καὶ παρέδρον, δὲν συντάττει ἐκθεσιν περὶ τῆς προκειμένης ἐκτελέσεως, ἀλλὰ προβαίνει εἰς διὰρρήξιν κιβωτίων καὶ ἀφαιρέσιν τῶν πραγμάτων, ὅθεν ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις δικαιοῦται ν' ἀντισταθῇ κατὰ τοιαύτης παρνομίου ἐνέργειας.

Ἀνακριτὴς τις ἡ εἰρηνοδίκης ἢ συμβολαιογράφος ἐνεργεῖ σφράγισιν περιουσίας ἀλλὰ δὲν συντάσσει ἐκθεσιν, ἢ κατὰ τὴν συντάξιν τῆς ἐκθέσεως δὲν συμμορφοῦται μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτουμένας διατυπώσεις—ὅθεν ὁ καθ' οὗ ἡ σφράγισις ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιστάσεως καὶ τῆς διαρρήξεως τῶν σφραγίδων.

Νομάρχης τις διατάσσει τὴν σύλληψιν καὶ φυλάκισιν πολίτου, μηδεμίαν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐκτελέσαντος πράξιν, ὅθεν ὁ πολίτης δικαιοῦται ν' ἀντισταθῇ κατὰ τοιαύτης ἀναρμοδίου καὶ παρνομίου διαταγῆς καὶ συλλήψεως.

Ἀνακριτὴς τις εἰσέρχεται εἰς οἰκίαν τινὸς διὰ νὰ κάμῃ κατ' οἶκον ἔρευναν, ἀνευ συμπράξεως ἑτέρου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου καὶ γραμματέως, ὅθεν ὁ καθ' οὗ ἡ ἔρευνα δικαιοῦται νὰ τὸν ἀποβάλῃ βικίως ἐκ τῆς οἰκίας του.

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω παραδειγμάτων καὶ ἄλλων ἀπείρουν τὰ ὅπου δύναται νὰ ὑπολάβῃ τις, προκύπτει ὅτι ὁ πολίτης δὲν εἶναι ἔρμαιο τῆς θελήσεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ὑπὸ κοσμοῦ τοῦ Νόμου καὶ δὲν ορσεύει σεβασμὸν εἰς ἐκείνους οἵτινες πρὸς τὸν ὄφειλον νὰ σεβασθῶσι τὸν Νόμον καὶ νὰ συμμορφωθῶσι μὲ αὐτὸν, διότι οἱ τοιοῦτοι παραβαίνοντες τὸν Νόμον ἢ μὴ ἐκτελοῦντες τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἀπαιτουμένας διατυπώσεις, δὲν ἐκτελοῦσι πράξεις ἀναγομένους εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τῶν καὶ κατὰ συνέπειαν θεωροῦνται ὡς ἰδιῶται.

Ἐρμηνεύμεν εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, ὡς ῥητῶς προκύπτουσιν ἐκ τοῦ Νόμου διὰ τῶν ἐκφράσεων «πράξεώς τινος ἢ διατάξεως ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς» καὶ διότι εἶναι ὅλως ἀτοπὸν νὰ συγχωρήσωμεν τὰς παρανόμους καὶ ἀνεῦ τῶν ἀπαιτουμένων διατυπώσεων τελοῦμένας πράξεις ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῆς ἀρχῆς καὶ νὰ στηρίζωμεν ἐπ' αὐτῶν ἔγκλημα πολίτου, διότι οἱ ὑπαλλήλοι πρέπει νὰ μάθωσιν ἅπασι διὰ παντός ὅτι δὲν πρέπει νὰ δέχωνται ὑπηρεσίαν, ὅταν δὲν γνωρίζωσι πότε καὶ τινι τρόπῳ δύνανται νὰ ἐκτελέσωσιν αὐτήν. ἢ γνωρίζοντες τὸ καθήκον των, δὲν προσέρχονται νὰ ἐκτελέσωσι τοῦτο σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον καὶ γίνονται παραίτητοι δυσαρέστων σκηνῶν· ἢ εὐθὺν λοιπὸν πρέπει νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῶν παρανομοῦντων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῆς ἀρχῆς, καὶ πᾶσα κατ' αὐτῶν ἀντίστασις πρέπει νὰ συγγνωσθῇ ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς νομίμου ἀμύνης, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἀντίστασις ἐγένετο κατ' ὑπέρβασιν τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης, θέλει τιμωρηθῇ ὡς κοινὸν ἔγκλημα κατ' ἰδιώτου πραχθέν.

Θεωροῦμεν δ' ἐσφαλμένην τὴν κατὰ τὸ 1867 ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου (καὶ ἄλλας ὁμοίας τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου) δι' ἧς ἀπεφάνθη ὅτι ὁ παρανόμως ἐκβαλλόμενος ἐκ τῆς οἰκίας του συνεπεῖα ἀποφάσεως μὴ διαταττούσης τὴν ἐξωσιν αὐτοῦ, δὲν ἔπρεπε ν' ἀντισταθῇ κατὰ τοῦ κλητῆρος, ἀλλὰ νὰ ζητήσῃ Δικαστικῶς τὴν ἀλύρωσιν τῆς ἐκτελέσεως καὶ ὅτι ἐπομένως ὁρθῶς ἐκπύχθη ἐνόχως ἀντιστάσεως ὑπὸ τοῦ Πλημμελειοδικείου Πατρῶν—πᾶσα τοιαύτη ἀπόφασις ἀντιβαίνει εἰς τὸν Νόμον, διότι κλητὴρ ἐπιβάλλων χεῖρα κατὰ πολίτου καὶ ἀποβάλλον τούτον ἐκ τῆς οἰκίας του καὶ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων του, ἀνεῦ ἀποφάσεως διαταττούσης τοῦτο, δὲν πράττει ὑπηρεσίαν ἀλλ' ἀξιώποιον πρᾶξιν καὶ εἶναι ἀποκρουστέος· κατὰ δὲ τὸν Ν. 7. Βασιλ. 60, 17, «ἐξεστὶ βία τὴν βίαν ἀπωθεῖν καὶ ὅπλα ὕπλοις» κατὰ δὲ τὸν Ν. 5. (ὁδ. 2, 41) καλῆτερον εἶναι νὰ διατηρηθῶσι τὰ πράγματα ἀβλαβῆ, παρὰ νὰ ζητηθῇ ἡ διόρθωσις αὐτῶν ἀφοῦ βλαβρώσιν· (ὅρα καὶ Β' περὶ ῥάφτημα τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Πολ. Δικονομίας ἐν σελ. 88—137, περὶ ἐκτελέσεων ἀπο-

γάζων καὶ ἄλλων ἐκτελεστῶν δικαιογράφων καὶ περὶ τῶν ἀπαιτουμένων ὄρων καὶ διατυπώσεων).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 87 τοῦ 1867 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁρθῶς ἀπερασίθη, ὅτι πᾶσα ἀντίστασις κατὰ τοῦ κλητῆρος ὅστις παρηγγέλθη ὑπὸ τινος δικηγόρου νὰ κοινοποιήσῃ ἐγγράφον τι δὲν θεωρεῖται ὡς ἀντίστασις κατὰ τῆς ἀρχῆς, διότι ὁ παραγγέλων τὴν κοινοποίησιν δικηγόρος δὲν εἶναι ἀρχή—πᾶσα δὲ τοιαύτη κατὰ τοῦ κλητῆρος προσβολὴ θεωρεῖται ὡς αἰκία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἀπολείπεται νῦν ἡ ἐξέτασις τοῦ 2 ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 169 καθ' ὃ ὁ δι' ἀπειλῶν ἀνθιστάμενος κατὰ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν καὶ τραυματῶν αὐτῆς, μένει ἀτιμώρητος, ἐὰν ἤθελεν ὑπακούσαι πάραυτα εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν τῆς—ἐκ τοῦ ἐδαφίου τοῦτου ἐξάγεται ἀριθμητικῶς ὅτι ὁ δι' ἀπειλῶν ἀνθιστάμενος κατὰ τῆς ἀρχῆς, εἴτε ἐμπυδίσας εἴτε μὴ δι' αὐτῶν τὰς ἐνεργείας τῆς ἀρχῆς, τότε μόνον τιμωρεῖται, ὅταν προηγουμένως διατάχθῃ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν τῆς ν' ἀποσυρθῇ ἐκ τοιαύτης ἀντιστάσεως καὶ δὲν ἀπέσχεεν, ἄλλως ἐὰν ἡ ἀρχὴ ἢ οἱ ὑπηρεταὶ αὐτῆς, δὲν ἔκαμον τοιαύτην πρὸς τοῦτον διαταγὴν, δὲν εἶναι ἔνοχος ἀντιστάσεως (ὅρα καὶ Βούλευμα Ἐφετ. Ναυπλίας 9 τοῦ 1841).

Εἰς τὴν ἀντίστασιν δὲν χωρεῖ ἀπάπειρα, διότι ἡ προσπάθεια ἀποτελεῖ πλήρη πράξιν, ἡ δὲ ὑπακοὴ καὶ ἀποχώρησις δὲν τιμωρεῖται—Τοῦτ' αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ παρομοίων πράξεων.

Ἄρθρ. 171.

Με φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους τιμωρεῖται ὅστις ἐξ αἰαδῆ ποτε αἰτίας ὑπαίρει τὰ ἡδὴ κατασχεθέντα πράγματα· ἡ αὐτὴ ποινὴ καταγινώσκεται καὶ εἰς τὰς ἀπαλλοτριώσεις τῶν κατασχεθέντων κινήτων ἢ ἀκινήτων. ἡ εἰς τὰς ἐκ προθέσεως γινομένης βλάβας τοιούτων πραγμάτων ὑπὸ τοῦ ιδιοκτῆμονος αὐτοῦ, τοῦ μεσεγγυοῦχου ἢ τοῦ φύλακος.

Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἐνταῦθα ὅσα ἐπὶ τῶν προηγουμένων ἄρθρων ἐξεθέσαμεν ὅτι διὰ νὰ ᾖναι τιμωρητέα ἡ ὑπαίρεσις ἢ ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν κατασχεθέντων ἀπαιτεῖται 1) νὰ προηγῇ τακτικὴ καὶ νόμιμος κατάσχεσις, ἄλλως ἡ ἄκυρος κατάσχεσις δὲν λέγεται κατάσχεσις, οὔτε ἔχει νομίμους συνεπείας· ὅθεν ἐσφαλμένως αἱ ὑπ' ἀριθ. 168 τοῦ 1865 καὶ 51 τοῦ 1869 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθησαν ὅτι καίτοι ἄκυρος οὖσα τῆς κατάσχεσεως, οὐχ ἦσαν τιμωρεῖται ἡ ὑπεξαίρεσις τῶν κατασχεθέντων, ὅταν γίνῃ πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἄκυρώσεως τῆς κατάσχεσεως, διότι ὁ ὑπαίρων ἀντι-

πράττει δὴθεν κατὰ τῆς ὀφειλομένης εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπειθείας τοιαῦται ἀποφάσεις ἀντιβαίνουν εἰς τὸν Νόμον, διότι ἡ ἀκύρος κατὰ σχεσί· θεωρεῖται ὡς μὴ οὐσα καὶ δὲ ὑποχρεοῦται ὁ καθ' οὗ αὕτη, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν τῆς, ἀν' δὲν πράξῃ τοῦτο, τὸ Δικαστήριον ὅτι παγγελη τὴν ἀκυρότητα τῆς κατασχέσεως ἀπὸ τῆς ττιγμῆς τῆς τελεσεως τῆς· ἐκτὸς δὲ τούτου μόνον εἰς τὸν καθ' οὗ ἡ ἐκτελεσις εἶναι ἐπιτετραμένον νὰ ζητῇ τὴν ἀκύρωσιν τῆς κατασχέσεως (ἄρθρ. 871 καὶ ἐπ. τῆς Πολ. Δικονομίας) οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τοὺς τρίτους· ἀρὰ ἐὰν ἡ ὑπεξαίρεσις ἢ ἡ ἀπαλλοτριώσις κατασχεθέντων γίνῃ παρὰ τρίτων, οὗτοι ἐνὸςθ' δὲν ζητῶνται διὰ τὴν πράξιν των ταύτην, δὲν ἔχουσι δικαίωμα νὰ κάμωσιν ἀνακοπὴν τῆς κατασχέσεως, ἐνῶ ἀρὰ ζητηθῶσιν εἴτε πολιτικῶς εἴτε ποινικῶς διὰ τὴν πράξιν των ταύτην δύνανται κατ' ἐνστάσιν νὰ προτείνωσι τὸ ἄκυρον τῆς κατασχέσεως καὶ ν' ἀπαλλοτριώσιν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς—ὁ δὲ λόγος ὅτι ἡ ὑπαίρεσις τῶν ἀκύρως κατασχεθέντων ἀποτελεῖ, τρόπον τινά, ἀπειθειαν κατὰ τῆς ἀρχῆς, εἶναι γελοῖος, διότι τὰ περὶ ἀπειθείας ἄρθρ. 164, 165 καὶ 168 εἶναι ὅλως ἰδιαίτερα καὶ τιμωροῦσι τὸν ἀπειθοῦντα κατὰ τῆς ἐντὸς τῶν νομίμων δικαιωμάτων τῆς ἐνεργοῦσης ἀρχῆς μὲ μικρὰν ποινὴν, ἀρὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπαγάγωμεν εἰς ταῦτα καὶ τὸ ἄρθρ. 171, διότι ἀν' ὑποθέσωμεν ὅτι καὶ τοῦτο περιέχει ὅσον νεὶ ἀπειθειαν κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἔπρεπε ν' ἀποτελῇ ἐλαφρυντικὴν περὶ πτωσιν τῶν περὶ ἀπειθείας ἄρθρων καὶ οὐχὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ἀσυγκρίτως ἀνωτέραν ποινὴν· ὅθεν τὸ ἄρθρ. 171 εἶναι ὅλως ἄσχετον ἐκ τῶν ἄρθρων 164—168 καὶ ὑποτίθῃσι νόμιμον καὶ ἔγκυρον κατάσχεσιν, καθόσον αἱ ἄκυροι πράξεις θεωροῦνται ὡς μὴδὲν καὶ εἶναι ἀνάξιαι σεβασμοῦ, ὡς καὶ οἱ ἐνεργήσαντες ταύτας ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρεταὶ εἰσὶν ἀνάξιοι τῆς θέσεως των· ἄλλως κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐὰν Κλητὴρ τις παρανομῶν ἤθελεν αποφασίσει νὰ ἐνεργήσῃ κατάσχεσιν ἐπὶ τῶν ἐντὸς οἰκίῶν ἢ ἐμπρηκῶν καταστημάτων μιᾶς πόλεως ὑπαρχόντων πραγμάτων, ἤθελεν ἀποκλείσει τοὺς πολίτας ἐκ τῆς ἐλευθέρως διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των καὶ ἤθελε καταστήσει τοὺς ὑποδίκους ἐπὶ ὑπαίρεσει ἢ ἀπαλλοτριώσει κατασχεθέντων· 2) ἀπαιτεῖται προσέτι ὥστε ὁ ὑπαίρων νὰ ἴγῃ ἐν γνώσει τῆς κατασχέσεως, ἄλλως ὁ ἀγνοῶν τὴν κατάσχεσιν ἰδιοκτῆτης τῶν πραγμάτων, ἀπαλλοτριῶν ἢ ἄλλως διαθέτων ταῦτα, δὲν ὑπόκειται εἰς κάμμιν ποινὴν, διότι δὲν ὑπάρχει δολία προαίρεσις, πᾶς δὲ τρίτος ὅστις ἤθελεν ἀφαιρέσει κατασχεμένα πράγματα, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς κατασχέσεως, διὰ νὰ τὰ ἔχῃ παρανόμως ὡς ἰδιοκτησίαν του, τιμωρεῖται ὡς κλέπτης (ἄρθρ. 376. ἐδ. 1 καὶ 93 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17 τοῦ 1862 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ

ἀφαιρέτας ζῶον κατασχεμένον ὑπὸ ἀγροφύλακος δὲν παραβιάζει τὸ ἀρθρ. 171 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 72 τοῦ 1860 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν συντηρητικῶς κατασχεθέντων ἢ ὑπεξαίρεσις τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 171.

Ἐπὶ ἀπαλλοτριώσεως κατασχεθέντων κινήτων ἢ ἀκινήτων, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἀρθρὸν 964 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας πᾶσα ἐπιζήμιος διάθεσις ἢ βλάβη τοῦ κατασχεθέντος πράγματος, ἐπιφέρει τὴν εἰς ἀποζημίωσιν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως καταψήφισιν, ἐπιφυλαττομένης καὶ μεγαλητέρας ποινῆς κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 171 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ὁρισμένα—κατὰ δὲ τὰ ἀρθρ. 906 καὶ 979 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ὁ καθ' οὗ ἡ κατάσχεσις ὀφειλέτης δυνατόν νὰ ἐνεχυριάσῃ τὰ κατασχεθέντα κινητὰ καὶ ἀκίνητα πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους δι' ὑπερεγένετο ἡ κατάσχεσις καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ πλειστηριασμοῦ.

Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀνωτέρω ἀρθρῶν ἐξάγεται προδήλως ὅτι αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν κατασχεθέντων δὲν ἀπαγορεύεται οὐδὲ τιμωρεῖται, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐπιζήμιος ἀπαλλοτριώσις ἀπαγορεύεται καὶ τιμωρεῖται, ἀφοῦ δὲ ὁ Νόμος συγχωρεῖ τὴν ἐνεχυρίασιν τῶν κινήτων καὶ τὴν ἐνεχυρίασιν (ἡτοι τὴν ὑποθήκην) τῶν ἀκινήτων πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους τῆς κατασχέσεως, καὶ ἀφοῦ ὁ Νόμος 7 τοῦ cod. 4. 51 θεωρεῖ καὶ τὴν ἐνεχυρίασιν καὶ τὴν ὑποθήκην ὡς ἀπαλλοτριώσιν, ἔπεται ὅτι πᾶσα πράξις διαθέσεως τῶν κατασχεθέντων κινήτων ἢ ἀκινήτων μὴ οὕσα ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ κατασχόντος δανειστοῦ, δὲν εἶναι ἀξιάποινος—ἔθεν ἐάν τις ἐν γνώσει ἐνεχυριάσῃ ἢ πωλήσῃ εἰς ἕτερον κινητὸν, ἢ ὑποθηκεύσῃ ἢ πωλήσῃ ἀκίνητον κατασχεμένον πρᾶγμα, ὁ δὲ πιστωτὴς ἢ ὁ ἀγοραστής τὸ παραλάβῃ μὲ τὸ βάρος τῆς κατασχέσεως καὶ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ πληρώσῃ τὸ ἔνεκα τῆς κατασχέσεως ὀφειλόμενον ποσόν, δὲν ὑπάρχει ἀξιάποινος πράξις οὔτε εἰς τὸν ἐνεχυριάζοντα ἢ πωλοῦντα, οὔτε εἰς τὸν πιστωτὴν ἢ ἀγοραστὴν, διότι ἡ τοιαύτη διάθεσις δὲν εἶναι ἐπιζημία διὰ τὸν κατασχόντα δανειστήν, καὶ διότι ὁ ὀφειλέτης τοῦ κατασχεθέντος πράγματος χαίρει τὸ δικαίωμα νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος μέχρι τῆς πρὸ τοῦ πλειστηριασμοῦ τελευταίας στιγμῆς, καὶ ἐλευθερώσῃ τὸ πρᾶγμα του ἔστω καὶ δι' ἐνεχυρίσεως αὐτοῦ—ἀρα ὅταν ὁ ἐνεχυριοῦχος ἢ ὁ ἀγοραστής ὡς εἰδικὸς διάδοχος τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τοῦ ὀφειλέτου, ἀναδέχεται καὶ πληρῶν τὸ χρέος δι' ὃ ἡ κατάσχεσις γέγονεν, ἐκλείπει ὁ λόγος δὲ τὴν τιμωρεῖται ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν κατασχεθέντων—ἀλλὰ καὶ ἂν ὁ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

26.

ἀγοραστής δὲν ἔσπευσε νὰ πληρώσῃ, πάλιν δὲν ὑπόκειται εἰς ποινὴν τινα, διότι τὰ πράγματα πλειστηριάζονται καὶ ἀφαιρούνται νομίμως ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ὥπως γίνεται καὶ ἐπὶ διαθήσεως τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος (ἄρθρ. 38 Νόμου ὑποθηκῶν).

Ἐρμηνόμεν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀρχῇ ὡς ἐξαγομένην ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀρθρ. 964, 906 καὶ 979 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ 171 τοῦ Ποιν. Νόμου, καὶ ὡς ἐνισχυομένην προσέτι ἐκ τῆς καθιερωθείσης Νομολογίας ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 156 τῆς Πολ. Δικονομίας, τῶντι κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο, ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἀπαγορεύονται ὅλαι αἱ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς διαφορᾶς καινοτομίαι καὶ μεταβολαὶ καὶ μολοντούτο τὰ Δικαστήρια παρεδέχθησαν ὅτι καὶ ὁ ἐνάγων δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ τὴν ἐπιδίκον ἀπαίτησίν του εἰς ἄλλον (ὑπερ καθ' ἡμᾶς δὲν εἶναι νόμιμον) καὶ ὁ ἐναγόμενος νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον διὰ πωλήσεως, δωρεᾶς, ἢ ἄλλως πως τὸ ἐπιδίκον πρᾶγμα ἢ κτῆμα (ὑπερ νόμιμον), διότι ἂν ἡ δίκη ἀποβῇ ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου, τότε παύουν αἱ συνέπειαι τῆς ἀγωγῆς (ἄρθρ. 157 τῆς Πολ. Δικονομίας) ἂν δὲ ἡ δίκη ἀποβῇ κατὰ τοῦ ἐναγομένου, τότε ὁ τρίτος κάτοχος τοῦ ἐπιδίκου ἀντικειμένου ὑπόκειται εἰς τὸ κατὰ τοῦ ἐναγομένου δεδικασμένον (ἄρθρ. 867 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου ἀριθ. 537 τοῦ 1852), ἐξομοιουμένης δὲ τῆς κατασχέσεως μὲ ἀγωγὴν, ἥτοι δίκην περὶ τὴν ἐκτέλεσιν (ἄρθρ. 864 τῆς Πολ. Δικονομίας) ἔπεται ὅτι ὁ αὐτὸς λόγος τῆς Νομολογίας ὑπάρχει καὶ ἐπὶ διαθήσεως κατασχθέντων.

Πρὸς δικαιολόγησιν τῶν ἀνωτέρω φέρομεν τὸ ἐξῆς παράδειγμα. Κτηματίας τις ἔχων οἰκίαν, ἀμπέλους, σταφιδαμπέλους, περιβόλια, ἐλαιῶνας ἀποθήκας κλπ. ἔλαβεν ἀνάγκην δανείου πρὸς καλλιέργειαν ἢ δι' ἄλλας ἀνάγκας καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ πληρώσῃ εἰς τὴν διορίαν—ὁ δανειστής του μὴ ἐνδίδων εἰς ἀνάβολὴν προβαίνει εἰς τὴν κατάσχεσιν ὅλων τῶν κτημάτων τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἐκτίθησι ταῦτα εἰς πλειστηριασμόν.—Ὁ δυστυχὴς ὀφειλέτης αἰσθανόμενος ἅψ' ἐνὶ μὲν τὴν προσβολὴν ἥτις τῷ γίνεται διὰ τῆς κατασχέσεως καὶ τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἅψ' ἑτέρου δὲ δυσκολευόμενος νὰ δώσῃ ἐν τῶν κατὰσχθέντων κτημάτων του λόγῳ προικὸς εἰς τὴν μεμνηστευμένην ὡς γατέρα του (ἐγγιζούσης τῆς ἐποχῆς τοῦ γάμου), καὶ ἐμποδιζόμενος ἐκ τῆς κατασχέσεως νὰ πωλήσῃ ἕτερον κτῆμα πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους, εὐρίσκειται εἰς ἀπελπιστικὴν θέσιν, διότι μὲ ὅλην τὴν μεγάλην περιουσίαν του, προβλέπει ὅτι θὰ προσβληθῇ ὅλως καὶ ὅλως ἐκ τῆς ἀνυπομονίας τοῦ δανειστοῦ του.—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται ἐλευθέρως νὰ δώσῃ καὶ τὸ κατασχθέν κτῆμα εἰς τὸν γαμέτρον του λόγῳ προικὸς (διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν προσβολὴν καὶ πᾶσαν

ζημίαν), δύναται καὶ τὸ ἕτερον κτῆμα νὰ πωλήσῃ, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ δοθῶν τὰ ὀφειλόμενα χρήματα εἰς τὸν κατασχόντα, ἢ νὰ κατατεθῶν εἰς τινὰ ἀρχὴν ἢ νὰ μένωσι παρὰ τῷ ἀγοραστῇ ἀναδεχόμενῳ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν καὶ τὰς συνεπείας τῆς κατασχέσεως. — Ὅλα δὲ ταῦτα συγχωροῦνται, διότι δὲν πρόκειται περὶ ἐπιβλαβούς διαθέσεις τῶν κατασχεθέντων, οὐδὲ εἶναι δυνατόν νὰ εὐρεθῇ δικαστὴς ὅστις νὰ τιμωρήσῃ τὸν τοιοῦτον ὀφειλέτην ὡς παραβάτην τοῦ ἀρθρ. 171, ἀπεναντίας ὁ ἀσχετικὸς εἰς τὴν ἀπελπιστικὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ ὁ ἀγανακτήσῃ κατὰ τοῦ σκληροῦ δανειστοῦ.

Ἐπὶ τέλους παράτηρομεν ὅτι πᾶσα μετὰ τὸν πλειστηριασμὸν γενομένη ὑφαιρέσις ἢ ἀπαλλοτριώσις τῶν πλειστηριασθέντων ἤδη πραγμάτων, δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 171 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι διὰ τῆς κατακυρώσεως παύουσιν αἱ συνέπειαι τῆς κατασχέσεως, τὸ πλειστηριασθὲν μεταβαίνει ἐλεύθερον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ὑπερθεματιστοῦ, ὅστις δύναται νὰ διαθέσῃ αὐτὸ ἐλευθέρως καὶ ἐπομένως πᾶς τρίτος ἢ καὶ ὁ ὀφειλέτης αὐτὸς ὑφαιρῶν ἢ διαθέτων μετὰ τὴν κατακύρωσιν τὰ πλειστηριασθέντα πράγματα ἢ κτῆματά, δὲν πράττει ὑπεξαίρεσιν κατασχεθέντων, ἀλλ' ἀκυρὸν πρᾶξιν ἥτις ἐπὶ κινητῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κλοπῇ, ἐὰν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τοῦ ἀρθροῦ 371 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Εἰς τὴν ὑφαίρεσιν τῶν κατασχεθέντων δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα ὅταν ὁ βουλούμενος νὰ πρᾶξῃ ὑπεξαίρεσιν κινητῶν ἐπεχείρησεν ἐξωτερικὴν πρᾶξιν δὴλ. ἔβαλε χεῖρα ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσεν τὸν σκοπὸν τοῦ ἐκ περιστάτικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του. Π. γ. διότι τὸν εἶδον ἄλλοι καὶ τὸν ἀπέκρουσαν.

Σ τ ά σ ι ς.

"Αρθρ. 172.

Πᾶσα δημόσιος συνάθροισις πολλῶν ἀτόμων, τείνουσα εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ βιαίως τὴν ἀρχήν, ν' ἀντισταθῇ εἰς αὐτήν, νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς ἐπιχείρησιν, παράλειψιν ἢ ἀνατροπὴν ὑποιαςδήποτε ἐπισήμου πράξεως ἢ διατάξεως, ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν νόμου τινός, διατάγματος, ἐντάλματος συλλήψεως ἢ φυλακίσεως, ἢ ἀπαράσεως τινός, ἢ νὰ ἐλευθερώσῃ φυλακισμένους ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρχῆς, ἢ νὰ ἐκδικηθῇ ταύτην ἐνεκα δημοσίας τινός πράξεως, θεωρεῖται ὡς στάσις, ἀδικηθῇ ἢ οὐκ, ἀν' ἡ βία ἀποβλέπει δημοσίον ὑπάλληλον, εἴτε δημοσίου ὑπηρετοῦ, εἴτε τοῦ ἀπεσταλμένου στρατιώτας.

"Αρθρ. 173.

Ἐὰν οἱ συναθροισθέντες, ἄμα προσταχθῶσι παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ παρὰ τῶν ὑπηρετῶν τῆς, χωρισθῶσι πᾶντα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὑποτα-

χθῶσιν εἰς τὰς δοθείσας διαταγὰς, δὲν τιμωροῦνται κατὰ τὴν περὶ πτώσιν ταύτην εἰμὴ μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν.

Ἄρθρ. 174.

Ἐὰν οἱ στασιασταὶ ἐπιμένοντες εἰς τὴν συνάθροισίν των, ἐναντίον τῆς προσταγῆς τῆς ἐμφανιζομένης ἀρχῆς, τῶν ὑπηρετῶν της, ἢ τῶν παραγενομένων στρατιωτῶν, δεικνύωσιν ἰσχυρογνώμονα θρασυτητα, κραυγάζοντες, ὀνειδίζοντες ἢ ἀπειλοῦντες, ἐν τασούτῳ δὲ πρὶν ἢ μεταχειρισθῶσι βίαν κατὰ προσώπων ἢ πραγμάτων, ἢ ἡτυχία ἀποκατέστη πάλιν, τιμωροῦνται τότε—1, οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ, μὲ εἰρκτὴν—2, οἱ ὀπλισμένοι ἄπλοι συναίτιοι, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν—3, οἱ ἄοπλοι συναίτιοι μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν.

Ἄρθρ. 175.

Ἐὰν οἱ στασιασταὶ ἐξετέλεσαν ἀληθῶς βιαιοπραγίας ἐναντίον προσώπων ἢ πραγμάτων, τιμωροῦνται κατὰ τὰς ἀκολουθοῦσας διαστολάς—οἱ ἄπλοι συναίτιοι, ὅσοι ἐπεχείρησαν βιαιοπραγίας, τιμωροῦνται—1. μὲ θάνατον, ἐὰν ἐπραξάν φόνον, ἀναιρέσιν, ἐμπρησμόν ἢ ληστείαν—2. μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἐὰν ἐκάκωσαν πρόσωπα καὶ ἐὰν ἢ κακῶς αὐτὴ ἐγείνη κατὰ τινος ἀρχῆς, ἢ τῶν ὑπηρετῶν της, ἢ κατὰ στρατιωτικῶν ἀπεσταλμένων, ἢ διάρκειαν τῶν δεσμῶν δὲν εἶναι βραχυτέρα τῶν δεκαπέντε ἐτῶν—3. μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν ἐπραξάν διαρπαγὴν, ἢ καταστροφὴν, ἐὰν ἐξεβίασαν κτίρια, κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκίνητα κτήματα διὰ ῥήξεως βιαιᾶς ἐισβολῆς, ἢ κατασκάψεως, ἢ ἐὰν ἐπέφεραν εἰς αὐτὰ ἐρήμωσιν—4. μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους, ὅσοι ἐξετέλεσαν βιαιοπραγίας μικροτέρου εἴδους.

Ἄρθρ. 176.

Ἄπλοι συναίτιοι, ὅσοι καθ' ἑαυτοὺς δὲν ἐξετέλεσαν καμμίαν βιαιοπραγίαν.—1. ἐὰν μὲν ἐφωδιασμένοι μὲ ὅπλα, ἢ μεταδίδοντες, ἐν γνώσει τοῦ σκοποῦ, ὅπλα εἰς ἓνα ἢ πολλοὺς συναιτίους, ἔλαβον μέρος εἰς τὴν στάσιν, τιμωροῦνται, κατὰ τὸ βῆρος τῶν γενομένων βιαιοπραγιῶν, καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τῆς συμμετοχῆς των, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους—2. ἄλλως δὲ, καταδικάζονται εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν.

Ἄρθρ. 177.

Ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ τοιαύτης στάσεως τιμωροῦνται ὡς ἐφεξῆς.—Α'. Ἐὰν συνέβη φόνος, ἀναιρέσεις, ἐμπρησμός, ἢ ληστευσις—1) μὲ θάνατον μὲν, καθ' ὅσον συνεμέθεξαν εἰς τὰς γενομένας βιαιοπραγίας, καὶ χωρὶς νὰ συμμεθέξωσιν, ἐπροσκάλεσαν ῥητῶς εἰς τοιαῦτα κακοεργήματα—2) ἄλλως δὲ, μὲ δεσμὰ διὰ βίου.—Β'. Ἐὰν ἐκακώσῃ

σαν πρόσωπα, με δεσμὰ πρόσκαιρα·—1. καθόσον μὲν οἱ εἰρημένοι δὲν συνεμέλειαν εἰς τὰς βιαιοπραγίας, τὸ πολὺ δεκαπέντε ἐτῶν—2) καθόσον δὲ ἔλαβον μέρος εἰς ταύτας, τοῦλάχιστον δεκαπέντε ἐτῶν—Γ'. Ἐὰν συνέβησαν αἱ εἰς τὸ ἄρθρον 175 ἀριθ. 3. ἐνδιαλαμβανόμεναι βιαιοπραγαί, τιμωροῦνται οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ τῆς στάσεως με δεσμὰ πρόσκαιρα, συμμετασχόντες μὲν οἱ ἴδιοι, τοῦλάχιστον δώδεκα ἐτῶν, ἐκτὸς δὲ τῆς περιπτώσεως ταύτης, τὸ πολὺ δώδεκα ἐτῶν.—Δ'. Ἐὰν ἐτελέσθωσαν βιαιοπραγαί μικροτέρου εἴδους, συμμετασχόντες μὲν εἰς ταύτας οἱ ἴδιοι καταδικάζονται εἰς δεσμὰ τὸ πολὺ δώδεκα ἐτῶν, ἄλλως δὲ εἰς εἰρκτὴν.

"Ἀρθρ. 178.

Ἐὰν ἡ διάρκειά καὶ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου κατέστησαν ἀναγκαστικὰν κήρυξιν τῆς ἐπτάτου στρατιωτικῆς δίκης, καθεὶς, ὅστις κηρυχθεὶς τῆς δίκης ταύτης, φωραθῇ σασιάζων, ὅποιον καὶ ἂν ἦναι τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῆς συμμετοχῆς του καταδικάζεται εἰς θάνατον.

"Ἀρθρ. 179.

Ὅστις ἐπροκάλεσεν εἰς στάσιν, ἢ, ὅστις θέλων νὰ διεγείρῃ αὐτήν, διέδωκε δεισιδαίμονας προφητείας, ἢ ψευδεῖς φήμας, ἐὰν μὲν ἀληθῶς ἐξεξέβῃ ἡ στάσις, τιμωρεῖται ὡς ἀρχηγός αὐτῆς, ἄλλως δὲ, με φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν, καὶ, ἐν δημόσιος ὑπάλλκλος ἢ ὑπρέτης, ἀποβάλλεται προσέτι τῆς ὑπηρεσίας.

"Ἀρθρ. 180.

Ὁ καταδικασθεὶς ἔνεκα στάσεως εἰς ποινὴν πλημμελήματος δύο νάται, καθόσον ἤθελε κριθῇ εὐλογον παρὰ τοῦ δικαστηρίου, νὰ ὑποβληθῇ εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν δύο μέχρι δέκα ἐτῶν.

Κατ' ἀνακεφαλαίωσιν τῶν προκειμένων ἀρθρῶν 172—180 καὶ πρὸς διόγνωσιν τῶν περιεχομένων ἐν αὐτοῖς πολιτικῶν ἐγκλημάτων, ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἀρθρα 123—126 τοῦ Ποιν. Νόμου, με τὴν παρατήρησιν ὅτι τὸ ἀρθρ. 178 δὲν ἔχει ἐφαρμογὴν, διότι κατὰ τὸ ἀρθρον 91 τοῦ Συντάγματος δικαστικαὶ ἐπιτροπαὶ καὶ ἐκτακτὰ δικαστήρια, ὑφ' ὁποιοδήποτε ὄνομα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συσταθῶσι, κατὰ δὲ τὸ ἀρθρον 95 τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος, τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα δικάζονται ὑπὸ τῶν ἐνόρκων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1850 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου ἡ ἐκτέλεσις πράξεων ἐνεργουμένων ὑπὸ πολλῶν μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν ἐπὶ πολιτικῷ σκοπῷ, πρὸς ἀρπαγὴν κτηρίων ἢ φρουρίων, ἀντίστασιν κατ' ἀπεσταλμένων τῆς Ἀρχῆς κλπ., ἀποτελεῖ ἐσχάτην προδοσίαν καὶ οὐχὶ στάσιν.

Εἰς τὰ ἐγκλήματα τῆς στάσεως δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπό-

πειρα, διότι ὁ σκοπὸς καὶ ἡ συνάθροισις ἀποτελεῖ πλήρη πράξιν, ἥ δὲ ἀποχώρησις ἐπιφέρει τὸ ἀτιμώρητον τῶν ἀπλῶν συναιτίων, καὶ κανονίζει ἄλλην ποινὴν κατὰ τῶν ἀρχηγῶν καὶ ὁδηγῶν.

Ἐλευθέρωσις φυλακισμένου.

"Ἀρθρ. 181.

"Ὅστις ἐλευθερώνει ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρχῆς φυλακισμένον τιμωρεῖται· 1) μὲ εἰρκτὴν, ἐάν ἡ ἐλευθέρωσις ἐγένετο διὰ βίας ἐπαγρύπνησις κατὰ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐπαγρύπνησιν ἡ φύλαξιν, ἡ διὰ βίβας τῆς φυλακῆς· 2) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν, ἐάν ἡ ἐλευθέρωσις ἐγένετο κατ' ἄλλον τρόπον, καὶ ἰδίως δι' ἐξαπατήσεως ἢ δωροδοκίας τῶν προσελθόντων εἰρημένων·

"Ἀρθρ. 182.

Οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπαγρύπνησιν ἡ φύλαξιν τινος φυλακισμένου, ἐάν αὐτοὶ ἐνήργησαν τὴν ἀπόδρασιν, ἡ συνήργησαν εἰς ταύτην, τιμωρεῖνται ἐπίσης μὲ τοὺς βιαιῶς ἐνεργήσαντας τὴν ἀπόδρασιν φυλακισμένου τινός, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 181, ἀρθρ. 1.

"Ἀρθρ. 183.

Ἐάν ἡ ἀπόδρασις προῆλθεν ἐξ ἀμελείας τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναφερομένων, οἱ ἔνοχοι τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πλεονεξίων μηνῶν· μένουσι δὲ οὗτοι παντελῶς ἀτιμώρητοι ἐάν διὰ τῆς προσπάθσεως τῶν συνελήθησαν πάλιν ἐντὸς ὁκτώ ἡμερῶν οἱ ἀποδράντες.

"Ἀρθρ. 184.

Τὰς εἰς τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα ὀρισμένας ποινὰς ἐπισύρουσιν εἰς ἐκυτοὺς καὶ οἱ ἐπιτετραμμένοι ὡς ἐκ τῶν καθυκόντων τῶν τὴν ἐπαγρύπνησιν ἡ φύλαξιν φυλακισμένου τινός· μολοντοῦτο καὶ ἐάν φυλάκισις μόνον καταγνωσθῇ, εἶναι ἀναγκαίως συνδεδεμένη μὲ αὐτὴν καὶ ἡ εἰς τῆς ὑπηρεσίας ἀποστολή.

"Ἀρθρ. 185.

Οἱ φυλακισμένοι, ὅσοι κατώρθωσαν ἡ ἐπροσπάθησαν νὰ κατορθώσωσι διὰ τῆς βίας τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν, ἐκτὸς τῆς μεγαλητέρας ποινῆς, ἐάν ἐπὶ τῆς ἀποδράσεως τῶν ἐπράξαν καὶ ἄλλα δεινότερα πλημμελήματα ἢ κακουργήματα—ἡ ποινὴ αὕτη ἐκτελεῖται· ἅμα παρέλθῃ ἡ προθεσμία τῶν πρότερον ἤδη καταγνωσθεισῶν ποινῶν, ἡ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόδρασιν τῆς ἀθώσεως.

"Ἀρθρ. 186.

"Ὅστις χρησιεῖ εἰς φυλακισμένον ὄπλον, ἡ ἄλλα πρὸς ἀπόδρασιν τοῦ πρόσφορα ἐργαλεῖα, ἐάν κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρ. 71—74 δὲν

υπόκειται εἰς μεγαλητέραν ποινὴν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μέ-
χρις ἑξ μηνῶν.

Ἄρθρ. 187.

Ὁ καταδικασθεὶς δι' ἐλευθέρωσιν φυλακισμένου τινός, ἢ δι' ὁποιον-
δήποτε ἄλλην συμμετοχὴν εἰς ταύτην, δύναται καθ' ὅσον ᾔθελε κριθῇ
εὐλογον παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν
ἐνὸς μέχρι 10 ἐτῶν.

Περὶ τῶν προκειμένων ἄρθρων διεπραγματεύθημεν ὑπὸ τῷ ἄρθρ.
74 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ παραπέμπομεν ἕκαστον εἰς τὰ ἐκεῖ εἰρη-
μένα.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 100 τοῦ 1868 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ.
181 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ φυλακισμένου προσπαθοῦντος ν' ἀποδράσῃ
διὰ ῥήξεως τῆς φυλακῆς, ἀλλὰ μόνον διὰ βίας κατὰ τῶν ἐπι-ετραμ-
μένων τὴν ἐπαγρύπνησιν ἢ φύλαξιν (ἄρθρ. 183, 185, 169. § 1.)
καὶ ὅτι ἐπὶ ῥήξεως ὑπάρχει πειθαρχικὸν παράπτωμα τιμωρητέον
κατὰ τὸν περὶ σωφρονιστικῆς φυλακῆς ὀργανισμόν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 120 τοῦ 1864 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου
πᾶσα πράξις πρὸς ἐλευθέρωσιν φυλακισμένου, ἐνεργηθεῖσα ἐκ συστά-
σεως ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ πολιτῶν, ὑπάγεται ὡς πρὸς ἅπαντας εἰς
τὰ κοινὰ Δικαστήρια δυνάμει τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ περὶ Στρατιωτικῆς
ποινικῆς Νομοθεσίας Νόμου τοῦ ἔτους 1860.— αἱ δὲ τῆς λειποτα-
ξίας καὶ ἐγκαταλείψεως θέσεως πράξεις τῶν Στρατιωτῶν ὑπάγονται
κατὰ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ αὐτοῦ Νόμου εἰς τὸ Στρατοδικεῖον, διότι
συνάφει δὲν ὑπάρχει κατὰ τὸ ἄρθρ. 34 οὐδὲ συνέργεια— διαχωρι-
ζομένων δὲ τῶν δικῶν ἐνεκα τῆς ἰδιαζούσης δικαιοδοσίας, δικάζει
πρῶτον τὸ εἰς ὃ ὑπάγεται ἡ βαρυτέρα πράξις Δικαστήριον· ἐπὶ πρά-
ξεων δὲ τιμωρουμένων μὲ τὸ αὐτὸ εἶδος τῆς ποινῆς, δικάζει πρῶτον
τὸ Στρατοδικεῖον (ἄρθρ. 47 τοῦ αὐτοῦ Νόμου).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 13 τοῦ 1868 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου,
ἐπὶ συναιτίαν καὶ συνεργῶν ὑπαγομένων ἄλλων μὲν εἰς τὴν ἀρμοδιό-
τητα τοῦ Στρατοδικείου, ἄλλων δὲ εἰς τὴν τῶν κοινῶν Δικαστη-
ρίων, ἀρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τῆς κατηγορίας πρὸς πάντας εἶναι τὰ
κοινὰ Δικαστήρια, κατὰ τὸ ἄρθρ. 60 τῆς Στρατιωτικῆς Νομοθεσίας,
ἐξαιρουμένων τῶν ῥητῶς ἀναφερομένων αὐτόθι περιπτώσεων (ὅρα καὶ
Δικαστικὴν Πράκτικὴν ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 111—126
περὶ ἰδιαζούσης δικαιοδοσίας).

Κατὰ τινὰ ἐν τῇ Θέμειδι καταχωρισμένην σκέψιν, τὸ ἄρθρον 183
τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζεται ὁσάκις πρόκειται περὶ νομίμως φυλα-
κισμένου ὑποδίκου καὶ καταδίκου καὶ περὶ ὀρισμένου τόπου φυλακῆς,

καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν συνεπειᾶν Διοικητικῶν μέτρων ἢ βιαίως φυλακισμένων—ἡ σκέψις αὕτη εἶναι ὀρθωτάτη, διότι ὁ Νόμος ὑποθέτει πρόσωπον νομίμως φυλακισμένον δι' ἀξιόποινον πράξιν καὶ ἐν τῇ νομίμῳ φυλακῇ διατελοῦν, ἐπομένως ὁ παρὰ νόμος φυλακισμένος καὶ πᾶς ὅστις συνεργεῖ εἰς ἐλευθέρωσιν τοῦ παρὰ νόμος ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ (ἐκτὸς φυλακῆς) διατελοῦντος προσώπου δὲν πράττει ἀξιόποινον πράξιν, τὰ δ' ἄρθρ. 184—187 δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν διὰ χρέη προσωπικοῦ κρατουμένων.

Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἰς τὸν προσπαθήσαντα ἢ κατορθώσαντα τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν ἀποδράσιν του δὲν συγχωνεύεται εἰς τὴν μεγάλην τέραν ποινὴν πάσης ἄλλης ἀξιόποινον πράξεώς του, ἀλλ' ἐκτελεῖται πλήρως μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἄλλης ποινῆς. Ἐὰν δ' ὁ κατηγορούμενος οὗτος ἀθωωθῇ ἐκ τῆς ἄλλης πράξεως δι' ἣν ὑπῆρχε φυλακισμένος πρὶν ἀποδράσθαι, τότε ἡ ποινὴ τῆς ἀποδράσεως ἐκτελεῖται ἅμα ἐκδοθῇ ἡ ἀθωωτικὴ ἀπόφασις, διότι εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρα ποινὴ μὴ ἐξαρτωμένη ποσὺς ἐκ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τοῦ κατηγορουμένου ἐπὶ τῆς πράξεως δι' ἣν ὑπῆρχε φυλακισμένος (ὅρα ἄρθρ. 185 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 32 τοῦ 1844, καὶ τὰ ὑπὸ τ' ἄρθρ. 109—110 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐκτεθέντα).

Εἰς τὴν πράξιν τῆς ἐλευθερώσεως φυλακισμένου δὲν χωρεῖ ἀπόπειρα, διότι ὁ Νόμος τιμωρεῖ καὶ τὰς προσπαθείας μὲ ἰδίαν ποινὴν.

Παραβίασις τῆς ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως.

Ἄρθρ. 188.

Μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν τιμωροῦνται· 1) ὅσοι ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν διατελοῦντες, παραβῶσι τινα τῶν εἰς τὰ ἄρθρ. 35—37 περιλαμβανομένων ὅρων· 2) ὅσοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 37 εἰς ἐξορίαν καταδικασθέντες ἐπανεέλθωσιν ἄνευ ἀδείας ὑπὸ ὁποιονδήποτε ποτε πρόσχημα ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας·— συγχρόνως οἱ μὲν πρῶτοι πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν ἐκ νέου εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν 5—10 ἐτῶν, οἱ δὲ τελευταῖοι μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ποινῆς, νὰ φερῶσιν αὐτοὺς πέραν τῶν ὁρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ πράξεων κατὰ τῆς ἐνεργείας τῶν πολιτικῶν καὶ Δημοσίων δικαίων.

Μεταβληθέντος τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος διὰ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν καὶ περὶ Δημαιορειῶν Νόμων τῆς ἐν Ἀθῆναις Β' Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως, τὰ προκείμενα

άρθρα 189—191 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τροποποιούνται ἐν μέρει καὶ συμπληροῦνται ὑπὸ τῶν νέων περὶ ἐκλογῆς Νόμων.

Ἡ διὰ ψηφοδελτίων ἐκλογὴ εἶχε καταστήσῃ ἀνδρῶν καὶ φανερά, διότι τὰ ψηφοδέλτια ἐδίδοντο εἰς τοὺς ἐκλογεῖς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ψηφοφορίας ἢ καὶ πρότερον, ὑπὸ τῶν αὐτοχειροτονήτων ἢ κυβερνητικῶν ὑποψηφίων ἢ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, εἰς χρωματισμένον χάρτην, (διάφορον τοῦ τῶν ἀντιπάλων τῶν) περιέχοντα τὰ ὀνόματα τῶν συνδυαζομένων φίλων τῶν, καὶ οὕτω πως παρεβιάζετο ἡ ἐλευθερία τῶν ἐκλογέων ὥς πρὸς τὴν εὐσυνείδητον ἐκλογὴν τῶν προσώπων — ὅταν δὲ τις ἀνεξάρτητος ἐκλογεὺς προσήγαγεν ἴδιον ψηφοδέλτιον, ἐθεωρεῖται ὑποπτος ὑπὸ τῶν ψηφοθηρῶν καὶ πολλάκις εἰς ψηφοδέλτια ἀνεξαρτήτων προσώπων ἐσημειοῦντο ὀλιγώτερα ὀνόματα τῶν ἀπειτουμένων, ἢ πρὸς χλευασμὸν τῶν ἐκτιθεμένων ἐσημειοῦντο ὀνόματα τῶν ἐσχάτης τάξεως προσώπων.

Τοιοῦτον σύστημα ἐκλογῆς ἐπικρατήσαν δυστυχῶς μέχρι τοῦ 1864 ἐπείπε νὰ καταργηθῇ καὶ ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου παρέχοντος πλείονας ἐγγυήσεις ὥς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ εὐσυνείδητον χρῆσιν τοῦ πολυτίμου δικαιώματος τῶν πολιτῶν, ὅθεν καὶ διὰ τοῦ ἁρθρου 66 τοῦ Συντάγματος καταργήθη καὶ καθιερώθη νέον σύστημα ἐκλογῆς βουλευτῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν ἐχόντων δικαίωμα πρὸς τοῦτο πολιτῶν, δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς διὰ σφαιριδίων ψηφοφορίας κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς συνελεύσεως ψηφισθησόμενον περὶ ἐκλογῆς Νόμον, μεταβλητὸν ὄντα κατὰ τὰς λοιπὰς διατάξεις αὐτοῦ. — Τῶντι μετὰ τὴν περαίωσιν τοῦ Συντάγματος ἡ ἔθνοςυνέλευσις ἐψήφισε τὸν περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν καὶ τὸν περὶ Δικαιοκρασιῶν Νόμον, κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καθιερωθέν πάλιον σύστημα δι' ἀμέσου καθολικῆς καὶ μυστικῆς διὰ σφαιριδίων ψηφοφορίας, καὶ προσδιώρισε τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν ἐκάστης ἐπαρχίας ἀναλόγως πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῶν δημοτῶν τῶν δήμων αὐτῆς ὡς ἑξῆς: — ἐπαρχία ἔχουσα πληθυσμὸν (δημοτῶν) μέχρι 10 χιλιάδων, ἐκλέγει ἓνα βουλευτὴν, ἔχουσα δὲ μετὰ τῶν 10 μέχρι τῶν 20 χιλ. ἐκλέγει δύο, ἀνώτερον τῶν 20 μέχρι τῶν 30 χιλ. ἐκλέγει τρεῖς, ἔχουσα ὑπὲρ τὰς 30 χιλ. μέχρι τῶν 40 χιλ. ἐκλέγει τέσσαρας καὶ οὕτω καθεστῆς, προστιθεμένου ἑνὸς βουλευτοῦ ὁσάκις ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀνώτερος τῆς προηγουμένης δεκάδος χιλιάδων ὡς πρὸς δὲ τὴν νῆσον Ὑδρας προσδιωρίσθη ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν εἰς τρεῖς, ὡς πρὸς τὴν νῆσον Σπετσῶν εἰς δύο καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι Παριανούς εἰς δύο.

Κατὰ τὸν εἰρημένον περὶ ἐκλογῆς βουλευτῶν Νόμον, ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἐκάστης ἐπαρχίας ἐξήρτητο ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν τῶν Δημο-

τῶν καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸν ἐν γένει πληθυσμὸν (ὡς ἐπὶ τοῦ συντάγματος τοῦ 1844 εἶχε καθιερωθῇ) ὥστε ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσι δημοτολόγια, ἀλλὰ τοιαῦτα δυστυχῶς δὲν ὑπῆρχον εἰς ὅλους τοὺς Δήμους καὶ ὡς ἐκ τούτου ἢ κατὰ τὸ 1865 ἐνεργήσασα τὰς ἐκλογὰς Κυβερνήσεις διατάξε νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὅψιν τὰ δημοτολόγια εἰς ὅσους Δήμους ὑπῆρχον τοιαῦτα, ὅπου δὲ δὲν ὑπῆρχον δημοτολόγια νὰ ληφθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ ἀπογραφή τοῦ 1861 καὶ οὕτω πῶς ὠκονόμησε τὴν περίστασιν· τῶν τότε πῶς ἔπραξαν καὶ αἱ ἐπομέναι Κυβερνήσεις ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Βουλευτῶν, ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη ὑπαγορευθεῖσα ἐκ τῆς ἀνάγκης δὲν εἶναι τακτικὴ καὶ νόμιμος καὶ πρέπει νὰ διαταχθῇ τακτικὴ ἀπογραφή καὶ σύνταξις νέων καὶ τακτικῶν δημοτολογίων, διότι πολλὰς ἐπαρχίας ἀδικοῦνται ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Βουλευτῶν, καὶ διότι ἡ Βουλὴ ἐν τῷ Κυριαρχικῷ δικαιώματί της κατὰ τὸ 1865 καὶ 1868 ἀνεβίβασε τὸν ἀριθμὸν τῶν Βουλευτῶν, εἰς τινὰς ἐπαρχίας, χωρὶς νὰ λάβῃ γενικὸν τι μέτρον, ἐνῷ ὁ περὶ ἐκλογῆς Νόμος δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ ὑπ' αὐτῆς, καθόσον μόνον ὡς πρὸς τὴν διὰ σφαιριδίων ψηφοφορίαν εἶναι ἄθικτος.

Ἀλλὰ καὶ τὸ νέον διὰ σφαιριδίων καὶ δι' ἀνακηρύξεως τῶν ὑποψηφίων σύστημα ἐκλογῆς, ἂν καὶ φαίνεται ὡς μυστικὸν καὶ ἀπαράδεικτον, οὐχ ἥττον παραβιάζεται πολλαχῶς ὑπὸ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων εἰς τοὺς ὁποίους κακῇ τῇ πίστει ἐγγράφονται πρόσωπα μὴ ἔχοντα τὰ προσόντα τοῦ ἐκλέγειν· ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ οἱ νόμιμως ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς καταλόγους πολῖται παρασύρονται ὑπὸ τῶν κομμάτων, ἢ ὑπὸ τῶν παρόντων κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ὑποψηφίων ἢ ἀντιπροσώπων αὐτῶν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν μελῶν τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ὑπὸ τῶν σφαιροδοτῶν εἰσέτι, οἵτινες καὶ διὰ βλεμμάτων καὶ διὰ σχημάτων καὶ διὰ λόγων προσέτι, ἐκλύουσι τὴν ψῆφον αὐτῶν καὶ τέλος πολλοὶ ἐκ τῶν πατριζόντων πολιτῶν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ μὴ ἔχοντες κρίσιν καὶ θέλησιν χωρικοὶ, ψηφίζουσι κατὰ νερὰ μεταχειριζόμενοι δεξιὰν καὶ ἀριστεράν χεῖρα, πλείστοι δὲ ἀποβιάσαντες σημειοῦνται ὡς ψηφίσαντες, καὶ ἄλλοι ὑπὸ πλάστον ὄνομα ψηφίζουσι πλέον ἢ ἁπαξ.

Ὅθεν καὶ τὸ νέον τοῦτο σύστημα ἐκλογῆς ἀπεδείχθη ἐλαττωματικὸν καὶ χρήζει τροποποιήσεως, πᾶσα δὲ σκέψις ὅτι πρέπει νὰ ἐκλειθῇ ἡ γενικὴ ψηφοφορία καὶ νὰ περιορισθῇ μεταξὺ τῶν ἐγγεγραμμένων ἢ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων πολιτῶν, εἶναι ἄδικος, διότι ὅλοι οἱ πολῖται πρέπει νὰ ᾖναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ Νόμου καὶ διότι οἱ ἐγγεγραμμένοι καὶ οἱ μᾶλλον φορολογούμενοι πολῖται εἶναι οἱ μᾶλλον πατριζόντες, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς διαγωγῆς τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, τῶν συλλόγων καὶ τῶν δημοσιογράφων — τῶντι εἰς τὰ

δημοτικά συμβούλια, εἰς τὴν δημοσιογραφίαν καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πολιτικούς ἢ δικηγορικούς συλλόγους, ἀπαντῶμεν ἄνδρας ἐγγραμμάτους, λογίους, ἐπιστήμονας, νομομαθεῖς καὶ πεπειραμένους, ἀλλ' οὐδέποτε ἀπαντῶμεν σύμπνοιαν καὶ ἁρμονίαν μεταξύ αὐτῶν, πάντοτε δ' ἀνευρίσκομεν τὸν φατριασμόν, τὴν διαίρεσιν, τὸν ἐγωϊσμόν, τὴν ἀντιζηλίαν, τὴν φιλοπροσωπίαν καὶ τὰς ἀντιθέτους ἀρχάς, ἐξ ὧν ναυαγεῖ πᾶν ἔργον ἢ σχέδιον ὠφέλειμον καὶ προκύπτει ἡ γενικὴ παραλυσία καὶ ἀπελπισία* — ἰδίως δὲ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν παρατηρεῖται συστηματικὴ τις διαίρεσις τείνουσα εἰς τὸ ν' ἀποδείξῃ τὸ ἄσπρον μαῦρον καὶ τὸ ἀνάπαλιν, τοιαύτη δὲ ἀσυνειδήτως δημοσιογραφία εἶναι καταστρεπτικὴ εἰς τὴν κοινωνίαν, διότι ἀντὶ τῆς διαφωτίξῃ, παρασύρει τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἐξάπτει τὰ πνεύματα.

Ὅθεν ἂν περιορισθῇ ἡ γενικὴ ψηφοφορία, ὁ κίνδυνος ἔχει μεγάλη-
τερος καὶ πρέπει νὰ εὐρεθῇ τρόπος ἐκασφαλίσων τὴν ἐλευθερίαν τῆς
γενικῆς ταύτης ψηφοφορίας.

Καθ' ἡμᾶς πρέπει Α'. Νὰ καταργηθῶσιν ὅλοι οἱ κατάλογοι τῶν
Δήμων καὶ νὰ συνταχθῶσι νέαι δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων δημοτολο-
γίων καὶ διὰ νέας ἀκριβοῦς ἀπογραφῆς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καταλλή-
λου ἐπιτροπῆς διαγραφούσης τοὺς ἀποβιώσαντας, τοὺς ἀνέλικτους,
τοὺς ἐτεροδιδράτας, καὶ πάντας τοὺς μὴ ἔχοντας δικαίωμα ψήφου,
καὶ προσθετούσης πάντας τοὺς παραλειφθέντας, ἐὰν δηλώσωσιν ὅτι
θέλουσι νὰ γίνωσι δημόται, (διότι τὸ δικαίωμα τοῦ Δημότου εἶναι
προαιρετικόν). Β' πᾶσα νέα ἐγγραφή νὰ γίνεταί ἐπὶ τῇ προσωπικῇ
ἐμφανίσει τοῦ ἰδίου προσώπου καὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἑαυτοῦ τῆς ἐνα-
ρίας του. Γ' νὰ ἐρμηνευθῇ τὸ ἄρθρον 71 τοῦ Συντάγματος καὶ τὸ
τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Νόμου ὡς περιλαμβάνοντα καὶ τοὺς
ὑπουργούς, διότι καὶ οὗτοι ἐμαρτυροῦντο ὑπ' ἄλληλοι τοῦ Δημοσίου εἶναι,
ἢ δὲ ἰδιώτης τοῦ προϋσταμένου δὲν ἀφαιρεῖ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑπάλ-
ληλου, διότι σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν καθιερωθεῖσαν καὶ διὰ τοῦ Συν-
τάγματος ἀρχὴν τῆς Κυριαρχίας τοῦ ἔθνους (ἄρθρ. 21), πάντες οἱ εἰς
τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ κληθέντες καὶ μισθοδοτούμενοι εἰσὶν ὑπ' ἄλληλοι
τοῦ ἔθνους, (δε' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν εἰς τὴν σελ. 167 τῆς Δικα-
στικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Πολ. Δικονομίας), καθόσον καὶ οἱ ὑφιστά-
μενοι ὑπ' ἄλληλοι δὲν θεωροῦνται ὑπ' ἄλληλοι τῶν ὑπουργῶν ἀλλ' ὑ-
π' ἄλληλοι τοῦ Δημοσίου — διὰ τῆς τοιαύτης ἐρμηνείας θὰ ἐκλειψῶσιν
αἱ Κυβερνητικαὶ ἐπιβόαι καὶ αἱ ἠθικαὶ καὶ πραγματικαὶ ἐπεμβάσεις,
οἱ δὲ ὑπουργοὶ θέλοντες νὰ ἐκλεχθῶσι Βουλευταί, πρέπει νὰ παραι-
τήσωσι τὰ χαρτοφυλάκια καὶ τότε θὰ γίνωνται ἐκλογαὶ διὰ τῆς ἰσό-
τητος, ἥτις παρὰβιάζεται προφανῶς ὅταν ἀποδίδονται εἰς τὸν Βουλευ-
τικὸν ἀγῶνα οἱ Κυβερνῶντες τὸν τόπον καὶ κρατοῦντες τὰς ἡμέρας τῶν

ὕψιστα μένων ὑπαλλήλων ὑπουργοί.— δὲν ἐξετάζομεν τί γίνεται εἰς ἄλλα συνταγματικά ἔθνη, διότι καὶ ἐκεῖ τὸ δικαίωμα τῆς ἰσότητος παραβιάζεται καὶ χαλαροῦνται ὅλαι αἱ περὶ ἐλευθεριότητος τῶν ἐκλογῶν ἀρχαί, προκύπτουσι δὲ καὶ δωροδοκίαι καὶ δυστυχήματα, διότι καθίσταται ἄνισος ὁ ἀγὼν καὶ ἡ πάλιν σφοδρωτέρα. Δ' νὰ μὴ ἴστανται ὅπισθεν τῶν καλῶν καὶ ἔμπροσθεν τῶν ἐκλογέων οἱ ὑποψήφιοι ἢ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν, ἀλλὰ μακράν τῶν καλῶν καὶ πλησίον τῆς ἐπιτροπῆς, ὅπως περιορίζεται ἡ ἐνέργειά των εἰς πᾶσαν ἀντιθέσιν ὡς πρὸς τὴν ταυτότητα καὶ τὰ προσόντα τῶν ἐκλογέων. Ε' ἵνα μὴ προκύβῃ καλπονόθευσις, εἶναι εὐλογον νὰ ἴστανται πρὸ τῶν καλῶν δύο ἢ τρεῖς τῶν ἀνωτέρων Δικαστικῶν ὑπαλλήλων, ἕκαστος τῶν ὁποίων νὰ παρακαλουθῇ ἀπὸ ἑνα ψηφοφόρον ἀπὸ τῆς πρώτης κάλπης μέχρι τῆς τελευταίας, μόνον καὶ μόνον ἵνα ρίπτῃ τὸ ὑπὸ τοῦ σφαιραδότου δι' ἐκάστην τῶν καλῶν διδόμενον αὐτῷ σφαιρίδιον καὶ νὰ προσέχῃ εἰς τὴν ἐκφώνησιν τοῦ ἐφ' ἐκάστης κάλπης σημειούμενου ὀνόματος ὑποψηφίου. Σ' ἐπὶ συρότης πολλῶν ἐκλογέων νὰ δύνανται οἱ εἰρημένοι Δικαστικοὶ ὑπάλληλοι νὰ καλῶσι πρὸς ταχύτητα εἴτε ἄλλους Δικαστικούς ὑπαλλήλους, εἴτε μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Ζ' εἰς ταῦτ' ἔξω Δίμους ἀρκεῖ ἡ παρουσία ἑνὸς τῶν Δικαστῶν, ἐπικουρικῶς δὲ καὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου ἢ καὶ μέλους τῆς ἐπιτροπῆς. Η' ἄπαντες οἱ Ἀρειοπαγίται, Ἐφέται, Πρωτοδίκαι, Εἰσαγγελεῖς, Ἀντεισαγγελεῖς καὶ Εἰρηνοδίκαι ὑπαχρεοῦνται νὰ ἐκτελέσωσι τὸ καθήκον ταῦτον δίδοντες ἴδιον ὄρκον ἐνώπιον τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφοφορίας.

Νομίζομεν ὅτι διὰ τοιούτων μέτρων καὶ δι' ἀπειλῆς τῶν δευσθῶν ποιῶν κατὰ τῶν Δικαστικῶν ὑπαλλήλων, θὰ γίνωνται ἐκλογαὶ ἐλευθεροὶ καὶ ἀπαρθίαστοι, διότι οἱ Δικαστικοὶ ὑπάλληλοι δὲν φατριάζουσιν οὐδὲ πταοῦσι τοὺς γνωστοὺς ἢ ἀγνώστους αὐταῖς ἐκλογαῖς, ὥστε οἱ ἐκλογεῖς μὴ ἐποπτευόμενοι ὑπὸ τῶν ὑποψηφίων καὶ ἀντιπροσώπων αὐτῶν, μὴ ἔχοντες τὸν φόβον ἢ τὰ γόητρα τῆς Κυβερνήσεως, μένουσιν ἐλευθεροὶ νὰ πράξωσι κατὰ πεποιθήσιν, καὶ ἂν ἐν τῇ ἐλευθεριότητι των ταύτῃ φατριάζωσι, τότε θὰ εἰπωμεν ὅτι εἶναι ἀξίαι τῆς τύχης των.

Ἐπειδὴ δὲ παρατηρήθη ὅτι ἡ κακοήθεια εὐρίσκει πανταῦθ' λαβὴν καὶ ὅτι μοχλοὶ τινες ἄνθρωποι θέλοντες νὰ προσβάλωσι τοὺς συμπαλίτας των ἢ τὴν θέσιν τοῦ Βουλευτοῦ ἢ τοῦ Δημάρχου, κάμνουσιν ἀναφορὰς εἰς ἑς προτείνουσιν ὡς ὑποψηφίους ἐκείνους τοὺς ὁποίους προτίθενται νὰ χλευάσωσιν, ἢ ἄλλους ἐσχάτης τάξεως πολίτας πρὸς ἐμπαιγμὸν τῶν θέσεων, ἐνεκα τούτου πρέπει νὰ ληφθῇ μέτρον νὰ μὴ γίνεσθαι ἡ ἀνακήρυξις τῶν ὑποψηφίων, πρὶν οὗτοι διὰ τῆς ὑπογραφῆς των παραδεχθῶσι τὴν προτεινομένην ὑποψηφιότητα.

Ἐπιλαμβανόμεθα ἤδη τῶν σχετικῶν ἄρθρων.

Ἄρθρ. 189.

Ὅστις διὰ συναυθοίσεως ἢ μετερχόμενος βίαν ἢ ἀπειλὴν, ἐμποδίζει ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἕνα ἢ πλείονας τῶν πολιτῶν ἀπὸ τῆς ἐνέργειας τῶν δημοσίων αὐτῶν καθηκόντων καὶ δικαίων ἐν καιρῷ τῶν ἐκλογῶν, ἢ ἄλλων κοινῶν υποθέσεων, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν, καὶ στερεῖται τῆς ἐνέργειας ὅλων τῶν δημοσίων δικαίων του εἰς διάστημα πέντε ἕως δέκα ἐτῶν. — Μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον ἐμποδίζει ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τινὰ ἀπὸ τῆς ἐνέργειας τῶν πολιτικῶν (ιδιωτικῶν) δικαίων καὶ καθηκόντων του.

Ἄρθρ. 190.

Δωροδοκαίαι γινόμεναι κατὰ τὰς εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον αναφερόμενας ἐκλογάς τιμωροῦνται καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκῆσαντα καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκηθέντα, μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἰσοδύναμον μὲ τὴν διπλασίαν ἀξίαν τοῦ δώρου, μηδέποτε δὲ κατωτέραν τῶν πεντακοσίων δραχμῶν — ἐκτὸς τούτου ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐνοχον ἐν διαστήματι πέντε μέχρι δέκα ἐτῶν ἡ ἐνέργεια ὅλων τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 21 καὶ 23 ὁρισμένων δικαιωμάτων.

Ἄρθρ. 191.

Φυλάκισις ἐξ μηνῶν ἕως πέντε ἐτῶν καταγινώσκειται εἰς τὸν κατὰ τὰς τοιαύτας ἐκλογάς νοθεύοντα, κρύπτοντα, ἀφανίζοντα, ἢ μεταλλάττοντα ψηφοδέλτιόν τι ἀρχαιρεσιακόν, ἢ ἐγγράφοντα ἄλλο ὄνομα παρὰ τὸ δοθέν εἰς αὐτόν — ἐκτὸς τούτου καταψηφίζεται εἰς τὸν ἴδιον καὶ ἡ ἀπαγορεύσις τῶν εἰς τ' ἄρθρ. 21 καὶ 23 ὁρισμένων δικαιωμάτων ἀπὸ δέκα μέχρις εἰκοσιν ἐτῶν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 9 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ περὶ Ἀστυκῶν δικαιωμάτων διάταξις τοῦ ἄρθρου 191 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου δὲν ἐτροπολογήθη ἀπὸ τὸ Διάταγμα τῆς 20 Μαΐου 1836.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 32 τοῦ περὶ ἐκλογῶν Νόμου, ἐφ' ὅσας ἡμέρας διαρκῶσιν αἱ ἐκλογαί, ἅπασαι αἱ Ἀρχαὶ ἡρεμῶσιν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν περιορίζονται εἰς τὰ γράφειά των, τὸ δὲ Κράτος διοικεῖται ὑπὸ τῶν ἐρορευτικῶν ἐπιτροπῶν εἰς τὰς ὁποίας ἀνατίθεται ἡ πρὸς διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας φροντίς, καὶ ὑπὸ τὰς διατάγας τῶν ὁποίων τίθεται ἡ ἐνοπλος δύναμις.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42. ἐδ. 5' τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ὁ ἐμφανισθεὶς καὶ δεκτὸς γενόμενος ἐκλογεὺς ὅστις παρελήφθη ὑπὸ τοῦ σφαιροδότη, ἀποποιούμενος νὰ ψηφίσῃ εἰς κλίπην τινὰ, καταδικάζεται ὑπὸ μὲν τῆς ἐρορευτικῆς ἐπιτροπῆς εἰς πρόστιμον δραχ. 50 — 100 καταχωρεῖται

ζομένης τῆς περι τούτου αποφάσεως αὐτῆς εἰς τὰ Πρακτικά, ὑπὸ δὲ τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός. — ἡ παράβασις αὕτη καταδικάζεται ἐξ ἐπαγγέλματος. — τὰ μέλη τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς τὰ μὴ ἐπιβάλλοντα τὴν ποινὴν τοῦ προστίμου καταδικάζονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 500—1000 δραχμῶν καὶ εἰς φυλάκισιν τριῶν μηνῶν.

Οἱ ἐπὶ τῶν σφαιριδίων ὑπάλληλοι ὑπάγονται εἰς τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς ἥτις δύναται νὰ τιμωρῇ αὐτοὺς διὰ προστίμου 5—25 δραχμῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 54 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὸν τόπον τῆς ψηφορορίας προσέλευσις παντός ἐκλογέως ἢ πολίτου ἢ ἀξιωματικοῦ φερόντος ὄπλον, ἢ οἰουδήποτε ὄργανον ἐπιτήδειον πρὸς ἐπίθεσιν. — οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης τιμωροῦνται ἐγκυκλιούμενοι εἴτε ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, εἴτε ὑπὸ τῶν υποψηφίων ἢ τῶν ἀντιπροσώπων ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν, εἴτε ὑπ' οἰοῦνδήποτε ἐκλογέου, μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μέχρις ἑξ μηνῶν, (ἄρα δὲν τιμωροῦνται ἐξ ἐπαγγέλματος).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 55 ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὸν τόπον τῆς ψηφορορίας εἴσοδος οἰοῦνδήποτε δημοσίου ὑπάλληλου, εἴτε πολιτικοῦ, εἴτε στρατιωτικοῦ, μὴ ἐκπληροῦντος κατὰ τὸν αὐτὸν Νόμον καθήκοντα ἢ μὴ καλουμένου πρὸς ψηφορορίαν. εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγονται καὶ οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι ὡς καὶ πᾶς πολίτης. — πᾶσα δὲ παράβασις ἐγκυκλιουμένη κατὰ τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 54, (ἥτοι ὑπὸ τινος τῶν αὐτῶν ἀναφερομένων) τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 20—200 δραχμῶν καὶ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν. (ὅθεν ὁρθῶς τὸ ὑποφύγειον Ζαΐμη κατὰ τὰς Βουλ. ἐκλογὰς τοῦ Μαΐου 1869 δι' ἐγκυκλίου του δὲν επέτρεψε νὰ διορίζωνται ἀντιπρόσωποι τῶν υποψηφίων οὔτε Δημοῖοι οὔτε Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, οὔτε Δικαστικοὶ Κλητῆρες).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 56 πᾶς ὁ διατάξας ἐπέμβασιν τινὰ τῶν στρατιωτικῶν εἰς τὴν ἐκλογὴν, ἢ ὁ ἐνεργήσας τοιαύτην δι' οἰοῦνδήποτε ὄργανον τῆς δημοσίως δυνάμεως, καταγγελλόμενος κατὰ τὰς διατάξεις τῶν προηγουμένων ἁρθρῶν, ἐὰν μὲν ἢ πολιτικὸς ὑπάλληλος, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἑξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, συνεπάγουσαν αὐτοδικαίως τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκπτώσιν, ἐὰν δὲ στρατιωτικὸς, μὲ φυλάκισιν ἐπίσης ἑξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, συνεπάγουσαν αὐτοδικαίως τὴν εἰς τὴν κατὰστασιν τῆς ἀρχῆς μετάβασιν τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐνεκὸν ἀσυμβιβαστοῦ πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀξιωματικοῦ διαγωγῆς.

Ἐπαξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς καὶ τοῦ στρατοῦ, χωροφύλακες, στρατιῶται καὶ δημόσιοι ἢ δημοτικοὶ ὑπηρεταί, ἐπεμδάντες ὡπως δὲ

ποτε εἰς τὴν ἐκλογὴν, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν ἕξ μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους.

Ἀρμόδια πρὸς ἐκδίκασιν τῶν παραβάσεων τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων 54 καὶ 55 εἰσὶν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὰ τακτικά Ποινικά Δικαστήρια.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 62 Δημάρχοι Δημαρχικοὶ καὶ Βιδικοὶ Πάρεδροι, Δημοτικοὶ σύμβουλοι καὶ Διοικητικοὶ ὑπάλληλοι ἀμελοῦντες τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων ἢ ἀπειθοῦντες, τιμωροῦνται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης Διοικητικῆς Ἀρχῆς πειθαρχικῶς διὰ προστίμου 50—100 δραχμῶν — μετὰ προηγουμένην δὲ πειθαρχικὴν ποινὴν, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, ἐπάγουσαν καὶ πενταετὴ στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν.

Ἄρθρον 63. Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 44 ὑπάλληλοι ἐπὶ τῆς ψηφοφορίας (σφαιροδοταί), ἀρνούμενοι νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν ὑπὸ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀνατεθείσαν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν, τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον μέχρι δραχ. 100.

Ἄρθρ. 64. Οἱ ἐφημέριοι τῶν ἐκκλησιῶν, οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου καλούμενοὶ πρὸς σύνταξιν τῶν προπαρασκευαστικῶν καταλόγων, ἀρνούμενοι τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς ἐντολῆς, τιμωροῦνται ἐπὶ ἀπειθείᾳ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 164 τοῦ Ποιν. Νόμου ὀριζομένην ποινὴν.

Ἄρθρ. 65. Τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν ἑνὸς ἔτους τοὐλάχιστον καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 500, ὁ Δημάρχος 1) ἐὰν δὲν ὑποβάλλῃ εἰς τὸν Γραμματεῖα τῶν Πρωτοδικῶν ὅλας τὰς εἰς αὐτὸν παραδοθείσας ἐφέσεις κατὰ τῶν πρωτοδικῶν ἀποφάσεων τῆς ἐπιτροπῆς, μεθ' ὧν τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἅμα τῇ λήξει τῆς πενταήμερου προθεσμίας· καὶ 2) ἐὰν, κατὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 20 διῶρθωσιν τοῦ βουλευτικοῦ καταλόγου, ἤθελε παραλείψει ἢ ἐγγράφει ἐκλογεῖς ἐναντίον τῶν ἀποφάσεων τῆς τε ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Πρωτοδικείου 3) μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 200, τὰ μέλη ὧν κατὰ τὸν παρόντα Νόμον σχηματιζομένων ἐπιτροπῶν, ἐὰν ἀρνηθῶσι νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντά των· 4) μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ πενταετὴ στέρησιν τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, πᾶς ὅστις ἤθελεν ἀνακαλυφθῇ ρίψας ἢ ρίπτων εἰς τινα κέλπην πλὴν τοῦ ἐνὸς σφαιρίδιον — εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπάκειται καὶ ὅστις ψηφοφορήσῃ ὑπὸ ψευδὸς ὀνόματι. — Μὲ φυλάκισιν δὲ ἕξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν καὶ μὲ πενταετὴ στέρησιν τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, ὅστις ρίψει σφαιρίδιον κατὰ τὴν διαλογὴν ἢ ὅπως ὅποτε νοθεύσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς· 5) μὲ φυλάκισιν ἑνὸς

έτους μέχρι τριῶν ἐτῶν καὶ μὲ πενταετὴ στερήσιν τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, ὅστις ἀρπάσῃ ἢ καταστρέψῃ ὅπωςδήποτε κάλπην τινὰ καὶ τὰ Πρακτικὰ τῆς ψηφοφορίας ἢ διαλογῆς πάσης Βουλευτικῆς ἐκλογῆς.

* Ἀρθρ. 66. Αἱ περὶ πράξεων κατὰ τῆς ἐνεργείας τῶν πολιτικῶν καὶ δημοσίων δικαίων, διαταρᾶς καὶ ἡσυχίας δημοσίων σωματείων, πλαστογραφίας δημοσίων καὶ ιδιωτικῶν ἐγγράφων, νοθεύσεως τῶν δημοσίων σφραγίδων καὶ σημάτων, ψευδομαρτυρίας ἐνώπιον τῆς ἀρχῆς παρνόμου κατακρατήσεως, παρνόμου βίας καὶ ἀπειλῆς καὶ λοιπὰ διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐφαρμόζονται πρὸς καταστολὴν τῶν ἀξιοποιῶν τούτων πράξεων, ἂν λάβωσι χώραν κατὰ τὰς ἐκλογάς ἢ ἐπὶ τινι τῶν πράξεων τούτων καταδίκη, καὶ εἰς βαθμὸν πλημμελήματος, ἐπιφέρει αὐτοδικαίως πενταετὴ στερήσιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.

Πᾶσα δ' ἄλλη παράβασις τῶν ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ ὀρισμένων, ἂν δὲν προβλέπεται εἰδικῶς ὑπ' αὐτοῦ, ἢ δὲν ὑπάγεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—200 δραχμῶν, ἢ φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν.

Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθρου 97 τοῦ Ποιν. Νόμου, δὲν ἐφαρμόζεται ἐν τῇ προκείμενῃ περιπτώσει.

* Ἀρθρ. 67. Πᾶσα ἀξιοποίηση πράξεις σχετίν ἔχουσα μὲ τὰς ἐκλογάς καὶ προβλεπομένη εἴτε ὑπὸ τοῦ παρόντος εἴτε ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τιμωρεῖται εἴτε ἐπικυρωθῇ εἴτε ἀκυρωθῇ ἢ ἐκλογῇ.

Κατὰ τὸ ἀρθρον 10 τοῦ περὶ δημαιορειῶν Νόμου, αἱ περὶ ὑποψήσιων, ἀντιπροσώπων καὶ ἀναπληρωτῶν αὐτῶν, περὶ ἐφορευουσῶν ἐπὶ τῆς ψηφοφορίας ἐπιτροπῶν, περὶ τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου καὶ τοῦ τρόπου ταύτης, περὶ ἐξασφαλίσσεως τῶν καλπῶν, περὶ διαλογῆς τῶν ψήφων, καὶ αἱ σχετικαὶ ποινικαὶ διατάξεις τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν Νόμου ἰσχύουν καὶ ἐπὶ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν.

Συνεπεία τῶν νέων περὶ ἐκλογῆς Νόμων παρατηροῦμεν ὅτι τ' ἀρθρα 189—191 τοῦ Ποιν. Νόμου μένουσιν ἄθικτα, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ ἀρθρον 191, ὡς πρὸς τὴν νόθευσιν, ἀπόκρυψιν, ἐξαφάνισιν ἢ μεταλλαγὴν ψηφοδελτίου, ἢ ἐγγράφῃ ἄλλου ὀνόματος, ἐφαρμόζεται ἤδη ἐπὶ καλπονοθεύσεως ἥτοι ὡσάκις τις ἤθελε παραβιάσει τὰς κάλπας καὶ μεταφέρει σφαιρίδια ἀπὸ τοῦ ναι εἰς τὸ ὄχι καὶ τὰνάπαλιν, ἢ ρίψῃ νέα σφαιρίδια ἐντὸς τῶν καλπῶν, — ὅτε πρὸς τὸ ἀξιοποιῶν τῆς διαρρήξεως τῶν σφραγίδων συντρέχει καὶ τὸ ἀξιοποιῶν τῆς νοθεύσεως.

Δὲν δυναμέθα ἐν τούτοις νὰ παρασιωπήσωμεν ὅτι ὁ νέος περὶ ἐκλογῶν Νόμος εἶναι ὅλως ἀδέξιος, ἀόριστος καὶ ἀσυνεπής, διότι δίδει κῆρος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἐπὶ πράξεων τὰς ὁποίας

ὁ αὐτὸς νέος Νόμος τιμωρεῖ μὲ ἰδίαν ποινὴν, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 66, διατάσσει καὶ ἐπὶ ἀορίστων πράξεων ποινάς.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2 τοῦ 1858 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρον 190 διὰ τῶν λέξεων «δωροδοκίαι γενόμεναι κατὰ τὰς ἐκλογὰς τιμωροῦνται» ἐννοεῖ οὐ μόνον τὰς περαιωθείσας καὶ ἐπιτυχούσας δωροδοκίας, ἀλλὰ καὶ τὰ δροθέντα ἢ ὑποσχεθέντα δῶρα — κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 142 τοῦ 1860 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρον 190 δὲν ὀρίζει ὅτι τὸ ποσὸν τῆς δωροδοκίας κατατίθεται εἰς τὸ ταμεῖον τῶν πτωχῶν, ἀλλὰ μόνον ὅτι αἱ κατὰ τὰς ἐκλογὰς δωροδοκίαι τιμωροῦνται ὡς πρὸς τὸν δωροδοκηθέντα μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἰσοδύναμον μὲ τὴν διπλάσιαν ἀξίαν τοῦ δώρου.

Ἄρθρ. 192.

Ἡ ἀντίστασις, ἡ στάσις, ἡ πρόφορικὴ ἢ ἐγγράφος ἐξύβρισις τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ ἀξίωμα τιμῆς, κατὰ Νομαρχικῶν, Ἐπαρχιακῶν ἢ Δημοτικῶν συμβουλίων, τῶν μελῶν καὶ ὑπηρετῶν αὐτῶν, ἐνῷ διαρκῶσιν αἱ συνελεύσεις των, ὡσαύτως δὲ κατὰ τῶν ἀρχαιρεσιακῶν καὶ ἄλλων συνελεύσεων, συγκεκλημένων χάριν δημοσίων ὑποθέσεων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἢ Κυβερνητικῆς τινος Ἀρχῆς, τιμωροῦνται μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν, ὡς νὰ ἐπράττοντο τὰ πλημμελήματα ἢ κακουργήματα ταῦτα ἀμέσως κατὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν — ἡ δὲ ἐξύβρισις τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ ἀξίωμα τιμῆς, τιμωρεῖται μόνον ὅταν ὁ ὑβρισθεὶς ἐγκαλέσῃ κατὰ τοὺς περὶ τούτου ἰδιαιτέρους ὁρισμοὺς τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ὡς πρὸς τὴν ἀντίστασιν καὶ στάσιν, ἐὰν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τῶν ἁρθρῶν 169, 170, 172 καὶ ἐπ. τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἐπιβάλλονται αἱ αὐτῶν ὀριζόμεναι ποιναί — ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐξύβρισιν τῆς εἰς τὸ ἀξίωμα ἀνηκούσης τιμῆς, ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν ἐκτάσει ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 22 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθεσάμεν καὶ εἰς ὅσα θέλομεν ἐκθέσει ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 21 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Νόμος ὁμιλεῖ περὶ στάσεων, ἀντιστάσεων, καὶ ἐξυβρίσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνελεύσεων, ἔπεται ὅτι ὑποθέτει νομίμως συγκεκροτημένους τὰς συνελεύσεις, ὅτε αὗται ἀποτελοῦν ἠθικὸν σῶμα ἔχον ἐπίσημον χαρακτῆρα, ὅθεν ἐνόςῳ αἱ συνελεύσεις δὲν ἴσταν ἐντελῶς κατηρτισμένοι, δὲν δύναται νὰ ὑπονοηθῇ ἐγκλημα στάσεως ἢ ἀντιστάσεως κατὰ τῆς Ἀρχῆς, οὐδὲ ἐξύβρισις τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸ ἀξίωμα τιμῆς, ἀλλὰ ἰδιωτικὴ προσβολὴ κατ' αὐτόμων, ἧτις λαμβάνει τὸν ἀξιώποιον χαρακτῆρα τῆς ἀπειλῆς καὶ τῆς ἐξυβρίσεως ἢ καὶ τῆς ἐπιθέσεως, ἐὰν συνέβησαν βιαιοπραγίαι κατὰ προσώπων.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

28.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. σί' τοῦ 1838 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τ' ἄρθρ. 192 καὶ 193. § 1 τοῦ Ποιν. Νόμου συνδυασμένα, ὑποθέτουν ἀνατροπὴν καὶ πλήρη παῦσιν τῶν ἀρξασμένων ἐργασιῶν δημοτικῆς τι-
νος συνελύσεως καὶ διὰ τὰ ἐφαρμοσθῶσι πρέπει νὰ συντρέχωσι
ὅλα ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης.

Ἄρθρ. 193.

Ἐὰν πολλοὶ ἠνωμένοι ἐπίτηδες μετ' ἀλλήλων εἰσπέσωσι παρανό-
μως εἰς ξένας οἰκίας, κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκίνητα κτήματα, τιμωροῦν-
ται οἱ τε ἀρχηγοὶ, ὁδηγοὶ καὶ συναίτιοι τῆς τοιαύτης διαταράξεως
τῆς κοινῆς εἰρήνης· 1) μετ' εἰρκτῆν, οἱ μὲν ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ τοῦλά-
χιστον ἕξ ἐτῶν, οἱ δὲ συναίτιοι τὸ πολὺ ἐξ ἐτῶν, ἐὰν ἐγείναν βιαιο-
πραγίαι εἰς πρόσωπα· 2) μετ' φυλάκισιν, οἱ μὲν ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ
τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους, οἱ δὲ συναίτιοι τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους, ἐὰν ἐγεί-
ναν βιαιοπραγίαι μόνον εἰς πράγματα· 3) μετ' τὴν αὐτὴν διαστρίβαν
ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν, ἢ ἐὰν οὔτε εἰς πρόσωπα
οὔτε εἰς πράγματα ἐπράχθῃ βία, τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν.—καθ' ὅλας
τὰς προηγουμένας περιπτώσεις, ἡ χρῆσις τῶν ὅπλων, ἢ ἡ ὀπλοφορία
θεωρεῖται ὡς ἰδιαίτερα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον ὑποθέτει ἔνωσιν πολλῶν ἀτόμων γενομένην
ἐπίτηδες οὐχὶ πρὸς ἄλλον σκοπὸν, ἀλλὰ πρὸς διατάραξιν τῆς κοινῆς
εἰρήνης διὰ παρανόμου εἰσβολῆς εἰς ξένας οἰκίας, κατοικίας κλπ. καὶ
τιμωρεῖ τοὺς ἐνωθέντας ἀρχηγούς καὶ συναίτιους ὅταν οὗτοι εἰσπέ-
σωσιν εἰς ξένας πολλὰς οἰκίας καὶ οὐχὶ εἰς μίαν, διότι ἡ ἐν μιᾷ οἰ-
κίᾳ εἰσπτώσις δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διατάραξιν τῆς κοινῆς
εἰρήνης· — ἐὰν δ' οἱ εἰσπεσόντες ἐκτελέσωσι καὶ βιαιοπραγίας κατὰ
τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις εὐρεθησμένων προσώπων ἢ πραγμάτων, ἡ πράξις
λαμβάνει σοβαρώτερον χαρακτῆρα.

Βιαιοπραγίας προσώπων ἐννοεῖ ὁ Νόμος τὰς μὴ ἐχούσας ἀξιόποιον
χαρακτῆρα ἐπιθέσεις κατὰ προσώπων (ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 207 ἀκριβέ-
στερον ὁρισθῆσται), καὶ οὐχὶ φόνους, βιασμούς καὶ τραύματα, αἰκίας
κλπ., διότι ἐὰν καὶ ταῦτα συμβῶσι, τότε οἱ εἰσπεσόντες εἶναι ὑπό-
λογοι καὶ δι' αὐτὰ κατὰ τὰς περὶ τούτων εἰς τὰ σχετικὰ ἄρθρα ὅρι-
ζομένης ποινᾶς· — βιαιοπραγίας εἰς πράγματα ἐννοεῖ ὁ Νόμος τὴν
ἐκτόπισιν ἢ μετακίνησιν αὐτῶν, οὐχὶ δὲ τὴν πρὸς ἀφαίρεσιν αὐτῶν
ἐπιθέσιν ἥτις κατὰ τὰς περιστάσεις καλεῖται κλοπὴ ἢ ληστεία (ἄρθρ.
371 καὶ 363) οὐδὲ τὴν ἐκ προθέσεως βλάβην ἢ φθοράν αὐτῶν ἥτις

καλείται καταστροφή ξένης ιδιοκτησίας (άρθρ. 421). ὅθεν ἐὰν καὶ τοιαῦται πράξεις ἐκτελεσθῶσι, τότε ὑπάρχει συρροή πολλῶν αξιοποι-
νων πράξεων, τιμωρητέα κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 109.

Ἡ ἀνωτέρω εἰσπαισις τιμωρεῖται ὅταν ἐγένετο ἐπίτηδες καὶ πα-
ρανόμως, οὐχὶ δὲ ὅταν ἦναι νόμιμος ἢ τυχαία, καθόσον πολλάκις
δυναμει τοῦ Νόμου παραβιάζονται αἱ οἰκίαι πρὸς ἀνακάλυψιν κλε-
πτῶν ἢ κλοπιμαίων κλπ. καὶ πολλάκις ἀπλῶς ἰδιωτὰι εἰσερχονται
εἰς οἰκίας εἴτε χάριν ἐπισκέψεως, εἴτε χάριν διασκεδάσεως, εἴτε χά-
ριν περιεργείας κλπ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1868 πολλοὶ τῶν κατοίκων Πατρῶν ἐξαγριωθέντες
ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως Μασσόνων, ὤρμησαν κατ' αὐτῶν καὶ παρεβίασαν
ξένας οἰκίας μετὰ βιαιοπραγιῶν, πρὸς σύλληψιν αὐτῶν, ἐντεῦθεν δὲ
διατάραχθη ἡ κοινὴ εἰρήνη τῆς πόλεως, ἀλλ' οἱ εἰσπεσόντες ἠθιωθή-
θησαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν Πατραις Ἰερετῶν, διότι δὲν ἠνώ-
θησαν ἐπίτηδες πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ παραβιάσωσι τὴν κοινὴν εἰρήνην,
ἀλλὰ συνέπεσε νὰ ἐνωθῶσι τυχαίως καὶ νὰ καταδιώξωσι τοὺς Μασ-
σόνους, ἂν δ' ἐντεῦθεν διατάραχθη ἡ κοινὴ εἰρήνη, τὸ τοιοῦτον δὲν
προσέλθεν ἐπίτηδες.

Ἄρθρ. 194.

Διατάραξις τῆς εἰρήνης τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἡσυχίας αὐτῆς.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις βιαίως εἰσπίπτει
εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ εἰς τόπον ὁρισμένον πρὸς συναγωγὴν τινα θρη-
σκευτικὴν συγχωρουμένην παρὰ τοῦ Νόμου, ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ
ἢ νὰ ταραξῇ δυναστικῶς ἢ βιαίως συναθροίσεις ἐπὶ λατρείᾳ, ἢ τελε-
τάς—φυλάκισις τὸ πολὺ δύο μηνῶν καταγινώσκειται, ἐὰν παρόμοιαι
πράξεις ἐγένιναν ἄνευ βίας ἢ δυναστείας, ἢ ἐὰν δι' ἀπρεποδὸς τρόπου
ἐταράχθῃ ἡ ἡσυχία καὶ εὐταξία τοιούτων θρησκευτικῶν συναθροίσεων
ἢ διεκόπη ἡ θρησκευτικὴ τελετή.

Εἰς τὰς σαφεῖς διατάξεις τοῦ προκειμένου ἄρθρου δὲν ἔχομεν νὰ
προσθέσωμεν ἄλλο τι, εἰμὴ ὅτι ὁ πρὸς τὴν ἱερὰν θρησκείαν σεβασμὸς
πρέπει νὰ τηρῆται πάντοτε, πολλῶν δὲ μᾶλλον ἐν ἱερουργαῖς, λιτα-
ναῖαις, μυστηρίοις καὶ τελεταῖς· ὅθεν ὁ εἰσπίπτων νὰ ἐμποδίσῃ ἢ
διατάραξῃ αὐτάς ἢ τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν αὐτῶν, τιμωρεῖται ὡς
ἀνωτέρω—ἀλλ' ἐὰν ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῆς προσβολῆς ἐξαρθῶσι τὰ
πνύματα τῶν χριστιανῶν καὶ προκύψῃ κατὰ τοῦ παραβάτου ἀξί-
οιός τις πράξις, αὕτη δὲν καταλογίζεται, ὡς ὑπὸ τὸ ἀρθρ. 86 ἐδ.
4 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐξεθέσαμεν.

Ἄρθρ. 195.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνὸς τιμωροῦνται ἰδιῶται, οὔτινες ἐμ-

ποδίζουσιν ἢ ἀναγκάζουσιν ἄλλον διὰ βίας ἢ δι' ἀπειλῶν νὰ προσβέῃ ὀρησκειᾶν συγχωρημένῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, νὰ παρευρίσκειται εἰς τὰς ἱερουργίας τῆς, νὰ πανηγυρίξῃ ὀρησκειτικὰς τινας ἐορτάς καὶ ἰδίως ν' ἀνοίγῃ ἢ νὰ κλείῃ ἀποθήκας, ἐργαστήρια ἢ πρατήρια.

Ἄρθρ. 197.

Ἱεροκλήρυκες οἵτινες εἰς δημοσίας ὁμιλίας προσπαθοῦν διὰ λοιδωριῶν ἢ δυσμενῶν αἰτιάσεων νὰ διεγείρῳσιν ἢ νὰ ὑποθάψωσι ὀρησκειτικῶν μῦθους μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ ὑφισταμένων ὀρησκειτικῶν κοινῶν, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τριῶν τοῦλάχιστον μηνῶν καὶ ἀποβάλλονται τῆς ὑπηρεσίας. — Συγγραφεῖς δὲ, οἵτινες πράττουσι τὸ αὐτὸ διὰ συγγραμμάτων, ἐὰν μὲν ᾖναι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρεταῖ, ἐπιτίθενται εἰς ἐαυτοὺς τὴν ἰδίαν ποινὴν, ἄλλως δὲ τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν.

Ἄρθρ. 198.

Αἰρεσιῶται οἵτινες προσπαθοῦν δι' ἀθεμίτων μέσων νὰ διαδώσωσιν ἢ νὰ καταστήσωσιν ἐπικρατεῖς τὰς ὀρησκειτικὰς τῶν δύο, κηρύττουσιν ἐπὶ δημοσίῳ τόπῳ, ἐρεθίζουσι τοὺς ὀπαδοὺς τῶν εἰς ἐχθροπαθειᾶν κατὰ τῶν ἑτεροδοξούντων, ἢ τοὺς ἐμποδίζουσιν ἀπὸ τοῦ νὰ συκοινωνῶσι μετ' ἄλλων, ἢ ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀρχῆς, ζητοῦν νὰ διαστῆλῳσιν ἐαυτοὺς καὶ τὰ μέλη τῆς αἰρέσεώς των δι' ἐξωτερικῶν γνωρισμάτων, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους, καὶ ἐὰν ἔχωσι πολιτικὸν ἢ ἐκκλησιαστικὸν ἐπάγγελμα, ἀποβάλλονται τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 199.

Μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις ἐξυβρίζει διὰ περιφρονητικῶν λέξεων, κινήματων ἢ ἀπειλῶν, ἢ βλασφημεί, χλευάζει ἢ λοιδορεῖ ἐγγράφως ἢ διὰ ζώσης ὑπαλλήλους ἢ ὑπηρεταῖ τῆς ἐκκλησίας, ἐνῶ ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντά των, ἢ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν. — Ἐὰν ἡ ὕβρις γενῇ ἐν καιρῷ τῆς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, ἢ εἰς ἄλλην δημοσίαν συνέλευσιν, καταγινώσκονται τότε εἰς τὸν ἐνόχον φυλάκισις τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν.

Ἄρθρ. 200.

Κάκῳσι κατ' ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, γινόμενῃ μὲν ἐν ὅσῳ οὗτοι ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, ἢ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, ἐπισύρει εἰς τοὺς ἐνόχους φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν πραττομένη δὲ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, ἢ εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, ἐπιφέρει τὴν ποινὴν τῆς εἰρητῆς.

Κατ' ἀνγκεφαλαίωσιν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 194—200 τοῦ Ποιν.

Νόμου, παρατηροῦμεν ἐν πρώτοις ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ Συντάγματος «ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία· πᾶσα δὲ ἄλλη γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἀνεκτὴ καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκωλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Νόμων, ἀπαγορευομένου τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ πᾶσης ἄλλης ἐπεμβάσεως κατὰ τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ Συντάγματος «ἐκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμοὺς του, τῶν τούτων Νόμων τοῦ Κράτους. — Ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος, ἡ λογοκρισία ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον ἀπαγορεύεται· — ἀπαγορεύεται ὡσαύτως ἡ κατὰσχέσις ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων διατριβῶν, εἴτε πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἴτε μετ' αὐτήν. — Ἐπιτρέπεται δὲ κατ' ἐξαιρέσειν ἡ κατὰσχέσις μετὰ τὴν δημοσίευσιν ἐνεκα προσβολῆς κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἢ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως».

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τοῦ συντάγματος οὐδόλως καταργοῦνται τὰ προκείμενα ἄρθρα τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἀπεναντία· ἐνασχύνονται διὰ τῆς ἐκφράσεως «τῶν τούτων Νόμων τοῦ Κράτους.»

Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία στηριζομένη εἰς τὴν θείαν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν ἐπεβλήθη διὰ τῆς βίας, ἀλλ' εἰσχώρησεν εἰς τὰς συνειδήσεις καὶ ἐξηπλώθη εἰς ὅλον τὸν Κόσμον διὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, διὰ τῶν θυσιασθέντων μαρτύρων καὶ διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. — Ἡ θρησκεία αὕτη ἀποκρούει τὴν βίαν, διότι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὡς παντοδύναμος Θεός, δυνάμενος δι' ἐνὸς νεύματος νὰ μεταβάλλῃ τὸ πᾶν καὶ νὰ ὑποτάξῃ πᾶσαν πνοὴν εἰς τὰ θελήματά του, δὲν μετεχειρίσθη τὴν βίαν, ἀλλ' ὑπεχώρησεν εἰς αὐτὴν καὶ ἀφῆκεν ἐκαστον νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν ἐκ τοῦ κακοῦ, διὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. — τοιαύτη θρησκεία εἰσαχθεῖσα ὡς θεμελιώδης Νόμος ὅλων τῶν ἐθνῶν, ὅσα ἡσπασθῆσαν αὐτὴν, δὲν ἐπιβάλλει βίαν κατὰ τῶν ἄλλων γνωστῶν θρησκευμάτων, ἀλλ' ἀνέχεται ταῦτα μεχρὶς τοῦ βαθμυδὸν ἐκπληρωθῆ ἑντελῶς ὁ λόγος τοῦ ἱεροῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, περὶ τοῦ ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη ὅα γίνωσι μία πόλιν καὶ ὅα ἔχωσιν ἓνα ποιμένα.

Ἡ πολιτεία ἀκολουθοῦσα τὸ παράγγελμα τοῦ Θεανθρώπου, δὲν ἐπιβάλλει μὲν οὐδὲ συγχωρεῖ βίαν κατὰ τῶν ἄλλων γνωστῶν θρησκευμάτων καὶ πεποιθήσεων, ἀλλὰ δὲν ἀνέχεται καὶ τὴν κατὰ τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας προσβολὴν, οὐδὲ τὰ μετὰ τῶν θρησκευμάτων πικάνδαλα, διότι ἡ θρησκεία κατέστη ἤδη Νόμος καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τοῦ πρὸς τὸν Νόμον σεβασμοῦ παντός ὑπὸ τοῦ Νόμου διεπομένου προσώπου, πᾶσι πικράδαίς τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν διατε-

ταγμένων είναι αξιόποινος και τιμωρητή. — Ένεκα τούτου οὐ μόνον οἱ διὰ βίας καὶ ἀπειλῶν ἐμποδίζοντες ἢ ἀναγκάζοντες ἄλλους νὰ προσβῶσιν ἢ μὴ, ὀρθοκρίαν συγχωρημένην ἢ ἀνεκτὴν ὑπὸ τῆς Πολιτείας, ἀλλὰ καὶ οἱ δι' ὁμιλιῶν καὶ ἄλλων δυσμενῶν αἰτιάσεων καὶ διὰ συγγραμμάτων διεγείροντες ἢ ὑποχάλποντες ὀρθοκρευτικὸν μίσος μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Πολιτεία ὑφισταμένων ὀρθοκρευτικῶν κοινωνιῶν καὶ οἱ αἰρετικοὶ οἵτινες δι' ἀθεμίτων μέσων καὶ διακηρύξεων, προσπαθοῦν νὰ διαδώσωσιν ἢ ἐπικρατύνωσι τὰς ὀρθοκρευτικὰς τῶν δόξας ἢ νὰ διασπείρῃσι τὸν διαχωρισμὸν καὶ τὴν ἐχθροπάθειαν κατὰ τῶν ἑτεροδόξωντων κλπ. τιμωροῦνται ὡς παραβάται τοῦ Νόμου. — ὡσπύτως τιμωροῦνται καὶ οἱ περιφρονοῦντες ἢ αἰκίζοντες τοὺς ἐκκλησιαστικὰς ὑπαλλήλους ἢ ὑπηρετάς τῆς ἐκκλησίας, ἐνῷ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των ἢ δι' ἀντικείμενον ἀναγόμενον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

Ἐκκλησιαστικοὶ ὑπάλληλοι εἰσὶν ἅπαντες οἱ εἰς τὴν ὁρθόδοξον ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν κηρυχθέντες ἄξιοι καὶ καταπαχθέντες, οἷον τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς, πρωτοσύγγελοι, ἀρχιμανδρίται, ἱερεῖς (παντὸς βαθμοῦ), ἡγούμενοι, μοναχοὶ (ἱερωμένοι) καὶ πάντες οἱ εἰς ἐκκλησιαστικὴν ὑπηρεσίαν διορισμένοι ὑπάλληλοι, οἷον καθηγηταὶ τῆς Θεολογίας, διδάσκαλοι Ἱερατικῶν Σχολῶν κλπ. ὑπηρετοῦν δὲ τῆς ἐκκλησίας οἱ διάκονοι.

Εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν τῆς ἐκκλησίας, δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπαγάγωμεν καὶ πάντας τοὺς τοιοῦτους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς τῶν ἄλλων ἐν Ἑλλάδι ἀνεκτῶν δογματῶν ἢ ὀρθοκρευμάτων, διότι οὗτοι δὲν ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, οὐδὲ διορίσθησαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, κατ' ἀρχὴν δὲ τοῦ Δικαίου, πάντες οἱ ἐν Ἑλλάδι ὑπάλληλοι ξένων ἐθνῶν καὶ ὀρθοκρευμάτων (ἐκτὸς τῶν ἀξιουμένων τῆς ἑτεροδικίας) θεωροῦνται ὡς ἰδιῶται ὁσάκις πράττουσιν ἢ υποφέρουσιν ἀξιόποινον τινα πράξιν, ὅθεν πᾶσα κατ' αὐτῶν προσβολὴ θεωρεῖται ὡς γενομένη κατ' ἀτόμων.

Διατάραξις τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης.

Ἀρθρ. 201.

Ὅστις, χωρὶς νὰ διαταράξῃ τὴν κοινὴν εἰρήνην, εἰσβάλλει παρανόμως εἰς ἐνὸς ἄλλου οἰκίαν ἢ κατὰλύμα καὶ ἐπιχειρεῖ αὐτόθι πράξεις εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει κτήνεν δίκαιον, ταράττει ἢ παρενοχλεῖ τὸν οἰκοδεσπότην ἢ τὸν κάτοχον δι' ἀπρεποῦς τρόπου, τιμωρεῖται μετὰ φυλάκιν, — 1) ἐὰν ἔγειναι βίαιοπραγία εἰς πρόσωπα, τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους, — 2) ἐὰν εἰς πράγματα, τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν, — 3) ἐὰν οὐδέτερον

ἐκ τῶν δύο ἐπράχθη, τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν. — Ἡ χρῆσις τῶν ὀπλῶν, ἡ ὀπλοφορία, ἡ ἐπιχειρήσις τοιούτων παραβάσεων τοῦ δικαίου ἐντὸς δημοσίων καταστημάτων, ἡ ἐν καιρῷ νυκτός, θεωροῦνται ὡς ἰδιαιτέραι ἐπιβαρυντικαὶ αἰτίαι.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον ἀπαιτεῖ παράνομον εἰσβολήν· ὅθεν ὁ δυνάμει τοῦ Νόμου ἡ δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν ἢ κατοικίαν ἄλλου καὶ ἐπιχειρῶν πράξεις ἐντὸς τῶν δικαιωμάτων του, δὲν θεωρεῖται ὡς διαταράττων τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην τοῦ ἄλλου. — ἐπίσης καὶ ὁ συγκάτοικος ἢ συνιδιοκτῆτης εἰσερχόμενος εἰς τὴν κοινὴν κατοικίαν καὶ παρενοχλῶν ἢ διαταράττων τοὺς συγκατοίκους ἢ συνιδιοκτῆτας του, δὲν ἐνεργεῖ διατάραξιν οἰκιακῆς εἰρήνης, διότι εἰς ἕκαστον σημεῖον τοῦ κοινοῦ κτήματος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσερχεται ἐλευθέρως, ἄρα ἐλλείπει τὸ πρῶτιστον στοιχεῖον τῆς παρανόμου εἰσβολῆς, ἐφ' ὅσον ὅμως προσέβαλεν ἔργῳ ἢ λόγῳ τοὺς συγκατοίκους ἢ συνιδιοκτῆτας ὃὰ δώσῃ λόγον περὶ τῶν πράξεων του τούτων.

Ἀλλὰ καὶ ὁ μὴ ὢν συγκάτοικος ἢ συνιδιοκτῆτης εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν ἄλλου, εἴτε χάριν φιλίας, εἴτε χάριν ἐπισκέψεως, εἴτε διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίαν τινὰ περὶ τινος εἰδήσεως, ὑποθέσεως, εἴτε διὰ νὰ ἐγγχειρίσῃ πρᾶγμα τι ἢ ἐπιστολὰς εἰς τοὺς κατοίκους, δὲν εἶναι ἐνοχος διαταράξεως τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς κακῆς ὑπόθεσιν ἢ ἐνεκα ψυχρῶν ὀμιλιῶν ἢ συζητήσεων προέκυψε ταιούτη διατάραξις, διότι αὕτη εἶναι ἀπρόοπτος καὶ τυχαία προσελθούσα ἐξ ἄλλων αἰτιῶν καὶ οὐχὶ ἐκ παρανόμου εἰσβολῆς.

Βιαιπραγίας εἰς πρόσωπα καὶ πράγματα ἐννοεῖ ὁ Νόμος ἀπλὰς ἐπιθέσεις ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν βλάβην τῆς ζωῆς, υγείας, τιμῆς καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς περιουσίας, διότι αἱ πράξεις αὗται ἐπισύρουν ἰδιαιτέρας ποινὰς ὡς ὑπὸ τὸ ἄρθρον 193 ἐπετέθησαν.

Ἡ πράξις αὕτη εἶναι δεκτικὴ ἀποπειράς, διότι ὁ εἰσβαλὼν εἰς ἄλλοτρίαν οἰκίαν πρὸς διατάραξιν, δύναται ν' ἀποτύχῃ τοῦ σκοποῦ του ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του.

Διατάραξις τῆς ἡσυχίας σωματείου τινός.

Ἄρθρ. 202.

Αἱ εἰς τὸ προλαβόν ἄρθρον 201 ὁρισμέναι ποιναὶ καταγινώσκονται καὶ εἰς ἐκεῖνους, αἵτινες, χωρὶς νὰ ταραττώσιν τὴν κοινὴν εἰρήνην, ἐμποδίζουσιν αὐθαιρέτως νομίμους συνελεύσεις νομαρχικοῦ, ἐπαρχιακοῦ, ἢ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἢ δημοσίου τινός σωματείου, ἢ κοινότητος.

τήτος καὶ ἰδίως συνελεύσεως συγκεκλημένης παρὰ τῆς Κυβερνήσεως χάριν ἐκλογῆς ἢ ἄλλων δημοσίων ὑποθέσεων, παρειαίρονται εἰς ταύτας, διακόπτουσι τὰς πράξεις των, ἢ ἄλλως δι' ἀπρεπούς τρόπου ταράττουσι τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν τοιοῦτου σωματείου ἢ τῶν πράξεών του.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προκειμένου ἄρθρου καὶ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1837 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ νόμιμος συνέλευσις.

Παρατηροῦμεν ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον περιλαμβάνει τρεῖς περιστάσεις: 1) τὴν αὐθαίρετον παρεμπόδισιν τῆς συνελεύσεως, ἢτοι πράξεων τεινουσας εἰς τὸ νὰ μὴ συγκροτηθῇ συνέλευσις ὑπὸ τῶν προσελθόντων μελῶν αὐτῆς. — 2) τὴν διακοπὴν τῶν πράξεων τῆς συγκροτηθείσης ἤδη συνελεύσεως. 3) τὴν διατάραξιν τῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας τῆς συγκροτηθείσης συνελεύσεως. — καθ' ὅλας δὲ τὰς περιπτώσεις ταύτας ὑποτίθεται ὅτι ὁ παρεμπόδιζων, διακόπτων ἢ διαταράττων τὰς συνελεύσεις εἶναι πρόσωπον τρίτον, ἄλλως ἐὰν ἡ παρεμπόδισις ἢ ἡ διακοπή προκύψῃ ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἢ ἐκ μέλους τινὸς τῆς συνελεύσεως, δὲν ἐφαρμόζεται τὸ προκείμενον ἄρθρον, ἀλλ' αἱ περὶ παραβάσεως δημοσίων καθηκόντων ἀρχαί. Π. Χ. ὁ Δήμαρχος ἀποσύρεται τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, τὸ συμβούλιον ἐξ ἀνάγκης σταματᾷ (ἄρθρ. 54 καὶ 55 τοῦ Δημ. Νόμου) ἀποσύρεται εἰς σύμβουλος καὶ δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία, τὸ συμβούλιον ἐξ ἀνάγκης διαλύεται (ἄρθρ. 56). ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ δικαιολογημένη ἀποχώρησις δὲν τιμωρεῖται.

Διατάραξις τῆς εἰρήνης τῶν πολιτῶν.

Ἀρθρ. 203.

Εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν καταδικάζεται ὅστις ἐγγράφως, διὰ λόγου, ἢ διδασκαλίας διασπείρει ἐν γνώσει ψευδεῖς περὶ προκειμένων δι' ἄθεν κυβερνητικῶν μέτρων εἰδήσεις ἢ φήμας ἐπιτηδεύων νὰ φέρωσιν ἀνῆσυχίαν εἰς τοὺς πολίτας, νὰ ταράξωσι τὴν δημοσίαν πίστιν, ἢ νὰ διεγείρωσιν ἀπεχθείας.

Ἀρθρ. 204.

Ὅστις διὰ ζώσης ἢ ἐγγράφως προσκαλεῖ ἢ ἐρεθίζει τοὺς πολίτας εἰς διχόνοιαν, εἰς ἀμοιβαίαν καταφρόνησιν ἢ ἐχθροπάθειαν, τιμωρεῖται μετὰ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν, καὶ, ἐν ὑποτροπῇ, τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους.

Τὰ προκείμενα ἄρθρ. 203 καὶ 204 δὲν κατηργήθησαν ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Συντάγματος, διότι καὶ μὲν κατ' αὐτὸ, ἕκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ δημοσιεύῃ τοὺς στοχασμούς του καὶ λογοκρισία δὲν ἐπι-

τρέπεται, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς τυχέσεως τῶν Νόμων τοῦ Κράτους· ὅρα εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται νὰ διασπείρῃ ἐν γνώσει ψευδεῖς εἰδήσεις· ἢ γήμας περὶ Κυβερνητικῶν μέτρων, τεινοῦσας εἰς τὴν ἀνησυχίαν ἢ διατάραξιν τῆς δημοσίας πίστεως—οὐδὲ νὰ ἐνασπείρῃ διχόνοιαν καὶ ἐχθροπάθειαν μεταξύ τῶν πολιτῶν.

Π. Χ. Κακεντρέχης τις διαδίδει ὅτι ἡ Κυβέρνησις συνθηκολογεῖ μετὰ ξένης δυνάμεως διὰ νὰ γίνῃ ὑποτελής εἰς αὐτήν, ἢ διὰ νὰ παρχωρήσῃ μέρος τῆς ἐπικρατείας, ἢ διὰ νὰ καταργήσῃ ἐπιφελεῖς συνθήκας—ἢ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐτοιμάζει Νόμον περὶ κεφαλικοῦ φόρου (χαράτζι) ἢ ὅτι θὰ καταργήσῃ τὰ ξένα νομίσματα ἢ τὰ τραπέζικα γράμματα κλπ.—αἱ τοιαῦται ψευδεῖς διαδόσεις, ἔχουσι μεγίστην ἐπὶ τὴν εἰρήνην εἰς τὸ πνεῦμα τῶν εὐκολοπίστων πολιτῶν καὶ δύνανται νὰ ἐρεθίσωσιν αὐτοὺς εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νὰ προδῶσιν εἰς μέτρα δυσάρεστα—ὅθεν ὁ ἐν γνώσει τῆς ἀνυπαρξίας τοιούτων εἰδήσεων, πλάττων καὶ διαδίδων ταύτας καὶ ὅπωςδήποτε παρωτρύνων τοὺς πολίτας εἰς διχόνοιαν κλπ. τιμωρεῖται.

Αὐτοδικία.

Ἄρθρ. 205.

Ὅστις, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ Νόμου ἐξηρημένων περιπτώσεων, αὐτοδικεῖ (λαμβάνει μόνος τὰ δίκαιά του) κατὰ νομιζομένης ἢ ἀληθοῦς προσβολῆς, ἢ ἐνεργεῖ αὐτογνωμόνως ἀξίωσιν περὶ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἢ ἔχει τῶνόντι, ἢ ἄλλως ἀντιποιεῖται, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός, καὶ ἐὰν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην συμβῇ βία καὶ ἐπιθέσις εἰς πρόσωπον, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν.

Πρὸς ἐξήγησιν τοῦ προκειμένου ἄρθρου παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἐκφρασις «ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ Νόμου ἐξηρημένων περιπτώσεων» ἀναγίνεται εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἀμύνης αἵτινες περιέχονται εἰς τὸ ἄρθρον 99 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ εἰς τὸ Ἀστυκὸν δίκαιον, ἐπομένως ὅπου ἡ ἐπικλήσις τῆς νομίμου ἀμύνης χωρεῖ, ἐκεῖ αὐτοδικία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅς περιστάσεις γίνεται ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης, πάλιν αὐτοδικία δὲν ὑπάρχει, διότι τὴν ὑπέρβασιν τιμωρεῖ ὁ Νόμος μὲ ἰδίαν ποινὴν καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου νὰ τιμωρηθῇ τις δις διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πράξιν.

Ἐπίσης καὶ καθ' ὅς περιστάσεις μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιθέσεως καὶ τὴν παρέλευσιν τοῦ κινδύνου, ἐκτελεῖται ἀναίρεσις ἢ ἄλλη σωματικὴ βλάβη κατὰ τοῦ προσβλήτος, ὑπάρχει αὐτοδικία δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 105 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἐν σελ. 133—138.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

29.

Κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 99 ἐκτιθέμενα, ἡ ἄμυνα συγχωρεῖται οὐ μόνον πρὸς πρόληψιν ἐπαπειλουμένου κινδύνου κατὰ ζωῆς, υγείας, ἐλευθερίας, ἀγνείας καὶ περιουσίας, ἀλλὰ κατ' ἐξαιρέσιν καὶ πρὸς ματαίωσιν τελεσθέντος ἤδη κινδύνου.—ἡ τελευταία αὕτη περίπτωση λαμβάνει χώραν ὅσκις τις συλλαμβάνῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν κλέπτην, ὅτε δικαιοῦται νομίμως νὰ τῷ ἀραιοῇ βικίως τὰ κλαπέντα οὐ μόνον εἰς τὸν τύπον τῆς κλοπῆς, ἀλλὰ καὶ πλησίον αὐτοῦ καὶ μεχρὶς τοῦ ὁ κλέπτης καταδιωκόμενος δὲν εἰσῆλθεν εἰς ἀσυλὸν τι (ὡς ἐν τοῖς ἄρθροις 135 καὶ 168 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσασμεν τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπ' αὐτοφώρῳ πράξεως)· ὅθεν ὁ υπερασπιζόμενος τὴν ἐπαπειλουμένην ζωὴν, υγείαν, ἀγνείαν καὶ περιουσίαν αὐτοῦ (κινήτην τε καὶ ἀκίνητον) καὶ ὁ τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτην ἀπογυμνῶν, δὲν πράττει αὐτοδικίαν, ἀλλὰ δικαίαν καὶ νόμιμον πράξιν.

Ἐπὶ ἀκινήτων ἰδίως κτημάτων παρατηρητέον ὅτι ὁ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι ἢ κατὰ παρακλησιν διατελῶν εἰς τὴν κατοχὴν αὐτῶν, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποκρούσῃ διὰ τῆς βίας πάντα τρίτον ἢ καὶ αὐτὸν τὸν κλέμνον, ὅταν οὗτοι διὰ τῆς βίας ἢ δι' ὅπλων προσπαθοῦσι νὰ ἐξωθήσωσιν αὐτόν· «ἐξέστι βία τὴν βίαν ἐξωθεῖν καὶ ὅπλα ὅπλοις» Ν. 7. Βασιλ. 60, 17 καὶ Πανδ. 43, 16, vi et de vi armata. — τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς προσωρινῆς τύχης τοῦ μεταξὺ βιάζοντος καὶ ἀμυνομένου ἀγῶνος, οὐδὲ ἐκ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος διαφορῶν τάσεων, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὁριστικοῦ αποτελέσματος αὐτοῦ, ὅθεν ἂν καὶ κατὰ τὰς ἀπαρχὰς ἢ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀγῶνος ἡδυνήθη ὁ βιάζων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς κατοχῆς τοῦ ἀμυνομένου καὶ νὰ τὸ καταλάβῃ πρὸς στιγμὴν, οὐχ ἥττον ἐὰν ὁ ἀμυνόμενος συγκεντρῶν τὰς δυνάμεις του ἢ τυχὼν ἐπικουρίας (ἄρθρ. 101 τοῦ Ποιν. Νόμου) κατῴρῃτε νὰ τὸν ἀντεκβάλῃ διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος, (ὡς ἐπὶ πολέμου γίνεται διὰ κατακτήσεως καὶ ἀνακτήσεως θέσεων) δὲν πράττει αὐτοδικίαν, ἀλλὰ νόμιμον δικαίωμα ἀκαλῶς ὅπλοις ἐξωθεῖν τὸν μετὰ ὅπλων ἐπίοντα παραχρῆμα μὲν τοι· καὶ οὐ μόνον ἀντιστῆναι ἐξέστιν ἀλλὰ καὶ ἐκβληθέντα εὐθὺς ἀντεκβαλεῖν, οὐ μὲν τοι μετὰ διωρίαν Ν. 9. Βασιλ. 60, 17. Εἰ τὸν βιασάμενόν με βία παραχρῆμα ἀντεκβάλω, οὐ νέμομαι βικίως Ν. 23. Βασιλ. αὐτόθι· πάντα δὲ μετὰ τὴν βίαιαν καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐξώθησιν τοῦ κατόχου, ἐπιχειροῦν μένῃ ἐπεμβασίς εἰς τὸ ἐξ οὗ ἐξεβλήθη ἀντικείμενον, δὲν ἀποτελεῖ πλέον βίαν κατὰ βίας, ἀλλ' αὐτοδικίαν, διότι ὁ ἅπαξ ἀποβληθεὶς ὀφείλει νὰ κινήσῃ τὴν περὶ ἀνακτήσεως τῆς κατοχῆς του ἀγωνίην καὶ οὐχὶ διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων νὰ λάβῃ τὸ δικαίον του (ἄρθρ. 629 καὶ 630 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.)

Ἐξεταστέον ἤδη ἐὰν ὁ βιάζ. ἢ λάθρᾳ ἐπεμβαίνων εἰς τὴν κατοχὴν

ἄλλου καὶ ἀφαιρῶν ταύτην πράττη, αὐτοδικιάν, τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι πραγματικὸν ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ἀποδείξεως τῆς αἰτίας τῆς ἐπεμβάσεως. — ὅθεν ἐὰν ἀποδείχῃ ὅτι ὁ ἐπεμβὰς ἐπράξε τοῦτο, ἐπὶ τῇ ἀξιώσει ὅτι τὸ κτήμα εἶναι ἰδικιὸν τοῦ, ἐξ αἰουδήποτε, λόγου, τότε βεβαίως ὑπάρχει αὐτοδικία, διότι ἀντὶ τῆς ἐπιδιώξεως τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ διὰ τῆς νομίμου δικαστικῆς ὁδοῦ, ἐξετελέσας ταύτην διὰ τῶν υἱ-κείων δυνάμεων.

Ἐφαρμόζοντες ὁρνοῦσιν οἱ τινες ὅτι πρὸς ὑπαρξίν αὐτοδικίας ἀπαιτεῖται νὰ ἐλθῶσιν εἰς ἐπαρῆν καὶ σύγκρουσιν αἱ δύο θελήσεις (δηλ. τοῦ αὐτοδικούντος καὶ τοῦ καθ' οὗ ἡ αὐτοδικία) καὶ ὅτι ἐπομένως ἐπὶ τῆς λάθρα τελουμένης ἐπεμβάσεως ἐπὶ ἀλλοτρῶν κτημάτων, δὲν ὑπάρχει αὐτοδικία· ἡ ἰδέα τῶν αὐτῶν εἶναι ἐφαρμυμένη, διότι κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 98 τοῦ Ποιν. Νόμου, πᾶσα πράξις τεινούσα εἰς ἀφαίρεσιν ἢ βλάβην ἰδιακτησίας (ὅποια καὶ ἡ αὐτοδικία) τότε μόνον δὲν τιμωρεῖται, ὅταν ἐγένετο διὰ ῥητῆς ἢ σιωπηρᾶς ἀδείας τοῦ βλαπομένου, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ὅτε δὲν ἐξυπακούεται ἡ ῥητὴ ἢ ἡ σιωπηρὰ ἀδεία. — Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ σύγκρουσις τῶν δύο θελήσεων ἐπὶ πάσης αὐτοδικίας καὶ αὐτῆς τῆς λάθρα τελουμένης ὑπάρχει πάντοτε, διότι ὁ κάτοχος ἑνὸς κτήματος δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐρμηνέη διαρκῶς ἐν αὐτῷ καὶ νὰ ἔρχεται εἰς χειρὰς μετὰ τρίτων προσώπων διὰ τὴν διατήρησιν τῆς νομῆς τοῦ, ἀλλὰ καὶ μακρὰν αὐτοῦ εὐρισκόμενος κατέχει τοῦτο κατὰ διάνοιαν (θεοφίλου Γ'. ΚΘ' §. 2. διὰ τὴν γὰρ τοῦ κρατεῖν καὶ τοῦ νέμεσθαι αὐτῇ ὅτι κρατεῖν ἐστὶ φυσικῶς κατέχειν, νέμεσθαι δὲ τὸ ψυχρῇ δεσπόζοντος κατέχειν). ὅθεν ἐποσφ. τις εὐρίσκεται ἐν τῇ κατοχῇ τοῦ κτήματος τοῦ κατὰ διάνοιαν, θεωρεῖται καὶ εἶναι πραγματικῶς καὶ νομίμως κάτοχος αὐτοῦ, καὶ ἀποκρούει διαῤῥήδην πᾶσαν ἐναντίαν θέλησιν τρίτου, διότι ἡ κατὰ διάνοιαν διατηρουμένη νομὴ, τότε μόνον ἀπύλλεται κατὰ διάνοιαν, ὅταν ὁ νομεύς συλλάβῃ τὴν διάνοιαν τοῦ μὴ νέμεσθαι (N. 3, §. 6, 17, §. 1, 36, §. 4. Πανδ. 41, 2, πᾶσα δὲ πράξις τρίτου τεινούσα εἰς διακυύλυσιν τῆς περὶ τὸ νέμεσθαι διανοίας τοῦ κατόχου, θεωρεῖται ὡς παραβιάζουσα τὸ δικαίωμα τῆς νομῆς (N. 1. §. 24. Πανδ. 43, 16) ἀρα καὶ ἐπὶ τῆς λάθρα αὐτοδικίας, ἐνυπάρχει αὐτοδικίως ἡ σύγκρουσις τῶν δύο θελήσεων.

Ἐπὶ αὐτοδικίας ἐκάστοτε παρουσιάζεται ἐνώπιον τῶν Ποιν. Δικαστηρίων τὸ ζήτημα, ἀν ἀκρισθητουμένης τῆς νομῆς, δύναται τὸ Ποιν. Δικαστήριον νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῆς, διὰ νὰ εὕρῃ τὰ στοιχεῖα τῆς αὐτοδικίας· τὰ δὲ Ποινικὰ Δικαστήρια κατὰ παραγνώρισιν τῆς Νομικῆς ἀρχῆς «ὡς Δικαστῆς τῆς οὐσίας εἶναι τοιαῦτα καὶ τῶν ἐπιστάσεων» προδικάζουσιν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς νομῆς καὶ οὕτω πῶς

φθάνουσιν εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς αὐτοδικίας ἢ μὴ. — Ὁ δ' ἔχων τὴν εποπτείαν τῶν κατωτέρων Δικαστηρίων Ἀρειος Πάγος οὐ μόνον συμφωνεῖ εἰς τοῦτο ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀριθ. 135 τοῦ 1846, 2, 14, 22 καὶ 23 τοῦ 1847 79 τοῦ 1849 καὶ 7 τοῦ 1867 ἀποφάσεων τοῦ καθιέρωσε τὴν ἀρχὴν ὅτι τὰ Ποιν. Δικαστήρια δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς ἐξετάσεως καὶ τοῦ περὶ κατοχῆς καὶ τοῦ περὶ κυριότητος καὶ παντὸς ἄλλου ζητήματος τοῦ Ἀστυνομικοῦ Δικαίου.

Ἡ Νομολογία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, δι' οὗς ἐν πλάτει ἐξεθέσμεν λόγους ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 12 τῆς Ποιν. Δικονομίας, καὶ διότι τὸ ζήτημα τῆς κατοχῆς ἢ τῆς κυριότητος δὲν ἀποτελεῖ ἐνστασιον κατὰ τοῦ αὐτοκράτους τῆς αὐτοδικίας, ἀλλ' ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν αὐτοῦ, ὁ ὅστις εἶναι προκαταρκτικὸν ζήτημα ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου ἐξήρτηται ἡ ὑπαρξίς ἢ μὴ τῆς αὐτοδικίας. — ὅθεν ἀμφισβητούμενον πρέπει νὰ παραπεμπθῇ εἰς τὸ ἀρμόδιον Πολιτικὸν Δικαστήριον, ἔνθα καὶ τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως εἰσὶν εὐρύτερα (ἐπιτρεπομένου καὶ τοῦ ἐπακτοῦ ὅρκου), καὶ τὰ ἐνδικὰ μέσα εἰσὶν ἐλεύθερα καὶ αἱ ἐγγυήσεις τοῦ Νόμου περισσότεραι.

Ἰσως ἀντιτάξωσι τινες ὅτι εἰς τὴν ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορίαν δύναται ὁ παθὼν νὰ εἰσαγάγῃ ἐνώπιον τοῦ Ποιν. Δικαστηρίου τὴν περὶ ἀνακτίσεως τῆς κατοχῆς ἢ τῆς κυριότητος του πολιτικὴν ἀγωγὴν κατὰ τὸ ἀρθρ. 6 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ὅτι ἐπομένως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς τὸ Ποιν. Δικαστήριον, ἐκτελοῦν καθήκοντα πολιτικοῦ Δικαστηρίου, ὀφείλει ἐξ ἀνάγκης νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τῆς κατοχῆς καὶ τῆς κυριότητος εἰσέτι. — δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἐπιτρέπεται τοιαύτη ἀγωγή (ἀν καὶ ἡ Νομολογία ἀντιτείνει), ἀλλ' αὕτη τότε μόνον ἐπιδικάζεται ὅταν δὲν προκύπτῃ ἀμφισβήτησις ὡς πρὸς τὴν κυριότητα ἢ κατοχὴν, ἀλλὰ δὲ προκύψῃ ἀμφισβήτησις, τότε τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον θέλει κηρυχθῇ ἀρμόδιον ὡς πρὸς τὸ προκαταρκτικὸν τοῦτο ζήτημα καὶ θέλει ἀναβάλλῃ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐπὶ αὐτοδικίᾳ κατηγορίας. — ἀλλὰ καὶ ἂν ἐκδικάσῃ ταύτην, δὲν εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ παραδεχθῇ τὴν Πολ. ἀγωγὴν, διότι κατὰ τὸ ἀρθρ. 85 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παραπέμψῃ αὐτὴν εἰς τὸ Πολ. Δικαστήριον πρὸς ἐκκαθάρισιν καὶ διευκρίνισιν.

Τὰ Δικαστήρια κατὰ πλάνην ἐφαρμόζουσι τὸ ἀρθρ. 205 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἐπὶ ἀνθυβρίσεως νομίζοντα ὅτι ἡ ἀνθυβρίσις ἀποτελεῖ αὐτοδικίαν. — κατὰ μὲν τὴν λγ' τοῦ 1836 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅταν ὁ ὑβρισθεὶς βιάζῃ τὸν ὑβριστὴν δι' ἀσυγχωρήτων μέσων ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ὑβρίν, ἢ ἀνθυβρίξῃ αὐτόν, ὑπάρχει αὐτοδικία. — κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 84 τοῦ 1861 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, ὁ ἀνταποδίδων παραχρῆμα τὴν ὑβρίν, πράττει ἐξ ὑβρίσεως, ὁ δὲ ἀνταποδίδων ταύτην βραδύτερον

αυτοδικεῖ.—ἡ Νομολογία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι αἱ λέξεις σκα-
τά νομιζομένης ἢ ἀληθοῦς προσβολῆς ἐννοοῦν προσβολὴν δικαιωμάτων,
ἐπ' ὧν χωρεῖ αὐτοδικία, ἀλλ' ἡ ἀνθυβρίσις δὲν ἀποσπλύνει τὴν ὕβριν,
ὅρα δι' αὐτῆς ὁ ὑβριστής δὲν λαμβάνει τὸ δίκαιόν του, καὶ διότι
περὶ τῆς ἀνθυβρίσεως ἰσχύουσιν αἱ περὶ συμφητισμοῦ ἀρχαὶ κατὰ
τ' ἀρθ. 694 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 35 τοῦ περὶ ἐξουβρίσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 35 τοῦ 1862 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου
αὐτοδικία δὲν ὑπάρχει ὅταν ὁ οἰκοδεσπότης οἰκίας τινὸς θέλων νὰ
ἐξώσῃ τὸν ἐνοίκον, κόπῃ τὸ ὕδωρ τῆς οἰκίας, ἢ ἀφαιρῇ τὴν στέγην
αὐτῆς καὶ τὰ παρόμοια.—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι δικαιωτάτη, διότι
ἡ κακοχρῆσις τῶν ἐνοίκων τοῦ νὰ μὴ πληρῶνται τὸ ἐνοίκιον εἰς τὸν
οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐξώδενσε καὶ ἐξοδῶν καὶ φορολογεῖται διὰ τὴν
οἰκίαν αὐτὴν, ἐνῷ κατακρατοῦσι καὶ βλάπτουσιν ἐκαστοτε διὰ τῆς
χρήσεως ἢ καταχρήσεως τὴν οἰκίαν του, ἢ στρεψόδικος διωγωγῇ τῶν
δυστρόπων ἐνοίκων, τὴν ὁποίαν δεικνύουσιν ἐπὶ δικαστηρίου κατὰ τὴν
περὶ ἐξώσεως ἢ πληρωμῆς ἐνοικίων δίκην, (διότι ἀρνοῦνται καὶ τὴν
ἐνοικίαν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὴν ὀρεγλὴν καὶ τὴν ἐπίδοσιν τῆς
ἀγωγῆς, προτείνουναι ἐνστάσεις ἐπ' ἐνστάσεων καὶ μεταχειρίζονται
ἐνδία μέσα διὰ νὰ μὴ ὀφείλῃ ἀπληρωθεῖ εἰς τὴν οἰκίαν ἢ καὶ νὰ κυ-
ρεῖται ταύτην ἂν δυνήθῃ διὰ τῶν στρεψοδικῶν των) τὰ ἐξοδα τῆς
δίκης καὶ ἡ βραδύτης τῶν δικαστηρίων, φέρουσι πολλάκις τὸν ἰδιο-
κτήτην εἰς τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν νὰ καύσῃ τὴν οἰκίαν του.—
ἔθεν ὁ ἰδιοκτήτης ἐνοικιασμένος οἰκίας, ὅστις βλάπτει αὐτὴν ἀραιῶν
εἴτε τὰς κεράμους εἴτε τὰς θύρας καὶ παράθυρα, ἢ κόπτων τὸ ὕδωρ
τῆς κρήνης, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φύγῃ ἐξ αὐτῆς οἱ δύστροποι
ἐνοικοί, δὲν πράττει αὐτοδικίαν, διότι αἱ ἐνοικοὶ δὲν ἔχουσι πραγμα-
τικὰ δικαιώματα κατοχῆς ἢ κυριότητος ἐπὶ τῆς οἰκίας (N. 24 Βασιλ.
ὕ0, 2). ἄρα διὰ τοιούτων πράξεων δὲν πρὶνεται ν' ἀναγκηθῇ ὁ ἰδιο-
κτήτης τὴν νομίην ἢ κυριότητα τῆς οἰκίας του τὴν ὁποίαν διατηρεῖ
πάντοτε.—ὥστε τὰ συστατικὰ τῆς αὐτοδικίας δὲν συντρέχουσιν ἐπὶ
τοῦ προκειμένου, οὔτε δύνανται νὰ παραπονεθοῦν εἰς τὴν Δικαιοσύ-
νην οἱ ἐνοικοὶ διὰ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν τοῦ ἰδιοκτήτου, διότι καὶ μὲν
κατὰ τοὺς Νόμους 15, § 1, 38, § 2, 23, § 2, τῶν Πανδ. 19, 2
ὀφείλει ὁ ἰδιοκτήτης διαρκούσης τῆς μισθώσεως νὰ διατηρῇ τὸ πρᾶγ-
μα εἰς κατὰστασιν ἐπιδεκτικὴν τῆς συμφωνηθείσης χρήσεως, ἀλλὰ
κατὰ τοὺς Νόμους 13, § 8 καὶ 25 Πανδ. 19, 1, καὶ διὰ 21 τοῦ
cod., 2, 3, ἐκεῖνος τῶν συμβαλλομένων ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐτέ-
ρου ὅστις τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις του, ἔθεν ὁ
καλύτερόν τὸ ἐνοίκιον ἐνοίκος δὲν ἔχει οὐδὲ ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώ-
σεως διὰ τὴν πρόωρον ἐξώσιν του ἢ διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς

στέγης ἢ τῶν παραθύρων, θυρῶν καὶ ὕδατος προελθοῦσαν ζημίαν, διότι αὐτὸς πρῶτος παρέβη τὸ συνάλλαγμα τῆς μισθώσεως καὶ δὲν πρέπει ν' ἀπαιτῇ παρὰ τοῦ ιδιοκτῆτου νὰ σεβασθῇ συνάλλαγμα παραδικασθέν.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 129 τοῦ 1843 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφεσίων, ὁ ἔχων ἀγρόν καὶ ἐν αὐτῷ φρέαρ ὑποκείμενον εἰς δουλείαν καὶ προσχώνων αὐτὸ, δὲν πράττει ἀξιόποινον πρᾶξιν. Τὸ βούλευμα τοῦτο εἶναι ὀρθόν.

Ἐν σελ. 217 τοῦ 5 τόμου τοῦ Εὐρετηρίου τῆς Θέμιδος ἀναφέρονται τὰ ἐξῆς. «Ἡ αὐτοδικία ὑποθέτει προσβολὴν δι' ἧς ἐνεργεῖται ἡ πραγματοποίησις δικαιώματος—ὁ αὐτοδικῶν δὲν ἀποκρούει ἀπλῶς, ἀλλ' ἐπιτίθεται διὰ τῆς βίας ἵνα λάβῃ τὰ δικάσιά του. Κατὰ τὸ πρ. Δίκαιον, βία λογίζεται ὅταν λάβῃ τις τὰ δικάσιά του δι' ἰδίας δουλειᾶς (N. 176. Πανδ. 50, 17. N. 7. Πανδ. 48, 7.) ἡ αὐτοδικία ἄλλοιόν εἶναι ἀθέμιτος ἐνόσω εἰδικὸς Νόμος δὲν ἐπιτρέπει αὐτὴν κατ' ἐξαιρέσειν, τοιοῦτος ἐξαιρετικὸς Νόμος εἶναι ὁ N. 10. § 16. Πανδ. 42, 8. κατὰ τὸν ὅποιον ὁ δανειστής ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀφαιρῇ ἀπὸ τὸν φυγάδα χρεώστην τοῦ ὅσα οὗτος τῷ χρεωστῇ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 14 τοῦ 1835 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν τις καταδικασθῇ νὰ παύσῃ οἰκοδομῶν καὶ προβῇ εἰς οἰκοδομὴν δὲν αὐτοδικεῖ, διότι τὸ ἀρθρ. 823 τῆς Πολ. Δικονομίας ἐπιβάλλει χρηματικὴν ποινὴν καὶ ἐγγυοδοσίαν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 19 τοῦ 1837 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἀρθρ. 205 δὲν κάμνει διάκρισιν μεταξὺ δικαιωμάτων, προσωπικῶν ἢ πραγματικῶν, ἐπομένως ὁ λαβὼν τὸ τέκνον τοῦ αὐτογνομόνως καὶ ἄνευ τῆς θελήσεως ἐκείνου παρ' ᾧ διέμενε λόγῳ εἰσποιήσεως, ἐνήργησεν αὐτοδικίαν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 64 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ δικαιούμενος εἰς ἀπαγόρευσιν καὶ ἐκτελὼν ταύτην, δὲν αὐτοδικεῖ, ὅθεν ὁ κόπτων τὰ παρὰ τοῦ γείτονος πλησίον τοῦ τοίχου τοῦ φυτεῦν ὅντα δένδρα, δὲν ἔχει ἀνάγκην ν' ἀναφερθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον. Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθιοτάτη, διότι ἀλλοίμονον εἰς τοὺς πολίτας εἰάν διὰ πᾶσαν παράδοσιν τῶν συμπολιτῶν τῶν ὀφείλωσι νὰ τρέχουσιν εἰς τὰ Δικαστήρια.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 205 τοῦ 1845 ὀρθὸν βούλευμα τοῦ Ἐρστείου Ναυπλίας ἡ ἐξαφάνισις χάνδακος χρησιμεύοντος ὡς ὀροσήμου, δὲν ἀποτελεῖ αὐτοδικίαν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 57 τοῦ 1862 ὀρθὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ αὐτοδικῶν ἐντὶ τῶν γουμμάτων περιπτώσεων, δὲν πράττει ἀξιόποινον πρᾶξιν.

Κατὰ τὴν ἀπ' ἀριθ. 164 τοῦ 1866 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, αὐτοδικία καὶ διατάραξις οἰκιακῆς εἰρήνης συμβιβάζονται, ἀρα δύνανται ὁ ἐπὶ αὐτοδικίας κατηγορούμενος νὰ κηρυχθῇ ἐνοχος διαταράξεως καὶ τανάπαλιν.

Εἰς τὴν αὐτοδικίαν χωρεῖ ἀπόπειρα, ὅσκις τις μ' ὕλην τὴν πρόθεσιν καὶ τὰς προσπάθειάς του, δὲν ἠδυνήθη νὰ λάβῃ αὐτοδυνάμως τὸ ἀληθές ἢ νομιζόμενον δίκαιόν του, ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς βελήσεώς του.

Ἄρθρ. 206.

Ὅσοι τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, δι' ἀξίωσιν δικαιοῦματος, τὸ ὅποιον ἔχουν ἢ ἀντιποιοῦνται, πληρώνουν αὐθαιρέτως αὐτοὶ ἐαυτοὺς ἐκ τῶν δημοσίων χρημάτων, τῶν ὁποίων ἔχουν τὴν διαπίστευσιν, τιμωροῦνται μὲ ποινὴν πειθαρχικὴν, καὶ ἐν ὑποτροπῇ, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν, ἀποβαλλόμενοι συγχρόνως τῆς ὑπηρεσίας.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὰς περὶ συμψηφισμοῦ γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Δικαίου, συμφωνεῖ δὲ μὲ τὴν εἰδικὴν διάταξιν τοῦ ἁρθρου 11 τοῦ ἀπὸ 7 Φεβρουαρίου 1835 περὶ καταδιώξεως καθυστέρωντων Διατάγματος, καθ' ἣν «χωρὶς ἰδιαιτέραν ἐγκρίσιν δὲν γίνεται συμψηφισμὸς δημοσίων δικαιομάτων μὲ ἀπαιτήσεις πρὸς τὸ Δημόσιον».

Ἐπίθεσις κατὰ προσώπου.

Ἄρθρ. 207.

Ἡ ἄδικος κατὰ τινος προσώπου ἐπίθεσις, καθόσον μὲν δὲν περιέχει ἑλλην τινὰ ἀξιοποινὸν πράξιν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, γενομένη δὲ δι' ὅπλων, ἢ διὰ βιαιοπραγίας κατὰ προσώπου, μὲ φυλάκισιν 14 ἡμερῶν ἕως ἐξ μηνῶν.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως δὲν ἐξεκαθαρίσθη εἰσέτι, διότι ἐν τῇ ἀοριστίᾳ τοῦ Νόμου τὰ Δικαστήρια πολλάκις ἐθεώρησαν τὰς μὲν αἰκίας καὶ ἄλλας προσβολὰς ὡς ἄδικον ἐπίθεσιν, τὴν δὲ ἄδικον ἐπίθεσιν ὡς αἰκίαν ἢ ἐξούρσιν ἐργῶν — ἢ δὲ ὑπ' ἀριθ. 60 τοῦ 1859 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθη ὅτι ὁ αἰκίας διδάσκαλον, διότι ἀπέβαλε μαθητὴν, ἐπραξεν ἄδικον ἐπίθεσιν· τὸ δὲ Ἐρτερίον Νουπλῆς διὰ μὲν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9 τοῦ 1837 βουλευμάτός του ἀπεράνθη ὅτι ὅταν ἡ ἄδικος κατὰ προσώπου ἐπίθεσις περιέχῃ καὶ ἄλλην ἀξιοποινὸν πράξιν, χαρακτηριζομένην ὡς πταῖσμα, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἀναγκάτως τὸ ἄρθρον τοῦ Νόμου τὸ ὅποιον εἰδικῶς προνοεῖ περὶ τοῦ πταίσματος τούτου — διὰ δὲ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 77 τοῦ 1839 ἐτέρου βουλευμάτός του ἀπεράνθη ὅτι ἡ ἐξ ἐρεθισμοῦ ἐπενεχθεῖσα αἰκία δὲν δύναται νὰ λάβῃ χαρακτῆρα ἐπιθέσεως κατὰ προσώπου.

σώπου, διότι ἡ ἐπιθεσις ὑποθέτει τὴν ἐκ προθέσεως ἄδικον ἐπίπτωσιν κατὰ τινος.

Πρὸς διάγνωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ προκειμένου ἄρθρου πρέπει πρὸ πάντων νὰ δώσωμεν τὸν ὁρισμὸν τῆς δικαίας ἐπιθέσεως ὅπως ἐντεῦθεν διακρίνωμεν τὴν ἄδικον. Δικαία κατὰ προσώπου ἐπιθεσις ὑπάρχει, ὅταν γίνηται δυνάμει τοῦ Νόμου, ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωριζομένου δικαιοματος τῆς ἀμύνης, τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ καθήκοντος. Π. χ. ὁ κλητὴρ συλλαμβάνει τινὰ διὰ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὰς φυλακάς, δυνάμει ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως ἢ πράξεως Προέδρου, ἢ νὰ τὸν ἀποβάλῃ ἐκ τινος κτήματος, ἢ νὰ τὸν προσαγάγῃ εἰς τὴν Ἀρχὴν δυνάμει νομίμου ἐντάλματος συλλήψεως. — ὁ Κλητὴρ οὗτος ἐνεργεῖ νόμιμον ἐπίθεσιν· 2) ὁ ἐπιστάτης τῶν φυλακῶν ἐγκλείων τὸν νομίμως φυλακιστέον ἢ συλλαμβάνων τὸν ἀποδράντα, ἐνεργεῖ νόμιμον ἐπίθεσιν· 3) ὁ κατὰ κινδύνου ἀμυνόμενος, ἢ τρίτος τὸν ἀμυνόμενον βοηθῶν, καὶ ἐν νομίμῳ ἀνάγκῃ ἐπιτιθέμενος κατὰ προσώπου, δὲν πράττει ἀλλ' ἀποκρούει ἄδικον ἐπίθεσιν διὰ νομίμου ἐπιθέσεως (ἄρθρ. 99, 101, 96 καὶ 106 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου· 4) ὁ συλλαμβάνων τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτοντα ἢ ἐγκληματοῦντα δὲν ἐνεργεῖ ἄδικον ἐπίθεσιν (ὅρα ἄρθρ. 99 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ σελ. 212, 214, 228 καὶ 229 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας)· 5) ὁ βοηθῶν τὴν ἀρχὴν πρὸς περιστολὴν στάσεως, ἀρπαγῆς, λεηλασίας, ἢ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐπὶ κλημάτων, ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεων ἢ πρόληψιν ἄλλων κινδύνων, δὲν πράττει ἄδικον ἐπίθεσιν (ἄρθρ. 634 Ποιν. Νόμου)· 6) ὁ ἀρπάζων ἕτερον πρὸς τοῦ σκοπὸν νὰ τὸν λυτρώσῃ ἐκ κινδύνου οἷον κορμινοῦ, πνιγμοῦ, πυρκαϊᾶς κλπ. δὲν πράττει ἄδικον ἐπίθεσιν (ἄρθρ. 635 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου)· 7) ὁ ἱατρὸς ὅστις πρὸς διάσωσιν τοῦ ἀσθενοῦς ἐνεργεῖ ἐγχειρίσεις κλπ. δὲν πράττει ἄδικον ἐπίθεσιν (ἄρθρ. 636 τοῦ Ποιν. Νόμου) κλπ. κλπ.

Θεωροῦντες περιττὸν πᾶν ἄλλο παράδειγμα, νομίζομεν ὅτι ἀρκούντως διεκρίναμεν τὰς περιπτώσεις τῆς δικαίας ἐπιθέσεως, καὶ ὅτι ἐντεῦθεν κατάνοι ἕκαστος πότε ὑπάρχει δικαία ἐπιθεσις (δηλ. νόμιμος ἐνεργεια) καὶ ἀντιθέτως πότε ὑπάρχει ἄδικος ἐπιθεσις.

Διακρίθεισας οὕτω τῆς ἄδικου ἐπιθέσεως ἀπὸ τῆς δικαίας, δὲν ἔπεται ὅτι εὐρέθῃ τὸ ἥδη ζητούμενον, ὡς πρὸς τὴν ἐσαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 207, διότι δι' ἄδικου ἐπιθέσεως πράττονται πολλὰ ἀδικήματα οἷον φόνος, ἀναίρεσις, βιασμός, βιαιὰ ἀπαγωγὴ, ἀρπαγὴ, παράνομος κατακρατῆσις, τραυματὰ, ληστεία, αἰκίαί κλπ. κλπ. περὶ ὧν ὁ Ποιν. Νόμος προβλέπει καὶ κανονίζει ἰδίαν ποινὴν· ἄρα πρέπει νὰ εὐρωμεν καὶ διευκρινίσωμεν ὁποῖον εἶδους ἄδικον ἐπίθεσιν προβλέπει καὶ τιμωρεῖ τὸ ἄρθρον 207.

Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἢ κατὰ τινος προσώπου ἐπίθεσις γίνεται καὶ ἄνευ βιαιοπραγιῶν, διότι ἂν συμβῶσι καὶ βιαιοπραγαί, τὸ τοιοῦτον ἀποτελεῖ ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν ἔχουσαν ἐπὶ ῥοὴν εἰς τὸ μέτρον τῆς ποινῆς· ἐντεῦθεν προκύπτει ὅτι ἡ προκειμένη ἄδικος ἐπίθεσις κατὰ προσώπου, παρουσιάζει ἰδιάζόν τι, διότι τελεῖται καὶ ἄνευ βιαιοπραγιῶν.

Πᾶσα περὶ προμελέτης διάκρισις οὔτε νόμιμος εἶναι (ἀφοῦ δὲν περιέχεται εἰς τὸ ἄρθρ. 207), οὔτε δύναται νὰ μᾶς χειραγωγήσῃ εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς προκειμένης ἄδικου ἐπιθέσεως, διότι κατὰ τὸ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1836 Β. Διάταγμα, δι' οὗ ἐτροπικολογήθη τὸ ἄρθρον 688 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, καὶ αὐτὴ ἡ κατὰ προσώπου ἐκ προμελέτης ἐπενεχθεῖσα αἰκία, καὶ περ προξενήσασα νόσον καὶ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα μέχρι τριῶν ἡμερῶν, θεωρεῖται πταίσμα (ὡς καὶ τὸ ἀκυρωθὲν ἄρθρον 688 διέταττεν) ἄρα ἂν παραδεχθῶμεν τὴν προμελέτην ὡς συστατικὸν ἥτοι γνώρισμα τῆς ἄδικου ἐπιθέσεως, τότε θὰ χαρακτερίσωμεν τὴν ἐκ προμελέτης αἰκίαν ὡς ἄδικον ἐπίθεσιν μετὰ βιαιοπραγιῶν, καὶ θὰ τιμωρήσωμεν τὸν πταίστην μὲ φυλάκισιν μέχρις ἐξ μηνῶν, ἐνῷ διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, τὸ εἰρημένον Διάταγμα ἐπιβάλλει ποινὴν κρατήσεως.

Δολία προαίρεσις, ἀπαιτεῖται βεβαίως, διότι ποινὴ ἀμελείας ἐπὶ ἄδικου ἐπιθέσεως δὲν διαγράφεται ἐν τῷ Νόμῳ καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ ἐξ ἀμελείας ἐπίθεσις δὲν τιμωρεῖται (δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τῷ ἄρθρῳ 43, 89, 90 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου) ἄρα προκειμένου ἤδη περὶ ἄδικου ἐπιθέσεως, ἄνευ ἀμελείας προαίρεσης, ἀπαιτεῖται νὰ συντρέχῃ ἐπ' αὐτῆς δολία προαίρεσις, κατὰ τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὅθεν ὁ ἐξ ἀμελείας ἢ ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἐξ ὠθήσεως τρίτου ἐπιπεσὼν κατὰ τινος προσώπου δὲν τιμωρεῖται.

Πρὸς ὁρθὴν διάγνωσιν τοῦ ἄρθρου 207, εἶναι ἀνάγκη νὰ κατανοήσωμεν τὴν ἐννοίαν τῆς φράσεως «ἡ ἄδικος κατὰ τινος προσώπου ἐπίθεσις, καθ' ὅσον μὲν δὲν περιέχει ἄλλην τινὰ ἀξιόποιον πρᾶξιν τιμωρεῖται . . .» ἢ φράσις αὕτη καίτοι εὐκρινὴς κατὰ λέξεις, εἶναι νομικῶς δυσνόητος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν δύο ἐννοιῶν δεκτικὴ. Α'. ἢ ὅτι τὸ ἄρθρ. 207 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν πράξεων ἐκείνων, αἵτινες τελοῦμεναι δι' ἄδικου ἐπιθέσεως, προβλέπονται καὶ τιμωροῦνται παρ' ἄλλων Νόμων. Β. ἢ ἐπὶ βιασμοῦ, ἀπαγωγῆς, πικρᾶνθους κατακρατήσεως, τραυμάτων, ληστείας, αἰκιῶν κλπ. Β'. ἢ ὅτι ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων καὶ προνοεῖ ἰδίαν ποινὴν, ἐκτὸς ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἐπισύρει ἢ κατὰ τὴν ἐπίθεσιν προκύψασα ἄλλη ἀξιόποιος πρᾶξις.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

30.

Ἡ Α' έννοια εἶναι άσπαφέα, διότι ένισχύεται ἐκ τῆς λέξεως «βίαν» πραγίων» ἥτις σημαίνει άδικον βίαν δι' ἧς ἀναγκάζεται τις νά ὑπομείνῃ, νά πράξῃ ἢ νά παραλείψῃ τι καί ἥτις δέν παρίσταται ὡς εἰδικόν τι ἐγκλημα καί δέν ἀπειλεῖται ὡς τοιοῦτον ὑπό τοῦ Νόμου (ἴδε ἐν χειριδίῳ τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου Βέρνερ, τίτλ. 3, §. 168 καί ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου ἐν τῷ Εὐρετηρίῳ Κ. Ἀξελού, δι' ἧς ἀπεράνθη ὅτι τὸ σπρώξιμον καί τὸ πιάσιμον ἀπὸ τὸν λαίμῳν ἀποτελεῖ βίαιαπραγίαν καί οὐχὶ ἰδίαν ἀξιόποιον πράξιν) ἄρα εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ βίαν περιορίζεται ἐνταῦθα εἰς τὰς ἐναντίον προσώπου ἐπιθέσεις καί βίαια πραγίαι, αἵτινες δέν παρουσιάζουσιν ἰδίαν ἀξιόποιον πράξιν. — παρὰ μόια ἀλλ' εὐκρινεστέρα τοιαύτη διάκρισις τοῦ Νόμου ὑπάρχει εἰς τὸ ἄρθρον 272 τοῦ Πεν. Νόμου, ἐνθα ὁ προσβάλλων τὴν αἰδῶ δι' ἀκωλάστων πράξεων μὴ τιμωρουμένων ἰδίως ὑπὸ τοῦ Ποιν. Νόμου, τιμωρεῖται ἐπὶ προσβολῇ τῶν ἠθῶν. — ἐπίσης καί ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 330, παρουσιάζεται τοιαύτη διάκρισις, ἐφ' ὅσον ἡ παράνομος βία καί ἀπειλή δέν περιέχει δεινότεραν τινὰ τοῦ δικαίου παράβασιν.

Ἐάν πρὸς στιγμὴν παραδεχθῶμεν τὴν Β. έννοιαν, τότε θά προσκρούσωμεν εἰς τὴν θεμελιώδη Ἀρχὴν τοῦ Δικαίου, καθ' ἣν δέν ἐπὶ τρέπεται νά τιμωρηθῇ τις δις διὰ μίαν καί τὴν αὐτὴν πράξιν. Π. γ. ἄνευ άδικου ἐπιθέσεως κατὰ προσώπου καί βίαιπραγίων, δέν δύναται νά λάβῃ χώραν βιασμός ἢ ληστεία, ἡ παράνομος κατακράτησις κλπ. — ἄρα δέν δυνάμεθα νά ἐπιβάλωμεν ἄλλην ποινὴν διὰ τὴν ἐπιθεσιν καί ἄλλην διὰ τὸν βιασμόν, τὴν ληστείαν ἢ τὴν κατακράτησιν, διότι τὸ κύριον συστατικὸν τῶν τοιούτων πράξεων εἶναι ἡ κατὰ τοῦ προσώπου ἐπίθεσις, ἄνευ τῆς ὁποίας δέν δύναται νά πράχθῃσιν, ἄρα διὰ τῆς ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τοῦ Νόμου ποινῆς τιμωρεῖται ἡ ἐπίθεσις μὲ τὰ ἐπακόλουθα, ἰδίως δὲ ἐπὶ ληστείας καί μόνῃ ἡ βίαια ἐπίθεσις, ἄνευ περαιτέρω διαπράξεως, ἀποτελεῖ πλήρως τὸ ἐγκλημα. — ἄρα πῶς εἶναι δυνατόν νά τιμωρήσωμεν τὴν βίαιαν ἐπίθεσιν μὲ δύο ποινὰς, ἥτοι μὲ τὴν ποινὴν τῆς άδικου ἐπιθέσεως (ἄρθρ. 207), καί μὲ τὴν ποινὴν τῆς ληστείας (ἄρθρ. 363 καί ἐπ.). — Οὕτως δυνάμεθα νά παραδεχθῶμεν συζήτησιν πολλῶν ἀξιοποιῶν πράξεων, διότι τὸ ἄρθρ. 409 ὑποθέτει ἰδιαιτέρας καί αὐτοτελεῖς πράξεις καί οὐχὶ τὴν διχοτόμησιν τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων μιᾶς πράξεως καί τὴν κατὰ τὰ μάλιστα διαίρεσιν μιᾶς πράξεως εἰς πολλὰς πράξεις, διότι τότε φεύγομεν ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ Νόμου. — Π. γ. ἐάν ἀσπασώμεν ἀπὸ τὴν πράξιν τῆς ληστείας ἢ τοῦ βιασμοῦ, ἢ τῆς κατακράτησεως τὴν άδικον ἐπίθεσιν καί τὴν σχηματίσωμεν ὡς ἰδίον καί αὐτοτελεῖς άδικημα, τότε ὁ ληστής, ὁ βιαστής ἢ ὁ κατακρατῆσας ἕτερον, πρέπει νά κηρυχθῇ ἐνοχὸς άδικου ἐπιθέσεως καί αὐτῶς τῆς ληστείας, τῆς ἀπαγωγῆς

ἤτις καὶ τῆς κατακρατήσεως, διότι δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν μία καὶ ἡ αὐτὴ πράξις νὰ λάβῃ μορφήν δύο ἰδιαίτερον καὶ αὐτοτελῶν ἐγκλημάτων, τιμωρουμένων μάλιστα μὲ ἰδιαίτεραν ποινὴν — θὰ ἔχῃ δὲ δικαίωμα ὁ ληστής νὰ προτείνῃ ὅτι διὰ τὴν βιχίαν ἐπιθέσει ἐτιμωρήθῃ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἀρθροῦ 207, ἄλλο τι δὲν ἐξετέλεσεν — ἐπίσης καὶ ὁ βιαστής θὰ εἴπῃ ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐπέβαλε χεῖρα κατὰ προσώπου ἐτιμωρήθῃ ἐπὶ ἐπιθέσει, ἐφ' ὅσον ὅμως ἡσέλγησε κατ' ἐλευθέρου προσώπου, δὲν οφείλει λόγον εἰς τὴν δικαιοσύνην (ἐκτὸς ἐὰν προσκύπτῃ μοιχείᾳ, ἀνηλικιότητι ἢ παρὰ φύσιν ἀσέλγεια, ὅτε δέχεται νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν τοῦ πλημμελήματος)· ὁ δὲ παρανόμως κατακρατῆσας, θὰ ἰσχυρισθῇ ἐπίσης ὅτι ἐφ' ὅσον ἐπέβαλε χεῖρα κατὰ προσώπου, ἐτιμωρήθῃ ἐπὶ ἐπιθέσει, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐφιλοξενεῖ τὸν κατακρατηθέντα, δὲν οφείλει λόγον εἰς τὴν δικαιοσύνην.

Μὴ οὕτως νομίμως δεκτῆς τῆς Β' ἐννοίας, ἔπεται ὅτι ἡ Α' ἐννοία εἶναι δεκτὴ καὶ αὕτη κανονίζει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως ὑπὸ τὰς ἐξῆς βάσεις.

Ἡ ἐλευθεριότης (ἡλ. τὸ ἐλεύθερον) τοῦ ατόμου εἶναι ἀπαραβίαστος, ὅθεν οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ ἄλλου, ἄνευ τῆς θέλησεως αὐτοῦ, οὐδ' ὅταν πρόκειται νὰ κάμῃ χαριστισμὸν, εὐεργεσίαν ἢ ἐκδούλευσιν πρὸς αὐτόν, πολλῶν δὲ μάλλον ὅταν πρόκειται νὰ τὸν ἐγγίσῃ εἰς φιλοτιμίαν ἢ ἰδιοτροπίαν τινά.

Ἐπιθεσις κατὰ προσώπου, ἄνευ σκοποῦ τινος, δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ, διότι καὶ αὐτὸς ὁ διανοούμενος νὰ πειράξῃ ἄλλον, κατὰ ἐκπέεται ἢ κατὰ τι περιμένει ἐκ τούτου — ὅθεν ὁ σκοπὸς τοῦ ἐπιτιθεμένου τῷ νὰ παραβιάσῃ διὰ τινος κῆ ἀξιοποίνου πράξεως, τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν (ἡλ. τὸ ἀθικτον) τοῦ καθ' οὗ ἡ ἐπιθεσις, εἶναι τὸ μόνον καὶ κύριον συστατικὸν τῆς ἀδίκου κατὰ προσώπου ἐπιθέσεως, ὡς διὰ τῶν ἐφεξῆς παραδειγμάτων ἐμφαίνεται.

Π. χ. Ὁ συναντῶν συγγενή, ἢ φίλον, ἢ γινώριμον καὶ ὁρμῶν νὰ ἐναγκαλισθῇ ἢ ν' ἀσπασθῇ αὐτόν, ἢ νὰ σφίξῃ τὴν δεξιάν του, ἢ νὰ τῷ εἴπῃ μυστικὸν τι εἰς τὸ οὖς, ἐπιτίθεται βεβαίως κατὰ προσώπου, ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιθέσεως εἶναι ἀθῶος, διότι τείνει εἰς ἐκδήλωσιν αἰσθημάτων ἀγάπης, ἢ φιλίας ἢ ὑπολήψεως — ἐὰν ὅμως ὁ συναντῶμενος (καὶ μάλιστα γυνή) δι' ὁποιοῦνδήποτε λόγον, ἀντιτείνῃ εἰς τὴν τοιαύτην ἐπαφὴν καὶ δὲν θελήσῃ νὰ ἐνδῶτῃ εἰς ἐναγκαλισμὸν, ἀσπασμὸν, χειραψίαν κλπ. τότε τὸ πρᾶγμα ἀλλάσσει μορφήν, διότι ὁ ὁρμήσας οφείλει νὰ ὁπισθοδρομήσῃ, ἵνα μὴ προσβάλλῃ τὸ ἀθικτον καὶ ἀπαραβίαστον τοῦ ατόμου — ἄλλως προσβαίνων περαντέρω, συλλαμβάνει νέον σκοπὸν νὰ παραβιάσῃ τὸ ἐλεύθερον τοῦ συναντηθέντος — ὅθεν ἐὰν ὁ συναντηθεὶς κατῴρθε διὰ φυγῆς, ἢ διὰ συνδρομῆς ἄλ-

λων, ν' αποφύγη τὸν ἐναγκαλισμὸν, τὸ φίλημα ἢ τὴν χειραψίαν, τότε ὑπάρχει ἄδικος ἐπίθεσις ἀνευ βιαιοπραγιῶν—ἂν ὅμως δὲν ἦ δυνάσθῃ ν' αποφύγη τὴν τοιαύτην ἐπαρὴν, τότε ὑπάρχει ἄδικος ἐπίθεσις μετὰ βιαιοπραγιῶν.

Ἄλλος τις θέλων νὰ τρομάξῃ Ἑβραῖόν τινα, ἢ γυναῖκα, ἢ παῖδα, ἢ ἄλλους εὐπτοήτους ἀνθρώπους, προβαίνει ἐνώπιόν αὐτῶν καὶ παρουσιάζει αἰφνιδίως ὄφιν (ἢ καρκίνον εἰς τὸν Ἑβραῖον) ἐντεῦθεν δ' ἐπέρχεται φρικτίας ἢ τρομασμοῦ, ὅθεν ὑπάρχει ἄδικος ἐπίθεσις—ἂν ὅμως θέσῃ χεῖρα ἢ ῥίψη τὸν ὄφιν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀτόμων, ἢ καὶ παντὸς ἄλλου ἀτρομήτου, ὑπάρχει ἄδικος ἐπίθεσις μετὰ βιαιοπραγιῶν.

Ἄλλος τις συναντῶν γυναῖκα τινα φέρουσαν σταυρὸν ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ της, ἀποφασίζει ν' ἀσπασθῇ τὸν σταυρὸν (ἔστω καὶ χάριν εὐλαβείας) ἀλλ' ἡ γυνὴ δὲν δέχεται καὶ ὀπισθοδρομεῖ, οὗτος ὅμως ἐπιμένει νὰ προβῇ κατὰ τῆς ἀποποιήσεως καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς γυναίκος καὶ διώκει αὐτὴν ἀνευ ἀποτελέσματος (ὅτε ὑπάρχει ἄδικος ἐπίθεσις) ἢ καὶ ἀποτελεσματικῶς (ὅτε ὑπάρχει ἄδικος ἐπίθεσις μετὰ βιαιοπραγιῶν).

Ἄλλος τις ὀφείλων εὐεργεσίαν εἰς τινα, ἢ ἐκτιμῶν τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ἀπεφάσισε καθ' ὁδὸν ἢ ἐν τινι συγαστροφῇ ἢ συνελεύσει κλπ. νὰ περάσῃ χρυσοὺν στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν του, ἢ χρυσὴν ἀλυσίδα μεθ' ὀρολογίου περὶ τὸν λαιμὸν του, ἢ νὰ ἐπιθέσῃ εἰς τὴν κεφαλὴν του κάνηνον περιέχον πολὺ τιμὰ πράγματα—ὁ σκοπὸς εἶναι ἀγαθός, ἀλλ' ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνεται, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ τόπου, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ τρόπου, εἴτε καὶ ἐκ μετριοφροσύνης, δὲν δέχεται ταῦτα—ὅθεν ὁ προσφέρων ὀφείλει ν' ἀποχωρήσῃ, διότι ἄλλως, θέλει παραβιάσῃ τὴν ἐλευθεριότητα τοῦ ἀτόμου, προβαίνων δὲ καὶ ἐκτελὼν τὴν ἀπόφασίν του, πράττει ἄδικον ἐπίθεσιν μετὰ βιαιοπραγιῶν.

Ἄλλος τις ἀπαντῶν ἄλλον καθ' ὁδὸν, θέλει νὰ συνάψῃ μετ' αὐτοῦ ὁμιλίαν περὶ πολιτικῶν ἢ ἄλλων ἀντικειμένων, ἀλλ' ὁ συναντῶν μὴ θέλει, εἴτε λόγῳ ἀποστροφῆς πρὸς τὸ ἀτόμον ἢ πρὸς τὰ πολιτικὰ, εἴτε διότι κατέχεται ὑπὸ ἄλλων σκέψεων καὶ φροντιστῶν, εἴτε διότι δὲν ἔχει καιρὸν διὰ τοιαύτας ὁμιλίας καὶ ἀκροάσεις, δὲν δέχεται νὰ ἔλθῃ εἰς τοιαύτας ὁμιλίας, ὁ ἕτερος ὅμως ἐπιμένει καὶ τὸν παρενοχλεῖ καθ' ὁδὸν, εἴτε δι' ὁμιλιῶν εἴτε διὰ κραυγῶν—ὅθεν ὑπάρχει ἄδικος ἐπίθεσις κατὰ προώπου, διότι παρεβιάσθη ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου, καθὼτι οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ γίνηται ἡχὼ τῆς φλυαρίας καὶ τῶν φωνασιῶν τοῦ ἄλλου.

Ἄλλος τις τίθεται ἐνώπιον ἄλλου διαβαίνοντος διὰ νὰ σταματήσει τὴν διάβασιν αὐτοῦ—οὗτος λοξοδρομεῖ ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐμ-

πρὸς τοῦ εὐρίσκει τὸν ἐπιτιθεῖν, δοκιμάζει νὰ διαβῇ, ἀλλὰ τὸ ἐμπόδιον ἐξακολουθεῖ· ὅθεν ἐξ ἀνάγκης ὀπισθοδρομεῖ.—ὑπάρχει ἀδικος ἐπίθεσις, διότι τὸ ἐλεύθερον τοῦ ἀτόμου παρεβιάσθη· ἐὰν δ' ὁ παραβιάσας ἔθεσε καὶ χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἀτόμου, τότε ὑπάρχει ἀδικος ἐπίθεσις μετὰ βιαιοπραγιῶν.

Ἄλλοις τις βλέπων ἄλλον καθήμενον εἰς καφενεῖον ἢ λέσχην καὶ ἀναγινώσκοντα ἐφημερίδα, ζητεῖ παρ' αὐτοῦ τὸ σκαμνίον, ἢ τὴν ἐφημερίδα (χωρὶς νὰ ἔχη δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν)· ὁ καθήμενος ἀντιτείνει, ἀλλ' ὁ ἐπιτιθέμενος ἀφαιρεῖ τὸ καθίσμα καὶ τὴν ἐφημερίδα, ὅθεν ὑπάρχει ἀδικος ἐπίθεσις μετὰ βιαιοπραγιῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων καὶ πλείστων ἄλλων, τὰ ὅποια δύναται νὰ σχεδιάσῃ ἢ ν' ἀρυσθῇ τις ἐκ τῶν ἐκάστοτε συμβαινόντων τιοῦτων καὶ ἄλλων παραπλησιῶν γεγονότων, προκύπτει ὁ κανὼν ὅτι πᾶσα ἐκ προθέσεως τελοῦμένη πράξις (ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιν. Νόμου εἰδικῶς προβλεπομένων καὶ τιμωρουμένων), τείνουσα εἰς παραβίαν τῆς ἐκδηλωθείσης ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, θεωρεῖται ἀδικος κατὰ προσώπου ἐπίθεσις, εἰναι δ' ἀδιάφορον ἐὰν ὁ σκοπὸς τῆς παραβίαν δὲν ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς, διότι ἅμα ἀντετάχθη κατ' αὐτοῦ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποποιήσεως, ἔλαβε τροπὴν καὶ χαρακτῆρα ἀντιπράξεως κατὰ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας, ἥτοι τοῦ ἀπαρτάσθου.

Ἐκ τῶν αὐτῶν παραδειγμάτων προκύπτει ὅτι τὰ στοιχεῖα τῆς δολίας προαιρέσεως, ὅπερ ἀπαιτεῖται ἐπὶ τῆς ἀδικῆς ἐπίθεσεως, δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν διὰ τῆς ἐπίθεσεως ἐκτελεσθησομένην πράξιν, (διότι ἂν πρόκηται νὰ ἐκτελεσθῇ διὰ δολίας προαιρέσεως ἀξιοποινὸς τις πράξις, ἀναγκαιῶς συνδεδεμένη μετὰ τὴν κατὰ προσώπου ἐπίθεσιν, τότε δὲν ἐξετάζεται ἡ ἀδικος ἐπίθεσις, ὡς ἴδιον ἀδίκημα, ἀλλ' ὡς συστατικὸν στοιχεῖον τῆς ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως ὡς προσεθεσάμεν), ἀλλ' ἀνάγεται εἰς αὐτὴν τὴν ἀδικὴν ἐπίθεσιν, ἥτις ὡς αὐτοτελὲς πλημμέλημα κατὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, πραττόμενον οὐχὶ ἐκ συμπτώσεως καὶ ἀμελείας, ἀλλ' ἐκ προθέσεως, προϋποτίθεται ἀναγκαιῶς τὴν ὑπαρξίν τῆς—ὡς πρὸς τὸ ἐπιτελεῖναι δολίας προαιρέσεως.

Ἡ ἀδικος ἐπίθεσις κατὰ προσώπου δὲν ἔχει ἀπόπειραν, διότι ἐνὸς τοῦ δὲν παρεβιάσθη ἢ ἐλευθερία ἄλλου, δὲν ὑπάρχει ἐπίθεσις, ἅμα παραβιάσθη, ὑπάρχει πλήρης ἐπίθεσις, ἅμα δὲ συμβῶσι καὶ βιαιοπραγίαι ὑπάρχει ἐπιβαρυντικὴ αἰτία.

Τὰ κατὰ προσώπου ἐκ προμελέτης τραύματα, αἱ κατὰ προσώπου προμελετημέναι αἰχμαί, καὶ αἱ κατὰ προσώπου ἔργα γενόμενα προβολαί, δὲν ἔχουσι τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀδικῆς ἐπίθεσεως. 1) διότι προβλέπονται καὶ τιμωροῦνται ὑπὸ εἰδικῶν Νόμων (άρθρ. 307 τοῦ

Ποιν. Νόμου, Διάταγμα 26 'Ιουνίου 1836, δι' οὗ ἐτροπολογήθησαν τ' ἄρθρα 688 καὶ 337 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ ἄρθρ. 29 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου· 2) διότι διὰ τῶν πράξεων τούτων δὲν πρόκειται νὰ παραβιασθῇ ἀπλῶς ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ κυρίως νὰ προβληθῇ τὸ σῶμα καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ· ὅθεν ὁ ἐκ προμελέτης τραυματισμός, ῥαπίσας ἢ πτύσας ἕτερον, δὲν πράττει ἄδικον ἐπιθέσιν. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν τινὲς τῶν πράξεων τούτων τιμωροῦνται ἠπιώτερον τῶν ἀδίκου ἐπιθέσεως, διότι τὸ τοιοῦτον ἀπέκειται εἰς τὴν περὶ τὸ κανονικὴν τὰς ποινὰς ἐλευθερότητα τοῦ Νομοθέτου, καὶ διότι ὁ Νομοθέτης προοριζόμενος ἐλάχιστον καὶ μέγιστον ὅρον, ἀφίνει τὸ στάδιον εἰς τὴν Δικαστὴν νὰ τιμωρήσῃ τὸν διὰ προμελετημένης αἰτίας παταίσαντα μετὰ κράτησιν ἐξ μηνῶν, τὸν δὲ δι' ἄδίκου ἐπιθέσεως, ἀνευ βιαιοπραγίᾶς πλημμελίσαντα, μετὰ φυλάκισιν τριῶν ἡμερῶν.

Εἰς τὴν ἄδικον ἐπιθέσιν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι νομίμως καὶ ὅλαι κατὰ προσώπων ἐπιθέσεις, αἰτινες ματαιωθείσαι, δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν ἀπόπειραν ἀξιοποίνου πράξεως, δι' ἧς ἐλλείψιν ἀρχῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς.

Π. χ. ἐπὶ βιασμοῦ. Ἐάν τις κάμῃ πρότασιν ἀσελγείας εἰς ἐλευθέρῳ τινὰ γυναῖκα καὶ αὕτη συναινέσῃ οὐδὲν ἔγκλημα ὑπάρχει· ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀποποινηθῇ ἡ γυνὴ καὶ ἀποσυρθῇ ὁ ἀνὴρ ἐκ τῆς προτάσεώς του, πάλιν αὐτὸς δὲν ἔγκλημα ὑπάρχει, (ἢ τὸ πολὺ προσβολὴ τιμῆς), διότι δὲν ἐξήγησεν ἀθέμιτόν τι καὶ διότι ἅμα διὰ τῆς ἀποποιήσεως τῆς γυναικὸς ἐδόθη χρόνιά ἀθέμιτον εἰς τὴν πρότασιν του, οὗτος ἀπέσχεεν ἐξ αὐτῆς (ἄρθρον 51)* ἀλλ' ἐὰν μετὰ τὴν ἀποποιήσιν τῆς γυναικὸς ὁ ἀνὴρ ἐπιμείνῃ διὰ τῆς βίας νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του καὶ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτὴν συλλαμβάνων ταύτην ἀπὸ τινος μέλους τοῦ σώματος, ἢ κυνηγῶν ταύτην φεύγουσαν, καὶ δὲν δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἐξωτερικὴν πρᾶξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀσελγείας, τότε δὲν ὑπάρχει ἀπόπειρα βιασμοῦ (ὡς ἐπὶ βιασμοῦ ρηθήσεται) ἀλλ' ἄδικος ἐπιθέσις κατὰ προσώπου.

*Ὡς ἄδικος ἐπιθέσις μετὰ βιαιοπραγίᾶς, δύναται νὰ θεωρηθῇ νομίμως ὁ παρά τινος τελεσθεὶς βιασμός ἐπὶ πόρνῃς ἢ ἄλλῃς γυναικαῖς συναινοῦσας μὲν εἰς τὴν ἀσελγειαν, ἀλλὰ προταστουούσας ὅρον πληρωτέον μὲς κλπ. ὁ παρακούων τὸν ὅρον καὶ προβαίνειν εἰς τὴν διὰ βίας ἀσελγειαν, δὲν εἶναι ἐνοχὸς βιασμοῦ, διότι ἡ γυνὴ δὲν ἀπέβλαψεν εἰς τὸ περὶ τιμῆς κεφάλαιον (οὗ τινος ἐστέρευτο ἡ δὲν ἤξιούτο) ἀλλ' εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὅρου, μὴ ἐκτελεσθέντος δὲ τούτου, παρεβιάσθη ἢ περὶ τὴν πληρωμὴν θέλησας τῆς καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν συντρέχουσιν οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρ. 273 τοῦ Ποιν. Νόμου, οὔτε δύναται ἐνώπιον Δικαιοσύνης νὰ διεκδικήσῃ τιμὴν ἢ γυνὴ ἐκείνη ἥτις ἐμπαρεύεται τὸ σῶμά της καὶ εἰς μὲν τοὺς πλουσίους προθύμως ἐνδίδει, εἰς δὲ τοὺς

πάντας ἀδιαφορεῖ καὶ προτείνει ὅρους, ἡ παραβίασις τῶν ὁποίων ἀναγεται εἰς τὸ περὶ πλούτου καὶ οὐχὶ εἰς τὸ περὶ τιμῆς κεφάλαιον, ὡς προσφύως ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὴν Κωμῳδίαν τοῦ Πλούτου παρουσάζει τὸν πένητα Χρεμύλον λέγοντα: «Καὶ τὰς χ' ἐταίρας φασὶ τὰς Ἀκρινθίας, ὅταν μὲν αὐτάς τις πένης πειρῶν τυγχῇ, οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐὰν δὲ πλούσιος, τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς τοῦτον τρέπειν», καὶ τὸν δούλον Καρίννα προσθέντα, «καὶ τοὺς γε παῖδας φασὶ κατὰ τὸ τοῦτο δρᾶν, οὐ τῶν ἐραστῶν ἀλλὰ τ' ἀργυρίου χάριν».

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 42 τοῦ 1869 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ κακὴ διαγωγὴ τῆς βιασθείσης δὲν ἔχει ἐπιρροὴν ὑπὲρ τῶν βιασθέντων, ἀλλ' ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, ἐὰν ἡ κακὴ διαγωγὴ γυνὴ ἡρνήθη δι' ἑλλειψιν πληρωμῆς, τότε ὁ βιασμὸς ἔχει τὸν χαρακτήρα τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως μετὰ βιαιοπραγίων, διότι παρεδιδόθη ἡ περὶ τὰ χρήματα καὶ οὐχὶ ἡ περὶ τὴν ὑπόληψιν θέλησίς της· εἶναι δ' ἐκτὸς ἀμφιβολίας ὅτι ὅλαι σχεδὸν αἱ κακὴς διαγωγῆς γυναῖκες προσφέρονται ἐνώπιον τῶν χρημάτων καὶ ὅτι τότε παραπονοῦνται ἐπὶ βιασμῷ, ὅταν δὲν ἔλαβον χρήματα, ἀλλὰ τότε δὲν δύνανται νὰ ἐξομωθῶσι μετὰ τὰς ἐναρέτους παρθένους καὶ συζύγους, αἵτινες ἐνώπιον τῆς τιμῆς ἀπορρίπτουσι τὰ χρήματα καὶ ὁσάκις διὰ τῆς βίας ἀτιμασθῶσιν αἰσθάνονται ὅτι ἀπώλεσαν τὸ πᾶν — ἄλλως ἀρᾷ κατὰ τὸν Ἀρείον Πάγον, τὸ ἔγκλημα εἶναι ταῦτο, εἴτε κατὰ παραλελυμένης πόρνῆς ἐπράχθη, εἴτε κατὰ σεμνῆς καὶ ἐναρέτου παρθένου, τότε αἱ ἐξ ἀκρατικτοῦ ὀργασμοῦ ὠθούμεναι, ἢ κατὰ συμβουλήν ἰατροῦ πρὸς συνουσιασμὸν παραπεμπόμεναι, ἀποροῦντες χρημάτων πρὸς ἐκουσίαν συνουσίαν, ἤθελον παραβιάζει τὰς ὡραίαις καὶ εὐεδαῖς νέας κατὰ προτίμησιν τῶν διεφθαρμένων.

Εἰς τὸ πλημμέλημα τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα, διότι ὡς εἶπομεν, ἡ ἀδικία ἐπίθεσις δὲν ἀφορᾷ τέλει ἀξιοποῖνου πράξεως, ἀρὰ ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι ἀξιοποιῖνος, πᾶσα δ' ἀποτυχία ἢ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ, ἀποτελεῖ ἐπίθεσιν, ἀνευ ἢ καὶ μετὰ βιαιοπραγίων.

Μονομαχία.

Ἀρθρ. 208.

Ὅστις ἐξ οἰασδήποτε αἰτίας προκαλεῖ τινα εἰς μονομαχίαν δι' ὀπλίων, καὶ ὅστις προκαλούμενος οὕτω, παρουσάζεται εἰς τὸν ἀγῶνα, τιμωρεῖται 1) μὲ φυλάκισιν δεκατεσσάρων ἡμερῶν ἕως ἐξ μηνῶν, ἐὰν ἡ μονομαχία δὲν ἐπέφερε τραῦμα· 2) μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν, ἐὰν τὸ τραῦμα ἐπέφερεν ἀνικανότητα ἐργασίας κατωτέρω τῶν τριῶν μηνῶν· 3) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν, ἐὰν

τὸ τραῦμα ἐπροξένησεν ἀνικανότητα ἐργασίας ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μῆνας ἢ ἐὰν ἡ μονομαχία ἐγείνεν ἀνευ βοηθῶν ἢ μαρτύρων 4) με ἐπικλήσιν εἰς τὸν ἀντικείμενον ἐναντίον τῶν μονομαχοῦντων ἐτραυματίσθη θανάτηφόρως, ἢ ἐπὶ νεύθῃ ἀνευ προηγουμένης συμφωνίας θανάτου τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν 5) με δεσμὰ πρόσκαιρα, ὅταν συμβῇ θάνατος ἐνὸς μέρους, προϋπαρχούσης περὶ τούτου συμφωνίας.

Ἄρθρ. 209.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν τιμωροῦνται ὅσοι 1) ἐπὶ κάλεσαν ἢ ἐδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν εἰς μονομαχίαν, μολονότι αὐτὴ δὲν ἐξετελέσθη 2) ἠπεκλήσαν ἢ ἐδείξαν περιγρόνησιν εἰς τὸν προκαλεσθέντα, ὅστις ἀπεποιήθη τὴν μονομαχίαν.

Ἄρθρ. 210.

Ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία θεωρεῖται ἡ περίστασις, καθ' ἣν ἀπέρριψε τις τὸν παρὰ τοῦ ἐτέρου μέρους προταθέντα δικαστικὸν πρόπον, ἢ, μετὰ τὴν ἐναρξιν αὐτοῦ, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν μονομαχίαν.

Ἄρθρ. 211.

Ἐξαίρουνται πάσης ποινῆς οἱ παρευρεθέντες εἰς μονομαχίαν ὡς μάρτυρες ἢ βοηθοί.

Κατ' ἀνακεφαλαίωσιν τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 208—211 παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ πρόκλησις εἰς μονομαχίαν, καίτοι διὰ τοῦ ἄρθρου 209 τοῦ Ποιν. Νόμου ὡς ἰδιαιτέρα ἀξιοποινὸς πράξις χαρακτηριζομένη, εἶναι πάντοτε κατὰ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων προπαρὰσκευαστικὴ τῆς μονομαχίας πράξις καὶ ἐπομένως με σκοπὸν ἐκτελέσεως γενόμενῃ τοῦτο δ' ἐννοεῖ καὶ τὸ διαληφθὲν ἄρθρον τιμωροῦν τὴν πρόσκλησιν εἰς μονομαχίαν, μολονότι αὐτὴ δὲν ἐξετελέσθη.

Ἡ μονομαχία εἶναι πράξις ὅλως ἀντικοινωνικὴ καὶ ἀνῥήθικος καὶ ὥστε πιτοπλεῖστον προκαλεῖται παρ' ἀνῥήθικων καὶ θρασυδείλων ἀνθρώπων οἵτινες δι' αὐτῆς ἀντὶ νὰ ἐκγοποιήθῃσι, ταπεινοῦνται συνήθως ὑπὸ τῶν προκληθέντων.

Ἡ κακὴ αὕτη συνήθεια τῆς μονομαχίας εἰσῆχθη καὶ ἐν Ἑλλάδι, οὐ μόνον μεταξὺ στρατιωτικῶν ἀλλὰ καὶ μεταξὺ πολιτῶν, ἀλλ' ἐνεκα τοῦ τρόπου καθ' ὃν διεξάγεται, εἶναι μυριάκις ἀποφευκτέα, διότι μ' ὅλας τὰς κομπορρημοσύνας τῶν μονομάχων, ὅτι θὰ προβάσῃ μέχρι θανάτου, μολοντοῦτο παρρηγήθη ὅτι ἅμα φθάσῃσι εἰς τὸ πρὸς διωρισμένον διὰ τὴν μονομαχίαν σημείον, παρεκλογουόμενοι ὑπὸ πλῆθος περιέργων, συμβιβάζονται καὶ ὀπισθοδρομοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν

δὲν συμβιβασθῶν· πυροβολοῦνται διὰ κικιδίων ἢ δι' ἀτελοῦς γομῶ-
σεως ἢ ἀπὸ μακρᾶς ἀποστάσεως, καὶ γίνονται καταγέλαστοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ ἀθεμίτων ἐνώσεων καὶ ἐταιριῶν.

Α'. Γενικοὶ ὁρισμοί.

"Αρθρ. 212.

"Εάν πολλοὶ ἐνωθῶσιν ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ σκοπῷ τοῦ
νὰ συνέρχωνται ἐκ διαλειμμάτων, ἢ τοῦ νὰ ἔχωσι διὰ γραφῆς ἢ
ἄλλων σημείων ἀνταπόκρισιν μετ' ἀλλήλων, ὑπὸ ῥητοῦς τύπους καὶ
θεσμῶν, ἀποκλείοντες τοὺς μὴ ἰδιαιτέρους παρεισηγμένους, διὰ νὰ
συνασφαλῶνται περὶ ἀντικείμενα, τὰ ὅποια ἀνάγονται εἰς ἐξωτερικὰς
ἢ ἐσωτερικὰς σχέσεις τῆς ἐπικρατείας, εἰς θρησκείαν ἢ ἄλλους δη-
μοσίους σκοποὺς, οἱ μὲν καθιδρύται καὶ οἱ προΐσταμενοι τοιαύτης
ἐταιρίας τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, καὶ
μὲ χρηματικὴν ποινὴν πενήτηκοντα ἑως διακοσίων δραχμῶν· οἱ δὲ
λοιποὶ συνεταῖροι, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους, καὶ χρηματικὴν
ποινὴν τὸ πολὺ ἑκατὸν δραχμῶν.

"Αρθρ. 213.

Αἱ αὐταὶ ποιναὶ, φυλαττομένης τῆς αὐτῆς διανοητικῆς, καταγινώ-
σκονται, καὶ ἐὰν τοιαύτη ἐταιρία ἔλαβε μὲν τὴν συγκατάθεσιν τῆς
ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτογνομόνως παρεκτρέπεται κατὰ τὸν σχηματισμὸν καὶ
τὰς σχέσεις τῆς ἐνώσεώς της ἐκ τῶν τεταγμένων ὅρων, ἢ μεταβάλλει
τὸν ὀργανισμὸν της.

"Αρθρ. 214.

"Εάν ἡ ὑπαρξίς ὁποιασδήποτε συστηθείσης ἐταιρίας, οἱ σκοποὶ αὐτῆς,
οἱ θεσμοὶ, τὰ μέλη, αἱ συναθροίσεις, αἱ ἀποφάσεις ἢ ἀσχολίαι ἀπο-
σιωπῶνται κατ' ἀμοιβαίαν ὑποχρέωσιν, ἢ ἄλλως ἀποκρύπτονται ἐπί-
τηδες ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἢ ἀναγγέλλωνται ψευδῶς, εἰς μὲν τοὺς καθιδρυτάς
καὶ προΐσταμένους ἐπιβάλλεται φυλάκισις τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν,
καὶ χρηματικὴ ποινὴ ἑκατὸν μέχρι πεντακοσίων δραχμῶν, εἰς δὲ τοὺς
λοιποὺς συνεταίρους φυλάκισις ἐνὸς ἔτους μέχρι τριῶν ἐτῶν, καὶ χρη-
ματικὴ ποινὴ πενήτηκοντα μέχρι τριακοσίων δραχμῶν.

"Αρθρ. 215.

"Εάν ἡ εἰς παρσιωδῆσιν καὶ τήρησιν τῆς μυστικότητος ὑποχρέωσις
ἐνισχύεται ἐνόρκως, ἢ ἄλλως γίνεται ὅρκος τις ἐκ μέρους τῶν εἰσαγο-
μένων εἰς τὴν μυστικὴν ἐταιρίαν, οἱ μὲν συνεταῖροι τιμωροῦνται μὲ
(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.). 31.

εἰρκτὴν, καθιδρυταὶ δὲ καὶ προϋστάμενοι καταδικάζονται εἰς πρὸς σκαιρα δεσμὰ.

"Αρθρ. 216.

Ἀθέμιτοι ἑταιρίαι διαλύονται· τὰ δὲ ἔγγραφα, χρήματα, σκεύη καὶ λοιπὰ πράγματα αὐτῶν δημεύονται.

"Αρθρ. 217.

Με τοὺς καθιδρυτάς καὶ προϋσταμένους συνεξομοιοῦται· — 1) ὅστις ἀναδέχεται ἐν ὀνόματι ἢ διὰ σκοποὺς ἀθέμιτου τινὸς ἑταιρίας ἰδίαν τέραν ὑπηρεσίαν ἢ ἀσχολίαν· — 2) ὅστις προσπαθεῖ νὰ προσάγῃ καὶ προσάγει τῶντι μέλῃ τοιαύτης ἑταιρίας· — 3) ὅστις, ὢν μέλος μυστικῆς ἑταιρίας, παραχωρεῖ εἰς ταύτην ἐν γνώσει τὴν οἰκίαν ἢ τὴν κατοικίαν του μὲ ἐνοίκιον ἢ ἄνευ ἐνοικίου, ἢ ἀνέχεται νὰ γίνωνται ἐντὸς αὐτῆς συνελεύσεις, ἢ νὰ ἐναποτίθενται πράγματα τῆς τοιαύτης ἑταιρίας.

"Αρθρ. 218.

Ὡς συνεταῖρος τιμωρεῖται· — 1) ὅστις, χωρὶς νὰ ᾔναι μέλος ἀθέμιτου τινὸς ἑταιρίας, παραχωρεῖ ἐν γνώσει τὴν οἰκίαν ἢ τὴν κατοικίαν του μὲ ἐνοίκιον ἢ ἄνευ ἐνοικίου, ἢ ἀνέχεται τὸ νὰ γίνωνται ἐν αὐτῇ συνελεύσεις, ἢ νὰ ἐναποτίθενται πράγματα τῆς ἰδίας· — 2) ὅστις ἐν γνώσει συμπαραερίσκεται ὡς φίλος εἰς τὰς συνελεύσεις τοιαύτης ἑταιρίας, κατασκευάζει πρὸς χρῆσιν αὐτῆς ἰδιαίτερα σύμβολα τῆς ἐνώσεως, ἢ σκεύη, ἢ βοηθεῖ τὸ ἔργον τῆς καθ' οἰονδήποτε τρόπου.

"Αρθρ. 219.

Ὁ εἰσερχόμενος ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς εἰς οἶανδήποτε ξένην ἑταιρίαν, ὁποῖα ἢ διὰ τοῦ ἀρθρ. 212 περιγραφεῖσα, ἐὰν μὲν αὕτη ἀπορρῇ ὑπὸ θέσεις τῆς ἐπικρατείας ἢ τῆς θρησκείας, ἢ ἄλλους δημοσίους σκοποὺς καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν δέκα μέχρις ἑκατὸν δραχμῶν καὶ εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους· ἐὰν δὲ ὁ σκοπὸς τῆς διετηρήσεως ἐπίτηδες μυστικῆς, ἢ ἀνηγγέλητο ψευδῶς, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν πεντήκοντα ἕως διακοσίων δραχμῶν.

"Αρθρ. 220.

Ὅστις καταδικάσθῃ ὡς λαβὼν μέρος εἰς μυστικὴν τινὰ ἑταιρίαν ὑποβάλλεται, μετὰ τὴν ἀποπλήρωσιν τῆς ποινῆς, εἰς ἀστυνομικὴν ἐπίτηρσιν κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀρθρῶν 34—37, ἀποβάλλεται δὲ καὶ τῆς ὑπηρεσίας, ἐὰν ᾔναι δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης.

"Αρθρ. 221.

Εἰς χρηματικὴν ποινὴν δεκάξυ μέχρι διακοσίων δραχμῶν καταδικάζεται

κάζονται ὅσοι παραχωροῦσι τὴν κατοικίαν των ὅλην ἢ ἐν μέρει εἰς χρήσιν φανεράς τινος ἐταιρίας, ἂν καὶ συγχωρημένης παρὰ τῆς ἀρχῆς, χωρὶς ν' ἀναγγεῖλωσι τοῦτο εἰς τὴν τοπικὴν ἀστυνομίαν.

Κατ' ἀνακεφαλαίωσιν τῶν προκειμένων ἀρθρ. 212—221 παρατηρούμεν ὅτι διὰ τοῦ Συντάγματος ἐτροποποιήθησαν ἐν μέρει, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλως κατηργήθησαν τ' ἀρθρα ταῦτα. — καθότι τὸ μὲν ἀρθρον 10 περιέχει τὰ ἐξῆς «οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνέργεσθαι ἰσχύως καὶ ἀόπλως· μόνον εἰς τὰς δημοσίους συναθροίσεις δύνανται ἀπαγορευθῶσιν, ἂν ὡς ἐκ τούτων ἐπικηται κίνδυνος εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν» — τὸ δὲ ἀρθρ. 11 περιέχει τὰ ἐξῆς. «Οἱ Ἕλληνες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταίριζεσθαι, τηροῦντες τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, οἵτινες ὅμως οὐδέποτε δύνανται νὰ ὑπαγάγῃσι τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς προηγουμένην τῆς Κυβερνήσεως ἀδειαν.

Διὰ τῶν ἀρθρων τούτων οὐδεμία ἄλλη καινοτομία. ἐγένετο εἰμὴ ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀδείας, ἐξ ἧς ἀπηλλύγησαν μόνον αἱ Ἕλληνες, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ξένοι· μὴ ἀπαιτοῦντος δὲ τοῦ Συντάγματος ἀδειαν, ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνας, εἶναι ταῦτόν ὡσανεὶ ἔλαβον οὗτοι τὴν ἀδειαν, ἀλλ' ἐκ τῶν προκειμένων ἀρθρων τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐξάγεται ὅτι καὶ οἱ ἔχοντες τὴν ἀδειαν παρεκτρέπομενοι ἐκ τῶν τεταγμένων ὅρων τιμωροῦνται — ὅθεν ἀφοῦ καὶ τὸ Σύνταγμα ἐπιτρέπει εἰς τοὺς Ἕλληνας γὰρ συνέρχονται ἡσυχῶς καὶ νὰ συνεταίριζονται τηροῦντες τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, εἶναι πρόδηλον ὅτι δὲν ἐπιτρέπει εἰς αὐτοὺς τὴν παράβασιν τῶν ἀρθρ. 212—221 τοῦ Ποιν. Νόμου, τόσῳ μᾶλλον ὅσον τ' ἀρθρα 214 καὶ 215 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀδείας, τιμωροῦσι τοὺς συνεταίρους τῆς ἐταιρίας ἐκείνης, τῆς ὑποίας οἱ σκοποὶ, οἱ θεσμοὶ, τὰ μέλη, αἱ συναθροίσεις, αἱ ἀποφάσεις ἢ ἀσχολίαι ἀποσιωπῶνται, ἢ ἀποκρύπτονται ἢ ἀναγγέλλονται ψευδῶς, μετὰ φιλανθρωπίας καὶ χρηματικὴν ποινὴν — ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἢ εἰς παρασιώπῃσιν καὶ τήρησιν τῆς μυστικότητος ὑποχρέωσις ἐνισχύεται ἐνόρκως, ἢ ἄλλως πῶς γίνεται ὁρκος τις ἐκ μέρους τῶν εἰσαγομένων εἰς τὴν μυστικὴν ἐταιρίαν, τιμωροῦν τοὺς μὲν συνεταίρους μετὰ φιλανθρωπίας, τοὺς δὲ καθιδρυτάς καὶ προϊσταμένους μετὰ πρὸςκαίρα δεσμῶν. — Ἐκ τῶν ἀρθρων τούτων εἶναι πρόδηλον ὅτι δὲν πρόκειται πλέον περὶ ἀδείας ἢ μὴ, ἀλλ' ὅτι ἀμὲν ἀνακαλυφθῇ ἢ ὑπαρξῇ τοιαύτης ἐταιρίας, αἱ ποιναὶ τοῦ Νόμου, κατὰ τῶν συνεταίρων καὶ τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, εἶναι ἐπιβλητέαι.

Ἐκ τῆς περιεκτικῆς ἐννοίας τῶν προκειμένων ἀρθρων ἐξάγεται ἀνεκτρέφῃς ὅτι δι' αὐτῶν ἀπαγορεύεται καὶ τιμωρεῖται καὶ ἡ λεγομένη ἐταιρία τῶν Μασσόνων, ἣτις δυστυχῶς ἐμόλυνε καὶ τὸ Ἕλλητικὸν ἔθνος, καὶ μολονότι κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῆς κατεπνίγη

ἐν σπαργάνοις, μολοντούτο μετὰ τινα ἔτη ἀνερᾶν ἐκ νέου φανερά καὶ ἀπειλητικῇ εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους καὶ εἰς ἄλλας πρωτευούσας τῶν Νομῶν καὶ διέτρεψε τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τῶν πολιτῶν ἰδίως δὲ εἰς τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν ἢ ἐξαγρίωσις τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν ὑποτιθεμένων Μασσώνων ἐπήνεγκε δυστυχήματα, διότι ἐπυρπολήθη μία οἰκία, διεταράχθη ἡ κοινὴ ἡσυχία, κατεδιώχθησαν καὶ ἐτραυματίσθησαν πρόσωπα, ἄλλα ἐκρύβησαν, καὶ ἄλλα ἀπεδόκησαν καὶ διὰ τῆς ἐπεμψέως τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ἐκδόσεως ἐντάλματων ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἀρχῶν, κατὰ τῶν ὑπατιθεμένων Μασσώνων, ἀποκατέστη ἡ ἡσυχία· χάρις δ' εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν ἐν Πάτραις Ἐφεστών, ἀνεκλήθησαν τὰ ἐντάλματα ἐπὶ τῇ παραστάσει αὐτοῦ, ὅτι διὰ τοῦ Συντάγματος κατηργήθησαν τὰ προκείμενα ἄρθρα τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἐπὶ τοῦ συμβάντος τούτου καὶ σχετικῶς πρὸς τὴν ἐταιρίαν τῶν Μασσώνων, ἡ ἐν Τριπόλει ἐκδιδομένη ἐφημερίς «Ἀρκαδία» εἰς τὸ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1867 ὑπ' ἀριθ. 429 φύλλον αὐτῆς διέλαβε τὰ ἐξῆς· «Τὰ πέν Πατρικίς ἐσχάτως κατὰ τοῦ Μασσωνισμοῦ διαδραματισθέντα, ἐκλύπησαν ὡς εἰκὸς πάντας. Τὸ μέσον ὅπερ ὁ λαὸς τῶν Πατρῶν ἐξῆλθε κατὰ τοῦ Μασσωνισμοῦ εἴτε οἰκοθεν εἴτε καθ' ὑπαγόρευσιν ἠδὲν εἶναι καθόλου τὸ κατάλληλον· περὶ τούτου πρέπει νὰ ληφθῶσι μέτρα Κυβερνητικὰ συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῶν κειμένων Νόμων, καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ὅτι δέον, ἵνα προσφυλᾷ τοὺς Χριστιανούς ἀπὸ τὰς σαγήνας ἐταιρίας ἀντιχριστιανικῆς. Ἀντιχριστιανικὴν ὀνομάζομεν τὴν ἐταιρίαν τῶν Μασσώνων, διότι εἶναι ἐταιρία μυστηριώδης, ἀποκρύπτουσα τὰς ἀρχάς τῆς, εἰ καὶ ἀπειράκις προκλήθεῖσα νὰ τὰς φανερώσῃ — οὐδεὶς μέχει τοῦδε ἡδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρίας ταύτης· ὅθεν εἰκότως ὑπερβαίνεται ὑπὸ πολλῶν ὅτι σκοπεῖ οὐ μόνον τὴν κατάργησιν πάσης Ὀρθοσκείας ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνατροπὴν πάσης ἐξουσίας, ὅπως ἀποκαταστήσῃ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα μίαν οἰκογένειαν, ἀνευ κεφαλῆς ἡδὲλ. ποιμνιον ἀνευ ποιμένας, δισπόμενον καὶ συντηρούμενον ὑπὸ μάστιγι τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἀτόμων ἀρετῆς. Μέγας τῶντοι ὁ σκοπὸς, πᾶλλὰ γελοῖος. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ λοιπὸν τοῦτω ἐργαζομένη ἡ ἐταιρία ὑτῶν Μασσώνων προτάσσει ὡς δέλεαρ τὴν φιλάνθρωπίαν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, δι' οὗ σαγηνεύει τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὡς κατώρθωσε νὰ σαγηνεύσῃ καὶ βασιλεῖς μάλιστα, ἀλλὰ δὲν φανερώνει τὸν κύριον σκοπὸν τῆς. Ἡ ἐταιρία δὲν ἀναγνωρίζει, ὡς οἱ σιδῶντες λέγουσι, Θεὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός, ἀλλὰ φύσιν, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν φύσιν τὸν μυστηριώδους πρὸς φύσει ἀκατόρθωτα, ἔπειτα

ᾧτι ἐνεργεῖ οὐ μόνον πρὸς ἀνατροπὴν τῶν θρησκευτικῶν ἐν γένει, ἀς ἀποκαλεῖ ἐπινόηματα ἀνθρώπων κτλ. ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνατροπὴν τῶν κοινωνικῶν· διὸ ὀφείλει καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Πολιτεία νὰ λάβῃ μέτρα ἔννομα, ἵνα προληφθῇ μία πυρκαϊὰ ἧτις πρόκειται ν' ἀνάψῃ αἰφνης καὶ ἀποτεφρώσῃ τὸν Κόσμον».

Καὶ ἄλλαι ἐφημερίδες ἔγραψαν καὶ γράφουσι κατὰ τοῦ Μασσωνικοῦ καὶ ἐξέθηκαν εἰς τὴν δημοσιότητα ἀρχάς τινας καὶ τὸν ὅρκον τῶν Μασσώνων, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν δὲν ἐγνώσθησαν εἰσέτι αἱ βάσεις καὶ οἱ σκοποὶ τῆς μυστηριώδους ταύτης ἐταιρίας, ἧτις, ὡς λέγεται, ὑφίσταται ἐξ ἀρχαίων χρόνων καὶ οὐρίσκεται ἐρριζωμένη εἰς διαφόρους τάξεις πολιτῶν διαφόρων ἐθνικότητων·—λέγεται δὲ προσέτι ὅτι πολλὰ πολιτικά τολμήματα καὶ ἄλλα ἱστορικά μεγάλα συμβάντα, προέκυψαν ἐκ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Μασσωνισμοῦ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. νξά' τοῦ 1840 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 212 τοῦ Ποιν. Νόμου προνοεῖ δύο περιπτώσεις, ἥ νὰ συνῇλθον ἢ θὰ συνέρχωνται τὰ ἐνωθέντα πρόσωπα, ἀρα ἡ ἔνωσις τιμωρεῖται καὶ πρὶν τῆς συνελεύσεως τῶν προσώπων, ὥστε ἡ πρὸς τὸ ἡσυχῶς συνέρχεσθαι καὶ τηρεῖν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους ἄδεια τοῦ Συντάγματος, δὲν κατήργησε τὴν ἰσχύϊν τῶν προκειμένων ἁρθρῶν.

Κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 109 τοῦ 1859 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἀδελφοποιΐα (ἀδελφοποιητοὶ) δὲν προσβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 214 οὐδὲ τιμωρεῖται.

Ως πρὸς τὰς θρησκευτικὰς αἱρέσεις.

Ἄρθρ. 222.

Κατὰ τοὺς περὶ ἀθεμίτων ἐταιριῶν ὅρους τῶν ἁρθρ. 212—221 τιμωροῦνται οἱ καθιδρυταί, διαδόται καὶ συνεταῖροι νέων καὶ μὴ ἀναγνωρισμένων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως αἱρέσεων.

Γ'. Ἀθεμίτος ἐνωσις διαφόρων σωματείων

Ἄρθρ. 223—225.

Πρὸς διασάφισιν τῆς ἐννοίας τῶν προκειμένων ἁρθρῶν 223—225 παρατηροῦμεν ὅτι αἱ ἐν τοῖς ἁρθρ. 212—222 ἀναφερόμεναι περιστάσεις καὶ ποιναὶ ἀφορῶσι τοὺς ιδιώτας, τὰ δὲ ἁρθρ. 223—225 ἀποβλέπουσι τὰ δημόσια σωματεῖα ὅσα παρεκτρέπονται ἐκ τοῦ προορισμοῦ καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν εἰς ἄλλας ἀναρμοδίους πράξεις· ἐφ' ὅσον δὲ τὰ μέλη τῶν αὐτῶν σωματείων ἐνεργοῦσιν ἀποκρυφῶς τότε ὑποκίενται εἰς τοὺς περὶ ἀθεμίτων ἐταιριῶν ὁρισμούς, ἀδιεφάρκως ἐάν δια τῆς ἀποκρυφῆς ἐνεργείας ἐκτελῶσι πράξεις ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἁρθρ. 212—222 ἀναφερομένων, ἢ ἄλλας οἱαιδήποτε, διότι ὁ λόγος τῆς

ἀποκρύψεως φέρεται τὴν ὑπαγωγὴν των εἰς τὰ περὶ ἀθεμίτων ἐταρειῶν διατασσόμενα—ἀλλὰ καὶ ἀνευ τῆς ἀποκρύψεως ταύτης, ἐὰν οἱ προϋστάμενοι ἢ τὰ μέλη τῶν σωματείων ἐνεργῶσι φανερά πράξεις ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 225 ἀναφερομένων, ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινὰς τῆς ἀθεμίτου ἐταιρίας

Ἦ; πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν δημοσίων σωματείων ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ὑπὸ τὸ ἀρθρ. 22 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσασμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἀντιποιήσεως νομημάτων ἡγεμονικῶν, ἀρχῆς ἢ ὑπηρεσίας μὴ ἐπιτραπείσης, καὶ ἄλλων δικαιωμάτων καὶ πλεονεκτημάτων.

Ἄρθρ. 226.

Ὅστις ἀδίκως καὶ ἐν γνώσει ἀντιποιεῖται νομήματα ἡγεμονικῶν καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν ἰσοδυναμοῦσαν μὲ τὸ διπλὸν τῆς εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐπιγενομένης ζημίας, οὐδέποτε ὅμως ἐλάσσονα τῶν 50 δραχμῶν.

Κατὰ τὴν ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου 1836 ἐγκύκλιον τῶν ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Γραμματειῶν (νῦν ὑπουργείων) Βασιλικὰ νομήματα εἶναι 1) αἱ ἀλικαί· 2) τὰ ὀρυκτά· 3) οἱ γαιανθορακές· 4) τὰ λατομεῖα· 5) αἱ γαιωρυχίαι· 6) τὰ μεταλλικὰ ὕδατα· 7) τὰ ἰχθυοτροφεῖα καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἐκ τῶν ὑδάτων πηγάζοντα διακρίματα.

Ἔννοεῖται δ' ὅτι εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην δὲν ὑπάγονται αἱ ἰδιόκτητοι ἀλικαί, τὰ ἰδιόκτητα ἰχθυοτροφεῖα, λατομεῖα καὶ ὕδατα κλπ. διότι ἐν καὶ κατὰ τὸ γε νῦν ἔχον, τ' ἀντικείμενα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν ἰδιωτικὴ κτήσις, οὐχ ἥττον εἶναι πασίδηλον καὶ διὰ δικαστικῶν ἀποράσεων ἀποδεδειγμένον, ὅτι ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐπετρέπετο ἢ ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων ἰδιωτικὴ κτήσις καὶ ἐπομένως ὅσοι ἀπὸ κτήσαν τοιαῦτα ἀντικείμενα ἐπὶ τουρκοκρατίας καὶ τὰ κατεῖχον μέχρι τῆς ἐκρήξεως τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος (ἐπαναστάσεως τοῦ 1821) εἶναι καὶ σήμερον κύριοι αὐτῶν καὶ δύνανται ἐλευθέρως γὰ τὰ καρπῶνται καὶ διαθέτωσι, διότι κατὰ τὸ Δίκαιον τοῦ Πολέμου καὶ κατὰ τὰ πρῶτα τόκολλα τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖνας μόνον τὰς κτήσεις ἐκνέμειεν αὕτη δικαίω πολέμου, ὅσας κατεῖχον καὶ ἐδέσποζον Ὀθωμανοὶ ἢ ἡ Ὀθωμανικὴ Ἐπικράτεια μέχρι τῆς ἐκρήξεως τῆς ἐπαναστάσεως, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκεῖνας αἱ ἰδίῳ ὀνόματι κατεῖχον Χριστιανοί, εἴτε διὰ τίτλου, εἴτε καὶ ἀνευ τίτλου, διότι ὁ ἱερὸς ἀγὼν δὲν ἡγέρθη κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἀλλὰ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν τυράννων, καὶ ἐπομένως

ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ ἐπὶ τῶν ὑπὸ χριστιανῶν κατεχομένων μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως κτήσεων (οἰοῦντοτε εἰδούς) οὐδὲ νὰ διαφιλονεικήσῃ τοὺς τίτλους τῶν Χριστιανῶν, οὐδὲ νὰ ἐκασκήσῃ ἀγωγὰς Ὀθωμανῶν, διότι δὲν εἶναι κληρονόμος αὐτῶν (ἴδε ἀποφ. ὑπ' ἀριθ. 79, 148 καὶ 199 τοῦ 1855, 3 καὶ 186 τοῦ 1856, 187 τοῦ 1857, 144 καὶ 199 τοῦ 1859, 278 τοῦ 1866, 102 τοῦ 1867, 22, 119, 123 καὶ 284 τοῦ 1868 Ἀρείου Πάγου καὶ προσέτι 455 τοῦ 1854 Ἐφετ. Ναυπλίας, 13313 τοῦ 1855 Ἐφετ. Ἀθηνῶν, πρὸς δὲ καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 131, 693 τοῦ 1866, 458 τοῦ 1867, 228 τοῦ 1868, καὶ 67 τοῦ 1869 Ἐφετ. Πατρῶν. — Ψήφισμα Κυβερνήτου 14 Ἰουλίου 1831 περὶ ιδιοκτησίας παραλίων Σύρου καὶ Συνθήκην 1844 μεταξύ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας εἰς τὸν β' σελ. 942—949 τῆς Γ'. ἐκδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων ἐνθα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζει ιδιότητα ἰχθυοτροφεία Ὀθωμανῶν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀποζημιῶν ταῦτα) τὰ δὲ ψηφίσματα τῶν Ἑθνικῶν Συνελεύσεων 32 τῆς ἐν Ἀφρῇ Β' καὶ 10 τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Γ' καὶ 20 τῆς ἐν Ἀργεῖ Ε' οὐδὲν καταργοῦν πραγματικόν τι δικαίωμα κεκτημένον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ δικαίωμα δὲ τῆς ἀλιείας ἐπὶ θαλασσῶν (ἐκτὸς ἰχθυοτροφείων) εἶναι ἐλεύθερον.

Περὶ ἀλικῶν, μεταλλείων, ὀρυχείων, λατομείων κλπ. ὑπάρχουσιν ἴδιοι Νόμοι καὶ Διατάγματα δι' ὧν κανονίζονται (ὅρα καὶ τὸν ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1861 περὶ μεταλλείων Νόμον καὶ τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1863 θέσπισμα τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἐκ τῶν μεταλλείων, ὀρυχείων καὶ λατομείων καθαρὰς προσόδου.

Ἀρθρ. 227.

Ὅστις χωρὶς νὰ διορισθῇ νομίμως, ἀντιποιεῖται ἀρχὴν τινα πολιτικὴν, ἐκκλησιαστικὴν, δημοτικὴν, ἢ στρατιωτικὴν, ἢ ὅποιονδήποτε ἀξίωμα, ἢ ἐπιχειρεῖ πράξιν τινα, ἐπιτρεπομένην μόνον εἰς πολιτικούς, ἐκκλησιαστικούς, δημοτικούς ἢ στρατιωτικούς ὑπαλλήλους, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχ.

Ἀρθρ. 228.

Ὁ φέρων δημοσίως τὴν στολὴν ἢ ἄλλο διακριτικὸν σημεῖον δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπηρετοῦ, ἢ παράσημον ἢ τίτλον, τὰ ὅποια δὲν ἔλαβε νομίμως, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ ἑκατὸν δραχμῶν.

Ἀρθρ. 229.

Εἰς εἰρκτὴν καταδικάζεται ὅστις ἀντιποιεῖται ἀρχὴν τινα μὴ

ἐπιτετραμμένην εἰς αὐτόν, ἢ μεταχειρίζεται στυλὴν, τὴν ὅποιαν δὲν ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ φέρῃ, ἢ παράστημόν τι ἢ ἄλλο διακριτικὸν σημεῖον ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ βλάψῃ ἢ ν' ἀπατήσῃ τὸ Κράτος ἢ ἰδιώτην τινα, ἢ νὰ ἐπιτύχῃ ἄλλο ἀθέμιτον ὄφελος.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 227—229 ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 220 ὁφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ ἀντιποίησης δικαιομάτων καὶ καθυκόντων, τότε μόνον τιμωρεῖται, ὅταν γίνεται παρανόμως ἢ ἀδίκως, ὅταν ὅμως προκύπτῃ ἐξ ἄλλης εὐλόγου αἰτίας, μένει ἀτιμωρητός. Π. χ. ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ ἔτους 1862, ἡ ἐν Μεσολογγίῳ ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατήσαντος λαοῦ ἐπ' ἐκκλησίας ἐκλεγθεῖσα ἐπαναστατικὴ ἐπιτροπὴ, ἀνέλαβε δικτατορικὴν ἐξουσίαν, ἐπαύσειν ὑπαλλήλους, διώρισεν ἄλλους, ἐπώλησε τὸ δημόσιον ἄλγας, διέθερεψε τὸν στρατὸν, ἐδώρισε τὸ ἰχθυοτροφεῖον Κλείσοβας καὶ περισσεύοντα ἐθνικὰ χρήματα εἰς τὴν πόλιν Μεσολογγίου, (δι' ἀνάγκας τῆς πόλεως ταύτης) καὶ διώρισε τὸν τόπον μέχρι τῆς ὑπὸ τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἀπαλλαγῆς τῆς. — Ἐπίσης καὶ ἡ ἐπαναστατικὴ ἐπιτροπὴ τῆς πόλεως Πατρῶν διώρισε Νομάρχην τὸν ἐφέτην Κωνσταντόπουλον, ἠνάγκησεν τὸν αὐτοχειροτόνητον Εἰσαγγελεὰ τοῦ λαοῦ Ἀριστείδην Οἰκονόμου Πρωτοδικὴν, διώρισε Δημάρχον, Ἀστυνόμους, ὑπαστυνόμους καὶ ἄλλας ἀρχάς, καὶ διεχειρίσθη, κατὰ τὸ δοκοῦν, τὰ Δημόσια χρήματα ἐπίσης καὶ ἄλλαι ἐπαναστατικαὶ ἐπιτροπαὶ ἄλλων μερῶν ἐνήργησαν καθυπερέσεις Δημάρχων καὶ διοριστῶν ὑπαλλήλων, διαχειρίσεις δημοσίων χρημάτων καὶ ἀπολύσεις φυλακισμένων κλπ.

Αἱ ἰδιότητες καὶ αἱ πράξεις αὗται τῶν ἐπαναστατικῶν ἐπιτροπῶν εἶναι νόμιμοι, διότι α. ἐπαναστατήσασαι ἐπαρχίαι ἐτέθησαν ἐκτὸς τοῦ Νόμου καὶ ἀνέλαβον τὴν αὐτοδιοίκησιν καὶ ἐξάσκησιν τῶν δικαιομάτων των διὰ τοῦ ἰσχυροτέρου Δικαίου ἢ τοῦ Δικαίου τῶν ὅπλων ἐνώπιον τοῦ δικαίου τῶν ὅπλων κλίνουσι τὸν αὐχένα καὶ οἱ Νόμοι καὶ πάντα τὰ λοιπὰ Δίκαια, καὶ κατὰ συνέπειαν οἱ ὑπὸ τῆς κυριαρχίας τοῦ ἐπαναστατήσαντος λαοῦ διορισθέντες πρὸς διοίκησιν τοῦ τύπου περιεβλήθησαν με Νομοθετικὴν καὶ Νομοεκτελεστικὴν ἐξουσίαν καὶ πᾶσα πράξις αὐτῶν εἶναι νόμιμος, διότι τὸ ἔθνος ὅλον κληρὸν ἠσπασθὲν τὴν ἐπανάστασιν καὶ οὕτω πρὸς ἡ ἐπανάστασις δὲν ἐθεωρήθη ὡς ἐγκλημα ἐσχάτης προδοσίας, ἀλλ' ὡς φυσικὸν δικαίωμα τῆς Κυριαρχίας τοῦ λαοῦ. (Ἴδε καὶ ἀποράσεις Βεζτείου Πατρῶν ὑπ' ἀριθ. 359 τοῦ 1818 καὶ 64 τοῦ 1869, δι' ὧν ἐθεωρήθη ὡς νόμιμος ἐξουσία ἡ ἐπαναστατικὴ ἐπιτροπὴ τῆς πόλεως Μεσολογγίου, καὶ ἰσχυρὰ ἡ παρ' αὐτῆς γενομένη ἐλπίσις τῶν ἐθνικῶν ἀλμάτων, περὶ ἧς ἠγέρθη δίκη).

Ἐπὶ τέλους παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Συντάγματος

«Εἰς πολίτας Ἑλλήνας τίτλοι εὐγενείας ἢ διακρίσεως οὕτε ἀπονέμονται οὕτε ἀναγνωρίζονται», μολοντοῦτο δ' ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀναγνωρίζεται τίτλος τοῦ Διαδόχου τῆς Ἑλλάδος ὡς Δούκος τῆς Σπάρτης, δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ Σύνταγμα, διότι δὲν θεωρεῖται ὡς τίτλος εὐγενείας ἢ διακρίσεως, ἀλλ' ὡς προσωνομία διδομένη κατ' ἐθιμοταξίαν εἰς τοὺς Βασιλοπαιδας (Πρίγκιπας), ἥτις ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην, ἀφ' ἑτέρου φιλοτιμεῖ τὸν Βασιλόπαιδα νὰ φανῇ ἄξιος τῆς προσωνομίας ταύτης.

Ἄρθρ. 230.

«Ὅστις χωρὶς νὰ ᾔναι, κατὰ τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν, συγγενὴς, ὁμοδίκος, ἢ Δικηγόρος, ἐμφανίζεται ἀντ' ἄλλου ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἢ ἀγορεύει ἐπὶ Δικαστηρίου ὑπὲρ αὐτοῦ, ἢ ἐπιχειρεῖ ἄλλας δικαστικὰς πράξεις, ἢ μετέρχεται τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Συμβολαιογράφου, χωρὶς νὰ ᾔναι ἐπιτήμιως διωρισμένος, ἢ ὑπερπηδᾷ τὰ ὅρια τῆς ἀρχῆς του, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μέχρῃς ἐξ μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἑκατὸν μέχρι χιλίων δραχμῶν, καταδικάζεται δὲ προσέτι καὶ εἰς τὸ νὰ πληρῶσθαι τὰς ἐντεῦθεν προξενηθείσας ζητίας καὶ δαπάναις—ἐὰν δὲ τις τῶν ἤδη διωρισμένων δικηγόρων ἢ συμβολαιογράφων φανῇ συμμέτοχος εἰς τὴν ἀθέμιτον ταύτην πράξιν, καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 1000—2000 δραχμῶν—εἰς φυλάκισιν δύο μηνῶν μέχρῃς ἐνὸς ἔτους, καὶ ἀπαγορεύεται εἰς αὐτὸν τὸ νὰ μετέρχηται τὸ ἐπάγγελμα τοῦ εἰς διάστημα δύο μηνῶν μέχρῃς δύο ἐτῶν.

Πρὸς ἐξηγήσιν τοῦ προκειμένου ἁρθρου, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 91 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ 131 τοῦ Δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ, ἕκαστος διάδικος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ αὐτοπροσώπως ἢ καὶ τὰς ἐνώπιον οἰουδήποτε Δικαστηρίου τοῦ Κράτους ἀπαιτούμενας πράξεις καὶ συζητήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων του· ὅτι καθ' ἑξ. περιπτώσεις, δὲν τολμᾷ ἢ δὲν θέλει νὰ πράξῃ τοῦτο, δύναται νὰ διορίσῃ πληρεξούσιον τῆς ἐκλογῆς του, ἀλλὰ μόνον ἐκ τῶν ἐξῆς προσώπων· ἴτοι 1) συζύγου, ἀνόντων καὶ κατιόντων συγγενῶν ἀντιδιακρίσεως βαθμοῦ, ἀδελφῶν, κηδεστῶν δευτέρου βαθμοῦ· 2) ὁμοδίκων· 3) δικηγόρων. — Ὅθεν πᾶς πληρεξούσιος μὴ ὢν συγγενὴς, ὁμοδίκος ἢ δικηγόρος, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ δικαστικὰς πράξεις, οὐδὲ νὰ παρίσταται εἰς δικαστήριον πρὸς συζήτησιν ὑποθέσεως τοῦ ἐνταλέως του, εἰμὴ ὡσάκις δυνάμει ῥητῆς ἐντολῆς τοῦ ἐνταλέως του πράττειται νὰ διορίσῃ ἐπὶ ἀκροατηρίου ἄλλον πληρεξούσιον αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἁρθρῷ 91 ἀναφερομένων, ἄλλως ἐνεργῶν ὡς πληρεξούσιος καὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του δικαστικὰς πράξεις, ἢ ἐπιλαμβάνομενος συζητήσεως

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

32.

ένώπιον Δικαστηρίου, δύναται νὰ τιμωρηθῇ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ παραβάσει τῶν ἀρθρῶν 230 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 133 τοῦ Δικαστ. Ὁργανισμοῦ. Πᾶν δὲ Πολιτικὸν ἢ Ποινικὸν Δικαστήριον ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πράττεται τὸ πλημμέλημα τοῦτο, δύναται νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸ παραχρῆμα κατὰ τὰ ἐν σελ. 168 ἐκτεθέντα, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι κατὰ τὴν ἐν δίκῃν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 134 τοῦ Δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ, τὸ πλημμέλημα τοῦτο δὲν παραγράφεται, ἀλλὰ δύναται καὶ ἀκολουθεῖν νὰ τιμωρηθῇ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου τῶν Πλημμελειῶν δίκων.

Κατ' ἐξαίρεσιν διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος ἐπετρέπη νὰ παρίστανται πρὸς ὑπεράσπισιν ἀλλοτρίων δικαιωμάτων ἐνώπιον Εἰρηνοδικῶν καὶ Ἐμποροδικῶν, ὡσαύτως καὶ παρὰ τοῖς Δικαστηρίοις τῶν Πρωτοδικῶν καὶ Ἐφετῶν, ὡς ἂν ταῦτα δικάζουσιν ἐμπορικὰς ὑποθέσεις, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἀρθρῷ 91 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἀναφερομένων, καὶ πᾶς Ἕλλην καταστημένος ἐν τινὶ Δήμῳ τοῦ Βασιλείου. — Εἰς τοὺς καταστημένους ἐμπόρους καὶ γαιοκτήμονας ἐπετρέπη νὰ παρίστανται καὶ διὰ τῶν ἐπιστατῶν καὶ ὑπαλλήλων αὐτῶν καίτοι μὴ ὄντων Ἑλλήνων ἀποκαταστημένων ἐν τινὶ Δήμῳ τοῦ Βασιλείου. — κατὰ πάσας δὲ τὰς περιστάσεις οἱ ἀνωτέρω πληρεξούσιοι πρέπει νὰ ᾔναι ἐφωδιασμένοι μὲ πληρεξούσιον ἑγγραφοῦ κατὰ τὸ ἀρθρ. 94 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ νὰ ἔχωσι τὰ προσόντα τοῦ παρ' ἐπιστατῆ ἐπὶ Δικαστηρίου κατὰ τὸ ἀρθρὸν 74, ἐδ. 1. τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἐν τούτοις, διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1847 Β. Διατάγματος διετάχθησαν τὰ ἑξῆς: 1) ἐνώπιον τῶν τοῦ Κράτους Εἰρηνοδικείων, ὅταν μὲν ταῦτα δικάζωσι πολιτικὰς ὑποθέσεις, δὲν δύνανται νὰ παρίστανται ὡς πληρεξούσιοι πρὸς ὑπεράσπισιν ἀλλοτρίων δικαιωμάτων, εἰμὴ τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 91 τῆς Πολιτ. Δικονομίας ὀριζόμενα πρόσωπα, ὅταν δὲ δικάζωσι πταισματοδικὰς ὑποθέσεις, δὲν δύνανται νὰ παρίστανται ὡς συνήγοροι κατὰ τ' ἀρθρὰ 25 καὶ 336 τῆς Ποιν. Δικονομίας, εἰμὴ δικηγόροι. — τῶν διατάξεων τούτων γίνεται ἐξαίρεσις ὡς ἂν παρὰ τινι τῶν Εἰρηνοδικείων δὲν ὑπάρχουσι διωρισμένοι πέντε τοῦλάχιστον δικηγόροι, τότε δὲ ἐπιτρέπεται νὰ παρίσταται ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς τοιοῦτου ἢ ὡς Πταισματοδικεῖου, καὶ πᾶς Ἕλλην ἀποκαταστημένος ἐν τινὶ Δήμῳ τοῦ Βασιλείου καὶ ἔχων τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 74 ἐδ. 1 τῆς Πολιτ. Δικονομίας διαλαμβανόμενα προσόντα. 2) ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς μὴ δικηγόρους νὰ παρευρίσκωνται ὡς πληρεξούσιοι ἢ συνήγοροι ἐνώπιον τῶν Εἰρηνοδικείων ἢ Πταισματοδικείων, ὅταν ἔχωσι σχέσεις συγγενείας, ὡς τὴν τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ ἀρθρὸν 273 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων βαθμῶν, μὲ τὰ ἐν τῷ εἰρημν.

ἀλλοῦ διαλαμβανόμενα πρόσωπα. — Ὁ παραβάτης τῆς διατάξεως ταύτης τιμωρεῖται μετ' πρόστιμον δραχ. 10—50.

(ΣΗΜ. Τὸ ἀνωτέρω Διάταγμα τῆς 22 Φεβρουαρίου 1847 ἀμφι-
σπῆται ἀν' ἡγεῖν ἰσχυρὸν, διότι ἐξεδόθη ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Συν-
τάγματος, ἀνευ συμπράξεως τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων καὶ περιέχει
Νομοθετικὰς διατάξεις ἀντιβαινούσας εἰς τοὺς κειμένους Νόμους.)

Κατὰ τὸ ΕΒ'. ψήφισμα τῆς Β'. τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως, μόνον
οἱ φέροντες διδάκτορας ἢ προλύτου δίπλωμα τῆς Νομικῆς τοῦ ἡμεδα-
ποῦ ἢ ἀλλοδαποῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον ἑταῖ μαθη-
τεύσαντες παρὰ τινι δικηγόρῳ, δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τῆς δι-
κῆς ἀπὸ 27 Ἰουλίου 1836 Διατάγματος συσταίνουμένης ἐπιτροπῆς
καὶ νὰ λάβωσι τὴν ἀδειαν τοῦ δικηγορεῖν ἐξαιρουνται 1) οἱ Πρύ-
τα καὶ Εἰσαγγελεῖς τῶν Πρωτοδικῶν καὶ οἱ τούτων ἀνώτεροι δικα-
στικοὶ ὑπάλληλοι, οἵτινες ἀπομακρυνόμενοι τῆς ὑπηρεσίας, δικαιούνται
νὰ ζητήσωσι καὶ λάβωσι τὴν ἀδειαν τοῦ δικηγορεῖν ἀνευ ἐξετάσεως
τινός 2) οἱ Πρωτοδίκαι καὶ Ἀντεισαγγελεῖς τῶν Πρωτοδικῶν, ἡ μὴ
φέροντες μὲν διδάκτορας ἢ προλύτου δίπλωμα, ἀλλ' ἐπὶ πενταετίαν
ὑπερετήσαντες ὡς τοιοῦτοι, μετὰ προηγουμένην ὁμολογίαν ὑπὸ τῆς μνη-
σθείσης ἐπιτροπῆς ἐξετάσιν.

Κατ' ἐξίρρεσιν τοῦ ἀρθροῦ 133 τοῦ Ὁργανισμοῦ ἐπατρία δι' αὐ-
τοῦ καὶ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 135 εἰς πάντας τοὺς δικηγόρους οἰουμένηται
δικαστηρίου νὰ συνηγορῶσιν ἐνώπιον παντὸς Ποινικοῦ Δικαστηρίου.

Συνεπεία τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων καὶ κατὰ τ' ἀρθρ. 133 καὶ 138
τοῦ Ὁργανισμοῦ, οἱ παρὰ τινι Δικαστηρίῳ διωρισμένοι Δικηγόροι, δὲν
δύνανται νὰ μετέλθωσι τὰ ἔργα τῶν ἐνώπιον ἄλλου Πολιτικοῦ Δικα-
στηρίου, (ἢ καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπὶ πολιτικῶν ἢ ἐμπορι-
κῶν ὑποθέσεων), διότι ὡς πρὸς τὰ Δικαστήρια ταῦτα θεωροῦνται
ὡς ἐπὶ, ὅθεν πᾶσαι αἱ πρὸς αὐτῶν ἐπιχειρηθεῖσαι πράξεις καὶ συζη-
τήσεις ἐνώπιον τῶν ἀπρησίτων αὐτοῖς Δικαστηρίων εἰσὶν ἄκυροι καὶ
ἐκπίπτουσι τὴν ποινὴν τοῦ ἀρθρ. 230 τοῦ Ποιν. Νόμου. — Καὶ μολον-
τος τοῦ Δικαστηρίου τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 11 τοῦ
1841, 54 καὶ 57 τοῦ 1847, 140 τοῦ 1850, 21 καὶ 119 τοῦ
1853, 42 καὶ 56 τοῦ 1868 καὶ πλείστων ἄλλων, προεδέχθη ὅτι
πᾶς Δικηγόρος δύναται ἐγκύρως νὰ ὑπογράψῃ δικαστικὰς πράξεις ἀ-
πειθουμένης ἐνώπιον ἄλλων Δικαστηρίων, ὡς καὶ ἐφάσεις καὶ ἀναφέ-
σαι ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων τῶν Ἐφετῶν καὶ Ἀρείου Πάγου, παρ'
οἷς δὲν εἶναι διωρισμένος, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὴν πρὸς ταῦτα πληρεξουσι-
ότητα ἢ ν' ἀναγνωρισθῶσιν αἱ πράξεις του, διότι τὰ εἰρημένα ἀρθρα
δὲν δικτάττουσιν ἀνυρότητα ἀλλὰ ποινὴν — αἱ ἀπαράσεις αὐτοῖς δὲν
εἶναι ὀρθαί, διότι ἀπὸ τῆς Νόμου κηρύττει ἀξιοποίνους τὰς τοιαύτας

πράξεις καὶ δὲν δέχεται τὴν πρὸς συζήτησιν παράστασιν τοῦ Δικηγόρου (άρθρ. 131, 132, 133, 134, 138 Ὁργανισμοῦ, 91 Πολιτικῆς Δικονομίας), ἔπεται ὅτι ἡτο περιττὸν νὰ τὰς κηρύξῃ ἀκύρους, διότι αἱ ἀξιόποιντοι πράξεις οὐδέποτε ἔχουσι νόμιμον κύρος, οὔτε συμβαδίζονται τὸ κύρος τοῦ ἐγγράφου μὲ τὸ ἀξιόποιντον αὐτοῦ, καὶ διότι κατὰ τὸν Νόμον 5. cod. 1. 14. πᾶσα ἐναντίον ἀπαγορευτικοῦ Νόμου τελεσθεῖσα πράξις, εἶναι αὐτοδικαίως ἀκύρος καὶ οὐδενὸς δικαιώματος παρεκτινῆ, ἀν καὶ δὲν ὀρίζεται ἐν τῷ ἀπαγορεύοντι Νόμῳ ἡ ἀκύρωσις αὐτῆς—ἐκτὸς δὲ τούτου κατὰ τὸ ἀρθρ. 94 τῆς Πολ. Δικονομίας, τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιχειρήσεως δικαστικῶν πράξεων ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τοὺς ἐν αὐτῷ διαλαμβανόμενους, συγγενεῖς, ὁμοδίκους καὶ ἀρμόδιους δικηγόρους, ἐξαιρετικῶς δὲ διὰ τοῦ ἀρθρ. 95 ἐπετρέπη εἰς τοὺς δικηγόρους ἢ ἄλλον πληρεξούσιον τῆς πρώτοδίκου δίκης νὰ ὑπογράψῃ ἐφετηριον ἐγγράφον κατὰ τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, ὅθεν ἐκ τῆς ἐπιτακτικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 94 καὶ ἐκ τῆς ἐξαιρετικῆς τοῦ 95 ἔπεται ὅτι πᾶσα πράξις ἐνεργηθεῖσα παρὰ τοῦ μὴ ὄντος ἀρμόδιου πρὸς ὑπεράσπισιν προσώπου, εἶναι ἀκύρος κατὰ τὸ ἀρθρ. 201 τῆς Πολ. Δικονομίας.

Ἄλλως τε ἀρθρ. οἱ τῶν ἄλλων Δικαστηρίων δικηγόροι δύνανται ἰσχυρῶς νὰ ἐνεργῶσι πράξεις ἐνώπιον Δικαστηρίων παρ' οἷς δὲν δύνανται εἰσελθεῖν οὔτε διατελοῦσι, τότε καὶ οἱ ἰδιῶται δύνανται νὰ ἐνεργήσιν ὡς πληρεξούσιοι ἄλλων τοιαύτας πράξεις, διότι εἰς ἴσην μάχην εὐρίσκονται, καὶ οὕτω πως ἡ Νομικὴ ἐπιστήμη δι' ἣν φθίρει τις τὴν περιουσίαν καὶ τὴν νεότητά του, ὅλ' περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν ἐπὶ ἀποκρίσει συζήτησιν τῶν παρ' ἰδιωτῶν ἐνεργηθεισῶν δικαστικῶν πράξεων.

Ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου δὲν εἶναι τοιοῦτος, διότι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πολιτῶν, ἀπητήθησαν τόσα προσόντα διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ δικηγόρου καὶ ἀπεκλείσθησαν οἱ ἰδιῶται τοῦ Δικηγορεῖν, ὡς καὶ οἱ παρὰ τοῖς ὑποδεεστέροις Δικαστηρίοις Δικηγόροι τοῦ δικηγορεῖν εἰς ἀνώτερα Δικαστήρια, ἵνα μὴ γίνῃ παρατυπία ἢ παραγνωρίσις τις εἰς τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν καὶ προκύβῃ ἐντεῦθεν ἀνεπανόρθωτος ζημία.

Ὁφείλει δὲ ἡ Κυβέρνησις νὰ θέσῃ πλέον εἰς ἐνέργειαν τὸ ἀρθρ. 135 τοῦ Δικαστικοῦ ὁργανισμοῦ, ἥτοι νὰ προσδιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν Δικηγόρων ἐκάστου Δικαστηρίου καὶ νὰ κατατάξῃ αὐτοὺς, κατὰ τὴν ἀξίαν των, εἰς ὀρισμένον βαθμὸν Δικαστήρια (ὡς γίνεται εἰς τὰ μᾶλλον εὐνομούμενα ἔθνη τῆς Εὐρώπης) ἄλλως ὡς κατήντησεν ἡ Δικηγορία, διὰ τῆς πλησμονῆς Δικηγόρων καὶ μάλιστα παρ' αὐτῶν τοῖς Δικαστηρίοις, ἐξυμυτελίσθη καὶ ἐπιζημία καθίσταται οὐ μόνον εἰς αὐτοὺς ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κοινωνίαν—ὅλαι δὲ αἱ ἀταξίαι, αἱ ἀκυ-

ρόντες, αἱ στρεφодικαίαι καὶ αἱ καταγρήσεις περὶ τὰ ἔνδικα μέσα, προϋπάρχουσιν ἐκ τοῦ ἀπροσδιορίστου τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς κατατάξεως τῶν Δικηγόρων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 30 τοῦ 1863 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ ἐνώπιον ἐμπορικοῦ Δικαστηρίου (εἴτε ἐμποροδικῶν, εἴτε πρωτοδικῶν εἴτε ἐφετῶν) ἐμφανιζόμενος ἰδιώτης ὡς πληρεξούσιος, καίτοι πράξας παράπτωμά τι, δὲν τιμωρεῖται πειθαρχικῶς, διότι τ' ἄρθρ. 147, 149 καὶ 292 τοῦ Δικ. ὀργανισμοῦ πραγματεύονται μόνον περὶ Δικηγόρων, ἀλλὰ δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ μὴ δεχθῇ αὐτὸν (ἄρθρ. 147 ὀργ.).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29 τοῦ 1864 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀνερθεῖν ἀπόφασίς τις τῶν ἐν Πάτραις Συνεδρίων, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ Συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου Α. Χ. Λόντος Δικηγόρος δὲν εἶχε δώσει τὸν ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 231.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ ἑκατὸν δραχμῶν τιμωρεῖται ὁ ἀντιποιοῦμενος ἀνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως δημοσίαν τινὰ ὑπηρεσίαν, καὶ ἰδίως τὰ ἔργα κολλυβιστοῦ, ἐμπορομεσίτου, ἱατροῦ, χειρουργοῦ, μαίας, κλητῆρος δικαστηρίου, ἢ ἄλλου δημοσίου ὑπηρετοῦ ὥσαυτως καὶ ὁ ἐπακτείνων τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀνηκούσης εἰς αὐτὸν δημοσίας ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὰ ὅρια τῆς ἐξουσίας του εἰς ἔργα τὰ ὁποῖα τὸν εἶναι ἀπηγορευμένα.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἐννοίαν τοῦ προκειμένου ἁρθρου, οὐχὶ ἡ ἀντιποίησης τῶν ἔργων ἱατροῦ, χειρουργοῦ, μαίας κλπ., ἀλλ' ἡ ἀντιποίησης τῆς δημοσίας αὐτῶν ὑπηρεσίας προβλέπεται ὑπὸ τοῦ προκειμένου ἁρθρου, ὁ ἐστὶ πρέπει νὰ σφετερισθῇ τις τὴν θέσιν καὶ νὰ παραστήσῃ ὅτι εἶναι Νόμοιαιτρός, Δικαστικὴς Κλητῆρ, κατὰ συνέπειαν νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις ὑπηρεσίας ὑπὸ τοιαύτην ἰδιότητα—ἄλλως πᾶσα βούλησις τὴν ὁποίαν χορηγοῦσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τοὺς πάσχοντας καὶ διασώζουσιν αὐτοὺς πολλάκις ἐξ ἐπικινδύνων ἀπονεύων καὶ παθήσεων, εἶναι ἀπόβροια κοινωνικοῦ καθήκοντος καὶ τότε μόνον δύναται νὰ τιμωρηθῇ ὅταν ἐξ ἀπειρίας ἢ ἀνεπιτηδεύτητος ἔρεσι βλάβην (ἄρθρ. 300, 301 καὶ 310 τοῦ Ποιν. Νόμου) ὡς ἐν τῷ ἁρθρ. 301 θέλομεν κάμνει λόγον περὶ ἐπιστημόνων καὶ ἄλλων πρακτικῶν ἱατρῶν.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι δημοσίους κολλυβιστάς, ἐμπορομεσίτας, ἱατροὺς, χειρουργοὺς, μαίας δὲν ἔχομεν καὶ ὅτι τὸ ἄρθρον περιορίζεται εἰς τοὺς Στρατιωτικοὺς Ἱατροὺς, εἰς τοὺς Νομοῖατροὺς, εἰς τοὺς Καθηγητὰς τῆς Ἱατρικῆς, εἰς τοὺς Κλητῆρας καὶ ἄλλους δημοσίους ὑπηρετας—καὶ ὅτι αἱ ὑπ' ἀριθ. 87 τοῦ 1842 καὶ 23 τοῦ 1862

ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐσφαλμένως πρὸς ἐδόθησαν, ὅτι ὁ ἀντι-
ποιούμενος ἀπλῶς τὸ ἐπαγγελμα ἐπιστήμονος (οἷον ἱατροῦ) παρὰ
βιάζει τ' ἄρθρ. 231 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι δέθεν αἱ λέξεις «δημο-
σίαν ὑπηρεσίαν» ἐννοοῦν ὑπηρεσίαν ὀφειλομένην εἰς τὸ κοινόν, ὡς τοῦτο
προκρίπτει δέθεν ἐκ τοῦ ἄρθρ. 227 κατὰ τὴν ὁποίαν τιμωρεῖται καὶ
ἡ ἀντιποίησις πάσης καθυστερήσεως δημοσίας ὑπηρεσίας—αἱ σκέψεις αὗται
τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν εἶναι ὀρθαί, διότι τὸ μὲν ἄρθρ. 227 τιμωρεῖ
τὸν ἀντιποιοῦμενον ἀρχὴν τινα πολιτικὴν, ἐκκλησιαστικὴν, δημοσι-
κὴν ἢ στρατιωτικὴν (εἰς ἣν δὲν περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἰδιῶται ἱα-
τροὶ), τὸ δὲ ἄρθρον 231 ἀποτελεῖ ἀντιδιαστολήν ἥτοι ἐλαφροτέραν
πράξιν ἐπὶ ἀντιποιήσεως, δημοσίας πάντοτε ὑπηρεσίας, τῶν αὐτόθι
ἀναφερομένων κολλυβιστῶν, μεσιτῶν, ἱατρῶν κλπ. ὡς δημοσίων
ὑπαλλήλων, ὁ ἐστὶν ὅτι ἡ πράξις αὕτη δὲν διαφέρει τῆς ἐν τῷ ἄρθρ.
227 περιεχομένης, ἀλλ' εἶναι ὑποδεστέρα ταύτης ἐνεκα τοῦ εἶδους
τῆς ἀντιποιήσεως—ἄλλως ἂν τὸ ἄρθρ. 231 ἡγνῶσι τὴν εἰς τὸ κοινόν
παρεχομένην ὑπηρεσίαν, δὲν ἤθελε συμπεριλάβει καὶ τὴν ὑπηρεσίαν
τῶν Κλητῶν καὶ ἄλλων δημοσίων ὑπηρετῶν, ἥτις εἶναι πάντοτε
δημοσίαι καὶ ἐπίσημοι ὑπηρεσίαι.—Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἀνευ ἀδείας ἢ
καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἀδείας ἢ τοῦ διπλώματος ἀντιποιήσις ἐπιτηδεύ-
ματος, (οἷον καὶ τὸ τοῦ ἱατροῦ) τιμωρεῖται ὡς πταῖσμα κατὰ τὸ
ἄρθρ. 553 τοῦ Ποιν. Νόμου* (ὅρα καὶ Δικαστικὴν Πρακτικὴν ἐπὶ τῆς
Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 465—466 καὶ 399).

Κατὰ τὸ Διάταγμα τῆς 7 Δεκεμβρίου 1834, οἱ θέλοντες νὰ ἐπαγ-
γέλλωνται εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἱατρικὴν, χειρουργικὴν, ὀδοντικὴν,
κτηνιατρικὴν, φαρμακοποιὴν καὶ μαιευτικὴν, ορεῖλουσι νὰ ἐφοδια-
σθῶσι μὲ διπλωμα τοῦ ἱατροσυνοδίου δυνάμει τοῦ ὁποῦ συγχωρεῖ-
ται εἰς αὐτοὺς τῶν εἰρημένων τεχνῶν ἡ ἐξάσκησις—συνεπεῖα δὲ τοι-
ούτου διπλώματος λαμβάνουσιν τὴν ἀδειαν τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἔρ-
γου τούτου παρὰ τοῦ Νομάρχου τῆς περιφερείας τοῦ τόπου τῆς ἐξά-
σκησεως—ἱατροὶ, χειρουργοί, ὀδοντισταί, κτηνιατροὶ καὶ μαιεύτριαι
ἄλλογενεῖς ἢ παρεπίδημοι, δὲν δύνανται νὰ ἐργάζωνται τὰ τῆς τέχνης
τῶν εἰς κανένα Δῆμον ἀνευ διπλώματος τοῦ ἱατροσυνοδίου καὶ ἀδείας
τοῦ Νομάρχου δι' ὅλον τὸν Νομόν—ὁ παραβάτης τῶν ἐν τῷ Διατάγ-
ματι τούτῳ περιεχομένων διατάξεων, ἐκτὸς τῆς παρὰ τῶν Νόμων
ἐπιβαλλομένης ποινῆς, κολάζεται ἐν ὑποτροπῇ καὶ διὰ προσκαίρου ἢ
παντοτεσίνῃς παύσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου 1835 περὶ φλεβοτόμων
Διατάγματος, εἰς τὸν παραβάτην τῶν διατάξεων αὐτοῦ ἐφαρμόζονται
ἀναλόγως τὰ διαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρ. 231 τοῦ Ποιν. Νόμου,

"Αρθρ. 232.

Πᾶσα καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀρθρ. 227—231, ἀφοῦ γίνῃ τελεσίδικος, πρέπει νὰ δημοσιεύεται μετὰ τοῦ καταδικασθέντος διὰ τινος ἐγγωρίου ἐφημερίδος, προσδιωρισμένης παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου, ἢ δι' ἄλλου περιοδικοῦ φύλλου, πρέπει προσέτι ν' ἀποδοθῶν καὶ τὰ ἐκ τῆς ἀντιποιήσεως συναχθέντα.

"Αρθρ. 233.

Εἰς φυλάκισιν τριῶν μέχρι δεκατεσσάρων ἡμερῶν καταδικάζεται ὅστις ἄνευ ἰδιαιτέρας ἐπιτῆς ἀδείας περιάπτει εἰς ὅποιονδήποτε ἐπιχείρησιν ἢ κατάστημα, τὰ ὀνόματα τοῦ Βασιλέως, τῆς συζύγου αὐτοῦ, τοῦ διαδόχου τῆς Βασιλείας, ἢ ἄλλου τινὸς μέλους τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας, ἢ τοῦ διέποντος τὴν Βασιλείαν, ἢ μεταχειρίζεται ἐπὶ τούτῳ τὰς Βασιλικὰς ὑπογραφὰς, τὰ σύμβολα τοῦ Βασιλέως καὶ τὴν στολὴν τῆς Θεραπειᾶς του.

Π. Χ. Οἱ ἐν Ἀθήναις φωτογράφοι, κουρεῖς, ράπται, πιλοποιοὶ, ὑποδηματοποιοὶ, χρυσοῦχοι κλπ. δι' ἀδείας τοῦ Βασιλέως, τῆς Βασιλίσσης καὶ τοῦ Ἀντιβασιλέως Ἰωάννου, ἐτίμησαν τὰ καταστήματά των μετὰ τὸ ὄνομα τούτων.

Μεταφέροντες ἐκ τῆς Ἀνθοδέσμης τοῦ Καζαμία Κορομηλᾶ τοῦ ἔτους 1869 τὰ ἐξῆς. «Ἦμην εἰς τὸν περίπατον μετὰ τοῦ φίλου μου Κ. καὶ διηρχόμεν ἔμπροσθεν τοῦ Ζαχαροπλαστείου τοῦ Σόλωνος, μόλις ἔδ' ἐπροχωρήσαμεν βήματά τινα—παράτηρσον τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην μοι λέγει ὁ φίλος μου Κ. στρέφω δεξιὰ καὶ βλέπω ἀνωθεν ἐμπορικοῦ καταστήματος τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν

«Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

»Διονύσιος Λαδᾶς ἐμπορορράπτης—Marchand Tailleur.

καὶ ὅμως εἰς εἶναι ὁ διάδοχος, ὁ Α. Β. Υ. ὁ Βασιλόπαις Κωνσταντῖνος, δὲν ᾔξεύρομεν ὅτι εἶναι καὶ ὁ κύριος Α. Λαδᾶς νομίζω ὅμως ὅτι διὰ νὰ θέσῃ τις ἐπιγραφὴν ὀφείλει προηγουμένως νὰ λάβῃ τὴν ἀδειαν τῆς Ἀστυνομίας.—Συγχάλομεν τὸν κύριον Διευθυντὴν τῆς Διοικητικῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς».

Ἐκ τοῦ ὡς ἀνωτέρω λογοπαιγνίου δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι δὲν εἶναι πρέπον νὰ ἐπιγράφωνται καὶ μάλιστα οὕτω πως τὰ Βασιλικὰ ὀνόματα καὶ σύμβολα ἐπὶ πινακίδος ἐξωθεν τῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων, διότι ἕκαστος βιομήχανος πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς τὴν τιμωρίαν του καὶ εἰς τὴν ἀξίαν του καὶ οὐχὶ νὰ προσελκύῃ πελάτας διὰ τῶν ἐπιγραφῶν, διότι τὸ τοιοῦτον βλάπτει τοὺς συντεχνίτας του

καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐλκυομένους οἵτινες, ἐξαπατῶνται νομίζοντες, ὅτι προὔρχονται εἰς τοὺς καλῆτέρους τεχνίτας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ παραχαράξεως, κιβδηλείας, καὶ ἄλλων ἀξιοποιούντων πράξεων ὡς πρὸς τὸ νόμισμα.

Ἄρθρ. 234—246.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα τιμωροῦσι διὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἀναφερομένων ποινῶν τοὺς παραχαράκτας καὶ κιβδηλοποιούς νομισμάτων, τοὺς ἀλλοιοῦντας τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων, τοὺς προμηθευομένους τὰ πρὸς τοῦτο συντείνοντα ἐργαλεῖα, ἢ νομισματοσήμεντρα ἢ τύπους, τοὺς κατασκευαστάς αὐτῶν, τοὺς ὀδηγούς ἢ διδάσκοντας τὴν παραχαράξιν ἢ κιβδηλείαν, τοὺς κυκλοφοροῦντας κιβδηλὰ ἢ ἀλλοιωμένα νομίσματα κλπ. κλπ. διὰ δὲ τοῦ ἄρθρ. 243 διατάσσεται ἡ δήμεσις τῶν εἰς παραχαράξιν ἢ κιβδηλείαν συντείνόντων ἐργαλείων, οἷον νομισματοσήμεντρων, τύπων, σκευῶν, ὕλικῶν, καθὼς καὶ αὐτῶν τῶν παραχαρᾶγμένων ἢ κιβδηλῶν νομισμάτων.—καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 242 τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 ἡμερῶν μέχρι 5 ἐτῶν, πᾶς τρίτος ὅστις ἔχων γνῶσιν παραχαράξεως ἢ κιβδηλεύσεως τινος, ἢ τοῦ τόπου ἐν ᾧ εἶναι ἐνκαποθετιμένα τὰ τοιαῦτα νομίσματα, ἢ τῶν ἀνθρώπων οἵτινες τὰ διαδίδουσι, δὲν ἀναγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν ἐντὸς 24 ὥρων, ἀφ' ἧς ἤθελε πληροφρηθῇ τὰ τοιαῦτα.—ἐξαιροῦνται δὲ τῆς ποινῆς οἱ εἰς τὸ ἄρθρ. 130. ἐδ. 3 ἀναφερόμενοι.

Εἰς τὸ ἐγκλημα τῆς παραχαράξεως καὶ κιβδηλείας περιέχονται καὶ συγκεντροῦνται τρεῖς ἀθέμιτοι πράξεις, ἥτοι πλαστογραφία, ἀπάτη καὶ κλοπή, διότι ἡ παραχαράξις γίνεται δι' ἀπομιμήσεως τῶν γνησίων νομισμάτων καὶ τείνει εἰς τὴν δι' ἀπάτης κλοπὴν τῆς περιουσίας τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν πολιτῶν, διότι τὰ κιβδηλὰ νομίσματα τὰ δὲν ἔχουσι τὴν ἀξίαν τῶν γνησίων.

Ὡς ἐθεσάμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τῆς Ποιν. Δικονομίας, καὶ οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παραποιήσαντες ἢ νοθεύσαντες ἐθνικὰ νομίσματα τιμωροῦνται ὅταν παραδοθῶσιν ἢ συλληθῶσιν εἰς τὴν ἡμεδαπὴν.—ἥδη δὲ πρόκειται περὶ τῆς ἐν τῇ ἡμεδαπῇ παραποιήσεως καὶ νοθεύσεως ὡς μόνον ἐθνικῶν ἀλλὰ καὶ ἄλλων μὴ ἀπαγορευμένων ἐντὸς τοῦ Βασιλείου νομισμάτων.

Τὸ ἐγκλημα τῆς παραχαράξεως νομισμάτων εἶναι πλῆρες ἅμα γίνωσι ταῦτα κατὰ τὸ σχῆμα τῶν κυκλοφορούντων, ἢ δὲ κυκλοφοροῦντων τούτων εἴτε ἐν Ἑλλάδι ἢ ἀλλοῦ ἀποτελεῖ ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν.

Ὡς πρὸς τὴν διὰ περικοπῆς, διατροπῆσεως ἢ δι' ἄλλων μέσων γίνωσι

γνωμένην νόθευσιν κυκλοφορούντων νομισμάτων, απαιτείται πάντοτε να γίνη κυκλοφορία τούτων ἐν οἰκδηποτε τόπῳ, διότι ἄνευ κυκλοφορίας δὲν ὑπάρχει ἐγκλημα νοθείας. — Ἐννοεῖται δ' ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐγκλημα τοῦτο πρέπει νὰ ὑπάρχη ἡ δοῦλα προαίρεσις καὶ ὅτι ὁ κυκλοφορῶν διατρυπημένα νομίσματα εἰς πλαττωμένην ἕνεκα τῆς διατρυπήσεως τιμὴν, δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τῆς νοθείας. — σήμερον ὡς τὰ πλείστα τῶν ἀργυρῶν νομισμάτων κυκλοφοροῦσι διατρυπημένα καὶ κατὰ συνέπειαν ὡς πρὸς αὐτὰ ὑπέπεσεν εἰς ἀχρησίαν τὸ ἄρθρον 235 τοῦ Ποιν. Νόμου ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 163.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 107 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἕνεκα τῆς ἀνεπιτηδεϊότητος τῶν ἐργαλείων ματαίωσις τῆς παραπονήσεως νομισμάτων, δὲν ἀποτελεῖ ἀπόπειραν τῆς πράξεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 107 τοῦ 1848 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν ἡ πράξις τῆς παραπονήσεως μείνῃ ἀνεκτέλεστος, διότι οἱ παρὰ τοῦ κατηγορουμένου κατασκευασθέντες τύποι δὲν ἐμμοῦντο μετὰ τὴν ὁμοιότητα τὸν τύπον τῶν γνησίων νομισμάτων, καὶ ὅχι διὰ τὴν παντελῆ ἀνεπιτηδεϊότητα τῶν ἐργαλείων, τὰ ὅποια ὁ ἐπιχειρῶν ἐκ μόνης εὐθείας ἐνόμιζεν ἐπιτέδεια, δὲν λαμβάνει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον 53 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου — καὶ ὅτι πρέπει νὰ παραιτηθῇ τις ἐκουσίως τῆς πράξεως τῆς παραπονήσεως διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ διάταξις τοῦ ἁρθρου 54 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις εἶναι ἐν μέρει ἐσφαλμένη, διότι τὸ ἐγκλημα τῆς παραχαράξεως εἶναι πλῆρες ἅμα κατασκευασθῶσι κίθδηλα νομίσματα κατὰ τὸν τύπον καὶ τὸ σχῆμα τῶν γνησίων, ὅθεν ἐνόσσι τοῦτο δὲν ἐγένεον οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ γίνη, εἴτε διὰ τὴν ἀνεπιτηδεϊότητα τοῦ προσώπου, εἴτε διὰ τὸ ἀκατάλληλον τῶν ἐργαλείων, δὲν ὑπάρχει ἐγκλημα παραχαράξεως, οὔτε ἀπόπειρα τοιούτου ἐγκλήματος δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἐκ τῆς ματαίας δοκιμῆς, διότι, ὡς ὑπὸ τὸ ἄρθρον 52 ἐξεθέσαμεν, ὅταν φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ ἀξιώποιος τις πράξις, εἴτε ἐξ ὑποκειμένου εἴτε ἐξ ἀντικειμένου, τότε ἡ ἀπόπειρα δὲν τιμωρεῖται. Ἐκτός δὲ τούτου κατὰ τὸ ἄρθρον 238, διὰ τὴν ἀπόπειραν τῆς κίθδηλειας δὲν ἀπαιτεῖται ἐξωτερικὴ πράξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως, διότι μόνη ἡ προμήθεια τῶν πρὸς κίθδηλειαν καταλλήλων ἐργαλείων, ἂν καὶ δὲν ἀποτελῇ ἀπόπειραν, οὐχ ἥττον τιμωρεῖται ὡς ἀπόπειρα κίθδηλειας, ἐπομένως ἡ προσωπικὴ ἀνεπιτηδεϊότης τοῦ κίθδηλοποιοῦ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, διότι ἡ προμήθεια τῶν καταλλήλων ἐργαλείων τιμωρεῖται μετὰ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 76 τοῦ 1843 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

33.

Νόμος τιμωρὸν τὸν προμηθευόμενον ἐργαλεῖα πρὸς παραποίησιν νομίσματων, δὲν προσδιορίζει ποῖα εἶδη ἐργαλείων πρέπει νὰ θεωρηθῶσι ὡς εἰδικῶς συντείνοντα εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ὥστε ἐν περιπτώσει κατηγορίας τοιαύτης, ἡ ἐκτίμησις τοῦ, ἂν τὰ εὑρεθέντα ἐργαλεῖα ᾖν πρόσφορα εἰς νομισματοποιίαν ἢ μὴ, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ δικάζοντος Δικαστηρίου.

Ἐκ τῆς ἐννοίας τῶν προκειμένων ἄρθρων ἐξάγεται ὅτι ἡ ἐκ πρώτης ὕψεως κατάδηλος ἀνομοιότης τῶν κιβδηλῶν νομισμάτων δὲν τιμωρεῖται, διότι ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ονομασθῶσι νομίσματα, ἐπὶ ἐπομένως ἀπαιτεῖται ὥστε τὰ κιβδηλὰ νομίσματα νὰ ἔχωσι κάποιαν ὁμοιότητα μὲ τὸ σχῆμα καὶ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῶν γνησίων, καὶ ὅτι πᾶσα μεγάλη καὶ ἀπατῶσα ὁμοιότης θεωρεῖται ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία—ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς προδήλου ἀνομοιότητος τῶν κιβδηλῶν νομισμάτων, δὲν ἔπεται ὅτι ὁ κιβδηλοποιὸς μὴ νει πάντοτε ἀτιμώρητος, διότι ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι τὰ ἐργαλεῖα τοῦ ἦσαν κατάλληλα καὶ ὅτι ἡ ἀνομοιότης προσκυφεν ἐνεκα τῆς ἀνεπιτηδείότητος αὐτοῦ περὶ τὴν σκευασίαν ἢ τὸ κράμα τῶν μετάλλων, τότε τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειράς.

Εἰς ὅλα τὰ Κράτη καὶ ἰδίως εἰς τὴν Τουρκίαν, ὑπάρχουσι κιβδηλοποιοί, οἵτινες ληστεύουσι τὰς κοινωνίας διὰ τῶν κιβδηλῶν νομισμάτων· περίφημοι δὲ εἰς τὴν κιβδηλοποιίαν λέγονται οἱ Στεμνιτζιώται οἵτινες ἀνευ ἐργαλείων κατασκευάζουσιν ἐνίοτε κιβδηλὰ ἀργυρὰ, χαλκίνα καὶ χρυσὰ νομίσματα, ἐντὸς πεπιεσμένου λεπτοῦ χρώματος εἰς ὃ ἐκτυποῦνται διὰ τῆς πίεσεως τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα τῶν γνησίων νομισμάτων.—Τοιαύτη κιβδηλῆσις ἐπὶ χαλκίνων νομισμάτων (δεκαλέπτων) ἔλαβε χώραν εἰς Βάτρας πρὸ 15 περίπου ἐτῶν, καὶ οἱ κιβδηλοποιοὶ Στεμνιτζιώται ἐκνήρυχθησαν ἐνοχοὶ ὑπὸ τῶν ἐνόρκων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 51 τοῦ περὶ χαρτοσήμου Νόμου, ὅσοι κατασκευάζουσι κιβδηλὸν σφραγιστὸν χάρτιν ἢ ἐπιχειροῦνται παρὰ νόμον τὴν εἰδικὴν ἐπισφράγισιν, ὑποβάλλονται εἰς τὴν ποινὴν ἥτις ὥρισθη εἰς τὸ ἄρθρ. 235 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου· προσαρμύζονται δὲ ἀναλόγως καὶ τ' ἄρθρ. 238—246 τοῦ αὐτοῦ Νόμου εἰς τοὺς ἀνευ ἀδείας κατασκευάζοντας σφραγιστήρας, καὶ εἰς τοὺς συμμετέχοντας εἰς τὴν παραποίησιν ἢ εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ σφραγιστοῦ χάρτου—κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 52 ὅσοι χωρὶς ἀδείαν κατασκευάζουσι καὶ διαδίδουσι χάρτιν μὲ τὸ ὑδάτινον, τὸ προσδιορισθὲν διὰ τοῦ ἄρθρου 6 σημεῖον, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν ἐξ μηνῶν καὶ μὲ δήμευσιν τοῦ χάρτου (ὅρα καὶ ἄρθρ. 1—3 τοῦ ἀπὸ 12 Μαΐου 1843 Διατάγματος).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 19 τοῦ περὶ Γραμματосήμου Νόμου, ὅστις κατα-

παιδείας ἀθεμίτως γραμματόσημον ἢ τίθηται τοιοῦτον εἰς κυκλοφορίαν, τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 51 τοῦ ἀπὸ 14 Αὐγούστου 1836 περὶ χαρτοσήμου Νόμου — κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ αὐτοῦ περὶ Γραμματοσήμου Νόμου, ὅστις μεταχειρισθῇ γραμματόσημον τοῦ ὁποίου ἐγένετο χρῆσις, ἢ πώλῃσιν τοιοῦτον, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—500. Ἐφαρμοζομένου ἐν ὑποτροπῇ τοῦ ἄρθρου 111 τοῦ Ποιν. Νόμου — ὃ παραβάτης, εἴν ἦναι ὑπάλληλος, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ πλαστογραφίας.

Α'. Ἐν γένει.

Ἄρθρ. 247.

Ἐνοχος πλαστογραφίας καθίσταται ὅστις ἐκδίδει ἔγγραφα ἐν ὀνόματι ἄλλου καὶ ὡς νὰ ἦσαν παρ' αὐτοῦ τοῦτου ἐκδεδωμένα, ὅστις μιμεῖται εἰς τι ἔγγραφον τὴν ὑπογραφὴν ἢ τὴν σφραγίδά ἄλλου, ἢ καταγράφει ταύτας πρὸς νόθον τι ἔγγραφον μὴ ἐκδεδωμένον παρ' ἐκείνου, καὶ ὅστις παραμορφώνει τὴν ἔννοιαν γνησίου τινὸς ἔγγράφου, μεταβάλλων, προσθέτων, ἢ ἐξαλείφων λέξεις, γράμματα, ἀριθμοὺς, ἢ σημεῖα στίξεως.

Β'. Πλαστογραφία εἰς δημόσια ἔγγραφα.

Ἄρθρ. 248.

Ἡ πλαστογράφησις 1) ἔγγράφων, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Βασιλέως, ἢ τὴν βασιλικὴν σφραγίδα τοῦ Κράτους, ἢ τὴν σφραγίδα τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, ἢ τινος τῶν βασιλικῶν ὑπουργείων 2) ἔγγράφων ἐκδεδωμένων καὶ ἐπικυρωμένων ἀπὸ ἄλλας δημοσίας ἀρχάς 3) πρακτικῶν τῶν δικαστηρίων ἢ ἄλλων δημοσίων ἀρχῶν, ἢ ἐπικυρωμένων ἀντιγράφων αὐτῶν, παρομοίως τῶν μὲ σημεῖα ἐπικυρώσεως ἢ ἐκπεραιώσεως κατὰ τοὺς τύπους ἐφωδιασμένων σχεδίων ἐπισήμων ἀπογράφων, τὰ ὁποῖα φυλάττονται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν δικαστηρίων ἢ τῶν δημοσίων ἀρχῶν 4) τῶν ὑπὸ τὴν πίστιν τῆς δημοσίας ἀρχῆς ἀπειργασιμένων ἢ κρατουμένων βιβλίων τῶν κτημάτων καὶ ὑποθηκῶν ἀπογραφῶν τῶν φόρων, καὶ τῶν κτημάτων καταλόγων βαπτίσεων, γάμων καὶ θανάτων, καὶ τῶν τοιούτων, ὅμοι μὲ τὰς ἐντεῦθεν ὑπὸ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἀρχῆς ἐξαγομένης περιλήψεις 5) τῶν συμβολαιογραφικῶν ἔγγράφων καὶ πρωτοκόλλων ὅθεν ἐξάγονται τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα παρομοίως καὶ τῶν παρὰ τοῖς συμβολαιογράφοις κατὰ τοὺς τύπους γινομένων ἐμπορευσίμων γραμμάτων καὶ τῶν παρ' αὐτῶν ἐκδιδόμενων μαρτυρικῶν καὶ ἐπικυρώσεων

6) τῶν πιστωτικῶν γραμματίων δημοσίων σωματείων καὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐγκριμένων πιστωτικῶν ἐταιριῶν. τιμωρεῖται: 1) μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν δὲν ἔγινεν εἰσέτι καμία χρῆσις τοιοῦτου πλαστογραφημένου ἢ νενοθευμένου ἐγγράφου· 2) μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἐὰν ἔγινε τοῦτου χρῆσις κατ' οὐνόηποτε τρόπον.

Ἄρθρ. 249.

Ὅστις συνθέτει πλαστὰ διαβατήρια, ἀδείας ὁδοιπορίας, στρατιωτικὰς ἀφέσεις, ἢ πιστοποιητικὰ ἐπίσημα, ἢ μαρτυρικὰ ὁποιοῦδήποτε εἶδους, ἢ νοθεύει τὰ γνήσια, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, ἐὰν ἔγινε χρῆσις τῶν τοιούτων ἐγγράφων, ἄλλωθι δὲ, μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρις ἐνὸς ἔτους.

Ἄρθρ. 250.

Φυλάκισις ἐνὸς μηνὸς μέχρις ἐνὸς ἔτους ἐπιβάλλεται εἰς ἐκείνους ὅστις ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα λαμβάνει παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς διαβατήριον, ἀδειαν ὁδοιπορίας, ἢ ἐπίσημόν τι πιστοποιητικόν. — Ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς μάρτυρας κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν ὁποίων ἐκδίδεται τοιοῦτον διαβατήριον ἢ μαρτυρικόν.

Ἄρθρ. 251.

Εἰρκτὴ καταγινώσκεται ἐὰν τὰ εἰς τὸ ἄρθρ. 249 ἀναφερόμενα πλαστὰ ἢ νενοθευμένα ἐγγράφα ἐκδίδωνται ἐν γνώσει ἀπὸ δημοσίους ὑπαλλήλους, ἢ παρ' αὐτῶν εἰς γνήσια τοιοῦτου εἶδους ἐγγράφα ἐπικυρώνονται καὶ μαρτυρῶνται ἐν γνώσει πράγματα ψευδῆ ὡς ἀληθῆ, εἴτε ἔγινε χρῆσις τῶν τοιούτων ἐγγράφων, εἴτε μὴ.

Ἄρθρ. 252.

Δημόσιοι ὑπαλλήλοι, οἵτινες, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἐκδίδουσιν ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα διαβατήρια, ἢ ὁδοιπορίας ἀδείας εἰς ξένους, τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζουσι προσωπικῶς, ἐὰν δὲν ἐζήτησαν νὰ βεβαιωθῶσι πρότερον περὶ τῆς ταυτότητός των διὰ τῆς ὁμολογίας δύο ἀποκαταστημένων καὶ ἐγνωσμένων εἰς αὐτοὺς πολιτῶν, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μέχρι τριῶν μηνῶν,

Ἄρθρ. 253.

Ἡ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὡρισμένη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς συμβολαιογράφους, οἵτινες ἐκδίδουσιν ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα ἐγγράφα πρὸς ξένους, τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζουσι προσωπικῶς, ἐὰν ἡμέλησαν νὰ λάβωσι τὴν ἀναγκαίαν βεβαιότητα ἀπὸ δύο ἐξεγγύους μάρτυρας περὶ τῆς ταυτότητος τῶν προσώπων.

Ἄρθρ. 254.

Μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις κάμνει χρῆσιν

τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 249—253 ἀναγερομένων γνησίων, ἢ μὴ νενοθευμένων ἐγγράφων δι' ἄλλους ἀνθρώπους καὶ σκοποῦς, παρ' ἐκείνους, διὰ τοῦς ὁποίους ἐξεδόθησαν.

Ἄρθρ. 255.

Τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν ὁ δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις παραμορφώνει ἐν γνώσει διὰ παραλείψεως, προσθήκης ἢ μεταβολῆς, ὅσα ἐγγράφα, διαπραγματεύσεις, ἐξηγήσεις θελήσεως, ἢ διομολογήσεις τῶν συναλλαττομένων, ἢ διαφερομένων, ἢ τῶν μαρτύρων, χρεωστεῖ ὡς ἐκ τῶν καθυκόντων του νὰ συνθέτῃ ἢ νὰ φυλάττῃ ἢ εἰς τὴν σύνθεσιν ἢ ἀποδοχὴν τούτων ἀναφέρει πλαστὰ ἢ ὑποδυλιμαῖα πρόσωπα, ἢ ψευδεῖς χρόνου ἢ τόπου προσδιορισμούς· ἢ ἐπὶ τῇ ἐπιστημότητι τῆς ἀρχῆς βεβαίονει καὶ ἐπιμαρτυρεῖ ἐν γνώσει μὴ ἀληθῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ ἢ νοθεύει πράξεις, ἢ ὁποιαδήποτε ἐγγράφα, διαπεπιστευμένα καὶ παραδεδομένα εἰς αὐτὸν πρὸς φύλαξιν, ἐνεκα τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας του. — Ἐάν ὅμως ἐπραξῇ τὸ τοιοῦτον διὰ νὰ περιποιήσῃ ὠφέλειαν αὐτέμυτον εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον τινα, διὰ νὰ βλάβῃ τὸ δημόσιον ἢ ὁποιοδήποτε ἰδιώτην, καταγινώσκεται τότε ἡ ποινὴ τῶν προσακρίων ἐσφμών.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρ. 247—255 καὶ ἐπ. τὸ μὲν 247 δίδει τὸν ὅρισμόν τῆς πλαστογραφίας, τὰ δ' ἐπόμενα κάμνουσι τὰς διαφόρους διακρίσεις ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τῶν προσώπων καὶ τῶν πλαστογραφημένων ἢ νοθευομένων δημοσίων καὶ ιδιωτικῶν ἐγγράφων καὶ ἐπιβάλλουσι τὰς δεσύσας ποινὰς κατὰ τῶν πλαστογράφων καὶ τῶν ἐν γνώσει ποιούντων χρῆσιν πλαστῶν ἢ νενοθευμένων ἐγγράφων.

Ἐκ τοῦ ὁρίσμου τῆς πλαστογραφίας ἐξάγεται ὅτι αὕτη λαμβάνει χώραν μόνον ἐπὶ ἐγγράφων καὶ ὅτι περιλαμβάνει 1) τὴν καθυκτὴν πλαστογραφίαν καὶ 2) τὴν νοθευσιν· 3) κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 424 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἢ πρὸς βλάβην ἄλλου ἐξαφάνισις ἢ ὑπεξαγωγή γνησίου τινὸς δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ ἐγγράφου, τιμωρεῖται ὡς πλαστογραφία.

Καθυκτὴ πλαστογραφία ὑπάρχει ὡσάκις ἐκδίδει τις ἐγγράφα ἐν ὀνόματι ἄλλου, ὡς νὰ ἦσαν παρ' αὐτοῦ τοῦτου ἐκδεδωμένα, ἢ μιμνεῖται εἰς τι ἐγγράφων τὴν ὑπογραφήν ἢ τὴν σφραγίδα ἄλλου.

Νόθευσις ὑπάρχει ὡσάκις καταχρᾶται τις τῆς γνησίας ὑπογραφῆς ἢ σφραγίδος ἄλλου, εἰς πλαστὸν τι ἐγγράφον μὴ ἐκδιδόμενον παρ' ἐκείνου, ἢ ὡσάκις τις παραμορφώνει τὴν ἔννοιαν γνησίου τινὸς ἐγγράφου μεταβάλλων, προσθέτων ἢ ἐξαλείφων λέξεις, γράμματα, ἀριθμούς ἢ σημεῖα στίξεως.

Εἰς τὴν καθυκτὴν πλαστογραφίαν παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἐν ὀνόματι ἄλλου ἐκδιδόμενον ιδιωτικὸν ἢ δημόσιον ἐγγράφον, τότε μόνον ἀπο-

τελεί αξιόποινον πλαστογραφίαν ὅταν ἦναι ἰσχυρὸν κατὰ τύπους (άρθρ. 385 καὶ ἐπ. τῆς Πολιτ. Διοικονομίας 178 καὶ ἐπ. τοῦ Δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ) ἄλλως ἐὰν ἦναι ἄκυρον δὲν ἔχει καμμίαν ἰσχύν καὶ δὲν ἐπαπειλεῖ βλάβην, ὅθεν ὁ κατασκευάσας τοῦτο δὲν τιμωρεῖται ποινῇ κῶς (βούλ. τοῦ Ἐρρετίου Ναυπλίας, ἀριθ. 67, τοῦ 1841 καὶ ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀριθ. 42, τοῦ 1855.)

Εἰς τὴν νόθευσιν ὁμοῦς τὸ πρᾶγμα διαφέρει, διότι ὅταν τὸ πρῶτον αὐτῆς γνήσιον ἰδιωτικὸν ἢ δημοσίον ἔγγραφον ἦτο ἄκυρον δι' ὅποιον δέητε λόγον. Π. χ. δι' ἑλλειψίν χρονολογίας, ὑπογραφῆς κλπ. καὶ διὰ τῆς πλαστῆς προσθέσεως τούτων, κατέστη ἔγκυρον, τότε ὑπάρχει ἀξιόποινος πλαστογραφία διὰ νοθεύσεως τελεσθεῖσα, διότι τὸ πρῶτον ἄκυρον, κατέστη ἤδη ἔγκυρον καὶ ἀπειλεῖ βλάβην εἰς τὰ συμφέροντα ἐκείνου ὅστις πρὸ τῆς νοθεύσεως δὲν διέτρεχε κανένα φέρον βλάβης.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 96 τοῦ 1851 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου πακίται ἀκύρου ὄντος τοῦ πλαστοῦ ἔγγραφου, ἐὰν ἐγένετο ἔναρξις ἐκτελέσεως αὐτοῦ, τιμωρεῖται ὁ πλαστογράφος, διότι ὁ Νόμος δὲν ἀπαιτεῖ νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τῆς πλαστογραφίας πραγματικὴ βλάβη, ἀλλὰ τὸ δυνατόν μόνον τῆς βλάβης ἀρκεῖν. — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι τὸ δυνατόν τῆς βλάβης δὲν ἐξετάζεται ὡς ἐκ τῆς προσθέσεως τοῦ πλαστογράφου, ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ Νόμου, ἐπομένως τὸ νομίμως ἀδύνατον δὲν δύναται ποτε νὰ ὀνομασθῇ δυνατόν, τῶσι μᾶλλον ὅσον δὲν ἐπιτρέπεται, κατὰ Νόμον, ἡ ἀναγκαστικὴ ἢ Διοικητικὴ ἐκτέλεσις οὐδὲ τῶν ἀληθῶν κατ' οὐσίαν, κατὰ δὲ τοὺς τύπους ἀκύρων δημοσίων ἢ ἄλλων τοιούτων ἐξομοιουμένων ἔγγραφων, καθόσον καὶ ἂν παρὰ νόμους γίνῃ ἐκτέλεσις, αὕτη ἀκυρότητα καὶ οὕτω ματαιοῦται ὑπὸ τοῦ Νόμου τὸ δυνατόν τῆς βλάβης. — κατ' ἀληθινὸν ὅμως ἔποψιν καὶ δι' ἄλλους λόγους δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ νὰ τιμωρηθῇ νομίμως ὁ ἄκυρος πλαστογράφος, ὅταν ὁ ἐκ τοῦ πλαστοῦ ἢ νενοθευμένου ἀκύρου ἔγγραφου καταδικώμενος ἢ ἐναγόμενος, εἴτε ἐξ ἀπροσεξίας εἴτε ἐπίτηδες, δὲν ἐπεκαλέσθῃ ἐνώπιον τοῦ Νόμου τὴν ἀκυρότητα ἀλλὰ μόνον τὴν πλαστότητα τοῦ ἔγγραφου, ὅτε πλέον δὲν ἐλπίζει βοήθειαν ἐκ τῆς ἀκυρότητος, καθόσον κατὰ τὰς διατάξεις τῶν άρθρων 155, 160, 385, 402, 411, 543, 563, 582, 745 καὶ 871 τῆς Πολιτ. Διοικονομίας, ὁ δικαστὴς δὲν δύναται αὐτεπαγγέλτως ν' ἀποφασίσῃ ἀνευ αἰτήσεως διαδίκου, ὁ δὲ διάδικος δὲν δύναται μετὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συζήτησιν νὰ προτείνῃ ἐνστάσεις ἀκυρότητος, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν διάδικον τοῦτον, τὸ κατὰ τύπους ἄκυρον ἰδιωτικὸν ἢ δημοσίον ἔγγραφον, μὴ προσβλήθῃν ὡς τοιοῦτον τοῦλάχιστον κατὰ τὴν πρώτην

ἐπὶ ἀκρατηρίου συνεδρίασιν κατέστη ἔγκυρον, καὶ εἶναι νόμιμον ἀποδικτικὸν μέσον τῶν ἐν αὐτῷ περιχομένων, μετριοῦ ἀποδειχθῆ ἡ πλαστοτικὴ αὐτοῦ, ἀρα ἐν τοιαύτῃ καὶ πάσῃ παρρησίᾳ περιπτώσει, τὸ ἄκυρον τοῦ ἐγγράφου δὲν ἀπαλλάττει τὸν πλαστογράφον, διότι ἡ ἀκυρότης ἐκαλύφθη καὶ δὲν δύναται νὰ διαψῶσῃ τὸν ἀντιδικτὸν τοῦ ἐκ τοῦ κινδύνου, εἰμὴ μόνον ἡ ἀπόδειξις τῆς πλαστογραφίας.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 67 τοῦ 1841 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίᾳ Ἑρετῶν, δὲν τιμωρεῖται ποινικῶς ὑπ' ἀλλήλους τις, ὅταν αὐτός ἐπὶ τῇ ἐπισημότητι τῆς ἀρχῆς, βεβαιῶι καὶ ἐπιμαρτυρῇ πράγμα, μὴ δυνάμενον νὰ χορηγήσῃ ἡ ἀφαίρεσις δικαίωμα τρίτου, αὐτὸς ὡς ἐκ τούτου δύναται νὰ γενηθῇ κἀνὼν ἀποτέλεσμα, μηδὲ νὰ προσενηθῇ βλάβη τις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1852 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ Δημαρχικὸς Πάρεδρος, πιστοποιήσας ψευδῶς, ὅτι ἀνθρωπὸς τις (ὄνομαστί) εἶναι ἐγγεγραμμένος εἰς τὰ ληξιαρχικά καὶ πραικοδοτικά βιβλία, εἶναι ἐνοχὸς παραδίαισεως τοῦ ἀρθροῦ 255 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι τὸ ἐγγράφον ἐξεδόθη παρ' αὐτοῦ καθὼς δημοσίον ὑπαλλήλου καὶ ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητός του καὶ ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν μέχρι ἀποδείξεως τῆς πλαστογραφίας· τέλος ἡ δύναται κατὰ τ' ἀρθρ. 7 καὶ 9 τοῦ ἀπὸ 21 Ἰουνίου 1835 Νόμου περὶ προικοδοτίσεως τῶν Ἑλληνικῶν αἰκογενειῶν, νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ὑποστήριξιν δικαϊώματος προικοδοτίσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 77 τοῦ 1850 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν ὑπάρχει πλαστογραφία, ὅταν ὁ Γραμματεὺς Εἰρηνοδικείου τινὸς ἐσημειώσῃ εἰς τὸ βιβλίον τῶν ἐξερχομένων ὅτι τῷ ἐχορηγήθη ἀδεία ἀπουσίας, ἐνῷ δὲν τῷ ἐχορηγήθη τοιαύτη, καθότι ἡ τοιαύτη καταχάρισις δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐκδόσιν ἐπισήμου ἐγγράφου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 123 τοῦ 1860 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἀρθρ. 255 ἐφαρμόζεται ὅταν ὁ Δημόσιος ὑπ' ἀλλήλους ἐνεργῇ ὡς ἀρ. 7, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν μαρτυρῇ ζητούμενος παρ' ἄλλης ἀρχῆς, διότι τότε ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 271.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 108 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν βεβαιώσῃ τις ἐπὶ τῇ ἐπισημότητι τῆς ἀρχῆς, ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἐξ ἀπεριστοφίας καὶ κυφρότητος, ὑπὲρ ἀποκαλείε ἐντελῶς τὴν παρὰ τοῦ ἀρθρ. 255 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀπαιτουμένην γινῶσιν τῆς ἀξιοποιοῦν πράξεως, δὲν δύναται νὰ παραπεμφθῇ εἰς δίκην ὡς ὑπαίτιος παραδίαισεως τοῦ ἐξημένου ἀρθρου· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι βεβαιωμένη καὶ ἀποκρούεται ἐξ ὅτων ἐν σελ. 20—23 ἐξεθέσαμεν.

Ὡς πρὸς τὴν βλάβην παρατηροῦμεν, ὅτι ἂν καὶ ὁ Νόμος δὲν ὀρίζει γενικῶς ὡς συστατικὸν στοιχεῖον τῆς πλαστογραφίας ἡ νοθεύσεως τὴν βλάβην τρίτου, οὐχ ἥττον αὕτη ἐξυπακούεται ἐκ τοῦ γενικοῦ ὅρισμοῦ

τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ Ποιν. Νόμου, κατὰ τὸ ὅποιον ἀνευ δολίας προαίρεσεως δὲν ὑπάρχει κακούργημα· δολία δὲ προαίρεσις ἐπὶ τοῦ τυπικοῦ ἐγκλήματος τῆς πλαστογραφίας εἶναι ἡ πρόθεσις πρὸς βλάβην τρίτου, εἴτε ἐπὶ τοῦ προσώπου εἴτε ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ὡς τοῦτο ἐκτίθεται ἐκ τῶν ἄρθρων 256, 257 καὶ 267 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἄλλως πλαστογραφία περιέχουσα λέξεις κενὰς ἢ φράσεις χωρὶς ἔννοιαν καὶ σημασίαν. Π. χ. λέρ μπαλέρ, εἶναι μὴδὲν, διότι προδίδει σκοπὸν ἀστειότητος ἢ ἀταξίαν φρενῶν. — Κατ' ἐξαίρεσιν ὁμοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 255 τιμωροῦνται οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι διὰ τὰς ἐν γνώσει παρ' αὐτῶν πραττομένας πλαστογραφίας ἢ νοθεύσεις δημοσίων τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἢ ἄλλων πρὸς αὐτοὺς παρακατατεθέντων ἐγγράφων, μὲ εἰρκτὴν ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ σκοπὸς ιδιοτελείας ἢ βλάβης τρίτου, ἄλλως μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ· ὥστε εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην περίπτωσιν ὁ σκοπὸς τῆς ιδιοτελείας ἢ τῆς βλάβης ἀποτελεῖ ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν (ἴδε καὶ ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου 80 τοῦ 1851.)

Ἡ ἀπομίμησις ὑπογραφῆς εἰς τὸ ἐπ' ὀνόματι ἄλλου ἐκδοθὲν ἰδιωτικὸν ἐγγράφον, δὲν εἶναι ἀπαραίτητος, διότι ὅταν τις ἐκδώσῃ ἰδιωτικὸν τι ἐγγράφον ἐν ὀνόματι ἄλλου καὶ γράψῃ διὰ γραμμάτων τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ, καὶ κάμῃ χρῆσιν τοῦ τοιοῦτου ἐγγράφου, εἶναι πλαστογράφος, ἀδιαφόρως ἐὰν ἡ ὑπογραφή αὐτῇ παραβαλλομένη πρὸς ἄλλας γνησίας φαίνεται ἐκ πρώτης ὕψεως πλαστή (ἄρθρον 441 τῆς Πολιτ. Δικονομίας)· διότι ὁ πλαστογράφος προέθετο νὰ βλάψῃ τὸν καθ' οὗ ἡ πλαστογραφία καὶ ποιήσας χρῆσιν τοῦ πλαστοῦ ἐγγράφου ἐνέμενεν εἰς τὸν σκοπὸν του· — ἄλλως ἐπὶ ἀνθρώπων οἵτινες καίτοι ἐγγράμματοι δὲν ἔκαμουν ποτε ὑπογράφας, ἢ ἐπὶ ἀγράμματων οἵτινες δὲν ἔχουσιν ὑπογράφας, ἤθελεν ἐπιτραπεῖσθαι εἰς ἕκαστον νὰ ἐκδίδῃ ἐν ὀνόματι τούτων ἐπιβλαβῆ ἐγγράφα μὲ ὑπογραφῆς, νὰ ἐπιμένῃ ὅτι εἶναι ὑπογραφαὶ των, καὶ ἅμα ἀποδειγθῇ τὸ ἐναντίον, τότε διὰ τοῦ ἐπιχειρήματος ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπομίμησις (διότι δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ἄλλας ὑπογράφας) νὰ ἐπιτυχάνῃ τὴν αὐθώσιν του· — τὸ τοιοῦτον ἀντιβαίνει εἰς τὸν Νόμον καὶ εἰς τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας, διότι πολλαὶ πλασταὶ ὑπογραφαὶ ἐγγραμμάτων καὶ ἀγράμμάτων εἰσὶν ἀνθρώπων δύνανται ν' ἀποπλανήσωσι τρίτους καὶ νὰ προξενήσωσι ζημίαν εἰς αὐτοὺς. Π. χ. ἔχω φίλον τινα εἰς Μεσολόγγιον, ἀλλὰ δὲν συνέπεσε νὰ ἴδω τὴν ὑπογραφὴν τοῦ οὔτε νὰ μάθω ἂν γνωρίζῃ γράμματα· — Λαμβάνω παρὰ τινος ἐπιστολὴν φέρουσαν ὑπογραφὴν αὐτοῦ δι' ἧς παρακαλοῦμαι νὰ δώσω εἰς τὸν ἐπιφέροντα πράγμα τι ἢ χρηματὰ καὶ νομίζω ὅτι εἶναι ἐπιστολὴ τοῦ φίλου μου, δίδω τὰ ζητούμενα· — ἀκολούθως ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι πλαστή· διότι ὁ φίλος μου, οὔτε μοι ἔγραψεν, οὔτε γραμματα γνωρίζει, καὶ

ἡ κατασκευασθῇ ὑπὸ τοῦ κοιμιστοῦ ἅρα ὁ κοιμιστὴς ὅτ' ἔδωκε λόγον διὰ τὴν πλαστογραφίαν ταύτην καὶ διὰ τὴν συγχρόνως πεπραχθεῖσαν ἀπάτην καὶ δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ἔτι δὲν ὑπάρχει ἀπομίμησης, διότι ναι μὲν δὲν ὑπάρχει ἀπομίμησης, ὑπάρχει ὅμως ἐκδοσις ἐγγράφου ἐν ὀνόματι τοῦ οἴλου μου.

Τοιοῦτόν τι δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἐπὶ συναλλαγματικῶν γραμμάτων καὶ ἄλλων ἐγγράφων μεταβιβαζομένων δι' ὀπισθογραφῶν, ἅρα τις κατασκευάσῃ ταῦτα μὲ ἀνομοίους ἢ φαντασιώδεις ὑπογραφάς, ἐγγραμμάτων ἢ ἀγραμμάτων, ὑπαρκτῶν ἢ ἀνυπάρχοντων προσώπων, ἰδοστών, ἐγγυητῶν καὶ ὀπισθογράφων — εἰς πάσας τὰς αὐτάς καὶ παρ' αὐτοῦ περιπτώσεις, ἡ ἐν ὀνόματι ἄλλου ἐκδοσις ἐγγράφων, ἀποτελεῖ πλήρως τὸ ἐγκλημα τῆς πλαστογραφίας.

Ἐπίσης καὶ ἡ εἰς τὰ πλαστὰ δημόσια ἐγγράφα μὴ ἀπομίμησης ὑπογραφῆς, δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν, διότι ἡ πλαστοπότης πράττει καὶ ἀνευ τῆς υπογραφῆς καὶ ἐπὶ ἀγραμμάτων εἰσέτι, ἅρα ἐν τῇ δημόσιᾳ ἐγγράφῳ βεβαιωθῶσι ψευδῇ πράγματα ὡς ἀληθῆ κλπ.

Ἐς πρὸς τὴν μίμησην ὑπογραφῆς, παρατηροῦμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ ὁ Νόμος τιμωρεῖ καὶ τὴν ἀνευ μιμήσεως ἐκδοσιν πλαστοῦ ἐγγράφου, κατὰ μείζονα λόγον τιμωρεῖ καὶ τὴν διὰ μιμήσεως κατασκευὴν ὑπογραφῆς εἰς τι ἐγγράφον εἴτε γνήσιον εἴτε μὴ. Π. χ. συνέταξέ τις ἰδιοχέως ἐν χρεωστικῶν ἐγγράφον, ἢ μίαν ἀπόδειξιν ἐξοφλήσεως, χωρὶς ὅμως νὰ ὀσῇ καὶ τὴν ὑπογραφήν του — τὰ ἐγγράφα ταῦτα δὲν ἔχουσι καμμίαν ἰσχύν, διότι μόνον ἡ ὑπογραφή ἀποτελεῖ τὴν ἐκδοσιν καὶ τὸ κύρος αὐτῶν. — Ἐν τοῦτοις τὰ ἐγγράφα ταῦτα ἀπωλέσθησαν ἐκ τῆς κατοχῆς του, εἴτε ἐκ συμπτώσεως εἴτε καὶ ἄλλως πῶς καὶ περιήλθον εἰς χεῖρας τρίτου, ὅστις βλέπων ὅτι μόνον ἡ ὑπογραφή λείπει, τὴν προσέτι εἴτε ἀπλῶς εἴτε διὰ μιμήσεως, καὶ οὕτως ἐκδίδων τὰ ἐγγράφα κάμνει χρῆσιν αὐτῶν. — Ὁ τοιοῦτος πράττει πλαστογραφίαν, οὐ μόνον διὰ τῆς μιμήσεως ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀνευ μιμήσεως ἐκδόσεως τῶν ἐγγράφων, ὧν ἐποίησατο χρῆσιν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 61 τοῦ 1853 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, δὲν ὑπάρχει πλαστογραφία, ὅταν τις ἐπὶ τινας ἐγγράφου, γράψῃ τὴν ὑπογραφήν τρίτου κατ' ἐντολήν αὐτοῦ ἢ ἀπὸρραῖς αὐτῇ εἶναι ὀρθή, διότι ὡν καὶ κατὰ τὸν Νόμον ἐντολὴ ἐπὶ ἀθεμίτου δὲν ἰσχύει, μολοντοῦτο ὁ κατ' ἐντολήν τοῦ ἀρμοδίου προσώπου γράψας τὴν ὑπογραφήν τοῦτου εἰς ἐγγράφον περικτικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑπαχρεώσεων, δὲν ἐπίσησεν ἐκ δολίας προαιρέσεως, οὔτε πρὸς ἰδίαν ἐαυτοῦ ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ ἐντολέως του, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐκ τῆς πλαστογραφίας ἐπαπολουμένη ζημία, εἶναι συνήθως ζημία κατὰ τῆς περιουσίας, ἐνεκα

τούτου δύναται τις νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς περὶ ἀτιμωρησίας ἀρχὰς τοῦ ἀρθροῦ 98 τοῦ Ποιν. Νόμου—πρὸς ἀπόδειξιν ὅμως τῆς ἐντολῆς περὶ τὴν νὰ ὑπάρχῃ ἐκ τῶν προτέρων δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν ἐπιτροπικὸν περιέχον βεβαίαν χρονολογίαν, ἄλλως ὅλαι αἱ πλαστογραφίαι θὰ καλύπτονται διὰ τῆς μετὰ τὴν καταδίωξιν αὐτῶν συνεννοήσεως τοῦ πλαστογράφου μετὰ τοῦ παθόντος, προχρονολογοῦντος ἐπιτροπικὸν ἢ ἀναγνωρίζοντος τὴν πλαστογραφίαν ὡς ἐξ ἐντολῆς αὐτοῦ δρῶσα γενομένην—μολοντοῦτο, καθ' ὅς περιπτώσεις ἡ Πολιτικὴ Δικονομία ἐπιτρέπει τὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν (ἀρθρ. 300, 304 καὶ 390 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας), δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτῆς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐντολῆς, συμφώνως μὲ τὸ ἀρθρον 94 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 20 τοῦ 1853 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, δὲν ὑπάρχει πλαστογραφία, ὅταν ἐκεῖνος εἰς ὃν ἐνεπιστεῖσθη λογαριασμός τι μὲ τὴν ἐν λευκῷ ὑπογραφὴν του, ὅπως διαπραγματευθῇ ἐκεῖνος τὴν ἐξόφλησιν, πληροῖ τὸ κανὼν μέρος, καθότι ἐνήργησε δυνάμει τῆς ἀντιστοίχου ἐντολῆς· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθὴ καὶ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς πάσας ἄλλας παρομοίας περιπτώσεις. Π. χ. ἐπὶ λευκῶν ἐπιστολογραφήσεων, ἐπὶ διπλοτύπων ὑπογραφομένων παρὰ τῶν ταμιῶν καὶ εἰσπρακτόρων, ἅπερ συμπληροῦνται κατὰ τὴν εἰσπραξὶν ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων καὶ ἐν γένει ὑπὸ παντὸς λαθόντος παρ' ἄλλου ἐν λευκῷ ὑπογραφὴν, (τὸ δὴ λεγόμενον *caita bianca*) πρὸς οἰκονομικὰς χρῆσιν, ὅτε ἐξυπακούεται ἡ ἐντολὴ πρὸς τὴν γενομένην χρῆσιν, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ κατάχρησις τῆς ἐντολῆς πρὸς βλάβην τοῦ ἐν καλῇ πίστει θέντος γυμνὴν ὑπογραφὴν ἐν λευκῷ χάρτι, ὅτε ὑπάρχει πλαστογραφία.

Ὡς πρὸς τὴν μὴ μὴσιν σφραγίδος, παρατηροῦμεν ὅτι αἱ μὲν ἰδιωτικαὶ σφραγίδες δὲν ἀναγνωρίζονται οὐδ' ἀπαιτοῦνται πρὸς τὸ κύρος τῶν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, οὐδὲ δύνανται οἱ σφραγιστῆρες ν' ἀναπληρώσωσι τὴν ὡς πρὸς τὸ κύρος τῶν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων ἀπαιτούμενην ὑπογραφὴν, (ἀρθρ. 385, 409, 410, τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας), αἱ δὲ σφραγίδες τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν ἀπαιτοῦνται ὡς πρὸς τὸ κύρος τῶν δημοσίων ἐγγράφων, (ἀρθρ. 181 καὶ 271 ὁμοίως). Ἄρα ἡ μὲν ἀπομίμῃσις τῶν ἰδιωτικῶν σφραγίδων ἀποτελεῖ ἀκύρον καὶ ἀνίσχυρον πλαστογραφίαν, ἡ δὲ ἀπομίμῃσις τῶν δημοσίων σφραγίδων τιμωρεῖται ἄλλως πως ὡςάκις συντρέχουσιν οἱ ὅροι τοῦ ἀρθροῦ 261 καὶ ἐπ.—ὅθεν ἡ διὰ μιμήσεως σφραγίδων πλαστογραφία περιττεύει ἐν τῷ ἀρθρῳ 247, καὶ τοῦτο διότι κατὰ τὸ 1833 ὅτε συντάχθη ὁ Ποινικὸς Νόμος, δὲν ἦτο συντεταγμένος ὁ ὁργανισμὸς τῶν Δικαστηρίων οὔτε ἡ Πολιτικὴ Δικονομία, καὶ φαίνεται ὅτι ἐκείνῃ τῇ

ἡ Νομοθέτης νὰ δώσῃ κάποια ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σφραγίδας·—μολοντούτο καὶ εἰς τὸ ἀρθρ. 385 τῆς Πολ. Δικονομίας γίνεται περὶ σφραγίδων μεία, ἀλλὰ καὶ αὕτη δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς ἄλλην διάταξιν ἀπαιτοῦσαν τὴν σφράγισιν πρὸς τὸ κύριον ἰδιωτικοῦ ἢ δημοσίου ἐγγράφου·—μόνον δὲ εἰς τὴν Ποινικὴν Δικονομίαν ἐπὶ ἐντάλματων συλλήψεως καὶ προφυλακίσεως καὶ ἐπὶ κατασχητήριων, ἀπαιτεῖται οὐσικωδῶς καὶ ἡ σφράγισις αὐτῶν (ἀρθρ. 214, 221 καὶ 228), ἀλλ' ὅταν τὰ ἰδία ἐντάλματα καὶ κατασχητήρια γίνωσι πλαστά, τότε εἶναι περιττὴ ἡ τῆς σφραγίδος μίμησις.

Κατὰ χρεῖς γνησίας ὑπογραφῆς προσώπου τινὸς πρὸς νόθον τι ἐγγράφον μὴ ἐκδοθῆν παρ' αὐτοῦ, λαμβάνει χώραν ὁσάκις θέσῃ τις τὴν ὑπογραφὴν του ἐπὶ λευκοῦ χάρτου καὶ ἄλλος τις γινώμενος κάτοχος τοῦ χάρτου τούτου, γράψῃ ἀνωθεν τῆς ὑπογραφῆς (ἄνευ τῆς ἐντολῆς τοῦ ὑπογράφαντος), χρεωστικὸν ἢ ἐξοφλητικὸν ἢ ἄλλο τι ἐπιβλαβὲς ἐγγράφον καὶ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ· τοιαύτην ἐρμηνείαν ἔδωκε καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 51 τοῦ 1866 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου·—ταιαύτα· ἐπὶ λευκοῦ χάρτου ὑπογραφὰς γράβουσι πάντοτε οἱ ὑπουργοὶ παρὰ πόδας τῶν Βασιλικῶν Διαταγμάτων καὶ αἱ διεκπεραιωταὶ τῶν ὑπουργείων παρὰ πόδας τῶν ἐγγράφων καὶ διαταγῶν τῶν ὑπουργείων, ὥστε οἱ τοιοῦτοι τρέχουσι κίνδυνον, διότι δὲν εἶναι δύσκολον εἰς τοὺς Κλητῆρας καὶ ἄλλους ὑπαλλήλους τῶν ὑπουργείων ν' ἀποκόψωσι τὸ κινὸν μέρος τοῦ χάρτου τὸ περιέχον τὴν ὑπογραφὴν καὶ νὰ γράψωσιν ἐπ' αὐτοῦ καὶ μέχρι τῆς ὑπογραφῆς, χρεωστικὰ ἢ ἐξοφλητικὰ ἐγγράφα ἢ ἐνοχοποιητικὰς ἐπιστολάς·—ὅθεν καθιστῶμεν προσεκτικούς τοὺς ὑπουργοὺς καὶ διεκπεραιωτάς, νὰ μὴ γράβωσι γυμνὴν τὴν ὑπογραφὴν των εἰς χώρον κενόν, διότι δὲν εἶναι παράδοξον νὰ ἐξαφνισθῶσι μετὰ τινα χρόνον δι' ἀγωγῶν περὶ χρέους, ἢ δι' ἐνστάσεων περὶ ἐξοφλήσεως τῶν δανείων των, καὶ βλέποντες τὸ γνήσιον τῶν ὑπογραφῶν των νὰ πιστεύσωσιν ὅτι πραγματικῶς ἐδανείσθησαν, ἢ ὅτι πραγματικῶς εἰσέπραξαν τὰ δανειὰ των καὶ ὅτι ἐνεκα τῆς παρελούσεως τοῦ χρόνου ἐλησμονήσαν τὰ περιστατικὰ ταῦτα·—ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν πιστεύσωσι τοῦτο, δύσκολον ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀδύνατον εἰς αὐτοὺς ἀποβαίνει ν' ἀποδείξωσι τὴν πλαστότητα ἐγγράφων φερόντων τὴν γνησίαν αὐτῶν ὑπογραφὴν.

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅσα εἰς τὰς σελ. 93 καὶ 94 τοῦ Παραρτήματος τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ τοῦ Ἐμ. Νόμου ἐξεθέσαμεν ὡς ἐξῆς:

«Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἂν δι' ἐνάστην συμφωνίαν ἢ συναλ-
λαγὴν συνετάσσετο συμβολαιογραφικὸν ἐγγράφον, διότι τότε αἱ δι-
ακρίσεις ἤθελεν μετρίσθῃ καὶ ἡ πίστις τοῦ δημοσίου συμβολαίου ἤθελε

»συντελέσει εἰς τὴν τεχνεὶαν καὶ ὀλιγοδάπανον περὶ αὐτὴν τῶν ἀνὰ
»φυσικῶν δικῶν.

»Ἡ καλὴ πίστις, ἥτις ἔπρεπε νὰ παρακολουθῇ τὰς ἀνθρωπίνους
»πράξεις καὶ ἐνεργείας ἐξέλιπε δυστυχῶς, ἡ δὲ τάσις τῶν περιστάσεων
»τῶν ἀνθρώπων συνίσταται εἰς τὴν στρεψοδικίαν, εἰς τὴν ἀρνήσασθαι
»τῶν συμφωνιῶν καὶ ὑποσχέσεων καὶ αὐτῶν τῶν ὑπογραφῶν τῶν
»πολλὰκις δὲ οἱ ἄθωοι ἔγειναν ὅληα τῇ καλῇ πίστει τῶν καὶ
»περιουσιῶν ὁλόκληροι κατεβροχθίσθησαν ἐκ τῆς ἐλλείψεως δημοσίων
»συμβολαίων.

»Ναὶ μὲν καὶ τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα ἔχουσιν ἰσχὺν, καθ' ὅς περὶ
»στάσεις δὲν ἀπαιτοῦνται ἀπαραιτήτως δημόσια, ἀλλὰ καὶ τὰ ἰδιω-
»τικὰ ταῦτα ὑπόκεινται εἰς διατυπώσεις καὶ ἀκυρότητας, εἰς προέδο-
»λὴν γνησιότητος ὑπογραφῆς, εἰς χαρτοσήμανσιν καὶ πρόστιμον καὶ
»εἰς ἀπείρους ἄλλας περιπετείας καὶ ἀπωλείας· ὅσας δὲ ταῦτα ἀν-
»φισθητοῦνται, ἡ ἐπ' αὐτῶν ἐκδηλωμένη ἀπόφασις δὲν κηρύσσεται ἐκτε-
»λεστέα, ἡ ἔσσεσις ἔχει ἀνασταλτικὸν ἀποτέλεσμα καὶ τὰ δικαστικὰ ἐ-
»ξοδὰ ἀναβιβάζονται ὑπέρπολυ.

»Ἐπρεπε νὰ ἐκδοθῇ Νόμος ἀπαγγέλλων τὴν ἀκυρότητα παντὸς
»ἰδιωτικοῦ ἔγγραφου (ἐκτὸς μικρῶν ἐξαιρέσεων) καὶ τότε ἤθελον ἐπαι-
»νεθῆναι ἡ καλὴ πίστις, ἣθελον ἔχει ἀσφάλειαν ὁ πολίτης καὶ ἤθελον
»ἐκλείψει τὰ ἐγκλήματα τῆς πλαστογραφίας τῶν ἰδιωτικῶν ἔγγρα-
»φων—βεβαίως κατὰ τὰ μέσα τὰ ὅποια χορηγοῦν σήμερον αἱ μεγά-
»λαι πόσοι τῆς χημείας, τῆς φωτογραφίας καὶ αὐτῆς τῆς ἰχθυογραφί-
»ας, εἶναι πολὺ ἐυκόλῳ νὰ μιμηθῇ ἡ ἀπεικονίτη τις οὐ μόνον τὴν
»ὑπογραφὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ γράψιμον τοῦ ἄλλου, ἡ ἀρίων ἀνεξέλεον
»πτον τὴν ὑπογραφὴν νὰ ἐξαλείψῃ γράμματα καὶ ἀντικαθιστᾷ ταῦτα
»δι' ἄλλων τῆς ὁρέξεώς του· ἡ κακία ἐκφυρῶθη ἐπὶ πολὺ καὶ διὰ
»τοῦτο βλέπει τις ἐπιπολάζον τὸ ἔγκλημα τῆς πλαστογραφίας, ἐκτε-
»δὲ καὶ τὸ τῆς παραχαράξεως τραπεζικῶν γραμματίων.

»Ἐν ἐλλείψει τοιούτου Νόμου, οἱ πολῖται πρέπει νὰ σκεπθῶσι περὶ
»τοῦ ἐπαπειλοῦντος κινδύνου καὶ νὰ μὴ συναλλάσσονται ἄνευ ἐπιστή-
»μου συμβολαίου, διότι καὶ αὐτὴ ἡ καλὴ πίστις δὲν ἐνυπάρχει πάν-
»τοτε, ἐφ' ὅσον ὁ μετ' αὐτῶν συμβαλλόμενος δύναται ἔνεκα ἰδιαιτέ-
»ρων λόγων, νὰ καταφύγῃ εἰς ἀρνήσιν, ἡ ἐν περιπτώσει ἀποβιώσας
»αὐτοῦ, νὰ πράξῃαι τοῦτο οἱ κληρονόμοι του, εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν
»ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων εὐρισκόμενοι».

Κατὰχρησις γνησίας ὑπογραφῆς πρὸς νόθον τι ἔγγραφο, δύναται
»νὰ ὑπάρξῃ καὶ ὅταν διὰ τινος μέτου ἐξαλειφθῶσι τὰ πρὸ τῆς ὑπογρα-
»φῆς ὑπάρχοντα γράμματα καὶ προστεθῶσιν ἄλλα ἐπιβλαβῆ διὰ τὸν
»ὑπογεγραμμένον,

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1836 περὶ συστάσεως ἔθνικῆς Τραπεζῆς Νόμου, τ' ἄρθρα 248 καὶ 258 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζονται εἰς τὴν νόθευσιν καὶ ἀθέμιτον διάδοσιν παραποιήτων Τραπεζικῶν Γραμματίων—κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 22 τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1841 ἐτέρου Νόμου περὶ συστάσεως ἔθνικῆς τραπεζῆς, τ' ἄρθρα 248 καὶ 258 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν παραποίησιν ἡ νόθευσιν καὶ ἀθέμιτον διάδοσιν πλαστῶν ἢ νενοθευμένων Τραπεζικῶν Γραμματίων—σύμφωνα εἰς τοῦτο καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 125 τοῦ 1859 ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1855 ΣΟΖ' Νόμου, ὁ ἐθνικιστὴς τιμωρεῖται: ἐδ. β' μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἔθνικὰ ἢ ἐθνικοιδιόκτητα, ὡς ιδιωτικὰ ἢ ὡς ἐθνικοιδιόκτητα ἔθνικα· ἐδ. γ' μὲ τὸ τριπλὸν ποσὸν τοῦ μειωθέντος φόρου ἐὰν παραλείψῃ ὀλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἐγγράφην τοῦ φόρου, ἢ ἐγγράφῃ ὀλιγότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὅποιον κατεμέτρησεν· ἐδ. δ' μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 100—100 ἐὰν ἐγγράφῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλεόντερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ· ἐδ. ε' μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—200 ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἰαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀπαδειχθῇ, ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπλήρως ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου· τ' μὲ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλὸν τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοῦ φορολογουμένου καρποῦ, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 23·—εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. β'—ε' περιπτώσεις, ἀνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ καταδίωξις, κατὰ τὸ ἄρθρ. 255 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ αὐτοῦ ΣΟΖ' Νόμου, ὅστις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 51 τοῦ ἰδίου Νόμου ἀναφερομένων Δημάρχων δηλώσῃ ὡς προϊόντα τοῦ Δήμου του, προϊόντα τῆς λακωνίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὁρισμένην ἐν τῷ ἄρθρ. 255 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 118 τοῦ 1852 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ταμίου κυρούμενοι καταλογοὶ τῶν ἐκ δημοσίων φόρων καθυστέρούντων καὶ παραδιδόμενοι πρὸς εἰσπράξιν εἰς τὸν εἰσπράκτορα, δὲν εἶναι ἀπλὰ σημειωματάρια, ἀλλὰ πηγάζουσιν ἐκ δημοσίων ἐγγράφων, ὅθεν ἡ διὰ τῆς μιμήσεως πλαστογραφία τῆς ἐν αὐτοῖς ὑπογραφῆς τοῦ ταμίου, ὑπάγεται εἰς τὰς διαιρέσεις τῶν §§ 2 καὶ 4 τοῦ ἄρθρ. 248.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 τοῦ 1848 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ πλαστογράφος ἐξωτερικὰ διαβατήρια τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 249 καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 248 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. ριγ' τοῦ 1836 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου κατὸ τὸ ἀρθρ. 250 δὲν τιμωρεῖται εἰμὴ ὅστις ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα λημβάνει διαβατήριον παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, καὶ οὐχὶ ὁ μὴ μεταβαλὼν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα ἀλλὰ συμπεριλαβὼν εἰς τὸ διαβατήριόν του καὶ ἄλλα πρόσωπα, τῶν ὁποίων καὶ αὐτῶν δὲν μετέπλασε τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ παρέστησε μόνον σχέσεις μὴ ὑπαρχούσας ὡς πρὸς ἑαυτὸν, ἡ δὲ πρᾶξις αὕτη καίτοι ἀξιοκατάκριτος, δὲν τιμωρεῖται ἀπὸ τοῦ εἰρημέζοντος ἀρθρου οὕτε ἀπὸ τοῦ 271 τὸ ὁποῖον ὑποθέτει ψευδῆ καταμνήνυσιν ἥτις δὲν ἔχει χώραν ἐνταῦθα.

Ὡς πρὸς τὴν παραμύθησιν τῆς ἐννοίας γνησίου τινὸς ἐγγράφου διὰ μεταβολῆς ἢ προσθήκης λέξεων, γραμμάτων, ἀριθμῶν, ἢ σημείων στίξεως, παρατηροῦμεν ὅτι ἂν διὰ τῆς γενομένης τοιαύτης νοθεύσεως δὲν μεταβάλλεται ἡ ἐννοία τοῦ γνησίου ἐγγράφου, δὲν ὑπάρχει ἀξιοποινὸς πλαστογραφία, διότι διὰ τῆς τοιαύτης μεταβολῆς ἢ προσθήκης δὲν ἀπειλεῖται ζημία. — ἀλλὰ καὶ ὅταν διὰ προσθηκῶν, διαγραφῶν ἢ παρεισγραφῶν κατὰ τύπους ἀκύρων νοθεύεται ἡ ἐννοία τοῦ γνησίου ιδιωτικοῦ ἢ δημοσίου ἐγγράφου, καὶ τότε δὲν ὑπάρχει ἀξιοποινὸς πλαστογραφία, διότι ἐκ τοιούτων ἀκύρων προσθηκῶν ἢ μεταβολῶν δὲν ἐπαπειλεῖται βλάβη (ἀρθρ. 409 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ 186—189 τοῦ Δικαστ. Ὁργανισμοῦ).

Τὸ ἀρθρον 248 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀφορᾷ νόθευσιν τῶν αὐτόθι ἀναφερομένων δημοσίων ἐγγράφων, ἐνεργηθεῖσαν ὑπὸ τρίτων προσώπων καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων ὑπάλληλων, καὶ τοῦτο προκύπτει ἀμέσως ἐκ τοῦ ἀρθρου 255 κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι τιμωροῦνται ἰδιαιτέρως δι' ὅσας πλαστογραφίας ἢ νοθεύσεις κάμωσι κατὰ ἢ μετὰ τὴν σύνταξιν τῶν δημοσίων τῆς ὑπηρεσίας των, ἢ ἄλλων εἰς αὐτοὺς περικατατεθέντων ἐγγράφων.

Πλαστογραφία εἰς ιδιωτικά ἔγγραφα.

Ἀρθρ. 256—260.

Τὸ ἀρθρον 256 ἀφορᾷ κυρίως τὴν διὰ νοθεύσεως πραττομένην πλαστογραφίαν ἐπὶ τῶν ἐν αὐτῷ γενικῶς καὶ εἰδικῶς ἀναφερομένων γνησίων ιδιωτικῶν ἐγγράφων, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ ἀρθρου τούτου καὶ ἰδίως ἐκ τῶν λέξεων «φέροντα ιδιωτικὴν ὑπογραφὴν «ἦσαν προσδωρισμέναι ἢ ἐχρησίμευσαν» ἐγγράφα ἐξῶν δημοσίων ἀρχῶν «ἡδὴ ἐκδομέναις» αἱ δὲ λέξεις αὗται ὑποθέτουσι γνήσια ἐγγράφα ἐφ' ὧν ἐγένετο μετέπειτα πλαστογραφία διὰ νοθεύσεως. — ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὸν γενικὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀρθρου 247 εἶναι ταῦτα, εἴτε κατεσκευάσθησαν ἐξ ἀρχῆς πλαστὰ ἐγγράφα, εἴτε τὰ γνήσια ἐνοθεύθησαν, ἕνεκα τούτου αἱ γενικαὶ ποιναὶ τῶν ἐδ. 1 καὶ 2 τοῦ

άρθρου 256 ἐφαρμόζονται εἰς ἀμφοτέρως τὰς περιπτώσεις, ἐξαιρουμένου τοῦ ἐδ. 3 περὶ οὗ κατωτέρω ρηθῆσεται.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 256 προβλέπει τὴν πλαστογραφίαν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων τὰ ὅποια ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενον τὴν ὑπαρξίν ἢ μὴ ὑπαρξίν, τὴν πρόσκτησιν, παραχώρησιν ἢ διάλυσιν δικαίων καὶ ἐνοχῶν— πρὸς πλείονα διασάφισιν τοῦ ὅρισμ. τούτου, προβαίνει καὶ εἰς εἰδικούς προσδιορισμούς ὡς ἑξῆς: ἰδίως εἰς διατάξεις τῆς τελευταίας θελήσεως (οἷον διαθήκας, κωδῆκελα καὶ δωρεὰς δι' αἰτίαν θανάτου) συμφωνίας, συναλλαγματικὰς, πιστωτικὰς γραμματικὰς, χρεωστικὰς ὁμολογίας, ἐξοφλητικὰς, ἐπιτροπικὰς, παραιτήσεις, ἰδιωτικούς λογαριασμούς, ἐμπορικὰ βιβλία, ἐπιστολάς (καθ' ὅσον αὗται ἦσαν προσδιωρισμέναι ἢ ἐχρησίσμευσαν εἰς τὸ ν' ἀποδείξωσι σχέσεις δικαιωμάτων μεταξὺ ἰδιωτῶν) τέλος εἰς ἐγγράφα ξένων δημοσίων ἀρχῶν, ἐὰν δὲν ἐπεβεβαιώθησαν ὡς τοιαῦτα ἀπὸ ἐγκριτοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου (ἢτοι ἂν δὲν ἐκκρίνουνταν ἐκτελεστὰ κατὰ τ' ἄρθρα 858—861 τῆς Πολιτ. Δικονομίας).

Οἱ εἰδικοί οὗτοι προσδιορισμοὶ ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Νομοθέτου ἐν παραδείγματι καὶ πρὸς διάκρισιν τῶν ἄλλων ἐν τῷ ἄρθρῳ 257 ἀναφερομένων πλαστῶν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, ὅθεν δὲν αποκλείουσι τὴν γενικῶς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 256 ἐπιβαλλομένην ποινὴν κατὰ τῶν πλαστογράφων τῶν ἐν τῷ γενικῷ αὐτοῦ ὅρισμῳ περιλαμβανομένων ἄλλων ἐγγράφων, οἷον ὁμολόγων, ἐκχωρητηρίων, ἀναγνωριστικῶν, ἀντεπιστολῶν, συμβιβασμῶν, διαπραγματεύσεων, φορτωτικῶν, τιμολογίων, ναυλοσυμφωνητικῶν, ἐγγράφων μισθώσεως, ἀσφαλειῶν, κλπ. κλπ. ἀρκεῖ νὰ περιστρέφονται τὰ πλαστὰ ταῦτα ἐγγράφα εἰς τὸ ἀναγκάως σκοπούμενον ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ παριστῶσιν ὑπαρξίν, ἀνυπαρξίαν, παραχώρησιν ἢ διάλυσιν δικαίων καὶ ἐνοχῶν (ὑποχρεώσεων) ἄλλως ἐὰν δὲν ἔχωσι τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἢ τοιοῦτον προορισμόν, δὲν ἀποτελοῦσιν ἐγκληματικὴν πράξιν, διότι ὁ Νόμος ἠνύχησε νὰ τιμωρῇ τοὺς πλαστογράφους ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, τὰ ὅποια ἐπαπειλοῦσι βλάβην εἰς τρίτον, καθ' οὗ ἐπλαστογραφήθησαν, καὶ κατὰ συνέπειαν ὠφέλειαν εἰς τὴν πλαστογράφον ἢ τρίτον τινα ἐκ τῆς πλαστογραφίας ἐνδιαφερόμενον, καθόσον ἡ βλάβη τοῦ ἐνός, ἐπιφέρει ἀναγκάως ὠφέλειαν εἰς ἕτερον— ὅθεν αἱ ἀκυροὶ διαθήκαι καὶ δωρεαί, τ' ἀκυρὰ χρεωστικὰ ὁμολογὰ ἢ ἐξοφλητικὰ, αἱ φιλοπρονητικαὶ ἐπιστολαὶ κλπ. δὲν ἀποτελοῦσιν ἀξιοποιον πλαστογραφίαν— ἀλλὰ καὶ ἂν τὰ πλαστὰ ταῦτα ἐγγράφα γίνωσι κατὰ τύπους ἔγκυρα, δὲν ἔπεται ὅτι ἀποτελοῦσι πάντοτε πλαστογραφίαν ἀξιοποιον, διότι εἶναι καὶ περιστάσεις καθ' αἷς τὰ πλαστὰ ἰδιωτικὰ ἐγγράφα καὶ τοι περιβεβλημένα δι' ὅλων τῶν νομίμων τύπων, εἶναι κατ' οὐσίαν ἄχρηστα. Π. χ. 1) πλαστὴ διαθήκη δι' ἧς ἀρίσται τις κληρονόμος ἐπὶ ἀνυπάρκτων περιου-

ειδών — 2) πλαστὸν ἐξερληκτικὸν, χρέους ἀνυπάρχον· — 3) πλαστὸν συμφωνητικὸν πράξεως ἀντιβαινούσης εἰς τὰ χρηστά ἤθη· — 4) πλαστὴ ἀντεπιστολὴ περὶ εἰκονικότητος συμβάσεως ἀνυπάρχου ἢ ἀκέρου. — 5) πλαστὸς συμβιβασμὸς πρὸς κατάργησιν ἐνοχλῆς ἀνυπάρχοντος ἢ ἀντισχύρου κλπ. εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω καὶ παρομοίας περιπτώσεις ἡ πλαστογραφία οὕτε βλάβην ἀπειλεῖ, οὔτε ὠφέλειαν προσδίδει, διότι ὁ μὴ ἔχων λαμβάνειν παρὰ τινος, ἀδιαφορεῖ ἐὰν ἐκεῖνος ἔχη ἀνὰ χεῖρας ψευδὲς ἐξερληκτικὸν φαντασιώδους χρέους, οὔτε θὰ γίνῃ ποτὲ πραγματικὴ χρῆσις τοῦ πλαστοῦ ἐξερληκτικοῦ (διότι δὲν πρὸκειται νὰ ἐναχθῇ περὶ χρέους), ἀλλὰ καὶ καθ' ὅς περιπτώσεις τὸ πλαστὸν ἔγγραφο ἀντιτάσσεται ἐπιβεβητικῶς κατ' ἀκέρου ἢ ἀντισχύρου τίτλου ἐνοχλῆς, καὶ τὸ Δικαστήριον εὖρη βίασιμον τὴν προτασσομένην ἐνστάσιν τῆς ἀκυρότητος, πάλιν τὸ πλαστὸν ἔγγραφο περιττεύει, διότι δὲν γίνεται χρῆσις αὐτοῦ, οὔτε εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς κυρίως δίκης (ἄρθρ. 455 τῆς Πολ. Δικονομίας.)

Προκειμένης πλαστογραφίας τιμωρητέας ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 253, ἐπιβάλλονται αἱ ἐξῆς ποιναί· 1) φυλάκισις τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν ἐὰν δὲν ἔγεινεν εἰτέτι χρῆσις τοῦ πλαστογραφημένου ἔγγραφου· 2) εἰρκιτῆ, ἐὰν ἔγεινεν ὑποαδήποτε χρῆσις αὐτοῦ· (ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν καὶ τὸ εἶδος τῆς χρήσεως, θέλομεν κάμει σπουδαῖον λόγον ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 267 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι προϋσιάζεται κατὰ τὸ φαινόμενον ἀντίφασις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρου 256)· 3) πρόσκαιρα δεσμευαὶ ἐὰν αἱ πλαστογραφίαι ἔγειναι εἰς ἥδη ἐκδεδομένους συναλλαγματικὰς ἢ εἰς πιστωτικὰς ἐπιστολάς, καὶ ἐὰν ὁ ἐνοχὸς ἢ ἔπραξε τρεῖς τοῦλάχιστον τοιούτου εἶδους πλαστογραφίας τιμωρητέας ἐντυχτῆ, ἢ ὑπέσφριν ἥδη ἅπαξ τὴν ποινὴν τῆς πλαστογραφίας.

Τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρου 256 δὲν ἀφορᾷ τὴν ἐκδοσιν πλαστῶν συναλλαγματικῶν ἢ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν, (ὡς ἐκ πλάνης ἀπεφάνθησαν πολλάκις τὰ Δικαστήρια) ἀλλ' ἀφορᾷ πλαστογραφίαν ἐπὶ τῶν ἥδη ἐκδεδομένων γνησίων συναλλαγματικῶν ἢ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν, ἥτοι νόθευσιν παρχυθεῖσαν ἐκ μέρους τοῦ κομιστοῦ ἢ ὀπισθογράφου δι' ἧς οὗτος διὰ προσθηκῶν ἢ ἐξαλείψεων λέξεων, γραμμάτων, ἀριθμῶν ἢ σημείων στίξεως, μετέβαλε τὸ περιεχόμενον πρὸς βλάβην τοῦ ἐκδότου ἢ καὶ τοῦ ἀποδέκτου ἢ καὶ τῶν ὀπισθογράφων, (ἐὰν πρὸ τῆς νόθεύσεως ἔλαβε χώραν ἀποδοχὴ ἢ ὀπισθογράφησις τῆς γνησίας συναλλαγματικῆς)· ἢ ἐπροχρονολόγησε τὰς ὀπισθογραφῆσεις (ἄρθρ. 439 ἐμ. Νόμου). Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ προχρονολόγησις πρέπει νὰ ἔγῃ σπουδαῖον ἐπιβροχὴν ὡς πρὸς τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἐνστάσεις τῶν ὑποχρέων, (ἢ τῆς ομάδος τῶν δανειστῶν ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως ἢ κατ' ἐξέλιξιν), ἀλλῶς ὡς ἀβλαβὴς πράξις δὲν περιέχει τι ἀξιοπώ-

νον—ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἐδ. 3 τοῦ ἀρθρ. 256 προκύπτει ἐκ τῶν γενικῶν ὁρισμῶν αὐτοῦ, καθ' οὓς πρόκειται κυρίως περὶ πλαστογραφίας τελευμένης διὰ νοθεύσεως ἐπὶ γνησίων ιδιωτικῶν ἐγγράφων καὶ ἐπὶ δημοσίων ἐγγράφων ἀλλοδαπῶν ὑπαλλήλων, καὶ μολοντί ὡς πρὸς τὰς 1 καὶ 2 περιπτώσεις ἐφαρμόζονται αἱ αὐταὶ ποιναὶ κατὰ τῶν πλαστοποιούντων ἢ νοθευόντων τοιαῦτα ἐγγράφα, μολοντοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνη ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἐξαιρετικῆς καὶ ὅλως ἐπιβαρυντικῆς περιπτώσεως τοῦ ἐδ. 3, διότι τοῦτο προϋποθέτει γνησίας συναλλαγματικὰς ἢ πιστωτικὰς ἐπιστολάς, νοθεύσας παρὰ τοῦ κομιστοῦ ἢ ὁπισθογράφου, πρὸς βλάβην ἄλλων, καὶ τοῦτο πρὸς ἀντιδιαστολήν τῆς γενικῆς ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 256 τιμωρουμένης πλαστοτικῆς συναλλαγματικῆς—προκειμένου δὲ περὶ ἐξαιρετικῆς περιπτώσεως καὶ περὶ ἀνωτέρας ποινῆς, δὲν δύναται κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἀρθρ. 256 καὶ ἐπὶ πλαστῶν συναλλαγματικῶν, ὡς ἐχάλκευσε καὶ ἐκυκλοφόρησέ τις, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ γνησίων συναλλαγματικῶν ἢ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν, ὡς ἐνόησέ τις πρὸς βλάβην ἄλλου καὶ ἔκαμε χρῆσιν αὐτῶν—ἐν τούτοις καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐξαιρετικὴν περίπτωσιν μία μόνη πλαστογραφία δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἐπιβολὴν τῆς ἐξαιρετικῆς ποινῆς τῶν προσκαίρων δειμῶν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται νὰ ἐπραξέ τις τρεῖς τοῦλάχιστον τοιαύτου εἶδους πλαστογραφίας τιμωρητέας ἐνταύτῃ, δηλ. κατὰ συρροήν, ἢ δευτέραν τοιαύτην πλαστογραφίαν καθ' ὑποτροπὴν ἄλλης, δι' ἣν ἐτιμωρήθη πρότερον.

Πιστωτικὴ ἐπιστολὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ ὑπέγγυον Γραμματίον, ὅπερ ἀντιπροσωπεύει ἀνοιχθεῖσαν πίστωσιν, καὶ πᾶσα γραπτὴ παραγγελία τρίτου ἵνα ἀνοίξῃ πίστωσιν πρὸς τὸν ἐκδιδόντα ἢ πᾶσα συστατικὴ ἵνα δανείσῃ τρίτον, ὅτε ὁ ἐκδούς τὴν συστατικὴν ἐπιστολήν καὶ συστήσας ῥητὸν πρόσωπον ἐνέχεται ἐξ ἐντολῆς (ἴδε § 6 εἰς Βιβλ. Γ' τίτλ. 26. Εὐσθγ. Θεοφίλου) «γέγονε παρὰ τοῖς παλαιαῖς ἀμφιβολίαις, εἰ ἄρα τῇ *mandati* κατέχομαι ἐντεταλμένος σοι ἵνα Τιτίῳ ἐπὶ τόκῳ δανείσῃς χρήματα, τινῶν συμβουλήν τοῦτο λεγόντων καὶ μὴ τίθειν ἐνοχλὴν» ἐκράτησε δὲ μᾶλλον ἢ τοῦ Σαβίνου γνώμη λέγουσα, ἐνοχλὸν με γενέσθαι τῇ *mandati* ἐπεὶ γὰρ κέρταρ ὑπεθέμην πρόσωπον Τιτίου, διὰ τοῦτο καὶ ἐνέχομαι τρόπον τινα μιμούμενος ἐγγυητήν. Εἰ μὲν γὰρ εἶπα ἀπροσδιορίστως, δάνεισον τὰ χρήματα, ἐνοχοποιὸν οὐκ ἔστι τὸ μανδάνον· εἰ δὲ ῥητὸν ὑπόθωμαι πρόσωπον, κατὰ τὸ κράτησαν ἔθος, ὑπεύθυνος ἔσομαι τῇ *mandati*».

Ἡ ἐν τῷ ἐδ. 3 τοῦ ἀρθρ. 256 ἀναφερομένη ποινὴ τῶν προσκαίρων δειμῶν κατὰ τῶν πλαστογραφούντων (διὰ νοθεύσεως) συναλλαγματι-

κὰς ἢ πιστωτικὰς ἐπιστολάς, δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ πλαστογραφία ἢ νοθεύσεως Γραμματίων εἰς διαταγὴν ἢ ἄλλων δεκτικῶν ὁπωσδήποτε ἐγγράφων, οἷον φορτωτικῶν κλπ., διότι αἱ ποινικαὶ διατάξεις δὲν ἐκτείνονται εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις.

Τὸ ἄρθρ. 257 τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνθὺς ἑτους τὴν πλαστογραφούντα ἰδιωτικὰ ἐγγράφα, τὰ ὅποια δὲν ἔχουν τὸν εἰς τὸ ἄρθρ. 256 εἰρημένον σκοπὸν καὶ τὸ ἀντικείμενον, ἰδίως μνηστεικὰ πιστοποιητικὰ ἢ ἐπιστολάς, ἐὰν ἐπραξέ τὴν πλαστογραφίαν διὰ τὴν ὠφελήσῃ ἑαυτὸν ἢ ἄλλον, ἢ νὰ βλάψῃ τρίτον.

Τὸ ἄρθρ. 258 τιμωρεῖ ὡς πλαστογραφίαν τὴν ἐν γνώσει παρὰ τινὶ γενομένην χρῆσιν πλαστοῦ ἢ νενοθευμένου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου. — ἐννοεῖται δ' ὅτι ὅσάκις τὸ πλαστὸν ἢ νόθον ἐγγράφον ἀφορᾷ πράξιν ἢ συναλλαγὴν τοῦ ποιούντος χρῆσιν αὐτοῦ, οὗτος δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι διατέλει ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πλαστότητος ἢ νοθεύσεως, διότι οὗτος κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐγνώριζεν ὅτι τὰ πλαστῶς ἢ κατὰ νόθευσιν παριστάμενα, δὲν ἔλαβον χώραν καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ μὴ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ πλαστότης ἐγένετο παρὰ τινος ἐντολοδόχου τοῦ κατὰ τρίτου καὶ δὲν εἶχεν εὐλόγον ἀφορμὰς ν' ἀμφισβῆλλῃ εἰς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ διαγωγὴν τοῦ ἐντολοδόχου τοῦ. — ἀλλ' ὅταν τις εἰς τὰ ἐγγράφα τοῦ ἀποδιδώσαντος παρὰ τὸς τοῦ ἢ ἄλλου κληρονομουμένου, εὐρίσκῃ χρεωστικὰ ἢ ἐξοφλητικὰ τρίτων καὶ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πλαστότητος ἢ νοθεύσεως, ὁ τοιοῦτος δὲν εἶναι ὑπόλογος πλαστογραφίας, ἐὰν τὰ ἐγγράφα ταῦτα ἤθελον ἀποδειχθῇ πλαστὰ ἢ νενοθευμένα.

Ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 258 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀναφερομένη χρῆσις τῶν πλαστῶν ἢ νενοθευμένων ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, εἶναι ὅλως ἰδιαίτερα τῆς ἐπὶ Δικαστηρίου χρήσεως αὐτῶν, περὶ ἧς εἰδικῶς προβλέπει τὸ ἄρθρ. 267 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὅθεν τὸ ἄρθρ. 258 ὑποθέτει ἐξωδίκαιον χρῆσιν, οἷον σπουδαίαν ἐπίδειξιν τοῦ πλαστοῦ ἢ νενοθευμένου ἐγγράφου εἰς τὸν φαινόμενον χρεώστην, πρὸς πληρωμὴν, σπουδαίαν ἐπίδειξιν τοῦ πλαστοῦ ἐξοφλητικοῦ εἰς τὸν ζητούντα τὸ δάνειον κλπ., καθὼς καὶ πᾶσαν μεταβίβασιν τῶν πλαστῶν ἐγγράφων εἰς τρίτον πρόσωπον. — Ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ πλαστογράφος περιωρισθὲν εἰς μόνην τὴν πλαστογραφίαν καὶ ἄλλος τις ἀσφραξεν ἢ ὑπεξῆλε τὸ πλαστὸν ἰδιωτικὸν ἐγγράφον καὶ ἔκαμεν ἐν γνώσει τῆς πλαστότητος χρῆσιν αὐτοῦ, τότε ὁ μὲν πλαστογράφος θὰ τιμωρηθῇ μὲ φυλάκισιν πρῶν μηνῶν, ὁ δὲ ποιησάμενος χρῆσιν, μὲ ἐφικτὴν ἢ μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, (ἄρθρ. 256 ἐδ. 1, 2 καὶ 3).

Τὸ ἄρθρ. 259 τιμωρεῖ διὰ πρόσκαιρων δεσμῶν τὸν ἐνοχον πλα-

στοιγραφίας ἢ νοθεύσεως, τῶν παρὰ τινος ἐγγυηρίου ἢ ξένου δημοσίου ταμείου ἐκδιδόμενων ἀποδεικτικῶν χρέους ἢ ἐνεχύρου.

Τὸ δὲ ἄρθρ. 260 ἐσαρμύζει τὰ περὶ παραχαράξεως καὶ κλοπῆς νομισμάτων ἐν τοῖς ἄρθρ. 238—243 καὶ 245 ὡρισμένα, εἰς τὴν πηροποίησιν ἢ νόθευσιν τῶν δημοσίων ἀποδεικτικῶν χρέους ἢ ἐνεχύρου.

Θεωροῦμεν ἀνγκαιὸν νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἂν ἡ πλαστογραφία ἢ νόθευσις γίνῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, καὶ δὲν συντρέχωσιν αἱ περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 2 καὶ 3 τῆς Ποιν. Δικονομίας ὅπως τιμωρηθῇ εἰς τὴν ἡμεδαπὴν, οὐχ ἥττον ἢ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ χρήσις τῶν πλαστῶν ἢ νοθευμένων τούτων ἐγγράφων, συνεπάγεται τὴν τιμωρίαν τοῦ πλαστογράφου, ἢ παντὸς ἄλλου, ἐν γνώσει καμνοντος χρήσιν αὐτῶν.

Γενικῶς παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἐν γνώσει χρήσις οἰουδήποτε πλαστοῦ ἢ νοθευμένου ἐγγράφου, ἰσοδυναμεῖ μὲ πλαστογραφίαν καὶ ἐπομένως εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἀπὸ τῆς τελέσεως τῆς πλαστογραφίας ἢ νοθείας, παρῇ τὸ πρὸς παραγραφὴν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως, τοῖς ἐκείνου ἐν τῷ ἄρθρ. 120 χρονικὸν διάστημα, τόσῳ μᾶλλον ὅσον εἰς χεῖρας τοῦ πλαστογράφου ἰδιωτικῶν ἐγγράφων εὐκολον εἶναι νὰ μεταχειρισθῇ χρονολογίαν τοιαύτην, ἀφ' ἧς, μέχρι τῆς χρήσεως, νὰ συμπληροῦται ἡ παραγραφεὶς, ἀλλ' ἡ πλαστὴ χρονολογία αὕτη δὲν δύναται νὰ τὸν ὠφελήσῃ, διότι ἡ χρήσις αὐτοῦ ἀποτελεῖ πλαστογραφίαν ἢ συνέπειαν αὐτῆς (ὡς ἐν σελ. 168—169 ἐξεθέσαμεν).

Παρατηροῦμεν ἐπὶ τέλος ὅτι εἰς τὴν πλαστογραφίαν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐγκλήμα ἀποπειρας, διότι δὲν συντρέχει ἡ παρουσία τοῦ τε ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς πράξεως, καθόσον ὁ πλαστογράφος δὲν ἴσταται ἐνώπιον τοῦ ἀτόμου ἢ τῆς περιουσίας τοῦ κατ' οὗ ἡ πλαστογραφία, ἵνα ἐπιχειρήσῃ κατὰ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἢ κατὰ τῆς πρὸ ὀφθαλμῶν ὑπαρχούσης περιουσίας, ἐξωτερικὴν πρᾶξιν περιέχουσαν τοῦλάχιστον ἀρχὴν ἐκτελέσεως ἀξιοποίνου πράξεως, ὅτε καὶ μόνον δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀπόπειρα διὰ τῆς συμπτώσεως τοῦ τε ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος περιστάτικῶν, ἀλλ' ἐνεργεῖ μόνον κρυπτῶς καὶ ἐν κρυπτῇ πρᾶξιν τινῇ, ἥτις ἐνόσω δὲν ἐπεραιώθῃ, εἶναι μηδὲν, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς περιέχουσα ἀρχὴν ἀδικήματος—ἐκτὸς δὲ τούτου ἐπὶ πλαστογραφίας, ἡ βλάβη δὲν προέρχεται ἐκ τῆς πράξεως, ἀλλ' ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῆς, (διότι ἂν δὲν γίνῃ χρήσις τοῦ πλαστοῦ ἢ τοῦ νοθευμένου δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, οὔτε ὁ πλαστογράφος ἐλπίζει ὠφέλειαν ἐκ τῆς πλαστογραφίας, οὔτε ὁ κατ' οὗ αὕτη ὑποφέρει ζημίαν), ἀλλ' ἄρα ὁ νόμος ἐπιβάλλει ἰδικιτέρας ποινὰς εἰς τὴν μετὰ χρήσεως καὶ ἀνευ χρή-

σεως πλαστογραφίαν ἢ νόθευσιν, ἐπεται ὅτι τιμωρεῖ ταύτην κατὰ πᾶσαν πορείαν αὐτῆς, ἥτοι μέχρι τοῦ σημείου εἰς ὃ ἐφθασεν καὶ δὲν ἐξετάζει τὰ προηγούμενα, διότι ἐπὶ ἀτελοῦς πλαστογραφίας δὲν ἐστὶ πακούεται ἡ δολία προαίρεσις.

ὑπὸ τ' ἄρθρ. 354—358 τοῦ Ποιν. Νόμου, θέλομεν κάμει λόγον περὶ τινος πλαστογραφίας δημοσίων ἐγγράφων, τιμωρουμένης ὡς πρὸς σβολῆς κατὰ τῆς τάξεως τοῦ πολίτου.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκ μέρους δημοσίων ὑπαλλήλων πραττομένην πλαστογραφίαν λογαριασμῶν ἢ βιβλίων, ἢ ὑπεξαγωγῇ αὐτῶν κλπ. πρὸς σκοπὸν ἀπιστίας, ἰσχύει ἡ εἰδικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 484 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ νοθεύσεως τῶν δημοσίων σφραγίδων καὶ σημάτων.

Ἄρθρ. 261.

Ὅστις, χωρὶς νὰ ᾖ παρηγγελμένος παρὰ τινος ἀρχῆς, κατασκευάζει ἢ διορίζει νὰ κατασκευάσουν δι' ἑαυτὸν ἢ δι' ἄλλον τινὰ τὴν μεγάλην ἢ τὴν μικρὰν σφραγίδα τοῦ Κράτους, ἢ τὴν σφραγίδα μιᾶς δημοσίας ἀρχῆς ὅστις καταλαμβάνει ἀθεμίτως ἐν γνώσει τοιαύτου γνησίαν ἢ παραποιημένην σφραγίδα, ἐὰν μὲν δὲν τὴν μεταχειρισθῇ πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἡ μηνῶν· ἐὰν δὲ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς, μὲ εἰρκτὴν.

Ἄρθρ. 262.

Εἰς εἰρκτὴν καταδικάζεται, ὅστις παραποιεῖ ἢ νοθεύει σήμαντρα ἢ ἄλλα σημεῖα, δι' ὧν ἐπισημαίνονται παρὰ τῆς δημοσίας ἀρχῆς πράγματα, μέτρα ἢ σταθμὰ, καὶ ἄλλα παρόμοια ἀντικείμενα ἢ μεταχειρίζεται ἐν γνώσει τοιαῦτα παραποιημένα ἢ νόθα σήμαντρα.

Ἄρθρ. 263.

Ὅστις, χωρὶς νὰ ᾖ παρηγγελμένος παρὰ τινος ἀρχῆς, κατασκευάζει ἢ διορίζει νὰ κατασκευάσουν παρόμοια σήμαντρα, ἢ ἄλλα σημεῖα ἢ καταλαμβάνει ἐν γνώσει ἀθεμίτως τοιοῦτον σήμαντρον, εἴτε γνησίον, εἴτε νόθον, ἐὰν δὲν ἔγεινεν εἰσέτι καμμία χρῆσις αὐτῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν.

Ἄρθρ. 264.

Μεγάλη καὶ ἀπατῶσα ὁμοιότης τῶν παραποιημένων ἢ νενοθυμένων δημοσίων σφραγίδων καὶ σημάτων μετὰ τῶν γνησίων καὶ ἀνοθεύτων ἰσχύει εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιαίτερα ἐπιβαρυντικὴ περίστασις. — Τὰ παραποιημένα, νενοθυμένα ἢ ἀθεμιτωμένα

καταληφθέντα σήμαντρα, αἱ σφραγίδες καὶ τὰ σημεῖα τοιοῦτου εἶδους, καθὼς καὶ τὰ δι' αὐτῶν ἐπισημαινόμενα ἔγγραφα ἢ ἀντικείμενα δεκνύονται.

Αἱ διατάξεις τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 261—264 εἶναι σαφεῖς καὶ τείνουσιν εἰς τὴν προφύλαξιν τῶν πολιτῶν ἐκ τῶν ἐνδεχομένων ἐξαπατήσεων καὶ αἰσχροκερδειῶν τρίτων. — Ὡς πρὸς δὲ τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς ἣτις διὰ τοῦ ἄρθρου 261 ἐπιβάλλεται εἰς τὸν κάμνοντα ἀθέμιτον χρῆσιν τῆς γνησίας ἢ πλαστῆς σφραγίδος, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη εἶναι μόνον διὰ τὴν χρῆσιν, ὅθεν ἐὰν συντρέχῃ καὶ ἄλλα τις ἀξιόποινος πράξις πλαστογραφίας Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἢ ἔγγράφων ἄλλης δομοσίας ἀρχῆς, τότε συνπάρχει καὶ ἡ σχετικὴ ποινὴ κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 109 κανονιζομένην συζῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ ψευδορκίας, ἐπιτορκίας καὶ ψευδομαρτυρίας.

Α'. Ψευδορκία.

Ἄρθρ. 265.

Ὅστις εἰς ἀνάκρισιν τινα, ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, ὀρκίζεται ψευδῶς ἐν γνώσει ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἤδη δοθέντα ὅρκον, ἀποφαίνεται ἢ ὁμολογεῖ ἐν γνώσει ψευδὲς τι ἐπὶ Δικαστηρίου, τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ψευδορκίας. Α') διὰ ψευδομαρτυρίαν εἰς τὴν ἐνεκα κακούργηματος γενομένην ἀνάκρισιν 1) μὲ εἰρκτὴν ἐὰν τὸ προκείμενον κακούργημα ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς 2) μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἐὰν τὸ προκείμενον κακούργημα ἐπισύρῃ τοιαύτην ποινὴν 3) μὲ δεσμὰ διὰ βίου, ἐὰν τὸ προκείμενον κακούργημα ἰσχύοντο νὰ ἐπισύρῃ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἢ τὸν θάνατον. Β') διὰ ψευδομαρτυρίαν εἰς τὴν ἐνεκα πλημμελήματος ἢ πταιίσματος γινομένην ἀνάκρισιν, μὲ εἰρκτὴν.

Ἄρθρ. 266.

Εἰς εἰρκτὴν καταδικάζεται ὅστις εἰς πολιτικὴν τινα διαφορὰν ψευδορκεῖ ἐν γνώσει ἐπὶ Δικαστηρίου ὡς μάρτυς ἢ ὡς πραγματογνώμων εἰς ξένην ὑπόθεσιν, ἢ ὡς διάδικος (διαφερόμενος) εἰς ἰδίαν, ἢ ὡς πληρεξούσιος ἀντὶ τοῦ ἐνταλέως του, ὡς ἐπίτροπος ἀντὶ τοῦ ἀφήλικος, ἢ ὡς ἄλλος νόμιμος ἀντιπρόσωπος ἀντ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον παριστάνει εἰς τὸ Δικαστήριον.

Εἰς τὸν ἐκτιμητικὸν ὅρκον διὰ πολιτικὰς ὑποθέσεις δὲν εἶναι δεκτὴ ἡ περὶ ψευδορκίας ἀνάκρισις.

Ἄρθρ. 267.

Ἐπίσης μὲ ψευδορκὸν μάρτυρα τιμωρεῖται ὅστις εἰς πολιτικὴν ἢ

ἀνακριτικὴν τινα ὑπόθεσιν γίνεται ἔνοχος πλαστογραφίας, μεταγενέστερον δὲ ἐν γνώσει πλαστογραφημένα ἐγγράφα καὶ ἄλλα ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἐπιμένει ἀρνούμενος τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἢ τὸν ὅρκον τῆς μαρτυρίας του.

Ἀρθρ. 268.

Εἰς πολιτικὰς δίκας καὶ εἰς ἀνακρίσεις περὶ πλημμελημάτων ἢ πταισμάτων, καταγινώσκεται ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν, εἰάν τις ψευδορκὸς ἔλαβε χρήματα ἢ ἄλλα δῶρα, ἢ τοῦλάχιστον ὑπόσχεσις—πάν ὅ,τι δίδει τις ἢ ὑπόσχεται ὡς ἀντιμισθίαν εἰς τὸν ψευδορκον, δημεύεται.

Ἀρθρ. 269.

Οἱ ὅρκου τόπον ἐπέχοντες ἐπιβεβαιωτικοὶ τύποι τῶν Μενονιτῶν, ἢ ἄλλων αἰρεσιωτῶν, αἵτινες κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς θρησκείας των δὲν ὀρκίζονται, ἰσοδυναμοῦσι μετὰ τὸν ὅρκον ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῆς ψευδορκίας.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀρθρῶν 265—269 ἐξάγεται ὅτι ἡ ψευδορκία διαιρεῖται κυρίως εἰς δύο κατηγορίας· 1) ἐπὶ μαρτύρων ψευδορκούντων ἢ ἐπιπορούντων ἐνώπιον Πινικῶν Δικαστηρίων· 2) ἐπὶ μαρτύρων, πραγματογνωμόνων, δικδίκων, ἐπιτρόπων, πληρεξουσίων καὶ ἄλλων ἀντιπροσώπων, ψευδορκούντων ἐπὶ πολιτικῆς διαφορᾷ ἐνώπιον Πολιτικῶν Δικαστηρίων.

Ὡς πρὸς τὴν πρώτην κατηγορίαν παρατηροῦμεν ὅτι οὐχὶ ὅλα τὰ ψεῦδη τῶν ἐνώπιον Ποιν. Δικαστηρίων ἐξεταζομένων μαρτύρων, κατηγορίας ἢ ὑπερχηπίσεως, ἀπατελοῦν τὸ ἐγκλημα τῆς ψευδορκίας, ἀλλὰ μόνον ἐκείνα ὅσα κατατίθενται ἐν γνώσει ψευδῶς καὶ τείνουσιν ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου· ὅθεν εἰάν τις μάρτυς ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων διηλ. ἀπο κακὴν ἀντίληψιν, ἢ ἀπὸ κακῆς πληροφορίας, ἢ ἐκ λήθης, κατέθεσεν ἐνόρκως ἢ ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἤδη δοθέντα ὅρκον, ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ, δὲν τιμωρεῖται ὡς ψευδορκός, διότι δὲν συντρέχει δολία προαίρεσις—ἐπίσης καὶ ὁ ἐν γνώσει καταθέτων ψευδῆ γεγονότα μὴ ἔχοντα ἐπιρροὴν εἰς τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου δὲν τιμωρεῖται ὡς ψευδορκός, διότι ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου δὲν εἶναι νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν φόβον τῆς ἀληθείας καὶ τὸν ἐλεγχον τῶν συνειδήσεων, ἀλλὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ποινὴν ἢ τὴν ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου (ὅρα ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 84 τοῦ 1859).—Ἄρα εἰάν τις ἐξεταζόμενος μάρτυς προσέσθῃ ἐν τῇ καταθέσει του ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πράξεως ἐπέταξεν εἰς ὄνον, ἢ περιεπάτουν τὰ δένδρα, ἢ ὅτι ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος, ἢ ὅτι ἐπιπτε βροχὴ καὶ χάλαζα, ἢ ὅτι ἦσαν ἢ δὲν ἦσαν ἄλλοι παρόντες, τὰ ψεῦδη ταῦτα δὲν ἔχουν ἐπιρροὴν εἰς

τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου καὶ δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ἐκτὸς τῶν ἐπισκόπειν τοῦ ἡλίου ἢ τὴν βροχὴν καὶ τὴν χύλαζαν ἐπλάσσει τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προφασισθῇ ὅτι καίτοι παρών, δὲν ἠδυνήθη οὐκ αὐτῶν ν' ἀντιληφθῇ τῆς πράξεως καὶ τοῦ πράξαντος, ἢ ἐὰν τὴν παρουσίαν ἢ τὴν ἀπουσίαν ἄλλων ἐπλάσσει ἐπιτηδὲς διὰ νὰ ἦν συμμάχος τοῦ ψεύδους τοῦ ἢ διὰ νὰ καταστήσῃ μὴ πιστευτοὺς τὸν πράγματι παρόντα, κατ' αὐτὸν δ' ἀπόντα ἐν τῇ πράξει μάρτυρας ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ κατὰ τὴν Συνεδρίας Προέδρου νὰ ἐκτιμήσῃ ἂν τὰ ψεύδη ταῦτα ἔχουσιν ἐπιβροχὴν ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου καὶ νὰ διατάξῃ τὴν σύλληψιν τοῦ μάρτυρος, (ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 269, 290, 303 καὶ 340 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας), ἄλλως ἀπόκειται εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν καὶ εἰς τὰ Συμβούλια καὶ εἰς τὸ ἀρμοδίον Δικαστήριον νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ἐπιβροχὴν τῶν ψευδῶν γεγονότων, κατὰ τὴν ἐπὶ ψευδορκία κατηγορίαν (ἄρθρ. 256 Πολιτικῆς καὶ 92, 250 καὶ 279 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας σελ. 55—57, 60, 183—187 καὶ 282).

Ἡ ἐνώπιον Ἀνακριτοῦ ἢ ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ἐνύρκως γενομένη ψευδὴς μαρτυρία, δὲν τιμωρεῖται ὡς ψευδορκία, ἀλλ' ὡς ψευδὴς διὰ χειραφίας ὑπόσχους, (ἄρθρ. 270, 271 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἀποφ. Ἀρείου Πάγου ἀνὰ τοῦ 1838 καὶ 8 τοῦ 1844), καὶ τοῦτο ὁμοίως ἢ ἐν τῷ ἄρθρῳ 265 τοῦ Ποιν. Νόμου φράσις «εἰς ἀνάκρισιν ἴνα» ἐννοεῖ τὴν ἐπὶ ἀροκρατορίου ἐξέτασιν, ὡς καὶ παρακατιῶν διὰ τῶν φράσεων «ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου» ἐμφαίνεται, καὶ οὐχὶ τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ προανάκρισιν.

Ἡ δὲ ἐπὶ πολιτικῶν δικῶν ψευδορκία ἢ ψευδομαρτυρία γενομένη ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου ἢ τοῦ παρ' αὐτοῦ διορισθέντος εισηγητοῦ, τιμωρεῖται, διότι καὶ ὁ εισηγητὴς ἀναπληροῖ τὸ Δικαστήριον, (ἄρθρ. 15, 249, 307, 309, 377 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας).

Ὡς πρὸς τὴν ψευδορκίαν τῶν ἀλλοδαπῶν ἢ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμενόντων ἡμεδαπῶν, ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 4 καὶ 5 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν.

Ἡ ποινὴ τῆς ψευδομαρτυρίας ἢ ψευδορκίας ἐπὶ μὲν πολιτ. ὑποθέσεων, πλημμελημάτων καὶ πταισμάτων εἶναι ἡ τῆς εἰρκτικῆς, ἐκτὸς ἂν προῆλθεν ἐκ δωροδοκίας ἢ τοιούτων υποσχέσεων, ὅτε ἀναριθμᾶται εἰς τὴν τῶν προσκεκμημένων δεσμῶν — ἐπὶ δὲ κακούργηματων ἢ ποινῇ τοῦ ψευδομαρτυρίας εἶναι ἴση μὲ τὴν ποινὴν τὴν ὅποιαν ἐπισύρει κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἢ πράξις ἐξ' ἧς ἐλάβε χώραν ἡ ψευδομαρτυρία, ἐκτὸς ἐὰν ἡ πράξις αὕτη ἐπισύρῃ κεφαλαικὴν ποινὴν, ὅτε κατὰ τοῦ ψευδομαρτυρίας ἐπιβάλλεται ἡ τῶν ἐσθίων δεσμῶν ἐννοεῖται δ' ὅτι ἐπὶ πολλῶν πρά-

ξῆον τοῦ αὐτοῦ κατηγορουμένου, ἡ ψευδορκία τοῦ μάρτυρος θὰ ἐξετασθῇ σχετικῶς μὲ τὴν ποινὴν τῆς πράξεως ἐκείνης, δι' ἣν ἐκλήθη νὰ ἐξετασθῇ ὡς μάρτυς καὶ δι' ἣν ἐξεταζόμενος εὐψευδορκήσεν. — Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὁ κατηγορούμενος ἡθιωθῇ, διότι ἡ τύχη τοῦ ψευδομάρτυρος δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς τύχης τοῦ κατηγορουμένου. Ἐάν ὅμως ὁ κατηγορούμενος ἐκηρύχθῃ ἔνοχος πρᾶξις ὑποδεστέρας τῆς ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ περιεχομένης, ἡ ὑπὸ ελαφροῦ τιμᾶς περιπτώσεως, τότε φρονούμεν ὅτι ἡ ποινὴ τοῦ κατηγορουμένου θὰ ᾖναι ὁ γνώμων τῆς ποινῆς τοῦ ψευδομάρτυρος, διότι ἡ ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ ἐγγράφῳ περιεχομένη πρᾶξις ἀπεδείχθη ὑπερβολικὴ καὶ διότι κατὰ τὰ ἐδ. 1 καὶ 2 τοῦ ἀρθροῦ 256 εἰς τὸν ψευδομάρτυρα ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς ἢ τῶν προσκαίρων δεσμῶν, ἐάν το προαίμα κακούργημα ἐπισυρῇ τοιαύτην ποινὴν, ἀλλ' ἀφοῦ τὸ προαίμα κακούργημα, φέρ' εἰπεῖν ὁ φόνος, ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο ἀναιρέσις ἡ τραῦμα θανατηφόρον, οὐδεμίαν δικαιοσύνη δύναται ν' ἀνεχθῇ ὥστε ὁ ψευδομάρτυς νὰ τιμωρηθῇ μὲ ἰσόδια δεσμᾶ, ἐνῶ ὁ κατηγορούμενος τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρα δεσμᾶ ἢ μὲ εἰρκτὴν.

*Ενεκα τούτου φρονούμεν ὅτι ἡ ἐπὶ ψευδομαρτυρίᾳ κατηγορία δύναται μὲν ν' ἀνακρίνεται καὶ προαποκρίσζεται πρὸ τῆς ἐκδικάσεως τῆς κυρίας κατηγορίας, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ εἰσάγεται ἐνώπιον τοῦ ἐνόρκων πρὶν περαιωθῇ ἡ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου κατηγορία, διότι ἐκ τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτῆς ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ποινὴ τοῦ ψευδομάρτυρος. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι τὸ ἀρθρον 265 καὶ ἰδίως τὸ ἐδ. 3 δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἡ ποινὴ τοῦ ψευδομάρτυρος κρίνεται ἐκ τῆς ποινῆς τὴν ὑποῖαν ἐπισύρει ἡ ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ ἐγγράφῳ ἀναφερομένη πρᾶξις τοῦ κατηγορουμένου, ἀδιαφόρως τῆς τύχης αὐτοῦ, ἀλλὰ θεωροῦμεν σκληρὸν νὰ δεχθῶμεν τὴν τοιαύτην ἐννοίαν, διότι κατὰ τὴν νικὴν ἀρχὴν, οὐδεὶς λέγεται κακούργος, ἐάν δὲν κηρυχθῇ ἔνοχος κακούργηματος, ἀρα λέγοντος τοῦ Νόμου « ποινὴν κακούργηματος » προκύπτει ὅπωςδήποτε ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν αὐτοῦ μετὰ τὴν κατηγορητηρίαν καὶ ἀποφάσεως, ἐπομένως ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ πρέπει νὰ κηρυχθῶμεν ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦτο πράττοντες εἰς τὰ δίκαιοι, διότι τιμωροῦμεν τὸν ψευδομάρτυρα ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων, συμφώνως μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοθέτου, ὅστις δὲν ἠγνόησε ποτε νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν ψευδομάρτυρα ποινὴν δυνάμει ἐξουκωμένου κατηγορητηρίου, ἀλλὰ ποινὴν ἰσὺν ἐκείνης ἥτις ἤθελεν ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἐπὶ κακούργηματι κατηγορούμενον, ὑπὲρ οὗ ἢ καθ' αὐτὸν εὐψευδομαρτύρησε, τόσῳ μᾶλλον ὅσον ὁ ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ χαρακτηρισμὸς τῆς πράξεως ἐνδέχεται νὰ ᾖναι νομικῶς ἐσφαλμένος, ἀρα δὲν εἶναι ὑπόχρεως ὁ ψευδομάρτυς νὰ τιμωρηθῇ διὰ τὰ λάθη τῶν

Εισαγγελέων καὶ τῶν Συμβουλίων, διότι πολλάκις ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ τὰ Συμβούλια χαρακτηρίζουσι τὴν ἀπειλὴν ὡς ἀπόπειραν φόνου, καὶ τὸ θανατηφόρον τραῦμα ὡς φόνον ἢ ὡς ἀναίρεσιν κλπ. κλπ.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ διάκρισις αὕτη δὲν θέλει ὠφελήσῃ τὸ παράπαν τὸν ψευδομάρτυρα, ἐν περιπτώσει ἀθώωσης τοῦ κατηγορουμένου ἢ μετέπειτα παύσεως τῆς κατ' αὐτοῦ δικδικασίας, ἐνεκα θανάτου, ἀμνηστίας κλπ., διότι τότε ὁ ψευδομάρτυς θὰ τιμωρηθῇ κατὰ τὴν ποινὴν τῆς ἐν τῇ κατηγορητηρίᾳ πράξεως, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν μᾶς υποχρεοῖ νὰ παραδεχθῶμεν ἀπολύτως τὸ κατηγορητήριον ἔγγραφο ὡς γνώμονα τῆς ποινῆς τοῦ ψευδομάρτυρος, διότι διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἐνοχοποιήσεως τοῦ κατηγορουμένου, ἔχουμεν τοῦλάχιστον τὴν ὑπὲρ τοῦ ψευδομαρτυροῦντος ἐξηγητέαν ἀμφίβολον διάταξιν τοῦ ἀρθρ. 265 τοῦ Ποιν. Νόμου.—Μολοντοῦτο καὶ ὅς περιστάσεις ὁ κατηγορούμενος ἠθώωθῃ διὰ παραγραφὴν, ἢ δι' ἀμνηστίαν προϋπάρχουσαν τῆς ψευδομαρτυρίας, φρονούμεν ὅτι ἡ ψευδομαρτυρία μένει ἀτιμώρητος, διότι κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθρ. 5 τῆς Ποιν. Δικονομίας, δὲν ἔπρεπε νὰ προβῇ ἢ ἐν τῇ ἀκροατηρίᾳ ἀνάκρισις καὶ διαδικασία, ἀλλὰ ἡ ἐξέτασις τοῦ ψευδομάρτυρος εἶναι ἄκυρος καὶ περιττὴ πράξις καὶ οὐκ ἔχει νομίμους συνεπείας· ἐκτὸς δὲ τούτου ἀφοῦ ὁ κατηγορούμενος ἦτο ἀπολύτως ἐνεκα παραγραφῆς ἢ ἀμνηστίας τῆς πράξεως, πᾶσα ὑπὲρ ἢ κατ' αὐτοῦ ψευδομαρτυρία, δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ τὸν βλάψῃ οὔτε νὰ τὸν ὠφελήσῃ καὶ κατὰ συνέπειαν συμφώνως μὲ τὴν γενικὴν ἀρχὴν τοῦ ἀρθρ. 265, ὁ ψευδομάρτυς μένει ἀτιμώρητος.—τοῦτ' αὐτὸ φητέον καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν καὶ ἢ ὁ κατηγορούμενος κηρύσσεται ὀλῶς ἐνεκα ἐμπράκτου μεταμελείας ἢ ἀπαθῶσεως τῶν κλαπέντων ἢ ἰκανοποιήσεως τοῦ παθόντος (ἀρθρ. 114, 291, 378, 393, 402, 418, 678 καὶ 693 τοῦ Ποιν. Νόμου), διότι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως ψευδομαρτυρία, δὲν ἔχει ἐπιβροχὴν ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, καθόσον ὁ κατηγορούμενος ἀπολύεται ἐνεκα ἰδιαιτέρων λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς πράξεως, ἀλλὰ ὅπως καὶ ἂν σχολιασθῶσιν ὑπὸ τῶν μαρτύρων τὰ τῆς πράξεως, ὁ κατηγορούμενος μένει ἀτιμώρητος ἐνεκα τῆς συγγνώμης τοῦ Νόμου, ἀλλ' ἐὰν ἡ ψευδομαρτυρία περιστρέφετο εἰς τὰ ὡς πρὸς τὴν συγγνώμην πραγματικὰ περιστατικά, τότε δὲν μένει ἀτιμώρητος.

Γενικῶς παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Νόμος τιμωρῶν τὴν ψευδομαρτυρίαν καὶ ψευδορκίαν, πράττει τοῦτο ἐνα μὴ παραγνωρισθῇ ἡ ἀλήθεια καὶ προκαύψῃ ἐντεῦθεν ἀδικία κατὰ τινος προσώπου ἢ κατὰ τῆς Κοινωνίας, ὅταν ὅμως αἱ ψευδεῖς μαρτυρίαι καὶ οἱ ψευδεῖς ὅρκου, τόσον ἐπὶ ποινικῶν ὅσον καὶ ἐπὶ πολιτικῶν υποθέσεων, ᾗται τυπικῶς ἢ δι' ἄλλ.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

36.

λον νόμιμον λόγον άκυροι, τότε θεωρούνται ως μη ούσαι και δέν τήν μαρτυρούνται ποσώς. II. χ. αϊ εκθέσεις ή τά πρακτικά τών όρκοδοσίων είναι παράτυποι (άρθρ. 133, 135, 174 και έπ. 201 τής Πολιτικής Δικονομίας), ή ό όρκος του διαδίκου έγέμετο άνευ δηλώσεως ή έκπρωθέσμως ή άνευ επαναλήψεως βιαίας διακοπής (άρθρ. 352, 467 κλπ. τής Πολ. Δικονομίας) ή εις την προκειμένην κατηγορίαν ή πολιτικήν δίκην δέν έπετρέπετο μαρτυρική απόδειξις, ή όρκος (άρθρ. 300 και έπ. 352, 273 τής Πολ. Δικονομίας και 94 τής Ποιν. Δικονομίας). Είς όλας τάς περιστάσεις ταύτας και άλλας παρομοίας, ούτε ψευδομαρτυρία ούτε ψευδορκία δύναται νά προκύψη έξ άκώρων και άνομιμων πράξεων, διότι δέν πρόκειται νά στηριχθ ή έπ' αύτών πεποιθησις Δικαστηρίου, ουδέ νά κανονισθώσιν υποχρεώσεις και δικαιοώματα (ιδε και άποφασιν του Άρείου Πάγου υπ' αριθ. 7 του 1861).

Άλλως έχει τό πράγμα επί όρκου δοθέντος κατά τύπους δύναμις αποφάσεως εξαφανισθείσης ή άναιρεθείσης ακολούθως, διότι ή μετέπειτα εξαφάνισις τής αποφάσεως και τών συνεπειών αύτης, δέν δύναται νά καταργήση τό πραχθέν έγκλήμα τής ψευδορκίας, καθόσον ό όρκισθείς προσέθετο δι' αύτου ν' αδικήση τόν αντίδικόν του και έπομμελόμενος εκ τής εύνοϊκής αποφάσεως, εξέτελεσε τόν δόλιον σκοπόν του — αν δ' ή τύχη έσωσε τόν αντίδικόν του διά τής καλύτερας διαγνώσεως τών πραγμάτων ένώπιον ανωτέρου Δικαστηρίου, τό τότε ούτον δέν δύναται νά ωφελήση τόν ψευδορκήσαντα διάδίκον, διότι είναι περιστατικών ανεξάρτητον ή μάλλον είπειν έναντίον τής θελήσεώς του, και διότι επί του έγκλήματος τής ψευδορκίας ό Νόμος δέν παρεδέχθη ουδ' αύτήν την έμπρακτον και αποτελεσματικήν μεταβολήν του ψευδορκήσαντος (ώς υπό τό άρθρ. 113 του Ποινικού Νόμου εξέθεσάμεν) άρα δέν είναι δυνατόν νά παραδεχθ ή λόγον συγγνώμης εκ περιστατικών προσελθόντων άνευ τής θελήσεως αύτου — άλλως τήν πάς επί ψευδορκία κατηγορούμενος, ήδύνατο ν' άπορύγη τήν ποινικόν καταδίκην, διότι συνεννοούμενος με τόν εις ανώτερον Δικαστήριον προσφυγόντα αντίδικόν του, ή δικαζόμενος έρήμην, ή παριστάμενος και όμολογών τά δίκαια του αντίδικου του, ήθελεν ήττάσθαι, εξαφανισθ ή ούτω τής περί όρκου αποφάσεως μετά πασών των συνεπειών αύτης, ήθελε προτείνει εις τήν κατ' αύτου επί ψευδορκία κατηγορίαν, ήτι ό όρκος έματαιώθη και ήτι έπομένως πρέπει νά παύσ η κατ' αύτου κατηγορία — τό τοιούτον όμως δέν είναι νόμιμον, διότι είτε εξαφανισθ ή, είτε επικυρωθ ή περί όρκου άποφασις, ή ποινική διαδικασία δέν σταματά, δύναται όμως νά ναυαγήσ η, εάν τό ανώτερον Δικαστήριον, νομίμως σκεπτόμενον, εθελήσειεν άσυγχώρητον τήν μαρτυρικήν απόδειξιν, έρ' ής βρισκόμεν τό πρωτόδικον επεκέλετο τόν

ὄρκον, ἢ ἐὰν ἐθεώρησεν τὸν ὄρκον ἀπαράδεκτον ἢ ἄκυρον, δίδωσι τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει, καθύστερον μὴ ἐπιτραπέσις πολιτικῶς τῆς μαρτυρικῆς ἀποδείξεως, δὲν ἐπιτρέπεται αὕτη καὶ ποινικῶς—καὶ δίδωσι μὴ ἐπιτρεπομένου ἢ ἀκύρου θεθέντος τοῦ ὄρκου, τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἀποδείξεως, χωλαίνει καὶ δὲν δύναται κατὰ Νομικὴν ἀρχὴν νὰ θεωρηθῇ ὡς φέρον βλάβην κατὰ τρίτου προσώπου—ἐπίσης καὶ ὅταν ἐπὶ τινος περιπτώσεως ἢ ἀνεπαδέκτου ὄρκου, ἰσχυρισμῶς, ἐπεβλήθῃ παράνομος ὄρκος· καὶ ἐδόθη ψευδῶς ὑπὸ τοῦ διαδίκου, τότε ὁ τοιοῦτος ὄρκος δὲν συνεπάγεται ποινικὴν καταδίωξιν, διότι ὁ Νόμος ὑποθέτει ὄρκον ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνου ἀδικεῖται τις, ἀρα ὅταν ὁ ὄρκος ἐδόθη ἐπὶ περιπτώσεως ἢ ἐπὶ κιντικεμένου, ἐπ' αὐτοῦ δὲν ἐπιτρέπεται ὄρκος, τότε δὲν πταίει ὁ ψευδορκήσας, διότι δὲν εἶχε τὴν δοτικὴν προαίρεσιν, ἀλλ' ἐξεβιάσθη ὑπὸ τοῦ κακῶς κρίνοντος τὸν Νόμον Δικαστηρίου, νὰ ψευδορκήσῃ, ἐνῷ ὅντιν ὄρκου ἔπρεπε νὰ δικαιοθῇ ἐν ταύτῃ περιστάσει, εἴτε ἐξαφανισθῇ ἢ περὶ ὄρκου ἀπόφασις, εἴτε μείνῃ ἀπρόσβλητος, ποινικὴ καταδίωξις δὲν ἔχει χώραν, διότι ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τῶν Συνέδρων καὶ αὐτοῦ τῶν ἐνέγκων, δύναται ὁ ἀτιμωροῦμενος νὰ πρᾶξῃ ὅλους τοὺς Νομικοὺς ἰσχυρισμοὺς περὶ τοῦ περιπτώσεως ἢ μὴ ἐπιτρεπτοῦ τοῦ ὄρκου, καὶ πρέπει νὰ εἰσακουσθῇ, διότι καὶ οἱ Συνέδροι καὶ οἱ ἐνορκαιοφείλουσι νὰ γνωρίζωσι τὸν Νόμον καὶ πειθόμενοι ὅτι ὁ ὄρκος ματαίως ἐπεβλήθη, θέλουν πεισθῇ ὅτι περὶ τὴν δόσιν αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχε δολία προαίρεσις.

Ἐπὶ τοῦ ἐκτιμητικοῦ ὄρκου δὲν χωρεῖ καταδίωξις ἐπὶ ψευδορκίᾳ ὅς οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 30—39 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας. Κατὰ τὴν Πολιτικὴν Δικονομίαν ὄρκος δίδεται παρὰ τοῦ ἰδίου διαδίκου καὶ οὐχὶ διὰ πληρεξουσίου, ἀρα ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 266 φράσις «ἢ ὡς πληρεξουσίου ἀντὶ τοῦ ἐντολέως του» περιττεύει, ὥστε καὶ ἂν συμβῇ ταύτη ψευδορκία, αὕτη ὡς ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος δὲν καταδιώκεται.

Πράκτοροῦμεν ὅτι τὸ ἐγκλημα τῆς ψευδορκίας χωρεῖ ἐπὶ γεγονότων παραμορφωμένων ἢ ἀποκρυπτομένων ὑπὸ τῶν μαρτύρων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ συμπερασμάτων ἢ ἀκουσμάτων φήμης, τὰ ὅποια καταθέτουσιν οἱ μαρτύρες εἴτε οἰκθελῶς, εἴτε ἐρωτώμενοι παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, διότι τὸ Δικαστήριον δὲν πρέπει νὰ ζητῇ ἀπὸ τῶν μαρτύρων συμπερασματα οὐδὲ ληρήματα κοινῆς φήμης, ἀλλὰ νὰ περιφύγῃ εἰς οὐσιώδεις ἐρωτήσεις διὰ καταλλήλου τρόπου (ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 207, 305, 331—341 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας.)

Τὸ ἄρθρον 267 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἶναι δυσληπτὸν καὶ πολλὰν ἐννοίαν περιληπτικόν, διότι θάλασσι περὶ πλαστογραφίας ἐπὶ πολιτικῶν καὶ ἀκατακτιτῶν ὑποθέσεων καὶ τινῶν ταύτην μὴ τὴν πλάνην

τῆς ψευδομαρτυρίας, ἐνῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 247—260 προεῖδεν ὁ Νόμος περὶ πλαστογραφίας δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων καὶ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν καὶ ἐπέβαλε ποινὰς ἐναντίον τῶν ἐνόχων ἰδιωτῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποίων τιμωροῦνται καὶ οἱ συναίτιοι καὶ οἱ συνεργοὶ αὐτῶν, κατὰ τὰ ἐν ταῖς ἀρθροῖς 56—80 ἐκτεθέντα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἄρθρ. 267 ὁμιλεῖ περὶ πλαστογραφίας εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, περιέχει προδήλως ἰδιάζον τι, ἢτοι πλαστογραφίαν πραττομένην ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς ἀρξαμένην ἤδη πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν ἐκκρεμῇ, καὶ καθόσον μὲν ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν ὑπόθεσιν, δὲν ἀπαντᾷται δυσκολία περὶ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς, διότι ὕλαι αἱ πολιτικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ δίκαι ἀποτελοῦν πολιτικὴν ὑπόθεσιν (πρὸς διάκρισιν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ποινικῶν ἐν αἷς περιέχονται καὶ τὰ πολιτικὰ λεγόμενα ἀδικήματα), καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων «ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν» παρουσιάζεται δυσχέρεια, διότι ὑπὸ τοιοῦτον ὄνομα δὲν ὑπάρχει ὁρισμὸς τις ἐν τῷ Νόμῳ καὶ κατὰ συνέπειαν λαμβάνομεν τὰς λέξεις ταύτας ὑπὸ τὴν κυριολεξίαν αὐτῶν δηλ. ὡς ἀφορώσας ὅλας τὰς ποινικὰς δίκας, καθ' ὅς γίνεται ἀνάκρισις, δηλ. ἀπὸ τῆς προανακρίσεως μέχρι τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ συζήτησεως. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον 267 κάμνει ἰδιαιτέρως προσδιορισμοὺς, πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς εἰδικὸν διὰ τὴν ἐν πολιτικαῖς ἢ ποινικαῖς δίκαις, εἴτε κατὰ τὴν προδιαδικασίαν, εἴτε ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ πραττομένην πλαστογραφίαν ἢ νόθευσιν δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, καὶ διὰ τὴν ἐν γνώσει τῆς πλαστότητος χρῆσιν αὐτῶν, διότι ἀφοῦ ἢ κατὰ τὴν ἀνάκρισιν πλαστογραφία ἢ χρῆσις αὐτῆς τιμωρεῖται ὡς ψευδομαρτυρία, κατὰ μείζονα λόγον τιμωρεῖται καὶ ἢ κατὰ τὴν συζήτησιν πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν, διότι τὸ κατὰ τὴν προδικασίαν μὲν τῆς συζήτησεως στάδιον ἀποτελεῖ ἀνάκρισιν—ἐντεῦθεν ἔπειτα.

Α'. ὅτι ὁ ἀνακριτὴς καὶ πᾶς ἀνακριτικὸς, ὑπάλληλος ὅστις ἐνήργησεν πλαστογραφίαν ἢ νόθευσιν τῶν ἀνακρίσεων, ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, τιμωρεῖται οὐχὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 255 ἀλλὰ κατὰ τ' ἄρθρ. 265 καὶ 267 δηλ. ὡς ψευδομάρτυς ἢτοι 1) μὲ ποινὴν διὰ βίου δεσμῶν, ἐάν ἢ ἀνακρινομένη πρᾶξις ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἢ τῶν διὰ βίας δεσμῶν· 2) μὲ ποινὴν προσκαιρῶν δεσμῶν, ἐάν ἢ ἀνακρινομένη πρᾶξις ἐπισύρῃ ποινὴν προσκαιρῶν δεσμῶν· 3) μὲ εἰρκτικὴν καθ' ὅλας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις.

Β'. Ὅτι πᾶς τρίτος ὅστις συνέπραξεν, ἢ μόνος ἐνήργησε τὰς πλαστογραφίας ἢ νόθεύσεις τῶν ἀνακριτικῶν πράξεων, ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, τιμωρεῖται μὲ τὰς αὐτὰς ὡς ἀνωτέρω ποινὰς, καὶ

τοῦτο διότι ἡ πλαστογραφία ἢ ἡ νόθευσις ἀνακρίσεων, ἔχει τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ὃν ἔχει καὶ ἡ ψευδομαρτυρία.

Γ'. Ὅτι ὁ προσάγων εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἢ κατὰ τὴν συζήτησιν ποινικῆς δίκης, ἰδιωτικὰ ἔγγραφα πλαστὰ ἢ νενοθευμένα, διὰ ν' ἀποδείξῃ δι' αὐτῶν ἐνοχλὴν ἢ ἀλώωσιν τρίτου, ὡς καὶ ὁ ἐν γνώσει κάμωνων χρῆσιν τοιούτων ἔγγράφων, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ψευδομάρτυρος, δηλ. τιμωρεῖται κατὰ τοὺς προεκτεθέντας ὁρισμούς τοῦ ἀρθροῦ 265.—ὅταν ὅμως αὐτὸς οὗτος ὁ κατηγορούμενος κάμῃ χρῆσιν πλαστῶν ἢ νενοθευμένων ἔγγράφων ὑπὲρ ἑαυτοῦ, τότε νομιζόμεν ὅτι ὁ τιμωρηθῇ διὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ ταύτην κατὰ τὰς περὶ πλαστογραφίας ποινὰς τῶν ἀρθρῶν 247—260, διότι οὗτος δὲν μαρτυρεῖ, ἀλλ' ἀπολογεῖται ἐνώπιον ἀνακρίσεως ἢ δικαστηρίου, ἀρα ἐνισχύων τὴν ἀπολογίαν τοῦ δι' ἐγκληματικῆς πράξεως, ἥτοι διὰ πλαστογραφίας ἢ νοθεύσεως ἔγγράφων, ἢ διὰ τῆς ἐν γνώσει χρήσεως αὐτῶν, πρᾶττει καὶ νῦν ἐγκλημα, τὸ ὁποῖον κρίνεται κατὰ τοὺς περὶ συρροῆς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 109.—Ἐρ' ὅσον ὅμως ὁ κατηγορούμενος οὗτος διὰ τῶν πλαστῶν ἔγγράφων, προτίθεται νὰ ἐπιρρίψῃ εἰς βάρος ἄλλου ἀθώου τὴν κατηγορίαν, τότε τιμωρεῖται κατὰ τοὺς περὶ ψευδομαρτυρίας ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 263, διότι διὰ τοιούτου μέσου ψευδομαρτυρεῖ κατὰ τρίτου ἀθώου.

Δ'. Ὁ προσάγων εἰς πολιτικὴν τινα δίκην πλαστὰ ἢ νενοθευμένα ἔγγραφα καὶ ὁ ἐν γνώσει κάμωνων χρῆσιν αὐτῶν, τιμωρεῖται ὡς ψευδομαρτυρὸς, ἀδιαφύκως ἐὰν τὰ πλαστὰ ταῦτα ἔγγραφα εἶναι δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ, διότι τὸ ἀρθρον 267 εἶναι εἰδικὸν διὰ τὴν ἐν πολιτικαῖς ἢ ποινικαῖς ὑποθέσεσι γενομένην πλαστογραφίαν ἢ χρῆσιν πλαστῶν ἔγγράφων, καὶ τιμωρεῖ ταύτην μετὰ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας (ἀρθρον 266).—ἐννοεῖται ὅμως ὅτι μόνη ἡ προσαγωγή πλαστῶν ἢ νενοθευμένων ἔγγράφων, δὲν ἀρκεῖ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς, ἀλλὰ ἀπαιτεῖται καὶ ὁ σκοπὸς τῆς προσαγωγῆς, δηλ. ἡ χρῆσις τῶν ἔγγράφων ταύτων ἄλλως ἔγγραφα πλαστὰ ἐρριμένα ἐν τινι δικογραφίᾳ, μένουσιν ἄφωνα καὶ ἀχρηστά, διότι ὁ δικαστὴς δὲν ὀφείλει νὰ τὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, οὔδε νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν.

Ε'. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐξετάσεων μαρτύρων ἐν πολιτικαῖς δίκαις εἰσηγητὴς, πρᾶττων πλαστογραφίαν ἢ νόθευσιν τῶν ἐξετάσεων, δὲν τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἀρθρον 255, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀρθρον 257, διότι ἡ πλαστογραφία μαρτυριῶν εἰς ἐκκρεμὴν δίκην, εἶναι ταυτόσημος τῇ ψευδομαρτυρίᾳ ἐπίσης καὶ πᾶς γραμμικεὺς ἢ διάδικος ὅστις ἤθελεν ἐπιχειρῆσαι τοιαύτην πλαστογραφίαν ἢ νόθευσιν, τιμωρεῖται ὡς ψευδομάρτυς.

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἔπεται προδήλως ὅτι τὰ μὲν ἀρθρα 240, 251, 254, 256, ἐδ. 1, 258, ἀφορῶσι τὴν ἐξώδικον χρῆσιν

τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένων πλαστῶν ἢ νενοθευμένων ἐγγράφων, καὶ τιμωροῦσι τὴν πράξιν κατὰ τὰς αὐτόθι ὀριζομένης ποινάς. — τὸ δὲ ἄρθρον 267 προνοεῖ εἰδικῶς τὴν ἐπὶ Δικαστηρίου (Πολιτικοῦ ἢ Παινοῦ) πλαστογραφίαν, προσαγωγὴν καὶ χρῆσιν πλαστῶν ἢ νενοθευμένων ἐγγράφων καὶ τιμωρεῖ ταύτην μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας. — ὅθεν τὸ ἄρθρον 267 εἶναι ἐπικρατέστερον πῶν γενικῶν περὶ πλαστογραφίας ἀρχῶν, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως 6, ἐδ. 2, τοῦ ἀρθροῦ 248 καὶ τῆς περιπτώσεως 2 τοῦ ἀρθροῦ 256, διότι αἱ ἐν αὐταῖς ἐκφράσεις «χρήσις καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον» οἰαδήποτε χρήσις» περιλαμβάνουσι τὴν τε ἐξώδικον καὶ τὴν δικαστικὴν χρῆσιν.

Ἡ ἀνωτέρω διάκρισις μεταξὺ ἐξωδίκου καὶ δικαστικῆς χρήσεως (ἢν κάμνομεν ἐξ ἀνάγκης, διότι ἄλλως δὲν συμβεβάζεται ἡ φαινομένη ἐν τῷ Νόμῳ ἀντίρρσις), εἶναι νόμιμος καὶ λογικὴ, διότι ἀποδεικτικὰ μέσα δὲν εἶναι μόνον αἱ μαρτυρίαι ἀλλὰ καὶ τὰ ἐγγράφα. ὅθεν εἰς τις συλλάβῃ τὴν παράνομον ἰδέαν νὰ ἐνοχοποιήσῃ ἕτερον εἰς ἐγκλημὰ φόνου καὶ δὲν τοῖμα νὰ καταθέσῃ ἐνόρκως ὅτι εἶδεν αὐτὸν ἐκτελοῦντα τὸν φόνον (ὅτε ἡδύνατο νὰ ἐλεγχθῇ παρ' ἄλλων μαρτύρων βεβαιούτων ὅτι ἔλειπε μακρὰν τῆς πράξεως καὶ δὲν ἡδύνατο ν' ἀντιληφθῇ τοῦ φονέως κλπ.) ἀλλὰ κατασκευάζει πλαστήν τινα ἐπιστολὴν καὶ γεγραμμένην δῆθεν ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου καὶ ἀπευθυνομένην πρὸς αὐτὸν ἢ πρὸς τρίτον τινα, δι' ἧς γράφει ὅτι ἐξετέλεσε τὸν φόνον καὶ ὅτι ἔχει ἀνάγκην χρημάτων διὰ νὰ φύγῃ ἐκτὸς τοῦ Κράτους κλπ. — ὁ τοιοῦτος πράττει κατὰ τι περιπλόν τῆς ψευδορκίας, διότι παρουσιάζει πειστήριον περιέχον ὁμολογίαν τοῦ κατηγορουμένου καὶ διὰ τῆς πλαστογραφίας ταύτης δύναται νὰ παραπέμψῃ τοῦτον εἰς τὸ ἱκρίν, ἐάν ἡ ὁμολογία αὕτη τοῦ κατηγορουμένου συνδυάζεται μ' ἄλλαν ἐπιβαρυντικὰ περιστατικὰ (ὅρα σελ. 192—199 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τῆς ὁμολογίας τοῦ κατηγορουμένου)· ἀποδεικνυομένης δὲ τῆς πλαστοπότητος τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ὁ πλαστογράφος ἠθελε τιμωρηθῇ μὲ φυλάκισιν τοῦ πολὺ ἐνὸς ἔτους (ἀρθρ. 257) διότι ἐνήργησε πρὸς βλάβην ἄλλου πλαστογραφίαν μὴ ἀγαγομένην εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθροῦ 256. — τοιαύτη ὁμῶς ἐλαφρὰ ποινὴ, ἠθέλει εἶσθαι ὅλως ἄνισος πρὸς τὰς ἄλλας ποινὰς τῆς πλαστογραφίας καὶ πρὸς τὸ ἀπειλούμενον δεινὸν ἀποτέλεσμα τῆς θανάτωσεως τοῦ καθ' οὗ ἐπράχθη, καὶ κατὰ συνέπειαν λίαν ἐμβριθῶς ὁ Νομοθέτης τιμωρεῖ τὴν τοιαύτην πλαστογραφίαν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας (τῶν διὰ βίου δεσμῶν) διότι ἡ τοιαύτη πλαστογραφία εἶναι κυρίως ψευδομαρτυρία τεχνικὴ (μαρτυρικὴ) ἐκφρασθεῖσα διὰ τῆς χειρὸς ἀντὶ τῆς γλώττης, καὶ δύναται νὰ παρασύρῃ τοὺς Δικαστὰς περισσότερον τῆς ψευδοῦς καταθέσεως (ἢ

ἡποία δύναται νὰ ἐξελεγχθῇ ὡς ἀπίθανος ἢ μὴ ἀξιόπιστος ἢ ὡς ἐκ παθους προερχομένη, ἐνῷ ὁ προσάγων τὴν πλαστὴν ἐπιστολὴν τῆς ἐνοχοποιήσεως τοῦ κατηγορουμένου δὲν καταθέτει ἄλλο τι, εἰμὴ ὅτι ἔλαβε ταύτην, ἢ ὅτι εὗρεν αὐτὴν πεσοῦσαν δῖθεν ἐκ τῶν θηλακίων τοῦ κατηγορουμένου, καὶ διὰ τοιαύτου ὑπούλου καὶ κακεντρεχοῦς τρόπου προσπαθεῖ νὰ τὸν παραπέμψῃ εἰς τὴν λαμπυρόμενον).

Τὸ ἄρθρον 267 ὁμιλεῖ ἀδιακρίτως περὶ πλαστογραφίας δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων καὶ περὶ τῆς ἐν γνώσει χρήσεως αὐτῶν, ἐν πολιτικαῖς ἢ ποινικαῖς ὑποθέσεσιν, ὡς προεῖρηται· ἐν ταῦτοις ὡς ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν τῆς ψευδομαρτυρίας ποινῶν, παρουσιάζονται καὶ περιπτώσεις καθ' αἷς ἐννοια τῆς ἀφομοιώσεως τῆς πλαστογραφίας μὲ ψευδομαρτυρίαν, ἡ ποινὴ καθίσταται μετριοτέρα. Π. χ. ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἐνεργῶν πλαστογραφίαν δημοσίων ἐγγράφων, τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἐὰν ἔκαμε τὴν πλαστογραφίαν πρὸς βλάβην ἄλλου κλπ. (ἄρθρ. 255), ἐπίσης καὶ ὁ ἐν γνώσει κάμων χρησὶν τῶν τοιούτων πλαστῶν δημοσίων ἐγγράφων (ἄρθρ. 258)· ἀν οἱ τοιοῦτοι γίνωσιν ἐνοχοὶ πλαστογραφίας ἢ χρήσεως πλαστῶν ἐγγράφων εἰς πολιτικὴν δίκην, τιμωροῦνται ὡς ψευδομάρτυρες μὲ εἰρκτὴν (ἄρθρ. 265—267) ὥστε ἐπωφελοῦνται τῆς περιστάσεως, καθόσον δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν νὰ τιμωρήσωμεν αὐτοὺς μὲ δύο ποινὰς, διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πλαστογραφίαν, διότι τὸ ἄρθρ. 267 δὲν ἀπαιτεῖ νέαν ποινὴν κατὰ συρροήν ἄλλης, ἀλλὰ τιμωρεῖ καὶ τὸν ἐνοχον τῆς πλαστογραφίας καὶ τὸν κάμωντα χρῆσιν αὐτῆς μὲ μόνην τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας·—ἐντεῦθεν προκύπτει σπουδαία διαφορὰ ποινῆς ἰδίως ἐπὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, διότι κατὰ τὴν παρ' αὐτῶν, ἢ ἄλλων, γενομένην ἐπὶ δικαστηρίου χρῆσιν τῆς πλαστογραφίας ἡ ποινὴ τῶν ὑπόκειται εἰς ἀύξομειωσιν, καὶ ἐξαρτᾶται ἡ τύχη αὐτῶν ἐκ τοῦ εἶδους τῆς χρήσεως τῶν πλαστῶν ἐγγράφων. Π. χ. δημόσιός τις ὑπάλληλος ἐνέργησε πλαστογραφίαν δημοσίου ἐγγράφου, ἄνευ ἰδιοτελείας ἢ ἐξ ἰδιοτελείας· ὁ τοιοῦτος τιμωρεῖται κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίστασιν μὲ εἰρκτὴν, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, χωρὶς νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ πλαστοῦ τούτου ἐγγράφου.—Ἐν τούταις τρίτος τις ἐκ τῆς πλαστογραφίας ὠφελοῦμενος, προσάγει τὸ πλαστὸν τοῦτο ἐγγράφον εἰς τὴν ἀνάκρισιν διὰ νὰ ἐνοχοποιήσῃ διὰ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ τὸν κατηγορούμενον ἐπὶ φόνῳ·—προβάλλεται τὸ ἐγγράφον ὡς πλαστὸν καὶ ἀποδεικνύεται ἡ πλαστότης·—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τόσον ὁ ἐνοχος τῆς πλαστογραφίας ὑπάλληλος, ὅσον καὶ ὁ ἐν γνώσει προσάγων τούτο εἰς τὴν ἀνάκρισιν, ἤθελον καταδικασθῇ εἰς ἰσοδία δεσμὰ, ἐνῷ ὁ δυστυχὴς ὑπάλληλος ἀποφασίσας νὰ κάμῃ τὴν πλαστογραφίαν ἄνευ ἰδιοτελείας, ἐγνώριζεν ὅτι ἂν ἀνακαλυφθῇ, θὰ τιμωρηθῇ μὲ εἰρκ-

κτὴν, ἢ ἀποφασίσας νὰ κάμῃ τὴν πλαστογραφίαν ἐξ ἰδιοτελείας ἐγνώριζεν ὅτι ἂν ἀνακαλυφθῇ θὰ τιμωρηθῇ μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ὥστε κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις περιπίπτει ἀπροσδοκῆτως εἰς τὴν ποινὴν τῶν ἰσοβίων δεσμῶν, διατί; διότι ἄλλος τις ἔκαμε χρῆσιν τοῦ πλαστοῦ ἐγγράφου εἰς ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ φόνου.— ἐξ ἄλλου ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ὁ ἐξ ἰδιοτελείας ἢ πρὸς βλάβην τρίτου ἐνεργήσας πλαστογραφίαν δημοσίου ἐγγράφου, ὑπόκειται εἰς ποινὴν πρόσκαιρων δεσμῶν.—ἐὰν ὅμως τρίτος τις κάμῃ χρῆσιν τῆς πλαστογραφίας εἰς πολιτικὴν τινὰ ὑπόθεσιν, ἢ εἰς ποινικὴν ἐπισύρουσαν εἰς κτὴν ἢ καὶ ὑποδεεστέραν ποινὴν καὶ ἀποδειχθῇ ἡ πλαστογραφία, τότε ὁ πλαστογράφος δημόσιος ὑπάλληλος καὶ ὁ ἐν γνώσει ποιησάμενος χρῆσιν τῆς πλαστογραφίας, ἤθελον ὠφελεῖσθαι ἐκ τῆς περιστάσεως διότι ὑπόκεινται εἰς εἰρκτὴν.

Ἐν τῇ σπουδαίᾳ ταύτῃ διαφορᾷ ποινῶν, φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ δέουσα διάκρισις, συμφώνως μὲ τὸ γράμμα τοῦ ἀρθρ. 267 ἐξ ἑξῆς: ἐὰν ὁ Δημόσιος ὑπάλληλος ἔκαμε τὴν πλαστογραφίαν ἐν γνώσει καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πολιτικὴν τινὰ ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, εἰς ἣν καὶ προσήχθη πρὸς τοιοῦτον τέλος, τότε βεβαίως προέβητο διὰ τῆς πλαστογραφίας νὰ πράξῃ ψευδομαρτυρίαν καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ ψευδομαρτυρίας ποινὰς τοῦ ἀρθρ. 268.—ἐὰν ὅμως ἔκαμε τὴν πλαστογραφίαν πρὸς ἄλλον σκοπὸν, τότε τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ πλαστογραφίας ποινὰς ἀναλόγως τῆς δολίης προαιρέσεως ἣν ἔσχε κατὰ τὴν πλαστογραφίαν (ἀρθρ. 255) καὶ δὲν δύναται νὰ δεινωθῇ ἢ βελτιωθῇ ἡ θέσις του, ὡς ἐκ τῆς χρήσεως τὴν ὁποίαν ἄλλος τις ἔκαμεν ἐπὶ τοῦ πλαστοῦ ἐγγράφου εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, διότι τὸ τοιοῦτον ἦτο ἄδηλον εἰς τὸν Δημόσιον ὑπάλληλον κατὰ τὴν πλαστογραφίαν καὶ δὲν ἀφορᾷ αὐτὸν (ἀρθρ. 93 τοῦ Ποιν. Νόμου): ὥς κατὰ τὴν ἀνωτέρω διάκρισιν, οὐδ' αὖ περὶ συναιτιότητος καὶ περὶ συνεργείας ποινὰι ἐφαρμόζονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι ὁ μὲν ὑπάλληλος θὰ τιμωρηθῇ κατὰ τὰς περὶ πλαστογραφίας ποινὰς, ὁ δὲ συμπράξας μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πλαστογραφίαν ἢ ἐν γνώσει αὐτῆς ποιησάμενος χρῆσιν ταύτης εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, θὰ τιμωρηθῇ κατὰ τὰς περὶ ψευδομαρτυρίας ποινὰς.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐνεργοῦντες πλαστογραφίαν κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν των, δὲν δύνανται νὰ κάμωσι χρῆσιν αὐτῆς εἰς ἰδίαν των ὑπόθεσιν ἐπὶ δικαστηρίου, (διότι οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι κωλύονται νὰ ἐνεργῶσι συμβάσεις καὶ παρομοίας πράξεις ὑπηρεσίας ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὑποθέσεων), ἐνεκα τούτου τιμωροῦνται κατὰ τὰς περὶ πλαστογραφίας ἀρχάς, ἐκτὸς ἐὰν ἔκαμον

τῇ πλαστογραφίᾳ ὑπὲρ τρίτου καὶ κατ' ἄλλου ἐν γνώσει καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν τινα ὑπόθεσιν, ὅτε ὁ σκοπὸς κανονίζει τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἀνακριτὴς ἢ ὁ ἐπὶ τῶν ἐξετάσεων Εἰσηγητὴς, ἢ ὁ ἐπὶ τῶν πρακτικῶν Γραμματεὺς, κἀμὼν πλαστογραφίαν, τιμωρεῖται ὡς ψευδομαρτυρίαν, διότι οὗτοι εἶναι ἐν γνώσει ὅτι ἡ πλαστογραφία τῶν τελεμένων πρὸς παραγνώρισιν τῆς ἀληθείας καὶ πρὸς βλάβην ἢ ὠφέλειαν τοῦ καταγορευμένου ἢ τρίτου—δύναται ἐν τοῦτοις νὰ συμβῇ ὥστε καὶ ὁ ἴδιος Δημόσιος ὑπάλληλος, ὁ ἐνεργήσας τὴν πλαστογραφίαν ὑπὲρ ἄλλου καὶ κατ' ἄλλου, νὰ κἀμῃ ἐπὶ δικαστηρίου χρῆσιν αὐτῆς, εἴτε ὡς κληρονόμος, εἴτε ὡς κληροδόχος, εἴτε ὡς ἐκδοχεύς, εἴτε ὡς δανειστὴς τοῦ αὐτοῦ, ὑπὲρ οὗ ἄλλοτε ὡς Δημόσιος ὑπάλληλος ἐνήργησε τὴν πλαστογραφίαν.—ἐν τιαύτῃ περιπτώσει, ὁ Δημόσιος αὗτος ὑπάλληλος υποκατατίθεται βεβίαιως εἰς τὴν ποινὴν τῆς πλαστογραφίας, διότι ἀδήλον εἰς αὐτὸν ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸ μέλλον ἠθέλει ἀφελθῆ αὐτὸς οὗτος ἐκ τῆς ἀξιοποιοῦ ἀράξεώς του, ἐρ' ὅσον ὅμως ἐν γνώσει ὦν τῆς πλαστογραφίας (διότι τὴν ἐκτρέφει ὁ ἴδιος) ἠθέλησεν ὡς κληρονόμος ἢ διάδοχος τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὑπὲρ οὗ ἔκαμε τὴν πλαστογραφίαν, νὰ κἀμῃ αὐτὸς οὗτος ὁ Δημόσιος ὑπάλληλος, χρῆσιν αὐτῆς εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, ἐνεργεῖ κατὰ συζήσιν καὶ πράξιν νέαν τιμωρουμένην ὡς ψευδομαρτυρίαν καὶ ὑπόκειται εἰς τὴν ἀνωτέραν ποινὴν εἴτε τῆς πλαστογραφίας, εἴτε τῆς ψευδομαρτυρίας, κατὰ τοὺς περὶ συζήσεως ὅρους τοῦ ἀρθρ. 409—κατὰ πᾶσαν δὲ περίπτωση ὁ Δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ἄλλος τις ὅστις ἔκαμε τὴν πλαστογραφίαν, λαβὼν χρήματα ἢ ἄλλα δῶρα ἢ ὑποσχέσεις, καὶ ἐκκρύχθη ὁ σκοπὸς αὐτῆς εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 288, ὅπερ ὁμιλοῦν περὶ ψευδορκου, ἐννοεῖ καὶ τὸν μὲ τοῦτον ἀφομοιούμενον πλαστογράφον, καὶ τιμωρεῖ αὐτὸν μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἐκτὸς ἐὰν ὡς ἐκ τῆς πλαστογραφίας, τιμωρουμένης μὲ ψευδομαρτυρίαν, τιμωρῆται μὲ ἰσοδία δεσμὰ, ὅτε ἡ τῶν ἰσοθίων δεσμῶν ποινὴ εἶναι ἐπιβλητέα.

Πρὸς πλείονα δικασίσις τῶν προεκτεθέντων, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὁ Δημόσιος ὑπάλληλος ὁ ποιήσας τὸ πλαστὸν δημοσίον ἔγγραφο, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν ἐπικειμένης προσαγωγῆς ἢ χρήσεως αὐτοῦ, τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 288 καὶ οὐχὶ σχετικῶς μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας, ἥτις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν μεταχειρισθέντα τὸ πλαστὸν τοῦτο ἔγγραφο κατὰ τὴν πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν δίκην, διότι ἡ μία πράξις διαφέρει τῆς ἄλλης κατὰ τὴν προαίρεσιν καὶ τὸν σκοπὸν δύο ἰδιαιτέρων προσώπων,

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

37.

καὶ διότι ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἐναρτήσας οἰανδήποτε πλαστογραφίαν, ὑπόκειται τὸ παλὺ εἰς τὴν τῶν προσκαίρων δεσμῶν ποινὴν, ὅς δὲ τιμωρήσωμεν αὐτὸν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας, ἔνεκα τῆς γεννημένης παρ' ἄλλου χρήσεως τοῦ πλαστοῦ τούτου ἐγγράφου εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, τότε ὁ ὑπάλληλος θὰ ὑπόκειται κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς ἀνῃσμείωσιν ποινῆς ἀναλόγως τῆς χρήσεως ἣν ἤθελε κάμει τις ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πλαστογραφίας, διότι εἰς ἰσόδια δεσμὰ, εἰς πρόσκαιρα δεσμὰ καὶ εἰς εἰρκτὴν—ταυτὰ ἢ ἀνωτέρω ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ πλαστογραφίας ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, διότι ἐν μὲν ὁ πλαστογράφος ἐχάλκευσε ταῦτα ἐν γνώσει καὶ πρὸς σκοπὸν τοῦ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν τινὰ δίκην καθ' ἣν προσήχθησαν καὶ ἀπεδείχθησαν πλαστὰ, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας, ἄλλως τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ πλαστογραφίας ποινάς, ἀδιαφόρως ἐάν τρίτος τις ἔκαμε χρῆσιν τῶν πλαστῶν τούτων ἐγγράφων εἰς πολιτικὴν ἢ ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν, διότι τότε μόνος ὁ τρίτος οὗτος ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας ἐάν ἐν γνώσει ἔκαμε χρῆσιν τῶν πλαστῶν ἐγγράφων.

Πρὸς ἐξάλειψιν πάσης ἀμφιβολίας πλάττομεν τὸ ἐξῆς παράδειγμα. Ἄνθρωπός τις ἐξετέλεσε νόνον (ἢ ἄλλο ἐγκλημα) εἰς Ἀθήνας, κατὰ τὴν 10 Ἰαννουαρίου 1870 καὶ ἐθεάθη ὑπὸ πολλῶν παρόντων εἰς τὴν πρᾶξιν, οἵτινες τὸν εἶδον, τὸν ἀνεγνώρισαν καὶ τὸν μαρτυροῦσιν αὐτοῦ δισταγμοῦ—ὁ ἐγκληματίας οὗτος θέλων ν' ἀποφυγῇ τὰς συνεπείας τῆς πράξεως καὶ ν' ἀποδείξῃ ψευδομένους τοὺς ἀληθεστάτους μάρτυρας, τρέπεται εἰς φυγὴν καὶ μετὰ πολλὰς ἡμέρας φθάνων εἰς Πύργον (ἢ ἄλλο ἀπότερον μέρος) συνεννοεῖται μὲ τινὰ συμβόλαιον γράφον, νὰ συντάξῃ συμβόλαιόν τι ἀμφιμέρες, π. χ. δανειστικόν, πωλητήριον κλπ. ἢ μονομέρες π. χ. διαθήκην, πληρεξούσιον κλπ., ἐξ οὗ νὰ προκύπτῃ ὅτι τὴν 10 Ἰαννουαρίου 1870 διετέλει ἐν Πύργῳ καὶ παρέστη ἐνώπιον τοῦ εἰρημένου ὑπαλλήλου καὶ τῶν μαρτύρων—ἡ συνεννοεῖται μὲ τὸν Γραμματεῖα καὶ τὸν Εἰρηνοδίκην νὰ κάμωσι πλαστὸν πρακτικὸν περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν 10 Ἰαννουαρίου 1870 παρέστη αὐτοπροσώπως εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον καὶ συνεζήτησεν ὑπόθεσιν, ἣ ἐδωκεν ὄρον, ἡ ἐξετάσθη ὡς μάρτυς, ἡ ἐχρησίμευσεν ὡς πραγματογνώμων, ὡς διαμνηνέας, ἡ ἔκαμε δήλωσιν τινὰ ἐπὶ κατασχέσεως—ἡ συνεννοεῖται μὲ τινὰ Δικαστικὸν Κλητῆρα νὰ συντάξῃ ἐπιδοτήριον διελυμβάνον ὅτι κατὰ τὴν 10 Ἰαννουαρίου 1870 (καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἰδίαν ὥραν τῆς ἐν Ἀθήναις τελεσθείσης πράξεως) τῷ ἐκοινοποίησεν ἐν Πύργῳ δι' ἐκδόγραφόν τι καὶ ὑπέγραψεν εἰς τὸ ἐπιδοτήριον κλπ. κλπ.—ὁ ἐγκληματίας οὗτος ἐροδιασθεὶς μὲ τοιοῦτον πλαστὸν ἐπίσημον ἐγγράφον, συλλαμβάνεται ἀκολούθως ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ὡς ὑπαίτιος τῆς ἐν Ἀθήναις

πράξεώς του, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς δῆθεν ἀθωότητός του, προσάγει αὐτὸ ὡς ἀκαταμάχητον ὄπλον τοῦ ἄλλοθι δῆλ. ὡς ἀποδεικνύον ἐπισημως καὶ ἐναργῶς ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τῆς πράξεως διατέλει ἐν Πύργῳ καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρευρεθῇ ἐν Ἀθήναις καὶ νὰ ἐτελέσῃ φόνον—ἀπέναντι τοιαύτου ἐγγράφου, ναυαγεῖ ἡ κατηγορία καὶ θεωροῦνται μὴ ἀξιόπιστοι οἱ αὐτόπται μάρτυρες τῆς πράξεως, διότι τὸ ἐπίσημον ἐγγράφον ἀποτελεῖ πλήρη ἀπόδειξιν ἐνόςμῃ δὲν ἀποδειχθῇ ὡς πλαστὸν (ἄρθρ. 400 τῆς Πολ. Δικονομίας), καὶ διότι οὐδὲ δι' ἀεροστάτου ἦτο δυνατόν νὰ παρευρεθῇ ὁ κατηγορούμενος κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὥραν εἰς δύο μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντας τόπους—ἀποδεικνυομένης ἐν ταῦτοις τῆς πλαστογραφίας, ἡ μὲν πλαστογραφία ὑπάλληλος θὰ τιμωρηθῇ κατὰ τὸ ἄρθρ. 255 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι δὲν ἐγνώριζε πρὸς ποῖον σκοπὸν ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν πλαστογραφίαν ὁ κατηγορούμενος, ἂν ὅμως ἐγνώριζε τὸν σκοπὸν, τότε ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας τῶν διὰ βίου δεσμῶν, διότι διὰ τοιαύτου μέσου ὁ ὑπάλληλος ἐπαρτύτερ ὑπὲρ τοῦ ἐπὶ φόνῳ κατηγορουμένου, γεγονότα ψευδῇ (ἄρθρ. 265 καὶ 267)—ὁ δὲ κατηγορούμενος, ὑπόκειται διὰ τὴν πλαστογραφίαν ταύτην εἰς τὴν ποινὴν τοῦ συναίτιου πλαστογραφίας δημοσίου ἐγγράφου (ἄρθρ. 255 καὶ 56. ἐδ. 2), διότι συνέπραξεν εἰς αὐτὴν καὶ διότι ἐποιήσατο χρῆσιν ταύτης πρὸς ἀθώωσιν τοῦ καὶ οὐχὶ πρὸς ἐνοχοποίησιν ἄλλου κατηγορουμένου.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν τῆς πλαστογραφίας ἢ τῆς χρήσεως αὐτῆς μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας, ὡς πρὸς δὲ τὰς ἄλλας περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 267 περὶ τιμωρίας τοῦ ἀποκρύπτοντος ἢ ἀφανίζοντος ἐγγράφα καὶ ἄλλα ἀποδεικτικά, παρατηροῦμεν ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ ἦσαν προσηγμένα τὰ ἐγγράφα ταῦτα εἰς τὴν δικαγραφίαν καὶ νὰ εἶχον ἐπιρροὴν ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ ἡξιόχρεου νὰ ἦσαν ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητα εἰς τὴν διαδικασίαν, ἄλλως ἢ ἀποκρύψις ἢ ἐξαφάνισις περὶ τῶν καὶ ἀνισχύρων ἐγγράφων δὲν ἔχει καμμίαν συνέπειαν.

Ὡς πρὸς τὸν ἀρνούμενον τὴν μαρτυρίαν του ἢ τὸν ὄρκον τῆς μαρτυρίας του, ἀνκερῶμεθα εἰς ὅσα ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 204—205 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικ. Δικονομίας, περὶ τοῦ ὅτι τότε μόνον ὁ μάρτυς καταδικάζεται, ὅταν ἀρνῆται τὴν μαρτυρίαν του (δῆλ. μὴν ἄφρωνος ἢ λέγει ὅτι δὲν θέλει νὰ καταθέσῃ τι) οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν προσφέρεται νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν ὄρκον τῆς μαρτυρίας του, ἀλλὰ νομίζων ὅτι δὲν πρέπει νὰ θέσῃ τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Ευαγγελίου, ἀρνεῖται τὴν τοιαύτην ἐπίθεσιν, διότι ὡς ἐν ταῖς εἰρημέναις ἀρτίαις ἐξεθέσαμεν, δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ τεθῇ ἡ χεὶρ τοῦ μάρ-

τυρος ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ μάλιστα ὅταν τις ᾖναι ἀκριτοῦ
ρισμένος κατὰ τὰς χεῖρας.

Ὡς πρὸς τοὺς ὅρκους τῶν Ἱερωμένων, ὡς καὶ τῶν Ὀθωμανῶν
Ἑβραίων καὶ ἀλλοθρήσκων, παραπέμπομεν ἕκαστον εἰς τὰ ἐν σελ.
201—204 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας.
Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 269 τοῦ Ποιν. Νόμου οἱ ὅρκου τόπον ἐπέχοντες
ἐπιβεβαιωτικοὶ τυποὶ τῶν Μονοιτῶν ἢ ἄλλων αἰρεσιωτῶν, οἵτινες
κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ὀρησκείας των δὲν ὀρκίζονται, ἰσοδυναμοῦσι μὴ
τὸν ὅρκον ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῆς ψευδορκίας.

Ὁμιλήσαντες περὶ χρήσεως πλαστῶν ἢ νενοθευμένων ἐγγράφων εἰς
πολιτικὰς καὶ ἀνακριτικὰς ὑποθέσεις, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ χρῆσις τῆς
λειτουργίας ὅταν τις προσάγῃ καὶ συνάμῃ ἐπικαλῇται τὰ ἐγγράφα· ταῦτα
ὡς ἔχουν, ἢ κατατεθειμένων ὄντων τούτων εἰς τὴν διλογραφίαν
ἐπικαλῇται ταῦτα, ἢ γίνονται αἴτιος νὰ γίνῃ χρῆσις τούτων ὑπὸ τοῦ
Δικαστηρίου (διότι εἶναι καὶ περιστάσεις καθ' ἃς τὸ Δικαστήριον καὶ
ἀνευ συστάσεως τῶν διαδίκων ἀρεῖλει νὰ ἐκτιμῇ τὰ προσαγόμενα
μέσα τῆς ἀποδείξεως, οἷον τὰς καταθέσεις τῶν μαρτύρων κλπ.) ὅταν
πλαστῶν ἢ νενοθευμένων οὐσῶν τῶν ἐκθέσεων τῶν μαρτυριῶν, ὁ Δι-
καστὴς κερνεῖ χρῆσιν αὐτῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ πλαστογράφου καὶ
παντὸς συνενόχου.

Εἰς τὴν ψευδορκίαν καὶ ἐπιρκίαν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα
διότι ἅμα τις ὁμολόγησεν ἐνόρκως ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἄλλον δο-
θέντα ὅρκον του, ψευδὲς τι γεγονὸς ἔχον ἐπιρροὴν ὑπὲρ ἢ κατὰ τὸ
κατηγορουμένου καὶ ἐνέμεινε κατὰ τὴν ἐξετάσιν του εἰς τὴν κατάθεσιν
του, ἐπραξεν πλαστῶς τὸ ἔγκλημα τῆς ψευδορκίας, ὡς ἐπίσης καὶ
ὅταν ἡρνήθη νὰ μαρτυρήσῃ ἢ νὰ ὀρκισθῇ. — Ἐάν δὲ τις θελήσας εἰς
τῇ ἐνόρκῳ καταθεσῇ του νὰ εἰπῇ ψευδῇ γεγονότα, ἤρχισε νὰ δια-
γῇται ταῦτα, ἀλλὰ πρὶν περαιώσει τὴν ὅλην ἐννοιαν τῆς φράσεως του
τὰ ἀνεκάλεσεν ἢ ἄλλως πῶς τὰ ἐματαίωσεν οἰκοθεν, ὁ τοιοῦτος συγ-
γινώσκειται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Ποιν. Νόμου. — ἐπίσης καὶ ὁ εἰπὼν
ψεύδη καὶ ἀνακαλέσας ταῦτα διαρκούσης τῆς ἐξετάσεως του καὶ πρὶν
αὕτη κερυχθῇ περαιωμένη, δὲν τιμωρεῖται, διότι ὅλον τὸ διάστημα τῆς
ἐξετάσεως θεωρεῖται σύγχρονον καὶ ἐπομένως ἅμα τις δὲν ἐπέμεινε μὴ
χρὶ τέλους εἰς τὰ ψεύδη, ἀλλ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἀλήθειαν, δὲν τιμω-
ρεῖται, διότι τὸ τελικὸν ἐξαγόμενον τῆς ἐξετάσεως δὲν ἀποτελεῖ ψευ-
δῆ γεγονότα ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, καὶ κατὰ συνέπειαν
δὲν διακινδυνεύει ἡ ἀλήθεια, περίστασις δι' ἣν τιμωρεῖται ἡ ψευδο-
ρκία καὶ ἡ ἐπιρκία.

Εἰς ταῦτα δὲν ἀντίκειται ποσῶς τὸ ἄρθρον 113 τοῦ Ποιν. Νόμου
διότι τοῦτο ἐφαρμόζεται μᾶλλον εἰς τοὺς ψευδορκούντας διαδίκους

καὶ θεωρεῖ ἀπαράδεκτον πᾶσαν βραδεῖαν μεταμέλειαν, διότι ἄμα ἐτελείωσαν ὁ ὅρκος ἐτελέσθη καὶ τὸ ἔγκλημα. — ἔάν ὅμως πρὶν περικλυθῇ ὁ ὅρκος, μεταμεληθῇ ὁ ὀμνύων καὶ ἀνακαλέσῃ τὰ ρηθέντα, τότε δὲν ὑπάρχει ὅρκος καὶ κατὰ συνέπειαν οὔτε ψευδορκία ἐξ αὐτοῦ καὶ μάλιστα ἀνακληθέντος ὅρκου. — ὡς πρὸς δὲ τὴν ψευδομαρτυρίαν, τὸ σιᾶδιον τῆς ἀνακλήσεως εἶναι εὐρύτερον, διότι ἐνόσω ὁ μάρτυς διατελεῖ ἐξεταζόμενος, εἶναι εἰς καιρὸν νὰ διορθώσῃ τὰ ἐπίτηδες ἢ ἐκ παραδρομῆς ρηθέντα ψεύδη του καὶ νὰ καταθέσῃ ἐπὶ τέλους γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν.

Ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τοῦ καθ' οὗ ἡ πλαστογραφία, ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντος εἰς τὴν Ποινικὴν δίκην, ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 41—45 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐξεθέσαμεν, περὶ τοῦ ὅτι καὶ ὁ εἰς τὸ πολιτικὸν Δικαστήριον εἰσαγαγὼν τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν του εἶναι δεκτὸς ὡς πολιτικὸς ἐνάγων εἰς τὴν Ποινικὴν δίκην.

Ὡς πρὸς τὰ ἐπιτρεπτέα μέσα ἀποδείξεως τῆς ψευδορκίας ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 55, 59, 183 καὶ 290 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Ὡς πρὸς τὸ ἔγκυρον ἢ μὴ τοῦ ὅρκου ἐπὶ ψευδορκίας, ἀναφερόμεθα εἰς τὰ ἐν σελ. 373, 374, περὶ τοῦ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνήκει εἰς τοὺς Συνέδρους.

Ὡς πρὸς τὰ ἐνώπιον Δικαστηρίων εἰς πολιτικὰς ἢ ἀνακριτικὰς ὑποθέσεις προσαγόμενα ἰδιωτικὰ ἔγγραφα, παρατηροῦμεν ὅτι ταῦτα μὴ ἀνγνωρίζοντα ὑπὸ τοῦ καθ' οὗ προσάγονται, θεωροῦνται κατὰ Νομικὴν ἀρχὴν ὡς μὴ γνήσια (ὅρα σελ. 75 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ ἀρθρ. 412, 437 τῆς Πολ. Δικ. καὶ 320 τῆς Ποιν. Δικονομίας). Ὅθεν ἐάν ὁ προσάγων ἐπιμείνῃ ὅτι εἶναι γνήσια καὶ ἐάν ταῦτα ἔχωσιν ἐπὶρροὴν εἰς τὴν ἐκκρεμῇ ὑπόθεσιν, ἀναβάλλεται αὕτη μέχρις ἀποπερτώσεως τῆς ἐπὶ γνησιότητι ἢ πλαστογραφίᾳ διαδικασίας (ἀρθρ. 454 καὶ ἐπ. Πολ. Δικ. καὶ 317 Ποιν. Δικ.)

Ὡς πρὸς τὰ ψεύδη τῶν διοριζομένων πραγματογνωμόνων ἐπὶ ποινικῶν ὑποθέσεων, ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 192 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν, περὶ τοῦ ὅτι οὗτοι δὲν τιμωροῦνται ὡς ψεύδορκοι, ἀλλ' ὡς παραβάται τῆς διὰ χειραψίας υποσχέσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀρ. 29 τοῦ 1847 ἀπόρ. Ἀρείου Πάγου, ὁ δοῦς ψευδὴ ὅρκον πενίας, δὲν τιμωρεῖται ὡς ψεύδορκος.

Β'. Ἐπιρκία, ψευδὴς διὰ χειραψίας ὑπόσχεσις,
καὶ ἀνώμοτοι μαρτυρίαι.

Ἄρθρ. 270.

Ὅστις ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ἐπιβεβαίωσι μὲν ἐνόρκως ἢ διὰ χειραψίας, γενομένης ἀντὶ ὅρκου ὑπόσχεσιν τινα κῦρος ἔχουσιν (ἐν λόγῳ), ἢ ἄλλην ἐπικειμένην εἰς αὐτὸν ὑποχρέωσιν πρὸς μελλούσας πράξεις ἢ παραλείψεις, ἐν γνώσει ὅμως καὶ ἐκουσίως ἀθετεῖ τὴν τοιαύτην διομολόγησιν ὅστις ὡς διάδικος, μάρτυς, ἢ πραγματογνώμων, ἀντὶ ὅρκου, ἔδωκε ψευδῇ διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν ὅστις κηρύττει ἑαυτὸν ἔτοιμον νὰ ὁμώσῃ ψευδῇ ὅρκον ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν ἔκαμε, διότι ὁ ἀντίδικος (τὸ ἐναντίον μέρος) τὸν ἐδέχθη ὡς δεδομένον, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1841 διάταγμα διατάσσονται τὰ ἐξῆς 1) εἰς τὸ ἄρθρ. 270 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου προστίθεται ὡς δεύτερον ἐδάφιον ἡ ἐξῆς διάταξις. — Ἐὰν δὲ τις παραβαίῃ τὴν διὰ χειραψίας ὑπόσχεσιν ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου εἰς τὴν ἐνώπιον ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου ἐξέτασίν του, ἐν γνώσει λέγων ψευδῇ, ἢ ἀρνούμενος ἢ ἀποσιωπῶν τὴν ἀλήθειαν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνδὲς μέχρις ἐξ μηνῶν ἐκτὸς δὲ τούτου, κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ ἐκατὸν δραχμῶν.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 28 Ἀπριλίου 1855 διάταγμα διατάσσονται τὰ ἐξῆς. Πᾶς πλοίαρχος, ὅστις ἤθελε παραβῇ τὴν δοθείσαν παρ' αὐτοῦ ὑπόσχεσιν ἐνώπιον προξενικῆς ἢ ἄλλης Ἑλληνικῆς ἀρχῆς περὶ τῆς εἰς ῥητοῦς τόπους μεταφορᾶς δημοπρατικῶν καρπῶν ἐκ τῶν παραδουναβίων λιμένων, καὶ περὶ μὴ παραχωρήσεως αὐτῶν εἰς πρόσωπα διὰ τοῦ ὑποσχετικοῦ ἀποκλειόμενα, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐξ μηνῶν μέχρις ἐντε ἐτῶν, στερεῖται δὲ καὶ τοῦ δικικώματος τῆς πλοιρχίας.

Ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ ἁρθροῦ 270 παρατηροῦμεν ὅτι οὕτως ἡ Πολιτικὴ οὔτε ἡ Ποινικὴ Δικονομία καθιέρωσεν ὡς μέτρον ἀποδείξεως ἢ ἐκτελέσεως, τὴν ἐνώπιον Δικαστηρίου χειραψίαν, ἀλλὰ μόνον τὸν ὅρκον. Ἄρα τὰ περὶ χειραψίας ἐνώπιον Δικαστηρίου μένουσιν ἀχρησताί. — ἐκτὸς ἐπὶ πραγματογνομένων ἐνώπιον Ποιν. Δικαστηρίων, οἵτινες ἀντὶ ὅρκου δίδουσιν ὑπόσχεσιν διὰ χειραψίας (ὅρκ. σελ. 192 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ σελ. 293 ἐπὶ τῆς ἐπὶ τοῦ Ποιν. Νόμου) καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν παράβασιν τῆς ἐν τῇ ἀνακρίσει διὰ χειραψίας ὑποσχέσεως τῶν παθόντων καὶ τῶν μαρτύρων, αὕτη τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν.

Ὁρκος ἐνώπιον Δικαστηρίου πρὸς μελλούσας πράξεις ἢ παραλείψεις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μηδέποτε συντρέχων, διότι τὰ Δικαστήρια

ἐπιβάλλουσιν ὅρκους περὶ παρελθόντων γεγονότων καὶ οὐχὶ περὶ μελλόντων (ἄρθρ. 244 καὶ ἐπ. 351 καὶ ἐπ. τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας). ὅσκις δ' ἐπιβάλλουσιν μελλούσας ὑποχρεώσεις ἢ παραλείψεις δὲν τὰς ἐκτελεῖν ἐξ ὅρκων ἀλλ' ἐκ χρηματικῶν ποινῶν κλπ. (ἄρθρ. 880—884 τῆς Πολ. Δικονομίας). μολοντοῦτο ὅρκος πρὸς μελλούσαν πρᾶξιν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐν τῷ ὅρκῳ τῆς πενίας περιεχόμενος ἀπὸ σχομαι δὲ νὰ πληρώσω τὰ ἐξοδα ὅταν βελτιωθῇ ἡ κατάστασις μου καθὼς ἐπίσης καὶ ὅταν τις ζητῶν τὴν διάλυσιν τῆς ἐνοικιαστικῆς ἐπὶ λόγῳ ὅτι θὰ κάμῃ ἰδίαν χρῆσιν τῆς ἐκμισθωθείσης οἰκίας, (διατ. 3, παρ. 4, 65), ἤθελεν ὑποχρεωθῇ νὰ ὁμώσῃ ὅτι ἀληθῶς σκοπεύει νὰ κάμῃ ἰδίαν χρῆσιν τῆς οἰκίας του— ἐν ταυτὶ περιπτώσει, ἐὰν ἐν γνώσει καὶ ἐκουσίως δὲν ἐκτελέσῃ τὰ ἐν τῷ ὅρκῳ, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν· οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν ἐξ ἀνάγκης ἢ ἀνεχίας ἢ λόγῳ ἀποδημίας ἢ μεταθέσεως ἢ ἄλλων συμβάντων δὲν δύνηθῃ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἐν τῷ ὅρκῳ.

Ὁ συλλαβὼν τὴν δολίαν προαίρεσιν νὰ δώσῃ ψευδῆ ὅρκον καὶ δηλώσας ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ δώσῃ αὐτόν, ἀν καὶ δὲν ἔδωκε τὸν ὅρκον, (διότι ὁ ἀντιδικὸς του παρεδέχθη νὰ θεωρηθῇ ὡς δεσπομένος ὁ ὅρκος) τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐξ μηνῶν, διότι ἦτο ἔτοιμος νὰ ψευδορκήσῃ καὶ ἐσώθη ἐκ τῆς ποινῆς τῆς ψευδορκίας ἐνεκα τῆς Θεοσεβοῦς τοῦ ἀντιδικου του.

Ἡ περίστασις αὕτη λαμβάνει χώραν ὅταν ὁ εἰς ὃν ἐπεδλήθη ὅρκος προσῆλθεν ἐπὶ Δικαστηρίου διὰ νὰ δώσῃ τὸν ὅρκον καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ ὁσπῇ τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ νὰ ἐκφωνήσῃ αὐτόν, ἀλλ' ἀνεχαιτίσθη, διότι ὁ ἀντιδικὸς του προέλαβε νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τοῦ ὅρκου.

Γ'. Ψευδομαρτυρία ἐνώπιον τῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 271.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός, ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ ἐκατὸν δραχμῶν, τιμωρεῖται ὅστις εἰς τὰς ἐξετάσεις εἰς τὰς ὁποίας ἐπεδλήθη αὐτεπαγγέλτως παρὰ τῆς ἀρχῆς, ἢ εἰς τὰς πρὸς αὐτὴν διδομένας καταμηνύσεις ἀπαγγέλλει ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ἢ ψευδεῖς σχέσεις.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον εἶναι ὅπως ἰδιαιτερον τῶν περὶ ψευδορκίας καὶ περὶ ψευδοῦς χειρογράφου (ἄλλως δὲν ἤθελε διατυπωθῇ) καὶ ὑποθέτει τὴν περίστασιν καὶ ἢν ἡ ἀρμοδία ἀρχὴ ἀπευθίνει εἰς τινὰς ἐρωτήσεις καὶ δικαιοῦται νὰ λάβῃ παρ' αὐτῶν ἀληθῆ ἀπάντησιν.— τῶντι κατὰ τ' ἄρθρα 76, 164, 172 τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ 83 τοῦ Δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ, τὸσον ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς ὅσον

καὶ τὸ Δικαστήριον, δικάζονται νὰ κάμουν ἐρωτήσεις εἰς τοὺς διαδίκους πρὸς διασάφισιν διαφόρων ἀμυνοδωτήσεων, καὶ ὀφείλουν οἱ δῖκοι νὰ λέγωσι τὴν ἀλήθειαν, ἄλλως ἂν ἀνακαλυφθῇ ὅτι ἔδωσαν ἐν γνώσει ψευδῆ ἀπάντησιν, τότε τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρον 271.

Θεωροῦμεν ἀναγκάζον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ στρεψοδικία ὑπερέβη πᾶν ὄριον καὶ ὅτι τὰ δικαστήρια πρέπει νὰ κάμνωσιν ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς παρόντας διαδίκους ἢ νὰ τοῖς καλῶσιν ἐπίτηδες πρὸς διασάφισιν πραγματικῶν ἰσχυρισμῶν καὶ ἄλλων ἐνστάσεων καὶ οὕτω πᾶσι ν' ἀποφεύγῃσι τὰς προδικαστικὰς περὶ ἀποδείξεως ἀπογνάσεις ὡσὰν δὲ πείθονται ὅτι διάδικός τις λέγει ἐπίτηδες ψευδῆ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, δύνανται νὰ κάμνωσι χρῆσιν τῶν ἄρθρων 166 καὶ 168 τῆς Πολιτ. Δικονομίας διὰ νὰ περιστείλωσι τὴν στρεψοδικίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν.

Α'. Προσβολὴ κατὰ τῶν ἡθῶν ἐν γένει.

Ἄρθρ. 272.

Ὅστις πρὸς κοινὸν σκάνδαλον, ἢ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ παρασύρῃ ἄλλους, βλάπτει τὰ ἥθη, διαδίδων ἀκόλαστα συγγράμματα ἢ συμβολικὰς παραστάσεις, τιμωρεῖται μετ' φυλάκισιν τῇ πολυᾷ ἐνός ἔτους, καὶ ὅστις ὡσαύτως προσβάλλει τὴν αἰδῶ δι' ἀκολάστων πράξεων, μὴ τιμωρουμένων ἰδίως εἰς τὸν παρόντα Ποινικὸν Νόμον, καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν—ὁ ἐνοχὸς εἰς ἔχρη ἐκκλησιαστικὴν ἢ πολιτικὴν ὑπηρεσίαν, γίνεται συγχρόνως ἐκπτώσις αὐτοῦ τῆς—ἔταν δὲ τρίς τιμωρηθῇ διὰ μίαν τῶν ἀνωτέρω πράξεων, κατατίθεται καὶ ἰδιαίτερα ἀξυνομικῇ ἐπιτήρησιν.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον εἶναι ὅλως ἰδιαίτερον τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρ. 194—200 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 17 καὶ 18 τοῦ περὶ ἐξουβρίσεων Νόμου, διότι προβλέπει εἰδικῶς τὴν δι' ἀκολάστων συγγραμμάτων καὶ παραστάσεων, βλάβην τῶν ἡθῶν δηλ. τὴν κακοήθειαν καὶ προσέτι τὴν δι' ἀκολάστων πράξεων ἀναίδειαν καὶ ἀγνημοσύνην ἥτις προσβάλλει τὰ ἥθη καὶ τὴν αἰδῶ—δὲν ἐφαρμόζεται δ' ἐπὶ πράξεων προβλεπομένων καὶ τιμωρουμένων ἄλλως πῶς ὑπὸ τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ κατὰ τοῦτο συγγενεύει τὸ ἄρθρ. 272 μετ' τὸ ἄρθρ. 207 κατὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἐκτεθείσας διακρίσεις, εἰς αἷς ἀναφερόμεθα, μετ' τὴν παρατήρησιν ὅτι πράξεις περιέχοντα τὰ συστατικὰ ἄλλης ἀξιοπονοῦ πράξεως ἢ τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν προσβολὴν τῶν ἡθῶν, διότι ἡ προσβολὴ τῶν ἡθῶν ὑποτίθεται ἀνθρώπους πράξεις τελούσας μὲν ὑπὸ τὰ ὄμματα πολλῶν καὶ οὐχὶ ἀπευθυνόμενάς καθ' ὅπως

σμένου ατόμου, ὅτε δύναται νὰ ὑπάρχη ἐξυβρίσις διὰ σχημάτων, ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις ἄδικος ἐπίθεσις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 25 τοῦ 1858 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἄνευ προσβολῆς δημοσίως δὲν χωρεῖ τὸ ἄρθρ. 272.

Ἀκόλαστοι πράξεις εἰσὶν αἱ ἀσχημοσύναι καὶ τὰ ἄσεμνα κινήματα, οἷον ἡ παρουσίασις τῶν ἀποκρύφων μελῶν, αἱ διὰ χειρῶν, βλεμμάτων καὶ συριγμῶν συμβολικαὶ κακοήθειαι, οἱ ἀναιδεῖς μορφασμοὶ καὶ ψιθυρισμοὶ καὶ ἐν γένει πᾶσα πράξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν καλὴν ἀνατροφήν καὶ συνάμα εἰς τὴν ἠθικὴν (ὅρα καὶ ἄρθρ. 50 τοῦ Ἀστυνομικοῦ Νόμου) — ἐξαιροῦνται βεβαίως αἱ λόγῳ ἐνδείας γυμνότητες καὶ αἱ ἄνευ σκοποῦ προσβολῆς τῶν ἡθῶν γενομέναι πράξεις.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη ἢ εἰς τὴν αἰδῶ ἀντιβαίνουσῶν πράξεων, ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου (ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 36 τοῦ 1863).

Β'. Βί α σ μ ό ς.

ΣΗΜ. (Ὅρα ἱατροδικαστικὴν περὶ βιασμοῦ καὶ παρνεγοφορίας πραγματείαν, ἱατροδικαστικὰς ἐκθέσεις, καὶ ὑποδείγματα ἐγκλήσεων καὶ ἀποφάσεων ἐν σελ. 407—438 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας.—Ὅρα προσέτι καὶ ὅσα ἐν τῇ παρούσῃ Πρακτικῇ σχετικὰ πρὸς τὸν βιασμόν ἐξήθεαμεν ἐν σελ. 414, 417, 420, 424, 426, 431.

Ἄρθρ. 273.

Ὅστις ἀναγκάζει εἰς ἀσέλγειαν θῆλυ ἢ ἄρρεν, μεταχειριζόμενος σωματικὴν βίαν ἢ ἀπειλὰς, ἠγωνιέναις μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, ἢ καταστάινει τινὰ ἀνίκανον ἀμύνης φέρων δολίως εἰς ἀπανάγκωσιν τὰς αἰσθήσεις του καὶ οὕτως ἔχοντα καταγράφεται αὐτὸν πρὸς ἀσέλγειαν, τιμωρεῖται ἐνεκὰ βιασμοῦ, — 1 μὲ δεσμὰ διὰ βίου, ἐὰν τὸ βιασθὲν πρόσωπον, διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως, μὴ γενομένης μολοντοῦτο μὲ σκοπὸν φόνου, ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν του· — 2 μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἐὰν τοῦ βιασθέντος ἡ υγεία ἐβλάφθῃ ὥς ἐκ τῆς πράξεως, ἢ ἐὰν ὁ βιασθεὶς ἄνθρωπος ᾔτῳ νεώτερος τῶν δώδεκα ἐτῶν· — 3 μὲ εἰρκτὴν, εἰς πᾶσαν ἄλλαν περίπτωσιν παρὰ τὰς εἰρημέναις.

Ἄρθρ. 274.

Γ'. Ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειαν.

Ὅστις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ προηγουμένου ἁρθροῦ ἀσελγαίνει κατὰ τινος προσώπου μὴ συμπληρώσαντος εἰσέτι τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας, τιμωρεῖται κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναφερομένων περιπτώσεων, ἐπίσης μὲ βιαστήν.

Τὸ ἄρθρ. 273 περιέχει δύο ἰδιαίτερας περιπτώσεις ἐκάστη τῶν (ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.) 38,

ὁποῖον ἀφορᾷ πρᾶξιν τετελεσμένην· 1) τὴν διὰ σωματικῆς βίας ἢ δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν σώματος ἢ ζωῆς, ἀσέλγειαν· 2) τὴν δι' ἀποναρκώσεως τῶν αἰσθήσεων ἀσέλγειαν.—Θεωρεῖ δὲ ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν τὴν ἐπὶ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν, διὰ βίας πραττομένην ἀσέλγειαν.

Ὡς πρὸς τὴν πρώτην περίπτωσιν παρατηροῦμεν ὅτι ἡ βία δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ᾔηται ἡνωμένη μὲ κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, ἀρκεῖ δι' αὐτῆς νὰ καταβληθῶσιν αἱ δυνάμεις τοῦ βιαζομένου προσώπου καὶ νὰ ὑποκύβῃ τοῦτο εἰς ἀσέλγειαν.—Εἰς τὰς ἀπειλὰς ὅμως ἀπαιτεῖται νὰ ἐνυπάρχῃ κίνδυνος σώματος ἢ ζωῆς, ἄλλως ἢ δι' ἀπλῶν ἢ κατὰ περιουσίας ἀπειλῶν, ἀσέλγεια, δὲν ἀποτελεῖ βιασμόν (ἀπόρ. Ἀρείου Πάγου 41 τοῦ 1844).

Ὡς πρὸς τὴν ἀπονάρκωσιν τῶν αἰσθήσεων δι' οἶνου ἢ ἄλλων ναρκωτικῶν ποτῶν καὶ φαρμάκων, δὲν εἶναι δυνατὴ βία καὶ ἀντίστασις κατὰ τὴν ἀσέλγειαν, διότι ὁ βιαζόμενος δὲν αἰσθάνεται καὶ δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν ν' ἀμυνθῇ.—Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ἀποδειχθῇ μετὰ ταῦτα ὅτι τὸ δι' ἀπονάρκωσεως βιασθὲν πρόσωπον, ἤθελε δεχθῇ ἐκείνῳ τὴν ἀσέλγειαν ἐὰν δὲν ἀπεναρκοῦτο, διότι ἐνόσω πρὸ τῆς πράξεως δὲν ἐξεφράσθη ἡ θέλησίς του, ἢ δι' ἀπονάρκωσεως τῶν αἰσθήσεων του πρᾶχθεῖσα ἐπ' αὐτοῦ ἀσέλγεια θεωρεῖται ὡς γενομένη ἀνεπὶ τῆς θελήσεώς του καὶ τιμωρεῖται, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ γυναικὸς ἥτις καίτοι δι' ἀπονάρκωσεως βιασθεῖσα κατὰ φύσιν, δὲν θελήσῃ νὰ κάμῃ καταμήνυσιν (ἄρθρ. 280).

Ὡς πρὸς τὴν ἀσέλγειαν κατὰ προσώπου μὴ συμπληρώσαντος τοῦ 12 ἐτος τῆς ἡλικίας, παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἄρθρ. 273 ἀπαιτεῖ σωματικὴν βίαν, ἥτις δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι παῖδια ἡλικίας 7—12 ἐτῶν, καλῆς ἀνατροφῆς, συνεπεῖα νομοθεσιῶν τῶν γονέων, παιδαγωγῶν καὶ διδασκάλων αὐτῶν, συναισθάνονται τὴν ἀτιμίαν καὶ δὲν δέχονται τὰς ἀσελγείας προτάσεις, ὅθεν ἐὰν ἐκδιασθῶσι πρὸς ἀσέλγειαν διὰ βίας ἢ δι' ἀπονάρκωσεως παρὰ τινος, ἀνευ βλάβης ζωῆς ἢ υγείας, ὁ βιαστὴς ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τῶν προσκαίρων δεσμῶν, μόνον καὶ μόνον, διότι ἡσέλγησε βιαίως ἢ δι' ἀπονάρκωσεως τῶν αἰσθήσεων ἐπὶ προσώπου μὴ συμπληρώσαντος τὸ 12 ἐτος τῆς ἡλικίας του.

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο αἱ ὑπ' ἀριθ. νθ. τοῦ 1836, 128 τοῦ 1846 καὶ 48 τοῦ 1847 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθησαν ὅτι ἡ κατὰ τοῦ νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν διὰ σωματικῆς βίας ἢ ἀπονάρκωσεως ἀσέλγεια, ἀποτελεῖ ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν, καὶ ὅτι ὁ ἀσελγαίνων ἀπλῶς κατὰ τοιοῦτου προσώπου ἀνευ ἄλλης σωματικῆς βίας ἢ ἀπονάρκωσεως, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 274, διότι ὁσάκις ἡ ἀσέλγεια πράττεται κατὰ τοιοῦτου προσώπου μὴ δυν

καίτοι διὰ νεύματα νὰ ἐννοήσῃ τὰ ἐπακόλουθα τῆς πράξεως, ὑπάρχει πρόληψις ὅτι ἔλαβε χώραν ἀπάτη καὶ ἀποπλάνησις. ἤτις εἰς τοιαύτην περίστασιν τιμωρεῖται ἐπίσης μὲ βιασμόν.

Ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν βίαν παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Νόμος δὲν ἐννοεῖ τὴν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀσελγείας γινομένην ὥθην σώματος ἐπὶ σώματος, ἀνευ τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀσελγεία, ἀλλὰ τὴν πρὸ τῆς ἀσελγείας βίαν, δι' ἧς τὸ βιαζόμενον πρόσωπον δι' ἐπιθέσεως, ἢ δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ, ἢτοι ν' ἀφελῇ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ βιάζοντος, ὁ ἐστὶν ὁ Νόμος ἐννοεῖ τὴν κατὰ τῆς θελήσεως ἀνυπερέβλητον βίαν καὶ ἀδιαφορεῖ πλέον ἐὰν ἡ ἀσελγεία ἐγένεεν ἀνευ βίας ἢ ἀντιστάσεως—ἄλλως ἐὰν ἡ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀσελγείας ἀναγκαῖα κατὰ τοῦ σώματος βία χαρακτηρηθῇ ὡς βιασμός, τότε θὰ τιμωρῆται καὶ ἡ ἐκουσικὴ ἀσελγεία, διότι καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰπραχθῇ ἀνευ σωματικῆς βίας, ἀλλ' ἡ βία αὕτη εἶναι φυσικὴ καὶ δὲν ἐκτείνεται εἰς τὴν παραβίασιν τῆς θελήσεως τοῦ κατ' οὐ ἡ ἀσελγεία.

Μίαν σπουδαίαν παρατήρησιν ἐπὶ τῆς περιεκτικῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου 273 δὲν δυνάμεθα νὰ παρατρέξωμεν· κατὰ τὸν ὅρισμὸν τοῦ ἄρθρου τούτου εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ὁ βιάζων εἶναι ἀνὴρ ἢ γυνή, ἢ ἐὰν ἐνεργῇ ἢ πάσῃ, ὅθεν καὶ γυνή ἐὰν ἐπιτεθῇ κατὰ τινος ἵνα ἐξαναγκάσῃ αὐτὸν διὰ σωματικῆς βίας ἢ ἐπικινδύνων ἀπειλῶν σώματος ἢ ζωῆς, ν' ἀσελγήσῃ ἐπ' αὐτῆς, αὕτη πράττει ἐγκλημα βιασμοῦ—ἐπίσης καὶ ὅταν ἀνὴρ τις ἐξαναγκάσῃ ἕτερον διὰ βίας ἢ ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, οὐχὶ διὰ νὰ τὸν βιάτῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ βιασθῇ παρ' αὐτοῦ, πάλιν ὁ προκαλὼν πράττει τὸ ἐγκλημα τοῦ βιασμοῦ—τόνόντι δύνανται νὰ ὑπάρξωσι μητρομανεῖς γυναῖκες καὶ ἡδυπαθεῖς ἄνδρες, αἵτινες νὰ ἐπιτεθῶσι κατ' ἄλλων χρηστοτήτων ἢ ἱερωμένων προσώπων διὰ νὰ ἐκδιώσωσι τούτους πρὸς συνεύρεσιν—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει βεβαίως ἀσελγεία καὶ παθὼν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ βιασθεὶς ν' ἀσελγήσῃ ἐπὶ τοῦ ἄλλου, διότι οὗτος ἐξαναγκάζεται ν' ὁμωρτήσῃ ἐνώπιον τοῦ ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπου καὶ ν' ἀπολέσῃ τὴν παρθεναίαν του ἢ τὸ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς καυχήματός του, ἢ ν' ἀπατραπῇ ἐκ τοῦ ἱερικοῦ σκοποῦ ἢ ἐπαγγέλματός του—εἶναι δὲ ἀδιάφορον εἰς αὐτὸν ἐὰν καὶ ὁ παθὼν ἡμαρτήσῃ, διότι ἕκαστος τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐξετάζει, καὶ δὲν ὑποχρεοῦται νὰ συμπράξῃ εἰς τὰς ἡδυπαθεῖς καὶ ἀκυλίστους ἐπιθυμίας τῶν ἄλλων· ἐκ τούτων εἶναι πρόδηλον ὅτι οἱ ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν, ἐκδιώκοντες ἄλλαν πρὸς ἀσελγείαν, (εἴτε ἄνδρες εἴτε γυναῖκες) θεωροῦνται ἀσελγεῖς καὶ βιασταί, διότι οὗτοι ἐκάρεσαν τὴν πρὸς ἀσελγείαν ἐπιθυμίαν τῶν, καὶ κατέστησαν ἡμῶς ἀσελγείας τὸν ἐπ' αὐτῶν παρὰ τὴν θέλησίν του ἀσελγήσαντα, (ὅστις ὅμως δὲν τι-

μωρεῖται διότι ὑπήκουσεν εἰς τὴν βίαν (άρθρον 96 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου).

ἴσως ἀντιτάξῃ τις ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἔχει δυνάμεις νὰ βιάτῃ τὸν ἄνδρα πρὸς ἀσέλγειαν καὶ ὅτι ἄλλως δὲν εὐρίσκεται εἰς τοιαύτην ἀνάγκην, διότι εὐρίσκει ὅσους θέλει ἐργολάβους·—δὲν ἀρνούμεθα κατὰ κανόνα ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ἀσθενεστέρα τοῦ ἀνδρός καὶ ὅτι εἰς τὰς ἡδονὰς δύναται δι' ἐνὸς νεύματος νὰ εὐρῇ συντρόφους, ἀλλ' οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ γυναῖκες, ῥωμαλαιότεραι τινῶν ἀνδρῶν, ἡ καθίστανται τοιαῦται διὰ τῆς βοηθείας ὀπλων ἢ ἄλλων γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ ὅτι ὑπεῖρξαν γυναῖκες αἰσχροῦς διαγωγῆς αἰτίνας μετεχειρίσθησαν βίαν κατ' ἐναρέτων καὶ ἐξόχων ἀνδρῶν πρὸς ἀσέλγειαν.

Ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ τὸ εἶδος τῆς ἀσελγείας, ἡ διάταξις τοῦ Νόμου εἶναι περιεκτικὴ, ἐπομένως εἴτε μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, εἴτε μεταξὺ ἀνδρῶν, συμβῇ κατὰ φύσιν (ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας) ἢ παρὰ φύσιν (ὡς πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἀνδρας) ἀσέλγεια, διὰ βίας ἢ ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, ὑπάρχει ἐγκλημα βιασμοῦ ὡς πρὸς τὸν προκαλέσαντα τὴν ἀσέλγειαν, εἴτε ὑπὸ ἐνεργητικῆν εἴτε ὑπὸ παθητικῆν ἔποψιν·—ὅθεν ἐσφαλμένως ἡ ὑπ' ἀριθ. 111 τοῦ 1842 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθη ὅτι προκειμένου περὶ ἀσελγείας κατὰ προσώπου μὴ συμπληρώσαντος τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας του, δὲν ἐξετάζεται ἐὰν ἡ ἀσέλγεια ἐπράχθη κατὰ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν, ἐνῶ τὸ πρεπε νὰ παραδεχθῇ γενικῶς ἐπὶ βιασμοῦ ἢ ἀποπλάνησεως εἰς ἀσέλγειαν ὅτι δὲν ἐξετάζεται τὸ παρὰ ἢ κατὰ φύσιν, τόσῳ μᾶλλον ὅσον ὁ βιασμὸς γίνεται καὶ μεταξὺ ἀρρένων·—ἄλλως ἐὰν ὑποθέσῃ τις ὅτι εἰς τὸν κατὰ γυναικῶν βιασμὸν ἀπαιτεῖται ἡ κατὰ φύσιν ἀσέλγεια, τότε ἤθελε μένει ἀτιμώρητος ὁ διὰ τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας βιασμὸς τῶν γυναικῶν, ὕπερ ὀλέθριον.

Ἄνευ ἀσελγείας δὲν ὑπάρχει ἐγκλημα βιασμοῦ (ὅρα καὶ ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 41 τοῦ 1844), ἐπομένως ἐνόσω δὲν ἐξετελέσθῃ ἡ ἀσέλγεια, ὑπάρχει ἐπίθεσις κατὰ προσώπου μετὰ βιαιοπραγίαν·—ἀλλὰ καὶ ἂν ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐπιτεθέντος, δὲν δυναθῇ οὗτος νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀσέλγειαν, εἰς τοιαύτην περίστασιν δὲν ὑπάρχει ἀπόπειρα βιασμοῦ ἢ ἀποπλάνησεως εἰς ἀσέλγειαν (ὡς ἐσφαλμένως ὑπέλαβον αἱ ὑπ' ἀριθ. 29 τοῦ 1845, 116 τοῦ 1864 καὶ 148 τοῦ 1867 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου,) διότι ἡ κατὰ τοῦ προσώπου ἐπίθεσις δὲν ἀποτελεῖ ἐξωτερικὴν πρᾶξιν περιήχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀσελγείας, ἀλλὰ πλήρη πρᾶξιν ἀδίκου ἐπιθέσεως μετὰ βιαιοπραγίαν· ὅθεν ἂν ὁ ἐπιχειρήσας τὸν βιασμὸν ἀνατραπῇ ὑπὸ τοῦ βιασθέντος ἢ ἐμποδισθῇ παρ' ἄλλων, θὰ δώσῃ

λόγον ἐπὶ ἀδίκῳ ἐπιθέσει, ἂν ὅμως καταβάλῃ τὸν βιασθέντα καὶ μ' ὅ-
λην τὴν πρὸς συνουσίαν ὁρμὴν του καὶ ἐπαρῇ τῶν αἰδοίων, δὲν δυ-
νηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ ἐσωτερικὴν ἀσέλγειαν, τότε ὑπάρχει ἀπόπειρα βια-
σμοῦ, διότι ἡ ἐπαρῇ αὕτη ἀποτελεῖ ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν
ἀρχὴν ἐκτελέσεως.

Ἡ ἀσέλγεια ὑποθέτει συνεύρεσιν ἤτοι συνουσιασμόν, ὅθεν ἂν τις
εἰσαγάγῃ δάκτυλον, ξύλον, ἢ ἄλλο τι. δὲν ὑπάρχει βιασμός, ἀλλ' ἁ-
δικος ἐπίθεσις μετὰ βιαιοπραγιῶν, ἐπὶ δὲ βλάβης παρθενίας ὑπάρχει
τραῦμα μετὰ παραμορφώσεως (ἄρθρ. 307, ἐδ. 2 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Εἰς τὴν ἐπὶ βιασμῷ κατηγορίαν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ζητήμα
προσβολῆς τῆς αἰδοῦς (ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 78 τοῦ 1860)
οὐδ' ἀπαγωγῆς· διότι εἶναι διάφορον ἀδίκημα (ἀπόφαισις τοῦ Ἀρείου
Πάγου ἀριθ. 22 τοῦ 1866.)

Ἐπὶ βιασμοῦ ἔμπρακτος μεταμέλεια δὲν χωρεῖ, δι' οὓς λόγους
ἐθεσάμεν εἰς τὸ ἄρθρ. 113 καὶ ἐπ. (ἀπόφαισις τοῦ Ἀρείου Πάγου
ἀριθ. 91 τοῦ 1864).

Ὡς πρὸς τὸν βιασμόν πόρνης ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 238—
239 ἐθεσάμεν περὶ τοῦ ὅτι θεωρεῖται ὡς ἀδικος ἐπίθεσις.

Ἄρθρ. 275.

Ἐὰν μητρὺς, μητρυῖα, ἐπιμεληταὶ παίδων, ἐπίτροποι, παιδαγω-
γοὶ ἢ οἰκοδιδάσκαλοι, διδάτκαλοι σχολείων ἢ ἐπιστάται καὶ ἑφοροὶ
δημοσίων καταστημάτων, ἰδίως δὲ διδάσκαλοι τῆς θρησκείας ἢ κλη-
ρικοί, γενῶσιν ἐνοχοὶ παρομοίας πράξεως (ἤτοι ἀσελγείας ἐπὶ προσώ-
πων μικροτέρων τῶν 12 ἐτῶν) πρὸς τὰ πνευματικὰ τέκνα, ἢ πρὸς
τούς ὑπὸ ἐπιμέλειαν παῖδας, ἀφήλικας, μαθητάς, ἢ ὑπεξουσίους τῶν,
ἢ σχέσις αὕτη τοῦ πράξαντος πρὸς τὸν ἀποπλανηθέντα ἰσχύει εἰς τὴν
ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία.

Ἄρθρ. 276.

Οἱ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναφερόμενοι, ἐὰν μὲν τὸ εἰς ἀσέλ-
γειαν παρ' αὐτῶν κακομεταχειρισθὲν πρόσωπον συνεπλήρωσε τὸ δωδέ-
κατον ἔτος τῆς ἡλικίας, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ
μηνῶν, οἱ δὲ διδάσκαλοι θρησκείας, διδάσκαλοι σχολείων, ἐπιστάται
ἢ ἑφοροὶ δημοσίων καταστημάτων, γίνονται προσέτι καὶ τῆς ὑπηρεσίας
τῶν ἐκπτώτοι.

Ἄρθρ. 277.

Οἱ εἰς τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα ἀναφερόμενοι, κηρύσσονται προ-
σέτι ἀνέκτικοι πάσης ἐπιτροπείας καὶ κηδεμονίας· — πρὸς τούτοις δὲν
δύνανται νὰ λάβωσι μέρος εἰς συγγενικὰ συμβούλια, ἀποστεροῦνται

δὲ καὶ πάντων τῶν προστηκόντων εἰς αὐτοὺς δικαίων ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατεγράσθησαν προσώπου.

Ἡ τελευταία περικοπὴ τοῦ προκειμένου ἄρθρου ἔχει μεγίστην σημασίαν ἐπὶ τοῦ Ἀστυνομικοῦ Δικαίου, διότι κατ' αὐτὴν οἱ ἀσελγήσαντες ἐπὶ τῶν εἰρημένων ἀνηλίκων, στεροῦνται πάντων τῶν προστηκόντων εἰς αὐτοὺς δικαίων ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατεγράσθησαν προσώπου, ὁ ἐστὶ τῆς κληρονομίας, καὶ πάντων τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτοὺς διδάκτρων ἐνοικίων, τροφείων κλπ. διότι ἡ ἐκφρασις πάντων τῶν δικαίων εἶναι γενικὴ καὶ ἀπόλυτος καὶ δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ προσωπικὰ τὸς μᾶλλον ὅσον ἐπὶ τῶν προσωπικῶν δικαίων τῆς ἐπιτροπείας καὶ κηδεμονείας ἀπεφάνθη κατὰ πρῶτον ὁ Νόμος. — Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 281, ὁ Νόμος ἔκαμε καὶ περιτολογίαν προσθεῖς μετὰ τὴν στέρησιν τῶν δικαίων καὶ τὴν ἀνικανότητά τῆς κληρονομίας, διότι ἡ τοιαύτη περιττὴ προσθήκη δὲν δύναται νὰ ἐλαττώσῃ τὸν γενικὸν ὅρισμόν τοῦ ἄρθρου 277 περὶ ἀποστερησέως πάντων τῶν δικαίων, ἐν οἷς καὶ τὸ τῆς διαδοχῆς. Παρατηροῦμεν προσέτι ὅτι ἡ τοιαύτη στέρησις τῶν δικαίων εἶναι διηνεκής καὶ δὲν παραγράφεται διὰ τῆς παραγραφῆς τῆς αξιοποιήτου πράξεως ἢ τῆς ἀποφάσεως, οὔτε διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς ἢ τῆς χάριτος, διότι ἀποτελεῖ νομικὴν ἀνικανότητα πρὸς τὸ διαδέχεσθαι ἢ αἰτεῖν.

Ἄρθρ. 278.

Με φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, τιμωρεῖται ὁ ἐπ' ἀσελγείᾳ καταχρόμενος παράφρωνος, μεθυσμένου ἢ ἄλλως ἀπονεικρωμένου ἀνθρώπου.

Ὑπενθυμίζομεν τὴν ποινὴν τοῦ βιασμοῦ (ἄρθρ. 273) διὰ τὴν περὶ πτωσιν καὶ ἣν ὁ ἀσελγήσας ἐγένετο παρὰίτιος τῆς παραφροσύνης ἢ τῆς ἀπονικώσεως πρὸς τὸν σκοπὸν ἀσελγείας.

Ἄρθρ. 279.

Με φυλάκισιν ἑξ μηνῶν μέχρις ἐνὸς ἔτους τιμωροῦνται ὑπηρετοὶ καὶ σύνοικοι, οἵτινες κατεγράσθησαν ἀφηλίκων ὑπερβάντων τὰ 12 ἔτη, ἐχόντων συγγένειαν μετὰ τὸν οἰκοδεσπότην ἢ τὴν οἰκοδέσποιναν ἢ ὑποκειμένους εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἐπιτροπείαν, κηδεμονίαν ἢ ἐπιμέλειαν τῶν οἰκοδεσποτῶν καὶ ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν οἰκιακὴν χορείαν.

Δ'. Γενικοὶ ὅρισμοὶ περὶ βιασμοῦ καὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσελγείαν.

Ἄρθρ. 280.

Ἐνεκὰ βιασμοῦ καὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσελγείαν θάλας τινος, δὲν γίνεται ἀνάκρισις, οὐδὲ καταγιγνώσκεται ποινὴ, εἰμὴ μόνον κατ' αἵτησιν

εἰν ἢ καταμήνυσιν τῆς βιασθείσης ἢ ἀποπλανηθείσης, τῶν γονέων ἢ τῶν ἐπιμελητῶν αὐτῆς, τοῦ ἐπιτρόπου, κηδεμόνος ἢ συζύγου, παρεκτός ἐάν αἱ πράξεις αὗται ἐξετελέσθησαν παρὰ τῶν εἰς τ' ἄρθρα 275 καὶ 276 ἀναφερομένων, ἢ ὑπὸ περιστάσεις αἱ ὁποῖαι διήγειρον τὴν κοινὴν περιέργειαν καὶ ἐπροξένησαν σκάνδαλον, ἢ ἐάν ὁ βιασμός εἶχε τὸ εἰς τὸ ἄρθρον 273, ἀριθ. 1 ὁρισμένον ἀποτέλεσμα (ὅρα καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ΣΟΣ' τοῦ 1838.)

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἁρθρου ἐξάγεται ὅτι ὁ κατ' ἄρρενος βιασμός ἢ ἡ ἀποπλάνησις, τιμωρεῖται πάντοτε καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὡς πρὸς δὲ τὰ θήλαα πρόσωπα ἀπαιτεῖται αἵτησις ἢ καταμήνυσις, ἐκτὸς τῶν ἀναφερομένων ἐξαίρέσεων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 95 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ οἱ ἴδιοι ἀνήλικοι δύνανται νὰ κάμωσιν αἵτησιν ἢ καταμήνυσιν. — Κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 61 τοῦ 1849 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὁ σύζυγος δύναται νὰ κάμῃ αἵτησιν ἢ καταμήνυσιν ἀντὶ τῆς συζύγου του.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 30 καὶ 43 τοῦ 1869 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ οἱ ἀνήλικοι κάμνουσι μήνυσιν, καὶ ἡ ἐκφρασις «θέλω νὰ τιμωρηθῇ ὁ ἔνοχος» ἰσχύει ὡς μήνυσις.

Ε'. Αἵμομιξία.

Ἄρθρ. 281.

Γονεῖς, καὶ ἐξ αἵματος συγγενεῖς εἰς ἀνιόντα βαθμὸν, οἵτινες συνουσιάζονται μετὰ τῶν τέκνων των ἢ ἄλλων ἀπογόνων των, ἀδελφοὶ γνήσιοι ἀμφιθαλεῖς καὶ ἑτεροθαλεῖς, οἵτινες ἀκολασταίνουσι μετ' ἀλλήλων, καταδικάζονται εἰς εἰρκτὴν. — Οἱ τοιοῦτου κακουργήματος ἐνοχοὶ γονεῖς, ἀποστεροῦνται προσέτι ὅλων τῶν πατρικῶν δικαίων, καὶ κηρύττονται ἀνίκανοι νὰ κληρονομήσωσι τὴν περιουσίαν τούτων τῶν τέκνων των. — Παῖδες δὲ καὶ ἀπόγονοι, οἵτινες μετὰ πλήρη δωδεκαετῇ ἡλικίαν ἐπλημμέλησαν τοιοιτοτρόπως μετὰ τῶν γονέων καὶ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν των εἰς ἀνιόντα βαθμὸν, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν.

Εἰς τὴν σαφεῇ διατάξιν τοῦ προκειμένου ἁρθρου, δὲν ἔχομεν ἄλλην παρατήρησιν εἰμὴ ὅτι ἐπὶ συγγενῶν ἐκ κηδεστείας δὲν ὑπάρχει αἰμομιξία, καὶ ὅτι ἡ στέρησις τῶν δικαίων καὶ τῆς κληρονομίας εἶναι διηνεκὴς δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 277.

Σ'. Παρὰ φύσιν ἀσελγεία.

Ἄρθρ. 282.

Ὁ ἔνοχος τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας, ἂν δὲν ἐπιστῇ εἰς εαυτόν

μεγαλητέραν ποινήν κατὰ τὸ ἄρθρον 274 τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τουλάχιστον ἑνὸς ἔτους καὶ υποβάλλεται εἰς Ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ προκειμένου ἄρθρου, παρατηροῦμεν ὅτι παρὰ φύσιν ἀσελγεία εἶναι καὶ ἡ κτηνοβατία, ἐπομένως καὶ οἱ κτηνοβάται τιμωροῦνται ὡς παρὰ φύσιν ἀσελγήσαντες.

Ζ'. Διγαμία.

Ἄρθρ. 283.

Ὅστις τῶν συζύγων, εἰδὼς ὅτι ὁ ἕτερος ζῇ ἀκόμη, διαρκούντος ἐπὶ τοῦ νομίμου γάμου, συνήφθη εἰς νέον γάμον τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν.

Ἄρθρ. 284.

Τὸ ἄγαμον πρόσωπον, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη ὁ δευτέρος γάμος, εἰάν εἶχεν εὐθυσίαν τῆς ὑπαρξέως τοῦ πρώτου γάμου, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τουλάχιστον δύο ἐτῶν.

Ἄρθρ. 285.

Ἢ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὠρισμένη ποινὴ καταγινώσκειται καὶ εἰς τοὺς πολιτικούς ἀξιωματικούς καὶ τοὺς κληρικούς, οἵτινες γινώσκοντες τὴν ὑπαρξίν τοῦ πρώτου γάμου, συνεργεῖν ὡς ἐκ τῶν καθ' ὅλκοντων τῶν εἰς τέλος τινος τοῦ δευτέρου.

Πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν προκειμένων ἄρθρων, παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἐγκλημα τῆς διγαμίας ἀπαιτεῖ. Α' τὴν κατὰ τοὺς νομίμους τύπους τελεσιν τοῦ δευτέρου γάμου. Β' τὴν ὑπαρξίν προηγούμενου νομίμου γάμου μεταξὺ τινος ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν εἰς δευτέρον γάμον συνεληθόντων, πρὸς ἄλλα πρόσωπα. Νόμιμος δὲ γάμος τελεῖται διὰ τῆς νομίμου συναινέσεως τῶν ἄνευ νομίμου κωλύματος συνερχομένων, ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, διὰ τῆς ἀνηκούσης ἐπισκοπικῆς ἀδείας καὶ διὰ τῆς ἱεροτελεσίας. (Νεαρὰ 89 Λέοντος Ἀρμ. Δ'. Δ' καὶ Δ'. ς'. ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπὸ χρονολογίαν 2 Ἀπριλίου 1835 Εἰσηγ. 1, 10 καὶ ἄρθρ. 3, 10 καὶ 58 τοῦ ΧΠΘ' Νόμου).—ὕθεν ἅμα φιλονεικηθῇ τὸ κύρος τοῦ δευτέρου γάμου, ἢ τοῦ πρώτου, ἢ περὶ διγαμίας ποινικὴ δίκη θὰ σταματήσῃ, μεχρισοῦ τὸ ἀρμόδιον πολιτικὸν Δικαστήριον ἀποφαινθῇ ἐπὶ τοῦ προδικαστικοῦ τούτου ζητήματος (ὡς ἐν πλάττει ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 12 τῆς Ποιν. Δικονομίας ὅρα καὶ ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου ὑπ' τοῦ 1840, 7 τοῦ 1847).

Αἱ ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1847 καὶ τλε' τοῦ 1839 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθησαν ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ προταθῇ ἀπλῶς ἐνώπιον τοῦ Ποιν. Δικαστηρίου ἡ ἀκύρωσις τοῦ γάμου, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὀρισθῶσι καὶ οἱ περὶ ἀκυρότητος λόγοι καὶ ὅταν ἔχωσιν οὐσιώδη ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, τότε παραπέμπεται τὰ περὶ τούτου

Ψήφισμα εἰς τὸ Πολ. Δικαστήριον—ὡς πρὸς τοῦτο αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις εἰσὶν ὀρθαί, ἐρ' ὅσον ὁμῶς ἡ ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1847 ἀπόφασις παρεδέχθη ὅτι κεῖται εἰς χεῖρας τοῦ Ποιν. Δικαστηρίου νὰ παραδεχθῇ ὅτι οἱ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου λόγοι προτείνονται ψευδῶς, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀναβολῆς τῆς δίκης, εἶναι ἐσφαλμένη, διότι διὰ τοιαύτης αὐθαιρέτου σκέψεως, τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον κηρύττει ψευδῆς ἢτοι ἀνυποστάτους τοὺς περὶ ἀκυρώσεως γάμου λόγους, ἐνῷ δὲν εἶναι ἀρμόδιον ν' ἀποφασίσῃ ἐπ' αὐτῶν, κατὰ δὲ τὸν Νόμον ἀναρμοδιότης καὶ οὐσία εἶναι πράγματα ἀσυμβίβαστα.

Ἡ ὑπ' ἀριθ. 139 τοῦ 1860 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθη ὅτι τὸ ἄκυρον τοῦ πρώτου γάμου δύναται ν' ἀποφασισθῇ ὑπὸ τῶν ἐνόρκων, ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι οἱ ἐνόρκαι εἶναι Δικασταὶ τῶν γεγονότων καὶ τῶν νομικῶν στοιχείων μίᾳς ἀξιολογούσης πρᾶξεως, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν προδικαστικῶν ζητημάτων (ὅρα καὶ σελ. 47, 54, 58, 59, 373 καὶ 374 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 19 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν ὑπάρχει Νόμος κωλύων τὸν γάμον καθ' ἐξέδομον ἐξ αἵματος βαθμόν, καθότι ἡ ἐν τῷ βιβλίῳ 4, τίτλ. 6, § 43, τοῦ Ἀρμενοπουλοῦ διάταξις, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ παραγράφου ἀηλοῦται, καίτοι ἐπικυρωθεῖσα παρὰ τοῦ Βασιλέως Μανουὴλ Κομνηνοῦ, δὲν εἶναι πολιτικὸς Νόμος, ἀλλ' εἶναι διάταξις τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν Συνόδων ἀρρῶσα μόνον τοὺς προσβεύοντας τὰ αὐτὰ τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Δόγματα, καὶ ὡς ταύτη δὲν δύναται κατ' αὐτὸν τὸν κατασκευὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Νόμον τῆς 23 Ἰουλίου 1843, νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἐπὶ τῶν ἄλλα δόγματα προσβεύοντων ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ ἐγκλημα τῆς διγαμίας ἀπαιτεῖ τὴν γνῶσιν τῆς διαρκείας τοῦ προτέρου γάμου, ἄλλως ὃ ἐν ἀγνοίᾳ ἢ συνεισῆς ἐσφαλμένον πληροφοριῶν συνάψας δεῦτερον γάμον, δὲν τιμωρεῖται ἐπὶ διγαμίᾳ, οὐδὲ ποινὴ ἀμελείας χωρεῖ ἐνταῦθα (δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 28, 110—113).

Ὡς πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἐκτελοῦντας ἐγκλημα διγαμίας ἄλλοδαπούς ἢ ἀλλοθρήσκους, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἀρθρον 1 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ 95 τοῦ Ποιν. Νόμου, δὲν δύνανται οὗτοι νὰ ἀποφύγῳσι τὴν ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων Νόμων ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς ποινὴν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι τὸ συμβάν ἐγκλημα εἶναι θεμιτὸν κατὰ τὴν συνείδησιν, ἢ κατὰ τὴν θρησκείαν ἢ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

39,

ἢ τοῦ κινουόντος αἰτίου, διότι ἐν Ἑλλάδι ἡ πολυγαμία δὲν ἐπιτρέπεται, οὐδ' ἄγνοια Νόμου (ἄρθρ. 91).

Εἰς τὴν κατ' ἁλλοδαπῶν ἢ ἁλλοθρήσκων κατηγορίαν ἐπὶ διγαμίᾳ προταγθεῖσα ἐν Ἑλλάδι, δύναται νὰ παρουσιασθῇσιν πολλὰ καὶ δι' ἄλλων σχερῇ ζητήματα. Α' ἂν ὁ ἐν ἁλλοδαπῇ τελεσθεὶς πρῶτος γάμος τοῦ κατηγορουμένου, κατὰ τοὺς Νόμους τῆς Πολιτείας ἐκείνης δι' ἱεροτέλεστίας ἢ μὴ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρὸς γάμος; Β' ἂν προτεταγμένης ἀκυρότητος αὐτοῦ ἔνεκα παραλείψεως διατυπώσεώς τινοῦ ἀπαιτουμένης πρὸς τὸ κύρος αὐτοῦ, δύναται τὰ Ἑλληνικὰ Δικαστήρια νὰ ἐξετάσωσι τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τοὺς σχετικούς ἁλλοδαποὺς Νόμους; Γ' ἂν ὁ ἐν Ἑλλάδιπραχθεὶς δεῦτερος γάμος ἐγένετο ὅπως καὶ ὁ πρῶτος ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ, δύναται ν' ἀποτελέσῃ διγαμίαν;

Ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1856 Ἀστυνομικοῦ Νόμου, οἱ τὴν δημοσίαν τὰ ζῖν ἀφορῶντες Νόμοι ὑποχρεοῦσι πάντας τοὺς ἐν Ἑλλάδι, ἄρα καὶ οἱ Ποινικοὶ Νόμοι (καὶ μάλιστα οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐφαρμοζόμενοι) ἐκτελεσθῆναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἁλλοδαπούς. — Κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ὁ γάμος τῶν ἁλλοδαπῶν ρυθμίζεται ὑπὸ τῶν Νόμων τῆς Πολιτείας εἰς ἣν ἀνήκουν. — κατὰ τὸ ἄρθρ. 6, αἱ ἐξ ἀδικημάτων ἐνοχλαὶ διέπονται πάντοτε ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 8, κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ὑπὸ Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων ἁλλοδαποὶ Νόμοι, ἀντιβαίνοντες εἰς ἡμεδαποὺς Νόμους τῆς δημοσίας τάξεως, ἢ ἀφορῶντες θεσμοθεσίας μὴ ἀναγνωριζομένης ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐπεταὶ ὅτι γάμος τελεσθεὶς ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ κατὰ τοὺς ἐκεῖσε Νόμους, θεωρεῖται ἰσχυρὸς καὶ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, — ἐπομένως ὁ ἐν γνώσει τοῦ ὑφισταμένου τούτου γάμου ἐκτελεσθῆναι ἐν Ἑλλάδι γάμον ἁλλοδαπὸν, πράττει ἐγκλήμα διγαμίας καὶ τότε μόνον δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων ἐπιβαλλομένην ποινὴν, ὅταν ἐπικαλεσθῇ καὶ ἀποδείξῃ τὸ ἄντρον τοῦ ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ τελεσθέντος πρώτου γάμου του, ὅτε τὰ Ἑλληνικὰ Ποινικὰ Δικαστήρια δύναται ν' ἀναβάλωσι τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐπὶ διγαμίᾳ κατηγορίας μεχρινοῦ λυθῇ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Πολιτικοῦ Δικαστηρίου (ἁλλοδαποῦ ἢ ἡμεδαποῦ κατὰ τὰς περὶ ἀρμοδιότητος διατάξεις τῆς Πολ. Δικονομίας ἄρθρ. 16 καὶ 27) τὸ πρῶτον ἀκυρότητος τοῦ πρώτου γάμου προδικαστικὸν ζήτημα. — δύναται δὲ καὶ τὰ Ἑλληνικὰ Πολιτικὰ Δικαστήρια νὰ ἐξετάσωσι τοὺς περὶ γάμου ἁλλοδαποὺς Νόμους, οὐχὶ διὰ νὰ ἐφαρμώσωσιν αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ νὰ βεβαιωθῶσιν ἐκ τούτων περὶ τῆς υπάρξεως ἢ μὴ ἐγκύρου πρώτου γάμου (ἄρθρ. 386 κλπ. Πολ. Δικονομίας). — ὡς πρὸς δὲ τὸ εἶδος

τοῦ ἐν Ἑλλάδι τελουμένου δευτέρου γάμου, παρατηροῦμεν ὅτι, ἐάν οὗτος ἐξετελέσθῃ μεταξύ ἀλλοδαπῶν κατὰ τοὺς ἀλλοδαποὺς Νόμους τοῦ δόγματός των, εἶναι ἰσχυρὸς, διότι οἱ περὶ προσωπικῆς ἰκανότητος πρὸς κτήσιν δικαιωμάτων ἐπιηγήρῃσιν νομικῶν πράξεων Νόμοι ἐκαστῆς Πολιτείας, διέπουν τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ (ὅρα καὶ ἀρθρ. 4 τοῦ Ἀστυνομικοῦ μας Νόμου καὶ *Fuelix* σελ. 36—64), καὶ διότι ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν εὐλογεῖ γάμον μεταξύ ἀλλοδαπῶν ἢ ἡμεδαπῶν ἄλλου δόγματος.—ἐάν ὅμως πρόκειται περὶ μικτοῦ γάμου, οὗτος, τότε μόνον εἶναι ἰσχυρὸς, ὅταν γινῇ συμφώνως μετὰ τὸν ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1861 Νόμον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Χριστιανούς τοῦ Ἀνατολικοῦ Δόγματος νὰ συμπύκνωσι γάμους μετὰ Χριστιανῶν ἄλλου δόγματος, τηροῦντες τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁριζώμενα.

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθέντων ἔπεται ὅτι καὶ οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γάμοι τῶν ἀλλοδαξόντων, θεωροῦνται ὡς ἰσχυροὶ ἐν Ἑλλάδι, ἐκτὸς ἐάν κατὰ τοὺς Νόμους ἢ τὰ ἔθιμα τοῦ τόπου των, δὲν θεωροῦνται ὡς ἱεροὶ δεσμοὶ ἀλλ' ὡς ἀπλὰι ἐνώσεις. Π. χ. τὸ Καπὶν τῶν Ὀθωμανῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ γάμος ἀλλὰ παλλυκία, διότι δὲν ἀποτελεῖ ἱερὸν καὶ ἀπαράβατον μεταξύ τούτων δεσμὸν ἐνώσεως καὶ συγχληρώσεως τοῦ βίου παντός.—ὅθεν Ὀθωμανοὶ ἐν Ἑλλάδι τελούντες ἀλλοπαλῆλους τοιαύτας ἐνώσεις μεταξύ των, ἢ καὶ μετὰ γυναικῶν ἄλλων ὁρησιευμάτων, δὲν πράττουν διγαμίαν, οὐδὲ μοιχείαν.

Εἰς τὴν διγαμίαν δύναται νὰ ὑπάρῃ ἀπόπειρα, ὅταν οἱ ἀποφασίσαντες αὐτὴν λάβωσι τὰς λαμπάδας τοῦ ὑμεναίου καὶ πρὸ τοῦ πέρας τοῦ μυστηρίου παρακωλυθῶσι βιαίως ὑπὸ τρίτων ἢ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἢ ἐκ σπαισμοῦ ἢ ἄλλου τυχαίου συμβάντος ἢ καὶ ἐκ τῆς λυποθυμίας αὐτῶν ἢ τοῦ ἱερέως, καὶ τοῦτο διότι ἀρξάμενης τῆς ἱεροτελεστίας ἔγεινεν ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς διγαμίας, ἣτις δὲν ἐπεραιώθη ἐνεκὰ περιστάσεων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως των.

Η'. Μοιχεΐα.

Ἄρθρ. 286.

Ἡ διὰ μοιχείας παράβασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως τιμωρεῖται μόνον κατ' αἰτήσιν καὶ καταμήνυσιν τοῦ ὀφεισθέντος, καταγινώσκεται δὲ τότε φυλάκισις 1) εἰς μὲν τὴν σύζυγον ἀπὸ τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν 2) εἰς δὲ τὸν σύζυγον τὸ πολλὸν ἐξ μηνῶν γενομένης δὲ τῆς μοιχείας μεταξύ ἐγγάμου τινὸς καὶ γυναικὸς ὑπὸν ἄλλου, ἢ πρᾶξις λογίζεται κατ' ἀμφοτέρων ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία.

Ἐκ τῶν ἐκφράσεων τοῦ προκειμένου ἄρθρου δύναται τις νὰ σχηματίσῃ πεποιθήσιν ὅτι ἐπὶ μοιχείας, τὸ ἐγγάμιον πρόσωπον πράττει τὸ ἐγκλημα τῆς περὶ τὸν γάμον ἀπιστίας καὶ τοῦτο μόνον τιμωρεῖται ἄλλως ὁ Νομοθέτης συνειδὼς ὅτι ἄνευ συμπράξεως ἀνδρὸς μετὰ γυναικὸς δὲν δύναται νὰ προκύβῃ ἀσελγεία, δὲν ἤθελεν ἀποσιωπῆσαι τὴν ἐνοχλήν τοῦ ἀγάμου προσώπου, ἐὰν ἠννόει νὰ τιμωρήσῃ καὶ τοῦτο ἀλλ' ἤθελε διαγράψῃ καὶ τὴν παινὴν αὐτοῦ, ὡς ἐπραξεν ἐν τῇ περὶ πτώσεως τῆς ἐγγάμου ιδιότητος ἀμφοτέρων τῶν συνευρεθέντων.

Γὰ Δικαστήρια τιμωροῦσι καὶ τὸ ἀγάμιον πρόσωπον εἴτε ὡς συναιτίον (ἄρθρ. 56, ἐδ. 2 τοῦ Ποιν. Νόμου) εἴτε ὡς συνεργόν (ἄρθρ. 71 καὶ 72, ἐδ. 2 καὶ 3 Ποιν. Νόμου), ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι ἡ τοιαύτη τιμωρία δὲν προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Νόμου, διότι τ' ἀνωτέρω ἄρθρον ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Ποιν. Δικαίου, ὑποθέτουσιν ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον ἀξιοποίνου πράξεως, τιμωρητέον ἀπολύτως ἐπὶ παντὸς προσώπου καὶ τιμωροῦσιν ὡς συναιτίον ἢ συνεργόν τὸν ὑποστηρίζοντα ἀμέσως τὸν ἐπὶ τινος ἀντικειμένου ἐπιχειροῦντα ἀξιοποίνον πράξιν, ὡς συνεργόν δὲ τὸν ὑποστηρίζοντα ἐμμέσως τὴν ἐπὶ τινος ἀντικειμένου ἐπιχειροῦντα ἢ ἐπιχειρηθεῖσαν ἀξιοποίνον πράξιν.—Ἐπὶ μοιχείας ὅμως αἱ ὅροι οὗτοι δὲν ἐξυπακούονται, διότι ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον τῆς πράξεως, εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἄρα ὅπως ἐπὶ αὐτοχειρίας καὶ ἐν γένει ἐπὶ αὐτοπαθείας δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ συνέργεια, οὕτω καὶ ἐπὶ μοιχείας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη οὐδὲ συναιτιότης, διότι ἡ ιδιότης τοῦ ἐλευθέρου ὅθεν ἐξομοιοῦται μετὰ τὴν ιδιότητα τοῦ ἐγγάμου, καθόσον ἡ μεταξὺ ἐλευθέρων προσώπων ἄρρενος καὶ θήλεος γένους, ἐκουσία ἀσελγεία δὲν τιμωρεῖται, κατ' ἐξαιρέσιν ὅμως τιμωρεῖται ἡ παρὰ νόμον τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως τοῦ ἐγγάμου προσώπου εἰς τὸ φέρον τὴν ιδιότητα ταύτην πρόσωπον.—Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ παράβασις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως δὲν ἐπέρχεται διὰ τῆς προθέσεως, ἀλλὰ διὰ τῆς πράξεως τῆς ἀσελγείας, ἄρα τὸ ἀγάμιον πρόσωπον καλούμενον νὰ χορηγήσῃ τὴν συνδρομὴν τοῦ εἰς τὴν πρὸς ἀσελγείαν πρότασιν τοῦ ἐγγάμου, δὲν ὑποστηρίζει τὴν πράξιν ἀλλὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ ἐγγάμου προσώπου, καθόσον ἡ πράξις εἶναι μεταγενέστερον γεγονὸς προκύψαν ἐκ τῆς συρροῆς τῶν δύο θελήσεων, ἄρα ἡ συρροὴ δύο θελήσεων πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεως ἐπιτρεπομένης εἰς τὴν μίαν θέλησιν καὶ ἀπογορευμένης εἰς τὴν ἄλλην, δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὡς ὑποστηρίξιν πράξεως ἀπολύτως ἀξιοποίνου—ὅτι δὲ ὁ Νόμος δὲν ἠκολούθησεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς περὶ συναιτίων καὶ συνεργῶν ἀρχὰς, εἶναι πρόδηλον ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρ. 286 κατὰ τὸ ὅποιον δὲν τιμωρεῖται κυρίως ἡ πράξις τῆς ἀσελγείας ἀλλ' ἡ ἐξ αὐτῆς προκύπτουσα παρὰ

βίαις τῆς γαμικῆς πίστεως· διὰ τοῦτο καὶ θεωρεῖ αὐτουργὸν τῆς πράξεως τὸ ἐγγαμον πρόσωπον, ἐνῷ δύναται νὰ συμβῇ ὥστε τὸ ἐγγαμον πρόσωπον νὰ παρακινηθῇ ὑπὸ τοῦ ἀγάμου πρὸς ἀσελγείαν μετ' αὐτοῦ, ἢ τρίτου, διὰ δια-αγῆς, παραγγελίας, ὑποσχέσεως, δώρων ἀπάτης, πειθοῦς, φορτικότητος κλπ., ὅτε τὸ παρακινήσαν ἀγάμον πρόσωπον ἤθελε τιμωρηθῇ ὡς ἡθικὸς αὐτουργὸς ἢ συναυτουργὸς τῆς μοιχείας μετὰ πλήρη ποινὴν κατὰ τοὺς ὁρίσμους τῶν ἀρθρ. 48 καὶ 56 τοῦ Ποιν. Νόμου.—Ἐν τούτοις ὁ Ποιν. Νόμος περιορίζεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἐγγάμου προσώπου καὶ μεταξὺ δύο ἐγγάμων, ἐπιβάλλει ἄνισον ποινὴν, καθόσον δ' ἀφορᾷ τοὺς προκαγωγούς, αἵτινες εἰσὶν οἱ ἡθικοὶ αὐτουργοὶ ἢ οἱ συναίτιοι ἢ οἱ συνεργοὶ τῆς πράξεως (ἀναλόγως τῆς δραστηριότητος τὴν ὁποίαν μετήλθον ἵνα προτείνωσι, πείσωσι ἢ νὰ προδιαθέσωσι τὰ πρόσωπα ἢ νὰ διευκολύνωσι τὰ κατὰ ἢ μετὰ τὴν πράξιν, ἀρθρ. 48, 56 καὶ 72 Ποιν. Νόμου) ὁ Νόμος προεἶδεν ἰδίαν ποινὴν καὶ διὰ τοῦ ἀρθρου 660 τιμωρεῖ τοὺς μετὰ κράτησιν, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ τιμωρῇ καὶ τοὺς ἀσελγαίνοντας.—Ἄρα ἡ πράξις τῆς μοιχείας εἶναι ἰδιοφυῆς (sui generis) καὶ τιμωρεῖται μόνον εἰς τὸ ἐγγαμον πρόσωπον.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29 τοῦ 1841 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ μοιχείας πρέπει νὰ γίνῃ ἐγκλησις ἐκ μέρους τοῦ συζύγου κατὰ τῆς παραβιάσεως τὴν συζυγικὴν πίστιν συζύγου, ἄλλως δὲν καταδιώκεται οὐδ' ὁ συνεργὸς καθ' οὗ ἐγένετο μὴνυσις.—Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀντιβαίνει εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 208 τοῦ 1838 τμγ' τοῦ 1839, 136 τοῦ 1841 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 91 τοῦ 1841 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετών, δι' ὧν καθιερώθη ἡ ἀρχὴ ὅτι μὴνυσεως δοθείσης, ἡ ἀρχὴ δύναται νὰ καταδιώξῃ οὐ μόνον τοὺς σημειωμένους ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς μὴ σημειωμένους ἐνόχους καὶ συνενόχους, χωρὶς κλν νὰ γίνεταί ἐκ μέρους τοῦ παθόντος αἵτησις περὶ καταδιώξεως.—Ἄρα ἂν ὁ συνεργὸς τῆς μοιχείας τιμωρῆται, ἢ κατ' αὐτοῦ μὴνυσις ἀρκεῖ καὶ διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς συζύγου.—καθ' ἡμᾶς ὅμως ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις εἶναι ὀρθὴ διὰ τὸν λόγον ὅτι συνέργει ἐπὶ μοιχείας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἄλλως τότε πρέπει νὰ καταδιώκωνται ὡς συνεργοὶ μοιχείας οὐ μόνον οἱ συναυτουργοί, ἀλλὰ καὶ οἱ παραινέσαντες, καὶ οἱ ὑποδείξαντες τόπον, οἱ κατήσκοποι, καὶ οἱ δεχθέντες τοὺς μοιχευθέντας κλπ. (ἀρθρ. 72 Ποιν. Νόμου).

Εἰς τὴν μοιχείαν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα, ὅσκις οἱ πρὸς τὸ συνιέναι συμφωνήσαντες προέβησαν εἰς τὰς προκαταρκτικὰς πράξεις, καὶ ἐνῷ προέκειτο ἡ εἰσαγωγὴ, ἐφωράθησαν ἢ ἀκούσαντες ταραχὴν καὶ κρότον κλπ. ἀπετύρθησαν ἀπρακτοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ ἀξιοποιούνων πράξεων κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων.

Α'. Ἀνθρωποκτονία.

α. Ἐν γένει.

Ἀρθρ. 287.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τιμωρεῖ τὸ ἐκ τῆς σωματικῆς βλάβης ἢ πληγῆς προελθὸν ἀποτέλεσμα τοῦ θανάτου ἢ ἄλλης παθήσεως, χωρὶς νὰ εἴσῃ τὰξή ἐὰν τοιαύτη βλάβη ἢ πληγὴ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἰάθῃ ἢ δὲν ἐπροξένισε δεινὸν ἀποτέλεσμα, ἢ ἐὰν τὸ κακὸν προῆλθεν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἢ ὡς ἐκ τῆς καχεκτικῆς καταστάσεως τοῦ βλαφθέντος ἢ ἐκ τυχαίων περιστάσεων κλπ.

Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι λογικὴ, διότι πᾶς ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἀσφάλισται τὴν υἱεσίαν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ἄλλου καὶ οὐχὶ νὰ βλάπτῃ αὐτὸν, δὲν εἶναι δ' ὑπόχρεως ὁ βλαφθεὶς (καὶ μάλιστα ἀνέχῃ πένους καὶ ἄπορος) νὰ τρέχῃ εἰς ἰατροὺς καὶ χειρουργοὺς διὰ νὰ σωθῇ, διότι ὁ ἐπενεγκὼν τὴν βλάβην εἶναι ὑπόλογος εἰς τὰς συνεπειὰς αὐτῆς. — ἀλλὰ καὶ ἂν ὁ βλαφθεὶς κατέρυγεν εἰς ἰατροὺς καὶ διὰ κακὴν διάγνωσιν ἢ θεραπείαν ἐπαθε, πάλιν ὁ ἐπενεγκὼν τὴν βλάβην εἶναι ὑπόλογος εἰς τὸ συμβάν ἀποτέλεσμα. — ἐπίσης ἐὰν ἡ βλάβη ἢ ἡ πληγὴ δὲν ᾔτοιο θανατηφόρος, ἀλλ' ἐκ τυχαίων περιστάσεων κατέστη τοιαύτη πάλιν ὑπόλογος εἶναι ὁ ἐπενεγκὼν ταύτην. Π. χ. ἐτραυματίσθῃ τις ἄλλον εἰς τὸν μηρὸν καὶ ὁ τραυματισθεὶς μὴ δυνάμενος νὰ ὁδοπορήσῃ ἔμεινεν ἐκτεθειμένος εἰς τὸ ψῦχος, εἰς τὴν βρογχίτην, εἰς τὴν χιόναν, ἢ παρεσύρθη ὑπὸ ρεύματος ποταμοῦ, ἢ θαλάσσης, ἢ κατελήφθη ἐκ πλευρίτιδος ἢ πνευμονίας ἢ κατεπληρώθη νύκτωρ ὑπὸ ἀμάξης ἢ ἐσπαράχθη ὑπὸ θηρίου, εἰς τοιαύτας καὶ παρομοίας περιστάσεις ὁ αἵτιος τοῦ κακοῦ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰ συμβάντα δυστυχήματα, διότι ἐὰν δὲν ἐτραυματίζε τὸν ἄνθρωπον, ἐκεῖνος ἤθελεν ἀποφύγει τοὺς κινδύνους τούτους. — ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ἐὰν ὁ τραυματισθεὶς ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἀψυχρῶν τὸ τραῦμα, ἠθέλησε νὰ κολομβήσῃ, ἢ νὰ εὐωχῆσθαι δι' οἶνοποσίας ἢ νὰ ἐπιχειρήσῃ δύσκολον ταξίδιον, ἢ νὰ κοιμηθῇ ἐν ὑπαίθρῳ κλπ. διότι πᾶν ὅ,τι δεινὸν προέβη ἐκ τῆς τοιαύτης ἀκηδίας τοῦ τραυματισθέντος, δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν τραυματίσαντα, διότι τ' ἀνωτέρω συμβάντα, δὲν συνέβησαν ἕνεκα τῆς πληγῆς, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀβελτηρίας τοῦ τραυματισθέντος. ὅθεν ὁ τραυματίας θὰ δώσῃ λόγον διὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὕπερ ἡδύνατο κατὰ κοινὴν πεῖραν ἢ ἐπιστημονικὴν ἐξακριβώσιν νὰ φέρῃ τὸ ἐπενεχθέν τραῦμα καὶ οὐχὶ διὰ τὸ μεγαλύτερον ἀποτέλεσμα ὕπερ ἐπένεγκεν ἢ διαγωγή τοῦ τραυματισθέντος.

β'. Ἐν μέρει.

Φόνος.

(Ὅρα σελ. 443—448 τῆς Δοκαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, ἔνθα ὑπάρχουσιν ὑποδείγματα ἱατρικῆς ἐκτίσεως, μηνύσεως καὶ ἀποφάσεως ἐπὶ φόνῳ καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ζητημάτων.)

"Αρθρ. 288.

Ἦς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ προκειμένου ἄρθρου, ἀρχοῦντως καὶ διὰ παραδειγμάτων διεπραγματεύθημεν ὑπὸ τὰ ἄρθρα 47—55 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐν σελ. 38—42 καὶ διὰ τοὺς ἐκεῖ ἀναφερομένους λόγους ἐρμηνεύμεν εἰς τὸν νόμιμον ὁρισμόν, ὅτι ὡς φονεὺς τιμωρεῖται ὅστις ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισεν ἢ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσε τὴν παρ' αὐτοῦ πράξεισαν ἀνθρωποκτονίαν, ἡ ἐστὶν ὅτι πρέπει νὰ συντρέξῃ ἀπόφασις καὶ ἐκτελέσεις ἐπὶ τὸ αὐτό—ἄλλως ἐὰν ἡ ἀπόφασις ἀπέβλεπε τὸν φόνον τοῦ Ἰωάννου καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἐπιχειρηθεῖσα πράξις, ἀποτυχοῦσα τὸν Ἰωάννην ἐρόνευσε τὸν Κῶσταν, τότε ὑπάρχει ἀπόπειρα φόνου ὡς πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ φόνος ἐξ ἀμελείας ὡς πρὸς τὸν Κῶσταν. Θεωροῦμεν δ' ἐσφαλμέναν τὰς ὑπ' ἀριθ. 112 τοῦ 1846, 39 καὶ 40 τοῦ 1864, 40 τοῦ 1867 καὶ 35 τοῦ 1869 ἀποφ. Ἀρ. Πάγ. καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 106 τοῦ 1845 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετῶν, δι' ὧν καθιερώθη ἡ ἀρχή, ὅτι ὁ ἄλλον σκοπεύων καὶ ἄλλον φονεύων, πράττει ἐγκλημα φόνου ἐκ προμελέτης, διότι ἡ τοιαύτη ἀρχὴ ἀντιβαίνει εἰς τὸν Νόμον καὶ παραλύει πλείστας ἄλλας διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ὡς διὰ μακρῶν ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρα 47—55.

Ἐπὶ φόνου δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συντρέξωσιν οἱ δύο ὅροι ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισε καὶ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσε, διότι ἀρκεῖ ἢ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο (ὅρα καὶ ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 94 τοῦ 1855.)

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 24 τοῦ 1863 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν ἡ ἀνθρωποκτονία πράχθῃ συνεπείᾳ ἐπικρατοῦντος ἐρεθισμοῦ, συμβάντος ἔστω καὶ εἰς ἄλλην ἡμέραν, δὲν θεωρεῖται ὡς φόνος ἀλλ' ὡς ἀναίρεσις—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθωτάτη, διότι κατὰ κοινὴν πεῖραν, ὁ ἐρεθισμὸς δὲν παύει στιγμιαίως, ἀλλ' ἐπικρατεῖ καὶ πλέον τῆς ἡμέρας καὶ χρόνον ὁλόκληρον ἐπὶ τῶν ἐρεθιστῶν ἀνθρώπων—ὅθεν ἐὰν ἄνθρωπος τις προσβληθεὶς δεινῶς εἰς τὴν ὑπόληψίν του ἢ εἰς τὴν ὑγίαν του παρ' ἄλλου καὶ κατεχόμενος ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ τούτου ἀπεφάσισε καὶ ἐρόνευσεν αὐτὸν μετὰ μίαν ἢ δύο ἢ καὶ περισσοτέρας ἡμέρας, ὁ τοιοῦτος ἐπραξε βεβαίως ἀναίρεσιν τιμωρουμένην μὲ εἰρκτὴν (293, ἐδ. 3) ἀρκεῖ νὰ βεβαιωθῇ ὅτι βαρέως ἔφερε τὴν ὕβριν ἢ τὴν αἰκίαν καὶ ὅτι κατείχετο ὑπὸ ἀνησυχίας καὶ ἐρεθισμοῦ.—Θεωροῦμεν μάλιστα εὐλογον νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ ἐνταῦθα ὅσα ὑπὸ τὸ ἄρθρον 86 ἐξεθέσαμεν, ὅτι ἐὰν ἡ αἰτία τοῦ ἐρεθισμοῦ ἦτο σφοδρά. Π. Χ.

φόνος τέκνου, βιασμός συζύγου, θυγατρὸς, ἀδελφῆς, κλπ. ἐμπρησμός οἰκίας, ληστεία κλπ. καὶ ἐὰν ὡς ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης διαταράχῃ σπουδαίως ἡ διανοητικὴ κατάσταση τοῦ ἀδικηθέντος, ὁ ὑπὸ τὸ κράτος τοιαύτης ταραχῆς ἐκτελεσθεὶς φόνος εἰς οἰανδήποτε ἐποχὴν μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω συμβάντα, δὲν καταλογίζεται. — Ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τῶν Δικαστηρίων νὰ ἐκτιμήσῃσι τὸ βῆρος τῆς αἰτίας, τὴν θέσιν τοῦ προσβληθέντος, τὴν φιλοτιμίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀδιάρκειαν ἑξῆς εἰς ἣν εὐρίσκειτο ἐν τῇ ἀναπολήσει τοῦ συμβάντος αὐτῷ δυνάμει γήματος, καὶ ν' ἀπολύσῃσι τὸν τοιοῦτον φονέα, ὅστις ἐν τῇ ἐξέτασιν τοῦ ἔκαμε τὴν ἀντεκδίκησιν. — Εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὁ παροῦς σμός καὶ ἡ σύγκρισις τῶν αἰσθήσεων, τεκμαίρεται πάντοτε, διότι ἄλλως δὲν ἔθελε συμβῆ ἡ ἀντεκδίκησις καὶ μάλιστα διὰ φόνου.

Ὁμιλήσαντες περὶ ἐρεθισμού ἀποκλείοντες τὴν προμελέτην, ἐννοοῦν μὲν ἐρεθισμὸν μὴ προπαρασκευασθέντα ὑπὸ τοῦ προμελετήσαντος τὸν φόνον, ἄλλως ἐὰν οὗτος προμελετήσας τὸν φόνον προσκάλεσε σκηνὴν τινα καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἐρεθισμού ἐξετέλεσε τὸν σκοπὸν τοῦ, ὁ τοιοῦτος θεωρεῖται ἐνοχος φόνου καὶ οὐχὶ ἀναιρέσεως.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 21 τοῦ 1863, 67 καὶ 104 τοῦ 1865, 104 τοῦ 1868, καὶ 45 τοῦ 1869 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, προκειμένης κατηγορίας ἐπὶ φόνου, ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ καὶ ζήτημα ἐπὶ ἀναιρέσει καὶ τανάπαλιν, διότι ἀμφοτέραι αἱ πράξεις αὗται εἶναι διπλῶς ὁμοειδεῖς ὡς περιέχουσιν ἀποφασίν καὶ ἐκτελέσιν ἀνθρωποκτονίας, καὶ διότι ὁ ἐρεθισμὸς εἶναι ἐλαφρυντικὴ περίπτωσις τῆς ἀνθρωποκτονίας· αἱ ἀποφάσεις αὗται εἰσὶν ἐν μέρει ἐσφαλμέναι, δι' οὓς λόγοις ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 370—372 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῇ Ποιν. Δικονομίᾳ, διότι προκειμένου περὶ φόνου δύναται νὰ τεθῇ καὶ ὑποδεέστερον ζήτημα ἀναιρέσεως οὐχὶ δὲ καὶ ἀντιστρόφως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 27 τοῦ 1865 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σημειοῦται τὰ μέσον τῆς ἐκτελέσεως (π. χ. διὰ μαχαίρας, πυροβόλου κλπ.) ἀρκεῖ νὰ παραδεχθῇ τὸ δικαστήριον ὅτι ἐξετελέσθη ἀνθρωποκτονία.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 35 καὶ 67 τοῦ 1846 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ πυροβολήσας μὲ σκοπὸν φόνου, δὲν δύναται ἐνταυτῷ νὰ θεωρηθῇ ὅτι καὶ μὲ σκοπὸν τραυματισμοῦ ἐπυροβόλησεν—αἱ ἀποφάσεις αὗται εἰσὶν ὀρθαί, διότι ὁ σκοπὸς κανονίζει τὸν χαρακτῆρα τῆς πράξεως, ὡς ἐξεθέσαμεν καὶ εἰς τὴν περὶ ἀποπειρας πραγματείαν.

Εἰς τὸ ἔγκλημα τοῦ φόνου χωρεῖ ἀποπείρα, ἐν γένει δὲ πρὸς παραδοχὴν τῆς ἀποπείρας, πρέπει νὰ συντρέχωσιν ὅσα ἐν σελ. 31—43 καὶ ἀλλαχοῦ, ἐξεθέσαμεν.

2. Φαρμακεία.

(Ὡς σελ. 438—442 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἔνθα ἀπέρχουσιν ὑποδείγματα ἱατρικῶν ἐκτίσεων, μνηύσεως καὶ ἀποφάσεως ἐπὶ δηλητηριάσει.)

"Ἀρθρ. 289.

"Ὅστις καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον ἔδωκεν ἐκ προθέσεως εἰς ἄλλον τινὰ δηλητήριο φάρμακον, ἢ ἄλλας οὐσίας, δυναμένας νὰ ἐπιφέρωσι θάνατον καθ' οἷονδήποτε τρόπον, τιμωρεῖται κατὰ τὰς ἀκολουθούσας διαστολάς.—1 ἐάν ἡ φαρμακεία ἔγεινεν ἐπὶ σκοπῷ θανατώσεως, καὶ ἐκ τούτου ὁ φαρμακευθεὶς ἢ ἀπέθανεν, ἢ ὑπέπεσεν εἰς φρενοβλάβειαν ἢ εἰς σωματικὴν νόσον, βεβαίως ἢ πιθανῶς ἀνιάτους, καταγινώσκεται ποινὴ θανάτου· ἄλλως δέ, ἢ τῶν διὰ βίου δεσμῶν.—2πραχθέντος δὲ τοῦ κακουργήματος ἐπὶ σκοπῷ βλάβης, ἐάν μὲν ὁ φαρμακευθεὶς ἀπέθανεν, ἐπιβάλλεται θάνατος· ἐάν δὲ ἡ φαρμακεία ἐπέφερε φρενοβλάβειαν ἢ νόσον τινὰ ἐκ τῶν εἰς τὸν ἀρθ. 1 διαλαμβανόμενων, καταψηφίζεται ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν· ἄλλως δὲ ἡ τῆς εἰρηκτῆς.

"Ἀρθρ. 290.

(Ὡς σελ. 453—457 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἔνθα ἀπέρχουσιν ὑποδείγματα ἐκτίσεως, μνηύσεως καὶ ἀποφάσεως καὶ παρατηρήσεως.)

"Ὅστις φαρμακεύει ἐπίτηδες φρέατα, δεξαμενάς, ὑδραγωγεία, πηγάς, ὠνία ἐπ' ἀγορᾶς, ἢ ἐν γένει τοιαῦτα πράγματα, δυναμένα νὰ φέρουν ἀπώλειαν ζωῆς ἢ υγείας ἀορίστου τινὸς ἀριθμοῦ ἀνθρώπων, καταδικάζεται εἰς θάνατον, καὶ ἐάν δὲν ᾔθελε βλαφθῇ κἀνείς ἐν τούτῳ.

"Ἀρθρ. 291.

"Ὁ γεγόμενος ἐνοχὸς φαρμακείας ἐξ ἀπερিসκεψίας ἢ ἀμελείας, τιμωρεῖται, κατὰ μὲν τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀρθρον 290 με φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους· ἄλλως δέ,—1 ἐάν συμβῇ θάνατος, κατὰ τὸ ἀρθρον 300.—2 ἐάν συμβῇ βλάβη, κατὰ τὸ ἀρθρον 310.—3 ἐάν ἡ ἐξ ἀμελείας προσελθούσα φαρμακεία δὲν ἔχει κἀνέν ἀποτέλεσμα, ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός.—Μένει δὲ πάσης ποινῆς ἐλεύθερος ὅστις, ἢ μὲνος, ἢ ἐπικαλούμενος ταχείως τὴν βοήθειαν τῆς ἀρχῆς ἢ ἄλλου τινός, ἀποτρέπει, ἢ ζητεῖ ν' ἀποτρέψῃ αἰέτως τὴν βλάβην, ἥτις ἡδύνατο νὰ προσέλθῃ ἐκ τῆς ἀπερিসκεπτου φαρμακείας.

"Ἀρθρ. 292.

"Ὅστις νοθεύει τὰ παρ' αὐτῷ πωλούμενα τρόφιμα ἢ ἱατρικὰ μὲ πράγματα ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν υγείαν, ὅστις πωλεῖ ἐν γνώσει τοιαύτας
(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.) 40.

3. Ἀναιρέσεις.

(ὅρα σελ. 444, 445 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας περὶ ἀναιρέσεως καὶ ζητημάτων).

Ἄρθρ. 293.

Ὅστις ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν, τιμωρεῖται ὡς ἐνοχος ἀναιρέσεως.— 1) μὲ δεσμὰ ἀπὸ δεκαπέντε μέχρις εἰκοσιν ἐτῶν, ἐὰν δὲν συνέβη καμμία τῶν εἰς τοὺς ἐφεξῆς ἀριθ. 2 καὶ 3 σημειουμένων περιπτώσεων.— 2) μὲ δεσμὰ τὰ πολὺ δεκαπέντε ἐτῶν, ἐὰν ὁ ἀναιρέθεις ἠρέθισε καὶ παρωργίσει τὸν ἀναιρέτην.— 3) μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν ἡ ἐρέθισις αὕτη ἔγινε διὰ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν, δεινῆς ὕβρεως, ἢ βαρείας αἰκίας.

Πρὸς ὅρθην κατάληψιν τοῦ προκειμένου ἁρθροῦ παρατηροῦμεν ὅτι ὁ μὴ μελετήσας, οὐδὲ διανοούμενος νὰ πράξῃ κακόν τι, δύναται ἐκ περιστάσεώς τινος ν' ἀποφασίσῃ καὶ ἐκτελέσῃ φόνον, ἢ ἄλλην ἀξιώποιον πράξιν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, ὅτε ὁ βρασμός οὗτος καθίστηται ὑποδεστέραν τὴν ἀξιώποιον πράξιν καὶ μετριωτέραν τὴν ποινὴν.

Ὡς πρὸς τὸν βρασμὸν τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς, παρατηροῦμεν ὅτι οὗτος πρέπει νὰ προέρχηται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐξ ἀθεμίτου πράξεως τοῦ προσβληθέντος καὶ οὐχὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας, διότι ἂν ἄλλη τις ἀσχετος αἰτία προεκάλεσε τὸν βρασμὸν τοῦτον, τὸ κατόπιν τοιούτου βρασμοῦ κατ' ἄλλου προσώπου πρᾶχθὲν ἔγκλημα, δὲν θεωρεῖται ὡς ἐν βρασμῷ ἐκτελεσθέν. Π. χ. μεταβαίνων τις εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐραπίσθη παρὰ τοῦ Ἰωάννου καὶ ἐθύμωσε—προβαίνων περαιτέρω ἐξυδρίσθη παρὰ τοῦ Κώστα καὶ ἠρεθίσθη, προχωρῶν ἐμαστιγώθη παρὰ τινος ἱππέως ἢ ἀμαξηλάτου καὶ παρωργίσθη μεγάλως ἐκ τῆς συρροῆς τῶν συμβάντων τούτων—ἀπαντῶν δ' ἀκολούθως τρίτῳ τινι, ἢ ἓνα ἐκ τῶν συγγενῶν τῶν προσβαλόντων αὐτόν, ὁρμᾷ κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν φονεῖ· ἡ πράξις αὕτη δὲν θεωρεῖται ἀναιρέσις, ἀλλ' ἀνθρωποκτονία μὴ ἀπρομελετημένη μὲν, ἐπιμεμένως ὅμως ἐκτελεσθεῖσα (ἄρθρ. 288), διότι ὁ φονεὺς τρίτος οὐδόλως ἠρέθισεν ἢ παρωργίσει τὸν φονέα, καὶ διότι ὁ φονεὺς παρωργισθεὶς παρ' ἄλλων, δὲν εἶχε κἀνὲν δικαίωμα νὰ ἐκκενώσῃ τὸ ποτήριον τῆς ὀργῆς του κατὰ τρίτου ὅλως ἀθώου προσώπου (ὅρα καὶ ἀπὸρ. Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1868, δι' ἧς ἀπεφασίσθη ὅτι ἡ παρὰ τρίτου παρωργισις τοῦ ἀναιρέτου δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν).

Ἐὰν ὅμως ὁ φονεὺς ἠρεθίσθη ὑπὸ τοῦ φονευθέντος προσωπικῶς ἢ διὰ πράξεων προερχομένων ἐπίτηδες ἢ ἐξ ἀμελείας αὐτοῦ, τότε ὑπάρχει ἀναιρέσις. Π. χ. ἐν ἐρᾷσθη ὑπ' αὐτοῦ, ἢ ἐν κατεπατήθῃ ἢ ἀνετράχῃ ἐπίτηδες ἢ ἐξ ἀπροσεξίης ὑπὸ τοῦ ἱππου ἢ τῆς ἀμάξης

αὐτοῦ, ἢ ἐὰν προσεβλήθῃ παρ' ἄλλων κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ, ἢ ἐὰν ἔπαθε δυστύχημά τι ἐξ αἰτίας τούτου, δι' ἐμπρησμοῦ, πλημμύρας κλπ. κλπ. Εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιστάσεις αἰτιος τοῦ βρασμοῦ τῆς ψυχῆς τοῦ φονέως, εἶναι ὁ φονευθεὶς.

Ὁ Νόμος δὲν προσδιορίζει τί ἐστὶ βρασμὸς ψυχικῆς ὁρμῆς, διότι τὸ τοιοῦτον εἶναι πραγματικὸν ἀντικειμενικὸν ἀναγόμενον εἰς τὴν ἐξαρτήσιν (οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν κρίσιν) τοῦ Δικαστηρίου καὶ ἐξαρτώμενον ἐκ τοῦ εἵδους τῆς προσβολῆς καὶ ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ προσβληθέντος.—ὅθεν ἀπόκειται εἰς τὸ Δικαστήριον νὰ ἐκτιμῇσιν τὰ διατρέξαντα καὶ ἂν πεισθῇ ἐξ αὐτῶν ὅτι ὁ φονεὺς περιῆλθεν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, τότε θὰ θεωρήσῃ τὴν πράξιν τοῦ φόνου ὡς ἀνάγκη.

Ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς δὲν δύναται νὰ κανονισθῇ ἐντὸς ὁρίων, διότι πολλάκις μία ὕbris, μία προσβολὴ δὲν κάμνει ἐντύπωσιν εἰς τινα, ἐνῶ εἰς ἄλλον προξενεῖ ἐξαψὶν καὶ ταραχὴν, ὅθεν ἐξαρτάται ἐκ τοῦ εἵδους τῆς προσβολῆς καὶ ἐκ τῆς ιδιότητος ἥτοι ἐκ τῆς φιλοτιμίας, τοῦ εὐερεθίστου καὶ ιδιοσυγκρασίας τοῦ προσβληθέντος· διὰ τοῦτο εἵπομεν ὅτι δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν κρίσιν ἀλλ' εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ Δικαστηρίου, καὶ τρώντι, ἅμα ὁ Δικαστὴς πεισθῇ ὅτι ἡ προσβλητικὴ λέξις ἢ πράξις, ὅσον ἐλαχίστη καὶ ἂν ᾖτο, ἐπροξένηται βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, ὁφείλει νὰ παραδεχθῇ τὴν ὑπαρξίν τοῦ βρασμοῦ ὡς γεγονός.

Ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ βρασμοῦ τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς, παρατηροῦμεν ὅτι καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὁ ἄνθρωπος διατελεῖ ἐν γαλήνιαια καταστάσει καὶ ἐν ἡρεμίᾳ αἰσθήσεων, ἅμα ὁμῶς προσεβλήθῃ παρὰ τινος καταλαμβάνεται ὑπὸ θυμοῦ ἥτοι ἐκ ψυχικῆς ταραχῆς, μὴ ἀποκλειούσης ποσῶς τὴν τοῦ λογικοῦ ἐνέργειαν· ὅθεν ὁ θυμὸς αὗτος εἶναι ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ συντελεῖ εἰς τὴν μετρίαν τῆς πράξεως καὶ τῆς ποινῆς· δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη συγκρίσεως τῶν αἰσθήσεων, διότι τότε ἐφαρμόζονται τ' ἄρθρ. 86, ἐδ. 1 καὶ 4 καὶ 87 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἀρα εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ βρασμὸς ψυχικῆς ταραχῆς, ἐνόσω δὲν ἐπῆνεγκε τὸν ἀποκλεισμὸν ἢ τὴν σύγκρισιν τῶν αἰσθήσεων, λέγεται βρασμὸς ψυχικῆς ὁρμῆς, ἥτοι θυμὸς, ἀρα ὁ θυμὸς εἶναι ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ οὐχὶ ἄλλη τις μεγαλητέρα ταραχὴ, διότι συντρεχούσης τοιαύτης, ἐφαρμόζονται τ' ἄρθρα. 86, ἐδ. 1 καὶ 4 καὶ 87 τοῦ Ποιν. Νόμου· ὥστε δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν ἐπὶ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς, τὴν ἀλλοίωσιν ἢ διατάραξιν τῶν αἰσθήσεων, διότι τότε ὁ κατηγορούμενος ἤθελε μᾶς παραπέμψῃ εἰς τ' ἄρθρ. 86 καὶ 87.

Ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τοῦ βρασμοῦ τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς, παρατηροῦμεν ὅτι καὶ αὕτη δὲν δύναται νὰ κανονισθῇ ἐντὸς ὁρίων, διότι

εξέρχεται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς προσβολῆς καὶ ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ προσβληθέντος, ὅθεν καὶ αὕτη ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐξακριβώσεως τοῦ δικαστηρίου. Π. χ. ἐντιμὸς τις οἰκογενειάρχης προσεβλήθη παρ' ἄλλου διὰ τῆς λέξεως «κερατᾶ» καὶ συναισθανόμενος τὸ βάρος τῆς προσβολῆς δὲν ἔχει ἡσυχίαν, οὔτε ὕπνῳ, οὔτε ὀρεξίν διὰ φαγητὸν ἢ ποτὸν, ἀλλ' εὐρίσκεται ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἢ ἡμέρας εἰς ἀνάκον ἐνὸς ἑλπίου διὰ τὴν προσβολὴν ταύτην, χωρὶς νὰ δύνανται οἱ περὶ αὐτὸν νὰ τὸν καθήσυσιν.

Ὁ τοιοῦτος ἐνόσις εὐρίσκεται εἰς τοιαύτην ψυχολογικὴν κατάστασιν, φανερῶς τὸν προσβολέα, πράττει ἀναίρεσιν ὑπὸ τὴν ἐλαφρυντικὴν περὶ τῆς προηγηθείσης δεινῆς ὕβρεως, διότι δὲν ἐξέλειπεν ἐξ αὐτοῦ ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὀρμῆς, καὶ διότι οὕτως ἐπροκίσθη ὑπὸ τῆς φήσεως νὰ συναισθάνηται διαρκῶς τὴν προσβολὴν καὶ νὰ κατέχεται ἐκ βρασμοῦ ψυχικῆς ὀρμῆς. — ἐπικαλούμεθα δ' ὡς πρὸς τοῦτο καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 24 τοῦ 1863 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δι' ἧς ἀπεφασίσθη ὅτι ἀνθρωποκτονία παρὰ τὴν ἀποφασισμένην ἐπικρατοῦντος ἐλαφροῦ συμβάντος, ἔστι καὶ εἰς ἄλλην ἡμέραν, δὲν θεωρεῖται ὡς φόνος ἀλλ' ὡς ἀναίρεσις.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 67 τοῦ 1847, 24 τοῦ 1863, 67 καὶ 104 τοῦ 1865, 104 τοῦ 1868 καὶ 45 τοῦ 1869 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς τὴν ἐπὶ ἀναίρεσιν κατηγορίαν δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα φόνου. — αἱ ἀποφάσεις αὗται δὲν εἶναι ὁρθαί, δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 342.

Εἰς τὴν ἀναίρεσιν δύναται νὰ ὑπάρῃ ἀπόπειρα καὶ συναιτιότης, διότι ὅπωςδήποτε προηγείται τῆς πράξεως ἡ ἀπόφασις καὶ ἐπομένως ὁ ἀποφασίσας ν' ἀναίρετῃ ἄλλον καὶ ἀποτυχῶν, πράττει ἀπόπειραν ἀναίρεσεως (ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου 161 τοῦ 1867 καὶ 31 τοῦ 1868). ἐπίσης καὶ ὁ συντρέξας αὐτὸν πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως ἀμέσως μὲν, λέγεται συναυτουργός, ἐμμέσως δὲ, λέγεται συνεργός.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 24 τοῦ 1837 βούλευμα τῶν ἐν Νεαπόλει Ἑρετῶν, πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἀναίρεσεως ἀπαιτεῖται ἀναγκαστικῶς ὁ ὅρος τοῦ ν' ἀποφασισθῇ καθ' αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνθρωποκτονίας. τὸ βούλευμα τοῦτο εἶναι ὀρθώτατον, διότι ἂν τις προσεβλήθῃ παρ' ἄλλου καὶ ἐν τῇ ψυχικῇ ὀρμῇ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ διὰ θυμοῦ, ζήλου ἢ ἄλλου ὀργάνου διὰ νὰ τὸν κακοποιήσῃ, χωρὶς νὰ σκοπεύῃ, ἢ χωρὶς νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ προαποφασίσῃ ὁποῖον εἶδους κακοποιήσῃ, τότε ὅα τιμωρηθῇ ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀρθρῶν 308 καὶ 309 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, διότι δὲν συνέλαβε τὴν ἀποφασιν νὰ κάμῃ ἀνθρωποκτονίαν. — ἐὰν ὅμως ἐν τῇ ψυχικῇ ὀρμῇ ἀπεράσισε νὰ ἐπιφέρῃ τραῦμα καὶ ὡς ἐκ τοῦ τραύματος

προέκυψεν ἀκριχάως ἡ μετέπειτα ὁ θάνατος τοῦ τραυματισθέντος, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἡ ἀπόφασις κανονίζει τὴν πράξιν ὡς τραυματικὸν θανατηφόρον, προκύβαν ἀπρημελετήτως συνεπεῖχ ἐρεθισμού (ἄρθρ. 308 καὶ 309.)

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 134 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου μόνῃ ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀνθρωποκτονίας ἀνευ τῆς ἀποφάσεως δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἔγκλημα τοῦ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς φόνου (δηλ. τῆς ἀναιρέσεως) — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθὴ διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 42 καὶ 52 τοῦ 1845 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ σύστασις ἐμπεριέχει τὴν προμελέτην καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐκ συστάσεως ἀνθρωποκτονία εἶναι εἰς ἀντίθεσιν μετὰ τὴν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς γενομένην· αἱ ἀποφάσεις αὗται δύνανται νὰ ᾖναι κατὰ τύπους ὁρθαὶ ἐφ' ὅσον ἀποκλείουσι τὴν ἐκ συστάσεως συναιτιότητα ἀναιρέσεως, ἀλλὰ δὲν δύνανται ν' ἀποκλείωσι τὴν κατ' ἄλλον τρόπον συναυτουργίαν ἢ συνέργειαν ἐπὶ ἀναιρέσεως, διότι ὡς προσεβέβησάμεν ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς δὲν καταπαύει ἀμέσως, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐπικρατῇ πολλὰς ὥρας καὶ ἡμέρας, ὅτε ὁ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς διατελὼν δύναται νὰ εὕρῃ συμμάχους ἢ βοηθοὺς διὰ νὰ καμῇ τὴν ἀντεκδίκησιν· ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ συναυτουργία δύναται νὰ προκύψῃ καὶ ἐκ τῆς ἀπροκλήτου παρεμβάσεως καὶ ὑποστηρίξεως τρίτου προσώπου (ὡς διὰ μακρῶν ἐξεβέβησάμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 56 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου). Π. χ. προσβλήθη τις παρ' ἄλλου διὰ ῥάβδου, ὁρμᾷ κατὰ τοῦ προσβολέως διὰ ν' ἀναιρέσῃ αὐτόν, συγχρόνως ὅμως συγγενὴς τῷ ἢ φίλος τοῦ ραβδισθέντος, συνορμᾷ κατὰ τοῦ ραβδισκάντος καὶ οὕτως ἀμφότεροι ἀνευ συνεννοήσεως ἢ ἐξηγήσεως μεταξύ των, γίνονται συναυτουργοὶ ἀναιρέσεως.

Ἐν τοῦτοις αἱ ὑπ' ἀριθ. 117 τοῦ 1867, 19 καὶ 104 τοῦ 1868 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, παρεδέχθησαν ὅτι τὸ περὶ συστάσεως ἄρθρ. 57 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἀναιρέσεως· αἱ ἀποφάσεις αὗται δύνανται νὰ ᾖναι ὁρθαί, διότι καὶ κατὰ τὴν στιγμῆν τῆς προσβολῆς δύναται ὁ προσβληθεὶς νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν παρὰ τυχόντων φίλων του, πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ προσβαλόντος, ὅτε γινώσκεται μετὰ τούτων συνάλλαγμα ἀλληλοβοηθείας, ἀλλὰ καὶ βραδύτερον, ἐφ' ὅσον ἐπικρατεῖ ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς, δύναται νὰ εὕρῃ συντρόφους, ν' ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀποῖαν ἔπαθε προσβολήν, τὸν βρασμὸν ὑφ' οὗ κατέχεται καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσῃ νὰ τὸν παρκαλοῦνθῃσι καὶ συμβοηθῇσιν εἰς τὴν ἀναίρεσιν τοῦ προσβαλόντος·—οἱ οὕτω πως συναπορασίζοντες τὴν ἀναίρεσιν καὶ συνομολογοῦντες πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν, ἐκτελοῦντες ταύτην θεωροῦνται ὡς ἐκ συστάσεως συνκίτιοι τῆς ἀναιρέσεως· εἶναι δὲ ἀδίκαιον

φρον ἔαν ὡς πρὸς τοὺς συντρόφους τούτους δὲν ἐνυπάρχῃ ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς, διότι οὗτοι δὲν ἀπεφάσισαν τὴν ἀναίρεσιν δι' ἐαυτοὺς, ἀλλὰ συναπεφάσισαν ταύτην μετ' ἐκείνου ὅστις εὐρίσκειται εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, καὶ κατὰ συνέπειαν συνωμολόγησαν τὴν ἐκτέλεσιν ἀναίρεσως (ἄρθρ. 57). ὥστε ἡ περίστασις αὕτη διαφέρει μετὰ ὅλως ἐκ τῆς περιπτώσεως μεταξύ ἠθικοῦ καὶ πραγματικοῦ αὐτοῦρου, περὶ ἧς ἐν σελ. 56—57 γέγονε λόγος.

Ἐπὶ τέλους παρατηροῦμεν ὅτι ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς δύναται νὰ προέλθῃ καὶ ἐξ ἐμμέσων προσβολῶν. Π. χ. δύο συγγενεῖς ἢ φίλοι μαθόντες ὅτι ὁ συγγενὴς των ἢ ὁ φίλος των ἐφανεύθη, ἢ ἐτραυματίσθη ὑπὸ τινος καὶ δραμόντες εἰς τὸν τόπον τῆς πράξεως εὐρίσκουσι τὸν συγγενὴ των ἢ τὸν φίλον των ἐξαπλωμένον καταγῆς, ἢ καθύπευκτον ὅτι μετεφέρθη νεκρὸς ἢ τετραυματισμένος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, καταλαμβάνονται ὑπὸ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς ἐναντίον τοῦ παρόντος φονέως ἢ τραυματιστοῦ, ἀποφασίζουσι καὶ φονεύουσιν αὐτόν· ἡ πράξις των αὕτη ἀποτελεῖ ἀναίρεσιν, διότι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν προεμελέτησαν ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε τὸν φόνον τοῦτον, ἀλλ' ἀπεφάσισαν καὶ ἐπραξαν αὐτὸν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, τὸ δὲ ἄρθρον 293 παραδέχεται ἀπολύτως ὅτι πᾶσα εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀνθρωποκτονία ἀποτελεῖ τὸ ἐγκλήμα τῆς ἀναίρεσως, ἀλλὰ πάντοτε ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι αἰτίος τοῦ τοιοῦτου βρασμοῦ ὑπῆρξεν ὁ ἀναιρεθεὶς διὰ τινος ἀθεμίτου πράξεώς του, ἄλλως ἔαν ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς προέρχεται ἐξ ἄλλης αἰτίας, ἢ ἐκ θεμιτῆς πράξεως τοῦ ἀναιρεθέντος, τότε ἡ κατ' αὐτοῦ ἀναίρεσις θεωρεῖται φόνος.

Π. χ. πατὴρ τις ἔμαθεν ὅτι ὁ υἱὸς του συνελήφθη ὑπὸ ληστών καὶ κατελήφθη ὑπὸ φρίκης, συγχρόνως ἔμαθεν ὅτι ἡ οἰκία του ἐπυρπολήθη παρ' ἄλλων καὶ κατελήφθη ὑπὸ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς—ἐν τοιαύτῃ καταστάσει δικτελῶν, ἀπεφάσισε νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον τινὰ συγγενὴ τῶν ληστών ἢ τῶν ἐμπρηστών καὶ ἐπιτυχὸν τοῦτον τὸν φονεῦει, ἡ πράξις αὕτη ἀποτελεῖ φόνον καὶ οὐχὶ ἀναίρεσιν, διότι ὁ ἀναιρεθεὶς δὲν ἔδωκε τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν εἰς τὸν ἀναιρετὴν, οὔτε ὑπόλογος ἦτο διὰ τὰς πράξεις τῶν ἄλλων. Ἐάν ὅμως ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω εἰδήσεων ἐταράχθησαν αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τοῦ πατρός, τότε ἡ περίστασις αὕτη προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 87 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Π. χ. ἄνθρωπός τις μαθὼν ὅτι ὁ ἀδελφὸς του ἐπιτεθεὶς κατὰ τινος ἐφανεύθη παρ' αὐτοῦ ἐν καταστάσει ἀμύνης εὐρίσκομένου, ἀποφασίζει νὰ φονεύσῃ τοῦτον καὶ τυγχάνων αὐτάν, τὸν φονεῦει—ἡ πράξις αὕτη ἔχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ φόνου καὶ οὐχὶ τῆς ἀναίρεσως, διότι ὁ ἐν

4. Παιδοκτονία.

"Αρθρ. 294—298.

Ἡ πρὸς συντήρησιν τῶν ἀθώων πλασμάτων μέριμνα τῆς κοινωνίας προεκάλεσε τὴν διὰ δεσμῶν τιμωρίαν τῆς μητρὸς ἣτις φονεύει ἐπίτηδες διὰ πράξεως ἢ παραλείψεως ἢ κακώσεων, κατὰ τὸν τοκετὸν ἢ ἐντὸς 24 ὥρων ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ, τὸ νεογέννητον νόθον τέκνον τῆς—πᾶσα δὲ μετὰ τὰς 24 ὥρας θανάτωσις τοῦ νόθου τέκνου, τιμωρεῖται μετ' ὀφθαλμοὺς θάνατον.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰ γνήσια τέκνα, πᾶσα ἐκ μέρους τῆς μητρὸς θανάτωσις τοῦ νεογεννηθέντος τέκνου τῆς καὶ ἂν συμβῇ ἐντὸς τῶν 24 ὥρων, τιμωρεῖται μετ' ὀφθαλμοὺς θάνατον.

Ὡς πρὸς τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς θάνατον τοῦ ἐμβρύου προεβλέπουσι τ' ἀρθρὰ 303—305.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 11 τοῦ 1841 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἑκπαιδευτῶν, «οἱ φονεῖς τῶν νόθων νεογνῶν γίνονται ὑπαίτιοι παιδοκτονίας. οἱ δὲ τῶν γνησίων τέκνων ὑπαίτιοι ἀνθρωποκτονίας, καὶ νεογνὰ ἂν ἤθελον εἶσθαι ταῦτα, ἥτοι ἂν ἤθελον ἔχει ἥττονα τῶν 24 ὥρων ηλικίας». Τὸ βούλευμα τοῦτο εἶναι ὀρθόν, μετὰ τὴν παρατήρησιν ὅτι ὁμιλεῖ περὶ φονέων, ἐνῷ ὁ Νόμος ὁμιλεῖ περὶ μητρὸς, ἀρα περιλαμβάνει καὶ συναυτουργοὺς ἢ συνεργοὺς τοῦ φόνου τῶν νεογνῶν νόθων ἢ γνησίων τέκνων, οἵτινες τιμωροῦνται ἀναλόγως τῆς μετοχῆς των σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ τῆς μητρὸς ἐπιβαλλομένην ποινὴν.

Ἡ διὰ παραλείψεως παιδοκτονία δύναται νὰ συμβῇ πολλαχῶς. Π.χ. ὅταν δὲν κοπῇ ἐπίτηδες ὁ λῶρος τοῦ ὁμφαλοῦ, ἢ ὅταν δὲν δοθῶσι εἰς τὸ νεογνὸν τὰ βοηθήματα ἐκεῖνα ἅτινα ἀπαιτοῦνται πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ μετὰ τὴν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς ἐξοδόν του, ἐξαίρεται μὲν τῶν περιπτώσεων ἐκείνων αἵτινες κατὰ τὸ ἀρθρ. 307 ἀποκτελοῦν τὸ ἔγκλημα τῆς ἐκθέσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 35 τοῦ 1867 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου «τὸ ἀρθρ. 296. § 1 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐννοεῖ ἀπόκρυψιν τοκετοῦ παρὰ τὴν μητρὸς καὶ οὐχὶ παρ' ἄλλου, ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζεται κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ». — Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή ἐφ' ὅσον πρόκειται ἰδίως περὶ πράξεως τῆς μητρὸς ἐξ ἧς ἐγείρεται τεκμήριον παιδοκτονίας, ἐφ' ὅσον ὁμοίως δύναται ν' ἀποδοθῇ καὶ ἀποδειχθῇ συναισθητικῆς ἢ συνεργικῆς παιδοκτονίας κατὰ τρίτου προσώπου, ἰσχύουσιν αἱ περὶ τούτου διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 56, 57 καὶ 72 τοῦ Ποιν. Νόμου.

5. Τερατοκτονία.

"Αρθρ. 299.

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πολὺ ἐξ ἐβδομάδων τιμωρεῖται ὅστις φονεύσῃ αὐτὸν ὁμοίως ζωνογέννητον τέρας ὡς στερούμενον ἀνθρωπίνου μορφῆς.

Ἐξ ὀρχαίων χρόνων μέχρι τοῦ νῦν γεννῶνται σπανίως, οὐ μόνον ὑπὸ γυναικῶν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀλόγων ζώων, τέρατα, ἅτινα συνήθως ἐκπνέουσι μετὰ τὴν γέννησίν των, διότι δὲν ἔχουσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀπαιτούμενα· μολοντοῦτο πολλὰ ἐκ ζώων γεννηθέντα τέρατα ζῶσιν ἐπὶ τινα καιρὸν καὶ χρησιμεύουσιν ὡς μέσον κερδοσκοπίας τῶν ἔχοντων ταῦτα, διὰ τῆς ἐπὶ πληρωμῇ θέας αὐτῶν.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον τοῦ Ποιν. Νόμου τιμωρεῖ βεβαίως τὸν φόνον τῶν ὑπὸ γυναικῶν τεχθέντων τεράτων, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ ἐδομαδῶν, διότι ὅπωςδήποτε ταῦτα εἶναι ἄνθρωποι καὶ ἂν ἡ φύσις ἐστάθῃ φειδωλὴ ἢ ἰδιότροπος περὶ τὸν σχηματισμὸν αὐτῶν, τὸ τοιοῦτον δὲν δίδει δικαίωμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους ν' ἀφαιρέσωσι τὴν ζωὴν τῶν τοιούτων τεράτων.

6. Φόνος ἐξ ἀμελείας.

(Ὁρκ σιλ. 462—466 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Διοικουσίας ἐνθ' ἐκπεφωκῆσαν, ἱατρικὴ ἔκθεσις, μύνησις καὶ ἀπόφασις ἐπὶ χορηγήσει ἐπιβλαβῶν φαρμάκων, καὶ παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὴν ποινὴν.

"Ἀρθρ. 300.

"Ὅστις ἀποκτείνει ἐξ ἀμελείας, ἀπροσεξίας, ἀπερισκεψίας ἢ ἀνεπιτηδεύτητος, τιμωρεῖται· 1) ἐὰν μὲν ἡ ἀνθρωποκτονία ἐγείνῃ ἐξ ὑπαίτιου ὑπερβάσεως τῶν ὅρων τῆς νομίμου ἀμύνης ἢ τοῦ δικαίου τῆς ἀνάγκης, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνός ἔτους· 2) ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν.

Περὶ τῶν ἐξ ἀμελείας ἢ ἐκ τύχης τελουμένων πράξεων ὁμιλήσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρ. 38 — 43 ἐν οἷς συμπεριελάβομεν καὶ τὸν ἐξ ἀμελείας καὶ τὸν τυχαῖον φόνον, ὡς πρὸς δὲ τὴν ὑπαίτιον ὑπερβασιν τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης καὶ τοῦ δικαίου τῆς ἀνάγκης ὁμιλήσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρ. 99—107 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὅθεν παραπέμπομεν ἕκαστον εἰς τὰ ἐκεῖ εἰρημένα.

Ἡ ὑπερβασίς τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης καὶ τῆς ἀνάγκης τιμωρεῖται ὑπὸ τῆς ἐξ ἀμελείας φόνου, διότι ἀπόκειται εἰς τὸν Δικαστὴν ἡ ἐπιβλαβὴ φυλάκισιν τριῶν ἡμερῶν μέχρις ἐνός ἔτους, ἐνῷ εἰς τὸν ἐξ ἀμελείας φόνον, ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς ποινῆς ὀρίζεται εἰς φυλάκισιν 3 μηνῶν, ὁ δὲ ἀνώτατος 2 ἐτῶν.

"Ἀρθρ. 301.

Ἐὰν ἡ ἐξ ἀμελείας ἀνθρωποκτονία προῦλθεν ἐκ τῆς ἀνεπιτηδεύτου ἐπαρμογῆς ἐπιστήμης τινός, τέχνης, ἢ ἐπιτηδεύματος, τὰ ὅποια ὁ ὑπαίτιος εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ μετέρχηται, πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ προηγουμένου ἁρθροῦ, τοῦ ἀφαιρεῖται συγχρόνως καὶ ἡ ἄδεια αὕτη, κατὰ

τὰς περιστάσεις, διόλου ἢ πρὸς καιρὸν, ἢ ἀμέσως εἰς τὴν πρῶτην φαρὰν, ἢ ὅταν ὁ πράξας περιπέσῃ καὶ αὐθις εἰς τὸ αὐτό.

Ἐὰν τὸ προκείμενον ἄρθρον τεθῇ εἰς ἐνέργειαν, οἱ πλεῖστοι τῶν ἱατρῶν ὅλ' φυλακισθῶσι καὶ παυθῶσιν ἐκ τοῦ ἔργου των, διότι οἱ γυναῖκες προκυντοῦσι θάνατοι τῶν ἀσθενῶν ἐκ τῆς κακῆς διαγνώσεως τῶν ἱατρῶν καὶ ἐκ τοῦ ἀκαταλλήλου τῶν διδομένων φαρμάκων, ἐν ἁλλοῖς ἔμπειροι ἱατροὶ καὶ γυναῖκες, θεραπεύουσι σπουδαῖα νοσήματα καὶ τραύματα δι' ἀπλουστάτων χόρτων, ἐντριβῶν, καὶ αἰοφῶν, καὶ ἐπαναφέρουσι τάχιον ἄνευ δαπανῶν καὶ κινδύνων τὴν υἰεὶαν τῶν ἀσθενῶν ἢ τῶν τραυματισθέντων· ἀλλ' ἐπεὶ δὴ ἡ ἱατρικὴ τέχνη εἶναι εἰς τὰ σπάργανά της, ἕνεκα τούτου καλύπτονται καὶ οἱ ἄλλως ἀπρόσεκτοι καὶ ἄκριτοι ἱατροὶ καὶ προξενοῦσι μεγάλα δυστυχήματα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καθόσον ἂν ἐπὶ τινος σπουδαίας ἀσθενείας δυνήθῃσι νὰ σώσωσι τὸν ἀσθενήσαντα, οὐχ ἥττον διὰ τῶν μεταχειρισθέντων δραστηρίων φαρμάκων, δηλητηρίων, ἐκδορίων καὶ καυτηριάσεων καθιστῶσι τοῦτον ἐξησθετισμένον, φιλάσθενον, ὑπὸ αὐστηρὰν διαίτην καὶ ἀποχὴν ἐργασίας, καὶ ἐτοιμὸν ἄρθρον εἰς πρῶτην ἄλλην προσβολήν.

Ἄρθρ. 302.

Κατὰ τοὺς ὅρους περὶ 298 ἐξ ἀμελείας ἀνθρωποκτονίας τιμωροῦται
1) ὅστις ἐν γνώσει ἐνταριάζει μόνος ἢ δι' ἄλλου κυοφοροῦσάν τιναν, ἥτις ἀπέθανε πρὶ τοῦ τοκετοῦ, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἔμβρυον, ἀναλογισθόμενου τοῦ χρόνου τῆς κυοφορίας, δύναται νὰ ζήσῃ, μηδεμίαν ἔτι ἐξ ἐκείνης γενομένης ὑπὸ δημοσίου ἱατροῦ ἢ μαγειροῦ ἢ παραμεληθέντων τῶν μέσων, τὰ ὅποια οὗτος ἐνέκρινε πρὸς σωτηρίαν τοῦ παιδός·
2) ὅστις ἀνυπέμνει ἢ ἐνταριάζει μόνος ἢ δι' ἄλλου νεκροφανῆ τιναν, ἥτις, ἀναγγέλλων σφαλερῶς τὸν χρόνον τῆς τελευτῆς, γίνεται αἰτία τῆς τοιαύτης προώρου ἀνατομῆς ἢ ἐνταριάσεως· ἐὰν δὲ τυχὸν ὁ νεκροφανὴς σωθῇ, ἢ ἄλλως ἐπιβλητέα εἰς τὸν ἔνοχον ποινὴ ἐλαττωταὶ κατὰ τὸ ἥμισυ.

Σχετικῶς πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ 28 Μαρτίου 1834 Διάταγμα, μόνον εἰς τὰ νεκροταφεῖα ἐπιτρέπεται ὁ ἐνταφιασμὸς τῶν νεκρῶν καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἀπὸ 13 Μαΐου 1833 ἕτερον Διάταγμα, δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ἐνταφιασμὸς πρὶν τῆς ἐπισκείψεως τοῦ νεκροσκόπου καὶ τῆς ἀδείας αὐτοῦ· — ἰδίως δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος, ὅταν γυνὴ ἀποθάνῃ περὶ τοὺς τέσσαρας τελευταίους τῆς κυοφορίας μῆνας, ἂν ὁ νεκροσκόπος δὲν ᾖναι χειρουργός, ὀφείλει νὰ μετακαλέσῃ τοιοῦτον διὰ νὰ σώσῃ τὸ βρέφος τὸ ὅποιον ἐνδέχεται νὰ διαμένῃ ἔτι ζῶν εἰς τῆς μητρὸς τοὺς κόλπους· ἂν δὲ παραμελήσῃ τὸ χρέος τοῦτο περιπίπτει εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 302 τοῦ

Ποιν. Νόμου ποινήν· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 10, ἀπαδειχθέντος ἀληθοῦς θανάτου, μόνος ὁ νεκροσκόπος προσδιορίζει τὸν καιρὸν τῆς ταφῆς ἥτις πρέπει νὰ γίνηται 24 μὲν ὥρας τὸ θέρος (ἀπὸ Μαΐου ἕως Ὀκτωβρίου) 30 δὲ τὸν χειμῶνα (ἀπὸ Νοεμβρίου ἕως Ἀπριλίου) μετὰ τὴν τελευταίαν πνοήν·— ἀν ὅμως ἤδη ἀνεράνη ἢ σῆψις, ἢ ὁ ἄνθρωπος ἀπέθανεν ἀπὸ λοιμικὴν νόσον, ὁ νεκροσκόπος ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπιτρέψῃ τὸν ἐνταφιασμὸν καὶ πρὸ τῆς διωρισμένης ὥρας. — Κατὰ τὸ ἄρθρον 11, ἐξαίρουμένων τῶν περιστάσεων ὅσας διαλαμβάνει τὸ ἄρθρον 10, ἡ ὕψαν τοῦ θανάτου τὰ αἰτία ὑπάρχουσι γνωστὰ, ἢ διατομή (ἀνοίγμα) τῶν πτωμάτων δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ 24 ὥρας μετὰ τὴν ἀποδίωσιν· — ὁ παραβάτης τούτου τοῦ κανόνος τιμωρεῖται κατὰ τ' ἄρθρα 302 καὶ 646 τοῦ Ποιν. Νόμου. — Κατὰ τὸ ἄρθρον 13 ἀπαγορεύεται ἡ ταφή πρὶν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ νεκροσκόπου καὶ πρὸ τοῦ διωρισμένου καιροῦ· ὁ δὲ ἱερεὺς ἢ ἄλλος, ὅστις ἐνταρίχσῃ, πρὶν λάβῃ προηγουμένως τὸ ἐνταφιαστήριον τοῦ νεκροσκόπου ἐπιθεωρημένον παρὰ τῆς Ἀστυνομίας ἢ πρὸ τοῦ διωρισμένου καιροῦ, κολάζεται διὰ ζημίας ἢ διὰ φυλακισμοῦ κατὰ τ' ἄρθρα 646 καὶ 647 τοῦ Ποιν. Νόμου. — Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 21, ὁ παραμελῶν ἢ προδιδούς τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 1—20 χρεὴν νεκροσκόπος, ἀποβάλλεται μὲν τῆς ὑπηρεσίας, τιμωρεῖται δὲ κατὰ τὰ ἄρθρα 302, 480, 487, 488, 646 καὶ 647 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ Νόμου δὲν ἐκτελοῦνται παρὰ τῶν νεκροσκόπων ὅστινες, καθήμενοι εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῶν ἐκδίδουσιν ἀδείας ἐνταφιασμοῦ, ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ θανάτου, χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν νεκρόν.

Κατὰ τὸν Ῥωμ. Νόμον, τὸ τέκνον δύναται νὰ γεννηθῇ ζῶν τὴν 182 ἡμέραν ἀπὸ τῆς συλλήψεώς του, καὶ ἐρεξῆς, δύναται δὲ καὶ βραδύτερον νὰ γεννηθῇ ζῶν ἐντὸς τοῦ 10 μηνὸς ἀπὸ τῆς συλλήψεώς του·— ἡ πτεῖρα ὅμως διδάσκει ὅτι παιδίον μὴ διαμεινάν ἐννέα ὁλοκλήρους μῆνας ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός καὶ μὴ γεννηθῇ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐννέα μηνῶν, δὲν δύναται νὰ ζήσῃ.

Β'. Ἀμβλωσις (βιαία ἀποβολὴ τοῦ βρέφους).

(Ὁρα σελ. 461—462 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐνθα καταχωρήθη ἱατρικὴ ἐκθεσις καὶ ἀπόφασις ἐπὶ ἀμβλώσει.

Ἄρθρ. 303.

Ἐὰν μήτηρ, τεκοῦσα πρόωρον ἢ νεκρὸν βρέφος, μετεχειρισθῇ πρακτικῶς ἐν γνώσει ἢ μόνῃ, ἢ δι' ἄλλου, ἐξωτερικὰ ἢ ἐσωτερικὰ μέσα, δυνάμενα νὰ φέρωσι πρῶτον τόκον, ἢ τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός θάνατον τοῦ ἐμβρύου, τιμωρεῖται μὲ εἰρκήν.

"Αρθρ. 304.

"Ἡ αὕτῃ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς τὰς μακίας, εἰς τοὺς φαρμακοπώ-
λας, ἢ ἄλλους διωρισμένους εἰς ἰατρικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ εἰς πάντας
τοὺς ἐπιχειροῦντας τοιαύτην τινὰ πράξιν μὲ συγκατάθεσιν τῆς κοινῆς
φοροῦσης, ἢ ὑποδεικνύοντα, ἢ προμηθεύοντα τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοι-
οῦτου κακουργήματος πρόσφορα μέσα.

"Αρθρ. 305.

"Ἐὰν τοιαύτη πράξις ἐγένεν ἐκ προθέσεως ἄνευ ἢ ἐναντίον τῆς θεί-
λῃσεως τῆς μητρός, ὁ ἄνοχος τιμωρεῖται, — 1) μὲ θάνατον, ἐὰν ἐκ τῆς
χρήσεως τοιούτων μέσων ἐδύνατο νὰ προσέλθῃ ὁ θάνατος τῆς μητρός·
ἐὰν τοῦτο ἦτο γνωστὸν εἰς τὸν πράξαντα, καὶ ἐὰν ὁ θάνατος συνέβῃ
τῷόντι. — 2) μὲ δεσμὰ ἀπὸ δεκαπέντε μέχρις εἴκοσιν ἐτῶν ἐὰν ἡ μή-
τηρ ἐστερήθῃ τῆς ζωῆς, χωρὶς νὰ ὑπάρχουν ὅσα ἄλλα προϋποθέτει
ὁ προηγούμενος ἀριθ. 1. — 3) μὲ δεσμὰ τὸ πολὺ δεκαπέντε ἐτῶν, ἐὰν
ἡ μήτηρ διὰ τῶν ἐφαρμοσθέντων μέσων ὑπέπεσεν εἰς κίνδυνον ζωῆς,
ἢ εἰς φρενελάθειαν, ἢ εἰς νόσον σωματικὴν, βεβαίως ἢ πιθανῶς ἀνά-
τους. — 4) μὲ εἰρκτὴν, εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις. — Ἐὰν ἡ
πράξις προέρχεται ἐξ ἀμελείας ἢ ἀνεπιτηδεϊότητος, ἐφαρμόζονται τότε
οἱ ὅροι τοῦ ἀρθρ. 300, ἢ οἱ τοῦ ἀρθρ. 310.

Σχετικῶς πρὸς τ' ἀνωτέρω ἀρθρ. 303—305 παρατηροῦμεν ὅτι
καθόσον ἀφορᾷ τ' ἀρθρ. 303—304 ὠμιλήσαμεν ὑπὸ τὰ περὶ ἀπο-
πείρας ἀρθρα ἐν σελ. 30 καὶ ἰσχυρίσθημεν ὅτι ἡ ἀπόπειρα τῆς ἀμ-
βλώσεως δὲν τιμωρεῖται, διότι μέσα τὰ ὅποια δὲν ἦσαν ἱκανὰ νὰ
φέρωσι τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς
ἐξωτερικαὶ πράξεις περιέχουσαι ἀρχὴν ἐκτελέσεως, καὶ διότι ὁ Νόμος
τιμωρεῖ τὴν ἀποτελεσματικὴν χρῆσιν τῶν πρὸς ἀμβλῶσιν μέσων,
χωρὶς νὰ τιμωρῇ καὶ τὴν ἀποτυχίαν αὐτῶν, ἐνῷ ὁπωσδήποτε εἰς τὰ
περὶ φαρμακείας συγγενῆ ἀρθρα προεῖδε καὶ περὶ τῆς ἐντελοῦς ἢ ἐν
μέρει ἀποτυχίας ὡς καὶ περὶ τῆς παντελοῦς ἀνεπιτυχίας τῶν φαρ-
μάκων.

Περὶ τῶν αὐτῶν ἀρθρῶν 303—305 ὠμιλήσαμεν ὑπὸ τ' ἀρθρα 294
καὶ ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐπαναλαμβάνομεν δὲ καὶ ἥδη ὅτι τὰ περὶ
παιδοκτονίας ἀρθρα δὲν ἔχουσι καμμίαν ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ἀμβλῶσιν,
διότι ἡ ἀμβλῶσις ἀφορᾷ τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρός θάνατον τοῦ
ἐμβρύου καὶ τὸν πρόωρον τοκετόν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 149 τοῦ 1856 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου
ὅταν οἱ ἐνορκοὶ ἀπερῆσαντο ὅτι ὁ . . . ἤκτισεν ἀπρομελετήτως τὸν . . .
ἐκ δὲ τῶν αἰκίων, ἡ παθοῦσα ἀπέβαλε βιαίως, τὸ Δικαστήριον τῶν
Συνέδρων δὲν σφάλει χαρακτηρίζον τὸ γεγονός τῆς βιαιᾶς ἀποβολῆς

εις ἀμβλωσιν»· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐντελῶς ἐφαλμένη, διότι ἐὰν ἄλλος τις ἤκισθη καὶ ἐντεῦθεν φοβηθεῖσα γυνὴ τις ἀπέβαλε, τὸ τοιοῦτον εἶναι ὅλως τυχαῖον γεγονός, διὰ τὸ ὅποιον δὲν ὀφείλει λόγον ὁ κατηγορούμενος, (ἐκτὸς ἐὰν συμβῶσι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 640 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀναφερόμενα, ὅτε ὑπάρχει πταῖσμα)—ἐὰν δὲ ἡ ἔγκυος γυνὴ ἀπρομελετήτως ἤκισθη καὶ ἐντεῦθεν ἀπέβαλε, τὸ τοιοῦτον δὲν ἀποτελεῖ ἀμβλωσιν, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 305, ἡ ὑπὸ τρίτων προξενουμένη ἀμβλωσις ἀνευ ἡ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς, τότε μόνον τιμωρεῖται, ὅταν γίνῃ ἐκ προθέσεως δι' ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν μέσων, ἡ δὲ ἐξ ἀπρομελετήτου αἰκίας προελθοῦσα ἀμβλωσις, τιμωρεῖται ἀναλόγως τῆς σωματικῆς παθήσεως τῆς μητρὸς (ἄρθρ. 313) ἐπὶ δὲ τῆς ἐξ ἀμελείας ἀμβλώσεως, ἐφαρμόζεται ἡ τελευταία διάταξις τοῦ ἄρθρου 305.

Γ'. "Εκθεσεις.

"Αρθρ. 306.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον ὁμιλεῖ περὶ γονέων καὶ τέκνου αὐτῶν, ὅθεν πρὸς διάγνωσιν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ πρέπει νὰ καταρῶγουμεν εἰς τὸν ἱστορικὸν Νόμον, διὰ νὰ ἴδωμεν ποῖοι ἀξιοῦνται τοῦ ὀνόματος "γονεῖς τέκνα».

Κατὰ τὸν Ῥωμ. Νόμον, τὰ ἐκ νομίμου γάμου τεχθέντα τέκνα λέγονται νόμιμα, ἐπίσης καὶ τὰ πρὸ τοῦ γάμου γεννηθέντα, συλλήφοντα, καὶ κυοφορούμενα καθίστανται νόμιμα, ἅμα μεταξὺ τῶν φυσικῶν γονέων συνταχῶσι προικοσυμβόλαια (ἐν γνώσει τῆς ἐγκυμοσύνης) καὶ τελεσθῇ γάμος (Νεαρχ 74 καὶ 89 Ἰουστινιανοῦ).—ἐπίσης καὶ τὰ υἱοθετούμενα, πάντα δὲ τὰ ἐκ παλλακίας τέκνα λέγονται νόθα, καὶ ὡς πρὸς ταῦτα μόνη ἡ μήτηρ ἀναγνωρίζεται ὡς γονεὺς καὶ ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις ἀνατροφῆς καὶ συντηρήσεως αὐτῶν—ὅλα δὲ τὰ ἐκ παρὰ νόμιμον καὶ ἀπαγορευμένων γάμων γεννόμενα τέκνα, αὐτὰ τῆς πρωτονομίας τῶν νόθων ἀξιοῦνται (Ἀρμ. Δ. ΣΤ. § 38—41 καὶ 45, Νομ. 6, cod. 5, 5, Νεαρχ 12, Νεαρχ 74, κερ. 6, Νεαρχ 89, κερ. 15, καὶ Νεαρχ 154 Ἰουστ.)· ὅθεν ὡς πρὸς ταῦτα δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ἀναγνωρίζονται γονεῖς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὁρισμῶν τοῦ ἱστοικοῦ Δικαίου ἔπεται ὅτι τὰ ἄρθρ. 306 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ νομίμων γονέων ὡς πρὸς τὰ νόμιμα τέκνα τῶν καὶ ἐπὶ τῆς μητρὸς ὡς πρὸς τὰ φυσικὰ τέκνα τῆς—τοῦτο δ' ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς ἐκφράσεως «καὶ ὅσοι φέρονται παρομοίως πρὸς τέκνα ἢ πρὸς νοσούντας ἢ ἀναπύρους εἰς τὴν περιθαλψίν τῶν ὁποίων εἶναι ὑπόχρεοι»· ἄρα ὅσοι δὲν εἶναι ὑπόχρεοι εἰς τὴν περιθαλψίν τῶν τέκνων τῶν, δὲν τιμωροῦνται ἐπὶ ἐκθέσει.—

Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἔκφρασις αὕτη τοῦ Νόμου ὑπὸ γενικῶν τέρων ἐποφιν περιλαμβάνει καὶ ἄλλα πρόσωπα, οἷον ἀνιόντας καὶ κατιόντας, ἀδελφοὺς, συζύγους κλπ., διότι καὶ οὗτοι, συντηχοῦσιν τῶν νομίμων περιπτώσεων, ὑποχρεοῦνται πρὸς περιθάλψιν ἄλλων προσώπων (Πανδ. Βιβλ. 25, κεφ. 3, καὶ Βασιλ. Βιβλ. 31, τίτλ. 6, Νεαρά 89 κεφ. 12, § 6)· ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν ἀφορᾷ κυρίως τὴν ἔλλειψιν τῆς περιθάλψεως ἀλλὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἢ τοὶ τὴν δολίαν ἀποδιώξιν καὶ ἐγκατάλειψιν νηπίων τέκνων, ἢ ἄλλων νοσούντων ἢ ἀναπήρων προσώπων (οἷον γυναικῶν, συζύγων κλπ.).

Ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς ἀπομακρύνσεως, παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ μεταφορᾶς τοῦ τέκνου ἢ τοῦ πάσχοντος καὶ ἀναπήρου προσώπου εἰς ἄλλον τόπον, δύναται δὲ προσέτι νὰ συμβῇ καὶ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν γονέων ἢ ἄλλων πρὸς περιθάλψιν ὑποχρέων ἐκ τοῦ οἴκτου ἐνθα κεῖται τὸ τέκνον ἢ το ἄσθενες καὶ ἀνάπηρον πρόσωπον. Π. χ. 1) οἱ γονεῖς μετοικοῦντες ἀφίνοῦσι τὸ νηπίον τέκνον των ἐπιτήδεες κεκλεισμένον καὶ ἔρηλον εἰς τὴν παλαιὰν τοῦ οἴκου οἰκίαν τῆς πόλεως ἢ τῆς ἐξοχῆς· 2) ὁ σύζυγος κλειδώνει τὴν οἰκίαν τοῦ εἰς ἣν κεῖται ἡ βαρέως πάσχουσα σύζυγός του καὶ μετὰ καὶ εἰς ἄλλην οἰκίαν ἢ ἐπιχειρίζεται ταξιδεῖον· 3) ὁ ἀγνώμων υἱὸς κλειδώνει τὴν οἰκίαν τοῦ καὶ ἀφίνει ἐντὸς αὐτῆς κεκλεισμένον καὶ ἔρημον τὸν παράλυτον πατέρα ἢ μητέρα του.

Ὡς πρὸς τὰ ἐκθετόμενα πρόσωπα, ὁ Νόμος δὲν προσδιορίζει ἡλικίαν καὶ ἄλλα χαρακτηριστικὰ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκφράσεως «τὸ ὅποιον διὰ τὴν νεκράν ἡλικίαν, νόσον ἢ ἀναπηρίαν, δὲν δύναται νὰ εὗρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν» μᾶς δίδει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἐννοεῖ αὐτὸν μόνον τὴν νεογνὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνηλικία τέκνα, καὶ τοὺς ἐν κακῇ κατάστασι ἀκίνητους ἄσθενεῖς καὶ ἀναπήρους οἰκιστὰς ἡλικίας· — δὲν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ὡς πραγματικὸν ἐξήρτηται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου.

Ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ ἐκθέτοντος γονέως ἢ ἄλλου πρὸς συντήρησιν ὑποχρέου, ὁ Νόμος λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπικίνδυνον τῆς θέσεως εἰς ἣν ἐγένετο ἡ ἐκθεσις καὶ τὰ κατὰ τύχην συμβάντα· ὥστε ἂν ἡ θέσις ἦτο ἐπικίνδυνος καὶ δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς σωτηρίας. Π. χ. εἰς δόσιν ἐνθα ἐμφωλεύουσι θορία ἢ εἰς ἀγέλην χοίρων ἢ ἐπὶ χιόνος, τέλειχται βράχου, ἢ εἰς κρημνὸν τινα, εἰς ὄχθην ποταμοῦ ἢ θαλάσσης· κλπ. συνέβη δ' ἐκ τούτου καὶ ἡ ἀποδίωσις, ὁ ἐκθέσας τιμωρεῖται μὲ δεσμὰ 15—20 ἐτῶν· — ἐὰν ὅμως δὲν συνέβη ἡ ἀποδίωσις· ἀλλ' ἄλλη σωματοεικὴ βλάβη, οἷον τραῦμα, κρυολόγημα, τιμωρεῖται ὁ ἐκθέσας μὲ δεσμὰ 10—15 ἐτῶν. — ἐὰν ὅμως ἐκ τύχης ἐτώθη ὁ ἐκθεστὴς δι' ὃν ποινὴν ἴσχυται λόγον, εἴτε διότι δὲν ἐπλησίασαν ὁρίαι, εἴτε διότι δὲν

ἐκινήθη ἀπὸ τὴν θέσιν του, εἴτε διότι εὗρέθη τις καὶ τὸν διέσωσε, τότε ὁ ἐκθέσας τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν 5—10 ἐτῶν.

Ἐὰν ἡ ἐκθεσις δὲν ἦτο μὲν ἀκίνδυνος, ἀλλ' ὑπῆρχε πιθανότης καὶ εὐλογος ἐλπίς σωτηρίας. Π. χ. εἰς δρόμον ἐνθα διαβαίνουσιν ἄμαξι καὶ φορτηγὰ ζῶα, ἡ εἰς παραλίαν ἐνθα τὰ κύματα ἐν καιρῷ γαλήνης δὲν φθάνουσι κλπ. τότε 1) ἐὰν ἀπεβίωσεν ὁ ἐκτεθείς, τιμωρεῖται ὁ ἐκθέσας μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 6 ἐτῶν ἢτοι ἀπὸ 6—10 ἐτῶν. 2) ἐὰν δὲν ἀπεβίωσεν ὁ ἐκτεθείς ἀλλ' ἔπαθε σωματικὴν βλάβην, τιμωρεῖται ὁ ἐκθέσας μὲ εἰρκτὴν 5—6 ἐτῶν. 3) ἐὰν ὁ ἐκτεθείς ἔμεινεν ἀβλαβής, τιμωρεῖται ὁ ἐκθέσας μὲ ποινὴν φυλάκισως τοῦλάχιστον ἐνός ἔτους ἢτοι, 1—5 ἐτῶν.

Ἐὰν ἡ θέσις δὲν ἦτο ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ζῶν ἢ ὑγίαν τοῦ βλαβέντος. — Π. χ. εἰς περίρρακτον αὐλὴν, εἰς νάρθηκα ἐκκλησίας, ἡ εἰς εἰσόδον οἰκίας, ἡ ἐξώθεν τοῦ δημοτικοῦ καταστήματος, ἡ εἰς τὴν ἑκαυλὴν πλουσίου κλπ. καὶ ὅμως συνέβη ἀποβίωσις τοῦ ἐκτεθέντος, τιμωρεῖται ὁ ἐκθέσας μὲ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν. ἐὰν δὲ δὲν συνέβη ἀποβίωσις ἀλλ' ἄλλη σωματικὴ βλάβη, τιμωρεῖται ὁ ἐκθέσας μὲ φυλάκισιν τριῶν ἡμερῶν μέχρις ἐνός ἔτους. — ἐὰν δ' ὁ ἐκτεθείς ἔμεινεν ἀβλαβής, τιμωρεῖται ὁ ἐκθέσας μὲ φυλάκισιν τριῶν ἡμερῶν μέχρις 6 μηνῶν.

Δὲν πρέπει νὰ συγχίσωμεν τὴν ἐκθεσιν μὲ τὴν παιδοκτονίαν, διότι κατὰ μὲν τὴν παιδοκτονίαν, ἀπαιτεῖται πρόθεσις πρὸς δολοφονίαν καὶ πράξις ἔχουσα ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὸν θάνατον, ὅσον ἀσφυγξία, πνιγμός ἐν ποταμῷ, λίμνῃ, θαλάσῃ, φέρεσι, ἐνταφιαγμός ἐν λάκκῳ κλπ. — κατὰ δὲ τὴν ἐπικίνδυνον ἐκθεσιν, ὑπάρχει πρόθεσις ἀνάμικτος κινδύνου καὶ ἐλπίδος καὶ πράξις ἣτις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀποτελεῖ τὸν θάνατον, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐπιφέρει τοῦτον ἐμμέτοις, ἢτοι διὰ τῆς συμπτώσεως ἄλλων περιστατικῶν, ὥστε ὑπάρχει σπουδαία διαφορὰ.

Ἐπὶ τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἐκθέσεως, ὁ Νόμος τιμῶν τοὺς γονεῖς καὶ ἄλλους πρὸς συντήρησιν ὑποχρέους, δὲν τιμωρεῖ βεβαίως τοὺς τρίτους οἵτινες συνεργοὺν εἰς τοιαύτην ἐκθεσιν, διότι τὸ ἐγκλημα τοῦτο εἶναι εἰδικόν καὶ περιστρέφεται μεταξὺ καθήκοντος καὶ νομίμου ὑποχρεώσεως. ὅσάκις ὅμως τρίτοι ἐν ἀγνοίᾳ ἢ καὶ ἀνευ συναινέσεως τῶν πρὸς συντήρησιν ὑποχρέων ἤθελον ἐλθεῖν εἰς κίνδυνον ἀνήλικα ἢ νοσηνὸν καὶ ἀνάπηρ πρόσωπα, τότε οὗτοι δὲν τιμωροῦνται ἐπὶ ἐκθέσει, ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς ἢτοι, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ ἀποτελέσματος, δηλ. μὲ φόνον ἐκ προμελέτης, ἐὰν ἐξέθεσαν τέκνα ἢ ἄλλα πρόσωπα εἰς μέρος ἐπιθανάτιον καὶ ἐπῆλθεν ὁ θάνατος, ἄλλως μὲ ἀπόπειραν φόνου, ἐὰν ἐκ τύχης δὲν προέκυψε θάνατος, ἀλλ' ἄλλη σωματικὴ βλάβη. ἐὰν δ' ἐξέθεσαν ταῦτα εἰς μέρος ἀκίνδυνον

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

42,

καὶ ἐπὶ τὴν θάνατος ἢ ἄλλη σωματικὴ βλάβη τιμωροῦνται κατὰ τὴν περὶ ἀμελείας ἀρχὰς τῶν ἀρθρ. 300 καὶ 310 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Εἰς τὸ ἐγκλημα τῆς ἐκθέσεως ἀπαιτεῖται 1) ἀπομάκρυνσις καὶ 2) ἐγκατάλειψις ἀνευ βοήθειας — ὅθεν ἐὰν ὁ πρὸς συντήρησιν ὑπὸν χρεως, καίτοι ἐκθέτων τέκνον ἢ ἀσθενὲς καὶ ἀνάπηρον πρόσωπον, λάβῃ ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα τοῦ νὰ βοηθῇ τὸ πρόσωπον τοῦτο μετὰ χρησίου εὐρεθῇ ἀντιλήπτωρ αὐτοῦ, δὲν ὑπάρχει ἐγκλημα ἐκθέσεως — ἐπίσης καὶ ὁ ἐκθέτων τέκνον εἰς τὰς πύλας βρεφοκομείου ἢ ἀσθενῶν πρόσωπον εἰς τὰς πύλας τοῦ νοσοκομείου, δὲν τιμωρεῖται ἐπὶ ἐκθέσει διότι δὲν ἔχει τὴν δολίαν προαίρεσιν τῆς ἀνευ βοήθειας ἐγκαταλείψεως, καθόσον τὰ εἰρημένα καταστήματα ἔχουσι προορισμὸν νὰ δεχθῶνται καὶ περιθάλπωσι τοιαῦτα πρόσωπα.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 68 τοῦ Ἀστυνομικοῦ Νόμου τοῦ 1856, ὅστις εὐρὴ νεογέννητον παιδίον ὀφείλει ἐπὶ τῇ ἐν τῷ ἀρθρῷ 638 τοῦ Ποιν. Νόμου ὁρισμένῃ ποινῇ, νὰ δηλώσῃ τοῦτο ἐντὸς 24 ὥρων εἰς τὸν ληξιαρχεῖον τοῦ τόπου ἐνθα τὸ παιδίον εὐρέθη, νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὸν τὸ παιδίον καὶ τὰ σὺν αὐτῷ εὐρεθέντα ἐνδύματα καὶ ἄλλα πράγματα καὶ νὰ φανερῶσιν ὅλα τὰ περιστατικὰ τὰ περὶ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ προσβολῶν κατὰ τοῦ σώματος καὶ βλαβῶν αὐτοῦ.

(Ὁρα σελ. 443—455 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ τῆς ἐν αὐταῖς ὑποδείγματῃ, ἱατροδικαστικῶν ἐκθέσεων, μηνύσεων καὶ ἀποφάσεων ἐπὶ τραυμάτων, καὶ διαφόρους παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ζητημάτων καὶ ποινῶν.)

Α'. Ἐν γένει.

1. Μετὰ προμελέτης.

Ἀρθρ. 307.

Ὅστις κατ' οἰονδήποτε τρόπον προξενεῖ εἰς ἄλλον ἐπίτηδες σωματικὴν βλάβην (τραῦμα), ἐὰν αὕτη ἀπεφασίσθῃ προμελετημένως, ἢ ἐξετελεσθῇ ἐσκεμμένως, τιμωρεῖται ὡς ἀκολούθως—1) με δεσμὰ πρὸς σκαίρα, ἐὰν ὁ βλαπθεὶς κατέστη διὰ τῆς αἰκίας παντάπασιν ἀχρηστος εἰς τὸ ὅποιον μετέρχεται ἐπάγγελμα, ἢ ἐστερήθῃ τῆς γλώσσης, τῆς ἀκοῆς, τοῦ ἐτέρου ἢ ἀμφοτέρων τῶν ὀρθαλμῶν, τοῦ ἐτέρου ἢ ἀμφοτέρων τῶν βραχιόνων, χειρῶν, ἢ ποδῶν, ἢ τῆς χρήσεως αὐτῶν κατέστη ἀνίκανος εἰς παιδοποιεῖαν ἢ ὑπέκυψεν εἰς ψυχικὴν τινα νόσον, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀπογεῶσα πιθανότης ἀναζωώσεως, ἢ ἐστερήθῃ τῆς ζωῆς—2) με εἰρκτὴν, ἐὰν ὁ αἰκισθεὶς ἡκρωτηριάσθῃ, ἀπέβαλε τὴν γρῆσιν ἄλλου τινὸς τῶν μελῶν του, παρεμωρώθῃ, ἢ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν πρὸς

κατογνωμόνων, κατέστη ἄχρηστος εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός του ὑπὲρ τῶν τρεῖς μηνῶν. — 3) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν ἐὰν ὁ αἰκισθεὶς ἐδάρθη τὸ σῶμα κατ' ἄλλον τρόπον, καὶ ἐντεύθεν ὑπέπεσεν εἰς νόσον, ἢ ἀνικανότητα ἐργασίας, διαρκοῦσαν ὑπὲρ τὰς τρεῖς ἡμέρας, ἀλλ' ὅχι καὶ ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μηνῶν, καὶ δὲν φαίνεται ὅτι τὸ διάστημα τοῦτο παρῆλθε μόνον ἐξ αἰτιῶν, μὴ δυνάμενων καταλογισθῶσιν εἰς τὸν πράξαντα. — 4) μὲ φυλάκισιν ἐξ μηνῶν δύο ἐτῶν, ἐὰν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης τοῦ βλαπθέντος διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς τρεῖς ἡμέρας, ἀλλ' ὅχι καὶ ὑπὲρ τὰς τριάκοντα.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον προβλέπει περὶ σωματικῆς βλάβης ἀπορριμμένης καὶ πραγματοποιημένης ἐκ προμελέτης, δι' ὑποουδὴποτε μέσου, ὡς διὰ χειρῶν, ποδῶν, ξίλων, λίθων, πυροβόλων, μαχαίρων, ζέοντος ὕδατος, ἐλαίου, ἢ δι' ἄλλων ἐπιτηδείων μέσων οἷον δοκάνων, παγιδῶν κλπ. κλπ. καὶ τιμωρεῖ ταύτην ἀναλόγως τοῦ συμβάντος ἀποτελέσματος, ἐφ' ὅσον ἡ βλάβη αὕτη δὲν προῆλθεν ἐξ ἄλλου σκοποῦ τείνοντος εἰς ἄλλην ἀξιοποιοῦσαν πράξιν, ὅτε ὁ σκοπὸς διδῇ τὸν χαρακτῆρα τῆς διὰ σωματικῆς βλάβηςπραχθείσης ἄλλης ἀξιοποιοῦσας πράξεως. Π. χ. ὁ φόνος πράττεται διὰ σωματικῆς βλάβης· ἀλλὰ τιμωρεῖται μὲ ἰδίαν ποινὴν καὶ οὐχὶ μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανατηφόρου τραύματος. — Ὅθεν εἰς τὴν ἐπὶ σωματικῆς βλάβης κατηγορίαν δὲν περιέχεται πᾶσα σωματικὴ βλάβη προκύπτουσα ἐκ σκοποῦ ἐνεργείας ἄλλης ἀξιοποιοῦσας πράξεως, οἷον φόνου, φαρμακείας, ἀναιρέσεως, βιασμοῦ κλπ. οὐδὲ ἡ δι' ἀποπειρας τοιούτων πράξεων προσελθοῦσα σωματικὴ βλάβη, ἥτις ἀκολουθεῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς σκοπούμενης πράξεως καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ ἀποπειρας ἀρχάς· οἷον ἐπὶ ἀποπειρας φόνου, ἀναιρέσεως κλπ. (ἐκτὸς ἐὰν ὁ Νόμος τιμωρῇ τὴν ἀποπειραν μὲ ὠρισμένην ποινὴν ὡς ἐπὶ φαρμακείας κλπ.)

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ρηθέντων ἔπεται ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον προβλέπει καὶ τιμωρεῖ τὸν πρὸς τραυματισμὸν σκοπὸν καὶ ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ γράμμα ἐπὶ τοῦ ἀντικείμενου τῆς πράξεως, διότι δὲν κεῖται εἰς χεῖρας τοῦ τραυματιστοῦ νὰ ἐπιφέρῃ τραῦμα ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ σκοποῦ του, ἐνεκα ταύτου, ἡ ποινὴ αὐτοῦ κανονίζεται ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος. Π. χ. σκοπεῖ τις νὰ πρᾶξῃ τραῦμα φέρων ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ἐλαττωμένην τῶν 30 ἡμερῶν καὶ διὰ βόθρου ἢ ἄλλου ὄργανου ἐκτελεῖ τὸν τραυματισμὸν, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ προκύπτει στέρνησις ζωῆς, ἢ ἀκρωτηριασμός ἢ ἀσθένεια μεγάλη, ὅθεν ὁ τραυματίας ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 13 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς

φιν δὲν ἀπαιτεῖ γνωμοδότησιν ἀλλ' ὁμολογίαν πραγματογνώμων ἥτοι ἐνόρκων εξέτασιν προσώπων δυναμένων νὰ πληροφορήσωσι τὴν δικαιοσύνην περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς σωματικῆς βλάβης, δὲν κάμνει δ' ὁ Νόμος χρῆσιν τῆς λέξεως «μαρτύρων», διότι μάρτυρες κατὰ κυριαλεξίαν λέγονται οἱ ἀντιληφθέντες τῆς πράξεως καὶ τῶν κατ' αὐτὴν γεγονότων, πάντες δ' οἱ ἐρωτώμενοι ἐπὶ ἀντικειμένων ὅπως ἰδίων τέρων τῆς πράξεως, λέγονται πραγματογνώμονες, διότι ἀπαντῶσιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων εἴτε ὡς γεγονότων, εἴτε ὡς συμβησομένων— ὅθεν ἂν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς δίκης παρῆλθε τὸ τρίμηνον διάστημα καὶ βεβαιουται ὑπὸ τῶν μαρτύρων τὸ πραγματικὸν γεγονός, ὅτι ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης τοῦ βλαφθέντος ὑπερέβη τοὺς τρεῖς μῆνας τότε ἡ βεβαίωσις αὕτη τῶν μαρτύρων ὑπερισχύει καὶ αὐτῇ τῆς περὶ τοῦ ἐναντίου ἐγκύρου γνωμοδοτήσεως ἰατρῶν (ἄρθρ. 92, 94 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ 256 τῆς Πολ. Δικονομίας).— ἐὰν ὅμως δὲν παρῆλθε τὸ τρίμηνον διάστημα, τότε τὸ δικαστήριον δύναται νὰ δώσῃ πίστιν εἰς τὴν γνωμοδότησιν ἰατρῶν, ἐὰν ἐκ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως τοῦ παθόντος καὶ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων προκύπτῃ ὅτι οἱ γνωμοδοτήσαντες ἰατροὶ δὲν ἱκανήθησαν εἰς τὰς κρίσεις των.

Ὡς πρὸς τὴν νόσον ἢ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα, διαρκέσασαν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα ἡμέρας καὶ ἑλαττον τῶν 8 μηνῶν ἢ πλέον τῶν 3 ἡμερῶν ἑλαττον δὲ τῶν 30, δὲν ἔχομεν ἄλλο τι νὰ παρατηρήσωμεν εἰμὴ ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συντρέξῃ νόσος καὶ ἀνικανότης, διότι ἡ τὸ ἐν ἡ τὸ ἄλλο συμβῆ, ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται, ἀλλὰ πάντοτε ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ νόσος ἢ ἡ ἀνικανότης αὕτη ἦτο συνέπεια τῆς σωματικῆς βλάβης, καὶ οὐχὶ ἄλλης ὑπεκτιότητος τοῦ βλαφθέντος, διότι ἂν ὁ βλαφθεὶς ἔδειξεν ὀκνηρίαν περὶ τὴν ἐργασίαν ἢ ἡρέθισε τὴν πληγὴν διὰ τινος ἀτάκτου πράξεώς του καὶ ἐντεῦθεν προέκυψε μεγάλη τέρα νόσος, ἢ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης, τὸ τοιοῦτον δὲν ἐπιβάλλεται εἰς βάρος τοῦ κατηγορουμένου.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 160 τοῦ 1841 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετών, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 40 τοῦ 1867 ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου, ὁ σκοπὸν νὰ πληγώσῃ τινὰ καὶ κατ' ἀποτυχίαν πληγῶνων ἑτερον, πράττει τραῦμα προμελετημένον—τὸ βούλευμα τοῦτο καὶ ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐσραλμένα, δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἀρθρ. 40—55 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι ἡ πράξις ἀποτελεῖ ἀπόπειραν τραύματος καὶ τραῦμα ἐξ ἀμελείας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 15 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς τὸ ἐκ προμελέτης τραῦμα δὲν ἀπαιτοῦνται καὶ τὰ δύο στοιχεῖα τῆς ἐγκληματικότητος τῆς τε σκέψεως καὶ προμελέτης· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 111 τοῦ 1846, 6 καὶ 130 τοῦ 1865 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἔλλειψις τῶν λέξεων «ἀπεφασίσθη καὶ ἐξετελέσθη» ἢ πάσης ἄλλης ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀναφερομένης, δὲν ἐπιφέρει ἀναίρεσιν ὅταν ἀναπληρωθῶσι με' ἄλλους ἰσοδυνάμους λέξεις—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ἡ χρῆσις ἰσοδυνάμων λέξεων τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. σκ' τοῦ 1838 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἀπλή σύγκρουσις δὲν προβλέπεται ἀπὸ Νόμον τινα· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐν μέρει ὀρθή, διότι ἐκαστοτε καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ σκότους συγκρούονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ μάλιστα πολλάκις ὑποφέρουσιν ἐκ τῆς συγκρούσεως, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν προέρχεται σκοπῶς καὶ εἶναι τυχαῖον—δύναται ὁμῶς νὰ προκύβῃ σύγκρουσις καὶ σωματικὴ βλάβη ἐξ ἀμελείας, ὅταν τις ἡδύνατο νὰ ἴδῃ ὅτι διαβαίνει ἐμπρὸς τοῦ γυνῆ, ἢ παιδίου, ἢ ἀσθενῆς τις δυσκίνητος κλπ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 10 τοῦ 1861 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν τραύμα, ἀνευ συστάσεως, δὲν ἐπιβαρύνει δύο ἀνθρώπους· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι τὸ γεγονός ὁμιλεῖ ὅτι εἰς εἶναι ὁ τραυματίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 166 τοῦ 1865 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἐν τῇ ἐτυμηγορίᾳ παραδοχὴ ἀναιρέσεως καὶ συνάμα τραύματος πλήρους (δι' ἐνὸς πυροβολισμοῦ) εἶναι ἀντιφατικὴ καὶ ἐντελῶς ἀκυρὸς· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή ὡς πρὸς τὴν ἀντίφασιν, δὲν εἶναι ὁμῶς νόμιμος ὡς πρὸς τὴν ἀκύρωσιν, διότι ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ, ἂν οἱ ἐνόρκοι ἐκήρυξαν τὸν κατηγορούμενον ἐνοχον ἀναιρέσεως ἢ τραύματος, τὸ Δικαστήριον τῶν Συνέδρων δὲν δικαιοῦται νὰ ζητῇ διασφίσεις παρὰ τῶν ἐνόρκων αἵτινες ἐξέδωκαν τὴν τοιαύτην ἀμφίβολον ἐτυμηγορίαν (χρησμὸν), διότι οὐδαμῶς ὁ Νόμος διαγράφει τὴν τοιαύτην διαδικασίαν, ἐπομένως πρὸ Δικαστήριον τῶν Συνέδρων ὀφείλει δυνάμει τῶν γενικῶν ἀρχῶν καθ' ὅς αἱ ἀμφιβολίαι ἐξηγοῦνται ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου, νὰ κηρύξῃ τοῦτον ἐνοχον τραύματος, δι' οὗς λόγους ἐν ἐκτάσει ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 355—357 τῆς Δικαστ. Πρακτικῆς ἐπὶ τῇ Ποιν. Δικονομίᾳ.

2. Ἄνευ προμελετήτης.

Ἄρθρ. 308.

Ἐὰν ὁ τραυματισμὸς ἀπεφασίσθῃ καὶ ἐξετελέσθῃ ἀπρομελετήτως εἰς βραχυὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἢ εἰς ἀπαρασκευάστους διαπληκτισμούς καταγινώσκειται—1) εἰρηκτῇ, κατὰ τὰς εἰς τὸ 307 ἄρθρον ἀριθ. 1 ὁρισθείσας περιπτώσεις—2) φυλάκισις τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν, κατὰ τὰς εἰς τὸν ἀριθ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου εἰρημέναις περιπτώσεις—3) φυλά-

κις ἐξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν, κατὰ τὰς εἰς τὸν ἀριθ. 3 ὁρισμέναις περιπτώσεσι — 4) φυλάκισις τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀριθ. 4.

Ἄρθρ. 309.

Ἐάν ἐπὶ τινος ἀπρομελετήτου τραυματισμοῦ ὁ βλαπθεὶς παρῶν τὸν πράξαντα δι' ἀθεμίτων ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων, καταγινώσκεται τότε — 1) εἰς μὲν τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθρ. 307 ἀριθ. 1 φυλάκισις τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν, καὶ ἐάν ἡ ἐρέθισις ἐγείνηται διὰ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων ἢ διὰ βρειῶν αἰκιῶν, φυλάκισις ἐνὸς μέχρι δύο ἐτῶν — εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀριθ. 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου, κατὰ τὴν εἰς τὸν ἀριθ. 1 τοῦ παρόντος ἀρθρου γενομένην διαστολὴν, φυλάκισις ἐνὸς μέχρις ἐξ μηνῶν, ἢ δεκατεσσάρων ἡμερῶν μέχρι τριῶν μηνῶν — 3) εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀριθ. 3, φυλάκισις τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν ἢ τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός — 4) εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀριθ. 4, φυλάκισις τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός, ἢ ἀπὸ τριῶν ἕως δεκατεσσάρων ἡμερῶν.

Ἀναφερόμενοι εἰς ὅσα ὑπὸ τὸ ἀρθρον 293 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐξέτασμεν ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν, τὴν διάκρισιν καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βρασμοῦ τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ἄψιν τὴν ἐτέραν περίπτωσιν τοῦ ἀπρομελετήτου τραυματισμοῦ, παρατηροῦμεν ὅτι ἀπαρασκέυαστοι διαπληκτισμοὶ λέγονται αἱ τυχαῖαι συμπλοκαὶ (κοινῶς τσακώματα) εἰς ἃς ἕνεκα λογομαχίας ἢ ἄλλης ἐριδος εὐρέθησαν ἐξ ἀπροόπτου διῶν ἢ καὶ περισσώτερα πρόσωπα ἐννοεῖται δ' ὅτι ἂν τις τῶν οὕτω συμπλακέντων προμελέτησε τὸν τραυματισμὸν καὶ ἐπιτυχῶν τὸν τραυματισθόμενον ἠθέλησε νὰ προκαλέσῃ λογομαχίαν ἢ ἄλλην σκηνήν, ἐξ ἧς ὠφελοῦμενος νὰ ἐκτελέσῃ τὸν προμελετηθέντα σκοπὸν τοῦ καὶ νὰ ἐπικαλέσῃ τὸ ἀπρομελέτητον τοῦ τραύματος, ὁ τοιοῦτος θεωρεῖται ὡς ἐκ προμελέτης ἐπενεγκὼν τραύματα, διότι ἡ προσποίησις δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα.

Ὡς πρὸς τὰς ποινὰς τοῦ ἀπρομελετήτου τραυματισμοῦ, τὸ ἀρθρον 308 ἀναφερόμενον εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ ἀρθρου 307, ἐπιβάλλει μικροτέραν ποινήν — τὸ δὲ ἀρθρον 309 ὑποβιάζει τὴν ποινήν ταύτην ὡςάκις ὁ βλαπθεὶς παρῶν τὸν πράξαντα δι' ἀθεμίτων ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων, ἢ διὰ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων, ἢ διὰ βρειῶν αἰκιῶν.

Ἀθέμιτοι ὀνειδισμοὶ εἶναι ὅλαί αἱ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις, λοιδορίαι, χλευασμοὶ καὶ τὰ περιφρονητικὰ κινήματα (ἀρθρον 29 ἐξῆς). πᾶσα δ' ἄλλη ἐκφρασις ἢ πράξις μὴ περιέχουσα ἀθέμιτόν τι, δὲν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς νομίμου ποινῆς — περὶ χαλεπῶν ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερός τις ὁρισμὸς αὐτῶν ἐν τῇ Νόμῳ, καὶ ἐπομένως ἡ ἐκτίμησις τοῦ εἶδους αὐτῶν ἀνάγεται εἰς τὴν

κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου.—Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν χαλεπῶν ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων ἀνάγονται αἱ κατὰ τῆς τιμῆς δειναὶ ἐκφράσεις, οἱ ἀναιδέεις σαρκασμοὶ καὶ ἐν γένει αἱ ἀναισχυντοὶ ἐκφράσεις καὶ παραστάσεις, δι' ὧν προσβάλλεται ἡ τιμὴ καὶ ἡ φιλοτιμία.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 60 τοῦ 1859 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ πρᾶξις τοῦ θέλοντος νὰ κρατήσῃ τὰ παρ' αὐτοῦ κατεχόμενα ζῶα τοῦ παθόντος διὰ ν' ἀποζημιωθῇ ἐξ αὐτῶν ἔνεκα βλάβης ἣν ταῦτα ἐπροξένησαν εἰς τὸ κτῆμά του, καὶ ἐπιτεθέντος κατ' αὐτοῦ καὶ τραυματίσαντος αὐτὸν, περιέχει ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄνευ προμελέτης τραυματισμοῦ καὶ οὐχὶ τοῦ ἐξ ἀμελείας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1817 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, μὴν ἢ ἐκτέλεσις τοῦ τραυματισμοῦ εἰς θρασυὴν ψυχικῆς ὁρμῆς, δὲν τιμωρεῖται, ἂν δὲν συνοδεύεται μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ τραυματισμοῦ.—Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή μὲν ὡς πρὸς τὸ ἀπρομελέτητον τραῦμα, ἡ ἀποφασισμένη ὁμως ὡς πρὸς τὴν τοῦ ἀτιμωρήτου ἀρχήν, διότι τὰ ἐξ ἀμελείας τραύματα τιμωροῦνται.

Ὡς πρὸς τὴν ἀποπείραν ἐπὶ προμελετημένων ἢ ἀπρομελετήτων τραυμάτων ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν ἐκτάσει ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 49—51.

3. Ἐξ ἀμελείας.

Ἄρθρ. 310.

Ὅστις ἐξ ἀπερισκεψίας, ἀπροσεξίας, ὀλιγωρίας, ἢ ἀνεπιτηδεύτητος, πληγώσῃ τινὰ ἢ βλάβῃ τὴν υἱεῖαν αὐτοῦ, τιμωρεῖται, παρέκτός ἐάν προέκυψεν ἐκ τούτου θάνατος, ἐάν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης τοῦ βλαφθέντος διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς τρεῖς ἡμέρας, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν, καὶ, ἐάν ὑπερέβῃ τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης, μὲ φυλάκισιν τριῶν μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν.—Καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς ἐξ ἀμελείας σωματικῆς βλάβης ἐκκαρμύζονται ὅσα εἰς τὸ 304 ἄρθρον ὁρίσθησαν περὶ στερήσεως τῆς δοθείσης ἀδείας πρὸς τὸ μετέρχθαι ἐπιστήμην τινα, τέχνην καὶ ἐπιτηδεύμα, καθὼς καὶ ὅσα ὁρίσθησαν περὶ συρροῆς (ἄρθρ. 109—110).

Τὸ προκείμενον ἄρθρον ὑποθέτει σωματικὴν βλάβην προσελθούσαν οὐχὶ ἐκ προμελέτης οὐδὲ ἐκ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς, διότι εἰς ἀμφοτέραις τὰς περιπτώσεις ταύτας προήγεται ἀπόφασις (ἄρθρ. 307 καὶ 308). Ἐνῶ εἰς τὴν ἀμελείαν δὲν ἐξυπακούεται σκέψις καὶ ἀπόφασις, ἐπειδὴ δὲ τὸ ἄρθρ. 300 τιμωρεῖ τὸν ἐξ ἀμελείας καὶ τὸν ἐξ ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης ἢ τοῦ δικαίου τῆς ἀνάγκης, φόνον, μὲ ἄλλην ποινὴν, ἔνεκα τούτου τὸ προκείμενον ἄρθρον πραγματευόμενον περὶ τῶν ἐξ ἀμελείας καὶ ἐξ ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης τραυ-

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

43.

μάτων, εξαιρεί τὰ θανατηφόρα τραύματα (καθὸ ὑπαγόμενα εἰς τὸ ἄρθρ. 300) καὶ τιμωρεῖ τὰ λοιπὰ ἐξ ἀμελείας, ἀπροσεξίας ἢ ἀνεπιτηδεύτητος προσελθόντα τραύματα (οὐχὶ δὲ καὶ τὰς αἰκίας) μὲν γὰρ λάκκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν, ἐπὶ δὲ ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης ἐπιβάλλει φυλάκισιν 3—30 ἡμερῶν. — Ἀπόκειται δὲ εἰς τὸ δικαστήριον νὰ κανονίσῃ τὴν ποινὴν μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ ἀνωτάτου ὅρου, ἀναλόγως τοῦ κακοῦ τὸ ὁποῖον προέκυψεν ἐκ τῆς ἀμελείας ἢ τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2 τοῦ 1848 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου «ὡς ἔνοχος ἀμελείας τιμωρεῖται καὶ ἐκεῖνος ὅστις ἂν καὶ δὲν ἐπρόβηκε νηυσεν ἀπευθείας τὰ τραύματα, ἔδωκεν ὅμως αἰτίαν εἰς τὸ νὰ τραυματισθῇ ἄλλος τις». — Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, ἀλλὰ τὸ παράδειγμα ἐφ' οὗ ἐξηρμώσθη ἀποτελεῖ τραῦμα ἐκ προμελέτης, διότι κατὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἄνθρωπός τις θέλων νὰ τραυματίσῃ ἄλλον ἀπέθεσε σκάνην εἰς μέρος τι ἐνθα περιπεσὼν ὁ ἄλλος ἐτραυματίσθη. — εἰς τὰ ἐξ ἀμελείας τραύματα δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ δόλος σκοπός, διότι ἂν τις θέσῃ ἐπίτηδες καθ' ὁδὸν ἢ εἰς μέρος ἐνθα συγχίζουσιν ἄνθρωποι καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ νυκτὸς, δόκανα, σκάφαντρα, προγῶματα, λίθους, ἢ ἀνοίξῃ λάκκους, ἢ χάνδακα, διὰ νὰ πάθωσιν ἄνθρωποι, εἴτε γνωστοὶ εἴτε ἄγνωστοι, ὁ τοιοῦτος τιμωρεῖται ὡς ἀπρόμελετης ἔνοχος τῶν συμβησομένων τραυμάτων. — ἂν ὅμως ἐξ ἀπρονοησίας καὶ ἀπερίσκεψίας κάμνῃ ταῦτα καὶ πάθωσιν ἄνθρωποι, τότε τιμωρεῖται ἐξ ἀμελείας (ὅρα ὡς πρὸς τὸν ὅρισμόν τῆς ἀμελείας καὶ τοὺς σχετικoὺς Νόμους 28, 31. Βασιλ. 60, 3).

4. Γενικοὶ δρισμοί.

Ἀρθρ. 311—312.

Ἡ ἀνωτέρω ἄρθρα 311—312 ὑποθέτουσι συμπλοκὴν μεταξὺ πολλῶν, προσελθούσαν ἀπρομελετήτως, καθ' ἣν ἐφρονεύθη ἢ ἐπληγώθη τις ἄρα ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς ἀναιρέσεως καὶ τῶν ἀπρομελετητῶν τραυμάτων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ φόνου ἢ τραυμάτων ἐκ προμελέτης, διότι τότε ὑπάρχει σύστασις, ἣτις ὑποβάλλει τοὺς συμπράξαντας συστασιώτας εἰς πλήρη τὴν ποινὴν τῆς πράξεως κατὰ τὰ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 312 ἐκτεθέντα.

Ἵνα μὴ προκύψῃ ἀντίρρασις εἰς ὅσα περὶ ἀναιρέσεως ἐξεθέσκειν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 293, παρατηροῦμεν ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ παρεμβάσεως τρίτου ὑπὲρ τοῦ ἐν βραχυῷ ψυχικῆς ὁρμῆς ἀποφασίζοντος καὶ ἐκτελούντος ἀναιρέσιν ἢ τραῦμα, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ παρεμβάων καὶ ὑποστηρίζων ἀμέσως καὶ ἐκ προθέσεως διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ τὴν πράξιν, θεωρεῖται συνωστουργός αὐτῆς καὶ ὑπόκειται

ται εἰς πλήρη τὴν ποινὴν, ἀδιαφώως ἐὰν ἡ συνδρομὴ τοῦ ἤτο ἢ οὐ ἀναγκαῖα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, καθόσον ἐπὶ τῆς ἐμμέτου συνδρομῆς ἐξετάζεται ἂν αὕτη ἦτο ἀναγκαῖα πρὸς περαίωσιν τῆς πράξεως (άρθρ. 56, ἐδ. 2). — ἐπίσης δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἀναιρέσεως ἐκτελεσθεύσης συνεπειᾶ προηγηθείσης συστάσεως ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ κράτους τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς, διότι ἀπὸ τοῦ συμφώνως μὲ τὴν Νομολογίαν παρεδέχθημεν ὅτι εἶναι δυνατόν καὶ ἐπὶ ἀναιρέσεως νὰ προηγηθῇ σύστασις τις, ἔπεται ὅτι ὡς πρὸς πάντας τοὺς συστασιώτας ἐφαρμόζονται τ' ἄρθρ. 57—68 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τυχαίας συμπλοκῆς καθ' ἣν πολλοὶ ἄνευ προμελέτης καὶ συστάσεως συνεπλάκησαν μεθ' ἐνὸς ἢ πολλῶν καὶ ἐνέργησαν ἀναιρέσιν ἢ τραῦμα. — ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει δὲν εἶναι πάντοτε εὐδιάκριτον τὸ ἐνεργητικὸν μέρος ἐκάστου, διότι οὐδ' αὐτοὶ οἱ συμπλακέντες εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀντιληφθῶσι τῶν ἔργων ἐνὸς ἐκάστου· μολοντούτο ὁσάκις προκύπτει ὅτι ἡ σύμπτωσις τῶν πληγῶν ἔφερε τὸ συμβὰν ἀποτέλεσμα, ὅλοι οἱ ἐπενεργόντες ταύτας εἰσὶν αὐτουργοὶ τῆς πράξεως. Π. γ. εἰς διὰ ράβδου ἐπ' ἡνέγκε τραῦμα κατὰ κεφαλῆς, εἰς οὗ ὁ προσβληθεὶς ἐσκοτίσθη καὶ ἔπεσε γαμαί, ἕτερος ἐνέπιξε μάχαιραν εἰς τὰς ὠμοπλάτας, ἄλλος ἐπυροβόλησε κατὰ τοῦ στήθους, ἄλλος διὰ λίθου κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀφῆρας τὴν τελευταίαν ποινὴν τοῦ θύματος. — ὅλοι οὗτοι εἰσὶν αὐτουργοὶ τῆς πράξεως, διότι τὸ πρῶτον διὰ ράβδισμῶν τραῦμα ἂν καὶ δὲν ἦτο θανατηφόρον, οὐχ ἦσαν συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπισφύρευσιν τῶν λοιπῶν τραυμάτων. — ἐπίσης αἱ καὶ τὸ τελευταῖον τραῦμα ἦτο περιττόν, διότι μετὰ τὸν κατὰ τοῦ στήθους πυροβολισμόν δὲν ὑπῆρχεν ἐλπίς σωτηρίας, μολοντούτο καὶ τὸ τελευταῖον τραῦμα ἐτάχυνε τὸν θάνατον. — ἐὰν ὅμως δὲν ἐξηκριβώθη παρὰ τίνος αἱ πληγαὶ αὐταὶ ἐγέναν, τεκμαίρεται ὅτι ἐγέναν παρ' ὅλων τῶν συμπλακέντων, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι τινὲς ἐκ τούτων δὲν ἐπ' ἡνέγκον πληγὰς, ὅτε ὡς πρὸς αὐτοὺς ἐξετάζεται ἐὰν εἰς τὸ πῶμα τοῦ φονευθέντος ὑπάρχουσιν αἰνιδυναι πληγαί, ὅσον μικρὰ τραύματα διὰ χειρῶν ἢ ποδῶν ἢ ἄλλων ὀργάνων, καὶ ἐπιβάλλονται εἰς βῆρος τούτων, μὴ ὑπαρχουσὶν δὲ τοιούτων μικρῶν πληγῶν, δὲν ἐπιβάλλεται εἰς τούτους καμμία εὐθύνη, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς ἐπιβάλλεται τὸ βῆρος τοῦ ἐπελθόντος ἀποτελέσματος, μὲ μόνην τὴν διαφωρὰν ὅτι ἀντὶ τῆς ποινῆς τῶν δεσμῶν (ἥτις χωρεῖ ἐπὶ ἀναιρέσει ἀρθρ. 293, ἐδ. 1) ἐπιβάλλεται εἰς τούτους εἰρκτὴ 5—8 ἐτῶν. — ἀντὶ δὲ τῆς εἰρκτῆς (ἥτις χωρεῖ ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἀρθρ. 308, ἐδ. 1 ἐπὶ ἀπρομελετήτων τραυμάτων) ἐπιβάλλεται ποινὴ φυλακίσεως 3 ἡμερῶν μέχρι δύο ἐτῶν, καὶ ἐπὶ πικρῆς φυλακίσεως (ἀρθρ. 308, ἐδ. 2—4) ἢ ἐπιβάλλεται αὕτη εἰς βαθμὸν ἀνολόγως μικρότερον (ἀλλ. κατὰ τὴν

ελάχιστον ὅρον) ἢ ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει τοῦ ἐδ. 4. τοῦ ἀρθρ. 308 ἐπιβάλλεται ἀνάλογος χρηματικὴ ποινὴ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1847 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τ' ἀρθρ. 311 καὶ 312 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζονται ὅχι μόνον αἱ τὰς συμπλοκάς ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς φιλονεικίας καὶ ἐριδας.

Ἀρθρ. 313.

Κατὰ παντὸς ὅστις κατέστη ἐνόχος σωματικῆς βλάβης πρὸς συγγενεῖς ἐξ αἵματος εἰς ἀνιόντα καὶ κατιόντα βαθμὸν, πρὸς σύζυγον πρὸς ἀδελφούς, πρὸς γυναῖκα τὴν ὁποίαν ἐγνώριζεν ἐγκυμονοῦσαν πρὸς τὸν ἐπίτροπόν του, πρὸς τὸν ἐπιμελητὴν του, πρὸς τὸν διδάσκαλον ἢ κύριόν του, ἢ πρὸς ἄλλους εἰς τοὺς ὑποίους χρεωστεῖ ἰδιαιτέρον σεβας, ἢ προσωπικῇ αὐτῇ σχέσις ἰσχύει ὡς ἰδιαιτέρως ἐπιβαρύνουσα αἰτία.

Τὸ ἀνωτέρω ἀρθρον δὲν μεταβάλλει τὰς περὶ ποινῶν διατάξεις τῶν ἀρθρων 307 καὶ 308, ἀλλὰ θεωρεῖ ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν τὴν κατὰ συγγενῶν καὶ ἄλλων σεβαστῶν προσώπων σωματικὴν βλάβην.

Ἀρθρ. 314.

Ἐάν τις, ἐνῷ διαχειρίζει τὸν κατ' οἶκον σωφρονισμὸν, ὀλιγοῶν τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν καὶ μετριοτήτα, ἐπέφερε σωματικὴν βλάβην εἰς τοὺς διατελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐφορείαν, ἐξουσίαν ἢ ἐπιμέλειαν αὐτοῦ, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν· ὁ δὲ αἰκισθεὶς λαμβάνεται ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν αἰκίζοντων γονέων, ἐπιμελητῶν, ἐπιτρόπων ἢ ἐπιστατῶν, ἀν καὶ εἰς τὸ μέλλον εἶναι φόβος αἰκιῶν, αἰτινὰς ἐπαπειλοῦσι κίνδυνον τῆς ζωῆς ἢ τοῦ σώματος, καὶ διὰ δαπάνης τῶν ἢ διὰ δαπάνης τῶν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ὑφισταμένων καταστημάτων παραδίδεται εἰς ἄλλων ἐπιμέλειαν καὶ ἐπιτήρησιν.

Γενικῶς παρατηροῦμεν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀρθρ. 313 καὶ 314 ὅτι οἱ γονεῖς, ἐπίτροποι, διδάσκαλοι κλπ. ἔχοντες τὴν ἐποπτείαν τέκνων καὶ ὀφειλόντες νὰ διδῶσιν εἰς ταῦτα καλὴν ἀνατροφήν καὶ ν' ἀποκόπτουσιν τὰς κακὰς ἔξεις τῶν, ὡς καὶ νὰ προλαμβάνουσιν ἀξιοποίνους πράξεις ἐπὶ ἀτομικῇ τῶν εὐθύνῃ (ἀρθρ. 72, ἐδ. 6, 507, 594 καὶ 625 Ποιν. Νόμου) δὲν κωλύονται νὰ μετέρχωνται ἐν περιπτώσει ἀνάγκης καὶ τὴν βίαν, ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς ὁρίων, ἥτοι ἀνευ σωματικῆς βλάβης—ἐπίσης καὶ οἱ σύζυγοι δὲν ἐμποδίζονται νὰ μεταχειρίζονται ἐλαφροῦς αἰκίας πρὸς τὰς ἀπειθούσας ἢ ἀτόπως φερομένας συζύγους τῶν, διὰ νὰ τὰς ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ καθήκοντος· αἱ τοιαῦται πράξεις δὲν τιμωροῦνται, διότι ἄλλως παραλύουσιν οἱ οἰκογενειακοὶ δεσμοὶ καὶ τὰ φυσικὰ δικαιώματα τῶν γονέων καὶ ἄλλων ἐπιμελητῶν.

"Αρθρ. 315.

Γνωστοί πρωταίτιοι διαπληκτισμών, συνήθως διαπληκτιζόμενοι άνθρωποι, δις τοῦλάχιστον ἐπὶ σωματικῇ βλάβῃ τιμωροῦντες, παρομοίως καὶ ὅσοι τρίς ἔγειναν ἐνοχοὶ σωματικῆς βλάβης κατὰ τῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 313 ἀναφερομένων προσώπων, ὑποβάλλονται πρὸς τῇ ποινῇ καὶ εἰς ἰδιαιτέραν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

"Αρθρ. 316.

"Ὅσα εἰς τὸ ἄρθρον 287 ὠρίσθησαν περὶ θανατηφόρων βλαβῶν ἢ πληγῶν, ἐφαρμόζονται καὶ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις καθ' αἷς ἐπισυμβαίνει θάνατος ἐκ τῶν σωματικῶν βλαβῶν.

"Αρθρ. 317.

Αἱ ἀπρομελετήτως καὶ ἐξ ἀμέλειας προερχόμεναι σωματικαὶ βλάβαι, περὶ ὧν ἔγεινε λόγος εἰς τὸ ἄρθρον 308 ἀριθ. 2—4, εἰς τὸ ἄρθρ. 309 ἀριθ. 2—4, καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 310, καθ' ὅσον δὲν ἔχουσιν ἐπακολουθεῖν τὴν διατάραξιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας, καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ βλαφθέντος ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων του, ἐκτὸς μόνον ὅταν οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι ἔγειναν οἱ ἴδιοι ἐνοχοὶ τῆς σωματικῆς βλάβης καὶ ὁ βλαφθεὶς δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐτὸς οὗτος τὴν ἀρχήν.

Περὶ τοῦ ἄρθρου 317 καὶ περὶ ἐγκλήσεων ἀναφερόμεν τὰ δέοντα ἐν σελ. 209—211, 281—283 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἣδη δὲ προσθέτομεν τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. ΤΑΒ' τοῦ 1839, 35 τοῦ 1849 καὶ 48 τοῦ 1842 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐγκλήσεις εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ παθόντος γενομένη μήνυσις, ἥτις δύναται νὰ δοθῇ καὶ προφορικῶς, συντάσσοντος ἐκθεσιν τοῦ ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, ὅθεν ἐκθεσις τοιαύτη περιέχουσα τὴν μήνυσιν τοῦ παθόντος ὅτι ἠκίσθη, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν πρὸς ἀπόδειξιν μαρτύρων, φέρει ὅλα τὰ χαρακτηριστικά τῆς ἐγκλήσεως καὶ δὲν χάνει τὸν χαρακτήρα τῆς, διότι ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος μετέβη αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ παθόντος πρὸς συντάξιν αὐτῆς.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 111 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ἂν θεωρηθῇ ἡ μήνυσις καὶ ἐγκλήσις τοῦ υἱοῦ τοῦ παθόντος ὡς ἀπλὴ εἰδήσις καὶ πληροφορία πρὸς τὸν Εἰσαγγελέα, οὗτος ἦταν ὑπόχρεως (ἄρθρ. 13, 17 καὶ 124 τῆς Ποιν. Δικονομίας) νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀμέσως τὴν ἐξέτασιν τοῦ παθόντος διὰ νὰ πληροφορηθῇ ἔτι μόνον περὶ τῶν αὐτουργῶν τῶν τραυμάτων ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ψύσεώς των, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀνάκρισιν ἐξ ἐπαγγέλματος, ἢ νὰ λάβῃ χρείας τυγχούσης, τὴν παρὰ τῶν ἄρθρων 22 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ

317 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀπαιτουμένην ἐγκλησιν· ὅθεν ὅταν ἡ θέλησις τοῦ παθόντος τοῦ νὰ καταδιωχθοῦν οἱ κατηγορούμενοι, ἐξηγήθῃ σαφῶς, ὑπάρχει ἐπικύρωσις τῆς γενομένης ἐγκλήσεως ἢ μηνύσεως.

Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις εἶναι βεβαιωμένη, διότι ὅταν δοθῇ μήνυσις παρ' ἀναρμοδίου προσώπου, ἡ δ' ἐν αὐτῇ περιεχομένη πράξις τιμωρῆται κατ' ἐγκλησιν, ὁρσεῖται ὁ Εἰσαγγελεὺς δυνάμει τοῦ ἀρ. 279 τῆς Ποιν. Δικονομίας, νὰ τὴν ἀπορρίψῃ καὶ οὐχὶ νὰ προβῇ εἰς ἀνακρίσεις τοῦ παθόντος καὶ νὰ πειθαναγκάσῃ αὐτὸν ἵνα ζητήσῃ τὴν καταδίωξιν, διότι εἶναι παρατηρημένον ὅτι οἱ παθόντες πολλάκις δὲν προβαίνουν εἰς μήνυσιν διὰ τὴν ἀπορύγῃσι τὰς ὁδοιπορίας, τὰς μαρτυρίας καὶ τὰς μεγαλητέρας ἐχθροπραξίας, αἵτινες δύνανται νὰ προκύψωσι κατ' ἐκδίκησιν μετὰ μήνυσιν, ἀλλ' ὅταν βλέπωσιν ὅτι ἡ Εἰσαγγελία ἐπελήφθη τῆς υποθέσεως συνεπείᾳ μηνύσεως τρίτου, τότε ὑπολαμβάνουσιν ὅτι ὁ κύβος ἐρρίφθη καὶ ἐξαναγκάζονται νὰ ζητήσωσιν τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐνόχου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 115' τοῦ 1839 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου δὲν ἀπαιτεῖται ἐγκλήσις ὅταν κατὰ τὴν διάρκειαν ἀνακρίσεως διεξαχθεῖσιν αὐτεπαγγέλτως, ἐγεινεν ἀπαξ αἰτήσεις περὶ καταδιώξεως ὑπὸ τοῦ παθόντος (σύμφωνος καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 43 τοῦ 1869 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου).

Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ὁ Νόμος ἀρκεῖται εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς θελήσεως τοῦ παθόντος, ἀλλ' ὁ τρόπος δι' οὗ ἐλκύεται ἡ δήλωσις αὕτη δι' αὐτεπαγγέλτου ἀνακρίσεως, δὲν ἀρμύζει εἰς ἀνακριτικὴν ἀρχήν, συναισθανομένην τὰ καθήκοντά της.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 108' τοῦ 1838 καὶ 109' τοῦ 1839, 136 τοῦ 1846 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 91 τοῦ 1841 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐρετῶν, εἰς τὴν μήνυσιν δὲν εἶναι ἀνάγκη εἰμὴ νὰ περιέχεται ἡ ἀξιόποινος πράξις καὶ νὰ γίνεται αἰτήσεις περὶ καταδιώξεως, διότι ἅμα δοθῇ ἡ μήνυσις αὕτη, ἡ ἀρμοδία ἀρχὴ ἐπὶ λαμβάνεται τῆς καταδιώξεως τοῦ ἐνόχου καὶ παντὸς ἄλλου συνενόχου καίτοι μὴ ἀναφερομένου εἰς τὴν μήνυσιν.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις εἰσὶν ἐν μέρει ἐσφαλμένοι, διότι ὁ Νόμος δὲν ἀρκεῖται εἰς τὴν περὶ τινος ἀξιοποινοῦ πράξεως πληροφορίαν, ἀλλ' ὡσάκις ἀπαιτεῖται ἐγκλήσις, ἀπαιτεῖ καὶ τὴν ῥητὴν ἐκφράσιν τοῦ παθόντος περὶ τοῦ ὅτι ἀπαιτεῖ τὴν καταδίωξιν τοῦ κατηγορουμένου.—Ἐφ' ὅσον ὅμως αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις παραδέχονται ὅτι μὴ νύσεως δοθείσας, δύνανται νὰ καταδιωχθοῦν καὶ ἄλλα συνένοχα πρόσωπα μὴ ἀναφερόμενα ἐν τῇ μηνύσει, εἰσὶν ὀρθώταται, διότι ὁ παθὼν δικαιοῦται νὰ καταγγείλῃ τὴν ἀξιόποινον πράξιν καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν καταδίωξιν τοῦ γνωστοῦ ἐνόχου· ὅταν ὅμως ὁ ἐνοχὸς δὲν ᾔνοι γινώσκῃ

πὸς εἰς αὐτὸν, εἴτε διότι δὲν γνωρίζει τὸ ὄνομά του, εἴτε διότι κατὰ τὴν πράξιν δὲν διέκρινεν αὐτὸν, εἴτε διότι ἐκρύβη, εἴτε διότι ὁ παθὼν ὑπέλαθεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιστάσεις, ἀρὰ ὁ παθὼν ἀναφέρει τὰ συμβάντα ἐν τῇ μνήμῃ καὶ ζητήσῃ τὴν καταδίωξιν τοῦ ἐνόχου, ἡ ἀρμοδία ἀρχὴ ὀφείλει νὰ μάθῃ τὸν ἐνοχὸν καὶ πάντα συνένοχον αὐτοῦ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν δέουσαν καταδίωξιν αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 64 τοῦ 1841 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ἀρθρ. 154 τῆς Ποιν. Δικονομίας, διατάσσει μὲν νὰ συντάσσεται ἐκθεσις περὶ τῆς ἐγχειρίσεως τῆς μνήσεως, ἀλλ' ὅχι ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος—ὅτι ἡ ἀμνηστία τῆς γνησιότητος τῆς ὑπογραφῆς εἶναι ζήτημα πραγματικὸν καὶ ὅτι εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ μνήσις ἐδόθῃ εἰς ἀναρμοδίαν ἀρχήν (ὅρα ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον μέρος καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 221 καὶ 224 τοῦ 1838 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου).

Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἡ ἐκθεσις τῆς ἐγχειρίσεως ἀποδεικνύει τὴν θέλησιν τοῦ παθόντος καὶ τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ, ἄλλως δύναται τις νὰ ὑπεξαιρέσῃ πᾶσαν παρ' αὐτοῦ συνταχθεῖσαν μνήσιν (ἦν δὲν διεννοεῖτο νὰ δώσῃ εἰς τὸν Εἰσαγγελεᾶ) ἢ νὰ κάμῃ τοιαύτην ἀντὶ τοῦ ἀγγραμμάτου παθόντος καὶ δίδων ταύτην εἰς τὴν ἀνακριτικὴν ἀρχήν ν' ἀνοίξῃ στάδιον ἀνακρίσεως, τὸ ὅποιον ὁ παθὼν δὲν ἐπεθύμει· ἀφοῦ δὲ ὁ Νόμος διέταξε τὴν καταδίωξιν ἐπὶ τῇ βράσει ἐκθέσεως ἐπισήμου περὶ προφορικῆς μνήσεως, ἡ ἐπὶ τῇ βράσει ἐκθέσεως ἐγχειρίσεως ἐπὶ ἐγγράφου μνήσεως, εἶναι πρόδηλον ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἀνοίγει τὸ στάδιον τῆς καταδίωξεως, ἄλλως τότε καὶ ἡ ἐκθεσις ἐπὶ προφορικῇ μνήσεως ἔπρεπε εἶσθαι περιττή.

Κατὰ τὰ ἀρθρ. 152 καὶ 278 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἡ μνήσις δίδεται πρὸς τὸν ἀρμοδίον Εἰσαγγελεᾶ τῶν Πρωτοδικῶν ἢ τῶν Ἐφεσίων, καὶ εἰς πάντα ἀρμοδίον ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον—ἀρὰ ἡ εἰς Εἰσαγγελεᾶ ἄλλης περιφερείας, ἢ εἰς ἄλλο πρόσωπον μὴ ἔχον τὴν ιδιότητα ἀρμοδίου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, δοθείσα μνήσις, εἶναι τούτων ὡσανεὶ ἐδόθη εἰς τὸ ρεῦμα ποταμοῦ.—Εἶναι δὲ ἀδιάφορον τί φρονοῦν οἱ ξένοι συγγραφεῖς (ὅρα Εὐρετήριον Θέμιδος, τόμ. 10 σελ. 192 καὶ Ἐγχειρίδιον Κωστῆ σελ. 376 σμ. 4), διότι ὁ ἰδικὸς μας Νόμος δὲν συγχωρεῖ τοιαύτας ἀνοησίας, καθόσον ἡ εἰς ἄλλον Εἰσαγγελεᾶ ἐγχειρίσις μνήσεως εἶναι ἀνόητος πράξις, ἄλλως ἐὰν συγχωρήσωμεν τὴν εἰς ξένον Εἰσαγγελεᾶ ἐγχειρίσιν μνήσεως, πρέπει διὰ τὸν αὐτὸν λόγον νὰ τὴν συγχωρήσωμεν καὶ εἰς ἀνακριτικούς ὑπαλλήλους ξένης περιφερείας, καὶ εἰς Προξένους εἰσέτι καὶ τότε ἐνῶ μὴ πράξις παρεγράφη, ἐξαίρτης ὅα εὐρίσκεται μὴ παραγεγραμμένα, διότι παρουσιάζεται μνήσις δοθείσα εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην Φολεγκάνδριον ἢ εἰς

τὸν Πρόξενον Βουκουρεστίου.—Τοιζῦται παρεκτροπαὶ τῆς Νομολογίας δὲν πρέπει νὰ γίνωνται, διότι γεννοῦν ζητήματα χωρὶς λόγον καὶ συντελοῦν εἰς πλαστογραφίας καὶ ἄλλα παρατράγωδα.—ἄλλως τὸ ὁ ξένης δικαιοδοσίας Εἰσαγγελεὺς λαμβάνων μὴνυσιν ἐφ' ἧς δὲν δύναται νὰ ἐπιληφθῇ καταδιώξεως, ὀφείλει δυνάμει τοῦ ἄρθρου 278 τῆς Ποιν. Δικονομίας νὰ τὴν ἀπορρίψῃ καὶ οὐχὶ νὰ τὴν διαβιβάσῃ εἰς ἄλλον Εἰσαγγελέα.—ὅθεν διὰ τὰς ἀνοησίας τῶν παθόντων καὶ τῶν Εἰσαγγελεῶν δὲν ἔπρεπε νὰ γεννῶνται ζητήματα, ἀλλὰ πειθαρχικὰ κατὰ τῶν τελευταίων ἐνεκα κουρότητος παραπτώματα (ἄρθρ. 292 ὀργανισμοῦ).

Ὅτι δὲ ὁ Νόμος ἡμῶν δὲν συγχωρεῖ τοιζύτας ἀνοησίας, ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 152 τῆς Ποιν. Δικονομίας, κατὰ τὸ ὅποιον ἐπιτρέπεται καὶ ἡ διὰ πληρεξουσίου καταμνήσεις, ἅρα ἐὰν ὁ παθὼν εὐμενέσκόμενος μακρὰν τῆς κατοικίας του ἔμαθεν ὅτι συνέβη ἐκεῖσε ἀξιοπαινὸς τις πράξις τιμωρουμένη κατ' ἐγκλησιν (π. χ. μοιχεία) ἢ πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν τόπον τῆς πράξεως διὰ νὰ κάμῃ τὴν καταγγελίαν, ἢ νὰ διορίσῃ πληρεξούσιον.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 95 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ ἄρθρ. 317 τοῦ Ποιν. Νόμου διατάττον, ὅτι αἱ ἀπρομελετητῶς καὶ ἐξ ἀμελείας προερχόμεναι σωματικαὶ βλάβαι, περὶ ὧν γίνεσθαι λόγος εἰς τοὺς ἀριθ. 2—4 τῶν ἄρθρων 308 καὶ 309 καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 310, καθόσον δὲν ἔχουσιν ἐπακόλουθον τὴν διατάραξιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας, καταδιώκονται καὶ τιμωροῦνται μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ βλαφθέντος ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων του, ἐκτὸς μόνον ὅταν οἱ ἀντιπρόσωποι ἔγιναν οἱ ἴδιοι ἐνοχοὶ τῆς σωματικῆς βλάβης καὶ ὁ βλαφθεὶς δὲν εἴναι εἰς κατάστασιν ν' ἀναφερθῇ μόνος εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐννοεῖ ὅτι οὐχὶ μόνον ὁ βλαφθεὶς, οἰκισθῆποτε ἡλικίας καὶ γένους καὶ ἂν ᾔθελεν εἰσθαι, δύναται νὰ καταμηνύσῃ ἢ νὰ ἐγκαλέσῃ τὸν βλαφτὴν, ἀλλὰ καταδιώκεται ὁ βλάψας καὶ αὐτεπαγγέλτως, ὅταν, εὐμενέσκόμενος τοῦ βλαφθέντος ὑπὸ ἐπιμέλειαν ἄλλου, τοῦτέστιν ἐπιτρέπονται ἢ ἀντιπροσώπου, ἔγινεν ὁ ἴδιος ἀντιπρόσωπος πρόξενος τῆς βλάβης καὶ ὁ βλαφθεὶς δὲν εἴναι εἰς κατάστασιν ν' ἀναφερθῇ μόνος τοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ ἐννοεῖ δὲ αὕτη τοῦ νόμου γίνεται πλέον φανερά ἐκ τῆς σαφοῦς φράσεως αὐτοῦ κατ' αἴτησιν τοῦ βλαφθέντος ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων του, ἥτις, διὰ τοῦ διαζευκτικοῦ μορίου ἢ, δὲν ἐμποδίζει τὸν βλαφθέντα, ἂν ᾔναι ἀνήλικ· ἀλλ' ἀπεναντίας, τὸν ἐπιτρέπει ν' ἀναφερθῇ ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἀρχὴν, πολὺ δε μᾶλλον ὅταν δὲν ἔχῃ ἀντιπρόσωπον, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ προσέτι ἐκ τοῦ ἄρθρου 292 τῆς Ποιν. Δικονομίας, τὸ ὅποιον δὲν ἔχει καμμίαν διαστολὴν ἐν ἡλικίᾳ ἀπὸ ἀνήλικα, ἀλλ' ἐννοεῖ πάντα ἀδικηθέντα ἀνευ διακρίσεως ἡλικίας.

ἢ γένους, καὶ ἀρκεῖται εἰς τὸ ν' ἀναφέρῃ οὗτος τὴν προξενηθεῖσαν βλάβην εἰς τὴν ἀρχὴν, ἥτις δύναται ἀμέσως νὰ καταδιώξῃ τὸν ἐλάφυντα τόσω μᾶλλον, καθόσον ὀφείλει, δυνάμει τοῦ Νόμου, εἰς τοὺς ἀνήλικας ἰδιαιτέραν προστασίαν καὶ ὑπεράσπισιν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 61 τοῦ 1849 ἀπόφασιν Ἀρ. Πάγου, ἡ ὑπὸ τοῦ συζύγου γενομένη καταμηνύσις πράξεως τρίτου, κατὰ τῆς συζύγου του, τιμωρουμένης ἐξ ἐπαγγέλματος, ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου ἐπὶ ἀκροατηρίου εἶναι ἰσχυρά. — Κατὰ δὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 107 τοῦ 1845 Πούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετών, ἐκ τῶν διατάξεων 2, Πανδ. 47, 10 καὶ 21, Κώδ. 2, 13 καὶ τοῦ ἀρθροῦ 280 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐξάγεται ὅτι ὁ σύζυγος θεωρούμενος ὡς προστάτης καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς συζύγου του, καθόσον μάλιστα ἀφορᾷ τὰς κατ' αὐτῆς προσβολάς, δύναται νὰ καταμηνύσῃ τὸν προσβαλόντα (αἰχίσαντα) αὐτήν.

Κατὰ τὰ ἐν σελ. 194 καὶ 195 τοῦ Β' τόμου τοῦ Εὐρετηρίου τῆς Θεμίδος 1) ὁ κύριος δύναται νὰ κάμῃ ἐγκλησιν ἢ ἀγωγὴν ἐνεκα ἀδικήματος πρᾶχθέντος κατὰ τοῦ οἰκέτου του, ἐὰν ὁ κύριος ἐβλάβῃ προσωπικῶς 2) ὁ εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως εὐρισκόμενος δύναται νὰ κάμῃ ἐγκλησιν κατὰ τοῦ προσβαλόντος αὐτὸν, ἀλλὰ πολιτικὴν ἀγωγὴν δὲν δύναται νὰ κινήσῃ εἰμὴ ὁ κηδεμὼν ἐν ὀνόματι αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 123' τοῦ 1840 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ παράστασις τοῦ παθόντος ὡς πολιτικῶς ἐνάγοντος εἰς δίκην τιμωρουμένην κατ' ἐγκλησιν, δὲν ἀναπληροῖ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἐγκλήσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 154 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, προκειμένου περὶ τραυματισμοῦ ἐπενεγκόντος θάνατον, δύναται κατὰ τὸ ἀρθρον 317 τοῦ Ποιν. Νόμου, νὰ γίνῃ καὶ αὐτεπαγγέλτως καταδίωξις τοῦ ὑπαίτιου.

Β'. Σωματικαὶ βλάβαι καὶ κίνδυνοι ἐκ παραβιάσεως τῶν λοιμοκαθαρτηρίων, καὶ διαδόσεως μολυντικῶν νόσων.

Ἄρθρ. 348.

Ὅστις παραβιάζει καθ' οἷονδήποτε τρόπον τὰ παρὰ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένα καθαρτήρια ἢ ἄλλα κατὰ τοῦ λοιμοῦ ἢ ἐτέρας λοιμώδους νόσου ὑφιστάμενα ἀσφαλιστικὰ καταστήματα, τιμωρεῖται — 1) μὲ θάνατον, ἐὰν συνέβῃ μόλυνσις — 2) μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα. ἐὰν δὲν συνέβῃ μὲν μόλυνσις, ὁ πράξας ὅμως ἦλθεν ἐκ τόπου, ἐνθα λοιμὸς ἢ ἄλλη λοιμώδης νόσος, πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ὁποίας τὰ καθαρτήρια ἐπιστήθη, εἶχεν ἐκραγῇ ἐν καιρῷ τῆς ἀναχωρήσεώς του, καὶ τοῦτο

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

44.

ἥτο γίνωστον εἰς αὐτόν.— 3) μὲ εἰρκτὴν εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν (τὸ ἄρθρον τοῦτο ἠκυρώθη).

Ἄρθρ. 319.

Ὅστις μεταδίδει εἰς ἀνθρώπους ἐκ προθέσεως μολυντικὴν τινὰ νόσον, τιμωρεῖται.— 1) μὲ θάνατον, ἐὰν ἐντεῦθεν ἀηρέθῃ ἐνὸς ἢ πλείονος τέρων ἀνθρώπων ἡ ζωὴ.— 2) μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν τοῦλάχιστον δέκα ἀνθρώποι ἐμολύνθησαν, ἢ ἐὰν ἡ διαδοθεῖσα νόσος ἦτο λοιμὸς ἢ ἄλλη τις παρομοία χαλεπὴ νόσος.— 3) μὲ εἰρκτὴν εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Ἄρθρ. 320.

Ὅστις μεταδίδει μολυντικὴν νόσον ὅχι ἐκ προθέσεως, ἀλλ' ἐξ ἀπλήρης ὀλιγωρίας, ἀπερিসκεψίας, ἀπροσεξίας, ἢ ἀνεπιτηδειότητος, τιμωρεῖται.— 1) μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν, ἐάν τις ἀπέθανεν ἐκ τῆς νόσου ταύτης.— 2) μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἕξ μηνῶν εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Προσθέτομεν ἐνταῦθα καὶ σχετικὰς τινὰς διατάξεις.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 Β. Διάταγμα περὶ ἐμποδισμοῦ τῆς μεταδόσεως τῶν μολυσματικῶν (κολλητικῶν) ἀρρώσκειων, ὑποχρεοῦται ἡ Ἀστυνομία ἐπὶ φανερώσεως λοιμικῆς (τύφου) πανώλους, χαλέρας, εὐλογίας, λέπρας, Αἰγυπτιακῆς ὀφθαλμίας, Ἀφροδισιακῆς νόσου, ψώρας, πνευμονικῆς φθίσεως, σπασμωδικοῦ βηχὸς (κοκκύτου) καὶ ὑδρορροθίας νὰ λαμβάνῃ διάφορα προφυλακτικὰ μέτρα.

Κατὰ τὸν ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1845 ὑγειονομικὸν Νόμον ΚΒ' μετὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας διατυπώσεις περὶ κοινωνήσεως κλπ. διατυποῦνται διάφοροι ποινικαὶ διατάξεις ἐν ἀρθροῖς 16—37, καταργεῖται δὲ καὶ τὸ ἄρθρ. 318 Ποιν. Νόμου.

Συνεπεία τοῦ ἀνωτέρω Νόμου ἐξεδόθη καὶ τὸ ὑπὸ 26 Νοεμβρίου 1845 Διάταγμα περὶ κανονισμοῦ τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτηρίων τῆς Ἑλλάδος ἐν ᾧ περιέχονται.— ὑγειονομικὴ πιστοποίηση— ἐξομολόγησις— ὑγειονομικὴ διαίρεσις τῶν λιμένων— παραδοχὴ καὶ περατοποίησις τῶν προσορμιζομένων πλοίων— καθαραὶ τῶν πλοίων τῶν ἐπιβατῶν, τῶν πραγμάτων, τῶν πραγματειῶν καὶ ζώων— ἐσωτερικαὶ τάξεις τῶν λοιμοκαθαρτηρίων καὶ λοιμοκομείων— ναυάγια καὶ ἀπόκλειστα πράγματα καὶ καθήκοντα τῶν ἀρχῶν— καθήκοντα τοῦ ὑγειονομικοῦ, τοῦ ἱατροῦ, τοῦ ἀρχιφύλακος, τοῦ καπνιστοῦ, τοῦ γραμματέως, τοῦ προμηθευτοῦ τῶν φυλάκων, τῶν κατὰ σταθμοὺς ἀρχιφυλάκων καὶ σταθμαρχῶν, τῶν κατὰ φυλακεῖα φυλάκων, τῶν ἀκταιωρῶν, τοῦ ἐπιστάτου τοῦ λοιμοκαθαρητηρίου, τοῦ ἐπιστάτου τοῦ λοιμοκομείου, τοῦ ἀρχιφύλακος, τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ὑγειονομικῶν.

μικῶν φυλάκων, τοῦ ἐφόρου τῶν ἀποθηκῶν, τῶν ἀριστῶν, τοῦ προμηθευτοῦ, τοῦ ἱερέως, τῆς στρατιωτικῆς φρουρᾶς, τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιτροπῆς, τῶν ἐπιθεωρητῶν — ὑγειονομικαὶ προφυλάξεις κατὰ τὰ μεθόρια καὶ λοιμοκαθαρτήρια — ὑγειονομικὴ γραμμὴ καὶ χρῆσ τῶν ἀρμόδιων ὑπαλλήλων — σύστασις ἀκαινιότητων πλοίων — ἔδρα ὑγειονομικῶν ἀρχῶν — ὁρισμὸς λοιμωδῶν νοσημάτων — διάρκεια καθάρσεως κλπ.

Μετὰ τὸν κανονισμὸν τοῦτον ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1849 Διάταγμα περὶ τῆς ἐκκαθάρσεως τῶν ἐκ χολέρας μεμολυσμένων πλοίων — ἀκολουθῶς ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1855 Διάταγμα περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀρθρῶν 59 καὶ 60 τοῦ ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ καὶ περὶ ἀποβιβάσεως πραγμάτων κομιζομένων διὰ πλοίων ἐξ ἐπιχολέρων προελεύσεων — μετὰ ταῦτα ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 17 Δεκεμβρίου 1855 Διάταγμα περὶ ὑγειονομικῶν μέτρων κατὰ τῆς νόσου χολέρας ἐντὸς τοῦ Βασιλείου — μετέπειτα ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1858 Διάταγμα περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθρου 44 τοῦ ὑγειονομικοῦ κανονισμοῦ — ἀκολουθῶς ἐξεδόθησαν τὰ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1864 Διατάγματα περὶ τῶν ἐν Ἑπτανήσῳ ὑγειονομικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἐκεῖσε εἰσαγωγῆς τῆς περὶ ἀστυκῆς καὶ ἐν γένει ἐξωτερικῆς ὑγιονομικῆς νομοθεσίας — καὶ τέλος τὸ ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1867 Διάταγμα περὶ τῶν πιστοποιήσεων μεθ' ὧν δεῖν νὰ ἐφοδιάζωνται τὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα καταπλέοντα ἰστιοφόρα καὶ ἀτμοκίνητα πλοία ἔθνικὰ καὶ ξένα, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως χολέρας ἢ ἄλλης λοιμωδούς νόσου μέχρι τῆς ἐξαλείψεως αὐτῆς.

Ἐπὶ τῇ βᾶσει ὧν τῶν ἀνωτέρω ὑγειονομικῶν Νόμων καὶ Διαταγμάτων, καὶ τῶν ἀρθρῶν 319 καὶ 320 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐπιβάλλονται αἱ δέουσαι ποιναὶ κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 238 τοῦ 1855 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1845 περὶ παραβιάσεως τῶν ὑγειονομικῶν διατάξεων ἐπιβαλλομένη δήμεσις, ὁρίζεται κατὰ τῶν ληρωνέως εἰσαγομένων ἐν τῷ Κράτει πραγμάτων ἀδιαφόρως ἂν ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸν παραβάτην ἢ εἰς τρίτον αἰθέριον.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 44 τοῦ 1853 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἀρθρον 12 τοῦ ἀπὸ 19/31 Μαρτίου 1843 περὶ ὁργανισμοῦ τῶν Τελωνείων Νόμου συγχωροῦν χάριν εὐκολίας τοῦ ἐμπορίου τὴν τελωνισὶν καὶ εἰσαγωγὴν τῶν ἀπὸ τὰ ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας κομιζομένων ἐμπορευμάτων, κατ' ἐξαιρέσιν καὶ διὰ τοῦ ὑποτελωνείου Σίφνου, ἐτροπολογήθη διὰ τῶν ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1845 περὶ κανονισμοῦ τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτηρίων καὶ διὰ τοῦ 1 ἀρθρου τοῦ ἀπὸ 24 Δεκεμβρίου 1851 διαταγμάτων, μεταγενεστέρων, τὰ ὅποια ἔχουσι

πλήρη ισχύν ὡς ἐκδοθέντα δυνάμει τοῦ ἄρθρου 13, ἐδ. γ' καὶ δ' τοῦ ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1845 ὑγειονομικοῦ Νόμου, καὶ τὰ ὑποτά διατάγματα ὁρίζουσιν οὐ μόνον τὴν ἐλάττωσιν τῆς καθάρσεως ἀλλὰ καὶ τοὺς λιμένας ἐνθα πρέπει νὰ γίνεταί ἡ καθαρσις τῶν ἐξωθι τῆς ἐπικρατείας κομιζομένων ἐμπορευμάτων, τὰ δὲ εἰρημένα διατάγματα ὁρίζουσι ῥητῶς τὸ μὲν πρῶτον (ἄρθρ. 32, §, 3, ἄρθρ. 69 καὶ 158) ὅτι τὸ ὑποκτον πλοῖον πρέπει νὰ διευθύνεται εἰς τὸ γενικὸν λοιμοκαθαρτήριον καὶ εἰς λιμένα ὅπου ὑπάρχει ὑγειονομεῖον, καὶ οὐχὶ ὅπου ὑπάρχει ὑγειονομικὸς σταθμὸς ἢ φυλακεῖον.— τὸ δὲ τελευταῖον Διάταγμα (ἄρθρον 1 ἐν τέλει) ὅτι κανὲν πλοῖον ποσερχόμενον ἐκ Τουρκίας δὲν θέλει γίνεσθαι δεκτὸν εἰς λιμένας ὅπου δὲν ὑπάρχει δημόσιον ἢ δημοτικὸν λοιμοκαθαρτήριον.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 6 Ἀπριλίου 1853 Διάταγμα, τὰ διερχόμενα τὸ στενὸν τῆς Πρεβέζης πλοῖα, προσορμιζόμενα ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸν λιμένα αὐτῆς, θέλουσιν εἶσθαι δεκτὰ εἰς ἐλευθέραν κοινωνίαν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἐπὶ τῆς ὑγειονομικῆς αὐτῶν πιστοπονήσεως ἢ τῆς ἀδείας ἀκτοπλοίας ὑπάρχῃ ἐγγραφὴς βεβαίωσης τοῦ σκεπτικοῦ Προξένου ὅτι ὁ τόπος ἐκεῖνος χαίρει ἄκραν ὑγείαν καὶ ὅτι τὸ πλοῖον δὲν συνεκοινωνήσῃ μετ' αὐτοῦ οὔτε ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἢ μετὰ τῆς κυρίας πράξεως τῆς πειρατείας συνάφεια ἄλλης ἐγκληματικῆς πράξεως (οἷον τῆς παραβιάσεως τῶν ὑγειονομικῶν μέτρων) κατὰ τὰ τοὺς ἐφέτας ἀρμοδίους καὶ διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς πράξεως ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Περὶ πράξεων κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας.

Α'. Ἀρπαγῇ.

Ἀρθρ. 321.

Ὅστις ἀνευ δικαίωματος συλλαμβάνει τινὰ βιαίως ἢ δολίως, ἢ πρὸς τῆς συμπληρώσεως τοῦ 14 ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἐκόντα χωρὶς τῆς συναινέσεως τῶν γονέων ἢ τῶν ἐπιτρόπων του, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἄρπαγὴς ἀφαιρεῖται τῆς προστασίας τῆς Κυβερνήσεως, ἢ ἐκείνων ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ, τιμωρεῖται ἐπὶ ἄρπαγῇ 1) μὲ δεσμὰ διὰ βίου ἐὰν ὁ ἄρπαγὴς ἀπῆλθῃ εἰς μακρυνὰ μέρη διὰ νὰ ὑπηρετῇ ἐκεῖ δούλου ἢ θητὸς δίκην 2) μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ τοῦλάχιστον 15 ἔτων, ἐὰν ὁ ἄρπαγὴς ὑποβλήτῃ εἰς ναυτικὴν ἢ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ξένης τινὸς δυνάμεως, ἢ ἐὰν ἡ ἄρπαγῇ πρᾶγθῃ ὑπὸ ἀγυρτῶν, ἐπαιτῶν, γοήτων καὶ παρομοίων ἀνθρώπων εἰς παῖδα νεώτερον τῶν 12 ἔτων 3) μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα τὸ πολὺ 15 ἔτων, ἐὰν

ἡ ἀρπαγὴ πρὸς τὴν ἀντιπρὸς τῶν προειρημένων περιστάσεων. Ἐνότοι ὁ ἀρπαγὴς δὲν ἀνακτῇ τὴν ἐλευθερίαν του, ὁ κακοὺργήσας δὲν δύναται εἰς τὰς περιστάσεις 2 καὶ 3 ν' ἀπολυθῇ ἐκ τοῦ τόπου τῆς ποινῆς, πρὶν ἢ πληρωθῇ ἡ παρὰ τοῦ Νόμου ὁρισμένη μεγίστη διάρκεια τῶν προσκαίρων δεσμῶν (ἄρθρ. 8).

Πρὸς ἀποφυγὴν πάσης συγχύσεως τῆς ἐννοίας τῆς ἀρπαγῆς, ἀπέναντι τῆς ἐννοίας τῆς παρανόμου κατακρατήσεως καὶ τῆς ἀπαγωγῆς περὶ ὧν τ' ἄρθρ. 322 καὶ 331 προβλέπουσι, παρατηροῦμεν ὅτι τ' ἄρθρα ταῦτα εἰσι συγγενῆ ὡς πρὸς τὴν στέρξιν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' ἡ ἀρπαγὴ εἶναι δεινότερα πράξις σκοποῦσα τὴν ἀφαίρεσιν τῆς προστασίας τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων ἀπὸ τοῦ ἀρπαγέντος, καὶ ὑποτίθουσιν ὅτι ὁ ἀρπαξ πρὸς ιδιοτέλειαν μετήγαγε τὸν ἀρπαγέντα ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἢ ἐντὸς αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς μετακρυπτόμενον καὶ ἀπόκεντρον μέρος, ἐνθα κρατεῖται παρ' αὐτοῦ ἢ παρ' ἄλλων, πρὸς οὓς τὸν παρέδωκεν, πέραν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 322 ἀναφερομένων πρυθεσμιῶν — ἐπειδὴ δὲ ἡ παράνομος κατακράτησις λαμβάνει χώραν καὶ πλέον τῶν 30 ἡμερῶν, χωρὶς νὰ ὀρίζεται μέχρι τίνος δικατήματος, ἕνεκα τούτου ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἂν μετὰ τὰς 30 ἡμέρας καὶ μέχρι τῆς ἐπὶ ἀρπαγῇ δίκης, δὲν ἀπελευθερώθῃ ὁ ἀρπαγὴς, τότε ὑπάρχει ἐγκλημα ἀρπαγῆς, ἄλλως ἐάν κατὰ τὴν δικασίμον ἡμέραν ἀνέκτῃ τὴν προσωπικὴν του ἐλευθερίαν, τότε ὑπάρχει παράνομος κατακράτησις.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν κατέπευτεν ἡ μάλλον εἰπεῖν δὲν ἀκούεται ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀρπαγὴ ἥτις ἐκπαλεῖ καὶ μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Γάλλων κατακτήσεως τῆς Ἀλγερίας, ἐπράττετο συχνάκις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Εὐρώπῃ ὑπὸ τῶν πειρατῶν καὶ ἰδίως τῶν Ἀλγερίων καὶ ἄλλων φρυλοδίων καὶ σκληρῶν ἀνθρώπων, οἵτινες αἰτχροκερδεῖς κινούμενοι ἤρπαζον παιδιά, κοράσια καὶ ἄλλα μετὰ ἡλικίας πρόσωπα, τὰ μετέφερον εἰς ἄλλο μέρος τοῦ Κόσμου, καὶ τὰ ἐπώλουν ὡς ἀνδράποδα, ἢ τὰ μεταχειρίζοντο εἰς βερβείας ὑπηρεσίας· μεταξύ τῶν πολλῶν θυμάτων συγκαταλέγεται καὶ ἱερὸς τις ὅστις μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τὰ μικρὰ ὑφάρια καὶ ζητῶν μεγάλα, κατέβη εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐγένετο ἀνδρὶς παστός ὑπὸ τῶν Ἀλγερίων, ὅτε ἐν τῷ πλοίῳ ταξιδεύων μετὰ τῶν ἀρπαγῶν καὶ ὑποχρεούμενος νὰ ἐργάζεται δι' αὐποτέρων τῶν χειρῶν, μᾶς ἀρῆκε τὸ ρητὸν «τὰ λιανὰ δὲν ἤθελες, τὰ χονδρὰ ἐγύρευες, γύριζε τὸν χειρὸμυλον κούνα καὶ τὸν διάβαλον» — οἱ δὲ διεσθαρμένοι τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ προμηθεύονται περιήρχοντο διάφορα μέρη καὶ ἀρπαζόντες τὰ ὠραιότερα παιδιὰ τὰ προσέφερον εἰς αὐτόν — ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῆς Εὐρώπης ἀρπαγαὶ παιδῶν καὶ κορασίων ἐλάμβανον χώραν, τὰ δὲ δυστυχῇ ταῦτα πλάσματα κατακλειόμενα εἰς βιβνύατα μεταλ-

λεία καὶ ἀνθρωπινότητα πρὸς ἐργασίαν, ἐξαμέτρων τὸ ζῆν ὑπὸ τῇ δηλητηριώδη καὶ πνιγηρᾷ ἐντὸς τῶν σπλαγγχῶν τῆς γῆς αἵμα σφαίραν.

Ὁ πολιτισμός, ἡ ἀνάπτυξις τῶν τῆς συγκοινωνίας μέσων, καὶ ἡ κατὰ τῆς πειρατίας καὶ σωματεμπορίας παραδειγματικὴ καταπορεύσις τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀρκίωσιν καὶ βαθμύδην εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς ἀρπαγῆς, καὶ τῆς αἰωνίου αἰχμαλωσίας τῶν ἀτυχῶν πλάσματων τοῦ Θεοῦ.

Μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω ἐπετεθέντα, παρατηροῦμεν ἐνταῦθα, ὅπως καὶ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 518 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν, ὅτι ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 321 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀποκρούεται πᾶσα πρὸς τὸν ἐπὶ ἀρπαγῇ κατὰδικον βασιλικὴ χάρις, ἐνόσω ὁ ἀρπαγὴς δὲν ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του, διότι ὁ Νόμος διατάσσει ὅτι ὁ κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφίων 2 καὶ 3 καταδικασθεὶς ἄρπαξ εἰς πρόσκαιρα δεσμὰ τοῦλάχιστον ἢ τὸ πολὺ δέκα πέντε ἐτῶν, δὲν δύναται καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ποινῆς ν' ἀπολυθῇ ἐκ τοῦ τόπου τῆς ποινῆς, ἐνόσω ὁ ἀρπαγὴς δὲν ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ μένῃ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης μέχρι συμπληρώσεως τῆς μεγίστης διάρκειας τῶν προσκαιρῶν δεσμῶν ἥτοι 20 ἐτῶν, ἐκ τούτου καθίσταται πρόδηλον ὅτι τὴν ποινὴν ταύτην τῆς μὴ ἀπολύσεως ἐπιβάλλει ὁ Νόμος καὶ οὐχὶ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις, ἄρα τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ Συντάγματος καθιερωθὲν δικαίωμα τοῦ Βασιλέως τοῦ νὰ χαρίζῃ, μεταβάλλῃ καὶ ἐλαττώῃ τὰς παρὰ τῶν Δικαστηρίων καταγινωσκομένας ποινὰς δὲν ἐπεκτείνεται ἐπὶ ἀρπαγῆς, διότι τὴν ποινὴν τῆς μὴ ἀπολύσεως δὲν ἐπιβάλλει ἡ ἀπόφασις ἀλλ' ὁ Νόμος, κατὰ δὲ τοῦ Νόμου οὐδεὶς δύναται ν' ἀντιπράξῃ (ἄρθρ. 35 Συντάγματος). Ἐκτὸς δὲ τούτου κατὰ τὸ ἄρθρ. 548 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἡ βασιλικὴ χάρις ἀναιρεῖ τὴν καταγινωσθεῖσαν ποινὴν, ἄρα καὶ ἂν ὁ Βασιλεὺς ἀπαλλάξῃ τὸν κατὰδικον ἐκ τῆς ἐπιβληθείσης αὐτῷ ποινῆς, τὸ τοιαῦτον ἰσοδυναμεῖ μ' ἐκπλήρωσιν τῆς καταγινωσθείσης ποινῆς· ἀλλ' ὅμως ὁ κατὰδικος καὶ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ποινῆς του δὲν ἀπολύεται ἐνόσω ὁ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενος ἀνώτατος ὅρος τῶν προσκαιρῶν δεσμῶν δὲν συνεπληρώθῃ καὶ ἐνόσω ὁ ἀρπαγὴς δὲν ἀπελυτρώθῃ—ἀφοῦ δὲ ὁ Νόμος ἀποκλείει τὴν βασιλικὴν χάριν ἐπὶ τῶν προσκαιρῶν δεσμῶν, κατὰ μείζονα λόγον τὴν ἀποκλείει καὶ ἐπὶ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν, (ἐνόσω ὁ ἀρπαγὴς δὲν ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του) δὲν ἦτο δὲ ἀνάγκη νὰ κάμῃ τοιαύτην μνείαν ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 321, διότι ἐπιβαλὼν διὰ τοῦ 1 ἐδαφίου αὐτοῦ ποινὴν ἰσοβίων δεσμῶν, δὲν εὕρισκετο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ διακρίσεις περὶ ἐξαντλήσεως τῆς ποινῆς καὶ περὶ μεγαλύτερας

διαρκείας αὐτῆς, διότι ἡ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν ποινὴ ἐξαντλεῖται διὰ τοῦ θανάτου τοῦ κακούργου.

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ ἄρπαγεις ἐτέλευτησεν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς ποινῆς τοῦ ἄρπαγος, ὅτε τὸ πρὸς ἀπονομὴν χάριτος δικαίωμα τοῦ Βασιλέως εἶναι ἐλεύθερον—ἐπίσης καὶ ὅταν ἀποδειχθῇ τοιαύτη ἀποβίωσις, παύει αὐτοδικαίως ἡ περαιτέρω κατακράτησις τοῦ ἐπὶ ἄρπαγῇ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ποινῆς μένοντος ἐν τῷ τόπῳ αὐτῆς καταδίκου.

Καταχωρίζομεν ἐνταῦθα καὶ τὸν περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς σωματεμπορίας Νόμον ὡς σχετικόν.

ΝΟΜΟΣ.

Περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς σωματεμπορίας.

ΘΘΩΝ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Θέλοντες νὰ κανονίσωμεν εἰδικώτερον καὶ νὰ καταστήσωμεν διὰ ποινικῆς κυρώσεως δραστηκώτερον τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς σωματεμπορίας, τὴν ὁποίαν ἀποδοκιμάζει ἡ φιланθρωπία ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Γραμματέως τῆς ἐπικρατείας, ἀκούσαντες καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας, ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὸ ἐμπόριον τῶν ἀνδραπόδων (σικλάδων) γνωστὸν ὑπὸ τῷ ὀνόματι σωματεμπορία, θέλει ἐξακολουθεῖ νὰ ᾔναι ἀπηγορευμένον εἰς ὅλους τοὺς ὑπηκόους μας.

Ἄρθρ. 2. Πᾶς ὅστις παραβαίνει τὴν διάταξιν ταύτην, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν κατὰ τοὺς ὁρ.σμούς τοῦ Ποινικοῦ Νόμου θεωρεῖται ὡς αὐτουργός, με πρῶτικα δεσμὰ δέκα μέχρι δεκαπέντε ἐτῶν, ἐὰν δὲ ᾔναι ἀπλὸς συνεργός, με ποινὴν προσδιοριζομένην κατὰ τὸ ἄρθρ. 71 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐὰν δὲ ἔγεινεν ἀπλή ἀπόπειρα, ἐραμβόζονται αἱ περὶ ἀποπείρας διατάξεις τοῦ ἰδίου Νόμου.

Ἄρθρ. 3. Παντὸς πλοίου ἐλληνικοῦ, διὰ τοῦ ὑποῖου τυχόν ἤθελον ἐνεργηθῇ μετακόμισις ἢ καὶ ἀπλή ἀπόπειρα μετακομιστῶς ἀνδραπόδων ὠρισμένων πρὸς σωματεμπορίαν, ὁ πλοίαρχος καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ οἱ ἀποτελοῦντες τὸ πλήρωμα, τιμωροῦνται, ἂν ἐν γνώσει συνετέλεσαν εἰς τοῦτο, ὁ μὲν πρῶτος με τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 2 ὠρισμένην τοῦ αὐτουργοῦ ποινὴν, ἥτις ἐν περιπτώσει ἀποπείρας μετριάζεται κατὰ τὰς περὶ ἀποπείρας διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ με παντοτεινὴν προσέτι στέρησιν τοῦ τῆς πλοιαρχίας δικαιώματος, οἱ δὲ λοιποὶ, ἂν δὲν ἔκαμον ἄλλην πρᾶξιν, δι' ἧς νὰ θεωρῶνται ὡς αὐτουργοί, τιμωροῦνται με τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὸν συνεργόν

ποινήν, ἥτις ἐν περιπτώσει ἀποπείρας μετριάζεται ἐπίσης κατὰ τὴν περὶ ἀποπείρας διατάξεις τοῦ ποινικοῦ Νόμου.

*Ἀρθρ. 4. Ἐξαιροῦνται ὅμως τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαλαμβανομένης τιμωρίας, ἐκείνοι ἐκ τοῦ πληρώματος, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ πλοίαρχου, ὅσοι πρὸ τοῦ ἀπόπλου τοῦ πλοίου ἤθελον φανερώσει εἰς τὴν αὐτοῦ ἐλληνικὴν προξενικὴν ἀρχήν, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης εἰς τινὰ τῶν προξενικῶν ἀρχῶν ἄλλης τινος δυνάμεως, μὴ ἀνεχομένης τὸ τοιοῦτον ἐμπόριον, ὅλα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν σωματεμπορίαν περιστατικὰ, τῶν ὁποίων ἤθελον ἔχει γνῶσιν. Ἄν οἱ ἀνωτέρω ἀποδείξωσιν, ὅτι δὲν ἦτον εἰς αὐτοὺς δυνατόν νὰ κάμωσι τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος φανέρωσιν εἰς τὸν λιμένα τοῦ ἀπόπλου, ἀπαλλάττονται τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος τιμωρίας, καταγγέλλοντες τὰ περὶ σωματεμπορίας εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ πολεμικοῦ πλοίου, τὸ ὅποιον τυχὸν πρῶτον ἐπεσκέφθη τὸ φέρον τὰ ἀνδράποδα πλοίων, ἢ, τοιαύτης ἐπισκέψεως μὴ γενομένης εἰς τὴν ἐλληνικὴν, ἢ, ἐν ἐλλείψει τοιαύτης, εἰς ξένην τινὰ τῶν προσημειωθεισῶν προξενικὴν ἀρχήν τοῦ ἐλληνικοῦ ἢ ξένου λιμένος, εἰς τὸν ὅποιον ἤθελε καταπλεύσει κατὰ πρῶτον τὸ πλοῖον. Εἰς τὴν τελευταίαν ὅμως περίστασιν οἱ ῥηθέντες δὲν θέλουν ἀπαλλάττεσθαι τῆς ποινῆς, ἂν ἔκαμον τὴν καταμήνυσιν μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀνδραπόδων, ἐν ᾗ ἀποδεικνύεται ὅτι ἦτο εἰς αὐτοὺς δυνατόν νὰ τὴν κάμωσι πρὸ ταύτης. Οἱ τὴν τοιαύτην φανέρωσιν πράττοντες λύνονται μὲν ἀπὸ πάσης πρὸς τὸν πλοίαρχον ὑποχρεώσεως, ἔχουν ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ πλοίαρχου τὸν συμφωνημένον μισθὸν καὶ ἄλλας ἀποδοχάς, ὡς νὰ εἶχεν ἐκτελεσθῇ ὁλόκληρος ὁ πλοῦς, ἐκτὸς δὲ τούτου, καὶ τὰ μέχρι τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφῆς τῶν προσήκοντα ἔξοδα. Οἱ ἡμέτεροι πρόξενοι χρεωστοῦν νὰ παρέχωσιν εἰς αὐτοὺς πᾶσαν προστασίαν καὶ συνδρομήν.

*Ἀρθρ. 5. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου, ἂν ἐν γνῶσει αὐτοῦ ἔγενετο διὰ τοῦ πλοίου τοῦ ἢ τοιαύτη μετακόμισις ἢ ἀπόπειρα αὐτῆς, καθίσταται ἀνίκανος τοῦ νὰ γενῇ πλοίαρχος, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 ὀρισμένων ποινῶν.

*Ἀρθρ. 6. Παντὸς πλοίου, τὸ ὅποιον ἤθελε μεταφέρει ἀπὸ ἐν μέρος εἰς ἄλλο ἀνδράποδα χωρὶς σκοπὸν σωματεμπορίας, τιμωρεῖται καθόσον δὲν ἀποδείξει ὅτι ἡ μετακόμισις ἐγένετο πρὸς σκοπὸν ἀπελευθερώσεως, ὁ μὲν πλοίαρχος με φυλάκισιν τριῶν μέχρι πέντε ἐτῶν οἱ δὲ ναῦται, με φυλάκισιν ἐξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ πλοίου, ἂν ἐν γνῶσει αὐτοῦ ἐγένετο ἡ τοιαύτη μετακόμισις τῶν ἀνδραπόδων, τιμωρεῖται μετὰ τὴν εἰς τὸν πλοίαρχον ἐπιβαλλομένην ποινήν. Οἱ ναῦται, οἵτινες ἤθελον καταγγεῖλαι εἰς τὰς ἀρμοδίους ἀρχὰς τὴν τῶν ἀνδραπόδων μετακόμισιν ἐντὸς τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 ὀρισμένων

των περιπτώσεων και προθεσμιών, απαλλάττονται πάσης ποινῆς, και απολαμβάνουσι τὰ αὐτοῖσι ὀρισθέντα πλεονεκτήματα.

*Αρθρ. 7. Τὰ κατὰ τῶν ῥηθέντων ἀνδραπόδων ἐπὶ τῶν πλαιῶν πραττόμενα κακούργηματα, πλημμελήματα και πταισματα, τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

*Αρθρ. 8. Οἱ ἑλληνικοὶ πρόξενοι, ὑποπρόξενοι και προξενικοὶ πράκτορες ὡς πρὸς τὰς ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ διαλαμβανόμενας παραβάσεις, θέλουσι θεωρεῖσθαι ὡς ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ὑπάλληλοι, ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ ἀρχίζουσι και νὰ περαιώουσι τὴν ἀνάκρισιν, ἀνευ προηγουμένης παραγγελίας τοῦ εἰσαγγελέως.

*Αρθρ. 9. Ἡ ἀρχὴ εἰς τὴν ὁποίαν καταγγελθῇ ἡ σωματεμπορία ἢ ἡ ἀπλὴ ἀνδραπόδων μετακόμισις ἢ ἄλλως πως πληροφορηθῇ περὶ ταύτης, ἢ μὲν Ἑλληνικὴ ὀφείλει, ἢ δὲ ξένης δυνάμεως ἔχει τὸ δικαίωμα, νὰ θέτῃ ἀμέσως τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ἀνδράποδα εἰς ἐλευθερίαν.

*Αρθρ. 10. Οἱ Ἡμέτεροὶ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης και ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας, ἐπιφορτίζονται τὴν δημοσίευσιν και ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Νόμου.

ΣΗΜ. Εἰς τὴν Τουρκίαν ἐξακολουθεῖ τὸ ἐμπόδιον τῶν ἀνδραπόδων (σκληρῶν) και ὁ εὐνοχισμὸς, διότι τὸ βάρβαρον τοῦτο ἔθνος δὲν δύναται ποτε νὰ ἐξευγενισθῇ, μ' ὅλας τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ συμπαθείας και συστάσεις τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων, ἐξ ὧν και διατηρεῖται ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία πρὸς αἶγχος τῆς ἀνθρωπότητος.

Β'. Παράνομος κατακράτησις.

*Αρθρ. 322—328.

Εἰς τὰς σαφεῖς διατάξεις τῶν προκειμένων ἀρθρῶν 322—328 δὲν ἔχουσι ἄλλο τι νὰ παρατηρήσωμεν εἰμὴ ὅτι εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς παράνομου κατακράτησεως ἀπαιτεῖται δολία προαίρεσις, πρὸς στέρησιν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀνθρώπου, εἴτε δι' ἐγκλείσεως εἰς φυλακὴν, εἴτε διὰ περιορισμοῦ εἰς ἄλλο μέρος, εἴτε ἐνεκα μὴ ἀπολύσεως τῶν νομίμως ἀποφυλακιστέων. — Εἰς τὴν τελευταίαν ὁμως περίστασιν, διακρίνεται, ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι, εἰσαγγελεῖς και ἐπιστάται φυλακῶν μὴ ἀπολύοντες τὸν νομίμως ἀποφυλακιστέον, τιμωροῦνται και διὰ τὴν ἀμέλειάν των μ' ἐλαφροτέραν ποινήν. — Δημόσιοι δὲ ὑπάλληλοι οἵτινες ὀφείλοντες ν' ἀνακαλύπτωσι και ἐξετάζωσι τὰ πραττόμενα κακούργηματα και πλημμελήματα και λαβόντες μένος (δηλ. πλη-

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

45.

ἐφεστῶν «ὁ Δημαρχικὸς Πάρεδρος ὁ ὡς ἀνακριτικὸς ὑπ᾿ ἄλλῳ κρατῇ σας τινὰ εἰς φυλακὴν ἄνευ προθέσεως δολίας καὶ ἐν γνῶσει ἢ αὐθαγῆς, ἀλλὰ κατ' ἐσφαλμένην ἐρμηνείαν τῶν περὶ συλλήψεως παρὰ τῆς Παιν. Δικονομίας διατεταγμένων, προσερχομένην ἐκ τῆς ἀπειρίας περὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ μὴ ὑπαρχούσης πρὸς σύλληψιν νομίμου περιπτώσεως, τιμωρεῖται μόνον πειθαρχικῶς». — Τὸ βούλευμα τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον, διότι ἄγνοια Νόμου δὲν ἐπιτρέπεται (ἄρθρ. 91, 97 τοῦ Παιν. Νόμου).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 30 τοῦ 1837 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου «ἡ παράνομος κατακράτησις εἴτε φέρει χαρακτῆρα κακουργήματος εἴτε θεωρηθῇ ὡς πλημμέλημα, πρέπει ἀναγκαιῶς νὰ συνοδεύηται ἀπὸ δολίαν προαίρεσιν» — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὡς προεξέθεσamen, ὁ ἄνευ νομίμου τίτλου συλλαμβάνων ἢ δεχόμενος τὸν συλληφθέντα, τιμωρεῖται ἐπὶ παρανόμῳ κατακρατῇ, εἴτε ἐκ προθέσεως εἴτε ἐξ ἀπερισκεψίας — ἐπίσης καὶ οἱ ἀμελοῦντες τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κρατουμένου δημόσιοι ὑπάλληλοι, τιμωροῦνται ὡς συνάταις τῆς παρανόμου κατακρατήσεως — δὲν δύνανται δὲ οὗτοι νὰ προτείνωσιν ἔλλειψιν δολίας προαίρεσεως, διότι ὁ Νόμος ἀρκεῖται εἰς μόνον τὸ γεγονὸς καὶ διότι ἡ ἀμέλεια περὶ τὴν εκπλήρωσιν τοιούτου καθήκοντος ἀποτελεῖ δολίαν προαίρεσιν.

Ἐπὶ τέλους παρατιροῦμεν ὅτι ἂν καὶ ὁ ἔνοχος τῆς παρανόμου κατακρατήσεως δὲν καταδιώκεται εἰμὴ συνεπείᾳ ἀναφορᾶς τοῦ κατακρατηθέντος, μολοντοῦτο οἱ ἀρμόδιοι ὑπάλληλοι καὶ εἰσαγγελεῖς ὑπακείμενοι εἰς τὴν ποινὴν τῆς συναπιότητος διὰ τὴν ἀμέλειάν των, δὲν πρέπει νὰ περιμένωσι πότε νὰ ἐλευθερωθῇ αὐτός διὰ νὰ καταγγεῖλῃ τὸν ἔνοχον, ἀλλ' ὀρεῖλουν παραχρῆμα νὰ ἐπιληφθῶν ἀνακρίσεις καὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ παρανόμου κρατουμένου καὶ ἂν οὗτος ζητήσῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, τότε νὰ τὸν εἰσαγάγωσιν εἰς δίκην.

Ἐὰν ἡ παράνομος κατακράτησις ὑπερβῇ τὸν μῆνα, δὲν ἔπεται ὅτι ὁ κατακρατῶν πρέπει νὰ μὲν ἀκαταδίωκτος, διότι οὗτος ἐνδέχεται νὰ κρατῇ δεσμευμένον ἐπ' ἄπειρον τὸν κατακρατούμενον καὶ ν' ἀποκρύπτῃ αὐτὸν ἀπὸ τὰ ὅμματα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀρχῶν, ὅθεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ παράνομος κατακράτησις λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τῆς ἀρπαγῆς (ἄρθρ. 321 ἐδ. 3) καὶ τιμωρεῖται ἐξ ἐπαγγέλματος.

Εἰς τὴν ἀρπαγὴν καὶ εἰς τὴν παράνομον κατακράτησιν δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα, διότι ἄδηλον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κατηγορούμενον εἶναι ἐπὶ πόσον χρόνον ἤθελε διαρκέσει ἡ κατακράτησις — ἐκ τούτου ἅμα γίνῃ ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς στερήσεως τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ δὲν κατορθωθῇ ἡ περικιτέρω ἐκτέλεσις ἐκ περιστάτικῶν

ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος, τότε ὑπάρχει ὡπωσδήποτε πλήρης πράξις, τοῦτέστι παράνομος κατακράτησις διαρκέσασα ἑλαττον τῶν τριῶν ἡμερῶν (ἀδιάφορον ἐπὶ πόσας ὥρας ἢ στιγμὰς) καὶ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν. — Ἐνῶσφι δὲ δὲν ἐγένετο ἀρχὴ στερήσεως τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, πᾶσα πρὸς ἀρπαγὴν ἢ πρὸς κατακράτησιν δοκιμῇ, θεωρεῖται ὡς ἄδικος ἐπίθεσις μετὰ βίαιοπραγιῶν, κατὰ τὰ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 207 ἐκτεθέντα.

Ἄρθρ. 329.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐβδομαῶδων ἐκείνων ὅστις λαμβάνει ὑπὸ φύλαξιν τοῦ ἀποπλανημένου παιδᾶς, παράφρονος, ἀπόρους, ἐπικινδύνους, ὑπόπτου, συνειλημμένου ἐπ' αὐτοφῶρῃ εἰς ἀξιοποιόν τινα πράξιν, εἰς ἐπαιτείαν ἢ ἀγυρτείαν καὶ τοῦ κρατεῖ πλέον τῶν 24 ὥρῶν εἰς τὴν ἐξουσίαν του, χωρὶς νὰ δώσῃ εἰδήσιν εἰς τὴν πλησιεστέραν ἀρχὴν, ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς τοὺς προσήκοντας συγγενεῖς τοῦ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμποδισμένου ἀνθρώπου.

Γ'. Παράνομος βία καὶ ἀπειλὴ.

Ἄρθρ. 330.

Ὅστις εἴτε μὲ πραγματικὴν βίαν, εἴτε μὲ ἀπειλὴν ἐπιχειρεῖ τι ἐπὶ τῷ παρὰ νόμῳ σκοπῷ τοῦ νὰ πείσῃ τινὰ ἄκοντα εἰς τὸ νὰ πράξῃ, παραλείψῃ ἢ ὑποφέρῃ τι τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός, καὶ ὅσον ἢ ἐπιχείρησις αὐτὴ δὲν περιέχει δεινότεραν τινὰ τοῦ δικαίου παραβάσιν.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὑποῖα ἐγράφαν ἐπιτηδῆς δι' ἐλαστικῶν καὶ περιεκτικῶν ἐκφράσεων, ἵνα ἐφαρμοζόνται ἐπὶ πράξεων τὰς ὑποίας ὁ Νομοθέτης δὲν ἠδύνατο νὰ προῖδῃ καὶ τιμωρῇ κατ' ὄνομα, διότι αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων εἰσὶ πολυειδεῖς καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν ὅλαι εἰς εἰδικὸν κατάλογον. — Τοιαῦτα ὅμως ἄρθρα δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσιν εἰς τὸν Νόμον, διότι εἶναι αἰνιγματώδη καὶ ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 480 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ διότι εἰς τὰς περιεκτικὰς αὐτῶν ἐκφράσεις περιλαμβάνονται ὅλα σχεδὸν τ' ἄλλα ἄρθρα τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ τελευταία φράσις «καὶ ὅσον ἢ ἐπιχείρησις αὐτὴ δὲν περιέχει δεινότεραν τινὰ τοῦ δικαίου παραβάσιν» ἠδύνατο καὶ ὁ βιαστής καὶ ὁ ληστής καὶ ὁ ἐκδικαστής, καὶ ὁ ἀνθιστάμενος καὶ ὁ ἀρπαξ καὶ ὁ ἀπαγωγεὺς καὶ ὁ ἐπιτιθέμενος καὶ ὁ αὐτοδικῶν καὶ ὁ μονομάχος καὶ πλείστοι ἄλλοι ἐγκληματοῦντες καὶ ἀποπειρώμενοι, νὰ ἰσχυρισθῶσιν ὅτι παρέβησαν τὸ ἄρθρον 330· ἐκτὸς δὲ τούτου ὅπως εἶναι γεγραμμένον τὸ ἄρθρ. 330 καὶ ὁ βιάζων ἕνα φίλον του νὰ πῇ κατ' ἐν οἶνον, δύναται νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος παρὰ νόμου βίας.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο παραβαλλόμενον ἰδίως πρὸς τ' ἄρθρ. 169, 170, 189, 207, 322, 360, 368, 472, 577, καὶ 47 τοῦ Ποιν. Νόμου καθίσταται δυσνόητον, διότι ἔχει πολλήν συγγένειαν καὶ ταυτότητα μετὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενας πράξεις, καὶ μολαντοῦτο ὡς ἰδιαίτερον ἄρθρον ἀπαιτεῖ ἰδικιέρας περιστάσεις καὶ ἰδιαίτεράν ἐφαρμογήν.

Κατὰ λέξιν ἐξεταζόμενον τὸ ἄρθρον τοῦτο παρουσιάζει καὶ ἄλλαν δυσχέρειαν περὶ τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως «πραγματικὴ βία» ἥτοι ἐν αὐτῇ ἔννοῃ βίαν ἐπὶ πραγμάτων (καὶ οὐχὶ προσώπων) ἢ βίαν πραγματικὴν δηλ. ἀληθῆ καὶ οὐχὶ προσπεποιημένην (τὸ δὲ λεγόμενον χωρατὰ). — ὅθεν, εἰς τὴν ὁρθὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων τούτων πρέπει νὰ ἐγκυλῇ τις διὰ νὰ μὴ ὑποπέσῃ εἰς λάθην.

Κατὰ τὰς περὶ βίας ἀρχάς, βία ἐπὶ πραγμάτων δὲν δύναται νὰ ὑπάρῃ διότι κατὰ τοὺς Νόμους 3, 4, 5, 6, 7, 8 καὶ 9 Πανδ. 4, 2 καὶ τ' ἄρθρ. 96 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἡ βία ἀποτείνεται κατὰ τῆς ἐλευθέρως θελήσεως δι' ἐπικινδύνων πράξεων καὶ ἀπειλῶν κατὰ τοῦ σώματος, ἢ τῆς ἐλευθ. θερίας, ἢ τῆς ἀγνείας τοῦ βιάζομένου ἢ τῶν στενῶν αὐτοῦ συγγενῶν καὶ προτίθεται τὴν ἐξανάγκασιν τῆς θελήσεως εἰς ἀκουσίαν πράξιν ἢ παράλειψιν. — ἄρα δὲν πρόκειται περὶ βίας κατὰ πραγμάτων, τόσῳ μᾶλλον ὅσον ἡ τῶν πραγμάτων βλάβη καὶ καταστροφή προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 421.

Προκειμένου λοιπὸν περὶ βίας κατὰ προσώπου, ἔπεται ὅτι καὶ αὐτὰ ἀπειλὰ κατὰ προσώπου ἐννοοῦνται ἢ δὲ λέξεις «πραγματικὴν» ἔννοιαν σπουδαίαν καὶ οὐχὶ ἐπιτετηθευμένην βίαν ἢ ἀπειλὴν, ἄρα ὁ κατὰ προσποίησιν βιάζων ἢ ἀπειλῶν ἕτερον διὰ νὰ πράξῃ δὴθεν ἢ παραλείψῃ ἢ ὑποφέρῃ τι, δὲν θεωρεῖται παραβάτης τοῦ ἄρθρου 330 ἢ ἄλλου τινὸς τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι οὗτος δὲν προϋτίθετο νὰ βιάσῃ πράγματι τὴν θέλησιν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ νὰ πράξῃ ἀστειότητα, ἄλλως πολλοὶ ἄνθρωποι θέλουσιν εἰσχυρῇ εἰς δίκην ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 330, διότι χάριν ἀστειότητος μετεχειρίσθησαν πολλάκις προσπεποιημένην βίαν καὶ ἀπειλὰς κατὰ τῶν φίλων των, διὰ νὰ δοκιμάσωσι τὴν τὴν μὴν ἢ τὴν συμπεριφορὰν αὐτῶν, ἢ διὰ νὰ προκαλέσωσι γέλωτα.

Ἐξεταστέον ἤδη ἂν ἡ διὰ βίας ἢ ἀπειλῆς ἐπιχείρησις πρέπει ν' ἀποτελῇ ἄλλην γνωστὴν ἐν τῷ Νόμῳ ἀξιοποινον πράξιν (οἷον ἐπίθεσιν, τραύμα, βιάσμον κλπ.) ἢ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἢ βία ἢ ἀπειλὴ τείνουσα εἰς θεμιτὴν πράξιν ἢ παράλειψιν, ἵνα ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρὰ νόμους πράξις. — βεβαίως αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἢ κατὰ προσώπου βία καὶ ἀπειλὴ τείνουσα εἰς τὸ νὰ ἐκδίδῃ τὴν θέλησιν γὰρ πράξῃ, παραλείψῃ ἢ ὑποφέρῃ θεμιτόν τι, εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ προκειμένου ἄρθρου, διότι ὡς ὠμολόγησαμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 207 ἐπὶ ἀδίκου ἐπιθέσεως, ἡ παραβάσις τῆς ἐλευθεριότητος (δηλ. τοῦ ἀπαρχαιώστου) τοῦ ἀτόμου δὲν

εἶναι θεμιτὴ οὐδ' ὅταν πρόκηται περὶ ἐκτελέσεως πράξεως μὴ ἀξιόποινου· — ὅτι δὲ τὸ προκείμενον ἄρθρον ἔννοεῖ βίαν ἢ ἀπειλὴν πρὸς ἐκτέλεσιν θεμιτῆς πράξεως, προκύπτει ἐκ τῶν τελικῶν ἐκφράσεων αὐτοῦ «καθ' ὅσον ἢ ἐπιχειρήσεις δὲν περιέχει δεινότεραν τινὰ τοῦ δικαίου παράδοσιν»· ἄρα ἂν ἡ βία ἢ ἡ ἀπειλὴ ἀφορᾷ ἄλλην ἀξιόποινον πράξιν, τότε τιμωρεῖται κατὰ τὰ σχετικὰ ἄρθρα τῆς πράξεως ἐκείνης· — τοῦτο δ' ἐνισχύεται προσέτι καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Νόμος τιμωρεῖ ἑλαφρῶς τὴν βίαν καὶ ἀπειλὴν χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ διόλου ἂν ἐπὶ τῆς πράξεως αὐτῆς σκοπούμενον ἀποτέλεσμα καὶ χωρὶς νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν τινὰ κατὰ τοῦ ἀποτελέσματος, τοῦθ' ὅπερ δεικνύει ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα δὲν συνίσταται εἰς παράνομον πράξιν.

Π. χ. Εἰς μίαν συναναστροφήν, ἢ εἰς ἓν συμπόσιον, κύριός τις παραινεῖ ἕτερον νὰ τραγωδησῇ, ἢ νὰ φάγῃ, ἢ νὰ πίνῃ, ἢ νὰ χορεύσῃ, ἢ νὰ παύσῃ τραγωδῶν ἢ χορεύων, ἢ νὰ σφύρῃ ἀηδὴν τινὰ πῖλον, ἢ νὰ κερᾷ οἶνον κλπ., ἢ νὰ καθίσῃ εἰς τὴν μεσολίαν· τοῦτου δ' ἀντιτείνοντος, ὁ παραινῶν θέλων νὰ ἐξαναγκάσῃ αὐτὸν παρανόμως (διότι πᾶσα μὴ εὐλογος βία εἶναι παράνομος) νὰ πράξῃ, παραλείψῃ ἢ ὑποφέρῃ ἐν τῶν ἀνωτέρω, ἐξάγει βιάως μάχαιραν, ἢ προτείνει κατ' αὐτοῦ ράβδον ἢ πυροβόλον ἢ πυγμὴν καὶ τὸν ἀπειλεῖ νὰ πράξῃ κατὰ τὴν θέλησίν του· — ὁ οὕτω βιάζων ἢ ἀπειλῶν τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 330 ἀδιαφόρως τοῦ ἀποτελέσματος, διότι ὁ βιασθεὶς δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ τραγωδῇ, ἢ νὰ πίνῃ (χωρὶς ὄρεξιν) οὐδὲ νὰ παύσῃ χορεύων ἢ τραγωδῶν (ἀφοῦ εἶχε τοιαύτην διαθέσιν) οὐδὲ νὰ γίνῃ ἀντικείμενον γέλωτος, πᾶς δ' ὁ ἐπιχειρῶν νὰ παραβιάσῃ τὴν θέλησίν του τιμωρεῖται.

Π. χ. Ζητεῖ τις παρὰ τινος δραχμ. 100 λόγῳ δανείου, ἀντιτείναντος δὲ τούτου, ὁ ζητῶν διὰ βίας ἢ ἀπειλῶν ἐμμένει εἰς τὴν αἴτησίν του· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἴτε δοθῇ εἴτε μὴ τὸ δάνειον, ὑπάρχει παράνομος βία καὶ ἀπειλὴ καὶ οὐχὶ ληστεία ἢ ἐκβίασις (ἄρθρ. 363 καὶ 368), διότι ὁ ζητῶν τὰ χρήματα δὲν προτίθετο νὰ λάβῃ τὰῦτα ὡς ιδιοκτησίαν του ἢ πρὸς ιδιοκτησίαν ἄλλ' ἐπὶ ἐπιστροφῇ· — ἐπειδὴ ὅμως ἠθέλησε παρανόμως νὰ ἐκβιάσῃ τὴν θέλησιν τοῦ ἄλλου, εἴτε ἐπέτυχεν εἴτε μὴ ὁ βίαιος καὶ ἀπειλητικὸς τρόπος του, κατέστη παραβάτης τοῦ ἄρθρ. 330 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Π. χ. Πρόκειται νὰ ἐναχθῇ τις εἰς τὸ δικαστήριον παρ' ἄλλου διὰ τὸ ληξίπροθεσμον χρέος του, ἢ νὰ καταδιωχθῇ διὰ κατασχέσεως ἢ φυλακίσεως, συναντῶν δὲ τὸν δανειστήν του τὸν ἀπειλεῖ νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ κάμῃ τοιοῦτον κίνημα, ἄλλως κλπ. — ἡ περιστάσις αὕτη ἀποτελεῖ παράνομον ἀπειλήν.

Παρατηρούμεν ἐπὶ τέλους ὅτι ἐάν ὁ καθ' οὗ ἐπράχθη βία ἢ ἀπειλή, ἐνέδωκεν ἑκουσίως εἰς τὸ προτεινόμενον, εἴτε πρὶν ἀρνήσθῃ, εἴτε καὶ μετὰ τὴν πρώτην ἀρνήσιν του, δὲν ὑπάρχει ἀξιοποιόν τι, διότι ἡ ἐπελθοῦσα συναίνεσις ἐκάλυψε τὸ βίαιον ἢ ἀπειλητικὸν τῆς προτάσεως, καὶ ἀντ' ἄλλου παραδείγματος λαμβάνομεν ἐκ τῆς Μυθολογίας τὸ ὑπὸ Βιργιλίου (Βουκολικά ἐκλογὴ 6 στιχ. 13) ἀναφερόμενον ὅτι οἱ παῖδες Χρόμις καὶ Μνησίλος ἰδόντες τὸν Σεληνὸν ἐν ἄντρον κοιμώμενον καὶ ἐξογκωμένον κατὰ τὰς φλέβας, ἕνεκα τοῦ χυετινοῦ οἴνου, ὡς συνήθως συνέβαινε αὐτῷ, καὶ μακρὰν τούτου κείμενα τὰ ἐκ τῆς κεφαλῆς του ὀλισθήσαντα στέμματα, ὡς καὶ μέγαν κύνθρον (δηλ. κρασοκανάταν) τετριμμένην ἔχοντα τὴν λαβὴν, εἰτελοῦντες (διότι πολλὰκις ὁ γέρον ἀμφοτέρους τοὺς νέους τῇ ἐλπίδι ᾧδῃς ἐνόπαιζεν) ἐδέσμευσαν αὐτὸν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ στεφάνων, τῇ συνδρομῇ τῆς περικαλλεστάτης τῶν Ναϊάδων Αἰγλης, ἥτις προσῆλθε πρὸς βοήθειαν αὐτῶν φοβουμένων, καὶ ἔβαψε τὸ μέτωπον καὶ τὰς παρειάς αὐτοῦ, ἡδὴ ἀνυίγοντος τοὺς ὀφθαλμούς, μὲ συκάμιναν αἱματόεσσαν· ἐκείνη γελῶν διὰ τὸν δόλον, λέγει «διατὶ μὲ περιβάλλετε δεσμοῖς; λύσατέ με, ὦ παῖδες, ἀρκεῖ ὅτι ἡδυνήθητε νᾶ με ἰδῆτε, ἀκούσατε καὶ τὰς ὁποίας θέλετε ᾧδᾶς, ὑμῖν ᾧδᾶς, ταύτη (δηλ. τῇ Αἰγλῇ) ἄλλο εἶδαι ἀμοιβῆς ἔσται (;) ἐνταυτῷ δ' ἤρξατο ψάλλων.

Δ'. Ἀπαγωγὴ.

Ἄρθρ. 331—332.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρ. 331 καὶ 332 παρατηρούμεν ὅτι ἐπὶ βίαιᾳ ἀπαγωγῇ ἀπαιτεῖται α) σκοπὸς ἀκολασίας ἢ γάμου· β) βία ἢ δολία ἐκτόπισις τοῦ ἀπαγομένου προσώπου πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ—ἐπὶ δ' ἑκουσίας ἀπαγωγῇ ἀπαιτεῖται μὲν ἡ πρὸς ἀκολασίαν ἢ γάμον ἐκτόπισις, ἔχει δὲ σπουδαίαν ἐπιρροὴν ἡ ἡλικία τοῦ ἀπαγομένου.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀκολασίας ἢ τοῦ γάμου εἶναι τὸ κινεῖν αἷτιον, ἡ δὲ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ὕλική πρᾶξις τῆς ἀπαγωγῆς, θεωρεῖται ἐκπληρωμένη ὅταν τὸ ἐπιληφθὲν πρόσωπον εἴτε διὰ βίας εἴτε διὰ δόλου ἀπῆλθῃ ἀπὸ ἐνὸς τόπου εἰς ἄλλον· ὁ Νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν περὶ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς πράξεως, οὔτε περὶ τοῦ τόπου τῆς ἀποστάσεως, οὔτε περὶ τῆς ιδιότητος αὐτοῦ ἢ τοῦ τόπου ἐνθα διέτριβεν ἢ τυχαίως εὗρεθῇ ὁ ἀπαχθεὶς (ὅρα καὶ ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου 33 τοῦ 1842)· ὅθεν καὶ ἡ ἀπὸ δωματίου εἰς δωματίον, καὶ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ εἰς οἰκίαν καὶ ἡ ἀπὸ τῆς οἰκίας εἰς τὸ περιβόλιον, ἢ εἰς τὴν ἐξοχὴν, μεταφορὰ τοῦ ἀπαχθισμένου προσώπου πρὸς ἀκολασίαν ἢ γάμον ἀποτελεῖ ἀπαγωγήν.

Εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ὁ ἀπάγων συνέλαβε τὸν περὶ ἀκολασίας ἢ γὰρ σκοπὸν δι' ἑαυτὸν, ἢ διὰ τρίτον, εἴτε κατ' ἐντολὴν ἐκείνου, εἴτε καὶ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 331 ὁ ἀπάγων πρῶτον πάν τι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς ἀκολασίαν ἢ νὰ τὸ ἀναγκάσῃ εἰς γάμον ἢ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς ἄλλον πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος (ἢ γὰρ εἴτε πρὸς ἀκολασίαν εἴτε πρὸς γάμον) θεωρεῖται ἀπαγωγέως· ἐὰν ὅσον ὅμως συντρέχει καὶ ἐντολὴ ἄλλου, θεωρεῖται καὶ οὗτος συναιτουργὸς τῆς ἀπαγωγῆς (ἄρθρ. 56, ἐδ. 2 Ποιν. Νόμου).

Ὡς πρὸς τὴν βίαν παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη συνίσταται εἰς τὴν ἐπίθεσιν κατὰ προσώπου καὶ ἐξανάγκασιν αὐτοῦ νὰ ὁδοιπορήσῃ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἀπαγωγέως· ἢ εἰς τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων ἢ τῶν βραχιόνων τοῦ ἀπαγωγέως.

Ὡς πρὸς τὸν δόλον παρατηροῦμεν ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συντρέξωσι τὰ ὑπὸ τοῦ Πολιτικοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα πρὸς σύστασιν τοῦ κακοῦ δόλου, ἀρκεῖ νὰ προηγηθῶσι ψεύδη δι' ὧν πεύθεται τὸ ἀπαγχομένης προσώπου ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ἀπάγωγέα εἰς μέρος τι γὰρ ἢ δὴθεν περιπάτου, ἢ περιεργείας, ἢ παιγνιδίου, ἢ συλλογῆς παιδιόντων, ἢ συναντήσεως φίλου τινος κλπ.

Ἐπὶ προσώπων κατωτέρας ἡλικίας τῶν 12 ἐτῶν, ἡ ἐκουσία ἀπαγωγὴ θεωρεῖται ὡς βία, διότι τὰ πρόσωπα ταῦτα δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσῃ τὴν πονηρίαν καὶ τὸν δόλιον σκοπὸν τοῦ ἀπαγωγέως, ὅθεν καὶ θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν θέλησιν των παρασυρόμενα.

Τὸ ἐγκλημα τῆς βιαίας ἀπαγωγῆς εἶναι πλήρες διὰ τῆς πρὸς σκοπὸν ἀκολασίας ἢ γάμου, βιαίας ἢ δολίας ἐκτοπίσεως προσώπων πάσης ἡλικίας, ἢ διὰ τῆς ἐκουσίας ἐκτοπίσεως προσώπου ἔχοντος ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 12 ἐτῶν (ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μὴ συμπληρώσαντος τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας ὡς ἐξάγεται ἡ ἐννοία αὕτη τῆς ἡλικίας· καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 332) — ἐὰν δ' ἐκτελεσθῇ καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπαγωγέως, τὸ τοιοῦτον ἔχει ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὸ βάρος τῆς ποινῆς, διότι ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει τόσον ὁ ἀπαγωγέως ὅσον καὶ πᾶς τρίτος ὑπὲρ οὗ ἡ ἀπαγωγὴ γέγονε καὶ πᾶς ὅστις συνέπρᾶξεν εἰς τοῦτο, τιμωρεῖται μετρίκην. Ἐὰν ὅμως δὲν ἐξετελέσθῃ ὁ τῆς ἀκολασίας ἢ τοῦ γάμου σκοπός, ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἀπαγωγέως ἢ τῶν συνενόχων αὐτῷ, τὸ τοιοῦτον δὲν ἀπαλλάττει αὐτοὺς, διότι ὑποκείνται εἰς ποινὴν φυλακίσεως 2—5 ἐτῶν — ἐὰν δ' ἡ ἀπαγωγὴ μὴ ὅλην τὴν ὁποίαν ἐνέργησε βιαίαν ἢ δολίαν ἐκτόπισιν τοῦ ἀπαχθέντος, ἀπέβαλεν ἐκουσίως τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν του, καὶ πρὸ πάσης ἀνακρίσεως ἀπέλυσεν ἀλύμαντον (ἢ γὰρ ἀθικτον) τὸν ἀπαχθέντα, τιμωρεῖται μετρίκην 3 ἡμερῶν μέχρις ἐνός ἔτους.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

46.

Ἐπὶ ἐκουσίας ἀπαγωγῆς προσώπου συμπληρώσαντος τὸ 12 ὡρὶ καὶ τὸ 20 ἔτος τῆς ἡλικίας, ἀπαχθέντος, ἀνευ τῆς συναίνεσως ἢ ἐν ἀγνοίᾳ (ὅπερ ταυτόσημον) ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόκειται (δὴλ. γονέων, ἐπιτρόπων κλπ.) τιμωροῦνται ἀμφοτέρωι δὴλ. τόσον ὁ ἀπαγωγὴν ὅσον καὶ ὁ ἀπαχθεὶς μετὰ φυλάκισιν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθρ. 332.

Μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω, περὶ ἀπαγωγῆς ἐκτεθέντα, θεωροῦμεν ἀναγκάσιον νὰ κάμωμεν τὴν ἐξῆς σπουδαίαν παρατήρησιν, ὅτι ἂν τὸ κακὸν περιορισθῇ εἰς τὴν πρὸς σκοπὸν ἀκολασίας ἢ γάμου δολίαν ἢ βιαίαν ἢ καὶ ἐκθυσίαν ἐκτόπισιν, τότε ἡ ἀπαγωγή εἶναι εὐδιάκριτος· ἂν ὅμως ἐκτελεσθῇ βιαίως ἢ ἀκολασία τόσον ἐπὶ τοῦ βιαίως ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκουσίως ἀπαχθέντος, καὶ μάλιστα ἂν ἐντεῦθεν προκύψῃ καὶ σωματικὴ βλάβη, τότε παρουσιάζονται ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ βιασμοῦ (ἀρθρ. 273) ἐν ταῦτοις τὸ ἀρθρ. 331. τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀκολασίας θεωρεῖ ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν, χωρὶς νὰ κάμῃ διακρίσιν ἂν αὕτη ἐξετελέσθῃ διὰ βίας καὶ σωματικῆς βλάβης, ἢ δι' ὑποχωρήσεως εἰς τὴν κατὰ τὴν ἀπαγωγὴν βίαν.

Πρὸς διασάφισιν τῆς φαινομένης ταύτης ἀντιφάσεως μεταξὺ τῶν ἀρθρῶν 273 καὶ 331, φρονοῦμεν ὅτι ἂν μετὰ τὴν ἐκτόπισιν τοῦ ἀπαχθέντος ὑποχρεωθῇ οὗτος διὰ σωματικῆς βίας ἢ δι' ἀπειλῶν ἡνωμένων μετὰ κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, ἢ διὰ ναρκωτικοῦ τινοῦ ποτοῦ νὰ ὑποφέρῃ ἀσέλγειαν, τότε πρὸς τὸ ἐγκλημα ἀπαγωγῆς ὑπάρχει κατὰ συνῆκην καὶ ἐγκλημα βιασμοῦ κατὰ παράθεσιν τῶν ἀρθρῶν 273 331. καὶ 109 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου. — ὡς πρὸς δὲ τὸν ἐκουσίως ἀπαχθέντα, ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς πράξεως μετανοήσαντα καὶ ἀντισταθέντα, ὑποστάντα δὲ διὰ σωματικῆς βίας ἢ ἐπικινδύνων ἀπειλῶν τὴν ἀσέλγειαν, ὑπάρχει ἐγκλημα βιασμοῦ, διότι ἡ κατὰ τῆς ἀκολασίας ἀντίστασις καὶ ἡ διὰ βίας ἐκτέλεσις τῆς ἀσέλγειας, ἀποτελεῖ τὸν βιασμόν.

Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω ἔπεται· Α') ὅτι πᾶσα μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν ἐκουσία ὑποχώρησις τοῦ ἀπαχθέντος εἰς ἀκολασίαν ἢ εἰς γάμον, δὲν ἀποτελεῖ πρόσθετον ἐγκλημα βιασμοῦ, ἀλλ' ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν τῆς ἀπαγωγῆς, ἐφ' ὅσον ὅμως διὰ τῆς ἀκολασίας προέκυψε σωματικὴ τις βλάβη τοῦ ἀπαχθέντος, αὕτη τιμωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρα κατὰ συνῆκην πράξις ἐκ προμελέτης, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἀρθροῦ 109, διότι ὁ ἀπαγωγεὺς ἀπεράσισε νὰ ἐνεργήσῃ ἀκολασίαν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μεταγαγὼν τὸν ἀπαχθέντα εἰς μέρος τι, ἐξετέλεσε τὸν προμελετηθέντα σκοπὸν ταυ, ἐξ οὗ ὅμως προέκυψε καὶ σωματικὴ βλάβη ἥτις τιμωρεῖται καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον καὶ ἂν συνέβῃ (ἀρθρ. 307).

— Β') ὅτι πᾶσα μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν διὰ σωματικῆς βίας ἢ ἀπειλῶν ἐκτελεσθεῖσα ἀσέλγεια, ἀποτελεῖ πρόσθετον ἐγκλημα βιασμοῦ, ἀλλὰ

πάντες οἱ διανοούμενοι νὰ κάμωσι βιασμόν ἤθελον μεταχειρίζεσθαι τὴν ἐκτόπισιν τοῦ βιάζομένου καὶ οὕτως ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀπαγωγῆς, ἤθελον ἐκτελεῖ βιασμόν πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου, ἀλλ' ἡ περὶ βιασμοῦ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 327, δὲν ἐξετάζει ἐὰν ὁ βιασμός ἐτελέσθῃ εἰς τὸν αὐτὸν τόπον (οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ βιασμός ἐν ᾧ τόπῳ εὐρέθῃ τὸ βιασθὲν πρόσωπον)· ἀλλὰ θεωρεῖ ὡς βιασμόν πᾶσαν ἀσέλγειαν προκύψασαν διὰ σωματικῆς βίας (ἥτοι δι' ἐξαναγκασμοῦ) ἢ δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, ἐν ὁποιοῦδήποτε τόπῳ καὶ χρόνῳ· Γ') ὅτι διὰ σωματικῆς βίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τελεσθῇ μυστήσιον γάμου, διότι πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ ἡ συναίνεσις τῆς ἀπαχθεί-
νης νέας (ἐν δὲ ἀνθρῳπικότητι καὶ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῆς) καὶ νὰ προη-
γηθῇ ἐπισκοπικὴ ἀδεία κλπ. ἄλλως ὁ ἱερεὺς δὲν δύναται νὰ εὐλο-
γήσῃ τὸν γάμον.— Ἐὰν ὅμως εὐρεθῇ ἱερεὺς νὰ πράξῃ ἱεροταλασσίαν γάμου διὰ τῆς βίας καὶ ἄνευ τῆς νομίμου συναίνεσεως καὶ ἀδείας, τὸ τοιοῦτον δὲν ἀποτελεῖ πρόσθετον ἐγκλήμα τοῦ ἀπαγωγέως, ἀλλ' ἐπι-
βαρυντικὴν αἰτίαν τῆς ἀπαγωγῆς καὶ συνέργειαν τοῦ ἱερέως εἰς ταύ-
την (ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τοῦ ἱερέως ποινῶν, ἴδε καὶ
ἀρθρ. 499 Ποιν. Νόμου).

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀρθρ. 126 τοῦ 1839 Βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετών, ἡ ἐκούσια ἀπαγωγή δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς βιασ-
μὸς βιασμοῦ κακουργήματος, ὅταν πραττομένης αὐτῆς λάβῃ χώραν ἐκ
μέρους τοῦ ἀπαγωγέως βία κατὰ τρίτων προσώπων ἢ πραγμάτων.—
τὸ βούλευμα τοῦτο εἶναι ὀρθόν, διότι δὲν ἐξετάζεται ἡ θέλησις τῶν
ἄλλων, ἀλλὰ τῆς ἀπαχθείσης.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 20 τοῦ 1858 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀπαγωγή ἄνευ κατεξουσιάζσεως καὶ ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀπαχθέντος δὲν εἶναι πλήρης, ἀλλ' ἀπόπειρα ἀπαγωγῆς·—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ἡ ἀπαγωγή συνίσταται ἐκ μόνης τῆς πρὸς σκοπὸν ἀκολα-
σίας ἢ γάμου ἐκτοπίσεώς τινος, ἄρα ἅμα ὁ μὲ τοιοῦτον σκοπὸν ἐπι-
τιθέμενος κατ' ἄλλου καὶ διασείων αὐτόν, δὲν δύνηθ' νὰ τὸν ὑποτάξῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ἢ παρασύρας αὐτόν, δὲν δύνηθ' νὰ τὸν μεταφέρει εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, εἴτε διότι ἀντέταξεν ἰσχυρὰν ἀντίστασιν, εἴτε διότι ἐξέφυγεν ἐκ τῶν χειρῶν του, εἴτε διότι ἠλευθερώθῃ παρ' ἄλλων, ὑπάρχει βεβήλωσις ἀπόπειρα ἀπαγωγῆς, διότι σκοπὸς ὑπῆρχε καὶ ἀρχὴ ἐκτελέσεως τῆς ἐκτοπίσεως γέγονεν·—ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὅταν μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀπαγωγῆς, ὁ ἀπαγωγέως δὲν δύνηθ' νὰ ἐκτελέσῃ τὸν περὶ ἀκολασίας ἢ γάμου σκοπὸν του, ἐκ περιστάτικῶν ἀνε-
ξαρτήτων τῆς θελήσεώς του, διότι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι στοιχεῖον τῆς ἀπαγωγῆς, ἀλλ' εἶναι ὅλως ἰδιαίτερον ζήτημα σχετῶν ἐπιπρόσθην εἰς τὴν αὐξήσεωσιν τῆς ποινῆς (ἀρθρ. 331 ἐδ. 2)—καὶ διότι ὡς ἐν τῇ

τοῦ ἀριθ. 273 ἐξεθέσαμεν, ἀπόπειρα βιασμοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπάρῃ ἄνευ τῆς ἐπαφῆς τῶν αἰσθάνων, ἂν ὅμως μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν ὁ ἀπαγωγὴς θελήσῃ διὰ τῆς βίαις ἢ δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν νὰ κατορθώσῃ τὸν περὶ ἀκολασίας σκοπὸν τοῦ καὶ προβῇ μέχρι τῆς ἐπαφῆς τῶν αἰσθάνων, χωρὶς νὰ δυνήθῃ νὰ ἐκτελέσῃ ἐσωτερικὴν ἀσελγείαν, ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του, τὸ τοιοῦτον ἀποτελεῖ πρὸς τὴν ἀπαγωγὴν καὶ ἀπόπειραν βιασμοῦ, καὶ τοῦτο διότι ἀπὸ δυνάμει τοῦ Νόμου καὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων παρεδέχθημεν ὅτι μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν δύναται νὰ προκύβῃ καὶ ἐγκλημα βιασμοῦ, ὁρεόμενον νὰ παραδεχθῶμεν ἐξ ἀνάγκης καὶ τὴν ἀπόπειραν τοῦ τοιούτου ἐγκλήματος, ὅταν συντρέξῃ ἐξωτερικὴ πράξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀσελγείας.

Συνεπῶς δὲ πρὸς ὅσα ἐπὶ βιασμοῦ ἐξεθέσαμεν, παρατηροῦμεν καὶ ἐνταῦθα ὅτι δὲν ἐξετάζεται τίς ὁ ἐνεργῶν καὶ τίς ὁ πάσχων, διότι καὶ ἂν γυνὴ τις ἀπαγάγῃ βιαίως, (καὶ μάλιστα διὰ συνδριμῆς ἄλλων) νέον τινὰ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ ν' ἀσελγήσῃ ἐπ' αὐτῆς, ἢ νὰ τὴν λάβῃ εἰς γάμον, ἡ γυνὴ αὕτη πράττει ἐγκλημα ἀπαγωγῆς—ἐφ' ὅσον δὲ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀκολασίας μεταχειρισθῇ βίαν ἢ ἐπικινδύνους ἀπειλὰς, πράττει συνάμα καὶ βιασμόν, διότι ὁ νέος (ἢ ἄλλο ἱερωμένον πρόσωπον) δὲν ἦτο ὑποχρεωμένος ν' ἀπαχθῇ παρὰ θέλησιν εἰς ἄλλον τόπον καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ἀθεμίτους ὁρέξεις μιᾶς γυναικὸς (καὶ μάλιστα ἀηδοῦς, διεφθαρμένης ἢ ἐκ σιφυλιτικῶν νόσων πασχούσης), διότι ἐπὶ ἀσελγείας ὁ βιαζόμενος εἴτε νὰ ἐνεργήσῃ εἴτε νὰ ὑποσέρῃ, εἶναι τὸ θῦμα τῆς ἀσελγείας.

Κατὰ τὰ περὶ ἀπαγωγῆς—ρήθέντα, γυνὴ δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἀπαγωγὴν ἄλλης γυναικὸς, διότι σκοπὸς ἀκολασίας ἡ γάμου μεταξὺ δύο γυναικῶν δὲν χωρεῖ, χωρεῖ ὅμως ἄδικος ἐπίθεσις μετὰ βιαιοπραγιῶν—ἐφ' ὅσον ὅμως γυνὴ τις προτίθεται νὰ παραδώσῃ τὴν παρ' αὐτῆς ἀπαχθεῖσαν ἐτέραν γυναῖκα, εἰς ἄνδρα τινὰ πρὸς ἀκολασίαν ἢ γάμον, πράττει βεβαίως ἀπαγωγὴν, ὡς καὶ ἡ ἐρμαφρόδιτος εἰς τὴν τὴν ἱκανότητα τοῦ σινιέναι.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 96 τοῦ 1844 καὶ 95 τοῦ 1845 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ βιαιᾷ ἀπαγωγῇ ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ζήτημα ἐκουσίας ἀπαγωγῆς—ἀλλὰ κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 64 τοῦ 1864 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ βιαιᾷ ἀπαγωγῇ, ζήτημα ἐκουσίας ἀπαγωγῆς δὲν ἐπιτρέπεται (βλ. καὶ σελ. 370—375 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας περὶ τῶν σχετικῶν ζητημάτων).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 143 τοῦ 1867 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «τὸ ζήτημα ἂν ἀπελύθῃ ἀλύμηντον τὸ ἀπαχθὲν πρόσωπον, ἀνήκει

εἰς τοὺς Συνέδρους» — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη δι' οὗ λό-
γους ἐκθέτομεν ἐν σελ. 374 καὶ 375 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ
τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Ε'. Γενικοὶ ὁρισμοί.

Ἄρθρ. 333.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον δὲν ἐπιτρέπει ἀνάκρισιν καὶ ποινικὴν καταδίω-
ξιν ἐπὶ παρανόμου βίας καὶ ἀπειλῆς καὶ ἐπὶ βιαιᾷ ἀπαγωγῇ γυναι-
κῶν (ἢ κορασίων κάτω τῶν 12 ἐτῶν) εἰμὴ κατ' αἰτήσιν τῶν παθόν-
των, ἐνηλίκων ἢ ἀνηλίκων, ἢ κατ' αἰτήσιν τῶν γονέων, τῶν ἐπιμελη-
τῶν, τῶν ἐπιτρόπων, κηδεμόνων, ἢ συζύγου, παρεκτός ἐάν ἡ ἀπαγω-
γὴ ἐξετελέσθῃ παρὰ τῶν εἰς τ' ἄρθρα 275 καὶ 276 ἀναφερομένων, ἢ
ὑπὸ περιστάσεις αἱ ὁποῖαι διήγειρον τὴν κοινὴν περιέργειαν καὶ ἐπρο-
ξένησαν σκάνδαλον, ἢ ἐάν ἡ μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν ἀκολασία ἐπροξένη-
σῃ τὸν θάνατον τῆς ἀπαχθείσας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. — τοῦ 1842 ἀπόφασιν τῶν ἐν Λαμία Πλημ-
μλειοδικῶν, τ' ἀπαχθέντα ἐκούσιως καὶ εἰς γάμον ἐλθόντα πρόσωπα
δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι διὰ τὴν ἐκούσιον ἀπαγωγὴν καὶ ἂν πρό-
τερον δὲν προσβλήθῃ καὶ κηρυχθῇ ὁ γάμος ἄκυρος — ἡ ἀπόφασις αὕτη
εἶναι ὀρθή, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 333, μόνησις ἀπαιτεῖται ἐπὶ βιαιᾷ
ἀπαγωγῇ (ἄρθρ. 331) ἐπὶ δὲ ἐκούσιως δὲν ἀπαιτεῖται, ἄρα ἡ ἐκούσια
ἀπαγωγὴ τιμωρεῖται ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ τοῦτο διότι οἱ ἐκούσιως
ἀπαχθέντες δὲν ἔχουσι συμφέρον οὔτε δικαίωμα νὰ καταγγείλωσι
τὴν πράξιν, διότι οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν θεωρεῖται παθὼν (ἀφ' οὗ συνήνε-
σαν εἰς τὴν ἀπαγωγὴν) ἄρα οὔτε καὶ οἱ νόμιμοι ἀντιπρόσωποι αὐτῶν
δύνανται νὰ καταγγείλωσι τὴν πράξιν, διότι ὁ Νόμος δέχεται τὴν
μήνυσιν τῶν ἐπιτροπευόντων ἀνήλικα ἢ τούτοις ἐξομοιούμενα πρό-
σωπα, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι ταῦτα εἶναι παθόντα καὶ ὅτι δύνανται
νὰ καταγγείλωσι τὴν πράξιν, ἀλλ' ἐπὶ ἐκούσιως ἀπαγωγῇ παθόντες
εἶναι οἱ γονεῖς, οἱ ἐπίτροποι κλπ.

Ἐπὶ βιαιᾷ ἀπαγωγῇ, ἐάν ὁ ἀπαγαγὼν ἢ ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον
οὗτος παρεχώρησε τὴν ἀπαχθεῖσαν ἐνυμφεύθῃ αὐτὴν, δὲν δύναται
νὰ γίνῃ ἀνάκρισις καὶ καταδίωξις εἰμὴ κατ' αἰτήσιν καὶ καταμήνυσιν
τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ προσβάλλωσι τὸν γάμον ὡς ἄκυρον, καὶ
ἀφ' οὗ ὁ γάμος κηρυχθῇ ἄκυρος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου — δικαίωμα δὲ
πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ γάμου ἔχει ἡ ἀπαχθεῖσα γυνὴ ἐάν ᾖ ἀνήλικος,
ἄλλως οἱ κατὰ Νόμον ἐπίτροποι αὐτῆς, διότι ἂν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον
98 τοῦ περὶ ἐπιτροπείας ΧΠΘ' Νόμου, ὁ γάμος συνεπάγεται αὐτοδι-
καίως τὴν χειραφεσίαν, μολοντοῦτο ὁ βίαιος καὶ ἄνευ τῶν νομίμων
προϋποθέσεων γάμος, δὲν φέρει τοιαῦτα ἀποτελέσματα — ἄρα τὸ διὰ

βίαις νυμφευθέν ἀνήλικον πρόσωπον, δὲν ἀραιρεῖται τῆς ἐπιτροπείας τῶν νομίμων ἢ Δικαστικῶν ἐπιτρόπων του, οὐδὲ ὑπάγεται εἰς τὴν κηδεμονίαν τοῦ ἀπαγωγέως συζύγου (ἄρθρ. 102 τοῦ αὐτοῦ Νόμου) πρὸς ἔγερσιν τῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου ἀγωγῆς, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῇ γνωμοδότησις Δικηγόρου καὶ ἄδεια συγγενικοῦ συμβουλίου (ἄρθρ. 75), διότι δὲν πρόκειται περὶ ἀκινήτου κτήματος ἢ περὶ χρηματικῆς ποσότητος, καὶ διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ἀπὸ 9 'Ιουλίου 1852. Καταστατικοῦ Νόμου, ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ πληροφορηθεὶσα τὴν τελετὴν παρνόμου γάμου, ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαίτησιν παρὰ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς διὰ νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐξ ἐπαγγέλματος ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων τὰ ἐν τῷ Πολιτικῷ Νόμῳ ὀριζόμενα, μετὰ δὲ τὴν κηρύττουσαν παράνομον τὸν γάμον ἀμετάκλητον Δικαστικῇ ἀπόφασιν, κηρύττει καὶ αὕτη τὸν γάμον ἄκυρον πνευματικῶς ἀρὰ καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀκύρωσιν παρνόμου γάμου.

Κατὰ τοὺς Νόμ. 3, 11, 12, 17 καὶ 19 'Αρμ. Δ' Δ', δὲν γίνεται γάμος ἄνευ συναίνεσεως τῶν συναπταμένων αὐταξουσίων, ἢ ἐν περιπτώσει ἀνηλικιότητος, τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ ὀρφανῆς ἐρήβου νέας, ὅτε αὕτη δύναται κατ' οἰκείαν γνώμην νὰ νυμφευθῇ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ κηδεμόνου· ἡ ἐξαιρέσις αὕτη δὲν ἰσχύει σήμερον, διότι κατὰ τὸν ΧΠΘ' Νόμον καὶ οἱ ἐρήβου ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν ἐπιτροπείαν, κατηργήθη δὲ ἡ τῶν ἐρήβων κηδεμονία ἥτις περιωρίζετο εἰς τὴν διοίκησιν τῶν πραγμάτων καὶ δὲν ἐκώλυε τὴν πρὸς τὸ συναλλάττεσθαι συναίνεσιν τῶν ἐρήβων (ἐκτὸς τινῶν ἐξαιρέσεων) καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 114 διατάχθη ὅτι ὁ συμπληρώσας τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας, ἔχει τὴν πρὸς πᾶσαν πράξιν τοῦ Ἀστυνομικοῦ δικαίου ἰκανότητα, ἐξαιρουμένων τῶν περὶ γάμων καὶ υἱοθεσίας ὁρισμένων.

Κατὰ τὴν διατ. 1, cod. 9. 13 'Αρμ. Δ' ΣΤ' § 37 καὶ τὰς Νεκρὰς 143 καὶ 150· ἡ ἀπαγωγή ἢ ἀρπαγὴ εἶναι κώλυμα πρὸς γάμον μετὰ τοῦ ἀπαγαγόντος καὶ τῆς ἀπαχθείσης· αἱ διατάξεις αὗται κατηργήθησαν βεβαίως ὑπὸ τῶν ὁλοθρων 333 καὶ 705 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι ἂν μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν τελεσθῇ γάμος καὶ δὲν προσβληθῇ ὡς ἄκυρος, τότε οὔτε ἀπαγωγή ὑπάρχει οὔτε ἀξιοποιόν τι· ἀρὰ οἱ οὕτω συνελθόντες εἰς γάμον εἶναι νόμιμοι σύζυγοι, διότι καὶ ἡ μετὰ ταῦτα συναίνεσις τείνει εἰς ἀποδοχὴν τῶν πεπραγμένων καὶ τοῦ Γάμου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔθιμον ἀρχαῖον καὶ ἐπικρατοῦν καθιέρωσε τὸ ἔγκυρον τοῦ δι' ἀπαγωγῆς τελεσθέντος Γάμου, ὁπότεν οἱ συναφθέντες ἢ ἐκεῖνοι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁμοίων δικτελοῦσιν, συναπέσωσιν εἰς τὰ γενόμενα.

Παραλείπονται τὰ Κεφάλαια 19 καὶ 20 μετὰ τῶν καταργηθέντων ἄρθρων 334—333.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ ἀξιοποιούνων πράξεων ἀναφερομένων εἰς τὴν τάξιν τῶν προσώπων.

Α'. Προσβολὴ κατὰ τῆς τάξεως τοῦ πολίτου.

Ἄρθρ. 354—358.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 354—358 παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἄρθρον 354 παραβαλλόμενον πρὸς τ' ἄρθρα 189, 217 καὶ ἐπ. παρῶν αἰκεί διυσχέρειαν περὶ τὴν κατάληψιν αὐτοῦ, διότι δὲν πρόκειται περὶ παρεμποδίσεως περὶ τὴν ἐξάσκησιν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀλλὰ περὶ ἀνατροπῆς ἢ μεταβολῆς τοῦ πολιτικοῦ δικαιώματος (πολιτικῆς τάξεως), ὅπερ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄλλως πῶς εἰμὴ διὰ πλαστογραφίας τῶν δημοτολογίων καὶ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καὶ φορολογικῶν βιβλίων (κατὰ τὸ παρελθὸν σύστημα τῶν μᾶλλον φορολογουμένων), ἐν τούτοις τὰ ἄρθρα 248, ἐδ. 4 καὶ 255 τιμωροῦσι γενικῶς παρομοίας πράξεις μὲ εἰρικήν ἢ δεσμὰ πρόσκαιρα καὶ ὅμως τὸ ἄρθρον 354 ἐπιβάλλει ποινὴν φυλακίσεως διὰ πᾶσαν παράνομον πράξιν τεύουσαν εἰς μεταβολὴν τῆς πολιτικῆς τάξεως ἄλλου.—ἐντεῦθεν ἐπεταὶ ὅτι ἢ ἐν τῷ ἄρθρῳ 354 προνοουμένη πράξις, δὲν ὑπάγεται εἰς τ' ἄρθρα 248, ἐδ. 4 καὶ 255 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἀλλὰ τιμωρεῖται εἰδικῶς μὲ φυλάκισιν.—Εἶναι δὲ φανερόν ὅτι μόνον διὰ πλαστογραφίας ἢ νοθεύσεως δύναται νὰ συμβῇ παρανόμως ἢ ἀνατροπῇ ἢ μεταβολῇ τῆς πολιτικῆς τάξεως ἄλλου, εἴτε διὰ διαγραφῆς αὐτοῦ ἐκ τῶν ἀρμολίων βιβλίων, εἴτε δι' ἐγγραφῆς εἰς ἄλλα βιβλία ἄλλου δήμου ἢ ἄλλης ἐθνικότητος.

Ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 355 παρατηροῦμεν ὅτι τοῦτο εἶναι σαφές ὡς πρὸς τὴν ἀπόκρυψιν ἢ ἀπομάκρυνσιν καὶ μὴ ἀπόδοσιν παιδῶν ἢ ὡς πρὸς τὴν ὑποβολὴν ἄλλων ἀντὶ τῶν γνησίων, διότι αἱ τοιαῦται πράξεις εἰσὶν ὑλικαὶ καὶ πράττονται δι' ἀρπαγῆς καὶ παρανόμου κατακρατήσεως, δὲν τιμωροῦνται δ' ὡς τοιαῦται, διότι ἡ πρόθεσις ἐτείνεν εἰς προσβολὴν τῆς οἰκογενειακῆς τάξεως, ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ ἄρθρον 355 ἀναφέρει ἐν τέλει «ἢ τὸν παριστάνει ψευδῶς ὡς γεννημένον ἀπὸ τὴν δεῖνα μητέρα» νομίζομεν ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνῃ ἡ προφορικὴ ἡμίλια καὶ διάδοσις, διότι τὰ ψεύδη δὲν τιμωροῦνται (ἐκτὸς ἐὰν ἀφ' ὧν τελῶσιν ἀπάτην ἄρθρον 396) καὶ διότι διὰ τῶν ἐξωδίκων ἐρηλίων καὶ παραστάσεων τρίτων, οὐδεὶς ἀποκτᾷ ἢ ἀπόλλυσιν οἰκογενειακὰ δικαιώματα, ἄρα αἱ ἀνωτέρω λέξεις τοῦ ἄρθρου 355 ὑποθέτουσιν ἔνοχον

ψευδῇ μαρτυρίαν γενομένην πρὸς σκοπὸν μεταβολῆς οἰκογενειακῆς τάξεως, καὶ τιμωροῦσι σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν εἰδικῶς ἐπὶ τοιαύτῃ ὑποθέσειως ψευδομαρτυροῦντα.

Τὸ ἄρθρον 356 εἶναι σαφές· τὸ δὲ ἄρθρον 357 τιμωρεῖ ἐκεῖνον ὅστις θέλων νὰ ὠφελήσῃ ἑαυτὸν ἀθεμίτως ἢ νὰ βλάψῃ ἄλλον, ἀποδίδει εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἕτερον τὰ δίκαια τῆς οἰκογενειακῆς τάξεως ξένης τινὸς οἰκογενείας. Π. χ. θέλων τις νὰ κατορθώσῃ ἐπικερδῇ τινα γάμον ἐν τόπον ὅπου δὲν τὸν γνωρίζουν, παρίστα ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ δεῖναι (ἀκουσμένου πλουσίου ἢ μεγάλης περιωπῆς) καὶ ἐπὶ τοιαύτῃ ψευδί παραστάσει ἢ καὶ ἐπιβεβαιώσει συνεννοουμένου τρίτου, ἐξαπατᾷ τὴν καλὴν πίστιν τῶν ἄλλων καὶ ἐκτελεῖ τὸν ἰδιοτελεῖ σκοπὸν τοῦ (ὅς) ἐπραξαν τιγὲς καὶ ἰδίως ὁ περιώνυμος Σκαμπαβίας).

Π. χ. ὅταν τις μαθὼν τὸν θάνατον ξένου προσώπου εἰς μεμακρυσμένον τόπον, παρουσιάζεται ὡς κληρονόμος αὐτοῦ διὰ νὰ λάβῃ τὴν κληρονομίαν κλπ. ἢ τὴν εἰς κληρονόμον ὀφειλομένην σύνταξιν κλπ.—Εἰς τοιαύτας καὶ παρομοίας περιπτώσεις ὁ ἀντιπαιούμενος τὰ δίκαια ξένης οἰκογενείας τιμωρεῖται εἴτε κατ'ὀρθωσιν εἴτε μὴ τὸν ἀθέμιτον σκοπὸν τοῦ.

Τὸ δ' ἄρθρον 358 πρὸς τὴν νόμιμον τιμωρίαν ἐπιβάλλει εἰς τὸ μέλος τῆς οἰκογενείας, ὅπερ ἐγένετο ἐνοχον πράξεων παραβλαπτουσῶν τὴν οἰκογενειακὴν τάξιν ἄλλου μέλους τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, ποινὴν ἀποστερήσεως τῶν ἐκ τῆς συγγενείας νομίμων ὠφελειῶν, ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο κατὰ τοῦ ὁποίου ἀπετείνετο ἡ πράξις, ὁ ἐστὶν ἀποκλείει τὴν ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίαν καὶ τὴν μέμψιν τῆς διαθήκης· οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἐκ διαθήκης κληρονομίαν ἢ κληροδοσίαν, ἣν δύναται τις νὰ πράξῃ ὑπὲρ οὗ τινος θέλει.—Ἡ τοιαύτη ἐκ διαθήκης κληρονομία ἢ κληροδοσία δὲν εἶναι ὠφέλεια διδομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου λόγῳ συγγενείας, ἀλλὰ προαιρετικὴ τοῦ διαθέτου διάταξις καὶ πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ, ἐνόσω ἄλλος λόγος ἀναξιοῦτος τοῦ κληρονομεῖν ἐκ διαθήκης δὲν συντρέχει.

Γ'. Προσβολαὶ ἀφορῶσαι τὸν γάμον.

Ἄρθρ. 359—362.

Τὰ προκείμενα ἄρθρα τιμωροῦν τὸν δι' ἀπάτης ἢ δι' ἀποσιωπῆσεως τῶν νομίμων κωλυμάτων πείθοντα ἕτερον νὰ συναφθῇ μετὰ τοῦτου ἢ τρίτου τινος, εἰς γάμον ἄκυρον κατὰ Νόμον, ὡς καὶ τοὺς βιάσαντας τὰ τέκνα τῶν ἢ τὰ ὑπὸ ἐπιμέλειάν των τέκνα νὰ συνάψωσι γάμον παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν, τότε μόνον ὅταν ὁ γάμος κηρυχθῇ ἄκυρος κλπ. τιμωροῦνται ὡσαύτως καὶ οἱ παραβιάζοντες τὰ περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων διατεταγμένα.

Εἰς τὰς σαφεῖς διατάξεις τῶν ἄρθρων τούτων δὲν ἔχομεν ἄλλο τι νὰ προσθέσωμεν εἰμὴ ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἄρθρ. 362 ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 51 τοῦ περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων Νόμου, αἱ παραβάσεις τῶν περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων διατεταγμένων συνεπάγονται, τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 362 τοῦ Ποιν. Νόμου ὀρισμένην ποινὴν καὶ

Ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 76 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὁσάκις βεβαιωθῇ ὑπαρξίς γάμου, τοῦ ὁποίου ἡ εἰς τὰ ληξιαρχικά βιβλία ἐγγραφὴ παρελείφθη δι' ἁλλειψίν δηλώσεως (ἄρθρ. 74) ἡ τοιαύτη παράλειψις δὲν ἀποτελεῖ τὸ ἄκυρον τοῦ γάμου, ὡς ἀσυγχωρήτως ἀπεφάνισεν κατὰ τὸ 1869 τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, διότι τοιαύτην ἄκυρότητα δὲν καθέστηκεν ἐπὶ ληξιαρχικῶν πράξεων Νόμος, ἀπεναντίας διὰ τοῦ ἄρθρ. 61 ἐπέτρεψε τὴν ἀπόδειξιν τοῦ γάμου καὶ δι' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων, καὶ διότι διὰ τὴν παράλειψιν τῆς ἐγγραφῆς ἐπιβάλλεται χρηματικὴ ποινὴ δραχ. 20—100 εἰς ἕκαστον τῶν παραμελησάντων συζύγων.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων Νόμος ἤρχισε νὰ ὑποπίπτῃ εἰς ἀχρησίαν 1) διότι οἱ Δημάρχοι δὲν ἐφοδιάζονται ἐγκαιρῶς μὲ βιβλία 2) διότι οἱ ἐπιφορτισμένοι ὑπάλληλοι δὲν προθυμοποιοῦνται εἰς τὴν ἐγγραφὴν τῶν δηλώσεων 3) διότι εἶναι ὅλως ἀκατάλληλον καὶ ἀπρεπές νὰ ἐμφανίζωνται οἱ νέονυμοι εἰς τὸ Δημαρχεῖον κλπ., ὥστε πρέπει νὰ καταργηθῇ ὁ Νόμος οὗτος καὶ νὰ γίνῃ ἄλλος ἀπλούστερος, κατὰ τὸν ὅποιον νὰ ὑποχρεοῦνται οἱ ἱερεῖς νὰ ἐγγράψωσιν εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἐκκλησίας, τοὺς γάμους, τὰς γεννήσεις, τὰς βαπτίσεις καὶ τὰς ἀποβιώσεις, ἐπὶ ποινῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ληστείας, ἐκδιάσεως (εἰσπράξεως διὰ βίας)
καὶ δηλώσεως τῆς χώρας.

Α'. ληστεία.

Ἀρθρ. 363—367.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρ. 363—367 ἐξάγεται ὁ ὅρισμός τῆς ληστείας καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν, κατὰ τοὺς διαφόρους τρόπους καθ' οὓς ἐτετέλεσθη ἡ ληστεία καὶ κατὰ τὰς ιδιότητας τῶν ἐκτελεσάντων ταύτην προσώπων, ὡς παρακατιῶν ἀναπτύσσονται.

Ἡ ληστεία ἔχει κύριον χαρακτηριστικὸν τὴν κατὰ τοῦ προσώπου ἐπιθέσιν δηλ. τὴν προσωπικὴν βίαν πραττομένην εἴτε πρὸς τὴν ἀφαιρέσεως ξένης κινητῆς περιουσίας, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀφαιρέσεως, εἴτε μετὰ τὴν ἀφαιρέσιν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀφαιρεθέντων (δρα καὶ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

47.

ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου ρθ' τοῦ 1836 ρθ' καὶ ρμ' τοῦ 1837, 376 τοῦ 1840, 43 τοῦ 1843, 34 τοῦ 1847, 51 καὶ 84 τοῦ 1849 καὶ 13 τοῦ 1863).

Ὁ ὁρισμὸς τῆς ληστείας περιλαμβάνει τέσσαρας περιπτώσεις αἰ ἐξῆς· 1) δι' ἐκείνους οἵτινες θέλοντες νὰ λάβωσιν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν αὐτογνωμόνως ξένην κινητὴν περιουσίαν (ἄνευ διακρίσεως ἀξίας) καὶ νὰ τὴν ἔχωσιν ἀδίκως ὡς ιδιοκτησίαν τῶν, προσέβαλλον διὰ βίας τινά, ἢ ἐπέπεσον εἰς αὐτόν, ἢ ἠπειλήσαν τὸ σῶμα καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

Ἡ περίστασις αὕτη ἀποτελεῖ πλήρη ληστείαν διὰ μόνης τῆς πρὸς σκοπὸν ἀφαιρέσεως κινητῶν, βιαίας προσβολῆς, ἢ ἐπιπτώσεως κατὰ τοῦ ιδιοκτήμονος (ἢ παντὸς τρίτου ἔχοντος ἢ ἀναλαμβάνοντος τὴν διατήρησιν τῶν κινητῶν) ἢ δι' ἀπειλῆς κατὰ τοῦ σώματος καὶ τῆς ζωῆς τοῦ ιδιοκτήμονος ἢ τοῦ τρίτου.—ὅθεν ἅμα συμβῇ ἐν τούτων, ὑπάρχει πλήρης ληστεία ἀδιαφόρως ἐὰν ἐπετειύχθῃ ἢ μὴ ἢ ἀφαιρῶσιν τῶν κινητῶν.—εἰς τοιαύτην περίπτωσιν δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀπόπειρα ληστείας, διότι ἐνὸς τοῦ παράνομος σκοπὸς τοῦ ληστοῦ δὲν ἐξεδηλώθη διὰ βιαίας προσβολῆς, ἐπιπτώσεως ἢ ἀπειλῆς, δὲν ὑπάρχει ἀξιοποινὸς πρᾶξις, ἅμα δ' ἐξεδηλώθη, ὑπάρχει πλήρης πρᾶξις ἀδιαφόρως τοῦ ἀποτελέσματος.—ὅθεν ἐσφαλμένως ἢ ὑπ' ἀριθ. 29 τοῦ 1863 ἀποφάσις τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθη ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀποπείρας τῆς ληστείας ἀνάγεται εἰς τὴν πραγματικὴν ἐκτίμησιν τοῦ Δικαστηρίου καὶ ὅτι ἐν Δικαστηρίῳ οὐσίας δύναται νὰ παραδεχθῇ ἀπόπειραν ληστείας ἅμα ὁρίσῃ εἰς ποῖον σημεῖον ἐσταμάτησεν ἡ πρᾶξις.—τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ὅλως Νομικόν, διότι ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, πρὶν τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ σκοποῦ, οὐδὲν ἔγκλημα ὑπάρχει, μετ' αὐτὸν δὲ πλήρης τὸ τῆς ληστείας ἔγκλημα ἐπράχθη.—ἄρα ἀρχὴ ἐκτελέσεως δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ, διότι δυοῖν θάτερον, ἢ ἐπέπεσον ὁ ληστής (καὶ τότε ὑπάρχει ληστεία ἀδιαφόρως ἂν ἀπεκρούσθῃ ἢ ἀπεδιώχθῃ ἢ δὲν κατῴρθωσέ τι) ἢ θελήσας νὰ ἐπιπέσῃ, μετενόησε πρὸ πάσης σωματικῆς προσβολῆς (καὶ τότε δὲν ὑπάρχει ἀξιοποινὸς πρᾶξις ἀριθ. 31).—ἄρα τὸ νομικόν ζήτημα δὲν δύναται νὰ γίνῃ πραγματικόν πρὸς περιγραφήν τοῦ Νόμου καὶ πρὸς τιμωρίαν μόνης τῆς δολίας προαιρέσεως ἥτις συγγινώσκειται διὰ τῆς μεταμελείας.—ἄλλως τε εἶναι ἀναγκασμένοι οἱ λησταὶ νὰ μὴ μετανιώσιν (ἀρῶν θὰ τιμωρηθοῦν ἐπὶ ἀποπείρᾳ) καὶ οὕτως πῶς ἐξαναγκάζονται ὑπὸ τῆς ἀπονειομένης Νομολογίας νὰ προβαίνωσιν εἰς τὴν πρᾶξιν, ἐνῷ ὁ Νόμος διὰ τῶν περὶ μεταμελείας ἀρχῶν ἐφάρχη συγκατασκευαστικῶς μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ πρελάβῃ μεγαλήτερα δυστοχήματα.

Ὁ Νόμος δὲν ἐξετάζει κατὰ τίνος ἐγένετο ἡ βία, ἢ ἐπιθεσις ἢ ἡ ἀπειλὴ σώματος καὶ ζωῆς, ἀρκεῖ νὰ ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς

ἀφαιρέσεως κινητῶν, ἐπομένως εἴτε κατὰ τοῦ ιδιοκτῆμονος ἐγένετο, εἴτε κατὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ, εἴτε κατὰ παντὸς τρίτου τυχόντος ἢ παρεμβάντος πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐπαπειλουμένης περιουσίας, ὑπάρχει ληστεία, διότι πολλάκις ξένοι ἄνθρωποι καὶ ἰδίως οἱ γείτονες ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑπεράσπισιν ἀλλοτρίας περιουσίας, καὶ διότι ὁ Νόμος ὑποθέτει προσβολὴν ἢ ἀπειλὴν κατὰ παντὸς παρουσιαζομένου ἀνθρώπινου ἐμπαδίου, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ πικρῆνός του σκοποῦ τῆς ἀφαιρέσεως κινητῶν.

2) Δι' ἐκείνους, ὅσοι ἐπὶ σκοπῷ κλοπῆς, ἐκτὸς τῶν ἐργαλείων τὰ ὅποια φέρουσι μεθ' ἐαυτῶν διὰ τὴν κλοπὴν, εἶναι ἐφωδιασμένοι μετὰ ὅπλα (ὅρα τὸν ὁρισμὸν τῶν ὅπλων εἰς τὸ ἀρθρ. 126 τοῦ Ποιν. Νόμου) δὲν ἀρκεῖ δὲ ἡ παρουσία τῶν ὅπλων, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν, ἥτοι νὰ τὰ μετεχειρίσθωσιν τινόντι εἰς ἐκρόδισιν ἢ κάκωσιν τῶν ἀνθρώπων, εἴτε προκαταρκτικῶς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς, ἢ μετὰ τὴν κλοπὴν, ἵνα δυνήθωσι νὰ λάβωσι τὰ κλαπέντα κατὰ παντὸς ἐνθισταμένου εἰς τὴν ἀφαίρεσιν αὐτῶν.

Ἡ περίστασις αὕτη ὑποθέτει ὅτι ὁ κλέπτης δὲν προέθετο νὰ ἐπιτίσῃ κατὰ προσώπου, ἀλλὰ κατὰ περιουσίας καὶ ἐφωδιάσθῃ μετὰ κατάλληλα πρὸς κλοπὴν ἐργαλεῖα (ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶχεν ἐργαλεῖα εἶναι ἀδιάφορον, διότι ἡ κλοπὴ δὲν γίνεται πάντοτε δι' ἐργαλείων, ὅρα καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀριθ. 53 τοῦ 1846) σκεπτόμενος ὅμως ὅτι δύναται ν' ἀπαντήσῃ ἀντίστασιν, εἴτε κατὰ τὴν κλοπὴν, εἴτε κατὰ τὴν μετὰ τῶν κλοπιμαίων ἀναχώρησιν, ἐφωδιάζεται μετὰ ὅπλα καὶ κάμνει πραγματικὴν ἢ ἀπειλητικὴν χρῆσιν αὐτῶν, εἴτε προκαταβολικῶς δηλ. πρὸ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν πραγμάτων, ἢ καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν αὐτῶν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀφαιρεθέντων. — ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν χρῆσις τῶν ὅπλων δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς κλοπῆς, διότι ἐνὸς ὁ κλέπτης δὲν μετέφερε τὰ κλοπιμαῖα εἰς τὸ ἀσυλὸν του, δύναται νὰ καταδιώχῃ πρὸς σύλληψιν καὶ παραίτησιν αὐτῶν (ἄρα καὶ τὰ ἐν σελ. 212—214, 228 καὶ 229 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας, καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 99 τοῦ Ποιν. Νόμου περὶ τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ κλεπτῶν ἐκτεθέντα), ἄρα καὶ πᾶσα ἐν τῇ καταδιώκεισθαι πραγματικὴ ἢ ἀπειλητικὴ χρῆσις τῶν ὅπλων ἐκ μέρους τοῦ κλέπτου, μεταβάλλει τὴν κλοπὴν εἰς ληστείαν, ἀδιάφορος εἰς καταδιώκεισθαι ὑπὸ τοῦ ιδιοκτῆμονος, ἢ τρίτων, ἢ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, διότι ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ χρῆσιν τῶν ὅπλων πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν κλαπέντων, ὅθεν ἐνὸς τὰ κλαπέντα δὲν ἐξησφαλίσθησαν ὁ κλέπτης δύναται νὰ καταδιώχῃ πρὸς σύλληψιν καὶ πρὸς λήψιν τῶν κλαπέντων. — ἐννοεῖται

δ' ὡσαύτως ὅτι τὸ ἄρθρον 175 τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν ἐφαρμόζεται κατὰ κλεπτῶν εἰμὴ κατὰ στασιαστῶν.

Ἄν ὁ κλέπτης καίτοι ἐφοδιασθεῖς μὲ ὅπλα δὲν εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, ἢ εὑρεθῇ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην δὲν ἔκαμε χρῆσιν τούτων, ἀλλὰ φεύγων διέσωσε τὰ κλαπέντα, ἢ τὰ παρήτησεν ἐν τῷ φεύγειν, τότε δὲν ὑπάρχει ληστεία ἀλλὰ κλοπὴ.

Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα ληστείας, διότι ἂν ὁ κλέπτης κατώρῳσε νὰ κάμῃ τὴν κλοπὴν καὶ τὴν ἀφαιρέσιν τῶν κλαπέντων ἄνευ χρήσεως τῶν ὅπλων, ὑπάρχει κλοπὴ· ἂν δὲ κατὰ τὴν πρὸ τῆς κλοπῆς στιγμὴν ἔκαμε χρῆσιν τῶν ὅπλων, εἴτε διὰ κακώσεως εἴτε δι' ἀπειλῶν κατ' ἀνθρώπων καὶ δὲν κατώρῳσε τὴν κλοπὴν, τότε ὑπάρχει ληστεία κατὰ τὸ 1 ἐδ. τοῦ ἁρθροῦ 363. — ἂν δὲ μετὰ τὴν ἄνευ χρήσεως τῶν ὅπλων κλοπὴν, θέλων νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ κλοπιμαῖα κατὰ παρουσίαν τῆς ἀντιστάσεως, ἔκαμε χρῆσιν τῶν ὅπλων εἴτε ἐν τῷ τόπῳ τῆς κλοπῆς, εἴτε καὶ ἐν τῷ φεύγειν, τότε ἡ κλοπὴ ἐτρέπη εἰς ληστείαν, ἀδιαφόρως ἂν διὰ τῆς χρήσεως τῶν ὅπλων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ κλοπιμαῖα, εἴτε διότι τὰ ἀπέρριψε φεύγων, εἴτε διότι συνελήφθη μετ' αὐτῶν διότι ὁ Νόμος δὲν ἐξετάζει τὸ ἀποτέλεσμα ἀλλὰ τὴν πρὸς σκοπὸν διασώσεως τῶν κλαπέντων χρῆσιν τῶν ὅπλων.

3) Δι' ἐκείνους οἵτινες χωρὶς νὰ ἐφοδιασθῶσι μὲ ὅπλα, μετεχειρίσθησαν ὅσα τοιαῦτα συνέλαβον, ἢ τὰ ὁποῖα ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς ἐργαλεῖά των, ἀντὶ ὅπλων διὰ νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὴν μελετηθεῖσαν κλοπὴν.

Ἡ περίστασις αὕτη ὑποθέτει ὅτι ὁ κλέπτης δὲν προέβλετο νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ προσώπου ἀλλὰ κατὰ πραγμάτων καὶ δὲν ἐφοδιάσθη μὲ ὅπλα, εἰμὴ μὲ ἐργαλεῖα οἷον ἀξίνες, μαχλοῦς, ἀντίκλειδας κλπ. — Ἐν τούτοις κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς κλοπῆς εὐρίσκει ἀντίστασιν, καὶ ἐπωφελοῦμενος ἐκ τῆς περιστάσεως ἀρπάζει, τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ κρεμάμενον πυροβόλον ἢ ξίφος, ἢ τὸ ἐν τῇ τραπέζῃ μαχαίριον ἢ ἄλλο κατὰ τὸν κλοπὴν ἐργαλεῖον, ἢ τὸ ἐν τῇ ζώνῃ τοῦ παρευρεθέντος ὑπαρχον πιστόλιον ἢ μαχαίριον καὶ διὰ τῆς χρήσεως τούτων κατορθώνει τὴν πρᾶξιν — ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν δυνήθῃ νὰ εὑρῇ καὶ λάβῃ τοιαῦτα ὅπλα, πάλιν μετεχειριζόμενος ὡς ὅπλα τὰ ὁποῖα ἔφερον ἐργαλεῖα, ἢ ἐν τούτων, καὶ κατορθῶν δι' αὐτῶν τὴν κλοπὴν, πράττει ληστείαν. Ὅπως δ' ἐγράφη τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἁρθροῦ 363, ἡδυνάτο τις νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἀφοῦ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐδ. 2 καὶ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ πέρατος τῆς κλοπῆς, ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν, ἂν καὶ ὁ κλέπτης κατὰ τὴν κλοπὴν δὲν ἀπαντήσῃ ἀντίστασιν καὶ δὲν εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ λάβῃ ὅπλα ἢ ἀντ' αὐτῶν ἐργαλεῖα πρὸς κάκωσιν ἢ ἐκρόβιν, οὐχ ἥττον

περίπτων εἰς τοιαύτην ἀνάγκην μετὰ τὴν κλοπὴν ἢ ἐν τῷ φεύγειν μετὰ τῶν κλοπιμαίων, καὶ μεταχειριζόμενος ὅπλα ἀπὸρρίπτει, ἢ ἀπορρίπτει τοὺς κατ' αὐτοῦ ἐπιπεσόντας ἢ τρίτους τυχαίως διαβαίνοντας ἐνόπλους, ἢ μεταχειριζόμενος τὰ κατὰ τὴν κλοπὴν ἐργαλεία ὡς ὅπλα, πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν κατ' αὐτοῦ ἐπιτεθέντων καὶ πρὸς ἐκασφάλισιν τῶν κλαπέντων, πράττει ληστείαν, ἀδιαφόρος ἐὰν κατώρθωσιν νὰ ἐκφυγῇ ἀπὸ τὴν καταδίωξιν ἢ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν κυνηγούντων αὐτόν, διότι ἅμα ἀντέταξεν ὅπλα, ἢ τόπον ὅπλων ἐπέχοντα ἐργαλεῖα, ἢ πρότερον ἀνευ βίας κατὰ προσώπου πρᾶχθεῖσα κλοπὴν τρέπεται εἰς ληστείαν. Μολοντούτο ἐπειδὴ διὰ τοῦ ἐδ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 375· ἡ τοιαύτη κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν κλοπιμαίων χρῆσις συλλήψεων ὅπλων ἢ ἐργαλείων, τιμωρεῖται ὡς κλοπὴ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐξ ἀνάγκης ὅτι τὸ μὲν ἐδ. 3 τοῦ ἀρθρ. 363 ἀφορᾷ τὴν κατὰ τὴν κλοπὴν ἐποχὴν, τὸ δὲ ἐδ. 2 τοῦ ἀρθρ. 375· ἀφορᾷ τὴν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ κλέπτου μετὰ τῶν κλοπιμαίων ἐποχὴν.

Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἀπόπειρα ληστείας δὲν χωρεῖ, διότι 1) ἐὰν ὁ κλέπτης δὲν εὗρεν ἀντίστασιν κατὰ ἢ μετὰ τὴν κλοπὴν, ὑπάρχει κλοπὴ· 2) ἐὰν εὗρε τοιαύτην πρὸ τῆς κλοπῆς καὶ ἠθέλησε διὰ συλλήψεως ὅπλων ἢ ἐργαλείων νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ ἀνθισταμένου, πάλιν ὑπάρχει ληστεία κατὰ τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἀρθρ. 363 ἀδ' ἀφόρως ἐὰν κατώρθωσεν ἢ μὴ τὴν κλοπὴν — εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν τυχόν ὤρμησε κατὰ τοῦ ἀνθισταμένου νὰ λάβῃ τὸ ὅπλον αὐτοῦ διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν τούτου καὶ δὲν τὸ κατώρθωσιν, διότι καὶ αὕτη ἡ κατὰ τούτου προσωπικὴ ἐπίθεσις ἀνευ ὅπλων ἢ πρὸς ἀρόπλους ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸν πλήρους ληστείας· 2) ἂν κατὰ τὴν κλοπὴν δὲν εὗρεν ἀντίστασιν, ἀλλ' ἐν τῷ φεύγειν μετὰ τῶν κλοπιμαίων κατεδιώκετο, καὶ θέλων ν' ἀσφαλίσῃ τὰ κλοπιμαῖα μετεχειρίσθῃ ὅπλα ἢ ἀντ' αὐτῶν ἐργαλεῖα, πάλιν ἡ χρῆσις τούτων, μετατρέπει τὴν κλοπὴν εἰς ληστείαν (ἢ κατὰ τὸ ἀρθρ. 375 ἐδ. 2 ἐπαυξάνει τὴν ποινὴν τῆς κλοπῆς), ἀδιαφόρος ἐὰν δι' αὐτῆς δὲν κατώρθωσιν νὰ λυτρώσῃ ἑαυτὸν καὶ τὰ κλοπιμαῖα, ἢ μόνον ταῦτα.

4) Δι' ἐκείνους ὅσοι διὰ βιαίων πράξεων ἐστέρησαν τινὰ τῶν μέσων τῆς ἀμύνης καὶ ἐν τούτῳ ἐξέτελεσαν ὑπαίρεσιν· ἐὰν ὅμως ἀποδείχθῃ ἢ ἦναι καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις πιθανόν, ὅτι δὲν ἐπραξάν τὰς κακώσεις χάριν ληστείας, ἀλλ' ἐξ ἄλλης αἰτίας κινούμενοι, καὶ διὰ σκοπὸν τὸν ὅποιον συνέλαβον μετέπειτα, μετεχειρίσθησαν τὴν ἀμύνην τοῦ βιασθέντος κατάστασιν ὡς εὐκαιρίαν πρὸς ὑπαίρεσιν, ἐφαρμόζονται τότε ὡς πρὸς τὴν βίαν καὶ τὴν συνοδευσασάν ταύτην ὑπαίρε-

σιν, οἱ περὶ συρροῆς πολλῶν ἀξιοποιῶν πράξεων Νόμοι (ἄρθρ. 109 καὶ 110).

Τὸ ἀνωτέρω ἐδάφ. 4 προβλέπει δύο ἰδιαιτέρας περιπτώσεις: 1) ὅτι ὁ ληστής ἢ οἱ ληστεαί, πρὸς εὐκολίαν τῆς ληστείας ἐστέρησάν τινες τῶν μέσων τῆς ἀμύνης, ἤτοι τὸν ἔδραν, τὸν ἐκλείσαν εἰς ὑπόγειον τὸν ἐπλάκωσαν με καπνὸς καὶ ἐκάλισαν ἐπάνω του, ἢ τὸν ἀπύκνωτον ἐκ τῆς οἰκίας κλπ. καὶ οὕτως ἐξετέλεσαν τὴν ληστείαν· 2) ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν εἶχον μὲν σκοπὸν νὰ κάμωσι ληστείαν, ἀλλ' ἤθελον νὰ κάμωσι βιασμόν, ἀπαγωγὴν, διατάραξιν οἰκιακῆς εἰρήνης, τραυματισμὸν κλπ., βαλόντες δὲ χεῖρα ἐπὶ τοῦ εὐρεθέντος προσώπου καὶ ἰδόντες ὅτι ἔχει καλὸν ὠρολόγιον, καὶ χρήματα καὶ ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα, συνέλαβον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἀφαιρέσεως τούτων, εἴτε κατὰ προσθήκην τοῦ πρώτου σκοποῦ των, εἴτε καὶ διὰ παραιτήσεως ἐκείνου, καὶ οὕτως ἐξετέλεσαν τὴν ἀφαίρεσιν.

Εἰς τὴν ἀνωτέρω περίστασιν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα ληστείας διότι ὁ Νόμος πρὸς τὴν στέρησιν τῆς ἀμύνης ἀπαιτεῖ καὶ τὴν ὑφαίρεσιν τῶν πραγμάτων, ἄρα ἐὰν οἱ ληστεαὶ μ' ὅλην τὴν ὁποίαν ἐπράξαν στέρησιν τῆς ἀμύνης τοῦ ἰδιοκτητήματος ἢ ἄλλου προσώπου, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑφαίρεσεως καὶ μ' ὅλην τὴν ἐπὶ τούτῳ ὁρμὴν των, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ περιστάτικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς των, τότε ὑπάρχει ἀπόπειρα ληστείας, οὐχὶ δὲ καὶ παράνομος βία καὶ ἀπειλὴ, διότι ὡς εἶλομεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 330 ἡ παράνομος βία καὶ ἀπειλὴ δὲν τείνει εἰς ἀλέμιτόν τι, καὶ διότι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ παράνομος βία δὴλ. ἡ στέρησις τῆς ἀμύνης εἶναι ἐξωτερικὴ πράξις περιέχουσα ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς οὗτο πραττομένης δι' ὑφαίρεσεως ληστείας· ἄρα δὲν δύναται τὸ εἰς τὴν ληστείαν ἀνήκον στοιχεῖον ν' ἀποτελέσῃ ἴδιον ἐγκλημα, διότι ἡ στέρησις τῆς ἀμύνης δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλης ἀξιοποιήτου πράξεως—πῶς δὲ ὁ Νόμος ὁμιλεῖ περὶ συρροῆς; ὁμιλεῖ βεβιαῶς ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μετέβησαν διὰ νὰ πράξωσιν ἄλλην ἀξιοπληνον πράξιν, π. χ. διὰ νὰ ὑδρίσωσι καὶ τραυματίσωσι τὸν παθόντα καὶ ἀφοῦ συνέλαβον, ἐξύβρισαν καὶ ἔδειραν αὐτόν, τότε ἰδόντες ὅτι ἔχει καὶ χρήματα κλπ. ἐπωφεληθήσαν ἐκ τῆς περιστάσεως καὶ ἔχοντες τοῦτον ὑποχείριον, ἐξετέλεσαν καὶ τὴν ὑφαίρεσιν—ἄρα τότε ὑπάρχει συρροὴ ἐξυβρίσεως, τραύματος καὶ ληστείας, ἐν δὲ ἀπαυχίστῳ τῆς ληστείας, ὑπάρχει ἀπόπειρα ληστείας.

Ὡς πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν ἀρθρ. 364—367 ἀνακερρυμένας ποινὰς κατὰ τῶν ληστῶν καὶ ἀρχηγῶν αὐτῶν, ἀναλόγως τῶν πράξεων των καὶ τῶν μέσων τὰ ὅποια μετεχειρίστησαν, καὶ τοῦ κακοῦ τοῦ ὁποῖον ἐπρά-

ἐν κατ' ἀτόμων καὶ τῆς προτέρας διαγωγῆς των, ἀναφερόμεθα εἰς τοὺς σαρφεῖς ὁρίσμους τῶν ἄρθρων τούτων, μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι εἶναι ἀδιάφορον· 1) ἐὰν διὰ τῶν βασανιστηρίων κατῴρθωσαν ἢ μὴ οἱ λησταὶ ν' ἀναγκάσωσι τὸν παθόντα νὰ τοῖς ἀνακαλύψῃ τὴν κεκρυμμένην περιουσίαν του (ἂν εἶχε τοιαύτην)· 2) ἐὰν διὰ τῶν μετεμψεσεων, οἷον προσωπείου, μελανώσεως, ψευδοπώγωνος ἢ ἄλλων τοιούτων μέσων, ἢ ψευδῶν στολῶν ἢ πλαστῶν προσταγῶν, κατῴρθωσαν ἢ μὴ, οἱ λησταὶ νὰ κατασταθῶσιν ἀγνώριστοι, διότι ὁ Νόμος δὲν ἐξετάζει τὴν ἐπιτυχίαν τῶν τοιούτων μέσων, ἀλλὰ τὴν δολίαν ἐπινοήσιν αὐτῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 44 καὶ 57 τοῦ 1846 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς ἐκ τῶν οὐσιωδεστάτων ὅρων τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν πράξιν τῆς ληστείας, εἶναι καὶ τὸ αὐτογνωμόνως λαμβάνειν ξένην περιουσίαν· ἢ ἀποφασίς αὕτη εἶναι ὀρθή, εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν μετὰ τὴν βίαιαν ἢ ἐνοπλον κατὰ τινος ἐπιθέσιν, ἀναγκασθῇ οὗτος νὰ δώσῃ χρήματα ἢ πράγματα εἰς τοὺς ληστάς, διότι ἡ βεβιωμένη θέλησις δὲν εἶναι θέλησις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 82 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ληστεία δὲν μεταβάλλει τὸν χαρακτῆρά της καὶ ἂν οἱ ἐνορκοὶ ἀπαρνηθῶν ὅτι ἐγένετο κλοπὴ μὲ ἐν ἐκ τῶν πολλῶν στοιχείων τῆς ληστείας· — καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή διότι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συντρεξώσιν ὅλα τὰ μέσα τῆς ληστείας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 33 τοῦ 1847 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ συμμεθέξαντες αὐτοπροσώπως εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ληστευθέντων, ἂν καὶ δὲν ἐξετέλεσαν τὴν ἐπίπτωσιν τὴν παρὰ τῶν συναιτίων γενομένην, οὐχ ἥττον θεωροῦνται ὡς λησταί· ἢ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τ' ἄρθρα 36—55 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 29—35 τῆς Ποιν. Δικονομίας, καὶ ὑπὸ τὰς ἐν αὐταῖς ἀναφερομένας παρατηρήσεις καὶ διακρίσεις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 83 τοῦ 1849 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ ὅρος τῆς γνώσεως ἐννοεῖται ἐνυπάρχων εἰς τὴν ληστεϊαν τελεθεῖσαν δι' ὕπλων καὶ δι' ἐπιθέσεως κατὰ προσώπων· — ἢ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ἡ ληστεία δὲν πράττεται τυχαίως, ἀλλ' ἐκ δολίας προαίρεσεως ἥτις θεωρεῖται ἀποδεδειγμένη, ἐνὸς δὲν ἀποδεικνύεται λόγος ἀκαταλογίστου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 70 τοῦ 1840 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ συνεργῶν ληστείας πρέπει νὰ τίθεται εἰς τὸ ζήτημα καὶ ἡ δολία προαίρεσις κατὰ τὸ ἄρθρ. 71 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου· — ἢ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ὁ ὅρος «ἐν γνώσει καὶ ἐπίτηδες» εἶναι ἀπαράχρηστος εἰς τὸ ζήτημα τῆς συνεργείας.

Κατά την υπ' αριθ. 56^α του 1840 απόφ. Ἀρείου Πάγου, ἡ εἰδίαι ὑπαρξίν ληστρικῆς συνομισίας τρίτων καὶ μὴ καταγγέλλων ταύτων εἰς τὴν ἀρχὴν, δὲν τιμωρεῖται—ὁρθή ἡ ἀπόφασις.

Κατά την υπ' αριθ. 10 του 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου «παραπεμφθέντος τοῦ κατηγορουμένου διὰ πρᾶξιν ληστείας ἐνεργηθείσης καθ' ἑνὸς μόνου, δύναται ὁ Πρόεδρος τῶν Συνέδρων νὰ θέσῃ ζήτημα ἂν ἐνηργήθῃ κατὰ δύο τυγχρόνως ληστευθέντων».—ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν εἶναι ὁρθή, διότι ζήτημα διὰ ληστείαν περὶ ἧς δὲν ἐγένετο ἀνάκρισις καὶ παραπομπή καὶ δι' ἣν δὲν ἐκλήθη οὐδ' ἀπελογήθη οὐδὲ μέσα ὑπερασπίσεως προσήγαγεν ὁ κατηγορούμενος, δὲν πρέπει νὰ τίθεται, καθόσον ἂν οἱ ἑνορκιοὶ κηρύξωσιν αὐτὸν ἀθῶον τῆς δι' ἣν ἐκλήθη ληστείας, καὶ ἔνοχον τῆς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ κατὰ τὴν πρὸς τοὺς ἑνορκίους ἐγγείρισιν τῶν ζητημάτων τεθείσης, τότε ὁ κατηγορούμενος καταδικάζεται παρανόμως καὶ ὑπόκειται εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν ὑπερβάσιν τῶν καθυκόντων ἑνὸς Προέδρου.

Κατά την υπ' αριθ. 9 του 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρ. Πάγου, «δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τίθεται ὠρισμένως εἰς τὸ ζήτημα, ποιοὶ τῶν ληστών ἐπροξένησαν τὰς βλαβὰς, διότι ὅλοι οἱ συνεταῖροι τῆς συμμορίας ὑπόκεινται εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν».—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐν μέρει ἐσφαλμένη, διότι παρουσιάζονται καὶ περιπτώσεις καθ' αἷς ὅλοι οἱ συνεταῖροι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἴσην ποινὴν (ὅρα τὰ ὑπὸ τ' ἀριθμοῖς 56—65 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ 29—35 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐλτεθέντα).

Κατά την υπ' αριθ. του 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅστις ἀφαιρῇ ζωὰ τὰ ὅποια πρότερον ἐθανάτωσε, πράττει ληστείαν, οὐχὶ δὲ φθορὰν ξένης ιδιοκτησίας.—ἡ ἀπόφασις αὕτη τότε μόνον ἰδύνατο νὰ ᾔναι ὁρθή, ὅταν πρὸς σκοπὸν τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ζώων εἴτε ζωντανῶν εἴτε φανευμένων, ἐπιπέσῃ τις κατὰ προσώπου, ὅτε καὶ ἡ ἀφαιρέσις δὲν ἐξετάζεται.—ἐάν ὅμως τις ἐφόνευσε τὸ ζῶον πρὸς τὸν σκοπὸν καταστροφῆς ξένης ιδιοκτησίας, καὶ ἂν μετὰ ταῦτα τὸ ἐλάβῃ ὡς ιδιοκτησίαν του, τότε ὑπάρχει ζωοκτονία καὶ συνάμα κλοπή.

Κατά την υπ' αριθ. 152 του 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν τις ἐκατηγορήθῃ ὅτι ἐπράξῃ ληστείαν ἐκ συστάσεως καὶ οἱ ἑνορκιοὶ δὲν παρεδέχθησαν τὴν σύστασιν, δὲν δύναται νὰ παραπονεθῇ ὅτι ἐκηρύχθη ἑνοχος ἄλλης πράξεως ἢ τοῦ ληστείας ἀνευ συστάσεως.—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθή, διότι οἱ ἑνορκιοὶ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παραδέχωνται καὶ ψευδεῖς περιστάσεις, καὶ διότι διὰ τῆς ἐλλείψεως τῆς συστάσεως δὲν μεταβάλλεται ἡ πρᾶξις τοῦ ληστοῦ, ἀλλ' ἐλατφύνεται ἡ θέσις αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν ποινὴν.

Κατά την υπ' αριθ. 63 του 1847 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου

μὴ φοβούσης τῆς ἐτυμολογίας τῶν ἐνόρκων τὸ εἶδος τῶν μελετηθεῖ-
σων ληστρικῶν πράξεων, αἵτινες παρελείφθησαν οὐχὶ ἐξ οἰκείας θελή-
σεως τῶν ἀποτελούντων τὴν συμμορίαν, ὑποτίθεται ὅτι αἱ ληστρικαὶ
πράξεις εἶναι ἀπλᾶι καὶ ὅτι ὁ ἀπλοὺς συναίτιος τῆς παραλειφθεῖσης
ἀπλῆς ληστρικῆς πράξεως τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν» — ἡ ἀπόφασις
αὕτη εἶναι βεβιασμένη, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 61 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου
πρέπει νὰ ἐρίζωνται αἱ παραλειφθεῖσαι πράξεις, διὰ νὰ γίνεταί γνω-
στὴ ἡ ποινὴ τῆς ἀποπειράς καὶ σχετικῶς τῶν συναιτίων, ἄλλως ἢ
ἐν τῇ ἐτυμολογίᾳ ἑκκρᾶσις «παραλείφθησαν ληστρικαὶ πράξεις» εἶναι
ἀνευ σημασίας, διότι πρέπει νὰ ᾔναι γνωσταὶ αὗται καὶ ν' ἀποτε-
λῶσι τὰ στοιχεῖα ἀξιολογικοῦ ληστείας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 126 τοῦ 1846 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, προκει-
μένου περὶ ληστείας γενομένης ὑπὸ δύο ἐν καιρῷ νυκτός, ἐπιβάλλον-
ται πρόσκιρα δεσμὰ ἄρθρ. 366 ἐδ. 4 καὶ 5 — ὁρθὴ ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 81 τοῦ 1846 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου «ἐπὶ συ-
στάσεως ἀπαιτεῖται ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις δύο ἢ πλείονων ὑπὸ κοινοῦ
συμμέροντος πρὸς ἐκτέλεσιν ὀρισμένου κακούργηματος ἢ πλημμελή-
ματος, καὶ προσέτι καὶ ἡ ἕνεκα ταύτης συνομολόγησις αὐτῶν πρὸς
ἀμοιβαίαν συνδρομήν. — ὅθεν ὅταν ἐν συμβούλιον (ἢ μία ἐτυμολογία)
ἀποφαινέται ὅτι οἱ . . . συναπεφάσισαν νὰ ληστεύσωσι τὸν . . .
δὲν ὑπάρχει σύστασις — τὸ εἰρημένον δὲ γεγονός δὲν ἀπαρτίζει τετε-
λεσμένην πράξιν, ἢ ἀπόπειραν, καθότι ἡ ληστευσις δὲν ἔλαβε χώραν»
ὅθεν μὴ ὑπαρχούσης ἐγκληματικῆς πράξεως δὲν ὑπάρχει συνέργεια. »
— Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθὴ ὡς πρὸς τὰ συστατικὰ τῆς συστάσεως
ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν πράξιν τῆς ληστείας ἐκ δύο προσώπων δὲν πρέπει
νὰ ἐπιζητῶμεν πάντοτε τὴν σύστασιν εἰμὴ ὅταν ὑπάρχῃ, καθόσον
ληστεία καὶ πᾶσα ἀξιοποινος πράξις δύναται νὰ συμβῇ καὶ παρὰ δύο
ἢ πλείονων ἀνευ συστάσεως, ἐνεργούντος ἐκάστου δι' ἴδιον λογαρια-
σμὸν του, ὅτε ἕκαστος τούτων εἶναι ὑπὸ λογος διὰ τὸ μέρος του (ἄρθρ.
56, ἐδ. 1, τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπ' ἀριθ.
20 τοῦ 1845) ἄρα ὠρεῖται ὁ Ἀρειος Πάγος νὰ ἐξετάσῃ μήπως τις
ἐκ τῶν δύο ἐπετέθη κατὰ προσώπου πρὸς τὸν σκοπὸν ἀφαιρέσεως
κινητῶν, καὶ ἂν τοιοῦτόν τι συνέτρεγεν, ὠρεῖται, νὰ παραπέμψῃ τὸν
ἐπιτεθέντα ἐπὶ ληστεία, διότι τὴν ληστείαν ἀποτελεῖ ἡ ἐπίθεσις καὶ
οὐχὶ ἡ ἀφαίρεσις, ἐξ οὗ καὶ ἀπόπειρα ληστείας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ
εἰμὴ εἰς τὴν 4 περιπτώσιν τοῦ ἁρθροῦ 363 ὡς ἐπ' αὐτῆς ἐξεθέσαμεν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 65 τοῦ 1843 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου,
διὰ νὰ ἐπισύρῃ ποινὴν θανάτου ἡ ληστεία ὅταν συναδεῖται μὲ βα-
νόνομον, πρέπει ν' ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐτυμολογίᾳ ὅτι αἱ βάνοι ἦσαν

σωματική· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι τὸ ἄρθρον 364, § 1 ἀπαιτεῖ σωματικὰς καὶ οὐχὶ ἄλλου εἶδους βασάνους, οἷον στενοχωρίας, λογομαχίας κλπ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 69 τοῦ 1847 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ληστεία γενομένη ἐνόπλιος εἰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ τόπους, ἄνευ τῶν χρήσεως ὅπλων, τιμωρεῖται μόνον με δεσμὰ διὰ βίου· ὅταν λοιπὸν ἐκρηχύθῃ τις ἐνοχος ληστείας πραχθείσης ἐνόπλιος καὶ μετ' ἄλλων ἐνόπλων εἰς δημοσίαν ὁδὸν, με ἀπειλὴν σώματος ἢ ζωῆς τοῦ ληστέως θέντος, δὲν εἶναι ἐφαρμοστέα ἡ ποινὴ ἢ ὀριζομένη ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 8 τοῦ ἁρθρου 365, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ τὴν μεταχειρίσιν τῶν ὅπλων· ἀλλ' ἡ ὀριζομένη ἐν τῷ ἀριθ. 5 τοῦ ἁρθρου 365 τοῦ Ποιν. Κόμου ὅπου προκρίνεται περὶ ληστείας εἰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ τόπους, πραχθείσης ἄνευ μεταχειρίσεως τῶν ὅπλων· — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 60 τοῦ 1847 καὶ 127 τοῦ 1867 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἶναι ἐσφαλμένη ἡ γνώμη ὅτι διὰ νὰ τιμωρῇ ἡ ληστεία ὡς γενομένη ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ ἀπαιτεῖται καὶ τόπος δημοσίου, καθότι ὁ Νόμος τιμωρεῖ με δεσμὰ διὰ βίου τὴν ληστείαν εἴτε γενῇ εἰς δημοσίαν ὁδὸν, εἴτε εἰς δημοσίον τόπον· — ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἐκφρασίς «δημοσίας ὁδοῦ» συμπεριλαμβάνει ἀναγκαιῶς καὶ τὸν τόπος εἶναι δημοσίος· — αἱ ἀποφάσεις αὗται, εἶναι ὀρθαί, με τὴν παρατήρησιν ὅτι δημοσία ὁδὸς ἢ δημοσίος τόπος, λέγεται τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐνθα διαβαίνουσιν ἢ συχνάζουσιν ἄνθρωποι καὶ οὐχὶ ἀτραπὸς τι ἢ δασώδες καὶ κεκρυμμένον μέρος· καὶ ὅτι πρέπει νὰ τίθεται ἰδιὸν ζήτημα εἰς τοὺς ἐνόρκους, ἐὰν ἡ ὁδὸς ἢ ὁ τόπος ἐνθα ἐπράχθῃ ἡ ληστεία ᾗναι δημοσίος, καὶ οὐχὶ νὰ περιέγεται ἀναφορικῶς εἰς τὸ ζήτημα τῆς πράξεως, διότι τότε οἱ ἐνόρκιοι δὲν ἐκφράζουσιν ἰδίαν πεποιθήσιν ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ τούτου ζητήματος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 73 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου «καταδικασθέντος τινὸς κατὰ τὸν ἀριθ. 1 τοῦ ἁρθρου 365, ὅστις ἀποβλέπει τὴν εἰς δημοσίας ὁδοὺς καὶ τόπους πραχθεῖσαν ληστείαν, ἄνευ τῶν περιστάσεων τοῦ ἀριθμοῦ 3 τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου, ἡ περίστασις τοῦ ἄν ὁ εἰρημένος ἦτο ὤπλισμένος ἢ ἂν ἔκαμε χρῆσιν τῶν ὅπλων δὲν ἔχει καμμίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς» — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ εἰς δημοσίαν ὁδὸν ἢ τόπον μεταχειρισθεὶς ὄπλα, ἢ ὁ ἔχων ὄπλα καὶ μὴ ποιησάμενος χρῆσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀγνώριστον ἑαυτὸν καταστήσας, τιμωρεῖται με θάνατον (ἄρθρον 364 ἀριθ. 3) ἄλλως με δεσμὰ διὰ βίου (ἄρθρον 365, ἐδ. 5) ἀπὸ τὸ ζήτημα εἰν ἦτο ὤπλισμένος καὶ ἔκαμε χρῆσιν τῶν ὅπλων, ἢ ὅτι ἐνόπλιος ὢν δὲν ἔκαμε μὲν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἦτο ὅμως μετεμφισμένη.

ως, είχε σπουδαίαν επιρροήν εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς δευτέρας ποινῆς, ἣν ἐπρεπε δὲ πρὸς τῆς λύσεως τοῦ πραγματικοῦ τούτου γεγονότος νὰ κηρυχθῇ ἔνοχος τοῦ ἀριθ. 5 τοῦ ἀρθρ. 365.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 54 καὶ 84 τοῦ 1849 ἀποφ. Ἀρείου Πάγου καὶ μόνῃ ἢ χρῆσις τῶν ὄπλων, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀφαιρεθέντων πραγμάτων, καθ' οὗ τινος δῆποτε, δὲν εἶναι πρᾶξις αὐτοτελής, ἀλλ' ἀπαρτίζεται τὴν ληστείαν— αἱ ἀποφάσεις αὗται εἰσὶν ὁρθαί, μὲ τὴν παρατήρησιν ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἐν τέρμα τῆς ἐξασφαλίσεως, ἄλλως ἢ κλοπῇ θὰ τρέπεται εἰς ληστείαν ἅμα μετὰ τὴν ἐναπόθεσιν τῶν κλοπιμαίων εἰς μέρος τι εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην ὁ κλέπτης ν' ἀποκρούσῃ ἄλλους κλέπτας, ἢ τοὺς αὐτοδικαῶντας— ὅθεν φρασεύμεν ὅτι ἅμα ὁ κλέπτης ἠδυνήθη νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ κλαπέντα εἰς μέρος τι, τότε γίνεται κάτοχος αὐτῶν, διότι ἡ νομὴ ἀποκτάται καὶ αἱ ἀξιοποιῶν πράξεις, οἷον κλοπῆς καὶ ληστείας (Ν. 14. Βασιλ. 50, 2 καὶ Νόμ. 15, Π. 41, 2)· πᾶσα δὲ παρ' αὐτοῦ γινεσσομένη χρῆσις ὄπλων, κατ' ἐκείνων οὔτινες προσπαθοῦσι νὰ τῷ ἀφαιρέσωσι ταῦτα διὰ κλοπῆς, ἢ αὐτοδικίας, θεωρεῖται ὡς μέσον ἀμύνης (ἀρθρ. 99. Ποιν. Νόμου) ἐκτὸς ἐὰν γίνῃ χρῆσις τῶν ὄπλων κατὰ τῆς πρὸς σύλληψιν αὐτοῦ καὶ τῶν κλοπιμαίων νομίμως παρουσιαζομένης ἀρχῆς, ὅτε ἡ αὐτὴ χρῆσις τῶν ὄπλων δὲν μετατρέπῃ τὴν τετελεσμένην κλοπὴν εἰς ληστείαν, ἀλλ' ἀποτελεῖ νέαν ἀξιοποιῶν πρᾶξιν, ἔχουσαν τὸν χαρακτήρα τῆς ἀντιστάσεως (ἀρθρ. 169—170 Ποιν. Νόμου).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 45 τοῦ 1843 ἀπόφασιν Ἀρείου Πάγου, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ κλοπῆς ἐφοδιαζεται ἰδίως καὶ μὲ ὅπλα καὶ τὰ μεταχειρίζεται εἰς φρόδισιν ἢ εἰς κῆκωσιν ἀνθρώπων πράττει ληστείαν— ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθή, διότι κατὰ τὸ ἀρθρ. 363 ἐδ. 2 τοῦ Ποιν. Νόμου, εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς ληστείας καθ' ἣς πρόκειται περὶ χρῆσεως ὄπλων, δὲν ἐννοεῖ ὁ Νόμος μόνον τὴν ἀποτελεσματικὴν χρῆσιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς ἐκφρόδισιν γινομένην (οἷον τὴν ξιφουλκίαν, τὴν ἀνύψωσιν τοῦ λίκου τοῦ πυροβόλου, τὸ προτείνειν λόγχην ἢ κοντάκιον ἢ ρόπαλον βραχὺ κλπ., ἢ τὸν ἐγγὺς πυροβολισμόν), διότι καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας ὑπάρχει χρῆσις ὄπλων, μὲ μόνον τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ποινὴ αὐξάνει ἐπὶ τῆς ἀποτελεσματικῆς χρήσεως τῶν ὄπλων κατὰ τῆς ζωῆς ἢ τῆς υγείας ἀνθρώπων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 60 τοῦ 1847 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὅταν ὁ Α. ἐκηρυχθῇ ἔνοχος ληστείας, παραχθείσης ἐν δημοσίᾳ ὁδῷ ἐν ὄπλων ὄντων τῶν ἄλλων κατηγαρουμένων, ἀόπλου δ' ἐκείνου ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 365 ἐδ. 5· τὸ δὲ περιστατικόν ὅτι ὁ Α. κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἦτο ἀόπλος, δὲν ἔχει ἐπιρροήν ἐνταῦθα, καθότι ἡ ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ παραχθείσα ληστεία τιμωρεῖται μὲ δεσφὰ διὰ

ρίουν»—ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή, διότι κατὰ τὸν Νόμον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ φέρωσιν ὅπλα πάντες οἱ λησται, ἐπομένως ἐάν τις τῶν συνεταίρων λητῶν ἔσθ' ὅπλα καὶ ἔκαμον χρῆσιν αὐτῶν, ἢ ἔνω πλοι ὄντες καὶ μετεμφοσμένοι δὲν ἔκαμον χρῆσιν τῶν ὀπλῶν, πρᾶξις προβλέπεται καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀόπλους, καὶ μὴ μετεμφοσμένους ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 36 = 18. 3 τοῦ Παν. Νόμου καὶ τιμωρεῖται μὲ θάνατον (ἀρθρ. 57 καὶ 66 Παν. Νόμου), διότι καὶ μόνῃ ἡ παρουσία τῶν συνεταίρων ὑπερχεοῖ τοὺτους εἰς τὴν ποινὴν τῆς πράξεως.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 66 καὶ 148 τοῦ 1866 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ληστεία καὶ ἡ κλοπὴ εἶναι πράξεις ὁμογενεῖς, σκοποῦσαι τὴν ἐν γνώσει καὶ αὐτογνωμόνως ἀφαίρεσιν τῆς κατοχῆς τοῦ ἄλλου τρίου πράγματος ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου, διαφέρει δὲ ἡ ληστεία ἀπὸ τῆς κλοπῆς, καθόσον ἐνεργεῖται διὰ τῆς κατὰ πρόσωπον βίας ἢ ἐπιπτώσεως, εἴτε πρὸ τῆς ἀφαιρέσεως εἴτε μετὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἄλλοτρίου πράγματος, ἐνῷ εἰς τὴν κλοπὴν δὲν ἀπαιτεῖται τὸ στοιχεῖον τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπιβαρυντικὸν τῆς πράξεως καὶ ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ὅθεν ἐπὶ ληστείας ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ζήτημα κλοπῆς—αἱ ἀποφάσεις αὗται εἰσὶν ὅτι δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 362, 363, 368, 370 καὶ 372 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Παν. Δικονομίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 52 τοῦ 1844 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ληστεία τιμωρεῖται μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐάν τις ἠκίσθη ἄλλ' ἢ ἀνευ σωματικῆς βλάβης, ἢ αἰκία ἄρα δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀνευ βλάβης—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 65 τοῦ 1857 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἔνωσις τινος μετὰ ληστῶν, ἀνευ ἄλλων ὁρισμῶν, δὲν εἶναι ἀξιόποινοίς—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 16 καὶ 23 τοῦ 1863 καὶ 27 τοῦ 1864 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπιτρέπεται μὲν νὰ τεθῇ ἐπιβαρυντικὸν ἢ ἐλαφρυντικὸν ζήτημα ἐπὶ τινος πράξεως καὶ μάλιστα ἐξ ἐπαγγέλματος ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου, διότι τὸ ἀρθρ. 421 ἀνάγεται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ζήτημα ἀποτέλου ἄλλων κατηγορίων (ἀρθρ. 421, 422, 430, 264—274 τῆς Παν. Δικονομίας), ἄρα καὶ ἐπὶ ληστείας δὲν δύναται νὰ τεθῇ ζήτημα τραύματος, ὡς ἰδιαιτέρα πρᾶξις, διότι τὸ τραῦμα εἶναι ἐπιβαρυντικὸν αἰτίον τῆς ληστείας καὶ οὐχὶ αὐτοτελὲς πρᾶξις.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα καὶ τὸν περὶ ληστείας νέον Νόμον.

Νόμος ΡΟΒ' τοῦ 1867 περὶ καταδιώξεως ληστείας.

Ἄρθρ. 1. Δήμηρχοι, δημηρχικοὶ καὶ εἰδικοὶ πάρεδροι. ἀστυνόμοι

καὶ τῆς πολιτείας, οἵτινες εἴτε διὰ καταδείξεως εἴτε δι' ἀμέσου καταδιώξεως συνετέλεσαν εἰς ἐπίτευξιν ἀποτελεσμάτων κατὰ τῆς ληστείας, βραβεύονται κατ' ἰδιαιτέραν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἀνεξαρτήτως τῶν προσδιορισμένων χρηματικῶν ἀμοιβῶν, αἵτινες ἀπονέμονται ἕνεκα τῆς συλλήψεως, τοῦ φόνου ἢ τῆς ἀποτελεσματικῆς καταδείξεως κεκρυγμένων ἢ πασιγνώστων ληστῶν.

Ἄρθρ. 2. Πολίτης ἢ ἐθοφύλαξ πληγωθεὶς ἐν συμπλοκῇ μετὰ ληστῶν, ἀποζημιούται διὰ τὰ ἐξόδα τῆς ἰάσεως καὶ λαμβάνει ἀπαξ ἀμοιβὴν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου δραχ. 50—100 καὶ, ἐὰν κατασταθῇ ἀνίκανος εἰς ἐργασίαν, λαμβάνει ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐὰν μὲν ᾖ ἑγγαμὸς, μηνιαίαν σύνταξιν δραχ. 50, ἐὰν δὲ ἄγαμος δραχ. 30.

Ἡ σύνταξις αὕτη μεταβαίνει εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα τοῦ συνταξιούχου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων Νόμου, ἐὰν δὲ ᾖ ἄγαμος, ἡ σύνταξις μεταβαίνει εἰς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 3. Πολίτου ἢ ἐθοφύλακος φονευθέντος ἐν συμπλοκῇ μετὰ ληστῶν, ἢ ἀποθανόντος ἐκ πληγῆς, ἣν ἐν τοιαύτῃ συμπλοκῇ ὑπέστη, ἡ μὲν σύζυγος ἐνὸς μὲν ἐν τῇ χρείᾳ, λαμβάνει μηνιαίαν σύνταξιν δραχμῶν 30, τὰ δὲ τέκνα τὰ ἄρρενα μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος καὶ τὰ θήλεα μέχρι τοῦ γάμου, ἀνὰ δραχμὰς 15 ἕκαστον—τὰ δὲ θήλεα προικίζονται προσέτι παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου διὰ δραχ. 500 ἕκαστον, πληρωτέων μετὰ τὴν τέλει τοῦ γάμου.

Ἄρθρ. 4. Τὰ περὶ συντάξεως καὶ ἀποζημιώσεως ἀναφερόμενα ἐν τοῖς ἄρθροις 2 καὶ 3 ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀποτελεσματικῶς καταδείκτας ληστῶν, παθόντας ἕνεκα τῆς καταδείξεως.

Ἄρθρ. 5—7. (Τ' ἄρθρα ταῦτα κατεχωρήσαμεν ἐν σελ. 10—11 ὑπὸ τῷ ἄρθρ. 23 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἄρθρ. 8. Εἰς τοὺς βλαχτοποιμένας καὶ τοὺς πρὸς αὐτοὺς ἐξομωμένους, καθὼς καὶ εἰς τοὺς μέχρι τετάρτου βαθμοῦ συγγενεῖς κεκρυγμένων ληστῶν, ἐὰν παρέχωσι βαρεῖας περὶ λησταπαδοχῆς υπονοίας, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις, ν' ἀπαγορευθῇ ἢ ἐντὸς ὁρισμένου τόπου διαμονή.

Ἐὰν οἱ συγγενεῖς ὡσεὶ δήμαρχοι, δικμαρχικοὶ ἢ εἰδικοὶ πάρεδροι, ἢ ἀστυνομοὶ, τὸ ἀνωτέρω μέτρον ἐπιβάλλεται διὰ καταγινωσκούσης τὴν ὀριστικὴν παῦσιν ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 9. Τὴν κατὰ τὸ ἐδάφιον α'. τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἀπαγόρευσιν καὶ τὸν χρόνον τῆς διαρκείας αὐτῆς, μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ ἔτος, αὐτὴ ἐλάσσονα τῆς ἐξαμηνίας, ἐπιβάλλει τὸ ἀρκόδιον Πλημμελειοδικεῖον συνεπὶ κατὰγγελίας

τῆς διοικητικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἀρχῆς καὶ κατηγοροῦντος τοῦ εἰσαγγελέως.

Προσελθόντων, συλληφθέντων, ἢ φονευθέντων τῶν ληστῶν, ἐπὶ ὑποβάλλει τῶν ὁποίων ὑπῆρχον αἱ ὑπόνοιαι, ἡ ἀπαγόρευσις διακόπτεται καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Πλημμελειοδικείου ὁρισθέντος χρόνου.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἐδαφίου β'. τοῦ προηγούμενου ἄρθρου.

Ἄρθρ. 10. Ὁ τροφοδοτῶν συνήθως ληστὴν ἢ ληστρικὴν συμμορίαν τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 1—3 ἐτῶν.

Ἄρθρ. 11. Πᾶς, λαβὼν γνῶσιν τοῦ τύπου τῆς διατριβῆς ληστοῦ ἢ ληστρικῆς συμμορίας, ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ ταχύτερον τὸν ἐντοὶ τοῦ δήμου ἐπὶ τῆς καταδιώξεως τῆς ληστείας ἀξιωματικόν, ἢ ὑπαξιωματικόν, ἢ τὴν ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ δήμου διοικητικὴν ἢ στρατιωτικὴν ἀρχήν. Ὁ παραβάτης τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἀπὸ 2—6 μηνῶν.

Ἄρθρ. 12. Ὁ ἐκ προθέσεως ἀναγγέλλων εἰς ληστὴν ἢ ληστρικὴν συμμορίαν τὰ καταδικαστικὰ μέτρα τῆς ἀρχῆς τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 2—5 ἐτῶν.

Ἄρθρ. 13. Ὁ ἐρχόμενος ἄνευ ὁμολογημένης ἀνάγκης εἰς ἐκουσίαν μετὰ ληστοῦ ἢ ληστρικῆς συμμορίας συνέντευξιν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι ἐνὸς ἔτους.

Ἄρθρ. 14. Ἡ ὑπὸ ληστῶν ἀπαγωγὴ καὶ ἀπελευθερώσεις διὰ λύτρων τιμωρεῖται μὲ θάνατον.

Ἄρθρ. 15. Οἱ ἔνοχοι τῶν εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἀξιοποιῶντων πράξεων τιμωροῦνται καὶ μὲ βαρυτέρας ποινάς, ὀριζομένας ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐκ συντρέχωσιν οἱ ὅροι τῶν διατάξεων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 16. Οἱ ἐκ προθέσεως τροφοδοτοῦντες καὶ υποθάλλοντες ληστὰς εἰσὶν ἀλληλεγγύως ὑπόχρεοι νὰ ἀποζημιώσωσι τοὺς ληστευθέντας ὑπὸ τῶν ἰδίων ληστῶν.

Ἄρθρ. 17. Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου παύει μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, πλὴν ἂν διὰ Νόμου παραταῖ. Διατηροῦνται δὲ ἀνέπαφα τὰ ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν διατάξεων τούτων ἀποκτηθέντα δικαιώματα.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα καὶ τὸν περὶ ναυταπάτης καὶ πειρατείας Νόμον τῆς 30 Μαρτίου 1845.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ναυταπάτης.

Ἄρθρ. 1. Καταδιώκεται καὶ δικάζεται ἕνεκα ναυταπάτης 1)

πᾶς πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης πλοίου ὅστις ἐπὶ σκοπῇ ἀθεμίτου κέρδους ἡμέσως ἢ ἐνήμεως βυθίζει, ἐγκαταλείπει, προσπαράσσει (καθίζει), ρίπτει εἰς τὴν θηρὰν τὸ ὑπὸ τὴν κυβερνήσιν τοῦ πλοίου ἀντικον εἰς ἄλλον ὅλον ἢ ἐν μέρει, ἢ ἐνεργεῖ τὴν παντελῆ ναυαγίαν, ἢ ὑποικνύησθε ἄλλην καταστροφὴν αὐτοῦ· 2) πᾶς πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης πλοίου, ὅστις σφετερισθῇ ἢ ἀπαλλοτριώσῃ τὸ ὑπὸ τὴν κυβερνήσιν τοῦ πλοίου, ἀντικον εἰς ἄλλον ὅλον ἢ ἐν μέρει, καί, διὰ τὴν καλύψῃ τὸν σφετερισμὸν ἢ τὴν ἀπαλλοτριώσιν, παραστήνῃ πλαστὴν ναυαγίαν, ἢ ἄλλην πλαστὴν ἀπώλειαν ἢ βλάβην τοῦ πλοίου· 3) πᾶς πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης πλοίου, ὅστις, ἐπὶ σκοπῇ ἀθεμίτου κέρδους καὶ ἄνευ τῆς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ διαλαμβανόμενης ἀπάτης, σφετερίζεται, ἢ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ 237 ἄρθρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἀπαλλοτριώνει τὸ ὑπὸ τὴν κυβερνήσιν τοῦ πλοίου, ἀντικον εἰς ἄλλον ὅλον ἢ ἐν μέρει· 4) πᾶς πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης πλοίου, ὅστις, θέλων νὰ πράξῃ ἢ καλύψῃ ἀπάτην πρὸς βλάβην τῶν ἐφοπλιστῶν τοῦ ὑπὸ τὴν κυβερνήσιν τοῦ πλοίου, τῶν φορτωτῶν, ἀσφαλιστῶν, ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος συμφέρον, παριστᾷ ἐν γνώσει πλαστὴν καταστροφὴν ἢ πλαστὸν δυστύχημα τοῦ πλοίου, ἢ τοῦ φορτίου, ἢ ἐνεργεῖ τῶντι τὴν καταστροφὴν ἢ τὸ δυστύχημα, καὶ ἐντεῦθεν προξενεῖ βλάβην εἰς αὐτοὺς, περιποιεῖται εἰς αὐτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἀθέμιτον ὠφέλειαν· 5) πᾶς πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης πλοίου, ὅστις, ἐπὶ σκοπῇ νὰ πράξῃ ἢ καλύψῃ ἀπάτην πρὸς βλάβην τῶν ἐφοπλιστῶν, φορτωτῶν, ἀσφαλιστῶν, ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος συμφέρον, ρίψῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ καταστρέψῃ ἄνευ ἀνάγκης τὸ φορτίον, τὰς τροφὰς, τὰ σκεύη τοῦ πλοίου, ἢ μέρος αὐτῶν, ἢ γίνῃ παραίτιος τῆς ἀημεύσεως τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου· 6) πᾶς πλοίαρχος ἢ κυβερνήτης πλοίου, ὅστις ὑπεξαίρεσῃ ἢ νοθεύσῃ τὸ ἐπὶ τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον κυβερνᾷ, φορτίον ἢ μέρος αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐνοχος ναυαπάτης τιμωρεῖται· 1) μὲ θάνατον, ἐὰν ἐκ τῆς ναυαγίας ἢ ἄλλης καταστροφῆς ἢ βλάβης τοῦ πλοίου, προξενηθεῖσιν ἐπίτηδες, ἐστερήθῃ ἀνθρωπὸς τῆς ζωῆς, ἢ ἐβλάβῃ καίρως, καθ' ὅσον ὁ ἐνοχος τῆς πράξεως ἡδύνατο νὰ προῖδῃ τοῦτο· 2) μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν κατὰ τὴν περίπτωσιν τῶν ἐδαφίων 1, 2, 4 καὶ 5· τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἢ ζημία ἢ ἡ ὠφέλεια ὑπερβαῖν τὰς χιλίας δραχμάς, ἄλλως δὲ μὲ εἰρκτὴν· 3) μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν ἐν τῇ περιπτώσει τῶν ἐδαφίων 3 καὶ 6· τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἢ ἀξία τοῦ σφετερισθέντος ἢ ἀπαλλοτριωθέντος πλοίου ἢ τοῦ μέρους αὐτοῦ, ἢ τῶν ὑπεξαίρεθέντων ἢ νενοθευμένων ἐμπορευμάτων ὑπερβαῖν τὰς χιλίας δραχμάς· ἐὰν ἡ ἀξία αὕτη δὲν ὑπερβαῖν τὰς χιλίας δραχμάς, ἀλλ' εἶναι ἀνωτέρω τῶν τετρακοσίων, μὲ εἰρκτὴν καὶ μὲ φυλά-

κισιν ἐνὸς ἑτους τοῦλάχιστον, ἐὰν ἡ ἀξία μὴ ὑπερβαίνουσιν τὰς 400 δραχμὰς εἶναι ἀνωτέρα τῶν 20.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ Α' κεφαλαίῳ Δ' τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ὁρισμένα ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς συναιτίους καὶ συνεργοὺς τῆς ναυταπάτης, ἀλλὰ τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς ἐν τῷ ποιοῦ συναυτουργοὺς ναύτας ἢ ἐπιβάτας ποινὴν καθ' ἓνα βαθμὸν μικροτέραν, καὶ ἂν οὗτοι ἢ οἱ συνεργοὶ καὶ συναίτιοι αὐθόρμητοι ἀνήγγειλαν εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν γενομένην ναυταπάτην, πρὶν ἔτι λάβῃ γνώσιν αὐτῆς, κατὰ δύο βαθμοὺς μικροτέραν.

Ἄρθρ. 4. Ἡ διαταξὶς τοῦ ἀρθρ. 386 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ 1, § 3 καὶ 6.

Ἄρθρ. 5. Τὸ ἄρθρον 51 τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1836 Διατάγματος περὶ ἐμπορικῆς ναυτιλίας καταργεῖται.

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ πειρατείας.

Ἄρθρ. 6. Μεθ' ὀφθαλμὸν τιμωροῦνται πειραταί, οἵτινες ἐθανάτωσαν, ἐπλήγωσαν καιρῶς, ἐβασάνισαν, ἐβάλον εἰς προφανῆ κίνδυνον ζωῆς ἢ, διὰ τῆς ὁποίας μετεχειρίσθησαν κατὰ τινος βίας, ἐπέστρεον εἰς αὐτὸν φρενοβλάβειαν ἢ σωματικὴν νόσον, βεβαίως ἢ πιθανῶς ἀνιάτου.

Ἄρθρ. 7. Μεθ' ὁσμὰ διὰ βίου τιμωροῦνται 1) οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ συμμορίας τινος πειρατῶν, ἐὰν δὲν πρόκηται νὰ καταδικασθῶσιν εἰς θάνατον, κατὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον 2) οἱ πειραταί, οἵτινες ἐξετέλεσαν τρεῖς τοῦλάχιστον πειρατικὰς πράξεις, ἢ ἐβλαψάν τινα ὀλιγώτερον ἢ ὅ,τι διαλαμβάνει τὸ προηγουμένον ἄρθρον.

Ἄρθρ. 8. Οἱ πειραταί καταδικάζονται εἰς δεσμὰ πρόσκαιρα κατὰ πάσαν ἄλλην περίπτωσιν, μὴ διαλαμβανομένην εἰς τὰ προηγουμένα δύο ἄρθρα, ἢ εἰς εἰρκτὴν, ἐὰν δὲν ἐξετέλεσαν εἰσέτι πειρατικὴν πράξιν.

Ἄρθρ. 9. Τὰ ἐν τῷ βιβλ. Α' κεφαλαίῳ Δ' τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ὁρισμένα, ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς συνεργοὺς καὶ συναιτίους τῆς πειρατείας. Ἀλλὰ τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς ἀπλοὺς συναιτίους καὶ συναυτουργοὺς καθ' ὅσον εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι δὲν ἐπραξαν οὗτοι τὰς ἐν τῷ ἀρθρῷ 6 ἢ 7, § 2 τοῦ παρόντος Νόμου διαλαμβανόμενας κακώσεις, ποινὴν καθ' ἓνα βαθμὸν μικροτέραν.

Ἄρθρ. 10. Τὰ ἀρθρ. 364 § 4 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀκυροῦται.

ΣΗΜΕ. Περὶ τῶν λοιπῶν ἀρθρ. 11—25 ὅρα σελ. 124—126 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω Νόμου κατηργήθη τὸ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 364 τοῦ Ποιν. Νόμου περὶ πειρατείας καὶ ἐκκλονίσθησαν τὰ περὶ ναυταπάτης

καὶ πειρατείας καὶ τῶν συναφῶν πράξεων. Διὰ δὲ τοῦ Νόμου τοῦ 1861 περὶ Ναυτικῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης, εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ διαρκoῦς Ναυτοδικείου ὑπέχθησαν τὰ πλημμελήματα καὶ τὰ κακοουργήματα τῆς πειρατείας καὶ τὰς ναυταπάτας ὑπὸ τὰς ἐν τῷ ἀρθρῷ 4 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀναφερομένας ἐξαιρέσεις (ὅρα τὰ περὶ τούτου ἐν σελ. 116—120 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «παραπεμφθέντος τοῦ . . . διὰ βουλεύματος τῶν ἐν Χαλκίδι Πλημμελειοδικῶν ἐπὶ πειρατεία, εἰς τὸ Δικαστήριον τῶν Κακοουργιοδικῶν, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ναυταπάτας καὶ πειρατείας Νόμου, ὁ Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν ἠδύνατο νὰ εἰσαγάγῃ τὴν δίκην εἰς τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον τῶν Ἐφετῶν δυνάμει τοῦ ἀρθρου 267 τῆς Ποιν. Δικονομίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἂν καὶ δὲν ἀναφέρεται ῥητῶς ἡ εἰδικὴ περίπτωσις τῆς ἀναρμοδιότητος, ἐμπεριλαμβανεται ὅμως συνεπτυγμένως, καθόσον ἡ μὴ εἰς ἀρμόδιον Δικαστήριον παραπομπὴ δύναται νὰ ἔχῃ αἰτίαν τὴν μὴ προσήκουσαν τοῦ ἐγκλήματος χαρακτήρισιν.»—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι βεβαιωμένη, διότι ἀναίρεσις ἤρραξε κατὰ τοῦ βουλεύματος τῶν Πλημμελειοδικῶν (ἀρθρ. 263 κλπ.)

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ μετὰ τῆς κυρίας πράξεως τῆς πειρατείας συνάφεια ἄλλης ἐγκληματικῆς πράξεως, (οἷον τῆς παραβιάσεως ὑγειονομικῶν μέτρων) καθιστᾷ τοὺς Ἐφέτας ἀρμοδίους εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς πράξεως.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν ληστευσις προσωρμισμένου πλοίου, διὰ πλοιαρίου γενομένη, θεωρεῖται πειρατεία.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 53 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ πειρατεία καὶ ἡ ληστεία κατὰ τ' ἀρθρα 363 καὶ 364 ἀριθ. 4 τοῦ Ποιν. Νόμου, εἶναι κακοουργήματα ὁμογενῆ, καθότι συνίστανται ἀπὸ τὰ αὐτὰ στοιχεῖα, ἐνεργοῦνται διὰ τῆς ἐπιπτώσεως κατὰ προσώπων καὶ ἔχουσι τὸ αὐτὸ τέλος, ἥτοι τὴν διὰ βίας ἀφαίρεσιν τῆς ξένης περιουσίας καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν τοῦ νὰ τὴν ἔχωσιν οἱ πράττοντες ἀδίκως ὡς ἰδιοκτησίαν των, διαφέρουσι δὲ κυρίως κατὰ τὸν τόπον καθ' ὃν ἐκτελοῦνται καθότι ἡ μὲν πράττεται εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ δὲ ληστεία εἰς τὴν ξηρὰν, ὥστε κατὰ τὴν κοινῶς παραδεδεγμένην ἀρχήν, ὅτι εἶναι ληστεία εἰς τὴν ξηρὰν, εἶναι πειρατεία εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ ἐπιπτώσις τῶν πειρατῶν ἐγένετο κατὰ τῶν ἐπιβατῶν τῶν εὐρισκομένων ἐντὸς τοῦ ἰδίου πλοίου, ἢ κατὰ προσώπων ὑπαρχόντων ἐντὸς ἄλλου πλοίου, καθὼς ἐπίσης εἶναι ἀδιάφορον εἰς τὴν ληστείαν καθ' οἵουδήποτε προσώπου καὶ ἂνπραχθῇ αὕτη ὃ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

49,

δὲ ὁρισμὸς τὸν ὁποῖον ἰσχυρίσατο ὁ πληρεξούσιος τῶν ἀντιπροσώπων ἐπικαλεσθεὶς τινὰς Νομολόγους, ὅτι πειρατεῖαν πράττουσι μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἤθελον ἐπιπέσει μὲ τὸ πλοῖόν των κατὰ προσώπων εὐρισκόμενων ἐντὸς ἄλλου πλοίου, ἢ ἤθελον προσβάλλει ἄλλα πλοῖα, δὲ συναρᾷ μὲ τὴν Ἑλληνικὴν Νομοθεσίαν καθότι τὸ ἄρθρον 364 § 1 τοῦ Ποιν. Νόμου καθὼ ἐτιμωροῦντο πρότερον οἱ πειραταὶ δικαζόμενοι παρὰ τῶν Κακουργοδικῶν, δὲν κάμνει καμμίαν διαστολὴν, ἀλλὰ θεωρεῖ ὡς πειρατὰς ἐκείνους οἵτινες ἤθελον ἐκτελέσει εἰς τὴν θάλασσαν πράξιν ἔχουσαν τὰ στοιχεῖα τοῦ ἄρθρου 363 τοῦ αὐτοῦ Ποιν. Νόμου, ὁ δὲ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1845 περὶ ναυταπάτης καὶ πειρατείας Νόμος ὁ ἀκυρώσας τὸ εἰρημένον τέταρτον ἄρθρον καθόσον ἀφορᾷ τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς, δὲν δίδει οὐδένα ὁρισμὸν τῆς πειρατείας, ὥστε καὶ ἐκ τούτου συνάγεται ἀδιστακτικῶς ὅτι ἡ εἰρημένη γενικὴ ἀρχὴ δὲν ἐτροπολογήθη οὐδὲ περιωρίσθη παντάπασιν· ἐκτὸς τούτου ἀφοῦ εἶναι πειραταὶ ὅσοι μὲ τὸ πειρατικὸν πλοῖόν των προσβάλλουσιν ἄλλα πλοῖα ἢ ἐπιπίπτουσι κατὰ τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρισκόμενων ἀνθρώπων, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ θεωρηθῶσι πειραταὶ καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπιπίπτουσι κατὰ προσώπων τὰ ὁποῖα ἐπιβιβάζόμενα εἰς τὸ πλοῖόν των διὰ νὰ μετακομισθῶσιν ἀπὸ τινος τόπου εἰς ἄλλον, ἐμπιστευόμενοι εἰς αὐτοὺς καὶ ζῶν καὶ περιουσίαν, καὶ ὅμως αὐτοὶ καταχρώμενοι τῆς ἐμπιστοσύνης ταύτης, τὸ ὁποῖον εἶναι περιστατικὸν ἐπιβαρυντικόν, ἐπιπίπτουσι κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἀφαιροῦν διὰ τῆς βίας τὴν περιουσίαν των.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, πειρατεία τελεσθεῖσα χωρὶς κίνδυνον ζωῆς, τιμωρεῖται μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα κατὰ τὸ ἄρθρον 8, τοῦ περὶ πειρατείας Νόμου.—Ὁ δὲ περὶ ναυταπάτης Νόμος δὲν ἐτροπολόγησεν τὰς περὶ πειρατείας ἀρχὰς τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἡ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 57 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἶναι ἐν μέρει ἐσφαλμένη, διότι ἀφοῦ ὁ Νόμος δὲν δίδει τὸν ὁρισμὸν τῆς πειρατείας (καὶ τοῦτο εἶναι σπουδαία ἑλλειψὶς τοῦ Νομοθέτου) ἔπεται ὅτι θὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ ἐξ ἀρχαίων χρόνων εἰς ὅλους γνωστὴ ἔννοια τῆς λέξεως «Πειρατεία» ἥτις ἀφορᾷ τὴν ἐντὸς πλοίου συμμορίαν ἀνθρώπων συναποφασισάντων νὰ ἐπιπίπτωσι κατ' ἄλλων πλοίων πρὸς διαρπαγὴν καὶ λεηλασίαν τῶν ἐν αὐτοῖς εὐρεθησομένων (ἄρθρ. 66 τοῦ Ποιν. Νόμου).—τὴν ἔννοιαν ταύτην παρεδέχθη προδήλως καὶ ὁ ἡμετέρος Νομοθέτης, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου 8, θεωρεῖ τὴν πειρατεῖαν τελεσθεῖσαν διὰ μόνης τῆς πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ἐνδιαιτήσεως τῶν πειρατῶν ἐντὸς πλοίου, τιμωρεῖ δ' αὐτοὺς καὶ χωρὶς νὰ ἐκτελέσωσιν εἰσέτι πειρατικὴν πράξιν (ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου 76 τοῦ 1851.)

Τοιαύτης οὐσῆς τῆς ἐννοίας τῆς πειρατείας ἔπεται ὅτι ὅσάκις ἀν-

ὄντοί τοι πλοίου ἐπιτίπτουσι κατὰ τῶν ἐπιβατῶν πρὸς βίαν ἀραι-
ρεσιν τῆς ἰδιοκτησίας των, πράττουσι ληστείαν καὶ οὐχὶ πειρατείαν,
ἄλλως καὶ οἱ κατ' ἐπιβατῶν ἢ κατὰ τῶν ναυτῶν πρὸς τοιοῦτον σκο-
πὸν ἐπιτίπτοντες ἐπιβάται ἤθελον εἶσθαι πειραταὶ (κατὰ τὴν ἀρχὴν
τοῦ Ἀρείου Πάγου).—τιμωρεῖ δὲ ὁ Νόμος τὴν πειρατείαν μὲ αὐτά-
ραν ποινὴν, διότι ὑποτίθῃσι πειρατείαν κατὰ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως
σημασίαν, ἥτοι συμμορίαν ἀνθρώπων ἀποφασισάντων νὰ παραβιάσωσι
τὴν ἐλευθερίαν τῆς θαλασσοπλοΐας, τὸ ἄστυλόν τῶν θαλασσιῶν οἰκη-
μάτων καὶ τὸ ἀπαραβίαστον τῆς σημαίας, καὶ νὰ ἐπιπέσωσι δι' ἀ-
ναβάσεως εἰς πλοῖον ἐνθα οἱ ἐν αὐτῇ εὐρισκόμενοι δύνανται ν' ἀντι-
σταθῶσι βιάως καὶ ἐντεῦθεν ἐπαπειλοῦνται φόνοι καὶ ἄλλα δυστυ-
χήματα· πάντοτε δ' ὁ Νομοθέτης ὡς πρὸς τὸ βάρος τῆς ποινῆς ἔλαβεν
ὡς ὅψιν τὰς ἐνδεχομένας ἀντιστάσεις καὶ τὰ ἐντεῦθεν ἀπειλούμενα
θινα (ἄρθρ. 374 ἐδ. 3).—ἐνεκα τούτου κηρύττεται αὐστηρὸς κατὰ
τῶν πειρατῶν, διότι οὗτοι ἀποφασίζοντες νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ πλοίων
πρὸς ἐκπόρθησιν αὐτῶν, γνωρίζουσιν ὅτι θὰ πρᾶξωσι πυλωρίαν, ναυ-
μαχίαν, φόνους καὶ ἄλλας κακώσεις καὶ ὅμως ἀποφασίζουσι τοιαύτην
ἐπικίνδυνον δι' ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ταξειδεύοντας ἐπιχείρησιν, ἀποδει-
κνύοντες αἰμοσύρον καὶ θηριώδη καρδίαν καὶ διακινδυνεύοντες τὴν
σύγχην τῶν ἐκ μυρίων ἄλλων στοιχείων ἐπαπειλουμένων θαλασσο-
πόρων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 76 τοῦ 1851 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου,
ἢ ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας θαλάσσης πειρατεία πραττομένη εἴτε παρ' ἄλλο-
δαπῶν εἴτε παρ' ἡμεδαπῶν, καταδιώκεται καὶ ἐν Ἑλλάδι, (ἄρθρ. 2
τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ 12 τοῦ περὶ ναυταπάτης Νόμου)· ἡ
ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθὴ καὶ δι' ὅσους ἐξεθέσαμεν λόγους ὑπὸ τὸ
ἄρθρ. 2 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 42 τοῦ 1850 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου,
εἰς τὴν ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν διαδικασίαν ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τοῖς
ἄρθροις 378—402 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἥτοι ἐκδίδεται ἀπόφασις
περὶ τῆς ἐνοχῆς καὶ ἑτέρα περὶ τῆς ποινῆς· ἀμφότεραι ὡς αὐτοτελεῖς
πρέπει νὰ ᾖναι ἰδιαιτέρως ὑπογεγραμμένα παρ' ὅλων τῶν Δικαστῶν,
ἄλλως ὁ κηρυχθεὶς ἐνοχὸς θεωρεῖται ὡς μὴ δικάσθεις ἐὰν ἡ περὶ ἐνο-
χῆς ἀπόφασις δὲν εἶναι ὑπογεγραμμένη· ἡ δὲ περὶ τῆς ποινῆς καίτοι
ὑπογεγραμμένη θεωρεῖται ὡς μὴ οὕσα· — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι
ὀρθή, διὰ δὲ τὴν περίστασιν καθ' ἣν ἡ περὶ ποινῆς ἀπόφασις δὲν εἶναι
ὑπογεγραμμένη, φρονούμεν ὅτι πρέπει νὰ προταχθῇ ὁ κηρυχθεὶς ἐνο-
χὸς ἐνώπιον τῶν ἐφετῶν διὰ νὰ ῥησθῇ ἡ ποινὴ αὐτοῦ δι' ἄλλης ἀπο-
φάσεως καὶ ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκύρου μέχρι τῆς δευτέρας ἐγκύ-
ρου ἀποφάσεως μετολαβήσαν χρονικὸν διάστημα πρέπει νὰ ὑπολογι-

σθῇ εἰς τὴν ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐκλήροθη ἔνοχος, διότι δὲν πρέπει νὰ χειροτερεύῃ ἡ θέσις τῶν κατηγορουμένων ἐνεκα τῶν ἐλλείψεων τῶν Δικαστῶν.—ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν προταχθῇ ὁ κατηγορούμενος ἐνώπιον τῶν Ἑρετῶν, πάλιν ὁ Ἀρείου Πάγος ἀναίρων τὴν ἄκυρον ἀπόφασιν δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν δέουσαν ποινὴν ὑπολογιστέαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνοχῆς κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθρ. 17 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 42 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου αἱ ἐφέται δικάζουσι τὰς ναυταπάτας δυνάμει τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1845 Νόμου, δὲν ὑπάρχει δὲ λόγος πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἀποφάσεώς των, ὅταν δὲν γίνεται ἐν αὐτῇ μνεία τοῦ Νόμου· ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν φαίνεται ὀρθή, διότι ἐπὶ πάσης ποινικῆς ἀποφάσεως πρέπει νὰ παρεντιθῇται καὶ καταχωρῇται τὸ σχετικὸν ἀρθρον, ἐπὶ δὲ ἀστυνομικῶν παραβάσεων πρέπει ὡσαύτως νὰ καταχωρῇται καὶ τὸ σχετικὸν μέρος τῆς παραβιασθείσης ἀστυνομικῆς διατάξεως, ὡς συμπλήρωμα τοῦ Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 59 τοῦ 1851 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ γενικὸς κανὼν τῶν ἀρθρῶν 71 καὶ 72 περὶ συνεργῶν ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ ναυταπάτης, διότι αἱ αὐτοὶ τεθεῖσαι περὶ συνεργείας περὶ πτώσεις δὲν εἶναι ἀποκλειστικαὶ τῶν δι' ἄλλων οἰωνδήποτε μέσων συντελούντων εἰς τὴν συνέργειαν.—ὅθεν ὁ ἐν τῷ πλοίῳ του ἐξ ἰδιοτελείας δεχθεὶς τὸ ἀντικείμενον τῆς ναυταπάτης θεωρεῖται συνεργὸς κατ' ὅσον ἄλλως τε τὸ πλοῖον θεωρεῖται ὡς οἰκία αὐτοῦ.—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 45 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὴν νομικὴν τῆς ναυταπάτης ἰδέαν (baraterie de patron) ὑπάρχει πᾶσα ζημία, προελθοῦσα εἰς τὸ ἀσφαλισθὲν ἀντικείμενον, ἐξ ἐλλείψεως τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ πληρώματος, συνδεδεμένης μετὰ τὸν λασσίου ἀτυχήματος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 36 τοῦ 1847 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ὁ πλοίαρχος καταδιώκεται ἐνεκα ναυταπάτης διὰ πᾶσαν ἀπάτην προξενηθεῖσαν πρὸς ὄφελος αὐτοῦ καὶ βλάβην τῶν φορτωτῶν του· τοιαύτη δὲ θεωρεῖται ἡ παράστασις ἐν γνώσει πλαστοῦ δυστυχήματος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 42 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἀπὸ τὸν πλοίαρχον ὑφαίρεσις τοῦ φορτίου, τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ περὶ ἀπάτης 396 ἀρθρου (ναυταπάτη).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 τοῦ 1869 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀμὴ ὀριζομένων τῶν συστατικῶν τῆς πειρατείας ἐν τῷ Νόμῳ, ἀπὸ κειται εἰς τὰ Δικαστήρια νὰ λύσων, ὡς πραγματικόν, τὸ ζήτημα

ἂν ἡ πράξις ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον, ᾗναι πειρατεία ἢ ληστεία»· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι κατὰ τοῦτο διακρίνεται τῆς ληστείας ἡ πειρατεία, ὅτι ἐκτελεῖται διὰ πλοίου εἰς πλοῖον, εἶναι δ' ἀδιάφορον ἂν τὸ φέρον τοὺς πειρατὰς πλοῖον ᾗναι λέμβος, σανίδωμα, ἢ σχεδίον, ἢ ἄλλο τι, ἀρκεῖ νὰ συντελῇ εἰς τὴν διὰ θαλάσσης μεταφορὰν τῶν πειρατῶν εἰς τὸ προσβληθὲν πλοῖον.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 τοῦ 1864 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀναίρεσις ἔνεκα ὑπερβάσεως καθηκόντων (δὴλ. ἀναρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου) δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ ἐκ μέρους τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἄρθρον 477 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας) καὶ ὅτι ἡ ἐπὶ πειρατεία παρ' ἐνόρκων δικασθεὶς καὶ ἐνοχοποιηθεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα ἀναίρεσεως.

Β'. Ἐκ θέσεως.

Ἄρθρ. 368.

Ὅστις μεταχειρίζεται βιαιοπραγίας ἢ ἀπειλάς, καὶ δι' αὐτῶν ἀναγκάζει τινὰ νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλίπῃ τι ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον παράνομον ὄφελος, τιμωρεῖται ἔνεκα ἐκδίσεως κατὰ τὴν ἀκόλουθον διαστολήν· 1) ἐπίσης μὲ ληστὴν, κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 364—367 ἀναφερομένων περιπτώσεων, ἂν ἐπὶ τῆς ἐκδίσεως ἐπέβαλε χεῖρας εἰς τινὰ, ἢ ἀπειλήσῃ τὸ σῶμα ἢ τὴν ζωὴν του· 2) μὲ εἰρκτὴν τὸ πολὺ ἐπτά ἐτῶν, ἂν ἐπραξῇ τὴν ἐκδίκασιν διεγείρων φόβον μελλούσης κακώσεως ἢ βλάβης, ἢ μεταχειριζόμενος ἄλλας ἀπειλάς.

Ἄρθρ. 369.

Ἐὰν, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, δημόσιός τις ὑπάλληλος, ἐπάγων ὡς ἀπειλήν τὴν δημόσιον ἐξουσίαν του, ἐπισηπύσῃ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ ἄλλον τινὰ δι' ἐκδίσεως ἰδιωτικὸν ὄφελος, καταδικάζεται διὰ τοῦτο καὶ μόνον εἰς εἰρκτὴν· ἂν ὅμως ἡ ἀπειλή ᾗτον μικρά, καὶ τὸ σκοπούμενον ὄφελος δὲν ὑπερέβαινε τὴν ποσότητα τῶν τριάκοντα δραχμῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων, τὸ μὲν 368 τιμωρεῖ τὴν διὰ βιαιοπραγιῶν ἢ ἀπειλῶν ἐξανάγκασιν τινος ἵνα πράξῃ ἢ παραλίπῃ τι πρὸς ἰδιοτέλειαν τοῦ ἐκδιζόντος ἢ τρίτου τινός, καὶ ὑποτίθουσιν ὅτι τὸ ζητούμενον εἶναι παράνομον, (διότι ἄλλως δὲν ὑπάρχει ἰδιοτέλεια) καὶ ὅτι ἔλαβε χώραν τὸ ζητούμενον, διότι αἱ πράξεις αὐτῶν ἀναγκάζει τινὰ νὰ πράξῃ ἢ παραλείψῃ τι· ἐννοοῦν βεβαίως ὅτι ἐπῆλθε τὸ σκοπούμενον παράνομον ἀποτέλεσμα, δι' ὅπερ καὶ ἐπιβάλλεται ποινὴ ληστείας ἐν περιπτώσει ἐπιβολῆς χειρὸς ἢ ἀπειλῆς σώματος ἢ

ζωῆς κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρ. 364—367. —'Εφ' ὅσον ὁμως συντρέχουσιν οἱ ὅροι τῆς ληττείας, ἡ ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως, οἷον βιασμοῦ ἀπαγωγῆς, ἀδίκου ἐπιθέσεως, παρανόμου βίας καὶ ἀπειλῆς κλπ. τότε τὸ ἄρθρ. 368 περὶ ἐκδίσεως δὲν ἐφαρμόζεται, διότι ὑποθίτει περίστασιν ὅπως ἰδιαιτέραν.

Τὸ δὲ ἄρθρ. 369 τιμωρεῖ ὡς πλήρη πράξιν τὴν πρὸς ἐκδίσειν τῶν, ἀπόπειραν τῶν δημοσίων υπαλλήλων, οἵτινες διὰ τοῦ ὄγκου τῆς ἐξουσίας νομίζουσιν ὅτι δύνανται νὰ ἐξαναγκάσωσι τοὺς πολίτας πρὸς ἰδιοτέλειαν ἐαυτῶν (τῶν υπαλλήλων) ἢ τρίτων. — ἂν ὁμως ἐπέλθῃ καὶ τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, τότε οἱ υπάλληλοι οὗτοι τιμωροῦνται ὡς ἐκδίσεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 368, διότι τὸ ἄρθρον 369 ἐφαρμόζεται ἐπὶ δημοσίων υπαλλήλων, ὅταν ὡς πρὸς αὐτοὺς δὲν συντρέχωσιν οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρ. 368, εἰναι δὲ ἀναντιρρήτων ὅτι πᾶσα διάταξις τοῦ Ποιν. Νόμου, μὴ κάμνουσα διάκρισιν υπαλλήλων καὶ ιδιωτῶν, περιλαμβάνει πᾶσαν τάξιν ἀνθρώπων (ἄρθρ. 494 τοῦ Ποιν. Νόμου), διότι τ' ἄτομα πράττουσι τὸ ἐγκλημα καὶ οὐχὶ ἡ ιδιότης τοῦ υπαλλήλου ἢν ἀπεκδύεται ὁ ἐγκληματῶν κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐγκλήματος. Ἐν τούτοις ἡ ιδιότης τοῦ υπαλλήλου θεωρεῖται γενικῶς ὡς ἐπιβαρυντική αἰτία, ἐπὶ τινῶν δὲ πράξεων προκαλεῖ ἰδίαν καὶ ἀνωτέραν ποινὴν, καὶ τοῦτο γίνεται ἐπίτηδες ὑπὸ τοῦ Νόμου, ὅστις φαίνεται. αὐτοσχευότερος πρὸς τοὺς υπαλλήλους, διότι οὗτοι ἐπρεπε νὰ δίδωσι τὸ παράδειγμα τῆς πρὸς τοὺς Νόμους ὑποταγῆς. ἕνεκα τούτου καὶ τὸ προκείμενον ἄρθρον 369 τιμωρεῖ τὴν πρὸς ἐκδίσειν ἀπόπειραν τῶν υπαλλήλων ὡς πλήρη πράξιν, ἐνῶ ὡς πρὸς τὴν πρὸς ἐκδίσειν ἀπόπειραν τῶν ιδιωτῶν δὲν κάμνει λόγον, τοῦθ' ὅπερ δὲν δηλοῖ ὅτι θεωρεῖ καὶ τοὺς ιδιώτας ἀπαλλακτέους τῆς ποινῆς τῆς ἀποπειρας ἐκδίσεως διότι ἡ ἐκδίσεσις, πραττομένη διὰ βιαιοπραγιῶν ἢ ἀπειλῶν εἰς τὸ νὰ ἐξαναγκάσῃ τινὰ παρανόμως, νὰ πράξῃ ἢ παραλείψῃ τι, εἶναι ἐπιδικαστικὴ ἀποπείρας, ἐὰν δὲν κατορθωθῇ ἡ ἀπειλουμένη πράξις ἢ παραλείψῃς ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐκδίσαντος. Ἐκδίσεσις δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ κατὰ τὴν περιοδείαν τῶν Εἰσαγγελέων, Ἀνακριτῶν, Δημάρχων, Ἐπαρχῶν, Νομαρχῶν, Μαιάρχων, Ἐφόρων, Εἰσπρακτόρων κλπ. ἐκτελουμένη παρ' αὐτῶν ἢ κατὰ διαταγὴν τούτων ὑπὸ τῶν ἀκολουθῶν αὐτῶν, ἐξανάγκαις τῶν χωρικῶν διὰ βιαιοπραγιῶν καὶ ἀπειλῶν πρὸς διατροφήν αὐτῶν καὶ τῶν ζώων των ἀνευ πληρωμῆς. — ἐν δὲ ἀποτυχίᾳ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκδίσεως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 369. Εἶναι δὲ πασιδῆλον ὅτι οἱ ἀνωτέρω υπάλληλοι (ἐκτός τινων ἐξαίρεσεων εὐγενῶν υπαλλήλων) ἐξερχόμενοι εἰς περιοδείαν μεθ' ὀπλοφόρων πράττουσι τὰ αἰσχιστα κατὰ τῶν δυστυχῶν χωρικῶν, ζητοῦντες κόταγ πῆταν κλπ. καὶ σφάζοντες τὰ εἰκότα

εἰτα αὐτῶν ζῶα καὶ ἀρπάζοντες τὸν ἄρτον, τὸν οἶνον καὶ τὴν κριθήν αὐτῶν, ἀνευ πληρωμῆς — ὅταν δ' ἀπαντήσωσιν ἐναντίωσιν οὐ μόνον θέρουσιν ἀνιλεῶς ἀνδρας καὶ γυναῖκας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐξέρουσι θεσμίους εἰς τὴν ἑδραν τῶν, λόγῳ δὴθεν ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς, τὰ δὲ παραγομένα Δικαστήρια δίδουσι πίστιν εἰς τὰς ψευδεῖς ἐκθέσεις τῶν υπαλλήλων τούτων καὶ καταδικάζουσι τοὺς χωρικοὺς ἐπὶ ἀντιστάσει, χωρὶς νὰ δίδωσι προσοχὴν εἰς τοὺς μάρτυρας τῆς υπερασπίσεως περὶ τοῦ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ περὶ ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρπαγῆς καὶ λεηλασίας.

Ἀχ! πότε θὰ συνετισθῶσιν οἱ υπάλληλοι νὰ σέβωνται τὸν πολίτην καὶ τὴν ιδιοκτησίαν αὐτοῦ! πότε θὰ ἐννοήσωσι τὸ καθήκον καὶ τὴν ἀποστολὴν των! πότε θὰ πύσωσιν αἱ καταχρήσεις τῶν υπαλλήλων ἐξ ὧν μυρία δυστυχήματα προκύπτουσι — βεβαίως, ὅταν ὑπάρξωσι Δικαστήρια σοβαρὰ καὶ ἀνεξάρτητα κάμνοντα χρῆσιν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν διὰ τῆς τιμωρίας καὶ παύσεως τῶν παρανομούντων υπαλλήλων (23 καὶ 24 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 34 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς αἰ εἰν τῷ Ποιν. Νόμῳ ἀναφερόμεναι παραβιάσεις τῶν καθηκόντων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας πράττονται ὑπὸ δημοσίων ὑπηρετῶν, τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἀρθρ. 489 κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὁρισμοὺς, ἐκτὸς ἐὰν διατάσσεται ἄλλα τι, ὅθεν σταθμάρχης πράξας ἐκδίδειν καὶ ἐπαγγίαν ὡς ἀπειλὴν τὴν ἐξουσίαν του, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἀρθρου 369· ἡ ἀπόφασις αὕτη ἤθελεν εἰσθεῖν ὀρθὴ ἐὰν δὲν καταρθεύτο ἡ ἐκδίδεισι καὶ περιορίζετο εἰς τὴν προσπάθειαν, καταρθωθείσης ἡμῶς τῆς ἐκδιδάσεως δηλ. τοῦ σκοποῦ, ἡ πράξις τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 368 καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ 369.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 τοῦ 1863 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν τις δι' ἀπειλητικῆς ἐπιστολῆς ἐζήτησε παρὰ τινος δύο τάλληρα καὶ τὰ ἔλαβε, θεωρεῖται ἐνοχος ἐκδιδάσεως κατὰ πρᾶξιν τοῦ ἀρθρου 368. ἐδ. 2. — νομίζομεν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ Νόμος ὑποτίθει βίαιον πράξιν ἢ ἀπειλὰς πρὸς πρόσωπον, ὅτε ἡ ἐξανάγκασις δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ βίας ἢ φόβου σπουδαίου, ἐνῷ ἡ δι' ἐπιστολῆς ἀπειλὴ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τοιαύτην βεβαιότητα, διότι ὁ ἀπειλούμενος λαμβάνει τὰ μέτρα του, ἢ ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν τῆς ἀρχῆς — ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐφαρμοζέται τὸ ἀρθρ. 557 τοῦ Ποιν. Νόμου — ἄλλως, ὅλαι οἱ δι' ἐπιστολῶν ἐκφράζοντες ἀπαιτήσεις ἢ αξιώσεις κατ' ἄλλων καὶ ἀπειλοῦντες αὐτοὺς, θὰ καταδιωχθῶσιν ἐπὶ ἐκδιδάσει καὶ νομίζομεν ὅτι θὰ εὐρεθῶσι πολλοὶ οἵτινες ἐγράψαν τοιαύτας ἐπιστολάς, πρὸς εὐπόρους ἀνθρώπους ἢ συγγενεῖς των, πλείστοι δ' ὅσοι πεπικυμένοι υπάλληλοι καὶ ἄλλοι

θεσοθῆραι ἔγραψαν ἀπειλητικῶς εἰς ὑπουργοὺς καὶ κατῳρῶσαν τὸν ἰδιοτελῆ σκοπὸν των, ἐξ οὗ καὶ τὸ κοινὸν λόγιον «ἡ ὑπουργίμα μὲν δίδεις ἢ ἐφημερίδα γράφει».

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 37 τοῦ 1855 καὶ 77 τοῦ 1867 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, πρὸς ὑπαρξιν τῆς ἐγκληματικῆς ἐκβιάσεως, ἀπαιτεῖται ὡς στοιχεῖον ἀπαραίτητον νὰ ᾖ παράνομον τὸ ἐπιδιωκόμενον ὄφελος.

Κατὰ τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις, «ἡ προσπάθεια τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου δι' ἀπειλῆς τῆς δημοσίας ἐξουσίας του, χωρὶς νὰ βεβαιῶνται ὅτι ἔλαβε χώραν ἐκβίασις ἢ ὅτι τὸ ὄφελος ἦτο ἀθέμιτον, δὲν ἀποτελεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 369 προβλεπόμενον ἐγκλημα» — αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι ἐσφαλμέναι, διότι τὸ ἀρθρ. 369 τιμωρεῖ τὴν ἀπόπειραν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὡς πλήρη ἐκβίασιν, ἄρα δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἐπέλθῃ ἀποτελεσμα.

Σχετικῶς πρὸς τὰ τῆς ἐκβιάσεως θέλομεν κάμει λόγον καὶ ἐν τοῖς ἀρθροῖς 461—462 περὶ καταπιέσεως, πρὸς διάκρισιν τῆς μῖζος πρὸς ἑξῆς ἐκ τῆς ἄλλης καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης συγχύσεως.

Γ'. Δῆλωσις τῆς χώρας.

Ἀρθρ. 370.

Ὅστις μὲ σκοπὸν ὑποιασθήποτε ἐκβιάσεως διαδίδει εἰς ὁλοκλήρως χώρας ἀνησυχίαν καὶ τρόμον, ὑψώνων ἐμπρηστικὰ σημεῖα, ἢ ἀπειλὰν δι' ἐκθέτων ἢ εἰς διαφόρους ἐπιστελλομένων γραμμάτων, θάνατον, ληστείαν, ἢ ἐμπρησμόν, τιμωρεῖται μὲ δεσμὰ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἢ ἐάν τινόντι ἐπέτυχῃ τοῦ σκοποῦ του, ἀπὸ 15—20.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀρθρου παρατηροῦμεν ὅτι καλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, δύσκολον εἶναι νὰ συμβῇ δῆλωσις χώρας, διότι ἡ ἐνοπλὴ δύναμις καὶ οἱ κῆτοικοι δύνανται ν' ἀποκρούσωσι τοὺς τοιούτους ἐκβιαστάς.—μολοντοῦτο εἰς ἀνωμάλους περιστάσεις καὶ ληστρικά συμμορία καὶ ἀντάρται καὶ λειποτάχται, καὶ ἀρχηγοὶ ἐνόπλων σωμάτων, πόλλάκις ἐφορολόγησαν χώρας καὶ χωρία δι' ἀπειλῆς ἐκβιάσεως καὶ δι' ἐπιστολῶν καὶ δι' ἐκθετῶν (προγραμμάτων).—πᾶσα τοιαύτη διάδοσις ἀνησυχίας καὶ τρόμου μετὰ προπαρασκευῶν ἐκβιάσεως τιμωρεῖται μὲ δεσμὰ 10—15 ἐτῶν, ἐν δὲ ἐπιτυχίᾳ τῆς ἐκβιάσεως, μὲ δεσμὰ 15—20 ἐτῶν. Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἂν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκβιάσεως συμβῶσι θάνατοι, ληστεαὶ, ἐμπρησμοὶ καὶ κηνώσεις, αὗται ἀποτελοῦν ἰδιαιτέραν ἀξιοποιον προᾶξιν, διότι ἡ ἐκβίασις θεωρεῖται πλήρης διὰ τῆς διαδόσεως καὶ παρουσίας τῶν μέσων τῆς ἐκφοβίσεως καὶ τοῦ τρόμου.

Περὶ κλοπῆς καὶ ὑπεξαίρεσεως.

Α'. Κ λ ο π ή.

Ἀρθρ. 371.

Ἐνοχος κλοπῆς εἶναι ὅστις ἐν γνώσει λαμβάνει εἰς κατοχὴν αὐτογνομόνως καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα, ξένα κινήτᾳ κτήματα, μὴ ἐξαίρουμένων μηδ' αὐτῶν τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, διὰ τὰ ἐξ ἡ παρανόμως ὡς ιδιοκτησίαν του· ἡ κλοπὴ εἶναι τετελεσμένη ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ κλέπτης καταλάβῃ τὸ πρᾶγμα ἀφαιρέτας αὐτὸ ἀπὸ τὸν τύπον του ἢ ἄλλως τὸ λάβῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἀρθροῦ ἐξάγεται ὅτι ὁ ὁρισμὸς τῆς κλοπῆς συνίσταται εἰς τὴν ἐν γνώσει καὶ ἄνευ συναινέσεως τοῦ ιδιοκτήμονος κατάληψιν ξένου κινήτου πράγματος, ὅπως ἐξ ἡ τοῦτο ὁ κλέπτης παρανόμως ὡς ιδιοκτησίαν του.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀφαιρέσεως ἀδιαφορεῖ ὁ Νόμος ἐάν αὕτη ἐγένετο παρουσίᾳ ἢ λάθρᾳ τοῦ ιδιοκτήμονος, ἢ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ ἐγένετο δι' ἐπιπτώσεως καὶ προσβολῆς κατὰ προσώπου ἢ δι' ἀπειλῶν σώματος ἢ ζωῆς, διότι τότε ὑπάρχει ληστεία (ἀρθρ. 363 καὶ ἐπ.), ὅθεν ἅμα ἐπὶ τινος αὐτογνώμονος ἀφαιρέσεως κινήτων δὲν ὑπάρχωσι τὰ συστατικὰ τῆς ληστείας ἢ τῆς ἐκδίδεως, ἡ ἀφαιρέσις αὕτη ἀποτελεῖ τὴν κλοπὴν.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς καταλήψεως ὁ Νόμος παραδέχεται οὐ μόνον τὴν ὑπὸ τοῦ κλέπτου ἀφαιρέσιν τοῦ πράγματος, ἀλλὰ καὶ τὴν κατ' ἄλλον τρόπον κατάληψιν αὐτοῦ, ἅρα καὶ ἐν ὁ κλέπτης δὲν βάλῃ χεῖρα ἐπὶ τοῦ κλαπέντος ἀλλ' ὑποχρεώσῃ τὸν ιδιοκτήμονα νὰ φέρῃ τοῦτο π. χ. ἐπὶ τῶν ὤμων του εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κλέπτου, ἢ εἰς ἄλλο μέρος, ἡ κλοπὴ εἶναι τετελεσμένη διὰ τῆς τοιαύτης φορτώσεως, διότι ὁ ιδιοκτήμων δὲν ἔχει πλέον τὴν διάνοιαν τοῦ κατέχειν δι' ἑαυτὸν ἀλλὰ κατέχει τὸ πρᾶγμα διὰ λογαριασμὸν τοῦ κλέπτου.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκφράσιν τοῦ Νόμου «μὴ ἐξαίρουμένων οὐδ' αὐτῶν τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς» παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη ἐννοεῖ κλοπὴν χειρογράφων καὶ ἄλλων συνθέσεων καὶ ἰδίως τὴν τυποκλοπὴν ἣν πράττει τις ἐκδίδων ὡς συγγραφεὺς ἢ ὡς ἐκδότης Βιβλίον ἢ ἄλλα ἔργον διανοίας τρίτου προσώπου, σφετεριζόμενος οὕτω πᾶς γνώσεως τὰς κρίσεις, τοὺς κόπους καὶ τὰς ἐλπίζομένας ὠφελείας τοῦ καθ'αυτὸ συγγραφέως ἢ ἐκδότου — ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ τυποκλοπὴ αὕτη δὲν τιμωρεῖται κατὰ τοὺς περὶ κλοπῆς ὅρους, διότι περιέχεται εἰς τὴν (ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.) 50.

μητατύπωσιν καὶ ἀπομίμησιν ἔργων τέχνης καὶ νόος, περὶ ἧς πρᾶξι ματεύεται τὸ ἀρθρον 432 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ὅτι ἐπομένως τότε μόνον ὑπάρχει τυποκλοπὴ ὅταν τις ἐκδίδῃ καὶ κυκλοφορῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ εἴτε ὡς συγγραφεύς, εἴτε ὡς ἐκδότης, βιβλίον ἢ ἄλλο ἔργον παρ' αὐτοῦ συντεταγμένον καὶ ἐκδοσικόν, ἀνευ τινὸς ἐπεξεργασίας ἢ ἀναπλάσεως, ἄλλως ἂν παρουσιάζετο εἰς τὸ νεωστὶ ἐκδοθέν διαφορὰ καὶ εἴτε περὶ τὴν συναρμολογίαν τῶν λέξεων καὶ ἰδεῶν, εἴτε περὶ τὴν μέθοδον, εἴτε περὶ τὴν οὐσίαν, εἴτε περὶ τὴν ἐντέλειαν, τότε δὲν ὑπάρχει τυποκλοπὴ οὐδ' ἀπομίμῃς, ἀλλ' ἔργον ἰδιαιτέρον τὸ ὅποιον ἔχει ἕκαστος τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύσῃ, μὴ δεσμευόμενος ἐκ τοῦ ὅτι ἄλλος προέλαβε καὶ ἐδημοσίευσεν παραπλήσιον ἔργον, διότι τὰ φῶτα εἶναι κοινὴ ἰδιοκτησία καὶ εὐγενὲς μέσον ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ὠφελείας καὶ κερδοσκοπίας καὶ δὲν ὀφείλει τις νὰ καθεύδῃ ἐνώπιον τῆς πρωτοβουλίας τοῦ ἄλλου, οὐδ' ἡ κοινωνία ἀρέσκειται εἰς τὸ μονοπώλιον, διότι ἐν τῇ πλησμονῇ τῶν συγγραμμάτων εὐρίσκει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς εὐκολωτέρας καὶ δι' ὀλιγωτέρων δαπανῶν ἐξαπλώσεως τῶν φῶτων.

Ὡς πρὸς δὲ τὰ συγγράμματα ἐκεῖνα τὰ ὅποια περιέχουν τὰ ὑπὲρ τῆς γλωσσονομίας καὶ τῆς φιλολογίας καθιερωθέντα ὅρια καὶ ἀπαρτίζονται κλητοὺς κανόνας, οἷον γραμματικὰς, ἀριθμητικὰς, γεωμετρίας, ἀλγεβρας, συντακτικὰς, λεξικὰς κλπ., οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ἐνώπιον τοῦ Νόμου καὶ τῆς Κοινωνίας ὅτι ἀπέκτησε δικαίωμα παρεμποδίσσεως παρ' ὁμοίῳ ἔργου, διότι τὰ ἔργα ταῦτα δὲν εἶναι προϊόντα τοῦ νόος καὶ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἐκδίδοντος, ἀλλ' ἀρχαὶ ἀνέκαθεν καθιερωμένα καὶ ἀποτελεῦσαι τὰς συνθήκας τῆς γλώσσης καὶ τῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων συνεννοήσεως, ἄρα δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἡ ἰδέα τοῦ σφετερισμοῦ ἀλλοτρίων ἰδεῶν, ἄλλως ὅλοι οἱ ἐπὶ τῶν παραδοσθεγμένων συγγράμματα ἤθελον εἰσχωθῇ εἰς δίκην ἐπὶ τυποκλοπῇ, ἐνῶ δὲν ἔχουσι τὴν ἀξίωσιν ὅτι εἶναι ἐφευρεταὶ τούτων· τοῦτ' αὐτὸ ῥητέον καὶ δι' ἡμᾶς τὰς συλλογὰς καὶ μεταφράσεις, διότι αὗται εἰσὶν ἀντιγραφαὶ καὶ δὲν προσδίδουσι δικαίωμα ἰδιοκτησίας εἰς τὸν συλλέκτην ἢ μεταφραστήν, ἄρα οὗτος δὲν δύναται νὰ παρεμποδίξῃ τοὺς ἄλλους ἐκ τοιούτων κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων, οὔτε δύναται νὰ προφασισθῇ ὅτι αἱ νεωστὶ ἐκδόσεις ἔπρεπε νὰ γίνωσι διαφορετικαί, διότι αἱ συλλογαὶ καὶ μεταφράσεις δὲν πρέπει νὰ παραλλάσσωσιν ἐκ τοῦ κειμένου·—ἡ δὲ μὲν καὶ κυρίᾳ διαφορὰ εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ νέου ἐκδότου.

Ἐν γένει παρατηροῦμεν ὅτι ἐπὶ τῶν τυπικῶν βιβλίων, ἐπιτομῶν, καταστάσεων κλπ., δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ τὸ ἀδίκημα τῆς τυποκλοπῆς, ἐνῶσι δὲν περιέχουσιν ἰδίᾳς κρίσεις τοῦ συγγραφέως καὶ ἐνῶσι δὲν εἶναι ἐκδότης δὲν ἀδικεῖται καὶ ταῦτα, —εἰς δὲ τὴν ἀνατύπωσιν

ἀρχαίων συγγραφέων, οὐδεὶς ἐμποδίζεται, διότι τὸ τοιοῦτον ἀποτελεῖ ἀντιγραφὴν καὶ οὐχὶ σφειτερισμὸν ξένων ἰδεῶν.

Ἐν τοῖς ἀρθροῖς 371—384 τοῦ Ποιν. Νόμου, οὐδεμίαν κατὰ τοῦ τυποκλόπου ὁρίζεται ποινὴ, ἀλλὰ μόνον κατὰ τῶν ἀραιρουντῶν κινητὰ πράγματα ἐκτιμώμενα κατὰ τὴν ἀγοραίαν αὐτῶν τιμὴν (ἀρθρ. 379), καὶ τοῦτο διότι περὶ τυποκλοπῆς καὶ γενικῶς περὶ μετατυπώσεως καὶ ἀπομιμήσεως ἔργων τέχνης ἢ νοσ, πραγματεύεται τὸ ἀρθρ. 432 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ κανονίζει ποινὰς κατὰ τὰ τῶν αὐτουργῶν καὶ συνεργῶν, καθόσον ὁ τυποκλόπος δὲν ἀφῆλε κινητῶν τι πράγματα, ἀλλ' ἐξέδωκε ἰδίαις δαπάναις ἀλλότριον ἔργον, ἐξ οὗ δύναται καὶ νὰ ζημιωθῇ, διότι ἡ τύχη τῶν βιβλίων εἶναι ἀδήλος.—ἀλλ' ἂν ὑποτεθῇ πρὸς στιγμὴν ὅτι ὁ τυποκλόπος τιμωρεῖται κατὰ τοὺς περὶ κλοπῆς ἄρθρους, τότε ἀβεβαίως οὖσης τῆς ὠφελείας αὐτοῦ καὶ τῆς ζημίας τοῦ ἀλλοθιῶς συγγραφέως, δὲν δύναται τὸ Δικαστήριον νὰ πλάσῃ αὐθαίρετως ἀξίαν κλοπῆς, ἀλλ' ὀφείλει ἐν τῇ ἀβεβαιότητι νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου καὶ νὰ ἐπιβάλῃ κράτησιν ἢ πρόστιμον κατὰ τὸ ἀρθρ. 693 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἐπιφυλασσόμενοι νὰ γράψωμεν τὰ δέοντα ἐπὶ τοῦ ἀρθρου 432 τοῦ Ποιν. Νόμου, προβαίνομεν εἰς τὰ λοιπὰ ἀντικείμενα τῆς κλοπῆς.

Ἄρθρ. 372.

Τὸ ἀρθρ. 372 τιμωρεῖ τὸν ὑφαιρουντα τι ἐκ τῆς ἀμερίστου κληρονομίας, ἢ συνιδιοκτησίας, ἢ ἑταιρίας, πρὸς βλάβην τῶν λοιπῶν συμμετόχων κλπ., καὶ ὑποθέτει ὑφαίρεσιν λάθρα γενομένην καὶ ἀποσιωπηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὑφαιρέσαντος, ἄλλως τε κατὰ τοὺς περὶ κοινωνιῶν καὶ συναιτέρων Νόμους, ἕκαστος κοινωνὸς ἢ συνεταῖρος ἔχει δικαιώματα ἐπὶ τῆς κοινῆς περιουσίας καὶ δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον δὲ προσέβαλε καὶ δικαιώματα τῶν ἄλλων ὑποκειται εἰς λογοδοσίαν, ἄρα ὁ λαμβάνων τι ἐκ κοινῆς καὶ ἀδικαιρέτου περιουσίας ἐν γνώσει τῶν ἄλλων, καίτοι μὴ συναινούντων, δὲν πράττει κλοπὴν, ἐκτὸς ἐὰν ἐν ἀγνοίᾳ τούτων λάβῃ τι καὶ τὸ παρασιωπήσῃ πρὸς βλάβην τῶν ἄλλων.

Ἄρθρ. 373.

Τὸ ἀρθρον 373 τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 3 ἡμερῶν μέχρι 5 ἐτῶν, τοὺς κλέβοντας πράγματα ἔχοντα ἀξίαν πλεον μὲν τῶν 20 ἑλαττον δὲ τῶν 400 δραχμῶν, ἐὰν κατὰ τὴν κλοπὴν ταύτην δὲν παρουσιάζεται ἄλλη ἐπιβαρυντικὴ αἰτία ἐκ τῶν εἰς τ' ἀρθρ. 374 καὶ 375 ἀναφερομένων.

Ἄρθρ. 374.

Τὸ ἀρθρον τοῦτο τιμωρεῖ μὲ εἰρκτὴν τὴν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένην κλοπὴν εἰς τὰ ἐδάφια 1—9.

Ὡς πρὸς τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, παρατηροῦμεν ὅτι τὰς ἀρσιωμένους εἰς τὴν Θεῖαν λατρείαν εἰσὶν οἱ Ἱεροὶ Ναοὶ τῶν πόλεων χωρίων, μοναστηρίων, ἐξοχῶν, ὁρέων κλπ., ἐπομένως ἢ ἐξ αὐτῶν ἀφαίρεσις ἀντικειμένων καθιερωμένων εἰς τὴν Θεῖαν λατρείαν, ὡς τῶν μίλων σταυρῶν, ἁγίων λειψάνων, ἁγίων εἰκόνων, καὶ ἐν γένει παντὶ χρυσοῦ ἢ ἀργυροῦ σκεύους, κειμηλίου ἢ ἱερατικοῦ ἀμφιάσματος, ἀνευ δικρίσεως ἀξίας, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν.—ἂν ὅμως ἡ ἀξία τούτων ἢ περβαίνῃ τὰς 1000 δραχμὰς τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ (ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρ. 375), ἐννοεῖται δ' ὅτι μεταξὺ τῶν εἰς τὴν Θεῖαν λατρείαν καθιερωμένων δὲν συγκαταλέγονται καὶ τὰ μὴ ἔχοντα τοιοῦτον προσηκόντων ἀφιερώματα οἷον δακτυλίδια, ἐνότια καὶ ἄλλα ἀσημικά καὶ χρυσαφικά τὰ ὅποια προσφέρουν οἱ ἀσθενεῖς καὶ ἄλλοι εὐλαβεῖς, διότι τὰ τοιαῦτα θεωροῦνται ὡς κτήματα τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκποιοῦνται ἐσφαλμένως δὲ τὸ ὑπ' ἀριθ. 34 τοῦ 1840 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν παρεδέχθη ὅτι παντὸς ἀφιερωθέντος πράγματος, ἢ κλοπῇ θεωρεῖται ὡς κακούργημα, διότι πολλοὶ ἀφιερώνουν ξίφη, ἐνδύματα, καὶ ἄλλα πράγματα τὰ ὅποια δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Θεῖαν λατρείαν.—ἐννοεῖται ὡσαύτως ὅτι ἡ ἀφαίρεσις ἁγίων εἰκόνων, τιμίων σταυρῶν (καὶ μάλιστα στολιδίων), κανδυλίων κλπ., γενομένη ἐξ οἰκιῶν, ἢ μὴ ἐγκαινισμένων ναῶν ἐν ξηρᾷ ἢ ἐν πλοίοις, τιμωρεῖται ὡς κοινὴ κλοπὴ ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῶν ἀντικειμένων τούτων καὶ ὑπὸ τὰς περιστάσεις καθ' ἃς ἐπράχθη.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἂν καὶ κατὰ τὸ ἐν ἰσχύϊ Ρωμ. Δίκαιον καὶ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ καταστατικοῦ τῆς ἐκκλησίας, τὰ εἰς τὴν Θεῖαν λατρείαν καθιερωμένα ἀντικείμενα δὲν θεωροῦνται ἐμπορεύσιμα καὶ δὲν δύνανται νὰ ᾖναι ἰδιωτικὴ ἰδιοκτησία (N. 6. § 2. N. 9. § 5. Πανθ. 1. 8. Νόμ. 1. 5 καὶ 7. Βασιλ. 46. 3.) καὶ ὅτι ἐπομένως εἰς τὴν κλοπὴν τούτων δὲν ἐξυπακούονται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρ. 371 «ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτῆμονος, διὰ νὰ τὰ ἔχῃ παρανόμως ὡς ἰδιωκτησίαν του», μολοντοῦτο ὁ Νόμος προέβλεψεν εἰδικῶς περὶ τῆς τοιαύτης ἱεροσυλίας καὶ τὴν τιμωρεῖ ὡς κλοπὴν μὲ βαρεῖαν ποινὴν.

Τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 374 τιμωρεῖ τὴν κατὰ τὰς δημοσίους ὁδοὺς κλοπὴν τῶν ἀποσκευῶν ἢ πραγματειῶν τῶν ὁδοιπόρων, ἀμαξήλων τῶν κλπ. δι' ἀποκοπῆς ἢ ῥήξεων τῶν σχοινίων, κιβωτίων, δισακίων κλπ. (ἐννοεῖται ἀνευ ἐπιπτώσεως κατὰ προσώπων, ἄλλως ὑπάρχει ληστεία ἄρθρ. 363 καὶ ἐπ.) ὅθεν ἂν δὲν γίνῃ ἐπίτηδες τοιαύτη ἐκκοπὴ ἢ ῥήξις, ἀλλὰ τυχαίως συμβῇ τοιαύτη καὶ πέσωσι πράγματα τὰ ὅποια εὖρη καὶ λάθῃ ἄλλος, ὁ τοιοῦτος δὲν θεωρεῖται κλέπτης ἀλλὰ τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 964 τοῦ Ποιν. Νόμου ὡς εὐρὼν ἀπολωλὸς καὶ μὴ ἀναγγείλας τοῦτο εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχήν,

Τὸ ἐδ. 3 ὡς πρὸς τὴν ἐξωθεν ἀνάγκην εἶναι εὐκρινές· καὶ ὑποθέτει ὅτι ὁ κλέπτης εἰσῆλθεν, εἴτε διὰ τῆς ὑπαρχούσης, εἴτε διὰ προμηθευθείσης κλίμακος, εἴτε διὰ τῶν παραθύρων, εἴτε διὰ τοῦ ἐξώστου κλπ. ὡς πρὸς δὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ κατοικημένου κτιρίου, τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ῥάξεως καὶ τῆς πλαστῆς κλειδῆς, πραγματεύονται τ' ἄρθρ. 380—384 ἐφ' ὧν θέλομεν κάμει λόγον.

Τὰ ἐδάφια 4—8 τοῦ ἁρθρ. 374 εἰσι σαφεῖς, τὰ δὲ 9 ἐξήρτηται ἐκ τοῦ ἐδ. 5 τοῦ ἁρθρ. 375 ὡς πρὸς τὴν πλεον τῶν 1000 δραχμῶν ἕξιν.

Ἄρθρ. 375—376.

Διὰ τοῦ ἁρθρου 375 τιμωροῦνται μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ οἱ ἐνεργοῦντες τὰς ἐν αὐτῷ ἀναφερομένας κλοπὰς, διὰ δὲ τοῦ ἁρθρου 376 προσδιορίζονται αἱ ἐπιβαρυντικαὶ αἰτίαι.

Εἰς τὰς σαφεῖς περιπτώσεις τῶν ἁρθρων 375 καὶ 376 δὲν ἔχομεν ἄλλο τι νὰ προσθέσωμεν, ἀλλ' ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 85 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν ἀφαιρωμένων εἰς ὄφελος ἢ χρῆσιν τοῦ κοινοῦ, ἢ τεθειμένων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἀρχῆς—παρατηροῦμεν δ' ἐνταῦθα ὅτι τὰ εἰς φρέατα ἢ κρήνας τεθειμένα ἀγγεῖα πρὸς ἀντλησιν ἢ πόσιν ὕδατος ὑπὸ τῶν διαβατῶν κλπ., θεωροῦνται ὡς ἀφαιρωμένα εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν.

Ἄρθρ. 377.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἁρθρου παρατηροῦμεν ὅτι τοῦτο εἶναι ὅλως ἰδιαίτερον τοῦ ἁρθρ. 372, διότι ἀφορᾷ τὰς μεταξὺ συγγενῶν κλοπὰς γινομένας εἴτε λαθρῶς εἴτε παρουσίᾳ (ἐννοεῖται ἐφ' ὅσον δὲν περιέχουν τὰ συστατικά τῆς ληστείας) καὶ τιμωρεῖ αὐτὰς ἡπίως, διότι ὁ Νομοθέτης συνησθάνετο ὅτι εὐκόλως ἀποφασίζει τις νὰ κλέψῃ πράγματα συγγενοῦς του, ἔνεκα τῆς ἐλευθερίας τῆς εἰσόδου, ἔνεκα τῆς συγκατοικήσεως καὶ ἰδίως διότι ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι θέλει συγγνωσθῇ διὰ τὴν πράξιν του ταύτην.

Τὸ 1 ἐδ. προβλέπει τὰς μεταξὺ ζώντων συζύγων κλοπὰς, ἢ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐπιζήσαντος εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποθνήσκοντος γενομένας κλοπὰς, (ἐκτός ἐάν τὸ ἐπιζήσαν πρόσωπον ᾖ καὶ κληρονόμος τοῦ ἀποθνήσκοντος) τὸ ἐδ. 2 προνοεῖ τὰς μεταξὺ γονέων (φυσικῶν ἢ θετῶν ἢ καὶ ἄλλων ἀνιόντων, § 3 Ἀρμ. περὶ σημασίας λέξεων) καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν γινομένας κλοπὰς—τὸ ἐδ. 3 προνοεῖ τὰς μεταξὺ ἀδελφῶν κλοπὰς—τὸ ἐδ. 4 προβλέπει τὰς μεταξὺ ἀνεψιῶν καὶ θείων ἢ μεγάλων θείων κλοπὰς. — Εἰς ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις δὲν ἐπαίτεται νὰ συγκατοικῶσι τὰ εἰρημένα πρόσωπα, διότι ἡ μεταξὺ

των στενῇ ἐξ αἵματος συγγένειᾳ καὶ ἡ ἐνταῦθα ἐν κολλίᾳ περὶ τὴν ἀποφασιν καὶ ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς, προεκάλεσε τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Νομοθέτου, καὶ τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ἐδ. 5 κατὰ τὸ ὅποιον μεταξὺ ἄλλων μεμακρυσμένων συγγενῶν, τότε μόνον ἡ κλοπὴ τιμωρεῖται μὴ τὴν ἐλαφρὰν ποινὴν τῆς ὑπαίρεσεως, ὅταν κατοικοῦν εἰς τὴν αὐτὴν κατ' οἶλον κοινότητα, δηλ. οὐχὶ κεχωρισμένως, ἄλλως ὑπάρχει κλοπὴ τιμωρητέα κατὰ τὰ προηγούμενα ἀρθρὰ. — τὸ ἐδ. 6 ὑπὲρ ἡγάγε καὶ τοὺς ἐξ ἀγχιστείας συγγενεῖς μέχρι δευτέρου βαθμοῦ, καίτοι μὴ συνοικοῦντας, εἰς τὴν μετρίαν ποινὴν διὰ τὰς μεταξὺ των κλοπὰς. — τὸ δὲ ἐδ. 7 προβλέπει τὰς ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν γενομένας καταχρήσεις εἰς φαγητὰ καὶ ποτὰ ἐκ λαιμαργίας, ὅθεν διὰ πᾶσαν ἄλλην ἢ πρὸς ἄλλον σκοπὸν γενομένην κλοπὴν πραγμάτων, ἢ φαγητῶν, ἢ ποτῶν ἐνέχονται οὗτοι κατὰ τὰς περὶ κλοπῆς διατάξεις.

Εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις οἱ ἀνωτέρω συγγενεῖς καὶ ὑπηρεταὶ τότε μόνον καταδιώκονται παινικῶς, ὅταν καταμνησθῶν ὑπὸ τοῦ παθόντος, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἀρθρ. 374 ἀριθ. 4—6 καὶ 375 ἀριθ. 3, ὅτε καταδιώκονται ἐξ ἐπαγγέλματος, διότι αἱ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμεναι κλοπαὶ διὰ ῥήξεως σφραγίδων, δι' ἐργαλείων καὶ ὅπλων, διὰ συμμορίας ἢ ἐνώσεως μετ' ἀγυρτῶν, εἶναι ἐπιφοβὰ εἰς τὴν κοινωνίαν. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν ποινὴν τῶν συναυτουργῶν καὶ συνεργῶν τῶν τοιούτων προσώπων, ἐμμένοντες εἰς ὅσα ἐν σελ. 94—96 ἐξεθέσαμεν περὶ τοῦ ὅτι ἐκεῖνοι δὲν τιμωροῦνται μὲ βαρυτέραν ποινὴν, διότι συναπεράσισαν νὰ συμπράξωσιν ἢ συνδράμωσιν εἰς κλοπὴν συγγενοῦς πρὸς συγγενῆ, ἄρα ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως ἐξήρταται ἡ ποινὴ, ἄλλως ἢθελον εἰσθαι, πικρὸν καὶ ἀναχόλουθον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου νὰ τιμωρῶνται οἱ ἥρωες τῆς πράξεως μ' ἐλαττὴν ποινὴν, οἱ δὲ συμβουνοῦν καὶ συνδρομεύουσι μὲ βαρεῖαν ποινὴν.

Καθ' ἃς περιστάσεις εἰς τοὺς κλέπτας ἐπιβάλλεται ποινὴ εἰρκτικῆ ἢ προσκαίρων δεσμῶν, ἡ ποινὴ τῶν συγγενῶν (κλεπτῶν) ὀρίζεται ἀπὸ 6 μηνῶν μέχρι 5 ἐτῶν. — ὅσακις δ' εἰς τοὺς κλέπτας ἐπιβάλλεται ποινὴ φυλακίσεως, ἐπιβάλλεται τοιαύτη ἀναλόγως καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς (κλέπτας) ἥται ἀπὸ 3 ἡμερῶν μέχρι 5 ἐτῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ὑπαίρεσις δὲν εἶναι ἰδιαιτέρα καὶ αὐτοτελὴς πράξις, ἀλλ' ὑποδιαίρεσις τῆς κλοπῆς, ἐπομένως πρὸς καταδίωξιν αὐτῆς ἀπαιτεῖται νὰ συντρέχωσιν οἱ ὅροι τοῦ ἀρθροῦ 371 ἥτοι νὰ λάβῃ τις ἐν γνώσει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ αὐτογνωμόνως ξένα κινητὰ πράγματα διὰ νὰ τὰ ἔχῃ παρανόμως ὡς ἰδιοκτησίαν του. ὅθεν εἰς τὸ κατηγορητήριον πρέπει νὰ περιέχωνται τὰ στοιχεῖα ταῦτα, ἄλλως

ἀκυροῦται ἡ διαδικασία (ἴδε καὶ ἀπόφασιν Πλημμελειοδικείου Πατρῶν ὑπ' ἀριθ. 1135 τῆς 8 Δεκεμβρίου 1869).

Παρατηροῦμεν ὡσαύτως ὅτι ἡ ἐννοια τῆς ὑφαίρεσεως δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ πραγμάτων ἀνήκοντων εἰς τρίτα πρόσωπα, εὐρίσκοντο ἢ παρακαταθεμιμένων εἰς χεῖρας τῶν συγγενῶν ἢ συνοίκων, διότι ὁ ἐν γνώσει ὑφαίρων ταῦτα ὡς ἀνήκοντα εἰς τρίτον πρόσωπον, πράττει κλοπὴν τιμωρουμένην κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀρθρῶν 371—376.

Π. χ. εἰς τὴν οἰκίαν πατρὸς τινος κατέλυσαι ξένος τις ἐξέρων μεθ' ἑαυτοῦ κιβώτιον περιέχον πράγματα καὶ χρήματα καὶ ἀναχωρήσας παρήρτισε τὸ κιβώτιον πρὸς φύλαξιν μέχρι ἐπιστροφῆς του· ἐὰν ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς, ἐν γνώσει ἀφαίρεση τὰ ἐν τῷ κιβωτίῳ πράγματα ἢ χρήματα, πράττει κλοπὴν καὶ οὐχὶ ὑφαίρεσιν.

Ἄρθρ. 378—379.

Τὸ ἄρθρον 378 εἶναι ὅπως ἰδιαίτερον ἐκ τῶν περιπτώσεων τῶν ἀρθρῶν 113 καὶ 114 (ἄλλως ἢ θέλειν εἶσθαι περὶ τὴν), διότι παραδέχεται ὅτι ἐνόσω ὁ κλέπτης δὲν ἐξετάσθῃ παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἢ παρὰ τοῦ Δικαστηρίου, εἶναι εἰς καιρὸν ν' ἀποδώσῃ τὰ κλαπέντα, ἢ ν' ἀποζημιώσῃ τὸν παθόντα καὶ ν' ἀπορῦγῃ τὴν ποινὴν, εἶναι δὲ ἀδιαφορὸν ἐὰν ἐξεδῶθῃ κατ' αὐτοῦ κλητήριον θέσπισμα ἢ ἐντάλμα συλλήψεως, ἢ ἐὰν συνελήφθῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἢ δι' ἐντάλματος ἢ ἐὰν ἐδικάσθῃ ἐρήμην καὶ κατεδικάσθῃ, διότι ἅμα κἀμὴ ἀνακοπὴν, καὶ πρὶν ἀπολογηθῇ ἐπὶ τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, δύναται νὰ παραδώσῃ τὰ κλαπέντα ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν καὶ ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ὅτε δὲν δύναται νὰ ἐνοχοποιηθῇ διὰ τὴνπραχθεῖσαν κλοπὴν ἢ ὑφαίρεσιν οἰουδήποτε βαθμοῦ. — Δὲν ἐξετάζει δὲ ὁ Νόμος ἐὰν ἡ ἀπόδοσις ἢ ἡ ἱκανοποίησις αὕτη ἐγένετο ἐκουσίως καὶ αὐθอรμήτως, ἢ ἀπὸ φόβου τῆς δίκης ἢ ἐξ ἄλλης αἰτίας, ἀρκεῖ νὰ συμβῇ τὸ γεγονός ταῦτο ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου πρὸ τῆς διὰ τὴν πράξιν ταύτην ἐξετάσεως του· — ἡ ἐπιείκεια αὕτη τοῦ Νόμου τείνει κυρίως οὐχὶ τόσον εἰς τὸ νὰ λυτρώσῃ τὸν κλέπτην ἐκ τῆς ποινῆς ἀλλ' εἰς τὸ νὰ πειθαναγκάσῃ αὐτὸν νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἀδικίαν, διότι ὁ παθὼν ἔχει ἐνδιαφέρον νὰ λάβῃ τὰ πράγματά του καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ποινὴν τοῦ κλέπτου, ἐπομένως ἐνόσω ὁ κλέπτης ἐφωράθῃ (διότι ἡ κλοπὴ γίνεται καὶ παρ' αὐτοῦ) ἢ ἀνεκαλύφθῃ μετὰ τὴν λαθραίαν κλοπὴν, συναισθάνεται ὅτι θὰ κηρυχθῇ ἐνάχος, καὶ ὅτι πᾶσα ἀπόδοσις τῶν κλαπέντων ἢ ἱκανοποίησις τοῦ παθόντος δὲν θέλει τὸν ὠφελῆσαι, διότι γίνεται ἐν φόβῳ τῆς ποινῆς καὶ οὐχὶ ἐκουσίως καὶ αὐθอรμήτως, δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀποδώσῃ τὰ κλαπέντα καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Νόμος πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ παθόντος συγκαταβάλλει ὑπὲρ τοῦ κλέπτου. — Ὅρθως δὲ

τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 τοῦ 1837 βούλ. τῶν ἐν Ναυπλίου Ἐφετῶν παρεδίδετο ὅτι διὰ τὰ ἐγκρημοσθῆ ἡ εὐεργετικὴ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 378, δὲν πρέπει νὰ ληρθῶν ὑπ' ὅσιν τὰ ἐσωτερικὰ ἢ ἐξωτερικὰ αἰτία, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ παρακινήσουν τὸν κλέπτην εἰς τὸ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπόδοσιν.—ἐσφαλμένως δ' ἡ ὑπ' ἀριθ. 94 τοῦ 1849 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀπεράνθη ὅτι, ἡ ἱκανοποίησις τοῦ παθόντος μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ κλέπτου, δὲν ἀπαλλάττει τοῦτον τῆς ποινῆς, διότι ἀπαιτεῖται δὴθεν νὰ γίνη ἐκουσίως καὶ αὐθουρήτως καὶ πρὸ πάσης ἐξετάσεως τοῦ κλέπτου.—τὸ σφάλμα δὲ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι πρόδηλον, διότι ἀνέμειξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὸ ἀρθρον 114 τοῦ Ποιν. Νόμου ὅπερ εἶναι ἄσχετον ἀπέναντι τῆς εἰδικῆς καὶ ἐπικρατεστέρας διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 378 καὶ διότι ἐνῷ τὸ ἀρθρον τοῦτο ἀναφέρεται εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς κλοπῆς δηλ. καὶ εἰς τὰς παρουσίας τῶν παθόντων καὶ εἰς τὰς ἐνόπλους εἰσέτι τελεσθείσας (ὅτε πλέον περὶ τῆς τοῦ κλέπτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία καθύστερ μάλιστα ἐπιτρέπεται καὶ νὰ συλληφθῇ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀρθ. 99, ἐδ. 3) οὐχ ἦττον ὁ Ἀρειος Πάγος θεωρεῖ ἀπαράδεκτον τὴν μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ κλέπτου ἀπόδοσιν τῶν κλαπέντων ἢ ἱκανοποίησιν τοῦ παθόντος!

Ἐγείρεται τὸ ζήτημα, ἂν ὁ παθὼν δὲν θελήσῃ νὰ λάβῃ τὰ κλαπέντα πράγματά του, ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, ἢ δὲν συναινῇ εἰς τὴν τιμὴν, τί ποιητέον; βεβαίως δὲν ἐξαρθᾶται ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ παθόντος νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐπεικὴν διάταξιν τοῦ Νόμου, ἐπομένως, ἂν ὁ παθὼν ἀρνῆται νὰ παραλάβῃ τὰ κλαπέντα ἢ τὸ τίμημα αὐτῶν, τότε ὁ κλέπτης δικαιοῦται νὰ τὰ παρακαταθέσῃ εἰς τινὰ ἀρμοδίαν ἀρχὴν ἢ καὶ εἰς τὸ Δικαστήριον, πρὸ ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξετάσεώς του καὶ διὰ τῆς παρακαταθήκης ταύτης θεωρεῖται ὡς ἐκτελέσας τὸ καθ' ἑαυτὸν (δικτ. 9. cod. 8. 43. N. 72. Πανδ. 46. 3).—ἐάν δ' ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν κλαπέντων συμβῇ διαφωνία, τότε λύει ταύτην τὸ Ποιν. Δικαστήριον διὰ πραγματογνωμόνων ἢ μαρτύρων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς ἣν εἶχον τὰ κλαπέντα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κλοπῆς καί, εἰ μὲν εὖρη τὴν τιμὴν πλήρη, ἀπαλλάσσει τὸν κατηγορούμενον τῆς ποινῆς, ἄλλως ἐξεταστέον¹) ἐάν ἡ κλοπὴ τιμωρῆται ἀνεῦ δικρίσεως ἀξίας, τότε ἡ μερικὴ ἀπόδοσις ἢ ἱκανοποίησις θεωρεῖται ὡς μὴ οὕτω καὶ δὲν ἐλαττώνει πῶς τὴν πρέπουσαν ποινὴν²) ἐάν ἡ κλοπὴ τιμωρῆται ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ κλαπέντος, τότε ὁ κλέπτης κηρύσσεται ἐνοχὸς κλοπῆς ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ καθυστερηθέντος.

Π. γ. 1) ἔκλεψέ τις ἀπὸ μίαν ἐκκλησίαν ἢ ἀπὸ ἓνα ὁδοιπορὸν ἢ ἀπὸ τινὰ κατοικημένην οἰκίαν διὰ ῥήξεως, διάφορα πράγματα καὶ

ἐποδίδει τὰ πλείστα ἢ ἑλλειπὺς τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, πρὸ πάσης ἐξετάσεως, ἢ τοιαύτη ἀπόδοσις ἢ πληρωμὴ θεωρεῖται ὡς μὴ οὕσα, διότι ὁ Νόμος τιμωρεῖ τὴν πράξιν ἄνευ διακρίσεως ἀξίας (ἄρθρ. 374. ἐδ. 1. 2 καὶ 3 τοῦ Ποιν. Νόμου).

2) Ἐκλεψέ τις ἀπλῶς πράγματα ἀξίας 50 δραχμῶν καὶ ἀπέδωκε τὰ πλείστα ἢ ἀντίτιμον δραχ. 40· ἄρα καθυστέρησε 10 δραχμῶν πράγματα·—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ κηρυχθῇ ἔνοχος κλοπῆς εἰς βαθμὸν πταίσματος (ἄρθρ. 693).

Εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν κλαπέντων ἢ τοῦ τιμήματος αὐτῶν, ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ νὰ γίνη αὕτη ἄνευ βλάβης τρίτου, ἐπομένως ἐὰν ὁ κλέπτης ἐνήργησεν ἄλλην κλοπὴν ἢ ἀπάτην, ἢ ἄλλην ἀξιοποιήσασιν πρᾶξιν καὶ ἐπρομηθεύθῃ τὰ μέσα τῆς ικανοποιήσεως τῆς πρώτης κλοπῆς, εἴτε διὰ χρημάτων, εἴτε δι' ἀντικαταστατῶν πραγμάτων, εἴτε δι' ἀνταλλαγῆς, τὸ τοιοῦτον δὲν τὸν ὠφελεῖ, διότι ὁ Νόμος δὲν συγχωρεῖ τὸν τοιοῦτον τρόπον τῆς πληρωμῆς, ἄλλως οἱ κλέπται δι' ἀλληλοδιαδόχων κλοπῶν, ἢ ἄλλων ἀξιοποιήσων πράξεων, ἤθελον ἐξοφλεῖ τὰς δικήτους ποινὰς, καὶ μάλιστα ἀφοῦ τοῖς ἐδόθη τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποδίδειν τὰ κλαπέντα ἢ τὰ ικανὸν πρὸ πάσης ἐξετάσεώς των.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 128 τοῦ 1859 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «ἡ ἀπαλλαγὴ ἐνὸς ἐκ τῶν κλεπτῶν ἕνεκα ἀποδόσεως τῶν κλαπέντων, δὲν ἀπαλλάσσει τοὺς λοιποὺς συναυτουργοὺς τῆς κλοπῆς»·—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἐκ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 379 ἐξάγεται ὅτι ἐπὶ κλοπῆς ὑπὸ πολλῶνπραχθείσης, ἅμα τις τῶν κλεπτῶν πρὸ πάσης ἐξετάσεως ἀπέδωκε τὰ κλαπέντα ἢ ικανοποίησε τὸν παθόντα, ἀπαλλάσσονται καὶ οἱ λοιποὶ συναυτουργοὶ καὶ συνεργοὶ τῆς κλοπῆς, διότι κατόπιν τοιαύτης ἀποδόσεως ἢ ικανοποιήσεως, δὲν γίνεταί ἀνάκρισις οὔτε καταδίωξις (ἄρθρ. 378), καὶ διότι ἅμα τις ἀπέδωκε τὰ κλαπέντα ἢ ἀποζημιώσε τὸν παθόντα, δὲν ὑφίσταται πλέον ἀπαίτησις αὐτοῦ ἀποσβεσθεῖσα ὡς πρὸς ἅλους τοὺς κλέπτας διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν (N. 1, § 4. Πανδ. 2, 10. N. 14, § 15. Πανδ. 4, 2. N. 1, cod. 4, 8. N. 7, § 3. Πανδ. 44, 1. N. 2. Πανδ. 45, 2. N. 31, § 1. Πανδ. 46, 2. N. 16. Πανδ. 46, 4, κλπ. N. 28, cod. 8, 41)· ἄρα δὲν δύναται πλέον ὁ παθὼν νὰ δεχθῇ καὶ παρὰ τοῦ ἄλλου κλέπτου ἄλλην ικανοποίησιν, διότι τότε γίνεταί οὗτος κλέπτης (N. 18. Πανδ. 13, 1. N. 43. Πανδ. 47, 2. N. 38, § 1. Πανδ. 46, 8)·—μὴ ὑπαρχούσης ἐπομένως ἀπαίτησεως ὡς ἀποσβεσθείσης διὰ τῆς ικανῆς προσφοράς τοῦ ἐνὸς τῶν κλεπτῶν, δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ν' ἀποζημιώσῃ τὸν παθόντα καὶ οἱ λοιποὶ κλέπται καὶ οὕτω πως ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐνὸς κλέπ-

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

51.

πτου ἐξαπλοῦται νομίμως καὶ εἰς αὐτοὺς, εἴτινες κατὰ τοὺς Νόμους 14, § 15. Πκνδ. 4, 2. Ν. 14. Βασιλ. 10, 2, διατ. 1, cod. 4, 8. Νόμ. 21. Βασιλ. 60, 10, δὲν ὑποχρεοῦνται οὐδὲ μερίδιον νὰ συναί-
σφέρωσιν εἰς τὸν καταβαλόντα τὸ ὅλον τῆς κλοπῆς συναυτουργίᾳ
ταύτης:—ἀρὰ ἀρὸς κατὰ τὸν Νόμον ὁ παθὼν ἱκανοποιηθεὶς ἀπὸ
παρὰ τοῦ ἐνὸς κλέπτου, δὲν δύναται πλέον νὰ ζητῇ οὔτε νὰ λάβῃ
ὁμοίαν ἱκανοποίησιν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων κλεπτῶν, ἄλλως θεωρεῖται
κλέπτης, καὶ ἀρὸς οὗτοι δὲν ὀφείλουσι νὰ συνεισφέρωσι τὸ μέρος των
εἰς τὸν προκαταβαλόντα τὸ ὅλον κλέπτῃν, ἔπεται ὅτι εὐρίσκονται
ὑπὸ νομικῇ ἀδυναμίᾳ, ἥτις δὲν δύναται νὰ στραφῇ κατ' αὐτῶν—
ἄλλως οἱ λοιποὶ κλέπται ἀποκλείονται τοῦ δικαιοῦματος τῆς ἐπι-
κείας τοῦ Νόμου, διότι ἐνῷ καὶ οὗτοι ἦσαν ἔτοιμοι ν' ἀποδώσωσι τὰ
κλεπέντα ἢ νὰ ἱκανοποιήσωσι τὸν παθόντα καὶ ἐσπευσαν πρὸς αὐτόν,
οὗτος, εἴτε διότι προεπληρώθη ὑπὸ τινος τῶν κλεπτῶν, εἴτε διότι
χαριζόμενος εἰς ἓνα ἐξ αὐτῶν, δέχεται παρὰ τούτου μόνον ἱκανοποίη-
σιν καὶ ἀποπέμπει τοὺς λοιποὺς καὶ οὕτω πως κατ' ἰδίαν αὐτοῦ
ἐκλογὴν καὶ προαίρεσιν παραπέμπει τοὺς ἄλλους εἰς τὴν ποινὴν τοῦ
Νόμου—τὸ τοιοῦτον εἶναι ἄδικον καὶ σκληρόν, διότι ὁ παθὼν μὴν
ἀποζημιῶσιν ἐδικαιοῦτα νὰ λάβῃ καὶ ταύτην λαβὼν παρ' οἰουδήποτε
ἐκ τῶν κλεπτῶν, εἴτε προπορευθέντος, εἴτε συνάμα μετὰ τῶν ἄλ-
λων, εἴτε καὶ ὑστέρως παρουσιασθέντος, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πλέον
καρμίαν ἀπαίτησιν—ἄλλως οἱ λοιποὶ κλέπται ἤθελον εὐρεθῇ εἰς τὴν
ἀνάγκην νὰ πληρώσωσιν, ἢ ἐν ἀρνήσει τοῦ παθόντος νὰ καταθέσωσιν
ἰδίᾳ ἕκαστος τὸ ὅλον τῆς κλοπῆς καὶ οὕτω πως ὁ παθὼν, ἐνῷ διὰ τῆς
κλοπῆς ἐζημιώθη 10 χιλ. δραχμᾶς, θὰ ἦναι εὐτυχὴς νὰ λάβῃ παρ' ἐ-
νὸς ἐκάστου τῶν 10 ἢ 20 ἢ καὶ περισσοτέρων κλεπτῶν ἀνά 10 χιλ.
δραχμᾶς, διότι τότε γίνεται ὑπὲρπλοῦτος καὶ θέλει θεωρῆσαι ὡς ἐν
τύχημα τὴν συμβᾶσαν αὐτῷ κλοπὴν.—Ἐν τοιαύτῃ μάστιγα εὐτυχεῖ
διὰ τὸν παθόντα περιτάσει, τὸ γεγονός τῆς ἐπανελημμένης πληρω-
μῆς καὶ ἱκανοποιήσεως, ἐξεταζόμενον κατὰ τὰς περὶ ἀχρεωστήτου
ἀρχὰς τοῦ δικαίου, οὐδόλως δικαιοῖ τοὺς ἐπανελημμένους καταβα-
λόντας νὰ ζητήσωσι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν δοθέντων, διότι οὗτοι ἐν
γνώσει τῆς ἀποστέσεως τῆς ἐνοχῆς, διὰ τῆς ἄπαξ γενομένης καταβό-
λῃς, κατέβαλον ἀχρεωστήτως πᾶσαν μὴ ὀφειλόμενον νομίμως καὶ δὲν
δικαιοῦνται εἰς ἀνάληψιν αὐτοῦ (Ν. 1, § 1. Ν. 26, § 8 Πκνδ. 12,
6. Ν. 9, cod. 4, 5. Ν. 18. Π. 12, 1).—τόσω μάλλον ὅσον πρόκει-
ται περὶ ἐνοχῆς ἐξ ἀδικήματος, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἐπιτρέπε-
ται ἀγωγὴ ἀχρεωστήτου, πάλιν ἤθελον εἰσθαι γελοῖον ν' ἀπαίτη-
ται ὁ Νόμος πρὸς συγχώρησιν τῆς ποινῆς, πληρωμὴν παρ' ἐκείνου ὅστις δι-
καζοῦται ν' ἀναλάβῃ τὰ πληρωθέντα.—Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ εἰπωμεν

ὅτι ὁ Νόμος 55, § 1. Π. 26, 7, ἀπαιτῶν τὴν παρ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν συνενόχων ἀδικήματος ἐκπλήρωσιν τῆς ποινῆς, ἀφορᾷ τὴν καταψήφισαν ποινὴν καὶ οὐχὶ τὴν τῆς κλοπῆς ἀπαίτησιν.

Τὸ ἀρθρ. 79 τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν ἔχει κάμειαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐφαρμογὴν, δι' αὐτὴν ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ περὶ συνεργῶν κεφαλαιῷ ἐξετάσαμεν λόγους.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀνωτέρω παρατηροῦμεν ὅτι ἡ διὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν κλαπέντων ἡ ικανοποιήσεως τοῦ παθόντος, παρ' ἐνὸς τῶν κλεπτῶν, ἀπαλλαγὴ τούτου καὶ τῶν λοιπῶν αὐτουργῶν καὶ συναιτιῶν, προκύπτει ἰδίως ἐκ τῆς διακρίσεως ἣν κάμνει τὸ ἀρθρ. 379 ὡς πρὸς πολλοὺς αὐτουργοὺς τῆς κλοπῆς, οἵτινες διένεμον τὰ κλοπιμαῖα, διότι ἐπιτίθεται εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν ὅλην τὴν κλοπὴν, ἅρα ἡ παρ' ἐνὸς ἐν ὅλῳ ἢ ἡ παρὰ τινῶν ἐν ὅλῳ, ἢ ἡ παρ' ὅλων κατὰ τμήματα ἀποδοῦντα τὸ ὅλον, παράδοσις τῶν κλαπέντων ἢ τοῦ τιμήματος αὐτῶν, καθίστησιν ἅπαντας ἐλευθέρους πάσης ποινῆς, διότι καὶ ὁ εἰς ἐξαφαιρᾶς δι' ὅλους, καὶ ὅλοι κατὰ τμήματα ἀποδίδοντες ἢ ικανοποιούντες τὸ ὅλον, ἐξαγοῦσι δι' ὅλους— ἐπὶ δὲ μερικῆς ἀποδόσεως ἢ ικανοποιήσεως κλαπέντων, γενομένης παρὰ τινος ἢ παρὰ τινῶν ἐκ τῶν πολλῶν αὐτουργῶν τῆς κλοπῆς, οἵτινες διένεμον τὰ κλαπέντα, ὁ Νόμος οὔτε τούτους οὔτε τοὺς λοιποὺς αὐτουργοὺς ἀπαλλάσσει, διότι ἅπαντες εἶναι ἐξ ἴσου ὑπόλογοι διὰ πλὴρὴν τὴν κλοπὴν. Εἶναι δ' ἐκ τῆς ἀμφιβολίας ὅτι τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἀρθρ. 379 προβλέπει τὴν περίπτωσιν τῆς μερικῆς ικανοποιήσεως, πρὸς ἀπόκρουσιν πάσης προφάσεως τῶν κλεπτῶν, λεγόντων ὅτι, ὅσα οὗτοι ἐπῆραν τὰ διόλου ἀκέραια, ὅσα δὲ λείπουν τὰ ἔχουν οἱ ἕτεροι σύντροφοί των— τοιαύτη πρότασις δὲν εὐρίσκει ὑποδοχὴν, διότι ὁ Νόμος δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ παραδεχθῇ τὴν μεταξὺ τῶν κλεπτῶν γενομένην διανομὴν καὶ νὰ μερικεύσῃ αὐτῇ τὴν εὐθύνην αὐτῶν· τοῦτο κυρίως σκοπεῖ νὰ καταδείξῃ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἀρθροῦ 379 καὶ οὐχὶ ἀπλῶς τὴν μεταξὺ τῶν αὐτουργῶν ἀλληλεγγύην καὶ ισότητα ποινῆς, διότι ὡς πρὸς τούτην ἀρκούντως ἐξεφράσθη διὰ τῶν ἀρθρῶν 30, 56, 57 καὶ 66 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους φρονοῦμεν ὅτι καὶ πᾶν ἄλλο γεγονός ἐξομοιούμενον μὲ καταβολὴν, ἀπαλλάττει τῆς ποινῆς ἅπαντας τοὺς ἐνόχους τῆς κλοπῆς. Π. γ. ὅταν εἰς τῶν κλεπτῶν πρὸς πάσης ἐξετάσεως κληρονομία τὸν παθόντα, διότι διὰ τῆς κληρονομίας ἐπῆλθε σύγχυσις confusio ἥτις ἐξαλείφει τὴν ἀπαίτησιν θεωρουμένην ὡς πληρωθεῖσαν (N. 75. 95 καὶ 107. Π. 46. 3. N. 71. πρ. Πκνδ. 46. 1).

Ἐγείρεται ἐπεὶ τὸ ἐξῆς σπουδαῖον ζήτημα: Ἐπὶ κλοπῆς ὑπὸ πολλῶν πραγθεύσης, ὑπεβλήθησαν τινὲς εἰς ἐξέτασιν, ἕτερος δὲ συναμ-

τουργός τῆς αὐτῆς κλοπῆς, πρὶν ἐξετασθῇ ἀπέδωκεν εἰς τὸν παθόντα ἅπαντα τὰ κλοπιμαῖα, ἢ τὸν ἱκανοποίησεν ἐντελῶς· — εἰς τοιαύτην περίστασιν, ὁποῖαν ἐπιβρόχην δύναται νὰ ἔχῃ ὡς πρὸς αὐτὸν καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐξετασθέντας ἢ ἀπόδοσις ἢ ἡ ἱκανοποίησις· φρονούμεν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἐπιβρόχην, διότι ὅλοι οἱ συναυτουργοὶ τῆς κλοπῆς θεωροῦνται ὡς ἓν πρόσωπον (ἀρθρ. 30, 56, 57, 66 καὶ 379 τοῦ Ποιν. Νόμου)· ἄρα ἅμα τις ἐξ αὐτῶν ἐξετάσθη, πρὸ τῆς ἀποδύσεως τῶν κλαπέντων ἢ τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ παθόντος, ἐκλείπει πλέον τὸ στοιχεῖον τῆς ἐπεικείας τοῦ Νόμου, διότι ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐξετασθέντος συγκεντρῶται ἡ ὅλη πράξις τῆς κλοπῆς.

Δύναται ὅμως νὰ συμβῇ καὶ τὸ ἐξῆς: Αὐτουργοὶ τινες κλοπῆς μένοντες ἄγνωστοι, κατηνάλωσαν τὰ κλοπιμαῖα, γενόμενοι δὲ γνωστοὶ καὶ κωδικοκόμενοι προσπαθοῦν νὰ ἱκανοποιήσωσι τὸν παθόντα καὶ καταγίνονται εἰς προμήθειαν χρημάτων κλπ. πρὶν δὲ κατορθώσωσι τὴν ἀπόδοσιν, συλλαμβάνονται εἴτε ὅλοι εἴτε τινὲς ἐξ αὐτῶν καὶ καλῶνται πρὸς ἐξέτασιν, ἐνῷ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν πρόκειται νὰ γίνῃ ἢ εἰς τὸν παθόντα ἀπόδοσις ἢ ἱκανοποίησις· — γνωρίζοντες δ' ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόδοσις ἢ ἱκανοποίησις δὲν ὀφείλει τοὺς ὠφελήσει μετὰ τὴν ἐξέτασιν, ἀπειθοῦσι νὰ ἐξετασθῶσιν ἢ βιαζόμενοι εἰς τοῦτο, μένουσιν ἄρῳνοι ἢ λέγουσι «σορολόπ» μεχριστοὺ μαθόντες ὅτι ἐγένετο ἡ ἀπόδοσις ἀνοίγουσι τὸ στόμα τῶν καὶ ἐπικαλοῦνται ταύτην πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, φρονούμεν ὅτι ἅμα ἐγένετο πρὸς αὐτοὺς ἐρώτησις ὑπὸ τοῦ ἡρμοδίου εἰσαγγελέως ἢ ἄλλης ἀρμοδίας ἀνακριτικῆς ἀρχῆς, καὶ οὗτοι δὲν ἀπήντησαν ποσῶς ἢ ἐξέβαλον φθόγγον τινα, ἢ ἐξέτασις θεωρεῖται πλήρης, ἂν συνετάχθη περὶ τούτου ἡ ἀπαιτούμενη ἐκθεσις, διότι ὁ Νόμος ἀρκεῖται εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ κλέπτου δηλ. εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἐρώτησιν καὶ δὲν περιμένει ἀφελκτικῶς τὴν ἀπάντησιν ἢ ἀπολογίαν αὐτοῦ, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ βιασθῇ νὰ διηγήσῃ ἢ πράξῃ τι παρὰ θέλησιν· — ἄρα καὶ ἡ σιωπὴ τοῦ ἐρωτηθέντος θεωρεῖται τοῦλάχιστον ὡς ἄρνησις αὐτοῦ καὶ οὕτως ἡ ἐξέτασις παρίσταται τετελεσμένη, διότι τίποτε περισσότερον δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἢ ἐξουσία, εἰμὴ νὰ κάμῃ τὴν ἐξέτασιν καὶ νὰ περὶ μὲν ἀπάντησιν, ταύτης δὲ μὴ διδομένης, σημειοῖ τὴν ἄρνησιν καὶ περικυτῇ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐξετάσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 170 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, αὐτὸ ἀποδοῦν τὸ κλαπὲν πρὸ τῆς ἐξετάσεως δὲν τιμωρεῖται καὶ ἂν ἡ ιδιοκτητὴς ἀπαιτῇ ἀποζημιώσεις ἕνεκα τῆς προξενηθείσης ζημίας· — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἐκ τῆς ὅλης ἐννοίας τοῦ ἀρθροῦ 378 ἐξάγεται ὅτι ὅσάκις ἡ ἀπόδοσις τοῦ κλαπέντος ἐπαγορεύῃ τὸ ἀδίκημα, τότε ἀρκεῖ αὕτη πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ κλέπτου, ὅταν

ἡμῶς ἐμεσολάβησε χρονικὸν διάστημα, ἐξ οὗ ἐγεννήθητεν παρεπόμε-
ναι ζημίαι εἰς τὸν παθόντα, ἔνεκα στέρσεως τόκων (ἐπὶ κλοπῆς χρη-
μάτων) ἢ ἔνεκα στέρσεως ὠφελειῶν (ἐπὶ κλοπῆς ζώων) ἢ ἔνεκα βλά-
βης φορεμάτων, δημητριακῶν καρπῶν ἢ ἄλλων προϊόντων κλπ. τότε
τὸ πρᾶγμα διαφέρει, διότι παρουσιάζεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἄρθρου καὶ
ἐν γένει ὑπὸ τοῦ Πολιτικοῦ Νόμου ἀπαιτουμένη ἀνάγκη τῆς ἀποκατα-
στάσεως καὶ τῆς ἐντελεῦς ἱκανοποιήσεως τοῦ παθόντος· ἄρα δὲν ἐξαρ-
τᾶται ἀπὸ τὸν κλέπτην ὡς ἀποδώσῃ μετὰ 3 ἢ 4 ἔτη γυμνὸν τὸ κλαπέν
χρηματικὸν κεφάλαιον, ἢ τὸν κλαπέντα καὶ ἐξαχρεωθέντα ἵππον, ἢ
τὰ κλαπέντα καὶ σαθρωθέντα ἐνδύματα καὶ προϊόντα κλπ., διότι
οὕτω πως ὁ κλέπτης ἐπωφελεῖται διπλάσια ἐκ τῆς χρήσεως τῶν κλα-
πέντων καὶ κερδοσκοπεῖ ἐκ τοῦ ἐγκλήματός του·—ὅθεν εἰς τοιαύτας
περιστάσεις μόνη ἡ ἀπόδοσις τοῦ κλαπέντος, ἀνεὶ τῆς ἀποκαταστάσεως
τῶν ὠφελειῶν, δὲν ἀπαλλάσσει αὐτὸν ἐκ τῆς ποινῆς τῆς κλοπῆς,
καθόσον κατὰ τὸν Νόμον 173. § 1. πανθ. de regulis juris καὶ §
12. Ἀρμ. περὶ διαφορῶν Κανόνων αὐτῶ τῆς ἀποκαταστάσεως ῥήματι
καὶ καρποὶ περιέχονται, καὶ μὴ τοῦτο ῥητῶς ἐκφωνηθῇ. — Εἶναι
δὲ ἀδιάφορον ἐὰν τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας δύναται ὁ παθὼν νὰ ἐξα-
σκήσῃ διὰ πολιτικῆς ἀγωγῆς, καθόσον καὶ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἀγωγῆς
(δηλ. ἐπὶ τῆς ποινικῆς δίκης) ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ τὴν πλήρη ἀποκα-
τάστασιν τοῦ ὑφαίρεθέντος πράγματος, ἢ τὴν ἐντελῇ ἱκανοποίησιν
τοῦ ζημιωθέντος (ἐννοεῖται καθ' ὅς περιστάσεις παρουσιάζεται τοι-
αύτη ἀνάγκη).—τὸ δὲ ἄρθρ. 370 δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὰ ὡς ἀνωτέρω,
διότι τοῦτο προνοεῖ περὶ τῆς βάσεως ἥτοι περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ
τῆς ἀξίας τῶν κλαπέντων, τὰ δὲ παρεπόμενα περὶ καρπῶν καὶ
ζημιῶν προσδιορίζει τὸ ἄρθρον 378.

Εἰς πρὸς τὸ εἶδος τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ παθόντος παρατηροῦμεν
ὅτι ὁ Νόμος δὲν ἐξετάζει ἐὰν αὕτη ἐγένετο θεόντως, ἀρκεῖ νὰ παρ-
δέχθῃ ταύτην ὁ παθὼν, ὅθεν ἐὰν ἀντὶ τοῦ κλαπέντος ἵππου τοῦ
παθόντος, ἐδέχθῃ οὕτως εἰς ἀντάλλαγμα ἓν ὄπλον, ἢ ἓνα ὄνον, κατω-
τέρας ἀξίας καὶ εὑχαριστημένος, τὸ τοιοῦτον ἐπιφέρει τὴν
ἀπαλλαγὴν τοῦ κλέπτου ἐκ τῆς ποινῆς, διότι ὁ Νόμος ἐδειξεν ἐπιεί-
κειαν εἰς τοὺς κλέπτας, χάριν τοῦ παθόντος, ἄρα ὅταν ὁ παθὼν ἱκα-
νοποιήθῃ ὅπως δὴ ποτε, ὁ Νόμος δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ ἐλλειπῆς ἢ
ὑπερβολικὸν τῆς ἱκανοποιήσεως.

Ὁμιλήσαντες περὶ ἀποδόσεως τῶν κλαπέντων ἢ περὶ ἱκανοποιήσεως
τοῦ παθόντος, ἐννοοῦμεν ἀπόδοσιν ἢ ἱκανοποίησιν γενομένην ἐκ μέρους
τοῦ κλέπτου, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀπεσταλμένου ἐντολοδόχου,
οὐδόλως δὲ παραδεχόμεθα ὡς ἀπόδοσιν τῶν κλαπέντων τὴν ἐν τῇ
τύπῳ τῆς κλοπῆς ἢ πέραν αὐτοῦ ἐγκαταλείψιν τῶν κλαπέντων, ἢ τινος

ὁ κλέπτης μὴ δυνάμενος νὰ λάβῃ μεθ' ἐκιντοῦ καὶ προδύμενος μήπως συλληφθῇ, τὰ παραιτεῖ ἢ τὰ ῥίπτει καθ' ὁδὸν καὶ φεύγει, καθόσον ἡ τοιαύτη ἀναγκαστικὴ ἐγκληματικὴ δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀπόδοσιν.

Εἰς τὰς ληστείας δὲν ἐφαρμόζονται τ' ἄρθρα 113, 114 καὶ 378, οὐδ' εἰς τὰς κλοπὰς ἐκείνας αἵτινες ἕνεκα τῆς χρήσεως ὅπλων κλπ. καλοῦνται ληστεῖαι (ἐδ. 2, 3 τοῦ ἁρθρου 363).

Ἄρθρ. 380—384.

Ἦς κατοικημένα κτίρια θεωροῦνται—1) ὅλαί αἱ οἰκίαι καὶ τὰ κτίρια, εἰς τὰ ὅποια κατοικοῦσι τῶντι ἄνθρωποι, καὶ ἂν δὲν εὐρίσκωνται αὐτοὶ καθ' ὃν χρόνον συνέβη ἡ κλοπή—2) ἡ εἰς κατοικημένην οἰκίαν ἀνήκουσα περίφρακτος αὐλή, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ εὐρισκόμενα κτίρια.

Περίφρακτος εἶναι ἡ αὐλή, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ τις εἰμὴ διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως.

Ἐξωτερικὴν ῥῆξιν πράττει, ὅστις καθ' οἷονδήποτε βίαιον τρόπον ἀνοίγει εἴσοδον μὴ οὕσαν πρότερον, ἢ κεκλεισμένην ἤδη, ἢ πλατύνει ὑπάρχουσαν τινὰ ὁπὴν, διὰ νὰ εἰσχωρήσῃ, ἢ κατασκευάζει ἄλλω ὁπὴν τινὰ, διὰ τῆς ὁποίας δύναται ν' ἀνοίξῃ τὴν ὑπάρχουσαν εἴσοδον διὰ νὰ εἰσδύσῃ ἢ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κλοπὴν χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ.

Ἡ ἐσωτερικὴ ῥῆξις ἐκτελεῖται διὰ βιαίας ἀνοίξεως θυρῶν, θαλάμων ἢ ἄλλων ἀποδοχείων. Διὰ πλαστῶν κλειδίων ἐννοοῦνται ἀγκυρώσει ἀντικλειδῆς καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα δι' ὧν δύνανται ν' ἀνοιχθῶσι τὰ κλειθρα.

Ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 380 συνδ. μὲ τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἁρθρου 374 παρατηροῦμεν ὅτι κατοικημένα κτίρια λέγονται αἱ διὰ λίθων ἢ πλίνθων κτισμέναι καὶ παρ' ἀνθρώπων κατοικούμεναι οἰκοδομαί, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ παραπήγματα, καλύβαι, σκηναὶ καὶ τὰ τοιαῦτα, διότι ὁ Νόμος ἐπιβάλλων αὐστηρὰν ποινὴν κατὰ τῶν κλεπτῶν ἔχει ὑπ' ὄψιν τοῦ τὴν τολμηρὰν ἀπόφασιν αὐτῶν τοῦ νὰ παραβιάτῃσι κατοικημένον κτίριον δι' ἐσωτερικῆς ἢ ἐξωτερικῆς ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως, ἐνῶ ἐπὶ κλοπῆς εἰς παραπήγματα καλύβας ἢ σκηνὰς δὲν παρουσιάζεται δυσκολία καὶ φόβος.

Κατοικημένα κτίρια δὲν λέγονται ἀπλῶς τὰ πρὸς κατοικίαν ἀνθρώπων κτισμένα, διότι ὅλα σχεδὸν τὰ κτίρια πρὸς κατοικίαν ἀνθρώπων κατασκευάζονται, ἀλλ' ἐκεῖνα εἰς τὰ ὅποια κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κλοπῆς κατοικοῦσιν ἄνθρωποι, ἀδιαφόρως ἐὰν κατὰ τὴν ὥραν τῆς κλοπῆς ἀπουσίαζαν—ἐπιβάλλει δ' ὁ Νόμος αὐστηρὰν ποινὴν διὰ τὸ τολμηρὸν καὶ ἐπικίνδυνον τῆς ἐπιχειρήσεως, καθόσον ἐπὶ κλοπῆς εἰς κατοικημένην οἰκίαν ἐνδέχεται νὰ συμβῶν φόνοι καὶ ἄλλα ὀδυνηρὰ χύματα.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 40 τοῦ 1839 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλῳ Ἐφετών, τὰ ἐργαστήρια εἰς τὰ ὁποῖα τις μένει πρὸς ἐργασίαν ἢ ἐμπόριον ἐπὶ τινος ὥρας, δὲν θεωροῦνται κατοικημένα κτίρια—τὸ βούλευμα τοῦτο δύναται νὰ ᾖται ὁρθὸν ὅταν ἡ κλοπὴ ἐγένετο καθ' ὅς ὥρας κλείνεται τὰ ἐργαστήρια καὶ δὲν μένουσιν ἐν αὐτοῖς ὑπνέται ἢ ἄλλοι ἄνθρωποι.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ὅταν ὁ κλέπτης κατοικεῖ εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν ἐν ᾗ ἐπράξε τὴν κλοπὴν, δὲν μεταβάλλεται ἡ ιδιότης τοῦ κατοικημένου κτίριου, διότι ὁ Νόμος δὲν κάμνει διάκρισιν κτιρίων κατοικημένων παρ' ἄλλων ἀπὸ τὸν κλέπτην—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθή, διότι δύναται νὰ γίνῃ κλοπὴ ἀπὸ τὸν εἰς τὸ ἰσόγειον ἢ εἰς ἄλλο πάτωμα ἢ δωμάτιον τῆς οἰκίας κατοικοῦντα, ὅτε ἡ κλοπὴ γίνεται βεβαίως εἰς κατοικημένον κτίριον, ἀδιαφόρως ἐὰν οἱ λοιποὶ κάτοικοι ἀπουσίαζον, διότι καὶ μόνῃ ἢ τοῦ κλέπτου κατοίκου ἀποτελεῖ τὸ κτίριον κατοικημένον—ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ κλέπτης ἀφῆθη ὑπὸ τῶν ἄλλων κατοίκων πρὸς φύλαξιν τῶν πραγμάτων τῶν, ὑπάρχει ὑπεξαίρεσις.

Ὁφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἐκ τῶν κατοικημένων κτιρίων προσωρινὴ ἐξοδος τῶν κατοικούντων δὲν μεταβάλλει τὴν ιδιότητα τοῦ κτιρίου, ὅταν ὅμως οἱ κάτοικοι ἐκλείδωσαν τὴν οἰκίαν καὶ μετέβησαν εἰς ἄλλο μέρος (ἐαρινὸν ἢ χειμερινόν) ἢ εἰς πανήγυριν, ἢ εἰς ἑορτήν ἐνθα συλλέγουσι προϊόντα, ἢ χάριν περιοδείας ταξιδεύουσι, τότε ἡ οἰκία δὲν θεωρεῖται κατοικημένη, διότι οἱ κάτοικοι ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ κλέπται ἐπωφελοῦμενοι εἰς τὰς ευκαιρίας πράττουσι τὴν κλοπὴν εἰς ἀκατοίκητον κτίριον, ἐνῷ ἂν ἐγνώριζον ὅτι ἡ οἰκία κατοικεῖται ἢ ὅτι οἱ πρὸς ὥραν ἐξερχόμενοι κάτοικοι ἤθελον προκαταλάβει αὐτοὺς, δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ πράξωσι τοιαύτην κλοπὴν.

Τὰ συμβούλια τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ Ἐφετῶν οὐδέποτε, σχεδὸν εἰπεῖν, παρεδέχθησαν τὴν διάκρισιν ταύτην, ἐξαγομένην ἐκ τῆς πείρας καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθ. 380, ἀλλ' οἱ ἐννοιοὶ ὡς κριταὶ ἀπαθέστεροι, ὁσάκις ἐπληροσρήθησαν ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς οἰκίας ἐκλείδωσαν ταύτην καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τινος ἡμέρας, χωρὶς ν' ἀφίσωσιν ἐντὸς αὐτῆς ὑπνέτην ἢ φύλακα, ἀπεράνθησαν ὁρθώτατα ὅτι ἡ τοιαύτη οἰκία δὲν θεωρεῖται κατοικημένον κτίριον, ὡς πρὸς τὴν κλοπὴν ἥτις ἐπράχθη κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν κατοίκων τῆς οἰκίας ταύτης.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 64 τοῦ 1857 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ περιφρακτοὺς αὐλὴ ἀποτελεῖ κατοικημένον κτίριον—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθή ὅταν καὶ ἡ οἰκία, εἰς ἣν προσαρτάται ἡ αὐλὴ, εἶναι κατοικημένη.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4 τοῦ 1836 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλῳ Ἐφετῶν

τῶν, τὰ πλοῖα δὲν θεωροῦνται κατοικημένα κτίρια— τὸ βούλευμα τοῦτο εἶναι ὀρθόν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 23 τοῦ 1845 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ διὰ βιαίας ἀνοίξεως γενομένη κλοπὴ, ἀντιστοιχεῖ μὲ τὴν διὰ ῥήξεως κλοπὴν—ὀρθὴ ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 21 τοῦ 1842 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ ἐσωτερικὴ ῥῆξις ἐκτελεῖται διὰ βιαίας ἀνοίξεως οὐ μόνον θυρῶν ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἀποδοχείων—ὀρθὴ ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 113 τοῦ 1842 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅταν εἰς τὸ ζήτημα ἐτέθη ὅτι ἡ κλοπὴ ἐπράχθη δι' ἐξωτερικῆς ῥήξεως εἰς τὴν οἰκίαν ἐνθα κατέκει οἰδιοκτήτης, ἦτο περιττὸν νὰ τεθῇ ἰδίαι—τὸ ζήτημα ἂν ἡ κλοπὴ ἐπράχθη εἰς κατοικημένον κτίριον—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὡπωσοῦν ὀρθή, καλὸν ὅμως εἶναι νὰ τίθεται ἰδίον περὶ τούτου ζήτημα, δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 366. 443, καὶ 448 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας, διότι ἄλλως ἀφαρπάζεται ἡ πεποίθησις τῶν ἐνόρκων (ὄρα καὶ σελ. 49 καὶ 50 τῆς παρούσης Πρακτικῆς).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17 τοῦ 1844 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, «ἡ ἀφαίρεσις φονευθέντος ζώου, τοῦ ὁποίου τὴν κατοχὴν δὲν ἔλαβεν ὁ κυνηγός, δὲν θεωρεῖται κλοπὴ οὔτε ὑπεξαίρεσις, ἀλλὰ χορηγεῖ δικαίωμα πολιτικῆς ἀγωγῆς»—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἂν καὶ τὸ ἀρθρ. 376, ἐδ. 2 τιμωρεῖ τὴν εἰς περίκλειστα ἀγριμαῖα ἢ θηριοτροφεία πραττομένην κλοπὴν, ὡς ἐπιβαρυντικὴν, δὲν ἐπεταί ἐκ τούτου ὅτι τὰ μὴ περίκλειστα ἀγριμαῖα ἢ πτηνὰ ὅσα τις ἐφόνευσε κυνηγῶν, δὲν θεωροῦνται κτήνηματα αὐτοῦ πρὶν τὰ λάβῃ εἰς τὴν χεῖρα, καθότι αὐτὴ ἡ διὰ τοῦ κυνηγετικοῦ ὅπλου κατάληψις τοῦ ζώου ἢ πτηνοῦ θεωρεῖται γεγονός καταλήψεως τοῦ κυνηγοῦ ἐπὶ τοῦ ζώου ἢ πτηνοῦ, διότι οὐδεὶς Νόμος ἀπαιτεῖ νὰ γίνεταί ἡ κατάληψις διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῆς χειρὸς, ἀπεναντίας ἡ χρῆσις τοῦ ὅπλου ἐκτείνει τὰς σωματικὰς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ σημείου ἐφ' οὗ τὸ ὅπλον φέρει ἀποτέλεσμα, ὅθεν ἅμα ὁ κυνηγὸς ἐφόνευσε τὸ ζῶον, ἀπέκτησε καὶ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ, διότι τὸ μέσον τῆς καταλήψεως τοῦ ζώου ἐπέτυχε καὶ ἡ διάνοια περὶ τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ ὑπῆρχεν—ἄλλως ὅλοι οἱ ἀφαιροῦντες τὰ κυνήγια τῶν κυνηγῶν, καὶ τοὺς ἰχθύας τῶν ἀλιέων, πρὶν προσφάσωσιν αὐτοὶ νὰ βάλωσι χεῖρα ἐπ' αὐτῶν, ἤθελον εἶσθαι ἐλεύθεροι νὰ κερδοσκοπῶσιν ἐπὶ τῶν κόπων, δαπανῶν καὶ προσπαθειῶν τῶν ἄλλων καὶ δὲν ἤθελον ὑπόκεισθαι καὶ εἰς πολιτικὴν ἀγωγὴν, διότι ἀπὸ (κατὰ τὴν σκέψιν τοῦ Ἀρείου Πάγου) ὁ κυνηγὸς ἢ ὁ ἀλιεὺς δὲν ἔλαβε κατοχὴν ἐπὶ τοῦ ζώου δὲν ἔχει καὶ πολιτικὴν ἀγωγὴν—ἡ κατοχὴ τοῦ ζώου εἶναι βεβαιοῦσα, διότι τὸ ὅπλον

θεωρείται ὡς ἐξάπλωσις τῆς χειρὸς, ἀπαρallάκτως ὅπως καὶ δι' ἄλλων πραγμάτων οἷον σχοινίων, ἀρπάγης, ἀλύσεων, ῥάβδων κλπ. δύναται τις νὰ λάβῃ κατοχὴν ἢ ν' ἀφαιρέσῃ πρᾶγμα ἐκ τῆς κατοχῆς τοῦ ἄλλου, χωρὶς νὰ ἐπιθέσῃ χεῖρα ἐπὶ τοῦ πράγματος.—ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὡσάντις τὰ κυνηγούμενα ἄγρια ζῶα ἢ πτηνὰ δὲν ἔπessον ἀμέσως ἀλλὰ πληγωθέντα ἐτρέπησαν εἰς φυγὴν καὶ ἔφυγον ἐκ τῆς θέας τοῦ κυνηγοῦ ἢ ἔπessον εἰς δύσβατον ἢ ἀπρόσιτον μέρος (θεοφίλου Β' Α. § 12 καὶ 13).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 14 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἀφαίρεσις πραγμάτων τινος ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως, δὲν εἶναι ἐξόποινος.—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι πολλάκις εὐρίσκεται τις εἰς ἀνάγκην ἢ ἀμνηχανίαν καὶ ἀναγκάζεται νὰ κλέψῃ πρᾶγματα διὰ νὰ οἰκονομηθῇ, οἷον χρήματα ἀνευ τῶν ὁποίων ἐπαπειλεῖται νὰ φυλακισθῇ, ἢ ἄρτον διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν πείνάν του κλπ. —ὅταν λοιπὸν καμὴ τὴν κλοπὴν μετὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀντικαταστήσῃ αὐτήν, βεβαίως δὲν ὑπάρχει τὸ στοιχεῖον εἶναι τὰ ἔχῃ παρὰ νόμους ὡς ἰδιοκτησίαν του» μολοντοῦ κατὰ τὸ 378 ἡ ἀπόδοσις ἢ ἡ ἀντικατάστασις, τὸν ἀπαλλάττει τῆς κλοπῆς καὶ ἂν δὲν ἔπραξε ταύτην μετὰ σκοπὸν ἀντικαταστάσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 13 τοῦ 1857 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ πολλῶν κλαπέντων παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἢ παρὰ τῶν αὐτῶν κλεπτῶν δὲν εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναφέρονται ἐν πρὸς ἐν τὰ κλαπέντα καὶ ἡ ἀξία ἐνὸς ἐκάστου· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή διότι εἰς τὸ ζήτημα ἢ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἀρκεῖ ν' ἀναφέρεται ἡ περιεκτικὴ λέξις «κινητὰ πρᾶγματα» καὶ ἡ ἐν ὅλῳ ἐκτίμησις αὐτῶν.

Κατὰ τὰς ἐν σελ. 374—376 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας, σημειούμενας ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ζήτημα ἂν ἀπεδόθησαν τὰ κλαπέντα πρὸ πάσης ἐξετάσεως ἀνήκει εἰς τοὺς Συνέδρους καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς ἐνόρκους· αἱ ἀποφάσεις αὗται εἰσὶν ἐσφαλμέναι δι' οὗ ἐν ταῖς αὐταῖς σελίσιν ἐξεθέσαμεν λόγους.

Ἦς πρὸς τὴν ἀπόπειραν τῆς κλοπῆς ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 49—52 τῆς παρούσης Πρακτικῆς ἐξεθέσαμεν.

Ἐπὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας ἐξεδόθησαν εἰδικοὶ Νόμοι ὁ μὲν τῆς 9 Ἰουνίου 1848, ὁ δὲ τῆς 27 Ἀπριλίου 1867, δι' ὧν ἐπιβάλλονται καὶ πρόσθετοι ποιναὶ κατὰ τῶν ἐνόχων ζωοκλοπῆς ἢ ζωοκτονίας δηλ. πρόστιμον, χρηματικαὶ ποιναὶ, στέρσις πολιτικῶν δικαιωμάτων, θέσεων καὶ τιμῶν, ἀμοιβαὶ ὑπὲρ τῶν ἀνακαλυφάντων τοὺς ἐνόχους καὶ διάφορα ἄλλα ἐξασφαλιστικὰ μέτρα κατὰ τῆς ἐπιπολαῶσης ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

52.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ζωοκτονίας Νόμων παρατηροῦμεν ὅτι οὗτοι εἰσὶν ἐλαττωματικοὶ (ὡς δυστυχῶς συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μετὰ τὴν κυρίαν Νομοθεσίαν Νομοθετικὰ ἔργα). 1) διότι δὲν προσδιορίζουσι τὰ εἶδη τῶν ζώων, ἐκ δὲ τῆς ἀοριστίας ταύτης τὰ Δικαστήρια εὐρέθησαν καὶ εὕρισκονται εἰς ἀνὰ γανίαν καὶ διαφωνίαν, διότι ἄλλα μὲν παραδέχονται καὶ δικαίον (διὰ τὸ ἀόριστον τοῦ Νόμου) ὅτι οὗτος ἐφαρμόζεται ἐπὶ παντός τινος ζώου, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδ' αὐτῶν τῶν πτηνῶν καὶ ἐντόμων οἷον ἐπὶ ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, βοῶν, αἰγοπροβάτων, χοίρων, σκυλίων, γαλλῶν, κουνελίων, ὀρνίθων, πουλίων ἐν κλωδίαις, ἰχθύων ἐν δεξαμενῇ, μελισσῶν ἐν κυψέλαις, βομβύκων κλπ. ἄλλα δὲ φρονοῦσι ὅτι ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ τῶν χοιρικών ζώων καὶ τῶν αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων. 2) διότι ἀπαιτοῦν τὴν ἀποδείξιν τῆς ἀθώοτης παντός κατόχου κλοπιμαίου ζώου, ὅπερ ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Νομοθεσίας ἐν γένει, διότι ἡ ἀθώοτης ἐκάστου τεκμαίρεται μέχρι τῆς ἀποδείξεως τῆς ἐνοχῆς.—οὐδύλως δὲ δικαιοφειλοῦν τὴν τοιαύτην παρανομίαν ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἀρχὴ ἀδυνατεῖ ν' ἀνακαλύψῃ τοὺς κλέπτας καὶ κλεπταποδόχους, διότι χάριν τῆς ἀναξίτητος τῆς ἀρχῆς δὲν εἶναι ὑπόχρεως ὁ πολίτης νὰ σύρεται ὡς ζωοκλόπος, μετριοῦ ἀποδείξῃ τὸν πωλητὴν τοῦ ζώου, καὶ μάλιστα ὅτι οὗτος ἦναι ἄγνωστος ἢ ἀπεβίωσε.—3) διότι ὑπόσχεται ἀδιακρίτως ἀμοιβὴν εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸν ζωοκλέπτην ἢ ζωοκτόνον, χωρὶς νὰ ἐξαιρῇ τοὺς ἀρμοδίους πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων ὑπαλλήλους, οἷον Εἰσαγγελεῖς, Ἀνακριτὰς, Δημάρχους, Ἀστυνόμους, Εἰρηνοδίκας, Μοιράρχους, ἀποσπασματάρχας κλπ. κλπ. τοῦ νὰ ζητῶν ὑπὲρ ἐαυτῶν τὴν ἐπιδίκασιν τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς ὅσας διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν καθηκόντων τῶν ἀνεκάλυψαν ζωοκλόπτην ἢ ζωοκτόνον.—Ἐνεκα δὲ τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως τοῦ Νόμου δὲν ἐδυσκολεύθη ὑπαστυνόμος τις τῆς πόλεως Πατρῶν νὰ ζητήσῃ τοιαύτην ἐπιδίκασιν, τὸ δὲ Δικαστήριον τῶν ἐν Πάτραις Πλημμελειοδικῶν δὲν τῆς ὑπ' ἀριθ. 703 τοῦ 1869 ἀποφάσεως του παρεδέχθη τὴν αἴτησιν τοῦ καὶ ἐδικαίωσεν αὐτὸν νὰ λάβῃ 500 περίπου δραχμάς, διότι ὡς ἀνακριτικὸς ὑπαλλήλος ἀνεκάλυψεν ἕνα ζωοκλέπτην ἢ ἀπαίτησις αὐτῇ τοῦ ὑπαστυνόμου καὶ παντὸς ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καὶ ἡ παραδεχθεῖσα ταύτην ἀπόφασις εἶναι παράνομος, διότι ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου ἦτο νὰ προτρέψῃ καὶ παρακινήσῃ τοὺς ἰδιώτας πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ζωοκλόπων καὶ ζωοκτόνων, διὰ τῆς ὑποσχέσεως χρηματικῆς ποσότητος, οὐχὶ δὲ ποτὲ νὰ δωροδοκῇ τοὺς ἀνακριτικούς ὑπαλλήλους, διότι οὗτοι ἔχουσι καθήκον ν' ἀνακαλύπτωσι τὰς ἀξιοποίνους πράξεις, καὶ διότι ὅσκιαι οὗτοι διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν καθηκόντων τῶν

ἀνακαλύπτωσι τοὺς ἐνόχους ἀξιοποίνου πράξεως, ἢ ἀνακάλυψις αὕτη ὅταν ὀφείλεται εἰς αὐτοὺς, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνάκρισιν, δηλ. εἰς τὴν διαδικασίαν τοῦ Νόμου, ἅρα ἡ ἀνάκρισις ἀνακαλύπτει τὸν ἐνοχόν καὶ αὐτὴ ὁ Ἀνακριτὴς, διότι τὸ ἄτομον τοῦ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ὑπαλλήλου οὔτε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν· ἤθελε δὲ εἶσθαι ἄτοπον, ἐνῷ εἰς τὸν ἰδιώτην δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κλέπτου διὰ νὰ εὕρῃ τὸ κλαπέν ἢ φανευθὲν ζῶον, νὰ ἐπιδικάζηται χρηματικὴ ποσότης εἰς τὸν ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον ὅστις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνακρίσεως (δηλ. ἐπὶ τῇ μαρτυρίᾳ πολιτῶν) ἐνεργῶν κατ' οἶκον ἐρευνᾷ ἢ θέλει ἀνακαλύψει τὸν ζωοκλόπον ἢ ζωοκτόνον·— τότε οἱ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ὑπάλληλοι ἤθελον γίνεαι ὑπέρπλουτοι, διότι ζωοκλοπαί καὶ ζωοκτονίαι συμβαίνουσιν ἐκάστοτε, καὶ διότι σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ Ἀνακριτὴς ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς κερδοσκοπίας, λαμβάνων μέρος ὡς Δικαστὴς εἰς τὸ βούλευμα ἢ εἰς τὴν δίκην, ἤθελε δίδει ἐνοχοποιητικὴν ψήφον καὶ οὕτως ἤθελεν ἐπιδικάζει αὐτὸς ὑπὲρ ἑαυτοῦ χρηματικὴν ποσότητα, καὶ κατὰ τὸν Νόμον εὐδαιμονεὶς ἐνδιαφερόμενος καὶ Δικαστὴς.—4) διότι τὸ σύστημα τῆς ἀμοιβῆς τῶν προδοτῶν ἀντίκει εἰς βάρβαρα ἔθνη καὶ ἀποδεικνύει τὴν μοχθηρίαν καὶ ἀναξιώτητα τῆς ἐξουσίας, ἥτις ἀντὶ νὰ προλαβάνῃ ἢ τοῦλάχιστον ν' ἀνακαλύπτῃ τὰ ἐγκλήματα, δίδει λατὸν εἰς τοὺς πλεονέκτας νὰ γίνωνται ψευδομαρτυροὶ ἐναντίον ἀθῶων πολιτῶν διὰ νὰ κερδοσκοπήσωσιν ἐκ τῆς ψευδομαρτυρίας των.

Ἰδίως δ' ὡς πρὸς τὸν Νόμον τοῦ 1867 παρατηροῦμεν ὅτι οὗτος εἶναι ὅλως ἀκατάλληλος καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπὸ πολλῶν δημοτικῶν συμβουλίων ἀπεκρούσθη, ὅπου δ' ἐγένετο δεκτὸς ἀποδείχθη γελοῖος, διότι ἡ πεπυρακτωμένη σφαγὴς ἐνῷ ἀφ' ἐνὸς δύναται νὰ προσελθῇ βλάβην εἰς τὸ ζῶον (εἰς ὃν πολλὰ ἔπαθον ἐκ τῆς σφαγίσσεως) ἀφ' ἐτέρου διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου ἐξαλείφεται καὶ καθίσταται ἀσυνδιδάκτος.—Ἐν γένει δ' ὁ Νόμος οὗτος εἶναι ἀδικαιοσύνητος, διότι θεωρεῖ ὡς ζωοκλόπον τὸν κάτοχον ζώου ἀνευ σφαγῆδος ἢ γραπτῶν ἀποδείξεων, ὑποβάλλει τοῦτον εἰς προφυλάξιν, διατάσσει τὴν κατάσχεσιν καὶ ἐκποίησην τοῦ καταχρηθέντος ζώου, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ τιμήματος αὐτοῦ εἰς τὸν παρουσιασθῆσάμενον κύριον τοῦ ζώου, ἄλλως τὴν δήμευσιν αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου· ἐπιβάλλει ὑπερβολὴν χρηματικὴν ποινὴν εἰς τὸν νομιζόμενον ζωοκλόπον· κηρύττει ὡς αὐτουργὸν ζωοκλοπῆς τὸν λαμβάνοντα ἢ τὴν ἀποπειρώμενον νὰ λάβῃ λύτρα πρὸς ἀμνηστὶν κλαπέντος ζώου, ὑποβάλλει τοῦτον εἰς ὅλας τὰς προβλεπόμενας διὰ τοὺς αὐτουργοὺς ποινάς, καὶ διατηρεῖ τοὺς περὶ συνεργῶν καὶ ἀποπειρᾶς ὁρισμούς τοῦ Πον. Νόμου (ἐνῷ προδήλως ἀκανοτόμητος κατ' αὐτῶν)—καὶ ταῦτα δύναται νὰ συμπῶσι χωρὶς κανὼν νὰ παρουσιάζεται τις ἀξίων δικημάτων ἐπὶ τοῦ δήλου κλαπέντος ζώου·—

καὶ ἐξέτινε τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Πλημμελειοδικείων καὶ ἐπὶ κλοπῇ ἢ ζωοκτονίᾳ, ἀξίας μικροτέρας τῶν 20 δραχμῶν, ἐν δὲ περιπτώσει συρροῆς πολλῶν αὐτουργῶν ζωοκλοπῆς, εἴτε ὡς συστασιωτῶν εἴτε ὡς λαθόντων ἢ ἀποπειραθέντων νὰ λάβωσι λύτρα, θεωρεῖται εὐτυχὴς ὁ ἀνακαλύπτων, καὶ ὁ Δῆμος, διότι λαμβάνουσι πλείστας ὅσας χρηματικὰς ποινὰς παρ' ἐνὸς ἐκάστου τούτων.

Ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῆς ζωοκλοπῆς ἐφαρμόζονται οἱ ὅροι τῶν ἀρθρ. 371—384 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὡς πρὸς δὲ τὴν ποινὴν τῆς ζωοκτονίας ἐφαρμόζονται οἱ ὅροι τῶν ἀρθρ. 421—428 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὡς πρὸς δὲ τοὺς συναιτίους, τοὺς ἡθικούς αὐτουργοὺς καὶ τοὺς συνεργοὺς ἐφαρμόζονται οἱ ὅροι τῶν ἀρθρ. 56, 57, καὶ ἐπ. 71 καὶ ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου.

B'. Ὑπεξαίρεσις.

Ἀρθρ. 385—395.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀρθρῶν 385—395 παρατηροῦμεν ὅτι τὰ μὲν 385—393 ἀφορῶσι τοὺς ιδιώτας, τὸ δὲ ἐδ. 4 τοῦ ἀρθρ. 389 περὶ λαμβάνει καὶ τοὺς Δημοτικούς ὑπαλλήλους, τὰ δὲ ἀρθρ. 394 καὶ 395 ἀνάγονται εἰς τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ἡ ὑπεξαίρεσις ὑποθέτει ὑπαρξίν συναλλάγματος παρακαταθήκης ἢ φυλάξεως μεταξὺ παθόντος καὶ κατηγορουμένου, διότι ἄλλως ὑπάρχει κλοπή—ὅθεν προκειμένης ὑπεξαίρεσεως, πρέπει πρὸ πάντων ν' ἀποδείχθῃ ἡ ὑπαρξὶς τοῦ τοιούτου συναλλάγματος, κατὰ τὰς περὶ ἀποδείξεως ἀρχὰς τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας (ἀρθρ. 300—305), δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 55 καὶ 183 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἀμφισβητούμενης δὲ κατὰ τὴν Ποινικὴν δίκην τῆς ὑπάρξεως τοιούτου συναλλάγματος, τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον ὀφείλει νὰ παραπέμψῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὸ ἀρμόδιον Πολ. Δικαστήριον, ὡς προδικαστικόν, δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐπὶ τοῦ ἀρθρ. 12 τῆς Ποιν. Δικονομίας, καὶ τοῦτο διότι ἐν ἐλλείψει ἐγγράφου ἀποδείξεως, δύναται ὁ παθὼν νὰ ἐπιβάλῃ ὅρκον εἰς τὸν ἀντιδικόν του περὶ τῆς συμβάσεως τῆς παρακαταθήκης ἢ τῆς φυλάξεως, ἐνῶ εἰς τὴν Ποινικὴν διαδικασίαν ὁ κατηγορούμενος δὲν ὑπόκειται εἰς ὅρκον καὶ οὕτω πως μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς μαρτυρικῆς ἀποδείξεως, μὴ ὑπαρχούσης ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἤθελεν ἀπολύεσθαι ὁ ἐπὶ ὑπεξαίρεσει κατηγορούμενος, ἐνῶ ὁ παθὼν δύναται ἐνώπιον τοῦ Πολ. Δικαστηρίου νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ ἀποδεικτικοῦ μέσου τοῦ ὅρκου (ἀρθρ. 351 τῆς Πολ. Δικονομίας).

Ἡ ὑπεξαίρεσις ἀπαιτεῖ σκοπὸν πρὸς βλάβην τοῦ ιδιοκτήτη τῶν ὑπεξαίρεθέντων χρημάτων ἢ πραγμάτων ἀνευ ἀποζημιώσεως· ὅθεν ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ κατακρατῆσας ἢ ὁ καταναλίσκας τὰ πράγματα ἢ τὰ

χρήματα, έπραξε τούτο επί σκοπῷ επιστροφῆς ἢ ἀποζημιώσεως, δὲν εἶναι ἀρχικῶς ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως, δύναται ὅμως ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ κηρυχθῇ τοιοῦτος, ὅταν ζητηθῇ νὰ επιστρέψῃ τὰ ληφθέντα ἢ τὸ τίμημα αὐτῶν καὶ δὲν ἀποδώσῃ ταῦτα παραχρῆμα—ἡ πρόνοια αὕτη τοῦ Νόμου εἶναι λογικωτάτη, διότι καὶ μὲν ὁ κατηγορούμενος δύναται νὰ λέγῃ εἰλικρινῶς ὅτι ἐπῆρε τὰ πράγματα ἢ τὰ χρήματα διὰ νὰ οἰκονομήσῃ τὰς ἀνάγκας του καὶ μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ικανοποιήσῃ τὸν ἰδιοκτήτην, ἀλλ' οὗτος δὲν οφείλει ἐπ' ἀπειρον νὰ περιμένῃ τὴν ικανοποίησιν, διότι ὑπόσχεσις ἀνευ ἐκτελέσεως ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀρνησιν κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον «οὔτε ἀρνεῖται οὔτε πληρώνει» ἀρα ἅμα ὁ λαθὼν ζητηθῇ καὶ δὲν ἀποδώσῃ τὰ πράγματα, θεωρεῖται κατ' ὅπιν ἀνεργὸν δύναμιν τῆς ἀπραξίας του ὡς ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 128 τοῦ 1856 καὶ 139 τοῦ 1859 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, «τὸ ἄρθρον 385 τοῦ Ποιν. Νόμου ὁρίζει πότε ὑπάρχει ὑπεξαίρεσις, τὸ δὲ ἐπόμενον 386 δὲν περιορίζει τὴν ἀπόδειξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ὑπεξαίρεσεως εἰς τὴν ὑπαρξιν μόνων τῶν γεγονότων, τὰ ὅποια ἀπαριθμεῖ, οὐδ' ἐμποδίζει τὴν ἐξ ἄλλων γεγονότων μέρωσιν τῆς συνειδήσεως τοῦ Δικαστοῦ»—αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι ὀρθαί, διότι ὅταν ᾖναι γνωστὸς ὁ δόλιος σκοπὸς τῆς ἀνευ ἀποζημιώσεως ὑπεξαίρεσεως, τότε ἡ ὑπεξαίρεσις εἶναι τελεία καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς μεταγενεστέρως διαγωγῆς τοῦ ὑπεξαίρετου—ὅταν ὅμως ὁ σκοπὸς τῆς ὑπεξαίρεσεως ᾖναι ἀμφίβολος ἢ καὶ ἄδολος, τότε ἡ ἀρνησις ἢ ἡ μὴ παραχρῆμα ἀπόδοσις ἢ ικανοποίησις, τρέπει τὸν ἀρχικὸν ἀμφίβολον ἢ ἄδολον σκοπὸν εἰς δόλιον σκοπὸν ὑπεξαίρεσεως.

Ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς λέξεως «παραχρῆμα» αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἐκληθῇ κατὰ γράμμα δηλ. «ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον», διότι ὁ κατηγορούμενος δὲν δύναται νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ πράγματα ἢ τὰ χρήματα, ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ τὰ ἔχῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἢ εἰς οἰκίαν φίλου του, ἢ εἰς πλησιόχωρον τόπον, ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι επιστρέφει ταῦτα ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν καὶ νὰ σπεύσῃ ἀναλόγως τοῦ τύπου καὶ χρόνου πρὸς ἀπόδοσιν.—Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρ. 393 καὶ ἐπὶ ὑπεξαίρεσεως ἐφαρμόζονται τ' ἄρθρα 377—379, ἐπεται ὅτι ἡ πρὸ πάσης ἐξετάσεως τοῦ ὑπεξαίρετου ἀπόδοσις τῶν ὑπεξαίρεθέντων ἢ ἡ ικανοποίησις τοῦ παθόντος, ἐξαιλεῖ τὸ ἀξιοποῖνον.

Κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς τὸμ. 9. Εὐρ. Θέμιδος πελ. 139, «ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξιν τῆς ὑπεξαίρεσεως εἶναι ἀναγκαῖα, ὡς χαρακτηρ οὐσιώδους, ἢ συνδρομῆς τῆς δολίας προμερίσεως, ἀναιρεῖ δὲ ἀπόφασιν πλημμελειοδικῶν ἥτις ἐκῆρυξε κατηγορούμενον ἔνοχον ὑπεξαίρεσεως ἐξ ἀμελείας»—ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου εἶναι ὀρθή, μὲ μόνην τὴν παρατήρησιν ὅτι καὶ ἂν ἡ ὑπεξαίρεσις ἐπράχῃ

άνευ δολίας προαίρέσεως, οὐχ ἥττον ἢ μετέπειτα ἄρνησις ἢ μὴ ἰκανοποίησις ἀποτελεῖ ὁπισθοδρομικῶς δολίαν προαίρεσιν (ἄρθρ. 386), ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀναιρεθεῖσαν ἀπόρατιν τοῦ Πλημμελειοδικείου, ἀποροῦμεν πῶς εὐρέθησαν Δικασταὶ νὰ παραδεχθῶσιν ὑπεξαίρεσιν ἐξ ἀμελείας καὶ ποῦ εὗρον τὴν περὶ τούτου ποινὴν, ἐνῶ ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 110 καὶ 111 ἀδίκημα ἐξ ἀμελείας καὶ ποινὴ ἀμελείας δὲν ὑπάρχει ἐκτός εἰς τὰς παρὰ τοῦ Νόμου ρητῶς ὁρισμένας περιστάσεις (ἄρθρ. 43 καὶ 44 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1839 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τ' ἄρθρ. 385, 386 καὶ 388 περὶ ὑπεξαίρέσεως δὲν ἐφαρμόζονται καὶ κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθή, διότι περὶ τῶν ὑπαλλήλων προβλέπει τὸ ἄρθρον 394 καὶ ἀποκαλεῖ τὴν ὑπεξαίρεσιν ὡς ἰδιοποίησιν ἢ νόστισιν, καθ' ἣν ἡ ἄρνησις ἢ μὴ, τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν ἔχει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐνοχῆς, ἥτις διὰ μόνης τῆς ἰδιοποιήσεως, καταναλίσεως ἢ παραχωρήσεως θεωρεῖται πλήρης—κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 14 τοῦ 1845 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τ' ἄρθρ. 394 καὶ 395 ἀφορῶσι τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους, ὁ δὲ Γραμματεὺς τοῦ Δημάρχου δὲν θεωρεῖται τοιοῦτος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 11 τοῦ 1848 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, Δημόσιος ὑπάλληλος καταναλίσκων τὰ τέλη τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως, τιμωρεῖται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 394 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐὰν εἰς τὴν παραλαβὴν τῶν χρημάτων δὲν διατηρηθῶσιν οἱ ἀπὸ τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν δημοσίων ταμείων Διάταγμα τῆς 6/18 Φεβρουαρίου 1834 διαγραφόμενοι τύποι, τούτο ἀφορᾷ μόνον τὸν πρὸς τὸ δημοσίον ὀφειλέτην ἰδιώτην, τοῦ ὁποῦ ἢ πρὸς τὸ δημοσίον πληρωμὴ δι' ἑλλειψιν τῶν εἰρημένιων τύπων, δύναται νὰ λογισθῇ ὡς μὴ γενομένη, ἀλλὰ δὲν μεταβάλλει εἰς ἰδιωτικὸν τὸν δημοσίον χαρακτηρὰ τοῦ ὡς Διοικ. Ταμείου παραλαβόντος τὰ χρήματα—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθωτάτη, διότι ὑπῆρξαν Ταμίαι καὶ ἄλλοι δημοσίου ὑπάλληλοι οἵτινες λαμβάνοντες χρήματα πρὸ ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου, δὲν ἔδιδον ἀποδείξιν εἰς τοὺς δίδοντας, ἢ ἔδιδον ἰδιωτικὴν ἀπόδειξιν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καταχόροχθίσωσι τὰ χρήματα ταῦτα, ὡς καὶ τὰ καταχόροχθισαν, ἀρίσαντες τοὺς πληρώσαντας ἀνοικτοὺς (δὴλ. ὡς καθυσταροῦντας) εἰς τὰ δημοσία βιβλία, καὶ ἀναγκάσαντες τούτους εἰς διπλοπληρωμὴν. Τοιαύτη κακοήθεια Ταμιῶν, καὶ ἄλλων Εἰσπρακτῶν τοῦ Δημοσίου, εἶναι ἀξία πάσης τιμωρίας καὶ διὰ τοῦτο φρονούμεν ὅτι ἐκτός τῆς ὑπεξαίρέσεως συντρέχει καὶ ἔγκλημα ἀπάτης (ἄρθρ. 396 καὶ ἐπ.).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 τοῦ 1848 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἄρνησις, τῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην ἀποδόσεως ἐξωφλημένου ἐκτελεστοῦ

ἀπογράφου καὶ τοῦ ιδιωτικοῦ ὁμολόγου, τὰ ὅποια ἐν ὀνόματι τοῦ ἐν-
τολέως αὐτοῦ ὁ πληρεξούσιος ἐξώφλησε, δὲν ἀποτελεῖ ὑπεξαίρεσιν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 78 τοῦ 1862 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ
πώλων πράγμα ὅπερ τῷ ἐδόθη δυνάμει συναλλάγματος διατιμήσεως,
καὶ μὴ δίδων τὸ τίμημα, δὲν πράττει ὑπεξαίρεσιν — ἡ ἀπόφασις
αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι δὲν ἔλαβε τὸ πρᾶγμα πρὸς φύλαξιν, ἀλλὰ πρὸς
πώλησιν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 16 τοῦ 1856 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ
πεμφθεὶς παρὰ τινος δι' ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως μὲ χρήματα τοῦ
ἀποστέλλοντος, καὶ κρατῶν ταῦτα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποστερήσῃ τού-
των τὸν ιδιοκτήμονα, εἶναι ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως (385 καὶ 386 Π.
Ν.) ὁρθωτάτη ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 135 τοῦ 1859 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου,
μεσίτης λαθῶν πράγματα πρὸς πώλησιν, ἄλλως πρὸς ἐπιστροφὴν, καὶ
κρατῶν ταῦτα ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀποστερήσῃ τούτων τοὺς ιδιοκτήμονας
χωρὶς ἀποζημιώσεως, εἶναι ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως (385) ὁρθωτάτη ἡ
ἀπόφασις, διότι ὤρεσεν ὑπωσδήποτε νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ μὴ πωληθέν-
τα — ἂν ὅμως ἐπώλησε ταῦτα καὶ κατεκράτησε τὸ τίμημα δὲν ὑπάρ-
χει ὑπεξαίρεσις, ἀλλὰ χρέος ἐξ ἐντολῆς.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τίθεται ἴδιον ζή-
τημα περὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μέρους τῶν ιδιοκτητῶν τῶν ὑπεξαίρεθέν-
των πραγμάτων καὶ περὶ ἀρνήσεως τοῦ ὑπεξαίρεσαντος νὰ τὰ ἀπο-
δώσῃ, διότι τὰ γεγονότα ταῦτά συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ κύριον
ζήτημα τῆς ὑπεξαίρεσεως, ἂν δ' οἱ ἑνοχκοὶ ἤθελον πεισθῇ ὅτι ὁ κα-
τηγορούμενος ζητηθεὶς δὲν ἠρνήθη τὴν ἀπόδοσιν καὶ τὰ ἀπέδωκεν,
ἤθελον κηρύξῃ τοῦτον ἀθῶον — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθωτάτη
δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 114—116, 147—150, 372 καὶ
373 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν, παρὰδεχθέντων τῶν ἐνόρκων ὅτι ὁ
κατηγορούμενος ἐξετέλεσε ταῦτο χρόνος ὑπεξαίρεσιν πολλῶν πραγμά-
των, δοθέντων αὐτῷ παρὰ διαφόρων προσώπων κατὰ διαφόρους ἐπο-
χάς, ὧν ἡ ἀξία δὲν ὑπερβαίνει τὰς 400 δραχμάς, ἐφαρμόζεται τὸ
ἄρθρ. 338 — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πραγμα-
τικοῦ γεγονότος ὅτι ἀθρόως καὶ οὐχὶ ἐκ διαλειμμάτων ἀπεφασίσθη
καὶ ἐξετελέσθη ἡ ὑπεξαίρεσις.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 84 τοῦ 1861 καὶ 30 τοῦ 1862 ἀποφάσεις
τοῦ Ἀρείου Πάγου παραπεμφθέντος τινὸς ἐπὶ κλοπῇ, δύναται νὰ
τεθῇ ζήτημα ὑπεξαίρεσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 58 τοῦ 1858 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου,
δὲν εἶναι ἀντιπραγματικὴ οὐδ' ἀσυμβίβαστος ἡ αὐτὴ ἐπιμηγορία παραδε-

χθείσα ὅτι ἐξετελέσθησαν διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως δύο διακεκολλημέναι κακούργηματα, διότι σκοπῶν τις νὰ ἐκτελέσῃ κακούργημα τι, δύναται προῖν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του ἢ διὰ νὰ καλύψῃ τὸ ἐκτελεσθέν, νὰ πράξῃ καὶ ἕτερον ἢ πλεότερον, ἢ νὰ πράξῃ κακούργημα ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μελετηθέντος ἄλλου ἐγκλήματος, ὡς ἐπραξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ κατηγορούμενος μεταχειρισθεὶς τὴν ἀπάτην ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπεξαίρεσως, καθὰ παρεδόχθησαν οἱ ἑνορκοὶ ἡ ἀποφασίς αὕτη εἶναι ὀρθὴ κατ' οὐσίαν, ἀλλὰ κατὰ τύπους ἐσφαλμένη διότι δὲν πρόκειται περὶ μίας καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως ἀλλὰ περὶ δύο ἰδιαίτερων πράξεων, οὔτε εἶναι νομίμως δυνατόν μία καὶ ἡ αὐτὴ πράξις ν' ἀποτελέσῃ δύο ἰδιαίτερα κακούργηματα δι' ἑνὸς γεγονότος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 31 τοῦ 1859 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου «δὲν ἀπαιτεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 394 νὰ γίνῃ προκλουμένως ὑπὸ τῆς δημοσίας ἀρχῆς ἐξέλεγχξις τῆς διαχειρίσεως τοῦ ιδιοποιηθέντος ἀλλὰ τρία χρήματα Δημοσίου ὑπαλλήλου, καὶ ἂν ἀποδειχθῇ ἐκ τῆς ἐξέλεξεως ἔλλειμά τι, τότε νὰ κατασταθῇ ἡ πράξις τῆς ιδιοποιήσεως ἀξιοποινος—οὐδὲ ἀφίνει τὴν πράξιν ταύτην ἀτιμώρητον ἂν ἐξετελέσθη ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως τοῦ νοσηθέντος, ἀλλ' ἀπολύτως τιμωρεῖ τὸν ὅστις ιδιοποιεῖ χρήματα τὰ ὅποια διεπιστεύθησαν εἰς αὐτὸν καθὼς δημοσίον ὑπάλληλον—ἂν δὲ τὸ ἀρθρ. 28 τοῦ περὶ ναυαγιοφαιρέσεως Νόμου διατάττῃ ὅτι μετὰ τὸν πλειστηριασμὸν τῶν εἰσφορὰν ὑποκειμένων πραγμάτων, νὰ συντάσσεται ἐκθεσις ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς περιέχουσα τὰς ἐργασίας τῆς καὶ κατάλογον τῶν εἰσπραχθέντων, ἧτις νὰ ἐξελέγχηται παρὰ τοῦ Ἰπουργείου, δὲν ἀποκλείει ὁμῶς τὴν τιμώρησιν τοῦ ιδιοποιηθέντος τ' ἀλλότρια δημοσίου ὑπαλλήλου, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι ἐγένετο ἡ ιδιοποίησις πρὸς τῆς ἐξέλεξεως»—ἡ ἀπόφασις αὕτη καίτοι ὀρθὴ κατ' οὐσίαν, εἶναι ἀδικαιολογητος κατὰ τύπους, διότι χωρὶς νὰ γίνῃ ἐξέλεγχξις δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἔλλειμα (ἥτοι ὑπεξαίρεσις), εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν ὁ ταμίας ἢ ἄλλος τις ἔκαμπε χρῆσιν χρημάτων δοθέντων αὐτῷ ὑπὸ τινος ὀφειλέτου τοῦ Δημοσίου, διότι ἐνδέχεται νὰ ἔθεσε πρὸ ὀλίγου ἐντὸς τοῦ ταμείου χρήματα ἰδικά του καὶ νὰ μετεχειρίσθῃ ἀντ' αὐτῶν ξένα, διότι τὰ χρήματα εἶναι ἀντικαταστατά, καὶ διότι δὲν πρόκειται περὶ μεταγενεστέρως ἀντικαταστάσεως, ὅθεν νομίζομεν ὅτι τὰ Δικαστήρια ἐσφαλὼν μεγάλως εἰς τὰς πραγματικὰς πεποιθήσεις των.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17 τοῦ 1858 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, αὐθάκως ὁ Δημόσιος εἰσπράκτωρ λαμβάνει παρὰ τινος ὀφειλέτου τοῦ Δημοσίου χρήματα ἕνεκα τοῦ πρὸς τοῦτο χρέους, ὀφείλει νὰ ἐκδώσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Νόμου διατασσομένην ἀπόδειξιν (ἀρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1852 Νόμου περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ) καὶ δὲν δύναται

ται ὡς τοιοῦτος νὰ ἐκδίδῃ ἰδιωτικὴν ἀπόδειξιν, ἄλλως τιμωρεῖται ἐπὶ ὑπεξαίρεσις (ἄρθρ. 388) καὶ οὐχὶ ἐπὶ παραβάσει τῶν τῆς ὑπερρεσίας τοῦ καθολικόντων (487. ἐδ. 1)^α — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι στηρίζεται εἰς τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ Λογιστικοῦ Νόμου ἧτις ἐγένετο πρὸς ἀποφυγὴν καταδολιεύσεως τοῦ Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 105 τοῦ 1854 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ ἐνοικιαστὴς λαθὼν ἄδειαν νὰ ἐξαγάγῃ ἐξ ἀποθήκης ποσὸν τι ὠρισμένον, ἐξάγων περισσότερα, πράττει ὑπεξαίρεσιν συμφώνως μὲ τὸ ἀρθρον 31 τοῦ ΣΟΖ' Νόμου, ὁ δὲ νεώτερος Νόμος Υ' ἐτροποποιεῖ τὸν ΣΟΖ' Νόμον ὡς πρὸς τὸν ἐγγεῖον φόρον τριῶν ἐπαρχιῶν καὶ οὐχὶ ὡς πρὸς τὸ σύνολον αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 114 τοῦ 1858 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, διὰ τοῦ § 23 τοῦ περὶ συστάσεως Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου Νόμου περὶ τοῦ ὅτι ὁ παρὰ τῷ Συνεδρίῳ τούτῳ ἐπίτροπος τῆς ἐπικρατείας, ἂν εἰς λογαριασμόν τινα ἀπαντηθῇ κατάχρησις ἢ καταπίεσις, εἰδοποιεῖ περὶ τούτου τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης νὰ διατάξῃ τὴν ἐνόπιον τῶν Δικαστηρίων καταδίωξιν τοῦ ἐνόχου, δὲν καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ ὅτι δεῖν οἱ ὑπάλληλοι δὲν δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι ποινικῶς ἐπὶ ὑπεξαίρεσει δημοσίων χρημάτων, πρὶν ἢ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον ἐξελέγῃ πρότερον τὴν διαχειρίσιν αὐτῶν, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐπίτροπον τῆς ἐπικρατείας τὸ καθῆκον τοῦ καταγγέλλειν τὰς τῶν ὑπαλλήλων τούτων καταχρήσεις — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθωτάτη καὶ μάλιστα ἐνεκα τῆς περὶ τὸ ἐξελέγχειν βραδύτητας καὶ μὴ ἀκριβείας τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 31 τοῦ 1851 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι, ὡς καὶ οἱ Δημοῖοι ὑπάλληλοι ὑπόκεινται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθρου 21 τοῦ Ποιν. Νόμου, διὰ τῆς παρ' αὐτῶν πραττομένης περὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπεξαίρεσις — ὀρθωτάτη ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 16 τοῦ 1852 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν ἀπαλλάττεται τῆς κατηγορίας τοῦ ἀρθρ. 394 ὁ κατηγορούμενος καὶ ἂν ᾖ ἡναι ἔταμος ν' ἀποδώτῃ τὰ παρ' αὐτοῦ ἰδιοποιηθέντα χρήματα τοῦ Δημοσίου, μὴ ἀπαιτήσαντος δὴθεν αὐτά — ὀρθή ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29 τοῦ 1861 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, κλητῆρες εἰσπράξαντες χρήματα πρὸς ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως ἢ ἄλλου ἐκτελεστοῦ ἐγγράφου καὶ καταναλώσαντες ταῦτα χωρὶς νὰ ἔχωσι πρόχειρα τὰ πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτῶν μέσα, πράττουσιν ὑπεξαίρεσιν, προνοουμένην ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 394 καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν ἀρθρων 385 — 388 — ὀρθή ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 249 τοῦ 1839 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρον 392 καταγινώσκει ποινὴν εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἀφ' οὗ ὑπέβαλεν εἰς Δικαστικὴν τὰ συζήτησιν ἔγγραφα δικαιώματος παρεκτικὰ, ἢ δὲ λεν ἀποσπάσει ταῦτα ἀπὸ τὸν φάκελλον καὶ τοῦτο διὰ τὰ προλαβάνονται τοιαῦτα πρὸς βλάβην τῶν ἀντιδίκων συμβαίνουσιν ἀφαιρέσεις τῶν δικηγόρων, αἵτινες ὡς μὴ γενόμενοι ἐπὶ ξένων πραγμάτων, δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς γενικὰς περὶ κλοπῆς ἢ ὑπεξαίρεσεως διατάξεις καὶ ἔοικον μένει ἀτιμώρητοι ἄνευ τῆς εἰδικῆς διατάξεως τοῦ ἁρθρου 392. — ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ δικηγόρος Μ. ἐκατηγορήθη ὅτι ἀφ' ἑσθεν ἀπὸ τὸν φάκελλον τῆς δικογραφίας ἔγγραφα δικαιώματος παρεκτικὰ τῆς πελάτιδός του, ἡ δὲ πράξις αὕτη προβλέπεται ἀπὸ τὸ μνησθὲν ἄρθρον 392. — ὁ δὲ λόγος ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος πράξεως, διότι ὁ κατηγορούμενος δὲν ὑπέβαλεν ὁ ἴδιος τὰ παρ' αὐτοῦ ἀφαιρεθὲν ἔγγραφα, ἀλλ' ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀντιπροσωπεύων τὴν πελάτιδά του δικηγόρος, εἶναι ἀνίσχυρος, διότι τοιαυτοτρόπως ὁ διάδικος ἀντικατασταίνων ἄλλον ἀντιπρόσωπον τῷ δικηγόρῳ, ἀφαιρέσει δι' αὐτοῦ ἀτιμωρητὴ τὰ προηγουμένως ὑποβληθέντα ἔγγραφα καὶ νὰ ματαιώσῃ οὕτω τὸν σκοπὸν τοῦ Νόμου. — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὁρθὴ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ χρήσις τοῦ προσαχθέντος καὶ μετὰ τὴν συζήτησιν ἀποσπασθέντος ἔγγραφου, διότι τότε τοῦτο γίνεται κοινὸν μέσον ἀποδείξεως (ἄρθρον 254 καὶ 415 τῆς Πολιτ. Δικονομίας). ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ ἀπόσπασις περιττοῦ καὶ ἐπουσιώδους ἔγγραφου δὲν τιμωρεῖται, διότι ὁ Νόμος ὁμιλεῖ περὶ ἔγγραφων παρεκτικῶν δικαιωμάτων. — τὴν ποινὴν ταύτην ἐπιβάλλει τὸ Δικαστήριον ὅπερ δικάζει τὴν διαφορὰν καὶ ἂν τοῦτο παρελείψῃ νὰ ἐπιβάλῃ αὐτήν, ἡ πράξις παραγράφεται ὡς ἐν σελ. 168 ἐξεθέσκαμεν.

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὅπως κατ' ἐξῆς τῆσαν τὰ Δικαστικὰ Γραφεῖα καὶ τὰ Δικαστήρια, καὶ ὅπως διεξάγουσι τὰς ὑποθέσεις, τῶν οἱ δικηγόροι, οὐδεμία τάξις καὶ ἀκρίβεια ὑπάρχει περὶ τὴν προσαγωγὴν τῶν ἔγγραφων καὶ τὴν συζήτησιν, διότι προσάγονται ἔγγραφα ἄνευ καταλόγου, δὲν σημειοῦνται εἰς τὸ βιβλίον τῶν εἰσφερομένων, οὔτε μονογραφοῦνται οὔτε ἀριθμοῦνται ὑπὸ τοῦ Γραμματέως, κατὰ δὲ τὴν συζήτησιν οἱ δικηγόροι ἀναφέρονται εἰς τὰς προτάσεις των, χωρὶς νὰ ἔχωσι τοιαύτας καὶ μετὰ τὴν συζήτησιν καταγινώσκονται εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῶν, ἀφαιροῦντες οὐ μόνον τὰ ἰδικὰ των ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τὰ τῶν ἀντιδίκων των ἔγγραφα, καὶ πράττοντες διαφορὰς προσθαφαιρέσεις ἐπὶ τῶν προϋποβεβλημένων προτάσεων των (πολλάκις δὲ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἀντιδίκου δικηγόρου). — τὸ τοιοῦτον ἀντιβαίνει εἰς τὸν Νόμον καὶ εἰς τὸ συμφέρον

τῶν πολιτῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ὅθεν ἀρτίαν τὰ Δικαστήρια νὰ κινῶσι τὸν τρόπον τῆς προσαγωγῆς τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν προτάσεων, νὰ ὑποχρεῶνται τοὺς δικηγόρους νὰ κάμνῃσι τακτικὴν συζήτησιν καὶ προφορικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐγγράφων προτάσεων καὶ μετὰ τὴν συζήτησιν νὰ παραδίδωσι τὴν δικογραφίαν εἰς τὸν Γραμματέα, ὅστις νὰ κάμῃ πρακτικὰ περιέχοντα συνεπτυγμένως τὰ κατὰ τὴν συζήτησιν ῥηθέντα—ἄλλως τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν διατρέχουσι τὸν ἔσχατον κίνδυνον καὶ πολλοὶ μέχρι τοῦδε διάδικοι κατεστράφησαν ἐνεκὰ τῆς ἀπροσεξίας τῶν δικηγόρων τῶν καὶ τῆς κακοποιείας τῶν δικηγόρων τῶν ἀντιδικῶν τῶν.

Κατ' ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου εἰς τόμ. 9 σελ. 148 Εὐρ. Θέμιδος «ἐγκλησι; τοῦ βλαφθέντος ἀπαιτεῖται εἰς τὰς μεταξὺ συγγενῶν γενομένας ὑπαίρεσεις, ἡ δὲ ὑπεξαίρεσις εἶναι ἀδίκημα ἑτεροεῖδες, καὶ ἐγκλησι; δι' αὐτὸ δὲν ἀπαιτεῖται»—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη διότι τὸ ἀρθρ. 393 διατάσσει ὅτι πᾶν ὅ,τι διετάχθη περὶ κλοπῆς εἰς τὰ ἀρθρ. 377—379, ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν, ἀρα ὑπεξαίρεσις μεταξὺ συγγενῶν τιμωροῦνται κατ' αἵτησιν καὶ καταμηνύσιν τοῦ βλαφθέντος, ἐξαιρουμένων τῶν εἰς τ' ἀρθρ. 374 ἀριθ. 4—6 καὶ 375 ἀριθ. 3 ἀναφερομένων περιπτώσεων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 57 τοῦ 1842 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐνεκὰ συνεργείας εἰς ὑπαίρεσιν, τιμωρεῖται καὶ ὁ μὴ συγγενής· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθὴ δι' οὓς λόγους ἐθέσαμεν ἐν σελ. 94—96.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 6 τοῦ 1868 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπεξαίρεσις δὲν ὑπάρχει ὅταν τις λάβῃ τι καὶ δὲν τὸ ἐπιστρέψῃ λόγῳ συμφηρισμοῦ, ὅτε τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον εἶναι ἀρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ ἂν συντρέχωσι τὰ πρὸς συμφηρισμὸν ἀπαιτούμενα—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ὁ λόγῳ συμφηρισμοῦ λαμβάνων τι, δὲν προτίθεται ν' ἀποστερήσῃ τοῦτον τὸν ἰδιοκτήμονα ἀντὶ ἀποζημιώσεως. Ἐρ' ὅσον ὅμως δι' ἰδίων χειρῶν ἐπραξὲ τὴν ἀρχίρεσιν, δύναται νὰ δώσῃ λόγον ἐπὶ αὐτοδικίᾳ (ἀρθρ. 205).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 47 τοῦ 1867 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἀναγκαστικὸν συστατικὸν τῆς ὑπεξαίρεσεως εἶναι ν' ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ ὑπεξαίρεθον εἶναι ξένον καὶ ν' ἀναφέρεται ὡς τοιοῦτον—ὀρθὴ ἡ ἀπόφασις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 122 τοῦ 1846 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ὁ Γραμματεὺς ἐπὶ ἐπικυρίου συμβολαιογραφῶν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀρμόσιος ὑπάλληλος—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθὴ ὑπὸ τὴν συμβολαιογραφικὴν ἐποψὶν τοῦ προϊσταμένου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 14 τοῦ 1845 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, οἱ Γραμματεῖς τῶν ἀμείνων δὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ἐπομένως αἱ

περὶ ὑπεξαίρετως ποινὰς τῶν ἄρθρων 394 καὶ 395 τοῦ Ποιν. Νόμου
δὲν ἐφαρμόζονται εἰς αὐτοὺς.

Ὡς πρὸς τὴν ἐκ μέρους Δικηγόρων κατακράτησιν χρημάτων ἢ πραγ-
μάτων τῶν πελατῶν των, ἰσχύει ἡ εἰδικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 401
τοῦ Ποιν. Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ ἀπάτης.

Ἄρθρ. 396—402.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 396—402 παρατηροῦμεν ὅτι ὁ ἐν τῷ
ἄρθρῳ 396 περιεχόμενος ὁρισμὸς τῆς ἀπάτης εἶναι τοσοῦτον ἐλαστι-
κός, ὥστε δύναται νὰ παρσύρῃ ἕκαστον νὰ ὑποθέσῃ ὅτι πᾶν ψεῦδος
δι' οὗ κατορθῶναι τις νὰ ὠφελήσῃ ἑαυτὸν πρὸς βλάβην τρίτου, ἀποτε-
λεῖ ἀπάτην—τοιουτοτρόπως δ' ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἤθελον εἶσθαι ἔνο-
χοι ἀπάτης, διότι ἀμφιβάλλομεν ἂν ὑπάρχῃ τις ὅστις εἰς τὰς μετὰ
τρίτων ὀμιλίαις, διαπραγματεύσεις, συναλλαγὰς καὶ ὑποσχέσεις του
παρέστησε πάντοτε γυνήν τὴν ἀλήθειαν, ὅλοι δ' οἱ μεσίται, οἱ ἐμ-
ποροὶ, οἱ παντοπώλαι, οἱ παραγγελιοδόχοι, οἱ πλοίαρχοι, οἱ πωλη-
ταί, οἱ ἀγορασταί, οἱ ἐνοικιασταί, οἱ δανεισταί, οἱ δανειζόμενοι, οἱ
διπλωμάται, οἱ δικηγόροι, οἱ ἱατροί, οἱ διδασκαλοὶ, οἱ καθηγηταί,
οἱ βιομήχανοι, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ἐργολάβοι, οἱ ἐργάται, οἱ ὑπηρεταὶ
οἱ ὑπάλληλοι, οἱ στρατιωτικοὶ κλπ., ἤθελον ὑπόκεισθαι εἰς τὸ ἔγκλημα
τῆς ἀπάτης, διότι ἀδύνατον εἰς αὐτοὺς ἀποβαίνει νὰ μὴ ἐξογκώσωσι
τὰ πράγματα πρὸς ὄφελός των (ὕλικόν ἢ ἠθικόν) νὰ μὴ παραμορφώ-
σωσιν ἐπὶ πολὺ ἢ ἐπ' ὀλίγον τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μὴ ὑποσχεθῶσι τι
τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐκτελέσωσιν, ἢ νὰ μὴ δυνήθωσι νὰ ἐκτελέσωσιν.

Ἄλλ' ὁ Ποινικὸς Νόμος δὲν προέθετο νὰ τιμωρήσῃ τὰ ψεῦδη πρὸς
ικανοποιήσιν τῆς ἀληθείας, διότι δὲν ἐπαγγέλλεται τὴν ἠθικοποίησιν
τῆς κοινωνίας, καὶ διότι πασιδὴλον εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς
συναλλαγὰς των καὶ εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των μεταχειρίζονται καὶ
τὸ ψεῦδος ὡς ἄλλας τῆς ἀληθείας, ἄλλως αἱ προσπάθειαι των ἤθελον
νεκρωθῆσαι.

Εὐχρὴς ἔργον ἤθελον εἶσθαι νὰ ἐκλείψῃ τὸ ψεῦδος ἐκ τῶν κοινωνιῶν,
ἀλλὰ δυστυχῶς τοῦτο κορυφούται, διότι ὁ πελλαπλασιασμὸς τῶν
ἐπιτηδευμάτων, ἐπιχειρήσεων καὶ συναλλαγῶν, ἡ πρόοδος τοῦ ἐμπο-
ρίου, ἡ ἀνάπτυξις τῶν προβλέψεων καὶ τῶν παραγγελιῶν, ἡ πληθυ-
σμὸς τῶν τεχνιτῶν, βιομηχανῶν καὶ ἐπιστημόνων, ἡ ἐπιδιώξις τῶν
θεσῶν καὶ ἀξιομάτων, ἡ ἐπιθυμία τῶν κερδῶν καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς
συντηρήσεως τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων ἀναγκῶν, προκαλεῖ ἀεὶ ἁπλᾶν
καὶ συνηγνασμένον μεταξὺ τῶν διαφόρων τάξεων τῶν ἀνθρώπων καὶ

ἐναγκάζει τούτους νὰ μεταχειρίζονται καὶ τὸ ψεῦδος ὡς μέσον ἐπιτυχοῦς ἐξαπατήσεως τῶν ἐπιχειρήσεών των, ἄλλως καὶ τὰ κεφάλαιά των ἤθελον μένει νεκρά, αἱ κερδοσκοπικαὶ ἐπιχειρήσεις των ἤθελον σταματήσει, καὶ αἱ περὶ προαγωγῆς ἐλπίδες των ἤθελον ναυαγήσει ἐνώπιον τοῦ φάρου τῆς ἀληθείας.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοίαν τοῦ ἀρθ. 398, πρὸς ὑπαρξιν τῆς ἀπάτης δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ δολία προαίρεσις πρὸς βλάβην ἄλλου, ἢ πρὸς ἀσυγχώρητον ὄφελος τοῦ ἀπατῶντος, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἡ ἐν γνώσει παράστασις ψευδῶν γεγονότων ὡς ἀληθῶν, ἢ ἡ ἀθέμιτος ἀπόκρυψις ἢ παρασιώπησις ἀληθῶν γεγονότων. — κατὰ πάσας δὲ τὰς περιπτώσεις ταύτας ἀπαιτεῖται προσέτι νὰ ἐπέτυχεν ἡ ἀπάτη αὐτὴ πρὸς βλάβην τοῦ ἀπατηθέντος, ἢ πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἀπατήσαντος, ἔλλως ἂν ὁ καθ' οὗ ἡ ἀπάτη ἐνοήσῃ τὴν πλεικτάνην τοῦ θύοντος νὰ ἐξαπατήσῃ αὐτὸν καὶ ἀπορρίψῃ τὰς προτάσεις του, τότε οὔτε ἀπάτη ὑπάρχει, οὔτε ἀποπειρα ἀπάτης δύναται νὰ ἐννοηθῇ, διότι ἐξωτερικῇ πράξει περιέχουσα ἔργῃν ἐκτελέσεως τοῦ ἐγκλήματος δὲν ἔλαβεν χώραν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ρηθέντων ἐπεταὶ ὅτι οὐχὶ πᾶσα ψευδὴς παράστασις ἢ ἀθέμιτος ἀπόκρυψις ἢ παρασιώπησις τῆς ἀληθείας ἀποτελεῖ τὴν ἀπάτην, ἀλλ' ἡ ψευδὴς παράστασις γεγονότων, ἢ ἡ ἀθέμιτος ἀπόκρυψις ἢ παρασιώπησις γεγονότων, ἥτοι ἀντικειμένον συμβάντων καὶ οὐχὶ μελλόντων συμβῆναι. — ἄρα πᾶσα ψευδὴς ὑπόσχεσις περὶ μελλόντων ἀντικειμένου ἢ μελλουσῶν πράξεων, δὲν ἀποτελεῖ ἀπάτην, διότι ὁ ἀπατηθεὶς δὲν παρεσύρθη νὰ πιστεύσῃ ἄλλ' ἀντ' ἄλλων, ἀλλ' ἀφῆλθ' εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ προαίρεσιν τοῦ ὑποσχεθέντος ὅθεν ἐσφαλμένως ὁ "Ἀρειος Πάγος διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. σαή τοῦ 1838 καὶ 35 τοῦ 1842 ἀποφάσεών του παρεδέχθη, ὅτι ὁ λαβὼν παρά τινος χρήματα καὶ ἄλλα πράγματα ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ νὰ διαφείρῃ δι' αὐτῶν τοὺς Δικαστὰς καὶ τὸν Εἰσαγγελέα ἵνα κηρυχθῶσιν ὑπὲρ τοῦ δόσαντος καὶ μὴ δοῦς τὰς ἐπ' αὐτῇ ἀπάτην, διότι δὲν πρόκειται περὶ παρατάξεως ψευδῶν γεγονότων ὡς ἀληθῶν, ἀλλὰ περὶ μελλούσης πράξεως, ἥτις ἂν ἐξετελείτο ἤθελε καταστήσει ἀμφοτέρους τοὺς ἐνόχους δωροδοκία. — ὥστε ὁ "Ἀρειος Πάγος ἐπράξεν ἀσυγχώρητον λάθος, διότι ἐξέλαβε τὰ γεγονότα δηλ. τὰ παρελθόντα, ὡς μελλόντα, καὶ διότι ἐτιμώρησε τοὺς λαβόντας τὰ χρήματα ὡς ἀθετήσαντας τὴν ὑπόσχεσίν των καὶ μὴ διαφείραντας δι' αὐτῶν τοὺς Δικαστὰς καὶ τὸν Εἰσαγγελέα, ἄρα ἤθελε τοὺς κηρύξει αἰῶνους ἐάν ἐξετέλουν τὴν ὑπόσχεσίν των! — ὥφειλεν ὁ "Ἀρ. Πάγος νὰ σκεθῇ ὅτι καὶ οἱ δόσαντες καὶ οἱ λαβόντες τὰ χρήματα, δὲν διεφώνουν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς χρήσεως αὐτῶν, διότι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ συμφώνουν νὰ ἐκτελέσωσιν ἀξιώποιον πρᾶξιν, ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ὁποίας οὐδεὶς

ἐξ αὐτῶν ἐδικαιοῦτο νομίμως νὰ περιμένη ὠφέλειαν, ἀλλὰ μᾶλλον βλάβην, ἔρα οὔτε τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπάτης χωροῦν, διότι δὲν πρόκει-
ται εἰμὴ περὶ ἀθετήσεως παρανόμου ὑποσχέσεως πρὸς ἀποφυγὴν δει-
γνῶν συνεπειῶν, οὔτε ἠδύνατο κατὰ τὸν Νόμον ὁ εἰς τῶν οὕτω συμ-
βαλλομένων νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἄλλου τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνη-
θέντων ἢ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πρὸς αἰσχρὰν αἰτίαν δοθέντων.

Καίτοι ἐξοβελιζομένης ἐκ τοῦ ὅρισμοῦ τῆς ἀπάτης, τῆς ψευδοῦς
ὑποσχέσεως πρὸς ἐκτέλεσιν μελλουσῶν πράξεων, οὐχ ἥττον καὶ ἡ τῶν
συμβάντων γεγονότων παραμόρφωσις, ἢ ἀπόκρυψις, δὲν δύναται πάν-
τοτε νὰ φέρῃ ὡς ἄμεσον συνέπειαν τὴν ἀπάτην, διότι ὁ καθ' οὗ αὕτη
ὡς ἄνθρωπος λογικός δὲν πρέπει νὰ δίδῃ πίστιν εἰς ὅσα τῷ λέγουσιν
οἱ θέλοντες νὰ βλάψωσιν αὐτὸν ἢ νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ' ὀφεί-
λει νὰ σταθμίσῃ τὰ πράγματα ὡς συνετὸς ἄνθρωπος, καὶ τότε μόνον δύ-
νεται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἠπατήθη, ὅταν καὶ ἄλλοι, εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ
εὐρισκόμενοι, ἤθελον περιπέσει εἰς τοιαύτην ἀπάτην· ὅθεν εἰς τὴν ἀνέυ-
ρεσιν τῆς ἀπάτης δὲν ὀφείλει ὁ Δικαστὴς νὰ περιορίζηται εἰς μόνην
τὴν ἀπόδειξιν τῆς παραστάσεως ψευδῶν γεγονότων ὡς ἀληθῶν, ἢ εἰς
τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀποκρύψεως ἢ παρασιωπήσεως ἀληθῶν γεγονότων·
ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ ἐξετάσῃ τὸν τρόπον τῆς παραστάσεως ἢ τῆς ἀπο-
κρύψεως καὶ ἂν προκύπτῃ ἐξ αὐτοῦ ὅτι ὁ ἀπατεὼν μετέτληε δόλον,
δηλ. μετεχειρίσθη μηχανορραφίαν, προσποιήσεως καὶ μέσα πειθοῦς
ἢ ἐνισχύσεως καὶ ὑποβάψεως ἐνυπαρχούσης πλάνης, ὥστε δι' αὐτῶν
ἠδύνατο νὰ δελεάσῃ νονευγῇ ἄνθρωπον, τότε ὑπάρχει ἀπάτη Ν. 1.
Βασιλ. 10. 3. «δόλος κακὸς ἐστὶ πανουργία καὶ ἀπάτη καὶ μηχανή
ἢ πρὸς περιγραφὴν ἑτέρου γινομένη» Ν. 1. Πανδ. 4. 3. Ν. 35. § 8.
Πανδ. 18. 1. Ν. 11. § 5. Πανδ. 19. 1. Ν. 7. § 9. Πανδ. 2. 14.
Ν. 16. § 1. Πανδ. 19. 5. κλπ. ἄλλως ἢ ἐκ κοινότητος προκύψατα
εἰς τινὰ ζητήματα, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ προτὶν ἀπάτης· — κάμνομεν
δὲ χρῆσιν τῶν πηγῶν πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀπάτης, διότι ὁ Ποινικὸς
Νόμος δὲν λεπτολογεῖ ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς παραστάσεως ἢ τῆς ἀπο-
κρύψεως τῶν γεγονότων τῆς ἀπάτης καὶ διὰ τῆς σιωπῆς τοῦ ἀναφέρε-
ται προδήλως εἰς τὸν Πολιτικὸν Νόμον, ἄλλως ὅλα τὰ ψεύδη ἤθε-
λον ἐκληθῇ ὡς ἀπάτη.

Π. χ. μεταβαίνει τις εἰς ἓνα τραπέζιτον καὶ τῷ λέγει ψευδῶς
ὅτι διὰ Νόμου καταργήθησαν τὰ τραπεζικὰ γραμμάτια, καὶ ὅτι τὰ
χρυσὰ νομίσματα ὑπετιμήθησαν, διότι ἀνεκαλύφθη εἰς τὸν τύπον πλου-
σιώτατον χρυσορυχεῖον, καὶ ἂν θέλῃ, δύναται ν' ἀγοράσῃ τὰ τραπε-
ζικὰ γραμμάτια πρὸς 5 τοῖς 0/0 διὰ νὰ κασμήτῃ δι' αὐτῶν τοὺς
τοίχους τῆς οἰκίας του· τὰ δὲ χρυσὰ νομίσματα δύναται ν' ἀγοράσῃ

πρὸς 80 τοῖς 0/0 διὰ τὰ κατασκευάσθαι δι' αὐτῶν δίσκους καὶ παροψίδας.

Ὁ τραπεζίτης δίδων πίστιν εἰς τοιαύτας ψευδεῖς παραστάσεις καὶ ἐκενῶν τὸ ταμεῖον τοῦ ἐκ τῶν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ χρυσῶν νομισμάτων, πρὸς μεγίστην ἐαυτοῦ ζημίαν καὶ πρὸς μέγιστον ὄφελος τοῦ ἐμφανισθέντος, δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἠπατήθη, διότι ὤφειλεν ἐκ πρώτης ὥσεως ν' ἀποκρούσῃ τὰς παραστάσεις ταύτας ὡς ψευδεῖς, ἢ τοῦλάχιστον νὰ λάβῃ ἐξωθεν πληροφορίας περὶ αὐτῶν.

Ἐτερός τις μαθὼν ὅτι εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐξεργάγῃ ἐμφύλιος πόλεμος, μεταβαίνει εἰς τινὰ ἐν Εὐρώπῃ κάτοχον μεγάλης ποσότητος βαμβάκων καὶ προσφέρει τιμὴν πρὸς ἀγοράν αὐτῶν, ἀποκρύπτων τὴν εἰδήσιν τοῦ πολέμου καὶ προβέβηκεν νὰ κερδοσκοπήσῃ ἐκ τῆς ἀγνοίας τοῦ κατόχου τοῦ βάμβακος· τελουμένης τῆς ἀγοραπωλησίας ταύτης ὁ κάτοχος τοῦ βάμβακος δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἠπατήθη, διότι ὁ ἀγοραστής δὲν ὤφειλε νὰ τῷ κάμῃ γνωστὸν τὸν πόλεμον (ἀρῶν ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ἀθέμιτον ἀπόκρυψιν). — ἐν ὅμως ὁ κάτοχος τοῦ βάμβακος εἶχε μάθει τὴν περὶ πολέμου εἰδήσιν, ὁ δὲ ἀρνησθεὶς πρὸς ἀγοράν αὐτοῦ, τὸν κατέπεισε διὰ ψευδῶν παραστάσεων, τηλεγραφημάτων καὶ ἐπιστολῶν ψευδῶν, ἢ διὰ παρεμβάσεως ἄλλων συννοημένων προσώπων, ὅτι ἡ περὶ πολέμου εἰδήσις εἶναι ψευδὴς καὶ ἐντεῦθεν κατῴρθωσε τὴν ἀγοραπωλησίαν, τότε βεβαίως ὑπάρχει ἀπάτη.

Ἐάν τις τραπεζίτης μαθὼν παρ' ἄλλων ἐξ ἀπάτης, ὅτι εἰς ὀφειλὴς τοῦ χρεωκόπου καὶ προβλέπων ζημίαν ἐπὶ τῶν χρεωγράφων αὐτοῦ, ζητηθῇ παρ' ἄλλου γινώσκοντος τὴν πλάνην τοῦ τραπεζίτου καὶ τὸ ψευδὲς τῆς περὶ χρεωκοπίας εἰδήσεως, νὰ μεταβιβάσῃ πρὸς αὐτὸν τὰ χρεώγραφα πρὸς 80 τοῖς 100 ἀνευ εὐθύνης τοῦ καὶ τελουμένου τούτου ἀνεῷ τις μεταξύ των ἐξηγήσεως περὶ χρεωκοπίας τοῦ ὀφειλέτου, δὲν ὑπάρχει ἀπάτη, διότι κατὰ τὸ φαινόμενον ὁ τραπεζίτης ἐξαπατᾷ τὸν ἕτερον μεταβιβάζων εἰς αὐτὸν χρεώγραφα χρεωκόπου μὲ μικρὸν ἐκπεσμόν. — ἀν ὅμως ὁ ἐμφανισθεὶς προσῆλθε πρὸς τὸν τραπεζίτην καὶ συλλυπούμενος αὐτὸν κατὰ προσπάθειαν διὰ τὸ δυστύχημα τῆς χρεωκοπίας τοῦ ὀφειλέτου τοῦ, καὶ ὑποβάλλων τὴν περὶ τούτου πλάνην τοῦ τραπεζίτου, κατορθώσῃ διὰ ταιούτων μέσων ν' ἀγοράσῃ τὰ χρεώγραφα τοῦ δῆθεν χρεωκοπήσαντος μ' ἐκπτώσιν τινα, τότε ὑπάρχει ἀπάτη, διότι ὁ ἐμφανισθεὶς ἔκαμεν ἐπιτηδεύειν χρῆσιν τῆς παρ' ἄλλων ἐπενεχθείσης τῇ τραπεζίτῃ ἀπάτης καὶ οὕτω πῶς ὠφελήθη ἐκ τῆς περιστάσεως πρὸς βλάβην τοῦ τραπεζίτου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων δύναται τις εὐστόχως νὰ ὀδηγηθῇ πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀπάτης ἐπὶ ἄλλων δεδομένων περιπτώσεων.

Τὸ ἄρθρον 397 τιμωρεῖ πάντοτε τὴν ἐκ τῶν συνδολαίων πρα-

τομέναν ἀπάτην, τὴν δὲ κατὰ τὰ συμβόλαια τιμωρεῖ ὁσάκις εἰς ἀμειωτέρωφελὴ συμβόλαια, ἢ ἐξαπάτησις ἢ ἡ χρήσις τῆς εἰς ἡν ὁ ἕτερος εὐρίσκεται πλάνης, ἀναφέρεται εἰς οὐσιώδη τοῦ εἶδους τοῦ συμβολαίου ἄρθρα καὶ ἐντεῦθεν προκύπτει ἀδικον κέρδος ἢ προξενεῖται ζημία καὶ ὁσάκις εἰς ἑτεροφελείας συμφωνίας ὁ εἰς τὸν ἄλλον ἐξαπατᾷ εἰς τὸ νὰ κάμῃ τὴν συμφωνίαν καὶ ἐντεῦθεν τὸν υποβάλλει εἰς ζημίαν.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον παρουσιάζει δυσχερείας περὶ τὴν κατάληψιν αὐτοῦ, διότι κατὰ τὸν Νόμον, συμβόλαιον καλεῖται πᾶσα συμφωνία τῶν μερῶν, εἴτε προφορικῇ εἴτε ἔγγραφον, ἀρα πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἀπάτη ἐκτὸς τῆς συμφωνίας, ἐνῶ διὰ τὴν προκύψῃ συμφωνία τις πρέπει νὰ συνεξηγηθῶν καὶ συμφωνήσῃ τὰ μέρη, ὅτε ἡ τοῦ ἐνὸς θέλησις δύναται νὰ ἀσχηνευθῇ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου, διὰ ψευδῶν παραστάσεων καὶ τότε ὑπάρχει ἀπάτη ἐντὸς τῆς συμφωνίας.

Πρὸς ἐξηγήσιν τοῦ φαινομένου τούτου αἰνίγματος, πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸν πολιτικὸν Νόμον εἰς ὃν εὐρίσκουμεν ὅτι ἀπάτη δύναται νὰ προκύβῃ καὶ ἄνευ συμβάσεως, καὶ ταύτην ὑπαινίττεται προδήλως ὁ Ποινικὸς Νόμος: 1) διότι δὲν ἀπαιτεῖ ὥστε ὁ ἀπατεὼν νὰ ὤφελῃται ἐκ τῆς ἀπάτης του, ἀρκεῖ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἀπατηθέντα, ὅπου ἀποκρούει τὴν ὑπαρξίν συμβάσεως, διότι ἐπὶ συμβάσεως ἡ ζημία τοῦ ἀπατηθέντος ἤθελεν ἀποτελεῖ κατὰ λογικὴν συνέπειαν, ὠφέλειαν τοῦ ἀπατήσαντος: 2) διότι παραδέχεται ἀπάτην ἐκτὸς τῶν συμβολαίων καὶ δὲν ἐννοεῖ βεβαίως τὰς πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ συμβολαίου διαπραγματεύσεις καὶ ἅς ἐνερπιοχώρησεν ἀπάτη, καθόσον αὗται ἀποτελοῦσι τὴν συρροήν τῶν δύο θελήσεων καὶ ἐπομένως ἡ κατ' αὐτὰς ἀπάτη θεωρεῖται ὡς ἐντὸς τοῦ συμβολαίου ὑπάρξασα.

Τῶντι κατὰ τὸν Ῥωμ. Νόμον, ἀπάτη δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἄνευ συμβάσεως, ἥτοι ἐπὶ δολίας συμβουλῆς (N. 47. Πανδ. 50, 17), ὅθεν ἐάν τις θέλων νὰ ζημιώσῃ τὸν ἄλλον καταπεισῇ αὐτὸν ἐπιτηδεύει διὰ ψευδῶν παραστάσεων νὰ κάμῃ ἐπιχειρήσιν τινα ἐκ τῆς ὁποίας νὰ βλαρβῇ οὐσιωδῶς, ἡ τοιαύτη δολία συμβουλή ἀποτελεῖ ἀπάτην, διότι δι' αὐτῆς ἐζημιώθη ὁ ἀπατηθεὶς πεισθεὶς εἰς τὰς ψευδεῖς παραστάσεις τοῦ ἀπατήσαντος.

II. γ. Ζωέμπορος τις θέλει νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Τουρκίαν διὰ ν' ἀγοράσῃ ζωα, ἀλλὰ φοβεῖται νὰ πράξῃ τούτο, διότι ἀκούει ὅτι κατὰ τὴν ὁρροθετικὴν γραμμὴν ὑπάρχουσι λησταί·—ἐν τούτοις χαίρεται καὶ τὸ ἀνθρώπος ὅστις πρὸ ὀλίγου διέβη ἐκ τῆς ὁρροθετικῆς γραμμῆς καὶ εἶδε τὰς φωλεάς τῶν ληστῶν, παραπειθεῖ τὸν Ζωέμπορον νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Τουρκικόν, λέγων ὅτι ληστρικαὶ συμμορίαι δὲν ὑπάρχουσι πᾶσι καὶ ὅτι αὐτὸς οὗτος διέβη ἐκεῖθεν καὶ δὲν ἀπῆντησε ληστὴν τινα· ἀλλ' ἐβεβαίωθη ἐξ ἀντιλήψεως ὅτι ὁ τόπος εἶναι ἐλεύθερος καὶ ὅτι οἱ

λίσταί συνελήφθησαν καὶ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων, ὁδηγεῖ δὲ αὐτὸν νὰ λάβῃ τὴν δαίνα ὁδὸν (δὴλ. τὴν φέρουσαν πρὸς τὸ καταγώγιον τῶν ληστῶν) καὶ τὸν διαβεβαίωσιν ὅτι θὰ λάβῃ λαμπρὸν ταξιδίδιον καὶ θὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτοῦ. — Ὁ δυστυχὴς ὡςμπορὸς πειθόμενος εἰς τὰς παραστάσεις τοῦ χαιρεκάκου ἀνθρώπου, λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ὅσα δυνήθῃ νὰ φέρῃ χρήματα καὶ ὁδεύων τὴν ὑποδειχθεῖσαν ὁδὸν, περιπίπτει εἰς τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν καὶ γίνεται θύμα τῆς δολίκας διαγωγῆς τοῦ συμβούλου. — ὅθεν δικαιούται νὰ καταγγείλῃ αὐτὸν ἐπὶ ἀπάτῃ, διότι ἐξηπατήθη παρ' αὐτοῦ καὶ ἐζημιώθη.

Τὸ ἄρθρον 397 ὁμιλεῖ περὶ ἀπάτης εἰς ἀμφοτερωφελῇ καὶ ἐτερωφελῇ συμβόλαιοι, καὶ δύναται νὰ γεννήσῃ ἀπορίαν, πῶς εἶναι δυνατόν ἐν τινὶ κατ' ἀπάτην πραχθέντι συμβολαίῳ (ἢ συμφωνίᾳ) νὰ ὠφεληθῶσι καὶ οἱ δύο συμβαλλόμενοι, ἐνῶ ὁ ὅρισμός τῆς ἀπάτης ἀπαίτει νὰ ζημιωθῇ ὁ εἰς καὶ νὰ ὠφεληθῇ ὁ ἄλλος, ἢ τοῦλάχιστον καὶ ἂν δὲν ὠφεληθῇ οὗτος, νὰ ζημιωθῇ πάντοτε ὁ ἕτερος. — Φρονούμεν ὅτι ὁ Νόμος διὰ τῶν ἐκφράσεων τούτων ἐννοεῖ τ' ἀμφοτεροβαρῇ καὶ ἐτεροβαρῇ συναλλάγματα, ἀλλὰ καὶ ὅπως τὰ ὀνομάζει «ἀμφοτερωφελῇ ἢ ἐτερωφελῇ» δύναται νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη ιδιότης καὶ ἀπάτη, καθόσον ἐπὶ ἀγοραπωλησίαις καθ' ἣν ὁ πωλητὴς παρσύρῃ ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐξ ἀπάτης νὰ πωλῇ ἐμπορεύματα μὲ μικρὸν κέρδος (ἐνῶ ἂν ἐγνώριζε τὰ διατρέχοντα εἰς τὸ εἶδος τοῦτο δὲν ἤθελε συναινέσει εἰς τὴν πώλησιν ἀλλ' ἤθελεν ὠφεληθῇ οὗτος ὀλόκληρον τὸ κέρδος) συνάπτεται σύμβασις ἀμφοτερωφελῆς, διότι καὶ ὁ πωλητὴς λαμβάνει τὰ χρήματά του καὶ μέρος κερδῶν, ὁ δὲ ἀγοραστὴς λαμβάνει τὸ ὑπόλοιπον τῶν κερδῶν. — ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ κέρδη ὀλόκληρα ἀνήκον φυσικῶς τῷ λόγῳ εἰς τὸν κάτοχον τοῦ πράγματος καὶ οὗτος ἐξ ἀπάτης τὸ μετεπώλησε πρὸς τὸν ἕτερον, ἕνεκα τούτου ἐζημιώθη τὸ ὑπόλοιπον τῶν κερδῶν καὶ θεωρεῖται πράγματι ὡς ζημιωθεῖς.

Ἐτερωφελὲς συμβόλαιον δύναται νὰ ὀνομασθῇ τὸ τῆς δωρεᾶς μεταξὺ ζώντων, τὸ ὅποιον πράττει τις ὑπὲρ ἄλλου ἐξαπατῶμενος παρ' αὐτοῦ ὅτι τὸν διέσωσεν ἐκ κινδύνων, ἐκ ληστῶν, ἢ ἐκ τινος ἐπικινδύου. δῆθεν ἀσθενείας, κλπ. κλπ. — ἅμα δ' ἀνακαλυφθῇ ὅτι αἱ ἐκδουλεύσεις αὗται ἦσαν φροῦδοι καὶ ὅτι οἱ ἐπιπεσόντες ὡς λησταί, οὐς ὁ δωρολήπτης ἀπέκρουσε καὶ διέσωσε τάχα τὸν δωρητὴν, ὑπεκινήθησαν ὑπὸ τοῦ δωρολήπτου νὰ κάμωσιν εἰκονικὴν τινα ἐπίθεσιν καὶ νὰ ὑποχωρήσωσιν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τούτου, ὡς δῆθεν θυσιαζομένου διὰ τὸν δωρητὴν, βεβαίως ὑπάρχει ἀπάτη περὶ τὴν δωρεάν.

Τοιαῦτα καὶ παρὰ πλῆθυσιν παραδείγματα πολλὰκις ἔλκον χώραν
(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.) 84.

καὶ ἐπηρεάζονταν τόσον οἱ δὴθεν λησταί, ὥς καὶ οἱ δὴθεν ἡγαστευθέντες καὶ οἱ μεσάζοντες ἐκ τῶν λύτρων τὰ ὅποια ἔδωσαν οἱ ἀπατηθέντες γονεῖς καὶ ἄλλοι συγγενεῖς.

Ἐν τοῖς ἀρθρ. 398—401 ἀναφέρονται αἱ διάφοροι ποιναὶ τῆς ἀπάτης τῆς ἀναλόγως τοῦ τρόπου καὶ τοῦ εἵδους τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ ποσοῦ αὐτῆς.

Μίαν παράτηρσιν ὀφείλομεν νὰ κάμωμεν ἐπὶ τοῦ ἐδ. 5 τοῦ ἀρθροῦ 399, τὸ ὅποιον θεωρεῖ ὡς ἔνοχον ἀπάτης τὸν εἰς ἀνοικτὰ ἢ ἐλευθερὰ ἐπιτηδεύματα ποιοῦντα χρῆσιν νενοθευμένων μέτρων ἢ σταθμῶν καὶ τιμωρεῖ τούτον μὲ εἰρκτὴν, ἐνῶ τὸ ἀρθρ. 670 τοῦ Ποιν. Νόμου τιμωρεῖ παρομοίαν σχεδὸν πράξιν ὡς πταίσμα—ἡ μόνη διαφορὰ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὸ μὲν ἐδ. 5 τοῦ ἀρθρ. 399 ὑποθέτει ὅτι προηγήθη ψευδὴς ἢ παραστάσις τῶν νενοθευμένων μέτρων ἢ σταθμῶν ὡς ἀκρουθῶν καὶ οὕτως ἐξηπατήθη ἄλλος τις καὶ ἐξημιώθη πεισθεὶς εἰς τὰς ψευδεῖς ταύτας παραστάσεις, τὸ δὲ ἀρθρον 670 ὑποθέτει ὅτι δὲν προηγήθησαν τοιαῦται παραστάσεις, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἄνευ τίνος ἐξηγήσεως μετεχειρίσθη τις ψευδῆ μέτρα ἢ σταθμά, ἢ σῶα μὲν ἀλλὰ μὴ ἐπιτατραμμένα.

Ὡς πρὸς τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀπάτης περὶ τὴν ὅσον κατὰ τ' ἀρθρ. 300, 304, ἐδ. 1 καὶ 2 καὶ 438 τῆς Πολ. Δικονομίας, ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις ἐπιτρέπεται ἐπὶ ποσοῦ μὴ ὑπερβαίνοντος τὰς 50 δραχμὰς, ὡς καὶ ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου (κατὰ τὰ ἐν τῷ ἐμπορ. Νόμῳ ὠρισμένα) καὶ γενικῶς ὅσαςκις προτείνεται ἀπάτη, δηλ. γεγονότα περιέχοντα τὰ συστατικά τοῦ δόλου.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 91 τῆς Ποιν. Δικονομίας, εἰς τὴν Ποινικὴν διαδίκαν συγχωρεῖται πᾶν εἶδος ἀποδεικτικῶν μέσων, ἐκτὸς ἐάν βεβαίως τοῦ ἀδικήματος ᾗναι ἰδιωτικὴ τις ὑποχρέωσις, ὅτε ἡ ἀπόδειξις αὐτῆς ᾗτις προηγεῖται τῆς ἀξιοποίνου πράξεως, κρίνεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Πολ. Δικαίου, πρὸς ἀπόδειξιν δὲ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀξιοποίνου πράξεως συγχωρεῖται ἐπίσης πᾶν ἀποδεικτικὸν μέσον.

Ὡς καὶ ἐν τῇ Πολιτικῇ Πρακτικῇ ἐξεθεσάμεν, ἡ ἀπάτη εἶναι τοῦ σοῦτον συνδεδεμένη μετὰ συμβάσεως ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἀπ' ἐαυτῆς, ἀλλ' ὅπου μᾶλλον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως ἐχρησάμεν αὐτὴν ἐν ἰδίᾳ συμβάσει—τοιαύτης οὐσῆς τῆς ἀπάτης, ἐπὶ τῇ ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις, ἐπὶ τῆς συμβάσεως καὶ τῆς περὶ ταύτης ἀπάτης, εἶναι ἀπαραίτητος, διότι ὡς προσεθεσάμεν, τὸ ἀδίκημα ἐπαράχθη ἐν αὐτῇ τῇ συμβάσει καὶ διὰ τῆς ἰδίας συμβάσεως. Π. χ. ἀπάτη δὲν δύναται νὰ ὑπάρῃ μόνη χωρὶς νὰ ἔχῃ βᾶσιν μίαν ἀμφιμερῆ σύμβασιν δηλ. ἀγοραπωλησίαν, ἀνταλλαγὴν κλπ. ὅθεν ἐάν τις συμφωνήσῃ

ἢ ἀγοράσῃ ἢ ἀνταλλάξῃ ἀδάμαντας ἢ ἄλλους πολυτίμους λίθους ἢ χρυσὰ σκεύη, καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ συμβαλλόμενος διὰ μηχανημάτων κατορθώσῃ νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ δίδων αὐτῷ χρυσάλλον ἀντὶ ἀδάμαντος, ἢ ἄλλα περιγεσωμένα εἶδη ἀντὶ χρυσοῦ, χωρὶς ὁ λαμβάνων νὰ δύναται νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀπάτην, αὕτη βεβαίως ἐπράχθη ἐν τῇ συναλλαγῇ· ἀρα δὲν δύναται ὁ ἀπατεὼν νὰ εἴπῃ· ποία ἡ ἀπόδειξις ὅτι ὑπῆρξε σύμβασις πωλήσεως ἢ ἀνταλλαγῆς; διότι ἐν τῇ ἀποδείξει τῆς ἀπάτης ἐγκτεται ἡ ἀπόδειξις τῆς συμβάσεως καὶ τανάπαλιν, ὥστε σύμβασις καὶ ἀπάτη εἶναι ἐν ὅλῳ ἀδιαιρέτον λαμβάνον τὴν ὀνομασίαν τῆς ἀπάτης, ἥτις παρηγωνίσει τὴν μελετηθεῖσαν πρὸ ταύτης ἀθώαν σύμβασιν, τρέψασα ταύτην εἰς ἀθέμιτον βλάβην τοῦ ἐνὸς τῶν συμβαλλομένων καὶ ἄδικον ὠφέλειαν τοῦ ἑτέρου.—Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ καθαυτὴ σύμβασις ματαιοῦται, διότι αὕτη θέλει ἐκτελεσθῇ ἐὰν ἀμφότερα τὰ μέρη ἦσαν ἐν γνώσει τῶν περιστάσεων καὶ πραγμάτων καὶ ἐντελῶς σύμφωνον ὡς πρὸς τὸ διδόμενον καὶ λαμβανόμενον, ἀρα ἐὰν τι τῶν μερῶν δίδῃ ἄλλ' ἢ αὐτ' ἑαυτοῦ, δὲν ὑπάρχει σύμβασις ἀλλὰ μόνον ἀπάτη, καθότι ἡ σύμβασις ἐπράπε νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς ὅσα συνέτρεχεν ἡ ἀμοιβαία εἰλικρινὴς ἐξήγησις, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁ εἰς σκευερεῖ ἐναντίον καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἑτέρου, καταχρώμενος τῆς ἀγνοίας καὶ κακῆς πίστεως αὐτοῦ.—ἡ ἀπάτη λοιπὸν ὑπεσκέλισε τὴν διαπραγματευθεῖσαν σύμβασιν, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν περὶ ἀπάτης ἐρευνᾶν ἀνάγεται ἡ ἐξέτασις ὅλων τῶν γεγονότων ὅσα συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ παραχθῇ ἡ ἀπατηλὴ σύμβασις καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς προκύψῃ ἐπιζήμιον ἀποτέλεσμα.

Τὸ ἐγκλημα τῆς ἀπάτης χωρεῖ μόνον ἐπὶ κινήτων πραγμάτων καὶ ἐπὶ προσωπικῶν σχέσεων, ὅταν συντρέχουσιν εἰς ὅροι τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.—ἐπὶ ἀκινήτων δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ τὸ ἐγκλημα τῆς ἀπάτης, διότι δὲν συντρέχουσιν οἱ αὐτοὶ λόγοι, καὶ διότι ἕκαστος δύναται νὰ μάθῃ τὴν ποιότητα τοῦ πωλουμένου ἢ ἀνταλλασσόμενου πράγματος· ἐκτὸς δὲ τούτου, κατὰ τοὺς Ν. 1. § 1 καὶ 4. Ν. 9. Ν. 18. § 8. Πανδ. 4. 3. ὁ δόλος προτείνεται ἐπιδοθητικῶς ἀσάκεις ὑπάρχουσιν ἄλλοι λόγοι φέροντες τὸ αὐτὸ ἢ μεγαλύτερον ἀποτέλεσμα, αὕτις ἐφ' ἐκάστης συμβάσεως ὑπάρχουσι γενικαὶ ἢ εἰδικαὶ ἀρχαί, π. γ. ἐπὶ ἀγοραπωλησίας καὶ ἀνταλλαγῆς ὁ Νόμος ἐξασφαλίζει καὶ ἀλλῶς πως τὰ συμφέροντα τῶν συμβαλλομένων, διότι ἂν τὸ πωλούμενον ἢ ἀνταλλασσόμενον δὲν ἔχῃ τὰς συνολολογηθείσας ιδιότητες, ἡ πώλησις καὶ ἡ ἀνταλλαγή καθίσταται ἀκυρὸς (Ν. 8 § 1 καὶ 2. βασιλ. 19. 1), ἄλλως τε πᾶσα ἀποσιώπησις τοῦ πωλτοῦ περὶ τῶν οὐπωδῶν ἐλαττωμάτων τοῦ πωλουμένου εἴτε ἐν δόλῳ, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ἐπιβαρύνει αὐτὸν Ν. 1. § 2. Πανδ. 21. 1.—δὲν ἀρ-

νοούμεθα ὅτι τοῦτο δύναται νὰ συμβῇ καὶ ἐπὶ πωλήσεως ἢ ἀνταλλαγῆς κινητῶν, ἀλλὰ προκειμένου περὶ ἀπάτης, ὁ πρωτεύων λόγος τῆς διαρρήξεως τῆς τοιαύτης συμβάσεως θὰ ᾔηται ὁ ὁλός, ἐνῷ ἐπὶ αὐτῶν νῆτων δὲν εἶναι ἀνάγκη τῆς υπάρξεως δόλου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 16 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου «ὡς χορηγῶν ὑποθήκην ἐπὶ ἀλλοτρίου πράγματος πράττει ἀπάτην προβλεπομένην καὶ τιμωρουμένην ὑπὸ τῶν ἀρθρ. 396, 397 ἀριθ. 3. καὶ 399 ἀριθ. 10 τοῦ Ποιν. Νόμου, συμφωνῶς καὶ μὲ τὸ ἀρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ 11 Αὐγούστου 1836 περὶ ὑποθηκῶν Νόμου» — ἡ ἀπόφασις αὐτὴ εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἡ Πολιτικὴ Δικονομία διὰ τοῦ ἀρθρ. 999. ἐδ. 3 καὶ 4 ὑποβάλλει ἀπλῶς εἰς προσωπικὴν κράτησιν 1) ἐκεῖνον ὅστις συνειδῶς ὅτι δὲν εἶναι ἰδιοκτητὴς, πωλεῖ ἢ ἐνεχυριάζει ἀκίνητα κτήματα, ἢ παραλείπει νὰ γνωστοποιήσῃ τὸ μετακλητὸν τῆς ἰδιοκτησίας του· 2) ἐκεῖνον ὅστις κατὰ τὴν πώλησιν ἢ ἐνεχυρίασιν ἀκινήτων ἐν γνώσει ἀποσιωπᾷ ἐντελῶς ἢ ἐν μέρει εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἢ δανειστήν τὰς ἐπ' αὐτῶν ὑπαρχούσας ὑποθήκας καὶ ἄλλα βάρη — ὅθεν ἀφοῦ ἡ Πολ. Δικονομία, ἐπιβάλλει ὅπως δέηται μίαν ποινὴν καὶ δὲν διατάσσει ἄλλο τι, οὔτε παραπέμπει εἰς τὸν Ποιν. Νόμον, εἶναι πρόδηλον ὅτι τὸ ἀρθρ. 396 καὶ ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν ἀφορᾷ τοὺς πωλοῦντας τ' ἀλλότρια καὶ τοὺς ἀντιβαδιστάς, καθόσον εὐκολον εἰς τοὺς ἀγοραστὰς εἶναι νὰ ζητήσωσι τίτλους ἰδιοκτησίας καὶ νὰ λάβωσι πληροφориὰς — εὐκολον ὡσαύτως εἰς τοὺς δανειζοντας εἶναι νὰ συμβουλευθῶσι τὰ βιβλία τῶν ὑποθηκῶν καὶ οὕτω πως νὰ προφυλαχθῶσιν ἐκ τῆς ἐνδεχομένης ζημίας. — Ἀποροῦμεν δὲ πῶς ὁ Ἀρειος Πάγος κατὰ τὸ 1846 ἐξέδοτο τοιαύτην ἀπόφασιν, ἐνῷ πρὸ ἐτῶν ἤτο δημοσιευμένος ὁ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1841 Νόμος περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ τῆς ὑποθήκης δικαιώματος ὡς πρὸς τὰ δανεια τῆς Τραπεζῆς, διὰ τοῦ 11 ἀρθρου τοῦ ὁποίου εἰδικῶς, χάριν τῆς προνομιούχου Τραπεζῆς, διετάχθη ὅτι ὁ ὑποθηκεύσας ἀλλότριον κτῆμα θέλει τιμωρεῖσθαι δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 396 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐπὶ ἀπάτῃ, οἱ δὲ γείτονες οἵτινες ἤθελον ἀνακαλυφθῇ ὅτι εἰς τὴν περίστασιν τοῦ ἀρθρ. 5 κρύπτουν ἐν γνώσει τὴν ἀλήθειαν, τιμωροῦνται μὲ τὴν εἰς τὸ ἀρθρ. 266 τοῦ Ποιν. Νόμου (περὶ ψευδομαρτυρίας) ποινὴν τῆς εἰρκτῆς — ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης εἶναι φανερόν ὅτι ὁ Νομοθέτης πρῶτον τότε φορὰν εἰδικῶς καὶ πρὸς χάριν τῆς Τραπεζῆς ὑπέβαλεν ἐνοχλὴν ἀπάτης εἰς τὸν ὑποθηκεύοντα πρὸς τὴν Τράπεζαν ἀλλότρια κτήματα, ἐνῷ ἂν τὸ ἀρθρ. 396 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐπέβαλλε τοιαύτην ποινὴν εἰς τοὺς ὑποθηκεύοντας τ' ἀλλότρια, ἤθελον εἶσθαι περιττὸν τὸ περὶ τούτου ἀρθρ. 41 τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1841 Νόμου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι γενικὸν δι' ὅλους τοὺς ὑποθηκεύοντας ἀλλότρια κτήματα ἀλλὰ μόνον διὰ τοὺς

οφειλέτας τῆς Τραπεζῆς, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ὅλου ἀρθρ. 11 καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ Νόμου.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 35 τοῦ 1842 καὶ ἐτέρας τῆς 18 Νοεμβρίου 1838 Ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐπεφασίσθη ὅτι «ἡ ἀπάτη περὶ τῆς προνοουσῆς τ' ἀρθρα 396, 398, 673 καὶ 399. § 9 καταδιώκεται ἀνευ ἐγκλήσεως.»—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐν μέρει ἐσφαλμένη, διότι κατὰ τὸ ἀρθρ. 402 οἱ ὅροι τῶν ἀρθρῶν 377—379 ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν ἀπάτην, ἅρα αἱ μεταξύ συγγενῶν κλπ. ἀπάται τιμωροῦνται κατ' ἐγκλήσιν, ἐξαιρουμένων τῶν εἰς τὸ ἀρθρ. 374 ἀριθ. 4—6, καὶ 375. ἀριθ. 3 περιπτώσεων.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀρθρ. 402 ἐξάγεται ὅτι ἡ πρὸ πάσης ἐξετάσεως τοῦ ἀπατεῶνος, γενομένη παρ' αὐτοῦ ἀπόδοσις τῶν δι' ἀπάτης ληφθέντων, ἢ ἡ πλήρης ικανοποιήσις τοῦ ἀδικηθέντος, ἀπαλλάσσει τὸν ἀπατεῶνα πάσης ποινῆς, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἀρθρ. 378 ἐκτεθέντα ἐν πλάτει.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 46 τοῦ 1868 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «ὅν ὁ ἐκχωρητὴς ἀπαιτήσεως (ἀγνώστου οὐσῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην τῆς ἐκχωρήσεως) ὑποχρεώσῃ τὸν ὀφειλέτην νὰ πληρώσῃ ἢ ν' ἀνανεώσῃ τὸ χρεος, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἀπώλεσε δὴθεν τὰ ἐγγραφα, δὲν πράττει ἀπάτην.»

Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι κατὰ τοὺς Ν. 3, cod. 4, 35. Ν. 3, cod. 8, 42 καὶ Ν. 4, cod. 8, 17, ἐνὸς μὲν ὁ ὀφειλέτης δὲν ἔλαβε γνῶσιν τῆς ἐκχωρήσεως, νομίμως πληρῶνει τὸν ἀρχικὸν γνωστὸν δανειστὴν τοῦ καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς ἄλλην πληρωμὴν πρὸς τὸν ἐκδοχέα· ὅθεν δὲν ὑπάρχει περίπτωσις ζημίας καὶ δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀπάτη.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 28 τοῦ 1869 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «ὅταν τις παρασταθῇ ἀντ' ἄλλου ὡς παραλήπτης πράγματος καὶ λάβῃ αὐτὸ, ὑπάρχει ἀπάτη» ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, διότι ὁ παρασταθεὶς δὲν ἦτο ὁ ἀληθὴς παραλήπτης καὶ κατορθώσας νὰ οἰκιοποιηθῇ ἐνὲν ταυτοῦτητα ἐξηπάτησε καὶ ἐζημίωσε τὸν παραδύσαντα τὸ πρᾶγμα.

Δ' ἀπάτης μείωσις τῶν φόρων τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρ. 403.

«Ὅστις ζημιῶν δι' ἀπάτης τὸ Δημοσίον κατὰ τοὺς εἰς αὐτὸ ὀφειλόμενους φόρους καὶ δασμοὺς, ἐκτὸς τῆς ποινῆς τὴν ὁποίαν ἐπισύρει ἡ πράξις δι' ἄλλων περιστάσεων, τιμωρεῖται καὶ μετὰ τὸ τετραπλοῦν τοῦ προσδοκηθέντος κέρδους.»—Μειώσεις καὶ ἀπάται ἀπορῶσαι τὸ περὶ δασμῶν, τελωνείων, ἀλεῶν, ταχυδρομείων καὶ χαρτοσήμων, τιμωροῦνται κατὰ τὰς περὶ τοῦτου ἰδίως ἐκδομένους διατάξεις (ἀρθρὸν

436, 482, 484 καὶ 409 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ προσέτι διάταγμα τῆς 11 Ἀπριλίου 1833 περὶ διοικήσεως ἐθνικῶν ἀλικῶν· Διάταγμα τῆς 8 Φεβρουαρίου 1842 περὶ λιμενικῶν δικαιοματίων· Διάταγμα τῆς 14 Μαρτίου 1838 περὶ ἀγρεύσεως σαρδελῶν· Διάταγμα τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1836 περὶ ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας· ὡς καὶ τοὺς περὶ δηλώσεως καὶ περὶ φορολογίας Νόμους.

Κατὰ τὰ ἐν σελ. 27 τοῦ Β'. τόμου τοῦ Εὐρ. Θέρμδος ἐκτιθέμενα· ἢ ἐν τῷ ἄρθρῳ 403 ἀναφερομένη πράξις ἀφορᾷ ιδιώτας καὶ διαφέρει τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 460 καὶ 482 καὶ ἐπ. περὶ καταπίεσεως καὶ ἀπιστίας προβλεπομένων πράξεων.

Ἀπάτη ὡς πρὸς τὰ χρεῖη.

"Ἀρθρ. 404.

"Ὅστις εὕρισκόμενος εἰς κατὰστασιν ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας· βοληθεὶ δι' ἀπατηλῶν πράξεων τινὰς τῶν δανειστικῶν του μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἢ διὰ τὴν ζημιώσῃ τοὺς δανειστάς του, ἀποκρύπτει ἢ ὑπεξάγει χρήματα ἢ πράγματα ἔχοντα χρηματικὴν ἀξίαν, ἀποσιώπῃ τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα, ἢ ἀποδέχεται κρυφίως τὴν πληρωμὴν αὐτῶν ἢ παριστᾷ πλαστοὺς δανειστάς, ἐὰν ὁ τοιοῦτος δὲν ἔγινεν ἐντεῦθεν ἔνοχος δολίᾳ χρεωκοπίας ὡς ἔμπορος, τραπεζίτης ἢ ἐργοστασιάρχης· τιμωρεῖται κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα 398 καὶ 399 ἀριθ. 10.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς πτωχεύσαντας ἔμπορους ἐφ' ὧν ἰσχύουν αἱ περὶ ἀπλῆς καὶ δολίᾳ χρεωκοπίας διατάξεις τῶν ἄρθρων 586—599 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ τῶν ἄρθρων 405—406 τοῦ Ποιν. Νόμου.

"Ἀρθρ. 405.

"Ἐμποροὶ, τραπεζίται, ἢ ἐργοστασιάρχαι, οἵτινες, κατὰ τοὺς ἄρτους τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου λογίζονται ἔνοχοι ἢ συνάτιτοι δολίᾳ χρεωκοπίας, τιμωροῦνται μὲ εἰρκτὴν, κατὰ δὲ τὴν ἀπλὴν χρεωκοπίαν μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέγαι δύο ἐτῶν,

"Ἀρθρ. 406.

Κολλυβισταὶ, μεσίται πραγματειῶν, μεσίται, ναυλωταὶ πλοίων καὶ ἄλλοι μεσίται, ἐπὶ ἀπλῇ μὲν χρεωκοπίᾳ τιμωροῦνται μὲ εἰρκτὴν· ἐπὶ δολίᾳ δὲ, μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων 405—406 παρατηροῦμεν ὅτι ταῦτα ἐφαρμόζονται μόνον ἐπὶ πτωχευσάντων ἐμπόρων καὶ ὅτι κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 41 τοῦ 1867 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ Ποιν. Δικαστήριον εἶναι ἀρμόδιον νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἐμπορικὴν ιδιότητα τοῦ κατηγορουμένου, ὡς ἀναγκαῖον προαπαιτούμενον τῆς χρεωκοπίας.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ἐμπορ. Νόμου, ἔμποροι εἶναι ὅσοι μετέχου

γονται πράξεις ἐμπορικᾶς καὶ σύνθηες ἐπάγγελμα ἔχουσι τὴν ἐμπορίαν. — ὅθεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου προκύπτει ὅτι οἱ ἔχοντες ἄλλο ἐπάγγελμα, ἢ μὴ ἔχοντες ποσῶς ἐπάγγελμα καὶ ἐπιχειροῦντες κατὰ τι δίκαστημα τοῦ χρόνου ἐμπορικᾶς πράξεις, δὲν λέγονται ἐμποροὶ καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς πτώχευσιν οὐδ' εἰς χρεωκοπίαν, διότι οἱ τοιαῦτοι ἠθέλησαν νὰ δοκιμάσωσι τὴν τύχην των ἐπὶ συγκεκριμένων ἐμπορικῶν πράξεων, ἃς ἐπεχείρησαν καὶ ἂν ἐξημιόθησαν δὲν ἔπεται ὅτι ὑπόκεινται εἰς ἐξέλεγξιν διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις των ταύτας, διότι δὲν εἶναι ἐξ ἐπαγγέλματος ἐμποροὶ καὶ δὲν ὀφείλου νὰ τηρήσωσι τὴν διὰ τοὺς ἐμπόρους ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Νόμου ὑποχρέωσιν καὶ πορείαν κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐμπορικῶν πράξεων, καθόσον οἱ περὶ τούτων ὅρισμοι τοῦ τε Ἐμπορικοῦ καὶ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἀφαιρῶσι τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος ἐμπόρους, οἵτινες εὐρίσκονται εἰς καθημερινὰς ἐμπορικὰς πράξεις καὶ συναλλαγὰς καὶ δύνανται ἐν τῇ δολιτικῇ ἢ ἀπερισκεψίᾳ των, νὰ γίνωσι πρόξενοι μεγάλων εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν δυστυχημάτων.

Συνεπεία τῶν ἀνωτέρω φρονοῦμεν ὅτι αἱ περὶ χρεωκοπίας διατάξεις δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μετοχικῶν ἐταιριῶν, διότι οἱ μετοχικὴν ἐταιρίαν διεξάγοντες, δὲν θεωροῦνται ὡς ἐμποροὶ εἰμὴ εἰς τὴν συγκεκριμένην πράξιν ἣν ἐπεχείρησαν καὶ ἐφ' ὅσον προσωπικῶς μετὰ τρίτων συναλλάχθωσαν.

Ἐπὶ ἀνηλικίων ἐμπόρων μὴ συμμορφωθέντων μὲ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἐμ. Νόμου καὶ τ' ἄρθρ. 99 καὶ ἐπ. τοῦ ΧΠΘ' Νόμου, δὲν δύναται ὁ ἀπαγγελοῦ πτώχευσις, οὐδὲ νὰ γίνῃ καταδίωξις ἐπὶ χρεωκοπίᾳ, διότι οὗτοι δὲν θεωροῦνται νομίμως ἐμποροὶ, δὲν ὑπόκεινται εἰς προσωπικὴν κράτησιν, καὶ δύνανται ν' ἀποφύγωσι τὰς ζητίας διὰ τῆς ἀκυρότητος τῶν πράξεων των (ἄρθρ. 114 ἐμ. Νόμου, 4, τοῦ ΧΠΘ' Νόμου κλπ.).

Ἐγείρεται τὸ ζήτημα, ἂν δύναται ν' ἀρχίσῃ ἡ προβῆ κατηγορία ἐπὶ ἀπλῇ ἢ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, κατὰ τοῦ πτωχεύσαντος ἐμπόρου, μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῆς πτωχεύσεώς του. — Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διάφορα συμβούλια Πλημμελειολογικῶν καὶ Ἐφετών παρεδόχθησαν ὅτι ἅμα τις ἐκηρύχθη εἰς κατὰστασιν πτωχεύσεως, εἶναι ὑπακείμενος εἰς ποινικὴν ἐπὶ δολίᾳ ἢ ἀπλῇ χρεωκοπίᾳ καταδίωξιν, καὶ ὅτι ἡ πρὸ ταύτης ἢ κατὰ τὴν διόδον αὐτῆς ἐπερχομένη ἀνάκλησις τῆς πτωχεύσεως, δὲν δύναται νὰ ματαιώσῃ τὴν τοιαύτην κατηγορίαν.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἀνάκλησις μίαν πτωχεύσεως δύναται νὰ ἐπέλθῃ τριχῶς α) ὅταν κακῶς ἀπαγγελοῖται τοιαύτη καὶ συνεπεία ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως τοῦ πτωχεύσαντος κατὰ τῆς περὶ πτωχεύσεως ἀποφάσεως, ἀπορκαισθῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἢ ἀνωτ

τέρου Δικαστηρίου, ὅτι δὲν ὑπῆρχε νόμιμος περίπτωσις πτωχεύσεως· 2) ὡς ὅτι ὁ νομίμως κηρυχθεὶς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, συμβιβασθῇ ἐξωδίκως μετὰ τῶν δανειστῶν του καὶ συνεπεῖξαι τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου ἀνακληθῇ ἡ πτώχευσις· 3) ὡς ὅτι ὁ νομίμως κηρυχθεὶς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως δὲν συμβιβασθῇ ἐξωδίκως μετὰ τῶν δανειστῶν του ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν νομίμων διατυπώσεων συμβιβασθῇ Δικαστικῶς καὶ κηρυχθῇ συγγνωστός καὶ ἀποκαταστάσιμος.

Εἰς τὴν πρώτην περίστασιν, ἡ ἀνάκλησις τῆς πτωχεύσεως κωλύει πᾶσαν ἐπὶ χρεωκοπία κατηγορίαν καὶ ματαιοὶ τὴν ἀρξαμένην, διότι τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις πτωχεύσεως καὶ ἐξηράνισε τὴν περὶ πτωχεύσεως ἀπόφασιν, μετ' ὅλων τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, (ἐκτὸς ἐὰν τοῦτο ἐγένετο κατὰ συμπαιγνίαν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ποινικῆς ἐπὶ χρεωκοπία καταδίωξης, καθότι πολλὰς προκαλοῦνται Δικαστικαὶ ἀποφάσεις διὰ συμπαιγνίας τῶν διαδίκων).

Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ὁ ἐξωδίκος συμβιβασμὸς τοῦ πτωχεύσαντος μετὰ τῶν δανειστῶν του, ὅστινες ἔλαβον τὸ ὅλον ἢ μέρος τῶν δανείων των, τῷ ἐχορήγησαν προθεσμίας πρὸς πληρωμὴν ἐπὶ ἐγγυήσει ἢ ἄνευ ἐγγυήσεως, καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τοιούτου συμβιβασμοῦ ἀπαγγελλομένη ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἀνάκλησις τῆς πτωχεύσεως, δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπὶ χρεωκοπία κατηγορίαν, διότι ὁ πτωχεύσας ἐνόσω διετέλει ὑπὸ ἐνεργητικότητά, ὥφειλε νὰ σεβασθῇ τὰς περὶ ἐμπορῶν διατάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου καὶ νὰ μὴ ὑποπέσῃ εἰς χρεωκοπίαν, ὑποπέσων δ' εἰς τοιαύτην δὲν δύναται διὰ τῆς ἐπειγούσης κείας τῶν δανειστῶν του ν' ἀπαλλαχθῇ τῶν νομίμων ποινῶν, καθόσον αἱ περὶ μεταμελείας καὶ ἐκανοποιήσεως τῶν παθόντων ἀρχαί τῶν ἀρθρῶν 113, 114, 378, 393 καὶ 402 τοῦ Ποιν. Νόμου, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ χρεωκοπίας·—καὶ καθόσον ὅλοι οἱ χρεωκόποι βλέποντες ὅτι ἤρξατο ἢ προκείται ν' ἀρχίσῃ κατ' αὐτῶν ποινικὴ καταδίωξις, ἤθελον συμβιβάζεσθαι μετὰ τῶν δανειστῶν των πρὸς περιγραφὴν τοῦ Νόμου.

Εἰς τὴν τρίτην περίστασιν, φρονοῦμεν ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ Νόμου ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις πρὸς κατάρτιαν Δικαστικοῦ συμβιβασμοῦ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐπικύρωσις τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου, δι' ἑλλειψιν κακῆς διαγωγῆς ἢ δολιότητος τοῦ πτωχεύσαντος καὶ ἡ εἰς αὐτὸν χορηγομένη συγγνώμη καὶ ἀποκατάστασις (ἀρθρ. 526 Ἐμ. Νόμου) κωλύει καὶ ματαιοὶ πᾶσαν ἐπὶ χρεωκοπία κατηγορίαν, διότι τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς περιστάσεις ὡς καὶ τὴν διαγωγὴν τοῦ πτωχεύσαντος καὶ ἡμνήστευσεν αὐτόν.—Τοῦτο δὲ ἐνισχύεται καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἀρθρ.

526 κατὰ τὸ ὅποιον ἂν τὸ Δικαστήριον τῶν ἐμποροδικῶν ἀποποιηθῇ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ συμβιβασμοῦ, διὰ κακὴν διαγωγὴν ἢ δολιότητα τοῦ πτωχεύσαντος, τότε ὑπάρχει κατ' αὐτοῦ τεκμήριον χρεωκοπίας καὶ παραπέμπεται οὗτος εἰς τὸν Εἰσαγγελεὰ.

ὑπάρχει καὶ ἄλλα ἐκτακτὸν μέσον ἀποκαταστάσεως ἐναντίον πτωχέου, τὸ ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 604—613 τοῦ Ἑμπ. Νόμου προνοούμενον, τὸ ὅποιον δὲν ἐπιτρέπεται εἰς δολίους χρεωκόπους κλπ., ἐπαμένως ἅμα χορηγηθῇ τοῦτο, δὲν δύναται νὰ γίνῃ κατηγορία ἐπὶ δολίᾳ χρεωκοπίᾳ, διότι ἂν ὑπῆρχε τοιαύτη, ἤθελε παρεμποδίσαι τὴν ἀποκατάστασιν, ταύτης δὲ διαθείσης πᾶσι πλέον πᾶσα περὶ χρεωκοπίας ἐξέτασις.

Ὡς πρὸς τὴν δολίαν χρεωκοπίαν παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἀρθρ. 593 τοῦ Ποιν. Νόμου εἶναι ἐπιτακτικόν, διότι ἀναφέρει: «κηρύττεται δόλιος χρεωκόπος πᾶς πτωχεύσας ὅστις . . .» ὡς πρὸς δὲ τὴν ἀπλὴν χρεωκοπίαν παρατηροῦμεν ὅτι αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 586 καὶ 587 εἶναι δυνητικαί, διότι ἀναφέρουν: «δύναται νὰ κηρυχθῇ ὡς τοιοῦτος,» «δύναται νὰ καταδιωχθῇ» ἄρα τὸ Ποιν. Δικαστήριον ὅταν δὲν ἀπαντᾷ δολιότητα, δὲν εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ κηρύττῃ τὸν πτωχεύσαντα ὡς ἐνοχον ἀπλῆς χρεωκοπίας, διὰ τὰς μεγάλας οἰκιακὰς δαπάνας, διὰ τὰς πολλὰς ἐκ τύχης ἐξαρτωμέναις ἐπιχειρήσεσι, διὰ τὰς ἐπ' ἐκπτώσει πωλήσεσι ἀζητήτων πραγμάτων (μπαταλικὸν πρᾶγμα) καὶ διὰ τὴν ἀταξίαν τῶν βιβλίων, διότι ὅτε ἐξεδόθη ὁ Ἑμπορικὸς τοῦ Γαλλίας Νόμος δὲν ἦτο ἐξαπλωμένη ἡ πολυτέλεια, τὸ δ' ἐμπόριον ἦτο περιορισμένον καὶ αἱ συναλλαγὴ περιορίζοντο ἐντὸς ὁρίων οἱ δὲ νεωτερισμοὶ (μόδα) δὲν ἦσαν τόσο συχναί, σήμερον ὅμως τὰ πρᾶγματα ἠλλαξάν φάσιν 1) διότι ἡ κοινωνικὴ θέσις ἐνὸς ἐμποροῦ καὶ ἡ ὑπερτίμησις τῶν ἐνοικίων, τροφίμων, καὶ ἐνδυμάτων, ἀπαιτεῖ μεγάλα οἰκιακὰ ἐξοδα 2) διότι ἡ θέσις ἐνὸς ἐμποροῦ εἰς παθητικὴν κατὰστασιν εὐρισκομένου, δύναται νὰ βελτιωθῇ τὰ μέγιστα ἐκ τῶν πολλῶν ἐκ τύχης ἐξαρτωμένων ἐπιχειρήσεων 3) διότι βιβλία τακτικά δὲν κρατοῦσιν οἱ ἔμποροι, ἐκτὸς ἐκείνων οὔτινες ἐμπορεύονται μὲ πρόθεσιν πτωχεύσεως, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς πιστοχρεώσεως τεθνεώτων, συγγενῶν, καὶ πλαστῶν ὀνομάτων, δύνανται νὰ παραστήσωσιν ὡς εἰλικρινῇ τὴν δαλιωτάτην διαχείρησιν αὐτῶν, ἄρα πρὸς τὴν νὰ ἐπιπῶμεν ἀκρίβειαν, ὅταν αὐτὴ ἡ λεγομένη τάξις καὶ ἀκρίβεια δύναται νὰ μᾶς ἐξαπατήσῃ ἐντελέστατα!

Ἐνεκα τούτων ορονοῦμεν ὅτι τὸ Ποιν. Δικαστήριον τότε μόνον δύναται νὰ παραδεχθῇ ἀπλὴν χρεωκοπίαν, ὅταν ἀπαντήσῃ μεγάλας δαπάνας εἰς παιγνίδια, ἢ σημαντικὰ δάνεια ἐν περιπτώσει καθ' ἣν

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

55.

τὸ ἐνεργητικὸν ἦτο κατώτερον τοῦ παθητικοῦ κατὰ 50 τοῖς 0/0, ἢ πωλήσεις περιζήτητων πραγμάτων ἐπὶ ζημίᾳ, ἢ ἐκδόσεις συναλλαγμάτων ποσότητος τριπλασίας τῆς ἐνεργητικῆς περιουσίας, διότι εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας, ὁ ἔμπορος ὅστις ἀδόλως ἐνέργησεν τοιαύτας πράξεις, δὲν ἔδειξε τὴν πρέπουσαν σύνεσιν καὶ διεκύνευσεν τὴν τύχην τῶν μετ' αὐτοῦ συμβαλλομένων.

Ἀπάτη διὰ ψευδῶν διαφημίσεων.

Ἄρθρ. 407.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—1000 δραχμῶν τοὺς ἐκ συνεννοήσεως διαδίδοντας ψευδεῖς φήμας ἢ ἀνύπαρκτα γεγονότα. Π. χ. ἐπικειμένον πόντημον, βαρεῖαν ἀσθένειαν, ἡγεμόνων, ἐπικειμένον ἀλλαγὴν πολιτείας, κλπ. κλπ. πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μειώσῃσιν τὴν ἀξίαν τῶν κυκλοφορούντων νομισμάτων, ἢ ν' αὐξομειώσῃσιν τὴν ἀξίαν πραγμάτων, γραμματίων τοῦ Κράτους ἢ ἄλλων εἰς πώλησιν ἐκτεθειμένων πραγμάτων, ἢ νὰ ἐμποδίσῃσιν τὴν πώλησιν αὐτῶν κλπ. ἐν ἐλλείψει συνεννοήσεως ἐπιβάλλεται ποινὴ φυλακίσεως δύο μηνῶν τὸ πολὺ καὶ χρηματικὴ ποινὴ 20—200 δραχμῶν.

Εἰς τὴν Εὐρώπῃν συχνάκις διασπείρονται, ἰδίως διὰ τοῦ τύπου, ψευδεῖς φήμαι περὶ ἐπικειμένων πολέμων κλπ. καὶ ἀμέσως τὰ χρηματιστήρια μεταβάλλουσι μορφήν, διότι ἐκπίπτει τὴν ἀξίαν τῶν χαρτῶν τῶν νομισμάτων, ἀνατιβάζεται ἡ ἀξία τοῦ μετάλλου, καὶ τοῦ τοῦ κοῦ, καὶ ἐν γένει τὸ κάμψουν καὶ αἱ συναλλαγαὶ λαμβάνουσιν ἄλλην μορφήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Ἐμπρησμός.

Ἄρθρ. 408.

Τὸ ἄρθρον 408—416 πραγματεύονται περὶ τοῦ ἐπίτηδες γενομένου ἐμπρημοῦ καὶ ἐπιβάλλουσι κατὰ τοῦ ἐμπρηστοῦ ποινὴν ἀναλόγως τοῦ ἀντικειμένου ἐφ' οὗ ἔθεσε πῦρ, καὶ ἀναλόγως τοῦ τόπου, χρόνου, κινδύνου καὶ τοῦ αποτελέσματος τοῦ ἐμπρημοῦ καὶ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐγένετο—τὸ δὲ ἄρθρ. 417 πραγματεύεται περὶ τοῦ ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀμελείας ἐμπρημοῦ καὶ ἐπιβάλλει εἰς τὸν τοιοῦτον ἐμπρηστὴν φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς ἐκεῖνον ὅστις δι' ἀποκρύψεως τοῦ εἰς τὴν κατοικίαν του συμβάντος (ὅχι ἐπίτηδες) ἐμπρημοῦ, ἐγείνεν αἴτιος τῆς ἐπιβλαβοῦς διαδόσεως αὐτοῦ—τὸ δὲ ἄρθρον 418 ἐξαίρει πάσης ποινῆς τὸν ἐξ ἀμελείας γενομένον αἴτιον ἐμπρημοῦ, ἐὰν τὸν καταπαύσῃ ὁ ἴδιος, ἢ διὰ τῆς

ταχίας πρὸς τὴν ἀρχὴν ἀγγελίας του, δώσῃ ἀφορμὴν εἰς κατάπαυσιν ἢ ἀνακοπὴν τῆς διαδόσεως τοῦ πυρὸς· ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ τοιαύτη κατάπαυσις δὲν περιορίζεται εἰς τὰς πρώτας φλόγας τοῦ πυρὸς, διότι τὸ πῦρ εὐρίσκον τροφήν προβαίνει ἐμπρὸς, ἐπομένως καὶ ἡ παραιτέρω κατάπαυσις αὐτοῦ ἀπαλλάττει τὸν ἐξ ἀμελείας ἐνοχον ἐκ τῆς ποινῆς, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀποζημιώσεων, διὰ τὰς μετρίως τῆς καταπαύσεως προξενηθείσας ζητίας.

Ἦς πρὸς τὸν ἐμπρησμόν τῶν δασῶν περὶ ὧν προβλέπει τὸ ἄρθρον 411 ὑπάρχει καὶ νέος Νόμος ἔχον οὕτω.

ΝΟΜΟΣ ΧΠ'. Περὶ ἐμπρησμοῦ δασῶν.

Ἄρθρ. 1. Δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀνάπτηται ἐν ὑπαίθρῳ πῦρ ἐντὸς τῶν δασῶν ὑπὸ ποιμένων, βουκόλων, ὑλοτόμων ἢ ἄλλων οἰωνδήποτε πρῶτόπων, εἰμὴ κατὰ τοὺς μῆνας Νοέμβριον, Δεκέμβριον, Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον. Κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς μῆνας ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ν' ἀνάπτωσιν αὐτὸ ἐντὸς τῶν μανδρῶν, σκηνῶν ἢ τῶν αὐλῶν τῶν καλυψῶν αὐτῶν ὡσάκις δὲν εὐρίσκονται μακρὰν τῶν κατοικιδίων τῶν καὶ εἶναι ἡναγκασμένοι ὥς καὶ οἱ ὄδοιπόροι ν' ἀνάπτωσι πῦρ, ὁρᾶν οὖν νὰ στεγάζωσιν αὐτὸ πρὸς τὸν ἀνεμὸν καὶ νὰ τὸ σβύνωσιν ὡς ἂν ἀναχωρῶσιν.

Ὁ παραβάτης τῶν διατάξεων τούτων τιμωρεῖται μὲ κράτησιν δέκα ἡμερῶν μέχρι δύο μηνῶν καὶ μὲ πρόστιμον 20 μέχρις 100 δραχμῶν.

Ἄρθρ. 2. Ὅστις ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀμελείας ἐγένετο αἴτιος ἐμπρησμοῦ δάσους ἐξ οὗ ἐπροξενήθη ζημία πλέον τῶν τετρακοσίων δραχμῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς ἔτους.

Κατὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ἐσχύουσιν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Ἄρθρ. 3. Ἀπαγορεύεται ἐπὶ δέκα ἔτη ἡ βοσκὴ καὶ ἡ καλλιέργεια εἰς κεκαυμένα δάση εἴτε δημόσια εἴτε ἰδιωτικά. Οἱ ἐκ προθέσεως ἢ ἐξ ἀμελείας ἀφύαντες νὰ εἰσέλθωσι τὰ ζῶα τῶν εἰς τοιαῦτα μέρη τιμωροῦνται μὲ χρηματικὴν ποινὴν μιᾶς δραχμῆς δι' ἕκαστον τῶν μικρῶν ζώων καὶ δύο δραχμῶν δι' ἕκαστον τῶν μεγάλων καὶ μὲ φυλάκισιν 2 ἕως 8 ἐβδομάδων. Μὲ χρηματικὴν δὲ ποινὴν 200 ἕως 1000 δραχμῶν καὶ μὲ φυλάκισιν 2 ἕως 8 ἐβδομάδων τιμωρεῖται ἐπίσης πᾶς ὅστις ἤθελεν ἐπιχειρήσει οἰωνδήποτε εἶδος καλλιέργειας ἐντὸς δάσους καταστραφέντος ἢ καὶ παλόντος ἐκ πυρκαϊᾶς, δημευομένου καὶ τοῦ ἐκ τῆς καλλιέργειας προκύψαντος προϊόντος.

Ἐξαίρεσις τῶν ἀνωτέρω διατάξεων γίνεται διὰ μόνον τὴν καλλιέργειαν καὶ διὰ μόνον τὰ ἰδιωτικά δάση ὅταν δοθῇ περὶ τούτου ἀδεία τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς· ἀδεία τοιαύτη οὐδέποτε δύναται νὰ δοθῇ ὑπὲρ

ιδιοκτητοῦ, ὅταν οὗτος ἀπεδείχθῃ ὑπαίτιος τοῦ ἐμπρησμοῦ ἢ ἐνόσω διατελεῖ ὑπὸ τοιαύτην κατηγορίαν.

Ἄρθρ. 4. Οἱ δῆμαρχοι, πάρεδροι καὶ ἀστυνόμοι ἅμα λάβωσι γινώσκοντες ὅτι ἐξεργάγη πυρκαϊὰ ἐντός ἢ πλησίον δάτους, κειμένου κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ οἰκείου δήμου, ὀφείλουν νὰ προσκλήσωσιν εὐθὺς τοὺς συνδημώτας τῶν καὶ ὁδηγήσωσιν αὐτοὺς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου εἰς τὸν τόπον τῆς πυρκαϊᾶς πρὸς κατάσβεσιν τοῦ πυρός.

Ὁ παραβάτης τῆς διατάξεως ταύτης τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἑκατὸν μέχρι πεντακοσίων δραχμῶν καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις γίνεται ἔκπτωτος τῆς θέσεώς του.

Πᾶς ὑλοτόμος ὅστις παρευρισκόμενος εἰς τὸ δάσος ἐν καιρῷ πυρκαϊᾶς ἀρνηθῇ τὴν συνδρομὴν του πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ πυρός τιμωρεῖται μὲ κράτησιν μιᾶς ἐβδομάδος μέχρι δύο μηνῶν καὶ μὲ πρόστιμον 10 ἕως 100 δραχμῶν* ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἔλαβε χώραν ἡ πυρκαϊὰ ὅστις προσκληθεὶς ὑπὸ τῆς δημοτικῆς ἢ ἀλλῆς οἰασθῆποτε ἀρχῆς δὲν τρέξει πρὸς κατάσβεσιν τοῦ πυρός τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 5 μέχρι 50 δραχμῶν.

Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω περὶ ἐμπρησμοῦ διατάξεων παρατηροῦμεν ἐν γένει ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 413 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐκρηγῇ πυρὶς ὑπάρχει ὁσάκις τὸ πῦρ μεταδοθῇ εἰς ἄλλα πράγματα, ἐκτός τῶν ἐμπρηστικῶν ὑλῶν* τῶνόντι διὰ τὴν προκύψαντα ἐμπρησμόν ἀπαίτεται προηγουμένως νὰ γίνῃ χρῆσις τῶν πρὸς τοῦτο καταλλήλων μέσων οἷον φωσφορίων, κηρίων, δαυλῶν, προσαναμμάτων κλπ., ὅθεν ἂν τὸ πῦρ περιορισθῇ εἰς ταῦτα μόνον χωρὶς νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα, τότε δὲν ὑπάρχει ἐμπρησμός, οὔτε ἀπόπειρα ἐμπρησμοῦ, διότι ἀρχὴ ἐκτελέσεως ἐπὶ ἄλλων πραγμάτων δὲν ἐγένετο, ἅμα δὲ γίνῃ τοιαύτη, τότε τὸ ἐγκλημα εἶναι πληρὲς, διότι ἡ διάδοσις ἀποτελεῖ τὴν ἐκρηγῆν τοῦ πυρός.—Ἐντεῦθεν πρόδηλον ὅτι εἰς τὸ ἐγκλημα τοῦ ἐπίτηδες ἐμπρησμοῦ δὲν δύναται ποτε νὰ ἐννοηθῇ ἀπόπειρα, πολλοῦ γε καὶ δεῖ ἐπὶ τοῦ ἐξ ἀμελείας ἐμπρησμοῦ, ὅτε δὲν ὑπάρχει ἀπόφασις πρὸς τέλος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 415 ὅστις βαλὼν ἐπίτηδες πῦρ, ἐμποδίσῃ τὴν ἐκρηγῆν αὐτοῦ, ἀπαλάσσεται τῆς ποινῆς, ὅστις δὲ σβύσῃ ἀμέσως ὁ ἴδιος τὸ μόλις ἐκράγην πῦρ εἰς τρόπον ὥστε δὲν προέκυψε καμμίᾳ ἄλλῃ ζημίᾳ, παρὰ τὴν συμβᾶσαν ἐκ μόνῃς τῆς ἐκρηγῆσεως αὐτοῦ, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 1—6 μηνῶν καὶ ὑποβάλλεται εἰς ἰδιαιτέραν Ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν* κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 416 ἐὰν τὸ πῦρ, μετὰ τὴν ἐκρηγῆν, καὶ ἀφ' οὗ ἔφερε ζημίαν, σβεσθῇ πρὸ τῆς περαιτέρω διαδόσεώς του παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐπίτηδες ἐμπρηστοῦ, ἢ διὰ τῆς αὐθορμητοῦ προσπαθείας του (παρ' ἄλλων) τότε ὑπάρχει ἐν εἶδος μεταμελείας

Ενεκα τοῦ ὁποίου ἡ ποινὴ υποβιβάζεται, ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῆς ἐκρήξεως ἐφορευθῇ ἡ ἐπικινδύνως ἐβλάβηθῃ ἀνθρωπὸς τις, καὶ ἐφ' ὅσον ὁ ἐμπρηστὴς ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τὸ συμβάν τοῦτο (ἄρθρ. 409 ἐδ. 1) ὅτε ἡ ποινὴ δὲν υποβιβάζεται, διότι τὸ κακὸν γέγονεν ἤδη.

Τὸ ἐγκλημα τοῦ ἐμπρησμοῦ ἀνάγεται κυρίως εἰς τὴν βλάβην ξένης ιδιοκτησίας, ἐφ' ὅσον ὅμως ἐξ αὐτοῦ διακινδυνεύει ἡ ζωὴ, ἡ υγεία ἢ ἡ περιουσία ἄλλων προσώπων, δὲν μένει ἐλεύθερος ποινῇ· ὁ εἰς τὴν ἰδίαν του περιουσίαν βλαβὴν πῦρ, διατί ναι μὲν ἐκαστος εἶναι κύριος νὰ καταστρέψῃ ἑαυτὸν καὶ τὴν ιδιοκτησίαν του, χωρὶς νὰ ὀφείλῃ λόγον διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι διὰ τοιαύτης πράξεώς του, δύναται νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν ἢ τὴν ιδιοκτησίαν τῶν ἄλλων.—Ενεκα τούτου τὸ ἄρθρ. 412 τιμωρεῖ ἐκείνον ὅστις βάλλει πῦρ εἰς τὴν ιδιοκτησίαν του, ἐὰν τοῦτο συμβῇ μὴ κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένης ιδιοκτησίας.—ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἂν δὲν πρόκειται τοιοῦτος κίνδυνος, οὐχ ἥτιον τιμωρεῖται ὁ ἐπὶ τῆς ἰδίας του περιουσίας βαλὼν πῦρ, ἐὰν ἐπράξῃ τοῦτο μὴ σκοπὸν ἀπάτης, ἥτοι διὰ νὰ εὕρῃ ἐπίπλαστον ἀφορμὴν δυστυχίματος καὶ νὰ ζητῇ βοήθημα καὶ ἐλεημοσύνας (ἄρθρ. 399 ἐδ. 2 καὶ 401 Ποιν. Νόμου), ἢ διὰ νὰ ζημιώσῃ τὴν πυρασφάλειαν (ἐν περιπτώσει πυρασφαλείας) ἢ διὰ νὰ ἐκλύσῃ τὴν ὑπὲρ ἑαυτοῦ συμπάθειαν τρίτων καὶ νὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτῆς, ἢ τέλος διὰ νὰ καταστήτῃ ὑποπτα ἄλλα πρόσωπα καὶ νὰ τὰ ἐκθέσῃ εἰς τὴν ἀγανάκτησιν ἢ καταλαλιὰν τρίτων ἀγνοούντων ὅτι ὁ ιδιοκτήτης ἔβαλε πῦρ, ἢ διὰ νὰ τὰ ἐκθέσῃ εἰς ποινικὴν καταδίωξιν, ὅτε θὰ δώσῃ λόγον καὶ διὰ τὴν συκοφαντίαν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 45 τοῦ 1841 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ καλύβαι τῶν ποιμένων, περιλαμβάνονται εἰς τὴν γενικὴν ἐκφρασιν τοῦ ἄρθρ. 410.—ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἐὰν αἱ καλύβαι κατοικῶνται ἢ χρησιμεύουσιν πρὸς κατοικίαν καὶ προσεγγίζουσιν εἰς ἄλλας κατοικίας ἢ κατασκηνώσεις ἀνθρώπων, τότε θεωροῦνται ὡς κατασκηνώσεις καὶ ἡ ἐπίτηδες πυρπολῆσις αὐτῶν τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 408.—Ἐὰν ὅμως ᾖναι μεμονωμέναι καὶ ἀκατοικητοί, τότε δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ ἄρθρ. 410, διότι τοῦτο ἐξήρесе τὰς κατασκηνώσεις καὶ περιωρίσθη εἰς κτίρια, ἀποδοχεῖα, πλοῖα, ἀποθήκας, ναυπήγια κλπ.—αἱ δὲ καλύβαι δὲν ἔχουσι τὴν προσιομένην τῶν κτιρίων, δι' οὗς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 380 τοῦ Ποιν. Νόμου.—ὅθεν ὁ ἐμπρησμὸς ἐρήμου καλύβης προσβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 421 καὶ ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 114 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 408 περιλαμβάνει δύο διακεκριμένους περιπτώσεις, τὴν μὲν, ὅταν βάλλεται πῦρ εἰς οἰκήματα κατοικημένα ἢ χρησιμεύοντα

πρὸς οἰκισιν, τὴν δὲ, ὅταν βάλλεται πῦρ ἀπλῶς εἰς πράγματα προσειγγίζοντα εἰς οἰκίας ἀνθρώπων, ζημίαν δὲ δὲν ἀπαιτεῖ ὁ Νόμος — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 16 τοῦ 1845 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἔνοχος ἐμπρησμοῦ κατοικημένου κτιρίου θεωρεῖται καὶ ἐκεῖνος, ὅστις βάλλει πῦρ εἰς οἰκίαν χρησιμεύουσαν μὲν εἰς οἰκητιν, μὴ κατοικουμένην δὲ κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ ἐμπρησμοῦ· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «ὁ βάλλων εἰς τὴν ιδιοκτησίαν του πῦρ δυνάμενον νὰ διαδοθῇ, ἐκκραγένης τούτου, θεωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως ἐμπροσστής» — ἡ ἀπόφασις αὕτη τότε μόνον ἡδύνατο νὰ ᾔναι ὀρθή, ὅταν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπιτηδες ἔβαλε πῦρ εἰς τὴν ιδιοκτησίαν του μὲ προφανῇ κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένης περιουσίας, ἄλλως ἐὰν ὁ κίνδυνος δὲν ᾔτα πρόδηλος καὶ ἐκ τυχαίων περιστατικῶν προέκυψε, τότε δὲν εἶναι ποσῶς ἔνοχος ἐμπρησμοῦ (ὑπομ. N. 30 Βασιλ. 61), 3, «ἐὰν γὰρ τις διὰ τὸ καύσαι καλὰ μὴν ἰδίαν ἢ ἄκανθαν ἐμβάλλῃ πῦρ, τὸ δὲ προσελθὼν καύσῃ ἀλλότριον λῆϊον ἢ ἀμπελον, ζητοῦμεν μὴ, κατὰ ἀπειρίαν ἢ ἀμέλειαν συνέβη. Εἰ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ ἐχούσῃ ἀνεμὸν ἐποίησεν, ἐνέχεται ἀπὸ αἰτίας, ἢ γὰρ τὴν αἰτίαν διδούς δοκεῖ ζημιῶν, καὶ ὁ μὴ προνοήσας ὥστε μὴ προχωρῆσαι τὸ πῦρ ὑπόκειται· ὁ δὲ πάντα προφυλάξας ἐστέρεται ῥαθυμίας καὶ ἀμελείας, ἐὰν ἄφνω ἡ βία τοῦ ἀνέμου μακροτέρω τὸ πῦρ ἀπήγαγεν» (ἴδε καὶ Ἀρμ. Βιβλ. 5, τίτλ. 12 ἐδ. 6 καὶ N. 30. Πανδ. 9, 2)· ἐν τούτοις ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου θεωρεῖ ἔνοχον ἐμπρησμοῦ ἐκ προθέσεως τὸν βαλόντα πῦρ εἰς θάμνους ἐμποδίζοντας τὴν ἀμπολὴν του, καὶ διαδοθὲν εἰς τὸ πᾶσα κείμενον δάσος, ἐνῷ ἡ πράξις αὕτη ἀποτελεῖ ἐμπρησμόν ἐξ ἀμελείας ὡς ὀρθῶς ἀπεφάνθη τὸ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1207 τοῦ 1845 βούλευμα τῶν ἐν Ἀθήναις Ἑρετῶν, καθόσον ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔβαλε πῦρ εἰς τὴν ἀμπολὴν τοῦ διὰ νὰ διαδοθῇ εἰς τὸ δάσος, ἀλλ' ἀπλῶς ἔβαλε πῦρ διὰ νὰ κατακαύσῃ τοὺς ἐμποδίζοντας θάμνους καὶ δὲν ἐπρόσεξε ὅτι τὸ πῦρ ἡδύνατο νὰ διαδοθῇ εἰς τὸ δάσος (ἄρθρ. 417).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 47 τοῦ 1832 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 410 δὲν ἐφαρμόζεται εἰμὴ εἰς μεμονωμένα ἀκατοίκητα κτίρια, ἐκ τῆς πυρπολήσεως τῶν ὁποίων δὲν εἶναι παντάπασι πιθανόν, οὔτε τὸ πῦρ νὰ μεταδοθῇ, οὔτε νὰ κινδυνεύσῃ κατοικία ἀνθρώπων.

Ἄρθρ. 419 καὶ 420.

Τ' ἀνωτέρω ἄρθρα τιμωροῦσι τὴν ἐπιτηδῆς ἢ ἐξ ἀμελείας γενομένην πλημμέραν ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου σκοποῦ τοῦ ἐνόχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ ἄλλων φθορῶν καὶ βλαβῶν ξένης ιδιοκτησίας.

Ἄρθρ. 421—428.

Διὰ τῶν ἄρθρων 421—423 τιμωρεῖται ἡ ἐκ προθέσεως φθορά ἢ βλάβη ξένης ιδιοκτησίας, κατὰ τὰς αὐτοῖσι ἀναφερομένας περιστάσεις καὶ ποινὰς καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν τῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 425 ἀναφερομένων περιπτώσεων—διὰ δὲ τῶν ἄρθρων 427 καὶ 428 τιμωρεῖται ἡ ἐκ προθέσεως ἢ ἐξ ἀμελείας φαρμακεία βοσκῶν, λειψιδίων, λιμνῶν καὶ ἄλλων ποτισμάτων, πρὸς θανάτωσιν ἢ βλάβην κτηνῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἐκ προθέσεως ἢ ἐξ ἀμελείας διαδοσις λύμης ἢ ἄλλης μολυντικῆς νόσου ζώων.

Μεταξὺ τῶν ἄρθρων 421—428 συμπεριελήφθη καὶ τὸ 424 ὑπερδὲν ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν περὶ βλάβης ἢ καταστροφῆς ξένης ιδιοκτησίας ποινῶν, διότι δι' αὐτοῦ, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς πλαστογραφίας καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων 247—257 ὁ πρὸς βλάβην ἄλλου ἐπιχειρῶν τὴν εξαφάνισιν ἢ ὑπεξαγωγὴν (δηλ. ὑπεξαίρεσιν) γνησίου τινὸς δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ ἐγγράφου.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἄρθρου τούτου ἔπρεπε νὰ εὕρισκται ἐν τῷ τῆς πλαστογραφίας κεφαλαίῳ· ἐφαρμόζεται δ' ὅσκις τὸ διαρρήχθην ἢ ὑπεξαίρεθην δημοσίου ἢ ιδιωτικῶν ἐγγράφων ἦτο οὐσιωδῶς ἀνγκαῖον εἰς τὸν κάτοχον αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς εξαφάνισως αὐτοῦ ἐπαπειλεῖται βλάβη εἰς αὐτόν—ἄλλως ἐὰν τὸ ἐγγράφον ἦτο ἀντίγραφον ἢ ἄλλο μὴ παρεκτικὸν δικαιωμάτων ἐγγράφον, ἡ εξαφάνισις αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀξιώποιος, ἀλλὰ τὸ πολὺ δύναται ν' ἀποτελῇ ἄδικον ἐπίθεσιν κατὰ προσώπου, ἐὰν διὰ τοιαύτης ἐπιπτώσεως ἀφαιρεθῇ καὶ εξαφανισθῇ ἐκ τῶν χειρῶν ἡ ἐκ τῶν ὑψηλῶν τοῦ κατέχοντος.

Ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ σκοπῷ ἀπιστίας πραττομένην ὑπεξαγωγὴν ἐγγράφων ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων, ἐφαρμόζεται ἡ εἰδικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 484.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 27 τοῦ 1846 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετών, ἡ διαρρήξις ἀντιγράφου, τοῦ ὁποῦ ἡ εξαφάνισις δὲν ἔχει ἐπιβλαβεῖς συνεπείας εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κατόχου, δὲν ἀποτελεῖ πλαστογραφίαν, διότι ἀπαιτεῖται α) τὸ ἐγγράφον νὰ ᾔναι γνήσιον καὶ β) ἡ εξαφάνισις του νὰ ἔχη ἐπιβλαβεῖς συνεπείας εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ κατόχου—ἄλλως ὑπάρχει βλάβη ξένης ιδιοκτησίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 34 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς τὴν εξαφάνισιν τοῦ ιδιωτικοῦ ἐγγράφου δὲν ἀπαιτεῖται ἡ βεβαίωσις ὅτι ἐγένετο χρῆσις τοῦ ἐγγράφου, ἀλλὰ τῆς εξαφάνισως αὐτοῦ,

ὥστε ὁ μετὰ τὴν ἐκφάνισιν τοῦ χρεωστικοῦ τοῦ ἐγγράφου, ἀρνηθεὶς τὸ χρέος ἢ διῴχυρισθεὶς τὴν πλήρωμην αὐτοῦ, τιμωρεῖται κατὰ τὸν § 2 τοῦ ἀρθροῦ 256, διότι ὑπαρχούσης ἐξαφανίσεως ἢ ὑπεξαγωγῆς ἐγγράφου τινός, καθ' ἣν ἐφαρμόζονται τ' ἀρθρα 424 καὶ 256 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ὁ Νόμος δὲν ἐννοεῖ ὅτι γίνεται χρῆσις τοῦ ἐγγράφου, καθότι χρῆσις τοῦ ἐγγράφου δὲν γίνεται, οὔτε δύναται νὰ γίνη μὴ ὑπάρχοντος πλέον αὐτοῦ, ὡς ἐξαφανισθέντος, ἀλλ' ἐννοεῖ τὴν χρῆσιν τῆς πράξεως, ἥτοι τῆς γενόμενης ἐξαφανίσεως ἐκ τῆς ὁποίας θέλει νὰ παρέξῃ εἰς ἑαυτὸν ὠφέλειαν ὁ ἐξαφανίσας, ὡς ἐπραξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἀναιρεσεῖων, διῴχυρισθεὶς μετὰ τὴν ἐκφάνισιν τοῦ ἐγγράφου, ὅτι δὲν χρεωστεῖ εἰς τὸν δανειστήν του· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθωτάτη.

Ὡς πρὸς τὴν βλάβην καὶ φθορὰν ξένης ιδιοκτησίας ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 85 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν, ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην ἢ μὴ τῆς ἐγκλήσεως καὶ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῶν διαφορῶν ἀντικειμένων· καὶ παρατηροῦμεν ὅτι ἀμφισβητουμένης τῆς ιδιοκτησίας, τὸ περὶ ταύτης ζήτημα, ὡς προδικαστικόν, πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Πολιτ. Δικαστήριον, ὡς ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἀρθρον 12 τῆς Ποιν. Δικονομίας.

Τὸ ἀδίκημα τῆς καταστροφῆς ιδιοκτησίας ἀπαιτεῖ πρόθεσιν πρὸς φθορὰν ἢ βλάβην ξένης ιδιοκτησίας, ἐπομένως πᾶσα ἐξ ἀμελείας ἢ ἐξ ἀνάγκης τελουμένη βλάβη ἢ φθορὰ ξένης ιδιοκτησίας εἶναι ἀτιμώρητος ὡς ἐν σελ. 110 καὶ 111 ἐξεθέσαμεν· ὅρα καὶ Νόμον 49, Βασιλ. 60, 3, καθ' ὃν ὁ Ἀκουῖλιος (δηλ. ὁ περὶ ἀδικημάτων καὶ ἀποζημιώσεως Νόμος τοῦ Ἀκουῖλιου) ἀδικον ἐπιζητεῖ ζημίαν. Εἰ δέ τις ἐμπρησμῷ γενομένου, διὰ τὸ σῶσαι τὸν ἴδιον αἶκον καταστρέψῃ τὸν τοῦ γείτονος, ἀργεῖ ὁ Ἀκουῖλιος, εἴτε τὸ πῦρ ἔφθασεν, εἴτε προεσβέσθη. »

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 100 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «δὲν ὑπάρχει βλάβη ξένης ιδιοκτησίας, ὅταν τις δὲν ἐνεργῇ με πρόθεσιν νὰ βλάψῃ ξένην ιδιοκτησίαν, ἀλλὰ ν' ἀποκτήσῃ ἰδικήν του· » ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθωτάτη.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 38 τοῦ 1843 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ φορτίου καὶ τῆς βυθίσσεως τοῦ πλοίου, προξενηθεῖσα ζημία, ἀποτελεῖ αὕτη καὶ μόνη κολάσιμον τὴν πράξιν τῆς ἀπάτης καὶ καταστροφῆς ξένης ιδιοκτησίας κατὰ τ' ἀρθρα 396, 421, τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 79 τοῦ 1867 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἐδ. 5, τοῦ ἀρθροῦ 422 ἐφαρμόζεται ὡςάκις ἡ βλάβη γίνεται εἰς δένδρα περυτευμένα καὶ καλλιεργούμενα οὐχὶ δὲ καὶ εἰς δάσος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Μετακινήσεις δρίων.

"Αρθρ. 429—434.

Τ' άρθρα ταῦτα τιμωροῦσι· 1) τοὺς μεταβάλλοντας, ἀφανίζοντας ἢ ἀγνώριστα καθιστῶντας τὰ ὁρώσημα τῶν ἀγρῶν, ἢ τοὺς χάριν ἐνδείξεως τοῦ ὕψους καὶ τῆς διαίρεσεως τοῦ ὕδατος τεθειμένους πασσάλους, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μετακινήσῃσι τὴν δι' αὐτῶν σημειουμένην στάσιν τοῦ δικαίου ἐκάστου, ἢ καὶ ἄνευ τοῦ τοιούτου σκοποῦ.—2) τοὺς ἀφαιροῦντας ἢ ἐξαφανίζοντας τὸ ὑπόθεμα (τὸ μυστικόν) ἐπισήμως τεθειμένων θεμελίων λίθων—3) ὅσαςκις ταῦτα πράττονται παρὰ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ὁροθετῶν, γαιοδοτῶν καὶ εἰδημόνων τῆς ὑδραυλικῆς, ὑπάρχει ἐπιβαρυντικὴ αἰτία καὶ ἀποστεροῦνται τῆς ὁσέως τῶν ταύτης.

Μετατύψεις καὶ ἀπομίμησης ἔργων τέχνης καὶ νοῦς.

"Αρθρ. 432.

"Ὅστις πολλαπλασιάζων διὰ τύπου ἢ κατ' ἄλλον τρόπον βάλλει εἰς κυκλοφορίαν βιβλία, ἢ ἄλλα τυπωμένα ἔγγραφα, μουσικὰς συνθέσεις, χαλκογραφίας, ἱερογραφίας, ἢ πίνακας γεωγράφων ἄνευ συναίνεσεως τοῦ συγγραφέως, τοῦ ἀπεργασαμένου, τοῦ κατ' ἐμπορίαν ἐκδότου, ἢ τοῦ λαβόντος τὰ δίκαια αὐτοῦ, ἢ τῶν κληρονόμων του, χωρὶς τινὰ ἐπεξεργασίαν ἢ ἀνάπλασιν, ἐντὸς 15 ἐτῶν ἀπὸ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως των, παρεκτὸς ἐὰν προνόμιόν τι παραχωρημένον ἤθελε προσδιώριται μακροτέραν προθεσμίαν" ἢ ὅστις ἐντὸς τῆς εἰρημένης προθεσμίας διαδίδει τὰς παρ' ἄλλων παρνόμως οὕτω γενομένας μετατυπώσεις ἢ ἀπομίμησης τῶν ἔργων τῆς τέχνης ἢ τοῦ νοῦς, καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 200—2000 δραχμῶν, ἐκτὸς ἐὰν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος προνόμιον προσδιώρισεν ἰδίως τὴν ποινὴν—εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἡ κυκλοφορία τῶν τοιούτων ἐμποδίζεται διὰ κατασχέσεως κατ' αἴτησιν τοῦ ζημιωθέντος, ὅστις, ἀρτῷ λήξῃ ὁριστικῆς δυνάμειν ἡ καταδικαστικῆς ἀπόφασις, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ τὰ κατασχεθέντα πράγματα.

"Αρθρ. 433.

Οἱ ὅροι ταῦ προηγουμένου ἄρθρου ἰσχύουσι προσέτι· 1) πρὸς χάριν ξένου, καὶ μὴ ἀποκτήσαντος ἰδίων τι προνόμιον εἰς Ἑλλάδα, ἐὰν μόνον τὸ Κράτος ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὅποιον ὁ ξένος ἀνήκει, ἐγγυᾶται τὴν αὐτὴν προστασίαν καὶ εἰς τὸν Ἑλλαντὴν ὑπῆκοον· 2) εἰς ἄλλας ἐφευρέσεις, ἔργα καὶ γεννήματα τῶν ἐπιστημῶν ἢ τεχνῶν, καθάπερ ταῦτα

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

56.

εἶναι ἐξυφαισμένα δι' ἰδιαιτέρων ἐγγυρίων προνομίων κατὰ τῶν ἐπιζημιῶν μιμήσεων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων, τὸ μὲν 482 ἀφορᾷ τὴν μετατύπωσιν ἢ ἀπομίμησιν καὶ κυκλοφορίαν βιβλίων ἢ ἄλλων τυπωμένων ἐγγράφων μουσικῶν συνθέσεων, χαλκογραφικῶν, ἰχνογραφικῶν ἢ πινακῶν γεωγραφικῶν, ἣν πρὸς τις ἀνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἀρμοδίου προσώπου ἐντὸς 15 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των, ὃ ἐστὶν ὅταν ὁ ἀπομιμούμενος θέλων νὰ κερδοσκοπήσῃ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων κόπων καὶ μόχθων, κατασκευάζῃ ἀπαραλλάκτως τοιαῦτα ἔργα ἐπ' ὀνόματί του, ἢ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀληθοῦς συγγραφέως, καὶ δίδῃ ταῦτα εἰς κυκλοφορίαν, ὅτε βεβαίως βλάπτει τὸν συγγραφέα, τὸν ἐκδότην, ἢ τὸν τεχνίτην ἐκ τοῦ πολλοῦ πλασσασμοῦ καὶ τῆς κυκλοφορίας τοιούτων ἀντιτύπων, διότι μόνος ὁ συγγραφεὺς ἢ ἐκεῖνος πρὸς ὃν παρεχώρησε τὰ δικαιώματά του, δικαιούται νὰ κερδοσκοπῇ ἐκ τῶν ἔργων του ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ μετατυπῶν ἢ ἀπομιμούμενος ἐξέδοτο παρόμοια βιβλία ἢ ἄλλα ἔργα ὡς ἀνωτέρω ἀλλάζας μόνην τὴν τιτλοφορίαν αὐτῶν καὶ οἷς τὸ ἐδικόν του ἢ ἄλλο ὄνομα συγγραφέως, τότε ὑπάρχει τυποκλοπὴ ἥτοι ἀπομίμησις ἔργων νοῦς, ὡς ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 371 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐκτὸς ἐάν ἐν τοῖς νέοις βιβλίοις ἢ ἄλλοις ἔργοις, ὑπάρχῃ ὅπως δῆποτε διαφορά τις παρχηθεῖσα δι' ἐπεξεργασίας ἢ ἀναπλάσεως, ὅτε οὔτε μετατυπῶν οἷς, οὔτε τυποκλοπὴ ὑπάρχει, διότι ἕκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ συναγωνίζηται ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν φώτων καὶ ἐπὶ τοῦ σταδίου τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ νὰ ὠρελῇται ἐκ τῶν τοιούτων ἔργων του, χωρὶς νὰ ἐμποδίζηται ἐκ τῆς πρωτοβουλίας τῶν ἄλλων καὶ τότε ἀκόμη ὅταν αἱ αὐταὶ βάσεις, αἱ αὐταὶ ἰδέαι ἀπαντῶνται εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἔργα, ἀρκεῖ νὰ ἐμφανίζηται διαφορά τις εἴτε ὡς πρὸς τὸ λεκτικόν, εἴτε ὡς πρὸς τὴν κατὰ τάξιν καὶ διαίρεσιν τῆς ὕλης, εἴτε ὡς πρὸς τὴν μέθοδον, καὶ τοῦτο διότι ὅταν τὸ πρῶτον ἔργον ἦναι ἀκριβές, δὲν ὑποχρεοῦται ὁ τοῦ δευτέρου ἔργου συγγραφεὺς νὰ ἐκδώσῃ τοῦτο ἐσφαλμένον, διὰ τὸν φόβον τῆς ποινῆς τῆς μετατυπώσεως ἢ ἀπομιμήσεως, διότι τότε ἀντὶ νὰ περιμένωμεν προόδους ἀπὸ τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας, θὰ ζητῶμεν τὴν παρακμὴν καὶ οπισθοδρόμησιν αὐτῶν.

Ὁ Νόμος παραδέχεται οἰανδήποτε ἐπεξεργασίαν καὶ ἀνάπλασιν ὡς ἀποκλείουσιν τὴν ἰδέαν τῆς ἀξιοποιοῦ μετατυπώσεως ἢ τυποκλοπῆς, ἀρκ. εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου καὶται νὰ παρατηρήσῃ ἂν συνῆθῃ τοιαύτη, ἢ μήπως ὁ μετατυπῶν, χωρὶς νὰ κάμῃ ἐπεξεργασίαν ἢ ἀνάπλασιν, περιωρίσθῃ μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ ν' ἀνταλλάξῃ τινὰς λέξεις δι' ἰσοδυνάμων λέξεων, ὅτε ἡ τοιαύτη προσποιημένη ἀνάπλασις δὲν δύναται νὰ τὸν ὠρελῇται ἐκ τῆς παρανόμου πράξεως ἣν ἐπεχείρησεν ὁ ἀπομιμούμενος τὴν γήθικὴν καὶ ὕλικὴν ὠφέλειαν τοῦ ἄλλου.

λους συγγραφάς· όταν όμως τὸ Δικαστήριον εὐρίσκη διαφοράν εἰς τὴν λεκτικὴν, ἢ εἰς τὸ ὕψος, ἢ εἰς τὴν διαίρεσιν τῆς ὕλης, ἢ προσθήκας, ἢ ἀφαιρέσεις, τότε ὀφείλει ἐξ ἀνάγκης νὰ παραδεχθῇ τὴν ἀνέκπλεσιν, διότι αἱ ἐργασίαι αὗται δὲν γίνονται μηχανικῶς ἀλλὰ συνεπιεῖς ἐπε-
 εργασίας.

Ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τῶν λέξεων ἀπολλαπλασιάζων διὰ τοῦ τύπου κατ' ἄλλον τρόπον» παρατηροῦμεν ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ μετατύπωσις ἀπομίμησις πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ γίνῃ αὐτὴ διὰ τῶν ἰδίων μέσων δι' ὧν παρήχθησαν εἰς φῶς τὰ περὶ ὧν ἡ ἀπομίμησις ἐργα, εἴτε διὰ τυπογραφικῶν στοιχείων, εἴτε διὰ χαλκογραφίας, λιθογραφίας, ξυλογραφίας κλπ. ἐπομένως ἡ κατ' ἄλλον τρόπον ἀπομίμησις δὲν εἶναι ἐρμητικὴ οὔτε συμφέρουσα εἰς τὸν ἐπιχειροῦντά ταύτην. Ὁ Νόμος ἀπαγορεύει καὶ τὴν κατ' ἄλλον τρόπον ἀπομίμησιν καὶ κυκλοφορίαν τῶν ἀνωτέρω ἐργῶν, διότι ἡ ἐκφράσις «ἡ κατ' ἄλλον τρόπον» εἶναι συνδεσμένη μετὰ τὰς λέξεις «ἀπολλαπλασιάζων διὰ τύπου» καὶ δὲν ὑπάγειται εἰς τὴν ἐπομένην φράσιν «βάλλει εἰς κυκλοφορίαν» καθόσον περὶ τοῦ ἐβάλλοντος εἰς κυκλοφορίαν μετατυπωμένα ἐργα προβλέπει παρακατιῶν τὸ αὐτὸ ἄρθρον διὰ τῶν ἐκφράσεων ἡ ὅστις διαδίδει τὰς παρ' ἄλλων παρανόμως γενομένας μετατυπώσεις ἢ ἀπομιμήσεις· ὅθεν ὁ διὰ χειρὸς ἢ διὰ χημικῆς μελέτης ἢ δι' ἄλλου τρόπου ἀπολλαπλασιάζων καὶ κυκλοφορῶν βιβλία ἢ ἄλλα τυπωμένα ἔγγραφα, μουσικὰς συνθέσεις, χαλκογραφίας, ἰχνογραφίας ἢ πίνακας γεωγραφικοῦ ἀνευ ἁδείας τοῦ ἀρμοδίου προσώπου καὶ ἀνεῦ τινος ἀναπλάσεως ἢ ἐπεξεργασίας, θεωρεῖται ὡς παραδότης τοῦ ἁρθρου 432.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι τὸ ἄρθρον 432 δὲν εἶναι γενικὸν καὶ ἀπώλυτον ἀλλ' ἀφορᾷ μόνον βιβλία, τυπωμένα ἔγγραφα, μουσικὰς συνθέσεις, χαλκογραφίας, ἰχνογραφίας ἢ πίνακας γεωγραφικοῦς, ὅθεν ἡ πᾶντος ἄλλου ἐργου μετατυπώσεις ἢ ἀπομιμήσεις δὲν τιμωρεῖται (ἄρθρ. 1 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Παρατηρητέον ὡσαύτως ὅτι ἡ μερικὴ μετατύπωσις ἢ ἀπομίμησις τῶν περιεχομένων ἐν παραγράφῳ, σελίδι ἢ φύλλῳ ἄλλοτρίου βιβλίου, δὲν ἀποτελεῖ τυποκλοπὴν ἢ ἀπομίμησιν, διότι κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν Νόμων Ν. 7. Πανδ. 40, 4. Ν. 7. Βασιλ. 15, 4. Ν. 2, § 6. Πανδ. 41, 4. Ν. 22. Βασιλ. 50, 3. Ν. 30, § 1 καὶ 38. πρ. § 2. Πανδ. 41, 3 καὶ Ν. 29, § 2. Βασιλ. 50, 3. Ὁ ἐκδότης ἐλλοκλήρον βιβλίον θεωρεῖται ἰδιοκτῆτης καὶ νομεὺς αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ συγκροτεῖται λέξεων, σελίδων, φύλλων, ἀρὰ ὅ εἰς ἴδιον ἐαυτοῦ βιβλίον μετενεγκὼν τὸ περιεχόμενον σελίδων ἢ φύλλων ἄλλοτρίου βιβλίου, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ τυποκλόπος, διότι διὰ τῆς αὐτῆς πρά-

ξέως δὲν ἀνῆλθε τὴν ἐπὶ τοῦ ἀλλοτρίου βιβλίου νομὴν τοῦ συγγραφέως ἢ τοῦ ἐκδότου αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης ὁ μιγνύων ἀλλότριον πρῶτον ἐν τῇ ἀγέλῃ του, οὐ δεσπόζει τοῦ κλοπιμαίου· — καὶ τοῦτο καθιερωταί ἐκ τῶν ἀντιτέρω Νόμων καθ' οὓς ὁ νεμόμενος πρᾶγμα σύνθετον οἶον οἰκίαν, ἀμαξάν κλπ. δὲν νέμεται καὶ τὰ ἐξ ὧν σύγκειται μέρη, διότι ἡ διάνοια τοῦ νομέως δὲν ἐκτείνεται εἰς τὰ καθεκαστα, ἀλλ' εἰς τὸ σύνολον, ἄρα μὴ οὕσης δυνατῆς τῆς μερικῆς νομῆς, οὐδὲ συντροφούσης ἀφαίρεσως αὐτῆς διὰ τῆς μετατυπώσεως μέρους βιβλίου τινὸς ἐπεταί ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ τυποκλοπή, διότι τὸ ἀρθρ. 371 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀπαιτεῖ τὴν ἀφαίρεσιν νομῆς· — προκειμένου δὲ περὶ βιβλίων οὐδεὶς ἐχέφων συγγραφεὺς ἢ ἐκδότης αὐτῶν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἔχει κεκτημένον καὶ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπὶ τῶν νὰ αὐτοῖς λέξεων καὶ ἐννοιῶν καὶ ὅτι ἀπαγορεύει εἰς πάντα τρίτον τὴν χρῆσιν αὐτῶν, εἴτε ἐκ συμβουλῆς, εἴτε ἐκ συμπτώσεως, διότι αἱ λέξεις καὶ αἱ ἰδέαι εἶναι κοιναὶ εἰς ὅλους καὶ ἕκαστος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτὸν ἢ ἕτερον σκοπὸν· — ἐνεκα τούτων καὶ τὸ ἀρθρ. 432 τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν τιμωρεῖ ποσῶς ἐκείνον ὅστις καίτοι ἀπομιμηθεὶς καὶ μετατυπώσας ξένα βιβλία ἢ ἄλλα ἐν τυπα, μετεχειρίσθη ὡς ἐδήλωσε ἐπεξεργασίαν ἢ ἀνάπλασιν τινα, τιμωρεῖ δὲ μόνον ἐκεῖνον ὅστις ἐσφετερίσθη τὸ σύνολον, διότι ὁ τοιοῦτος κτηρὴν εἶναι πρᾶγμα τυποκλόπος καὶ σφετεριστὴς ἀλλοτρίων.

Ὡς πρὸς τὴν δεκαπενταετῇ προθεσμίαν παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Νόμος ἀπαγορεύσας τὴν ἐν τῇ διαστήματι τούτῳ μετατύπωσιν ἢ ἀπομίμησιν, ἠθέλησε νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν συγγραφέα ἰκανὸν στάδιον πρὸς κερδοσκοπίαν ἐκ τῶν ἔργων του καὶ δὲν ἠννόησε νὰ δεσμεύσῃ περὶ τέρω τοὺς τρίτους ἐκ τῆς μετατυπώσεως ἢ ἀπομιμήσεως τοιούτων ἔργων· ὅθεν ἡ δεκαπενταετής προθεσμία ἀρχεται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως καὶ δὲν ἀνανεοῦται διὰ πάσης νέας ἐκδόσεως τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, ἄλλως ὁ συγγραφεὺς οὗτος λαμβάνων τὴν πρόνοιαν νὰ κάμῃ νέαν ἐκδοσιν περὶ τὴν λήξιν τῆς δεκαπενταετίας, ἠθέλει ἀποκλείειν ἐκ' ἑαυτοῦ τὴν μετατύπωσιν, (διότι καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ λάθωσι τὴν αὐτὴν πρόνοιαν) καὶ οὕτω πῶς ἤθελε φορολογεῖ ἀδικαίως διὰ μονοπωλίου καὶ δι' ὑπερτιμώσεως τῶν βιβλίων του τὴν κοινωνίαν καὶ ἤθελε φέροι πρόσκομμα εἰς τὴν γενικωτέραν χρῆσιν τῶν βιβλίων του, καθόσον ἐκδίδων μικρὸν ἀριθμὸν ἀντιτύπων καὶ ἀποκλείων τοὺς ἄλλους ἐκ τῆς μετατυπώσεως, ἠδύνατο νὰ παρεμποδίξῃ τὴν γενικὴν χρῆσιν τῶν βιβλίων καὶ μάλιστα ὅταν ταῦτα ᾖναι διδασκτικὰ καὶ εἰσηγμένα εἰς τὰ σχολεῖα, ὅτε ἡ σπανιότης αὐτῶν παρεκκλίνει τὴν πρόοδον τῆς νεολαίας· — ἐντέθεν εἶναι πρόδηλον ὅτι μετὰ παρέλευσιν τῆς δεκαπενταετίας ἀπὸ τῆς πρώτης

ἐκδόσει, ὁ Νόμος χορηγεῖ ἄδειαν πρὸς πάντας τοὺς θέλοντας νὰ μετατυπώσωσι καὶ κυκλοφορήσωσι ξένα ἔργα.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων «βάλλει εἰς κυκλοφορίαν» παρατηροῦμεν ὅτι κυκλοφορία λέγεται ἢ εἰς πᾶσι πρόσωπα διάδοσις τοῦ περιεχομένου τῶν βιβλίων ἢ ἄλλων ἔργων τῆς ἀνθρώπου διανοίας, ἐπομένως ἢ εἰς ἓν πρόσωπον χορηγήσεις ἐνὸς ἀντιτύπου δὲν ἀποτελεῖ κυκλοφορίαν, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ εἰς πολλοὺς ἀγγραμμάτους ἢ μὴ ὄντας εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωσι τὸ περιεχόμενον, διανομὴ ἀντιτύπων, δὲν δύναται νὰ ἐκληθῇ ὡς κυκλοφορία, ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ἐκυκλοφόρησαν εἰς εἰδήμονα πρόσωπα.—ἐννοεῖται δ' ὅτι ἢ ἐν ἀγνοίᾳ ἢ παρὰ θέλησιν τοῦ μετατυπώσαντος κυκλοφορία τῶν βιβλίων δὲν εἶναι ἀξιόποινος, διότι ἐκλείπει τὸ στοιχεῖον τῆς δολίας προαιρέτως.—ὅθεν ἂν τρίτοι τινες καὶ ἰδίαις κλέπτει ἀφαιρέσωσι τὰ ἐκ τυποκλοπῆς προσερχόμενα καὶ κυκλοφορήσωσι αὐτά, ὁ τυποκλόπος δὲν εὐθύνεται, διότι ἡ τυποκλοπὴ ἢ μετατύποισις δὲν εἶναι ἀξιόποινος ἀλλ' ἡ κυκλοφορία τῶν μετατυπωθέντων καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτῶν (ἴρα καὶ ἄρθρ. 38 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου Νόμου).

Διὰ τοῦ ἀπὸ 1/13 Ἀπριλίου 1836 Β. Διατάγματος περὶ συστάσεως βιβλιοπωλείου ἐν τῇ Β. τυπογραφίᾳ, πρὸς ἐξέυρεσιν τρόπου ὁμοιόμορφου διδασκαλίας καὶ καλῶν καὶ εἰς μετρίας τιμᾶς στοιχειωδῶν βιβλίων, καλλιγραφιῶν καὶ ἰχνογραφιῶν, διετάχθη ὥστε ἅμα συστηθῇ τὸ βιβλιοπωλεῖον, ὅλα τὰ διδασκαλεῖα τοῦ Κράτους χρεωστοῦν νὰ μεταχειρίζονται εἰς τὴν παράδοσιν τῶν μαθημάτων ἐκεῖνα τὰ βιβλία καὶ παραδείγματα ὅσα ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς Κυβερνήσεως.—διὰ δὲ τοῦ ἁρθροῦ 6 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος ὠρίσθη ὅτι ὅσοι χωρὶς ἰδιαιτέραν ἄδειαν τυπώνουσι τὰ ἀπὸ τοῦ Β. βιβλιοπωλείου ἐκδιδόμενα βιβλία καὶ παραδείγματα, ἢ παραποιοῦσι καὶ καταχρῶνται τὴν ἐν τῷ ἁρθρῷ 4 σφραγίδα, ἢ διασπείρουν τοιαῦτα μετατυπωμένα καὶ ψευδοσφράγιστα βιβλία, προσέτι καὶ ὅσοι εἰς τὴν πώλησιν λαμβάνουσι περισσότερον τῆς προσδιορισμένης τιμῆς, οὗτοι νὰ καταδιώκονται διακστικῶς κατὰ τ' ἄρθρα 262—264, 432, 461, 533 καὶ 540 τῆς Ποιν. Δικονομίας (Ποιν. Νόμου) καὶ νὰ παιδεύονται μετὰ τὴν δήμευσιν ἐκάστοτε τῶν ἀνηκόντων βιβλίων, παραδειγμάτων καὶ σφραγίδων.

Τὸ ἀνωτέρω Διάταγμα δὲν ἐπραγματοποιήθη μέχρι σήμερον, καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ πλείστα τῶν διδακτικῶν βιβλίων καὶ ἰδίαις τῶν Ἑλλήνων Συγγραφέων ἔρχονται ἐξ Εὐρώπης, καὶ οὕτω πως οἱ Εὐρωπαῖοι φορολογοῦσι τοὺς Ἑλλήνας καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν Ἑλληνικῶν ἔργων.

Εἰς πρὸς τὸ ἐν τῷ ἁρθρῷ 432 ἀναφερόμενον προνόμιον παρατηροῦ-

μεν ὅτι εὐλογον εἶναι νὰ χορηγῶνται προνόμια εἰς τοὺς συγγραφεῖς ἐκείνους οἵτινες παρήγαγον εἰς τὴν κοινωνίαν πρωτότυπον τι καὶ σπουδαῖον ἔργον διανοίας ἢ τέχνης, ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ γίνηται μετὰ προηγουμένην ὑπὸ καταλλήλων ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν περὶ τοῦ ἀλανθαστοῦ καὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ ἔργου καὶ διὰ προθεσμίαν οὐχὶ μεγαλητέραν τῶν εἰκοσιν ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκδόσεως, ἀλλως πᾶσα μεγαλητέρα προθεσμία εἶναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνίας. — διὰ τὴν χορήγησιν τοιοῦτου προνομίου ἀπαιτεῖται Νόμος, διότι διὰ τοῦ Συντάγματος δὲν ἀπενεργήθη εἰς τὸν Βασιλέα τοιοῦτον δικαίωμα.

Ἐπὶ μοναρχίας καταχρηστικῆς ἐχορηγήθη προνόμιον τι εἰς τὸν ἐκδότην τῶν Ἑλληνικῶν Κωδίκων, καθόσον οὗτος δὲν εἶναι συγγραφεὺς τῶν περιεχομένων Νόμων καὶ Διαταγμάτων ἐφ' ὧν πάντες οἱ Ἕλληνες ἔχουσιν ἴσον δικαίωμα ιδιοκτησίας. — αἱ δὲ ἐπισυνιδεῖς καὶ ἄλλοι διορθώσεις λέξεων τινῶν τοῦ καιμένου τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων, δὲν ἠδύναντο νὰ δικαιολογήσῃσι τοιοῦτα προνόμια, διότι εὐκόλῳ ἦτο εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διορίσῃ τὸ κατάλληλον πρόσωπον πρὸς διόρθωσιν τῶν λέξεων τούτων, διὰ παραβολῆς αὐτῶν πρὸς τὸ Γερμανικὸν καίμενον, καὶ καθήκον ἀπαραίτητον τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ δώσῃ ἐπίσημον χαρακτῆρα εἰς τὰς γενομένας διορθώσεις.

Δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ ὑπαρξίς τοῦ προνομίου ὡς πρὸς τὴν παρεμπόδισιν τῆς μετατυπώσεως ἢ ἀπομιμήσεως καὶ ὡς πρὸς τὰς ποινικὰς συνέπειας, ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἡ γνῶσις τοῦ προνομίου τούτου, εἰς τὸν ἐπιχειρήσαντα μετὰ τὴν δεκαπενταετίαν τὴν μετατύπωσιν, ἡ δὲ γνῶσις αὕτη τότε μόνον ὑπάρχει, ὅταν τὸ προνόμιον καθιερώθῃ διὰ Νόμου δημοσιευθέντος νομίμως.

Ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τὴν διάδοσιν τῶν πρὸ ἄλλου παρανόμως γενομένων μετατυπώσεων ἢ ἀπομιμήσεων, τότε μόνον τιμωρεῖται ὁ διαδιδούς ὅταν ἦτο ἐν γνῶσει τῆς παρανομίας (ἄρθρ. 93 καὶ 71 τοῦ Ποιν. Νόμου).

Τὸ δὲ ἄρθρ. 433 ἐγένετο πρὸς χάριν τῶν ξένων οἵτινες καίτοι μὴ ἀποκτήσαντες ἰδίον τι προνόμιον εἰς τὴν Ἑλλάδα, δικαιοῦνται νὰ παρεμπόδίσῃσι τὴν ἐν Ἑλλάδι μετατύπωσιν ἢ ἀπομίμησιν τῶν ἔργων τῶν καὶ νὰ ὠρελθῶσιν ἐξ αὐτῶν, τότε μόνον ὅταν τὸ Κράτος εἰς ὃ ἀνήκουν, ἐγγυᾶται τὴν αὐτὴν προστασίαν καὶ εἰς τὸν Ἕλληνα ὑπῆκουον. — τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν προσδιορίζει ἐὰν ὁ ξένος ἐξέδοτο βιβλία ἢ ἄλλα ἔργα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἢ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, καὶ ἐν τῇ ἀοριστίᾳ ταύτῃ ὑποτίθεται ὅτι ἐξέδοτο ταῦτα ἐν τῇ ἡμεδαπῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἄλλως αἱ μεταφράσεις τῶν ἀλλοδαπῶν συγγραμμάτων, ὡς καὶ αἱ παραφράσεις αὐτῶν τε καὶ τῶν ἡμεδαπῶν, δὲν εἶναι ἀπηνόγητοι.

μένει, δι' οὓς λόγους ἐξεθέσμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 371 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἄλλως ὁ Μακεδνεὺς ἠδύνατο νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῶν παρ' ἡμῖν Νομοδιδασκάλων καὶ πλείστοι ἄλλοι συγγραφεῖς ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψωσι τὴν τυποκλοπὴν τῶν συγγραμμάτων των ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι φαινομένων Συγγραφέων.

Τὸ ἐδ. 2 τοῦ ἄρθρ. 133 τιμωρεῖ τὴν ἀπομίμνησιν ἄλλων ἐφευρέσεων, ἔργων καὶ γεννημάτων τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν, τότε μόνον ὅταν ᾖναι ἐξασφαλισμένα δι' ἰδιαιτέρων ἐγγυητῶν προνομίων κατὰ τῶν ἐπιζητιῶν μιμήσεων.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 12 τοῦ ἀπὸ 11/23 Σεπτεμβρίου 1833 Νόμον περὶ ἀστυνομίας τοῦ τύπου, ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀνατύπωσις ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ Συγγραμματος, συντασσομένου ἐντὸς τοῦ Κράτους, τιμωρεῖται ὡς νὰ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.

Τοκογλυφία.

Ἄρθρ. 434—435.

Τὰ προκείμενα ἄρθρα τιμωροῦσι τοὺς φανεροὺς ἢ κρυφίως (κεκαλυμμένως) τοκογλύφους, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου παρεδέχθη ὅτι δὲν ἰσχύουσιν αἱ περὶ τόκων διατάξεις τοῦ Ῥωμ. Δικαίου, καὶ ὅτι ὁ τόκος εἶναι ἐλεύθερος κατὰ τὴν προαίρεσιν τοῦ δανιστοῦ, ἔνεκα τούτου μένουσιν εἰς ἀργίαν τὰ περὶ τοκογλυφίας ἄρθρα — καθ' ἡμᾶς ἡ Νομολογία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη δι' οὓς λόγους ἐξεθέσμεν εἰς τὰς σελ. 101 καὶ 102 τοῦ Πρώτου Παραρτήματος τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Πολ. Δικονομίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 146 τοῦ 1846 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ὁ τιμωρὸν τὴν τοκογλυφίαν Νόμος προϋποθέτει ἀπαγορευτικὸν τοῦ τόκου πολιτικὸν Νόμον καὶ τοιοῦτος ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει.

Ἄρθρ. 436.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, ἐκείνον ὅστις εἰς δημοσίους πλειστηριασμοὺς ἐμποδίζει βίαιως ἢ δι' ἀπειλῶν τὸν ἐλεύθερον διαγωνισμὸν, ἢ διὰ δώρων ἢ υποσχέσεων ἀπομακρύνει τοὺς πλειστηριάζοντας, ἢ γίνεται ἐπίτηδες αἰτίος νὰ μὴ νῶσιν ἀπομεικρυσμένοι — οὐδόλως ὁμῶς τιμωρεῖ τοὺς ἀπομακρυνθέντας εἴτε διὰ βίας ἢ ἀπειλῶν, εἴτε διὰ δώρων καὶ υποσχέσεων, διότι οὗτοι δὲν ἐξετέλεσαν ἀξιόποινον πρᾶξιν οὔτε ἐμποδίζονται νὰ λαμβάνωσι δῶρα διὰ ν' ἀπομακρυνθῶσιν ἐκ τινος πράξεως των.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὰς διαφόρους δημοπρασίας τοῦ δημοσίου καὶ ιδίως ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως τῶν ἐγκλητηρίων φόρων (προσόδων) πολλοὶ κατορθόνουσι διὰ δώρων καὶ υποσχέσεων, ιδίως δὲ δι' ἐκδόσεως συγχληγμάτων ν' ἀπομακρύνωσι τοὺς ἄλλους ἐκ τοῦ

συναγωνισμοῦ ἀνταγωνιζόμενοι δὲ τελευταῖοι πλειοδύται καὶ λαμβάνοντες τὴν ἐγκρίσιν τῆς δημοπρασίας, ἀρνοῦνται τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν υποσχέσεών των ἀπέναντι τῶν τρίτων καὶ προτείνουν ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων τὴν ἀκύρωσιν τῶν χρεωστικῶν ἐγγράφων των, ὡς προερχομένων ἐξ ἀθεμίτου αἰτίας. — Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 70 τοῦ 1857 καὶ ἄλλων μεταγενεστέρων ἀπαφάσεών του, παρεδέχθη ὅτι τοιαύτη ὑπόσχεσις εἶναι ἄκυρος καὶ δὲν παράγει ὑποχρέωσιν, διότι καὶ ὁ ἀπομακρύνας καὶ ὁ ἀπομακρυνόμενος ἐνεργοῦσιν ἀθέμιτον πράξιν. — ἡ Νομολογία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ λαβὼν τὸ συναλλάγμα διὰ ν' ἀποσυρθῇ ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ δὲν πράττει ἀξιοπονοῦν πράξιν, ἀλλὰ μόνος ὁ ἀπομακρύνας αὐτὸν διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ συναλλάγματος, ὅταν εἰς τοῦτον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προτείνῃ τὴν ἀξιοπονοῦν πράξιν του ὡς λόγον ἀπαλλαγῆς κατὰ τῆς πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρεωστικοῦ ἐγγράφου ὑποχρεώσεώς του Νόμ. 134. Πανδ. 50, 47 καὶ § 1. Ἀρμ. Β. Γ. καθόσον αἱ κακίαι δὲν προστατεύονται ὑπὸ τοῦ Νόμου Ν. 38. Πανδ. 6, 1 καὶ καθόσον ἡ αἰσχροτής εἰς τοῦτον μόνον ἐνυπάρχει, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν ἀπομακρυνέντα, ὅστις ὅπωςδήποτε προσελθὼν εἰς τὴν δημοπρασίαν (ὡς πλειοδοτήσῃ, εἴχεν ὑπ' ὄψιν του τὸ ἀδύλον τῆς τύχης του δηλ. ἡ οὐ κερδίσῃ ἢ θὰ ζημιωθῇ, λαβὼν δὲ θετικὴν τινα ὠφέλειαν παρ' ἄλλου καὶ ἀπομακρυνθεὶς ἐκ τῆς δημοπρασίας, δὲν ἐπραξεν ἀξιοπονοῦν πράξιν διότι οὐδεὶς Νόμος ὑποχρεοῖ τὸν προσελθόντα εἰς τὴν δημοπρασίαν νὰ ἐξακολουθήσῃ πλειοδοσίαν (ἢ μειοδοσίαν κατὰ τὰς περιστάσεις) ἀπεναντίας ἐκ τῶν ἀρθρῶν 906 καὶ 979 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ ἐκ τῶν περὶ δημοπρασιῶν Νόμων προκύπτει ὅτι ἐνόσω κατακυρώσεις δὲν ἐγένετο, ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ ὁ προσφερθεὶς νὰ παραιτηθῇ.

Ἄρθρ. 437 καὶ 438.

Διὰ τῶν ἀρθρῶν τούτων τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 500 δραχμῶν, ἢ ἐν ὑπέρροπῃ ἢ συρροῇ μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον 3 μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 1000 δραχμῶν, ὁ μετ' ἀνηλικιών, ἢ τούτοις ἐξομοιούμενων προσώπων, συναλλαζάμενος πρὸς ζημίαν αὐτῶν, ἄνευ εἰδήσεως καὶ συναίνεσεως ἐκείνων εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁσίων ὑπόκεινται τὰ εἰρημμένα ἀνήλικα ἢ ἀνίκανα πρόσωπα. — καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ κύρος ἢ μὴ τῶν πράξεων τούτων, προβλέπει ὁ Πολιτικὸς Νόμος.

Ἄρθρ. 439.

Ἐπίτροποι ἢ κηδεμόνες, κηδεμόνες ὁμάδος (οἷον πράκτορες καὶ σύνδικοι πτωχεύσεως) ἐπιμεληταὶ κτημάτων, διαχειρισταὶ μεσεγγυήτων (δηλ. μεσεγγυήτοι) ἐκτελεσταὶ δικηκῶν, δικηκταὶ τῆς περιουσίας

κοινοτήτων ἢ ἀγαθοεργῶν καὶ ὀρησκαυτικῶν καταστημάτων, οἵτινες ἂν καὶ χωρὶς ὑπεξαίρεσως ἢ ἀπάτης, ἐνεργοῦσιν ἐκ προθέσεως πρὸς βλάβην τῶν ἐπιτετραμμένων εἰς τὴν ἐπιμέλειάν των, τῶν ὁμάδων, ἢ τῶν καταστημάτων, ἢ τῶν κοινοτήτων, τιμωροῦνται 1) ἐὰν ἐντεῦθεν ἀπῆλυσαν ἰδίων ὀφελος, μὲ φυλάκισιν τουλάχιστον δύο ἐτῶν, ἐὰν τὸ ὄφελος ὑπερβαίῃ τὰς πενήτηντα δραχμὰς, ἐξ δὲ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν ἐὰν τὸ κέρδος ᾖναι μικρότερον 2) ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν — συγχρόνως δὲ ἀποστεροῦνται τῆς εἰς αὐτοὺς διαπεπιστευμένης ἐπιτροπείας, κηδεμονίας ἢ ἄλλης διοικήσεως.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον ὑποθέτει ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν ὑπεξαίρεσις καὶ ἀπάτη, ἄλλως τότε ἰσχύουσι οἱ περὶ τούτων ποινικοὶ ὅρισμοι, εἶναι δ' ὅπως αὐτὴν κατὰ τῶν ἀναφερομένων διαχειρίσιν οἵτινες ἐκ προθέσεως ἐνεργοῦσιν ἐπιβλαβὴ διαχειρίσιν πρὸς ἰδιοτελείαν ἢ καὶ ἀνέν ἰδιοτελείας — τοιαῦται καταχρήσεις λαμβάνουσιν ἐκαστοτε χώραν ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων ἀνθλίκων κλπ. ὑπὸ τῶν πρακτόρων καὶ συνδίκων τῶν πτωχεύσεων, ὑπὸ τῶν δημάρχων, ὑπὸ τῶν ἡγουμένων μοναστηρίων, ὑπὸ τῶν ἀδελφάτων νοσοκομείων, ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων ἐκκλησιῶν, καὶ ὑπὸ τῶν δικαστῶν μετεγγυούχων, διότι οὗτοι (ἐκτὸς σπανίων ἐξαιρέσεων) διαχειρίζονται χρήματα καὶ ὠφελοῦνται τοὺς τόκους, κέρνουσιν ἐπιβλαβεῖς ἐκποιήσεις καὶ ἐνοικιάσεις καὶ δαπάνας ὑπερόγκους καὶ ὀλίγον φροντίζουσι περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς διαχειριζομένης περιουσίας — ἐν τούτοις μένουσιν ἀνεξέλεγκτοι καὶ πολλὰ συμφέροντα ἀνθλίκων, κοινοτήτων, ἐκκλησιῶν, ὁμίλων, νοσοκομείων καὶ ὀφειλετῶν καταστρέφονται.

*Ἀρθρ. 440.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνός ἔτους, πραγματογνώμονας καὶ ἐκτιμητὰς ἐπισήμως διορισμένους, οἵτινες εἰς πράγματα μὴ διαφιλονεικούμενα ἐνώπιον δικαστηρίου, ζημιῶσι τινα ἐκ προθέσεως διὰ τῆς γνωμοδοτήσεώς των, ἢ δι' ἐπίτηδες ὑπερτιμήσεως.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν ἀφορᾷ τοὺς ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἢ τῶν διαδίκων διοριζομένους πραγματογνώμονας εἰς ἐπίδικα ἀντικείμενα, διότι οὗτοι κέρνοντες ψευδῇ γνωμοδότησιν τιμωροῦνται ὡς ψευδοί (ἄρθρ. 266) ἐπὶ δὲ ποινικῶν ὑποθέσεων ὡς παραβάται τῆς διαχειρίσεως ὑποσχέσεως (ἄρθρ. 270), ὑποθέτει δὲ πραγματογνώμονας καὶ ἐκτιμητὰς διορισμένους ἐπισήμως δι' ἄλλας ἐξωδίκους ἐκτιμήσεις καὶ γνωμοδοτήσεις, ἀλλ' ἐπειδὴ τοιοῦτοι διορισμοὶ εἶναι ἀγνωστοὶ ἐν Ἑλλάδι, τὸ ἄρθρον 440 μένει ἀχρηστον.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

57,

"Αρθρ. 441—444.

Οἱ προμηθευταὶ καὶ ἐργολάβοι τοῦ κατὰ ξηρὰν ἢ θάλασσαν στρα-
τοῦ, οἵτινες ἄνευ δικαιολογημένης αἰτίας δὲν ἐκπληροῦσιν ἐν γένει ἢ
ἐν μέρει τὰς ὑποχρεώσεις των, τιμωροῦνται μὲ εἰρκτὴν, καθὼς ἐπίσταται
καὶ οἱ ἐπιστάται καὶ πράκτορες αὐτῶν ἐὰν ἐπράξαν ἢ συμμετέσχον
εἰς τ' ἀνωτέρω ὥς πρὸς δὲ τοὺς ἐξ ἀμελείας, ἀπροσεξίας καὶ δι' ἐλ-
λειψιν προνοίας ἀναβάλλοντας τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεών των,
ἐπιβάλλεται φυλάκισις τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν—καὶ ταῦτα πάν-
τα τότε μόνον γίνονται, ὅταν ἡ Κυβέρνησις ζητήσῃ τὴν τιμωρίαν των.

"Αρθρ. 445.

"Ὅστις ἀθεμίτως καὶ ἐπὶ τῇ παρανόμῳ σκοπῇ τοῦ νὰ βλάβῃ τινὰ
ἢ νὰ ὠφελήσῃ ἑαυτὸν ἢ ἄλλον, εἰσχωρεῖ εἰς ξένα ἀπόρρητα, διαβή-
την, ἀναγινώσκων, ἢ ἀντιγράφων αὐτὸς ἢ δι' ἄλλου, ἐπιστολάς,
ξένα, τίτλους, πράξεις, βιβλία ἐμπορικὰ, ἢ ἄλλα τοιαῦτα ἔγγραφα
τιμωρεῖται ἐπὶ ἀναφορᾷ ἢ καταμηνύσει τοῦ βλαφθέντος μὲ φυλάκισιν
τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν, καὶ ἐὰν κατώρθωσεν τὸν παράνομον σκοπὸν των
ὅλον ἢ ἐν μέρει, μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν.

Τὸ προκείμενον ἄρθρον ὑποθέτει ὅτι ὁ ἐνοχος δὲν εἶναι κάτοχος τῶν
ἐπιστολῶν, βιβλίων, ἢ ἔγγραφων τρίτου προσώπου, οὔτε ἔχει ἴδιον δι-
καιοῦμα ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' εἰσχωρεῖ ἀθεμίτως δηλ. ἄνευ δικαιώματος
ἢ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀρμοδίου προσώπου εἰς ξένα ἀπόρρητα
πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ βλάβῃ τὸν ἄλλον ἢ νὰ ὠφελήσῃ ἑαυτὸν ἢ
τρίτον· ὅθεν πᾶς νόμιμος διακάτοχος ἀπεσφραγισμένων ἐπιστολῶν, ἢ
τίτλων, ἢ ἐμπορικῶν βιβλίων τρίτου, δὲν ἐμποδίζεται ν' ἀναγινώσκῃ
ἢ ν' ἀντιγράψῃ ταῦτα, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ ἀντίδικος τοῦ ἐνώπιον δι-
καστηρίου παρακαταθέτοντος τοιαῦτα ἔγγραφα διαδίκου—ἀλλὰ καὶ
ὅταν τις δὲν ᾖ καὶ κάτοχος τῶν ἐπιστολῶν, τίτλων καὶ βιβλίων τού-
των, οὐδὲ ἀντίδικος τοῦ παρακαταθέσαντος ταῦτα εἰς τὸ δικαστή-
ριον, δὲν ἔπεται ὅτι τιμωρεῖται διὰ πᾶσαν ἀνάγνωσιν ἢ ἀντιγραφὴν
αὐτῶν, εἰμὴ τότε ὅταν πράττῃ τοῦτο διὰ νὰ μάθῃ ξένα ἀπόρρητα
ἃρα πρέπει νὰ ἐνυπάρχῃ εἰς τὰς ἐπιστολάς, τίτλους καὶ βιβλία ἀπόρ-
ρητὸν τι, ἄλλως ἢ ἀνάγνωσις ἢ ἀντιγραφὴ οἰωνοδήποτε ἄλλων ἀντι-
κειμένων δὲν ἀποτελεῖ παραβίασιν τῶν ξένων ἀπορρητῶν.

Κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον καὶ κατὰ τ' ἄρθρα 169 — 474 τῆς
Ποινικῆς Δικονομίας ἥτοι ἐπιτετραμμένον εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν
νὰ κατὰσχῃ, ἀποσφραγίσῃ καὶ ἀναγινώσκῃ ἐπιστολάς πρὸς ἀνα-
κάλυψιν ἢ ἀποδείξιν ἀξιοποίνου πράξεως ἢ τεκταινομένου ἐγκλή-
ματος κλπ. ἀλλὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Συντάγματος, καθιερώθη
τὸ ἀπολύτως ἀπαραιτίστον τῶν ἐπιστολῶν, ὅθεν ἐπ' οὐδεμιᾷ περι-

πῶσει ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς ἄλλόν τινα ν' ἀποσφραγίσῃ καὶ ἀναγνώσῃ ξένας ἐπιστολάς, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ εἰς ὃν ἀνήκουσιν, οὔτε καὶ τὰς ἡδὴ παρ' αὐτοῦ ἀποσφραγισμένας ἐπιστολάς, δύναται τις νὰ παραβιάσῃ δι' ἀναγνώσεως, διότι τότε ἡ ἀπαγορευτικὴ διάταξις τοῦ Συντάγματος ἤθελε καταπατηθῇ, καθ' ὅσον ἤθελε καιροφυλάττει τις τὸν λαβόντα καὶ ἀποσφραγίσαντα ἐπιστολὴν, νὰ τὴν κατὰσχῃ καὶ ἀναγνώσῃ μετὰ τὴν ὑπὸ τούτου ἀποσφράγισίν της ἢ τοποθέτησίν της ἐφ' ἑαυτοῦ ἢ ἐν τῇ οἰκίᾳ του· ὅθεν καὶ ἐπὶ τῶν ἀποσφραγισμένων ἐπιστολῶν δὲν δύναται ἡ ἀρχὴ ἢ ἄλλος τις νὰ θίγῃ χεῖρα ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ κατόχου.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ ἐνοχοποιοῦσι πολλάκις τοὺς γράφοντας καὶ οὐχὶ τοὺς λαμβάνοντας αὐτάς, ἐν τούτοις ἐκ τῆς μελήσεως τῶν λαμβανόντων ἐξήρτηται νὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς ἄλλόν τινα τὴν ἀνάγνωσιν, διότι ἐπιστολὴ διαφυγούσα ἐπὶ ὅποτε ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ γράψαντος, ἀνήκει εἰς μόνον τὸν ἐπιγραφόμενον καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἔχει δικαίωμα, πολλάκις δὲ καὶ ὑποχρεωσιν νὰ καταγγέλλῃ ἀξιοπαίονους πράξεις (ὡς ἐν σελ. 83 καὶ 84 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ ἐν τοῖς ἀρθροῖς 76, 130 καὶ 212 τοῦ Ποιν. Νόμου εἴρηται) ἔνεκα τούτου εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ λαμβάνοντος τὴν ἐπιστολὴν κεῖται νὰ παραδώσῃ ἢ ἀνακοινώσῃ ταύτην εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τρίτον τινα—ὁσάκις δ' ἐπιτολὴ τις, καίτοι σταλεῖσα παρὰ τινος διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἢ δι' ἄλλου μέσου, δὲν παρεδόθη εἰς τὸν ἐπιγραφόμενον, εἴτε διότι εἶναι καθ' ὅδον, εἴτε διότι δὲν εὗρέθῃ ὁ ἐπιγραφόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς ἀρξέως τῆς ἐπιστολῆς, εἴτε διότι ἡμέλῃσε νὰ τὴν λάβῃ, εἴτε διότι ἀσθενεῖ, εἴτε διότι ἀπεβίωσε κλπ., δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι ὁ ἀποστείλας τὴν ἐπιστολὴν εἶναι κύριος αὐτῆς καὶ δύναται νὰ τὴν ἀναλάβῃ ἀφ' ὅπου εὕρεται· 1) διότι δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀνοιχθῇ παρ' ἄλλου ἢ ἐπιστολὴ διὰ νὰ παρατηρηθῇ τις ὁ γράφων· 2) διότι κατὰ Νόμον ἐπιστολὴ διαφυγούσα ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ γράφοντος εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ πρὸς ὃν ἐπιγράφεται καὶ πρὶν οὗτος λάβῃ αὐτὴν Ν. 60. Βασιλ. 50. 2. «εἰ γράψω σοι ἐπιστολὴν, ἐξ ὅτου ταύτην ὁ διακομίζων λάβῃ, σὴ γίνεται· τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ συστατικῶν γραμματίων» Ν. 14. Βασιλ. 60. 12. «ἐὰν ἐπιστολὴν σοι πέμψω, εἴτε διὰ δούλου σου, εἴτε διὰ ἐλευθέρου, σὴ γίνεται, πρὶν ἢ δέξῃ αὐτήν» ὅθεν ἐν ταιούτῃ περιπτώσει οὐδεὶς δύναται νὰ λάβῃ ἢ παραβιάσῃ τὴν ἐπιστολὴν ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐπιγραφομένου, ἢ τῶν κληρονόμων του.—Παρατηροῦμεν ἐπὶ τέλους ὅτι αἱ περὶ ἀπαρβιάστου τῶν ἐπιστολῶν διατάξεις ἀνάγονται εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιστολάς, τὰ δὲ ἐπίσημα ἔγγραφα ἀνοίγονται πάντοτε καὶ μάλιστα ὅταν ὑπάρχῃ ὑπόνοια ὅτι πε-

μέχρουν ιδιαίτερα, πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ τέλους (Διάταγμα 15 Ἰουνίου 1836 καὶ ἀρθρ. 8—10 τοῦ ἀπὸ 5 Σεπτεμβρίου 1861 διατάγματος).

Ἄρθρ. 446.

ὑπὸ τοῦ ἀρθρου τούτου τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρετῶν ἐργοστασίων ἢ ἐμπορικῶν καταστημάτων οἵτινες εἰσχωροῦν ἀθέμιτως εἰς τ' ἀπόρρητα ἢ προδίδουσι τὴν ἐχεμύθειαν αὐτῶν εἰς ἄλλους·—ὁσάκις δ' ἐντεῦθεν προκύψῃ πραγματικὴ βλάβη εἰς τοὺς κυρίους των, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 3 ἐτῶν·—καὶ ταῦτα, εἴαν γίνῃ καταμνήσυσι.

Ἄρθρ. 447.

Φυλάκισις τὸ πολὺ 3 μηνῶν, καὶ προσγενομένης πραγματικῆς βλάβης, 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, καταγινώσκειται ἐπὶ ἀναφορᾷ ἢ καταμνήσει τοῦ βλαψθέντος, εἰς τοὺς κληρικοὺς, δικηγόρους, ἰατροὺς, μαίαι, φαρμακοπώλας καὶ ἄλλους, εἰς τοὺς ὁποίους διαπιστεύονται συνήθως χάριν τοῦ ἐπαγγέλματός των, ιδιαίτερα ἀπόρρητα, εἴαν οὗτοι πλὴν τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς οφείλουν κατὰ Νόμον νὰ εἰδοποιῶσι τὴν ἀρχήν, κοινοποιῶσι εἰς ἄλλους τοιαῦτα ἀπόρρητα.

Τὸ ἀρθρον τοῦτο ὑποθέτει ὅτι οἱ κληρικοὶ, δικηγόροι κλπ. εἰδοποιήσαν προηγουμένως ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτοὺς προσελθόντος ὅτι πρόκειται ν' ἀκούσωσι ἀπόρρητόν τι καὶ νὰ τὸ φυλάξωσι μυστικόν καὶ ὅτι ὑπὸ τοιαύτην ὑπόσχεσιν τὸ ἔμαθον καὶ παρ' ὑπόσχεσιν τὸ διέδωσαν ἐνθ' ἧτο ἀπόρρητον·—ἄλλως εἴαν τὸ λεχθὲν δὲν ἦτο ἀπόρρητον, οὔτε παρεστήθη ὡς τοιοῦτον, οὔτε ἔδωσαν ὑπόσχεσιν μυστικότητος, τότε δὲν ὑποκείνται εἰς ποινὴν τινα διὰ τὴν διάδοσίν του, διότι οὐδεὶς οφείλει νὰ ταμιεύσῃ εἰς τὸν ἐγκέφαλόν του τὰ μυστικὰ τῶν ἄλλων καὶ μάλιστα ὅταν δὲν ἔχωσιν ἐπιβλαβὴ συνέπειαν (ὅρα καὶ σελ. 199 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Ἄρθρ. 448.

Ὁ ἀλιεύων εἰς ὕδατα, ὅπου ἄλλος ἔχει δικαίωμα ἀλιείας (οἷον εἰς ἔχθυοτροφεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα) τιμωρεῖται ἐπὶ καταμνήσει τοῦ ἔχοντος δικαίωμα μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνός μηνός, ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 200 δραχμῶν· εἴαν δ' ὁ ἔνοχος μετεχειρίσθῃ φλογοποιὰ μέσα (οἷον φλόμον καὶ τὰ τοιαῦτα) ἢ εἴαν πολλοὶ ἐξῆλθον πρὸς τοιαύτην ἀθέμιτον ἀλίευσιν, καταγινώσκειται εἰς ἕκαστον φυλάκισις τὸ πολὺ 3 μηνῶν, ἢ χρηματικὴ ποινὴ τὸ πολὺ 500 δραχμῶν· τὰ δὲ σκευὴ καὶ ἐργαλεῖα τῶν πλημμελησάντων δημεύονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Παρεβάσεις τῶν καθηκόντων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν,

"Αρθρ. 449.

Πᾶς δημόσιος υπάλληλος ὅστις ἄρχεται τῶν ἐργασιῶν του πρὶν ἔτι ὀρκισθῇ τὸ διατεταγμένον τῆς υπηρεσίας ὅρκον δύναται νὰ τιμωρηθῇ διὰ τοῦτο μὲ χρηματικὴν ποινὴν 20—200 δραχμῶν.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνδυαζόμενον μὲ τὸ ἄρθρ. 214 τοῦ Δικαστ. ὀργανισμοῦ δὲν εἶναι ἐπιτακτικὸν ἀλλὰ δυνητικόν, ἐπομένως ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου κεῖται ν' ἀποφασίσῃ ἐὰν ὁ υπάλληλος εὐρέθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ παρωρμήθῃ ὑπὸ δικαιολογημένης καὶ καταπειγούσης αἰτίας νὰ ἐκτελέσῃ καθήκον τι πρὶν ὀρκισθῇ.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι αἱ πράξεις τὰς ὁποίας ἐντὸς τῶν καθήκοντων του ἐνεργεῖ ὁ δημόσιος υπάλληλος δὲν εἶναι ἄκυροι διὰ τὴν ἔλλειψιν ὀρκοδοσίας αὐτοῦ, δι' οὓς λόγους ἐκθέτομεν εἰς τὴν σελ. 13 τοῦ Β' Παραρτήματος τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Πολ. Δικονομίας, διότι δὲν διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Νόμου τιαύτη ἀκυρότης, ὡς διατάσσεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 295 ὀργ. ἐπὶ πράξεων πεπαυμένων υπαλλήλων (σύμφωνος εἰς τοῦτο καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1843 ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν ἡ μὴ ὀρκισις τοῦ Δημοσίου υπαλλήλου οὐδ' ἀφαίρει οὐδ' ἀλλοιώνει τὸν χαρακτῆρα τῆς δημοσίας υπηρεσίας, οὐτε ἔχει ἄλλην συνέπειαν εἰμὴ τὴν ποινὴν τοῦ ἄρθρ. 449).

"Αρθρ. 450.

Εἰς φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν καταδικάζεται ὁ δημόσιος υπάλληλος, ὅστις ἀφοῦ ἔλαβεν ἐπισήμως γνῶσιν τῆς παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἀποφασισθείας προσωρινῆς παύσεως, τῆς καταβιβάσεώς του, ἢ ἀποβολῆς ἐκ τῆς υπηρεσίας, ἐξακολουθεῖ ἐκτελῶν τὰ δημόσια ἔργα του—ἡ αὕτη ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ ἐὰν υπάλληλος τις μεταθεῖς ἐπιμένῃ, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἔλαβε διαταγῆς, εἰς τὸ παλαιὸν του ὑποῦργημα.—Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων τούτων ἀκυροῦνται αἱ μετὰ τὴν παύσιν ἢ μεταθέσιν πράξεις (295 ὀργ.).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 99 τοῦ 1840 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 450 ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ Δημαρχεῖοντος Παρέδρου ἀρνούμενου νὰ παραιτήσῃ τὴν υπηρεσίαν εἰς τὸν διορισθέντα Δήμαρχον.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 101 τοῦ 1863 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, μεταθέσις Δικαστοῦ μὴ κοινοποιηθεῖσα εἰς αὐτὸν, ἀλλ' εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου, δὲν ἔχει συνέπειαν.

"Αρθρ. 451.

Μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν τιμωροῦνται δημόσιοι υπάλληλοι οἵτινες κατὰ κοινὴν σύσκεψιν καὶ ἀπόφασιν, ἐζήτησαν τὴν ἀπὸ τῆς υπηρεσίας παραίτησίν των, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐμποδίσωσιν ἢ δικ-

κόψωσι τὴν ἐνέργειαν τῆς δικαιοσύνης, τῆς διοικήσεως, ἢ ἄλλου Κυβερνητικοῦ Κλάδου.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑποτίθῃσιν ἐν εἶδος συνομοσίαις τῶν ὑπαλλήλων ἐνὸς κλάδου ὑπηρεσίας ἢ καὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων ἐνὸς τόπου πρὸς παραίτησιν, ἐξ ἧς δύναται νὰ ἐπέλθῃ κλονισμὸς εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ εἰς τὰ συμφέροντα πολιτῶν· ἀλλ' ἐπεὶ δὲ ἡ παραίτησις δὲν λαμβάνει χώραν εἰμὴ ἀπὸ τῆς παραδοχῆς (ἐκτὸς ἐπὶ ἐκλογῶν ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ ἐκλογῶν Νόμου) ἔπεται ὅτι δύναται νὰ προληφθῇ πᾶν ἀπεικταῖον, διότι ἡ Κυβέρνησις δεχομένη τὴν παραίτησιν των, στέλλει ἀμέσως τοὺς ἀντικαταστάτας καὶ εὐρίσκει προχείρους τοιοῦτους κατὰ πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμήν·— ἀν δ' οἱ παραιτηθέντες ὑπάλληλοι ὥρμηθησαν εἰς παραίτησιν, διότι προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ὑπὸ τινος προϊστάμενου ὑπαλλήλου, ἢ διότι ἐπιέζοντο ἢ ἠπειλοῦντο εἰς τὸν τόπον τῆς ὑπηρεσίας των ἢ διὰ νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, τότε δὲν ὑπόκεινται εἰς ποινὴν, διότι δὲν συντρέχει δολία προαίρεσις ἀλλ' αἰσθημα φιλοτιμίας (ἄρθρ. 38) ἢ λόγος ἀνάγκης (ἄρθρ. 96) ἢ δικαίωμα παντὸς πολίτου ἀναγκωρισμένου ὑπὸ τοῦ Συντάγματος.

Ὅσῳκις μετὰ τινὰ ὀριστικὴν διάσκεψιν τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τινος ὑποθέσεως, παραιτηθῇ τις τῶν Δικαστῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ματαιωθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διασκεψέως (ὡς ὁ τύπος τῶν Ἀθηνῶν διέδωκε ποτε περὶ τινος ἐφέτου, ὅπερ ἄδηλον) τότε δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 451, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ γενικὴν καὶ οὐχὶ μερικὴν παραίτησιν, προσελθοῦσαν κατὰπιν κοινῆς περὶ παραίτησεως συσκέψεως—Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ὀριστικὴν διάσκεψιν γενομένη παραίτησις τινὸς ἐκ τῶν διασκεφθέντων Δικαστῶν, δὲν ἐμποδίζει τοὺς ἄλλους νὰ ἐκδώσωσι τὴν ἀπόφασιν, ἐὰν ἐμμένωσιν εἰς αὐτὴν, διότι καὶ μὲν οἱ Δικασταὶ πρὶν τῆς δημοσιεύσεως μιᾶς ἀποφάσεως εἶναι ἐλεύθεροι νὰ μεταβάλλωσι γνώμην, ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν ἔπεται ὅτι ἡ παραίτησις ἐνὸς ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ παρακωλύσῃ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν ἐμμένουσιν οἱ πλείστοι τῶν Δικαστῶν, οὔτινες ὀφείλουσι νὰ συντάξωσι καὶ δημοσιεύσωσι παραχρῆμα τὴν ἀπόφασιν, καταχωροῦντες καὶ τοὺς λόγους τῆς μειοψηφίας, ὥστε καὶ ἂν τις ὑποβάλῃ παραίτησιν, μετριοῦ αὐτὴ γίνῃ δεκτή, ἢ ἀπόφασις εἶναι δημοσιευμένη—ἐσφαλμένως δ' ὁ Ἀρειος Πάγος ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ μετὰ τὴν διάσκεψιν παύσις ἢ ἀποβίωσις Δικαστοῦ ἐπιφέρει τὸ ἄκυρον τῆς δημοσιευθείσης μετέπειτα ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 452.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν,

τὸν δημόσιον υπάλληλον ὅστις ἐξ ιδιοτελείας ἢ πρὸς βλάβην τοῦ κράτους ἢ ιδιωτῶν, ἐναντίον τῶν καθηκόντων του κοινοποιεῖ ἢ γνωστοποιεῖ γεγονότα ἢ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς ὑπηρεσίας — ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη τότε μόνον ἐπιβάλλεται ὅταν τὰ γνωστοποιηθέντα γεγονότα ἢ ἔγγραφα, δὲν εἶναι δημοσιευμένα οὔτε εἶχον προορισμὸν νὰ δημοσιευθῶσιν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου υπαλλήλου.

Ἄρθρ. 453.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ τὰς ὑπὸ τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν (υπαλλήλων) πραττομένας παραβάσεις τῆς περὶ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐχεμυθίας, κατὰ τὰς ὑπὸ Δικαστῶν ἢ ἐνόρκων γενομένας ψευδοφασίας (διασκέψεις) μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέχρι ἑνὸς ἔτους, ἐὰν ὅμως ἐγένοντο ἀπὸ ιδιοτελεῆ σκοπῶν, ἢ ἐὰν ἐβλάφθη τὸ κράτος ἢ τις τῶν ιδιωτῶν, τιμωρεῖ τοὺς παραβάτας μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν μέχρι πέντε ἐτῶν.

Ἄρθρ. 454.

Ἐὰν ἡ εἰς τ' ἄρθρα 452 καὶ 453 ἀναφερθεῖσα ἀνακοίνωσις γενῇ εἰς ξένην τινὰ δύναμιν, ἢ εἰς πράκτορα αὐτῆς, ἐπιβάλλεται εἰς τὸν παραβάτην φυλάκισις 25 μηνῶν μέχρι 5 ἐτῶν.

Ἄρθρ. 455.

Πᾶσα παράβασις τῆς ἀπαιτουμένης ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ἐχεμυθίας (ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 452 καὶ 454 περιπτώσεων) τιμωρεῖται μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν (ἄρθρ. 291 ὁγ.).

Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις 452—455 ἀναφερόμεναι ποιναὶ ἀφορῶσι τοὺς δημοσίους υπαλλήλους καὶ ὑπρέτας, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς ιδιώτας οἵτινες εἶναι ἐλεύθεροι νὰ διαδίδωσιν ὅσα ἔμαθον καὶ ὅτι ἐκ τῆς παραβάσεως τῆς ἐχεμυθίας δύναται νὰ ἐπέλθῃ βλάβη εἰς τὸ δημόσιον ἢ εἰς ιδιώτας. Π. χ. ἐπὶ ἐθνικῶν σκοπῶν, ἢ ἐπὶ ἀποφάσεων μήπω δημοσιευμένων, ὅτε οἱ ἐκ τούτων καταδικαζόμενοι πρᾶγμα λαμβάνουσι νὰ διαθέσωσι τὴν περιουσίαν ἢ νὰ φύγωσιν ἐκτὸς τοῦ Κράτους, ἢ νὰ δραπετεύσωσιν ἐκ τῶν φυλακῶν.

Γενικῶς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἢ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ἀλλὰ καὶ περὶ πᾶσαν θεμιτὴν ἐπιχείρησιν, εἶναι πρᾶξις ἐπιβλαβὴς καὶ ἀξιοκατάκριτος (ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 71 καὶ 72 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἐν σελ. 187 τῆς παρούσης Πρακτικῆς.

Δωροδοκία.

Ἄρθρ. 456—460.

Ἡ δωροδοκία εἶναι πρᾶξις μοχθηρὰ καὶ ἀνῆθικος ἰδίως διὰ τοὺς

δημοσίους υπαλλήλους οἵτινες παραβιάζοντες τὴν συνειδήσιν καὶ τὸν ὕκον των, λαμβάνουσι δῶρα παρ' ἰδιωτῶν, ἢ παρ' ἄλλων υπαλλήλων (ὡς ἰδιωτῶν) πρὸς ἐκτέλεσιν ἢ παράλειψιν πράξεως ἀναγομένης ἐκ τὴν ὑπηρεσίαν των.

Ἦς ἰδιῶται θεωροῦνται καὶ οἱ δημόσιοι υπάλληλοι οἵτινες προσφέρουσι δῶρα εἰς ἄλλους υπαλλήλους, πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπὸν, διότι ἡ πράξις των αὕτη γίνεται ἀτομικῶς καὶ οὐχὶ ἐν τῇ ἐπιστημοτικῇ τῆς ἀρχῆς.

Εἶναι παρατηρημένον ὅτι ἡ δωροδοκία προκαλεῖται συνήθως ὑπὸ τῶν διεφθαρμένων δημοσίων υπαλλήλων, διότι οὐδεὶς ἰδιώτης τολμᾷ νὰ κάμῃ πρότασιν δωροδοκίας εἰς εὐσυνείδητον υπάλληλον ἐκτελοῦντα νομίμως καὶ ἐγκαίρως τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον — τότε δὲ μόνον ὁ ἰδιώτης καταφεύγει εἰς τὴν δωροδοκίαν, ὅταν βλέπῃ ὅτι ὁ δημόσιος υπάλληλος ἀναβάλλει ἐπ' ἄπειρον τὴν ὑπόθεσιν ἢ παρεμβάλλει προσκῆμματα πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεως καὶ τῶν δικαίων αὐτοῦ.

Εἶναι ὡσαύτως παρατηρημένον ὅτι υπάλληλοι βραδύνοντες τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των καὶ προφασίζόμενοι ὅτι δὲν εἰκαιροῦν, ὅτι δὲν δύνανται νὰ γίνωσι δέκα κομμάτια, οὐδὲ νὰ θυσιάζωσι τὴν πολὺτιμον ὑγείαν των χάριν τοῦ μὲν καὶ τοῦ δε κλπ. δεικνύουσι τάνυσιν πρὸς τὴν δωροληψίαν, καὶ οἱ τοιοῦτοι λαμβάνοντες δῶρα, ἐκτετακτοὶ σιν ἀμέσως, κατὰ τὴν θέλησιν τῶν δωροδοκούντων, τὴν ἐπιχειρητέαν πράξιν.

Σπάνιον εἶναι νὰ ἐπιτεθῇ τις κατὰ δημοσίου υπαλλήλου ἵνα τὸν ἐξαναγκάσῃ διὰ δώρων νὰ ἐκτελέσῃ ὑπηρεσίαν ἢ παράβασιν καθήκοντος, διότι ὅταν ὁ δημόσιος υπάλληλος ᾖ καὶ ἀκεραίου χαρακτῆρος καὶ ἐκτελῇ ἐγκαίρως καὶ ἀξιοπρεπῶς τὴν ὑπηρεσίαν του, οὐδεὶς εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ πλησιάσῃ αὐτὸν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ νὰ τῷ προσφέρει δῶρα.

Ἄλλ' οἱ διεφθαρμένοι καὶ ἀσυνείδητοι υπάλληλοι, θέλοντες νὰ ὦ φεληθῶσιν ἀθεμίτως ἐκ τῶν περιστάσεων, φέρονται ἀποτόμως πρὸς τοὺς αἰτοῦντας ἢ ἄλλους ἐνδιαφερομένους, ἐκφέρουσι βεναιότους καὶ ἀπελπιστικὰς λέξεις ἐνώπιον αὐτῶν, ἐπινοοῦσι καὶ προφέρουσι φράσεις πλυχίας ἐνδεικνύσας διάθεσιν ἀργυρολογίας, μεταχειρίζονται ἄλλα τῆς ἐμπιστοσύνης των πρόσωπα ὡς υποθαλαῖς ἢ μεσίταις δωροδοκίας καὶ οὕτω πως κατορθοῦσι νὰ φορολογήσωσι τὸν ἰδιώτην — σχετιζόμενοι δὲ μετ' αὐτοῦ διὰ δωροδοκίας, μεταχειρίζονται τοῦτον ὡς διχέσσαν πρόσωπον πρὸς ἄλλας δωροδοκίας ἄλλων προσώπων καὶ τοιοῦτοτρόπως ὅλος ὁ βίος τῶν τοιούτων υπαλλήλων, εἶναι βίος ἀργυρολογίας διότι ὁ λαθὼν ἅπασι δῶρα, δὲν ἔχει συνείδησιν καὶ γίνεται δοχεῖον

δωροδοκίας καὶ ἐργάτης παρανομίας καὶ ἀτυνειδησίας ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Τὸ ἐγκλημα τῆς δωροδοκίας ἐπιπολάζει εἰς τὴν τάξιν τῶν Διοικητικῶν, δημοτικῶν καὶ προξενικῶν ὑπαλλήλων, ἀναφαίνεται δ' ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν τάξιν τῶν δικαστικῶν καὶ ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων καὶ προξενεὶ μεγάλα δυστυχήματα εἰς τὴν κοινωνίαν.

Τὸ ἐγκλημα τοῦτο μετέρχονται ἰδίως οἱ διὰ δωροδοκίας διορισθέντες ὑπαλλήλοι, διότι ὅπως οὗτοι ἔλαβον ρουσφέτιον, αὐτῶ καὶ εἰς τοῦς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν των πωλοῦσι ρουσφέτια.

Ἡ τοιαύτη τῶν πραγμάτων κατάστασις εἶναι ἀπελπιστικὴ, διότι ἡ δωροδοκία γίνεται κρυφίως καὶ μολοντόι καταδύησονται πολλὰκις διὰ τρανῶν ἀποδείξεων, μολοντοῦτο μὲν ἀκαταδίωκτος, διότι οὐδεὶς τοῦ μὲν ν' ἀναλάβῃ κατηγορίαν, συναισθανόμενος ὅτι δὲν θὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα καὶ ὅτι θὰ κηρυχθῇ σικοφάντης τῶν παστρικῶν ὑπαλλήλων.

Ἐπὶ τοσοῦτον ἡ δωροδοκία ἐκφυρῶθη, ὥστε εἰς πολλὰ μέλη τῆς ἐπικρατείας, διάφοροι ὑπαλλήλοι καὶ ἰδίως ἀτυνόμεναι, ταμίαι, εἰσπρακτορες, ὑγειονομοσταθμάρχαι, λιμενάρχαι, τελωνάρχαι, δεσμοφύλακες, μηχανικοὶ, δασονόμοι, μέλη ἐπιτροπῶν κλπ. ζητοῦσι δῶρα φανερώς καὶ ἀνευρυθιάτως, ἄλλως ἀρνοῦνται τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας, ἢ πράττουσιν ἐναντίον τοῦ δικαίου.

Καὶ μολοντοῦτο οὐδεὶς ἐκ τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων ἔκαμε ποτε τύχην, διότι τὸ ἥθικόν αὐτῶν ἔλαβε σπουδαίαν ὑποτίμησιν, τὰ δὲ κακῶς συναζόμενα ἀναλαμβάνονται ὑπὸ τῶν ἀνέμων.

Ὁ Ποινικὸς Νόμος διὰ τῶν ἀρθρῶν 456 — 458 τιμωρεῖ τοὺς δωροδοκουμένους ὑπαλλήλους, διὰ δὲ τῶν ἀρθρῶν 459 — 460 τοὺς δωροδοκοῦντας αὐτούς.

Κατὰ τοῦτο διακρίνεται καὶ διαφέρει τῆς ἐκδίσεως ἡ δωροδοκία, διότι αὕτη ὑποθέτει τὴν ἐκουσίαν καὶ ἐλευθέραν ἐνέργειαν τοῦ τε δωροδοκοῦντος καὶ δωροδοκουμένου κατὰ τὴν δόσιν καὶ λῆψιν τῶν δώρων, ἐνῷ τὸ τῆς ἐκδίσεως ἐγκλημα (ἀρθρ. 369) φέρει ἄλλον χαρακτῆρα, διότι ἡ θέλησις τοῦ ἐκδικαζομένου δὲν εἶναι ἐλευθέρη, ἀλλὰ προσδιορίζεται ἐκ τῆς πράξεως τοῦ ἐκδικαστοῦ (ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου 38 τοῦ 1856).

Τοῦντι ἡ δωροδοκία εἶναι ἐν εἶδος συμβάσεως τελουμένης διὰ τῆς ἀμοιβαίας οὐλήσεως, διότι ὑποτίθεται ἀναγκαιῶς ὅτι συνέτρεξαν τὰ ἑξῆς: 1) ἡ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἐζήτησε τὸ δῶρον καὶ ὁ ἰδιώτης ἐδέχθη τὴν πρότασιν του καὶ προσήνεγκεν ἢ ὑπεσχέθη νὰ προσφέρῃ αὐτό· 2) ἡ ὁ ἰδιώτης προσέφερεν ἢ ὑπεσχέθη νὰ προσφέρῃ τὸ δῶρον καὶ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἐδέχθη τοῦτο, ἢ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς προφορᾶς αὐτοῦ—ἄλλως ἐὰν ὁ ἰδιώτης ἐπειθηνυχγκάσθη ἐκ μέρους τοῦ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

58.

δημόσιον ὑπαλλήλου ἢ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, διὰ βιαιοπραγιῶν ἢ ἀπειλῶν νὰ πράξῃ τι καὶ τὸ ἐπραξε, τότε ὑπάρχει ἐκδίασις (ἄρθρ. 368)· εἰαν δ' ὁ δημόσιος ὑπαλλήλος δὲν μετεχειρίσθῃ βιαιοπραγίας ἢ ἀπειλάς, ἀλλ' ἐπήγαγεν ὡς ἀπειλὴν τὴν δημόσιον ἐξουσίαν του, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ τὸ ζητούμενον, τότε ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 369.—ὅθεν τὴν ἢ δωροδοκία ἐγένετο συνεπεία βιαιοπραγιῶν ἢ ἀπειλῶν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου κατὰ τοῦ ἀναγκασθέντος νὰ δώσῃ ἢ υποσχεθῇ δῶρον, τότε δὲν τιμωρεῖται ὡς δωροδοκία, ἀλλ' ὡς ἐκδίασις ἀνάλογως τῶν μέσων καὶ τοῦ εἶδους τῆς ἀπειλῆς (ἄρθρ. 368 καὶ 369).

Εἰς τὴν δωροδοκίαν δὲν ἀπαιτεῖται ὡς συστατικὸν στοιχεῖον ἡ δόσις καὶ λήψις τοῦ δώρου, οὐδ' ἡ ἐκτέλεσις τῆς πράξεως δι' ἣν ἐδόθη ἢ θέλει δοθῇ τὸ δῶρον, καθόσον ἐὰν συμβῇ τοιαύτη ἐκτέλεσις, ἐπ' αὐτῇ ξάνει ἡ ποινὴ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 456 οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἑνορχοὶ τιμωροῦνται ἐπὶ δωροδοκίᾳ 1) μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν ἐὰν δεχθῶν δῶρα ἢ ὁποιοδήποτε κέρδος ἢ ἐκπύρηνθησαν πρόθυμοι εἰς ἀποδοχὴν τῶν γενομένων εἰς αὐτοὺς ὑποσχέσεων, διὰ νὰ ἐκτελέσουν ἢ παραλείψουν πράξιν τινα ἐκ τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ἀναγομένων. Ἐννοεῖται δ' ὅτι εἰς τὴν παράλειψιν ἐνυπόκειται καὶ τὸ «παράνομως ἐνεργεῖν ἢ ἀπορρίπτειν» διότι παράλειψιν ὑπηρεσίας πράττει οὐ μόνον ὁ ἀπρακτὸν, ἀλλὰ καὶ ὁ πράττων τὸναντίον αὐτῷ ὅ,τι ἐπρεπε νὰ πράξῃ. 2) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν ἐὰν ἀπεδέχθησαν τὰ δῶρα ἢ τὴν ὑπόσχεσιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιχειρήσουν ἢ παραλείψουν, ἐναντίον τῶν ἰδίων των καθηκόντων, πράξιν τινα τῆς ὑπηρεσίας πρὸς ὄφελος ἄλλου, ἢ πρὸς βλάβην τῆς ἐπικρατείας, ἢ τινος ἰδιώτου. 3) μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν ἐγένων τῶντοι ἑνορχοὶ τοιαύτης πράξεως ἀντιβιαινουσὶ εἰς τὰ καθήκοντά των.

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου προβλέπονται τρία στάδια δωροδοκίας καὶ τιμωροῦνται δι' ἰδιαιτέρων ποινῶν α) δι' ἐκείνους οἵτινες δέχονται ἢ προθυμοποιοῦνται νὰ δεχθῶσι δῶρα πρὸς ἐκτέλεσιν ἢ παράλειψιν πράξεων τῆς ὑπηρεσίας των, μὴ τεινοῦσιν εἰς ὄφελος ἢ βλάβην ἄλλου ἢ τῆς ἐπικρατείας, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀποτελέσματος, ὁ ἐστὶν ὁ νόμος παραδέχεται ὑπαρξὴν δωροδοκίας, χωρὶς νὰ γίνη ἢ υποσχεθεῖσα πράξις ἢ παράλειψις· β) δι' ἐκείνους οἵτινες ἐδέχθησαν τὰ δῶρα ἢ τὰς ὑποσχέσεις τῶν δωροδοκούντων, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιχειρήσωσιν ἢ παραλείψωσιν, ἐναντίον τῶν καθηκόντων των, πράξιν ὑπηρεσίας πρὸς ὄφελος τοῦ δωροδοκούντος ἢ ἄλλου (ἐννοουμένου αὐτοῦ) ἢ πρὸς βλάβην τῆς ἐπικρατείας ἢ τινὸς ἰδιώτου.—Ὁ ἐστὶν ἀρκεῖ μόνῃ ἡ παραδοχὴ τοῦ ὑπαλλήλου, χωρὶς οὗτος νὰ προσῇ εἰς τὸ ζητούμενον· γ) δι' ἐκείνους οἵτινες λαβόντες τὰ δῶρα ἢ δεχθέντες τὰς ὑποσχέσεις, προσέδωκαν

καὶ εἰς ἔργα ἀντιβαίνοντα εἰς τὰ καθήκοντά των, δηλ. εἰς παράνομα ἔργα, ἐὰν ὅμως κατὰ τὴν τῆς δωροδοκίας ἢ τῆς ὑποσχέσεως προδοσίαν εἰς νόμιμα ἔργα, τότε τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἐδ. β', διότι τὸ ἐδ. γ' τιμωρεῖ δι' εἰρκτῆς τοὺς ἐκτελέσαντας παράνομα ἔργα, ἦτοι ὅσα ἀντιβαίνουν εἰς τὸν Νόμον καὶ εἰς τὸ καθήκον τοῦ τιμίου ὑπάλληλου.— Ἐρ' ὅσον δὲ τὰ παράνομα ταῦτα ἔργα δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν ἄλλαν ἀξιοποιον προᾶξιν, ὑπάρχει περίπτωσις συρροῆς ἀξιοποιῶν προᾶξιν (ἄρθρ. 109 καὶ 110 τοῦ Ποιν. Νόμου).—Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἰσχυρίζεται «ὅτι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ἢ ἐνεργήσασα πράξεις εἶναι νόμιμος ἢ εὐσυνειδήτος καὶ ὅτι ἂν ἐσφαλὲν εἰς τὰς κρίσεις του δὲν εἶναι ὑπόλογος διὰ τὰς ἐναντίας κρίσεις των ἄλλων», διότι εἰς χεῖρας τοῦ Δικαστοῦ καίται νὰ ἐκτιμᾷ τὸ νόμιμον ἢ τὴν εὐσυνειδήτην τῆς πράξεως κατὰ τοὺς κειμένους Νόμους καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς λογικῆς, καὶ δὲν ὀρεῖται ὁ Δικαστὴς νὰ δίδῃ ἀκρόασιν εἰς τοὺς ἰσχυρισμούς ἢ τὰς προφάσεις των ὑπαλλήλων περὶ τοῦ ὅτι δὲν εἶχον τὴν ἀπαιτουμένην κρίσιν καὶ ἱκανότητα διὰ νὰ ἐννοήσωσι τὸ παράνομον ἢ τὸ ἐκρυθμον τῆς πράξεώς των, καθότι ἄγνοια Νόμου εἰς οὐδέν ἐπιτρέπεται (ἄρθρ. 91) πῶσω μάλλον εἰς τὸν ὑπάλληλον ὅστις ὑποτίθεται ὅτι ἐδέχθη τὴν ὑπηρεσίαν, συνειδώς ὅτι ἔχει τὴν ἱκανότητα πρὸς διεξαγωγὴν αὐτῆς, ἄλλως δὲν ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ὑπηρεσίαν τῆς ὁποίας εἶναι ἀμοιβος ἢ ἀδάης.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 457 ἐπίσης μὲ δωροδοκίαν καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 456 τιμωρεῖται καὶ ἐκεῖνος ὅστις οὔτε συνεννοήσῃ μετὰ τινος, οὔτε δῶρα ἔλαβεν, οὔτε ὑπόσχασιν δῶρων, ἀλλ' ἐνέγκῃ— πρὸς ὑπηρεσίαν (καλὴν ἢ κακὴν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ) δι' ἣν ἀπολαύσῃ ὑποδοχῆς, προσήλθε τις καὶ τῷ ἔδωκεν ἀμοιβὴν τινὰ διὰ τὴν ἀπρωτοδοκήτως προσήλθε τις καὶ τῷ ἔδωκεν ἀμοιβὴν τινὰ διὰ τὴν εἶν ταύτην, τὴν δ' ἀμοιβὴν ἐδέχθη ὁ εἰρημένος ὑπάλληλος, χωρὶς ν' ἔλαβῃ προηγουμένως τὴν ἀδελφὴν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς.—Τοῦτου γενομένου, ἐὰν ἡ παρὰ τοῦ μετέπειτα δωροδοκηθέντος ὑπαλλήλου, πελεθεῖσα πράξις, εὑρεθῇ νόμιμος δηλ. σύμφωνος μὲ τὸ καθήκον του, τιμωρεῖται οὗτος μὲ φυλάκισιν, ἄλλως μὲ εἰρκτῇ.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι παλλαὶ πράξεις των δημοσίων ὑπαλλήλων περὶ τὴν ὑπηρεσίαν των, ἐσφαλμένοι καὶ ἀδικοὶ, δὲν τιμωροῦνται ποινικῶς, εἰμὴ τὸ πολὺ πειθαρχικῶς ἢ καὶ δι' ἀπολύσεως ὑπὸ των προϊσταμένων αὐτῶν, καὶ δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸν ἐλαγχον των Δικαστηρίων εἰμὴ ὅσας τέινωσιν εἰς βλάβην ἰδιώτου ἢ τοῦ Δημοσίου, ὅτε ἀκυροῦνται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου τακτικοῦ ἢ εἰδικοῦ Δικαστηρίου— ὅτι παλλαὶ πράξεις Δικαστῶν καὶ ἀποφάσεις Δικαστηρίων, εἰσὶ παράνομοι καὶ ἀδικοὶ, ἀλλὰ δὲν τιμωροῦνται ποινικῶς, ἐνόσω δὲν ἀποστέλλουσι παράδοσιν Ποινικοῦ Νόμου, διότι κατὰ Νομικὸν ἀξιωμα ἀπρόληπτον

Δικαστοῦ, ἐφ' ὅλῳ διαδίδου» ὑπόκεινται ἔμως εἰς ἀκύρωσιν, εἰς ἐκκαίνισιν καὶ μεταρρυθμίσειν, ἔσθ' ὅτε καὶ εἰς πειθαρχικὴν ποινὴν, ἐπὶ ὅλῳ ἐξόδῳ καὶ ἀποζημιώσεων.—ὅτι ἐνῷ εἰς τὰς τοιαύτας πράξεις δὲν συντρέχει δολὴ ἀποκρίσεις, οὐδὲ ἀξιοποινον, ἀλλ' ἀμάθεια, ἀπειρία, ἀκρίβεια ἢ κουφότης, οὐχ ἥτιον ἕνεκα τῆς ἐπακολουθησάσης δωροδοκίας, αἱ πράξεις αὗται θὰ ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς νομιμότητος καὶ τοῦ δικαίου κατὰ τὴν πρὸ πάσης δωροδοκίας στιγμὴν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, ἄλλως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ ἡ διάγνωσις τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, ἣν ῥητῶς ἀπαιτεῖ τὸ ἄρθρον 458 κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἁρθροῦ 456, ἥτοι ἂν ἡ πράξις δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπαλλήλου, νὰ τιμωρηθῇ οὗτος μὲ φυλάκισιν, ἄλλως μὲ εἰρκτὴν.—τὸ τοιοῦτον χειροτερεύει βεβαίως τὴν θέσιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, διότι ἐνῷ, πρὸ τῆς δωροδοκίας, ἡ πράξις των δὲν ὑπέκειτο εἰς ἐξέλεγχιν, εἰμὴ διὰ λογαριασμὸν τοῦ δικιδίκου, ἢ ὑπὸ πειθαρχικὴν ἐποψὴν, ἥδη διὰ τῆς ἐπακολουθησάσης δωροδοκίας ὑπόκειται εἰς δικαστικὴν ἐξέλεγχιν πρὸς ἐξέυρεσιν τῆς ποινῆς τῆς δωροδοκίας, ἀναλόγως τῆς νομιμότητος ἢ μὴ τῆς πράξεως.—Ὅθεν οἱ δημόσιοι ὑπαλλήλοι δὲν πρέπει νὰ δέχονται ποτε δῶρα, διότι μ' ὅλην τὴν νομικὴν μὲν καὶ αὐτῶν νομιμότητα τῆς πρὸ τῆς δωροδοκίας πράξεώς των ἐνδέχεται νὰ εὐρεθῇ αὕτη μὴ νόμιμος παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ποινικοῦ Δικαστηρίου καὶ νὰ τιμωρηθῇ δι' εἰρκτῆς.—δὲν δύναται δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ὁ ὑπάλληλος νὰ προσασθῇ ὅτι ἡ πράξις του εἶναι νόμιμος καὶ ὅτι ἄλλως προῆλθεν ἐξ ἀνικανότητος ἢ πλάνης, διότι ἅμα τὸ ἀρμοδίον Δικαστήριον ἐκτιμῶν τὴν πράξιν αὐτὴν ὡς ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ὑπαλλήλου, εἴτε κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Νόμου, εἴτε κατὰ τὴν ἐπὶ τῶν πραγμάτων κρίσιν, τότε ὁ ὑπάλληλος θὰ τιμωρηθῇ μὲ εἰρκτὴν, διότι πράξις καθήκοντος θεωρεῖται ἐκείνη ἥτις δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν Νόμον οὔτε εἰς τὰ πράγματα.

Προκειμένου περὶ δωροδοκίας ὑπαλλήλων, ὑπαγομένων εἰς ἰδιόζουσαν δικαιοδοσίαν (ἄρθρ. 36—45 τῆς Ποιν. Δικονομίας) δὲν δύναται οὗτοι νὰ ἔχωσι παράπονον ὅτι αἱ πράξεις των ἐκτιμῶνται κακῶς, διότι ὅπως δὴ ποτε ἀνώτερον Δικαστήριον δικάζει καὶ ἀποφαινεται ἐπ' αὐτῶν.—δύναται ὅμως νὰ συμβῇ καὶ τοῦναντίον, διότι συνεπείᾳ κατηγορίας ἐναντίον Ἐφετῶν ἢ Ἀρειοπαγιδῶν ἐπὶ δωροδοκίᾳ συμβῶσιν μετὰ τινὰ πράξιν ἢ ἀπόφασιν των, ἡ μὲν προανάκρισις καὶ παραπομπὴ γίνεται ὑπὸ Δικαστηρίου Ἐφετῶν, ὅπερ ἐπιλαμβανόμενον τῆς δωροδοκίας, ἀρεῖται νὰ χαρακτηρίσῃ καὶ τὸ νόμιμον ἢ μὴ τῆς πράξεως ἐφ' ἧς ἡ δωροδοκία, διότι ἐνταῦθεν ἔρτηται ἡ ἀρμοδιότης τοῦ μέλλοντος δικάσαι Δικαστηρίου καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς σχετικῆς ποινῆς.—παραπαραπομπὴς δὲ τῆς πράξεως εἰς Κακούργιοδικεῖον, αἱ ἐννοεῖαι ὡς Δικασταὶ

τῆς πράξεως καὶ τῶν ἐλαφρυντικῶν ἢ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων, θέλουσιν ἀποφνῶθ' ἐὰν ὑπῆρξε δωροδοκία καὶ ἐὰν ἡ πρὸ αὐτῆς ἐκτελεσθεῖσα πράξις, χάριν τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ δωροδοκία, ἀντιβαίνει ἢ μὴ εἰς τὸ καθῆκον τοῦ Ἀρμοσίου ὑπαλλήλου δηλ. τοῦ Πρωτοδίκου, Ἐφέτου, Ἀρειοπαγίτου κλπ. — Κατ' ἄλλον τρόπον δὲν δύναται νὰ περικυβῇ ἡ ἐπὶ δωροδοκία κατηγορία εἰμὴ διὰ τῶν ἐξῆς ζητημάτων 1) συνέβη δωροδοκία ; 2) ἡ πρὸ αὐτῆς πράξις ἀντιβαίνει εἰς τὸ καθῆκον τοῦ κατηγορουμένου ὑπαλλήλου ; — τὸ πρῶτον ζήτημα θὰ τὸ λύσωσιν οἱ ἔνορκοι — τὸ δεῦτερον ζήτημα ἐὰν περιστρέφεται εἰς Νομικὴν ἐκτίμησιν, θὰ τὸ λύσωσιν οἱ Σύμβουλοι (ὡς ἐν σελ. 372 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἐξεθέσαμεν)· ἐὰν ὅμως περιστρέφεται εἰς πραγματικὴν ἐκτίμησιν, θὰ τὸ λύσωσιν οἱ ἔνορκοι, οἵτινες θὰ ἐξελέγξωσι τὴν πράξιν ἢ τὴν ἀπόφασιν, ἐὰν ἐκτίμησε δεόντως τὰ κατ' αὐτὴν προκύπτοντα πραγματικά περιστατικά καὶ ἐὰν πεισθῶσιν, ὡς Δικασταὶ τῶν πραγμάτων, ὅτι κακῶς ἐξετιμήθησαν ταῦτα, τότε θ' ἀποφανθῶσιν ὅτι ἡ πράξις ἢ ἡ ἀποφάσις ἐπικυβήθησε δωροδοκία ἀντιβαίνει εἰς τὸ καθῆκον τοῦ κατηγορουμένου ὑπαλλήλου. Τοιούτουτρόπως οἱ ἔνορκοι Δικασταὶ ἐξελέγξουσιν καὶ αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Ἀρειοπαγίτων (καθ' ὧν δὲν ὑπάρχει προσφυγή), τὰς κηρύττουσι παρανόμους καὶ ἡ ἐτυμολογία τῶν εἶναι ἀνωτέρα αὐτῶν — τοῦτ' αὐτὸ γίνεται καὶ ὁσάκις ὑπάρχει κατηγορία ἐπὶ δωροδοκία λαβούσῃ χώραν πρὸ τῆς πράξεως, διότι καὶ τότε ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ ἐκτιμῇθ' ὑπὸ τοῦ προανακρίνοντος καὶ προβουλευσαμένου Δικαστῆρου, ἂν ἡ πράξις ἀντιβαίνει εἰς τὸ καθῆκον τοῦ Ἀρμοσίου ὑπαλλήλου, διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἔννοια παραπομπὴ εἰς τὸ ἀρμοδίον Δικαστήριον (ἀρθρ. 42 τῆς Ποιν. Δικονομίας) κατὰ δὲ τὴν ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων ἐκδίκασιν πρέπει ν' ἀποφασισθῇ ἂν ἡ συνεπίεξις τῆς δωροδοκίας τελεσθεῖσα πράξις ἀντιβαίνει ἢ μὴ εἰς τὸ καθῆκον τοῦ κατηγορουμένου ὑπαλλήλου, ἄλλως τὸ Δικαστήριον τῶν Συμβούλων δὲν θὰ γνωρίζῃ ὁποῖαν πρέπει νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 457 δὲν ἀπαγορεύεται ἀπολύτως καὶ ἐπὶ ποινῇ δωροδοκίας, εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι δῶρα διὰ τινὰ πράξιν των ἢν ἐνέργησαν κατὰ καθῆκον καὶ ἐν ἀγνοίᾳ πάπτε ἐνδεχομένης προσφορᾶς δώρων, ἀλλ' ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς ἐπὶ ποινῇ δωροδοκίας, ἡ λήψις δώρων πρὸ τῆς ἀδείας τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς, ἢ μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτης — ταυτὴ ἀπαγόρευσις γενικῶς ὡς πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους (ἀνευ λόγου ὑπερσίας) καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἰδιώτας περὶ τὴν ἀπαδοχὴν ἢ λήψιν μισθῶν, συντάξεων, τίτλων, παρασχημάτων κλπ. ἀνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς, τιμωρεῖται ὡς πταίσμα ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 529 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Τῶντι ὑπάρχουσι περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ ἐνάρετος βίος καὶ τὰ καλὰ ἔργα τῶν ὑπαλλήλων ἐλκύουσι τὴν συμπάθειαν τῶν ἀνθρώπων καὶ παροτρύνουσι τούτους νὰ ἐκφράσωσι τὴν ευαρέσκειαν ἢ τὴν εὐγνωμοσύνην των, διὰ τινος δώρου.

Π. γ. Νομάρχης τις, ἢ Μοίραρχος, ἢ Φρούραρχος, ἢ Πρόεδρος Δικαστηρίου, ἐκτελῶν τὸ καθήκον του τιμίως καὶ ἀμερολήπτως διέπρεψεν εἰς τὴν ὑπερσίαν καὶ ἀρῆκεν ὡραίας ἀναμνήσεις εἰς τὸν τόπον.—οἱ κάτοικοι ἢ τινες τούτων, πρὸς ἐκφράσιν εὐγνωμοσύνης τῶν ἐπιθυμοῦν νὰ τῷ προσφέρωσι δῶρόν τι, οἷον χρυσοῦν ὡρολόγιον, χρυσοῦν στέφανον, μετὰλλιον τι κλπ. ἐν τῷ αὐτῇ περιπτώσει ὁ τίμιος ὑπάλληλος δὲν ἀεὶ ληΐει ν' ἀποπέμψῃ τοὺς εὐγνωμονοῦντας κατοίκους, οὐδὲ πάλιν νὰ δεχθῇ ἀμέσως τὸ δῶρον, ἀλλ' εἰδοποιεῖ τούτους νὰ περιμένωσι μετρίστου κατ' αἰτησίαν των ἢ καὶ κατ' αἴτησιν αὐτοῦ δοθῇ ἡ ἀδαικὴ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, ὅτε δέχεται τὸ προσερχθέν δῶρον (ἴδε ἀρθρ. 12, στοιχ. Α. ἐδ. 6 τοῦ Διοικητικοῦ Ὁργανισμοῦ ὡς πρὸς τὴν ἀναφορὰν καὶ τὴν ἀδειαν).

Π. γ. Εἰσαγγελεὺς τις, ἢ Διευθυντὴς Ἀστυνομίας, ἐκτελῶν μετὰ ζήλου τὸ καθήκον του, ἀνεκάλυψε σπουδαίας κλοπὰς παραθίσεως ἐν τῷς ἢ ἐκτὸς τοῦ Κράτους καὶ συνέλαβε τούς κλέπτας καὶ τὰ κλαπέντα.—οἱ ἰδιοκτῆμονες τῶν κλαπέντων, ἢ ἀλλοδαπὴ τις Κυβερνήσις, ἐπιθυμοῦσι νὰ προσφέρωσι δῶρα εἰς τὸν εἰρημένον ὑπάλληλον, εἴτε εἰς χρήματα, εἴτε εἰς πολýτιμόν τι εἶδος, εἴτε παράσημον (ἐν μέρους τοῦ ἡγεμίνου).—ὁ ὑπάλληλος ζητεῖ τὴν ἀδειαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ταύτης δοθείσης, λαμβάνει τὸ προσφερόμενον, ἄλλως θεωρεῖται δωροδοκῆς καὶ ὑπόκειται εἰς ποινὴν.

Π. γ. Ἀξιωματικὸς τις ἐπὶ κεφαλῇ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος ἐκτελῶν τὸ καθήκον του καὶ ἀψηφῶν τοὺς κινδύνους, ἐπέπεσεν ἐνόπλιος κατὰ ληστρικῆς συμμορίας καὶ συνέλαβεν ἢ συνέτριψεν αὐτήν ἀπαλλάξας μίαν ἐπαρχίαν ἀπὸ τοιαύτης μάστιγος.—οἱ κάτοικοι αἰσθανόμενοι τὴν εὐεργεσίαν, ἐπιθυμοῦσι νὰ προσφέρωσι δῶρα εἰς τὸν γενναῖον ἀξιωματικὸν καὶ διὰ συνεισφοράς σχηματίζουσι χρηματικὸν τι κεφάλαιον ἢ ἄλλο πολýτιμον εἶδος, ὑπὲρ προσφέρουσιν εἰς αὐτὸν καὶ οὗτο, λαμβάνων προηγουμένως τὴν ἀδειαν τῆς Κυβερνήσεως, τὸ λαμβάνει δικαιοματικῶς.

Τοιαῦτα δῶρα πρὸς τοὺς ἐνάρετους ὑπαλλήλους καὶ γενναίους ἀξιωματικούς τοῦ στρατοῦ, πρέπει νὰ δίδονται ὑπὸ τῶν κατοίκων ἀπέναντι τῶν μεγάλων ἐκδουλεύσεων αὐτῶν, διότι εἶναι πασίδηλον ὅτι ὁ μισθὸς τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν εἶναι ἐλάχιστος καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἀπονεικόμενα παράσημα, μ' ὅλην τὴν τιμητικὴν

αξίαν των, δὲν δύνανται νὰ συντελέσωσι εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 458 ἐὰν εἰς δημοσίον τινα ὑπάλληλον ἂν καὶ ἄκοντα (δ.κλ. εἴτε ἐκουσίως εἴτε ἀκουσίως) περιῆλθε τι κατ' ὅποιον-δήποτε τρόπον, ἢ ἐδόθη δῶρον εἰς τινα τῶν οἰκείων του, ὑπὸ τινος τῶν κρινομένων (διαδίκων) ἢ τῶν ἐξαιτουμένων (δ.κλ. τῶν διαφερομένων ἢ ζητούντων) ὀφείλει ὁ δημόσιος ὑπάλληλος νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχήν, ἢ νὰ καταγγεῖλῃ τὴν πράξιν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀφ' ἧς τὸ ἔλαβεν ἢ τὸ ἔμαθεν, ἄλλως θεωρεῖται ὡς δωροδοκῶν (ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐπρόφθασεν ἐκ δικαιολογημένης τινὸς αἰτίας νὰ πράξῃ ταῦτα ἐντὸς τῶν τριῶν ἡμερῶν.)

Περὶ τοῦ ἁρθρου τούτου ἐγένετο λόγος ἐν σελ. 162 τῆς παρούσης Πρακτικῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 459 τιμωρεῖται ὁ δωροδοκῶν μὲ τὰ διπλοῦν τοῦ δοθέντος ἢ προσεσχηθέντος δώρου, ἢ μὴ ἐπιδεχομένου τούτου χρηματικὴν ἐκτίμησιν, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν πεντήκοντα μέχρι 500 δραχμῶν — ἐὰν δ' ἡ δωροδοκία τείνουσα ὡς ἀθέμιτον ὠφείλειν τοῦ δωροδοκοῦντος ἢ τρίτου τινὸς ἢ πρὸς βλάβην τῆς ἐπικρατεῖς ἢ ἰδιώτου τινὸς, ἐφαίνειν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποπλανήσῃ τὸν ὑπάλληλον ἢ τὸν ἑνορκον εἰς πράξιν τινα ἐναντίον τῶν καθυκόντων του, τότε πρὸς τὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐπιβάλλεται εἰς τὸν δωροδοκοῦντα φυλάκισις 3 ἡμερῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ ἐὰν τὸ μελετηθὲν ἀποτέλεσμα συνέβῃ τῶνόντι, ἐπιβάλλεται εἰς τὸν δωροδοκοῦντα καὶ φυλάκισις 4—5 ἐτῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 460 τὸ δοθὲν ἢ ὑποσχεθὲν δῶρον, δίδεται εἰς τὸ ταμεῖον τῶν πτωχῶν.

Ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἁρθροῖς 456—460 περὶ δωροδοκίας ἐκφράσεων τοῦ Νόμου, ἐξάγεται ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνίσταται τὸ δῶρον ἢ ἡ ὑπόσχεσις, ἐκ χρημάτων ἢ πραγμάτων (ἐχόντων ὅπωςδήποτε χρηματικὴν ἀξίαν), διότι καὶ πᾶσα ἄλλη ὑπόσχεσις τείνουσα εἰς ὠφελειαν τοῦ δωροδοκουμένου θεωρεῖται ὡς δῶρον. Π. χ. ὑπόσχεται τις νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην μετάρθεσιν ἢ εἰς τὸν προβιβασμὸν τοῦ ὑπαλλήλου, ἢ νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς παρυστάτης εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων του, ἢ εἰς τὴν συλλογὴν τῶν καρπῶν του, ἢ ὡς διδάσκαλος εἰς τινα ξένην γλῶσσαν, ἢ ὡς παιδαγωγὸς τῶν τέκνων του, ἢ ὡς ὑπέρτης, νὰ τὸν συντρέξῃ εἰς ἄλλην ὑπόθεσιν του, ἢ νὰ τὸν προσλάβῃ ἢ προσαρτῇ εἰς βουλευτικὸν τινα συνδυασμὸν, ἢ εἰς κερδοσκοπικὴν τινα ἐπιχείρησιν, ἢ νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ὑπανδρείας αὐτοῦ διὰ πολυφέρνου νυμφῆς κλπ. κλπ. — Εἰς ὅλας τὰς τοιαύτας καὶ παρομοίας περιπτώσεις ὑπάρχει δωροδοκία, ἥτις ἐὰν δὲν δύναται

νὰ ἐκτιμηθῇ εἰς χρήματα, ἐπιφέρει χρηματικὴν ποινὴν — ἐννοεῖται δ' ὅτι τὰ λεγόμενα τραταρίσματα τὰ ὅποια κάμνει τις πρὸς τινὰ ὑπάλληλον (ἔστω καὶ μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ κερδίσῃ τὴν εὐνοίαν ἢ τὴν συμπάθειαν αὐτοῦ) δὲν θεωροῦνται ὡς μέσον δωροδοκίας, ἐκτὸς ἐὰν προσφέρωνται ἐπανεληλυμένως γεύματα καὶ ποτὰ εἰς τὸν ὑπάλληλον ἐν γνώσει ἀμφοτέρων ὅτι ἡ προσφορά αὕτη γίνεται χάριν μελλούσης τετελεσμένης πράξεως ὑπηρεσίας τοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸν προσφέροντα ταῦτα.

Ἦς πρὸς τὰς δωροδοκίας αἵτινες πράττονται ὑπὸ δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν εἰς πλειστηριασμούς, μισθώσεις ἢ ἄλλας ἐργολαβίας, ἰσχύουσιν αἱ ἐιδικαὶ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 464—466 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 536' τοῦ 1840 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δωροδοκία ὑπάρχει κατὰ Δημάρχου ὅστις συνεπεία ὑποσχέσεως δωροδοκίας, δὲν κατέγραψεν εἰς τὸν στρατολογικὸν κατάλογον, τὸν ὑπὲρ οὗ ἡ δωροδοκία.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 507' τοῦ 1837 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ δωροδοκία ἐπιφέρει τὴν στέρησιν τῶν εἰς τ' ἀρθρα 21 καὶ 23 τοῦ Ποιν. Νόμου διαλαμβανόμενων δικαιωμάτων καὶ ἐπὶ πλημμελημάτων, δυνάμει τῆς ἐιδικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 190 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 7 τοῦ 1848 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ δωροδοκία τὸν τελώνην διὰ νὰ μὴ σημειώσῃ εἰς τὸ βιβλίον τῆς εἰσαγωγῆς τὸ νόμιμον τέλος τοῦ φορτίου του, καταδικάζεται ὡς δωροδοκίας καὶ οὐχὶ ὡς συνεγγὺς τῇ κατὰ τοῦ τελώνου ἐπὶ ἀπιστίας κατηγορίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 23 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, χωροφύλακες λαμβάνοντες ἀμοιβὴν διὰ τὴν σύλληψιν τῶν λειποτακτῶν ξένων ναυτῶν, τιμωροῦνται ἔνεκα δωροδοκίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 25 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ ἐπιστάται ἐπὶ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων, λαμβάνοντες ἀμοιβὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, τιμωροῦνται ἔνεκα δωροδοκίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 70 τοῦ 1846 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ κατηγορηθεὶς ἐπὶ δωροδοκίᾳ, δὲν δύναται νὰ καταδικασθῇ ὡς ἐνοχὸς ἀπάτης.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 67 τοῦ 1841 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δωροδοκία εἶναι καὶ ὅταν τις λάβῃ δῶρα διὰ ν' ἀφίσῃ τοὺς δωροδοκούμενους ἐλευθέρους εἰς τὰ ἴδια, μετὰ τὴν ἐξέτασίν των, ἥτοι διὰ νὰ ἐκτελέσῃ πράξιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἀναγομένην, καθότι ὥφειλε νὰ τοὺς ἀπολύσῃ ὡς μὴ συλληφθέντας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 69 τοῦ 1857 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου,

ὅστις ἐπιστάτης ἢ ὑποεπιστάτης φυλακῶν λαβὼν δῶρον ἵνα παρουσιάσῃ εἰς τὴν Νομαρχίαν ἄνθρωπον προσωποκρατούμενον καὶ ζητηθέντα ὑπὸ τῆς Νομαρχίας, τιμωρεῖται ἐπὶ δωροδοκία κατὰ τὸ ἄρθρον 456 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29 τοῦ 1857 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τιμωρεῖται ἐπὶ δωροδοκία ὁ τῆς Δημαρχίας ὑπάλληλος, ὅστις ἐπιφορτισθεὶς τὴν ἐξέλεξιν τοῦ φορολογικοῦ καταλόγου, ἔλαβε δῶρα ἵνα φέρῃ ἀποτέλεσμά τι ὑπὲρ τοῦ δωροδοκήσαντος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 86 τοῦ 1857 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, πρωτοκολλιστὰι Νομαρχίας, ἥτις ἀνέθεσεν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν τινά, καθ' ἣν ἐδωροδοκῆσαν, τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρ. 456.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 90 τοῦ 1855 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ὅταν τις ἐζήτησε δῶρα καὶ ἐράνη πρόθυμος εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν γεννημένων αὐτῷ ὑποσχέσεων, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ πράξιν ἀναγομένην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, παραβιάζει τὰς περὶ δωροδοκίας διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 456 καὶ οὐχὶ τὰς περὶ καταπίεσεως.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 60 τοῦ 1858 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ὅταν ὑπόσχεταί τις δῶρον εἰς ἄλλον, ἐὰν ἐκλεχθῇ ἐκεῖνος Δήμαρχος, δὲν ὑπάρχει ἀξιώποινος πράξις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 104 τοῦ 1860 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, «δωροδοκία: χαρακτηρὰ φέρει ἡ πράξις, καθ' ἣν αἱ ἐπὶ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων ἐλαβὼν χρήματα ἵνα μὴ σημειώσωσι τὰ ζῶα—ἡ ἐλάττωσις δὲ τῆς περιουσίας τοῦ Δημοσίου, φέρει χαρακτηρὰ ἀπιστίας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 75 τοῦ 1858 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἐπιστάτης φυλακῶν λαβὼν δῶρα πρὸς παράστασιν τῶν τῆς ὑπηρετικῆς καθηκόντων του, παρ' οἰωνδῆποτε καὶ ἂν ὠρίσθησαν ταῦτα, τιμωρεῖται ἐπὶ δωροδοκία.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 112 τοῦ 1860 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἐπὶ δωροδοκίας κατὰ τὰς ἐκλογάς, τὸ ἄρθρ. 190 τοῦ Ποιν. Νόμου δὲν ὀρίζει ὅτι τὸ πᾶν τῆς δωροδοκίας κατατίθεται εἰς τὸ πρᾶγμα τῶν πτωχῶν, ἀλλ' ἐπιβάλλει εἰς τὴν δωροδοκῆντα χρηματικὴν ποινὴν ἰσοδύναμον μὲ τὴν διπλασίαν ἀξίαν τοῦ δώρου.—Κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2 τοῦ 1858 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 190 ἐννοεῖ οὐ μόνον τὰς ἀποπερατωθείσας καὶ ἐπιτυχούσας δωροδοκίας ἀλλὰ καὶ τὰς ὑποσχεθείσας.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 9 τοῦ 1843 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, εἰς τοὺς ὁπλοφόρους περὶ ὧν διαλαμβάνει ὁ περὶ φόνων τῶν ζώων Νόμος τῆς 4 Ἰαννουαρίου 1841 δὲν ἦτο συγχρημένον νὰ κάμνωσιν ἀπαριθμήσεις ζώων, ἀνευ ἐκ τοῦ πλησίον ἐπιβλέψεως τοῦ ἐπιστάτου ὑπὸ τῶν

ὁποῖον διετέλουν, ὥστε οἱ ὀπλοφόροι καὶ οἱ ἄλλοι βοηθοὶ τοῦ ἐπιστάτου, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς δημόσια πρόσωπα, καὶ δὲν δύνανται νὰ καταδιωχθῶσιν ἐνεκα δωροδοκίας.—ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς παρομοίας περιστάσεις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18 τοῦ 1850 ἀπόφασιν Α. Π. ὁ ὑποθηκοφύλαξ λαβὼν μετὰ τὴν ἐγγράφην ὑποθήκης, ἀνώτερον ποσὸν τοῦ νενομισμένου δικαιώματος, ὅπερ τῷ προσεφέρθη χωρὶς νὰ τὸ ἀπαιτήσῃ, εἶναι ἐνοχὸς δωροδοκίας (ἀριθ. 457).—ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων καὶ συμβολαιογράφων, αἵτινες δέχονται περισσότερα δικαιώματα.

Δὲν δυνάμεθα ν' ἀποσιωπήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι πολλοὶ τῶν Παρέδρων τῶν Δικαστηρίων, διοριζόμενοι εἰσηγηταί, ὡς καὶ Γραφεῖς τῶν Δικαστηρίων, ὅχι μόνον δέχονται ἀλλὰ καὶ ζητοῦν ἐπιμόνως καὶ ἀπαιτητικῶς χρήματα διὰ νὰ ἐνεργήσωσιν ἐξετάσεις μαρτύρων ἐντὸς τοῦ Δικαστικοῦ καταστήματος.—οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ φοβηθῶσι τὰς περὶ δωροδοκίας καὶ περὶ καταπίεσεως ποινάς, διότι ὁ Νόμος δὲν συγχωρεῖ τοιαύτην ἀργυρολογίαν, οὔτε προώρισε τὰς θέσεις ταύτας ὡς μισθὸν ἀθεμίτου φορολογίας.—Τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ λάβῃ δραστήρια μέτρα κατὰ τῶν Παρέδρων, διότι ἐκάστοτε βλέπει ὅτι παρουσιάζονται ἀπαιτηταὶ τῶν θέσεων τούτων, προσπαθοῦντες νὰ ἐκτοπίσωσιν ἄλλους καὶ πρέπει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ μετὰ τόσων κόπων, προσπαθειῶν, καὶ συστάσεων, γιγνομένη ἐπιδίωξις τῆς ἀμίσητου θέσεως τοῦ Παρέδρου, ἔχει ἄλλα ὠφελήματα ἀνώτερα τοῦ μισθοῦ.

Εἰς τὰς ἐπὶ δωροδοκίᾳ κατηγορίας δὲν ἐφαρμόζονται αἱ περὶ συναιτιότητος ἀρχαί, διότι ἄλλη ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν δημόσιον ὑπάλληλον καὶ ἄλλη εἰς τὸν δωροδοκοῦντα ιδιώτην.—εἰς δὲ τοὺς συνεργοὺς ἐπιβάλλεται ἡ σχετικὴ ποινὴ ἀναλόγως τοῦ προσώπου τὸ ὁποῖον συνέτρεξαν καὶ ὑπὲρ οὗ εἰργάσθησαν.

Εἰς τὴν δωροδοκίαν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ, ἥτοι ἐάν ὁ ιδιώτης προσέφερε δῶρον καὶ ὁ ὑπάλληλος ἀπέκρουσεν αὐτὸ, ὑπάρχει ἀπόπειρα ἐνεργητικῆς δωροδοκίας.—Ἐάν δ' ὁ δημοσίος ὑπάλληλος ἐζήτησε δῶρα παρὰ τοῦ ιδιώτου καὶ δὲν εἰσέκοιτο, ὑπάρχει ἀπόπειρα παθητικῆς δωροδοκίας, διότι κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις, ὁ ὑπαίτιος συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν καὶ ἐνήργησεν ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως, ἥτοι ἠθέλησε νὰ ἐλκύσῃ τὴν πρὸς δωροδοκίαν θέλησιν τοῦ ἄλλου, μὴ κατορθώσας δὲ τὸν σκοπὸν του ὡς ἐκ τῆς ἀποποιήσεως αὐτοῦ, ἀπέτυχεν ἐκ περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του (ἴδε καὶ Κύρ. Θέμ. 15).

δος τὸμ. 20. σελ. 275. καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἀριθ. 2 τοῦ 1858).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 146 τοῦ 1856 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ κατηγορηθέντες ὡς δωροδοκῶντες, κηρυχθέντες ἀθῶοι, δύνανται νὰ ἐξετασθοῦν ὡς μάρτυρες εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἐπὶ δωροληψία κατηγορουμένου δίκην.

Ὡς πρὸς τὴν δωροδοκίαν τῶν στρατιωτικῶν ἰσχύουσι τ' ἄρθρ. 250 καὶ ἐπ. τοῦ περὶ Στρατιωτικῆς Ποιν. Νομοθεσίας Νόμου.

Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 8 τοῦ περὶ ἀπαγορεύσεως Νόμου, ἱατροὶ, ἢ χειρουργοὶ οἵτινες προσκληθέντες νὰ δώσωσι τὴν γνώμην των, δεχθῶσι δῶρα ἢ ὑποσχέσεις χάριν τῆς γνωμοδοτήσεώς των, τιμωροῦνται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 456, 457 καὶ 458 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Καταπίσεις.

Ἀρθρ. 461—462.

Ἡ καταπίσις διαφέρει τῆς ἐκδίαςσεως καὶ δωροδοκίας κατὰ τοῦτο, ὅτι εἰς τὴν ἐκδίασιν καὶ δωροδοκίαν εἶναι γνωστὸν εἰς ἀμφοτέρω τὰ μέρη, ὅτι τὸ ζητούμενον ἢ διδόμενον εἶναι παράνομον καὶ ἀχρεώστητον, ἐνῶ εἰς τὴν καταπίσιν πρόκειται περὶ δημοσίου ὑπαλλήλου ἥστις σκοπὸν προθέμενος νὰ ὠφελήσῃ παρανόμως, καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι ἀπαιτεῖ νόμιμα δικαιώματα ἢ τοὶ φόρους, δασμούς, τέλη, δικαιώματα χαρτοσήμων, δικαστικὰ ἐξόδα καὶ ἄλλα φορολογήματα, εἰσπράττει ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ζητουμένων προσώπων, ποσὰ μετῶλος ὀφειλόμενα ὑπὸ τούτων, ἢ περισσώτερα τῶν νομίμως ὀφειλομένων—ἄλλως ἐὰν τὰ ζητούμενα πρόσωπα γνωρίζωσιν ὅτι δὲν ὀφείλουσι ποσὸς τὸ ζητούμενον ποσόν, ἢ ὀφείλουσιν ὀλιγώτερον καὶ ἐκδίασθῶσι διὰ εἰσῆς ἢ ἀπειλῶν (ἢ καὶ διὰ κατασχέσεως ἢ προσωπικῆς κρατήσεως) νὰ πληρώσωσι, τότε ὑπάρχει ἐκδίσις (ἄρθρ. 368 καὶ 369).

Ἡ καταπίσις πράττεται ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν εἰσπραξίν οἶον ταμιῶν, εἰσπρακτόρων, κατασχετῶν, δικαστικῶν κλητῆρων καὶ τῶν τοιούτων, ὡσάκις οὗτοι ἐν γνώσει τῆς μὴ ὀφειλῆς, συνάξουσιν πρὸς ἰδιοτέλειαν χρηματικὰ ποσὰ μὴ ὀφειλόμενα ἢ πέραν τῶν ὀφειλομένων, καὶ τὰ κρατοῦσι δι' ἐκυτὸς—ἐὰν ὅμως ἐκ λάθους ἢ ἐξ ἀγνοίας, συνάξωσι τοιαῦτα ποσὰ καὶ τὰ παραδώσωσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ἢ εἰς τὸ παραγγείλαν τὴν εἰσπραξίν πρόσωπον, τότε δὲν ὑπάρχει δόλια προαίρεσις οὔτε ἰδιοτέλεια, καὶ κατὰ συνέπειαν ποινὴ καταπίσεως δὲν χωρεῖ, ἀλλ' ἀγωγή ἀχρεωστικῆς εἰς τὸν πληρώσαντα.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 461 εἰς τὸν ἐνοχον καταπίσεως ἐπιβάλλεται φυλάκισις 2 μέχρι 5 ἐτῶν, ἐὰν ἔπραξε πρὸς καταπίσεις συγχρόνως, ἢ δευτέραν καταπίσιν, ἀφοῦ ἤδη ἐτιμωρήθη διὰ πρώτην (ὅ ἐστὶν ἐν

περιπτώσει υποτροπῆς ἄρθρ. 111) — ἄλλως μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν — ἐφ' ὅσον ὅμως ἐνέργησε μίαν ἢ περισσοτέρας καταπίεσεις διὰ μηχανορραφίας ἀπατηλῶς, τότε τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, ὃ ἐστὶν ὅταν ὁ φορολογούμενος ἢ ὁ ζητούμενος νὰ πληρώσῃ δὲν ἐγνώριζεν, ἢ δὲν ἐπίθετο ὅτι ὀφείλει τὸ ζητούμενον καὶ ὁ ὑπάλληλος κατ' ὥρθως διὰ ψευδῶν παραστάσεων καὶ ἄλλων ἐπιχειρημάτων νὰ τὸν πείσῃ ὅτι τῶντι ὀφείλει τὸ ζητούμενον καὶ νὰ πληρώσῃ αὐτὸ, τότε ἐπιβάλλεται εἰρκτὴ κατὰ τοῦ τοιοῦτου πανούργου ὑπαλλήλου.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 462 αἱ αὐταὶ ὡς ἀνωτέρω ποιναὶ ἐπιβάλλονται καὶ κατ' ἐκείνων ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων οἵτινες ἐπιτρέπουσι τὴν εἰσπραξίν τῶν εἰρημένων φόρων εἰς τοὺς παρ' αὐτῶν διοριζομένους γραφεῖς ἢ βοηθοὺς, ἐὰν ἐνταῦθεν προῆλθε καταπίεσις τις καὶ ἐὰν αὐτὴ ἐγένετο ἐν γνώσει τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὀφελος, ἢ πρὸς ὄφελος τῶν γραφείων ἢ βοηθῶν — ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ γνώσις τῶν προΐσταμένων ὑπαλλήλων πρέπει νὰ συντρέχῃ εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ταύτας, εἴτε διότι παρήγγειλε τοὺς ὑφισταμένους νὰ εἰσπράξωσι τοιαῦτα ποσὰ παρανόμως, εἴτε διότι μετὰ τὴν ὑπὸ τούτων παράνομον εἰσπραξίν ἐπωρλήθη ἐξ αὐτῶν, ἢ ἀφῆκε τὴν ὠφέλειαν εἰς τοὺς ὑφισταμένους.

Οἱ ὑφισταμένοι γραφεῖς καὶ συμβασιῶται τιμωροῦνται πάντοτε μὲ φυλάκισιν 3 ἡμερῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ἐκτός ἐὰν αἱ ἀπιστίαι φέρωσι βεβαιὸν κακουργήματος κατὰ τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρου 461, ὅτε ὑπόκεινται καὶ οὗτοι εἰς εἰρκτὴν. — Ἐννοεῖται δ' ὅτι οἱ εἰρημένοι συμβασιῶται καὶ γραφεῖς, τότε μόνον ὑπόκεινται εἰς ποινὴν καταπίεσεως, ὅταν καὶ οὗτοι ἦσαν ἐν γνώσει τῆς παρανομίας, ἄλλως ἐὰν ἔλαβον καταλόγους ἢ διπλότυπα ὑπὸ τῶν προΐσταμένων των, πρὸς εἰσπραξίν καὶ ἐξετέλεσαν τὰς διαταγὰς των, δὲν εὐθύνονται διὰ τὴν δολιότητα αὐτῶν (ἄρθρ. 92 Ποιν. Νόμου).

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 18 τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρου Νόμου τοῦ 1847 ἐὰν οἱ ἐκμισθωταὶ δημοτικῶν φόρων, ἢ οἱ παρ' αὐτῶν διοριζόμενοι ἐπιστάται, ἢ ἄλλοι ὅποιοιδήποτε εἰσπράκτορες, εἰσπράξωσι παρὰ τινος φόρον μηδαμῶς ὀφειλόμενον ἢ πλεονα τοῦ ὀφειλομένου, τιμωροῦνται κατὰ τ' ἄρθρ. 461 καὶ 462 Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 145 τοῦ 1868 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὰ ἄρθρ. 461 καὶ 493 ἐφαρμόζονται, ὅταν ζητῆται φόρος χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ φορολογικὸς Νόμος ἐπιβάλλων αὐτόν — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθὴ ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀποκλείσῃ καὶ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν καίτοι ὑπάρχοντος φορολογικοῦ Νόμου, ζητῆται ἀνωτέρα φορολογία.

Ἐν σελ. 272 τοῦ 20 τόμου Εὐρ. Θεμέδος σημειοῦται ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου καθ' ἣν Κλητὴρ, εἰσπράξας μίαν δραχμὴν μὴ ὀφειλόν

μένην αὐτῷ κατὰ τοὺς κειμένους Νόμους, ἐπραξέ καταπίσειν, ὁ δὲ ἰδιοτελὴς αὐτοῦ σκοπὸς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀγνοῇ τὰς περὶ ἀπολαύσεως τῶν Κλητῆρων διατάξεις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1843 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, οἱ ἀποθηκάρχοι ὑπόκεινται εἰς τὰς περὶ καταπίσεως διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 461· ἀδιαφόρως ἐὰν δὲν ἔδωσαν ὄρκον ὑπερσείας, διότι ἡ τοιχύτη ἑλλειψὶς ὄρκου οὔτε ἀφαιρεῖ οὔτε ἀλλοιώνει τὸν χαρακτῆρα τῆς δημοσίας ὑπερσείας, ὅταν αὕτη ἄλλοθεν βεβαιουται καὶ ἐκ τῆς πραγματικῆς ἐνεργείας τῆς ἀποδεικνύεται, καὶ οὔτε ἔχει ἄλλην συνέπειαν, κατὰ τὸ ἀρθρ. 449 εἰμὴ τὸ νὰ δύναται νὰ τιμωρηθῇ ἔνεκα ταύτης ὁ δημόσιος ὑπάλληλος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 18 τοῦ 1849 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ τῆς καταπίσεως πλημμέλημα δύναται νὰ πραγμῇ ὑπὸ μόνων τῶν δυνάμει τοῦ Νόμου ἐχόντων δικαίωμα τοῦ εἰσπράττειν φόρους, δασμοὺς ἢ ἄλλα τέλη, δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅθεν οἱ ποινήτορες δὲν πρέπει νὰ καταδικάζονται ἐπὶ καταπίσει (461, 462, 489 τοῦ Ποιν. Νόμου, καὶ Διάταγμα τῆς 7 Φεβρουαρίου 1835 ἀρθρ. Β), ὡς μὴ ἔχοντες δικαίωμα νὰ εἰσπράττωσι τὰ εἰς τὸ Δημόσιον ὀφειλόμενα· ὅτι ὡς πρὸς αὐτοὺς, περιπίπτοντας εἰς ταιαύτην πρᾶξιν ἐφαρμόζονται τ' ἀρθρ. 487 καὶ 489 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 37 τοῦ 1859 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, εἰς τοὺς ἀγοροφύλακας, δημοτικούς ὑπαλλήλους, οὔτινες ἐξ ἰδιοτελείας εἰσπράττουσι σύλληπτρα μὴ ὀφειλόμενα, ἐφαρμόζονται τ' ἀρθρα 461 καὶ 489 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 50 τοῦ 1860 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπάρχει καταπίσις ὅταν ὁ συμβολαιογράφος εἰσπράττῃ διὰ τοῦ βοηθοῦ του τέλη μὴ ὀφειλόμενα καὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 122 τοῦ 1846 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ Γραμματεὺς τοῦ εἰρηνοδίκου συμβολαιογραφουντος, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς Δημόσιος ὑπάλληλος, ἐργαζόμενος εἰς συμβολαιογραφικὰς πράξεις, ἐπομένως δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 487.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 179 τοῦ 1839 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ περὶ ἀποπειρας διατάξεις τοῦ Ποιν. Νόμου, γενικαὶ αὖσαι, ἐφαρμόζονται εἰς ὅλας τὰς ἀξιοποίνους πράξεις, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων, καὶ ὡς ὁ Νόμος κάμνει ρητὴν ἐξαίρεσιν, κάμνι δ' ἐξαίρεσις δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ πλημμέλημα τῆς καταπίσεως· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐν μέρει ἐσφαλμένη, διότι ρηταὶ ἐξαίρεσεις τῆς ἀποπειρας δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Νόμῳ, καὶ διότι πολλὰ καὶ ἐν τῇ παρούσῃ πρακτικῇ κατεδείξαμεν ἀξιοποίνους πράξεις ἀνεπιδέκτους ἀποπειρας καὶ ὑπεβάλλομεν τὰς δεούσας σκέψεις, αἵτινες ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ

εἰς ἄλλας πράξεις περὶ ὧν ἐθεωρήσαμεν περιττὸν νὰ κάμωμεν λόγον —ιδίως δὲ εἰς τὸ προκείμενον περὶ καταπίσεως ἀντικείμενον, παρατηροῦμεν ὅτι ἂν ὁ ὑπάλληλος, προσελθὼν μ' ὅλην τὴν δολίαν προαίρεσιν καὶ μηχανορραφίαν, ἐννοηθῇ παρὰ τοῦ ιδιώτου ὡς ζητῶν παρὰ νόμους φόρους, δασμούς, τέλη κλπ., καὶ δὲν δυνήθῃ νὰ φορολογήσῃ αὐτὸν διὰ τῶν παραστάσεων καὶ μηχανορραφῶν, ἀλλὰ διὰ βicioπραγιῶν ἢ ἀπειλῶν, τότε ὑπάρχει ἐκβίασις (ἄρθρ. 363). Ἐν δὲ ἀποτυχίᾳ ὑπάρχει ἀπόπειρα ἐκβιάσεως (ἄρθρ. 369), καὶ τοῦτο διότι ὁ πολίτης εἶναι πλέον ἐν γνώσει τῆς παρανομίας καὶ ἐκβιάζεται ἢ ἀπειλεῖται νὰ πράξῃ τι παρανόμως πρὸς ὄφελος τοῦ ὑπαλλήλου, ἐνῶ εἰς τὴν καταπίεσιν πρόκειται ἰδίως περὶ δολίας προαιρέσεως τοῦ ὑπαλλήλου, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ φορολογουμένου ιδιώτου, ὅστις πλανᾶται ἢ ἀπατάται νὰ πληρῶνῃ φόρον μηδ' ὅπως ἢ κατὰ μικρὸν ὀφειλόμενον —ἐρ' ὅσον ὅμως ὁ ιδιώτης ἐννόησας τὴν ἀπάτην ἀποποιήθῃ τὴν πληρωμὴν καὶ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δὲν προβῇ εἰς βicioπραγίαν καὶ ἀπειλὰς, οὐδὲ τροτάξῃ ὡς ἀπειλὴν τὴν δημόσιον ἐξουσίαν τοῦ, ἀλλ' ἀνχωρήσῃ, τότε βεβαίως ὑπάρχει ἀπόπειρα καταπίσεως,

Ἀποσιώπησης τῆς ἰδίας συμμετοχῆς.

Ἄρθρ. 463.

Κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἁρθρου τούτου ὁ ἔνθα συμφέροντος (κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς καὶ Ποινικῆς Δικονομίας) ἐξαιρούμενοι ἀποσιωπῶν τὴν ἐξήρσεις καὶ ἐνεργῶν μὲ δημόσιον χαρακτῆρα, κατ' ἀμφισβητουμένην ἢ ἐκούσιον δικαιοδοσίαν, κατὰ πολιτικὴν ἢ ποινικὴν δίκην, κατὰ διοικητικὴν ἢ ἀστυνομικὴν ὑπόθεσιν τιμωρεῖται 1) μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ἐὰν ἡ ἀποσιώπησης ἐγένεεν ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου ὠφελείας τοῦ ιδίου ἢ ἄλλου τινός, ἢ πρὸς βλάβην τοῦ Κράτους, ἢ οἰουδήποτε ιδιώτου 2) μὲ φυλάκισιν 2—5 ἐτῶν, ἐὰν τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ ὑπάρχοντος, κατωρθώθῃ ἢ μελετηθεῖται ὠφέλεια, ἢ ἐγένεεν ἢ βλάβη, ἢ ὁ ἐνοχος ἐπλημμέλησεν καθ' ὑποτροπὴν.

Τῶντι κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἁρθρων 36—48 τῆς Πολιτικῆς καὶ 51—59 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ ἄλλας σχετικὰς διατάξεις τοῦ Δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ, τοῦ περὶ Προξενείων Νόμου κλπ. οἱ ὑπάλληλοι δὲν πρέπει νὰ ἐνεργῶσιν οὐδ' ἀποφασίζουσιν εἰς ὑποθέσεις εἰς ὧν ἐνδιαφέρονται ἀτομικῶς αὐτοὶ ἢ οἱ στενοὶ συγγενεῖς των, ἄλλως τιμωροῦνται πειθαρχικῶς, ἐρ' ὅσον ὅμως γίνονται παραβάται τοῦ ἁρθρου 463 τιμωροῦνται καὶ ποινικῶς.

Ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 463 ἀπαιτεῖ σκοπὸν μεροληψίας καὶ τιμωρεῖ αὐτὸν εἴτε κατωρθώθῃ εἴτε μὴ, ἐρ' ὅσον ὅμως ὁ ὑπάλληλος μ' ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον, εἰδείξεν αὐταπάρευσιν καὶ ἐξετέλεσεν ἀμερολήπτως καὶ

νομίμως τὸ καθήκον του, τότε τιμωρεῖται μόνον πειθαρχικῶς, διότι ὤφειλε νὰ ἐκφράσῃ τὸν λόγον τῆς ἐξαίρεσως καὶ νὰ μὴ λάβῃ μέρος πρὶν ἀποφασισθῇ ἡ ἐξαίρεσίς του ἢ μὴ.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 78 τοῦ 1839 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐπαρχῶν, τότε μόνον ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 463 ὅταν ὁ ἀποσιωπήσας ὑπάλληλος συνοιδεν ἑαυτῷ αἰτίαν ἐξαίρεσως καὶ ζητηθείσῃ τῆς ἐξαίρεσώς του, ἡρνήθῃ τὴν αἰτίαν ταύτην καὶ ἐνήργησῃ μὲ δημοσίαν χαρακτῆρα εἰς ὑπόθεσιν εἰς ἣν εἶχεν ἄμεσον συμφέρον.— Τὸ βούλευμα τοῦτο εἶναι ἐσφαλμένον, διότι ὁ Νόμος δὲν κάμνει τοιαύτην διάκρισιν, οὔτε εἶναι πάντοτε γνωστοὶ εἰς τοὺς ἀντιδίκους οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσως καὶ τὸ συμφέρον τοῦ δικαστοῦ, καὶ ὀφείλει οὗτος οἰκοθεν νὰ ἐξαίρεθῃ ἄλλως τιμωρεῖται ὡς δόλιος.

Συμμεθεξίς εἰς πράγματα μὴ συμβιβαζόμενα μὲ τὰ ἔργα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 464—466.

Τ' ἄρθρα ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν τῶν περὶ δωροδοκίας καὶ ἀποσιωπήσεως συμμετοχῆς διατάξεων, διότι τὸ μὲν ἄρθρον 464 τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 3 ἡμερῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—200 δραχμῶν, πάντα δημόσιον ὑπάλληλον ἢ ὑπηρετήν, ὅστις κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως, φανερώς ἢ κρυφίως, ἢ δι' ἄλλων παρ' αὐτοῦ διορισθέντων, ἔλαβε χρηματικὴν ἢ ἄλλο ὅποιονδήποτε ὄφελος εἰς πλειοψηφίαν, μισθώσεις, ἢ ἄλλας ἐργολαβίας, τῶν ὁποίων εἶχε τὴν διοίκησιν, ἐφορεῖαν ἢ διεύθυνσιν, ἢ περὶ τῶν ὁποίων ἐχρεώσεται νὰ φροντίξῃ καθ' ὃν χρόνον ἐπεχείρησε τὴν πράξιν.

Τὸ δὲ ἄρθρον 465 τιμωρεῖ μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ τοὺς λαμβάνοντας κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως, φανερώς ἢ κρυφίως, ὅποιονδήποτε ὄφελος ἢ μετοχὴν εἰς ὑπόθεσιν, καθ' ἣν χρεώστούσι νὰ πληρώσωσιν ἢ νὰ διαγράψωσι τὴν πληρωμὴν χρημάτων, νὰ καταστρώσωσιν ἢ νὰ ἐπιθεωρῶσι λογαριασμούς, ἢ νὰ συνεργῶσιν εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτῶν.—Τὸ δὲ 466 τιμωρεῖ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 300—6000 δραχ., πάντα ἀρχηγὸν στρατιωτικόν, Νομάρχην ἢ Ἐπαρχον, ὅστις φανερώς ἢ κρυφίως, κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως, λαμβάνει κατὰ τὸν τύπον ἢ τὴν Ἐπαρχίαν, ὅπου ἐκτελεῖ τὰ δημόσια χρεῖα του, ὅποιονδήποτε ἰδιαίτερον μετοχὴν εἰς ἐμπόριον σίτου, ἀλεύρου, ὀσπρίων, ὀρυζῆς, οἴνου ἢ ἄλλων ποτῶν (ἐξαίρουμένων τῶν παραγομένων καρπῶν ἐξ ἰδίων αὐτῶν ἀγρῶν ἢ κτημάτων) πρὸς δὲ τὴν ἀνωτέρω χρηματικὴν ποινὴν δημεύονται καὶ τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦτο προσδιορισμένα ταμιεύματα δηλ. τὰ κατεθέντα χρήματα ἢ τὰ ἐμπορεύσιμα εἶδη.

Καὶ μολοντούτα καθ' ἑκάστην γίνονται δωροδοκίαι περὶ τὰς δη-

μοπρασίας καὶ ἐργολαβίας Δημοσίων καὶ Δημοτικῶν ἔργων καὶ περὶ τὰς ἐγκρίσεις τῶν πράξεων τούτων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. νοδ' τοῦ 1840 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ εἰς τὸ ἄρθρ. 644 ἀναφερθεῖσα ἐγκρισις «ἄλλαι ἐργολαβίαι» σημαίνει ὅποιαιδήποτε ἐπιχειρήσεις, ἐπομένως κατ' αὐτὸ τιμωρεῖται ὁ ὑπάλληλος ὅστις ἔλαβε κρυφίως χρηματικὸν ὄφελος, πληρόνων ἐμπίρους δι' ἀγορὰν χάρτου κλπ.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 98. τοῦ 1855, 141 τοῦ 1857 καὶ 50 τοῦ 1858 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, τ' ἄρθρα 465 καὶ 498 τοῦ Ποιν. Νόμου, δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ Δημοτικῶν Συμβούλων συμμετασχόντων εἰς τὴν ἐνοικίαν Δημοτικῶν φόρων.

Κατάχρησις τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 467—475.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 467 Δημόσιοι ὑπάλληλοι, ὑποβάλλοντες ἐν γνώσει αὐτῶν τινὰ εἰς ἀνάκρισιν, τιμωροῦνται μετὰ τὴν ποινὴν τῆς ψευδοῦς καταμνήσεως (ἄρθρ. 27 Νόμου ἐξυδρίσεως) καὶ συγχρόνως παύονται τῆς ὑπηρεσίας.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ λέξις «ἀνάκρισις» λαμβάνεται ὑπὸ τὴν ευρύτεραν αὐτῆς σημασίαν ὡς περιλαμβάνουσα οὐ μόνον τὴν ἐπὶ ἀκροατηρίου διαδικασίαν ἀλλὰ καὶ τὴν προεισαγωγικὴν ἀνάκρισιν καὶ τὴν προδικασίαν (προανάκρισιν), διότι ἄλλως ἦθελον μένει ἀτιμώρητοι οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οἵτινες ἐν γνώσει τῆς ἀθωότητος ἀνθρώπου τινὸς, ὑπέβαλον τοῦτον εἰς προανάκρισιν, τῷ ἀπήγγειλον κατηγορίαν καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν εἰσαγάγωσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον, ὡς ἀθωοθέντα διὰ βουλεύματος.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον δὲν ἀρροᾷ μόνον τοὺς εἰσπγγελεῖς, δημοσίους κατηγοροὺς καὶ ἀνακριτικούς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἐξασκοῦσι τὴν κατηγορίαν καὶ προανάκρισιν, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους τῶν ὑπαλλήλων οἵτινες ἐν γνώσει τῆς ἀθωότητός τινος, γίνονται παραίτιοι νὰ ὑποβληθῇ οὗτος εἰς ἀνάκρισιν ἢ εἰς δίκην ἐπὶ ἀξιοπώνῳ πράξει—ὅθεν περιλαμβάνει 1) τοὺς ἀρμοδίους ἀνακριτικούς ὑπαλλήλους (ἄρθρ. 13—19 Ποιν. Δικονομίας) οἵτινες ἐν γνώσει τῆς ἀθωότητός τινος καὶ χωρὶς νὰ λάβωσι κατ' αὐτοῦ ἐγγλῆσιν ἢ παραγγελίαν, ὑποβάλλουσι τοῦτον εἰς ἀνάκρισιν ἐπὶ τινὶ ἀξιοπώνῳ πράξει—ἐὰν ὅμως οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι δὲν ᾔναι ἀνακριτικοί, τότε ἡ παρ' αὐτῶν ἀνάκρισις, ὡς μὴ ἔχουσα κἀνὲν κῶρυς οὐδὲ σημασίαν, δὲν τιμωρεῖται ὡς ψευδὴς καταμνήσις, ἀλλ' ὡς συκοφαντία ἐφ' ὅσον προσήλθον εἰς τὸν ἀνακριθέντα ἀξιοπώνῳ τινὰ πράξιν (ἄρθρ. 28 τοῦ περὶ ἐξυδρίσεως Νόμου).

2) Ὅτι ὑπάλληλοι ἐνοχοὶ ἀξιοπώνων πράξεων, οἷον πλαστογραφία

φίας, κλοπῆς, ὑπεξαίρεσως κλπ. θέλοντες νὰ καλύψωσιν ἐαυτούς, διέδωσαν ὑποψίας κατ' ἄλλων οἵτινες καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς ἀνάκρισιν, εἴτε κατ' αἰτησίν των, εἴτε ἐξ ἐπαγγελματός.

Ἰπάρχουσι δυστυχῶς πολλὰ παραδείγματα κατὰ τὰ ὑποῖα πολλοὶ ὑπάλληλοι ἐκλεψάν χρήματα, χαρτόσημα, πειστήρια καὶ ἄλλα εἶδη, καὶ δὲν περιορίσθησαν εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐξέφρασαν ὑποψίας ἢ ἑκαμὸν καταγγελλίας καθ' ὑπερταμένων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ ἐδολέψαν αὐτοὺς ἐν γνώσει τῆς ἀθωότητός των. — τοιαῦτοι μοχθηροὶ ὑπάλληλοι εἶναι ἄξιοι μισήτων ποινῶν, οὐ μόνον διὰ τὴν ὑπόσταν ἐνήργησαν ἀξιοποινον πράξιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συγκοφαντίαν τῶν ἄλλων, διότι ἀπὸ αὐτῶν οὗτοι ἐνήργησαν τὰς ἀξιοποινοὺς πράξεις, εἶναι πρόδηλον ὅτι ἦσαν ἐν γνώσει τῆς ἀθωότητος τῶν παρ' αὐτῶν ὄντων, ὡς δὴθεν ἐνόχων, εἶναι δὲ ἀδιάρκρον εἶναι οἱ μοχθηροὶ οὗτοι ὑπάλληλοι δὲν κατήγγειλον οὐδ' ἀνέκρινον τοὺς ἀθώους, ἀλλ' ἀπλῶς ἐξέφρασαν ὑποψίας κατ' αὐτῶν, ἢ συνετέλεσαν νὰ συλληθῶσιν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ὑποβίαι κατ' ἄλλων, οἵτινες καὶ ἀνεκρίθησαν, διότι ὡς δὴποτε παραίτιοι τοῦ νὰ ὑποβληθῶσιν αἰῶσι εἰς ἀνάκρισιν καὶ κατηγορίαν, εἶναι οἱ ἐνοχοὶ Δημόσιοι ὑπάλληλοι οἵτινες, διὰ τῆς αἰσχρᾶς διαγωγῆς των ὑπέβαλον ἀμέτῳς ἢ ἐμμέτῳς ἀθώους ὑπὸ ἀνάκρισιν. — τοῦτ' αὐτὸ λέγομεν καὶ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους οἵτινες ἂν καὶ δὲν ἑκάμουν οἱ ἴδιοι τὰς ἀξιοποινοὺς πράξεις, ἔμαθον ὅμως τοὺς ἐνόχους καὶ θέλοντες νὰ καλύψωσιν αὐτοὺς γίνονται αἵτιοι νὰ ὑποβληθῶσιν ἄλλοι ἀθῶοι εἰς ἀνάκρισιν καὶ κατηγορίαν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 468, δημόσιοι ὑπάλληλοι οἵτινες ἐναντίον τῶν καθήκοντων τῆς ὑπηρεσίας των, παραλείπουσιν ἀνάκρισιν τινὰ ἀνήκουσαν εἰς αὐτοὺς, ἢ αὐτογνωμόνως, ἄνευ ἀποφάσεως, ἀπολύουσι τῆς ἀνακρίσεως τοὺς κατηγορουμένους, ἂν φέρονται οὕτως ἐξ ἰδιοτελοῦς σκοποῦ, ἢ κατὰ συνεννόησιν. μετ' τὸν εἰς ἀνάκρισιν ὑποβλητέον, ἢ ἐπ' ὧν, φερεῖται ἢ βλάβῃ τρίτου τινός, τιμωροῦνται 1) μετ' φυλάκισιν 2) — 5 ἐτῶν, εἰάν τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀνακρίσεως ᾗναι κοινὸν γινῆμα. 2) μετ' φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, εἰάν τὸ ἀντικείμενον ᾗναι πλημμέλημα. 3) μετ' φυλάκισιν δύο ἐβδομάδων μέχρι 3 μηνῶν, ἢ μετ' χρηματικὴν ποινὴν 50—500 δραχμῶν, εἰάν ᾗναι πταίσμα, ἢ πειθαρχικὴ παράβασις.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὑποθέτει παράλειψιν ἀνακρίσεως, ἢ αὐτογνωμόνα ἀπόλυσιν κατηγορουμένου, προκύπτουσαν ἐκ συνεννοήσεως ἢ ἐξ ἰδιοτελείας καὶ κατὰ παράβασιν καθήκοντος. Ὅθεν ἔταν ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος θεωρῇ περιττὴν ἀνάκρισιν τινὰ ἢ ἀπολυτέον τὸν ἀνακρινόμενον, δὲν ἐπαρμόζεται τὸ ἄρθρον 468. — Παράλειψις ἀνακρίσεως

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

60.

υπάρχει, κατὰ μείζονα λόγον, καὶ ὅταν ἐπὶ τινος νομίμου ἐγκλήσεως δὲν ἐνεργηθῇ ἀνάκρισις, καὶ παραγραφῇ ἡ πράξις — καὶ ὅμως πλείστα καταγγελῖαι παραγράφονται εἰς τὰ γραφεῖα τῶν εἰσαγγελιῶν καὶ ἀνακρίσεων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 469 μὲ φυλάκισιν 3 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν, τιμωρεῖται πᾶς δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις παρὰ τὰς εἰς τὸν Νόμον διαταγμένας περιπτώσεις καὶ μὲ ὀλιγωρίαν τῶν νομίμων διατυπώσεων, εἰσέρχεται ὡς τοιοῦτος εἰς ἰδιώτου οἰκίαν, ἄκοντος τοῦ κατέχοντος αὐτήν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 64 τοῦ 1857 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, «συμφώνως μὲ τὸν Νόμον (Σύνταγμα ἄρθρον 8 (ἡδὴ 4) ἄρθρον 469 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου ἄρθρον 102 κλπ. Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς) οὐδεὶς δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ὑπηρετὴς δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν πολίτου ἄκοντος αὐτοῦ, ἢ νὰ ἐπιχειρήσῃ κατ' οἶκον ἔρευναν, εἰμὴ ὅταν καὶ ὅπως ὁ Νόμος διατάσσει» — ἡ δὲ κατ' οἶκον ἔρευνα καὶ ἡ ἐν αὐτῇ εἰσὸς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ τῆς χωροφυλακῆς δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ εἰς τὰς περιπτώσεις καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἁρθρῶν 169 καὶ 173 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ τῶν ἁρθρῶν 123 καὶ 223 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς — ἡ δὲ παραβίασις τῶν εἰρημένων διατάξεων ἐπισύρει τὴν διατασσομένην ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 469 ποινὴν. Ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ὁ κλητὴρ τῆς Δημαρχίας Ἀθηνῶν Ν. οἱ χωροφύλακες Ν. Ν. ὁ δεκανεὺς Ν. καὶ ὁ στρατιώτης Ν. θελόντες νὰ συλλάβωσι τὸν ἀποδράντα κληροῦχον Ν. εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐτὴν τῆς οἰκίας αὐτοῦ χωρὶς νὰ τηρήσωσι τοὺς παρὰ τοῦ Νόμου διατεταγμένους τύπους, τὸ δὲ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ἀπεφάνηκε ὅτι δὲν ὑπάρχει κατ' αὐτῶν ἀφορμὴ κατηγορίας, ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ σκέψει ὅτι δὲν εἰσῆλθον οἱ διαληφθέντες εἰς τὴν οἰκίαν ἀλλ' εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ὅτι ἡ εἰσὸς αὐτῶν δὲν ἀπέβλεπεν ἐνέργειαν κατ' οἶκον ἐρεύνης, ἢ κατασχέσεως, ἐνῶ καὶ ἡ περίφρακτος αὐλὴ, οἷα ἡ προκειμένη, ἀποτελεῖ μέρος τῆς οἰκίας κατὰ τὸ ἄρθρον 380 τοῦ Ποιν. Νομοῦ, ἡ δὲ εἰσὸς αὐτῶν, ὁποιοῦδήποτε καὶ ἂν εἶχε σκοπὸν ἔπρεπε νὰ γίνῃ συμφώνως μὲ τὸν Νόμον (ἄρθρον 169 — 173 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ 122 χωροφυλακῆς) ἕως τοῦ δὲ λάβουν διαταγὴν νὰ ἔμβουν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ νὰ συλλάβουν τὸν καταφυγόντα εἰς αὐτήν ἀποδράντα κληροῦχον, ὥρκειον νὰ παρατηροῦν τὴν οἰκίαν ἢ καὶ νὰ τὴν περικυκλώσωσι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἁρθρου 123 Κανονισμοῦ Χωροφυλακῆς — ὅθεν εἶναι ὑπαίτιος παραβάσεως τοῦ ἁρθρου 469 τοῦ Ποιν. Νομοῦ συνδυασμένου μὲ τ' ἄρθρα 489 καὶ 493.»

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 32 τοῦ 1859 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, κλητὴρ μεταβῆς νὰ ἐξώσῃ τὸν Α. ἐκ τινος οἰκίας θυνάμει ἀποφάσεως

καὶ γινώσκων ὅτι ὁ Β. εἶχε τὴν κατοχὴν αὐτῆς, ὃν καὶ ἐξέβαλε, παρέβη τὸ ἄρθρον 469 ὅπερ ἐφαρμόζεται ἐν γένει καθ' ὅλων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ὅσοι παρὰ τὰς εἰς τὸν Νόμον ἐριθμένους διατυπώσεις καὶ μὲ ὀλιγοῦραν τῶν νομίμων διατυπώσεων εἰσέρχονται ὡς τοιοῦτοι εἰς ιδιώτου οἰκίαν, ἄκοντος αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ μόνον κατὰ τῶν ἀνακριτικῶν καθήκοντα ἐνεργούντων — ἡ ἀπόρριψις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ διάδικος ὅστις ἐνήγαγε τὸν κάτοχον τοῦ κτήματος περὶ παραχωρήσεως αὐτοῦ καὶ ἐδικαιώθη νὰ παραλάβῃ αὐτὸ, δύναται νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ κτῆμα καὶ ἐναντίον παντὸς τρίτου, ὅστις μετὰ τὴν δίκην κατέλαβεν αὐτὸ διὰ συμβάσεως ἢ ἄλλως πως (ἄρθρον 156 καὶ 867 τῆς Πολιτ. Δικονομίας) ὡς ἐπίσης καὶ ἐναντίον τῶν ἐνοικιαστῶν ἢ τῶν κατὰ παράκλησιν τοῦ καταδικασθέντος ἐβρισκομένων ἐν τῷ κτήματι, διότι οὗτοι οὐδὲν πραγματικὸν ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαίωμα ἐξακκοῦσιν εἰμὴ τὴν προσωρινὴν χρῆσιν ἣτις αἱρεται διὰ τῆς διαταχθείσης παραχωρήσεως· ὅθεν ὤφειλεν ὁ Ἄρειος Πάγος νὰ ἐξετάσῃ, ἐν ὃ εὐρεθεῖς κάτοχος εἶχεν ἴδιον πραγματικὸν ἐπὶ τοῦ κτήματος δικαίωμα πρὸ τῆς προκατάρξεως τῆς δίκης καὶ τότε νὰ θεωρήτῃ τιμωρητέον τὸν κλητῆρα.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 470 μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέγχι 2 ἐτῶν τιμωροῦνται ἐπιστάται ταχυδρομείων ἢ ἄλλοι δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες ἢ μόνον ὑπεξαιροῦν, ἢ ἀνοίγουν τὰς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἐμπειστυμένας ἐπιστολάς ἢ συνεργοῦν εἰς τοῦτο (ὅρα καὶ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ τηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας Νόμου καὶ ἄρθρ. 62 τοῦ Διοικητικοῦ Νόμου).

Ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου 445 ἐξεθέσαμεν τὰ δέοντα ὡς πρὸς τὴν παραβίασιν τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν κλπ. ἤδη δὲ προσθέτομεν ὅτι τὸ ἄρθρον 470 ἐφαρμόζεται ἰδίως εἰς τοὺς ἐπιστάτας καὶ ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους οἵτινες ὑπεξαιροῦν ἢ ἀνοίγουν τὰς ἐπιστολάς ἢ συνεργοῦν εἰς τοῦτο, ἀνευ διακρίσεως σκοποῦ, ἐφ' ὅσον ὅμως διὰ τῆς τοιαύτης πράξεως προκύπτει καὶ ἀφαιρέσις τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ εὑρισκομένων ἐγγράφων, χρημάτων κλπ. ὑπάρχει καὶ πρόσθετον ἐγκλημα τιμωρούμενον κατὰ τὰς περὶ ὑπεξαγωγῆς ἐγγράφων, καὶ ὑπεξαίρεσεως διατάξεις τοῦ Νόμου (ἄρθρ. 424, 385—395).

Δὲν δύναμεθα νὰ παρασιωπήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι γενικῶς εἰλικρινὴς καὶ τιμίαι, διότι εἰς τινὰ ταχυδρομεία τοῦ Κράτους γίνονται ἀφαντοὶ ἐπιστολαὶ καὶ μάλιστα ἐκεῖναι αἵτινες περιέχουσι χαρτονομίσματα — τὸ τοιοῦτον δηλοῖ ὅτι οἱ ἐπὶ τοῦ Γραφείου ἢ οἱ ἐπὶ τῆς διανομῆς ἀνοίγουσι τὰς ἐπιστολάς (ὅπερ εὐκόλον) καὶ εὑρίσκοντες χρήματα ἐν αὐταῖς τὰ ὑπεξαίρουσιν ἐξαφανίζοντες καὶ τὰς ἐπιστολάς — δὲν ὑπόκεινται δ' εἰς

εξελεγχέν, διότι από τινος κῆλη χρόνου δὲν γίνονται κατάλογοι περιέχοντες τὰς ἐπιστολάς κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῶν.

Ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ οἱ ταχυδρόμοι ληστεύουσιν ἐνίοτε τὰ ταχυδρομεία καὶ προφασίζονται ὅτι ελητεύθησαν παρ' ἀγνώστων.

Πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε αἱ ἀπὸ ταχυδρομείου εἰς ταχυδρομείον στελλόμεναι ἐπιστολαὶ νὰ καταγράφονται εἰς κατάλογον μετὰ τὴν σημείωσιν τοῦ ἐπιγραφομένου, καὶ ἐν καιρῷ παραδόσεως αὐτῶν εἰς τοὺς διανομαῖς, νὰ γίνεται δελτίον περιέχον τὰς δοθείσας εἰς ἕκαστον διανομέα ἐπιστολάς, ἄλλως οὐδεμία ἐγγύησις ὑπάρχει.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 471 ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι αἵτινες ἐκ μνησικακίας ἰδιοτελείας, ἢ ἄλλου ἀθεμίτου συμπερόντος, ἀναβάλλουσι πλεον τῶν 24 ὥρῶν τὴν πρώτην ἐξέτασιν τοῦ συλληφέντος κατηγορουμένου, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν—ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἀνευ τῶν αἰτιῶν τούτων ἀναβάλλοντες τὴν ἐξέτασιν πλεον τοῦ μηνός.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὸ ἀρθρ. 5 τοῦ συντάγματος ὁ συλληφθεὶς προσάγεται ἀνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν ἀρμόδιον ἀνακριτὴν ὅστις ὀφείλει νὰ τὸν ἐξετάσῃ καὶ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ν' ἀπολύσῃ ἢ προφυλακίσῃ αὐτὸν (ἂν ᾖ καὶ προφυλακιστέος κατὰ τὰ ἐν σελ. 212—214, 228 καὶ 229 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐκτεθέντα) ἄλλως ὁ συλληφθεὶς ἀπολύεται αὐτοδικαίως ἅμα τῇ λήξει τῶν τριῶν ἡμερῶν καὶ οἱ παραβάται τιμωροῦνται ἐπὶ παρανόμῳ κατακρατήσει—ὥστε διὰ τοῦ ἀρθρου 5 τοῦ συντάγματος ἐτροποποιήθη ἡ ἐν μέρει τὸ ἀρθρ. 471, διότι ὁ ἀνακριτὴς δύναται ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐξέτασιν καὶ νὰ σκεφθῇ μετὰ τοῦ εἰσαγγελέως περὶ τῆς ἀπολύσεως ἢ προφυλακίσεως—ἐφ' ὅσον δὲ πέραν τῶν τριῶν ἡμερῶν ᾗθελε κρατήσῃ ἀνεξέταστον καὶ μετέωρον τὸν συλληφθέντα, τιμωρεῖται ἐπὶ παρκνύμῳ κατακρατήσει (ἀρθρ. 322—328 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὸ ἀρθρ. 472 αἰκίαι ἐπενεχθεῖσαι εἰς κατηγορουμένους ἢ μάρτυρας παρ' ἀνακριτῶν, ἀνακριτικῶν, ἢ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, ἐάν δι' αὐτῶν ἐκβιάσθῃ αὐτὸς εἰς τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τι, ἢ μάρτυς εἰς τὸ νὰ ψευδομαρτυρήσῃ, τιμωροῦνται 1) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν, ἐάν ἡ τοικυτὴ ἐκβίασις ἔγινε προκειμένου λόγου περὶ κακούργηματος· 2) μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ἐάν ἐπρόκειτο περὶ πλημμελήματος· 3) μὲ φυλάκισιν 2 ἐβδομάδων μέχρι τριῶν μηνῶν, ἐάν ἐπρόκειτο περὶ πειθαρχικῆς παραδόσεως ἢ προστίμου.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1839 καὶ 3 τοῦ 1844 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, «διὰ τοῦ ἀρθρου 472 τιμωροῦνται αἱ παρ' ἀνακριτῶν ἢ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων ἐπενεχθεῖσαι εἰς τὸν κατηγορούμενον αἰκίαι ἐάν δι' αὐτῶν ἐκβιάζεται αὐτὸς εἰς τὸ νὰ ὁμολογήτῃ τι (ὀφλ. ἐνοχὴν) καὶ

ὅτι ἡ πράξις αὕτη δὲν θεωρεῖται τελεία εἰμὴ ὅταν διὰ τῶν ἀπεινε-
χθεῖσων εἰς τινὰ ἀθῶον κατηγορούμενον αἰκίων, ἐκδόσθῃ οὗτος νὰ ὁμολογήσῃ τι κατ' ἐαυτοῦ, διότι ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ὡς ἠρησμένον ἀποτέ-
λεσμα τὴν ὁμολογίαν τοῦ κατηγορουμένου ἀθῶου, κατὰ δὲ τ' ἄρθρα
46 καὶ 47 μὴ συμβάντος τοῦ ἀποτελέσματος, ἡ παράβασις δὲν θεω-
ρεῖται τελεία, ἀλλ' ὡς ἀπλή ἀπόπειρα" αἱ ἀποφάσεις αὗται εἶναι
ἐσφαλμέναι, διότι τὸ ἄρθρ. 472 οὐδόλως ἀπαιτεῖ νὰ ὁμολογήσῃ ὁ
ἀθῶος ἐαυτὸν ἑνοχον, οὐδὲ νὰ ψευδομαρτυρήσῃ ὁ μάρτυς, ἀπεναντίας
τιμωρεῖ τὸν ἀποτυχόντα παράνομον σκοπὸν τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων
ὡς πλήρη πράξιν.— ἄλλως ἐὰν κατόπιν τῶν αἰκίων ἐπέλθῃ καὶ ἀπο-
τέλεσμα, ἦτοι ὁ μὲν κατηγορούμενος ἀναγκασθῇ νὰ ὁμολογήσῃ ἐκυ-
τὸν ἑνοχον, ὁ δὲ μάρτυς νὰ ψευδομαρτυρήσῃ, καὶ γραφῶσι τοιαῦτα
ψευδῆ γεγονότα εἰς ἀνακριτικὰς ἐκθέσεις, τότε οἱ εἰρημένοι ὑπάλληλοι
τιμωροῦνται ὡς ψευδομαρτυροὶ, διότι ἐγέναν ἑνοχοὶ πλαστογραφί-
ας εἰς ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν καὶ ἔγραψαν εἰς ἐπισήμους ἐκθέσεις
ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ (ἄρθρ. 255, 267 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ
ἄρθρ. 72, 136, 153, 157, 198 καὶ 325 τῆς Ποιν. Δικονομίας).—
εἶναι δ' ἐκτὸς ἀμφισβητίας ὅτι ἡ πράξις αὕτη τιμωρεῖται ὡς ψευδομαρ-
τυρία, διότι ὁ Ἀνακριτὴς ἢ ὁ Ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος, ὁρῶντι ἀμέσως
νὰ συντάξῃ ἐκθέσιν εἰς τὴν ὁποίαν νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ὁ κατηγορούμενος
ὁμολόγησεν ἐαυτὸν ἑνοχον, ἢ ὁ μάρτυς κατέθεσε κατὰ τοῦ δόιντος ὡς
ἐνοχου, ἀλλὰ τὰ γεγονότα ταῦτα δὲν εἶναι ἀληθῆ, διότι ὁ κατηγο-
ρούμενος ἦτο ἀθῶος καὶ ἤρνετο νὰ ὁμολογήσῃ ἐαυτὸν ἑνοχον, ἐπράξε
ὅς τοῦτο συνεπεῖα δαρμῶν.— ἐπίσης καὶ ὁ μάρτυς οὐδὲν ἐγνώριζε καὶ
οὐ συνεπεῖα δαρμῶν κατεμαρτύρησε.— ἄρα εἰς τὰς ἐπισήμους ἐκθέσεις
ἀναφέρονται ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ καὶ ἑνοχος τῆς παραστάσεως
τούτων εἶναι ὁ Ἀνακριτὴς ἢ ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος, ὅστις ἠθέλησεν
ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως νὰ βλάβῃ ἀθῶον ἄνθρωπον καὶ ὑπόκειται
εἰς τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας τῶν ἰσθμίων, ἢ τῶν προσακρίων
δεσμῶν ἢ τῆς ἐξουχίας, ἀναλόγως τοῦ εἶδους τῆς ἀνακρινόμενης πρά-
ξεως (ἄρθρ. 265).— ἀλλὰ καὶ ἂν τις στενοκέφαλος ἰσχυρισθῇ ὅτι δὲν
ὑπάρχει πλαστογραφία, διότι ὅπωςδήποτε ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ μάρ-
τυς συνεπεῖα τῶν δαρμῶν ὁμολόγησε τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει γεγραμμένα,
παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 255 πλαστογραφία ὑπάρχει καὶ ὅταν
ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐπισημότητι τῆς ἀρχῆς βεβαιώσῃ καὶ
ἐπιμαρτυρῇ ἐν γνώσει μὴ ἀληθῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ.— ἐπὶ δὲ τοῦ
προκειμένου ὁ ἀνακριτὴς ἢ ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος ἐγνώριζεν ὅτι ὁ
κατηγορούμενος ἦτο ἀθῶος, ἐγνώριζεν ὅτι ὁ μάρτυς ἠγνῶσι ἑναχὴν τινα,
ἄρα ὑποβάλλων τούτους εἰς ἐξέτασιν ὥραιε νὰ ἐγγράψῃ εἰς τὴν ἐκθε-
σίν του τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ ὅτι δὲν γνωρίζοντι τι ἐπὶ τῆς ὑποθέ-

σεως, κατορθώσας ὅμως διὰ δαρμῶν νὰ γίνη ὑποβολὴς ψευδῶν ὁμολογιῶν καὶ καταθέσεων καὶ γράψας ταύτας ὡς προελλούσας ἐκ τῆς ἐξετάσεως, ἐνήργησε προδήλως πλαστογραφίαν, τόσῳ μᾶλλον ὅσον καὶ αὐτὴ ἡ ἀποσιώπησις τῶν κατὰ τὴν ὁμολογίαν διατρεξάντων ἀποτελεῖ πλαστογραφίαν (ἄρθρ. 255), διότι ὀφείλει ὁ Ἀνακριτὴς νὰ βεβαιώσῃ τὰ ἐξ ἧς προτεκάλισα τὸν . . . ἐν γνώσει ὅτι εἶναι ἀθῶος τῆς δεῖνος κατηγορίας καὶ τὸν ὑπέβαλον εἰς ἀπολογία, ἀλλ' οὗτος ὁμολογεῖ ἐαυτὸν ἀθῶον—τὸν προτεκάλισα ἐπανειλημμένως νὰ ὁμολογήσῃ ἐαυτὸν ἔνοχον τῆς πράξεως, ἀλλ' οὗτος ἤρνεϊτο ἐπὶ τέλους τὸν ἔδειρα ἢ διάταξαι ἄλλους καὶ τὸν ἔδειραν διὰ νὰ ὁμολογήσῃ ἐαυτὸν ἔνοχον καὶ συνεπέα τῶν δαρμῶν, μ' ὅλην τὴν ἀθωότητά του, κατορθώσας νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι εἶναι ἔνοχος τῆς πράξεως καὶ εἰς βεβαίωσιν κλπ.—ταῦτα καὶ ἐπὶ μαρτύρων.—Ἐνὸς αἱ ἀνακριτικαὶ ἐκθέσεις δὲν ἀναφέρουσι τὰ διατρεξάντα ταῦτα, εἶναι πλασταί—ἄλλως ἐὰν ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος βεβαιώσῃ ὅλα ταῦτα τὰ ἅθλα αὐτοῦ, καὶ ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν εἶναι φρενοβλαβῆς, τότε δὲν ὑπάρχει μὲν πλαστογραφία λόγῳ παραλείψεως, ὑπάρχει ὅμως ἐκθέσις (ἄρθρ. 368), διότι διὰ νὰ πράξῃ ταῦτα, παρεκινήθη βεβαίως ἀπὸ συμπερὸν ἐαυτοῦ ἢ ἄλλου τινός.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 54 τοῦ 1842 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, οἱ ἀπολωροφυλακαὶ δὲν εἶναι ἀνακριτικοὶ ὑπάλληλοι κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τῆς Ποιν. Δικονομίας, ἐπομένως ὡς πρὸς αὐτοὺς δὲν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 472.—Ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ὀρθή, ἐφ' ὅσον ὅμως διὰ τοιούτων αἰκίων ἐγένοντο παραίτιοι νὰ γίνη πλαστογραφία εἰς ἀνακριτικὴν ὑπόθεσιν ἥτοι νὰ βεβαιωθῶσι ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ, τιμωροῦνται καὶ οὗτοι ὡς ψευδομαρτυροὶ (ἄρθρ. 267).

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ Νόμος τιμωρῶν μὲ ἰδίαν ποινὴν τοὺς ἀνακριτὰς καὶ ἄλλους ἀνακριτικούς ἢ ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες δι' αἰκίων βιάζουσιν ἀθῶους ἵνα ὁμολογήσωσιν ἐαυτοὺς ἐνόχους, ἢ μαρτυρῶν, ἵνα ψευδομαρτυρήσωσι, δὲν ἐννοεῖ ὅτι ἀφίνει τοὺς εἰρημένους ὑπαλλήλους ἀτιμωρήτους δι' αἰκίας ἃς ἐπραξεν ἐναντίον κατηγορουμένων ἢ μαρτύρων, διὰ ν' ἀποσπάτωσι τὴν ἀληθῆ ὁμολογίαν ἢ τὴν κατὰθεσιν αὐτῶν, ἀνευ παραμορφώσεως, διότι κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐπέτρεψεν τὴν βίαν καὶ τὰς σωματικὰς βασάνους καὶ βλάβας (ἄρθρον 18 Συντάγματος 307 καὶ 308 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ Διάταγμα 26 Ἰουνίου 1836) ἀπεναντίας διὰ τοῦ ἄρθρου 494 τοῦ Ποιν. Νόμου τιμωρεῖ καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐφ' ὅσον δὲν ἐλήρθη ἰδιαιτέρα πρόνοια, μὲ τὰς ποινὰς τῶν ἰδιωτῶν καὶ λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν θέσιν τοῦ ὑπαλλήλου ἢ ὑπαρέτου ὡς ἐπιβληντικὴν αἰτίαν.—Ἄρα ἀνακριταὶ καὶ ἀνακριτικοὶ ἢ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι τύποντες κατηγορουμένους καὶ

μέγιστος, άνευ άλλου ιδιαιτέρου σκοπού, τιμωροῦνται ὡς ἐκ προμελέτης ἐνοχοὶ τῆς πράξεως, κατὰ τὴν φύσιν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 473 δικαστικοὶ κλητῆρες, ἑφοροὶ δεσμοφυλάκων ἢ δεσμοφύλακες οἵτινες φέρονται ὑβριστικῶς πρὸς τοὺς φυλακισμένους ἢ τοὺς κακοποιοῦν, τιμωροῦνται με φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν, ἀνακριτικοὶ δὲ ἢ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι πράττοντες ταῦτα, ὑποβάλλονται εἰς φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 5 ἐτῶν. — Καὶ ὅμως αἱ δυστυχεῖς φυλακισμένοι καὶ αὐτοὶ οἱ προσωποκρατούμενοι μυρίας ὕβρεις καὶ κακώσεις ὑποφέρουσιν ἐκ μέρους τῶν δεσμοφυλάκων καὶ ἐπισιτατῶν, οἵτινες τοὺς ἀναγκάζουσιν εἰς καθαρισμὸν ἀποπάτων καὶ εἰς ἀλλὰς προσβλητικὰς ἐργασίας.

Ἐννοεῖται δ' ὅτι ὅσάκις ἡ κακὴ αἰτία ἀποτελεῖ σωματικὴν βλάβην, προκαλεῖ καὶ αὕτη ἰδίαν ποινὴν ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος, κατὰ συρροήν.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 474 δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες αὐτογνωμόως καὶ ἐν γνώσει τῆς παραβάσεως τῶν ὁρίων τῶν καθήκοντων αὐτῶν, ἐκδίδουσι ποινικὰς ἀποφάσεις ὑπαγομένας εἰς τὴν ἀρμοδιότητα ἄλλης ἀρχῆς, ἢ ἐκτελοῦσιν ἐν γνώσει τὴν ποινικὴν ἀπόφασιν κατ' ἄλλον παρά τὸν ὅποιον ἡ ἰδία ἀπόφασις διαγράφει τρόπον, ἢ ἐπιβάλλουσι ποινὴν μὴ περιλαμβανομένην εἰς τὰ παρά τοῦ Νόμου ὀριζόμενα εἶδη τῶν ποινῶν, τιμωροῦνται με φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ἐὰν δὲ συμβῇ καὶ ἐκ νέου ὑποτροπῇ, καθ' ὅσον αὕτη εἶναι δυνατόν, με φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν.

Αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ ἁρθρου τούτου, μένουσιν ἄχρηστοι, ὡς καταργηθείσης τῆς ἐκτάκτου στρατιωτικῆς δίκης.

Πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνωτέρου ἁρθρου, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὸν Νόμον (ἀφοῦ καὶ εἰς τὸν ἰδιώτην δὲν ἐπιτρέπεται ἄγνοια Νόμου ἁρθρ. 91) καὶ ἐπομένως ὅσάκις ἐπεμβαίη εἰς καθήκοντα ἄλλης ἀρχῆς, τεκμαίρεται τοῦλάχιστον ὅτι ἐν γνώσει τῆς ἀναρμοδιότητός του ἐπεβῆκεν. — ἀπόκειται δ' εἰς αὐτὸν ν' ἀποδείξῃ πῶθεν ἐπλανήθη ἢ παρεσύρθη εἰς τὰς κρίσεις του καὶ ἐὰν τὸ ζήτημα ᾖ ἀμφισβητούμενον ἢ διχονοσούμενον, δὲν ὀφείλει λόγον εἰς τὴν Δικαιοσύνην διὰ τὴν παρενόησιν ἀσφῶν ἢ ἀμφιδόλων Νόμων. — καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς μὴ περιλαμβανομένης εἰς τὰ παρά τοῦ Νόμου ὀριζόμενα εἶδη, δὲν ἀπαιτεῖ ὁ Νόμος τὴν γνώσιν τοῦ ὑπαλλήλου, διότι ἡ τοιαύτη πράξις δὲν δικαιολογεῖται ἐκ τῆς προφάσεως ἀγνείας Νόμου. Καὶ μολεταῦτα ἐνίστει τὰ δικαστήρια τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ Συνόδων κατ' ἀσύγνωστον παραδρομὴν (ἢ μάλλον εἰπεῖν ἄγνοιαν τοῦ Νόμου) ἐπιβάλλουσι ποινὴν, ὅτε μικροτέραν καὶ ἥποτε μεγαλύτεραν ἐκείνης δι' ἣν οἱ κατηγορούμενοι

ἐκηρυχθῶσαν ἔνοχοι — τοιαῦτα παρατράγωδα ἔλαβον χώραν, καὶ οἱ Δικασταὶ ἐνόησαντες ἀκολούθως τὰ λάθη τῶν, συνεπεῖα παρατηρήσεων, ἤτέλεσαν νὰ καλύψωσιν αὐτὰ δι' αἰτήσεως περὶ ἐπιδαμνέουσας Βασιλικῆς χάριτος, οὐχὶ λόγῳ παραδρομῆς περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς ἀλλ' ἐπὶ λόγῳ ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἄξιος συγγνώμης — πρὸ ὀλίγων δ' ἐτῶν, τὸ ἐν Πατρὶσι Δικαστήριον τῶν Συνόδων ἐπέβαλε ποινὴν προσκλήρων δεσμῶν εἰς ἀνθρώπιν κηρυχθέντα ἔνοχοι πρῶτως τιμωρουμένης δι' εἰρκῆς — καὶ εἰς ἄλλην περίστασιν ἐπέβαλε ποινὴν εἰρκῆς καὶ προσκλήρων δεσμῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν ὁρισμῶν, χωρὶς νὰ προτεῖν ὅτι ὁ Νόμος ἐκαμεν εἰδικούς περιορισμούς τῶν ὁρίων τῶν ποινῶν τούτων, οὓς ὑπερέβη τὸ Δικαστήριον.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα παραπλήσια Δικαστικὰ λάθη προερχόμενα ἐξ ἀμαθείας καὶ κουράτητος, θάπτονται εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν Δικαστηρίων διότι οἱ προϊστάμενοι ὑπάλληλοι καὶ ιδίως οἱ εἰσαγγελεῖς δὲν τὰ ἔκαστον γνωστὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ἀγνοοῦσα ταῦτα, ὅχι μόνον δὲν ἐτιμώρησεν, ἀλλὰ προσέβηκε καὶ τοὺς ἥρωας αὐτῶν εἰς ὑψηλὰς θέσεις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 85 τοῦ 1858 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρον 487 ἐδ. 2 ἀπαιτεῖ νὰ τιμωρηθῇ προηγουμένος, πειθαρχικῶς, ὁ Δημόσιος ὑπάλληλος — ἐν τούτοις εἰς τὸ ἄρθρον 474 δὲν ὑπάρχουσι ἐδάφια, ἀλλ' ἄνω στιγμαὶ, διακρίνουσαι ἰδιαιτέρας περιπτώσεις, εἰς τὴν τρίτην τῶν ὁποίων γίνεται λόγος περὶ πειθαρχικῆς ποινῆς, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν παράνομον διαγωγὴν τῶν εἰσαγγελέων καὶ ἄλλων ὑπαλλήλων ἐπὶ τῆς ἐκτάκτου στρατιωτικῆς δίκης ἢ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς — ἀλλ' ἡ δευτέρα καὶ τρίτη περιπτώσεις τοῦ ἀνωτέρου ἁρθροῦ εἶναι ἐν ἀχρηστία καὶ ἀποροῦμεν πῶς ὁ Ἀρειος Πάγος κατὰ τὸ 1858 κάμνει λόγον περὶ πειθαρχικῆς ποινῆς, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1843 (ἄρθρον 89) ἐξέλειπεν ἡ σύστασις ἐκτάκτων ἐπιτροπῶν καὶ Δικαστηρίων.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 475 Δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις, μηδεμίαν οὕτως τελεσιδίκου ἀποφάσεως, ἢ ἐκδοθείσης τῆς ἀπολυούσης ἀποφάσεως ἐκτελεῖ αὐθαγέτως ποινὴν κατὰ τινος, τιμωρεῖται 1) μὲ φυλάκισιν 2—5 ἐτῶν, ἐὰν ἡ ἐκτελεσθεῖσα ᾖ ποινὴ κακουργήματος· 2) μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ἐὰν ᾖ ποινὴ πλημμελήματος· 3) μὲ φυλάκισιν 2 ἐβδομάδων μέχρι 3 μηνῶν ἐὰν ᾖ ποινὴ πειθαρχικῆς παραβάσεως ἢ πταίσματος.

Πρὸς ἐξήγησιν τοῦ ἀνωτέρου ἁρθροῦ παρατηροῦμεν ὅτι τελεσιδικία ἀπόφασις λέγεται καὶ εἶναι ἡ μὴ ἐπιδεχομένη ἀνακοπὴν, ἔρρεσιν, ἢ ἀναίρεσιν, ὅθεν ἐνόσφῃ ὑπόκειται εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐνδίκων τούτων μέσων θεωρεῖται ἀνεπίδεκτος ἐκτελέσεως, διότι τὰ εἰρημένα μέσα ἐπὶ ποινῶν ὑποθέσεων ἔχουσιν ἀνασταλτικὴν δύναμιν ἄρθρ. 351, 357, 405.

459 καὶ 542 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ 17 τοῦ Ποιν. Νόμου. — ἄρα δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ ποσῶς τοιαύτη ἀπόφασις οὔτε πρὸς τιμωρίαν τοῦ καταδικασθέντος, οὔτε πρὸς ἀπόλυσιν τοῦ ἀθωωθέντος κατηγορουμένου, ἐκτὸς ἐὰν εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν συναινέσῃ ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἀντίδικος τοῦ ἀθωωθέντος, δηλ. ὁ πολιτικῶς ἐνάγων ἢ ὁ ιδιώτης κατηγορὸς (ἄρθρ. 542 τῆς Ποιν. Δικονομίας.)

Ἐγείρεται ἐνταῦθα τὸ ζήτημα τί θέλει γίνεαι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐξεδόθη κατὰ τινος φυγοδίκου ἐνταλμα συλλήψεως καὶ κατασχέτηριον, καὶ παυθείσης τῆς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας διὰ βουλευμάτων τῶν Ἑρετῶν, ἐγένετο κατ' αὐτοῦ ἀναίρεσις ὑπὸ τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος ἢ τοῦ ιδιώτου κατηγοροῦ, πρὶν ὁ κατηγορούμενος συλληφθῇ καὶ προφυλακισθῇ, μ' ἄλλους λόγους ὑπαρχούσης ἐκκρεμῆς τῆς ἀναίρεσεως τοῦ πολιτικῶς ἐνάγοντος ἢ τοῦ ιδιώτου κατηγοροῦ (ἢ καὶ αὐτοῦ τοῦ Εἰσαγγελέως) δύναται νὰ κατασχθῇ καὶ προφυλακισθῇ ὁ διὰ βουλευμάτων τῶν Ἑρετῶν ἀπολυθεὶς κατηγορούμενος, ἢ μήπως ὑπάρχει παρεμπόδις τῶν ἁρθρῶν 475 καὶ 322 τοῦ Ποιν. Νόμου; ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου παρατηροῦμεν ὅτι ἡ φυγοδικία δὲν προσδίδει δικαιοσύνην καὶ ὅτι ἀφοῦ ὁ προφυλακισμένος δὲν ἀπολύεται, ἔνεκε τῆς ἀναίρεσεως, (ἄρθρ. 542 τῆς Ποιν. Δικονομίας) κατὰ μείζονα λόγον δύναται νὰ προφυλακισθῇ ὁ ὑπόδικος, διότι ἡ προδικασία ἐξακολουθεῖ, τὸ δ' ἐκδοθῆν ἐνταλμα φυλακίσεως ἢ κατασχέτηριον δὲν ἀπόλλυσι τὴν ἰσχύν του.

ὑπερβάσις τῶν καθηκόντων δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἄρθρ. 476—479.

Τὸ ἄρθρον 476 τιμωρεῖ 1) μὲ εἰρκτὴν τοῦ Δικαστῆς, ἀνακριτῆ, ὑπαλλήλους καὶ Εἰσαγγελεῖς, οἵτινες ἀντιποιοῦμενοι Νομοθετικὴν ἐξουσίαν ἐκδίδουσι διατάγματα Νομοθετικῶν ὁρισμῶν ἢ ἀναβάλλουσι τὴν ἐκτέλεσιν Νόμου τινός· 2) μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, τοὺς αὐτοὺς, ὅταν ὑπερβαίνουσι τὰ ὅρια τῆς ἀρμοδιότητός των καὶ ἐπεμβαίνουν εἰς ἔργα τῶν Διοικητικῶν ἀρχῶν κλπ.

Τὰ δὲ ἄρθρ. 477 καὶ 478 δὲν ἔχουσιν ἰσχύον, διότι Διοικητικὰ Δικαστήρια ἐπὶ ποινικῶν δικῶν δὲν ὑφίστανται καὶ διότι τὰ περὶ ἀδείας πρὸς καταδίωξιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατηγορήθησαν διὰ τοῦ Συντάγματος—ἐρ' ὅσον ὅμως Διοικητικὴ τις ἀρχὴ κατὰ τοὺς καίμηνους Νόμους δύναται δυνάμει τῶν εἰδικῶν Νόμων περὶ ναυτιλίας, λαοφροσύνης, ταχυδρομείων κλπ. κλπ., νὰ ἐπιβάλλῃ πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν εἰς τινὰ παραβάτην τῶν εἰδικῶν τούτων Νόμων, δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρ. 477.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

Τὸ ἄρθρ. 479 τιμωρεῖ τοὺς Νομάρχας, Ἐπαρχοὺς, Δημάρχους καὶ ἄλλους Διοικητικοὺς ὑπαλλήλους· 1) μὲ εἰρκτὴν εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρ. 476 ἐδ. 1. 2) μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, εἰάν ἐπεμίσθωσιν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Δικαστ. ἀρχῶν, ἀπαγορεύοντες διὰ γενικῶν ἢ ἐιδικῶν διαταγῶν τὴν ἐκτέλεσιν Δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἐνταλμάτων προσαγωγῆς ἢ κρατήσεως· 3) μὲ χρῆμ. ποινὴν 20—200 δραχ. εἰάν προχωρήσωσιν εἰς πολιτικὴν δίκην κλπ.

Ἀρνησις ὑπηρεσίας ἐκ μέρους τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἄρθρ. 480.

Δικαστικοὶ καὶ Διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, ἢ Δημόσιοι ὑπηρετοὶ, οἵτινες ὑπὸ ὅποιανδήποτε πρόσφασιν καὶ ἰδίως ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀσφείας ἢ τῆς σιωπῆς τῶν Νόμων, καὶ ἀφοῦ ἐπροσκληθῇσαν προσηκόντως παρὰ τῶν διαφερομένων, ἀρνοῦνται νὰ μετέλθωσι τὰ δημόσια ἔργα τῶν καὶ παραγγελλόντες ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων τῶν νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ δημόσια καθήκοντά των, ἐπιμένουσιν οὐδὲν ἥττον εἰς τὴν ἀρνήσιν των, δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι δικαστικῶς ἕνεκα ταύτης, καὶ νὰ καταδικασθῶσιν εἰς χρηματικὴν ποινὴν τοῦλάχιστον 200 δραχμῶν.

Πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνωτέρου ἄρθρου, παρατηροῦμεν καὶ ἤδη ὅτι αἱ θέσεις τῶν ὑπαλλήλων δὲν εἶναι ἔρμαιον τοῦ τυχόντος καὶ ὅτι οἱ μὴ ἔχοντες τὴν δέουσαν ἱκανότητα πρὸς ἀκριβῆ καὶ ἐπιτυχῆ ἐξάσκησιν τοῦ καθήκοντος τοῦ ὑπαλλήλου, δὲν πρέπει νὰ ζητῶσιν οὔτε νὰ δέχωνται θέσεις εἰς τὰς ὁποίας δὲν δύνανται νὰ διαπρέψωσι, διότι ἂν ποτε γίνῃ ἐξέτασις καὶ ἐφαρμογὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ ἄλλων ἰδιαιτέρων, ἐπιβαλλομένων εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ποινῶν ἕνεκα διαφόρων πράξεων ἢ παραλείψεων αὐτῶν, τότε ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ τολμήσῃ τις νὰ ζητήσῃ θέσιν ὑπαλλήλου.

Ἡ ἀνικανότης καὶ ἀδιαφορία τῶν προϊσταμένων τῶν ὑπαλλήλων τούτων καὶ ἡ περίεργος ἀπραξία τῶν ἐπὶ τῆς καταδιώξεως ὑπαλλήλων, ἐνθαρρύνουσι τοὺς ἀνικάνους νὰ ζητῶσι καὶ κατέχωσι θέσεις εἰς τὰς ὁποίας ὅχι μόνον δὲν εὐδοκίμοῦσιν, ἀλλὰ γίνονται παρὰίτιοι ζημιῶν καὶ ἀδικημάτων εἰς τοὺς πολίτας καὶ εἰς τὸ Δημόσιον.

Οἱ μὴ ἔχοντες τὴν προσήκουσαν ἱκανότητα ὑπάλληλοι εὐρίσκονται πολλάκις εἰς ἀμνηχανίαν τί νὰ πράξωσι καὶ ἕνεκα τῆς ἀμνηχανίας των ἀρνοῦνται τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, πολλάκις δὲν καταφεύγουσιν εἰς ἄλλους καὶ οἰκονομοῦσι τὰς περιστάσεις.

Θυλογοῦμεν ὅτι οἱ Ἕλληνικοὶ Νόμοι καὶ Διατάγματα ἐπὶ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ὑπηρεσίας καὶ Δικαιοσύνης, εἶναι τόσον πολλοὶ καὶ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐκδεδωμένοι, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ

ισχυρισθῇ ἀληθῶς ὅτι εἶναι κάτοχος ὅλων τῶν Νόμων, Διαταγμάτων καὶ Ἐγκυκλίων ἐνὸς καὶ μόνου κλάδου ὑπηρεσίας (πολλοῦ γὰρ καὶ δεῖ ὅλης τᾶς Νομοθεσίας τοῦ Κράτους) τόσο μάλλον ὅσον μετὰ τὴν πρῶτην Νομοθεσίαν ἐγενίαν καινοτομίαι ἐπὶ Μοναρχίας, μετὰ δὲ τὸ Σύνταγμα καὶ καθ' ἐκάστην βουλευτικὴν περίοδον γίνονται Νόμοι καὶ τροποποιήσεις τῶν παλαιῶν, πολλοὶ δ' ἐκ τῶν νέων Νόμων ἀντιπρᾶσκουσι πρὸς ἐκυτοὺς καὶ πρὸς ἄλλους, ὥστε οἱ διοριζόμενοι ὑπάλληλοι δὲν δύνανται νὰ μετέλθωσιν εὐχερῶς τὰ καθήκοντά των, διότι εὐρίσκονται πολλάκις εἰς ἄγνοιαν καὶ αὐτῶν τῶν σχετικῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Νόμων, Διαταγμάτων καὶ ἐγκυκλίων. Μολταυτὰ ὁ Νόμος ἐνοεῖ διὰ τοῦ ἄρθρ. 480 νὰ τιμωρῇ τὴν ἀμέλειαν ἢ τὴν δολίαν προαίρεσιν τῶν ὑπαλλήλων οἵτινες δὲν ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, καίτοι προσκληθέντες ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ πραιτρεπέντες ὑπὸ τῶν προϊσταμένων τῶν νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ δημόσια καθήκοντά των.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 108 τοῦ 1868 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 480 ἀπαιτεῖ ἐνκερμῇ ἀπαίτησιν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17 τοῦ 1847 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, οἱ Κλητῆρες δύνανται ν' ἀρνηθῶσι τὴν ὑπηρεσίαν των, ἔνεκα μὴ προκαταβολῆς τῶν τελῶν τοῦ χαρτοσήμου, ὑπερ, ἐὰν ἀληθῶς, ἀποκλείει τὸ ἀξιόποινον δυνάμει τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ περὶ χαρτοσήμου Νόμου, ὃ ἀπακλείει μόνον τὰς προτάσεις οὐχὶ δὲ καὶ τὰ νόμιμα δικαιολογήματα.

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 106 τοῦ 1841 βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ Ἐφετῶν σκατὰ τὸ ἄρθρ. 480 Ποιν. Νόμου ἀπαιτεῖται, πρὸς ἀπαρτίσμον τῆς ἀρνήσεως ὑπηρεσίας, οὐ μόνον ὅτι, ἀφοῦ ὁ ὑπάλληλος προσκληθῇ προσσηκόντως, ν' ἀρνηθῇ τὰ ἔργα του, ἀλλ' ὅτι πραιτρεπῆς ἢ παρὰγγελθεὶς παρὰ τοῦ ἀνωτέρου του, νὰ ἐπιμένῃ οὐδὲν ἥτιον εἰς τὴν ἀρνήσιν του, — ἄρα δημοτικὸς σύμβουλος μέλος ὢν τῆς δημοκρατικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μὴ πέρυρεθελς, ἐνῷ εἰδοποιήθη περὶ τούτου, εἰς τὸν προσδωρισμένον τῆς ἐκλογῆς τόπον, δὲν τιμωρεῖται, διότι δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι καίτοι παρὰγγελθεὶς πρὸς τοῦτο ἐπέμενεν ἀρνούμενος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 94 τοῦ 1847 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, Δημάρχος, ἀνταθλὼν τὴν σύνταξιν τῶν δημοτικῶν καταλόγων, ἐναντίον τῶν διαταγῶν τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς, δὲν θεωρεῖται ὡς παραβιάσας τὸ ἄρθρ. 480, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖ νὰ προκηθῇ ἐπὶ τοῦτοι πρόσκλησις ὑπὸ τῶν διαφερομένων, ἐνταῦθα δὲ τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσι — ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι διαφερομένη εἶναι ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὕτη ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ ἥτις ἔχει συμφέρον νὰ ἐκτελεσθῶσιν οἱ Δημοτικοὶ κατάλογοι, ἐπομένως ἡ διαταγὴ αὕτης θεωρεῖται καὶ ὡς πρόσκλησις καὶ ὡς παρὰγγελία. — ἄλλως κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ ὅλοι οἱ προϊστάμενοι ὑπάλληλοι ἢ

ἔσαι δὲν ἔχουσι προϋσταμένους· δὲν ὑπόκεινται εἰς καταδίωξιν ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας, διότι δὲν ὑπάρχει τις ἵνα προτρέψῃ αὐτούς.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 32 τοῦ 1853 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἐκκλητὴ ἀρνούμενος ἄνευ νομίμου λόγου, μετὰ τὴν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Εἰσαγγελέως γενομένην παραγγελίαν, νὰ ἐκτελέσῃ ὑπηρεσίαν, τιμωρεῖται δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 480.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 62 τοῦ 1853 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἡ κατὰ τὸν περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ, ἀρνούμενη νὰ ἐφορεύῃ τὴν ψήφοφορίαν, πρᾶττει ἄρνησιν ὑπηρεσίας.

ΣΗΜ. Κατὰ τὸ ἀρθρον 65, ἐδ. 3, τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν Νόμου, μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 200 δραχμῶν τιμωροῦνται τὰ μέλη τῶν ἐπιτροπῶν, ἔνν ἀρνηθῶσι νὰ ἐκπληρώσωσι τὰ καθήκοντά των—δὲν ἀπαιτεῖ δὲ ὁ Νόμος οὗτος προτροπὴν ἢ παραγγελίαν· ἐπομένως, ἀρκεῖ ἡ κοινοποίησις τοῦ διορισμοῦ (ἀρθρον 40)· κατὰ δὲ τὸ ἀρθρον 20 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Δημάρχων, παρέρδρων, καὶ συμβούλων Νόμου, οἱ ἀμελοῦντες τὰ σχετικὰ καθήκοντά των δημόσιοι ὑπάλληλοι, τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον 100—400 δραχμῶν, ὅστις δὲ τῶν Δημάρχων ἢ καὶ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἀμελήσῃ τὸ καθ' ἑαυτὸν, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 50—200 δραχμῶν.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 86 καὶ 93 τοῦ 1855 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἀρθρον 480 περὶ ἀρνήσεως ὑπηρεσίας· δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ δημοτικῶν συμβούλων, ἀλλὰ κατὰ Διοικητικῶν καὶ Δικαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 17 τοῦ 1855 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, δημοτικὸς πάρεδρος, διαταττόμενος νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακριτικὴν πρᾶξιν καὶ ἀποποιούμενος, τιμωρεῖται μόνον πειθαρχικῶς.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 31 τοῦ 1860 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι ἀρνούμενοι νὰ διευθύνωσι τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβούλων, ὡς μέλη τῆς ἐπὶ τούτῳ δημοκρασιακῆς ἐπιτροπῆς, δὲν πρᾶττουσιν ἄρνησιν ὑπηρεσίας, ἀλλὰ παράβασιν τῶν καθηκόντων των.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 85 τοῦ 1858 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ πρᾶξις ὅτι Δήμαρχός τις ἠρνήθη νὰ ἐκδώσῃ χρηματικὸν ἔνταλμα διὰ τὴν μισθοδοσίαν δημοδιδασκάλου, δὲν παραβιάζει ποινικὸν τινα ὅρον.

Ἔς πρὸς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους παρατηροῦμεν ὅτι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ προφασισθῶσι ἀσάφειαν ἢ σιωπὴν τῶν Νόμων, ὡς δικαιολογούσαν τὴν ἄρνησιν τῆς ὑπηρεσίας των, διότι ὁ ἴδιος Νόμος προσεῖδε περὶ ἀσφαροῦς καὶ ἀμυβόλου καὶ ἐδῶσε διάφορα παραγγέλλετα εἰς

τοὺς Δικαστάς·— ὡς πρὸς δὲ τὴν σιωπὴν τῶν πολιτικῶν Νόμων ἐπὶ τινὼν περιπτώσεων, ἐντέλλεται τοῖς Δικασταῖς νὰ ἐφαρμόζωσι τὸν Νόμον ἐξ ἄλλων Νόμων ἐχόντων τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὰς αὐτὰς προϋποθέσεις, ἐπὶ δὲ ἀξιοποιῶν πράξεων ἐντέλλεται αὐτοῖς νὰ μὴ ἐπιλαμβάνονται πράξεων ἐφ' ὧν ὁ Νόμος σιωπᾷ (ἄρθρ. 1 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου). ὅθεν ἡ ἀρνησις τῶν Δικαστῶν τοῦ νὰ ἐκτελέσωσιν ἐγκρίτως τὸ καθήκον των εἶναι πάντοτε τιμωρητὴ, ὅταν προηγηθῇ ἡ ἀπαιτούμενη πρόσκλησις καὶ προτροπὴ, διότι καὶ ὅταν ὁ Νόμος εἶναι ἀσφής, οὗτοι ἀρεῖλουσιν ὡπωσδήποτε νὰ δώσωσι μίαν ἐξηγήσιν εἰς αὐτὸν καὶ ἀπόκειται εἰς τὸ ἀνώτερον Δικαστήριον ἡ καλλίτερα ἐρμηνεία.

Καὶ ὅμως πολλοὶ Πρόεδροι, Δικασταὶ καὶ Ἐφέται, ἐξ ὀκνηρίας καὶ ἀναλγησίας κατελιγμένοι, θεωροῦσι πάρεργον τὸ Δικαστικὸν των καθήκον, ἐξαντλοῦσι τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας των εἰς δισκοιδήσεις καὶ παιγνίδια, εἰς συναναστροφὰς καὶ περιπάτους καὶ ὡς ἐκ τούτων οὕτε ὁρθῶς ἀπορασιζοῦσιν, οὕτε ἐγκρίτως, ἀλλὰ βραδύνουσι τὴν ἐκδοσιν τῶν ἀποφάσεων, δημοσιεύουσιν ἀποφάσεις ἀνευ, ἢ δι' ἀτελῶν σχεδίων, βρύνονται νὰ ὑπογράψωσι τὰ πρακτικὰ καὶ τὰς ἀποφάσεις καὶ γίνονται πρόξενοι ζημιῶν καὶ ἄλλων ἀδικημάτων·— οἱ τοιοῦτοι ὑπάλληκτοι, περὶ ὧν οὕτε οἱ προϊστάμενοι οὕτε ἡ Κυβέρνησις λαμβάνουσι μέτρα, ἐπιβούρουσι κατ' ἐαυτῶν τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν, καὶ ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν δὲν χαίρουσι καμμίαν ὑπόληψιν.

Συμπεσάντος λόγου περὶ Δικαστῶν, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ὥστε οὗτοι νὰ ἦναι κάτοχοι τοῦ Δικαίου καὶ ἱκανοὶ πρὸς τὸ ἀπορασιζεῖν παραγκρῆμα καὶ ἐπὶ συνεδριάσεως (ἄρθρ. 182, 381 τῆς Πολιτικῆς καὶ 77 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας)· ἀπαιτεῖ προσέτι νὰ αἰτιολογῶσι προσκινόντως τὰς ἀποφάσεις των διὰ τῆς ἐκτιμῆσεως τοῦ τε πραγματικοῦ καὶ νομικοῦ μέρους ἐκάστης ὑποθέσεως, ἄλλως ἀπειλεῖ τὴν ἀκυρότητα καὶ ἀναιρέσιν τῶν ἀποφάσεων δι' ἐλλείψιν τῶν προσηκουσῶν αἰτιολογιῶν (ἄρθρ. 182, § 5, 183, 256, 499, 745, 748, 759, 201 καὶ 807, ἐδ. 6 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἄρθρον 81, 92 καὶ 397 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας)· ἐκτὸς δὲ τούτων τὸ ἄρθρον 93 τοῦ Συντάγματος ἀπαιτεῖ ὅτι πᾶσαι ἀποφάσεις πρέπει νὰ ἦναι ἡτιολογημέναι, συνεπεῖχ δὲ τῆς τριακτῆς διατάξεως τοῦ Θεμελιώδους τούτου Νόμου, ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 τοῦ 1862 ἀποφάσεως του παρεδέχθη ὅτι ἂν καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 263 τῆς Ποινικ. Δικονομίας δὲν σημειῖται ὡς λόγος ἀναιρέσεως τῶν βουλευμάτων, τὸ ἀνακυρώθητον αὐτῶν, οὐχ ἥττον ταῦτα ἐξομολογούμενα με ἀποφάσεις εἰσὶν ἀναιρετέα δι' ἐλλείψιν αἰτιολογιῶν (ἄρθρ. 81, 92, 249, 263, καὶ 397 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ 93 τοῦ Συντάγματος). Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διεπραγματεύθημεν ἐν μέρει εἰς τὰς σελ.

180—182 καὶ 277 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας παραδεχθέντες ὅτι τὸ ἀναιτιολόγητον ἐπιφέρει τὴν ἀναιρεσιν τῶν ἀποφάσεων, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἐνοχλοποιητικῶν βουλευμάτων, διότι αἱ διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας καὶ τοῦ Συντάγματος ὁμιλοῦσι περὶ ἀποφάσεων καὶ διότι τὰ ἐνοχλοποιητικὰ βουλεύματα δὲν ἀποτελοῦσι δεδικασμένον καὶ δύνανται νὰ διορθωθῶσι κατὰ πᾶσαν περίστασιν. — Θεωροῦμεν δ' ἤδη ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὰ ἀθωωτικὰ βουλεύματα ἐξομοιοῦνται μὲ ἀποφάσεις, διότι δι' αὐτῶν παύει πλέον πᾶσα κατηγορία καὶ δίκη, ὅθεν ταῦτα πρέπει ἐπὶ ποινῇ ἀναίρεσεως νὰ περιέχωσι τὰς προσκυούσας αἰτιολογίας ἐξ ὧν ἐπέσθῃ τὸ Συμβούλιον νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου, ἄλλως ἀπόκειται εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, εἰς τὸν πολιτικῶς ἐνάγοντα καὶ εἰς τὸν ἰδιώτην κατηγοροῦν νὰ ζητήσωσι τὴν ἀναίρεσιν παντὸς ἀθωωτικοῦ βουλεύματος, ὅπερ δὲν ἀντάποκρίνεται εἰς τὰς αἰτήσεις καὶ προτάσεις αὐτῶν καὶ εἰς τὰ ἐκ τῆς προανακρίσεως προκύψαντα περιστατικά, ἀλλ' ἀναιτιολογήτως προβαίνει εἰς τὴν ἀθώωσιν τοῦ κατηγορουμένου καὶ δίδει ὀριστικὸν πέρας εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν. — Βεβαίως εἰς τοιαύτην περίστασιν δὲν ὑπάρχει ἄλλο καταρῡγιον κατὰ τῆς ἀντικειμένης καὶ παρανομίας τοῦ συμβουλίου, εἰμὴ ἡ ἀναίρεσις, δι' ἧς ἡ κατηγοροῦσα ἀρχή, ὡς καὶ οἱ ἐκ τῆς κατηγορίας ἐνδιαφερόμενοι διάδικοι, δύνανται νὰ προσφύγωσιν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ νὰ ἱσχυρισθῶσιν ὅτι καὶ μὲν τὸ συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν ἢ Ἐφεσίων εἶχεν ἀπόλυτον ἐξουσίαν νὰ ἐκτιμῇσθαι τὰ γεγονότα κατὰ τὴν πεποιθήσιν του, ὥφειλεν ὅμως νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ὑποβληθείσας προτάσεις καὶ παρατηρήσεις αὐτῶν καὶ ν' ἀπαντήσῃ ἐπὶ τούτων ὥφειλεν ὡσαύτως νὰ ἐκθέσθαι λόγους πεποιθήσεως στριζομένους εἰς τῆς ἀρχῆς τοῦ Δικαίου καὶ τῆς λογικῆς καὶ εἰς τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἀνακρίσεων, ἄλλως ἐὰν δὲν ἐπιτραπῇ ἀναίρεσις ἐνεκα ἐλλείψεως αἰτιολογιῶν τῶν ἀθωωτικῶν βουλευμάτων, τότε τὰ συμβούλια ἤθελον εἶσθαι ἐλεύθερα νὰ ὑπερπηδῶσι τὰ παρεμπύπτοντα ζητήματα καὶ τὰς ἀποδείξεις τῆς ἐνοχῆς καὶ ν' ἀθωώνωσι τοὺς κατηγορουμένους διὰ τῆς τοῦ διατακτικοῦ περιέχοντος τὰ ἐξῆς: «ἰδὼν τὴν Δικογραφίαν, ἀποφαινεται κατὰ τὴν πεποιθήσιν του ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ κατηγορία κατὰ τοῦ . . . ἐπὶ . . . » — Τοιαῦτα βουλεύματα, ἐξομοιούμενα μὲ δικαστικὰς ἀποφάσεις εἶναι ὅλως ἀνόητα καὶ παράνομα, διότι ἂν ὑπάρχωσι παρεμπύπτοντα ζητήματα οἷον ἀκυρότητες τῆς διαδικασίας, προτάσεις περὶ περαιτέρω ἀνακρίσεως, ἢ περὶ ἀναβολῆς ἐνεκα συνδρομῆς ἄλλων πράξεων καὶ ἄλλων συγκατηγορουμένων κλπ. τὰ Συμβούλια δὲν δύνανται νὰ προβῇ εἰς τὴν οὐσίαν πρὶν ἐκδικᾶσθαι τὰ ἐμπόδια καὶ ἀποφανθῇ ἡτιυολογημένως ἐπ' αὐτῶν. — ἀλλὰ καὶ ὅταν δὲν πρῶ-

κῆται περὶ τούτων εἰμὴ ἐπὶ τῆς οὐσίας, δὲν δύνανται διὰ σκέψεων ὅλως ἀορίστων νὰ παραδεχθῇ ἀπλῶς αὐτὶ ἡ πράξις δὲν φέρει ἐγκληματικὸν χαρακτῆρα» ἀλλ' ὀφείλει νὰ αἰτιολογήσῃ διατὶ δὲν φέρει τοιοῦτον χαρακτῆρα (ἀπόφασις Ἀρείου Πάγου 39 τοῦ 1861) κατὰ πάσας δὲ τὰς περιπτώσεις, αἱ σκέψεις τοῦ Συμβουλίου εἴτε ἐπὶ τοῦ Νόμου, εἴτε ἐπὶ τῶν πραγμάτων, δὲν πρέπει ν' ἀντιβαίνωσιν εἰς τοὺς κανόνας τοῦ Δικαίου καὶ τῆς λογικῆς, ἄλλως τὰ Συμβούλια ἤθελον εἶσθαι ἐλεύθερα νὰ λέγωσι τὰ ἐξῆς: «ἐπειδὴ ἂν καὶ ἐκ τῶν ἐνεργηθεισῶν ἀνακρίσεων προκύπτει ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὴν πρᾶξιν, μολαταῦτα τὸ συμβούλιον δὲν πείθεται ἢ ἀμφιβάλλει περὶ τούτου καὶ ἀποφαίνεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ κατηγορία»· τοιαῦται σκέψεις εἶναι ἀναιτιολόγηται, διότι πρέπει νὰ ὀρίσῃ διὰ ποίους λόγους δὲν πείθεται ἢ διὰ ποίους λόγους ἀμφιβάλλει καὶ ἂν οἱ λόγοι οὗτοι ἦναι ἱκανοὶ νὰ ματαιώσωσι τὸ ἐξαγόμενον τῆς ἀνακρίσεως, τότε ἡ ἀθώωσις εἶναι δικαιολογημένη—καὶ τοῦτο, διότι ἂν τὸ Συμβούλιον προέβαινε καὶ εἰς τοὺς λόγους τῆς πεποιθήσεως καὶ τῆς ἀμφιβολίας καὶ ἔλεγε τὰ ἐξῆς: «δὲν πείθεται περὶ τῆς πράξεως, διότι ὁ κατηγορούμενος εἶναι νέος, ἢ γέρον, ἢ πλούσιος, ἢ μελανόθριξ, ἢ διότι εἶναι σπουδαστὴς τῆς θεολογίας, ἢ διότι ἡ γῆ εἶναι στρογγύλη, ἢ διότι ἡ θάλασσα εἶναι ἀλμυρά, ἢ διότι εἶναι ἰσημερία, ἢ διότι ἐπέταξεν ὄνος, ἢ διότι ὁ ἡμέρας ἦτο ἀπορράς, ἢ διότι τὸ πλοῖον ἔκαμνε νερὰ κλπ. κλπ.» ἔκατ' οὗτο εἴθελεν ἐλεεινολογήσει τὴν διανοητικὴν κατάστασιν τοῦ Συμβουλίου καὶ ἤθελε θεωρήσει ὡς ἀπονενοημένας καὶ ἀπαθροῦσας εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Νόμου καὶ τῆς λογικῆς τὰς ταιαύτας αἰτιολογίας, ὁ δ' Ἀρείου Πάγου ἤθελεν ἀποδοκιμάσει αὐτάς ὡς μὴ ἐχούσας χροιάν ἀνθρωπίνου συλλογισμοῦ καὶ ἤθελεν ἀναιρέσει τὰ βουλευόμενα ὡς πάντῃ ἀναιτιολόγητα.

Ὅτι δὲ τὰ ἀθωωτικὰ βουλευόμενα ἰσοδυναμοῦσι μὲ ἀθωωτικὴν ἀπόφασιν προκύπτει ἐκ τῶν ἀρθρ. 252, 289 καὶ 542 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ 12 τῆς Πολ. Δικονομίας, διότι μετὰ τοιαύτην ἀθώωσιν δὲν γίνεται πλέον ἀνάκρισις ἢ καταδίωξις, οὔτε ὑπάρχει ἐν τῷ Νόμῳ, ἀλλῇ τις διάταξις περὶ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὑπὸ ἀθωωτικῶν βουλευμάτων ἀπολυθέντων εἰμὴ ἢ ἐν τῷ ἀρθρῳ 542 ἐνθα ὑπὸ τὴν ἐκφράσιν «ἀθωωτικὴ ἀπόφασις» περιλαμβάνονται καὶ τ' ἀθωωτικὰ βουλευόμενα καὶ ἀναστέλλεται ἡ ἀπόλυσις μέχρι παρελύσεως τῆς πρὸς ἀνακοπὴν καὶ τῆς πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμίας, ἄλλως ἢ φράσις: «μετὰ παρελύσειν τῆς πρὸς ἀνακοπὴν προθεσμίας» δὲν ἤθελεν ἔχει τὸν τόπον τῆς ἐάν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ ἀθωωτικῶν ἀποφάσεων, διότι ὁ μὲν ἀθωωθείς κατηγορούμενος, ἀνακοπῆς ἢ ἀναίρεσεως δικαίωμα δὲν ἔχει, ὁ δὲ βίσιγγελες οὐδέποτε ἀπεστὶν ἐκ τῆς συζητήσεως καὶ δημο-

σιεύσεως τῆς ἀποράσεως, οἱ μὴ ἐμφανισθέντες πολιτικῶς ἐνάγοντες καὶ ἰδιῶται κατηγοροὶ, ἀνακοπῆς δικαίωμα δὲν ἔχουν (ἄρθρ. 342, 404, 425 καὶ 464 τῆς Ποιν. Δικονομίας). ὅθεν προδήλως τὸ ἄρθρ. 542 περιλαμβάνει καὶ τ' ἀθώωτικὰ βουλευμάτια ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ἐπιτρέπεται δικαίωμα ἀνακοπῆς εἰς τε τὸν Εἰσαγγελέα καὶ τοὺς πολιτικῶς ἐνάγοντας καὶ ἰδιώτας κατηγοροὺς. — προσθέτομεν δὲ ταῦτα ἐνταῦθα πρὸς συμπλήρωσιν ὧσων ἐν σελ. 398 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν.

Θεωροῦμεν ἐνταῦθα ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι προκαίμενου περὶ ἀναίρεσεως βουλευμάτων, πᾶσα ψευδὴς ἐρμηνεία ἢ ψευδὴς ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ἐπιφέρει τὴν ἀναίρεσιν αὐτῶν (ἄρθρ. 263 ἐδ. 3 τῆς Ποιν. Δικονομίας) καὶ ὅτι εἶναι ἀδιάφορον ἂν ὁ παραβιασθεὶς Νόμος ᾖ διὰ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας ἢ τοῦ Ποινικοῦ ἢ τοῦ Πολιτικοῦ Νόμου, διότι τὸ ἐδάριον 3 ὁμιλεῖ γενικῶς καὶ ἀπολύτως, ἐνῶ τὸ ἐδ. 2 ὡς πρὸς τὴν ἐν τῷ βουλευμάτιι παραβίαν τοῦ καταλλήλου ἄρθρου κάμνει τὴν διακρίσιν «τοῦ Ποινικοῦ Νόμου» ἄρα ἂν ἡνῶσει ὅτι καὶ ὡς πρὸς τὴν ψευδῇ ἐρμηνείᾳ ἢ ψευδῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Νόμου, πρὸς κηται μόνον περὶ τοῦ Ποιν. Νόμου, τότε ἤθελε τὸ προσδιορίσει ὅπως καὶ ἐν τῷ ἐδ. 2. ἐνῶ εἰς τὸ ἐδ. 3 ὁμιλεῖ ἀδιακρίτως περὶ ψευδοῦς ἐρμηνείας ἢ ψευδοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. — Τοιοῦτος ὅμως προσδιορισμὸς ἀντιβαίνει εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοθέτου, διότι αἱ Δικονομικαὶ διατάξεις τείνουσι πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου καὶ ἐπομένως ἅμα τις παραβιάζη αὐτάς, θὰ παραβιάζη προδήλως καὶ τὸν εἰς ὃν ἀνταποκρίνονται ποινικὸν Νόμον, καὶ τὸν εἰς ὃν οὗτος ἀναφέρεται πολιτικὸν Νόμον. — Ἄλλως ἤθελεν ἀποκείσθαι εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐνῶ συμβουλίου ἐφετῶν νὰ παραπέμπῃ εἰς τὸ Καταουργοδικεῖν ἀνθρώπους ἄνευ ἀνακρίσεων καὶ ἄνευ προτάσεων, (διότι αἱ τοιαῦται παραβάσεις εἶναι Δικονομικαί). — Ἐκτὸς δὲ τούτου περὶ τῆς ποινικῆς πολλὰ εἰς ἐν ποινικῇς ὑποθέσει ζήτημα λυόμενον ἐκ τοῦ Πολιτικοῦ Νόμου, τὸ ὁποῖον ὀφείλει ὁ Ποινικὸς Δικαστὴς νὰ ἐκτιμῇ συμπῶνως μετὰ τὸν κανονίζοντα τοῦτο Πολιτικὸν Νόμον χωρὶς νὰ παραβιάζῃ αὐτόν. Π. γ. εἰς τὴν αὐτοδικίαν (ἄρθρ. 205) αἱ λέξεις «ὅστις ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ Νόμου ἐξηρημένων περιπτώσεων αὐτοδικεῖ» ὑποχρεοῦν τὸν Ποινικὸν Δικαστὴν νὰ προσέξῃ μήπως παραβιάζη καμμίαν διατάξιν τοῦ Πολ. Νόμου ἐπιτρέπουσαν τὴν αὐτοδικίαν. — Ὅθεν ἐὰν τὸ συμβούλιον παρεδέχθη ὅτι ὑπαίτιος αὐτοδικίας εἶναι ὁ κόψας τὰ παρὰ τοῦ γείτονος πλησίον τοῦ τοίχου τῆς οἰκίας του φυτευθέντα δένδρα, τὸ βούλευμα θέλει ἀναίρεθῇ διὰ παράβασιν τῶν Νόμ. 29. Βιβλ. 9, τίτλ. 2 καὶ 27. Βιβλ. 8, τίτλ. 2 τῶν Πανδ. (ἀπόρ. Ἀρείου Πάγου 64 τοῦ 1845). — ἐὰν τὸ συμβούλιον ἀθωώσῃ τὴν ἐπὶ λόγῳ ὅτι μετὰ τὴν ἀπαβολὴν

του ἐκ τοῦ κτήματός του, ἐξέδωκε τὸν ἀποβαλόντα, τὸ βούλευμα θέλει ἀναιρεθῇ διὰ παραβάσιν τοῦ Νόμου 9 καὶ 23. βασιλ. 60, 17. (ὅρα καὶ ἄλλα παραδείγματα ἐν τῇ παρούσῃ Πρακτικῇ ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 205 τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ Εὐρ. Θεμίδος τόμος 5 λέξις «αὐτοδικία», καὶ ἐνθα ἀναιροῦνται ποινικαὶ ἀποφάσεις διὰ ψευδῇ ἐρμηνείαν τοῦ Πολ. Νόμου).—Ἐὰν ἐν συμβούλιον παραπέμψῃ εἰς τὸ πλημμελειοδικεῖον τὸν ἀποσπράγισαντα τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιγραφομένην ἐπιστολὴν, ἐνῷ ὁ γράψας ταύτην ἐξήτει νὰ τὴν ἀναλάβῃ πρὸ τῆς ἀποσπράγίσεως ὡς ἰδίαν (ἄρθρ. 445 Ποιν. Νόμου), τὸ βούλευμα θέλει ἀναιρεθῇ διὰ ψευδῇ ἐρμηνείαν τοῦ Νόμου 14 βασιλ. 60, 12, καθ' ὃν ἄρα ἡ ἐπιστολὴ πεμφθῇ γίνεται ἰδιοκτησία τοῦ ἐπιγραφομένου καὶ πρὶν λάβῃ αὐτήν.

Π. χ. Ἐπὶ πλαστογραφίας δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν ἐγγράφων προτείνεται ἡ ἀκυρότης αὐτῶν συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἢ τοῦ Δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ ἢ τοῦ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματος κλπ.—ἂν ἐπιτύχῃ ἡ ἀκυρότης, ἡ πλαστογραφία δὲν τιμωρεῖται, διότι ἡ ἀκυρὸς πράξις θεωρεῖται ὡς μὴ οὕσα καὶ δὲν ἀπειλεῖ βλάβην (ὡς ἐν σελ. 262, 271, 272 ἐξεθέσαμεν).—τὸ συμβούλιον κατὰ παραβάσιν τοῦ σχετικοῦ Νόμου, θεωρεῖ ἀκυρον τὸ πλαστὸν ἐγγράφον καὶ ἀπολβεῖ τὸν κατηγορούμενον—ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τόσον ὁ Εἰσαγγελεὺς, ὅσον καὶ ὁ πολιτικῶς ἐνάγων, ὡς καὶ ὁ ἰδιώτης κατήγορος κάμνουσιν ἀναίρεσιν τοῦ βουλεύματος, ἐνεκα ψευδοῦς ἐρμηνείας ἢ ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἢ τοῦ Δικαστικοῦ Ὁργανισμοῦ, ἢ τοῦ περὶ Διαθηκῶν ψηφίσματος καὶ ὀφείλει ὁ Ἄρειος Πάγος νὰ ἐκτιμῇ τὸ παράπονον των, διότι ἂν ψευδῶς ἡρμηνεύθῃ ὁ Νόμος, κακῶς ἀπελύθῃ ὁ κατηγορούμενος καὶ πρέπει νὰ δώσῃ λόγον.

Π. χ. Ἐπὶ ψευδορκίας, διγυμίας, μοιχείας, προτείνεται τὸ ἀκυρον τοῦ ὅρκου ἢ τοῦ γάμου καὶ ἂν ἡ ἀκυρότης εὐρεθῇ νόμιμος, δὲν ὑπάρχει ἀξιοπώριον—τὸ συμβούλιον ψευδῶς ἐρμηνεύον τὰς περὶ τοῦ κύρους τῶν ὅρκων διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας καὶ τὰς περὶ τοῦ κύρους τοῦ γάμου διατάξεις τοῦ Πολιτικοῦ Νόμου, ἀπολβεῖ διὰ βουλεύματος τὸν κατηγορούμενον—ἀλλ' ὁ Εἰσαγγελεὺς, ὁ ἰδιώτης κατήγορος καὶ ὁ πολιτικῶς ἐνάγων, προσεγγεῖ εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ὅστις ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν Νόμον καὶ οὐχὶ νὰ σταυρώσῃ τὰς χεῖρας, διότι ὁ Νομοθέτης ἀπῆλθε τὴν ἀληθῆ ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν πάσης διατάξεως τοῦ Νόμου ἐχούσης σχέσιν καὶ ἐπὶβρόχην εἰς πᾶσαν διάσκεψιν συμβουλίου ἢ δικαστηρίου καὶ οὐδὲνως συγγνώσκει τὴν παρανομίαν τοῦ συμβουλίου, καὶ μάλιστα ὅταν γίνεται εἰς ἀθωωτικὸν βούλευμα, τούτέστιν εἰς ἀθωωτικὴν ἀπόφασιν, ἄλλως τε δὲν ἤθελεν

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

62.

ἐπιτρέψει τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἀθωωτικῶν βουλευμάτων εἰς τοὺς Εἰσαγγελεῖς, ἰδιώτας κατηγοροὺς καὶ πολιτικῶς ἐνάγοντας, οὔτε ἤθελε διατάξει τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῶν βουλευμάτων ἐνεκα ἀνακοπῆς ἢ ἀναίρεσως (ἄρθρ. 252, 262 καὶ 452 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας) — οὔτε ἤθελεν ἀπαντεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικονομικῶν διατάξεων καὶ διατυπώσεων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος, ἐὰν δὲν ἐπέτρεπε στάσιον ἀναίρεσως κατὰ τῶν παραβιάζοντων ταύτας ἀθωωτικῶν βουλευμάτων.

Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμεν καὶ ἄλλα ἄπειρα παραδείγματα διότι ἐπὶ πολλῶν ἀξιοποίνων πράξεων καὶ ἰδίως ἐπὶ κλοπῆς, ληστείας, ὑπεξαίρεσως, ἀπάτης, χρεωκοπίας, ἐκβιάσεως, καταπιέσεως, σφραγίσσεως, παρανόμου κατακρατήσεως, ἀδίκου ἐπιθέσεως, βλάβης ἰδιοκτησίας, παραβάσεως καθηκόντων δημοσίων ὑπαλλήλων κλπ., τὸ ἀξιόποινον ἢ μὴ τῆς πράξεως ἐξήρτηται πολλάκις ἐκ τῶν ὁρισμῶν τοῦ Πολιτικοῦ ἢ τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου, ἢ ἐξ ἄλλων ἐιδικῶν Διαταγμάτων καὶ ὁδηγίων καὶ ἐπομένως πᾶσα παραβίασις αὐτῶν ἔχουσα ἐπὶ ῥῶν εἰς τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως καὶ εἰς τὴν τύχην τοῦ κατηγορουμένου καὶ τῶν παθόντων, ἀποτελεῖ ἀναίρεσιν τῶν ἀθωωτικῶν βουλευμάτων ὡς καὶ τῶν ἀθωωτικῶν ἢ καταδικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Νομοθέτης συνεχώρησε τὴν παρανομίαν τῶν συμβουλιῶν, ἐνώπιον τῶν ὑποίων δὲν παρίστανται οἱ διάδικοι καὶ δὲν γίνεται ἡ δέουσα συζήτησις, ἐνῷ τὴν ἀπέκρουσεν ἐπὶ δικαστηρίων, ἐνθα τὸ στάδιον εἶναι ἀνοικτὸν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς συζητήσεως εὐρύτατον — ἴσια ἴσια ἐπὶ συμβουλιῶν, δύναται νὰ γίνῃ παραγνώρισις καὶ παράβασις τοῦ Νόμου, διότι ἡ συζήτησις περιστρέφεται μεταξὺ Εἰσαγγελέως καὶ Δικαστῶν (ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ τύχη τῆς ὑποθέσεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Εἰσηγητοῦ) καὶ διὰ τοῦτο ὁ κίνδυνος εἶναι μεγαλῆτερος ἐπὶ ἀθωωτικῶν βουλευμάτων.

Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων περιπτώσεων ἐξάγεται ὅτι σκοπίμως τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρ. 263 ἀπειλεῖ ἀναίρεσιν τῶν βουλευμάτων διὰ πᾶσαν παράβασιν οἰουδήποτε ἰσχύοντος Νόμου Πολιτικοῦ ἢ Ποινικοῦ — ἄλλως τε τὰ ἀθωωτικά βουλήματα ὅσα παραβιάζουσι Δικονομικοὺς ἢ Πολιτικοὺς Νόμους ἤθελον εἶσθαι ἀπρόσβλητα, διότι δὲν μένει στάδιον νὰ προταθῇ ἀκολούθως ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ (ἀφοῦ δὲν πρόκειται πλέον νὰ γίνῃ δίκη), ἐνῷ ἂν τὸ Συμβούλιον δὲν παρηρμήνευε τὸν Δικονομικὸν ἢ Πολιτικὸν ἢ Ἐμπορικὸν ἢ ἄλλον Νόμον καὶ παρέπεμπε τὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ Δικαστήριον, ὅπερ παρηρμήνευεν αὐτὸν ἤθελεν ὑπάρχει ἀναίρεσις· λοιπὸν τὸ δίκαιον διαφέρει ὡς ἐκ τοῦ τόπου ἐξ οὗ ἀπονέμεται; μεταξὺ δωματίου διασκέψεων καὶ αἰθούσης συνεδριάσεως παραλλάσσει τὸ δίκαιον; ὅχι βεβαίως, διότι τὸ δίκαιον

δὲν διαφέρει ὡς ἐκ τοῦ τόπου καὶ τοῦ εἶδους ἢ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Δικαστῶν, οὐδ' ἡ στραβομάρα ἐνὸς Συμβουλίου χορηγεῖ δικαιώματα ὅποια δὲν χορηγεῖ ἡ στραβομάρα τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου, διότι τὸ μὲν Συμβούλιον ἐπὶ παραπομπῆς προβουλευέται χάριν δικαιοσύνης καὶ τοῦ μέλλοντος δικάσαι Δικαστηρίου, ἔχοντας τὸ ἐλεύθερον νὰ μὴ συμπερισθῇ τῶν σκέψεων τοῦ Συμβουλίου καὶ νὰ διορθώσῃ τὰ ἡμαρτήματα ἐπὶ ποινῇ ἀναιρέσεως· ἐπὶ δ' ἀθωώσεως, τὸ συμβούλιον ἀποφαινεται ὀριστικῶς ἐπὶ τοῦ Νόμου καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ δὲν ἔχει ἄλλο Δικαστήριον ἐλεγκτὴν εἰμὴ τὸ ἀνώτερον Συμβούλιον, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸν Ἄρειον Πάγον, ὅστις ἔχει καθῆκον ν' ἀναιρῇ τὰ βουλευματα τῶν Συμβουλίων Πλημμελειοδικῶν καὶ Ἐφετῶν ὅσαςκις ταῦτα ψευδῶς ἠρμήνευσαν ἢ ψευδῶς ἐφήρμισαν οἰανδήποτε διάταξιν τῆς ἰσχυρῆς Νομοθεσίας. — Ἰναγκάσθημεν δὲ νὰ γράψωμεν τ' ἀνωτέρω ἐνταυθα, διότι αἱ ὑπ' ἀριθ. 10 τοῦ 1835, 6 καὶ νβ' τοῦ 1836, τγ' τοῦ 1839 καὶ ἄλλαι μεταγενέστεραι ἀποράσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθιέρωσαν ὅτι τὸ ἐδ. 3 τοῦ ἄρθρ. 263 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐπιτρέπει ἀναιρέσιν μόνον ἐπὶ ψευδοῦς ἐρμηνείας καὶ ἐφαρμογῆς διατάξεων τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐνῷ ὁ Νομοθέτης ὁμιλεῖ γενικῶς καὶ ἀπολύτως ἐπὶ παντός Νόμου, διότι ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἀνακόλουθος, ἀσυνεπὴς καὶ ἄδικος· καὶ ὅλαι αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἤθελον περιπαιχθῇ ὑφ' ἐνὸς Συμβουλίου Πλημμελειοδικῶν καὶ Ἐφετῶν δι' ἐνὸς ἀθωωτικοῦ βουλευματος.

Ἄρθρ. 481.

Με φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν τιμωρεῖται πᾶς στρατιωτικὸς δικηκτής, ἀξιωματικὸς ἢ ὑπαξιωματικὸς τῆς Δημοσίου δυνάμεως, ὅστις ἀρνεῖται νὰ συναθροίσῃ καὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ὑπὸ τὰς διατάξεις τοῦ διατελοῦσαν ἐνοπλον δυνάμιν, καίτοι προσκληθεὶς εἰς τοῦτο κατὰ τοὺς τύπους, παρὰ τῆς ἀρμοδίας πολιτικῆς ἀρχῆς.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ὑποτίθεται ὅτι πρόκειται περὶ νομίμου πράξεως· ἄλλως πᾶσα πρόσκλησις πρὸς μεταχείρισιν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως εἰς παράνομον πράξιν, δὲν δύναται νὰ εἰσακουσθῇ οὔτε παρὰ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, οὔτε παρὰ τῶν ὑπαξιωματικῶν, οὔτε ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, δι' οὓς λόγους ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 124 καὶ 125 τῆς παρούσης Πρακτικῆς (ἴδε καὶ ἄρθρ. 14 στοιχ. Δ. τοῦ Διοικητικοῦ Ὁργανισμοῦ ἐπὶ διαταγῶν διδομένων εἰς Νομάρχας).

Ἀπιστίξ περὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. 482—486.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 482 πᾶς δημόσιος ὑπάλληλος ὅστις κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἑνὸς μὲν τὴν εἰσπραξὶν καὶ διαχείρισιν τῶν φόρων δασιμῶν ἢ ἄλλων

λων εσόδων, ελαττώνει τὴν δημοσίαν περιουσίαν τῆς ὑποίκας εἶναι διαπεπιστευμένος τὴν διαχείρισιν, ἐὰν ἐνηργήσῃ τὴν ἐλάττωσιν πρὸς βοήθειαν ἄλλου, ἢ πρὸς ἴδιον ὄφελος, τιμωρεῖται 1) μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 5 ἐτῶν ἐὰν τὸ προσδοκώμενον ἢ ληφθὲν κέρδος δὲν ὑπερβαίῃ τὰς 500 δραχμὰς· 2) μὲ εἰρκτὴν ἐὰν τὰς ὑπερβαίῃ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 51 τοῦ 1867 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 482 χωρεῖ ὅταν ἡ ἐλάττωσις τῆς δημοσίου περιουσίας προέρχεται ἐκ πλημμελοῦς προσδιορισμοῦ ἢ εἰσπράξεως, ἢ διαχειρίσεως τῶν φάρων ἢ ἄλλων ἐσόδων.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1843 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τ' ἄρθρ. 482 καὶ 489 προϋποθέτουσιν ὡς οὐσιῶδες προσόν ὅτι οἱ παραβάται αὐτῶν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρεταὶ νομίμως διωρισμένοι, ὅθεν οἱ μὴ νομίμως διορισθέντες, καὶ τε ὁρισθῶσι, δὲν θεωροῦνται ὑπάλληλοι.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 483 ὅστις ἡ δὲν κρατεῖ διόλου τὰ πρὸς ἔλεγχον ἢ ἐπιθεώρησιν τῶν εἰς χρήματα ἢ ὑλικὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, διατεταγμένα βιβλία, καθημερινὰ ἢ κατὰστιχα, ἢ τὰ κρατεῖ παρὰ τοὺς κανόνας, ὥστε ἐντεῦθεν δὲν γνωρίζεται ἡ κατάστασις του, ὅστις συγχέει τὸ ἰδιαίτερόν του ταμεῖον μὲ τὸ διαπεπιστευμένον εἰς αὐτόν Δημόσιον ταμεῖον, εἴτε λείψωσι χρήματα ἐκ τοῦ ταμεῖου εἴτε μὴ, τιμωρεῖται διὰ πειθαρχικῆς ποινῆς καὶ ἐὰν ἐξ αὐτῆς δὲν σωφρονισθῇ καὶ φωραθῇ ἐκ νέου ταῦτα πράττων, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 ἡμερῶν μέχρις ἐνὸς ἔτους.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 484 πᾶς δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ ἔλλειμά τι διὰ πλαστογραφίας τῶν λογαριασμῶν ἢ τῶν πρὸς ἐγγραφήν ἢ ἔλεγχον τῆς εἰς χρήματα ἢ ὑλικὸν ἐσόδου καὶ ἐξόδου, διωρισμένων βιβλίων καὶ κατὰστιχων, ἢ διὰ τῆς ὑπεξαγωγῆς τῶν ἐγγράφων, ὅστις δὲν περνᾷ εἰς λογαριασμὸν μερίδας ἐσόδων, ἢ περνᾷ εἰς λογαριασμοὺς τὰς μὴ γενομένας πληρωμὰς ὡς γεγνημένα ἐξόδα, ἢ καταχωρίζει πράγματα πωλημένα ὡς μὴ πωλημένα, ἢ ἐμφανίζει ψευδῆ ἀποδεικτικά διὰ νὰ καλύψῃ τὴν περὶ τὰ ἐσοδα ἢ περὶ τὰ ἐξόδα μὴ ἀκρίβειάν του, ἢ μεταχειρίζεται ἀπάτην ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἢ ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα τοῦ εἰς χρήματα ἢ πράγματα ἐσόδου ἢ ἐξόδου, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, καὶ ἐὰν ἡ γενομένη ζημία ὑπερβαίῃ τὰς χιλιάς δραχμὰς, μὲ δεσμὸν πρόσκαιρον.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰς τὰς ἐν αὐτῷ εἰδικὰς περιπτώσεις ὑπερισχύει τῶν περὶ πλαστογραφίας, ἀπάτης καὶ ὑπεξαίρεσεως γενικῶν ὁρισμῶν τοῦ Ποιν. Νόμου καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ συμβῶσι πράξεων, διότι ἐνταῦθα ὁ Νόμος τιμωρεῖ εἰδικῶς τὰς τε πράξεις καὶ προσπαθείας ὡς καὶ τὸ ἀποτέλεσμα.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 1840 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 484 προνοεῖ καὶ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τις ἀπέρασεν εἰς τοὺς λογαριασμοὺς, ὡς δῆθεν γενομένας πληρωμὰς, ἐνῶ δὲν ἔγειναν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 485 δημόσιος ὑπάλληλος, ἄνευ σκοποῦ ἀπιστίας καὶ ἀπάτης, τοκίζων πρὸς ὄφελός του τὰ εἰς αὐτόν, ὡς τοιοῦτον, διαπεπιστευμένα χρήματα ἢ πράγματα, ἢ μεταχειριζόμενος ταῦτα κατ' ἄλλον τρόπον πρὸς ὄφελός του, ἢ παραχωρῶν ταῦτα εἰς χρῆσιν ἄλλων, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—1000 δραχμῶν—ἐάν δ' ἐντεῦθεν ἐζημιώθῃ τὸ Δημόσιον ἢ ιδιώτης τις, πρὸς τὴν χρηματικὴν ποινὴν προστίθεται κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου καὶ φυλάκισις 3 ἡμερῶν ἕως 9 ἐτῶν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 486 μὲ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 485 ποινὴν τιμωρεῖται καὶ ὁ Δημόσιος, ἐκεῖνος ὑπάλληλος, ὅστις ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς λαμβάνει δάνειον ἐκ ταμείων τὰ ὅποια δὲν διοικουῦνται παρ' αὐτοῦ, ὑπάκουται ὅμως εἰς τὴν ἐφορείαν του.

Παραβάσεις τῶν καθυκόντων τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, μὴ ἀναφερόμεναι ῥητῶς ἐν τῷ παρόντι Ποινικῷ Νόμῳ.

Ἄρθρ. 487—488.

Ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων ἐπιγραφῆς, ταῦτα δὲν ἐφαρμόζονται εἰς πράξεις προβλεπομένας καὶ τιμωρουμένας ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου κατὰ τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλ' εἰς ἄλλας παραβάσεις τῶν κοινῶν ἢ ἰδιαιτέρων καθυκόντων τῆς ὑπηρεσίας, ἢ δι' ἀμέλειαν, ὀκνηρίαν, κουφότητα καὶ κακοήθειαν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθυκόντων τῶν καὶ προκαλοῦσι χρηματικὴν καὶ πειθαρχικὴν ποινὴν κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 487 καὶ 488 ὡρισμένα (ὅρα καὶ ἄρθρ. 8 τοῦ περὶ ἀγροφυλακίας Νόμου τοῦ 1856).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 67 τοῦ 1850 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὑπάλληλος μὴ ἀποδίδων εἰς τὸν δικαιοῦθέντα, τὰ εἰς χεῖράς του κατασχεθέντα χρήματα, θεωρεῖται παραβάτης τοῦ ἄρθρ. 487 ἐδ. 1, ὅπερ δὲν ἀπαιτεῖ νὰ προέκυψεν εἰς τὸν παθόντα πραγματικὴ ζημία, ἀρκεῖ ἢ παράβασις νὰ ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ ιδίας ὠφελείας.

Παραβάσεις τῶν καθυκόντων τῆς ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων ὑπηρετῶν.

Ἄρθρ. 489.

Ὅλαί αἱ περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ δημοσίων ὑπηρετῶν, ἐρ' ὅσον δύνανται νὰ συμβῶσι παρ' αὐτῶν παραβάσεις ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πράξεων καὶ τι-

μωρουῦνται οὗτοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὁρισμούς, ἐὰν δὲν διατάσσεται ἄλλο τι ῥητῶς ἐν τῷ Νόμῳ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 49 τοῦ 1843 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 489 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ Δημοτικῶν συμβούλων.

Κατὰ δὲ τὰς ὑπ' ἀριθ. τυχ' τοῦ 1839 καὶ 80 τοῦ 1851 ἀποφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρ. 489 περιλαμβάνει καὶ τοὺς Κλητῆρας.

Ἐπὶ Δικηγόρων.

Ἀρθρ. 490—491.

Δικηγόροι, κατ' ἐπάγγελμα, οἵτινες συνεννοοῦνται παρανόμως μετὰ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ πελάτου των, πρὸς χάριν αὐτοῦ καὶ βλάβην τοῦ πελάτου των, ἢ βοηθοῦσι κατὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν διὰ συμβουλῆς ἢ ἀντιλήψεως ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, ἢ διδουσιν ἐκ προθέσεως ἐπιβλαβεῖς συμβουλὰς εἰς τὸν πελάτην των, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 5 ἐτῶν καὶ παύονται τοῦ δικηγορεῖν ἐπὶ μὴναις 3—ἐν δὲ ὑποτροπῇ, ἢ ἐὰν πρόκηται νὰ τιμωρηθῶσι συγχρόνως διὰ τρεῖς εἰσέτι ἀτιμωρήτους τοιαύτας πράξεις, καταδικάζονται εἰς εἰρκτὴν καὶ διαγράφονται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν Δικηγόρων.—Ὅσοι δὲ Δικηγόροι ἀναβάλλουσιν ἐκ φιλοκερδείας τὰς ὑποθέσεις των, ἢ δὲν παραδίδωσιν ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι (δῆλ. ἅμα ζητηθῶσιν) εἰς τὸν πελάτην των ὅσα δι' αὐτὸν ἔλαβον χρήματα ἢ ἄλλα χρηματικὴν ἀξίαν ἔχοντα πράγματα, ἀλλὰ τὰ κατακρατοῦν παρανόμως, καταδικάζονται, μετὰ προηγηθεῖσαν ἅπαξ πειθαρχικὴν ποινὴν (ὅ ἐστὶ πρέπει νὰ προηγηθῇ πειθαρχικὴ καταδίωξις καὶ ποινὴ ἄλλως δὲν τιμωροῦνται ποινικῶς) εἰς φυλάκισιν 3 ἡμερῶν μέχρις ἐνὸς ἔτους, καὶ παύονται τοῦ δικηγορεῖν ἐπὶ 3 τοῦλάχιστον μῆνας, ἐν δὲ ὑποτροπῇ εἰς φυλάκισιν 3 μηνῶν, καὶ διαγράφονται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν Δικηγόρων.

Τ' ἀνωτέρω ἄρθρα ὑποθέτουσι Δικηγόρους ἀτυνευδῆτους καὶ ἰδιοτελεῖς, οἵτινες μετέρχονται καπηλικῶς τὸ ἐπάγγελμα των, δὲν ἐκτελούνται δ' ἐπὶ Δικηγόρων οἵτινες προτρέπουσι καὶ συμβουλευούσι τὸν διάδικον μέρη εἰς συμβιβασμὸν ἢ εἰς ἄλλας ἀμοιβαίας εὐκολίας, διότι ἢ τοιαύτη προσπάθεια καὶ συμβουλὴ εἶναι παντὸς ἐπαίνου ἀξία.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 54 τοῦ 1851 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἡ ὅπως δῆποτε γενομένη ἀντίληψις ἢ συμβουλὴ ἐκ μέρους τῶν Δικηγόρων εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους, εἴτε συγχρόνως, εἴτε μὴ, εἶναι τιμωρητέα.

Παραβάσεις τῶν καθυκόντων τῆς ὑπαρξείας τῶν ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἀρθρ. 492.

Λημάρχαι, Σύμβουλοι Δημοτικὴ καὶ ὅσοι λαμβάνουσι μετοχὴν εἰς

τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν Δήμων ἢ ἀγαθοεργῶν καὶ ὁραιοσκευ-
τικῶν καταστημάτων, ὑπόκεινται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 20—200
δραχμῶν, ἐὰν ὅχι μὲν αὐτογνώμονως, παραβαίνοντες ὅμως τοὺς δια-
τεταγμένους τύπους, λαμβάνωσι δάνεια ἐκ τῆς περιουσίας τῶν Δήμων
τῶν, ἢ τῶν καταστημάτων, τῶν ὁποίων εἶναι ἐπιτετραμμένοι τὴν
διοίκησιν, ἢ μισθώνωσιν ἐξ αὐτῆς ἀγροὺς ἢ συντελοῦν εἰς τὴν δολῶσι
τοιαῦτα δάνεια, ἢ νὰ γίνωσι τοιαῦτα μισθώσεις εἰς τοὺς ἐξ αἵματος
ἀνιόντας καὶ κατιόντας ἢ εἰς τοὺς ἐκ πλάγιου καὶ ἐξ ἀγχιστείας συγ-
γενεῖς τῶν μέχρι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ.

Γενικοὶ ὁρισμοί.

"Αρθρ. 493.

Ἐὰν αἱ εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἢ εἰς ἄλλα τοῦ Ποινικοῦ Νόμου
ἔκρη ἀναφερόμεναι παραβάσεις τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας προ-
χθῶσι, καθ' ὅσον ἢ φύσις τῶν πράξεων τούτων τὸ συγχωρεῖ, ἀπὸ
ὑπαλλήλους στρατιωτικούς, ναυτικούς, ἐκκλησιαστικούς ἢ δημοτικούς,
θεωροῦνται καὶ τιμωροῦνται καὶ αὗτοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς ὁρισμούς,
ὡς καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἰδίως δ' ἐφαρμόζεται καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ
διάταξις τοῦ ἀρθρ. 24.

"Αρθρ. 494.

Ἐὰν δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρεταὶ ἐκτελῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν
τῶν πράξεις οὕσας καθ' ἑαυτὰς κακουργήματα ἢ πλημμελήματα, ἢ
ἐὰν πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτων πράξεων καταχωρῶνται τοῦ δημοσίου χα-
ρακτῆρός τῶν ἢ τῆς ὑπηρεσίας τῶν, ὑποβάλλονται μὲν, καθ' ὅσον δὲν
ἐλήφθη πρόνοια ἰδιαίτερα, εἰς τὰς διατεταγμένας κατὰ τοιούτων πρά-
ξεων ποινάς, ἢ ἰδιότης ὅμως τοῦ πράξαντος, ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου
ἢ ὑπηρετοῦ, εἶναι ἰδιαίτερα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία.

"Αρθρ. 495.

Καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις, οἱ προϊστάμενοι τῆς δημοσίου ὑπηρε-
σίας, ἢ αἱ ἀνώτεροι ἀρχαί, αἵτινες συγχωροῦσιν ἐν γνώσει εἰς τοὺς
ὑποκειμένους αὐτοῖς δημοσίους ὑπαλλήλους ἢ ὑπηρετάς, νὰ παραβαί-
νωσι τὰ καθήκοντά τῶν, τιμωροῦνται κατὰ τὴν διαφορὰν τῆς ἐνοχῆς
τῶν, ὡς αὐτουργοὶ ἢ συνεργοὶ τῆς παραβάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΔΕΚΣΤΟΝ.

Περὶ πλημμελημάτων τῶν κληρικῶν ὡς πρὸς τὴν
δημοσίαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν.

"Αρθρ. 496—499.

Αἱ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται μετὰ φυλάκισιν 3 ἡμερῶν μέ-
χρι 2 ἐτῶν, ὅσοι ἐκ τῶν κληρικῶν εἴτε ἐπὶ δημοσίων συνελεύσεων,

εἴτε κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθυκόντων των, εἴτε κατ' ἰδιαιτέρας νομοθεσίας, κατηγοροῦσι τοὺς Νόμους ἢ τὴν Κυβέρνησιν ἢ τὰς πράξεις αὐτῆς, ἢ ἔχουσιν ἀπ' εὐθείας ἀλληλογραφίαν ἢ ἄλλην σχέσιν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τινὰ δύναμιν ἢ μὴ ἐξωτερικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, περὶ ἀντικειμένων τῆς ὑπερσεσίας των, ἢ ὅταν ἀνευ ἀδείας τοῦ Βασιλέως ἢ ἐν κείνῃ τῆς Κυβερνήσεως, δημοσιεύωσι διατάγματα, ἢ ἐκδίδουσιν διατάξεις καθ' ὑπερβασιν τῆς ἀρμοδιότητός των, καὶ ἐναντίον τῶν καθυκόντων ὁρισμῶν.

(Ὅρα τὴν ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1833 διακήρυξιν τῆς Ἀντιβασιλείας περὶ συστάσεως Ἱερᾶς Συνόδου καὶ περὶ καθυκόντων καὶ ἀρμοδιότητος αὐτῆς καὶ τὸν Κανονιστικὸν Νόμον τῆς 9 Ἰουλίου 1832 κατὰ τὸ ἄρθρ. 23 τούτου, εἰς τὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου καθὼς καὶ εἰς τὰ περὶ ἀθεμιτῶν πράξεων τῶν παρὰ τῶν κοινῶν τοῦ Κράτους Νόμων προβλεπομένων, οἱ ἐκ τοῦ κλήρου ὑπόκεινται εἰς τοὺς πολιτικούς Νόμους καὶ εἰς τὰ τακτικὰ Δικαστήρια, ὡς ἀπεράνθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 63 τοῦ 1869 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου).

Σημειωτέον ὅτι τ' ἀνωτέρω ἄρθρα εἶναι ὅλως ἰδιαίτερα τῶν ἀρθρ. 197 καὶ ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου 14—18 τοῦ περὶ ἐξυβρ. Νόμου, καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 14 τοῦ Συντάγματος, ἕκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του περὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους—ἢ λογακρίσις ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον ἀπαγορεύεται ἐκ τῆς Θεμελιώδους ταύτης διατάξεως τοῦ Συντάγματος ἐξαίρεται ἀριθμητικῶς ὅτι οἱ κληρικοὶ καὶ ἰδίως οἱ ἱεροκλήρυκες δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι, παρὰ τὴν συνειδήσιν καὶ τὴν ἀποστολὴν των, νὰ ἐξυμνήσωσιν τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς πράξεις αὐτῆς ἀπεναντία· ἔχουσι δικαίωμα καὶ καθήκον νὰ στηλιτεύωσιν ἀπὸ τοῦ Βήματος ἢ ἀπὸ τοῦ Ἀμβωνος ὅλας τὰς παρανομίας καὶ ἀντιθερητικὰς πράξεις καὶ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, ὥπως μὴ παρεκτρέπονται οἱ κυβερνῶντες καὶ κυβερνόμενοι εἰς παρανομίας καὶ καταχρήσεις καὶ ἐπέλθῃ ἡ θέουσα διόρθωσις—ἄλλως ἀλλοτρίονον εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὴν Κοινωνίαν, ἐὰν ὑπεχρῶντο οἱ κληρικοὶ καὶ ἰδίως οἱ ἱεροκλήρυκες νὰ κηρύττωσιν ὡς καλὰ καὶ ἁγία ὅλας τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτῆς, ὅσας ἀπαγορεύει ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ἀποδοκιμαζέει ἢ κοινῇ γνώμῃ καὶ τὸ καλὸς ἐναντιόμενον συμφέρον τοῦ λαοῦ διότι τότε ἤθελον παραβιάζει τὴν συνειδήσιν των, καὶ ἤθελον γίνεσθαι καταγέλαστοι ἐνώπιον τοῦ περιεστώτος λαοῦ, ὅστις ὅπως δὴ ποτε εἶναι εἰς θέσιν νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν τοῦ κακοῦ καὶ ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τῶν κληρικῶν καὶ ἱεροκλήρυκων, δὲν ἤθελε δεικνύει κανένα πρὸς τούτους σεβασμὸν καὶ δὲν ἤθελε δίδει καμμίαν προσοχὴν καὶ ἀκρόασιν εἰς αὐτοὺς οὐδ' ἐπὶ τῶν καθαρῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁμιλιῶν των—ἄρα οἱ κληρικοὶ

οὐ καὶ ἱεροκέρυκες δὲν εἶναι ὑπαχρεωμένοι νὰ λέγωσι τὸ μαῦρον ἄσπρον, ἀλλ' ὡς ὑπάλληλοι τῆς ἐκκλησίας καὶ ὡς διδάσκαλοι τῶν θείων δογμάτων καὶ τῆς ἀρετῆς, ὀφείλουσι μετὰ παρρησίας νὰ ἐλέγξωσι τὰς παρανομίας καὶ τὰς καταχρήσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν πολιτῶν, χωρὶς νὰ φοβῶνται μὴ ἐπιπύρουν τὴν μὴνιν αὐτῶν, διότι ἐν τῇ ἐπὶ τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος, καταδιώξει αὐτῶν, κεῖται ὁ μισθὸς των.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 499 πᾶς κληρικὸς ὅστις εὐλογεῖ γάμον ἢ τελεῖ τὸ ἐνταφιασμὸν, πρὶν ἐκτελεσθῶσι τὰ περὶ γάμου ἢ κηδείας παρὰ τῶν Νόμων διαταττόμενα, τιμωρεῖται μετὰ πειθαρχικὴν καὶ ἐν ὑποτροπῇ μετὰ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 200 δραχμῶν, (ὅρα καὶ ἐγκύκλιον τῆς 2 Ἀπριλίου 1835 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τῶν ἀνεπισημοποιῶν ἀδείας τελομένων γάμων).

BIBLION TRITON.

Περὶ πταισμάτων.

Τὸ περὶ πταισμάτων Βιβλίον τοῦ Ποινικοῦ Νόμου εἶναι τὸ δυσχερέστατον πάντων, διότι ὡς ἐπιτυπλεῖστον τὰ πταίσματα συνίστανται ἐκ πράξεων ἢ ἐκ παραλείψεων τιμωρουμένων πρὸς πρόληψιν ἐνδεχομένων δυστυχημάτων — ὅθεν εἰς τὴν περίνοιαν τοῦ Νομοθέτου ἀπέκειτο νὰ φαντασθῇ τὰ ἐνδεχόμενα δυστυχήματα, νὰ προῖδῃ πᾶν ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν πρόληψιν αὐτῶν, καὶ νὰ διαγράψῃ περιπτώσεις καὶ ποινὰς, εἰς τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ μὴ παρουσιαζῇται κενὸν τι ἢ ἐργασία αὐτῇ τοῦ Νομοθέτου στηριζομένη εἰς προϋποθέσεις καὶ εἰκαστικάς, δὲν ἡδύνατο νὰ ᾔναι σαφὴς καὶ ὁρισμένη, ἕνεκα τούτου ὁ Νομοθετὴς ἐπενόησε τοιαύτας ἐκφράσεις καὶ τοιαύτας διατάξεις, αἵτινες εἰς πᾶσαν παράστασιν εὐρίσκουσιν ἐφαρμογὴν.

Πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ διὰ παραδειγμάτων κατάδειξιν ἐκάστης περιπτώσεως, ἀπαιτοῦνται ὁλόκληροὶ τόμοι· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ πταίσματα δὲν προκαλοῦν σοβαρὰς ποινὰς, ἕνεκα τούτου θέλωμεν διатρέξει ταῦτα δι' ὅλης τῆς δυνατῆς συντομίας, ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν ὀρθὴν κρίσιν τῶν Δημοσίων Κατηγορῶν καὶ Πταισματοδικῶν νὰ κάμνωσι τὴν δέυσαν χρῆσιν τῶν διαφορῶν διατάξεων τοῦ Νόμου.

Μεταξὺ τῶν διαφορῶν πταισμάτων ἀναφέρονται καὶ αἱ παραβάσεις τῶν Ἀστυνομικῶν ἢ ἄλλων διατάξεων, τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν, ὅθεν ὡς πρὸς ταύτας παρατηροῦμεν ὅτι δὲν κεῖται εἰς χεῖρας τῆς Ἀστυνομίας ἢ ἄλλης ἀρχῆς νὰ ἐκδίδῃ οἰκισθῆτοτε διατάξεις καὶ νὰ εἰσάγῃ αἱ δίκην τὰς παραβιάζοντας αὐτάς, ἀλλὰ τότε μόνον ἐπιτρέπεται ἢ ἐκδοεῖς τοιοῦτων διατάξεων ὅταν ὁ Ποινικὸς ἢ ἄλλος τις Νόμος προ-

ἐλέγχῃ περὶ αὐτῶν καὶ τιμωρῇ τὴν παράβασιν των, διότι διὰ τῆς αὐτῆς προνοίας ἐξουσιοδοτεῖ τὰς ἀρμοδίας ἀρχάς νὰ ἐκδίδωσιν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ ἀναγκῶν, διατάξεις ἀναφερομένας εἰς τὴν ἐννοίαν καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Νόμου, ἄλλως πᾶσα Ἀστυνομικὴ διάταξις μὴ ἀνταποκρινομένη εἰς Ποινικὸν Νόμον, δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν καὶ οὐδεὶς ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ με αὐτήν.

Πρὸς ἐκδοσιν τῶν Ἀστυνομικῶν διατάξεων, οἱ Δήμαρχοι, Ἀστυνόμοι, Ἀγορανόμοι καὶ οἱ προϊστάμενοι Νομάρχαι καὶ Ἐπαρχοὶ κλπ. πρέπει νὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν Ποινικὸν Νόμον καὶ πάντας τοὺς ἰδιαιτέρους Νόμους περὶ ἀγορανομικῶν καὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων, περὶ ὑγείας καὶ ασφαλείας ὡς καὶ τὰς περὶ σχεδίων τῶν πόλεων, περὶ δεινδροφυτειῶν, σπαρτῶν καὶ βοσκῶν, τὸν Διοικητικὸν ὀργανισμὸν κλπ. καὶ ὅσας οἱ Νόμοι οὗτοι προκαλοῦσιν ἢ προϋποθέτουσι τὴν ἐκδοσιν ἀστυνομικῆς ἢ ἄλλης διατάξεως, αὕτη ἐκδιδόμενη ἐγκρινόμενη καὶ δημοσιευομένη, ἀποτελεῖ Νόμον, διότι θεωρεῖται ἐφόλιον τοῦ περὶ αὐτῆς προνοοῦντος Νόμου.

Συνιστῶμεν σπουδαίως εἰς τοὺς Δημάρχους, Ἀστυνόμους, Νομάρχαις, Ἐπαρχοὺς καὶ ἄλλας ἀρχάς, τὴν καθημερινὴν μελέτην καὶ προσήλωσιν των ἐπὶ τῶν ἀστυνομικῶν καὶ ἀγορανομικῶν Νόμων καὶ τοῦ Διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ, διότι οἱ Νόμοι οὗτοι τιθέμενοι εἰς πλήρη ἐνέργειαν ὑπὸ σπονταίαν τὴν ἀποκατάστασιν εὐτυχῶς καὶ εὐδαίμονος Βασιλείου· ἐν τούτοις μικρὰ προσοχὴ δίδεται εἰς τοὺς σημαντικοὺς τούτους Νόμους καὶ ἄπειρα ἀδικήματα προσέρχονται ἐκ τῆς παραμελήσεως αὐτῶν.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 111 καὶ 117 ἀποφάσεις τοῦ Ἀρείου Πάγου, (ἴδε εὐρετήριον Θεμίδος τόμ. 3 σελ. 183) ἐπὶ πταισμάτων, κατὰ παράβασιν ἀστυνομικῆς διατάξεως πραχθέντων, πρέπει νὰ καταχωρηθῇ ἐν τῇ ἀπόφασιν τὸ περιεχόμενον τῆς ἀστυνομικῆς διατάξεως μετὰ τοῦ σχετικοῦ ἀρθροῦ τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 160 τοῦ 1867 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀστυνομικὴ διάταξις μὴ δημοσιευθεῖσα εἰς ὅλον τὸν Δῆμον, ἰσχύει εἰς τὴν πόλιν ἐνθα ἐδημοσιεύθη.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 3 τοῦ 1847 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ κατὰ ἐφαρμογὴ ἀστυνομικῆς διατάξεως ἐπιφέρει ἀναίρεσιν, ἥτοι ὁ Ἀρειὸς Πάγος ἀναίρει τὴν ἀπόφασιν δι' ἧς κατεδικάσθη τις ἕνεκα πράξεως τὴν ὁποίαν δὲν προνοεῖ ἡ ἀστυνομικὴ διάταξις.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 39 τοῦ 1843 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, διάταξις ἔχουσα ἀντικείμενον τὸν διαχωρισμὸν τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νὰ βοσκῶσι ποιμνία ὑπὸ τὰ κάρπια δένδρα, ἀφορᾷ τὴν ἀγροτικὴν Ἀστυνομίαν τὴν ὁποίαν ὁ Νόμος ἀνέθηκεν εἰς τὰς δημοτικὰς ἀρχάς, ὥστε ἡ διάταξις αὕτη φέρουσα καὶ τὴν

ἐγκρίσιν τῆς διοικήσεως, περιέχει ὅλα τὰ παρὰ τοῦ ἄρθρου 697 τοῦ Ποιν. Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς ἐφαρμογὴν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. ρα' τοῦ 1836 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, πρὸς ἐφαρμογὴν ἀστυνομικῆς τινος διατάξεως, ἀπαιτεῖται νὰ ᾖ αὕτη ἐπικυρωμένη κατὰ τὴν νόμιμον διατύπωσιν· ἐγγράφον δ' ἐπάρχου τινός, δι' οὗ προσκαλεῖ τὸν Ἀστυνόμον νὰ διατάξῃ οὗτος τὴν κατάπαυσιν τῶν ἀλωνίων, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν νομίμου διατάξεως πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 578 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 96 τοῦ 1839 καὶ 39 τοῦ 1843 ἀπόφ. Ἀρ. Πάγου, τόσον τὰ Πταισματοδικεῖα, (ὅσον καὶ τὰ Πλημμελειοδικεῖα ἐπὶ πταισμάτων) μίαν μόνην ἀπόφασιν ἐκδίδουσι περὶ τῆς ἐνοχλῆς καὶ τῆς ποινῆς, διότι παρὰ τοῖς Πταισματοδικαῖς διαστολῇ τῶν ἀποφάσεων εἰς δύο διακεκριμένα μέρη δὲν ἀπαιτεῖται.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. τκε' τοῦ 1839 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὰ Πταισματοδικεῖα δὲν ἔχουσιν ἀρμυδιότητα ν' ἀποφασίζωσι περὶ ἐξαίρεσεων τῶν παρ' αὐτοῖς δημοσίων κατηγόρων.

Μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω ἐν προομίῳ ἐκτεθέντα μεταβαίνομεν εἰς τὰ περὶ πταισμάτων ἄρθρα τοῦ Ποιν. Νόμου.

Γενικοί ὁρίσμοι.

Ἄρθρ. 500.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ πταισμάτων ὅσα περὶ ἀθιμίων πράξεων διατάχθησαν εἰς τὸ πρῶτον Κεφάλαιον τοῦ Ποιν. Νόμου δηλ. εἰς τὸ Γενικὸν μέρος ἐν ἄρθρ. 1—122· ἐκτὸς τῶν πταισμάτων ἐκείνων εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει εἴτε ῥητὴ, εἴτε ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας τῶν ὁρισμῶν τοῦ Νόμου, προκύπτουσα ἐξαίρεσις (ὅρα καὶ ὅσα περὶ συρόντος πταισμάτων ἐξεθέσαμεν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 109 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐν σελ. 147—157).

Ἄρθρ. 501.

Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο τὰ ἐπιβαλλόμενα εἰς τοὺς πταίστας πρόστιμα καταβάλλονται εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Δήμου εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ἐπράχθη τὸ πταῖσμα (ὅρα ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας Διατάγματος—ἄρθρ. 5 τοῦ περὶ Διοικητικῆς Ἀστυνομίας Διατάγματος—ἄρθρ. 25 τοῦ περὶ Δήμων Νόμου—καὶ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1836 Διατάγματος περὶ ἐπιτηρῆσεως τῶν δημοσίων ὁδῶν).

Ἄρθρ. 502—504.

Τὸ ἄρθρ. 502 δὲν ἀπαιτεῖ δολίαν προαίρεσιν ἐπὶ πταισμάτων, διότι ταῦτα τιμωροῦνται καὶ δι' ἀπλὴν ἀμέλειαν, ἐξαίρουμένων τῶν περιπτώσεων τῶν ἄρθρ. 683, 688, 690 καὶ 693, ἐνθα ἀπαιτεῖται

νά συντρέχη ἡ δολία προαίρεσις, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ ἀρθρ. 38 καθιερούμενον γενικὸν Κανόνα* (τὰ ἀρθρα 688 καὶ 690 ἀντικατέστησαν διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 26 Ἰουνίου 1836).

Τὸ ἀρθρ. 503 ἀφορᾷ τὴν ἀπόπειραν τῶν πταισμάτων καὶ θεωρεῖ ταύτην ἀτιμώρητον, ἐκτὸς ἐπὶ τῶν πράξεων ἐκείνων αἵτινες περιέχουσιν ἄμεσον τινα βλάβην ἢ διατάραξιν τῶν δικαίων τοῦ Κράτους ἢ τινος ιδιώτου. ὅθεν πρέπει νὰ προσδιορίζωμεν τὰ δίκαια ταῦτα, ἀλλως ἐὰν τὰ ἐκλάβωμεν ὑπὸ τὴν ἀφηρημένην τῆς λέξεως σημασίαν, τότε αἱ ἀπόπειραι ὅλων τῶν πταισμάτων ἤθελον τιμωρεῖσθαι, διότι ἂν ὅχι οἱ ιδιώται, τοῦλάχιστον τὸ Κράτος πάντοτε ἐνδιαφέρεται νὰ μὴ γίνωνται πταίσματα, καὶ δικαιούται νὰ τιμωρῇ ταῦτα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων Νόμων—ἐν τούτοις ὁ Νόμος δὲν τιμωρεῖ τὰς ἀποπείρας ὅλων τῶν πταισμάτων (ἐξ ὧν εἰσὶ καὶ πολλὰ ἀνεπίδεκτα ἀποπείρας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ ἀποπείρας ἀρχῶν) εἰμὴ ἐκείνων μόνων ἅτινα περιέχουσιν ἄμεσον βλάβην ἢ διατάραξιν τῶν δικαίων τοῦ Κράτους ἢ τινος ιδιώτου, ὁ ἐστὶν ἐκεῖνα δι' ὧν ἐπέρχεται ἢ ἀπειλεῖται βλάβη εἰς τὸ Δημόσιον ταμεῖον ἢ εἰς τὴν περιουσίαν, ὑγίαν καὶ ὑπόληψιν τοῦ πολίτου* Π. γ. ἐπὶ κλοπῆς, ὑπεξαίρεσεως, ἀπάτης, παραβάσεως σταθμῶν, καταστροφῆς ιδιοκτησίας, αἰκίας, ἐξυδρίσεως κλπ.—ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ πταίσματα δι' ὧν παραβιάζονται διατυπώσεις ἢ ἀπαγορεύσεις κλπ. δὲν τιμωροῦνται κατ' ἀπόπειραν, διότι ἡ δι' αὐτῶν ἐπέρχουμένη ἢ ἀπειλουμένη βλάβη, εἰς τε τὸ Κράτος καὶ τοὺς ιδιώτας εἶναι ἔμμεσος· ἄρα τὰ δίκαια τοῦ Κράτους δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν ὑπὸ τὴν γενικὴν καὶ ἀπόλυτον τῆς λέξεως σημασίαν, καθόσον ἀπὸ τοῦ Κράτος ἔχει Νόμους δικαιούται βεβαίως νὰ ζητῇ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν, ἀλλ' οἱ Νόμοι οὗτοι δὲν ἀφορῶσι πάντοτε ἄμεσον συμφέρον τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ιδιωτῶν καὶ διὰ τοῦτο ὁ Νομοθέτης δὲν τιμωρεῖ τὴν ἀπόπειραν τῶν πταισμάτων ἐκείνων ἅτινα περιέχουσιν ἔμμεσον βλάβην ἢ διατάραξιν δικαίων (δὴλ. δικαιωμάτων), διότι εἰς τοιαῦτα πταίσματα ἢ ἀπόπειρα, δὴλ. ἢ ἀποτυχεῦσα προσπάθεια, εἶναι ἀσήμαντος.

*Ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας παρατηροῦμεν ὅτι ὁσάκις δὲν διατάσσεται ἄλλο τι, ὡς ἐν τῷ ἀρθρῷ 702, ἐπιβάλλεται ποινὴ ὅχι κατωτέρα τοῦ ἡμίσεως τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τὴν κυρίαν πράξιν, ἡ ἐστὶν ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἀποπειραθέντα ποινὴ κατωτέρα τοῦ ἐν τῇ σχετικῇ ἀρθρῷ ἀναφερομένου ἀνωτάτου ὅρου τῆς κρατήσεως ἢ τοῦ προστίμου ἐπὶ τετελεσμένης πράξεως, οὐχὶ δὲ ποτε μικρότερα τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλάχιστου ὅρου.—Ὅταν δ' ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς ποινῆς ὑποδιαιρούμενος δὲν ἀποτελῇ κατάλοιπον τοῦλάχιστον μιᾶς ἡμέρας κρατήσεως, ἢ μιᾶς δραχμῆς προστίμου, ἢ ποινῇ τῆς ἀποπείρας δὲν

δύναται νὰ ᾖναι μικροτέρα τῆς μονάδος δηλ. τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῶν ποινῶν τούτων, (ἄρθρ. 14 καὶ 15 τοῦ Ποιν. Νόμου), Π. χ. ἢ ὅτις τις νὰ ἐκτελέσῃ πρὸς βλάβην τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἢ τινος ιδιῶτου, πταισμά τι τιμωρούμενον τὸ πολὺ διὰ προστίμου δραχ. 50 καὶ ἐνεργήσας ἐξωτερικὴν πράξιν περιέχουσαν ἀρχὴν ἐκτελέσεως δὲν ἠδυνάθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ πταίσμα ἐν περιστατικῶν ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του.—Ὁ τοιοῦτος ἐὰν ἐξετέλει πλήρη τὴν πράξιν, ἢ ὅτε τιμωρηθῇ, κατὰ τὸ δοκοῦν τῷ πταισματοδίκῃ, με πρόστιμον 1—50 δραχμῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν κατωρῶσε νὰ ἐκτελέσῃ πλήρη τὴν πράξιν, θὰ τιμωρηθῇ με ποινὴν κατωτέραν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου, οὐχὶ ὅμως καὶ μικροτέραν τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, δηλ. δύναται νὰ τιμωρηθῇ με πρόστιμον 49, 48, 47 δραχ. καὶ καθέξῃς μέχρι 1 δραχμῆς.—δὲν δύναται ὅμως νὰ τιμωρηθῇ καὶ αὐγώτερον τῆς δραχμῆς, διότι ὁ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενος ἐλάχιστος ὅρος δὲν μειοῦται.—Ἐπαναλαμβάνομεν δὲ καὶ ἐνταῦθα ὅσα ὑπὸ τ' ἄρθρ. 49, 50 καὶ 71 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐξεθέσαμεν ἐν σελ. 46—50, 98 καὶ 99· ὅτι δὲν ἀρεῖλει ὁ πταισματοδίκης, ἐπὶ ἀπαλείας, νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν ἐπὶ τῇ βλάβῃ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, διότι ὁ Νόμος ἐπιτρέπει τὴν συγκατάθεσιν τὸ πολὺ μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, οὐδ' ὅπως ὅμως ἀπαγορεύει οἰανδήποτε ἄλλην ὑποθεστέραν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου ἢ τοῦ ἡμίσεως αὐτοῦ ποινὴν καὶ καθέξῃς, ὅθεν ἀπόκειται εἰς τὴν συνέσειν τοῦ Πταισματοδίκου νὰ ἐπιβάλλῃ, κατὰ θέλησιν, ποινὴν μικροτέραν μὲν τοῦ ἀνωτάτου ὅρου, ἔστω καὶ κατὰ μίαν δραχμὴν, ἢ κατὰ μίαν ἡμέραν κρατήσεως, οὐχὶ δὲ ποτε καὶ μικροτέραν τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου.—ὅταν δ' ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς ποινῆς δὲν προσδιορίζεται ἐν τῷ σχετικῷ ἄρθρῳ, τότε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ ἐν τῷ Νόμῳ ἐλάχιστος ὅρος τῆς ποινῆς ὅστις δὲν μειοῦται, διότι συνίσταται ἐκ μονάδος.

Περὶ αὐτουργῶν καὶ συνεργῶν.

Ἄρθρ. 504.

Κατὰ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἄρθρου τούτου, οἱ συνεργοί, καθ' ὅσον ὁ Νόμος δὲν διατάσσει ἄλλως περὶ εἰδικῶν πταισμάτων, τιμωροῦνται μετὰ τὴν εἰς τοὺς αὐτουργοὺς ἐπιβαλλομένην ποινὴν, (δηλ. ὅπως καὶ οἱ αὐτουργοί).—ἐν τούτοις κατὰ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἄρθρου, διατάσσονται τὰ ἐξῆς. «ἡ ποινὴ μολοντούτο, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, δὲν πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ κατωτέρω τοῦ ἡμίσεως, καὶ οὐδέποτε ὑπὸ τὸ παρὰ τοῦ Νόμου ὀρισμένον ἐλάχιστον μέτρον».—ἐντεῦθεν προκύπτει ἀντίφασις, διότι ἐξ ἑνὸς μὲν οἱ συνεργοί τιμωροῦνται μετὰ τὰς εἰς τοὺς αὐτουργοὺς ἐπιβαλλομένης ποινῆς, ἐξ ἄλλου τιμωροῦνται κατὰ

τὰς περὶ ἀποπείρας ἀρχάς, ἀλλ' ἡ ἀντίρρασις αὕτη συμβαδίζεται λογικῶς ἐκ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ ἄρθρ. 71 καὶ ὅπερ οἱ συνεργοὶ τιμωροῦνται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας τῆς ἐφ' ἣς συνήργησαν πράξεως, καὶ τοῦτο διότι ἐπὶ πταισμάτων δὲν ὑπάρχει λόγος τις ὅπως ἐξισωθῇ ὁ συνεργὸς μὲ τὸν αὐτουργόν—ἄρα ἡ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ ἄρθρ. 504 περιεχομένη διάταξις ἀτιμωροῦνται μὲ τὴν εἰς τοὺς αὐτουργοὺς ἐπιβαλλομένην ποινὴν «ἐννοεῖ νὰ καταδείξῃ ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη θεωρεῖται ὡς γνώμων καὶ ἐπ' αὐτῆς θὰ καινοτομηθῇ ὁ Πταισματοδικὸς ἐφαρμόζων κατὰ τοῦ συνεργοῦ μικροτέραν τοῦ ἀνωτάτου, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου ποινὴν, ὥστε ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῶν συνεργῶν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ πταισμάτων αἱ περὶ ἀποπείρας ἀρχαί, διότι ὅπωςδήποτε καὶ αὕτη ἡ φαινόμενη ἐν τῷ Νόμῳ ἀντίρρασις πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ ὑπὲρ τῶν κατηγορουμένων συνεργῶν.

Κατὰ τὸ τρίτον μέρος τοῦ ἄρθρου 504 ὡς συναυτουργοὶ τιμωροῦνται, ὅσοι δι' ἰδιοτελεῖαν σκοπὸν ἔχουσιν ἔργον νὰ παρέχῃσι καταφύγιον εἰς κοινῶς ἐπικινδύνους πταίστας—ἐκ τούτου δ' ἐνισχύονται ὅσα ἀνωτέρω περὶ τῆς ποινῆς τῶν συνεργῶν ἐξεθέσαμεν, διότι ὁ Νόμος ἐθεώρηκε συναυτουργοὺς ἢ τοὶ τιμωρητέους μὲ τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ, ἐκείνους ἐκ τῶν συνεργῶν οἵτινες πρὸς ἰδιοτελείαν δέχονται καὶ χορηγοῦν καταφύγιον εἰς τοὺς γνωστοὺς ἐπικινδύνους πταίστας.—Τοιαύτη ἀφομοίωσις συνεργῶν ὡς συναυτουργῶν, προβλέπεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρ. 73 τοῦ Ποιν. Νόμου, (ἴσα σελ. 53 καὶ 78 τῆς παρούσης Πρακτικῆς)—ὅθεν οἱ ἄλλοι συνεργοὶ τιμωροῦνται ὡς συνεργοὶ μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας.

Παρατηροῦμεν καὶ ἐνταῦθα ὅτι οἱ δεχόμενοι εἰς τὰς οἰκίας των τοὺς πταίσαντας δὲν τιμωροῦνται ποσῶς, διότι τ' ἄρθρ. 72 ἐδ. 5, 74 δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ πταισμάτων, ἐκτὸς ἐὰν ᾖναι ἐξ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποῖα ἐπιτρέπεται προφυλακίσις, (ἴσα σελ. 72, 73, 78—80), καὶ ἐξαίρεσιν ὅμως τιμωροῦνται οἱ ἐξ ἰδιοτελείας μετερχόμενοι τὴν χορηγίαν καταφύγιου εἰς κοινῶς ἐπικινδύνους πταίστας, ὥστε εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην περίστασιν πρέπει ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἰδιοτελεία, τὸ ἐπάγγελμα τούτων, ὡς καὶ τὸ ἐπικινδύνον τῶν πταιστῶν.

Περὶ τῆς εὐθύνης τῶν σωματοίων.

Ἄρθρ. 505.

Περὶ σωματοίων καὶ συλλόγων διεπραγματεύθημεν ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 22 τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐν σελ. 86—91 τῆς ἐπ' αὐτῆς Πρακτικῆς καὶ δὲ παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 505 τὰ πταίσματα τινῶν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ σωματοίου δὲν ἐπιβαρύνουσι τὰ λοιπὰ μέλη.

"Αρθρ. 506—508.

Ὅστις δὲν ἐνέργησεν οὐδὲ συνήργησεν εἰς πταίσμα τι, δὲν εἶναι ὑπόλογος, κατ' ἐξαιρέσιν ὅμως οἱ πρωτεργάται χειροτεχνίας, οἱ ἐργαστασιάρχαι, οἱ ἀναγκωρισμένοι ἐργολάβοι καὶ ἐμποροὶ εἶναι συνυπεύθυνοι διὰ τὰ πταίσματα τῶν τοποτηρητῶν, προμηθευτῶν, ἐπιστατῶν, συνεργατῶν, συμβοηθῶν, ὑπηρετῶν, ἐργατῶν καὶ ἄλλων ὑποκειμένων αὐτοῖς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς διατεταγμένας ἢ ἀπηγορευμένας τῆς βιοχρήσεως τῶν ἢ τῆς ἐμπορίας τῶν πράξεις, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ἐὰν ἐπράχθησαν τὰ πταίσματα ἐν γνώσει αὐτῶν καὶ ἐὰν ἠδύναντο ἢ ἡμέλησαν νὰ τὰ ἐμποδίσωσιν, ἄλλως δὲν εὐθύνονται οὔτε διὰ τ' ἄσχετα πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν πταίσματα τῶν ἄλλων, οὔτε διὰ τὰ σχετικὰ, ἀλλ' ἐν ἀγνοίᾳ ἢ παρὰ θέλησιν αὐτῶν πραχθέντα ὑπὸ τῶν εἰρημένων ἀντιπροσώπων, βοηθῶν, ἐργατῶν, ὑπηρετῶν κλπ., οἵτινες τιμωροῦνται πάντοτε ἀναλόγως τῶν πράξεων τῶν καὶ ἐπιβαρυντικῶς ὕταν ἐπράξαν ταύτας ἄνευ εἰδήσεως τῶν προϊσταμένων αὐτῶν.

Ἡ αὐτὴ εὐθύνη ἐπίκειται ποινικῶς καὶ ὑπὸ τοὺς προεκτεθέντας ὅρους, καὶ εἰς γονεῖς, ἐπιτρόπους καὶ διδασκάλους σχολείων, ὡς πρὸς τὰ πταίσματα τῶν ἀσηλίκων τέκνων, ἐπιτροπειομένων ἢ μαθητευομένων.

Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὰς ἐκ τῶν πταισμάτων τῶν τέκνων προεργωμένας ζημίας καὶ πολιτικὰς ἀποζημιώσεις, κατὰ τοὺς Νόμους 29, 33, 35 Πανδ. 9, 4. Ν. 57, de judiciis Ν. 3, § 11, de peculio καὶ Ν. 56. Βασιλ. 7, 5· ὁ πατὴρ δὲν ἐνάγεται πρὸς ἀποζημιώσειν διὰ τὰς ἐξ ἀδικημάτων ἢ οἰανεὶ ἀδικημάτων τοῦ ὑπεξουσίου τέκνου του προξενηθείσας ζημίας, εἰμὴ ἀφοῦ ἤθελεν ἐναχθῇ τὸ τέκνον καὶ καταδικασθῇ, καὶ καθ' ὅσον ὁ πατὴρ ἔχει χρήματιον (δηλ. περιουσίαν) τοῦ τέκνου του.

"Αρθρ. 509—510.

Ὅσακις ὁ Νόμος διατάσσει κατὰ τοῦ πταίσαντος πρόστιμον ἢ καὶ κράτησιν, τὸ μὲν πρόστιμον ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἀρχηγούς ἢ προϊσταμένους, ἢ δὲ κράτησις εἰς τοὺς ὑποκειμένους—τοῦτ' αὐτὸ γίνεται καὶ ὁσακις διχτάσσεται κράτησις καὶ χρηματικὴ ποινὴ—ἄλλως ἐὰν διατάσσεται μόνον πρόστιμον, ἐπιβάλλεται τοῦτο εἰς τοὺς γονεῖς, εἰς τοὺς κυρίους ἐπιτηδεύματος καὶ εἰς ἄλλους προϊσταμένους (ἀρθρ. 507) μεταβάλλεται δ' εἰς κράτησιν ὡς πρὸς τοὺς ὑποκειμένους, λογιζομένης ἐκάστης ἡμέρας κρατήσεως πρὸς τρεῖς δραχμὰς (ὡς ἐν ἀρθ. 15 § ἐξουσαμεν).

Περὶ καταλογισμοῦ.

"Αρθρ. 511—516.

Διὰ περὶ καταλογισμοῦ γενικαὶ ἀρχαὶ τῶν ἀρθρίων 81—107 ἐφαρ-

μύζονται καὶ ἐπὶ πταισμάτων, ἐφ' ὅσον εἰς τὰ εἰδικὰ περὶ καταλογισμοῦ τῶν πταισμάτων ἄρθρα δὲν γίνεται τροποποιήσις ἢ ἐξαίρεσις τῶν γενικῶν ὁρισμῶν—ὅθεν ἂν καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 511 δὲν γίνεται μνεία περὶ τοῦ ἀκαταλογίστου τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 86 ἀναφερομένων μανιωτῶν, παραρρόνων, βλακῶν κλπ. οὐχ ἦν τὸ ἀκαταλόγιστον αὐτῶν εἶναι ἀνεπίδεκτον ἀντικρούσεως.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 511 ὁσάκις ἐνεργήσῃ πταίσματα παρὰ προσώπων τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια τοῦ λογικοῦ δὲν εἶναι μὲν ἐντελῶς ἀποκλεισμένη, εἶναι ὅμως οὐσιωδῶς τετραρχυμένη καὶ ἠλαττωμένη (ἄρθρον 87), δύναται ὁ πταισματοδίκης νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει πταίσαντα, τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας τῆς ὁποίας ἐνέργησεν ἀξιοποῖνου πράξεως, ἢτοι νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐπ' αὐτῆς τῆς πράξεως ἐπιβαλλομένην ποινὴν κάτωθι τοῦ ἀνωτάτου ὅρου, ἐφ' ὅσον προαιρεῖται καὶ μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου (ἄρθρ. 503 καὶ 504)—ἂν ὅμως ὁ Πταισματοδίκης θελήσῃ νὰ ἐπιβάλῃ πλήρη τὴν ποινὴν τῆς πράξεως, εἶναι ἐλεύθερος, διότι τὸ ἄρθρ. 511 ὡς πρὸς τὴν συγκατάθεσιν τῆς ποινῆς, εἶναι δυνάμικόν καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτικόν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 512 ἂν καὶ δὲν γίνεται μνεία περὶ τῆς διακρίσεως ἢ μὴ τῶν συμπληρωσάντων τὸ 10 οὐχὶ δὲ καὶ τὸ 14 ἔτος τῆς ηλικίας των, μολοντοῦτο ἐφαρμόζονται αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ (ἄρθρ. 83)· ἐπομένως εἰς τοὺς μετὰ διακρίσεως ἐνεργήσαντας πταίσματα, ἐπιβάλλεται γενικῶς μὲν ἡ ἐν τέλει τοῦ ἄρθρ. 84 ἀναφερομένη ποινὴ τοῦ ἡμίσεως τῆς κρατήσεως, τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς ἀλλ' ὅταν τὸ ἡμισὶ τῆς κρατήσεως, εἰς τὰς συγκεκριμένους ἐν τῷ Νόμῳ περιστάσεις, εἴτε κατὰ γενικὸν εἴτε κατ' εἰδικὸν ὁρισμὸν, ᾗναι ἀνώτερον τῶν 14 ἡμερῶν. (Π. γ. ὡς ἐν τοῖς ἄρθρ. 520, 528, 532, 576, 595, 620, 639, 647, 673)· τότε ἡ κράτησις πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ ὁρισθῇ κάτω τῶν 14 ἡμερῶν.

Τὸ ἄρθρον 513 ἀφορᾷ τοὺς ἐξ ἀπρονοήσιας καὶ ἀνευ παρανόμου σκοποῦ μεταστάντας εἰς κατάστασιν ἐλλείψεως λογικῆς ἐνεργείας (οἷον διὰ μέθης) καὶ τιμωρεῖ αὐτοὺς μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας τοῦ ὁποίου ἐνέργησαν πταίσματος.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 514 ἡ ἀγνοία περὶ τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας δὲν παύει οὔτε ἐλαττώνει τὸν καταλογισμόν.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 515 οἱ ἱκανῶς διδαγμένοι κωφάλοιοι ὥστε νὰ ἐννοῶσι τὸ ἀξιόπονον τῶν πταισμάτων αὐτῶν, τιμωροῦνται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 516 τὸ πταίσμα μένει ἀτιμώρητον ὅταν ἐπράχθῃ μὲ ῥητὴν ἢ σιωπηρὰν ἄδειαν τοῦ παθόντος, καὶ ὅς περιπτώσεις ἐπὶ τρέπεται ἄδεια (ἄρθρ. 98) ἢ καὶ ὅς περιπτώσεις ἀπαιτεῖται ἐγκλησις.

(ὅρα σελ. 84—86 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας).

Περὶ ἐπιμετρούσεως τῆς ποινῆς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 517 ὅπου ὁ Νόμος διατάττει κράτησιν καὶ πρόστιμον ὁμοῦ (π. χ. ἐν ἄρθρ. 562—564, 589, 590 κλπ.) δύναται ὁ Πταισματοδίκης νὰ ἐπιβάλλῃ κατ' ἐπιείκειαν τὴν μίαν ἐκ τῶν ποινῶν τούτων, δηλ. ἢ τὴν κράτησιν ἢ τὸ πρόστιμον, πύξυμένην ἀναλόγως ἥτοι οὐχὶ κατ' ἐλάχιστον ὅρον—ἢ τοιαύτη ἐπιείκεια γίνεται εἰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις μὴ ὀριζομένας ἐν τῷ Νόμῳ ἀλλ' ἀφιερέμενας εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Πταισματοδίκου, ἥτοι ὅσάκις ὁ κατηγορούμενος ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ φιλατιμίας περιέπεσεν εἰς πταίσμα τι, ἢ ὅσάκις δεικνύει μεταμέλειαν, ἥνεκα τῆς ἰδίουσυγκρασίας αὐτοῦ δύναται νὰ πάθῃ ἐκ τῆς κρατήσεως—εἰς τοιαύτας καὶ παρομοίας περιστάσεις οἱ Πταισματοδίκαι πρέπει νὰ κάμνωσι χρῆσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Νομοθέτου δι' ἧς αὐτὸς τοῖς ἐπέτρεψε νὰ παραβλέπωσι τὴν μίαν τῶν ποινῶν, ἂν καὶ ὁ Νόμος διατάττῃ εἰς συγκεκριμένους πράξεις δύο ποινάς.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 518, εἰάν τις προφυλακίσθῃ ὡς ὑπόπτος κακούργου ἡμᾶτος ἢ πλημμελήματος καὶ δικασθεὶς ἔνεκα τῆς πράξεως ταύτης ἐκπύχθῃ ἔνοχος εἰς βαθμὸν πταίσματος, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑποφέρῃ καὶ νέαν ποινὴν (ἄρ. οὐδέσθι ἀδίκως προφυλάκισιν) ὅθεν ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἐξετάζεται ὁποῖαν ποινὴν κρατήσεως ἐπισύρει τὸ πταίσμα γενικῶς ἢ ὥρισμένως, καὶ εἰάν αὕτη εἶναι μικροτέρα τῆς προφυλακίσεως, συμπληρίζεται εἰς αὐτὴν καὶ ἀπολύεται ὁ κατηγορούμενος—ἀλλὰ καὶ ἂν κατ' ἀνώτατον ὅρον ἦναι μεγαλητέρα τῆς προφυλακίσεως Π. χ. εἰάν ἡ προφυλάκισις διήρκεσε δύο μῆνας, τὸ δὲ πταίσμα ἐπισύρῃ ποινὴν κρατήσεως 2 ἐβδομάδων μέχρις ἑξ μηνῶν (ἄρθρ. 523) πάλιν εἰς χεῖρας τοῦ Δικαστηρίου κεῖται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ἐν ποσὺν κρατήσεως μεταξὺ 2 ἐβδομάδων μέχρις 6 μηνῶν καὶ ἂν παραδεχθῇ κράτησιν ἴσην ἢ μικροτέραν τῆς διμήνου προφυλακίσεως, τότε ὑπάρχει πλήρης συμπληρισμός· ἂν ὅμως θελήσῃ νὰ ἐπιβάλλῃ ἀνωτέραν κράτησιν Π. χ. τριῶν μηνῶν, τότε θέλουν συμπληρισθῇ οἱ δύο μῆνες τῆς κρατήσεως εἰς τὴν διμήνον προφυλάκισιν καὶ ὅτ' ὑποχρεωθῇ ὁ ἐπὶ πταίσματι κηρυχθεὶς ἔνοχος νὰ μείνῃ ἕνα εἰσέτι μῆνα ὑπὸ κράτησιν.

Ὡς πρὸς τὸν προφυλακισθέντα ὡς ὑπόπτον πταίσματος (ἄρθρ. 141 τῆς Ποιν. Δικονομίας καὶ σελ. 213, 214 καὶ 242 τῆς ἐπ' αὐτῆς Πρακτικῆς) καὶ κηρυχθέντα ἔνοχον πταίσματος, δὲν διατάσσει τι ὁ Νόμος περὶ συμπληρισμοῦ τῆς προφυλακίσεως εἰς τὴν ποινὴν, ἐπομένως οὐκ ἐπιτρέπεται συμπληρισμός, ὅπως δὲν ἐπιτρέπεται καὶ ἐπὶ τῶν

έναντι πλημμελήματος προφυλακισθέντων και εις πλημμέλημα κατάδικωθέντων (άρθρ. 208 ἐδ. 1—6 τῆς Ποιν. Δικονομίας).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 26' τοῦ 1839 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, τὸ ἀρθρον 518 δὲν ἐφαρμόζεται ὅταν τὸ πταίσμα συμπλέκηται μὲ πλημμέλημα.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν καθεκίστων πταισμάτων.

Ἄρθρ. 519—524.

Διὰ τῶν ἀρθρων τούτων τιμωρεῖται ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς ἐγνοήγρησις ἢ σχεδιογράφησις ὁρμῶν, λιμένων, νεωρίων, φρουρίων, στρατοπέδων, στρατιωτικῶν ἐργοστασίων καὶ στρατιωτικῶν καταστημάτων ἢ μέρους αὐτῶν— τιμωρεῖται ὡσαύτως ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς ἀνὰ χωρῆσι πολιτῶν εἰς χώρας ἐχθρικής ἢ τόπους παρὰ πολεμίων κατεχομένους, ὡς καὶ ἡ ἀποστολὴ ἀγγελιαφόρων, ἐπιστολῶν διὰ μυστικῶν σημείων.— ὡς καὶ ὁ εἰς ἐχθρικής χώρας ἢ εἰς τόπους κατεχομένους, ὑπὸ πολεμίων, ἀποστέλλων εἰδήσεις ἀφορώσας τὴν κατάστασιν τῆς ἐπικρατείας, τὰ ἐπιθετικὰ ἢ ἀμυντικὰ αὐτῆς παρασκευασματα καὶ μέσα— ἐπίσης τιμωρεῖται καὶ ὁ κυκλοφορῶν προκηρύξεις ἢ ἄλλα παρόμοια ἔγγραφα τοῦ ἐχθροῦ, ἄνευ συναίνεσεως τῆς ἀρχῆς, ἢ ἄνευ προφανοῦς κινδύνου, προσώπου ἢ περιουσίας καὶ ὅστις δὲν παραδίδει ἀμέσως εἰς τὴν ἀρχὴν τοιαύτας προκηρύξεις ἢ ἔγγραφα τὰ ὅποια ἔλαβεν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἢ ὑπὸ πολεμίων ἢ παρ' ἀγνώστων— ἐπίσης καὶ ὁ ἄνευ παραγγελίας ἢ ἀδείας τῆς ἀρχῆς, ἢ ἄνευ κατεπευγμένης ἀνάγκης προβαίνειν μετ' ἐχθρῶν εἰς διαπραγματεύσεις διαφύσσας τὴν πολιτείαν, τὴν ἐκκλησίαν, τοὺς δήμους ἢ τοὺς πολίτας.

Τ' ἀνωτέρω ἀρθρα ὑποθέτουσιν ἐμπόλεμον κατάστασιν τοῦ Κράτους πρὸς ἄλλην ἐχθρικήν δύναμιν, ἢ στάσιν ἐντὸς τοῦ Κράτους, καὶ ἢν πάντες οἱ τὸν ἐχθρὸν ἢ τοὺς στασιαστὰς διὰ τοιούτων μέσων βοηθοῦντες, τιμωροῦνται εἰς βαθμὸν πταίσματος— ἐφ' ὅσον ὅμως αἱ τοιαῦται πράξεις δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀρθρων 123—136 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐπισύρουσι μεγαλητέρας ποινάς, ὡς ἐν τοῖς ἀρθροῖς τούτοις σημειοῦνται (ὅρα καὶ τὸν ἀπὸ 19 Μαΐου 1860 Νόμον περὶ τῆς Στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας περὶ σχετικῶν καὶ ἄλλων πράξεων καὶ ποινῶν).

Ἄρθρ. 525—526.

Διὰ τῶν ἀρθρων τούτων τιμωροῦνται ὅσοι δὲν ὑποβάλλουσιν ἐγκρίτως εἰς τὴν ἀρχὴν τὰ σταλέντα ἢ δοθέντα εἰς αὐτοὺς διατάγματα, εἰδοποιήσεις, ἀποφάσεις, ἢ παρομιλίας ἐξηγήσεις ξένης ἀρχῆς, μὴ ἐχούσης πρὸς τοῦτο δικαίωμα, ἢ τῶν Πρακτῶρων αὐτῆς— καὶ ὅσοι

άνευ αδείας τῆς δημοσίας ἀρχῆς, ἀρχίζον ἢ δέχονται ἀνταπόκρισιν μετ' ξένας δημοσίας ἀρχάς, ἢ ἄλλους ἠρακτοράς, διὰ τὰ δικαιοσύνης σχέσεις τοῦ Κράτους, μὴ δημοσίως ἐγνωσμένα κλπ. ἐρ' ὅσον ὑμεῖς παρεβιάσθη ἐντεῦθεν, καὶ ἄλλη τις διάταξις τοῦ Ποιν. Νόμου ἐφαρμόζεται ἐκείνη.

Ἄρθρ. 527—528.

Τὸ ἄρθρον ταῦτα τιμωροῦσι τοὺς ἀνευ αδείας τῆς ἀρχῆς μεταναστεύοντας εἰς ξένον Κράτος, τοὺς μετ' ἀνάκλησιν ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας μὴ ἐπιστρέφοντας εἰς Ἑλλάδα, ἢ τοὺς διατελοῦντας εἰς ὑπηρεσίαν ξένης δυνάμεως καὶ μὴ παραιτηθέντας ἐξ αὐτῆς, ἀνευ δικαιολογημένων ἐμποδίων, ἅμα αὐτῇ γίνῃ πολεμικὰ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, — τοὺς ἀνευ αδείας τῆς Κυβερνήσεως πολιτογραφημένους καὶ ἀποκτατῶνται νομίζοντες εἰς ξένον ἐπικράτειον κλπ. — τοὺς συμβουλευόντας καὶ δι' ἄλλων μέσων ὑποσχερίζοντας ἄλλους πρὸς μεταναστεύσιν κλπ.

Ἄρθρ. 529.

Ὅστις ἀνευ ῥητῆς αδείας τῆς Κυβερνήσεως δέχεται παρὰ τινος ξένης δυνάμεως μισθόν, συντάξεις, τίτλους, παράσημα καὶ ἄλλα διακριτικὰ σημεῖα, τιμωρεῖται μετ' πρόστιμον 50—100 δραχμῶν, ἢ μετ' κλάττησιν μιᾶς ἐβδομάδος μέχρι ἐνός μηνός, ἐκτὸς καὶ τῶν ἄλλων συνεπειῶν ὡς πρὸς τ' ἀποκρίσιν δικαίου του, κατὰ τοὺς περὶ τούτου Νόμους.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἀρροᾷ τοὺς ἰδιώτας, ἢ τοὺς ἀνευ λόγου ὑπηρεσίας ὑπαλλήλους, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, οἵτινες, χάριν τετελεσμένης ἥδη πράξεως τῆς ὑπηρεσίας, ἔλαβον, μὴ προσηχθείσης ἐπὶ τούτῳ ὑποσχέσεως, ὅποιανδήποτε ἀμοιβήν, ἢ ἀποδοχὴν τῆς ὑπηρεσίας δὲν τοῖς ἐπαράπη παρὰ τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς, διότι οἱ τοιοῦτοι ὑπαλλήλοι τιμωροῦνται ἐπὶ δωροδοκίᾳ (ἄρθρ. 457 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου) ἴδε καὶ ἄρθρ. 6, στοιχ. Α. τοῦ Διοικ. Ὁργανισμοῦ.)

Ἄρθρ. 530.

Μετ' πρόστιμον 10—100 δραχμῶν τιμωρεῖται ὅστις παραβαίνει τοὺς ὅρους, ὑπὸ τοῦ ὁποίου συγχωρεῖται ἡ εἰσοδος τῶν παιδῶν ἢ τῶν νέων εἰς ξένα διδασκαλικά ἢ παιδαγωγικά καταστήματα.

Ἄρθρ. 531.

Ἐάν ἰδιωτικὴ τις ἐταιρεία περιάπτῃ εἰς ἐκείνην ἀντογνωρίαν, ὅπως μόνον ἐνώσεως σημεῖα, ἢ ἐξωτερικὰ πλεονεκτήματα καὶ διακρίσεις, σωματείων, τιμωροῦνται οἱ ἐντοχοί, οἱ μὲν πρόστιμόν τι μετ' κλάττησιν, τὰ δὲ μέλη μετ' πρόστιμον 1—50 δραχμῶν.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον παραγκυπτοῦμενον περὶ ἀντιπληρώσεως ἐδικαιωμένων δικαιοματιῶν, εἶναι σκευεχὸν καὶ ἄνευ, διότι δὲν πρὸκειται ἐνταῦθα

περί αντιποίησης δημοσίας υπηρεσίας κλπ. (άρθρ. 226—232 τοῦ Ποιν. Νόμου), ὅθεν δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἄλλως πῶς εἰμὴ ὡς ἀπαγορεύον εἰς τὰ μέλη τῆς εταιρίας νὰ ὀνομάζωνται Πρόεδροι ἢ Εἰσαγγελεῖς τῆς εταιρίας κλπ. ἢ νὰ διδῶσι προξενικὴν ἢ ἄλλην τοιαύτην ἐπωνυμίαν εἰς τὸ εταιρικόν των κατὰστημα.

Ἄρθρ. 532.

Κράτησις ἢ πρόστιμον, ἐν δὲ ὑποτροπῇ, κράτησις ἐνὸς μέγροι τριῶν μηνῶν, ἢ πρόστιμον 100—300 δραχμῶν ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον ὅστις χωρὶς νὰ ἦναι διωρισμένος, ἢ μὴ λαβὼν ἰδιαιτέραν ἄδειαν τῆς ἀρχῆς, διατρεῖ σχολεῖον ἢ ἀνεγείρει ἄλλο παιδαγωγικὸν ἢ διδασκικὸν κατὰστημα· τοιαῦτα ἐν παραβύτῳ διατηρούμενα σχολεῖα καὶ κατὰστήματα πρέπει νὰ καταργῶνται.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ τῶν οἰκοδιδασκάλων καὶ παιδαγωγῶν, οὐδὲ θεωρεῖται κατηργημένον ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 10 καὶ 11 τοῦ Συντάγματος, διότι ἵνα μετέλθῃ τις δημοσίως τὸν διδάσκαλον πρέπει νὰ ἔχῃ διορισμὸν καὶ ἄδειαν ἐπιτηδεύματος.

Ἄρθρ. 533.

Ὅστις μετέρχεται ἐπιτήδευμα, εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ὁποίου ἀπαρτίζεται ἄδεια τῆς ἀρχῆς, χωρὶς νὰ λάβῃ ταύτην. Ὅστις εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐπιτηδεύματος τινος, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ μετέρχεται, υπερβαίνει τὰ ὅρια τῶν δικαιωμάτων του, ὑπὲρ τὴν ὁποίαν διὰ διπλώματος ἔλαβεν ἄδειαν, ἢ ὑπὲρ τὸν κανονισμὸν τοῦ ἐπιτηδεύματος ἢ ἄλλως ἐναντίον ρητῆς ἀπαγορεύσεως, καταδικάζεται εἰς πρόστιμον 50—100 δραχμῶν ἢ εἰς κράτησιν τὸ πολὺ 2 ἐβδομάδων παρεκτὸς τῶν ἰδιαιτέρων ὁρισμῶν, οἵτινες διαγράφονται ρητῶς εἰς μερικὰ προνόμια ἐπιτηδεύματος.—Εἰς περίπτωσιν ἀσυγχωρήτου ἀντιποίησης ἐπιτηδεύματος, τὰ ἐργαλεῖα, τὰ σκεύη, αἱ ὕλαι καὶ αἱ πραγματεῖαι, τὰ ὅποια ἐχρησίμευσαν εἰς τὸ πταῖσμα, ἀφαιροῦνται καὶ ἐκποιοῦνται δι' ἐξόδων καὶ λογαριασμὸν τοῦ πταίστου (ἄρα δὲν δημεύοντα).

Σχετικῶς πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 533 ἐκάμωμεν λόγον ἐν ταῖς ἀρθροῖς 227 καὶ 231 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἐν σελ. 253 καὶ 254 τῆς παρούσης Πρακτικῆς ὡς ἐπίσης καὶ ἐν σελ. 399 καὶ 466 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Παινικῆς Δικονομίας· προσθέτομεν δ' ἐν ταῦθα ὅτι οὐδὲν ἰδιαίτερον προνόμιον ὑπάρχει ἐν τῷ Νόμῳ ὡς πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἰατροὺς, οἵτινες μετέρχονται τὴν ἰατρικὴν ὡς ἐπάγγελμα, διότι ἡ τοιαύτη ὑπηρεσία εἶναι ὅλως ἰδιωτικὴ, τὸ δὲ ἄρθρον 231 ἐννοεῖ τὴν ἀντιποίησιν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διοριζομένων ἰατρῶν, οἷον τῶν Νομοϊατρῶν κατὰ τὸ Διάταγμα τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1834 τῶν φλεβοτόμων κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ

30 Ιαννουαρίου 1835 Διατάγματος, τῶν ἐπαρχιακῶν ἱατρῶν κατὰ τὸν Νόμον τῆς 7 Δεκεμβρίου 1852, ὡς καὶ τῶν μελῶν τοῦ Ἱατροσυνοδίου, Καθηγητῶν τῆς ἱατρικῆς κλπ., διότι πάντες οὗτοι εἰσὶν ὑπάλληλοι τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελοῦσι συνήθως δημοσίαν ὑπηρεσίαν (ἐκτὸς ὅταν ἐνεργῶσιν ἰδιωτικὴν Θεραπείαν) ἐνῷ οἱ λοιποὶ ἱατροὶ δὲν διορίζονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ συνεπείᾳ διπλώματος τοῦ Ἱατροσυνοδίου μετέρχονται ἐλευθέρως τὴν τέχνην των εἰς ὃν τινα ἐκλέξωσι τύπον, ἀποῦ προηγουμένως δηλώσωσι καὶ λάβωσι τὴν ἀδειαν τοῦ Νομάρχου (ἴδε ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 14/26 Μαΐου 1834 Διατάγματος καὶ ἄρθρ. 1—3 τοῦ ἀπὸ 7/19 Δεκεμβρίου 1834 Διατάγματος).— Ὅθεν οἱ μὴ ἔχοντες ἀδειαν ἱατροῦ καὶ μετερχόμενοι τοιοῦτον ἐπιτήδευμα, τιμωροῦνται διὰ τοῦτο (ἥτοι διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς ἀδείας) ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρ. 533 ὡς ἐπίσης καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην ἐντεῦθεν προκύψασαν βλάβην (ἄρθρ. 300, 301, 310 καὶ 109 τοῦ Ποιν. Νόμου.— ὅρα καὶ ἄρθρ. 432 καὶ 433 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὡς πρὸς τὰ προνόμια ἐργῶν τέχνης καὶ νοῆς).

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 144 τοῦ 1840 Βούλευμα τῶν ἐν Ναυπλίῳ ἐφετῶν «τὸ ἄρθρ. 533 δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς ἄνευ ἀδείας ἐπαγγελλομένους τὴν χειρουργίαν, διότι ἡ λέξις ἐπιτήδευμα» χαρακτηρίζει μόνον τὰ βάναισα ἔργα (meliers) καὶ οὐχὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπαγγέλματα, ὡς τὰ τῆς ἱατρικῆς, τὰ ὅποια ἀπαιτοῦν ἰδιαίτεραν ἐπιτήρησιν καὶ ἠθικὴν ἐγγύησιν, καὶ τὰ ὅποια ἰδίως προβλέπονται ἀπὸ τοῦ ἄρθρ. 231.» τὸ βούλευμα τοῦτο ὡς καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 87 τοῦ 1842 καὶ 23 τοῦ 1862 ἀποράσεις τοῦ Ἀρσίου Πάγου, ἀντιβαίνουν εἰς τὸν Νόμον, ὅστις δὲν κάμνει τοιαύτην διάκρισιν, ἀπεναντίας τὸ ἄρθρ. 533 ὁμιλεῖ ἀδιαικρίτως περὶ παντὸς ἐπιτηδεύματος διὰ τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖται διπλωμα ἢ ἀδεια τῆς ἀρχῆς, (οἷον τὸ τῶν ἱατρῶν, χειρουργῶν κλπ.)· ἐνῷ τὸ ἄρθρ. 231 ἀφορᾷ ἀντιποιήσιν δημοσίαις υπηρεσίαις ἱατρῶν διοριζομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως (οἱ δὲ ἰδιῶται ἱατροὶ δὲν διορίζονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως)· τοῦτο δὲ προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 14/26 Μαΐου 1834 Διατάγματος, δι' οὗ τιμωροῦνται οἱ ἄνευ διπλώματος μετερχόμενοι τὸν ἱατρὸν μὲ πονάς τὰς ὁποίας ὁρίζει ὁ Ποιν. Νόμος κατὰ τῶν ἄνευ ἀδείας μετερχομένων τὴν ἱατρικὴν, προκύπτει δ' ὡσαύτως ἐκ τοῦ Διατάγματος 7/19 Δεκεμβρίου 1834 ὅτι ἡ ἱατρικὴ, χειρουργία, κτηνιατρικὴ, φαρμακοποιία καὶ μαιευτικὴ, εἶναι τέχνη, ἥτις ἐξασκεῖται ὡς ἐπαγγελλμα ὑπακείμενον εἰς φόρον ἐπιτηδεύματος (κατὰ τοὺς περὶ ἐπιτηδεύματων Νόμους), μόνον δὲ ὡς πρὸς τοὺς ἐπαγγελλομένους τὸν ρευστόμον ὑπάρχει ἡ εἰδικὴ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 30 Ιαννουαρίου 1835 Διατάγματος, καθ' ἣν οἱ παραβάται ὑπόκεινται εἰς τὰς ποινὰς

τοῦ ἄρθρου 231 τοῦ Ποιν. Νόμου.— ἄλλως ἐὰν ἐφαρμόσωμεν τὸ ἄρθρ. 231 εἰς τὴν ἀντιποίηση τῶν ἔργων ἰδιωτῶν ἰατρῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν καὶ εἰς τὴν ἀντιποίηση τῶν ἔργων τῶν χειρουργῶν (ἀρτὸ δὲν γίνεται μνεία τούτων ἐν τῷ ἄρθρῳ 231)· καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ θεωρήσωμεν τὸν Νομοθέτην ἀνακρίνουσαν καὶ ἀκριτον, διότι ἡ χειρουργία εἶναι σοβαρωτέρα τῆς ἰατρικῆς.— Ἐν τούτοις τὸ ἄρθρ. 533 εἶναι γενικὸν δι' ὅλας τὰς τέχνας καὶ ἐπαγγέλματα καὶ διὰ τοῦτο διατάσσει τὴν ἐκποίηση τῶν ἐργαλείων σκευῶν, ὑλῶν κλπ. ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐν τῷ βουλευματι ἀναφερομένην ἠθικὴν ἐγγύησιν, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Νόμος δὲν ἐπιζητεῖ ταιαύτην, διότι τιμωρεῖ καὶ τοὺς ἐπιστήμονας ἰατροὺς καὶ τοὺς αὐτοχειροτονήτους διὰ πᾶσαν σωματικὴν βλάβην ἣν ἐπροξένησαν ἐξ ἀμελείας, ἀπροσεξίας, ἀπερίσκεψίας, ἀνεπιτηδεύτητος, ἢ ἐκ τῆς ἀνεπιτηδεύου ἐφαρμογῆς ἐπιστήμης τινός, τέχνης ἢ ἐπιτηδεύματος, (ἄρθρ. 291, 300, 301 καὶ 310 τοῦ Ποιν. Νόμου), ὥστε ἀρτὸ ὁ Νόμος τιμωρεῖ τὴν βλάβην, ἀνευ διακρίσεως προσώπων καὶ ἰδιότητος, δὲν ἔμενεν ἄλλο τι εἰμὴ νὰ προσέῃ γενικῶς ποινὴν πταισματος διὰ τὴν ἑλλειψιν πάσης ἀδείας ἐπιτηδεύματος.— ἄλλως ἤθελε τιμωρήσει καὶ τοὺς μετεργαζομένους τὸν φαρμακοπώλην ἀνευ ἀδείας, ὡς παραβάτας τοῦ ἄρθρ. 231, (διότι ὁ κίνδυνος εἶναι μεγαλύτερος)· ἐν τούτοις διὰ τῶν ἄρθρων 561—564 τιμωρεῖ τούτους ἐπὶ πταισματι καὶ διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 15/27 Μαΐου 1835 Δικτάγματος, τιμωρεῖ τοὺς ἀνευ ἀδείας πωλοῦντας δηλητηρία μὲ τὴν ποινὴν τοῦ ἄρθρου 561, τοὺς δ' ἔχοντας ἀδειαν καὶ παραβαίνοντας τὸν τρόπον τῆς πωλήσεως, μὲ τὴν ποινὴν τοῦ ἄρθρου 533.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ 7/19 Δεκεμβρίου 1834 Δικτάγματος ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς χειρουργοὺς νὰ ἐπιτηδεύωνται τὴν κυρίως λεγομένην ἰατρικὴν, ἐκτὸς ὅπου ἑλλείπουν ἰατροὶ εἰς μιᾶς ὥρας δρόμου ἀπόστασιν— ἀπαγορεύεται ἐπίσης εἰς τοὺς χειρουργοὺς νὰ πωλοῦσιν ἰατρικὰ ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκονται φαρμακοποιοὶ ἕως μιᾶς ὥρας περὶ μετρον.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀρτ. 300' τοῦ 1838 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ὁ μετεργάζμενος ἔργῳ ἰατροῦ ἀλωπεκιάτῳ, ἀνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, καταδιώκεται ἐπὶ πταισματι.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τὸ ἄρθρ. 533 τιμωρεῖ τοὺς μετεργαζομένους ἐπιτηδεύματι ἀνευ ἀδείας, ἥτοι ἐκείνους οἵτινες πολλάκις καὶ κατ' ἐξακολούθησιν μετεργάζονται τὸ ἔργον, οὐχὶ δὲ καὶ ἐκείνους οἵτινες ἅπαρ ἢ ἐκ διαλειμμάτων διδουσι γνώμης ἢ συμβουλὰς εἰς ἄλλους, ἢ εἰς πᾶσχοντας, ἢ τελῶσι θεραπευτικὰν τι μέταν, διότι αὗτοι οὐδὲν θεωροῦνται ὡς μετεργάζμενοι τοιοῦτον ἐπιτηδεῦμα. ἄλλως ἔλαε αἱ ἄλλοι οὐκ ὑπόκνται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἄρθρ. 533, διότι

ἀντιβάλλομεν ἂν ὑπάρχῃ τις ὕψις νὰ μὴ ἔδωσέ ποτε συμβουλὴν εἰς ἄλλον ἐπὶ τινος ἔργου, ἢ εἰς ἀσθενῆ πρὸς θεραπείαν κλπ.

Παρατηροῦμεν ὡσαύτως ὅτι αἱ περὶ ἀντιποιήσεως, δικαιωμάτων ἰατρῶν, χειρουργῶν, φαρμακοπωλῶν καὶ μηχανῶν διατάξεις τοῦ Νόμου, δὲν εἶναι γενικῶς καὶ ἀπολύτως ἐφαρμοστέαι, εἰμὴ καθ' ἃς περιπτώσεις εἰς τινὰ τόπον ὑπάρχουσιν οἱ ἔχοντες τοιαύτην ἄδειαν καὶ προσφέρονται εἰς συνδρομὴν, ὅταν ὅμως δὲν ὑπάρχουσιν, ἢ δὲν θέλωσι νὰ χορηγήσωσι τὴν συνδρομὴν των εἰς τοὺς πάσχοντας, ἢ παραιτῶσι τοὺτους, ἢ τοὺς κηρύττωσιν ἀνεπιδέκτους θεραπείας, τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 106 τοῦ Ποιν. Νόμου ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον ἰδιώτην νὰ σώσῃ τὸν κινδυνεύοντα, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ Νόμου διὰ τὴν συνδρομὴν τοῦ ταύτου, διότι αὐτὸς οὗτος ὁ Νόμος δίδει συγγνώμην πρὸς ἀποτροπὴν κινδύνου—φρανοῦμεν μάλιστα ὅτι καθ' ἃς περιπτώσεις ἡ παρὰ τοῦ ἐπιστήμονος ἰατροῦ ἐπιχειρουμένη θεραπεία, ἔτεινεν εἰς βλάβην τοῦ πάσχοντος δύναται πᾶς τις νὰ παρέμβῃ, κατὰ θέλησιν τοῦ πάσχοντος, μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἰατροῦ καὶ νὰ μετέλθῃ ἰδίῳ τρόπῳ θεραπείας· ὁ τοιοῦτος διασώζων τὸν πάσχοντα ἐκ τοῦ κινδύνου, δὲν ὑπόκειται εἰς κάμμιν πωινὴν διὰ τὴν εὐεργεσίαν του, διότι τὸ ἄρθρον 106 τοῦ Ποιν. Νόμου τὸν ἐξασφαλίζει—τοιοῦτοι εὐεργέται τῆς κοινωνίας ἦτοι ἐμπειρικοὶ ἰατροὶ καὶ χειρουργοί, ἢ ἄλλοι παθόντες (κοινῶς παθοὶ) ἐκ παρομοίων νοσημάτων καὶ θεραπευθέντες, πολλάκις ἔσωσαν τοὺς πάσχοντας ἐξ ἐπικινδύνων ἀσθενειῶν καὶ τραυμάτων καὶ τοὺς ἐπαρουσίασαν, ὡς ἐκ θαύματος, ὕψις εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν βραχεὶ διαστήματι καὶ ἄνευ πολλῶν μέσων, προφυλάξεων καὶ δαπανῶν, ἀντὶ δὲ νὰ στεφανωθῶσι διὰ τὴν εὐεργεσίαν των ταύτην, κατεδικάσθησαν ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων, συνεπιεῖα μηνύσεως ἐπιστημόνων ἰατρῶν, ὡς παραβάται τοῦ ἄρθρου 231 τοῦ Ποιν. Νόμου, διότι οἱ Δικασταὶ καίτοι πεισθέντες ἐκ τῆς συζητήσεως ὅτι ἡ συνδρομὴ αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὴν διάσωσιν τῶν πασχόντων, οὐχ ἥτιον ἀγνοοῦντες τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς Νομοθεσίας, ἐνόμισαν μὲ ὀλίγην καρδίαν, ὅτι δὲν δύνανται νὰ παραβλέψωσι τὴν πωινὴν τοῦ Νόμου, ἐνῷ αὐτὰς οὗτος ὁ Νόμος διὰ τοῦ ἄρθρου 106 κηρύττει τὰ ἀτιμώρητον τῶν τοιούτων εὐεργετιῶν τῆς Κοινωνίας, διότι καὶ μὲν ἐνέργησαν ἀλέμεντον πρᾶξιν, ἦτοι μετέλλησαν ἔργον ἄνευ ἀδείας, ἀλλὰ διὰ τῆς τοιαύτης πράξεώς των διετήρησαν τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, ἀπέναντι δὲ ζωῇ δὲν ἐξετάζονται αἱ τύποι καὶ αἱ φωνασκίαι τῶν ἐπιστημόνων ἰατρῶν.

”Αρθρ. 534.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου καταδικάζεται εἰς ἀπάτην 1—30 ἡμέ-

ρῶν, ὅστις ἄνευ ἀδείας τοῦ ὑπουργείου μεταβάλλει τὸ ὄνομα τῆς γε-
νεᾶς του, ἢ περιάπτει εἰς ἐαυτὸν ὄνομα ξένης γενεᾶς.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑποθέτει ὅτι ὁ μεταβάλλων τὸ ὄνομά του εἶχεν
ἤδη γενεαλογικὸν ἐπώνυμον γνωστὸν εἰς τὸ κοινὸν καὶ ἄνευ ἀδείας
τῆς ἀρχῆς παρήτησεν αὐτὸ καὶ ἔλαβεν ἄλλην προσωυμίαν.—ὅθεν ὡς
πρὸς τοὺς νέους οἵτινες εἰσέτι δὲν ἔλαβον ἐπώνυμόν τι, ἐπιτρέπεται
νὰ λάβωσι τοιοῦτον κατ' ἐκλογὴν των ἐκ τῶν ὀνομάτων ἢ ἐπιθέτων
τῆς γενεᾶς των (ἴδε καὶ ἄρθρ. 19 στοιχ. Β. τοῦ Διοικ. ὀργανισμοῦ).

"Ἀρθρ. 535—549.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα κατηργήθησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν διὰ τῶν
ἄρθρ. 47—68 τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1837 περὶ ἐξυδρίσεως καὶ περὶ
τύπου Νόμου).

"Ἀρθρ. 550.

Ὁ ἄνευ ἀδείας τυπῶν ἢ δημοσιεύων ἐπίσημα σχέδια ἀδημοσιεύτων
ἢ μὴ δημοσίως συζητηθέντων Νόμων ἢ Διαταγμάτων, περιελθόντων
εἰς αὐτὸν δι' ἄλλης παρὰ τὴν τῆς ὑπηρεσίας, ὁδοῦ, καταδικάζεται εἰς
κράτησιν ἢ πρόστιμον.—εἰς πρόστιμον καταδικάζεται ὅστις μετατυ-
πώνει μόνος ἢ δι' ἄλλου, Νόμους ἢ Διατάγματα τῶν δημοσίων ἀρ-
χῶν, ἄνευ παραγγελίας ἢ ἰδιαιτέρας ἀδείας αὐτῶν.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπέπεσεν εἰς ἀχρησίαν, διότι οὐδέποτε διετηρήθη
καὶ διότι διὰ τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Συντάγματος ὁ τύπος ἀφέθη ἐλεύ-
θερος.

"Ἀρθρ. 551.

Μὲ πρόστιμον 1—50 δραχμῶν τιμωρεῖται ὅστις τυχάνει τὰς
ἐκκλησιαστικὰς ἐορτάς, παραβαίνων τὴν παρὰ τῆς Ἀστυνομίας ἐνεκὰ
τῶν κατὰ τὰς τοιαύτας ἡμέρας δημοσίων συγκοινωνιῶν ὠρισμένην
τάξιν* (ὅρα καὶ Διάταγμα 24 Φεβρουαρίου 1835 περὶ τῆς ἀπαγορεύ-
σεως τῶν ἀγορῶν καὶ κλεισίματος τῶν ἐργαστηρίων εἰς τὰς ἐορτασίμους
ἡμέρας).

Ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ὅπως ἰδιαιτέρα τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 194 καὶ
195 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου διαλαμβανομένων.

"Ἀρθρ. 552.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωρεῖται ὅστις διὰ κωδωνοκρουσίας, ἢ
ἄλλων ἐκταρακτικῶν ὀργάνων, ἢ δι' ἀπαγορευμένων σημείων, προσ-
ποιήσεων κλπ., ἐμβάλλει εἰς ἀντυχίαν τὰς ψυχὰς (δηλαδή διατα-
ράττει τὴν ἡσυχίαν τῶν πολιτῶν) ἢ προκαλεῖ συρροὴν ἀνθρώπων, ἢ
βάλλει εἰς κίνησιν τὴν ἀρχὴν ἢ τὴν ἐνοπλον δύναμιν κλπ.

"Ἀρθρ. 553.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ τὸν προξενούντα, ἢ τοῦ ἐνωθέντα καὶ

πρὸς ἐκείνους ὑπερβολικοὺς κρότους καὶ θορύβους ἢ ἄλλας πράξεις δι' ὧν ταράττονται δημοσίως αἱ ἀσχολίαι, αἱ τέχνες, ἢ αἱ νυκτεριναὶ ἡσυχίαι τῶν κατοίκων—μὴ ὀρίζοντος δὲ τοῦ Νόμου ποῖοι λέγονται ὑπερβολικοὶ κρότοι καὶ θορύβοι, ἀπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Πται. σματοδίκου ἢ διάγωνος αὐτῶν κατὰ τὴν κοινὴν πείραν· ἐννοεῖται δ' ὅτι οἱ κρότοι τοὺς ὑποίους κάμνουσιν οἱ τεχνῖται φέρ' εἰπεῖν οἱ χαλκαῖς, σιδηρουργοὶ, σκυτοτόμοι, ταισιοπλέκται, τέκτονες κλπ., εἰς τὰ ἐργαστήρια ἢ εἰς τὰς οἰκοδομὰς, ὡς καὶ οἱ ἀγωγεῖς καὶ ἀμαξήλαται διαβαίνοντες ἐκ τῶν ὁδῶν μετὰ φορτηγῶν ζώων ἢ ἀμαξῶν, δὲν ἀπο- τελοῦσιν ἀξιοποῖνον πρᾶξιν, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἐντὸς οἰκιῶν θορύβοι ἢ διαπληκτισμοὶ μεταξύ συζύγων ἢ συνοίκων, δι' ὧν ἐπέρχεται ἀνησυ- χία εἰς τοὺς γείτονας, δὲν τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ προκειμένου ἄρθρου, διότι τοῦτο ὑποθέτει διατάραξιν γινομένην δημοσίως, εἴτε ἐπίτηδες εἴτε ἐξ ἀπρονοήσιας—ὡς πρὸς δὲ τὴν περίπτωσιν τῆς διατάραξης τῆς κατ' οἶκον ἡσυχίας καὶ εὐταξίας προβλέπει τὸ ἄρθρ. 490 ἐδ. ζ' τῆς Πολ. Δικονομίας περὶ τοῦ ὁποῖου ἐξεθέσαμεν τὰ δέοντα ἐν σελ. 87 καὶ 88 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῇ; Πολ. Δικονομίας, καὶ ἐν σελ. 73—76 τοῦ Α' Παραρτήματος αὐτῆς.

Ἄρθρ. 554.

Εἰς δημόσια οἰκήματα (οἶον ξενοδοχεῖα, καφενεῖα, λέσχαι, οἶνα- φωλεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα) ἐνθα γίνεται συνάθροισις καὶ ὀχλαγωγία, αὕτη πρέπει νὰ παύῃ κατὰ τὰς ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ κανονισμένας νυκτερινὰς ὥρας, ἄλλως οἱ διατηροῦντες τὰ καταστήματα ταῦτα ὅσοι δὲν προέτρεψαν τοὺς εἰσελθόντας νὰ φύγῃσι διὰ τὸ πάροςιν, ὡς καὶ οἱ μὴ ἀπαμακρυνθέντες, τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον (ἔσθ' καὶ ἄρθρ. 49 καὶ 50 Ἀστυν. Νόμου).

Ἄρθρ. 555.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωροῦνται οἱ ἀνευ τῆς ἀδείας τῆς ἀρχῆς ἐπιχειροῦντες δημόσια ἀθύρματα δηλ. παγνύδια, θεατρικὰς πρᾶξιας, σχοινοβατίαν, ταχυδακτυλουργίαν καὶ τὰ τοιαῦτα, θεσπευτικὰς ἢ ἄλλας πρᾶξιας, ὡς καὶ οἱ παραβαίνοντες τὰς περὶ τοῦ τόπου, χρόνου καὶ εἵδους τοιοῦτων ἐπιχειρήσεων, ἐκδιδόμενας διατάξεις τῆς ἀρχῆς κλπ.

Ἄρθρ. 556.

Μὲ πρόστιμον 1—50 δραχμῶν, τιμωροῦνται ὅσοι ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀρχῆς, ἐμφανίζονται εἰς τὸ Δημόσιον φέροντες προ- σωπεῖον ἢ κεκαλυμμένοι (ἤγουν μασκαράδες) ἢ ἀντιβαίνουν εἰς τὴν περὶ τῶν συγκεχωρημένων μετὰ προσώπειου πομπῶν (δὴλ. κατὰ

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

65.

τάς ἀποκρίω) διαγεγραμμένην τάξιν.—πᾶσα δ' ἐκ μέρους τοιούτων προσωποδοφῶρων ἢ κακαλυμμένων ἰδιαιτέρα παράδοσις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τιμωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρως ἐπιβαρυντική· (ἴδε καὶ ἀρθρ. 368, § 3 τοῦ Ποιν. Νόμου, ὡς πρὸς τοὺς μετεμφισμένους ληστὰς καὶ ἀρθρ. 42, 50 Ἀστυνομ. Νόμου).

Ἄρθρ. 557.

Περὶ τοῦ ἀρθρου τούτου ἀφορώντος ἀπειλὰς πρὸς μέλλουσιν ἐπιχειρήσιν ἀξιοποίνου πράξεως, ὁμιλήσαμεν ἐν παρόδῳ ὑπὸ τὰ ἀρθρ. 368 καὶ 369 τοῦ Ποιν. Νόμου, καὶ σχετικῶς πρὸς τὰ ἐκεῖ εἰρημένα παρατηροῦμεν ὅτι πᾶσα ὑπὸ τινος ἐκφρασθεῖσα ἀπειλὴ κατ' ἄλλου εἴτε παρόντος εἴτε ἀπόντος, εἴτε προφορικῶς, εἴτε ἐγγράφως, εἴτε διὰ σχημάτων, πρὸς μέλλουσιν ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως εἰς βαθμὸν κακουργήματος καὶ πλημμελήματος (διὰ τὸ πταίσμα ἀδιαφορεῖ ὁ Νόμος) τιμωρεῖται ἀναλόγως τοῦ ἀπειληθέντος κακοῦ κατὰ τὰς πεπραγμένους καὶ ποινὰς τοῦ ἀρθρου 557—ἐφ' ὅσον ὁμως ἡ ἀπειλὴ δὲν προτίθεται τὴν ἐπιχειρήσιν μελλούσης, ἀλλὰ παρούσης ἀξιοποίνου πράξεως καὶ τείνει εἰς ἐξανάγκασιν ἄλλου ἵνα πράξῃ, παραλείπη ἢ ὑποφέρῃ τι, τότε ἡ ἀπειλὴ αὕτη δὲν εἶναι πλέον ἀπειλὴ, ἀλλὰ μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως καὶ εἰς συνδυασμὸν μὲν κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς ὑπάρχει κατὰ τὰς περιστάσεις δηλ. κατὰ τὸν σκοπὸν καὶ τὰ ἀποτελέσματα, ληπτεία, ἢ ἐκδίαισις, ἢ βιασμός (ἀρθρ. 363, ἐδ. 1 καὶ 368 καὶ 273 τοῦ Ποιν. Νόμου), ἐφ' ὅσον δὲ προτίθεται τὸν ἐξαναγκασμὸν τοῦ ἀπειλουμένου, πρὸς ἀξιοποιονόν τινα πράξιν, ὑπάρχει παραγγελία καὶ ἐνοχὴ σχετικῶς πρὸς τὴν πραγθεῖσαν ἢ ἀποπειραθεῖσαν παρὰ τοῦ ἀπειλουμένου ἀξιοποιονόν πράξιν, (ἀρθρ. 48, 56, ἐδ. 3, 96 καὶ 106 τοῦ Ποιν. Νόμου)—ἐφ' ὅσον δὲ πρόκειται περὶ ἀπειλῆς δημοσίου ὑπαλλήλου, προσπαθοῦντος διὰ τῆς δημοσίου ἐξουσίας του νὰ περιποιήσῃ εἰς ἐκτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἰδιωτικὸν ὄφελος, ὑπάρχει ἐκδίαισις (ἀρθρ. 369)—ἐφ' ὅσον ἐπὶ τέλους πρόκειται περὶ ἀπειλῆς πρὸς βιαιάν ἐπίτευξιν θεμιτοῦ ἀντικειμένου, ὑπάρχει κατὰ τὰς περιστάσεις ἄδικος ἐπίθεσις, ἢ παράνομος βία καὶ ἀπειλὴ (ἀρθρ. 207 καὶ 330 τοῦ Ποιν. Νόμου)· ὅθεν τὸ μόνον γνῶρισμα τοῦ προκειμένου πταίσματος τῶν ἀπειλῶν συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἀπειλῶν περιορίζεται εἰς λόγους περὶ τοῦ ὅτι θὰ κακοποιήσῃ, ἐν καιρῷ εὐθέτω, ἢ ἐνδέοντι, τὸν ἀπειλούμενον διὰ τινος ἀξιοποίνου πράξεως, καὶ διὰ τοῦτο τιμωρεῖται ὡς πταίσμα, διότι μεταξύ λόγων καὶ ἐργῶν, μέγιστον ὑπάρχει χάσμα.

Ἄρθρ. 558.

Τὸ ἀρθρον τοῦτο στρέφεται εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς φιλανθρωπίας, καὶ δὲ

ἕκαστος ἄνθρωπος ἔχει καθῆκον ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων νὰ δια-
σώζῃ, ἐφ' ὅσον δύναται τοὺς πάσχοντας καὶ νὰ συντελῇ εἰς βοήθειαν
τῶν ὁμοίων του· ἐνεκα τούτου τὸ ἄρθρον 558 τιμωρεῖ ἐκείνον ὅστις
λαθῶν γινώσκει τυχαίως φαρμακείας (δηλ. ὅτι ἐδηλητηριάσθη τις παρ' ἄλ-
λου, ἢ ἐξ ἀγνοίας, ἢ ὅτι ἐδηλητηριάσθησαν ζωὰ ἢ πράγματα) καὶ πω-
ρῶν τὸ ἀντιφάρμακον, δὲν μεταχειρίζεται παραχρῆμα τὰ πρὸς θερα-
πείαν μέσα, ἢ δὲν σπεύσῃ νὰ προσκαλέσῃ ἰατρικὴν βοήθειαν ἢ νὰ εἰσ-
ποιήσῃ περὶ τοῦ συμβάντος τὴν ἐγγύτεραν ἀρχήν.

Τυχαία δηλητηριάσεις, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ προκειμένου ἁρθρου,
λέγεται ἡ ἀνευ τῆς θελήσεως τοῦ δηλητηριασθέντος ἐπελθοῦσα εἰς αὐ-
τόν, εἴτε ἐξ ἐνεργείας ἄλλου, εἴτε ἐξ ἀπεριασκεψίας ἢ ἀγνοίας τοῦ δη-
λητηριασθέντος, ἐφ' ὅσον ἡμῶς πρόκειται περὶ δηλητηριάσεως οὐχί
τυχαίας ἀλλ' ἐπίτιδες γενομένης ὑπὸ τοῦ δηλητηριασθέντος· ἐνεκα
αὐτοχειρίας, ὁ Νόμος δὲν ἐπιβάλλει καμμίαν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς
ἄλλους νὰ τὸν διασώσωσιν ἐκ τοῦ κινδύνου ἢ νὰ προσκαλέσωσι τὴν
βοήθειαν τῶν ἰατρῶν ἢ τῆς ἀρχῆς. — Μολονταῦτο θεωροῦμεν ἀπαραίτη-
τον καθῆκον παντὸς ἀνθρώπου νὰ σπεύσῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστα-
σιν πρὸς διάσωσιν τοῦ δηλητηριασθέντος, ὅπως προφυλάξῃ τὴν κινδύ-
νεύουσαν ζωὴν αὐτοῦ καὶ τὸν φέρῃ εἰς συναίσθησιν καὶ μεταμείλειαν
διὰ τὴν ἀπονενοημένην πράξιν του.

Ἄρθρ. 559—561.

Διὰ τῶν ἁρθρῶν τούτων τιμωροῦνται ὅσοι ἔχοντες δηλητήρια δὲν
τὰ φυλάττουσιν ἐπιμελῶς, καθὼς καὶ ὅσοι ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ
κατασκευάζωσιν, ἀπεργάζωσιν, ἢ πωλῶσι ταῦτα, φέρονται ἀμελῶς
περὶ τὴν φύλαξιν καὶ διαχώρισιν αὐτῶν κλπ. καὶ περὶ τὸν μετὰ τὴν
χρῆσιν καθαρισμὸν τῶν ἀγγείων ἢ σκευῶν — ἐπίσης καὶ οἱ δίδον-
τες δηλητήρια ἀνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς, ἢ διαταγῆς ἰατροῦ κλπ. —
ὡσαύτως καὶ οἱ παρασκευάζοντες δι' ἄλλους, διαδίδοντες ἢ πωλοῦντες
δηλητήρια ἀνευ ἀδείας.

Ὅλοι οἱ ἐν τοῖς ἁρθροῖς τούτοις ἀναφερόμενοι τιμωροῦνται ἐπὶ πται-
σματι πρὸς πρόληψιν κινδύνων, διότι ἐνδεχεται ἐκ τῆς ἀπρονοησίας
καὶ ἀμελείας αὐτῶν νὰ ἐπέλθῃ δυστύχημά τι, ἂν ὅμως ἐπέλθῃ τοιοῦ-
τον, τότε συντρέχει καὶ ἡ ποινὴ τοῦ ἁρθρου 291 τοῦ Ποιν. Νομοῦ.

Ἄρθρ. 562—566.

Διὰ τοῦ ἁρθρου 562 τιμωροῦνται ὅσοι ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ
μετέργεσθαι ἐμπόριον ἰατρικῶν (δηλ. οἱ φαρμακέμποροι) κατασκευά-
ζουσι δι' ἄλλους ἢ πωλοῦσιν ἀπαγορευμένα ἱατρικά — ἢ ἐσφαλμέ-
νως κατασκευάζουσιν ἢ συνθέτουσιν ἱατρικά, ἢ μεταχειρίζονται πρὸς
κατασκευὴν ἢ τὴν σύνθεσιν τῶν ὕλης αἵτινες ἔχουσιν τὴν ἱατρι-

κίν των δυνάμιν, ἢ μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν ἢ διατήρησιν σκευῶν ἀκάθαρτα ἢ ἄλλως ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν υἰγιάν, ἢ ἐξ ἀπροσεξίας συγγέουσιν ἱατρικὰ, ἢ δίδουσιν ἱατρικὰ ἐπικίνδυνα εἰς ἄλλους, ἀνὸ ἀποδείξεως ἀναγνωρισμένου ἱατροῦ.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 563 τιμωροῦνται οἱ φαρμακοπώλαι εἰτινὲς κατασκευάζουσιν ἢ πωλοῦσιν ἱατρικὰ ἄνευ διαταγῆς ἀναγνωρισμένων ἱατρῶν, ἢ κατ' ἄλλον παρὰ τὸν διαγραφέντα ὑπ' αὐτῶν τρόπον (καθ' ὃσον τοῦτο δὲν συγχωρεῖται ἰδίως ἀπὸ τὸν περὶ φαρμακοπωλῶν κανονισμὸν). — παρομοίως καὶ ὅσοι πωλοῦσι φάρμακα ἐκτὸς τοῦ φαρμακοπωλείου των καὶ ὅσοι ἀναβάλλουσιν ἢ ἀρνοῦνται ἀτόπως τὴν κατὰσκευὴν διατεταγμένων ἱατρικῶν ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ ἀρνήσις δι' ἐλλείψιν πληρωμῆς, ἢ ἡ ἀναβολὴ ἐνεκα κατεπειγούσης ἀνάγκης ἢ ἀσθενείας τοῦ φαρμακοπώλου, δὲν θεωρεῖται ἀτοπος.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 564 τιμωροῦνται ὅσοι ἄνευ δικαιοῦματος, ἢ χωρὶς ἄδειαν τῆς ἀρχῆς, κατασκευάζουσι καὶ φέρουσιν εἰς κυκλοφορίαν (εἴτε διὰ πωλήσεως εἴτε διὰ δωρεᾶς) ἐσωτερικὰ ἢ ἐξωτερικὰ ἱατρικὰ (δηλ. πινόμενα ἢ ἐξωτερικῶς ἐπιτιθέμενα) ὑπ' ὅποιονδήποτε σχῆμα ἢ ὄνομα. — ἐπίσης καὶ οἱ πωλοῦντες λεγόμενα μυστήρια ἢ πάνακειας ἢ δηλοποιῶντες ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς ἀρχῆς, δι' ἐφημερίδων ἢ ἄλλων συγγραμμάτων, ἱατρικὰ, ὡς θεραπευτικὰ τινῶν νόσων.

Τὸ ἀρθρον 565 τιμωρεῖ τοὺς ἱατροὺς αἵτινες δὲν ἀναγγέλλουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν ὅσας ἐκ παρατηροῦσιν ἐλλείψεις τῶν φαρμακοπωλῶν ἢ τῶν βοηθῶν των.

Τὸ δὲ ἀρθρ. 566 τιμωρεῖ τοὺς φαρμακοπώλας ὅσοι μεταχειρίζονται ἀνικάνους ἐπιστάτας ἢ βοηθοὺς.

Κατὰ τὸ ἀπὸ 29 Μαρτίου 1835 Β. Διάταγμα, μόνον οἱ φαρμακοποιοὶ καὶ φαρμακέμποροι ἔχουσι τὴν ἄδειαν νὰ πωλῶσιν ἱατρικὰ, οἱ μὲν φαρμακέμποροι κατὰ μεγάλας ποσότητας καὶ ἀπαρασκευάστα ἱατρικὰ (ἐν οἷς καὶ τὰ προϊόντα τῶν χημικῶν ἐργατηρίων) οἱ δὲ φαρμακοποιοὶ, μικρὰς μόνον ποσότητας, ἀπλὰ ἢ σύνθετα παρασκευασμένα καὶ ἀπαρασκευάστα ἱατρικὰ, ἢ μεγάλας ποσότητας εἰς ἄλλους φαρμακοποιοὺς ἢ φαρμακέμπορους.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς εἰδοπώλας (ἐμπόρους) νὰ πωλῶσι τὰ εἰς τὰς τέχνας χρήσιμα ἱατρικὰ, — καὶ εἰς τοὺς ἱατροὺς καὶ χειρουργοὺς ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶσιν ἱατρικὰ, τότε μόνον ὅταν δὲν ὑπαρχῇ φαρμακοποιεῖον μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς των. — ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς κτηνίατροὺς νὰ παρασκευάζωσι καὶ πωλῶσι μόνον τὰ πρὸς θεραπείαν τῶν ζώων διωρισμένα ἱατρικὰ. — ἀπαγορεύεται ἀπολύτως εἰς τοὺς φλεβοτόμους, μαιευτεῖας, ψευδιατροὺς καὶ πάντας τοὺς ἰδίως νὰ πωλῶσιν ἱατρικὰ ἐπὶ τῇ ποινῇ τοῦ ἀρθροῦ 564 τοῦ Ποιν.

νόμου—ἀπαγορεύεται ἡ πώλησις τῶν μυστηρίων ἱατρικῶν καὶ ἡ διὰ τῶν ἐφημερίδων κοινοποίησις αὐτῶν ἀνευ ἀδείας τῆς ἐπὶ τῶν Ἑσπερικῶν Γραμματειᾶς· καίτοι δὲ δοθεὶς τῆς ἀδείας, ἡ πώλησις θὰ γίνεταί διὰ φαρμακοποιῶν καὶ κατ' ἐπιταγὴν ἱατροῦ ἐπὶ τῇ ποινῇ τοῦ ἀρθρ. 564.

Συνεπεία τῶν προεκτεθέντων θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ προστίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἂν καὶ κατὰ τὸ περὶ φαρμακείων Διάταγμα τῆς 6 Ὀκτωβρίου 1841 οἱ φαρμακοπῶλαι πρέπει νὰ ᾖναι ἐξουσιασμένοι μ' ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ ἐν καταλόγῳ ἀναφερόμενα εἶδη (ὅρα καὶ Διάταγμα 15/27 Μαΐου 1885 περὶ πωλήσεως δηλητηρίων καὶ τὸν κατάλογον αὐτῶν) ἄλλως ὑποκινεῖται εἰς πειθαρχικὰς καὶ ἄλλας ποινὰς, μολοντοῦτο δὲν ἔπεται ὅτι ὅλα τὰ εἶδη ταῦτα θεωροῦνται φάρμακα καὶ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἄλλους νὰ προβλέπωσι καὶ πωλῶσι τοιαῦτα, διότι πολλὰ εἶδη καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν φαρμάκων κατέστησαν σήμερον ἐπὶ τοσοῦτον κοινὰ, ὥστε θεωροῦνται μᾶλλον ἐμπορεύματα, παρά φάρμακα, καὶ δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι καλλήτερον, εὐθιυότερον καὶ ἀνέυθετα τὰ εὐρίσκει τις εἰς τοὺς ἐμποροῦντας παρ' εἰς τοὺς φαρμακοπῶλαις. Π. γ. ἡ θεϊκὴ κινίνη, τὸ ἀραβικὸν κόμμι, τὸ ἀμυλιν μαράντης (ἀραρούτ), ἡ ὑδροχλωρικὴ ἀμμωνία (νιτάντην), τὸ ἀνθος τῆς κασίας (κανέλας), τὸ ἀνθος τῆς φιλύρας (φλζμυρί), τὸ μαλογάνθιον, τὸ χαμαίμηλον, τὸ ἀπὸ γκνον, τὸ ἐκχύλλισμα, τῆς γλυκορρίζης (γιάμπελι), τὰ διάφορα ἐλαία, χρώματα καὶ ἐμπλαστρά, τὰ καταπότια, ὁ κροκὸς (σαφράς) ἡ μαγνισία, ὁ μόσχος, ὁ μότος (ξάντην) τὸ ρεδέντι, ὁ φλοιὸς τῆς κίνας, τῆς κανέλλας, τὸ ἐλμινθόχαρτον, τὸ καστορέον, τὸ βιτριόλιον, ἡ ἐχθυόκολλα, ἡ τραγάκανθα (τετράγκαθον) τὸ σπέρμα κήτους, τὸ στέαρ, ὁ κηρὸς, αἱ ἰσχάδες (ξηρόστικα) τὸ κολοφώνιον (κοινῶς σαμσακίτζι) τὰ σεράπια, τὸ ἤλεκτρον (κεχρημπαρί) ἡ καφουρά, τὸ λυκοποδίον, τὸ νίτρον (κιβαρτζιλέ), ἡ μαστίχη, τὸ μέλι, τὸ οἶνον πνευμα, τὸ ὄζος, τὸ κοκκινολίπερον, ἡ στυπτηρία, τ' ἀνθρ., οἱ φλοιοί, τὰ πίτυρα, τὸ ψιμύθιον, αἱ βδέλλαι, τὰ κηρώα, τὰ κλυστήρια, τὰ ἐλαστικά, οἱ λιναρόσποροι, σινεπόσποροι, ἡ σιναμική, μάνα, οἱ καθετήρες, τὰ δέματα κλπ. κλπ.—Τὰ εἶδη ταῦτα ἐνεκα τῆς ἐλευθέρως εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμπορίου, ἔλαβον πλέον τὸν χαρακτήρα τῶν ἐμπορευμάτων καὶ δὲν ὑπάγουν εἰς τοὺς περὶ φαρμάκων περιορισμοὺς τοῦ Νόμου, τόσον μᾶλλον ὅσον ἡ χρῆσις αὐτῶν κατέστη κοινὴ οὐ μόνον εἰς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας ἀνάγκας, καὶ πᾶσα ἀπαγορεύσις τῆς ἰδιωτικῆς πωλήσεως αὐτῶν ἤθελε φέρει κλονισμὸν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις—δὲν δύναται δὲ οἱ φαρμακοποιοὶ καὶ φαρμακοπῶλαι νὰ ὑχυρισθῶσιν ὅτι τὰ εἶδη ταῦτα εἰσὶ φάρμακα, διότι καὶ αὐτοὶ οὗτοι παρὰ τῶν ἐμπόρων τ' ἀγαφίζουσι.

καὶ κερδοσκοποῦσιν ἐπ' αὐτῶν — δὲν δύνανται δ' οἱ αὐτοὶ ὡς καὶ οἱ ἱατροὶ νὰ προαρισθῶσιν ὅτι ἐκ τῆς ἐλευθέρως πωλήσεως τῶν τοιούτων ἐμπνευμάτων ἐπαπειλεῖται ἡ υγεία καὶ ἡ ὑπαρξίς τῶν πολιτῶν διότι οἱ πολῖται γνωρίζουσι τὴν χρησιμότητα καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν καὶ δύνανται νὰ κάμωσι χρήσιν κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας — ἂν ὅμως θελήσωσι νὰ βλάψωσιν ἑαυτοὺς, τότε δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην τῶν εἰδῶν τούτων, διότι ἡ αὐτοχειρία δύναται νὰ γίνη δι' ὅπλων, ἀσφυξίας, κρημνοῦ, καταδύσεως, ἀσιτίας, οἰνοπνευματοποσίας καὶ δι' ἀπείρων ἄλλων μέσων τὰ ὅποια ἔχει τις πρόχειρα εἰς τὴν διάθεσίν του· ὅθεν εἰς τὴν ἐπὶ κατασκευῇ ἢ πωλήσει φαρμάκων κατηγορεῖται, κατὰ τῶν μὴ ἐχόντων τοιαύτην ἀδειαν, ὁφείλει ὁ Πταισματοδίκης, ἐκ τῆς κοινῆς πείρας ὀδηγούμενος, νὰ σκεφθῇ ἂν τὸ περὶ οὗ λόγος ἀντικείμενον ᾖ καὶ καθαρῶς φάρμακον, ἢ ἐμπόρευμα κοινόν, χρησιμεύον καὶ εἰς ἄλλας ἀνάγκας καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ὁφείλει νὰ κηρύξῃ ἀθῶον τὸν κατηγορούμενον.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 265 τοῦ 1851 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὰ Διατάγματα τῆς 7/19 Δεκεμβρίου 1834 καὶ 29 Μαρτίου 1835 ἀπαγορεύουσι μὲν εἰς τοὺς ἱατροὺς νὰ πωλῶσι φάρμακα, ὅταν ἐντὸς τοῦ τόπου ἢ μίαν ὥραν μακρὰν ᾖναι φαρμακοπωλεῖα, δὲν ἀπαγορεύουσιν ὅμως εἰς τοὺς ἱατροὺς νὰ συνάπτωσιν ἐτερορρυθμὸν ἐταιρίαν μετὰ φαρμακοπώλου, ὅταν ὁ ἱατρός ᾖναι ἀπλοῦς χρηματοδότης καὶ δὲν λαμβάνει παντάπασι μέρος εἰς τὴν διαχείρισιν καὶ τὴν πώλησιν τῶν φαρμάκων· τοιαύτη δ' ἐταιρία δὲν εἶναι ἀθέμιτος.

Ἀρθ. 567=569.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται οἱ γονεῖς καὶ ἄλλοι ἐπιμεληταὶ τέκνων οἵτινες δὲν φροντίζουσιν ἐγκαίρως περὶ τοῦ ἐνοφθαλμισμού (ἐμβολιασμοῦ) αὐτῶν, ὡς καὶ οἱ διδάσκαλοι οἵτινες δέχονται εἰς τὰ κατεστήματα τῶν παιδῶν μὴ ἐμβολιασθέντας, ἐκτὸς ἐὰν διήνυσαν τὰς φυσικὰς φλυκταίνας (εὐφλογίας) — τιμωροῦνται ὡσαύτως καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν καλοῦσιν ἱατρὸν, ἢ δὲν εἰδοποιῶσι τὴν ἀρχὴν ὅτι ἀνεφάνη ἡ νόσος τῶν φλυκταίνων εἰς τὴν οἰκίαν ἢ κατοικίαν τῶν (βλ. καὶ Διάταγμα τῆς 4 Ἀπριλίου 1835 περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῆς δαμαλίδος καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 52 τοῦ 1845, 53 τοῦ 1847, 69 καὶ 92 τοῦ 1848, 94 τοῦ 1853 καὶ 39 τοῦ 1854 ἐγκυκλίου τοῦ Γενουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν).

Ἀρθ. 570.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ τοὺς παραβιάζοντας καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον, τὰ παρὰ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένα ἀσφαλιστικά μέσα κατὰ τῶν εἰς ἀνθρώπους ἐπισκεπτόντων μολυντικῶν νοσημάτων ἢ τοὺς ἄλλους.

λους πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ἢ τῆς διαδόσεως τῆς νόσου κανονισμοὺς (ὅρα Διάταγμα τῆς 31 Δεκεμβρίου 1836, προσέτι τὸν ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1845 ὑγειονομικὸν Νόμον, τὸ ἀπὸ 26 Νοεμβρίου 1845 Διάταγμα περὶ κανονισμοῦ τῶν ὑγειονομείων καὶ λοιμοκαθαρτηρίων τῆς Ἑλλάδος— τὸ ἀπὸ 1 Αὐγούστου 1858 Διάταγμα καὶ τὸ ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1867 Διάταγμα περὶ τῶν πιστοποιήσεων μεθ' ὧν δεόν νὰ ἐφοδιαζώνται τὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα καταπλέοντα ἱατροφόρα καὶ ἀτμοκίνητα πλοῖα, ἐθνικὰ τε καὶ ξένα, ἅμα τῇ ἐμφανίσει χολέρας ἢ ἄλλης λοιμώδους νόσου μέχρι τῆς ἐξαλείψεως αὐτῆς).

Ἄρθρ. 574.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ τὴν γυναῖκα ἐκείνην ἥτις γνωρίζουσα ὅτι νοσεῖ μολυντικὴν νόσον, (οἷον σίφυλιν κλπ.), ἐκμισθώνει, ὡς τιτθὸς ἢ ὑπηρετρία—ὡς καὶ ἐκείνην ἥτις περιπεσοῦσα εἰς τοιαύτην νόσον ἐν τῷ ὑπηρετεῖν, ἐξακολουθεῖ τὴν ὑπηρεσίαν κλπ.

Ἐκ τοιούτων τιτθῶν καὶ ὑπηρετριῶν πολλὰκις ἔπαθον τὰ θηλάζοντα καὶ ἄλλα τέκνα τῶν οἰκογενειῶν καὶ ἀπαιτεῖται προσοχὴ κατὰ τὴν πρόσληψιν καὶ συμπεριφορὰν αὐτῶν.

Ἄρθρ. 572.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωρεῖται ὁ ἀποκρίπτων ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐνδύματα ἢ ἐπιπλά τῶν ἐκ μολυντικῆς νόσου ἀποθανόντων, ὡς καὶ ὁ μὴ ἀκολουθῶν τὰς περὶ ἐξολοθρεύσεως ἢ καθαρσεως τοιούτων πραγμάτων διατάξεις, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ ἐν γνώσει κρατῶν, ἀποκτῶν, ἢ πωλῶν ἢ περιφέρειν πρὸς πώλησιν, οἰουδήποτε πράγμα ἐκ τῶν εἰς ἐξολοθρευσιν ὑπαγομένων, πάντα δε τ' ἀντικείμενα ταῦτα δημεύονται.

Ἄρθρ. 573.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ τοὺς παραβαίνοντας τὰς περὶ ἐνταφιασμοῦ διατάξεις (ὅρα σελ. 324 καὶ 325) ἢ ἀναθάλλοντας τὸν ἐνταφιασμὸν ὑπὲρ τὸν συνήθη ἢ παρὰ τῆς ἀρχῆς ὁρισμένον χρόνον, ὡς καὶ ἐκείνον ὅστις ἢ ἐνταφιάζει μόνος ἢ δι' ἄλλου νεκροῦς, εἰς ἄλλα παρὰ τὰ συνήθη νεκροταφεῖα (ὅρα καὶ ἄρθρ. 12 τοῦ περὶ νεκροταφείων Διατάγματος).

Ἄρθρ. 374—576.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται οἱ παραβάλλοντες τὰ παρὰ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένα ασφαλιστικὰ μέτρα, ἐναντίον ἀνθρώπων ἢ ἄλλων μολυντικῶν νοσημάτων τῶν ζώων καὶ κρεῶν (ὅρα καὶ τὸ ἀπὸ 16 Αὐγούστου 1863 Θέσπισμα τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως περὶ μέτρων πρὸς ἀποτροπὴν εισβολῆς ἐπιζωοτίας—ἄρθρ. 83 τοῦ Ἀστυνομικοῦ Νόμου, καὶ τὰς ὑπ' ἀριθ. 8 τοῦ 1858 καὶ 143 τοῦ 1863 ἐγκυκλίους τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν).

"Αρθρ. 577.

Ὁ δι' ἀθλῶν πραγμάτων ἢ βλαπτικῶν οὐσιῶν μολύνων φεάτα, δεξαμενάς, πηγὰς, ποταμούς ἢ ρύακας, τῶν ὁποίων τὸ ὕδωρ συντελεῖ εἰς πόσιν ἢ εἰς φαγητὰ καὶ ποτὰ, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ μολύνων τὰ εἰς πώλησιν ἐκτεθειμένα τρόφιμα, καταδικάζονται εἰς κράτησιν τὸ πολὺ 2 ἐβδομάδων ἢ εἰς πρόστιμον τὸ πολὺ 50 δραχμῶν.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρον τῶν ἄρθρ. 290—292, 318—320 τοῦ Ποιν. Νόμου, καὶ ὑποθέτει τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ῥέπτονται εἰς ὕδατα πόσιμα, ἢ εἰς παρασκευὴν φαγητῶν ἢ ποτῶν χρησιμεύοντα, ἢ εἰς τρόφιμα πρὸς πώλησιν ἐκτεθειμένα, ἀκαθαρσίαι, αἰτινες προξενοῦν ἀθλίαν ἢ μεταδίδουσιν εἰς τὸ ὕδωρ ιδιότητα βλαπτικὴν τῆς υἰείας καὶ τιμωρεῖ τὴν τοιαύτην πράξιν ὡς πταίσμα χωρὶς νὰ συμβῇ ἐντεῦθεν βλάβη υἰείας ἄλλου. Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἀνὴρ τοιαύτης πράξεως ἐπέβη καὶ βλάβη τις τῆς υἰείας τρίτου προσώπου, ὁ παραίτιος ὑπόκειται εἰς ἰδιαιτέραν ποινὴν, ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος, κατὰ τὰς περὶ σωματικῆς βλάβης ποινάς, εἴτε ἐκ προθέσεως εἴτε ἐξ ἀμελείας, διότι τὸ προκείμενον ἄρθρον δὲν διακρίνει ἐὰν τὸ μῶλον ἐγένετο ἐπίτηδες ἢ ἐξ ἀμελείας, ἐπομένως εἰς ἑκατέραν τῶν περιπτώσεων συντρέχει καὶ ἡ σχετικὴ ποινή* (ὅρα καὶ ἄρθρ. 43 καὶ 47 τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων).

Περὶ καθαριότητος.

"Αρθρ. 578—580.

Ἡ καθαριότης τῶν ὁδῶν ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἐν τῶν σπουδαιωτέρων μελημάτων τῶν μεγάλων ἐθνῶν ἢ φροντίς τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ὁδῶν ἐν Ῥώμῃ, ἐνεπιστεύθη ὑπὸ τῆς πολιτείας κατὰ τοὺς παλαιούς χρόνους εἰς τοὺς Βασιλεῖς, εἰς τοὺς ὑπάτους, εἰς τοὺς τιμητάς καὶ εἰς τοὺς δημάρχους, εἴτα δ' εἰς ἰδίαν ἐπὶ τούτῳ ἀρχὴν αἱ νεώτεροι Νομοθεσίαι ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἀνέθεσαν τὴν φροντίδα ταύτην εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὑπὸ τὴν ἐπαγροπνησίαν καὶ ἐπιτήρησιν τῶν Διοικητικῶν ἀρχῶν (ἄρθρ. 18 Δημοτικοῦ Νόμου, 20, 21, καὶ ἐπ. καὶ 93 τοῦ Ἀστυνομικοῦ Νόμου, ἄρθρ. 38 τοῦ Διοικ. οργανισμοῦ καὶ ἄρθρ. 2 τοῦ περὶ καθηκόντων ἐπαρχῶν Διατάγματος καὶ ἄρθρ. 15 τοῦ περὶ ἀγορανομικῶν διατάξεων Νόμου).

Αἱ τῶν ἄρθρων 578—580 τοῦ Ποιν. Νόμου τιμωροῦνται, με πρόστιμον 5—30 δραχμῶν οἱ παραβαίνοντες τὰς καθεστῶσας διατάξεις περὶ καθαριότητος τῶν μύλων, μακελειῶν, κρεοπωλείων, ἀγορῶν ἢ ἐργαστηρίων, ὅπου παρασκευάζονται ἢ πωλοῦνται τρόφιμα—ἐπίσης τιμωροῦνται, με πρόστιμον 1—15 δραχμῶν, οἱ παραβαίνοντες τὰς ἀστυνομικὰς διατάξεις περὶ καθαριότητος ἢ καθαρισμοῦ τῶν ὁδῶν.

ἀποχετεύσεως τοῦ ὕδατος ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ στεγῶν, περὶ κτηνοτροφίας, βιομηχανικῶν ἐργασιῶν ἢ ἄλλων πράξεων ἐνθα γεννῶνται ἐπιβλαβεῖς ἀναθυμιάσεις· — ἐπίσης τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον 1—30 δραχμῶν καὶ ἐνταυτῷ, κατὰ τὸ δοκουν, ἐὰν ἡ πράξις ἐπεχειρήσθῃ εἰς ἐθελονακίας ἢ ἐκδικήσεως, μὲ κράτησιν τὸ πολὺ ὀκτὼ ἡμερῶν, αἱ ῥιπτόντες ἀκαθαρσίας εἰς ἀνθρώπους, εἰς κτίριον ἄλλου, ἢ εἰς περιφράκτους ἀγρούς, ἢ ἐντὸς αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. τιζ' τοῦ 1839 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τὸ ἄρθρον 580 δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν ῥιπτόντων ἀκαθαρσίας εἰς πλοῖα, διότι ταῦτα δὲν εἶναι κτίρια.

Παράδοξις τῶν περὶ ζωοτροφῶν διατάξεων.

Ἄρθρ. 581—583.

Διὰ τοῦ ἁρθρου 581 τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 1—10 δραχμῶν ὅστις ἀραιρεῖ (δὴλ. κρύπτει) ζωοτροφίας ἀπὸ τὴν διατεταγμένην ἐποπτείαν, ἢ ἀπὸ ἰδιαιτέραν τῆς ἀρχῆς ἐξέτασιν, ἢ τὰς πωλεῖ εἰς ἄλλους τόπους καὶ χρόνους παρὰ τοὺς ῥητῶς διατεταγμένους· ὅρα προϋποτίθεται ὅτι εἶχε δημοσιευθῇ ἀστυνομικὴ διάταξις κανονίζουσα ταῦτα· (ἴδε καὶ ἄρθρ. 46 καὶ 48 ἀγορανομικῶν διατάξεων).

Διὰ τοῦ ἁρθρ. 582 τιμωροῦνται ἰδίως οἱ ἀρτοποιοὶ καὶ τροφωπῶλαι οἵτινες κατασκευάζουσιν ἄρτους ἢ ἄλλα τρόφιμα, ὄντα, ἢ δυνάμενα νὰ γίνωσιν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν υἰείαν, κατὰ τὴν ιδιότητά των ὕλων ἢ τῶν κραμάτων ἢ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καὶ χρόνου τῆς κατασκευῆς ἢ ὡς ἐκ τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν ἐργαλείων· — ἐπίσης καὶ οἱ ἐναποθέτοντες τὰς πρὸς πώλησιν τροφὰς εἰς ἀγγεῖα ἐπιβλαβῆ ἢ εἰς μέρος ἐξ οὗ δύνανται νὰ λάθωσιν ἐπιβλαβῆ ιδιότητά· — ἐπίσης καὶ οἱ μεταχειριζόμενοι τὰ πωλούμενα τρόφιμα κατὰ τρόπον ἀκάθαρτον καὶ ἀνδῆ· — ὡσαύτως καὶ οἱ πωλοῦντες ἐν γνώσει ἀκάθαρτα, ἀνδῆ ἢ ἐφθαρμένα τρόφιμα, πάντα δὲ ταῦτα δειμνύονται· (ὅρα ἄρθρ. 56 ἀγορανομικῶν διατάξεων).

Διὰ τοῦ ἁρθρ. 583 τιμωροῦνται προσέτι καὶ οἱ κατασκευάζοντες καὶ πωλοῦντες οὐ μόνον τρόφιμα ἀλλὰ καὶ ἄλλα πράγματα χρησιμεύοντα εἰς οἰανδήποτε κοινὴν χρῆσιν, μεικρὰ μὲ οἰανδήποτε προσθῆκην ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν υἰείαν· (ὅρα καὶ ἄρθρ. 42, 52, 57 τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων).

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις τοῦ Νόμου παραβιάζονται ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν ἀρτοποιῶν, μαγειρῶν, παντοπωλῶν, μεταπρατῶν, οἰνοπωλῶν, ἐμπόρων κλπ., διὰ τὰ πωλούμενα παρ' αὐτῶν τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη εἶναι κακῆς ποιότητος ἀκάθαρτα καὶ ἀναμειγνύμενα μὲ ἄλλας οὐσίας,

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

66.

ιδίως δ' εἰς τοὺς ἄρτους ἀναμιγνύουσιν ἄλευρα ἐκ σσηπότος ἢ φθιοῖα² σμένου σίτου, ἀραβοσίτου κλπ. πολλάκις δὲ λίθοι μικροὶ καὶ ἄμμοι ἐνυπάρχουσιν ἐντὸς τῶν ἄρτων, ὡς καὶ ἄλλαι ἐτερείδεις οὐσαὶ οἷον σύκαλις, κριθή καὶ τὰ τοιαῦτα τὰ ὅποια οὔτε τὴν ἀξίαν τοῦ σίτου ἔχουσιν, οὔτε τὴν χρησιμότητα αὐτοῦ, ὅθεν πρέπει νὰ περιστέλλωνται αἱ καταχρήσεις αὐταὶ δι' ὅλης τῆς αὐστηρότητος, διότι οὕτω πῶς ἀδικοῦνται καὶ φορολογοῦνται οἱ πολῖται καὶ τρέχουσι κίνδυνον ὑγείας, ἐνῆκα τῆς ιδιοτελοῦς ἀπάτης τῶν ἀνωτέρω ἐπιτηδευματιῶν—ἡ Ἀστυνομικὴ καὶ ἀγορανομικὴ ἀρχὴ ὀφείλει νὰ μεταβαίνει ἐκάστοτε εἰς τὰ καταστήματα καὶ τὰς ἀγορὰς διὰ νὰ παρατηρῇ τὰ κατασκευαζόμενα καὶ τὰ πρὸς πώλησιν ἐκτιθέμενα εἶδη καὶ ἀνακαλύπτουσα τὴν νόθευσιν αὐτῶν νὰ προβαίνει παραχρῆμα εἰς ποινικὴν καταδίωξιν.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τινας περιόδους τοῦ χρόνου, συνεπείᾳ γενικῶν παραπόνων καὶ κατόπιν ἀνωτέρων διαταγῶν, γίνονται ὑπὸ τῶν Ἀστυνομίων ἔρευναι εἰς τ' ἀρτοποιεῖα καὶ ἀρτοποιεῖα καὶ συγχρόνως δήμευσις τῶν ἄρτων καὶ ἄλλων τροφίμων· τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ γίνεται πάντοτε καὶ ἄνευ προηγουμένης προειδοποιήσεως (διότι οἱ καταχραστὰι εἰδοποιοῦνται πολλάκις ὑπὸ τῶν ἐννοούντων αὐτοὺς περὶ τῆς ἐπικειμένης ἐρεύνης)—ὡς πρὸς δὲ τὴν δήμευσιν παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη δὲν κεῖται εἰς χεῖρας τῶν Ἀστυνομίων καὶ παρὰ νόμῳ οὗτοι δήμευσαι τοὺς ἄρτους καὶ τ' ἄλλα τρόφιμα, διότι ἡ δήμευσις ἐπέρχεται μετὰ ἀπόφασιν τῆς ἐνοχῆς καὶ διατάσσεται διὰ τῆς ἀποφάσεως οὐχὶ δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀστυνομίου, ὅστις ἄλλα καθήκον δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ βεβαιώσῃ δι' ἐκθέσεως τὴν κατάχρησιν, νὰ κατάσχῃ τὰ πρὸς πώλησιν νενοθευμένα εἶδη (ἄρθρ. 169 καὶ 174 τῆς Ποιν. Δικονομίας) ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς πειστήρια τῆς πράξεως καὶ πρὸς τὴν μέλλουσαν δήμευσιν, νὰ εἰσαγάγῃ παραχρῆμα τὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ Πταισματοδικεῖον καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν καταδίκην αὐτοῦ καὶ τὴν δήμευσιν τῶν κατασχεθέντων—ἂν δ' ὁ κατηγορούμενος ἀθωωθῇ, τότε λύεται ἡ κατάσχεσις καὶ λαμβάνει ὁ ἐπιτηδευματίας τὰ πραγματά του, δυνάμενος νὰ ζητήσῃ καὶ ἀποζημιώσει (ἄρθρ. 65 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας).

Ἄρθρ. 584—587.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται οἱ παραβαίνοντες τὰς περὶ ἐμπορίας σίτου ἢ ἄλλων τροφίμων διατάξεις τῆς Ἀστυνομικῆς ἀρχῆς καὶ οἱ προσπαθοῦντες νὰ ἐμποδίσωσιν ἄλλους τοῦ νὰ φέρωσι τρόφιμα εἰς τὴν ἀγοράν—ἐπίσης οἱ αὐξάνοντες τὴν παρὰ τῶν πωλητῶν ζήτησιμὴν τιμὴν (δῆλ. οἱ παρακινῶντες τοὺς πωλητὰς νὰ ὑψώσωσι τὰς τιμὰς τῶν πραγμάτων των), καὶ οἱ ἀπομακρύνοντες ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς πωλητὰς ἢ ἀγοραστὰς—καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ τροφιμοκλέπται

λοι και μεσοκάπηλοι (κοινῶς μεταπράται), οἵτινες ἐξέρχονται εἰς τὰς ὁδοὺς και ἀγοράζουσι τὰ τρόφιμα τὰ ὁποῖα φέρουσι ἄλλοι πρὸς πώλησιν εἰς τὰς πόλεις, ἢ συνάπτουσι μετ' αὐτῶν μυστικὰς συμφωνίας (πρὸς ζημίαν τῶν πολιτῶν)· ἐπίσης τιμωροῦνται και οἱ κατ' ἐπαγγέλμα (πρὸς τροποπῶλαι, οἵτινες δὲν ἐφοδιάζονται μὲ ἱκανὰ ταμιεύματα δηλ. μὲ ἀρκετὰ διὰ τὴν σχετικὴν ἐν τῷ τόπῳ κατανάλωσιν τρόφιμα, ἢ τὰ κρύπτουσιν ἀπὸ τὰς ἐρωτήσεις τῆς ἀρχῆς, ἢ ἀρνοῦνται νὰ τὰ πωλήσωσιν ἐπὶ πληρωμῇ εἰς οἰονδήποτε ἀγοραστὴν, ἢ συμφωνοῦσι μετ' ἄλλων συναδέλφων των νὰ πωλοῦν τρόφιμα εἰς ὠρισμένους χρόνους, κατὰ σειράν, ἢ εἰς τιμὰς πλέον τῆς διατιμῆσεως τῆς ἀρχῆς· (ἴδε και ἄρθρα 13, 26, 45 και 53 τῶν ἀγορανομικῶν διατάξεων).

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων και ἄλλων παρομοίων ἐξάγεται ὅτι ὁ Νομοθέτης ἐφείσθη και τοῦ βαλαντίου τῶν πολιτῶν, διότι ἐπιθυμεῖ νὰ γίνωνται αἱ συναλλαγαὶ μεταξὺ πολιτῶν και ἀγοραστῶν, ὅπως μὴ ὑπερτιμῶνται τὰ τρόφιμα πέραν τοῦ δέοντος, διὰ τοῦτο τιμωρεῖ και τοὺς παρεμβαίνοντας και τοὺς ἐν ὁδοῖς ἀγοραστάς, διότι οὗτοι συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν τιμῶν διὰ μεταπωλήσεως και ὑπερτιμῆσεως και ζημιῶσι τοὺς πολίτας.

Ἐν τούτοις εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ λεγόμενοι μεταπράται διασταυροῦσι τὰς ὁδοὺς, τὰ περὶχωρα και τὰς λεωφόρους και ἀγοράζουσι καθ' ὁδὸν πρὸς τῶν χωρικῶν τὰ φερόμενα ὑπὸ τούτων πρὸς πώλησιν εἶδη οἷον ἀρνία, ἐρίφια, αἰγοπρόβατα, κυνήγια, πτηνὰ, ὡὰ, αλευρα, δημητριακοὺς κλπ. — τυρὸν, μαλίσια, δέρματα και ἄλλα προϊόντα και ἐρχόμενοι εἰς τὴν πόλιν ἀναδιβίζουσι τὰς τιμὰς αὐτῶν πρὸς ζημίαν τῶν πολιτῶν.

Ἡ ἀστυνομία ὀφείλει νὰ παύσῃ τὸ κακὸν τοῦτο, διότι ἐκ ταιούτων και παρομοίων πράξεων ὑπερετιμήθησαν τὰ τρόφιμα και νενοθυμένα πωλοῦνται, πρὸς μεγίστην ζημίαν τῶν πολιτῶν και ἰδίως τῶν οἰκογενειάρχων· — ὅθεν δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπη πώλησιν εἰμὴ εἰς τὰς ἀγοράς τῶν πόλεων, οὐδὲ νὰ συγχωρῇ εἰς τοὺς μεταπράτας ν' ἀγοράζωσιν ὅλα τὰ εἰς τὴν ἀγοράν ἐκτιθέμενα πρὸς πώλησιν τρόφιμα, διότι ἐντεῦθεν προκύπτει τὸ μονοπώλιον και ἡ πλεονεξία.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. τῆς τοῦ 1839 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου τὸ ἄρθρον 584 προβλέπει ἐκτακτὸν τινα περίστασιν δημοσίας χρειᾶς, ὅθεν δὲν ἔχει χώραν ἐπὶ παραβάσει τῶν περὶ τῆς καθημερινῆς και τακτικῆς πωλήσεως τροφίμων διατάξεων· τὸ δὲ ἄρθρ. 671 ἀπαγορεύει τὴν παράδοσιν τῆς διατιμῆσεως τροφίμων· ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἐν μέρει ἐσφαλμένη, διότι τὸ ἄρθρον 584 δὲν ἀπαιτεῖ ἐκτακτὴν περίστασιν, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ προηγηθῇ ἀστυνομικὴ διάταξις.

Ἀφορμὴ δημοσίων δυστυχημάτων.

Ἀρθρ. 588—633.

Διὰ τῶν ἀρθρῶν 588—591 τιμωροῦνται οἱ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐνεργῶντες ἢ παρμελοῦντες πράξεις ἐξ ὧν δύναται νὰ προκύψωσι δυστυχήματα, καὶ ὅσοι κολυμβοῦν εἰς μέρος μὴ προσδιωρισμένον ἐπὶ τούτῳ· διὰ τῶν ἀρθρῶν 592—597 τιμωροῦνται ὅσοι φέρονται ἀπειρικέπτως ἢ ἀμελῶς περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ πυρός, τῶν καυστικῶν ἢ εὐπρήστων πραγμάτων, ἢ περὶ τὴν ἀποτροπὴν τοῦ πυρός· εἰς οἰκίας, κτίρια, ἀγρούς, θάλασσαν, ὁδοὺς, πλατείας, πόλεις, χωρία κλπ. ὥς καὶ οἱ ἀνεχόμενοι τὰς ἀπειλοῦσας ἐμπρησμὸν πράξεις ἢ ἐλλείψεις τῶν συνοίκων, ἐνοικιαστῶν, ξενιζομένων, οἰκετῶν, ἢ ἐργατῶν, ὡς καὶ οἱ μὴ καταβάλλοντες μεγάλην προσοχὴν εἰς τὰ χημικὰ πειράματα ἢ ἔργα καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ φιλαξίαν τῆς πυρίτιδος κλπ. (ὅρα καὶ ἀρθρ. 70 ἀγορανομικῶν διατάξεων) — ἐπίσης οἱ καπνοδόχοι καὶ σωρῶται (τοιούτους δὲν ἔχουμεν ἐν Ἑλλάδι ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσιν) οἵτινες ἀμελοῦσιν ἢ κακῶς ἐπιμελοῦνται τὴν ὑπηρεσίαν των — ἐπίσης καὶ ὅσοι ιδόντες πυρκαϊὰν εἰς τὴν οἰκίαν, κατοικίαν, ἢ εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των, δὲν ζητοῦν εὐθὺς δημοσίαν βοήθειαν ἢ δὲν εἰδοποιοῦν τὴν ἀρχήν — διὰ τῶν ἀρθρῶν 598—609 τιμωροῦνται οἱ ἀνευ σχεδίου ἐγκεκριμένου παρὰ τῆς ἀρχῆς, ἢ κατὰ παράβασιν αὐτοῦ, οἰκοδομοῦντες ἢ ἐπισκευάζοντες οἰκοδομὰς, ὡς καὶ οἱ ἀρχιτέκτονες, οἱ κατεργασταὶ καὶ πωληταὶ ἀγροῦς ἢ κακοῦ ὕλικου κλπ. καὶ οἱ ἀμελοῦντες τὴν διατήρησιν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τῶν οἰκοδομῶν κλπ. (ὅρα καὶ ἀρθρ. 27 τοῦ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1835 Διατάγματος περὶ οἰκοδομῶν καὶ ἀρθρ. 7 τοῦ περὶ κατεδαφίσεως οἰκοδομῶν Διατάγματος τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1852 καὶ ἀρθρ. 5 τοῦ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1852 ἐτέρου Διατάγματος) — διὰ τῶν ἀρθρῶν 610—617 τιμωροῦνται οἱ περὶ τὴν ἵππασίαν, ἀμαξηλασίαν φερόμενοι ἀπροσέκτως καὶ ἀμελῶς, ὡς καὶ οἱ οὕτω παραγγέλλοντες ἢ ἀνεχόμενοι ἡνιόχους καὶ ὑπηρετάς — ἐπίσης οἱ χορηγοῦντες εἰς ἄλλους πρὸς χρῆσιν, ἀνευ προειδοποιήσεως τῶν ἀναγκαίων ὁδηγίων, ἵππους πτυρομένους (κοινῶς ξαφνιαζομένους) ἢ ἔχοντας ἐπικίνδυνα ἐλαττώματα, ἢ ζευγνύοντες τοιούτους εἰς παραγγελτὰ ὀχήματα — ἐπίσης οἱ δίδοντες εἰς τοιαῦτα ὀχήματα σκευὴ σαθρὰ καὶ οἱ μὴ προσέχοντες εἰς τὴν ἰσοσταθμίαν τῆς φορτώσεως καὶ οἱ συναρτῶντες πολλὰ φορτωμένα ὀχήματα, ὡς καὶ οἱ διαπιστευόμενοι ἵππους ἢ ὀχήματα εἰς παῖδας ἀναξίους ἢ εἰς ἀπείρους καὶ ἀνικάνους κλπ. — ἐπίσης οἱ ἐξιππάζοντες ἢ ἐξαγριοῦντες ἐξιππασθέντα ἢ ἐξαγριωθέντα ζῶα — ἐπίσης οἱ ἀφίνοντες ζῶα ἱππεύσιμα, ὑποζύγια, ἢ κτευσφόρα, νὰ τρέχωσιν εἰς τόπους κατοικουμένους ἢ συ-

χναζομένους, ἢ νὰ μένωσιν ἄνευ ἐπιτηρήσεως εἰς δημοσίας πλατείας, ὁδοὺς ἢ ἄλλους ἀνοικτοὺς τόπους, ὅπου δύνανται νὰ φέρωσι ζημίαν ἀφηνιάζοντα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον—ὡς καὶ οἱ ἀπολύοντες ἢ ἐκθιτόν-
τες εἰς τὴν τύχην των, ζωὰ δυνάμενα νὰ προσενηθῶσι ζημίαν—ἐπί-
σης καὶ ὅσοι ἔχοντες ἡμέρα ἢ οἰκοῦνται ζωὰ, ὑποκείμενα εἰς κακὴν
ἐλαττώματα, δὲν τὰ διευθύνουσιν ἢ δὲν τὰ φυλάττουσιν ἀσφαλῶς—
ἐπίσης καὶ οἱ ὑποκρύπτοντες ἀπὸ τὰς ἐρωτήσεις τῆς ἀρχῆς, κύνας ἰδι-
οῦς των περιφερομένους εἰς τὰς ἀγυῖας ἄνευ ἐπιτηρήσεως, ἢ ἄνευ
κλοιῶν (κοινῶς χανάκια) ἢ σημείων, εἰς τόπους ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους
ὑπάρχει ἰδιαιτέρα παραγγελία—ἐπίσης καὶ οἱ ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς
διατηροῦντες ζωὰ αἰθίασα (ἄγρια) ἢ ἄλλως φύσει ἐπιζήμια—ὡς
καὶ οἱ ἔχοντες μὲν τὴν ἀδειαν τῆς ἀρχῆς, μὴ ἐτελοῦντες δὲ τὰς περὶ
τοῦ τόπου καὶ τρόπου τῆς φυλάξεως δεδομένας παραγγελίας. Εἰς
ἐκατέρωτ' ὅν περιπτώσεων, ἐν τῷ ζῶον διαφύγῃ τὴν φυλάξιν, οφείλει
ὁ τῶς κἀτοχὸς αὐτοῦ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ ταύτου τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ
λάβῃ τ' ἀναγκαῖα μέτρα διὰ νὰ κατασπῇ τὸ ζῶον ἀβλαβές, διὰ τὴν
νὰ τὸ συλλάβῃ ἢ νὰ τὸ φονεύσῃ—τιμωροῦνται προσέτι καὶ ὅσοι παρ-
τηρήσαντες εἰς τὰ ζωὰ των σημεία ἢ συμπτώματα λύσεως, δὲν τὰ θα-
νατώνουν εὐθύς, ἢ δὲν τὰ καταλείβουσιν, ἢ δὲν εἰδοποιῶν τὴν ἀρχήν—
εἰς ἕκαστον ἐπιτρέπεται νὰ φονεύσῃ αἰθίασα ἢ ἄλλως ἐπιζήμια ζωὰ
ἀφηνιάζοντα καὶ ἀνεπιτηρήτους κύνας (ὅρα Νόμον τῆς 16 Φεβρουαρίου
1848 περὶ θανατώσεως περιπλανημένων ζῶων χόρτων καὶ αἰγῶν).

Διὰ τῶν ἀρθρ. 618—625 τιμωροῦνται οἱ πυροβολῶντες ἄνευ ἀνάγ-
κης εἰς τόπους ἐνθα δύναται νὰ συμβῇ δυστύχημα, ὡς καὶ οἱ πυρ-
βολοῦντες εἰς οἰκίας μὲ πυροβόλα ἢ ἀνεμυδῶλα ὅπλα καὶ ὅσοι θηρεύον-
τες ἢ ἀσκηνοῦντες εἰς τὸ πυροβολεῖν, πυροσκοποῦν ἀπροσέκτως—ἐπίσης
οἱ ἐμπιστευόμενοι πυροβόλα ἢ ἄλλα ὅπλα εἰς χεῖρας ἀπείρων, ἢ ἐνα-
ποθέτοντες ταῦτα εἰς τύπον ἐνθα δύναται νὰ φέρωσι βλάβην—ὡς
καὶ οἱ καταλύοντες εἰς ξενοδοχεῖον ἢ εἰς ἄλλαν οἰκίαν καὶ μὴ ἐκκα-
νοῦντες ἢ μὴ ἐπιτηροῦντες ἀδικήτως τὰ ὅπλα των—οἱ ξενόδοχοι
οὗτινες δὲν φροντίζουν περὶ τούτου—ἐπίσης οἱ κατασκευάζοντες ἀπη-
γορευμένα ὅπλα—ἐπίσης οἱ ἄνευ ἀδείας μεταρχόμενοι τὸ ἐμπόριον
ὅπλων ἢ πυρίτιδος, ἢ ὅπλοφοροῦντες ἄνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς (ὅρα καὶ
Διάταγμα 18 Φεβρουαρίου 1833 περὶ ὅπλοφορίας καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ.
91 τοῦ 1861 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν ὁ ὅπλοφορὸν ἂν
ἐκ περιπτώσεως ἀπώλεσε τὸ ἐγγραφοὺν τῆς ἀδείας δὲν τιμωρεῖται).
Ὡσαύτως τιμωροῦνται καὶ οἱ ῥίπτοντες εἰς οἰκίας ἢ ἄλλους τόπους δια-
μονῆς, εἰς αὐλήν, ἢ εἰς ἄλλας περιφραγμένας περιοχὰς μεταξὺ ἐν-
θρόπων εἰς κατοικοῦμένα ἢ συχνάζομενα μέρη ἢ εἰς τοιαῦτα ὅπου ἡ
θρῶσις δὲν δύναται νὰ ἐκτεθῇ ἐλευθέρως, λίθους ἢ ἄλλα σκληρὰ σώ-

μπατα ἢ πράγματα δυνάμενα νὰ φέρωσι βλάβην εἰς ἀνθρώπους ἢ εἰς ἰδιοκτησίαν—ἐπίσης καὶ οἱ ῥιπτόντες, ἀφίνοντες, ἢ χύνοντες τοιαῦτα πράγματα ἐξ οἰκιῶν, παραθύρων ἢ ἐξ ὕψους—ἐπίσης οἱ ἀνευ ἀτυντομικῆς ἀδείας ἀναρτῶντες οἰανδήποτε πρᾶγμα εἰς παράθυρα βλέποντα πρὸς ἀγυιάν, γωνίαν, ἢ εἰς ἄλλο ὑψηλὸν μέρος· καὶ ὁ μὴ ἐξασφαλίζων ταῦτα ἐκ τῆς ἐνδεχομένης ἀνατροπῆς ἢ καταπτώσεως, ὅταν ἡ ἀνάρτησις δὲν εἴναι ἀπαγορευμένη—οἰκοδεσπόται καὶ δικακτόχοι κατοικίας ἐνέχονται διὰ τὰ ῥιπτόμενα, χυνόμενα ἢ ἀναρτῶμενα ὑπὸ τῶν εἰκείων καὶ ὑποκειμένων αὐτοῖς, καὶ εἰς αὐτοὺς ἐπιβάλλεται τὸ πρόστιμον, ἐὰν δὲν δύναται ν' ἀνακαλυφθῇ ὁ πταιστήτης.—Διὰ τῶν ἀρθρῶν 626—630 τιμωροῦνται οἱ ἀμελοῦντες τὴν περίφραξιν ἢ τὴν ἐξασφάλισιν ἰδίων τάρρων, κρημνῶν, βαράθρων, ἢ ἄλλων κινδυνωδῶν θέσεων, ὡς καὶ οἱ ἀφίνοντες ὅπας ἢ εἰτοχὰς ἀκαλύπτους, μὴ ἐξασφαλισμένους ἢ ἀφωτίστους ἐν καιρῷ σκότους, ἢ καταρρέκτας ἀνοικτάς—ἐπίσης οἱ ἀντιπράττοντες εἰς τὰς ἰδιαιτέρας διατάξεις περὶ ἀσφαλείας τῶν δημοσίων ὁδῶν καὶ προχωμάτων—ἐπίσης οἱ ἀνευ ἀνάγκης ἢ ἰδιαιτέρας ἀδείας τῆς ἀρχῆς ἐκθέτοντες ἢ ἀποθέτοντες ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν ἢ πλατειῶν οὐχήματα, ὕλας οἰκοδομικὰς ἢ ἐργατικὰς, ἐμπορεύματα μεταπρατήρια, καὶ οἱ κατακλείοντες καὶ οἱ δυσκολεῦοντες τὴν ἐλευθέραν διόδον ἐναντίον τῆς ἰδιαιτέρας προνοίας τῆς ἀρχῆς κλπ.—ἐπίσης καὶ ξενοδόχοι οἵτινες ἐν καιρῷ νυκτὸς δὲν φωτίζουνσι τὴν εἰσόδον καὶ ἐξόδον—ἐπίσης καὶ οἱ ἀνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς καὶ ἀνευ εἰδοποιητικῶν σημείων στήνοντες αὐτοβόλα ὄπλα, οἶον δόκανα, παγίδας, ἢ τριβόλους, ἢ ἀνοίγουσι βόθρους εἰς ἐδικήν των ἢ εἰς ξένην περίφρακτον ἢ ἀφρακτον ἰδιοκτησίαν ἢ εἰς δημοσίους τόπους.—Διὰ τῶν ἀρθρῶν 631 καὶ 632 τιμωροῦνται οἱ μὴ λαμβάνοντες ἐξασφαλιστικὰ μέτρα ἐπὶ παραρρόνων καὶ οἱ παραμελοῦντες τὴν ἐπικειμένην αὐτοῖς ἐποπτείαν παραρρόνων ἢ μηχανικῶν, ἢ ὑδροφόρων, ἢ ὑπόπτων ὑδροφοβίας, ἢ ἀφίνοντες τοῦτους νὰ περιέρχωνται ἐλευθέρως—ἐπίσης καὶ οἱ γενόμενοι ἐνοχοὶ τοιούτου πταισματος—ἐπίσης καὶ ὁ μεθύων περὶ τὴν ἀσφάλειαν του εἰς ἐργασίας αἵτινες, πρὸς ἀποφυγὴν δυστυχημάτων, ἀπαιτοῦν ἰδιαιτέραν προσοχὴν, ὡς καὶ ὁ μεθύμενος ὅστις ἐπὶ χειρὶ τοιαύτας ἐργασίας.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 633 τιμωρεῖται ὅστις ἀρνεῖται ἢ καθιστᾷ ἐπισφαλῆ τὰ εἰς κτίρια τιθέμενα ὑποστηρίγματα, κιγκλίδας ἢ ἄλλα προφυλακτικὰ μέσα—ὡς καὶ ὅστις ἐξαφανίζει τὰ εἰς προφύλαξιν δυστυχημάτων ἀνεγερόμενα εἰδοποιητικὰ σημεῖα, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον μετακινεῖ τὸν σκοπὸν των κλπ.

Μετὰ τὴν ἐν συνόψει μνείαν τοῦ περιεχομένου τῶν ἀνωτέρω ἀρθρῶν 388—633, παρατηροῦμεν ὅτι ταῦτα ἔχουσι μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς

τὴν πρόληψιν τῶν ἐνδεχομένων δυστυχημάτων, καὶ ὅτι ὁ Νομοθέτης πρὶν εἰσεῖναι τὸ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ δώσῃ ἀπορροήν εἰς δυστυχήματα καὶ τιμωρεῖ τούτο προκαταβολικῶς, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι δὲν προέκυψε τὸ ἀπειλούμενον ἢ ἐνδεχόμενον δυστύχημα— ἐφ' ὅσον ὅμως ἤθελε προκύψει καὶ δυστύχημα τι, συντρέχουσι καὶ αἱ σχετικαὶ ποιναὶ ἀναλόγως τοῦ ἀποτελέσματος.

Παραμέλησις βοήθειας εἰς δημόσιαν ἀνάγκην.

Ἄρθρ. 634.

Διὰ τοῦ ἁρθροῦ τούτου τιμωρεῖται ὅστις προσκληθεὶς νομίμως, ἀμελεῖ ἢ ἀρνεῖται ἀνευ νομίμου κωλύματος, ἢ ἀνευ ἰδίου κινδύνου ζωῆς, τὴν ὀφειλομένην βοήθειαν ἐναντίον στάσεως, ληστείας, λεηλασίας, ἢ ἐπ' αὐτοφῶρῳ κακουργημάτων ἢ πλημμελημάτων, ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ποινικῶν ἀποφάσεων, ἢ ἄλλων δικαστικῶν ἐνταλαμάτων, εἰς ναυάγια ἢ ἄλλους κινδύνους ὕδατος ἢ πυρός, ἢ εἰς ἄλλα δημόσια θεινὰ—ὡς καὶ ὁ κωλύων τὴν συνδρομὴν ἄλλων ἢ ταραττῶν τὴν τάξιν αὐτῶν—ὡς καὶ ὁ δεικνύων ἀμέλειαν περὶ τὴν ὀφειλομένην προμήθειαν ἢ διατήρησιν τῶν πρὸς βοήθειαν ἢ σωτηρίαν ἀναγκαίων σκευῶν ἢ ὑλῶν (ὅρα καὶ ἄρθρ. 7 τοῦ περὶ ναυαγαιρέσεων Νόμου).

Παραμέλησις λυτρώσεως ἀπὸ κινδύνου ζωῆς.

Ἄρθρ. 635.

Διὰ τοῦ ἁρθροῦ τούτου τιμωρεῖται ὅστις ἐνῶ βλέπει ὅτι εὐρίσκεται τις εἰς κίνδυνον ζωῆς, παραλείπει τὴν λύτρωσιν αὐτοῦ, καίτοι δυνάμενος νὰ τὴν ἐπιχειρήσῃ, χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ ἑαυτὸν εἰς κίνδυνον ζωῆς.

Περὶ τοῦ ἁρθροῦ τούτου καὶ ἄλλων παρομοίων ἐκάμωμεν λόγον ἐν σελ. 27, ἥδη δὲ προσθέτομεν ὅτι ἐκάστοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἄλλων ἀνθρώπων περιπίπτουσιν ἄλλοι εἰς κίνδυνον, εἴτε διότι παρεσύρθησαν ὑπὸ ποταμοῦ, εἴτε διότι ὠλισθήσαν εἰς κρημνόν, εἴτε διότι ὡς ἀμαθεῖς περὶ τὸ κολυμβᾶν προσχώρησαν εἰς βαθύτερον μέρος θαλάσσης, εἴτε διότι ἀνετράπη ἢ λέμβος καὶ ἔπεσαν ἐν θαλάσῃ, εἴτε διότι συνέπεσε νὰ κοιμῶνται εἰς μέρος ἐνθα πρόκειται νὰ διαβῇ ὀρηκτικὸν ρεῦμα ποταμοῦ, ἢ νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῶν ὑπερμεγέθης λίθος, εἴτε διότι κινδυνεύουσι νὰ πέσωσιν ἐκ τρεχόντων ἵππων εἰς ἐπικινδύνα μέρη, οἷον ἐπὶ πετρῶν, κρημνῶν κλπ., εἴτε διότι ἤναψαν τυχαίως τὰ φορέματα αὐτῶν ἐκ πυρός κλπ. κλπ.—ὅθεν εἰς τοιαύτας καὶ παρομοίας περιστάσεις ὀφείλουσιν οἱ παρευρεθέντες νὰ σπεύσωσι πρὸς διάσωσιν τῶν κινδυνεύοντων ἀδελφῶν των καὶ σώζοντες τούτους οὐ μόνον θὰ αἰσθανθῶσι μεγάλην εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ καὶ θ' ἀποκτήσωσιν ἀπαράγραπτα δικαιώματα εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν διασωθέντων καὶ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν αὐτῶν—ἄλλως ἀφίνοντες τοὺς κινδυνεύοντας εἰς τὴν

τῶν τῶν, ὅα κηρύχῳσι χαίρειται καὶ μοχλοῖ παρ' ὅλης τῆς κοινῆς καὶ ὅα καταδικασθῶσιν ὑπὸ τοῦ Πταισματοδίκου εἰς πρόστιμον μέχρι διακοσίων δραχμῶν, ἐν δὲ περιπτώσει θανάτου τῶν κινδυνεύοντων, εἰς κράτησιν τὸ πολὺ δύο ἐβδομάδων καὶ εἰς πρόστιμον 5—100 δραχμῶν—κατὰ πᾶσαν περίστασιν ἡ Ποινικὴ ἀπόφασις τυπύεται καὶ δημοσιεύεται δι' ἐξόδων τοῦ πταίστου.

Κατὰ τὸν Ἰαννουάριον 1869 ἀνετράπη πλησίον τῆς προκυμαίας Πατρῶν λέμβος τις περιέχουσα περὶ τὰ 18 πρόσωπα, ἐξ ὧν ἐσώθησαν οἱ λεμβοῦχοι καὶ τέσσαρες ἐκ τῶν ἐπιβατῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπνίγησαν ἐνεκὰ τῆς ἀβελτηρίας τῶν ἐν τῇ προκυμαίᾳ πλοιάρχων (ἐκτὸς ἐνὸς πλοιάρχου Γαλαξειδιώτου ὅστις ἔσωσε τοὺς τέσσαρας), τὸ περιστατικὸν τοῦτο κατελύθησεν τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν καὶ διήγειρε τὴν ἀγανάκτησιν τῶν πολιτῶν. κατὰ τῶν μὴ σπυσάντων πλοιάρχων καὶ λεμβούχων πρὸς διάσωσιν τῶν δυστυχῶν θυμάτων, τὰ ὅποια ἐπὶ τινα λεπτά τῆς ὥρας παλαίοντα μὲ τὴν θάλασσαν καὶ μὴ τυχόντα βοήθειας, ἐγένοντο βορὰ τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἰχθύων.

Παραμέλησις ὀφειλομένης ἐφορείας ἢ βοηθείας.

Ἄρθρ. 636—639.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 636 τιμωροῦνται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 2½ ἐβδομάδων ἢ μὲ πρόστιμον μέχρι 300 δραχμῶν, ἱατροὶ χειρουργοὶ κλπ. ὅστις προσκαλούμενοι ὑπὸ τῶν πασχόντων, ἀρνοῦνται ἀνευ νομίμου (δηλ. εὐλόγου) αἰτίας, τὴν συνδρομὴν τῶν, ἢ διακόπτουσιν αὐτογινώμονως ἢ ἀμελοῦσι τὴν ἐπιχειρηθεῖσαν βοήθειαν, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅσοι ἀφίησιν χωρὶς προστασίας, ἐφορεῖαν, ἐπιμέλειαν ἢ ἱατρικὴν συνδρομὴν τέκνα ἰδία, ἢ διαπεπιστευμένα εἰς αὐτοὺς, αἰτιανεῖς, ἀναπήρους, βλάκας ἢ ἄλλους τοιούτους, ὅτινες εἰσὶν ἀνίκανοι νὰ ὁδηγήσωσιν ἢ βοηθήσωσιν αὐτούς;—ἐπίσης καὶ ὅσοι ἀποκρύπτουσι δηλ. ἀποσιωπῶσι τὰ συμβάντα εἰς τοὺς ἀνωτέρω, δυστυχήματα, ἢ χορηγοῦσιν εἰς τούτους ἀνευ τῆς διατάξεως, εἰδήμονας, ἱατρικὰ τὰ ὅποια δύνανται νὰ ἴναι ἐπικινδυνὰ εἰς τὴν κατὰστασίν των (ὅρα καὶ ἄρθρ. 24 τοῦ περὶ ἐμ. βολιασμοῦ Νόμου).

Τὸ προκαίμενον ἄρθρον εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρον τοῦ περὶ ἐκθέσεως ἀρθροῦ 308 περὶ οὗ ἐν σελ. 327—330 γίνεται λόγος.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 637 ὁ εὐπορος πταίστης ὑποχρεοῦται εἰς τὰς πρὸς ἑαυτὸν τοῦ πασχόντος δαπάνας, κατὰ τὰ ληφθησόμενα ὑπὸ τῆς ἀρχῆς μέτρα.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 638 τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 20—200 δραχμῶν, ὅστις ἀμελεῖ νὰ χορηγήσῃ, ἐὰν δύναιτο, τὴν πρῶτην ἀναγκαίαν βοήθειαν εἰς παιᾶς ἐρηλίκας (δηλ. ἐκθέτους ἢ ἀποπληκνηθέντας), ἢ εἰς

ἄλλους χρῆζοντας βοήθειας ἀνθρώπους, μέχρις αὐτῆς ἢ ἀρχῇ διατάξῃ τὰ δέοντα, ἢ οἱ οἰκεῖοι λάβωσι περὶ τούτου πρόνοιαν (ἴδε καὶ ἄρθρον 68 τοῦ Ἀστικού Νόμου τοῦ 1856).

Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 639 τιμωρεῖται ὅστις ἀναλαμβάνει ξένα ἀνθρώπων τέκνα, ἀνευ συγκαταθέσεως τῆς ἀρχῆς, δηλ. ὁ εὐρών ἢ συλλαβὼν τοιαῦτα τέκνα καὶ κρατῶν ταῦτα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν συγγενῶν των ἢ τῆς ἀρχῆς.

Πταίσματα ὡς πρὸς τὰς ἐγκύους ἢ τικτούσας.

Ἄρθρ. 640—643.

Διὰ τῶν ἁρθρῶν τούτων τιμωροῦνται οἱ τρομάζοντες τὰς ἐγκύους, ἐπίσης καὶ οἱ μὴ σπεύδοντες πρὸς συνδρομὴν αὐτῶν πασχουσῶν κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην ἢ τὸν τοκετὸν, ἰατροὶ, μαϊευταὶ κλπ. — ἐπίσης καὶ οἱ κύριοι τῶν ὑπηρετιῶν ἢ ἄλλων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν, ἐπιμέλειαν ἢ ἐπιτήρησιν αὐτῶν, κατὰ κλεψιγαμίαν, ἐγκύων κατασταθεισῶν γυναικῶν, ὅσοι δὲν λαμβάνουσι πρόνοιαν διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν παιδοκτονίαν, νεογνοκτονίαν ἢ ἀμβλώσιν τοῦ ἐμβρύου, ἢ δὲν ἀναγγέλλουσι ἀνυπερθέτως τὰς περιστάσεις καὶ ὑποψίας των εἰς τὴν ἀρχήν — ἐπίσης καὶ κλεψίγαμοι ἐγκυοὶ, ἐὰν ἀποκρύπτωσι τὸν τοκετὸν των.

Ἄρθρ. 644.

Ὁ παραλείπων ἢ ἀμελῶν νὰ κάμῃ τὴν κατὰ Νόμον ὀφειλομένην εἰδοποίησιν τοκετοῦ, ἢ θανάτου, ὡς καὶ ὁ ἀμελῶν ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν εὐρεσίαν πτώματος, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 20—200 δραχμῶν (ὅρα καὶ ἄρθρ. 64, 77—85 καὶ 90 τοῦ περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων Νόμου).

Πταίσματα πρὸς τεθνηκότας καὶ νεκροφανεῖς.

Ἄρθρ. 645—649.

Ἐκ πολλῶν περιστατικῶν ἀπεδείχθη ὅτι ἄνθρωποι ἐκληρθέντες ὡς ἀποβιώσαντες, διστελῶν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ληθάργου, πολλοὶ δ' ἐνταφιασθέντες ἀπεσπάρσθησαν τοῦ ληθάργου ἐν τῷ τάφῳ καὶ τινες τούτων διεσώθησαν διὰ τῆς ἀμα τῷ κρῶτι ἢ τῷ γόφῳ συνδρομῆς τῶν παρὰ τοὺς τάφους ὄντων, ἄλλοι δ' εὐρέθησαν ἀρτίως ἐκπνεύσαντες ἕνεκα τοῦ ἐνταφιασμοῦ· πολλῶν δὲ τὰ πτώματα ἢ τὰ ὅσα εὐρέθησαν μετὰ καιρὸν ἀνεστραμμένα κατὰ τὴν ἀνοιξὶν τῶν τάφων, τοῦθ' ὅπερ δεικνύει ὅτι ἐνταφιασθῆσαν ζῶντες, καὶ ματαίως κατέβαλον πρὸς ἐξέγερσιν προσπαθείας, ἢ ὅτι ὑπὸ τυμβωρύχων ἐπεσκέφθησαν.

Πρὸς ἀποφυγὴν ἐνταφιασμοῦ τῶν φαινομένων νεκρῶν, διατάχθησαν διάφορα προφυλακτικὰ μέτρα (ἴδε Διατάγματα 28 Μαρτίου 1884 καὶ (ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.) 67.

13 Μαΐου 1835 περί νεκροσκοπών) καὶ ποινὰ διεγράφησαν κατὰ τῶν παραβαινόντων τὰ περί ἐνταφιασμοῦ κανονισμένα, διότι ἐνδέχεται νὰ προκύψῃ βίαιος θάνατος δι' ἐνταφιασμόν ἢ ἀνατομίας ἀνθρώπων, ἐν καταστάσει ληθαργίου εὐρισκομένων, τόσῳ μᾶλλον ὅσον δὲν διεγνώσθησαν εἰσέτι ἀκριβῶς τ' ἀλλάνθιστα σημεῖα τοῦ θανάτου, εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς σήψεως τοῦ σώματος.

Ὅταν ἡ ψυχὴ ἀποχαιρετήσῃ τὸ σῶμα, ἐγκαταλείπει τοῦτο ἄπνον εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐπλάσθη, εἰς ἣν καὶ θάπτεται καὶ πρέπει νὰ μένῃ ἀνέπαρον μέχρι τῆς ἀποσυνθέσεως. — ὅθεν διὰ τῶν ἀρθρῶν 645—649 τιμωροῦνται οἱ ἀραιροῦντες ἢ κακοποιοῦντες τὰ πτώματα, οἱ καταχρῶμενοι αὐτῶν πρὸς ἀθεμίτους σκοποὺς (π. χ. πρὸς ἀσελγίαν) οἱ τυμβωρύχοι, οἱ διαμελιστὰι τῶν πτωμάτων κλπ., ὡς καὶ οἱ μὴ προσκαλοῦντες βοήθειαν ἱατροῦ ἢ εἰδήμονος πρὸς συνδρομὴν νεκροσκοποῦς, ὡς καὶ οἱ ἀνευ εἰδήσεως τῆς ἀρχῆς διαμελίζοντες ἢ ἀποκρύπτοντες νεκρὸν φέροντα ἔχνη βιζίας βλάβεως, φαρμακείας ἢ ἄλλης θανάτωσεως κλπ.

Ἄρθρ. 650—653.

Διὰ τῶν ἀρθρῶν τούτων τιμωροῦνται οἱ παραβαίνοντες τὰς περί διαδοτήριων, πανηγύρεων καὶ καταλυμάτων διατάξεις, ὡς καὶ οἱ ἐξουδόχοι (ὅρα καὶ Διάταγμα 28 Μαρτίου 1835 περί διαδοτήριων).

Ἄρθρ. 654—657.

Διὰ τῶν ἀρθρῶν τούτων τιμωροῦνται οἱ οἰκοδοσποταί, μετενοικισταὶ οἵτινες δὲν ἀναγγέλλουν τὴν ἀλλαγὴν τῶν κατοικιῶν ἢ ἐνοικίων. — οἱ δεχόμενοι ὑπερέτας ἀνευ τῶν ἀπαιτούμενων προσόντων. — οἱ παραβάται τῶν διατάξεων τῶν σχολείων καὶ τῆς διδασκαλίας (ὅρα ἀρθρ. 6 τοῦ περί δημοτικῶν σχολείων Νόμου τῆς 6 Φεβρουαρίου 1834) καὶ οἱ παραβάται τῶν περί ὑπερετῶν διατάξεων.

Προσβολὴ κατὰ τῶν ἡθῶν.

Ἄρθρ. 658—660.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 658 τιμωροῦνται με κράτητην 2 ἐβδομαδίων ἢ με πρόστιμον, ὅσοι πρὸς κοινὸν σκάνδαλον, συνοικοῦσιν ἡνωμένοι, ἀνευ γάμου, ὡσανῆρ καὶ γυνή. — τὸ ἀρθρον τοῦτο ὑποθέτει ἀθέμιτον ἔνωσην μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἐξ ἧς προκύπτει σκάνδαλον εἰς τὸ κοινὸν καὶ ἰδίως εἰς τοὺς γείτονας, οἵτινες βλέπουσι τοιαύτην ἀθεμιτοσύνην καὶ κακοήθειαν. — ἐρ' ὅσον ὅμως οἱ συνοικοῦντες ἀθεμίτως πρὸς φυλάττονται καὶ δὲν δίδουσιν ἀφορμὰς εἰς ἄλλους, δὲν τιμωροῦνται διότι ἡ παλλακία δὲν εἶναι ἀξιώποινος· ἐννοεῖται δ' ὅτι ὡς πρὸς τοὺς ἀθεμίτως συνοικοῦντας ἄρρενας συντρέχει ἡ ποινὴ τοῦ ἀρθροῦ 282 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 659 τιμωροῦνται μὲ κράτησιν ἢ μὲ πρόστιμον οἱ προσβάλλοντες τὴν αἰδῶ δι' ἀκολάστων πράξεων γινομένων δημοσίων — τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι ὅλως διάφορον τοῦ ἄρθρου 272 καὶ ὑποβάλλεται ὅτι αἱ ἀκόλαστοι πράξεις δεν γίνονται πρὸς κοινὸν σκάνδαλον, ἢ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ παρεκφυθῶσιν ἄλλοι.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 660 τιμωροῦνται μὲ κράτησιν 3—30 ἡμερῶν καὶ μὲ πρόστιμον 15—100 δραχμῶν οἱ μαστροποὶ καὶ οἱ τὴν προχώ-
γιν συγχωροῦντες ξενοδόχοι.

Ἄρθρ. 664—666.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται οἱ φυγόπονοι, ἐπαῖται, ἀγύρ-
ται, γοητὲς, οἱ μὴ ἔχοντες ὠρισμένην κατοικίαν, οἱ πλάνοι, ἐξορκισταὶ
κλπ., ἐφ' ὅσον ὅμως διὰ τοιούτων μέσων ἐνήργησαν ἀπάταις ἢ ἄλλας
ἀθεμίτους πράξεις περιεχούσας τὰ ὑπ' ἄλλων ἄρθρων τοῦ Ποιν. Νόμου
ἀπαγορεύμενα στοιχεῖα, τιμωροῦνται κατὰ τ' ἄρθρα ἐκεῖνα.

Ἄρθρ. 667—669.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 667 τιμωροῦνται οἱ ἐπιχειροῦντες δημοσίους ἐράνους,
ἀνευ δικαιώματος ἢ ἀδείας τῆς ἀρχῆς, ἐκτὸς ἐάν ἡ πράξις περιέγῃ
εὐστατικά ἄλλης ἀξιοποίνου πράξεως πλημμελήματος ἢ κακουργήμα-
τος, ὅτε ἐπιφέρει τὴν σχετικὴν ποινὴν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 668 τιμωροῦνται οἱ ἀποκτώντες ἢ λαμβάνοντες
ὡς ἐνέχυρον παρ' ἀγνώστων, χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ εἶδη, τιμηλρεῖς λίθους
ἢ ἄλλα κεκμήλια κλπ.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 669 τιμωροῦνται ὅσοι κατὰ παραγγελίαν ἀγνώ-
στων, ὑπόπτων, ἢ ὑπηρετῶν, ἢ χωρὶς νὰ λάβωσι τὴν ἀνήκουσαν πρὸς
νοὶον καὶ πληροφόριαν κατασκευάζωσιν ἢ μεταποιῶσι κλειδας ἢ ἀνοί-
γισι κλειθρὰ ὡσαύτως καὶ ὅσοι ἀπεργάζονται κλειδας καὶ ἄλλα ἐκ-
τυπα δεν φυλάττουσιν, ἢ ἐμπιστεύονται εἰς ἐπισφαλεῖς χεῖρας, τὸ
λυσικλειθριον, ὡς καὶ οἱ πυντοπῶλαι ἐμπορευόμενοι κλειδας ἢ λυσί-
κλειθρα ἐργαλεῖα (λυσικλειθριον εἶναι τὸ λεγόμενον σεκρέτον ὡς καὶ
ἐργαλεῖόν τι ῥιμαντέλλο καλούμενον, ὅπερ διὰ τινος βιαίχης στρώφης
ἀνοίγει πᾶν κλειθρον.)

Πταίσματα διὰ μέτρων καὶ σταθμῶν.

Ἄρθρ. 670.

Εἰς πρόστιμον 1—50 δραχμῶν καταδικάζεται ὅστις ἔχει φευδῇ
μέτρα ἢ σταθμὰ εἰς ἀποθήκας ἐμπορευμάτων, ἢ εἰς ἄλλους πρὸς ὠνησίαν
καὶ πώλησιν διαρισμένους τόπους — ὅστις εἰς ἀνοικτὰ ἢ ἐλευθέρᾳ
ἐπιτηδεύματα μεταχειρίζεται ἄλλα παρὰ τὰ διατεταγμένα καὶ πεση-
μασμένα καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν διατηρούμενα μέτρα ἢ σταθμὰ,
ὅστις ἀποποιεῖται τὴν μέτρον ἢ τὴν σταθμὴν εἰς τοὺς ἀγρομαστὰς,

ἐνῷ πωλεῖ πράγματα, τὰ ὅποια πληρώνονται κατὰ τὸ μέτρον ἢ τὸ βάρος, ἢ πωλεῖ αὐτογνωμόνως μὲ μέτρον πράγματα, εἰς τῶν ὁποίων τὴν πώλησιν εἶναι διατεταγμένη ἡ χρῆσις τῶν σταθμῶν. — ψευδῆ μέτρα ἢ σταθμὰ δημεύονται (ἢτοι στέλλονται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἑσσοτερικῶν Ἑπουργεῖον κατὰ τὸ Διάταγμα τῆς 28 Νοεμβρίου 1836).

Περὶ τοῦ προκειμένου ἄρθρου ἐγράψαμεν τὰ δέοντα ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 399, ἐδ. 5 τοῦ Ποιν. Νόμου, καταδείξαντες ὅτι ἡ χρῆσις τῶν ψευδῶν μέτρων ἢ σταθμῶν τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀπάτης, ὅταν προηγήθῃ ψευδὴς ἢ παράστασις τῶν νενοθευμένων μέτρων ἢ σταθμῶν ὡς ἀκριβῶν καὶ οὕτως ἐξαπατήθῃ καὶ ἐζημιώθῃ ἄλλος τις, πεισθεὶς εἰς τὰς ψευδεῖς ταύτας παραστάσεις, ὅταν ὅμως δὲν προηγήθῃσαν τοιαῦται παραστάσεις ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἀνεῦ τινος ἐξηγήσεως μετεχέρισθῃ τις ψευδῆ μέτρα ἢ σταθμὰ, ἢ σῶα, ἀλλὰ μὴ ἐπιτετραμμένα, τότε ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρ. 670 (ὅρα καὶ ἄρθρ. 71, 79 καὶ 82 ἀγορανομικῶν διατάξεων).

Ἔννοεῖται δ' ὅτι ὁσάκις τὰ μέρη θέλουσι νὰ γίνῃ ἡ στάθμισις ἢ ἡ μέτρησις μὲ ψευδῆ ἢ ἄσκημα μέτρα, ἢ ἀντὶ σταθμίσεως, νὰ γίνῃ μέτρησις, ἢ συναλλαγὴ κατ' ἀποκοπὴν, ἢ κατὰ τύχην, ἀνεῦ μετρήσεως ἢ σταθμίσεως, τὸ τοιοῦτον δὲν τιμωρεῖται, διότι εἰς χεῖρας τῶν συμβαλλομένων κεῖται νὰ πράξωσιν ὅ,τι θέλουσιν ἐπὶ τῆς περιουσίας των.

Ἄρθρ. 671—672.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται οἱ παραβιάζοντες τὴν διατίμησιν ἀμέσως δι' ὑπερβολικῆς τιμῆς ἢ μισθοῦ, ἢ ἐμμέσως δι' ἐλλειποῦς σταθμίσεως ἢ μετρήσεως, ἢ δι' εὐτελοῦς ποιότητος τῶν ὠνίων. — κατ' ὅπως καὶ οἱ νοθεύοντες τρόφιμα, ἱατρικὰ ἢ ἄλλα πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτήδεια, ὑποκείμενα εἰς τὴν διατίμησιν τῆς ἀρχῆς, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀπατήσῃ τοὺς ἀγοραστὰς, περὶ τὴν ποιότητα, τὸ μέτρον, ἢ βάρος αὐτῶν, ὑποβάλλοντες ὕλας μὴ γνησίας ἀντὶ γνησίων, ἢ ἀναμιγνύοντες ξένας ὕλας. — ὡς καὶ οἱ ἐν γνώσει πωλοῦντες τοιαῦτα πράγματα καλὰ καὶ ταῦτα ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ νοθεύσεως ἐχούσης χαρακτηρὰ κακουργήματος ἢ πλημμελήματος.

Ἄρθρ. 673.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωρεῖται μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον ὁ γινόμενος ἐνοχὸς ἀπάτης, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 398 δηλ. ὁ ἐνεργήσας ἀπάτην μὴ περιεχομένην εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 399 καὶ 401 καὶ τῆς ὁποίας ἀπάτης ἡ ζημία ἢ τὸ κέρδος δὲν ὑπερβαίνει τὰς 20 δραχμὰς, ὁ τοιοῦτος ἀπατεὼν δὲν τιμωρεῖται ἐὰν πρὸ πάσης ἐξετάσεως ἠκανοποίηται τὸν ἀπατηθέντα.

"Αρθρ. 674—680.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν πταισματα, ὡς καὶ τὰ πταίσματα ὡς πρὸς τὰ χρυσά, ἀργυρά καὶ ἄλλα ἐμπορεύματα καὶ παρόμοια σκευή—ὡς καὶ τὰ πταίσματα ὡς πρὸς τὰ δημόσια ἐγγράφα, σφραγίδας χαρτοσήμαντρα καὶ σύμβολα.

"Αρθρ. 681—683.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται τὰ δι' ἐνεχύρων καὶ παιγνίων πταίσματα.

Ἐν τούτοις τὸ χαρτοπαίγνιον εἶναι ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν, διότι δὲν εἶναι γενικῶς ἀπγορευμένον εἰμὴ εἰς δημόσια μέρη (ἄρθρ. 50, §δ. 8 καὶ 10 τοῦ Ἀστυνομικοῦ Νόμου), καὶ διότι τὸ ἄρθρ. 683 τοῦ Ποιν. Νόμου προϋποτίθην ὅτι προηγήθη ἀπαγορεύσεις δι' ἀστυνομικῆς διατάξεως, ἄλλως οὐδ' εἰς δημόσια μέρη εἶναι ἀπγορευμένον· ἔνεκα τούτου καὶ διότι ἐξ ἀρχαίης καὶ ἀδιακώπου συνηθείας εἰσῆλθῃ τὸ χαρτοπαίγνιον, χωρὶς νὰ ἐφαρμοσθῶσιν οὐδ' αἱ περὶ σφραγίσεως τῶν παιγνιοχάρτων διατάξεις τῶν ἄρθρ. 9 καὶ 44 τοῦ περὶ χαρτοσήμου Νόμου, ὑπέπεσον εἰς ἀχρηστίαν αἱ περὶ ἀναλήψεως τῶν ἐν παιγνίοις κερδιθέντων χρημάτων διατάξεις τοῦ Ῥωμ. Δικαίου, (διατ. 3, cod. 3, 43, καὶ Ν. 2, 5 καὶ 6 τῶν Βασιλ. 60, 8), διότι ἐπὶ Ῥωμαίων τὰ ἐπὶ χρήμασι παιγνίδια ἦσαν κεκωλυμένα ἢτοι ἀπγορευμένα ἐπὶ ποινῇ, ἐνῷ σήμερον δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀπγορευμένα εἰμὴ τὸ πολὺ εἰς δημόσια μέρη δηλ. εἰς τὰς αἰθούσας, καφενεῶν, ξενοδοχείων, λασχῶν κλπ., ἐπομένως τὸ εἰς ἄλλα μέρη γινόμενον χαρτοπαίγνιον εἶναι τυχερὰ καὶ θεμιτὴ ἐπιχείρησις, καθ' ἣς δὲν ἐπιτρέπονται αἱ περὶ ἀχρεωστικῶν ἀρχαί, κατὰ τὸν Κανόνα cessante ratione legis cessat ipsa lex· ἐφαρμόζοντες δὲ τὰ Δικαστήρια καὶ οἱ νῦν Νομοδιδάσκαλοι παραδέχονται ὅτι ὁ ζημιωθείς ἐν χαρτοπαίγνιῳ δύναται νὰ δικαιοθῇ ἐν Δικαστηρίῳ ν' ἀναλάβῃ ὅσα ἀπώλεσε παίζων.

"Αρθρ. 684.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις μὲ κράτησιν, αἱ δεχόμενοι ἐράνους ξένων λαχείων καὶ οἱ ἀνευ δικαιώματος, ἢ ἰδιαιτέρως ἀδείας τῆς ἀρχῆς, συσταίνοντες λαχείον ἢ κατάστημα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ γίνηται περιδosis (στοίχημα) ἐπὶ τῶν κληρώσεων ἄλλων λαχείων, ἢ ἐπὶ τῶν ἐκκυβύσεων κτημάτων ἢ πραγμάτων (ὅσα τὸ περὶ λαχείων Διάταγμα τῆς εἰκοστῆς Ὀκτωβρίου 1836).

"Αρθρ. 685—686.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται οἱ παίζοντες εἰς λαχείον ξένου ἐπικρατείας, ἢ ἄλλως ἀθέμιτον—καὶ οἱ διαδίδοντες συγγράμματα τεί-

νοντα εἰς τὸ νὰ διεγείρῳσιν ἢ νὰ διατηρήσωσι τὴν πρὸς τὰ λαχρῖα κλίσιν διὰ δεισιδαιμόνων ἢ ἄλλων ἀπατηλῶν ἀναπλασμάτων—τοιαῦτα συγγράμματα δρμεύονται.

Ἄρθρ. 687.

Διὰ τοῦ ἁρθρου τούτου τιμωρεῖται μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον ὅστις εἰς κατάστασιν ἀμύνης εὗρισκόμενος, χωρὶς νὰ ὑπερβῇ τὰ ὅρια αὐτῆς ἀποκτείνῃ ἄλλον καὶ δὲν ἀναγγείλῃ τοῦτο τάχιστα εἰς τὴν πλησιέστατην ἀρχήν. (Ἴδε καὶ σελ. 364 Δικαστ. Πρακτ. ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας).

Ἄρθρ. 688.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1836 Δικ. τάγματος, δι' οὗ διατάσσεται ὅτι, ὅστις προξενήσῃ αἰκίαν φέρουσαν νόσον ἢ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητα μὴ διαρκούσαν πλεον τῶν τριῶν ἡμερῶν τιμωρεῖται 1) ἐὰν ἡ αἰκία ἐγείνη μετὰ προμελέτης κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἁρθρ. 307 ὥρισμένα, μὲ κράτησιν 1—6 μηνῶν 2) ἐὰν ἡ αἰκία ἐγείνην ἄνευ προμελέτης, κατὰ τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἁρθρου 308 ὥρισμένα, μὲ κράτησιν 1—6 ἐβδομάδων, ἢ μὲ πρόστιμον 20—200 δραχμῶν 3) ἐὰν ἡ αἰκία ἐγείνην ἄνευ προμελέτης, πλὴν μὲ τὰς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἁρθρ. 309 ὥρισμένας περιπτώσεις, μὲ κράτησιν τὸ πολὺ μιᾶς ἐβδομάδος, ἢ μὲ πρόστιμον τὸ πολὺ 20 δραχμῶν 4) ἐὰν ἡ αἰκία ἐγείνην ἐξ ἀμελείας, κατὰ τὰ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ αὐτοῦ ἁρθρου ὥρισμένα, μὲ πρόστιμον τὸ πολὺ 10 δραχμῶν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν καὶ περὶ τοιούτων αἰκιῶν οἱ ὅροι τῶν ἁρθρ. 313—315 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τῶν αἰκιῶν ὁμιλήσαμεν ἐν σελ. 137 καὶ 138, ἥδη δὲ προσθέτομεν ὅτι αἰκία λέγεται πᾶσα σωματικὴ κάκωσις (κτύπημα) ἐξ ἧς δὲν προῆλθε νόσος ἢ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν πλεον τῶν τριῶν ἡμερῶν, ἐπομένως εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ἐξέρυσαν αἷματα ἐκ τοῦ προσβληθέντος σώματος, ἀρκεῖ νὰ ἐκλείσθῃ ἡ πληγὴ ἐντὸς τῶν 3 ἡμερῶν καὶ νὰ μὴ ἐμείνῃ ἐξ ἀνάγκης κλινήρης ἢ ἀεργος ὁ αἰκισθεὶς πλεον τῶν 3 ἡμερῶν.

Ἄρθρ. 689.

Πρὸς τιμωρίαν τοῦ αἰκισκόντος ἀπαιτεῖται αἵτησις ἢ καταμήνυσις τοῦ αἰκισθέντος ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων του (ἄρθρ. 317) ἐκτός ἐὰν ἡ αἰκία ἐπὶ νύκτι διατάραξιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας, ὅτε τιμωρεῖται ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἄρθρ. 690.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀντικατέστη διὰ τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1836 Δικ. τάγματος, δι' οὗ διατάσσεται ὅτι μὲ κράτησιν ἢ μὲ πρόστιμον τιμω-

βρίται ὅστις ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν ἀρθρῶν 334, 335, 336 καὶ 338 τοῦ Ποιν. Νόμου, (ἀντικατασταθέντων ἀκολούθως διὰ τῶν ἀρθρῶν 27, 28, 29 καὶ 30 τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1837 περὶ ἐξουβρίσεων Νόμου), προσβάλλει ἀδίκως ἢ καθυβρίζει ἔργῳ ἢ λόγῳ ἐγγράφως, διὰ σημείων, εἰκόνων ἢ καθ' ὅποιονδήποτε ἄλλον τρόπον, τὴν τιμὴν ἄλλου τινός.

Ἄρθρ. 691—692.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ 691 συμφηρίζεται, δηλ. δὲν τιμωρεῖται ἡ διὰ τῶν ἰδίων παραχρῆμα ἀνθύβρισις.

Διὰ τοῦ ἀρθρ. 692 ἡ καταδίωξις τῆς ἐξουβρίσεως δὲν γίνεται ἐξ ἐπαγγέλματος — οὐδ' ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τῆς ὑβρεως. (Ἴδε καὶ σελ. 228—290 Δικαστ. Πρακτ. ἐπὶ τῆς Ποινικῆς Δικονομίας).

Ἄρθρ. 693.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ τούτου τιμωροῦνται μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον οἱ ἔνοχοι κλοπῆς, ὑπεξαίρεσεως, ἀπάτης, ἢ καταστροφῆς ξένης ιδιοκτησίας, μὴ προνοουμένης ὑπὸ τῶν ἀρθρ. 373, 388 καὶ 421, δηλ. ὅταν τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν δὲν υπερβαίνει τὰς 20 δραχμὰς καὶ δὲν ἔλαβον χώραν ἄλλα συμβάντα τιμωροῦντα τὰς πράξεις ταύτας αὐστηρότερον — μένουσι δὲ ἀτιμώρητοι οἱ πρὸ πάσης ἐξετάσεως ικανοποιούντες τὸν παθόντα. (Ἰδε σελ. 399—406 τῆς παρούσης Πρακτικῆς).

Ἄρθρ. 694.

Κατὰ τὸ ἀρθρον τοῦτο τιμωρεῖται μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον ὅστις εὕρισκε, ἀπολωλὸς πρᾶγμα καὶ δὲν ἀναγγέλλει τὸ εὑρημά του εἰς τὴν ἀρχὴν ἐντὸς 3 ἡμερῶν, ἢ δὲν τὸ γνωστοποιεῖ εἰς τὸ κοινόν — ἐὰν ὅμως ἐρωτηθῇ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἢ ἄλλου τινός, ὡς πρὸς τὸ εὑρημα καὶ ἀρνηθῇ, ἢ δὲν ἀναγγεῖλῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν εὐρεσιν, τοῦλάχιστον ἐντὸς ὁκτὼ ἡμερῶν μετὰ τὴν γενομένην δημοσίαν πρόσκλησιν πρὸς τὸν εὐρέτην, (εἴτε ὠρισμένως εἴτε ἀορίστως) τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως κατὰ τὸ ἀρθρ. 387 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἄρθρ. 695.

Ἡ τιμώρησις τῶν μικροτέρων ὑφαιρέσεων καὶ βλαβῶν τῆς εἰς τὰ δάση ξυλικῆς, καθὼς καὶ τῶν μικροτέρων περὶ τὴν ἀλιεῖαν πταισμάτων, γίνεται κατὰ τοὺς ὅρους τῆς περὶ τῶν δασῶν καὶ τῆς ἀλιείας διατάξεων (ὅρα Διατάγματα περὶ δενδροφυτείας καὶ δασῶν τῶν 10 Ἰουλίου καὶ 4 Δεκεμβρίου 1836, ἀρθρ. 448 τοῦ Ποιν. Νόμου, καὶ σελ. 299—301 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ὡς πρὸς τὸ ἀνέκκλητον τῶν πταισματικῶν ἀποφάσεων ἐπὶ βλάβαις δένδρων καὶ σπικρῶν).

"Αρθρ. 696.

Κατὰ τοὺς ὅρους τῶν περὶ τῶν ἀγρῶν καὶ λειμῶνῶν ἰδιαιτέρων δικαίων τιμωρεῖται· 1) ὅστις βλάπτει ξένην ἰδιοκτησίαν δι' αὐτογνώμονας παραβάσεως τῶν ὁρίων τῶν ἀγρῶν καὶ ἰδιαιτέρως δι' ἀροτρίασεως, θερισμοῦ, συγκομιδῆς κλπ. (ὅρα Διατάγματα 31 Δεκεμβρίου 1836 καὶ 1 Ἰουλίου 1838)· 2) ὅστις νέμει μόνος ἢ δι' ἄλλου ζῶα εἰς ἀπληροεμένους καιροὺς ἢ τόπους, ἢ ἄνευ ἐπὶ τούτῳ ἀδείας, εἰς νομάς ξένας ἢ ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔχει δικαίωμα, ἢ εἰς τοιούτους τόπους, ὅπου εὐκόλως τὰ ζῶα δύνανται νὰ προσενηώσωσι βλάβην, ἢ ἄνευ τῆς προσηκούσης προσοχῆς (ὅρα Διάταγμα τῆς 13 Μαΐου 1835, περὶ τῆς προσενομένης εἰς τοὺς ἀγροὺς βλάβης ἐκ τῆς βοσκῆς τῶν ζώων)· 3) ὅστις ἀντιβαίνει εἰς τὰς ἰδιαιτέρας διατάξεις αἱ ὅποιαι προσδιορίζουσι ῥητὰς ἐποχὰς διὰ τινας γεωργικὰς ἀσχολίας, ἢ διατάττουσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας ἀγρῶν κοινὰς τινὰς ἐργασίας πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἀρουρῶν (καλλιεργημένων γαιῶν), ἐναντίον ἐπιβλαβῶν ζώων ἢ κοινῶς ἐπικινδύνων ἐπιβόρῶν τῆς φύσεως.

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ἀρθροῦ παρατηροῦμεν ὅτι ὡςάκις ἡ ἀροτρίασις, ὁ θερισμός, ἢ ἡ συγκομιδὴ γίνεται κατόπιν ἀξιώσεων, ὑπάρχει αὐτῇ δικαίωμα (ἀρθρ. 205), ὡςάκις δ' ὁ θερισμός γίνεται πρὸς σκοπὸν σφετερισμοῦ ἀλλοτρίων, ὑπάρχει κλοπὴ (ἀρθρ. 371) καὶ ἐπομένως τὸ πρῶτον κείμενον ἀρθρον ὑποθέτει ἀπλῶς βλάβην ξένης ἰδιοκτησίας ἄνευ προθέσεως αὐτοδικίας ἢ κλοπῆς.

"Αρθρ. 697.

Διὰ τοῦ ἀρθροῦ τούτου τιμωροῦνται μετὰ κράτησιν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν ἢ μετὰ πρόστιμον τὸ πολὺ 50 δραχμῶν, οἱ παραβαίνοντες τὰς περὶ τῆς τοπικῆς καὶ ἀγροτικῆς ἀστυνομίας παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ἐκδιδόμενας καὶ ἐπικυρωμένας διατάξεις (ἴδε ἀρθρ. 14, 69 ἀγορονομικῶν διατάξεων καὶ ἀρθρ. 27 τοῦ περὶ ὑγεινῆς οἰκοδομῆς Νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1835).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. πη'. τοῦ 1836 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου, τὸ ἀρθρον 697 δὲν λαμβάνει χώραν εἰμὴ ὅταν παράβασις τις δὲν ἀνῴγειται εἰς Νόμον εἰδικώτερον.

"Αρθρ. 698—699.

Διὰ τῶν ἀρθρῶν τούτων τιμωροῦνται οἱ παραβαίνοντες τὴν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν εἰς ἣν διατελοῦσι συνεπείᾳ παινικῆς ἀποφάσεως—καὶ οἱ μὴ ἐγκαταλείποντες ἐπαρχίας ἢ τόπους ἢ τὴν ἐπικράτειαν συνεπείᾳ ἀστυνομικῆς διαταγῆς ἐκδιδόμενης νομίμως κλπ.

"Αρθρ. 700.

Ἐὰν ἡ εἰς σωματοῦν τι ἀιήλουτα ἢ δικαστικῶς ἐκτελεσθέντα

ὑφαιρεθῇ ἐκ προθέσεως ὅλη ἢ ἐν μέρει ἀπὸ τὴν διατεταγμένην ἐπιτήρησιν τῆς δημοσίας ἀρχῆς, παρακτὸς τῆς ἀλληλεγγύου ἐνοχῆς εἰς ἀποκατάστασιν, ἐπιβάλλεται πρόστιμον 20—200 δραχμῶν εἰς τοὺς προϋσταμένους καὶ διαχειριστάς καὶ 50 δραχμῶν τὸ πολὺ, εἰς τοὺς λοιποὺς ἐνόχους.

Ἄρθρ. 701.

Εἰς πρόστιμον τὸ πολὺ 50 δραχμῶν καταδικάζεται ὅστις ἀναγκάπτων ἢ καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον εὐρίσκων ἀρχαιοτήτας, δὲν ἀναγγέλλει εἰς τὴν ἀρχὴν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν τὸ εὑρεθὲν (ὅρα καὶ Διάταγμα τῆς 10 Μαΐου 1834 περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνολογικῶν συλλογῶν, περὶ ἀνακαλύψεως καὶ διατηρήσεως ἀρχαιοτήτων καὶ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν).

Ἄρθρ. 702.

Εἰς πρόστιμον 50—500 δραχμῶν καταδικάζεται ὅστις ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, φέρει ἢ προσπαθεῖ νὰ φέρῃ εἰς ξένην ἐπικράτειαν τὰς ἐν Ἑλλάδι εὐρεθείσας ἀρχαιοτήτας, ἢ λαμβάνει καθ' οἷονδήποτε τρόπον μετοχὴν εἰς τὴν ἐξαγωγὴν των' συγχρόνως δημεύονται τοιαῦται ἀρχαιοτήτες καὶ κατατίθενται εἰς τὸ ἐθνικὸν Μουσεῖον, ἐὰν δὲ ᾗδη ἐξήχθησαν, καταβάλλεται ἡ τιμὴ των καὶ δαπανᾶται πρὸς ὄφελος τοῦ Μουσείου.

Καὶ μολοντοῦτο πλείσται ἑλληνικαὶ ἀρχαιοτήτες πωλοῦνται ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος, αἱ δὲ πολύτιμοι ἐξάγονται λαθραίως ἐκτὸς τοῦ Κράτους.

Ἄρθρ. 703.

Ἐάν τινες διωρισμένοι δημοσίως, ὅχι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ πρὸς διατήρησιν ἀστυνομικῶν διατάξεων, ἢ εἰς ἀποτροπὴν πταισμάτων, ἢ ὄντες παρὰ τῆς ἀρχῆς προσκεκλημένοι καὶ ὑπόχρεοι, γίνονται αὐτοὶ οὗτοι ἐνόχοι ἐκείνων τῶν πταισμάτων εἰς ἀποτροπὴν τῶν ὁποίων ἐκλήθησαν, ἢ συνεργῶσι διὰ συνδρομῆς ἢ ἀπακρύψεως εἰς τὰ πταίσματα ἄλλων, τιμωροῦνται αὐστηρότερον διὰ τῶν σχετικῶν ποινῶν, λογιζομένου τοῦ δημοσίου χαρακτῆρός των, ὡς ἐπιβαρυντικῆς αἰτίας.

Ἄρθρ. 704.

Οἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 703 ἀναφερόμενοι, παραβαίνοντες τὴν ὀφειλομένην ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων των ἐχεμύθειαν ἢ ἄλλους ὅρους τῶν περὶ τῶν ἔργων των διατάξεων, τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον τὸ πολὺ 50 δραχμῶν, καὶ ἐὰν ταῦτα ἐπράξαν ἐκ πλεονεξίας ἢ ἐπίτηδες πρὸς ἐξαπάτησιν τῆς ἀρχῆς τιμωροῦνται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός.

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.).

63.

"Αρθρ. 705—708.

Τὸ ἄρθρον 705 ὁρίζει ὡς ἐποχὴν ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τὴν 19 Ἀπριλίου (1 Μαΐου) 1834 καὶ καταργεῖ ὅλους τοὺς προλαβόντας ἀντιθέτους Νόμους, Διατάγματα καὶ ἐθιμα—τὸ ἄρθρον 706 προβλέπει περὶ τῆς ἰσχύος τῶν προλαβόντων Νόμων ὡς πρὸς τὰς ἀξιοποίους πράξεις αἵτινες ἐτελέσθησαν πρὸ τοῦ Ποιν. Νόμου, τὸ ἄρθρον 707 δίδει κύρος εἰς ὅλα τ' ἀντικείμενα ὅσα δὲν κανονίζονται διὰ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἀλλὰ δι' ἐιδικῶν Νόμων καὶ Διαταγμάτων καὶ τὸ ἄρθρον 708 ἀνατίθῃσι τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ Ποιν. Νόμου εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείαν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ.

Ν Ο Μ Ο Σ

τῆς 23 Νοεμβρίου 1837.

Περὶ ἐξυθρίσεων ἐν γένει καὶ περὶ τύπου.

Ἐξ ὑβρίσεως τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 1.

Με θάνατον τιμωρεῖται ὅστις ἐπιβάλλῃ χειρὰ ὑβριστικὴν εἰς τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἢ ἀπειλεῖ κατ' αὐτοῦ αἰκίαν.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο περιλαμβάνει πᾶσαν κατὰ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως γενομένην ἐπίτηδες βιαιοπραγίαν ἢ σωματικὴν βλάβην, οἷον—δήποτε εἶδους καὶ βαθμοῦ, (διότι ἀφοῦ ἡ ἀπλή ἐπίθεσις ἢ αἰκία τιμωρεῖται μὲ θάνατον, κατὰ μείζονα λόγον τιμωροῦνται μὲ θάνατον καὶ αἱ δεινότεραι σωματικαὶ προσβολαί)· δὲν ἐφαρμόζεται δ' ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμελείας ἢ τυχαίως ἐπενεχθεισῶν αἰκιῶν, ἢ ἄλλων βαρυτέρων κακώσεων, διότι αἱ ἐξ ἀμελείας ἢ ἐκ τύχης προκύπτουσαι βλάβαι, δὲν θεωροῦνται ὡς ἐξ ὑβριστικῆς χειρὸς προσελθούσαι. ὁ δὲ Νόμος τιμωρεῖ μὲ θάνατον τὴν ἐπιβολὴν ὑβριστικῆς χειρὸς, δηλ. τὴν πρὸς σκοπὸν προσβολῆς τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ βασιλέως γενομένην βιαιοπραγίαν ἢ κακώσιν, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν αὕτη προῆλθε διὰ χειρὸς ἢ δι' ἄλλου ὑπὸ χειρὸς κινουμένου ἢ διευθυνομένου ὀργάνου, οἷον ξίφους, πυροβόλου, λίθου, ἢ ἄλλου μέσου—ὅθεν ἂν ἐξ ἀμελείας τινὸς, προκύψῃ σωματικὴ τις βλάβη εἰς τὸν Βασιλέα, ὁ παραίτιος ὅλῃ δόσῃ λόγον διὰ κοινὸν ἀδίκημα (ἄρθρ. 347 τοῦ Ποιν. Νόμου)· ἂν δ' ἐκ συμπτώσεως ὅλῃς ἀπρόοπτος συμβῇ σωματικὴ τις βλάβη εἰς τὸν Βασιλέα, ὁ δὴθεν παραίτιος δὲν ὀφείλει λόγον εἰς τὴν δικαιοσύνην, διότι οὔτε δολίαν προκίρῃσιν ἔσχεν, οὔτε

ἀμέλειαν ἐδείξε. Π. χ. 1) Εἰς κινήγιόν τι ἡ στρατιωτικὴν παρὰ τὰς ἐξ ἀπρροσεξίας κινήγιον ἡ στρατιώτου τινὸς ἐπυροσφάτηται ὅπλον καὶ ἐπλήρωσε τὸν Βασιλέα· ὁ ὑπαίτιος· ὁ δὲ δώσῃ λόγον διὰ τὴν ἀμέλειαν τοῦ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς, διότι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ προσβάλλῃ τὸν Βασιλέα, οὐτὲ ἐγνώριζεν ὅτι ἤθελε πάθει ὁ Βασιλεὺς· 2) εἰς στρατιωτικὰ γυμνάσια τελούμενα ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως καὶ διὰ προσταγμάτων αὐτοῦ, ἐθλάσθη τὸ ὅπλον ἐνὸς στρατιώτου καὶ ἡ βολὴ ἐκτύπησε τὸν Βασιλέα·—ὁ στρατιώτης ὅμως δὲν πταίει διὰ τὸ τυχαίον τοῦτο δυστύχημα.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τιμωρεῖται μὲ θάνατον ὁ ἀπειλὸν κατὰ τοῦ Βασιλέως αἰκίαν·—ἡ περίπτωσις αὕτη ὑποθέτει ὅτι ἡ ἀπειλὴ γίνεται κατὰ πρόσωπον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἄλλως ἡ μακρὰν αὐτοῦ ῥηθεῖτα ἀπειλὴ ἐπὶ αἰκίᾳ ἢ ἄλλῃ δεινωτέρᾳ πράξει, δὲν τιμωρεῖται μὲ θάνατον, διότι εὐκόλον εἶναι εἰς ἕκαστον, ἐν τῇ ἀγανακτήσει του, νὰ ἐκφράσῃ ἀπειλὴν τινα κατὰ τοῦ Βασιλέως, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ ἰδίου προσώπου τοῦ Βασιλέως, εἶναι πολὺ δύσκολον τὸ τοιοῦτον καὶ διὰ τοῦτο τιμωρεῖται μὲ θάνατον, διότι ἰσοδυναμεῖ μ' ἐπιβολὴν ἐξυβριστικῆς χειρὸς·—ἄλλως τε δὲν εἶναι πρέπον νὰ τιμωρηθῇ μὲ θάνατον ὁ μακρὰν τοῦ Βασιλέως ἐκφράτας ἀπειλὴν αἰκίας κατ' αὐτοῦ, ἐνῶ μὲ τοιαύτην ποινὴν τιμωρεῖται ὁ ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ ἰδίου προσώπου τοῦ Βασιλέως καὶ αἰκίζων ἢ τραυματίζων αὐτὸν ἐλαφρῶς ἢ βαρύν· τὸ πρᾶγμα διαφέρει πολὺ, διότι ἡ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Βασιλέως ἐκφραθεῖσα ἀπειλὴ εἶναι ξηρὰ ἐκφορὰς, μὴ ἀποτελοῦσα ἀπαρχὴν ἐκτελέσεως, μεταξὺ δὲ ταύτης καὶ τῆς ἐκτελέσεως μέγιστον μεσολαβεῖ χάσμα·—ὅθεν πᾶσι μακρὰν τοῦ Βασιλέως ἐκφρασθεῖσα κατ' αὐτοῦ ἀπειλὴ αἰκίας, θεωρεῖται ἄπλως προσβολὴ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως (ἄρθρ. 2, ἐδ. δ'), διότι τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως εἶναι ἱερὸν καὶ ἀπαράβιαστον, ἀρὰ πᾶς ὅστις μακρὰν τοῦ Βασιλέως, ἀπειλεῖ κατ' αὐτοῦ αἰκίαν (ἢ ἄλλαν σωματικὴν βλάβην), προσβάλλει διὰ τοιούτου τρόπου τὸ ἱερὸν καὶ ἀπαράβιαστον τοῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως καὶ τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 44 τοῦ 1870 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 18 τοῦ Συντάγματος ἐπεληφθεὶς κατὰρχῆσις τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ἐγκλημάτων, δὲν συνεπάγεται τὴν ἀτιμωρησίαν τοῦ ἐνόχου, ἀλλ' ἐπιφέρει τὴν εἰς ἰσχύα δεσμὰ καταδικαν αὐτοῦ ὡς ἀμέσως ὑποδεστέραν ποινὴν· ἡ ἀπόρριξις αὕτη εἶναι ὀρθοτάτη τὰ δὲ κατ' αὐτῆς ἐπιχειρήματα τοῦ Ν. Σχεπύλου ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 2548 φύλλῳ τοῦ Διόντος ἀνέκρουσιν εἰς ἄλλαν ἐποχὴν καὶ δι' ἄλλα ἔργα.

Ἄρθρον 2.

Με φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους τιμωρεῖται 1) ὅστις ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Βασιλέως, ἢ εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, ἢ εἰς δημόσιον τόπον, παρόντων πολλῶν, ἢ διὰ δημοσίων ἐγγράφων, ἢ συμβολικῶν παραστάσεων, ἢ δι' ὅποιονδήποτε αἰσθητῶν ἐξεικονίσεων καὶ ἀνακρινώσεων πρὸς τὸ Δημόσιον· α) ὑβρίζει, χλευάζει, δυσφημεῖ τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἢ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν· β) προσπαθεῖ νὰ διεγείρῃ μίσος ἢ περιφρόνησιν κατ' αὐτῶν· γ) ἀποδίδει εἰς ἄλλον παρὰ τὸν Βασιλέα, δικαιώματα ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἑλλάδος· ἢ δ) καθ' οἷονδήποτε ἄλλον τρόπον προσβάλλει τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως, ἢ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν· 2) ὅστις συνθέτει ἐν γνώσει, ἢ διαδίδει ἐκ προθέσεως τοιαῦτα ἔγγραφα ἢ παραστάσεις· 3) ὅστις καταχρᾶται τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλέως πρὸς ἐκτέλεσιν παρὰ νόμου πράξεως.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον δὲν ἀπαιτεῖ πάντοτε τὴν παρουσίαν τοῦ Βασιλέως εἰς τὰς γιγνομένας ὕβρεις, χλευάσας, δυσφημίας κλπ., περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὰ ἐδ. α—δ', διότι καὶ ὅταν αἱ πράξεις αὗται γίνωνται ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Βασιλέως, εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, ἢ εἰς δημόσιον τόπον (δῆλ. εἰς τόπον ὅπου συναζόνται ἄνθρωποι) παρόντων ὅμως πολλῶν ἀνθρώπων (τοῦτέστι πλειόνων τῶν δύο, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Ῥωμ. Νόμου, καθ' ὧς πολυετής ἐνοικίσις λέγεται ἢ πέραν τῆς διετίας γενομένη) ἢ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται· εἰς δὲ τὰς περιπτώσεις 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρ. 2 δὲν ἀπαιτεῖται οὔτε ἡ παρουσία τοῦ Βασιλέως, οὔτε δημοσία συνέλευσις, οὔτε δημόσιος τόπος, οὔτε παρουσία ἄλλων, διότι ὁ συνθέτων ἐν γνώσει, ἢ ἐκ προθέσεως διαδίδων ἐξυβριστικὰ ἢ χλευαστικὰ ἔγγραφα καὶ παραστάσεις, ὡς σατύρας, λιβέλλους ἢ ἄλλας ἀνηθίκους ἢ προσβλητικὰς εἰκονογραφίας κατὰ τοῦ Βασιλέως, τιμωρεῖται ἀνευ διακρίσεως τόπου καὶ χρόνου—ἐπίσης καὶ ὁ καταχρώμενος τοῦ ὀνόματος τοῦ Βασιλέως πρὸς ἐκτέλεσιν παρὰ νόμου πράξεως, τιμωρεῖται ἀνευ διακρίσεως τόπου καὶ χρόνου· ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη ἀνάγεται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας, οἵτινες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικαλῶνται τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλέως.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρ. 2 μετεφύρθη ἐν μέρει διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1830 Νόμου, δι' οὗ διετάχθησαν τὰ ἐξῆς· ἄρθρ. 1 με εἰρκτὴν τὸ πολὺ 7 ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' ἐντύπων εἰκονικῶν παραστάσεων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐξυβρίζει, δυσφημεῖ, ἢ χλευάζει τὸν Βασιλέα, ἢ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Βασιλίσσαν, ἢ προσπαθεῖ νὰ διεγείρῃ μίσος ἢ περιφρόνησιν κατὰ τῶν προσώπων αὐτῶν, ἢ τῆς Βασιλικῆς ἐξουσίας — ἄρθρ. 2 ἢ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ποινὴ τῆς

εἰρηκώς μεταβάλλεται εἰς φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους, ὅταν οἱ ἐγκρίαι ἀποφαίνονται, κατ' αἵτησιν, ἢ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὅτι ὑπάρχουν ἐλαφρυντικαὶ περιπτώσεις· ἄρθρ. 3) τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1837 Νόμου καταργεῖται, καὶ ὅσον ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα.

Συνεπεία τοῦ ἀνωτέρω Νόμου, ἰσχύει τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ προλιθόντος Νόμου, ὡς πρὸς τὰς πράξεις αἵτινες γίνονται προπορικῶς, ἢ διὰ δημοσίων ἐγγράφων, ἢ συμβολικῶν παραστάσεων, ἢ ἄλλων ἐξεικονίσεων καὶ ἀνακοινώσεων, ἢ διὰ χειρογράφων, καὶ ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὰς διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' ἐντύπων παραστάσεων γενομένας, ἰσχύει ὁ μεταγενέστερος Νόμος.

Ἄρθρον 3.

Διὰ τοῦ ἁρθρου τούτου τιμωρεῖται με φυλάκισιν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ὅστις ἐκτός τῶν εἰς τὸ ἄρθρ. 2 περιπτώσεων, δεικνύει περιφρόνησιν πρὸς τὸν Βασιλέα, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ πρόσωπον ἢ τὴν Βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν.

Ὡς πρὸς τὴν περιφρόνησιν παρατηροῦμεν ὅτι αὕτη δὲν περιλαμβάνει τὰς ὕβρεις, δυσφημίας καὶ τοὺς χλευασμούς, ἢ ἄλλας προσβολὰς περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ ἄρθρ. 2· ἀλλ' ἀφορᾷ τὴν ἑλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἢ πρὸς τὴν Βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν. Π. χ. ὅταν τις στρέφῃ τὰ ὀπίσθια ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως, ἢ δὲν ἀποκαλύπτεται ἐνώπιον αὐτοῦ, ἢ παίζει ἢ ἀσχημονεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ του, ἢ καπνίζει, ἢ ἀπλῶς γινόμενου λόγου περὶ Βασιλέως, ῥίπτει περιφρονητικὰς φράσεις φέρ' εἰπεῖν «τί καλὸν μὲς ἔκαμα δὲν τὸν ἔχρην ἀνάγκη καίμεθα καλῆτεροί του» κλπ.

Ἄρθρον 4.

Ὅστις ἀποδώσῃ εἰς τὸν Βασιλέα τὸ ὄνειδος ἢ τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως του τιμωρεῖται με φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρι ἐνὸς ἔτους καὶ με χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν.

Βαρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 29 τοῦ Συντάγματος τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως εἶναι ἀνεύθυνον καὶ ἀπαραδίαστον, οἱ δὲ ὅπουργοι εἰσὶν ὑπεύθυνοι, ἐπομένως τὸ ὄνειδος καὶ ἡ εὐθύνη τῶν πράξεων τῆς Κυβερνήσεως ἀνήκει εἰς τοὺς ὑπουργοὺς καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Συντάγματος ἐκάστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προπορικῶς καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμούς του, τερπὺν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους—ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος· ἡ λογοκρισία ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον ἀπαγορεύεται—διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Συντάγματος δὲν καθρηγῆθησαν τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ περὶ ἐξουσίας καὶ περὶ τύπου Νόμου, ἀλλὰ δὲν ἐδεσμεύθησαν καὶ οἱ πόλῖται νὰ κατακρίνωσι προπορικῶς ἢ ἐγγράφως ἢ διὰ τοῦ τύπου τὰς πράξεις

μους πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, διότι διὰ τοιούτων πράξεων ζημιούται τὸ ἔθνος ἐν ὅλῳ καὶ κατὰ μέρος οἱ πολῖται, ὥστε οἱ ὑπουργοὶ καὶ πάντες οἱ ὑφιστάμενοι ὑπάλληλοι δὲν ἔχουσι κανὲν δικαίωμα νὰ κλείωσι τὰ στόματα καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὸν κάλαμον τῶν παραπονομένων, ἢ τῶν δυναμένων νὰ δικωτίσωσι τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς πραχθείσης ἢ πραχτομένης παρανομίας ἢ ἄλλης ἐπιζημίου πράξεως, διότι διὰ τῆς τοιαύτης συζητήσεως καὶ δημοσιότητος δύνανται καὶ οἱ ὑπουργοὶ ν' ἀναγνωρίσωσι τὰ λάθη τῶν καὶ νὰ φέρωσι διόρθωσιν, δύναται δὲ καὶ ὁ Βασιλεὺς ν' ἀπολύσῃ αὐτούς.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἐνεκα καταχρήσεων τῆς Κυβερνήσεως, πολλὰκις ἐξήφθη ὁ τύπος κατὰ τῶν ὑπουργῶν, ἐνίοτε δ' ἀνέμιζεν ἀμέσως ἢ πλαγίως τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ Βασιλέως καὶ ἐμέμφθη αὐτοῦ, ἀλλ' οἱ ἔνορκοι ἀπέλυσαν τοὺς κατηγορουμένους, διότι καὶ οὗτοι ὡς ἄνθρωποι ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰ αἰτία καὶ τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τῶν κατηγορουμένων καὶ ἐνόμισαν ὅτι συμφέρει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Βασιλείαν νὰ μὴ ἐκφρασθῇ ἐν ἐτυμολογίᾳ ἢ Δικαστικῇ ἀποφάσει, ὅτι αἱ προσβλητικαὶ ἐκφράσεις ἀπέβλεπον τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ Βασιλέως· τοιοῦτοτρόπως οἱ ἔνορκοι συμβιβάζουσι τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τῶν πολιτῶν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διαφυλάττουσι τὴν βασιλικὴν ἀξιοπρέπειαν εἰς τὸ ὑψηλὸν σιμεῖον αὐτῆς· ἀπόκειται δ' εἰς τοὺς ὑπουργοὺς νὰ μὴ δίδωσιν ἀφορμὰς παραπόνων καὶ κατακραυγῶν, διότι πολλάκις ἐκθέτουσι καὶ αὐτὴν τὴν Βασιλείαν καὶ γίνονται παραίτητοι δυσχερέστων σκηνῶν — ἀπόκειται δὲ καὶ εἰς τὸν Βασιλέα νὰ μελετᾷ τὴν δημοσιογραφίαν, νὰ ἐξέρχεται εἰς περιοδείας, νὰ ζητῇ πληροφορίας περὶ τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων καὶ τῆς ἐν γένει διοικήσεως καὶ ὅταν πεῖσθαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις του παρανομεῖ, ἢ ἐνεργεῖ σπατάλην τῶν δημοσίων χρημάτων, ἢ προσφέρει τὰς δημοσίας θέσεις εἰς τοὺς εὐνοούμενους αὐτῆς κλπ. κλπ. τότε δικαιοῦται νὰ προτρέψῃ τοὺς ὑπουργοὺς εἰς παραίτησιν καὶ ἐν ἀπραξίᾳ, ν' ἀπολύσῃ αὐτούς, διὰ δὲ τῆς νέας Κυβερνήσεως νὰ ἐπανορθώσῃ τὰ συμβάντα ἀδικήματα.

Βασιλεῖα τοιαύτην καταβάλλουσα μέριμναν καὶ φροντίδα ἔχει τὴν ἰσχύν της εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ.

Ἄρθρον 5.

Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 5 ἐρμηνεύονται τ' ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 ὡς πρὸς τὰς ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένας πράξεις, ὅταν γίνονται κατὰ τῆς Βασιλείας ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον αὐτῆς, διότι εἶναι ταῦτόν ὡς ἀνεὶ ἐγένοντο κατὰ τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρον 6.

Διὰ τοῦ ἁρθροῦ τούτου τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺν τοῦ λαοῦ ὅστις εἰς δημόσιον τόπον, ἢ παρόντων πολλῶν, περιυβρίζει, ἢ

διὰ μίσεως, ἢ περιφρόνησιν ἀφαιρεῖ ἢ βλάπτει τὰ βασιλικά σύμβολα ἢ ἄλλα τῆς βασιλικῆς ἀξίας σημεῖα. Π. χ. τὰς βασιλικὰς εἰκόνας, ἢ τὰ βασιλικά ἐμβλήματα, ἅτινα ἡρτῆνται εἰς δημοσία καταστήματα ὡς ἐξωθεν τῶν ταχυδρομείων, προξενείων κλπ.

Ἄρθρον 7.

Ὁ ἐξυβρίζων τὸ πρόσωπον τοῦ διαδόχου τῆς Βασιλείας, τιμωρεῖται εἰς μὲν τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 1 μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 2, μὲ φυλάκισιν 9 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 3 μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν.

Παρατηροῦμεν ὅτι τὸ προκείμενον ἄρθρον δὲν περιορίζεται ἀπλῶς εἰς τὴν κυριολεξίαν τῆς ἐξυβρίσεως, ἀλλ' εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 3 αἵτινες θεωροῦνται ὡς ἐξύβρισις κατὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφὴν (ἐπικεφαλίδα).

Ἄρθρον 8.

Ἐξυβρίσεις γενόμεναι κατὰ τοῦ διέποντος τὴν Βασιλείαν (Ἀντιβασιλέως), τιμωροῦνται καθόσον μὲν ἀναφέρονται εἰς τ' ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 7 (δηλ. ὡς ἐπὶ διαδόχου) καθόσον δὲ περιέχονται εἰς τὸ ἄρθρον 4 μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνός, μέχρις ἐνὸς ἔτους.

Ἄρθρον 9.

Ἡ ἐκτέλεσις ἀξιοποίνου πράξεως, κατὰ τινος μέλους τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, θεωρεῖται εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς νομίμου ποινῆς, ὡς ἰδιαίτερα ἐπιβαρυντικὴ περίστασις.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου προκύπτει ὅτι αἱ κατὰ τῶν μελῶν τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας ἀξιοποῖνοι πράξεις, τιμωροῦνται ὅπως καὶ αἱ κατὰ τῶν ἰδιωτῶν (ἐξαιρουμένων τῶν εἰδικῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 123 τοῦ Ποιν. Νόμου περὶ ἐσχάτης προδοσίας) μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ ἰδιότης τῶν προσβληθέντων θεωρεῖται ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἐὰν ὅμως πρόκειται περὶ ψευδορκίας γενομένης ἐκ μέρους τοῦ ἀντιδίκου, τότε δὲν ὑπάρχει ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσις, διότι ἡ ψευδορκία δὲν θεωρεῖται ὡς ἔγκλημα παχθέν κατὰ τοῦ μέλους τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας, μεθ' οὗ ἐδικάζετο ὁ ὁμῶσας, ἀλλ' ὡς ἔγκλημα κατὰ τῆς ὀρθορκείας καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 357 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας κατὰ τὸ ὅποιον ὁ καθ' οὗ ἡ ψευδορκία δὲν θεωρεῖται παθὼν, οὔτε περιμένει ὡφέλειαν ἐκ τῆς περὶ ψευδορκίας ἀποφάσεως.

Ἄρθρα 10—13.

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων τιμωροῦνται οἱ ὑβρίζοντες, χλευάζοντες, ἢ δυσφημοῦντες δι' ἔργων, λόγων, ἐγγράφων ἢ συμβολικῶν παραστάσεων, τοὺς ἡγεμόνας, πρέσβεις ἢ ἄλλους διπλωματικῶν χαρακτῆρα ἔχοντας πληρεξουσίους ἔξενον ἐπικρατειῶν ὡς καὶ οἱ διὰ δημοσίων ὁμι-

λιών, ἢ κοινῶς διαδιδόμενων συγγραμμάτων ἢ συμβολικῶν παραστάσεων, προσβάλλοντες Κυβερνήσεις, ἢ ἀρχὰς ξένων ἐπικρατειῶν, διὰ περιρρονητικοῦ χλευασμοῦ, βλασφημίας, ἢ ἄλλων δυσμενῶν αἰτιάσεων, ὡς καὶ οἱ προκαλοῦντες κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς ἐπανάστασιν τοὺς κατοίκους ξένων ἐπικρατειῶν.

Αἱ ἀνωτέρω πράξεις τιμωροῦνται κατ' ἐγκλησιν τῶν ὑβρισθέντων ἢ τοῦ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει διπλωματικοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ προσβληθέντος ἡγεμόνος, ἢ τῆς προσβληθείσης Κυβερνήσεως, ὅταν τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἐπιτρέπεται (ἐκ τῶν Νόμων καὶ συνθηκῶν) καὶ εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ ἀπεσταλμένους διπλωματικούς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τ' ἀνωτέρω ἄρθρα υποθέτουσιν ἐξυβρίσεις χλευασμοὺς καὶ δυσφημίσεις, ἀνευ εὐλόγου ἀφορμῆς, ὅταν ὅμοι οἱ ξένοι ἡγεμόνες, πρέσβεις κλπ. φέρονται ἐχθρικῶς ἢ ἐξυβριστικῶς πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἢ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν, οἱ Ἕλληνες δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ δέχωνται ἀγογγύστως τὰς προσβολὰς, ἀλλὰ δύναται ν' ἀντιτάξωσι τὰ δέοντα διὰ τῶν ἴσων καὶ ἐντόκως, διότι ἄλλως ἐξευτελίζονται ἐνώπιον τοῦ Κόσμου· ἐνεκα τοῦτου καὶ τὸ ἄρθρον 26 ἀπαλλάσσει τὸν κατηγορούμενον πάσης ποινῆς, ἀμα ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν δυσμενῶν αἰτιάσεων.

Ἄρθρον 14.

Περὶ τοῦ ἁρθρου τοῦτου ὁμιλήσαμεν ἐν παρόδῳ ὑπὸ τὰ ἄρθρα 436—498 τοῦ Ποιν. Νόμου, ἥδη δὲ παρατηροῦμεν ὅτι τὸ ἄρθρ. 14 εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρον, τιμωροῦν μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν πάντα ἰδιώτην, (λαϊκὸν ἢ κληρικόν) ἢ Δημόσιον ὑπάλληλον, ἢ ὑπηρέτην, ὅστις καθ' ὅποιονδῆποτε τρόπον προκαλεῖ ὑπὸ τὸ πρὸς σχηματῆς θρησκείας, εἰς παραβίαν τῶν Νόμων καὶ τῶν διατάγματων τῆς Κυβερνήσεως ἢ ζητεῖ νὰ ἐλύσῃ προσηλύτους εἰς λεγόμενα θρησκευτικὰ δόγματα, μὲ τὰ ὅποια ἐνεργούμενα εἶναι ἀσυμβιβαστος ἢ διατήρησις τῆς πολιτικῆς τάξεως· — καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν δημόσιον ὑπάλληλον καὶ ὑπηρέτην, πρὸς τὴν πεινὴν, ἀποβάλλεται οὗτος καὶ τῆς ὑπηρεσίας.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ Ποινικὸς Νόμος ἐξεδόθη ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς Μοναρχίας, ὅτε τὰ Β. Διατάγματα εἶχον ἰσχὺν Νόμου, ἀλλὰ μετὰ τὸ Σύνταγμα, ἐκείνα μόνον τὰ Διατάγματα ἔχουσιν ἰσχὺν Νόμου, ὅσα ἐκδίδονται ἐντὸς τῶν προνομίων τοῦ στέμματος ἢ συνεπέως ἐξουσιοδοτήσεως τῶν Βουλῶν κατὰ συνέπειαν τὸ ἄρθρ. 14 πραγματευόμενον περὶ πράξεων ἀντικειμένων εἰς τὰς βίβας τῶν καθεστώτων Νόμων, δὲν ἐφαρμόζεται νῦν εἰμὴ ἐπὶ τῶν ἰσχὺν Νόμου ἐχόντων Διατάγματων, ὧν ἡ πρὸς βίβας δύναται νὰ ᾖ ἐπικτή.

Ἄρθρον 15.

Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς μέχρις 4 ἔτους, ὅστις εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, ἢ εἰς δημόσιον τόπον, (δηλ. ἐκεῖ ὅπου γίνεται συνάθροισις) παρόντων πολλῶν, ἢ διὰ δημοσίων ἐγγράφων καὶ παραστάσεων, ἢ ἄλλων ανακοινώσεων πρὸς τὸ δῆμόσιον (κοινόν) δυσφημεῖ, λοιδορεῖ, περιφρονητικῶς χλευάζει, τὸ πολίτευμα, τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ἢ τοὺς ἀπαρτίζοντάς τὸ πολίτευμα Νόμους, ἢ προσβάλλει αὐτά, ζητῶν νὰ τ' ἀνατρέψῃ—προσβολὴ διὰ βλασφημίας, λοιδορίας, ἢ περιφρονητικοῦ χλευασμοῦ κατ' ἄλλων κατεστῶτων Νόμων, ἐπιτίτει φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν.

Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον δὲν ἐμπυδίζει τὴν εὐσχημὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος ἢ ἄλλων Νόμων, διότι μετὰ τὸ σύνταγμα οὐδεὶς δυσμενεται νὰ ῥηρὶ τὰς κρίσεις του ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν κατεστῶτων Νόμων καὶ νὰ καταδείξῃ τὸ ἐλαττωματικὸν αὐτῶν.

Ἄρθρον 16.

Μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν τιμωρεῖται ὅστις προκαλεῖ ἢ διεγείρει εἰς ἀπίθειαν κατὰ τῶν κατεστῶτων Νόμων, εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, ἢ εἰς δημόσιον τόπον παρόντων πολλῶν, ἢ διὰ δημοσίου ἐγγράφου, ἢ ἄλλης ανακοινώσεως πρὸς τὸ δῆμόσιον. Ἐάν διὰ τιαύτης προκαλέσῃ, ἢ διεγείρῃ, παρεκινήθησαν τῶντι πολλοὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἀπίθειαν, καταγγέλλεται φυλάκισις 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν.

Ἄρθρα 17—18.

Τ' ἄρθρα ταῦτα εἰσὶν ὅπως ἰδιαίτερα τῶν ἄρθρων 191—200 τοῦ Πιν. Νόμου, (περὶ ὧν ἐν σελ. 219—222 γίεται λόγος) καὶ τιμωροῦσι τοὺς εἰς δημοσίᾳς ἐμιλίαις, προπορευτικῶς ἢ ἐγγράφως ἢ διὰ συμβουλικῶν παραστάσεων προσβάλλοντάς διὰ περιφρονητικῶν χλευασμῶν ἢ δυσμενῶν ἐκφράσεων, τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθνη τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἢ ἄλλης ὀρθοδόξης, ὀφισταμένης μετὰ τὴν συγκατάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως—ἐπίσης καὶ τοὺς διὰ δημοσίου ἐμιλίας, διδασκαλίας, συγγραμμάτων, ἢ συμβουλίας παραστάσεως, ἐκφραζομένους μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός, ὅπως παρὰ τῶν αὐτῶν ἄλλους—ἐπίσης καὶ τοὺς ἐκφράζοντας ἀρχιερεῖς, δόξαι, φρονήματα, ἀντιβάνοντα εἰς τὰς βράξεις τῆς ὀρθοδόξης καὶ τῆς ἡθικῆς, ἢ ἄλλως ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ὀρθοδόξον καὶ τὰ ἔθνη.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 18 τιμωροῦνται καὶ οἱ προσπαθόντες νὰ δικαιολογήσωσι πράξεις χαρκατηγίας κατὰ τοῦ Νόμου, ὡς πλημμελήματα καὶ κακοεργήματα ἢ περιπτώσεις αὐτῆς δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς ἀπολογίας τῶν κατήγορουμένων ἢ συνεργῶν αὐτῶν, προσπεινῶν ἐπὶ δικαστικῶν ὅτι ἡ προσεπιτομένη πράξις δὲν ἐξετελέσθη ἢ

ὅτι δὲν ἔχει τ' ἀπαιτούμενα πρὸς ἐνοχλὴν στοιχεῖα, ἀλλ' ἐφαρμόζεται ἐπὶ τρίτων οἵτινες ἀκούσαντες ὅτι ἐξετελέσθησαν παρ' ἄλλων τοιαῦται πράξεις, προσπαθοῦν νὰ δικαιολογήσωσιν αὐτοὺς, ἐναντίον τῶν ὁρίσμων τοῦ Νόμου· τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ κακὸν παραδειγμα ἀντιπράξεως κατὰ τῶν Νόμων· ἐρ' ὅσον ὅμως τοιαῦται πράξεις δὲν ἐξετελέσθησαν καὶ παρακινεῖ τις ἢ συμβουλεύει ἄλλους πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν, διὰ προφάσεων (ἐν εἰδει δικαιολογιῶν) ὁ τοιοῦτος τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ αὐτουργῶν καὶ συνεργῶν ἀρχάς (ἄρθρ. 48, 56, 71, κ' ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου).

Ἄρθρ. 19.

Διὰ τοῦ ἁρθροῦ τούτου τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 1. μηνὸς μέχρι 1. ἔτους, ὅστις αὐτογνωμένως σχίζει, ἀραιεῖ, βλάπτει, ρυπαίνει ἢ παραμορφώνει τὰ παρὰ τῆς ἀρχῆς ὑπογεγραμμένα καὶ πρὸς γνωστοποίησιν τοιχοκολλημένα διατάγματα, τὰς ἀποφάσεις, τὰ διπλώματα καὶ ἄλλας δημοσίας εἰδοποιήσεις· ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη λαμβάνει χώραν ὅταν τὰ τοιχοκολληθέντα ἔγγραφα ἔχωσιν ἐπίσημον χαρακτήρα καὶ ἐξεδόθησαν ἢ ἐτοιχοκολληθήσων ὑπὸ τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς καὶ κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένας περιπτώσεις, καὶ ὅτι δὲν παρήλθε τὸ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς τοιχοκολλήσεως ἀπαιτούμενον διάστημα ἢ ἀποτελεσμα, ἄλλως· ἐάν τις διαβρῇξῃ ἢ ἀραιεῖσθ' πρόγραμμα τι, ἢ διακέρυξιν δημοπρασίας, ἢ κλητήριον ἐπίκριμα, μετὰ παρέλευσιν τοῦ σκοποῦ τῆς τοιχοκολλήσεως, τὸ τοιοῦτον δὲν ἀποτελεῖ ἀξιόποιον πρᾶξιν· διότι δὲν ἐξυπακούεται πλέον θολία προαίρεσις ἐπὶ τοιχοκολλημένων ἔγγράφων, ὧν ὁ προορισμὸς ἐξετελέσθη ἢ παρήλθεν.

Ἄρθρ. 20—24.

Διὰ τῶν ἁρθρῶν τούτων τιμωρεῖται ἡ ἐξύβρισις τῆς εἰς τὴν Ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς, κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένας περιπτώσεις αἵτινες εἰσὶν αὐτοτελεῖς, ἥτοι διαζευκτικαὶ μεταξὺ τῶν.

Ἄρθρ. 25—26.

Διὰ τοῦ ἁρθροῦ 25 τιμωρεῖται ὁ ἐνοχος περιϋβρίσεως τῶν σημείων τῆς ἀξίας τῆς ἀρχῆς·—διὰ δὲ τοῦ ἁρθροῦ 26 δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τῶν γενομένων ἐξυβρίσεων πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ὑβριστοῦ, ἐκτὸς ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἁρθρ. 12 ἐπὶ ξένων Κυβερνήσεων καὶ ἐπικρατειῶν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5 τοῦ 1843 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, καὶ ἡ δι' ἐπιστολῆς ἐξύβρισις τιμωρεῖται, διότι τὸ ἄρθρ. 21 δὲν κάμνει διάκρισιν περὶ δημοσιεύσεως ἢ μὴ τοῦ ἐξυβριστικοῦ ἐγγράφου.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 108 τοῦ 1858 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου στοιχεῖον τῆς ἐγκληματικότητος ἐξυβριστικοῦ ἐγγράφου ἐστὶν ἡ δημοσίευσίς αὐτῆ καὶ οὐχὶ ὁ τρόπος δι' οὗ αὕτη γίνεται.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 104 τοῦ 1852 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, τ' ἄρθρ. 21 καὶ 23 τοῦ περὶ ἐξυβρ. Νόμου ἐφαρμόζονται ὅταν ὁ Δημόσιος ὑπάλληλος ὑβρίζεται ἢ αἰκίζεται, ἀδιαφόρως ἂν ὁ ὑβρίσας ἢ αἰκίσας ἐμελέτησεν ἢ μὴ τοιαύτας πράξεις.

Κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 108 τοῦ 1858 καὶ 9 τοῦ 1867 ἀπόφ. τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 23 ἐξυβρ. περιεχομένη λέξις «καὶ» εἶναι ἀντὶ τοῦ διαζευκτικοῦ συνδυασμοῦ «ἢ» καὶ οὐχὶ συμπλεκτικῶς συνδεσμός, ὡς τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἐκ τῶν ἀρθρ. 21 καὶ 22.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 27 τοῦ 1860 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἐξυβρίσις γενομένη κατὰ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος, τιμωρεῖται κατὰ τ' ἄρθρ. 21 καὶ 23 ἐξυβρ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 148 τοῦ 1867 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἐξυβρίσις, δυσφημισίς, διεγερσίς μίσους καὶ περιφρόνησις διὰ τοῦ τύπου γενομένη κατὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως, προβλέπεται καὶ τιμωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ Νόμου τῆς 27 Ἰουνίου 1850, καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 20 περὶ ἐξυβρίσεως, μηδεὶνος ἄλλου Νόμου ὑπάρχοντος.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 20 τοῦ 1845 ἀπόφ. Ἀρείου Πάγου, ἡ πρόσαψις ἀορίστου πράξεως εἰς τινα (π. χ. διὰ τῶν λέξεων «καταχραστής, αἰσχροκερδής») ἀποτελεῖ ἐξυβρίσιν καὶ οὐχὶ συκοφαντίαν, διότι ἡ συκοφαντία ἀπαιτεῖ ὀρισμένην πράξιν.

Ἄρθρ. 27.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ τὴν ψευδῇ καταμνήσιν ἢ τοι ὅσας τις, ἐν γνώσει τῆς ἀθωότητος ἄλλου, καταμνήσιν αὐτὸν ὡς ἐνοχον ἀξιοποιῶν πράξεως εἰς τὴν ἀρχήν, καὶ τοῦτο ὅταν ἐπὶ τοιαύτης μνήσεως δύναται νὰ στηριχθῇ ἀνάκρισις.—ἄλλως ἐὰν ὁ μνηστὴς διατελῇ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀθωότητος τοῦ καταμνηνθέντος, ἢ ἐὰν ἡ μνήσις δὲν ἀποτελῇ ἀξιοποιῶν πράξιν, ἢ δὲν ἀνοίγῃ στάδιον ἀνακρίσεως (ὡς ἐκ δικαιώματος τρίτου προερχομένη) δὲν τιμωρεῖται ὁ μνηστής ἐπὶ ψευδεὶ καταμνήσει.

Ἄρθρ. 28.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο τιμωρεῖ ὡς συκοφαντίαν, ἐκείνον ὅστις προσάπτει εἰς ἄλλον ἐν γνώσει δι' ἐξωδίκου διαρρήσεως, ἢ διαδόσεως, ἐγγράφως, ἢ προφορικῶς, δημοσίως, ἢ κρυφίως, πράξιν τινα ἣτις ἐὰν ἀληθεύειν, ἤθελεν ἐκθέσει τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς ἀνάκρισιν.—ἐπιβέβηκε δὲ ποινὴν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν ἐὰν ἡ προσεπιτιμωμένη πράξις ᾖ κακοῦργημα—2 ἐβδομάδων μέχρι ἐνὸς ἔτους, ἐὰν αὕτη ᾖ πλημμέλημα—3 ἡμερῶν μέχρις ἐνὸς μηνός, ἐὰν ᾖ πειθαρχικὴ παράβασις ἢ πταίσμα.

Ὡς πρὸς τὰς ἐκφράσεις «διαρρήσεως ἢ διαδόσεως, δημοσίως ἢ κρυφίως» παρατηροῦμεν ὅτι ἡ διάδοσις καὶ διαρρήσις πρέπει νὰ γίνῃ,

ἄλλως δὲν ὑπάρχει συκοφαντία, τὸ δὲ «δυσπίστως ἢ κυρίως» ἀρρῶν τὸν τρόπον τῆς διαδόσεως, ὁ ἐστὶν ἐὰν ὁ συκοφάντης διακηρύττῃ φανερώς, ἢ κυρίως διαδίδῃ τὰ τοιαῦτα εἰς ἄλλους, ἢ μεταχειρίζεται ἄλλα πρόσωπα, ἢ ἀνωνύμους ἐπιστολάς, ἢ ἐντύπους εἰδουποιήσεις ἀνυπογράφως ἢ δι' ἄλλου σημείου, διότι καὶ ὅλας τὰς περιστάσεις ταύτας ὑπάρχει διάδοσις καὶ πρέπει νὰ εὐρεθῇ ὁ ἔνοχος τῆς διαδόσεως — ἀπαιτεῖται προσέτι νὰ ὀνομάζεται ὁ συκοφαντούμενος εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως δι' ἄλλων χαρακτηριστικῶν ἀναγομένων εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 403 τοῦ 1842 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς συκοφαντίας ἀπαιτεῖται ἡ παρὰ τοῦ συκοφαντοῦντος ἐξωδίκος διαφήμισις ἢ διάδοσις τῆς προσαπτομένης πράξεως, ἡ δὲ διαβίβασις ἀναφορᾶς πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ παρ' αὐτοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, δι' ἧς ἀποδίδονται εἰς τὸν κατηγορούμενον πράξεις αἰτίαι, ἀν' αὐτὴν, ἢ θέλων ἐκθέσει αὐτὸν εἰς ἀνέκρισιν, δὲν ἀποτελεῖ τὴν πράξιν τοῦ Νόμου προνοουμένην διάδοσιν, καθότι ταῦτα εἶναι πράξεις τῆς ἀρχῆς.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 29 τοῦ 1845 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ πρόσαψις ἀορίστου πράξεως οἷον «καταχρηστικῆς» ἀποτελεῖ ὕβριν καὶ οὐχὶ συκοφαντίαν.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 55 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ συκοφαντία ἀνήκει εἰς τὰς πράξεις αἱ ὁποῖαι συνεπιφέρουσι τὴν διὰ βίου στέρησιν τῶν δικαιωμάτων περὶ ὧν τ' ἄρθρα 21 καὶ 22 τοῦ Ποιν. Νόμου.

Ἄρθρον 29—30.

Διὰ τῶν ἁρθρῶν τούτων τιμωρεῖται ἡ ἐξύβρισις τῆς τιμῆς κατὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένας περιπτώσεις, ἀναλόγως τῆς ιδιότητος τῶν προσβαλλομένων — ἐννοεῖται δ' ὅτι ὁ ἔνοχος ἐξυβρίσεως δὲν ὀφείλει λόγον δι' ἄγνωστον ιδιότητα τῶν προσβαλλομένων (ἄρθρ. 93).

Ἄρθρον 31.

Αἱ μεταξὺ συνυπερεστούτων προσβολαὶ τιμῆς καὶ υπερβάσεις ὁρίων καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς κατὰ τοὺς περὶ παραβάσεως τῶν καθηκόντων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ὅρι· σμούς (487 καὶ ἐπ. τοῦ Ποιν. Νόμου).

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 32 τοῦ 1860 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, οἱ ὑπάλληλοι θεωροῦνται συνυπερεστούντες ὅταν ὑπάρχῃ ἄμεσος σχέσις ὑπηρεσίας, μεταξὺ δὲ Εἰρηνοδίκου καὶ Εἰρηνοδικιακοῦ Παρέδρου δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ιδιότης, διότι οὗτοι δὲν συνυπερεστοῦν ποτέ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 90 τοῦ 1865 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ ἐπιστάτης Ταχυδρομείου καὶ ὁ ζητῶν ἑγγράφα ἐκ τοῦ ταχυδρομείου

χωροφύλαξ, θεωρούνται συναπηρεστούντες; — νομίζομεν ὅμως, ὅτι ἰδέα συναπηρεσίας, δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἄρθρ. 32—34.

Ὁ ἐπὶ ψευδεὶ κατακρινόμενος ἢ συκοφαντικῶς κατηγορούμενος ἀπαλλάσσεται τῆς ποινῆς, ἐὰν κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ἀρθρῶν 27 καὶ 28 ἀποδείξῃ ἐντελῶς τὴν ἀλήθειαν τῆς γενομένης προσάψεως, καθ' ὃν τρόπον προβλέπουνσι τ' ἀρθρὰ 307—344 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, ὡς πρὸς δὲ τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἀρθρῶν 29 καὶ 30, ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας εἶναι ἀπαραδεκτος, ἐκτὸς ἐὰν πρόκηται περὶ Δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπρέτου καὶ ἀφορᾷ σχέτιν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του, ὅτε ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀτιμίας τοῦ ὑπαλλήλου οὐχὶ ὅμως διὰ μαρτύρων (ὅρα περὶ ταύτων ὅλων ὅσα ἐν σελ. 288—289 τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Ποιν. Δικονομίας ἐξεθέσαμεν).

Καθ' ἃς περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας καὶ βεβαιούται αὕτη, τιμωρεῖται μολαταῦτα ὁ προσβάλλων διὰ πᾶσαν ἄλλην ὕβριν μὴ συντρέχουσαν ἀναγκαιῶς εἰς τὴν προσκαπομένην πρᾶξιν, ὡς καὶ μὲ τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς ποινῆς τῆς προσβολῆς, ἐὰν αὕτη ἐγένετο δυσμενῶς χωρὶς ἀνάγκην, ἢ ἕνεκα τοῦ τόπου, χρόνου καὶ τρόπου, κατέστη δυσμενῆς ἢ ἀπρεπῆς.

Ἄρθρ. 35.

Ὁ ἀνταποδίδων διὰ τῶν ἴσων τὴν εἰς αὐτὸν γενομένην ἐξ ὕβρις τιμωρεῖται μὲν κατὰ λόγον τῆς εἰς τὴν ἀνταπόδοσιν ἐμπεριεχομένης προσβολῆς, ἀλλ' ὁ προηγούμενος ἐρεθισμὸς μετριάζει τὴν ποινὴν.

Τὰ ἀρθρῶν τοῦτο εἶναι ὅπως ἰδιαιτέρον τοῦ ἀρθρῶν 631 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου περὶ συμφητισμοῦ τῶν εἰς βαθμὸν πταισματος ἀμελείων ἐξυβρίσεων, καὶ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν εἰς βαθμὸν πλημμελήματος ἐξυβρίσεων, ἀναγομένων εἰς τὴν τιμὴν, ὅτε ὁ μὲν ὑβρίσας τιμωρεῖται μὲ πλῆρην τὴν ποινὴν, ὁ δ' ἀνυβρίσας μὲ μετριωτέραν διὰ τὴν μὲ τὸν ἐλάχιστον ὅρον.

Ἄρθρ. 36.

Πρὸς τιμωρίαν τῶν ἐν ποῖς ἀρθροῖς 27—30 ἀναγερομένων προσβολῶν τιμῆς, ἀπαιτεῖται αἰτήσις ἐκ μέρους τοῦ παθόντος — κατὰ δὲ τὴν ὑπ' ἀρθρ. 3 τοῦ 1858 ἀπόφασιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἡ κατὰ τῆς συζύγου προσβολὴ τῆς τιμῆς δὲν τιμωρεῖται ἐμὴ κατ' ἐγκλήσιν ταύτης καὶ οὐχὶ κατ' ἐγκλήσιν τοῦ συζύγου τῆς.

Περὶ τῶν ἐκ τῆς κατὰχρήσεως τῆς ἐλευθεροτυπίας προερχομένων κακουργημάτων καὶ πλημμελημάτων.

Ἄρθρ. 37—68.

Παῖν ἢ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν προκειμένων ἀρθρῶν, προῶ

τάσσομεν ἐν ταῦθα ὅτι μ' ὅλας τὰς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Συντάγματος γενομένας πεισματώδεις, ἐπιδεικτικές καὶ ἀσυναρτήτους συζητήσεις τῶν ζωντῶν πληρεξουσίων τοῦ ἔθνους, κατὰ τὴν β'. ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, μολοντοῦτο ὅπως διευτυπώθη τὸ ἄρθρον 14 οὐδὲν ὡς κατηργήθησαν αἱ κατὰ τῆς καταχρήσεως τῆς ἐλευθεροτυπίας ἐπιβεβλημέναί ποιναὶ κατὰ τῶν ὑπαιτίων, διότι αἱ λέξεις «ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος» ἡ λογοκρισία ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν μέτρον ἀπαγορεύεται» ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν προτασσομένων λέξεων «ἐκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμοὺς τοῦ τηρῶν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους» ἀρα ἡ ἐλευθεροτυπία ἐπετρέπη ἐπὶ τῇ προϋποθέσει τῆς τηρήσεως τῶν Νόμων τοῦ Κράτους καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς θεμιτὸν μέσον προσβολῆς τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς τάξεως· ἐφ' ὅσον ὅμως ἔχει καὶ τὸν προορισμὸν νὰ συντελῇ εἰς τὴν υπεράσπισιν τῶν ἐθνικῶν δικαιωμάτων καὶ συμφερόντων καὶ εἰς τὴν διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης, δύναται νὰ περιστραφῇ καὶ εἰς τὴν ἐξέλεγχιν τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων καὶ νὰ φέρῃ τὰς ἐπ' αὐτῶν κρίσεις τῆς (ὡς ἐπὶ τῶν ἄρθρων 496—498 ἐθεθέσαμεν ἐπὶ τῶν ὁμιλιῶν τῶν ἱεροκηρύκων, συμφώνως καὶ μετὰ τὴν τελικὴν διατάξιν τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου)· ἐν ταύταις διὰ τοῦ εἰρημένου 14 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος ἀπηγορεύθη ἡ κατάσχεσις τῶν ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων διατριβῶν, καὶ ἐπετρέπη κατ' ἐξαίρεσιν ἢ μετὰ τὴν δημοσίευσιν κατὰσχεσις αὐτῶν, ἔνεκα προσβολῆς κατὰ τῆς χριστιανικῆς Οὐρεσκείας ἢ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως·—ἐφ' ὅσον ὅμως διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 14 καθιερώθη ὅτι ἐκαστος δύναται νὰ δημοσιεύῃ προφορικῶς, ἐγγράφως καὶ διὰ τοῦ τύπου τοὺς στοχασμοὺς του καὶ ὅτι ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος, ἐπεταὶ προδήλως ὅτι κατηργήθη τὸ ἀπὸ 11/23 Σεπτεμβρίου 1833 Διάταγμα περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ μετέρχεσθαι τὴν τυπογραφίαν, λιθογραφίαν ἢ βιβλιοπωλίαν, κατηργήθησαν ὅλοσχερῶς καὶ τ' ἄρθρα 47, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 καὶ 66 καὶ ἐν μέρει τ' ἄρθρα 44, 45, 48, 64 καὶ 68 τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου Νόμου, διότι ἐλευθέρῳ ἀρεθέντος τοῦ τύπου, δὲν ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρᾳ ἄδεια διὰ τυπογραφείον, βιβλιοπωλεῖον, βιβλιομπόριον, ἢ ἀναγνωστήριον κλπ. οὔτε κατάλογος βιβλίων, οὔτε μονογραφὴ Διοικήτου, οὔτε βιβλίον ἐγγραφῆς, οὔτε ὑπεύθυνος συντάκτης, οὔτε παράδοσις ἀντιτύπου εἰς τὸν Εἰσαγγελεᾶ, οὔτε παρεμπόδισις καταχωρήσεως συζητήσεων, ἢ προσκλήσεως πρὸς συνδρομὴν καὶ ταῦτα, διότι πρὸ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος δὲν ἐπετρέπετο ἡ ἔλθοσις ἐφημερίδος ἄνευ ἄδειας καὶ ἄνευ ἐγκταστάσεως ὑπευθύνου συντάκτου ἔχοντος τ' ἀπαιτούμενα προσόντα (ἄρθρ. 47, 54

καὶ 55 ἐξουρ. καὶ ἄρθρ. 10 παλ. συντάγματος): ἀλλ' ἀπὸ τοῦ νέου Συντάγματος ἐπέτρεψεν εἰς ἕκαστον νὰ ἐκφέρῃ ἐλευθερῶς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ καὶ διὰ τοῦ τύπου, ἐπὶ ποινῇ διὰ πᾶσαν παράβασιν τῶν Νόμων τοῦ Κράτους, ἐπεταὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκη ἀδείας τῆς ἀρχῆς καὶ τοποθετήσεως ὑπευθύνου συντάκτου, διότι διὰ πᾶσαν παράβασιν θὰ δώσῃ προσωπικῶς λόγον διὰ τὴν κατάχρησιν τῆς ἀπονεμηθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἐλευθερίας, καὶ δὲν δύναται νὰ παραπέμψῃ τὴν Δικαιοσύνην ἵνα ἐκδικηθῇ αὐτὴ κατ' ἄλλοτρίου προσώπου δηλ. καθ' ὑπευθύνου συντάκτου, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον «κρεμάστε τὸν ἀδελφόν μου γιατί ἐγὼ σκοτίζομαι», διότι ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης ἀπαιτεῖτο πρὸ τοῦ νέου συντάγματος χάριν τῆς ἀδείας καὶ ὡς ἐγγύσις ἐν περιπτώσει πικραδίας τῆς ἐλευθεροτυπίας, ἀλλ' ἡ δὲν ἀπαιτεῖται ἀδεία, οὔτε ἄλλος τις ὅρος, ἀρὰ ὁ ἔνοχος τοῦ ἐπιληψίμου ἔργου εἶναι ἀτομικῶς ὑπόλογος, ὡς καὶ πᾶς ἥθικος: αὐτοῦργος, συναίτιος ἢ συστασιώτης τοῦ ἐπιληψίμου ἔργου (ἄρθρ. 56, ἐδ. 1, 3 καὶ 57 τοῦ Ποιν. Νόμου), διότι αὗτοι καὶ μόνοι θεωροῦνται ὡς συνεργοὶ δηλ. ὡς αὐτοῦργοι τῆς πράξεως, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης, οὐδὲ ὁ τυπογράφος καὶ οἱ στοιχειοθεταὶ καὶ ἐργάται τοῦ τυπογραφείου, καθότι οὗτοι δὲν συνεργάσθησαν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐπιληψίμου ἔργου, οὐδὲ παρεκίνησαν τὸν συντάκτην πρὸς σύνταξιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπλῶς ἀνέλαβον τὴν φροντίδα τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ἔργου, ἥτοι ἔλαβον μέρος εἰς πρᾶξιν δευτερεύουσαν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν εὐθύνονται εἰμὴ ἐπισοδηθητικῶς καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἀποδείξωσι τὸν συντάκτην κλπ. (ἄρθρ. 42, 43, 44, 45 τοῦ περὶ ἐξουρ. Νόμου): ὅθεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἐφαρμόζονται ἁπολυστικῶς αἱ περὶ συναιτιότητος καὶ συνεργείας γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, διότι ὁ εἰδικὸς περὶ τύπου Νόμος ἐκκινετομήτης κατ' αὐτῶν, ἐπομένως εἶναι ἀδιάφορον ἐάν ἄνευ τυπογραφείου καὶ ἐργατῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ τύπωσις τις, διότι ἡ τύπωσις αὕτη καθ' ἑαυτὴν δὲν εἶναι ἀξιοποιῶς πράξις, ἀλλ' αἱ προσβλητικαὶ ἐκφράσεις αἵτινες κατασκευάσθησαν ὑπὸ τοῦ συντάκτου αὐτῶν, τόσῃ μᾶλλον ὅσον οἱ στοιχειοθεταὶ δὲν προσέχουσιν εἰς τὴν ἔννοιαν καὶ σειρὰν τῶν λέξεων, ἀλλὰ καταγίνονται εἰς τὴν συλλογὴν τῶν δι' ἑκάστην λέξιν ἀπαιτουμένων στοιχείων καὶ πολλάκις διχοτομοῦσι τὸ χειρόγραφον καὶ ἐργάζονται κατὰ τεμάχια, ἐκτὸς δὲ τούτου, οἱ στοιχειοθεταὶ δὲν εἶναι πάντοτε εἰς θέσιν νὰ κατανοήσωσι τὸ προσβλητικὸν τῶν ἐκφράσεων, διότι τὰ χειρόγραφα περιέχουσι κεκαλυμμένας καὶ αἰνιγματιώδεις ἐκφράσεις, αἵτινες διὰ τῆς δημοσιεύσεως καὶ μελέτης γίνονται καταληπτὰ καὶ ἐξηγούμεναι ἀπὸ τοὺς εἰδύτας καὶ διότι πολλάκις τυπώνουσι διὰ στοιχείων ξένων γλωσσῶν, ἃς δὲν ἐννοοῦσιν· ὅθεν τὸ ἐδ. 2, τοῦ ἄρθρ. 56, καὶ τὰ περὶ

συνεργείας άρθρου 71 καὶ ἐπ. τοῦ Πιν. Νόμου δὲν ἔχουσι κύμειον κατὰ τοῦ τυπογράφου καὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἐφαρμογὴν ἐπὶ λόγῳ ὅτι οὗτοι ἐτύπωσαν καὶ ἐδημοσίευσαν τὸ ἐπιλήψιμον ἔργον καὶ ὅτι ἄνευ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ γίνη ἡ τοιαύτη τύπωσις καὶ δημοσίευσις.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ὅσῳκι οἱ ἐν ἑλλάδι συντάττει ἐφημερίδων καταχωροῦν εἰς τὰ φύλλα τῶν ἐξυβριστικῶν ἢ προσβολητικῶν άρθρων κατὰ τοῦ Βασιλέως, τῆς Κυβερνήσεως κλπ. δι' ἀντιγραφῆς ἢ μεταφράσεως τοιῶν ἐξ ἄλλων ἐφημερίδων τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς δὲν μένουσιν ἀτιμώρητοι, ἐκτὸς ἐὰν ἐπράξιν ταῦτο πρὸς ἀνασκευὴν τῶν ἐξυβρίσεων καὶ προσβολῶν, ὅτε δὲν ἐξυπακούεται δολὶα προαίρεσις (ὡς ὁρῶν ἀπεράνθη περὶ τούτου τὸ Συμβούλιον τῶν ἐν Ἀθῆναις Πλημμελειδικῶν διὰ Βουλευμάτων ἐκδοθέντος τὸν Ἰανουάριον 1869· ὡς πρὸς τοὺς συντάκτας τῆς Ἠχρῶς καὶ τῆς Πλάττιγγος οὕτως μετέφερον εἰς τὰς στήλας τῶν ἐπιλήψιμων τι ἄρθρων τοῦ Λοῦ τῆς Μασσαλίας καὶ ἀπεδοκίμασαν αὐτό).—ἄλλως ἐὰν ἐνέργησαν τὴν καταχώρησιν τοιούτων ἄρθρων, ἄνευ σχολίων, ἢ διὰ φράσεων ἐπιδοκιμαζουσῶν τὸ περιχόμενον, τότε θεωροῦνται ἔνοχοι τῆς πράξεως, διότι υιοθετήσαν τὰ εἰς τὰς ἄλλας ἐφημερίδας κακοβούλως τυπωθέντα.

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἀναφερόμεθα εἰς ὅσα ἐν σελ. 86, —90, 124, 162, 178, 233 καὶ 314, τῆς Δικαστικῆς Πρακτικῆς ἐπὶ τῆς Πιν. Δικονομίας ἐξετάσαμεν ὡς πρὸς τ' ἀδικήματα τοῦ τύπου.

Ἄρθρ. 37.

Ἡ κατάχρησις τῆς ἐλευθεροτυπίας πρὸς ἐκτέλεσιν κακοῦργήματος ἢ πλημμελήματος, ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐκτὸς τῆς φυλακίσεως ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἔνοχον καὶ χρηματικὴ ποινὴ 10J—2000 δραχμῶν.

Αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ προκειμένου ἄρθρου περὶ ποινῆς καὶ πένσεως τοῦ ὑπευθύνου συντάκτου, δὲν ἰσχύουσι πλέον διότι μετὰ τὸ Σύνταγμα δὲν ἀναγνωρίζεται οὐδὲ ζητεῖται ὑπεύθυνος συντάκτης.

Παρατηροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 37 ἀναφερομένη χρηματικὴ ποινὴ εἶναι ὅλως ὑπερβολικὴ καὶ διὰ ταῦτα οἱ ἑσχατ. ἀποφασίσαι τοὺς κατηγορουμένους· καὶ ὅτι ἡ χρηματικὴ αὕτη ποινὴ δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ παράδοξως τοῦ Νόμου τῆς 23 Νομβρίου 1837 διότι οὗτοι εἶναι εἰδικὸς καὶ ἐπιβάλλει, εἰδικὴν ποινὴν, εἰς ἣν δὲν γίνεταί λόγος περὶ προσθέτου χρηματικῆς ποινῆς, οὔτε ἐξυπακούεται εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὸ ἄρθρ. 37, διότι τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ περὶ ἐξυβρίσεως Νόμου καὶ τῶν ἀρχικῶν αὐτοῦ διατάξεων, ἀρὰ ἀφ' οὗ ἡ διαταξὶς 2 αὐτοῦ μεταρρυθμίσθη διὰ τοῦ μεταγενεστέρου Νόμου καὶ ἐξ

πενόηθη ἰδίᾳ ποινῇ, δὲν συντρέχει εἰς ταύτην καὶ χρηματικὴ ποινὴ, διότι αὕτη ἤθελε χρησιμεύσει ὡς ἐπίμετρον τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένης ποινῆς, ἥτις μετετέρανη εἰς ἄλλην.

Ἄρθρ. 38.

Τὰ κακούργηματα καὶ πλημμελήματα τῆς ἐλευθεροτυπίας δὲν ὑποβάλλονται εἰς ἀνάκρισιν οὐδὲ τιμωροῦνται, πρὶν ἢ τὸ ἀξιοποινὸν σύγγραμμα, ἡ συμβολικὴ παράστασις, ἡ ἄλλη πρὸς τὸ Δημόσιον διακοίνωσις, δοθῇ εἰς ἐμπόριον δημοσίῳ; ἢ κρυφίως, ἢ ἄλλως πως βληθῇ εἰς κυκλοφορίαν (ὅρα καὶ Σελ. 445 ὡς πρὸς τὴν κυκλοφορίαν).

Ἄρθρ. 39—41.

Ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις διὰ κακούργημα ἢ πλημμέλημα τοῦ τύπου, δημοσιεύεται μετὰ τὴν τελεσιδικίαν τῆς καὶ συνεπάγεται τὴν δήμευσιν τοῦ κατακριθέντος συγγράμματος. — ὅστις δὲ μετὰ τὴν δήμευσιν ἀποφάσῃ καταδικάζουσι σύγγραμμά τι, ἐξακολουθεῖ νὰ διαδίδῃ ἢ τυπῶν αὐτὸ ἐκ νέου, νὰ ἐκδίδῃ ὡς ἐκδότης, ἢ κατ' ἐμπορίαν, τὸ σύγγραμμα αὐτὸ, τιμωρεῖται κατὰ τὸν μέγιστον ὅρον τῆς ποινῆς ἐννοεῖται δ' ὅτι ἡ ποινὴ αὕτη δὲν ἀφορᾷ τρίτους, ἀλλὰ τὸν ἑαυτοῦ καταδικασθέντα, διότι ἡ ἐκφρασις «ἐξακολουθεῖ νὰ διαδίδῃ, νὰ τυπῶν κλπ. ἐννοεῖ τὸ αὐτὸ πρόσωπον καὶ πάντοτε ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἔμεινε τελεσιδικία, ἄλλως ἂν ἀνετρέπη παρ' ἄλλου δικαστηρίου καὶ ἐπ' ἤλθεν ἀθώωσις, τότε οὔτε διὰ τὸ πρῶτον ἔργον ὑπόκειται εἰς ποινὴν, οὔτε διὰ τὴν ἐξακολουθήσιν καὶ διχόσιν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 42.

Κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 42 ὑπεύθυνος διὰ τὰ ἀξιοκατακριτά συγγράμματα εἶναι μόνος ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὸς εἰς τὴν τύπωσιν οὔτε εἰς τὴν ἐκδόσιν ἔλαβε μέρος, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς συνήθως δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν τύπωσιν καὶ εἰς τὴν ἐκδόσιν, ἀλλ' ἀπλῶς συντάσσει τὸ χειρόγραφον καὶ τὸ δίδει πρὸς τύπωσιν, δὲν ἐπιτείνεται ἐκ τούτου ὅτι εἶναι ἀμέτοχος τῆς τυπώσεως καὶ ἐκδόσεως, διότι αὐτὸς διὰ τῆς συντάξεως καὶ ἐγχειρίσεως τοῦ χειρογράφου πρὸς τύπωσιν, θεωρεῖται ὡς λαβὼν μέρος εἰς τὴν ἐκδόσιν, ὁ δὲ Νόμος ἐννοεῖ ν' ἀπαλλάξῃ τὸν συγγραφεὰ πάσης εὐθύνης τότε μόνον ὅταν ἐν ἀγνοίᾳ, ἢ παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ἀφῇσθαι καὶ ἐτυπώθῃ τὸ χειρόγραφόν του, ἢ ὅταν καταχωρηθῇ εἰς τὸ σύγγραμμά του, ἐν ἀγνοίᾳ τούτου, ἐπιληψιμὸν τι μέρος μὴ περιεχόμενον εἰς τὸ χειρόγραφον. — ὅσῳ δὲ εἰς τὸ σύγγραμμα δὲν ἀναφέρεται ποσὴν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἢ σημειώται ψευδὲς ἄλλο ὄνομα συγγραφέως, ὁ ἐκδότης εἶναι ἀτομικῶς ὑπόλογος διὰ τὸ ἀξιοκατακριτὸν σύγγραμμα, ἐκτὸς

(ΔΙΚ. ΠΡΑΚΤ. ΠΟΙΝ. ΝΟΜ.)

70.

ἐὰν παραστήσῃ (δὴλ. ἐὰν ἀποδείξῃ) τὸν συγγραφέα καὶ προτείνῃ ὅτι κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ ἐπεχείρησε τὴν ἐκδοσιν· ὥστε ἡ εὐθύνη τοῦ ἐκδότου εἶναι ἐπιβοηθητική καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς μὴ ἀποδείξεως τοῦ συγγραφέως καὶ τῆς πρὸς ἐκδοσιν ἐντολῆς αὐτοῦ.

Ὁ κατ' ἐμπορίαν ἐκδότης τότε μόνον ὑπόκειται εἰς ποινὴν, ὅταν δὲν ἀποδείξῃ τὸν συγγραφέα, ἢ τὸν κυρίως ἐκδότην.

Ὁ τυπογράφος τότε μόνον ὑπόκειται εἰς ποινὴν ὅταν, δὲν ἀποδείξῃ τὸν συγγραφέα, τὸν κυρίως, ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην.

Ὁ δὲ διαδίδων τὸ σύγγραμμα καὶ ὁ παραγγέλων τὴν διάδοσιν αὐτοῦ, τότε μόνον εἰσὶν ὑπόλογοι εἰς τὴν ποινὴν, ὅταν δὲν φανερώσωσι (δὴλ. δὲν ἀποδείξωσι) τὸν συγγραφέα, τὸν κυρίως, ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην, ἢ τὸν τυπογράφον.

Ἐξ ὧλων τῶν ἀνωτέρω περιπτώσεων προκύπτει ἀριδῆλως ὅτι μόνος ὁ συγγραφεὺς ἐνέχεται, ἐκτός ἐὰν ὁ φωροβεὶς μετὰ τῶν ἐπιληψίμων συγγραμμάτων, δὲν δικαιολογήσῃ ἑαυτὸν δι' ἀποδείξεως οἰουδήποτε τὸν κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ Νόμου ἐπιβοηθητικῶς ἐνεχόμενον· ὕθεν ἅμα ὁ διαδύτης ἀποδείξῃ τὸν συγγραφέα, δὲν ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ καὶ τὸν ἐκδότην, ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην, ἢ τὸν τυπογράφον, διότι οὗτοι δὲν ζητοῦνται μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ συγγραφέως· ἂν ὅμως ὁ διαδίδων ἀποδείξῃ τὸν τυπογράφον, οὗτος ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν ἐκδότην, ἢ τὸν συγγραφέα καὶ οὕτω καθεξῆς, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀποδειχθεὶς καὶ μὴ δυνάθεις ν' ἀποδείξῃ τὸν πρὸ αὐτοῦ ἐνεχόμενον, ἢ ἀδύνατος λόγον διὰ τὴν πράξιν.

Ἄρθρ. 43.

Ὁμοίως μὲ τὸν διαδίδοντα (ἄρθρ. 42, ἐδ. 5) εἶναι ὑπεύθυνος καὶ ὁ βιβλιοπώλης, ἐὰν πωλῇ ἀξιοκατάκριτόν τι σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον παρέλαθε δι' ἄλλης παρὰ τὴν τακτικὴν ὁδὸν τῆς βιβλιοεμπορίας, ἢ τὸ ὁποῖον δὲν φέρει τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ συγγραφέως, τοῦ κυρίως, ἢ τοῦ κατ' ἐμπορίαν ἐκδότου, ἢ τοῦ τυπογράφου, οὔτε τὴν συνήθη χρονολογίαν τῆς τυπώσεως—ἢ τοῦ ὁποίου ἐγνώριζε τὴν ἡδὴ γενομένην κατὰσχυσιν (ἐννοεῖται ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ συντάγματος κατὰσχysis).

Ἄρθρ. 44.

Ὡς πρὸς τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ συγγράμματα ὁρίζονται τὰ ἐξῆς: 1) δι' ἕκαστον ἀξιοκατάκριτον ἄρθρον δίδει λόγον ὅ,τε ὑπεύθυνος συντάκτης καὶ ὁ συγγραφεὺς—(ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν ὑπεύθυνον συντάκτην εἰπομεν ἤδη ὅτι τοιοῦτος δὲν ἀπαιτεῖται, ἀρὰ καὶ δὲν ζητεῖται, διότι ὑπεύθυνος συντάκτης εἶναι σήμερον ὁ συγγραφεὺς). 2) ἐὰν ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης καὶ ὁ συγγραφεὺς ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐὰν ὁ συγγραφεὺς ἀποδείξῃ ὅτι ἄνευ εἰδήσεώς του κατεχωρίσθη ἀξιοκατά-

κρίτον τι ἄρθρον εἰς τὴν ἐφημερίδα, ἢ εἰς τὸ περιοδικὸν σύγγραμμα, ἢ εὐθὺν ἐπίκειται εἰς τὸν ἐργολάβον, τὸν κυρίως ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην, ἢ πάντα ἄλλον αἴτιον τῆς καταχωρίσεως—πᾶσα δὲ ἐκ μέρους τοῦ συντάκτου ἀπόδειξις ἀγνοίας εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐὰν τὸ φύλλον, τεμάχιον ἢ πετράδιον, εἰς τὸ ὁποῖον περιέχεται τὸ ἀξιόποιον ἄρθρον ὑπεγράφη παρ' αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 45.

Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐὰν ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης καὶ ὁ συγγραφεὺς (ἢ μᾶλλον εἰπεῖν) ἐὰν ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἄρθρου ἀπορύγῃ τὴν δικαστικὴν καταδίωξιν δι' ἀποδράσεως, ἢ διὰ τῆς ἐκτὸς τοῦ κράτους διατρίβης, δίδει τότε λόγον ὁ ἀμέτως ἐπόμενος κατὰ τὴν διὰ τῶν άρθρων 42 καὶ 44 ἀρθ. 1 καὶ 2 διαγραφείτων σειρᾶν.

Ἄρθρ. 46.

Ἡ παραγραφή τῶν κικουρηγημάτων καὶ πλημμελημάτων τῆς ἐλευθεροτυπίας κρίνεται κατὰ τ' ἄρθρ. 119—122 τοῦ Παν. Νόμου. Εἰς δὲ τὰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ σύγγραμμα ἄρχεται ἀπὸ τῆς παραδόσεως ἀντιτύπου εἰς τὸν εἰσαγγελεῖα· ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὸ Σύνταγμα δὲν ἐμποδίζεται ἡ δημοσίευσίς πρὸ τῆς εἰς τὸν εἰσαγγελεῖα παραδόσεως τοῦ ἀντιτύπου, διότι ὁ τύπος εἶναι ἐλεύθερος καὶ προληπτικὸν μέτρον δὲν ἐπιτρέπεται, ἐνεκὰ τοῦτου οὔτε ἡ παράδοσις ἀπαίτεται, ἀλλ' ἡ παραγραφή ἄρχεται ἀπὸ τῆς κυκλοφορίας.

Ἄρθρ. 47—50.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα θεωροῦνται καταργηθέντα διὰ τοῦ Συντάγματος, ὡς ἐξεθέσαμεν ἥδη, διότι ἀρθεύτος ἐλευθέρου τοῦ τύπου καὶ μὴ ἐπιτρεπομένης λογοκρισίας, οὐδὲ προληπτικῶν μέτρων, ἕκαστος εἶναι ἐλεύθερος νὰ τυπώῃ καὶ νὰ πωλῇ βιβλία, ἢ νὰ διατηρῇ ἀναγνωστήριον ἢ σύγγραμμάτων δανειστήριον κλπ.

Ἄρθρ. 51.

Πᾶν σύγγραμμα ἐκδιδόμενον ἐντὸς τοῦ Βασιλείου πρέπει νὰ φέρῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ τυπογράφου καὶ τὴν κατὰ τὸ σύνθημα χρονολογίαν τῆς τυπώσεως (δηλ. τὸ ἔτος) ἄλλως ὁ τυπογράφος καταδικάζεται εἰς πρόστιμον 50—300 δραχμῶν.

Προσθέτομεν ἐνταῦθα ὅτι κατὰ τὸ Διάταγμα τῆς 10 Μαΐου 1884 καὶ ἰδίως κατὰ τὸν Νόμον ΣΜΗ' τῆς 24 Νοεμβρίου 1867, ἕκαστος τυπογράφος βιβλίου ὀφείλει ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως νὰ πέμψῃ δύο ἀντίτυπα αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην κλπ. ἄλλως ὑπόκειται εἰς χρηματικὴν ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ δεκαπλῶν τῆς τιμῆς τοῦ ἐκδοθέντος βιβλίου· ἐννοεῖται δ' ὅτι ἐπὶ συρροῇ ταιούτων παραλείψεων, μία μόνη ποινὴ ἐπιβάλλεται δηλ. τὸ δεκαπλῶν τοῦ ἐνωτέρου ἀξίαν ἔχοντος βιβλίου (ἄρθρ. 109) καὶ ὅτι αἱ πεισιματι-

καὶ αὐτὰ παραλείψει· παρaxyγράφονται κατὰ τὸ ἄρθρον 120 διὰ τῆς παρελεύσεως ἐνθ' ἑτοὺς ἀρχομένου ἀπὸ τῆς παρελεύσεως 10 ἡμερῶν μετὰ τὴν ἐκδόσιν τῶν βιβλίων.

Ἄρθρ. 52.

Πρόστιμον 50—300 δραχμῶν καὶ κράτους 3—30 ἡμερῶν ἐπιβλή-
λειται εἰς τὸν τυπογράφον τὸν ψευδογραφούντα ὄνομα, κατοικίαν καὶ χρό-
νον—ἐπίσης καὶ εἰς τὸν ἐμπορευόμενον συγγράμματα τὰ ὅποια δὲν
φέρουσι τὸ ὄνομα καὶ τὴν κατοικίαν, ἢ τοῦ συγγραφέως, ἢ τοῦ κυ-
ριως, ἢ τοῦ κατ' ἐμπορίαν ἐκδότου, ἢ τοῦ τυπογράφου, μετὰ τὴν σπ-
μειώσιν τοῦ ἔτους—ἐπίσης καὶ εἰς τὸν ἐν γνώσει ἐμπορευόμενον
συγγράμματα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο κατὰσχῆσις—ἐννοεῖται δ' ὅτι
κατὰσχῆσις γενομένη παρ' οἰωδῆποτε ἐφ' ἐνός ἢ πλείονων ἀντιτύπων,
ἀποτελεῖ κατὰσχῆσιν τοῦ ὅλου συγγράμματος ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεται.

Ἄρθρ. 53—62.

Τ' ἄρθρα ταῦτα θεωροῦνται κατηργημένα διὰ τοῦ Συντάγματος ὡς
προεβέβηταμεν, διότι ὑπεύθυνος συντάκτης δὲν ἀπαιτεῖται οὐδ' ἀνα-
γνωρίζεται.

Ἄρθρ. 63.

Πρὸς ὁρθὴν κατὰληψιν τῶν προκειμένου ἄρθρου, παρατηροῦμεν ὅτι
εἰς τὰς ἐφημερίδας ἰδίως γίνεται, ὡς μὴ ὤφειλε, κατὰχρησις τῆς
ἐλευθεροτυπίας, διότι καὶ εἰς τὰ κύρια ἄρθρα καὶ εἰς τὰ διάφορα καὶ
διὰ διαταγῶν, προσβάλλεται πολλάκις ὁ δημόσιος καὶ αὐτὸς ὁ ἰδι-
ωτὸς βίος διαφόρων προσώπων, διὰ κατηργητῶν, σατυρῶν καὶ ἄλλων
αἰτιάσεων καὶ μομφῶν· ἐν γὰρ, ἔργον εἶναι νὰ ἐκλείψῃ ἡ κατὰχρησις
αὕτη, ἥτις ἀσχημίζει τὴν δημοσιογραφίαν καὶ προξενεῖ ἀηδίας εἰς τὸν
λαόν, διότι ὁ λαὸς δὲν ἐπιθυμεῖ ν' ἀναγινώσκῃ προσβολὰς, ἀλλ' ἐν-
σκήματος καὶ λογικὰς συζητήσεις καὶ ἐνδιαφέρεται νὰ μαυθῇ ἐκ τῆς
δημοσιογραφίας τὰ νέα τῆς ἡμέρας καὶ τὰς ἐπὶ τῶν παρελθόντων,
παρόντων καὶ μελλόντων κρίσεις τῶν δημοσιογράφων καὶ ἄλλων δυ-
αμένων νὰ δικτυώσῃ τὴν κοινὴν γνώμην—ὅσκις δ' ὁ τύπος
παρατρέπεται ἐκ τοῦ προσορισμοῦ τοῦ καὶ ἐπιπίπτει κατὰ πρόσωπον
εἴτε ὑπαλλήλων, εἴτε ἰδιωτῶν, συμφέρει εἰς τὰ πρόσωπα ταῦτα νὰ
ἀναπῶσι, διότι διὰ τῆς ἀπαντήσεως δίδουσι ἄφορμὴν εἰς ἐπανάληψιν
τῶν αὐτῶν καὶ ἐπιτοῦρευσιν ἄλλων προσβολῶν καὶ οὕτω πως ἀνοίγει
στράδαν ἐμφυβιαίων προσβολῶν καὶ ἀντεγκλήσεων καὶ πληροῦνται τὰ
φύλλα τῶν ἐφημερίδων δι' ἐξυβριστικῶν ἄρθρων καὶ διὰ τεθροειῶν—
ἰδίᾳ συνιστῶμεν εἰς ταύτας συντάκτας τῶν ἐφημερίδων καὶ ἄλλων περισ-
στέων συγγραμμάτων ἀποχρῆν κατὰχρήσεων καὶ νὰ μὴν ἐπιτρέπωσιν
εἰς τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων καὶ περιουδικῶν συγγραμμάτων, τὴν
καταχρηστικὴν δικτυώσιν καὶ ἄλλων προσβολτικῶν ἐκφράσεων, οὗτε διὰ

τῆς σημειώσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ διατριβογράφου, οὔτε ἀνωνύμως, οὔτε συμβολικῶς, ἢ δι' ἀντερίσκων—ἐν ὅμως εὐρεθῶσιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δεχθῶσι τοιαύτην καταχώρησιν, πρέπει νὰ σημειώσωσι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ διατριβογράφου, διότι οἱ προσβληθέντες ἀγνοοῦντες τὸν διατριβογράφον καὶ ὑπολαμβάνοντες ἄλλον ἀντ' ἄλλου, πολλὰκις κατεφάρθσαν κατ' ἄλλων ἀθῶων προσώπων.

Ἐν τούτοις ὁ Νόμος ὑποχρεοῖ τὸν ἐκδότην ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ συγγράμματος νὰ καταχωρίξῃ εἰς τὸ μετὰ τὴν παραλαβὴν προσεχῆς φύλλον, τετράδιον, ἢ τετραδίου, πρὸ παντὸς ἄρθρου, ὧρεάν μὲν πᾶσαν ἐπίσημον, ἢ ἐπισήμως ἐπικυρωμένην ἐπ' ἀνόρθωσιν, ἀφορῶσαν τὰ εἰς τὴν ἐφημερίδα ἢ εἰς τὸ περιοδικὸν σύγγραμμα δημοσιευθέντα πράγματα, ὡσαύτως δὲ καὶ πᾶσαν ἄλλην πρὸς αὐτὸν πεμπομένην διόρθωσιν ἐκ μέρους προσβληθέντος ιδιώτου, καθ' ὅσον ἡ ιδιωτικὴ διόρθωσις ἔδεν ὑπερβαίνει κατὰ τὴν ἑκτασιν τὸ διπλοῦν τοῦ ἄρθρου πρὸς ἀνασκευὴν τοῦ ὁποίου ἔγεινεν.—Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ καταχώρησις εἶναι οὐδὲν ἥττον ὑποχρεωτικὴ, ὁ ἐκδότης ὅμως δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ σύνθεσις τῆς καταχωρίσεως δικαίωμα διὰ τὸ ἐπέκεινα τοῦ διπλασίου μέρος τῆς ἀνασκευῆς—ὁ παραβάτης καταδικάζεται εἰς πρόστιμον 10—100 δραχμῶν καὶ ὑποχρεοῦται διὰ τῶν ἀρμολίων ἀναγκαστικῶν μέσων εἰς καταχώρησιν, (ἤτοι διὰ χρηματικῆς ποινῆς κλπ., ἄρθρ. 882 Πολ. Δικονομίας).

Τότε μόνον δύνανται ν' ἀρνηθῇ τὴν καταχώρησιν τῆς ἀπαντήσεως, ὅταν αὕτη δὲν περιορίζεται ἀπλῶς εἰς τὴν ἀνασκευὴν τῶν γενομένων κατ' αὐτοῦ προσβολῶν, ἀλλὰ περιέχει σφαιρὴν ὕβρεσιν καὶ ἀντεικλήσεις, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, δὲν πρόκειται περὶ ἀνασκευῆς ἀλλὰ περὶ ἀντιπροσβολῆς, ἥτοι περὶ ἀθεμίτου πράξεως, δι' ἣν ὁ ἐκδότης δὲν δύναται ν' ἀνοίξῃ τὰς στήλας τῆς ἐφημερίδος του.

Ἄρθρ. 64.

Ὅστις παραβαίνειν τὰς διὰ τῶν ἄρθρων 51—53 ὁρισμένas ὑποχρεώσεις, τυπῶναι ἢ ἐκδίδει ἐκτὸς τοῦ βασιλείου ἐφημερίδα, ἢ περιοδικὸν σύγγραμμα, συντασσόμενον ἐντὸς αὐτοῦ, ὑποβάλλεται ἐπίσης εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας κατὰ τῆς παραβιάσεως τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ποινάς, ὡς νὰ ἐγένετο ἡ τύπωσις ἢ ἡ ἐκδοσις ἐντὸς τοῦ Κράτους.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἰσχύει ἐν μέρει ἐφ' ὅσον παραπέμπει εἰς ἄρθρα μὴ καταργηθέντα ὑπὸ τοῦ Συντάγματος (ἔρα καὶ ἄρθρ. 12 τοῦ ἀπὸ 11/23 Σεπτεμβρίου 1833 Νόμου περὶ Ἀστυνομίας τοῦ τύπου, καθ' ὃ ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀνατύπωσις ἐφημερίδος ἢ περιοδικοῦ συγγράμματος συντασσόμενου ἐντὸς τοῦ Κράτους, τιμωρεῖται ὡς νὰ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμεδαπῇ).

Ἄρθρ. 65—66.

Τ' ἄρθρα ταῦτα καταργήθησαν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, ὡς προεξέ-
θέσαμεν.

Ἄρθρ. 67.

Ὡς περιοδικὰ συγγράμματα θεωροῦνται, ὅσα ἐκδίδονται τοῖς ἁ-
πλοῦς τοῦ μηνός, εἴτε εἰς τεχνικὰς, εἴτε εἰς ἀτάκτους περιόδους,
ἢ εἰς μικρότερα ἢ εἰς μεγαλύτερα, ἢ εἰς διακεκομμένα φυλλάδια, εἰς
ὅμοιον ἢ εἰς ἀνόμοιον σχῆμα, ὑπὸ τὴν αὐτὴν, ἢ ὑπὸ ἐναλλακτομένην
ἐπιγραφὴν.

Ἄρθρ. 68.

Πάντα τὰ εἰς τ' ἄρθρ. 47—66 (ἐν ᾧ δὲν καταργήθησαν διὰ
τοῦ Συντάγματος), ἀναφερόμενα πταίσματα, τιμωροῦνται χωρὶς νὰ
λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ περιεχόμενα τῶν συγγραμμάτων. Ἐάν ὅμως
ἐκ τῶν περιεχομένων προκύπτῃ κακούργημα ἢ πλημμελήμα, ἐπιβί-
λῃται ἢ ἐπὶ κακούργηματι, ἢ πλημμελήματι ποινὴ, καὶ εἰς τὴν ἐπι-
μέτρησιν αὐτῆς θεωρεῖται τὸ συγχρόνως πραττόμενον πταῖσμα, ὡς
ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ αἰτία, κατὰ τὰ διὰ τοῦ ἁρθροῦ 37 ἀκριβέστε-
ρον ὁριζόμενα.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ.

Σελ.	Σελ.
Ἄγνοια ἀξιοποίνου 27, 69, 112—	Ἀηλίλων συμβόλαια 448
115	Ἀνησυχία 224, 225, 312
Ἄγνωστα περιστατικά 26, 112—	Ἀνθόδρις 229, 349
114, 126, 320	Ἀνθρωποκτονία 23, 24, 38—42
Ἄγροϊ 336	310—312
Ἄδεια παθόντος 125, 126, 504	Ἀνικανότης θέσεων κλπ. 6—13
Ἀδελφοποιία 245	Ἀνικανότης κληρονομεῖν κλπ. 301
Ἀδιαίρετον ὁμολογίας 145	302, 368
Ἀδιαχώριστον συνενόχων 91, 92	Ἀντιδιαδισμὸς 428, 429
Ἀόριτον 115	Ἀντικείμενον ἀδικήματος 29
Ἀόριτοι ἐπαίρια 244—245	Ἀντιπεπονηθὸς 100, 130, 131
Ἀόριτων σωματείων 245—246	Ἀντιποιήσεις 246—255
Αἰζίαί 137, 138, 233, 534	Ἀντίστασις 196—199, 215, 479
Αἰκίαί ἀνακριτῶν 476—479	Ἀπαγωγή 360—366
Αἰρομηξία 303	Ἀπάτη 414, 420—434, 440,
Αἰρεσιῶται 220, 245, 278, 544	532, 533, 535
Αἰτιολογίαί 485—491	Ἀπειθεια 189—191, 196, 545
Ἀλγία 452, 535	Ἀπειλή 116—122, 314
Ἀμβλωσις 325	Ἀπιστία 491—493
Ἀμέλεια 17—29, 51, 96, 106—	Ἀπόδοσις κλαπέντων 164, 400
115, 189, 313, 323—325, 337	—406
—341, 414, 438, 499, 529	Ἀποζημίωσις 93, 161, 399—409
Ἀμνηστία 93, 187, 350	Ἀπόκρυφαι μολυσμάτων 319
Ἀμοιβή 72, 410, 411, 507	Ἀπομνησθεῖς 264, 265
Ἄμυνα 126—146, 534	Ἀπόπειρα 30—52, 98, 99, 500
Ἀναβολή ἐκτελέσεως 2, 5	501
Ἀνάγκης δίκαιον 138—143	Ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειαν 297
Ἀνακριταί 473, 476	298, 302
Ἀναίρεσις 314—321	Ἀπόρρητα 180, 187, 450—452
Ἀναίρεσις ἄθωωτ. Βουλευμ. 485	478
—491	Ἀποσιώπησις συμμετοχῆς 470,
Ἀναίτιος σύγχιστος αἰσθήσεων 115	471
Ἀναστολή πρὸς γραφῆς 170	Ἀποτέλεσμα 23—28, 30

	Σελ.		Σελ.
Ἀποτυχὴν ἀγῶνισμα	35—37	Γάμος	304—307, 366, 368
Ἀπρόοπτον	24	Γῆρας	404
Ἀρμολογίης ἐπὶ συρροῇ	152	Γονεὺς κλπ. 77, 80, 81, 327,	328, 503, 518
Ἀρνησις, ὑπηρεσίας	482—491	Γραμματεῖς Δημάρχων	419
Ἀρπαγὴ	348—351, 366	Γραμματεῖς Εἰρηνοδικείων	419
Ἀρχαιοφύτοι	537	Γραφεῖα	418
Ἀρχὴ ἐκτελέσεως	37, 38		
Ἀσέλγεια	298—303	Δάση	435—438, 440
Ἀσέλγ. παρὰ φύσιν	300, 303, 304	Δεσμὰ ἰσθμῶν	2, 3
Ἀστυνομικὰ ὄργανα	537	Δεσμὰ πρόσκαιρα	2, 13
Ἀστυνομικὴ διάταξις	497—499	Δηλητήρια	515
Ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις	17, 161, 208, 536	Δηλητηρίαι	313, 314 515
Ἀτιμώρητον πράξεως	84—89	Δόμοι, χώρας	292
Αὐτοδικία	133—138, 225—231	Διακοπὴ προφυλακίσεως	158
Αὐτοσυντήρησις	116—122, 126—146	Διαζημίσεις ψευδεῖς	434
Αὐτοῦργοι	52—67, 501, 502	Δήμαρχοι	10, 18, 65, 74—77, 215, 436, 492
Ἀφομοίωσις προσώπων	40—43	Δήμευσις	6, 522
Ἀφορμὴ δυστυχημάτων	90, 91, 524—527	Δημοσιογραφία	187
Ἀφορμὴ ληστεῶν	65—67	Δημόσιον	15
		Δημόσιος τόπος	378
Βαθμὸς ἀποπείρας	49—51	Διαδαστήρια	260, 269, 530
Βασιλέως προσβολή	533—541	Δι᾿ ἄγνωσις ποινῆς	49, 50
Βασιλικὰ σύμβολα	542—548	Διακρισις παίδων	101—103
Βασιλικὴ οἰκογένεια	543	Δι᾿ ἄβρῃς τοιχοκολλήσεων	546
Βία	116—130, 208, 353—360	Διατάρ. εἰρήνης ἐκκλησίας	219—222
Βιαιοπραγίαι	223	Διατάρ. εἰρήνης κοινῆς	218, 219
Βικισμός	113, 117, 126, 131, 297—301, 362, 364	Διατάρ. εἰρήνης οἰκιακ.	222, 223
Βιβλία	441—447	Διατάρ. εἰρήνης πολιτῶν	224, 225
Βιβλιοθήκη ἐθνικὴ	555	Διατάρ. ἡσυχίας σωματοῦ	223, 224
Βλάβη ἡθῶν	296, 297	Διαχειρισταὶ	448, 449
Βλάβη ἰδιοκτησίας	439, 440	Διγαμία	113, 115, 169, 304—307
Βλακεία	104—105	Διδάσκων	340, 503, 508
Βοσκή	435, 536	Δικασταὶ	484—491
Βουλευταὶ	9, 208—212	Διόγωσις κατ' ἀρχῆς	192
Βρασμός ψυχῆς	315—322, 536		

Διέγερσις πολέμου	178	Ἐξόδρισις ἀρχῆς	546
Δικαία ἐπίθεσις	232	Ἐξόδρισις ἀντιβασιλέως	543
Δικηγόροι 249—, 253 418, 419		Ἐξόδρισις βασιλέως	538—541
	452, 494	Ἐξόδρισις βασιλίσσης	542
Δουλία προαίρεσις 17—28, 35,		Ἐξόδρισις διαδόχου	543
94—96, 375, 422, 499		Ἐξόδρισις ἐκκλησι. ὑπαλλήλων	220
Δραπέττεισι 78—81, 206—208		Ἐξόδρισις πρέσβων κλπ. 543, 544	
Δυνατότης πράξεως 34—37, 43		Ἐξόδρισις τιμῆς	548
Δυστοκία	140—143	Ἐξαφάνισις ἐγγράφων	436
Δυστυχήματα δημόσια 524—527		Ἐξωτερικὴ πρᾶξις 32—34, 43	
Δῶρα κλπ. 461—461, 507		Ἐπαναστασις	248
Δωροδοκία 162, 213, 217, 455		Ἐπίθεσις 127, 128, 231—239,	
—467		300, 301, 361.	
Ἐγκλησις 93, 302, 303, 309,		Ἐπιμέτρησις ποινῆς 29, 30, 56,	
341—345, 356, 365, 398, 419,		57, 81, 83, 94—96, 508.	
4—9, 544		Ἐπιτορκία	294, 295,
Ἐγκυοί 2, 105, 325, 326, 340,		Ἐπιτηδευματαί 193—196, 258.	
5 9		254, 508—511.	
Ἐθνοφύλαξ	9, 381	Ἐπίτροποι κλπ. 301, 340, 448,	
Εἰρκτή	3, 13	449, 503	
Εἰσπλωσις	218, 219	Ἐπιστολαί	450—452
Ἐκθίσις 389—392, 457		Ἐρανοί	531
Ἐκθεσις τέκνων 327—330		Ἐργολάβοι	450
Ἐκκλησία	219, 222	Ἐρεθισμός 56, 57, 311, 312, 314	
Ἐκλογικὰ	208—217	315—321, 336	
Ἐκτιμηταί	449	Ἐρευνα	474
Ἐκτέλεισις ποινῆς	5	Ἐρως	106
Ἐλάττωσις ποινῆς	46—52	Ἐταιρία	507
Ἐλευθερία ἀτόμου	416	Εὐθύνη σωματείων	502
Ἐλευθέρωσις φυλακισμ. 206—208		Εὔρημα	529, 535
Ἐλευθεροτυπ. κατάχρ. 549—556		Ἐφημερίδες	550—558
Ἐμβολιασμός	518	Ἐφημέριοι	215
Ἐμπορεύματα	517—518	Ἐχευόμενα	455, 537
Ἐμποροί	430—434	Ζηλοτυπία	106, 121
Ἐμπρησμός 117, 125, 126, 434		Ζῶα ἄγρια	408—409
—438		Ζωοκλοπή 12, 13, 409—412	
Ἐνορκοί	458; 461	Ζωοκτονία	126, 370
Ἐνταφιασμός 519, 529, 530		Ζωοτροφίαί	521, 522
Ἐν τέλει	6—13	Ἡθῇ	296, 297, 530, 531
Ἐξόδρισις ἐν γένει 114, 215, 534,		Ἡθικός αὐτοσυρ. 44, 45, 53—62	
535, 538—558.			71.

Ἡλικία	101—103, 298, 504	Ἀρσενία	10, 65, 369—382
Θάνατος	2, 6, 165	Ἀξιαρχικά	369, 529
Θρασυτής κατ' ἀρχῆς	192—193	Λογικόν	104—108
Θρησκεία	29, 219—222, 396, 545	Λοιμός κλπ.	315—348
Θυμὸς	513—522	Μαῖται	253, 326, 452, 509
Ἰατροί	126, 253, 254, 324, 326, 452, 467, 508—511, 518	Μανία	104—106
Ἰδιοποίησις	414	Μασσόνιοι	219, 241—245
Ἰδιότ. προσώπ.	94—97, 398, 415	Ματριοπολ	534
Ἰδιωτικά ἀδικήματα	184	Ματαίωσις ἀδικήματος	160, 161
Ἰεροκλήρικες κλπ.	220, 405—407	Μεῖωσις φόρων	429, 430
Ἰκανοποίησις	93, 94, 390—400	Μέθοδοι	101, 106—112
Ἰχθυοτροφεία	246, 247	Μεταγεννοῦχοι κλπ.	448—449
Ἰχθυογράφησις ὁρμῶν κλπ.	80	Μεταβολὴ νόμου	512
Καθαριότης	520, 541	Μεταμέλεια	4, 61, 64, 83, 88, 89, 93, 160, 161, 165, 179, 293, 301
Κακουργήματα	1	Μετανάσται	507
Κακοῦργοι	6, 7	Μεταπράται	522, 523
Κάκωσις ἐκκλησιαστικῶν	220	Μετατόπισις	393—395, 441—447, 557
Κατάδοχοι	3, 4, 13	Μεταμειωμένοι	378
Κατακράτησις παράνομος	353—357	Μέτρα στούλια	476, 531, 532
Καταλογισμός	100—160, 503	Μέτρ. ποιότης	29, 30, 56, 57, 60, 62, 46, 279—281, 398, 466
Καταπίσις	467—470	Μοιχεία	307—309
Κατάχρησις ἐξουσίας	472—481	Μολυντικαὶ νόσοι	345—348
Κατοικημ. κτίρια	406—408, 428	Μονομαχία	239—241
Κεραλικὴ ποιότης	100, 101	Ναυταπάτη	382—384, 440
Κιβδηλεία	162, 163, 256—258	Νεκροσκόποι	324, 325
Κίνδυνος	116—122, 138—143	Νεκροφανεῖς	529, 530
Κλειδοποιοί	534	Νόθευσις ἐγγράφ.	261, 262, 270, 273, 274
Κλέπται ἐπ' αὐτοφώρῳ	127	Νόθευσις ἱατρικῶν κλπ.	161, 313
Κληρικοί	452, 495—497	Νόθευσις ἀρραγίδων	276—277
Κλοπή	51, 52, 393—412, 535	Νόστισις	414, 416
Κοινὰ ἀδικήματα	184	Ὀπλὰ	178
Κράτησις	4	Ὀργή	106
Κράτησις προσωπικὴ	15—17	Ὀρὰ ἀμύνης	129—146
Κρητικὸς ἀγὼν	185—187	Ὀρίων μετακίνησις	441
Κρότοι	512, 513	Ὀρίων παράδοσις	479, 483
Κυκλοφορία	445, 553	Ὀρκος ὑπηρεσίας	453
Κωφάλαλοι	104, 504		
Λαχεῖον	333, 534		

Ὁχλαγωγία	513	Προνόμια συγγραφῶν	415—417
Παιγνίδι	513, 533	Προπαρασκευαστ. πράξεις	32—34
Παῖδες	101-103, 357, 367, 507	Προσβολὴ αἰδοῦς	531, 543
Παιδοκτονία	322, 329	Προσβολὴ γάμου	368, 369
Παράδοσις διατιμῆσεως	532	Προσβολὴ ἰθύν	530
Παράδοσις ὑπαλλήλ.	452—495	Προσβολὴ τάξεως πολιτ.	367, 368
Παραβίασ. ἀστυν. ἐπιτηρ.	203, 536	Προσταγὴ	122—125
Παραβίασ. ἀσφ. μέτρων	518, 519	Πρόστιμα	4, 499, 503
Παραβίασις δημοπρασίας	447, 448	Πρωτοπιδιοφόροι	378, 513, 514
Παραγραφή	93, 166—176, 555, 556	Πρωτοδοσία	52, 53
Παραμέλησις βοκοθείας	527, 528	Προφυλάκ. πλημμελήσαντος	160
Παραμέλησις ἐφορείας	528, 529	Πταίσματα	2, 152, 153, 497—538
Παράν. βία καὶ ἀπελθ.	357—360	Πτώχευσις	430—434, 448, 449
Παράν. κατακράτ.	319, 353—357	Σκοπός	17—28, 82, 84, 54, 94, 311, 312, 360, 413
Παρασιώπησις	179	Στάσις	203—206, 215
Παραπροσύννη	104—105	Στέρησις ὁρίων κλπ.	6—13
Παραχάραξις κλπ.	206—209	Στρατεύματα	8
Παρέμβασις	53—54, 57, 59, 61, 68, 132, 318	Στρατιωτικοί	2, 8, 11, 63—67, 74, 114, 125, 207, 467, 491
Περίφρηνσις	511	Στρατολογούντες	178—180
Πειθοργ. παραπτώματα	175, 176	Συγγενεῖς	81, 119, 179, 340, 397, 399, 419, 429
Πείνα	143, 400	Σύγχροισις	385
Πειρατεία	384, 389	Συγχύσις αἰσθήσεων	115, 132, 133
Περίδοσις	533		319, 501
Πιστωτικὴ ἐπιστολὴ	273	Συγχώνευσις ποινῶν	147—160
Πλάστογραφία	21, 163, 259—276, 283—291, 367, 439	Συκοφαντία	547—549
Πλημμελήματα	1	Συμβασμός πτωχέυτ.	432—433
Πλημμύρα	438	Συμβολα βασιλικά	255
Ποινὴ	1, 94, 95, 146, 155	Συμβόλαια ἀντλήων	448
Ποινὴ ἀμελείας	28, 106—112	Συμβουλὴ	69, 70, 82
Ποινὴ ἀποπειράς	46—52	Συμμέθ. εἰς ἀσυμβίβαστα	471, 472
Ποινὴ συνεργείας	78, 98, 99	Συμμορία	58, 59, 62—67
Πολίτευμα	545	Συμπλοκή	389, 340
Πολιτ. ἀδικήματα	180—188, 539	Συμφηρισμὸς προφυλαχίσωτ.	505
Πόρνη	238, 239, 301	Συμφηρισμὸς ὑδρεων	535
Πραγματογνώμονες	293, 449	Συναγωνισμοὶ ἐμπόδιαι	447, 448
Προδοσία ἐσχάτη	31, 176—179, 250	Συνζήτῳι	52—69, 71, 465
Προδοσία πατρίδος	179, 180	Συναυτουργοί	78, 502

Συνδρομή	514, 515	Υπεξαίρεσις	412—420
Συνεδρίασις	168, 175	Υπέρβασις καθηκόντων	481,
Συνεκδικάσις	91, 92, 148	Υπέρβασις ἀμύνης	129, 131
Συνέλευσις	245	Υπηρέται δημόσιοι	
Συνένοχοι	14, 73, 74	Υπνοβάται	
Συνέργ. δ 1, 52, 67--99, 501--503		Υποκείμενον ἀδικήματος	
Συνορωσία	31, 177	Υποτροπή	158—160,
Συνωμοσία ὑπαλλήλων	453, 454	Υφαίρεσις	395, 398, 399,
Σύνταξις	9, 507	Υφαίρ. κατασχεθέντων	199—
Συνυπηρετούντες	548, 549	Φάρμακα	517—
Συρόρη πράξεων	147—160	Φαρμακεία	161, 313, 314,
Σύστασις 53, 54, 57—62, 318,		Φαρμακέμποροι	
	377	Φαρμακοπῶλαι	193, 254,
Συστατικά πράξεως	28—29		509, 516—
Σφραγίδες 188, 189, 259, 266,		Φλεβοτόμοι	
	267, 276, 277	Φόνος 32, 33, 38, 310—	
Σωματεῖον	536—537		319,
Σωματεμπορία	51—353	Φόνος ἐξ ἀμελείας	323—
Ταραχή	512	Φορολογία	269, 429, 468—
Ταχυδρομεία 450-452, 475, 476		Φρενοβλάβεια	93, 104,
Τέλεσις πράξεως	28	Φυγόδικοι	
Τελονοφύλακες	9	Φυγόπονοι κτλ.	
Τερατοκτονία	322, 323	Φυλάκισις 3, 152, 158, 206—	
Τιμή	116—122	Φυλακή κληρικῶν	
Τιτθοὶ	519	Χάρις	94,
Τίτλοι εὐγενείας	249	Χαρτοπαίγνιον	
Τοκετὸς 30, 140—143		Χαρτόσημον	258, 259,
Τοκογλυφία	447	Χειροῦργοι 126, 253, 254,	
Τουρκία	185, 186, 363		—
Τράπεζα	269, 428, 429	Κρέη	
Τραύματα 126, 301, 330—345		Χρεωκοπία	430—
Τρόφιμα	522, 523	Χρημ. ποινή	4,
Τυποκλοπή 393—395, 411-447		Χρῆσις βασιλικῶν ὀνομάτων	
Τύπου Νόμος	538—558	Χρῆσις πλαστογραφίας	272,
Τύπωσις	542		275, 285—
Τυχαιὸν	26	Χωροφυλακή 12, 74, 77, 354,	
Υλοτόμος	436	Ψευδὴς διαφήμεσις	
Υπάλληλοι 9, 11, 13, 63—67,		Ψευδὴς καταμνήνυσις	547,
73—78, 122—125, 198, 214,		Ψευδὴς χειραψία	279,
231, 389—392, 414, 453, 455		Ψευδομαρτ. 277—291, 295,	
—467, 472—495		Ψευδορκία	277—

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

, 535
, 482
, 132
455
105
29
553
535
-203
-518
, 439
515
452
-518
509
-312
320
-325
-470
170
481
531
208
6
350
533
414
509
511
430
434
153
255
274
291
74
134
149
293
296
93

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

[illegible]

300

ΔΙ

ΔΙΕΚΔΕΤΤΕΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

ἀριθ. χρ. 26

Ἡμερομηνία
ἐπιστροφῆς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ

